Bundel - Raadsvergadering van 6 november 2025

Agenda bijlagen

Getekende vastgestelde besluitenlijst Raadsvergadering 6 november 2025

1 Opening en mededelingen
Er is bericht van verhindering ontvangen van de heer Geurts van Kessel (CDA).

2 Vaststelling agenda en trekking nummer voor hoofdelijke stemmingen

3 Afscheid commissielid niet-zijnde raadslid en Raadsvoorstel Benoeming commissielid niet-zijnde raadslid
De fractie UdenPlusLanderd bestond uit twee raadsleden: de heer Van Tiel en de heer Kardol. De heer Van Tiel heeft laten weten dat hij op 1 november 2025 overstapt van de fractie UdenPlusLanderd naar de fractie van het CDA. Daarnaast heeft de heer Kardol laten weten dat hij op 1 november 2025 overstapt van de fractie UdenPlusLanderd naar de fractie KOMPAS Maashorst. Hierdoor bestaat de fractie UdenPlusLanderd sinds 1 november 2025 niet meer in de gemeenteraad. De heer Pingen was burgerlid (commissielid dat geen raadslid is) namens deze fractie. Omdat de fractie verdwijnt, stopt ook zijn lidmaatschap. Tijdens de raadsvergadering zal er daarom kort worden stilgestaan bij het afscheid van de heer Pingen als burgerlid van de gemeenteraad.
Verder wil de fractie VVD mevrouw N.E.S. (Nienke) Prinssen voordragen als nieuw burgerlid. Zij zal dan lid worden van beide raadscommissies. Mevrouw Prinssen heeft aangegeven dat zij dit graag wil doen. Burgerleden moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen. Tijdens de raadsvergadering stelt de raad daarom een commissie in die onderzoekt of mevrouw Prinssen aan deze voorwaarden voldoet. Hierna kan de raad mevrouw Prinssen benoemen.

Getekend Raadsvoorstel Benoeming commissielid niet-zijnde raadslid N.E.S. (Nienke) Prinssen

Getekend Raadsbesluit Benoeming commissielid niet-zijnde raadslid N.E.S. (Nienke) Prinssen

4 Vaststelling besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 september 2025
De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de vorige vergadering vast te stellen.

Concept besluitenlijst Raadsvergadering 25 september 2025

5 Ingekomen stukken (inclusief raadsinformatiebrieven en afdoening zaken)
De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

Lijst Ingekomen stukken voor raadsvergadering 6 november 2025

6 Rondvraag
Raadsleden die tijdens de rondvraag vragen willen stellen, melden dit onder aanduiding van het onderwerp ten minste 24 uur voor aanvang van de rondvraag schriftelijk bij de voorzitter.

Rondvraag CDA over Waarderingsprijs Week van de Toegankelijkheid

7 HAMERPUNTEN
Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd als hamerstuk.

7.a Raadsvoorstel | Beeldkwaliteitsplan Repelakker III in Zeeland
In 2023 en 2024 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie en het bestemmingsplan voor Repelakker III in Zeeland vastgesteld. Daarmee is de bouw van ongeveer 200 woningen mogelijk gemaakt. De volgende stap is het vaststellen van het beeldkwaliteitsplan. Dit plan geeft richting aan de uitstraling en kwaliteit van de nieuwe wijk. Omdat het bestemmingsplan een verbrede reikwijdte heeft, wordt het beeldkwaliteitsplan nu apart vastgesteld. Met dit besluit borgt de raad de gewenste ruimtelijke kwaliteit.

Getekend Raadsvoorstel Beeldkwaliteitsplan Repelakker III
Getekend Raadsbesluit - Beeldkwaliteitsplan Repelakker III
Bijlage 1 - Beeldkwaliteitsplan Repelakker III
Bijlage 2 - Gebiedsvisie Repelakker III
Bijlage 3a - Bestemmingsplan regels Repelakker III
Bijlage 3b - Bestemmingsplan verbeelding Repelakker III
Bijlage 3c - Bestemmingsplan Toelichting Repelakker III

7.b Raadsvoorstel | Verhogen budget Efferen in Uden
Voor de straat Efferen is in 2022 budget beschikbaar gesteld. Door een latere start van de voorbereiding en gestegen kosten is dit bedrag niet meer toereikend. Het tekort bedraagt circa € 350.000,-. Voor de straat Batenburglaan is in 2024 budget beschikbaar gekomen. Uit onderzoek blijkt dat daar minder werkzaamheden nodig zijn, waardoor in 2027 € 350.000,- vrijkomt. Dit bedrag kan worden ingezet om het krediet voor Efferen te verhogen. Zo kan dit project alsnog worden uitgevoerd.
De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met dit voorstel en de begroting volgens bijgevoegde begrotingswijziging te wijzigen.

Getekend Raadsvoorstel Verhogen budget Efferen

Getekend Raadsbesluit - Verhogen budget Efferen
Bijlage 1 - getekende begrotingswijziging 19 (2025) Verhogen projectbudget van project Reconstructie Efferen
Beantwoording technische vragen KOMPAS over raadsvoorstel Verhogen budget Efferen Uden
Beantwoording technische vraag Jong Maashorst over raadsvoorstel Verhogen budget Efferen Uden
Beantwoording technische vraag PRO over raadsvoorstel Verhogen budget Efferen Uden

7.c Raadsvoorstel | Financiële verordening gemeente Maashorst
De financiële verordening wordt aangepast vanwege nieuwe wetgeving en inzichten. Zo zijn landelijke regels gewijzigd over rechtmatigheid en goedkeuringstolerantie. Ook is, op verzoek van de raad, een duidelijke definitie van 'grote projecten' opgenomen. Het college toetst nieuwe kredietaanvragen hieraan en vermeldt dit in voorstellen. In 2026 worden ook lopende kredieten opnieuw beoordeeld. Verder zijn enkele grensbedragen en begrippen aangepast en is geregeld dat het Normenkader 2025 niet apart hoeft te worden vastgesteld. De wijzigingen zorgen voor een evenwichtige verordening die rechtmatigheid, verantwoording en controle goed borgt.

Getekend Raadsvoorstel - Financiële verordening gemeente Maashorst
Getekend Raadsbesluit - Financiële verordening gemeente Maashorst
Bijlage 1 - Overzicht verschillen met huidige verordening
Beantwoording technische vraag VVD over Raadsvoorstel Financiële verordening gemeente Maashorst - Definitie grote projecten

8 BESPREEKPUNTEN
Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd voor bespreking.

8.a Raadsvoorstel | Programmabegroting 2026-2029
De gemeenteraad bespreekt de begroting voor 2026. Hierin staat hoeveel geld er beschikbaar is en waar de gemeente dat aan gaat uitgeven. Door nieuwe ontwikkelingen, zoals extra geld vanuit het Rijk, is er wat meer financiële ruimte. Het voorstel van het college is om die ruimte te gebruiken om een aantal plannen uit te voeren. De belangrijkste voorstellen zijn:
Maashorstfonds. Het voorstel is om het dit fonds voort te zetten. Hiermee kunnen inwoners eigen initiatieven opzetten. Het budget gaat omhoog naar €100.000 per jaar.
Vitale vakantieparken. Het voorstel is om problemen op vakantieparken aan te pakken, zoals illegale bewoning en sociale problemen. Dit om de parken leefbaar en veilig te laten blijven.
Kwetsbare wijken. De intensieve aanpak in sommige wijken (zoals Bogerd-Vijfhuis) heeft goede resultaten gehad. Het voorstel is om deze aanpak structureel te maken en uit te breiden naar andere wijken, zoals de Flatwijk.
Sterke sociale basis. Het voorstel is om extra te investeren in preventieteams en inwonersinitiatieven. Zo kunnen inwoners sneller geholpen worden en blijft specialistische zorg beschikbaar voor wie het écht nodig heeft.
Sport- en wandelpark Uden. Het voorstel is om alle wensen en ideeën in kaart te brengen om een toekomstbestendig plan te maken voor het sport- en wandelpark.
Verbouwing dorpshuis De Phoenix. Het voorstel is om het dorpshuis in Schaijk grondig te verbouwen en verduurzamen. Dit om hier een moderne en gastvrije ontmoetingsplek voor het dorp van te maken.
Regio Deal. Samen met andere gemeenten en het Rijk investeert de gemeente in projecten die bijdragen aan brede welvaart. Het voorstel is hiervoor extra geld te investeren.
De programmabegroting is hieronder in een pdf te vinden, maar is ook digitaal te vinden op https://maashorst.begrotingsapp.nl/programmabegroting-2026.
14 oktober 2025: het college heeft de Programmabegroting 2026 opnieuw vastgesteld. In de Programmabegroting 2026 was een bijlage specificatie risico's 2025 opgenomen. Dat is een bijlage uit de Programmabegroting 2025. In de Programmabegroting 2026 is ervoor gekozen om de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing verder uit te diepen, met als doel om de bijlage overbodig te maken. In die nieuwe begroting waren de verwijzingen naar de "bijlage" ook verwijderd. Er is echter vergeten om de bijlage ook daadwerkelijk te verwijderen. In de nieuwe pdf-versie van de Programmabegroting en op de website is deze omissie nu hersteld.
4 november 2025: het college heeft de Tweede tussentijdse rapportage 2025 vastgesteld. Hierin is het financiële beeld negatief gewijzigd ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029 (zie met name pagina 7 van de Tweede tussentijdse rapportage 2025). De Tweede tussentijdse rapportage 2025 is ter informatie toegevoegd bij dit agendapunt.

Getekend Raadsvoorstel Programmabegroting 2026-2029
Getekend Raadsbesluit - Programmabegroting 2026-2029
Bijlage - Programmabegroting 2026 (pdf)
Bijlage - Programmabegroting 2026 (pdf) (oude versie)
Bijlage - getekende 1e begrotingswijziging 2026
Beantwoording technische vraag programmabegroting 2026
Toegevoegd door griffie - Tweede tussentijdse rapportage 2025

Motie SP over Alsnog uitvoeren motie verhogen van grens naar 130% (ingetrokken)

8.b Raadsvoorstel | Evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (bopa)

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. In het kader daarvan heeft de gemeenteraad op 16 november 2023 vastgesteld in welke gevallen bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) een bindend advies van de raad nodig is en wanneer participatie door de initiatiefnemer verplicht is. Afgesproken is dat deze lijsten uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van de wet worden geëvalueerd. De evaluatie richt zich uitsluitend op de inhoud van de vastgestelde lijsten en is uitgevoerd door planjuristen en omgevingsadviseurs, met ondersteuning van een participatieadviseur.
30 oktober 2025: naar aanleiding van de technische vragen van PRO heeft het college bij de commissie Ruimte, Economie en Financiën voorgesteld om dit agendapunt af te voeren van de agenda van de commissie, zodat het voorstel verbeterd kan worden. De commissie Ruimte, Economie en Financiën is hiermee akkoord gegaan en stelt de raad voor om dit agendapunt ook af te voeren van de agenda van de raad.

Raadsvoorstel | Evaluatie adviesrecht en verplichte participatie bopa
Raadsbesluit | Evaluatie adviesrecht en verplichte participatie bopa
Bijlage 1 - Evaluatie adviesrecht en verplichte participatie bopa
Beantwoording technische vragen PRO Evaluatie verplichte participatie bij Bopa

8.c Raadsvoorstel | Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

Na de herindeling zijn de winkeltijdenverordeningen van Landerd en Uden samengevoegd. Daarbij is gekozen voor de ruimste regeling: winkels mogen dagelijks open zijn van 06.00 tot 22.00 uur. Voor opening tussen 22.00 en 06.00 uur is een ontheffing nodig. In de praktijk blijkt dat de huidige regels juridisch niet goed aansluiten op de gewenste situatie. Daarom wordt voorgesteld de verordening aan te passen, zodat er een goede balans ontstaat tussen openbare orde en leefklimaat enerzijds en de belangen van ondernemers anderzijds.

Getekend Raadsvoorstel Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst
Getekend Raadsbesluit Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst
Bijlage 1 - Geconsolideerde versie Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

9 Sluiting

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 16-12-2025 11:38 CET
Document ID:
02c7dc9a-6131-4b0f-9ae8-c5bc429bf113

Besluitenlijst Raadsvergadering

Subtitel	Begrotingsraad
Datum	06-11-2025
Tijd	19:30 - 21:16
Locatie	Raadzaal (Paul Rüpp-zaal)
Voorzitter	De heer Van der Pas
Griffier	De heer Gradisen
Aanwezigen	De heer Akdeniz (Jong Maashorst), de heer Benneker (KOMPAS Maashorst), de heer Bethlehem (Forum voor Democratie), de heer Bongaerts (CDA), de heer Bos (Jong Maashorst), de heer Derks (CDA), mevrouw Francken (VVD), de heer Geerders (Gewoon Uden), de heer De Jong (PRO), de heer Jozephs (Jong Maashorst), de heer Kardol (KOMPAS Maashorst), de heer Keijzer (KOMPAS Maashorst), mevrouw Van Lanen (Jong Maashorst), mevrouw Lukassen (GroenLinks), de heer Maathuis (KOMPAS Maashorst), de heer Minten (CDA), de heer Poels (CDA), de heer Prinssen (VVD), de heer De Ridder (Gewoon Uden), de heer Segers (SP), de heer Snoeks (SP), mevrouw Thenu (KOMPAS Maashorst), de heer Van Tiel (CDA), de heer Van Tiel (Jong Maashorst), mevrouw Troost (Jong Maashorst), de heer De Veer (KOMPAS Maashorst), de heer Van der Ven (KOMPAS Maashorst), mevrouw Vissers (SP), de heer De Vroomen (VVD) en de heer Wittenberg (Jong Maashorst) College: wethouders de heer Van den Broek, de heer Van Heeswijk, de heer Van den Heuvel, de heer Van Lankvelt en mevrouw Sour
Afwezigen	De heer Geurts van Kessel (CDA)

1 Opening en mededelingen

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter opent de raadsvergadering om 19.30 uur. Hij deelt mede dat er bericht van verhindering is ontvangen van de heer Geurts van Kessel (CDA).

Verder staat de voorzitter stil bij wijzigingen binnen de gemeenteraad per 1 november 2025. De heer Van Tiel heeft zich vanuit de fractie UdenPlusLanderd aangesloten bij de fractie van het CDA en de heer Kardol heeft zich vanuit de fractie UdenPlusLanderd aangesloten bij de fractie van KOMPAS Maashorst. Hierbij geeft de voorzitter aan dat hierdoor de fractie UdenPlusLanderd is

verdwenen uit de raad en dat dit ook betekent dat de heer Pingen niet langer burgerlid is, omdat hij burgerlid was voor die fractie.

Daarnaast geeft de voorzitter aan dat de raadsleden de glossy “De Brabantse Beken” op hun tafel hebben liggen, die wordt aangeboden door Willem Peters.

2 Vaststelling agenda en trekking nummer voor hoofdelijke stemmingen

Besluit:

De raad neemt de volgende besluiten:

- De raad neemt bij agendapunt 3 afscheid van de heer Pingen als burgerlid voor UdenPlusLanderd en bespreekt het raadsvoorstel van het presidum over de benoeming van mevrouw Prinssen tot burgerlid voor de VVD.
- De raad besluit de vragen van de heer Bongaerts (CDA) over de Waarderingsprijs bij de Week van de Toegankelijkheid te behandelen bij de rondvraag onder agendapunt 6.
- De raad besluit om bij agendapunt 8.a, het Raadsvoorstel Programmabegroting 2026-2029, het aangepaste raadsvoorstel van het college te behandelen in plaats van het oorspronkelijke voorstel.
- De raad besluit het agendapunt 8.b, het Raadsvoorstel Evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (bopa), af te voeren van de agenda van de vergadering.
- Voor het overige stemt de raad in met de voorliggende agenda.

De heer Geerders (Gewoon Uden) wordt door het lot aangewezen als degene die bij een hoofdelijke stemming het eerst zijn stem zal uitbrengen.

3 Afscheid commissielid niet-zijnde raadslid en Raadsvoorstel Benoeming commissielid niet-zijnde raadslid

Besluit:

De raad stelt een commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven in. Deze commissie bestaat uit de heer Van der Ven (KOMPAS Maashorst), mevrouw Van Lanen (Jong Maashorst) en mevrouw Vissers (SP).

De raad schorst de vergadering van 19.43 tot 19.54 uur.

De commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven adviseert mevrouw N.E.S. Prinssen te benoemen tot commissielid niet-zijnde raadslid namens VVD.

De raad besluit hierna mevrouw N.E.S. Prinssen te benoemen als commissielid

niet-zijnde raadslid, lid van de commissie Samenleving en Bestuur, en lid van de commissie Ruimte, Economie en Financiën.

Mevrouw N.E.S. Prinssen legt de verklaring en belofte af.

Toelichting:
Bij dit agendapunt neemt de raad afscheid van de heer Pingen als burgerlid van UdenPlusLanderd. De burgemeester en de heer Kardol staan stil bij dat afscheid en de burgemeester overhandigt de heer Pingen namens de raad en het gemeentebestuur een bos bloemen.

4 Vaststelling besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 september 2025

Besluit:
De raad stelt de besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 september 2025 conform het concept vast.

5 Ingekomen stukken (inclusief raadsinformatiebrieven en afdoening zaken)

Besluit:
De raad besluit tot afdoening van de ingekomen stukken overeenkomstig de daarbij aangeven voorstellen, met de kanttekening dat mevrouw Lukassen (GroenLinks) de inhoud van de raadsinformatiebrief Subsidiëring buitensportorganisaties (id 1758) zal betreffen bij de beraadslagingen over het Raadsvoorstel Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Maashorst, dat in een volgende vergadering van de raad zal worden behandeld.

6 Rondvraag

Besluit:
Niet van toepassing.

Toelichting:
De heer Bongaerts (CDA) stelt vragen over de Waarderingsprijs Week van de Toegankelijkheid. Wethouder mevrouw Sour beantwoordt deze vragen namens het college.

7 HAMERPUNTEN

7.a Raadsvoorstel | Beeldkwaliteitsplan Repelakker III in Zeeland

Besluit:

1. Het beeldkwaliteitsplan Repelakker III vast te stellen

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

7.b Raadsvoorstel | Verhogen budget Efferen in Uden

Besluit:

1. In te stemmen met verhoging van het krediet “Rehabilitatie Efferen (FCL 72100040) met € 350.000,-.
2. In te stemmen met het vrij laten vallen van € 350.000,- van het project “Rehabilitatie Batenburglaan” (FCL 72100062).
3. De financiële effecten voor de jaarschijven 2025, 2026 en 2027 ten laste te brengen van de algemene middelen.
4. In te stemmen met de bijgevoegde begrotingswijziging (12054-2025:895606).

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

7.c Raadsvoorstel | Financiële verordening gemeente Maashorst

Besluit:

1. Vast te stellen de gewijzigde Financiële verordening gemeente Maashorst

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

8 BESPREEKPUNTEN

8.a Raadsvoorstel | Programmabegroting 2026-2029

Besluit:

De raad schorst de vergadering van 20.16 tot 20.30 uur.

Hierna besluit de raad:

1. De Programmabegroting 2026 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2027-2029.

3. De investeringskredieten voor 2026 beschikbaar te stellen zoals die zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Programma (MIP).
4. Voor het jaar 2026 ter dekking van het tekort te beschikken over de Algemene Reserve voor een bedrag van € 2.423.000.
5. De 1e begrotingswijziging 2026 vast te stellen en aan te bieden aan de Provincie Noord-Brabant.

Toelichting:
De SP trekt de motie in over Alsnog uitvoeren motie verhogen van grens naar 130%.

Het voorstel wordt aangenomen met 21 stemmen voor (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, PRO en GroenLinks) en 9 stemmen tegen (VVD, SP, Gewoon Uden en Forum voor Democratie).

8.b Raadsvoorstel | Evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (bopa)

Besluit:
De raad heeft bij agendapunt 2 besloten om dit agendapunt 8.b, het Raadsvoorstel Evaluatie adviesrecht en verplichte participatie bopa, van de agenda af te voeren en het college in staat te stellen met een aangepast raadsvoorstel te komen.

8.c Raadsvoorstel | Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

Besluit:
1. De Eerste wijziging Verordening Winkteltijden gemeente Maashorst vast te stellen.

Toelichting:
De heer Minten (CDA) legt als stemverklaring af dat de CDA-fractie kan instemmen met de aanvulling die het college nu voorstelt ten opzichte van de Winkeltijdenverordening, ware het niet dat de fractie drie jaar geleden tegen de totale Winkeltijdenverordening heeft gestemd. Dit omdat de fractie van mening is dat op 4 mei tijdens Dodenherdenking winkels moeten sluiten uit respect voor de gevallenen indertijd.

De raad neemt het voorstel aan met 29 stemmen voor (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, VVD, SP, Gewoon Uden, PRO en GroenLinks) en 1 stem tegen (Forum voor Democratie).

9 Sluiting

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter sluit de vergadering om 21.16 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Maashorst, gehouden op 11 december 2025.

de griffier, de voorzitter,

N.E. Gradisen J.A. van der Pas

Nathan Gradisen
15-12-2025

Hans van der pas
16-12-2025

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 05-11-2025 12:55 CET
Document ID:
8226c3af-18a0-460e-a74c-e16d7b1bca5a

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 101787-2025

Onderwerp: Benoeming commissielid niet-zijnde raadslid

Auteur	:	Nathan Gradisen
Domein/team	:	Griffie
E-mail	:	Nathan.Gradisen@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	J.A. van der Pas

Effect op de begroting

☐Ja ☒Nee

Onderwerp
Benoeming commissielid niet-zijnde raadslid

Voorstel
1. Mevrouw N.E.S. (Nienke) Prinssen te benoemen als commissielid niet-zijnde raadslid, lid van de commissie Samenleving en Bestuur, en lid van de commissie Ruimte, Economie en Financiën.

Inleiding
VVD heeft laten weten mevrouw N.E.S. (Nienke) Prinssen voor te dragen om als burgerlid en lid van beide raadscommissies te laten benoemen door de raad. Mevrouw Prinssen heeft aangegeven hiervoor in aanmerking te willen komen.

Burgerleden moeten aan bepaalde eisen voldoen. Tijdens de raadsvergadering zal de raad een commissie instellen om te onderzoeken of mevrouw Prinssen aan deze eisen voldoet.

Beoogd effect
Het beoogd effect is VVD te laten gebruikmaken van een nieuw burgerlid.

Argumenten

1.1 VVD mag twee burgerleden hebben
VVD heeft op dit moment één burgerlid, maar mag er twee hebben.

Kanttekeningen
Er is geen sprake van kanttekeningen.

Financiën
Behalve de toelage voor het bijwonen van commissievergaderingen door het nieuwe burgerlid, zijn er geen financiële consequenties aan dit voorstel verbonden. Het budget voor raad en raadscommissies is toereikend om te voorzien in de toelage.

Duurzame ontwikkeling
Er is een relatie met Sustainable Development Goal 16, Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Participatie
Er vindt rond dit benoemingsbesluit geen participatie plaats.

Communicatie
Mevrouw Prinssen zal toegevoegd worden als burgerlid op de website van de gemeenteraad.

Vervolg
Als de raad akkoord gaat met dit voorstel, wordt mevrouw Prinssen tijdens de raadsvergadering van 6 november 2025 beëdigd. Hierna kan zij haar functie als burgerlid uitoefenen.

Maashorst, 3 november 2025

Het presidium van de gemeenteraad van Maashorst,
de griffier, de burgemeester,

N.E. Gradisen J.A. van der Pas

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 09-11-2025 14:39 CET
Document ID:
37a47c54-d4eb-43be-ad2f-02716d33bbf4

Raadsbesluit

Zaaknummer: 101787-2025

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het presidium van de gemeenteraad van Maashorst van 3 november 2025;

gelet op artikel 10 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Maashorst 2022;

b e s l u i t

1. Mevrouw N.E.S. (Nienke) Prinssen te benoemen als commissielid niet-zijnde raadslid, lid van de commissie Samenleving en Bestuur, en lid van de commissie Ruimte, Economie en Financiën.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 6 november 2025.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

N.E. Gradisen J.A. van der Pas

Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	25-09-2025
Tijd	19:30 - 21:59
Locatie	Raadzaal (Paul Rüpp-zaal)
Voorzitter	De heer Van der Pas
Griffier	De heer Gradisen
Aanwezigen	De heer Akdeniz (Jong Maashorst), de heer Benneker (KOMPAS Maashorst), de heer Bethlehem (Forum voor Democratie), de heer Bongaerts (CDA), de heer Bos (Jong Maashorst), de heer Derks (CDA), mevrouw Francken (VVD), de heer Geerders (Gewoon Uden), de heer De Jong (PRO), de heer Jozephs (Jong Maashorst), de heer Kardol (UdenPlusLanderd), de heer Keijzer (KOMPAS Maashorst), mevrouw Van Lanen (Jong Maashorst), mevrouw Lukassen (GroenLinks), de heer Maathuis (KOMPAS Maashorst), de heer Minten (CDA), de heer Poels (CDA), de heer Prinssen (VVD), de heer De Ridder (Gewoon Uden), de heer Segers (SP), de heer Snoeks (SP), mevrouw Thenu (KOMPAS Maashorst), de heer Van Tiel (Jong Maashorst), de heer Van Tiel (UdenPlusLanderd), mevrouw Troost (Jong Maashorst), de heer De Veer (KOMPAS Maashorst), de heer Van der Ven (KOMPAS Maashorst) (vanaf 19.43 uur), de heer De Vroomen (VVD) en de heer Wittenberg (Jong Maashorst) College: Wethouders de heer Van den Broek, de heer Van Heeswijk, de heer Van den Heuvel, de heer Van Lankvelt en mevrouw Sour
Afwezigen	De heer Geurts van Kessel (CDA) en mevrouw Vissers (SP)

1 Opening en mededelingen

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter opent de raadsvergadering om 19.31 uur. De voorzitter deelt mede dat er bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Vissers (SP) en de heer Geurts van Kessel (CDA). Ook deelt hij mede dat de heer Van der Ven (KOMPAS Maashorst) later zal aansluiten bij de vergadering. Verder besteedt hij aandacht aan een rode sjaal die de gemeente heeft gehad met een petitie van inwoners van Reek en omstreken onder het mom van "Gemeente Maashorst, trek een rode lijn voor Gaza". De voorzitter geeft aan dat dit past bij de motie 'Maashorst spreekt zich uit tegen mensenrechtenschendingen in Gaza én Israël', die de raad op 3 juli heeft aangenomen.

2 Vaststelling agenda en trekking nummer voor hoofdelijke stemmingen

Besluit:

De raad neemt de volgende besluiten:

- Bij agendapunt 6.c, het Raadsvoorstel Groei naar 33 raadszetels, besluit de raad unaniem om het aangepaste raadsvoorstel van het presidium te behandelen in plaats van het oorspronkelijke voorstel.
- Bij agendapunt 7.b, het Raadsvoorstel Lokale arbeidsmarktbeleid Samen werkt voor Maashorst, besluit de raad unaniem de nieuwe versie van het arbeidsmarktbeleid zoals voorgesteld door het college te behandelen in plaats van het oorspronkelijke voorstel.
- De raad besluit unaniem agendapunt 7.c, het Raadsvoorstel Wijziging verordening jeugdhulp gemeente Maashorst 2024, na agendapunt 6.f te behandelen als hamerpunt.
- De raad besluit unaniem agendapunt 7.d, het Raadsvoorstel Aanpassingen wijze van vergaderen gemeenteraad, van de agenda af te voeren en het presidium te verzoeken met een aangepast raadsvoorstel te komen.
- De heer De Vroomen (VVD) stelt voor om agendapunt 7.e, het raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan uitbreiding bedrijventerrein Voederheil, van de agenda af te voeren. Dit voorstel wordt verworven met 8 stemmen voor (VVD, SP, Gewoon Uden en Forum voor Democratie) en 21 stemmen tegen (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, UdenPlusLanderd, PRO en GroenLinks).
- De raad besluit unaniem agendapunt 7.f, het Raadsvoorstel Rapportage Rekenkamer - Besteding Specifieke Uitkeringen, van de agenda af te voeren en de rekenkamer de gelegenheid te geven om feitelijke onjuistheden in de rapportage te herstellen.
- Voor het overige stemt de raad in met de voorliggende agenda.

De heer Bos (Jong Maashorst) wordt door het lot aangewezen als degene die bij een hoofdelijke stemming het eerst zijn stem zal uitbrengen.

Toelichting:

De heer Van der Ven neemt vanaf 19.43 uur deel aan de vergadering.

3 Vaststelling besluitenlijst van de raadsvergadering van 3 juli 2025

Besluit:

De raad stelt de besluitenlijst van de raadsvergadering van 3 juli 2025 conform het concept vast, met de wijziging dat op pagina 7 "de heer Van der Veer" aangepast wordt naar "de heer De Veer".

4 Ingekomen stukken (inclusief raadsinformatiebrieven en afdoening zaken)

Besluit:

De raad besluit tot afdoening van de ingekomen stukken overeenkomstig de daarbij aangeven voorstellen.

5 Rondvraag

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Er zijn voor de rondvraag geen vragen ingediend.

6 HAMERPUNTEN

6.a Raadsvoorstel | Verordening leerlingenvervoer gemeente Maashorst

Besluit:

1. Verordening 'Leerlingenvervoer gemeente Maashorst 2025' vast te stellen.

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

6.b Raadsvoorstel | Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Maashorst 2025

Besluit:

1. Vast te stellen de verordening ‘beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Maashorst 2025’.

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

6.c Raadsvoorstel | Groei naar 33 raadszetels

Besluit:

1. Het Centraal Bureau voor de Statistiek te verzoeken om het inwonertal van de gemeente Maashorst per de eerste dag van de vierde maand voorafgaande aan de maand van de kandidaatstelling van de verkiezing van de raad (1 oktober 2025) vast te stellen.

2. Voor de jaren 2026 en verder een bedrag van € 54.500 beschikbaar te stellen voor de kosten van het hebben van twee extra raadsleden.
3. Deze meerjarige structurele uitgaven te dekken door dit ten laste van het begrotingssaldo te brengen.
4. De 18e begrotingswijziging van 2025 vast te stellen.

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

6.d Raadsvoorstel | Reparatiebesluit bestemmingsplan Veegplan Buitengebied Uden

Besluit:

1. Het op 12 december 2024 vastgestelde bestemmingsplan Veegplan Buitengebied Uden met IMRO-code NL.IMRO.1991.BPveegplanbguden-VA01 te herzien door middel van een reparatiebesluit ex artikel 6:19 van de Awb met IMRO-code NL.IMRO.1991.BPveegplanbguden-VA02.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

6.e Raadsvoorstel | Aanleg Verlengde Noordlaan in Odiliapeel

Besluit:

1. In te stemmen met het aanbrengen van tijdelijke voorzieningen voor het voltooien van de Verlengde Noordlaan.
2. In te stemmen met verhoging krediet Aanleg Verlengde Noordlaan ad € 768.000,-.
3. In te stemmen met het volledig laten vervallen van het project Inrichting gebied bij dorpshuis/sporthal Zeeland. De vrijkomende structurele kapitaallasten van € 16.000,- kunnen worden aangewend voor de dekking van de kapitaallasten ten gunste van het verhogen van het krediet Verlengde Noordlaan.
4. In te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging 17 van 2025.

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

6.f Raadsvoorstel | Begrotingswijziging ter uitvoering van raadsmoties Ontwikkelperspectief Volkel en Betaalbaar Bouwen

Besluit:

1. Voor het uitvoeren van de motie ‘Ontwikkelperspectief Volkel’ €5.000 in 2025 en €95.000 in 2026 beschikbaar te stellen.
2. Voor het uitvoeren van de motie ‘Bouw betaalbaar’ €25.000 in 2025 €25.000 in 2026 beschikbaar te stellen.
3. Een deel van het budget ‘economische stimulering’ (FCL 63100101) in te zetten als dekking, door €30.000 in 2025 en €60.000 in 2026 af te ramen.
4. Een deel van het budget ‘crossterrein de Peel’ (FCL 65201006), bestemd voor regionaal crossterrein Zevenberg, in te zetten als dekking door €60.000 in 2025 af te ramen.
5. Het nieuwe budget ter uitvoeren van de moties ’Ontwikkelperspectief Volkel’ en 'Bouw betaalbaar’ van €60.000 over te hevelen naar 2026.
6. De 16de begrotingswijziging 2025 vast te stellen.

Toelichting:

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

7 BESPREEKPUNTEN

7.a Raadsvoorstel | Visiedocument ‘Maashorst 2050 - Kompas voor de toekomst’

Besluit:

1. Het visiedocument 'Maashorst 2050 – Kompas voor de toekomst' vast te stellen als inspiratie voor de (toekomstige) raad, het (toekomstig) college, het nieuwe bestuursakkoord en de organisatie.
2. In elke nieuwe raadsperiode tot 2050 in het kader van het inwerkprogramma het actuele visiedocument te laten toelichten aan de nieuwe raad.

Toelichting:

Tijdens dit agendapunt neemt mevrouw Francken (VVD) het voorzitterschap van de vergadering op zich, omdat burgemeester de heer Van der Pas portefeuillehouder is.

Naar aanleiding van opmerkingen van de heer Kardol (UdenPlusLanderd) zegt burgemeester de heer Van der Pas toe dat in de uitwerking van de Visiedocument 'Maashorst 2050 – Kompas voor de toekomst', in de strategische agenda een plek ingeruimd wordt voor het onderwerp vergrijzing.

Het amendement 'Visiedocument ‘Maashorst 2050’ als onderdeel van inwerkprogramma nieuwe gemeenteraden' wordt aangenomen met 28 stemmen voor (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, VVD, SP, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd, GroenLinks en PRO) en 1 stem tegen (Forum voor Democratie).

De heer Prinssen (VVD) legt als stemverklaring af dat de VVD voor het visiedocument stemt, maar dat de fractie in de toekomst aan de lat wil staan om te verbeteren wat er in dit visiedocument allemaal mist.

Het geamendeerde voorstel wordt aangenomen met 26 stemmen voor (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, VVD, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd, GroenLinks en PRO) en 3 stemmen tegen (SP en Forum voor Democratie).

7.b Raadsvoorstel | Lokaal arbeidsmarktbeleid: Samen werkt voor Maashorst!

Besluit:

1. Vast te stellen het Lokaal arbeidsmarktbeleid Samen werkt voor Maashorst.
2. Het college opdracht te geven om in 2026 te komen met een uitvoeringsprogramma van het lokaal arbeidsmarktbeleid.

Toelichting:

Naar aanleiding van vragen van de heer Snoeks (SP) zegt wethouder de heer Van Heeswijk toe dat het college in het uitvoeringsprogramma een verkenning aangaat:

1. om in aanbestedingen, voornamelijk gemeentelijke aanbestedingen, voorwaarden op te nemen over vaste contracten;
2. over een social return verplichting die niet alleen over het aantal banen gaat, maar ook over de kwaliteit van die banen; en
3. om in de triple helix een regionaal arbeidsmarktconvenant te sluiten om vaste contracten, goede arbeidsvoorwaarden en indien mogelijk winstdeling te realiseren.

De heer Kardol (UdenPlusLanderd) legt een stemverklaring af naar aanleiding van de opmerking van wethouder de heer Van Heeswijk dat hij blij is met instemming van UdenPlusLanderd en dat het wel eens anders is geweest in het verleden. De heer Kardol zegt dat UdenPlusLanderd de ontwikkeling die de heer Van Heeswijk heeft doorgemaakt te waarderen en dat op deze manier tot uiting wil brengen.

Het voorstel wordt aangenomen met 28 stemmen voor (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, VVD, SP, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd, GroenLinks en PRO) en 1 stem tegen (Forum voor Democratie).

7.c Raadsvoorstel | Wijziging verordening jeugdhulp gemeente Maashorst 2024

Besluit:

1. Vast te stellen de verordening 'jeugdhulp gemeente Maashorst 2025'.

Toelichting:

Dit agendapunt wordt als hamerpunt behandeld na agendapunt 6.f en vóór agendapunt 7.a. Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

7.d Raadsvoorstel | Aanpassingen wijze van vergaderen gemeenteraad

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De raad heeft bij agendapunt 2 besloten om dit agendapunt 7.d, het Raadsvoorstel Aanpassingen wijze van vergaderen gemeenteraad, van de agenda af te voeren en het presidium te verzoeken met een aangepast raadsvoorstel te komen.

7.e Raadsvoorstel | Vaststelling bestemmingsplan uitbreiding bedrijventerrein Voederheil

Besluit:

1. Het bestemmingsplan 'Uitbreiding bedrijventerrein Voederheil 2024', met identificatienummer NL.IMRO.1991.BPuitbrVoederheil2-VG01, gewijzigd vast te stellen;
2. In te stemmen met de 'Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen bestemmingsplan 'Uitbreiding bedrijventerrein Voederheil 2024';
3. Het beeldkwaliteitsplan 'Uitbreiding bedrijventerrein Voederheil 2024', vast te stellen als onderdeel van de Welstandsnota;
4. Geen exploitatieplan voor dit bestemmingsplan vast te stellen;
5. De gewijzigde grondexploitatie met de daarin opgenomen programmawijziging vast te stellen;
6. De 15e begrotingswijziging van 2025 vast te stellen.

Toelichting:

De heer De Vroomen (VVD) legt een stemverklaring af namens VVD en Gewoon Uden. Hierin zegt hij dat VVD en Gewoon Uden teleurgesteld zijn in een groot deel van de raad en de portefeuillehouder. Deze fracties hadden graag gezien dat de wethouder het constructieve gesprek had opgepakt met betrokkenen. Dat was en is de intentie van de fracties geweest.

Het voorstel wordt aangenomen met 28 stemmen voor (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, VVD, SP, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd, GroenLinks en PRO) en 1 stem tegen (Forum voor Democratie).

7.f Raadsvoorstel | Rapportage Rekenkamer - Besteding Specifieke Uitkeringen (SPUK)

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De raad heeft bij agendapunt 2 besloten om dit agendapunt 7.f, het Raadsvoorstel Rapportage Rekenkamer - Besteding Specifieke Uitkeringen, van de agenda af te voeren en de rekenkamer de gelegenheid te geven om feitelijke onjuistheden in de rapportage te herstellen.

7.g Raadsvoorstel | Bindend advies aanvraag omgevingsvergunning voor de realisatie van Zonnepark Schapendrift aan de Hemelrijkstraat in Odiliapeel

Besluit:

1. Een positief bindend advies af te geven over de aanvraag omgevingsvergunning voor de realisatie van Zonnepark Schapendrift aan de Hemelrijkstraat in Odiliapeel.

Toelichting:

De heer Derks (CDA) neemt geen deel aan de beraadslagingen en de stemming, omdat het een kwestie betreft waarbij hij een zakelijk belang heeft.

De heer Minten (CDA) legt een stemverklaring af, omdat de zorgen van het CDA buiten het bindend advies liggen. Voor het CDA is het onverteerbaar dat op dit moment nog altijd zon-op-dakinstallaties uitgeschakeld worden en dat er op dit moment dan ook nog aanvragen zijn voor zonneweides. Met name Enexis heeft hier een grote rol in en het ligt buiten de invloedsfeer van de lokale politiek. Het CDA wil echter wel voorkomen dat de RES een papieren tijger wordt.

De heer De Ridder (Gewoon Uden) sluit zich namens Gewoon Uden en VVD aan bij de woorden van de heer Minten wat betreft de invloedssfeer van de lokale politie en de rol van Enexis. De fracties stemmen in met het voorstel, maar willen dat de gemeente actief blijft toezien op de uitvoering en de borging van alle voorwaarden. De fracties geven dus een positief advies, maar wel met een zeer kritische blik en duidelijke verwachtingen richting de toekomst.

De heer De Vroomen (VVD) neemt op het moment van de stemming geen deel aan de vergadering.

Het voorstel wordt aangenomen met 26 stemmen voor (Jong Maashorst, KOMPAS Maashorst, CDA, VVD, SP, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd, GroenLinks en PRO) en 1 stem tegen (Forum voor Democratie).

7.h Raadsvoorstel | Openen grondexploitatie herontwikkeling gemeentewerf Schaijk

Besluit:

1. De grondexploitatie voor de tijdelijke herontwikkeling van een gedeelte van de voormalige gemeentewerf Schaijk te openen.
2. De voorziening exploitatienadelen te verhogen met het geprognosticeerde negatieve resultaat van € 629.904 netto contante waarde per 1 januari 2025 en dit ten laste te brengen van de algemene reserve grondbedrijf.
3. De 14e begrotingswijziging nummer van 2025 vast te stellen.

Toelichting:

De SP trekt de motie 'Flexwoningen voor alle starters in de gemeente Maashorst' in.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

8 Sluiting

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter sluit de vergadering om 21.59 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Maashorst, gehouden op 6 november 2025.

de griffier,	de voorzitter,
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

Lijst Ingekomen stukken voor de raadsvergadering 6 november 2025

ID	Titel	Datum	Afzender	Rubricering
1732	Duurzaam voortbestaan Natuurcentrum De Maashorst	18-09-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1733	Natuurcentrum De Maashorst zet nieuwe stappen	18-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1734	Inspraakreactie werf Schaijk	18-09-2025	Voorzitter Schaijk bouwt ook	A. Voor kennisgeving aannemen
1735	Bestuurlijke opdracht toekomst partnership gemeenten-IBN	18-09-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1736	Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Maashorst 2025, 2026 en 2027	18-09-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1737	Bezwaar tegen de verhuizing van Oekraïense vluchtelingen uit het voormalig Raadhuis in Schaijk	18-09-2025	Bewoners van het (voormalige) raadhuis in Schaijk	A. Voor kennisgeving aannemen
1738	Ledenbrief 25/043 Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030	22-09-2025	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1739	Veteranendag 2025	22-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1740	Wettelijke taak suïcidepreventie voor gemeenten	22-09-2025	113 Zelfmoordpreventie	A. Voor kennisgeving aannemen
1741	Nieuwsbrief september 2025	22-09-2025	Vereniging Brabantse Gemeenten	A. Voor kennisgeving aannemen
1742	Aanbevelingen voor goede huisvesting van arbeidsmigranten in uw gemeente	22-09-2025	Stg. Bewonersbelangen Arbeidsmigratie	A. Voor kennisgeving aannemen
1743	Windturbines en zonneparken	23-09-2025	Inwoner	A. Voor kennisgeving aannemen
1744	Inbreng (inspreek tekst) voor raadsvergadering 25 september 2025 over agendapunt Voederheil Zeeland	23-09-2025	Bewoners Voederheil Zeeland	A. Voor kennisgeving aannemen

Lijst Ingekomen stukken voor de raadsvergadering 6 november 2025

1745	Zeelandse Ondernemers Vereniging (ZOV) Maashorst	23-09-2025	Advocaten Boskamp-Willems	A. Voor kennisgeving aannemen
1746	Reactie aan de raad op toezegging 163 en 164 Bruikleenovereenkomst Museum Krona en inventarisatie van gemeentelijke kunstwerken	24-09-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1748	Interbestuurlijk toezicht toezichtsoordeel Omgevingsrecht 2025	24-09-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1749	Global Goals vlag onthuld - basisschool Den Omgang	24-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1750	Auditplan gemeente Maashorst 2025	25-09-2025	Flynth Adviseurs en accountants	A. Voor kennisgeving aannemen
1751	Sluiting woning aan de Elisabethstraat in Uden	25-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1752	Uitkijktoren	25-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1753	Locatiekeuze uitkijktoren in natuurgebied De Maashorst	25-09-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1754	Bijzondere ledenbrief: Rijksbegroting 2026 en de gevolgen voor gemeenten	25-09-2025	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1756	Nieuwsbrief	25-09-2025	Noordoost Brabant Werkt voor jongeren	A. Voor kennisgeving aannemen
1757	Gemeente Maashorst, trek een rode lijn voor Gaza	25-09-2025	Inwoners uit Reek e.o.	A. Voor kennisgeving aannemen
1758	Subsidiëring buitensportorganisaties	25-09-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1759	Nieuwsbrief september 2025	29-09-2025	RNOB (Regiodeal Noordoost Brabant)	A. Voor kennisgeving aannemen
1760	Ideeën en wensen voor locatie AZC Boekelsedijk Uden	29-09-2025	Inwoner gemeente Maashorst - Uden	A. Voor kennisgeving aannemen

Lijst Ingekomen stukken voor de raadsvergadering 6 november 2025

1761	Actiedag industrieterreinen Land van Cuijk en Maashorst	30-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1762	Oproep tot meer veiligheid voor vrouwen in onze gemeente	30-09-2025	Vrouwen van Nu	A. Voor kennisgeving aannemen
1763	Installatie consul oorlogsgraven	30-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1764	Buitensportaccommodatiebeleid	25-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1765	Programmabegroting 2026	25-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1766	Woningbouw In den Bogerd Schaijk	25-09-2025	College van B&W	E. Persberichten
1767	Planning kadernota en begroting 2027	01-10-2025	GGD Hart voor Brabant	A. Voor kennisgeving aannemen
1768	Voortgang Transformatieplan Samen in Gezondheid (SIG)	01-10-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1769	Uitvoeringsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) 2025-2029	02-10-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1770	Ledenbrief 25/044 LOGA nr 25/03 Toelichting Cao Gemeenten/SGO 2025-2027	02-10-2025	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1771	Raadsinformatiebrief opinienota biobased bouwen	03-10-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1772	Ledenbrief 25/045 LOGA nr 25/04 - Functiewaardering Cao Gemeenten en Cao SGO	06-10-2025	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1773	Persbericht Pop-up kunstwerk 31.000	06-10-2025	College van B&W	E. Persberichten
1774	Overstap van UdenplusLanderd naar KOMPAS Maashorst	07-10-2025	Tinie Kardol	A. Voor kennisgeving aannemen
1775	Overstap naar de fractie van het CDA	07-10-2025	Harry van Tiel	A. Voor kennisgeving aannemen

Lijst Ingekomen stukken voor de raadsvergadering 6 november 2025

1776	Informatiebrief NOVEX De Peel	07-10-2025	NOVEX De Peel	A. Voor kennisgeving aannemen
1777	Beëindiging als burgerraadslid bij Gewoon Uden	07-10-2025	Daan Wagemakers	A. Voor kennisgeving aannemen
1778	Belang van drinkwater in uw verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2026	08-10-2025	Waterleiding maatschappij (WML) Limburgs drinkwater	A. Voor kennisgeving aannemen
1779	Brief Leges ten behoeve van splitsing woonboerderij	25-09-2025	Inwoner gemeente Maashorst - Volkel	A. Voor kennisgeving aannemen
1780	Nieuwbrief oktober 2025	13-10-2025	Stichting G1000.nu	A. Voor kennisgeving aannemen
1781	Project 't Zonnetje - stemmen op andere Boer in natuur Uden	13-10-2025	National Deltacongres	A. Voor kennisgeving aannemen
1782	Nieuwsbrief oktober 2025	13-10-2025	Udenaar de Toekomst (UndT)	A. Voor kennisgeving aannemen
1783	Milieustraat Maashorst en bedrijfsafval	13-10-2025	College van B&W	E. Persberichten
1784	Ledenbrief 25/046 - Ontwikkelingen asiel en Oekraïne-opvang	14-10-2025	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1785	Samenwerking recreatie en toerisme in Noordoost Brabant	14-10-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1786	Raadsinformatiebrief Migratieopgaven	14-10-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1787	Samenwerking toerisme negen gemeenten	15-10-2025	College van B&W	E. Persberichten
1788	Week van de Veiligheid	16-10-2025	College van B&W	E. Persberichten

Lijst Ingekomen stukken voor de raadsvergadering 6 november 2025

1789	Ledenbrief 25/047 - Modelverordening Lokaal eigendom bij grootschalige elektriciteitsopwek	20-10-2025	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1790	Ledenbrief 25/048 - Modelbeleidsregels schuldhulpverlening	20-10-2025	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1791	Mensen in armoede niet voorbereid op noodsituaties	20-10-2025	Stichting Armoedefonds	A. Voor kennisgeving aannemen
1792	Regionaal gezamenlijk energiecontract uitbreiden met windenergie uit windpark Elzenburg	20-10-2025	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1793	Nieuwsbrief Xpress Circle of talent gemeente Maashorst	21-10-2025	Xpress	A. Voor kennisgeving aannemen
1794	Ledenbrief 25/049 Compensatie voor medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven	21-10-2025	Vereniging Nederlandse Gemeenten	A. Voor kennisgeving aannemen
1795	Regionale energie uit windmolens	22-10-2025	College van B&W	E. Persberichten
1796	Ledenbrief 25/050 - Publiekscampagne maatschappelijke weerbaarheid ‘Denk vooruit'	23-10-2025	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1797	Kwartaalinformatieset Q3 2025 gemeente Maashorst	23-10-2025	IBN	A. Voor kennisgeving aannemen
1798	Open brief: Maashorst: Aan de slag met wonen!	27-10-2025	Verenigingen “Reek Bouwt” en “Schaijk Bouwt ook”	A. Voor kennisgeving aannemen

Rondvraag

Raadsvergadering van 6 november 2025

Onderwerp: Waarderingsprijs Week van de Toegankelijkheid

Inleiding:
De Lokale Inclusieagenda kondigt aan dat tijdens de Week van de Toegankelijkheid een netwerkbijeenkomst wordt georganiseerd en dat dan de waarderingsprijs wordt uitgereikt (pagina 15). Hiervoor is vanaf 2025 geld gereserveerd (pagina 16). De Week van de Toegankelijkheid vond plaats van 6 t/m 12 oktober 2025. De CDA-fractie is het opgevallen dat er geen berichtgeving was over uitreiking van de waarderingsprijs. Mogelijk is er geen prijs uitgereikt. De CDA-fractie vindt het belangrijk dat de gemeente de initiatieven die bijdragen aan inclusie en toegankelijkheid ook zichtbaar waardeert en onder de aandacht brengt. Daarom heeft de CDA-fractie de volgende vragen.

Vragen:
1. Is de waarderingsprijs tijdens de Week van de Toegankelijkheid uitgereikt?
   a. Zo ja: waarom is hier geen (zichtbare) communicatie/mediaberichtgeving over geweest?
   b. Zo nee: kan het college uitleggen waarom deze waarderingsprijs niet in die week is uitgereikt? Wanneer wordt deze wel uitgereikt?
2. Hoe verhoudt de gang van zaken zich tot het genoemde stappenplan op pagina 15 en 16 van de Lokale Inclusieagenda, en wat is de concrete stand van zaken en planning hiervan?

Ondertekening:

Datum indiening	:	5-11-2025
Fractie	:	CDA
Naam indiener	:	Niek Bongaerts

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 07-10-2025 20:27 CEST
Document ID:
fb5284e1-55e7-44bb-84b5-20d8c2f41a9c

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 30555-2023

Onderwerp: Beeldkwaliteitsplan Repelakker III

Auteur	:	Roel van Leendert
Domein/team	:	Ruimte/Economie en gebiedsontwikkeling
E-mail	:	Roel.vanLeendert@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	F.J.M. van Lankvelt

Effect op de begroting

☐Ja ☒Nee

Onderwerp

Beeldkwaliteitsplan Repelakker III

Voorstel

1. Het beeldkwaliteitsplan Repelakker III vast te stellen

Inleiding

In september 2023 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie ‘Repelakker III Zeeland’ vastgesteld, in oktober 2024 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan Repelakker III vastgesteld. Hiermee heeft de gemeenteraad kaders gesteld voor de ontwikkeling van 200 woningen in Zeeland.

Een volgende stap in de uitwerking van deze woningbouwontwikkeling is de vaststelling van het beeldkwaliteitsplan. Hiermee stelt de gemeenteraad kaders voor de beeldkwaliteit in de toekomstige woonwijk. Het beeldkwaliteitsplan is enkel van toepassing op de woningbouwontwikkeling binnen het plangebied van het eerder vastgestelde bestemmingsplan.

Het is gebruikelijk om het beeldkwaliteitsplan tegelijkertijd met het bestemmingsplan vast te stellen. Omdat het bestemmingsplan Repelakker III een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betreft, wordt het beeldkwaliteitsplan in dit geval later vastgesteld dan het bestemmingsplan.

Beoogd effect

Het borgen van de ruimtelijke kwaliteit van woningbouwontwikkeling Repelakker III in Zeeland, conform de gebiedsvisie en het bestemmingsplan.

Argumenten

1.1. *Het beeldkwaliteitsplan borgt de ruimtelijke (beeld-)kwaliteit van de nieuwe wijk*
Bij het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk is een eenduidige en kwalitatieve uitstraling gewenst. Het vaststellen van een beeldkwaliteitsplan geldt als een kwaliteitskader voor de uitstraling van de toekomstige woningen en het openbaar gebied. Het beeldkwaliteitsplan is een verdere verfijning van eerdere ruimtelijke kaders en houdt rekening met de inbreng uit het participatieproces omtrent woningbouwontwikkeling Repelakker III. Het beeldkwaliteitsplan is beoordeeld door de welstandscommissie.

1.2. Het beeldkwaliteitsplan sluit aan bij de gebiedsvisie en het bestemmingsplan
Eerder heeft de gemeenteraad een gebiedsvisie (2023) en een bestemmingsplan (2024) vastgesteld voor de woningbouwontwikkeling Repelakker III. Het beeldkwaliteitsplan sluit aan bij deze stukken. Het beeldkwaliteitsplan borgt het dorpse karakter van de nieuwe wijk, zorgt voor een uitstraling die aansluit bij de omgeving en biedt ruimte voor het gebruik van natuurlijke (bouw-)materialen. Daarnaast borgt het beeldkwaliteitsplan het gebruik van materialen en plantsoorten die ten behoeven komen van de parkzone die tussen de bestaande en de nieuwe wijk wordt ingericht.

1.3. Het beeldkwaliteitsplan is een vereiste in het bestemmingsplan
Om de stedenbouwkundige ontwerpen van de verschillende fases van de ontwikkeling te kunnen uitwerken, is een eenduidig beeldkwaliteitskader gewenst. Daarom is het opstellen van een beeldkwaliteitsplan als verplichting opgenomen in het bestemmingsplan. In de regels van het bestemmingsplan Repelakker III is vastgelegd dat een beeldkwaliteitsplan vastgesteld dient te worden door de gemeenteraad, alvorens de woningbouwontwikkeling gerealiseerd kan worden.

1.4. Het beeldkwaliteitsplan houdt rekening met inbreng uit het participatieproces
Bij het tot stand komen van de gebiedsvisie en het bestemmingsplan is een uitvoerig participatieproces doorlopen. De inbreng uit dit proces is meegenomen in het beeldkwaliteitsplan. Zo borgt het plan het dorpse karakter, het gebruik van kwalitatieve en natuurlijke materialen en het planten van voornamelijk inheemse plantsoorten. Op 16 september 2025 heeft een informatieve inloopbijeenkomst plaatsgevonden in het Dorpshuis in Zeeland, in een eerder stadium zijn Belangengroep Repelakker en Initiatief Zeeland gezamenlijk bijgepraat over de voortgang van de ontwikkeling.

1.5. Het vaststellen van het beeldkwaliteitsplan maakt vervolgstappen in de ontwikkeling mogelijk
Door het vaststellen van het beeldkwaliteitsplan ontstaat een compleet ruimtelijk kader. Het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan gelden als toetsingskader voor het stedenbouwkundige ontwerp en de uiteindelijke vergunningen. Het vaststellen van het stedenbouwkundig ontwerp (en mogelijke deelontwerpen per bouwfase) en het verlenen van de benodigde vergunningen is een bevoegdheid van het College van B&W.

Kanttekeningen

1.1. Er loopt een beroepszaak bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan
Tegen het bestemmingsplan Repelakker III is door één partij beroep ingesteld bij de Raad van State. Het is nog niet bekend wanneer de Raad van State uitspraak doet in de beroepszaak, hoewel een zittingsdatum op korte termijn wordt verwacht. Om de eventuele vertraging zoveel mogelijk te

beperken, en daarmee de gevolgen voor woningzoekenden te verkleinen, werken gemeente en initiatiefnemer verder aan de ontwikkeling van het plan in afwachting van de uitspraak van de Raad van State.

1.2. Het beeldkwaliteitsplan geldt enkel voor het plangebied van bestemmingsplan
Het beeldkwaliteitsplan geldt alleen binnen de plangrenzen van het bestemmingsplan Repelakker III. De gebiedsvisie Repelakker III omhelst een groter gebied dan het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan uit 2024 maakt enkel de ontwikkeling van de zuidelijke helft van het totale gebied mogelijk. Voor een eventuele ontwikkeling van de noordelijke helft van het gebied zal in de toekomst een aparte planologische procedure doorlopen moeten worden, waarbij er ook een beeldkwaliteitskader wordt vastgesteld voor dat gebied. Dat kader dient aan te sluiten op het (voorliggende) beeldkwaliteitsplan Repelakker III.

Financiën
Ten behoeve van woningbouwontwikkeling Repelakker III is in 2023 een anterieure overeenkomst gesloten met de initiatiefnemers. In deze overeenkomst is het kostenverhaal geborgd.

Duurzame ontwikkeling
Woningbouwontwikkeling Repelakker III voegt 200 woningen toe in een kwalitatief woongebied, met voldoende groene openbare ruimte zodat een gezonde leefomgeving ontstaat. Daarnaast wordt rekening gehouden met biodiversiteit door het diervriendelijk inrichten van de wijk en het planten van inheemse plantsoorten.

Participatie
Bij de planvorming (gebiedsvisie en bestemmingsplan) hebben veel belangstellenden input geleverd over de toekomstige wijk. In het beeldkwaliteitsplan zien we veel aspecten hiervan terug, zoals het dorpse en dynamische karakter, kwalitatieve en natuurlijke materialen, voldoende ruimte voor (inheems) groen en het behoud van de zichtlijn op de molen.

Op dinsdag 16 september 2025 heeft een algemene inloopbijeenkomst plaatsgevonden in het Dorpshuis in Zeeland om belangstellenden bij te praten over de voortgang van de woningbouwontwikkeling. Tijdens deze bijeenkomst hebben ongeveer honderd geïnteresseerde

bezoekers een beeld gekregen van woningtypen, bouwmaterialen en uitstraling van de openbare ruimte. In een eerder stadium zijn Belangengroep Repelakker en Initiatief Zeeland gezamenlijk bijgepraat over de voortgang van de ontwikkeling.

Communicatie

Het beeldkwaliteitsplan wordt formeel gepubliceerd via de daarvoor gebruikelijke weg. Belangstellenden blijven op de hoogte van de voortgang van de woningbouwontwikkeling via de projectpagina op de website van de gemeente en de projectwebsite van de initiatiefnemers. Via de website van de initiatiefnemers kunnen belangstellenden zich ook inschrijven voor een nieuwsbrief.

Vervolg

Het beeldkwaliteitsplan wordt formeel gepubliceerd via de daarvoor gebruikelijke weg. Na vaststelling van het beeldkwaliteitsplan werkt de initiatiefnemer een stedenbouwkundig ontwerp uit op basis van de gebiedsvisie, het bestemmingsplan, en het beeldkwaliteitsplan. Dit ontwerp wordt ter vaststelling aangeboden aan het College van B&W, waarna de initiatiefnemer de benodigde vergunningen kan aanvragen om te starten met de bouw (in afwachting en afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State).

Naar verwachting start de bouw op zijn vroegst in het tweede kwartaal van 2026.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Beeldkwaliteitsplan Repelakker III

Bijlagen ter informatie

2. Gebiedsvisie Repelakker III
3. Bestemmingsplan Repelakker III
   a. Bestemmingsplan regels Repelakker III
   b. Bestemmingsplan verbeelding Repelakker III
   c. Bestemmingsplan toelichting Repelakker III

Maashorst, 30 september 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
José van Aaken 07-10-2025	Hans van der pas 07-10-2025
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 09-11-2025 14:39 CET
Document ID:
06c6ba6b-a1e1-4531-be4f-4961458a764b

Raadsbesluit

Zaaknummer: 30555-2023

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 30 september 2025:

gelet op artikel artikel 147 lid 2 jo. artikel 108 lid 1 Gemeentewet;

b e s l u i t

1. Het beeldkwaliteitsplan Repelakker III vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 6 november 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

QUADRANT
architecten bna

BEELDKWALITEITSPLAN

REPELAKKER III - FASE I
TE ZEELAND

WERKNUMMER 24290
DATUM 29-09-2025

QARCH.NL

INHOUD

1.	**AANLEIDING EN DOELSTELLING**	**4**
1.1	LIGGING PLANGEBIED	5
2.	**GEBIEDSVISIE**	**6**
3.	**STEDENBOUWKUNDIGE HOOFDOPZET**	**10**
4.	**VISIE BEELDKWALITEIT**	**16**
4.1	ARCHITECTUUR EN BOUWVORM	16
4.2	VIJF DEELGEBIEDEN	17
	WONEN OP HET ERF	18
	WONEN AAN HET PARK	24
	WONEN AAN DE DORPSRAND	30
	WONEN IN DE PARKZONE	32
	WONEN IN REPELAKKER II	42
5.	**INRICHTING OPENBARE RUIMTE**	**48**
5.1	PROFIELEN	49
5.2	WADIZONE / HOVEN	50
5.3	PARKDEEL	52
5.4	PARKEERHOVEN	54
5.5	RANDZONE	56
5.6	WONEN IN REPELAKKER II	58
5.7	ERFAFSCHEIDINGEN	60
5.8	VERHARDINGEN	62
5.9	TERREINMEUBILAIR	64

1. AANLEIDING EN DOELSTELLING

De woningbouwlocatie Repelakker ligt aan de noord/westzijde van Zeeland. De fases I en II van deze woningbouwontwikkeling zijn reeds gerealiseerd. Het doel is nu om de derde fase van dit woningbouwproject tot ontwikkeling te brengen.

De stedenbouwkundige structuur van plan Repelakker Fase III wordt hier beknopt uitgelegd en aangevuld met de beoogde beeldkwaliteit. Het is de bedoeling om met een helder kader aantrekkelijke sfeer in het plangebied te creëren.

In dit beeldkwaliteitsplan wordt een algemene visie op de doelstellingen van de beeldkwaliteit voor Repelakker Fase III in Zeeland gegeven. Deze fase III is de aanvulling en uitbreiding van plan Repelakker fase I en II welke eerder zijn gerealiseerd.

Het beeldkwaliteitsplan geeft de randvoorwaarden weer voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, met het accent op de verschijningsvorm van de te bouwen bestemmingen. Samen met het bestemmingsplan is dit beeldkwaliteitsplan het juridisch document dat de kaders schetst van de bouw- en inrichtingsplannen voor dit plangebied.

Daarnaast is het beeldkwaliteitsplan het toetsingskader bij de gemeentelijke en welstand technische beoordeling van bouw- en inrichtingsplannen alsmede voor de inrichting van de openbare ruimte. Het beeldkwaliteitsplan wordt onderdeel van de welstandsnota, waarmee het een bindende werking krijgt voor alle partijen.

Onder de regie van het beeldkwaliteitsplan weten (particuliere) initiatiefnemers op voorhand welke kwaliteitseisen worden gesteld aan de uitwerking van de bebouwing en de openbare ruimte.

1.1 LIGGING PLANGEBIED

Aan de noord westzijde van Zeeland ligt de beoogde projectlocatie van Repelakker fase III. Het plangebied sluit aan op de bestaande woningen aan de Kerkstraat.

Ten zuiden en westen van het plangebied is de nieuwbouwwijk Repelakker fase I & II ontwikkeld. Het plangebied wordt aan de westzijde begrensd door de doorgaande weg 'Bergmaas'.

2. GEBIEDSVISIE
REPELAKKER III

De ontwikkeling van Repelakker III is gestoeld op de gebiedsvisie van de gemeente Maashorst. Deze visie legt de nadruk op het versterken van de dorpsidentiteit van Zeeland, het behouden van landschappelijke kwaliteiten en het realiseren van een duurzame en toekomstbestendige woonwijk.

Het Beeldkwaliteitsplan vormt de vertaalslag van deze ruimtelijke kaders naar concrete richtlijnen voor architectuur, openbare ruimte en inrichting. Door keuzes te maken in stedenbouwkundige opzet, beeldkwaliteit en materiaalgebruik, wordt aangesloten op de kernkwaliteiten uit de gebiedsvisie: landschap, dorps wonen en mobiliteit. Dit zorgt ervoor dat Repelakker III niet slechts een uitbreiding van het dorp is, maar een wijk die de bestaande kwaliteiten van Zeeland versterkt en toekomstbestendig maakt.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan is een gebiedsvisie gemaakt de Kernkwaliteiten uit de gebiedsvisie zijn hieronder opgesomt.

- Landschap: behoud en versterken van groene structuren, waterberging, zichtlijnen op kerk en molen.
- Dorps wonen: variatie in woningtypes, betaalbare huur- en koopwoningen, aandacht voor doorstroming (jongeren, gezinnen, senioren), in een dorpse uitstraling.
- Mobiliteit: goede ontsluiting (rotonde Bergmaas, aansluitingen Kerkstraat en Repelakker I-II), veilige routes voor langzaam verkeer, parkeren zorgvuldig ingepast.
- Groen en openbare ruimte: veel aandacht voor gezondheid, bewegen en ontmoeten; groene verbindingen, speelplekken, duurzame inrichting.
- Duurzaamheid: nadruk op natuurinclusief bouwen, klimaatadaptatie, energiezuinige woningen.
- Beeldkwaliteit: dorpse architectuur, kleinschaligheid, variatie in bouwhoogtes (overwegend 2 lagen + kap), inpassing aan bestaande bebouwing.

In het plan wordt de groene en waterrijke structuur als drager gebruikt; er is aandacht voor zichtlijnen en landschappelijke inpassing, wat direct aansluit bij de visie op landschap.

Het beeldkwaliteitsplan benadrukt kleinschalige bouw, kapvormen en materiaalgebruik die passen bij de dorpse identiteit; dat sluit aan op de ambitie om Zeeland 'dorpse' woonkwaliteit te geven.

De ontsluitingsstructuur met een nieuwe rotonde op de Bergmaas zorg voor een goede verkeersafwikkeling. Het parkeren is voor een groot deel opgelost binnen de bouwblokken, dit zorg voor een aangenaam straatbeeld en benadrukt de verblijfskwaliteit van straten en routes, passend bij de visie op langzaam verkeer en verkeersveiligheid. De parkeerplaatsen die niet geplaatst kunnen worden binnen de bouwblokken bevinden zich zoveel mogelijk aan de zijde van de bergmaas om zo de parkzone autoluw te houden om zoveel mogelijk ruimte te maken voor de doorgaande groenzone.

Groen en openbare ruimte: het plan maakt de vertaalslag naar herkenbare groene profielen, erfbeplanting en plekken voor ontmoeting, ook wordt er aan de noordzijde een grote speelplek toegevoegd (trapveld) voor de oudere jeugd. Door toepassing van natuur inclusieve elementen (nestvoorzieningen, groene erfafscheidingen, waterdoorlatende verharding) sluit het plan aan op de duurzaamheidsambities.

De gebiedsvisie geeft de richting (kernkwaliteiten, ruimtelijke principes en duurzaamheidsdoelen) beeldkwaliteitsplan vertaalt dit concreet naar architectuur, inrichting openbare ruimte en beeldregie. Daarmee vormt het beeldkwaliteitsplan een logische verfijning van de gebiedsvisie.

TOELICHTING STEDENBOUWKUNDIGE KEUZES EN AANSLUITING GEBIEDSVISIE

1. Landschappelijke inbedding

- **Keuze:** centraal een royale parkzone met groene vingers richting de woonvelden, wadi's en waterstructuren als onderdeel van de openbare ruimte.
- **Waarom:** sluit aan bij de gebiedsvisie waarin natuur, waterberging en gezondheid centraal staan. Het landschap wordt zo onderdeel van de wijk en niet slechts de rand.

2. Dorps wonen en identiteit

- **Keuze:** variatie in woningtypologieën (rijwoningen, tweekappers, patio's, appartementen), kleinschalige maat en kapvormen, gebruik van baksteen en natuurlijke materialen.
- **Waarom:** de gebiedsvisie benoemt het belang van diversiteit en betaalbaarheid, maar ook van dorpse uitstraling. Door kleine korrelgrootte en aandacht voor details sluit de wijk visueel en sociaal aan bij Zeeland.

3. Mobiliteit en verblijfsruimte

- **Keuze:** parkeren grotendeels in hoven en binnengebieden, groene autoluwe tussenstraten met ruimte voor spelen en ontmoeten.
- **Waarom:** hiermee wordt de kernkwaliteit 'mobiliteit' uit de gebiedsvisie vertaald: veilig langzaam verkeer, leefbare straten en een wijk waar gezondheid en ontmoeting centraal staan.

4. Overgangen en aansluiting op omgeving

- **Keuze:** woningen aan de dorpsrand (Bergmaas) krijgen een dorpse entree met behoud van laanbomen; richting Repelakker I-II sluit de korrelgrootte en architectuur aan bij de bestaande wijk.
- **Waarom:** de gebiedsvisie vraagt expliciet om een soepele overgang naar bestaande bebouwing en herkenbare dorpsentrees. Dit versterkt het gevoel van continuïteit in het dorp.

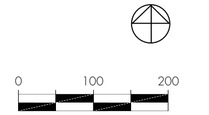
5. Duurzaamheid en natuurinclusiviteit

- **Keuze:** gebruik van materialen die mooi verouderen, groene erfafscheidingen, ruimte voor biodiversiteit (heggen, nestvoorzieningen), en klimaatadaptieve inrichting (wadi's, waterdoorlatende verharding).
- **Waarom:** dit sluit aan bij de gebiedsvisie waarin duurzaamheid en natuurinclusief bouwen als pijlers zijn benoemd. Zo ontstaat een wijk die toekomstgericht en veerkrachtig is.

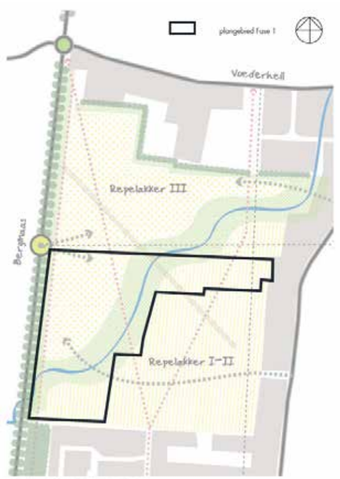
WOONGEBIEDEN

Bron: Repelakker II Visiedocument 28 september 2023

wonen in het groen
wonen aan het park
wonen aan het buurtgroen
wonen aan het buitengebied
wonen in de straat

Fase 1 bestaat uit 4 woonvelden. Deze woongebieden worden gescheiden door groene autovrije erven. Dit wijkt af van de gebiedsvisie waar tussen de woonvelden nog wel straten aanwezig waren. Door op deze plaatsen geen weg te maken en dus minder verharding wordt het groen tussen de woningen getrokken wat zorgt voor meer kwaliteit, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Het thema wonen aan de straat verandert dus naar wonen aan het erf.

In het centrale park komen conform de gebiedsvisie 2 solitaire clusters. Het eerste cluster wordt gevormd door een appartementen gebouw in 3 bouwlagen en het 2e cluster bestaat uit grondgebonden woningen. In de gebiedsvisie wordt nog gesproken over geluidwerende maatregelen (geluidwal) van maximaal 1,5 m in openbaar gebied, uit het geluid onderzoek is naar voren gekomen dat deze niet nodig is en daardoor kan er in de rand richting de Bergmaas meer groen gemaakt worden wat ten goede komt aan het openbaar gebied.

De wateropgave is totaal opgenomen in het landschappelijk plan van het openbaar gebied. De nieuwe waterpartij en wadi's zorgen voor een goede waterhuishouding en infiltratie.

3. STEDENBOUWKUNDIGE HOOFDOPZET
REPELAKKER III

Voor Repelakker III ligt er een kans om de buurt een onderscheidend karakter te geven van Repelakker I-II, waarin tegelijkertijd ruimte wordt gegeven aan de thema's van deze tijd. Er wordt hier een kleinschalige dorpse sfeer nagestreefd door hoekverdraaiingen in de straten te brengen en lange doorzichten te vermijden. In de basis bestaat de wijk uit 4 woonvelden waarin parkeren voor een goot deel in het binnen gebied is opgelost. Om deze 4 woonvelden ligt de weg waarin het autoverkeer wordt afgewikkeld. De tussenstraten zijn autovrij, hierdoor ontstaan het groene hoven waarin ontmoeten en buitenspelen mogelijk is. Deze groene binnenstraten komen uit op de gemeenschappelijke groene zone en hebben ook een belangrijke functie in de afwatering. De wadi's welke in de hoven aanwezig zijn komen uit in de centrale watergang ten oosten van het plangebied.

De tussenstraten krijgen een groen uiterlijk door in het profiel rekening te houden met ruimte voor groen en afwatering. Het minimaliseren van verharding is een uitgangspunt en door de kleine voortuinen ontstaat er een verbinding tussen de woningen en het openbaargebied. Een dubbele oriëntatie is gewenst bij de woning op de hoeken, daarnaast wordt een diversiteit aan woningtypes nagestreefd om een kleinschalig en open straatbeeld te creëren.

In de centrale groene parkzone komen 2 clusters woningen. Het meest noordelijke cluster zal bestaan uit appartementen in 3 bouwlagen. Een belangrijk uitgangspunt is dat de parkzone doorloop rondom de appartementen. Het zuidelijk cluster zal kleinschaliger zijn en bestaat uit patio woningen welke hoofdzakelijk 1 laag plat zullen zijn.

Het laatste deelgebied wat direct aansluit op Reppelakker II zal het karakter krijgen wat daar in de wijk al aanwezig is, dit geldt ook voor de architectuur van deze woningen. Er zal een kleine korrel toegevoegd worden met vrijstaande woningen.

WONINGTYPOLOGIEËN

Het plangebied is ingesloten tussen het dorp Zeeland en de doorgaande weg Bergmaas.
In de wijk krijgt het groen een prominente plek met een groot park aan de oostzijde welke met groene vingers de wijk in worden getrokken. Deze parkzone sluit aan bij de bestaand groenstructuur van Repelakker fase I en II.

De bebouwing kenmerkt zich door een afwisseling van langere blokken met rijwoningen afgewisseld met een kleinere korrelgrootte van tweekappers, seniorenwoningen en vrijstaande woningen.
Op deze manier ontstaat een prettige mix van woningtypologieën met een dorpse schaal.

- APPARTEMENTEN SOCIAAL
- RIJWONING SOCIAAL
- RIJWONING
- RIJWONINGEN LEVENSLOOPBESTENDIG
- RIJWONINGEN LEVENSLOOPBESTENDIG
- TWEEKAPPER LEVENSLOOPBESTENDIG
- PATIO PARKWONINGEN (LLB)
- RIJWONING
- RIJWONING
- RIJWONING
- TWEEKAPPER
- VRIJSTAANDE WONING

HOEKOPLOSSINGEN

* **STEDENBOUWKUNDIGE HOEKACCENTEN**
* **DUBBELE ORIËNTATIE/HOEKACCENT**

In Repelakker III is ingezet op dorps wonen. Dit wordt mede bereikt door de hoek-verdraaiingen in het stratenpatroon. Op de hoeken van de bouwvelden is een dubbele oriëntatie belangrijk. Raamopeningen richting openbaar gebied zorgt voor een aantrekkelijk beeld en sociale controle.

Op de volgende pagina's wordt nader ingegaan op deze aspecten.

STEDENBOUWKUNDIGE HOEKACCENTEN

Op de buitenste hoeken van de woonvelden wordt een stedenbouwkundig accent gmaakt. Dit accent heeft een volledig gedraaide of een opgetilde kap. Ook kan het hoekpunt een afwijkende kleur hebben om het accent extra kracht mee te geven. De zijgevels gericht naar het openbaar gebied hebben een open karakter.

OPGETILDE KAP

AFWIJKENDE KLEURSTELLING

VOLLEDIGE GEDRAAIDE KAP

OPGETILDE KAP MET OPENGEWERKTE ZIJGEVEL

DUBBELE ORIËNTATIE/HOEKACCENT

Op de hoeken waar de woningen aan het openbaar gebied grenzen, wordt extra aadacht gegeven aan de zijgevel. Dit kan door middel van ondergeschikte elementen zoals een erker of een uitbouw maar ook door het toepassen van raamopeningen in verblijfsruimten.

DUBBELE ORIËNTATIE MET ONDERGESCHIKT ELEMENT

HOEKOPLOSSING/DUBBELE ORIËNTATIE

DUBBELE ORIËNTATIE MET ONDERGESCHIKT ELEMENT

DUBBELE ORIËNTATIE D.M.V. RAAMOPENINGEN RICHTING OPENBAAR GEBIED

4. VISIE BEELDKWALITEIT
4.1 ARCHITECTUUR EN BOUWVORM

De interactie van architectuur met het groene en landschappelijke gebied van 'Repelakker fase III' vormt het uitgangspunt bij de vormgeving van de wijk. De wijk vormt een eigentijdse aansluiting op het bestaande dorp Zeeland. Repelakker fase III krijgt een eigen identiteit door de toepassing van houtelementen en de interactie van de architectuur met het groen gebied.

De voorgestelde variatie zorgt voor een dorpse sfeer.

Het plangebied is opgedeeld in 5 deelgebieden met elk hun eigen beeldkwaliteit. Deze deelgebieden worden afzonderlijk besproken in de volgende pagina's.

- Wonen om het erf
- Wonen aan het park
- Wonen aan de dorpsrand
- Wonen in de parkzone
- Wonen in Repelakker II

Binnen de dorpse architectuur hebben we oog voor details in het metselwerk.

Het betrekken van de buitenruimte aan de voorzijde van de woning door middel van veranda's en pergola's op het zuiden en noorden zorgt voor een zachte overgang tussen prive en openbaar. Belangrijk is dat prominente gevels op hoeken van de woonvelden een dubbele oriëntatie krijgen. De "zijgevel" krijgt de kwaliteit van een voorgevel.

WONEN OM HET ERF
WONEN AAN HET PARK
WONEN AAN DE DORPSRAND
WONEN IN DE PARKZONE
WONEN IN REPELAKKER II

4.2 VIJF DEELGEBIEDEN

N

WONEN OP HET ERF
SITUATIE, KLEUR- EN MATERAALGEBRUIK

N

- Variatie;
- Baksteen in zandkleuren en bruine tinten;
- Kleine voortuinen;
- Grote raamopeningen zorgen voor interactie met groen;
- Eigentijdse gevelindeling en detaillering.

In de erven wordt een intiem, groen en kleinschalig beeld nagestreefd. Lange rechtstanden worden voorkomen door subtiele hoekverdraaiingen. De woningen hebben een kleine voortuin en is het verlengde van het erf. De architectuur is gevarieerd met een dorpse schaal en maat. Het is een baksteen architectuur in zandkleur en bruine tinten met pannendaken. Houten elementen zijn mogelijk. De parkeerhoven hebben een groene uitstraling en de entree van het parkeerhof is aan de zijde van de Bergmaas.

WONEN OP HET ERF
REFERENTIEBEELDEN

VARIATIE IN GEVELINDELING

GOOTDOORSNIJDENDE ELEMENTEN

VARIATIE IN GEVELINDELING

GOOTDOORSNIJDENDE ELEMENTEN

HOUT ALS ACCENT IN DE GEVEL

VERANDA'S

PERGOLA

PERGOLA

VERANDA'S

HOUTACCENTEN

HOUTACCENTEN

WONEN OP HET ERF
CRITERIA BEBOUWING

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Architectuur en oriëntatie	• Gevarieerde dorpse sfeer. • Streven naar een prettige balans tussen eenheid en variatie. • Eigentijdse architectuur interpretaties zijn hierop mogelijk. • De woningen zijn op de openbare weg gericht, geen gesloten gevels naar openbaar gebied.
Bouwmassa, kapvorm en nokrichting	• Aanbouwen en nevenvolumes dienen qua beeld ondergeschikt te zijn aan de hoofdmassa. • De hoofdmassa is afgedekt met een kap, een zadeldak is de hoofdvorm. Bij rijbebouwing is de kapvorm in principe een langskap. Bij tweekappers kan dit een combinatie zijn van een langskap en een dwarskap. Het doorbreken van de gootlijn bij bloklengtes langer dan 5 woningen is noodzakelijk. Dit kan door middel van een dwarskap (topgevel) of een doorgestoken dakkapel.
Bouwhoogte hoofdmassa	• Massa in één tot twee bouwlagen met kap. • Maximale goothoogte 6 m en nokhoogte 11,5 m.
Bijbehorende bouwwerken	• Situering van bijbehorende bouwwerken zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Verschijningsvorm in lijn met architectuur hoofdgebouw. • Vormgeving in één bouwlaag, eventueel voorzien van kap. • Situering, goothoogte 3 m en nokhoogte 5 m.

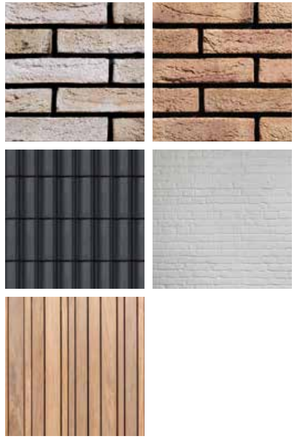
THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Rooilijn	• Wisselende rooilijnen aan de voorzijde zijn mogelijk en gewenst in langere blokken. • Een zachte overgang tussen prive en openbaar gebied door middel van pergola of veranda wordt aangemoedigd.
Materialisatie en kleurgebruik gevels	• Metselwerk in baksteen afwisselende kleurstelling mogelijk met aardse tinten als basis. Grijs, grijs/bruin en beige kleurengamma. • Algemeen: materialen die mooi verouderen. • Houten gevelonderdelen of hierop lijkende producten mogelijk.
Geveldetaillering	• Subtiel en zorgvuldig. Ingetogen qua sfeer met dakoverstekken, metselwerk accenten etc. worden aangemoedigd.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Materialisatie en kleurgebruik hellende daken	• Voorkeur voor pannen. Uitgevoerd in donkere grijstinten of antraciet/zwart.
Erfafscheidingen	• De overgang van privé-tuinen naar de openbare ruimte dient in het ontwerp te worden meegenomen. • Deze erfscheidingen worden zoveel mogelijk als opgaande hagen gerealiseerd, dan wel als begroeide rasterhekwerken. • Houten schuttingen en tuinmuren zijn op plaatsen waar privétuinen aan openbaar gebied grenzen niet toegestaan.

WONEN AAN HET PARK
SITUATIE, KLEUR- EN MATERAALGEBRUIK

N

- Baksteen in zandkleuren en keimwerk;
- Grote raamopeningen zorgen voor interactie met groen;
- Eigentijdse gevelindeling en detaillering.

De centrale groenzone die Reppelakker I&II scheidt van Reppelakker II heeft een royale maat en landschappelijke kwaliteit. De woningen in deze zone zijn met de voorgevel georiënteerd op dit gebied. De metselwerk architectuur in lichte zandkleurige tinten met houten accenten zorgt voor een mooie samenhang met het groene gebied.

REFERENTIEBEELDEN

ASYMETRISCHE GEVELINDELING

HOEKACCENT

METSELWERK ACCENT

HOUTACCENTEN

KLEURSTELLING

ASYMETRISCHE GEVELINDELING

HOUTACCENTEN

HOEKOPLOSSING/DUBBELE ORIËNTATIE

GOOTDOORSNIJDEND ELELEMENT

HORIZONTALE GELEDING

WONEN AAN HET PARK
CRITERIA BEBOUWING

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Architectuur en oriëntatie	• Gevarieerde dorpse sfeer. • Streven naar een prettige balans tussen eenheid en variatie. • Eigentijdse architectuur interpretaties zijn hierop mogelijk. • De woningen zijn op de openbare weg gericht, geen gesloten gevels naar openbaar gebied.
Bouwmassa, kapvorm en nokrichting	• Bij straathoeken de gevels een tweezijdige oriëntatie meegeven, behalve bij tweekappers. Garages uitsluitend gekoppeld aan hoofdgebouwen, geen kozijnen in zijgevel. • Aanbouwen en nevenvolumes dienen qua beeld ondergeschikt te zijn aan de hoofdmassa. • De hoofdmassa is afgedekt met een kap, een zadeldak is de hoofdvorm. Bij rijbebouwing is de kapvorm in principe een langskap.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
	Bij tweekappers kan dit een combinatie zijn van een langskap en een dwarskap. Het doorbreken van de gootlijn bij bloklengtes langer dan 5 woningen is noodzakelijk. Dit kan door middel van een dwarskap (topgevel) of een doorgestoken dakkapel.
Bouwhoogte hoofdmassa	• Massa in één tot twee bouwlagen met kap. Een hoger bouwvolume of een afwijkende kapvorm is incidenteel op een verantwoorde wijze toegestaan. • Maximale goothoogte 6 m en nokhoogte 11,5 m.
Bijbehorende bouwwerken	• Situering van bijbehorende bouwwerken zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Verschijningsvorm in lijn met architectuur hoofdgebouw. • Vormgeving in één bouwlaag, eventueel voorzien van kap. • Situering, goothoogte 3 m en nokhoogte 5 m.

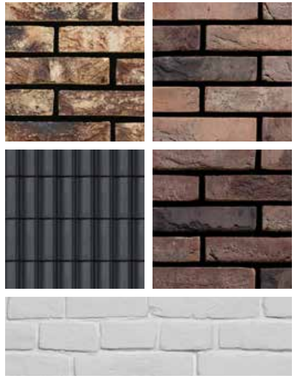
THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Rooilijn	• Wisselende rooilijnen aan de voorzijde zijn mogelijk en gewenst in langere blokken.
Materialisatie en kleurgebruik gevels	• Metselwerk in baksteen afwisselende kleurstelling mogelijk met aardse tinten als basis. Bruin, grijs, grijs/bruin en beige kleurengamma. • Algemeen: materialen die mooi verouderen. • Houten gevelonderdelen of hierop lijkende producten mogelijk.
Geveldetaillering	• Subtiel en zorgvuldig. Ingetogen qua sfeer met dakoverstekken, metselwerk accenten etc. worden aangemoedigd.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Materialisatie en kleurgebruik hellende daken	• Voorkeur voor pannen. Uitgevoerd in donkere grijstinten of antraciet/zwart.
Erfafscheidingen	• De overgang van privé-tuinen naar de openbare ruimte dient in het ontwerp te worden meegenomen. • Erfafscheidingen met openbaar gebied uitvoeren als gaashekwerk met Hedera. • Houten schuttingen en tuinmuren zijn op plaatsen waar privétuinen aan openbaar gebied grenzen niet toegestaan.

WONEN AAN DE DORPSRAND
SITUATIE, KLEUR- EN MATERAALGEBRUIK

N

- Duidelijke dorpsentree
- 2 lagen + kap;
- Grote raamopeningen zorgen voor interactie met groen;
- Eigentijdse gevelindeling en detaillering.
- Gevelarchitectuur in basis hoofdzakelijk in metselwerk (rood/paars/bruine kleurstelling met keimaccenten);
- Andere materialen als toevoeging.

De woningen aan de Bergmaas worden de nieuwe entree van Zeeland. De uitstraling sluit aan bij het dorp en niet bij de nieuwe woonbuurt. Wandvorming wordt voorkomen door verdraaiingen in het straatprofiel, hierdoor ontstaat er variantie in de afstanden tot de Bergmaas. De woningen bestaan uit 2 lagen met een kap met op de hoeken een accent.
De laanbomen aan de Bergmaas blijven behouden en samen met de landschappelijke inpassing zorgt dit voor nieuwe dorpsrand.
De Architectuur is dorps, traditioneel in een baksteen architectuur met pannendaken.
De kleurstelling is ingetogen in een warme bruine tint die per blok een kleine nuance kan hebben.

REFERENTIEBEELDEN

DUBBELE ORIËNTATIE D.M.V. EEN ERKER

GOOTDOORSNIJDENDE ELEMENTEN

KLEURSTELLING

VARIATIE IN GEVELINDELING

TOPGEVEL

STEDENBOUWKUNDIG ACCENT

VARIATIE IN GEVELINDELING

DETAIL IN METSELWERK

WONEN AAN DE DORPSRAND
CRITERIA BEBOUWING

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Architectuur en oriëntatie	• Gevarieerde dorpse sfeer. • Streven naar een prettige balans tussen eenheid en variatie. • Eigentijdse architectuur interpretaties zijn hierop mogelijk. • De woningen zijn op de openbare weg gericht, geen gesloten gevels naar openbaar gebied.
Bouwmassa, kapvorm en nokrichting	• Bij straathoeken de gevels een tweezijdige oriëntatie meegeven. • Aanbouwen en nevenvolumes dienen qua beeld ondergeschikt te zijn aan de hoofdmassa. • De hoofdmassa is afgedekt met een kap, een zadeldak is de hoofdvorm. Bij rijbebouwing is de kapvorm in principe een langskap.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
	Het doorbreken van de gootlijn bij bloklengtes langer dan 6 woningen is noodzakelijk. Dit kan door middel van een dwarskap (topgevel), een doorgestoken dakkapel of sprong in gevel rooilijn.
Bouwhoogte hoofdmassa	• Massa in één tot twee bouwlagen met kap. Een hoger bouwvolume of een afwijkende kapvorm is incidenteel op een verantwoorde wijze toegestaan. • Maximale goothoogte 6 m en nokhoogte 11,5 m.
Bijbehorende bouwwerken	• Situering van bijbehorende bouwwerken zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Verschijningsvorm in lijn met architectuur hoofdgebouw. • Vormgeving in één bouwlaag, eventueel voorzien van kap. • Situering, goothoogte 3 m en nokhoogte 5 m.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Rooilijn	• Wisselende rooilijnen aan de voorzijde zijn mogelijk en gewenst in langere blokken.
Materialisatie en kleurgebruik gevels	• Metselwerk in baksteen afwisselende kleurstelling mogelijk met aardse tinten als basis. Rood, rood/bruin, rood/paars kleurengamma. • Algemeen: materialen die mooi verouderen. • Houten gevelonderdelen of hierop lijkende producten mogelijk.
Geveldetaillering	• Subtiel en zorgvuldig. Ingetogen qua sfeer met dakoverstekken, metselwerk accenten etc. worden aangemoedigd.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Materialisatie en kleurgebruik hellende daken	• Voorkeur voor pannen. Uitgevoerd in donkere grijstinten of antraciet/zwart.
Erfafscheidingen	• De overgang van privé-tuinen naar de openbare ruimte dient in het ontwerp te worden meegenomen. • Erfafscheidingen met openbaar gebied uitvoeren als gaashekwerk met Hedera. • Houten schuttingen en tuinmuren zijn op plaatsen waar privétuinen aan openbaar gebied grenzen niet toegestaan.

WONEN IN DE PARKZONE
SITUATIE, KLEUR- EN MATERAALGEBRUIK

N

- Baksteen in zandkleuren;
- Erfafscheiding;
- Vlonder;
- Grote raamopeningen zorgen voor interactie met groen;
- Modern
- Natuurlijke materialen

De woningen welke als een cluster in de parkzone zijn opgenomen hebben een duidelijke relatie met het park. De gevels die naar het park gericht zijn hebben allemaal voorgevelkwaliteit. Naast de gebouwen loopt de parkzone door. In het noordelijke blok zijn appartementen opgenomen in 3 bouwlagen, het zuidelijke blok bestaat uit patiowoningen in 1 bouwlaag met accenten in 2 bouwlagen. De woningen staan met hun voeten in het park. De architectuur in eigentijds en de woningen hebben een plat dak. De kleurstelling van de blokken is zandkleurig en bruin. Het toepassen van "houten" elementen wordt aangemoedigd. Aan het park wordt niet geparkeerd, alleen in de parkeerkoffer bij de appartementen.

REFERENTIEBEELDEN PARKWONINGEN

HOEKACCENT

CLUSTER WORDT ALS EEN GEHEEL VORMGEGEVEN

KLEURSTELLING

CLUSTER WORDT ALS EEN GEHEEL VORMGEGEVEN

VOLUME OPBOUW

REFERENTIEBEELDEN APPARTEMENTEN

VERTICALE GELEDING

METSELWERKACCENT

METSELWERKACCENTEN

KLEURSTELLING

WONEN IN DE PARKZONE
CRITERIA BEBOUWING

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Architectuur en oriëntatie	• Eenduidige eigentijdse architectuur. • Alzijdige volumes, geen blinde gevels.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Bouwhoogte hoofdmassa	• De parkwoningen, massa in één tot drie bouwlagen. Appartementen maximaal 4 bouwlagen. • Bouwhoogte parkwoningen 7 m. Bouwhoogte appartementen 13 m.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Materialisatie en kleurgebruik gevels	• Metselwerk in baksteen afwisselende kleurstelling mogelijk met aardse tinten als basis. Grijs, grijs/bruin en beige kleurengamma. • Algemeen: materialen die mooi verouderen. • Houten gevelonderdelen of hierop lijkende producten mogelijk worden aangemoedigd.
Geveldetaillering	• Subtiel en zorgvuldig. Ingetogen qua sfeer, metselwerk accenten etc. worden aangemoedigd.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Erfafscheidingen	• De overgang van privé-tuinen naar de openbare ruimte dient in het ontwerp te worden meegenomen. • Erfafscheidingen met openbaar gebied uitvoeren als gaashekwerk met Hedera. • Houten schuttingen zijn niet toegestaan.

WONEN IN REPELAKKER II
SITUATIE, KLEUR- EN MATERAALGEBRUIK

N

- Baksteen in een rood/paars/bruine kleurstelling met enkele afwijkingen;
- Grote raamopeningen zorgen voor interactie met groen;
- Eigentijdse gevelindeling en detaillering.

Het meest noord-oostelijke deel van het plangebied sluit aan bij de bestaande wijk Reppelakker II. De straten worden doorgezet zodat er een logische afronding komt van dit woongebied. De woningen bestaan uit 1 a 2 lagen met een kap. De metselwerk architectuur sluit aan bij de reeds gerealiseerde woningen en is gevarieerd en zal voor een groot deel uit zelfbouwkavels bestaan. De groenstructuur uit Reppelakker II wordt doorgezet. De kleurstelling van de woningen is ingetogen en sluit aan bij de bestaande woningen.

REFERENTIEBEELDEN

DAKBEEINDIGING

HOEKACCENT EN DAKBEEINDIGING

ASYMETRISCHE GEVELINDELING

HOEKACCENT

GEVARIEERDE MATERIALISERING

VARIATIE IN KLEUR

AFWIJKENDE KAPVORM

VARIATIE IN KLEUR

WONEN IN REPELAKKER II
CRITERIA BEBOUWING

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Architectuur en oriëntatie	• Gevarieerde dorpse sfeer. • Streven naar een prettige balans tussen eenheid en variatie. • Eigentijdse architectuur interpretaties zijn hierop mogelijk. • De woningen zijn op de openbare weg gericht, geen gesloten gevels naar openbaar gebied.
Bouwmassa, kapvorm en nokrichting	• Bij straathoeken de gevels een tweezijdige oriëntatie meegeven. • Aanbouwen en nevenvolumes dienen qua beeld ondergeschikt te zijn aan de hoofdmassa. • De hoofdmassa is afgedekt met een kap, een zadeldak is de hoofdvorm.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Bouwhoogte hoofdmassa	• Massa in één tot twee bouwlagen met kap. Een hoger bouwvolume of een afwijkende kapvorm is incidenteel op een verantwoorde wijze toegestaan. • Maximale goothoogte 6 m en nokhoogte 11,5 m.
Bijbehorende bouwwerken	• Situering van bijbehorende bouwwerken zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Verschijningsvorm in lijn met architectuur hoofdgebouw. • Vormgeving in één bouwlaag, eventueel voorzien van kap. • Situering, goothoogte 3 m en nokhoogte 5 m.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Rooilijn	• Wisselende rooilijnen aan de voorzijde zijn mogelijk.
Materialisatie en kleurgebruik gevels	• Metselwerk in baksteen afwisselende kleurstelling mogelijk met aardse tinten als basis. Rood/bruin, rood/paars kleurengamma. • Algemeen: materialen die mooi verouderen. • Houten gevelonderdelen of hierop lijkende producten mogelijk.
Geveldetaillering	• Subtiel en zorgvuldig. Ingetogen qua sfeer met dakoverstekken, metselwerk accenten etc. worden aangemoedigd.

THEMA	CRITERIA BEELDKWALITEIT
Materialisatie en kleurgebruik hellende daken	• Voorkeur voor pannen. Uitgevoerd in donkere grijstinten of antraciet/zwart.
Erfafscheidingen	• De overgang van privé-tuinen naar de openbare ruimte dient in het ontwerp te worden meegenomen. • Erfafscheidingen met openbaar gebied uitvoeren als gaashekwerk met Hedera. • Houten schuttingen en tuinmuren zijn op plaatsen waar privétuinen aan openbaar gebied grenzen niet toegestaan.

5. INRICHTING OPENBARE RUIMTE
LANDSCHAPSARCHITECT

De groen- en waterstructuur voortvloeiend uit het concept van de stedenbouwkundige opzet zorgt voor de verbindingen tussen de bestaande wijk en het landschap.

De wadi's vanuit de hoven vormen de natte verbinding met de waterpartij aan de **oostzijde**. Hiermee vormen zij een basis voor waterberging en afvoer, de ecologische en groen-natte verbindingen. De hierdoor ontstane vochtige ondergrond vormt de basis voor de keuze van het beplantingassortiment.

De hogere (drogere) plekken in het parkdeel hebben eigen op de lokale situatie gerichte vegetatie.

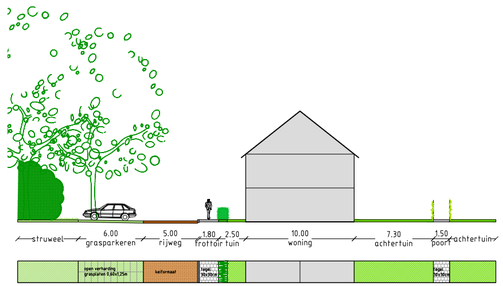
Om een koeler klimaat te creëren in de parkeerhoven worden hier bomen aangeplant en groene parkeerplaatsen gerealiseerd.

Met behulp van struweel beplanting worden de parkeerplaatsen aan de **west**rand van de wijk aan het zicht vanuit het landschap onttrokken. Openingen tussen de parkeer units aansluitend op de hoven, zorgen voor een visuele relatie van de wijk met het open landschap.

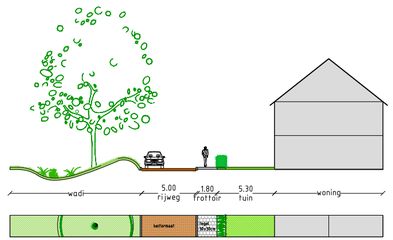
Erfafscheidingen aansluitend op het openbare gebied worden beplant met hagen. Onderscheid wordt gemaakt tussen voor- (0,60m¹ hoog) en zijtuinen (1,80m¹ hoog).

De variatie aan functie en bodem gerelateerde vegetatie, draagt bij aan een versterking van de biodiversiteit. De selectie bestaat uit een streekeigen en klimaatbestendig assortiment met uitzondering van enkele accentbomen met een bijzondere sierwaarde.

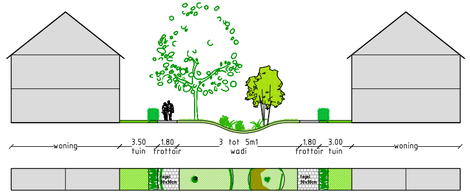
5.1 PROFIELEN

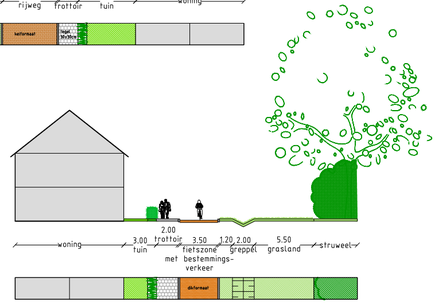
PROFIEL 1

PROFIEL 3

PROFIEL 2

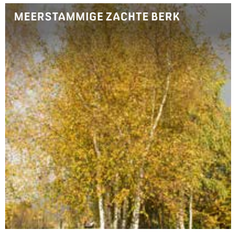
PROFIEL 4

5.2 WADIZONE / HOVEN

REFERENTIEBEELDEN BEPLANTINGEN

Bomen

Heesters (solitairen)

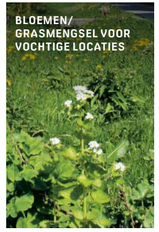

In te zaaien

5.3 PARKDEEL

De heesters worden gemengd aangeplant met solitairen op bijzonder plekken.

Park

REFERENTIEBEELDEN BEPLANTINGEN

Bomen

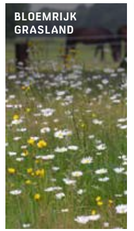

In te zaaien

Heesters / struweel

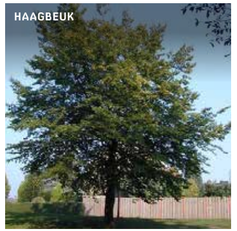
5.4 PARKEERHOVEN

Parkeerhoven

REFERENTIEBEELDEN BEPLANTINGEN

Bomen

5.5 RANDZONE (ZUID EN WEST)

De heesters worden gemengd aangeplant.

REFERENTIEBEELDEN BEPLANTINGEN

Bomen

In te zaaien

Heesters / struweel

5.6 WONEN IN REPELAKKER II

Repelakker II sluit aan op reeds gerealiseerde fase. Om logica en eenheid in stand te houden wordt de materialisering van het bestaande doorgezet.
De aansluiting op de park zone is gelijkwaardig aan de voorstellen van Fase I.

- R1 Verhardingen en beukenhagen in woonomgeving.
- R2 Bomen van de 2e grootte in de straat.
- R2 Bomen van de 2e grootte in de straat.
- R3 Struweel en gemengde hagen aansluitend op het park.
- R4 Bomen van 1 grootte in het park.
- R5 Natuurvriendelijke oevers langs de waterpartij.

Wonen in Repelakker II

REFERENTIEBEELDEN

Aansluiten op reeds gerealiseerde fase

R1 VERHARDINGEN EN BEUKENHAGEN IN WOONOMGEVING

R2 PRUNUS AVIUM

R2 MALUS TORINGO BROUWERS BEAUTY

R4 JUGLANSREGIA

R3 STRAKKE GEMENGDE HAAG HOOG

R4 TILIA CORDATA

R5 NATUURVRIENDELIJKE OEVER

R4 ACER PLATANOIDES ESDOORN

5.7 ERFAFSCHEIDINGEN

- E1 Gemengde haag
- E2 Liguster haag (1.00m)
- E3 Beukenhaag (1.80m)
- E4 Hekwerk met klimplanten

REFERENTIEBEELDEN

Hagen

E1 GEMENGDE HAAG BIJ ZIJTUINEN AANSLUITEND OP DE HOVEN (70% WINTERGROEN)

E2 LIGUSTER BIJ VOORTUINEN (WINTERGROEN) HOOG 1.00M¹

E3 BEUKENHAAG BIJ ZIJTUIEN LANGS DE STRAAT HOOG 1,80M¹

E4 HEKWERK BEGROEID MET TOSCAANSE JASMIJN ACHTERPADEN EN PARKEERHOVEN (WINTERGROEN)

5.8 VERHARDINGEN

De keuze van de verhardingsmaterialen is gericht op de verkeers- en gebruiksfunctie, dit uit zich zowel in het materiaal, als in het toe te passen formaat.

- V1 De rondgaande rijbaan wordt uitgevoerd met bruine rode kleurvaste betonstraatsteen in keperverband.
- V2 De parkeerplaatsen worden uitgevoerd in een waterpasserende groene verharding.
  - Parkeervakken NCB klinker type 1 40% open.
  - Rijbaan NCB klinker type 2 met open voeg 17% open.
  - Loopstrook NCB klinker type 3 gesloten.
  - De open delen worden voorzien van een voor de begroeiing geschikte onderbaan en ingezaaid met witte klaver.
- V3 Parkeerplaten aansluitend op de rijbaan in de randzone.

- V1 Rondgaande rijweg
- V2 Parkeerplaatsen Hoven
- V3 Parkeerplaatsen Rondweg
- V4 Trottoirs
- V5 Wandelpaden Hoven
- V6 Wandelpaden Parkdeel

REFERENTIEBEELDEN

Verhardingen

V1 BRUIN RODE KLEURVASTE BETONSTRAATSTEEN

V2 PARKEERPLAATSEN IN WATERPASSERENDE GROENE VERHARDING

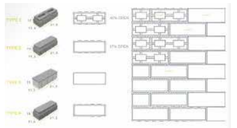

V3 PARKEERPLAATSEN AANSLUITEND OP DE RIJBAAN IN RANDZONE

V4 TROTTOIRS BETONTEGELS

V5 WANDELPADEN HOVEN GEBAKKEN KLINKERS DIKFORMAAT DONKER PAARSRODE KLEUR

V6 WANDELPADEN PARKDEEL IN HALFVERHARDING PADVAST

V7 PASSAGES MET WADI IN PREFAB BETONPLAAT

- V4 De trottoirs aansluitend op de rijbaan en de achterpaden worden uitgevoerd in betontegels 30x30cm, kleur grijs.
- V5 De wandelpaden in de hoven worden uitgevoerd in gebakkenklinkers dikformaat in een donker paarsrode kleur. Dit om het "intieme" karakter van het hof te versterken.
- V6 De wandelpaden in het parkdeel in halfverharding Padvast.
- V7 De passages met de wadi worden uitgevoerd met een prefab betonplaat.

5.9 TERREINMEUBILAIR

Het functionele terreinmeubilair is onopvallend passend in het gemeentelijke assortiment.

De parkeerplaatsen worden in het parkdeel achter een grondwal aangelegd met aan de binnenzijde een schanskorf als keerwand.

De speelelementen zijn uitdagend, zorgen voor een spelaanleiding en eigen fantasie en maken gebruik van de natuurlijke omgeving met zijn hoogteverschille.
Zo kunnen enkele veldkeien een theater met podium voor een toneelstuk zijn of een klauterpad over de wadi.

Het meubilair is natuurlijk en robuust.

REFERENTIEBEELDEN

Terreinmeubilair

LICHTMAST LANGS DE RIJBAAN EN IN DE HOVEN

VELDKEIEN IN EN LANGS DE WADI

VISHENGEL AAN DE WATERKANT

KLIMMEN EN GLIJDEN

KLIMSTAMMEN IN HET BOS

BALANCEREN

PICKNICKTAFEL IN DE SCHADUW

ZITBANK LANGS HET WANDELPAD

SCHANSKORF ALS GRONDKERKING

QUADRANT
architecten bna

Markt 24, 4761 CE Zevenbergen
+31 (0)168 32 82 55

mail@qarch.nl

QARCH.NL

REPELAKKER III

VISIEDOCUMENT

de kragt van vertrouwen

Initiatiefnemer:	Gemeente Maashorst en VOF Repelakker
Projectnr:	LAD010
Datum:	28 september 2023

maashorst

kragten

REPELAKKER III

VISIEDOCUMENT

Initiatiefnemer:	Gemeente Maashorst en VOF Repelakker
Projectnr:	LAD010
Status:	vastgesteld
Datum:	28 september 2023

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2016 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/ of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
KW

Verificatie:
TME

Validatie:
PGE

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 5

VOORWOORD 7

1 INLEIDING 9

1.1 AANLEIDING 9

1.2 PLANGEBIED 9

1.3 DOEL EN STATUS 9

1.6 ORGANISATIE EN FINANCIËN 11

1.7 BEHEER VOOR NU EN LATER 11

1.8 PLANNING EN FASERING 12

1.9 NATUURINCLUSIEF BOUWEN EN ECOLOGIE 12

1.10 LEESWIJZER 12

2 GEBIEDSANALYSE 13

2.1 HISTORISCHE ONTWIKKELING 13

2.2 HOOGTELIGGING 14

2.3 LANDSCHAPPELIJKE KENMERKEN 15

2.4 STEDENBOUWKUNDIGE KENMERKEN 16

2.5 ONTSLUITING 19

3 VISIE 20

3.1 INLEIDING 20

3.2 KERNKWALITEITEN 20

3.3 KERNKWALITEIT - LANDSCHAP 21

3.4 KERNKWALITEIT - DORPS WONEN 21

3.5 KERNKWALITEIT - MOBILITEIT 22

4 VLEKKENPLAN 24

4 VLEKKENPLAN 25

4.1 LANDSCHAPPELIJKE INBEDDING 25

4.2 RUIMTELIJK KADER 26

4.3 VERBINDINGEN 27

4.4 (LANGZAAM) VERKEER EN PARKEREN 29

4.5 WOONGEBIEDEN 31

4.6 BOUWHOOGTES 32

4.7 GROEN EN OPENBARE RUIMTE 33

4.8 WATERBERGING 36

4.9 GEZONDHEID EN BEWEGING 37

5 UITWERKING 38

5.1 WONEN, BEDRIJVEN OF EEN COMBINATIE? 38

5.2 HOEKOPLOSSINGEN 38

5.3 AANSLUITING OP BESTAANDE WONINGEN 38

6 FASERING 40

6.1 INLEIDING 40

6.2 KERNKWALITEIT - LANDSCHAP 40

6.3 KERNKWALITEIT - DORPS WONEN 41

6.4 KERNKWALITEIT - MOBILITEIT 41

7 DUURZAAMHEIDSPRINCIPES 42

7.1 OPGEHAALD 42

7.2 IN PLAN OPGENOMEN 42

7.3 VERVOLG 42

8 BEELDKWALITEIT OPENBARE RUIMTE EN BEBOUWING 44

9 PARTICIPATIETRAJECT 46

10 BIJLAGES EN BELEIDSDOCUMENTEN 48

BIJLAGES 48

1 PROEFSLEUVENONDERZOEK - LANDSLIDE 48

2 VERKEERSONDERZOEK - MEGABORN 48

3 PARTICIPATIEVERSLAG - KICKSTAD 48

LINKS NAAR BELEID 48

STRUCTUURVISIE 2014 GEMEENTE LANDERD 48

DE WOONVISIE 2019 48

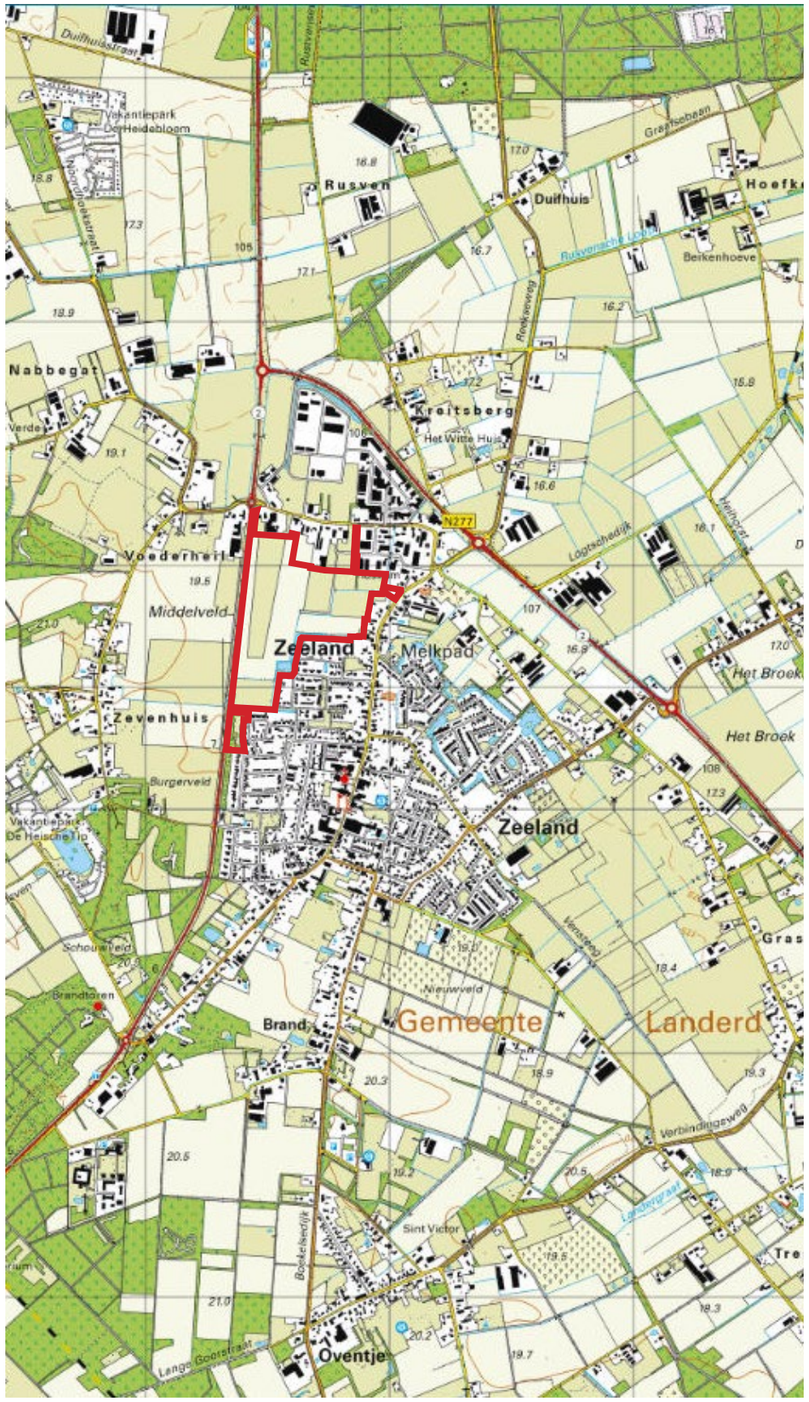
COLOFON 49

REPELAKKER III

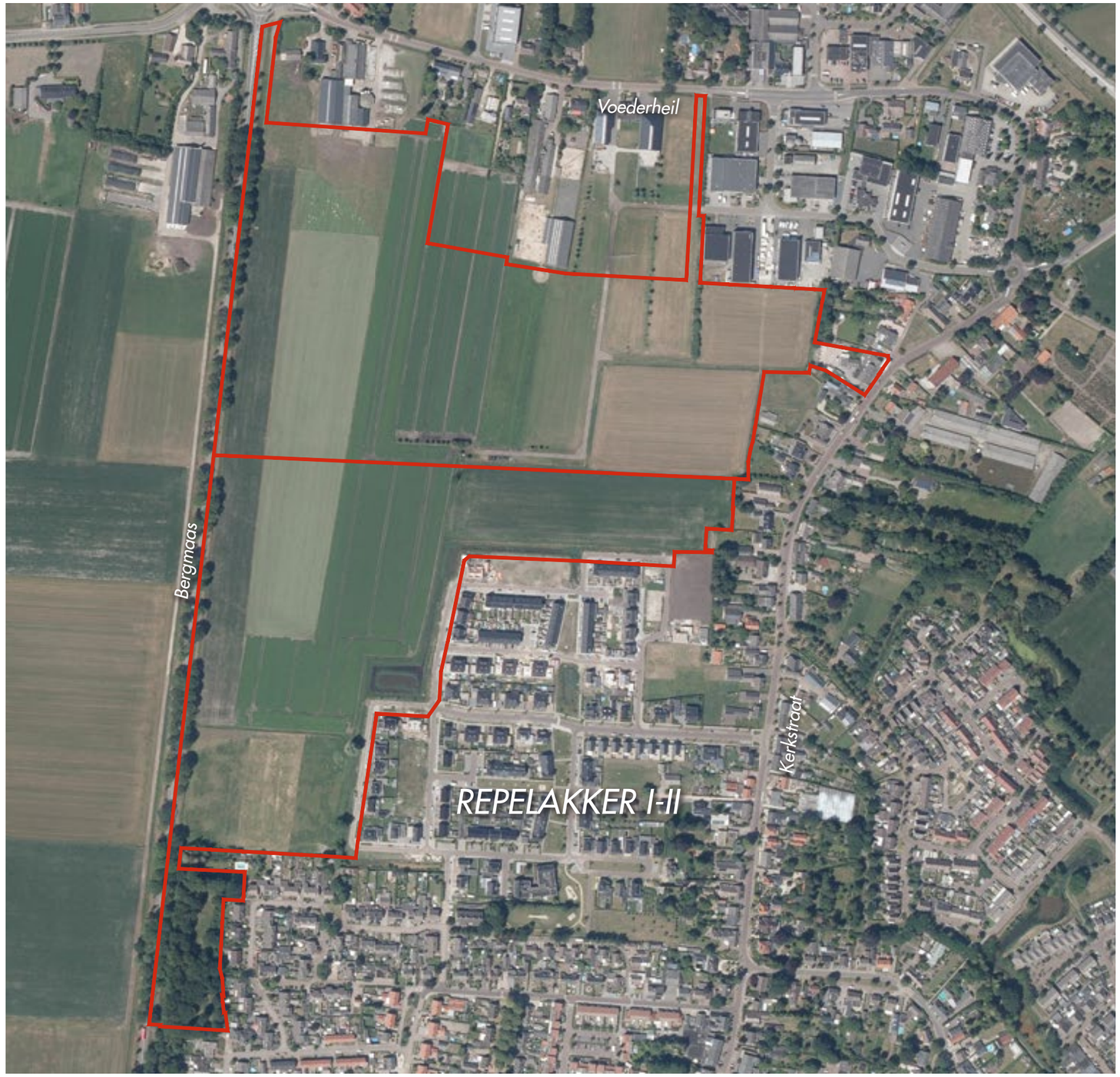
VOORWOORD

Zeeland is een dorp in de gemeente Maashorst en ligt aan de peelrandbreuk. Het dorp bevindt zich in de 3-hoek tussen 's-Hertogenbosch, Nijmegen en Eindhoven. Al deze steden liggen per auto op een reisafstand van circa 30 minuten. Daarnaast is het dorp met het openbaar vervoer direct verbonden met zowel Nijmegen als Uden. Uden heeft zich de afgelopen decennia volop ontwikkeld en ligt inmiddels nagenoeg tegen Zeeland aan. Het centrum van Uden is in circa 20 minuten te bereiken met de fiets. Zeeland heeft met zijn commerciële en niet commerciële voorzieningen alles te bieden wat je als bewoner in een dorp nodig hebt. Mocht er behoefte zijn aan extra voorzieningen dan zijn deze met de omliggende dorpen en steden altijd dichtbij. Het dorp koestert haar eigen karakter en de rust. Hier kan men nog landelijk wonen en bevindt men zich dan ook snel in het buitengebied. Trekpleister in het buitengebied is het natuurgebied De Maashorst. Dit wordt ook wel het oergebied van Noord-Brabant genoemd en het is het grootste natuurgebied van Noord-Brabant. Zeeland en zijn omgeving hebben dan ook alles te bieden om iedereen een kwalitatief en goed leven te kunnen bieden.

Om de kracht en het zelfstandig functioneren van het dorp te behouden wil de gemeente Maashorst een diversiteit aan woningen toevoegen. De ruimte om woningen toe te voegen is beschikbaar en bevindt zich op een logische uitbreidingslocatie aan de rand van het dorp tussen de dorpskern, het industrieterrein Voederheil en de ontsluitingsweg Bergmaas. De uitbreidingslocatie sluit aan op de wijken Repelakker I en II en wordt daarom Repelakker III genoemd. Het betreft echter een nieuwe wijk die wezenlijk anders wordt opgezet. Een wijk die aansluit bij het karakter van Zeeland, inzet op diversiteit aan betaalbare (huur)woningen en ingericht is op de toekomst. Voornaamste pijlers hierin zijn gezondheid, ontmoeten en een duurzame inrichting. Dit betekent dat er volop uitdagingen liggen die vragen om ook op een andere manier naar het inrichten van een wijk te kijken. Dat geldt voor zowel de bewoners in de directe omgeving als de toekomstige bewoners van Repelakker III. Het vraagt om lef en doorzettingsvermogen van zowel de gemeente als betrokken ontwikkelaars om een toekomstbestendige kwalitatief hoogwaardige wijk te realiseren. Een wijk die aansluit bij de behoeften van morgen.

1.1 Ligging plangebied ten op zichte van Zeeland

1.2 Plangebied en directe omgeving

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De behoefte aan woningen in Nederland is enorm. Ook de gemeente Maashorst probeert vanuit de voornaamste pijlers, de Structuurvisie 2014 gemeente Landerd en de Woonvisie 2019 gemeente Landerd, potentiële locaties tot ontwikkeling te brengen. Daarnaast wordt vanuit de zogeheten versnellingsagenda ingezet op minstens duizend nieuwe woningen in de komende vier jaar. Een van de potentiële ontwikkelinglocaties is het gebied dat aansluit op de wijken Repelakker I en II in Zeeland. De ontwikkellocatie wordt daarom Repelakker III genoemd. Het betreft echter een nieuwe wijk met een eigen karakter en opzet. Een aanzienlijke uitbreiding is gewenst om te voorzien in de woningbehoefte nu en in de toekomst en om de leefbaarheid van het dorp, denk aan sociale cohesie met interactie tussen alle leeftijden en het versterken van de voorzieningen, op niveau te houden. Hiermee kan het dorp zelfstandig blijven functioneren binnen de kracht van het dorpse karakter. De ontwikkelingen geeft de jeugd en jonge gezinnen de kans om in Zeeland te kunnen blijven wonen. Senioren krijgen de mogelijkheid om door te stromen naar kleinere woonvormen met mogelijkheden om dit te combineren met zorg. Deze doorstroming zorgt er voor dat ook de leeftijdscategorie tussen de jonge gezinnen en senioren kansen krijgen om door te stromen naar een andere woning die beter aansluit bij de behoefte.

Ten noordwesten van Zeeland, grenzend aan de bestaande woonwijk Repelakker, ligt een agrarisch gebied dat in de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant is aangeduid met ‘verstedelijking afweegbaar’. De voormalige gemeente Landerd (nu gemeente Maashorst) is voornemens om dit gebied te ontwikkelen voor woningbouw. De eerste plannen hiervoor zijn vastgelegd in Structuurplan Bergmaasvelden uit 2006. Het gebied Bergmaasvelden werd hierin grofweg in tweeën gedeeld, een zuidelijke deel (nu Repelakker I-II) en een noordelijk deel (nu Repelakker III). De visie voor het noordelijke deel was handhaven als agrarisch buitengebied en reserveren voor woningbouw in de toekomst, na 2015. De concretere ontwikkeling voor Repelakker III is in 2019 opgestart middels het opstellen van een gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie is de eerste aanzet geweest voor de verdere ontwikkeling van Repelakker III. Eind 2021 is door de raad van gemeente Landerd unaniem besloten voor de ontwikkeling van het gehele gebied. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de gemeente en ontwikkelaars. Later is besloten voor een gefaseerde ontwikkeling.

In onderhavig Visiedocument wordt de inrichting van de ontwikkeling op hoofdlijnen geconcretiseerd en vormt het daarmee een totaalvisie en de basis voor de verdere planvorming tot circa 2050. Voor de nabije toekomst wordt in deze visie ook al de focus gelegd op de realisatie van eerste fase.

1.2 PLANGEBIED

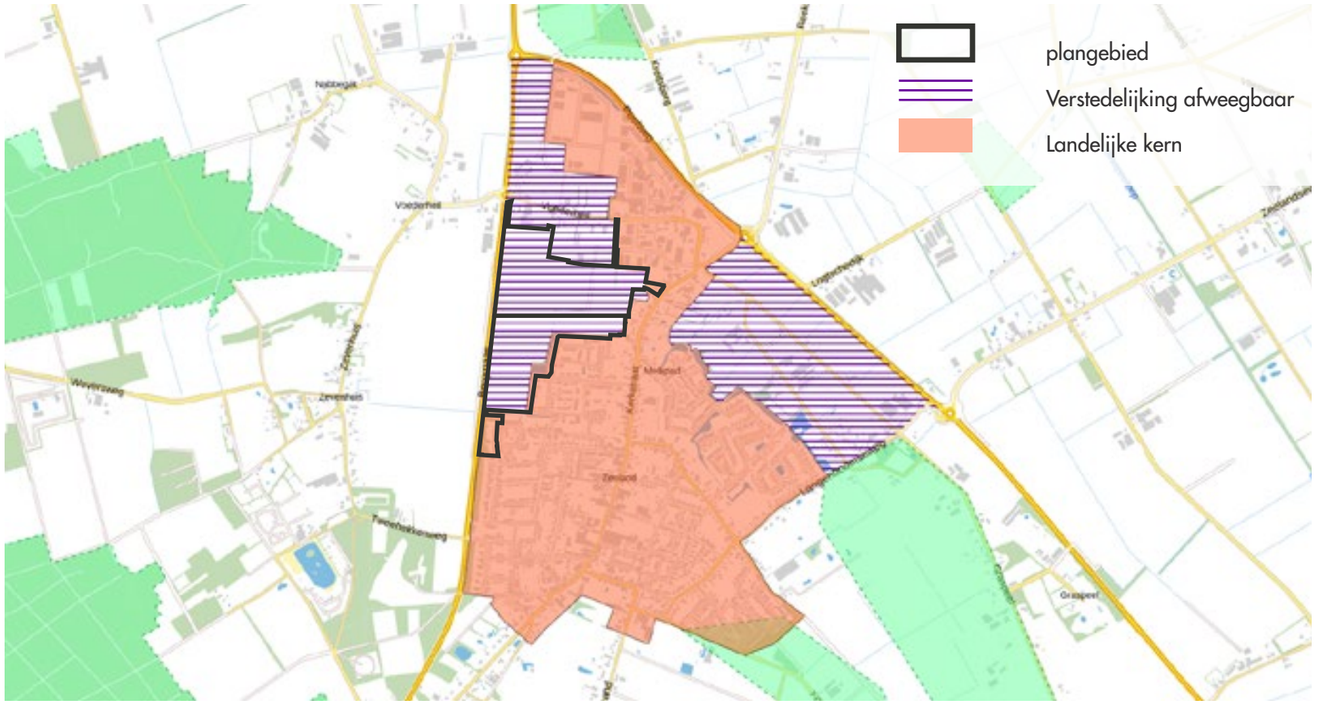
Het plangebied ligt aan de noordzijde van Zeeland. Het gebied ligt grofweg ingeklemd tussen de Bergmaas, Voederheil, Kerkstraat en bestaande wijk Repelakker. Het plangebied is circa 26 hectare groot en is in eigendom van ontwikkelaars, gemeente en particulieren.

1.3 DOEL EN STATUS

1.3.1 VISIEDOCUMENT

Het Visiedocument geeft de kaders aan voor het stedenbouwkundig plan, bestemmingsplannen en inrichtingsplannen voor de openbare ruimte. Dit Visiedocument wordt eerst vastgesteld door de raad. In een volgende stap is het Bestemmingsplan (en gebiedsvisie voor de eerste ontwikkelfase) een afgeleide of een verdieping hiervan. De kaders in het Visiedocument zijn dan ook beperkt en concentreren zich op de kwaliteit van het plan. Essentieel hierbij is een goede balans bij de invulling van de ambities op het stedenbouwkundige, natuurlijke- en gezondheidsvlak. Het raamwerk hiervoor wordt in dit Visiedocument ingevuld met structuren en vlekken om de kwaliteit voor nu en in de toekomst te borgen en te kunnen anticiperen op toekomstige kansen.

De gemeente wil graag dat belanghebbenden meedenken over de planvorming. Om doelen te bereiken en krachten te bundelen is een participatietraject opgestart. In hoofdstuk 9 is een verslag van het doorlopen traject opgenomen. Eigenaren, gebruikers van het gebied, (direct) omwonenden, ondernemers, toekomstige kopers, winkeliers en andere betrokkenen is gevraagd mee te praten, mee te denken en te doen bij de totstandkoming van dit Visiedocument. Daarnaast zijn er ook diverse onderzoeken in het plangebied gedaan en heeft er een uitvoerige gebiedsanalyse plaatsgevonden. Tezamen hebben deze processen geleid tot keuzes die ruimtelijk vertaald en uitgewerkt zijn in dit Visiedocument. Het Visiedocument vormt het uitgangspunt van de nieuwe bestemmingsplannen voor Repelakker III en wordt uiteindelijk verder vormgegeven in een nader uit te werken stedenbouwkundig plan.

1.3 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (2021)

Binnen dit visiedocument is ook een doorkijk gemaakt naar een mogelijke concretere invulling van het gebied. Dit is gedaan middels het opstellen van een vlekkenplan. Aan de hand van dit vlekkenplan worden de verschillende thema's die ten grond ligt aan de visie nader toegelicht en verduidelijkt. Vervolgens wordt er ook ingezoomd op fase 1, het zuidelijke deel van het visiegebied, waar voor er tijdens het opstellen van deze visie begonnen is met de eerste werkzaamheden van de uitwerking van het stedenbouwkundig plan en waarvoor een bestemmingsplan wordt opgesteld.

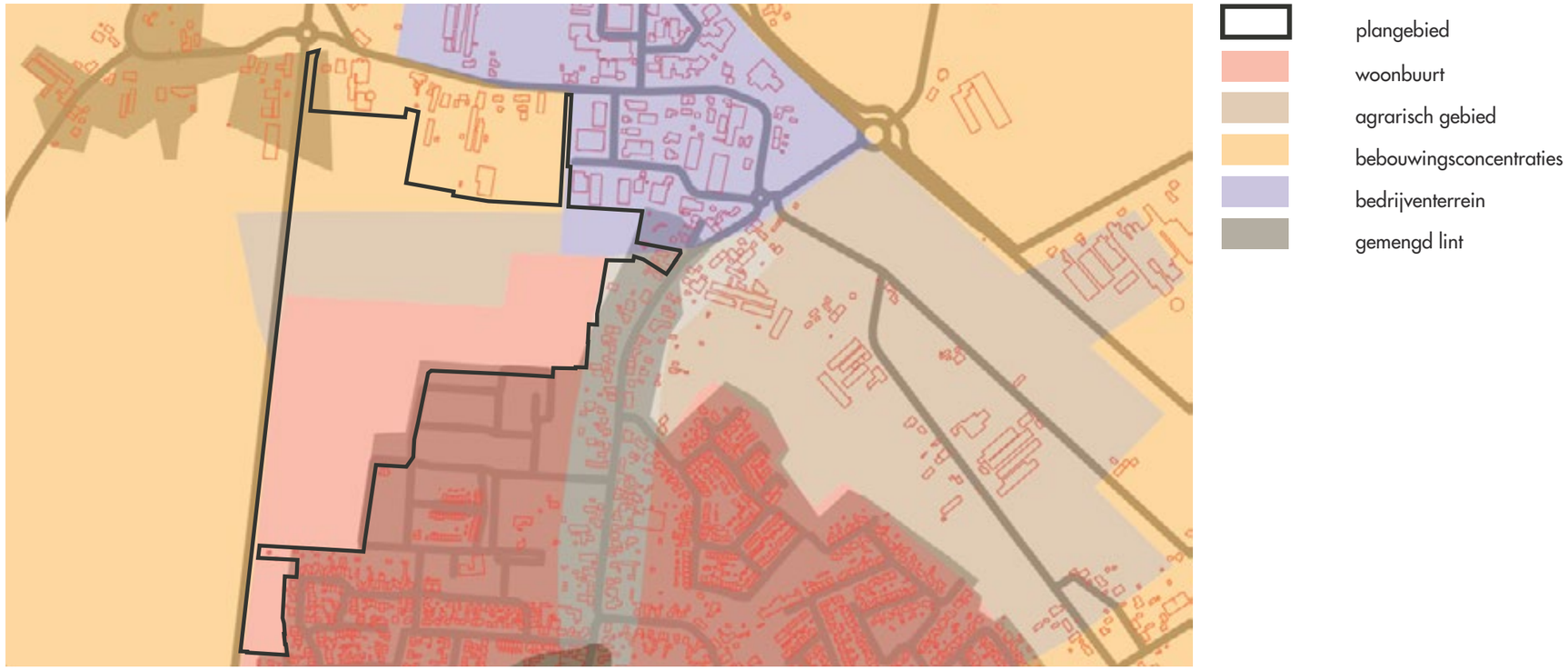
1.3.2 BESTEMMINGSPLAN

Het vertalen van de ambities uit het Visiedocument in kaders en ontwikkelkansen vindt plaats in de uitwerking van het ontwerpbestemmingsplan voor fase 1. Bij de uitwerking is en wordt rekening gehouden met en vooruitlopend invulling gegeven aan de beoogde ambities voortkomend uit de invoering van de omgevingswet en de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente Maashorst. Voor het bepalen van de inrichting van Repelakker III wordt ingezet op een integrale participatieve benadering van alle voorkomende thema's die horen bij de ontwikkeling van een nieuwbouwwijk. Omdat de ontwikkeling een lange looptijd heeft en we niet kunnen overzien hoe de wereld er in de toekomst uit ziet is het met name van belang om sterke ruimtelijke en functionele structuren vast te leggen in dit Visiedocument. Structuren van waaruit er mogelijkheden zijn om te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen. Naast het Visiedocument worden deze geborgd door middel van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor fase 1. Een dergelijk bestemmingsplan zorgt voor grip en geeft richting aan de toekomstige invulling van de wijk. Daarbij biedt het ruimte om de invulling door middel van participatie met belanghebbenden af te stemmen en waar nodig ook vast te leggen.

1.4 BELEID

1.4.1 INTERIM OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT

Het plangebied is binnen de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant aangeduid met 'verstedelijking afweegbaar' (zie afbeelding 1.3). Er is een basisregeling geformuleerd voor een duurzame stedelijke ontwikkeling. Uitgangspunt daarbij is dat eerst de mogelijkheden in Stedelijk gebied worden benut of de mogelijkheden in leegkomend of leegstaand erfgoed elders in de gemeente. Als er vanuit kwaliteit of kwantiteit in Stedelijk gebied onvoldoende ruimte aanwezig is, dan bestaat er de mogelijkheid dat een stedelijke ontwikkeling binnen het werkingsgebied Verstedelijking afweegbaar wordt gerealiseerd. Deze gebieden

1.4 Structuurvisie gemeente Landerd (2019)

zijn in het verleden (2004) na toepassing van de lagenbenadering en afweging aangeduid als gebieden waar –onder voorwaarden- verantwoorde uitbreidingsmogelijkheden (kunnen) liggen. Als er nieuw ruimtebeslag nodig is, wordt met toepassing van de basisprincipes uit paragraaf 3.1.2 Basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies gekeken naar een concrete invulling. De woningbouwbehoefte van voorliggend Visiedocument kan niet meer binnen het bestaand stedelijk gebied plaatsvinden. De toevoeging van deze woningen speelt in op de ontwikkelingen binnen de woningmarkt en de woonwensen van de burgers. Met dit plan worden in een gebied meerdere type woningen, zoals rijwoningen, gestapelde woningen en halfvrijstaande woningen mogelijk gemaakt, waardoor flexibiliteit ontstaat binnen het plangebied en in het woningaanbod.

1.4.2 STRUCTUURVISIE GEMEENTE LANDERD

Op 28 februari 2019 is de Structuurvisie gewijzigd vastgesteld. In deze Structuurvisie zijn de ruimtelijke beleidskaders voor de gemeente Maashorst Noord geformuleerd. Daarbij is er bewust voor gekozen niet te vertrekken vanuit de lopende beleidskaders, maar vanuit de feitelijke regiebehoefte op de ruimtelijke ontwikkelingen die nu en de komende jaren aan de orde zijn. De beleidskaders bieden ruimte aan het gemeentebestuur die zij aan ontwikkelingen willen geven die binnen vigerende bestemmingsplannen niet kunnen worden gerealiseerd.

De voorliggende uitbreiding van fase 1 is in deze visie meegenomen, zie afbeelding 1.4, aangeduid als woonbuurt. Tussen deze aanduiding en de bebouwingsconcentratie die over de Voederheil ligt, ligt een gebied dat toen nog is aangeduid als agrarisch gebied. In dit Visiedocument is dit gebied ook meegenomen als mogelijke woningbouwlocatie fase 2 en voor een goede aansluiting te zorgen en de voorliggende opgave te laten landen.

1.5 GEBIEDSPROMOTIE

De behoefte aan woningen is groot. Door het beperkte aanbod van woningen in Zeeland hebben bewoners in alle leeftijden in de afgelopen jaren moeten besluiten om het dorp te verlaten. De

1.5 Bestaande wijk Repelakker I en II. aan de noordzijde ligt het plangebied

uitstroom onder jongeren is het grootst en meer dan zorgwekkend te noemen. Naast de uitstroom zijn er ook jongeren die noodgedwongen thuis blijven wonen. Er liggen voor hen op dit moment geen kansen op de woningmarkt. Het behouden van jongeren en jonge gezinnen is essentieel voor de toekomst van het dorp. Het zorgt voor levendigheid en dat een dorp in beweging blijft. Het is dus nadrukkelijk van belang om deze, met ook aandacht voor andere doelgroepen, te behouden dan wel terug te laten keren naar Zeeland. Onderdeel van de ontwikkeling van Repelakker III is de gebiedspromotie. In de gebiedspromotie leggen we de focus op de huidige inwoners van Zeeland, voormalige inwoners van Zeeland en tot slot mogelijke nieuwe inwoners van Zeeland. Om met name de eerste 2 groepen te bereiken wordt de gebiedspromotie in 3 stappen opgebouwd vanuit 1) Zeeland naar de 2) gemeente Maashorst tot uiteindelijk 3) een straal van ca. 50 km rondom Zeeland. Op die manier bereiken we de mensen die vanuit hun binding met Zeeland straks de kans krijgen om in Zeeland te blijven wonen of te komen wonen.

1.6 ORGANISATIE EN FINANCIËN

De gemeente Maashorst, Novaform Vastgoedontwikkelaars B.V., Wagemakers bouw&ontwikkeling en Muller Bouw hebben als voornaamste grondeigenaren in het gebied de handen ineen geslagen om tot de realisatie van de nieuwe wijk Repelakker III te komen. De ontwikkeling van een nieuwe wijk is een ingrijpende en kostbare operatie. Om een kwalitatief en financieel haalbaar plan te maken is het noodzakelijk om vanuit gelijkwaardigheid en integraliteit ieders belang gezamenlijk te benaderen. Dit vraagt om flexibiliteit, synergie en een goede balans in geven en nemen. De wijze van samenwerken en gevraagde inzet is eerder vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

1.7 BEHEER VOOR NU EN LATER

In de ontwikkeling van een nieuwe wijk liggen volop kansen om op een nieuwe innovatieve manier invulling te geven aan een wijk. Investeren nu vraagt ook om investeren later. Een wijk is niet af als deze met het realiseren van alle woningen en de openbare ruimte gereed is. Om de kwaliteit van de wijk op niveau te houden is beheer en onderhoud nodig. Op de lange termijn, 30 jaar en verder, zijn investeringen nodig. Bij de uitwerking van het plan dient dan ook een goede balans te zijn in de investeringen die nu worden gedaan en wat dit financieel betekent in de

toekomst. Oftewel hier dienen budgetten en kredieten voor te worden gereserveerd.

Naast een financiële reservering voor beheer, onderhoud en toekomstige investeringen moet bij de uitwerking van de plannen nadrukkelijk worden gekeken naar hetgeen dat aan beheer en onderhoud gevraagd wordt. Sluit dit aan bij wat we al doen? Prima. Is het vernieuwend? Dan moeten de consequenties in beeld worden gebracht en wordt bepaald of dit mogelijk en wenselijk is. Een wijk wordt tenslotte niet alleen gebouwd voor nu, maar moet over 50 jaar ook nog steeds de kwaliteit hebben die we nu nastreven.

1.8 PLANNING EN FASERING

Met het vaststellen van het Visiedocument verbinden de gemeente Maashorst, Novaform Vastgoedontwikkelaars B.V., Wagemakers bouw&ontwikkeling en Muller Bouw zich aan het plegen van maximale inzet om te komen tot de realisatie van de nieuwe wijk Repelakker III. Voor de realisatie wordt een fasering toegepast, fase 1 (zuid) en fase 2 (noord). Hier staat meer over in hoofdstuk 6. Voor beide fases zal eerst een ontwerp-bestemmingsplan worden vastgesteld. Na de vastelling van de gebiedsvisie start de concrete uitwerking, middels het opstellen van een stedenbouwkundig plan en de inrichtingsplannen voor de openbare ruimte. Met het voorspoedig doorlopen van de processen die horen bij voorgaande documenten is de voorzichtige verwachting dat medio 2024 kan worden gestart met de eerste zichtbare werkzaamheden in het gebied. Afhankelijk van hoe de woningmarkt en arbeidsmarkt zich in de komende jaren gaat ontwikkelen wordt fase 1 in circa 10 tot 15 jaar gerealiseerd. Met het doorlopend actualiseren van de planning wordt inzicht gehouden in de voor de realisatie van de wijk benodigde activiteiten en worden deze weggezet in de tijd. De fasering, de wijze waarop de wijk in fases wordt gerealiseerd, maakt hier een nadrukkelijk onderdeel van uit. Inzicht in precieze fasering voor fase 1 zal in de periode tot eind 2023 concreet moeten worden.

1.9 NATUURINCLUSIEF BOUWEN EN ECOLOGIE

De aandacht en mogelijkheden om natuurinclusief te bouwen hebben de afgelopen jaren een vlucht genomen. In combinatie met ecologie kunnen bestaande verbindingen in stand blijven en kunnen er mooie nieuwe verbindingen voor mens en natuur, diersoorten en planten, worden gerealiseerd. In Repelakker III liggen volop mogelijkheden om een deel van de voormalige natuur terug te brengen en de bestaande natuur te behouden, te versterken en zelfs passend uit te breiden. De in het Visiedocument opgenomen groen- en waterstructuren bieden reeds houvast aan de ambities om de natuur meer de ruimte te geven en op te nemen (integreren) in de wijk. De kwaliteit van de wijk neemt daarmee, met name op het gebied van gezondheid en leefbaarheid, toe voor zowel mens als dier.

1.10 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 gaat in op de geschiedenis en huidige situatie van de locatie en diens omgeving. In hoofdstuk 3 wordt de totaalvisie voor Repelakker III toegelicht. In het volgende hoofdstuk 4 wordt de visie nader toegelicht aan de hand van een mogelijke invulling van voorliggende visie middels een vlekkenplan. Aan de hand van dit vlekken plan worden de thema's die ten grondslag liggen aan de totaalvisie wordt verder verduidelijkt. In hoofdstuk 5 worden diverse uitwerkingsalternatieven toegelicht. Hoofdstuk 6 gaat nader in op fase 1 en hoe deze zich verhoudt tot de totaalvisie. In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de duurzaamheidsprincipes. In het achtste hoofdstuk wordt weergegeven welke sfeer wordt beoogd en hoe deze kan worden bereikt. Het rapport sluit af met een toelichting op het doorlopen participatietraject in hoofdstuk 9.

2 GEBIEDSANALYSE

In dit hoofdstuk wordt de bestaande situatie van het onderzoeksgebied in beeld gebracht. Er is een ruimtelijke analyse van het onderzoeksgebied gemaakt om inzicht in de ruimtelijke en functionele structuren te krijgen.

2.1 HISTORISCHE ONTWIKKELING

Van oorsprong heeft Zeeland de structuur van een kransakker, een reeks boerderijen rondom een gedeelde akker (Zevenhuis, Voederheil, Kerkstraat). Door de methode van ploegen en bemesting met plaggen is deze enigszins bolle, zogenaamde kransakker ontstaan. Het merendeel van de bebouwing staat dan al aan de Kerkstraat. Natuurgebieden zijn in het westen de uitgestrekte Maashorst, in het noorden de Reekse Heide en in het zuiden de Trentse Bossen.

Na de Tweede Wereldoorlog wordt de bebouwing aan de Kerkstraat uitgebreid door delen van de bolle akker hiervoor in te zetten. Achter de kerk komen de eerste tweedelijns uitbreidingen tot stand die haaks aansluiten op de Kerkstaat. Vanaf de jaren ‘60 gaat het snel. De westzijde van de Kerkstraat wordt verder uitgebreid en ook de oostzijde wordt ontwikkeld.

Een belangrijk moment is de aanleg van de Bergmaas. De oude bolle kransakker wordt van noord naar zuid door midden gesneden. Zeeland is daarmee een stuk beter ontsloten op de omgeving, maar legt tegelijkertijd een nieuwe harde grens van het dorp neer. De uitbreidingen aan de westzijde van het dorp worden dan ook doorgezet tot aan de nieuwe Bergmaas. Ook aan de oostzijde van de Kerkstraat groeit het dorp.

In de jaren 1990-2010 biedt het gebied ten noordoosten van de Kerkstraat ruimte voor de gewenste dorpsuitbreidingen. Vanaf circa 2010 wordt Repelakker (I-II) vormgegeven, het gebied ten noordwesten van de Kerkstraat. Voorliggend Visiedocument zet deze trend door, door dit laatste deel tot aan de Bergmaas te ontwikkelen.

plangebied

lintbebouwing

bolle akker

bedrijventerrein

dorpsuitbreiding

provinciale wegen

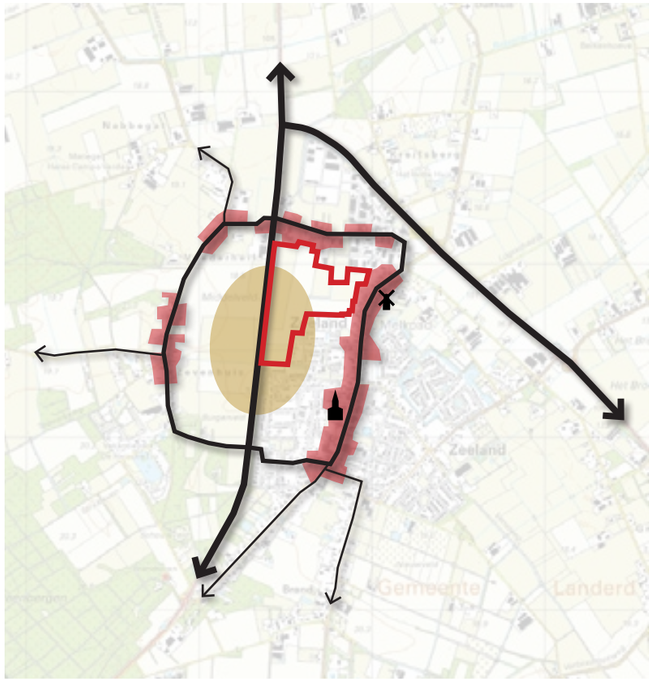
dorpse wegen

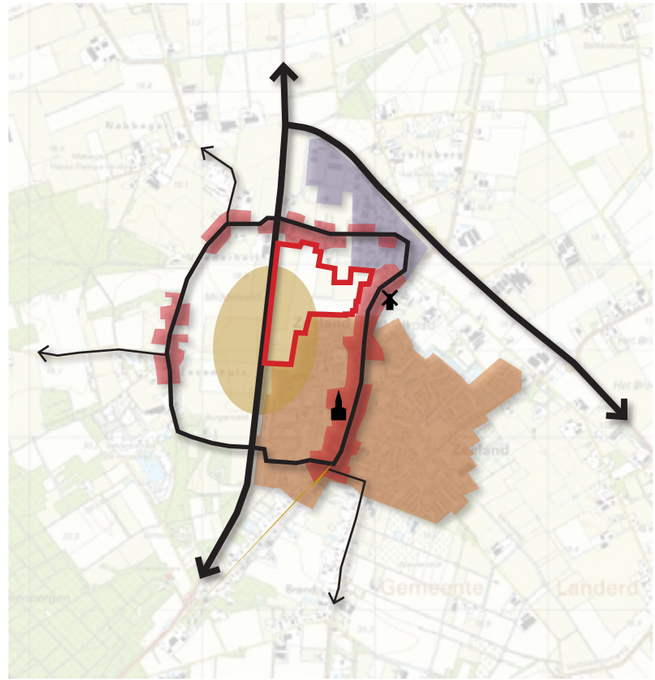
2.1 Kransakker circa1850-1950

2.2 Bolakker circa 1850-1950

2.3 Aanleg Bergmaas circa 1965

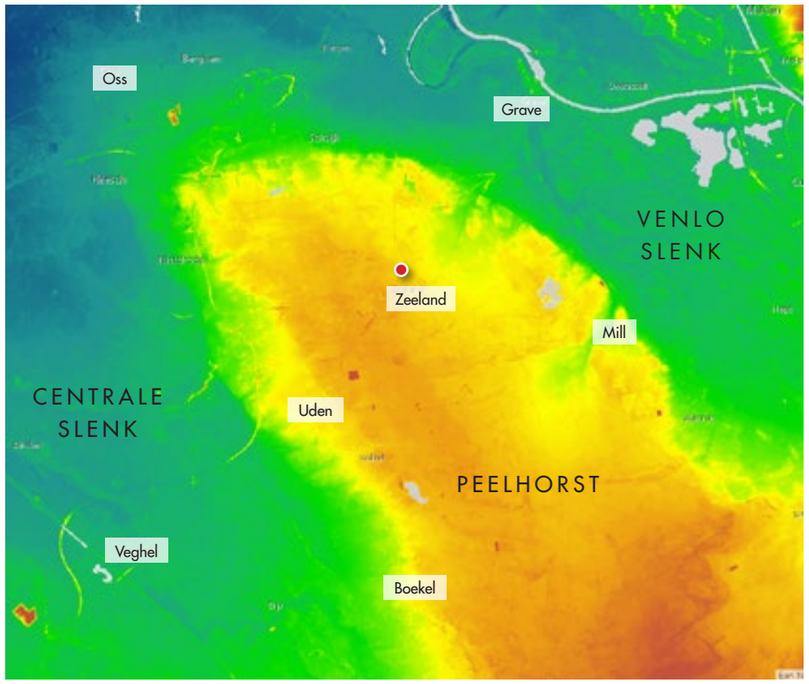
2.4 Dorpsuitbreidingen circa 1950-2020

2.2 HOOGTELIGGING

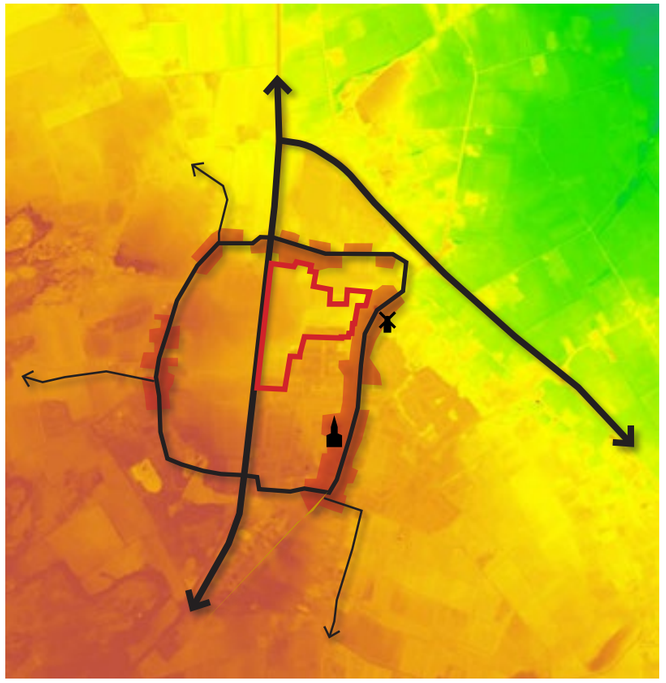
Zeeland ligt op de hoger gelegen Peelhorst. Door langzame bewegingen in de aardkorst ontstaan breuken en schollen. Een omhoog geduwde schol noemt men een horst, een weggedrukte schol een slenk. Naast de Peelhorst liggen dan ook de Venlo Slenk en Centrale Slenk (zie afbeelding 2.5).

Zeeland ligt op rand van hoger naar lager gebied aan de noordkant van de Peelhorst. Rondom het plangebied is dit ook terug te zien. Zo liggen de agrarische gronden ten westen van de Bergmaas circa 2 meter hoger dan de Kerkstraat (zie afbeelding 2.6 en 2.7). Dit kan ook nog deels door de bolle akker komen. Ook binnen het plangebied is er een verschil van west naar oost van circa 1,5 meter.

Bij de tot standkoming van Repelakker I-II speelde dit hoogteverschil ook. Mede vanwege het hogere grondwater zijn de gronden van Repelakker opgehoogd. Dit hoogteverschil geeft aanleiding om als ruimtelijke afbakening van Repelakker I-II richting Repelakker III te functioneren.

2.5 Hoogtekaart wijde omgeving (AHN)

2.6 Hoogtekaart Zeeland (AHN)

2.7 Hoogtekaart plangebied (AHN)

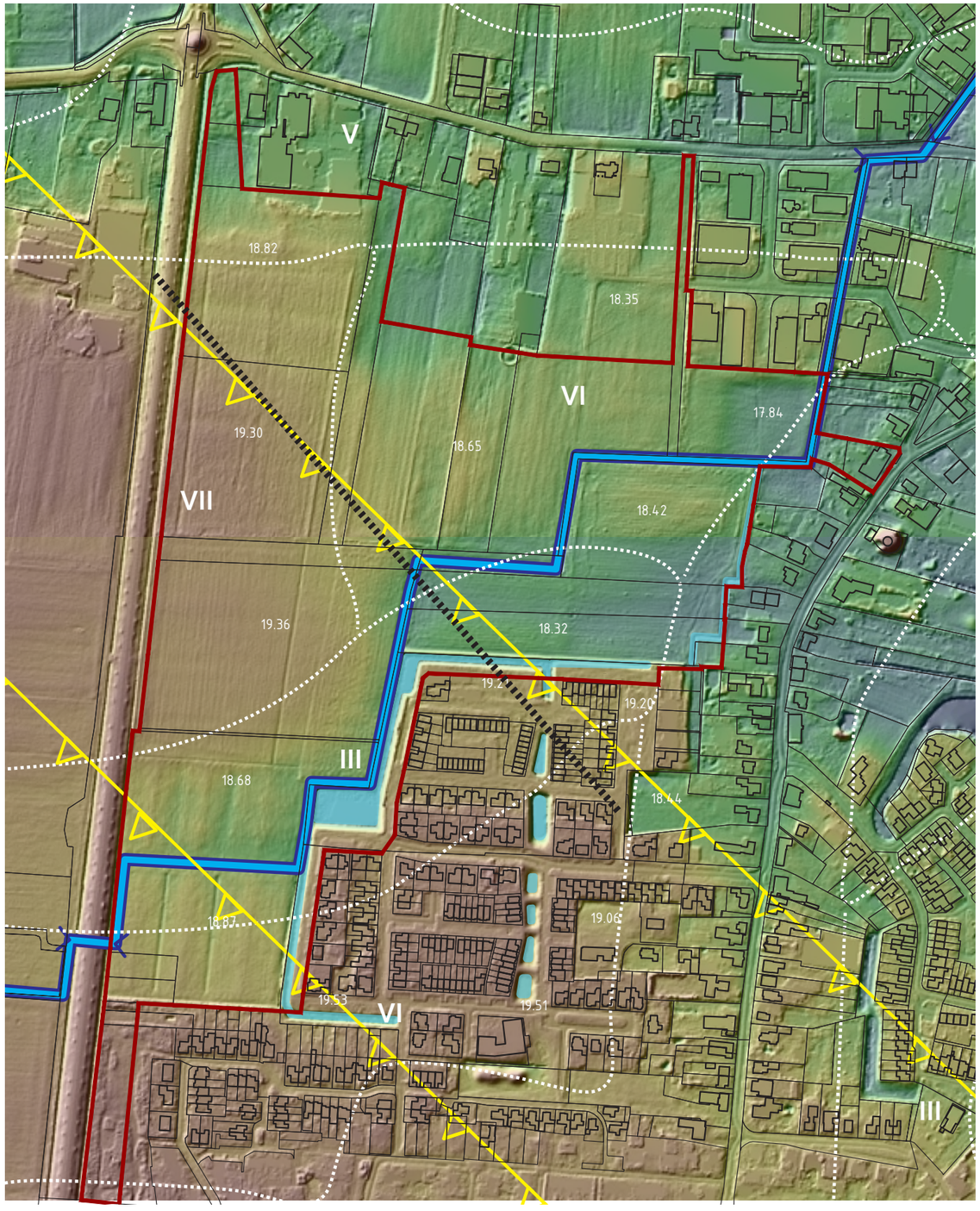
2.3 LANDSCHAPPELIJKE KENMERKEN

De opbouw van de ondergrond van de landschappen in Noord-Brabant is voor een belangrijk deel bepaald door de breuken. Het breukensysteem is een onderdeel van een stelsel dat loopt van het Rijndal in Duitsland tot onder de Noordzee. De belangrijkste breuken zijn de Gilze-Rijenbreuk, Feldbiss, de Peelrandbreuk en Tegelenbreuk. Het Tegelenbreukstelsel loopt volgens diverse bronnen door het plangebied heen, in de richting zuidoost - noordwest. Deze indicatieve ligging van de breuken is hiernaast in het geel op afbeelding 2.10 weergegeven. Het bijzondere fenomeen wijst kan voorkomen bij breuklijnen. Wijst is ijzerrijk grondwater dat op hooggelegen gronden (de horst) als kwel aan de oppervlakte komt. Breuken beïnvloeden namelijk de grondwaterstroom. Op breukvlakken wordt het water in z'n doorstroming belemmerd, kan niet wegstromen naar het laagste punt (de slenk) en stijgt vlak voor het breukvlak weer op.

Om te bepalen waar de breuklijnen precies liggen is een onderzoek uitgevoerd door milieu-adviesbureau Landslide; "Sleuvenonderzoek breuken ontwikkellocatie Repelakker III in Zeeland - 3 auhustus 2022)". Dit onderzoek is als bijlage 1 toegevoegd. Na een eerste onderzoek met grondboring is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hiervoor zijn meerdere sleuven gegraven op de plaatsen waar de breuklijnen verwacht werden. Er wordt geconcludeerd dat op grond van de waarnemingen, de aanwezigheid van één of meerdere breukzones die tot in of nabij het maaiveld reiken, met zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten worden. Met dit onderzoek lijkt er dan ook geen sprake te zijn van wijst.

Voor wat betreft het inrichtingsontwerp lijken er op basis van het sleuvenonderzoek geen "breuk-belemmering" te zijn. Er zijn wel indicatoren gevonden die duiden op een eventuele diepere breukligging. Het advies luidt dat overwogen kan worden om het tracé (hiernaast in zwart gestippelde lijn weergegeven) vrij te houden van bebouwing en bijvoorbeeld in te richten als groenstrook en/of waterpartij.

Haaks op de breuklijn loopt een A-watergang die voor afwatering van het gebied zorgt (zuid naar noord). Deze watergang is al te zien op kaarten uit omstreeks 1900. Rondom de A-watergang staat het grondwater relatief hoog. Ook vanuit de bestaande wijk is bekend dat het grondwater hier hoog staat. Daarnaast is conform het onderzoek ijzerrijke kwel in het zuiden aangetroffen, is de omgeving is zeer drassig en duidt de ecologische inventarisatie op de aanwezigheid van karakteristieke kwelindicatoren. De bijzondere aanwezigheid van de breuklijnen, kwelverschijnselen en de A-watergang geven de mogelijkheid om iets bijzonders met het (hemel)water in het de visie te doen.

2.10 Landschappelijke kenmerken

2.9 Proefsleuf breuklijnenonderzoek (sleuf 1)

2.4 STEDENBOUWKUNDIGE KENMERKEN

Het plangebied kent rondom grofweg vier verschillende gezichten. Aan de noordzijde ligt Voederheil, een van de van oudsher aanwezige linten van de kransakker. Er staan hier nog diverse agrarische bedrijven met diepe achtertuinen aan de Voederheil. Aan de oost- en noordkant van Voederheil ligt bedrijventerrein Voederheil. Er zijn plannen dit bedrijventerrein aan de noordzijde te vergroten. Zowel vanuit het bedrijventerrein Voederheil als de agrarische bedrijven liggen er hindercontouren over het plangebied die voor belemmeringen voor woningbouw kunnen zorgen. Er wordt rekening gehouden met het beëindigen van diverse agrarische bedrijven en de eventuele hinder van de bestaande bedrijven.

Aan de oostzijde van het plangebied ligt de Kerkstraat. De hoofdader en oorsprong van Zeeland. Deze straat heeft daarmee een belangrijke cultuurhistorische - en ontsluitingsfunctie. Hier staan veel vrijstaande woningen en bijzondere oude boerderijen. Ook vind je hier de Coppensmolen. Direct achter de achtertuinen van de vrijstaande woningen aan de westkant van de Kerkstraat ligt het plangebied van voorliggend Visiedocument.

Ten zuiden van het plangebied liggen woonbuurten Repelakker I en II. Vanaf circa 2010 is deze woonbuurt gerealiseerd en op het moment van schrijven worden de laatste woningen gebouwd. De wijk heeft een orthogonale opbouw met lange zichtlijnen. De woonblokken zijn duidelijk opgebouwd en hebben veelal een vierzijdige oriëntatie. Van zuid naar noord loopt de hoofdgroenstructuur. De woningen bestaan voornamelijk uit rijwoningen, tweekappers en vrijstaande woningen, hoofdzakelijk met twee lagen en een kap.

Aan de westzijde ligt de Bergmaas met daarachter het open agrarisch cultuurlandschap. De Bergmaas heeft een belangrijke ontsluitingsfunctie richting Uden en de A50 (Oss-Nijmegen). De aanleg van de Bergmaas heeft voor een duidelijke beëindiging van het dorp gezorgd. De Bergmaas wordt aan weerszijden begeleid door volwassen laanbomen. Onder de bomen door kijk je richting het westen over de agrarische gronden richting Zevenhuis.

Over deze randen heen en dwars door het plangebied liggen twee bijzondere dorpse zichtlijnen (zie volgende pagina). Zo is vanaf de Voederheil een duidelijk zicht op de H. Jacobus de Meerdere Kerk die in het centrum van Zeeland staat. Vanaf de Bergmaas heb je duidelijk zicht op de Coppensmolen. Beide landmerken zijn iconisch voor Zeeland en torenen boven de 'skyline' van Zeeland uit. Door deze zichtlijnen in het nieuwe plan op te pakken blijft het dorpse karakter behouden en heb je straks direct het gevoel dat je in Zeeland bent.

2.10 Stedenbouwkundige kenmerken

H. Jacobus de Meerdere Kerk gezien vanaf de Voederheil

Coppensmolen gezien vanaf de Bergmaas

2.11 Zicht op plangebied vanaf Vaandriglaan

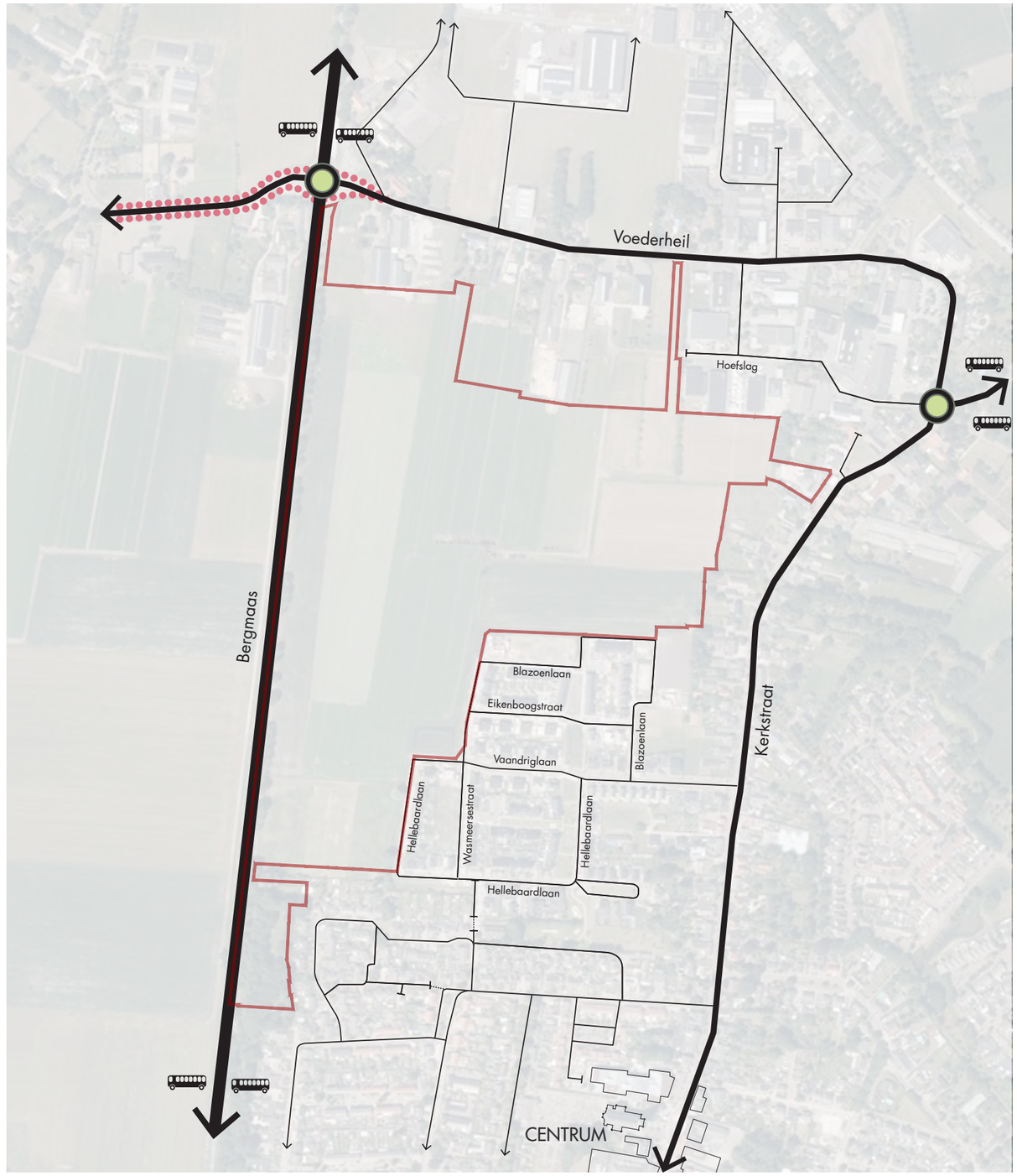
2.12 Zicht op plangebied vanaf Blazoenlaan

2.13 Zicht op plangebied tussen woningen Repelakker II

2.14 Zicht op plangebied vanaf Hellebaardlaan

2.15 Ontsluitingsstructuur

2.5 ONTSLUITING

Het plangebied is in de huidige situatie (zie afbeelding 2.11) niet direct ontsloten op het omliggende wegennetwerk. De opties hiervoor zijn van west naar zuid op: de Bergmaas (80 km/u), Voederheil (50 km/u), Kerkstraat (30 km/u) en Repelakker I-II (30 km/u).

Om het verkeer vanuit Repelakker III en het verkeer van andere toekomstige ontwikkelingen in en rondom het dorp goed af te wikkelen, heeft bureau Megaborn een verkeersonderzoek gedaan. Uitgangspunten hierbij waren dat het verkeer in het centrum niet mocht toenemen en er een verspreiding van het verkeer op het omliggende netwerk was.
In het Structuurplan Bergmaasvelden uit 2006 wordt het ontsluiten van Repelakker middels een rotonde op de Bergmaas genoemd, mede om de verkeersoverlast op de oude linten aan de noord- en zuidkant van het centrum te verminderen. In 2020 is door het college van gemeente Landerd een besluit genomen om de realisatie van een rotonde op de Bergmaas mogelijk te maken.
Megaborn heeft in haar onderzoek ook andere mogelijkheden voor aansluitingen onderzocht, de onderzochte aansluitingen zijn:

1. op de Bergmaas (rotonde);
2. op de bestaande rotonde Bergmaas-Voederheil;
3. op de Kerkstraat (ter hoogte van het tankstation) en;
4. op Repelakker I-II.

In het onderzoek wordt geconcludeerd dat voor de beste verkeersafwikkeling aansluitingen op opties 1, 3 en 4 gewenst zijn. Aansluiting op de bestaande rotonde Bergmaas-Voederheil (optie 2) zorgt voor een toename van het verkeer in het centrum en is daarom minder wenselijk. De onderbouwing van de rotonde op de Bergmaas en aansluitingen op de Kerkstraat en Repelakker zijn verkeerskundig onderbouwd in rapportage van Megaborn met het kenmerk GLa2101-R01, versie C2.0, d.d. 3 september 2021.

Vanaf de rotonde Bergmaas-Voederheil liggen er aparte fietspaden wanneer je het dorp uitrijdt. Vanaf de rotonde het dorp in, rijdt het fietsverkeer momenteel over de Voederheil (op een wegvak) en de Kerkstraat (gedeelde ruimte). Omdat het gemotoriseerd verkeer en fietsverkeer hier op de zelfde rijbaan moet rijden, zorgt het voor onveilige situaties. Er is dan ook de wens uitgesproken door gemeente en omwonenden om alternatieve noord-zuid verbindingen voor langzaam verkeer in het nieuwe plan Reppelakker III op te nemen.

Zeeland is goed aangesloten op het busnetwerk. Ten noorden van de rotonde Bergmaas ligt een bushalte en richting het zuiden bij het kruispunt Tweehekken. Ook aan de Kerkstraat richting de Peelweg ligt een bushalte. Door goede verbindingen richting deze haltes voor langzaam verkeer aan te leggen, wordt het gebruik van openbaar vervoer toegankelijk en gestimuleerd.

3 VISIE

3.1 INLEIDING

De ambitie voor Repelakker III is om nu en in de toekomst te voorzien in de woningbouwbehoefte voor Zeeland. Het moet een verlengstuk worden van het dorp dat plek biedt aan de jeugd, jonge gezinnen en senioren, zodat zij een kans hebben om in Zeeland te kunnen blijven wonen. Deze nieuwe wijk richt zich daarbij niet alleen op de woningnood, maar zet juist ook in op andere urgente thema's zoals duurzaamheid, biodiversiteit, klimaat, energie en mobiliteit. Het moet geen doorsnee woonwijk worden, maar een plan met een eigen identiteit waar men over 50 jaar nog steeds trots op is. De ontwikkeling van Repelakker III versterkt tegelijkertijd de positie van Repelakker I-II. Waar deze woonwijk nu enigszins abrupt eindigt wordt het straks onderdeel van een groter geheel en lift het mee op de versterking van de hiervoor genoemde thema's. In dit hoofdstuk staan de kernkwaliteiten die samen de visie en hoofdstructuur vormen benoemd. In het volgende hoofdstuk (Vlekkenplan) wordt meer duiding en onderbouwing van deze kernkwaliteiten beschreven aan de hand van een mogelijke invulling (vlekkenplan) van voorliggende visie.

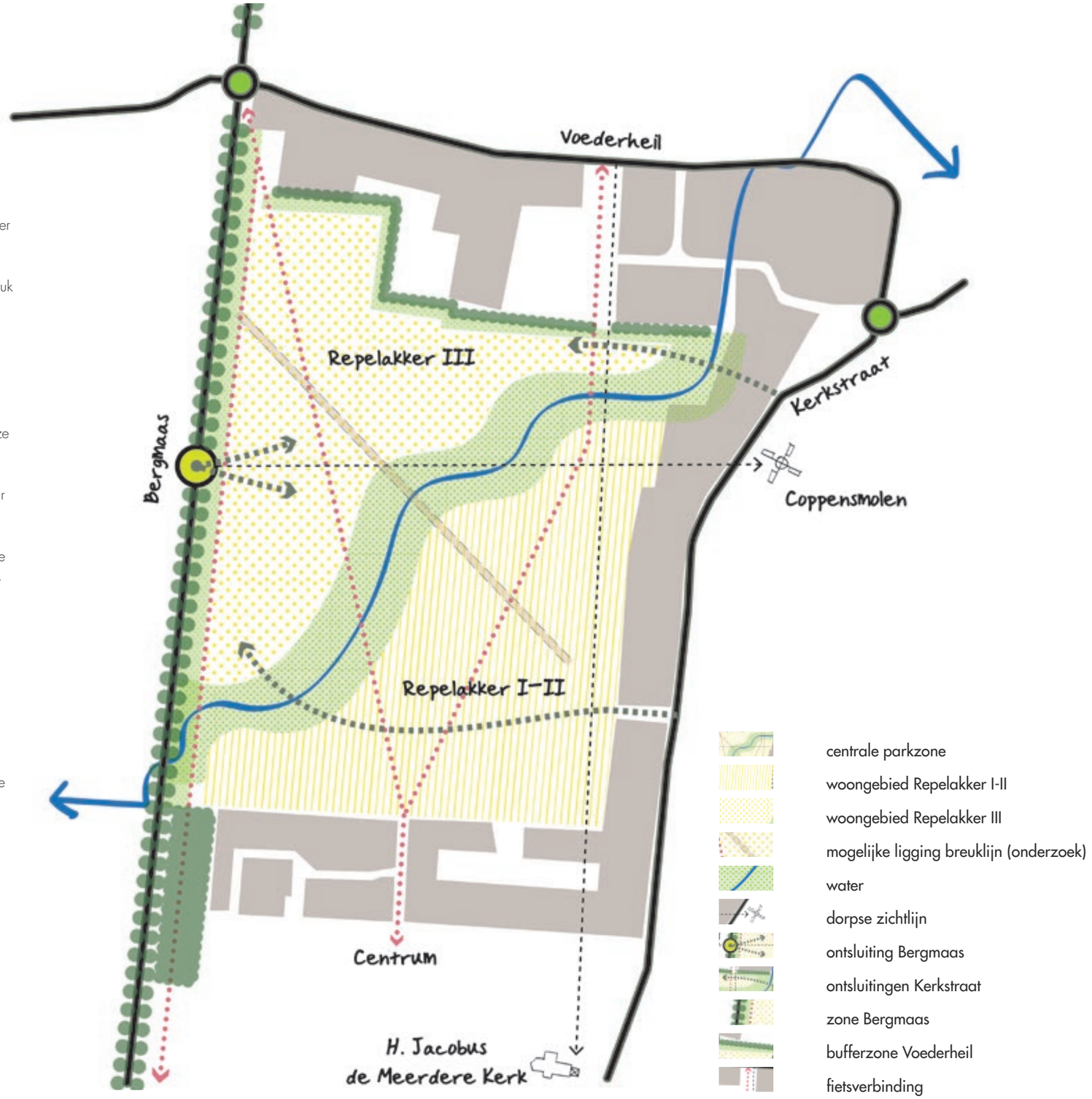
3.2 KERNKWALITEITEN

Door het plangebied heen loopt van nature een laagte, de A-watergang van het waterschap. Deze lijn vormt de basis voor heel Repelakker. Het wordt namelijk de drager van een centrale parkzone die van zuidwest naar noordoost loopt. Het verdeelt Repelakker in twee gelijke delen (Repelakker I-II en Repelakker III) waardoor ieder deel optimaal deel uitmaakt van dit park. Het onderzoek naar breuklijnen en wijstverschijnselen heeft uitgewezen dat er voor wat betreft het inrichtingsontwerp geen directe "breuk-belemmering" zijn. Er zijn wel indicatoren gevonden die duiden op een eventuele diepere breukligging waarmee in het ontwerp rekening gehouden kan worden. Ditzelfde geldt voor de kwelindicatoren aan de zuidzijde van het plangebied. De bestaande ondergrond is daarmee leidend voor de ruimtelijke ontwikkeling.

De parkzone is het verbindend element in de wijk van het bestaande en nieuwe woongebied en biedt midden in de wijk ruimte om thema's als klimaat en biodiversiteit een plek te geven. Dit park sluit daarnaast aan bij de sterke wens vanuit de omgeving, de ontwikkelaars en de gemeente om een robuuste centrale parkzone te creëren die voor zowel de bestaande als de nieuwe wijk bereikbaar is. Aan de noordzijde is het gewenst om een groene buffer tot aan de tuinen van de woningen aan Voederheil op te nemen. Aan de Bergmaas staan volwassen laanbomen met daarachter het buitengebied. Tezamen vormen zij een groene omsluiting van Repelakker III. Het is een bewuste keuze om de oriëntatie van de nieuwe wijk op de Bergmaas te richten als presentatie van het dorp Zeeland aan entree van de wijk, middels een rotonde en nieuwe entree.

Ingestoken wordt op een woonwijk in een groene setting met dorpse kenmerken, als reactie op Repelakker II. Dit komt tot uitdrukking door afwisselende woonbebouwing, variatie in rooilijnen, materiaal en kleurgebruik, hoekverdraaiingen en minder parkeren op straat en wonen dichtbij en in het groen. Overgang bestaande situatie Bergmaas naar de nieuwe wijk zuid en noord is een aandachtspunt bij de verdere uitwerking. Daarnaast wordt er een gemengd duurzaam woningbouwprogramma beoogd om zo de nodige diversiteit in het plan te creëren en alle doelgroepen een plek te bieden. Het belang van de dorpse zichtlijnen op de molen en de kerk is in paragraaf 2.4 reeds benoemd. Onderdeel van de visie is dan ook om zichtvensters op deze landmarks in het plan op te nemen. Door deze in het verlengde van de entrees naar de wijk te leggen, ervaar je bij binnenkomst directe de lokale identiteitsdragers.

Vanuit de mobiliteit-gedachte is het van belang dat er voor Repelakker III een auto-ontsluiting met zowel de Bergmaas als met Kerkstraat als met Repelakker I-II wordt gemaakt. Hierbij is niet het doel om directe verbindingen te maken, maar om het verkeer evenredig te verdelen en sluipverkeer

3.1 Totaalvisie Repelakker III

te voorkomen/ontmoedigen. Het verdelen van het verkeer levert meer woonkwaliteit op. Voor langzaam verkeer dienen er alternatieve noord-zuid-verkeersverbindingen voor de Kerkstraat te komen. Langs de Bergmaas en door het plangebied heen richting het centrum, liggen kansen om alternatieve en veiligere routes voor het bestaande en toekomstige fietsverkeer te maken waardoor het niet gebruiken van de auto wordt gestimuleerd.

3.3 KERNKWALITEIT - LANDSCHAP

AMBITIE

Een aaneengesloten groen-blauw netwerk dat buiten de plangrenzen reikt en plaats biedt aan natuurontwikkeling, waterberging, ontmoeting en recreatie.

3.3.1 CENTRALE PARKZONE

Dit centraal gelegen park wordt een robuuste landschapszone die met aanwezigheid van de gebouwde elementen ("solitairen") als verbindend element tussen Repelakker I-II en Repelakker III fungeert. Binnen deze parkzone is ruimte voor de ontwikkeling van natuur, waterberging, recreatie en wonen. De landschapszone heeft altijd een minimale breedte van 30 meter, gemeten vanaf de huidige en toekomstige erfgrenzen (enkele overschrijdingen toegestaan). De zone is nader in te vullen met verhouding groen en blauw, mede afhankelijk van het benodigde watersysteem. Binnen de landschapszone is bestemmingsverkeer toegestaan en zijn er maximaal 4 solitaire gebouwen (stapstenen) mogelijk die geïntegreerd moeten worden in het landschap. Dit geldt ook voor het bijbehorende parkeren. Bij de solitairen wordt het parkeren geconcentreerd binnen het blok, of erbuiten maar dan landschappelijk ingepast.

3.3.2 BUFFERZONE VOEDERHEIL

Ter hoogte van de aanhechting met Voederheil komt een groene zone te liggen die alleen voor langzaam verkeer toegankelijk is. Zo wordt voorkomen dat er een aanhechting van Repelakker III met het historisch lint van Voederheil ontstaat en blijft dit agrarisch cluster in het landschap liggen. Deze zone heeft een minimale breedte van 15 meter. Hoe deze zone precies ingericht moet worden zal nader uitgewerkt moeten worden (afschermend groen, doorkijkjes, struweel, bomenrij,….)

3.3.3 ZONE BERGMAAS

Het autoverkeer van de Bergmaas brengt veel geluidhinder met zich mee. Om toch een goed woon-en leefklimaat voor de nieuwe woningen te realiseren dienen hier geluidsafschermende maatregelingen genomen te worden. Deze maatregelingen dienen richting de Bergmaas niet veel hoger te zijn dan 1,5 meter, zodat er een zichtrelatie blijft vanuit de Bergmaas naar de nieuwe woningen en vanuit woningen naar het landschap richting Zevenhuis. In tegenstelling tot de rest van Zeeland presenteert Repelakker III zich hier met de voorzijde aan de Bergmaas. Dit leidt tot de opgave om hier een dorpse uitstraling te realiseren en een grote wand te voorkomen. De overgang van de achterkant- en voorkantsituatie aan de Bergmaas is anders dan elders in Zeeland. Dit goed in te passen is een nadere ontwerpopgave. Aandachtspunt hierbij is het voorkomen van een te harde overgang, middels afstand, groene inpassing, groene afscherming en gevarieerde dorpse uitstraling van de nieuwe woningen. Vanwege de akoestische afscherming is een hogere bouwhoogte wenselijk. De Zeelandse en dorpse sfeer mag hierbij niet in het gedrang komen. Het laten meanderen van de bebouwing en ventweg geeft hierbij de oplossingsrichting. Hier ligt een ontwerpopgave. In de zone Bergmaas kan geparkeerd worden zolang dit in balans is met het groen en goed is ingepast.

3.3.4 BREUKLIJN

Het breuklijnen- en wijstonderzoek geeft in principe geen aanleiding om in het plan rekening te houden met breuklijnen. Desalniettemin wordt de vermoedelijke ligging van een dieper gelegen breuklijn wel als uniek kenmerk aangemerkt en als kans voor het ontwerp aangegrepen. Dat betekent dat er ter plaatse van deze lijn geen bebouwing zal komen, maar dat deze lijn juist geaccentueerd wordt met een groen- en waterstructuur (in de straat).

3.2 Referentie centrale parkzone

3.3.5 WATER

Het relatief hoge grondwater betekent dat infiltratie van het hemelwater in het beginsel lastiger is en er dus veel oppervlakte water gecreëerd moet worden om al het hemelwater bij hevige buien op te vangen. De bestaande A-watergang biedt hiervoor de basis. Deze A-watergang moet worden geïntegreerd in één totaal watersysteem. Hiervoor zal nog moeten worden afgestemd met het waterschap om onder andere de doorstroomfunctie van de A-watergang te waarborgen. Naast het afvoeren van al het hemelwater zal ook gekeken moeten worden daar de beperkte mogelijkheden van vasthouden en infiltreren op eigen perceel en in de straten.

3.4 KERNKWALITEIT - DORPS WONEN

AMBITIE

Dorpse sfeer in nieuwe wijk met een diversiteit aan woningtypes, intieme plekken, kleinschaligheid en wonen aan het groen.

3.4.1 WOONSTRATEN

Voor Repelakker III ligt er een kans om de buurt een onderscheidend karakter te geven van Repelakker I-II, waarin tegelijkertijd ruimte wordt gegeven aan de thema's van deze tijd. Er wordt hier een kleinschalige dorpse sfeer nagestreefd door hoekverdraaiingen in de straten te brengen en lange doorzichten te vermijden. Zo ontstaan er intiemere woonstraten die vervolgens op de grotere gemeenschappelijke groene zones uitkomen. Uitzonderingen hierop zijn de doorzichten ter plaatse van de mogelijke breuklijn en de zichtlijnen, hier is juist een vrije, open en rechte lijn gewenst.

De woonstraten krijgen een groene uiterlijk door in het profiel rekening te houden met ruimte voor groen en afwatering. Auto's zijn te gast en parkeren moet zo veel mogelijk worden vermeden. Daarnaast wordt een diversiteit aan woningtypes nagestreefd om een kleinschalig en open straatbeeld te creëeren.

3.3 Referentie groene woonstraat

3.4.2 BOUWHOOGTES

De basis voor Repelakker III (en I-II) is de Zeelandse schaal. Het plan bestaat grotendeels uit woningen met 2 lagen en kap (in een gevarieerde dorspe sfeer). De mogelijkheid voor afwijkingen is aanwezig (waaronder meerlaags plat). In de verdere uitwerkingen wordt aangetoond waar dit passend is. Vanuit deze basis zijn er verbijzonderingen en afwijkingen mogelijk (zowel in de hoogte als in de laagte) die de diversiteit in de wijk bevorderen.

Zo wijken de vier solitairen in de parkzone af van de gemiddelde woonvorm. Daarom is het goed mogelijk dat hier meer afwisseling in bouwhoogtes en daktypes ontstaat. Voor grondgebonden solitairen geldt dat deze dienen aan te sluiten bij de grondgebonden woningen in de directe omgeving. Voor niet grondgebonden solitairen geldt een maximum van vier bouwlagen. Daarnaast kan er op een enkele plek een (hoogte-) accent gelegd worden van maximaal vijf bouwlagen.

Aan de zijde van de Bergmaas is het mogelijk gewenst om vanwege de geluidsbelasting te kiezen voor drie volle bouwlagen met accenten van vier lagen. In paragraaf 3.3.3 staat de opgave die hier ligt om de dorpse uitstraling te bewaken reeds beschreven.

3.5 KERNKWALITEIT - MOBILITEIT

AMBITIE

Een goed functionerende en veilige verkeersstructuur die uitnodigend is voor langzaam verkeer en op een goed onderbouwde manier wordt afgewikkeld op de omgeving

3.5.1 GEMOTORISEERD VERKEER

Om het toekomstige verkeer goed af te wikkelen is spreiding van het verkeer noodzakelijk om overbelasting op een van de omliggende wegen te voorkomen. Om de huidige en toekomstige situatie goed in kaart te brengen heeft bureau Megaborn een verkeersonderzoek gedaan. Uitgangspunten hierbij waren dat het verkeer in het centrum niet mocht toenemen en er een verspreiding van het verkeer op het omliggende netwerk optreedt.
Vanuit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het gewenst is om de nieuwe wijk op drie plekken te verbinden met het omliggende netwerk. De ontsluiting richt zich op een aansluiting op de Bergmaas (rotonde of kruising), een aansluiting op de Kerkstraat (ter hoogte van het tankstation) en een aansluiting op Repelakker II (verlengde van de Vaandriglaan).

De nieuw te ontwikkelen woonwijk maakt volledig onderdeel uit van de 30 km/uur zone. Daarnaast zal gekeken worden waar in het plan woonerven met een lagere snelheid toegevoegd kunnen worden. Om spreiding te stimuleren en sluipverkeer tegen te gaan, is het gewenst dat de nieuwe verbindingen naar de omliggende wegen niet te direct zijn. Dit komt terug in het stratenpatroon dat diverse hoekverdraaiingen kent.

Om de centrale parkzone nog meer kwaliteit te geven is het streven om dit gebied verkeersluw te maken. Dit betekent dat er geen doorlopende wegen voor gemotoriseerd verkeer lopen, maar dat er voornamelijk voor bestemmingsverkeer iets wordt aangelegd. Hieronder vallen ook de solitairen die in de centrale parkzone liggen. Voor het parkeren bij deze blokken is het wenselijk dat er een groen beeld blijft en de auto's uit het zicht worden onttrokken.

3.4 Referentie 'stapsteen'

3.5.2 LANGZAAM VERKEER

Het fietsverkeer rijdt momenteel over de Voederheil en de Kerkstraat richting het centrum. Dit brengt gevaarlijke situaties met zich mee omdat ze hetzelfde wegvak gebruiken. Derhalve is de wens uitgesproken om alternatieve noord-zuid verbindingen in het nieuwe plan Repelakker op te nemen vanaf rotonde Voederheil-Bergmaas, langs Bergmaas naar het zuiden richting de bushalte bij Tweehekken en vanaf Voederheil op de directe zichtlijn naar de kerk.

De centrale parkzone biedt volop plek om te wandelen en te verblijven. Zoals reeds vermeld wordt het gebied zoveel mogelijk autoluw ingericht. Daarnaast komen er diverse paden in het park te liggen zodat er kwalitatieve en logische wandelroutes ontstaan.

3.5.3 PARKEREN

Om binnen de woonstraten in te zetten op kwaliteit is het streven om het parkeren zo veel mogelijk uit het straatbeeld te houden. Een groot deel van het parkeren zal daarom worden opgelost binnen woonblokken waar minimaal 1 parkeerplaats per woning opgenomen moet zijn. Bij de solitairen wordt het parkeren geconcentreerd binnen het blok, of erbuiten maar dan landschappelijk ingepast. Qua behoefte zal er een deel van het parkeren nog wel op geconcentreerde parkeerplaatsen aan de rand van de wijk of beperkt in de straat plaatsvinden. Voor het parkeren in de openbare ruimte geldt dat deze zo veel mogelijk groen worden ingepakt en uit het zicht worden onttrokken. Voor het beleid aangaande parkeren is het Parapluplan wonen en parkeren Landerd leidend.

3.5 Referentie parkeren binnen woonblok

beleving van de natuurlijke inrichting en waterberging

verwevenheid tussen woningen en parkzone

dorps wonen aan het groen

dorpse en groene uitstraling van woonstraten

integratie tussen wonen en landschap

uitstraling centrale parkzone

SFEERBEELDEN

4 VLEKKENPLAN

- bestaand woonveld
- nieuw woonveld
- bebouwingsfront
- interne ontsluiting parkeren
- groen (park - berm)
- water
- hoofdontsluiting
- erfontsluiting
- fietspad
- wandelpad
- bestaande boom
- nieuwe boom (indicatief)

0 100 200

4 VLEKKENPLAN

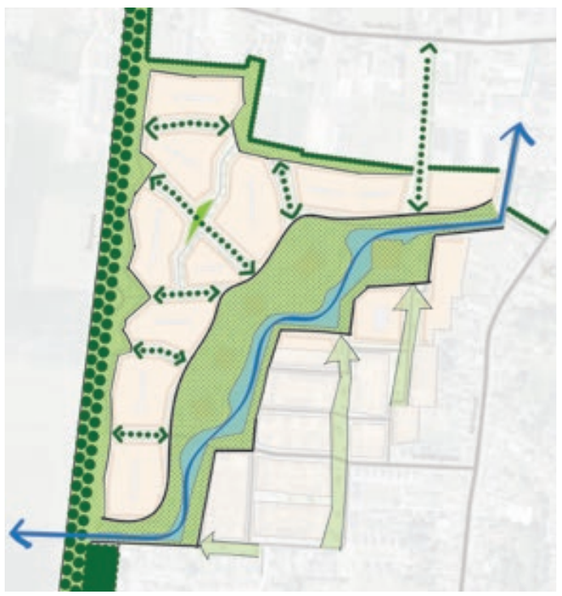
Het Vlekkenplan bestaat hoofdzakelijk uit drie principes die hierna afzondelijk worden toegelicht.

1. *Landschappelijke inbedding*
   Centrale parkzone als verbinder tussen Repelakker I-II en III
2. *Ruimtelijk kader*
   Afronden Repelakker I-II en nieuw dorps wonen in Repelakker III
3. *Verbindingen*
   Goede verbindingen voor natuur, water en verkeer

Vervolgens wordt ook nader ingezoomd op thema's (langzaam) verkeer en parkeren, woongebieden, bouwhoogtes, groen en openbare ruimte, waterberging en gezondheid en beweging.

4.1 LANDSCHAPPELIJKE INBEDDING

In deze tijden van klimaatverandering is voldoende ruimte voor groen en water in een plan essentieel. Niet alleen profiteren de bewoners daarvan, het geeft ook ruimte aan de natuur. In dit Visiedocument is dit uitgangspunt leidend geweest voor de hoofdopzet. Ter plaatse van de ligging van de huidige A-watergang komt een grote robuuste parkzone te liggen (zie afbeelding 4.2). Dit park biedt ruimte aan natuurontwikkeling en waterberging in samenhang met recreatie, spelen en ontmoeten. De zuidkant van de waterloop en het park volgt enigzins de rechte lijnen van Repelakker I-II. De noordzijde volgt meer de verdraaiende lijnen van Repelakker III. Het centrale park treedt hiermee op als verbinder tussen de bestaande en nieuwe buurt. Het breuklijnen- en wijstonderzoek geeft in principe geen aanleiding om in het plan rekening te houden met breuklijnen. Desalniettemin wordt de vermoedelijke ligging van een dieper gelegen breuklijn wel als uniek kenmerk aangemerkt en als kans voor het ontwerp aangegrepen. Dat betekent dat er ter plaatse van deze lijn geen bebouwing zal komen, maar dat deze lijn juist geaccentueerd wordt met een groen- en waterstructuur (in de straat).
Naast de hoofdgroenstructuur ligt er ook een secundaire structuur. Deze structuur verbindt de woonstraat en buurten met de centrale parkzone. Door middel van groene woonstraten en kleinere buurtgroenplekken ontstaat er een groene dooradering door de wijk. Dit vormt een doorlopend ecologisch netwerk dat ook aansluit bij de laanbomen van de Bergmaas en mogelijk richting de Maashorst. Ook binnen Repelakker I-II is sprake van een groene dooradering. In het plan is daar op ingespeeld door deze groene gebieden te laten uitmonden in het centrale park.
Ter hoogte van de aanhechting met Voederheil komt een groene zone te liggen die alleen voor langzaam verkeer toegankelijk is. Samen met de diepe achtertuinen van Voederheil ontstaat er een groene overgangszone en blijft het lint herkenbaar. Aan de zijde van de Bergmaas komt een groene zone te liggen. Deze biedt enerzijds afstand van de nieuwe woningen tot de Bergmaas en biedt anderzijds ruimte aan de volwassen laanbomen en zorgt voor kwaliteit 'voor de deur'.

4.1 Secundaire groenstructuur

4.2 Hoofdgroenstructuur

4.2 RUIMTELIJK KADER

De landschappelijke inbedding deelt Repelakker grofweg in twee gebieden. Het zuidelijke deel betreft Repelakker I-II en het noordelijke deel Repelakker III. Voor het zuidelijke deel geldt dat er nog ruimte voor woningbouw is tot aan de parkzone. Door hier de bestaande bebouwingsstructuur in Repelakker I-II op te pakken wordt dit deelgebied als het ware afgerond.

Aan de andere kant van de parkzone ligt Repelakker III. Hier ligt een kans om de buurt een onderscheidend karakter te geven waar ruimte wordt gegeven aan de thema's van deze tijd. Er wordt hier een kleinschalige dorpse sfeer nagestreefd door meer hoekverdraaiingen in de straten te brengen en lange doorzichten te vermijden. Zo ontstaan er meer intiemere woonstraten die vervolgens op de grotere gemeenschappelijke groene zones uitkomen. Een uitzondering hierop is het doorzicht ter plaatse van de mogelijke breuklijn. Er wordt in het profiel van de straat ruimte gehouden om de ligging te accentueren met een groene inpassing.

De al eerder genoemde dorpse zichtlijnen krijgen ook een plek in het plan. Met de plaatsing van de woonvlekken wordt dusdanig rekening gehouden zodat er een open zicht ontstaat naar zowel de molen als de kerk. Ook ten behoeve van de mogelijke breuklijn wordt ruimte tussen de woonvlekken gehouden.

Binnen de centrale parkzone wordt ook ruimte gereserveerd voor wonen. Deze woonblokken dienen als het ware als stapsteen tussen Repelakker I-II en Repelakker III en krijgen een bijzondere ligging in het landschap van de centrale parkzone.

4.3 Stedenbouwkundige principes

4.3 VERBINDINGEN

4.3.1 ECOLOGIE

Het ontbreken van ecologische verbindingen kan ertoe leiden dat bepaalde natuurgebieden met hun leefgemeenschappen geïsoleerd raken. Het is normaal dat de omstandigheden in een leefgemeenschap niet altijd gelijk zijn. Wanneer een populatie in een slechte periode achteruit gaat, dan bestaat het risico dat een kritische ondergrens overschreden wordt waardoor een organisme verdwijnt. Doordat ecologische verbindingszones leefgemeenschappen met elkaar verbinden, dragen ze bij tot een groter draagvlak voor het voortbestaan van een soort. Goede ecologische verbindingen zijn daarom essentieel voor het voortbestaan van dieren en planten.

Met de ontwikkeling van Repelakker III ligt er een kans om dergelijke ecologische verbindingen in het plan op te nemen. Dit betekent naast de fysieke verbinding dat ook de inrichting van deze zone aan bepaalde eisen moet voldoen. Met de centrale parkzone liggen er voldoende mogelijkheden om hier in te voorzien. Op basis van een eerste ecologische scan is geconstateerd dat in de nabije omgeving waarnemingen zijn van het bermpje. Het bermpje is een langgerekte bodemvis die zich goed voelt in stromend ondiep water waar veel waterinsecten en wormen te vinden zijn. Dit betekent dat wanneer het bermpje voorkomt er sprake is van een dynamisch watersysteem met een hoge ecologische waarde. Voor Repelakker III kan de waterzone zo ingericht worden dat er verschillende structuren in het water ontstaan waardoor er verschillende microhabitats kunnen ontstaan en er een veelheid aan soorten zich kunnen vestigen. Door bijvoorbeeld wilgen of elzen langs de waterkant te planten zorgen de wortels voor meer structuur in het water en biedt de boom schuilgelegenheid voor o.a. padden, salamanders en muizen.

Een andere soort waar op ingezet kan worden is de steenuil. In ons land is hij van oudsher een bekende verschijning in vooral kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. De steenuil schuwt de menselijke omgeving niet en broedt vaak op boerenerven, vooral als deze voldoende natuurlijke variatie bieden. Door een gevarieerd landschap met diversiteit aan hagen, houtwallen en weitjes te realiseren, gecombineerd met nestgelegenheden, kan een steenuil op een klein oppervlak alles vinden wat hij nodig heeft. Door het toepassen van deze en andere maatregelen liften vele soorten mee. Tussen de takken wemelt het bijvoorbeeld van de insecten wat een mooi restaurant vormt voor o.a. vleermuizen en vogels zoals de boerenzwaluw. Zo ontstaan er ecologische verbindingen binnen en buiten het plan.

4.4 Bermpje

4.5 Steenuil

4.3.2 STEDENBOUWKUNDIG

Met de ontwikkeling van Repelakker III krijgen de originele plannen uit Structuurplan Bergmaasvelden uit 2006 voor het totale gebied vorm. Het gebied Bergmaasvelden werd hierin grofweg in tweeën gedeeld, een zuidelijke deel (nu Repelakker I-II) en een noordelijk later te ontwikkelen deel (nu Repelakker III). Naast dat Repelakker III een eigen identiteit krijgt, is het dus ook onderdeel van gebied 'Bergmaasvelden'. Dit betekent dat er een goede stedenbouwkundige verbinding moet komen met de bestaande wijk Repelakker I-II. Daarbij kan de ontwikkeling niet alleen aansluiten op de bestaande wijk, maar kan het juist ook de woonkwaliteit in deze wijk versterken.

In voorliggende Visiedocument wordt dit gedaan door de strategische ligging van de eerder genoemde centrale parkzone. Deze zone wordt direct toegankelijk vanuit Repelakker II via de bestaande groenstructuren en wegen. Vanuit Repelakker I-II komen diverse paden en bruggen door het park te liggen waardoor de gebieden ook fysiek met elkaar worden verbonden. Hiermee wordt de bestaande woonkwaliteit in Repelakker I-II direct vergroot. Daarnaast zorgt de parkzone voor een afstand tussen de bestaande en nieuwe bebouwing waardoor de invloed van de nieuwe ontwikkeling wordt beperkt.

4.3.3 VERKEER

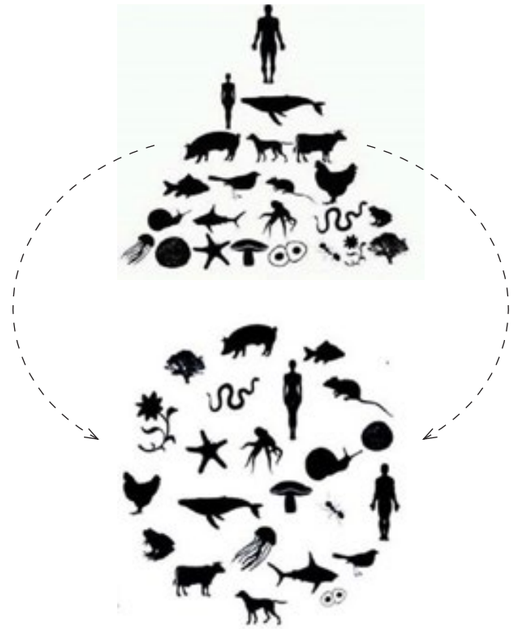
De ontwikkeling van de nieuwe woonwijk betekent een toename van het verkeer in de omgeving. Om dit verkeer op een evenredige wijze op te vangen, zijn goede verbindingen met het bestaande netwerk nodig. Dit zorgt er tevens voor dat de omgeving richting bepaalde routes ook beter in verbinding staat. Daarbij moet voorkomen worden dat er sluiproutes ontstaan waar zowel de nieuwe als de bestaande omgeving last van krijgt.

Een goede bereikbaarheid voor de auto is belangrijk, maar tegelijkertijd wordt er ook ingezet op alternatieven om het autogebruik te beperken. Een goede en veilige langzaam verkeersverbinding naar het centrum is een van de alternatieven die zowel de nieuwe wijk als de bestaande omgeving dient. Ook verbindingen met het openbaar vervoersnetwerk zijn essentieel om een alternatief voor de auto te bieden.

Ook voor de wandelaars zijn er volop mogelijkheden om binnen de wijk een rondje door het groen te lopen. Daarmee is het uitnodigend om in beweging te komen en vergroot het de ontmoetingsmomenten met de medebewoners.

4.6 Voorbeeld van een buurtinitiatief op een openbare plek

4.7 De mens als onderdeel van het totale systeem in plaats van boven aan

4.3.4 SOCIAAL

De uitbreiding van Repelakker III is mede gewenst om de leefbaarheid van het dorp op peil te houden. Het bied een kans voor onder andere de jeugd, jonge gezinnen en senioren om in Zeeland te kunnen blijven wonen. Er wordt dan ook volop ingezet op deze doelgroepen die door elkaar heen een plek krijgen in de nieuwe wijk. Zodoende woont men tegelijkertijd met gelijkgestemden als met anderen. Daarmee ligt er een kans om in te zetten op verbinding tussen de bewoners; op interactie en sociale cohesie.

De ruim opgezette straten en het park bieden volop mogelijkheden om ontmoetingsplekken te creëren. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan speelplekken, een moestuin, bankjes, waterspeelplekken, maar ook plekken die door de bewoners zelf ingevuld kunnen worden. Ook op de binnenterreinen, die voornamelijk voor het parkeren worden ingezet, kunnen ruimtes gereserveerd worden om een kleine speelplek in de veiligheid van het blok te maken.

Ook goede verbindingen zoals in de vorige paragraaf benoemd dragen bij aan de bereikbaarheid van diverse ontmoetingsplekken. Door een netwerk van wandelpaden die gemakkelijk te betreden zijn vanaf iedere woningen aan te leggen, worden mensen uitgenodigd om naar buiten te gaan.

4.3.5 MENS EN NATUUR

Met de huidige aandacht voor de klimaatverandering verandert ook de kijk hoe wij als mensen ten opzichte van de natuur staan. Steeds vaker plaatsen wij ons zelf niet meer boven alle dieren en planten, maar zien steeds meer de samenhang waarbij wij onderdeel zijn van het gehele systeem. Het vraagt om een verandering van ons dagelijks handelen om dit inzicht ook in de praktijk te brengen. Om deze verbinding tot stand te brengen kan het ontwerp van Repelakker III een belangrijke rol spelen.

Zoals in paragraaf 4.3.1 beschreven, moet de ontwikkeling voor Repelakker III naast het voorzien in woningbouw ook worden aangegrepen voor natuurontwikkeling. Met andere woorden, er dient sprake te zijn van natuurinclusief ontwikkelen. Dat betekent kansen voor biodiversiteit creëren en tegelijkertijd de kwaliteit van de leefomgeving verbeteren. Bewoners kunnen daarmee volop genieten van het groen en gefladder in hun omgeving en daarmee bijvoorbeeld hun stress verlagen en in beweging komen. Door het robuuste systeem van groen en de biotopen voor dieren dat ontstaat, zullen zij veel waardevolle natuur om zich heen hebben. Hierdoor wordt de aanpak waardevol voor toekomstige gebouweigenaren, bewoners en bezoekers. Bovendien kan dat systeem tegen een stootje: enerzijds door de diversiteit en het herstellende vermogen, anderzijds doordat het op meerdere plekken goed is toegepast.

Zo wordt er een leefomgeving voor mens en dier gerealiseerd die niet alleen voor meer woningen zorgt, maar ook echt bijdraagt aan de gemeenschap van Zeeland.

4.4 (LANGZAAM) VERKEER EN PARKEREN

4.4.1 GEMOTORISEERD VERKEER EN PARKEREN

Om het toekomstige verkeer goed af te wikkelen is spreiding van het verkeer noodzakelijk om overbelasting op een van de omliggende wegen te voorkomen. Om de huidige en toekomstige situatie goed in kaart te brengen heeft bureau Megaborn een verkeersonderzoek gedaan. Uitgangspunten hierbij waren dat het verkeer in het centrum niet mocht toenemen en er een verspreiding van het verkeer op het omliggende netwerk optreedt.

Vanuit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het gewenst is om de nieuwe wijk op drie plekken te verbinden met het omliggende netwerk. De ontsluiting richt zich op een aansluiting op de Bergmaas (rotonde), een aansluiting op de Kerkstraat (ter hoogte van het tankstation) en een aansluiting op Repelakker II (verlengde van de Vaandriglaan). De onderbouwing van de rotonde op de Bergmaas en aansluitingen op de Kerkstraat en Repelakker II zijn verkeerskundig onderbouwd in rapportage van Megaborn met het kenmerk GLa2101-R01, versie C2.0, d.d. 3 september 2021, bijgevoegd als bijlage 2.

De Bergmaas is gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom, met een ontwerpsnelheid van 80 km/uur. De nieuwe aansluiting op de Bergmaas is voorzien tussen de kruispunten met de Tweehekkenweg en de Voederheil en is voor nu beoogd als rotonde. De exacte locatie van deze rotonde kan zowel nog verticaal als horizontaal verschuiven. De aansluitende tak vanaf Repelakker III valt binnen de 30 km/h zone.

De ontsluiting aan de oostzijde is voorzien aan de Kerkstraat ter hoogte van de Roskam. De Kerkstraat is binnen de bebouwde kom gelegen en gecategoriseerd als erftoegangsweg met een ontwerpsnelheid van 30 km/uur.

De ontsluiting met Repelakker II ligt in het verlengde van de Vaandriglaan. De Vaandriglaan is binnen de bebouwde kom gelegen en gecategoriseerd als erftoegangsweg met een ontwerpsnelheid van 30 km/uur. Om sluipverkeer via de Vaandriglaan te ontmoedigen dienen er aanvullende verkeersremmende maatregelen genomen. Wat deze maatregelen precies zijn en waar deze moeten komen zal in de verdere planvorming verder uitgewerkt worden.

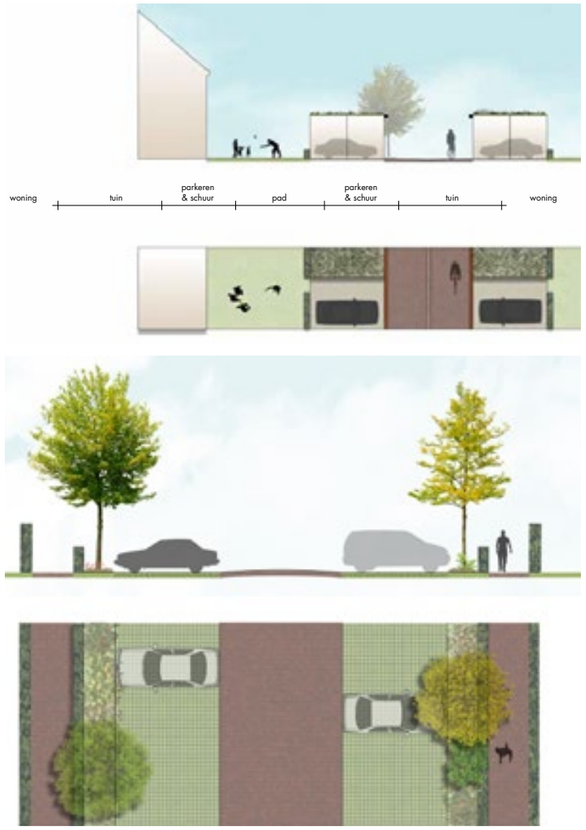
De nieuw te ontwikkelen woonwijk maakt volledig onderdeel uit van de 30 km/uur zone. Daarnaast zal gekeken worden waar in het plan woonerven met een lagere snelheid toegevoegd kunnen worden. Om spreiding te stimuleren en sluipverkeer tegen te gaan, is het gewenst dat de nieuwe verbindingen naar de omliggende wegen niet te direct zijn. Dit komt terug in het stratenpatroon dat diverse hoekverdraaiingen kent.

Om het gebruik van de auto te beperken, wordt ook vol ingezet op andere vormen van mobiliteit. De volgordelijkheid die hierbij aangehouden wordt volgt de STOP-principe. Het STOP-principe staat voor de rangorde van vervoermiddelen, die vertrekt vanuit de **S**tappers (voetgangers), **T**rappers (fietsers) en **O**penbaar (en collectief, maar ook gedeeld) vervoer en eindigt bij de minst wenselijke mobiliteitsvorm, het **P**rivé gemotoriseerd vervoer. Vanuit milieu en veiligheid is het een enorme winst wanneer men de auto laat staat. Daarnaast kan er kwaliteit aan de openbare ruimte toe worden gevoegd doordat er lagere parkeernormen ontstaan vanwege goede alternatieven.

Om de centrale parkzone nog meer kwaliteit te geven is het streven om dit gebied verkeersluw te maken. Dit betekent dat er geen doorlopende wegen voor gemotoriseerd verkeer lopen, maar dat er voornamelijk voor bestemmingsverkeer iets wordt aangelegd. Hieronder vallen ook de woonblokken die in de centrale parkzone liggen. Voor het parkeren bij deze blokken is het wenselijk dat er een groen beeld blijft en de auto's uit het zicht worden onttrokken.

Om binnen de woonstraten in te zetten op kwaliteit is het streven om het parkeren zo veel mogelijk uit het straatbeeld te houden. Een groot deel van het parkeren zal daarom worden opgelost binnen in de woonblokken en mogelijk in geconcentreerde parkeerplaatsen aan de rand van de wijk. Qua behoefte zal er een deel van het parkeren nog wel op straat plaatsvinden. Onderzocht wordt in hoeverre er gebruik gemaakt kan worden van deelauto's en eventuele andere alternatieven om de parkeerdruk te verlagen. Daarnaast kan er bij de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig plan goed gekeken worden naar de mogelijkheden om de woonstraten zo in te richting dat de auto er mogelijk helemaal niet komt.

4.8 Mogelijke parkeeroplossingen binnenterreinen

4.9 Ontsluitingsstructuur

4.4.2 LANGZAAM VERKEER

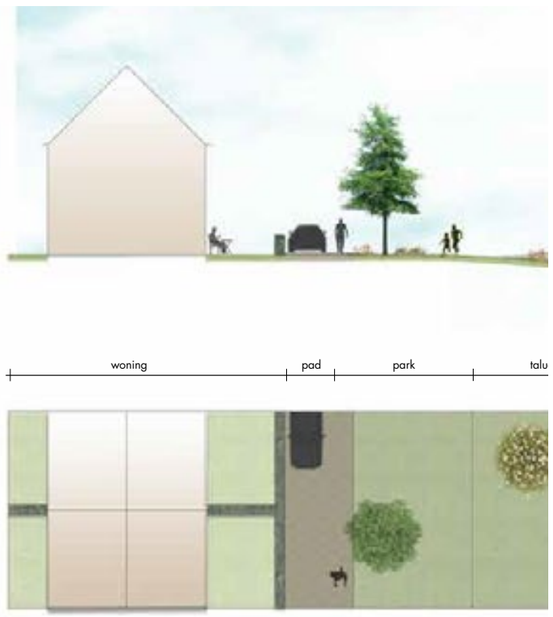
Een van de aandachtspunten die vanuit het participatietraject naar voren is gekomen, is de wens om een goed langzaam verkeersnetwerk te maken. Dit betekent het creëren van veilige situaties, alternatieve noord-zuid verbindingen voor fietsers, kwalitatieve wandelroutes en een goede aansluiting op het OV-netwerk.

Het fietsverkeer rijdt momenteel over de Voederheil en de Kerkstraat richting het centrum. Dit brengt gevaarlijke situaties met zich mee omdat ze hetzelfde wegvak gebruiken. Derhalve is de wens uitgesproken om alternatieve noord-zuid verbindingen in het nieuwe plan Repelakker op te nemen.

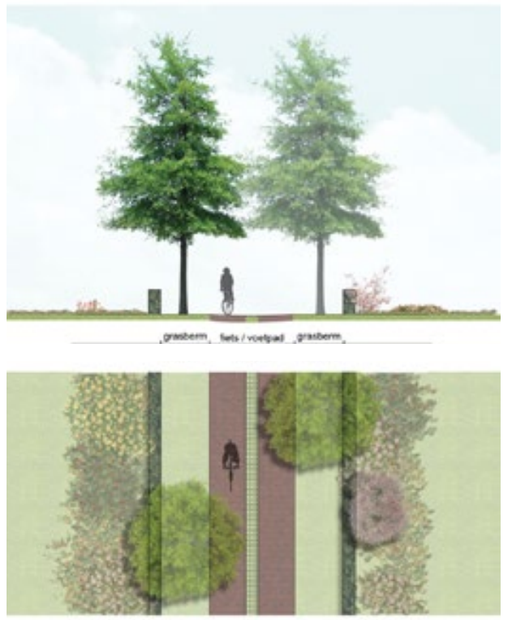
Vanaf de rotonde Voederheil-Bergmaas loopt een fietsroute Repelakker III in. Vanaf daar loopt deze route door Repelakker III en de centrale parkzone naar Repelakker II. Ook loopt een fietsroute langs de Bergmaas naar het zuiden richting de bushalte bij Tweehekken. Vanaf Voederheil wordt een derde fietsroute aangelegd. Deze ligt op de directe zichtlijn naar de kerk. Vanuit Repelakker II ligt er een route door de bestaande wijk richting het centrum. Zodoende ontstaat er een veiliger alternatief voor fietsverkeer dat over de Kerkstraat richting het centrum moet. Bij de verdere uitwerking moet blijken of er ook nog een relatie te leggen is met de toekomstige snelfietsroutes langs de Bergmaas richting Uden en Ravenstein.

De centrale parkzone biedt volop plek om te wandelen en te verblijven. Zoals reeds vermeld wordt het gebied zoveel mogelijk autoluw ingericht. Daarnaast komen er diverse paden in het park te liggen zodat er kwalitatieve en logische routes ontstaan.

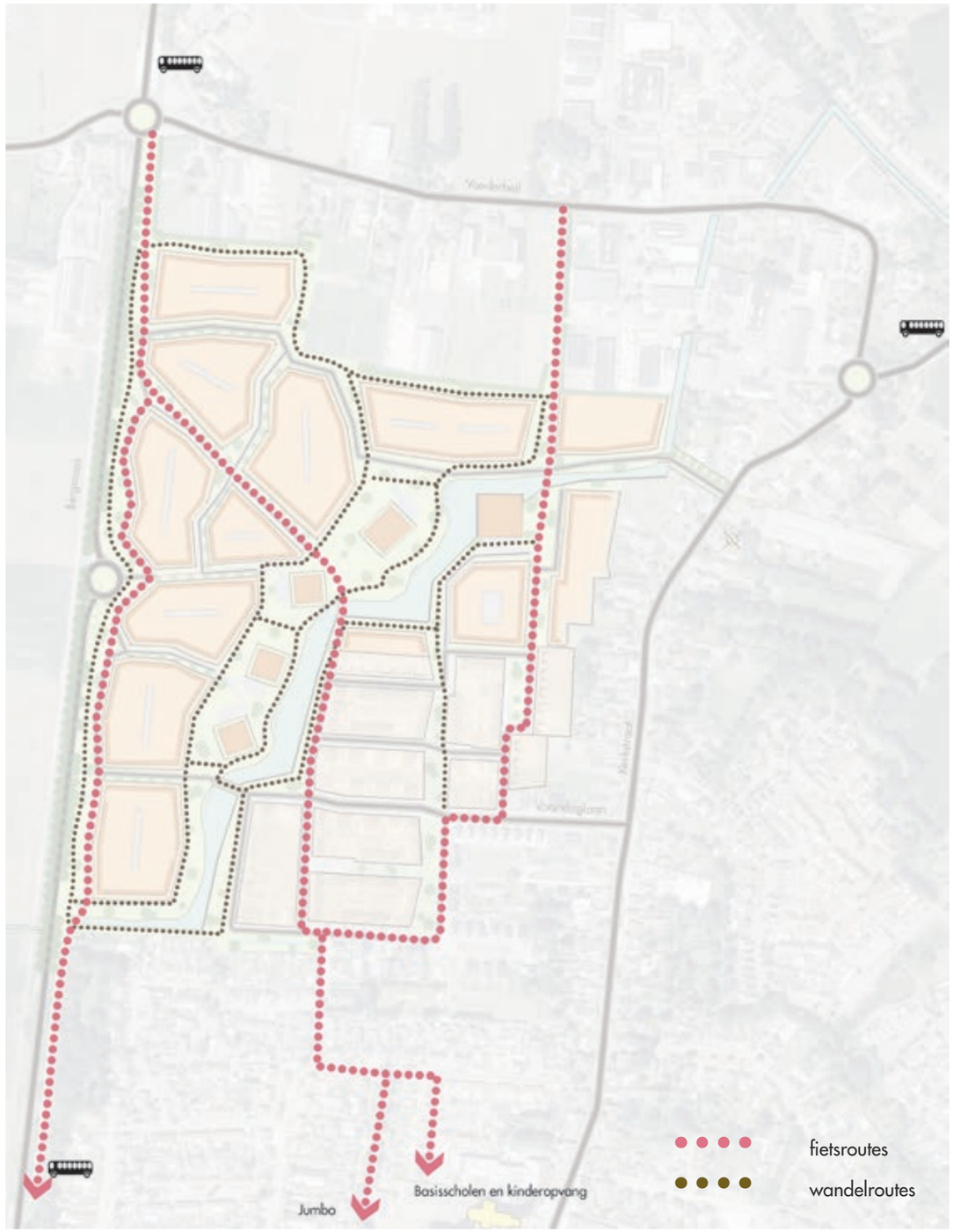
Hetzelfde principe van autoluw en wandelpaden voor de deur, wordt aan de noordzijde van het plan richting Voederheil toegepast. Er komen daarmee langzaamverkeer routes en wandelpaden tussen de nieuwe wijk en Voederheil in te liggen, waardoor er een 'rondje' door de wijk gemaakt kan worden. Ook kan er bij de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig plan goed gekeken worden naar de mogelijkheden om de woonstraten zo in te richting dat het langzaam verkeer de voorrang geniet en de auto er mogelijk helemaal niet komt.

4.10 Principe profiel voetpad voor de woningen aan het park met atuo te gast

4.11 Principe profiel losliggende fietspaden

4.12 Langzaam verkeersroutes

4.13 Woonsferen

4.5 WOONGEBIEDEN

Met de ontwikkeling van Repelakker III wordt ingezet op een dorpse sfeer. Hierbij speelt diversiteit een belangrijke rol. Door de afwisseling van type woningen en type woongebieden ontstaan er diverse plekjes binnen het grotere geheel. Ook qua doelgroepen wordt er diversiteit nagestreefd, dat wil zeggen woningen voor jeugd, jonge en oudere gezinnen en senioren van diverse sociale klassen. Deze diversiteit bevordert de intimiteit en eigenheid van de woonplekken. Dat zorgt weer voor meer sociale cohesie en eigenaarschap dat de gemeenschap ten goede komt.

In het plan voor Repelakker zijn diverse woongebieden met verschillende woonkwaliteiten te onderscheiden. Binnen de centrale parkzone liggen diverse woonblokken met de kwaliteit ‘wonen in het groen’. Dit kunnen appartementengebouwen zijn, maar hier kunnen ook alternatieve woonvormen landen zoals bijvoorbeeld terpwoningen of woonhofjes.

Omdat het park zo centraal en langgerekt is, staan er veel woningen direct aan het park. Dit is een bijzondere woonkwaliteit, te meer omdat je hier direct aan het groen woont en omdat er voor een groot deel geldt dat er geen straat voor de woning ligt. Naast de centrale parkzone is er ook sprake van buurtgroen. Dit zijn kleinere groenplekken binnen de hoofdgroenstructuur die er voor zorgen dat de groene woonkwaliteit ook in de woonbuurten ligt.

Ook de woningen die aan de kant van de Bergmaas liggen hebben een groene woonkwaliteit. Zij hebben onder de bomen door uitzicht over de agrarische gronden richting Zevenhuis. Naast de groene woonkwaliteiten is er ook sprake van woonstraten. Dit betekent niet dat er geen groen in de straat ligt, maar dat er sprake is van woningen aan weerszijden van de straat.

Binnen deze verschillende woongebieden zullen diverse woontypologieën een plek krijgen. Ook hierbij wordt er ingezet op een diversiteit in typologieën zoals rijwoningen, tweekappers, vrijstaande woningen, seniorenwoningen, appartementen en alternatieve woonvormen. De precieze verdeling van het woningbouwprogramma zal richting het stedenbouwkundig plan verder uitgewerkt worden.

4.6 BOUWHOOGTES

De basis voor Repelakker III (en HI) is de Zeelandse schaal. Dit betekent dat er hoofdzakelijk sprake zal zijn van woningen die bestaan uit twee lagen en een kap. Vanuit deze basis zijn er verbijzonderingen en afwijkingen mogelijk (zowel in de hoogte als in de laagte) die de diversiteit in de wijk bevorderen. Zo wijken de solitairen in de parkzone af van de gemiddelde woonvorm. Daarom is het goed mogelijk dat hier meer afwisseling in bouwhoogtes en daktypes ontstaat. Het blok aan de noordoost zijde leent zich bijvoorbeel goed om een (hoogte-)accent te leggen van maximaal vijf bouwlagen, inclusief kap, een afgeleide hiervan, een terugliggende laag of met een platdak.

Op meerdere plekken in het plan kan het gewenst zijn om accenten te leggen. Voornamelijk op hoeken heeft een (hoogte-) accent een duidelijke functie. Het kondigt het eind en begin aan van een bebouwingslijn. Dit kan middels een hogere bouwhoogte of een volledige derde bouwlaag met platdak worden bereikt. In de vervolgstap zal nader gespecificeerd moeten worden waar deze accenten op hun plek zijn. Ook binnen een bebouwingslijn kan het gewenst zijn om te differentiëren met bouwhoogtes en kapvormen om een diverser bebouwingsbeeld te krijgen.

Aan de zijde van de Bergmaas is het mogelijk gewenst om vanwege de geluidsbelasting te kiezen voor drie volle bouwlagen met accenten van vier lagen. Ook hier geldt dat accenten middels een hogere bouwhoogte of een volledige derde/vierde bouwlaag met platdak kan worden bereikt. Belangrijk bij de verdere uitwerking is dat er binnen de gewenste functionaliteit nog steeds een gedifferentieerd beeld ontstaat waarbij ook nog kapvormen worden toegepast.

4.14 Bouwhoogtes

locatie principe profielen

4.15 Openbare ruimte

4.7 GROEN EN OPENBARE RUIMTE

Met de ontwikkeling van Repelakker III is heel Bergmaasvelden (Structuurplan 2006) ontwikkeld. Te midden van deze wijk ligt het centrale park dat Repelakker I-II en Repelakker III met elkaar verbindt. Naast een ruimtelijke verbinding moet het park ook sociaal verbinden. Er is daarom volop plek om te recreëren, te spelen en te ontmoeten. Het moet een parkzone worden met een hoge natuur- en verblijfskwaliteit. Ook op het gebied van biodiversiteit en natuur moet een park in verbinding staan met zijn omgeving. Het watersysteem is hier een mooi voorbeeld van. In het park en op de andere groene plekken komen talloze bomen, struiken en planten te staan. De precieze toepassing van de beplanting zal in het vervolgtraject middels een landschapsplan invulling krijgen.

Doorsnede A-'A (zie afbeelding 5.5) toont hoe de parkzone er in principe uit kan komen te zien. Hier zie je hoe de verschillende functies in een zone bij elkaar komen; wonen, spelen, recreëren, natuur en waterberging. Het verhoogde talud van de solitair biedt een kans om hier iets bijzonders te doen en tegelijkertijd het verhaal van de hoogteverschillen en het water vertellen.

Bijna alle straten leiden naar het park en worden voorzien in een profiel waar ruimte is voor groen en water (zie afbeeldingen 5.7 t/m 5.10). Zodoende loopt de groene kwaliteit vanuit het park ook door in de straten. Ook is er ruimte voor voetpaden en langsparkeerplaatsen. De straat ter plaatse van de noordelijke breuklijn wijkt af van de andere straten. In dit profiel is extra ruimte opgenomen om de mogelijke ligging van de breuklijn een plek te geven in het straatbeeld.

Aan de noordzijde ligt tussen de achtertuinen van de woningen aan Voederheil en de woningen in Repelakker III een groene zone. Deze zone is alleen toegankelijk voor langzaam verkeer. Het is als het ware een uitloper van de parkzone en zal dan ook die kwalitatieve uitstraling krijgen. Aan de kant van de Bergmaas is ook een bufferzone voorzien. Hierdoor komen de woningen op enige afstand van de Bergmaas te staan en is er ruimte voor groene kwaliteit voor de deur (zie afbeelding 5.11). Hier kan intensievere beplanting ontstaan om deels het verkeer te camoufleren. Ook wordt hier rekening gehouden met ruimte voor een eventueel talud (1,5 meter hoog) dat vanwege de geluidswering vanwege de Bergmaas gewenst kan zijn.

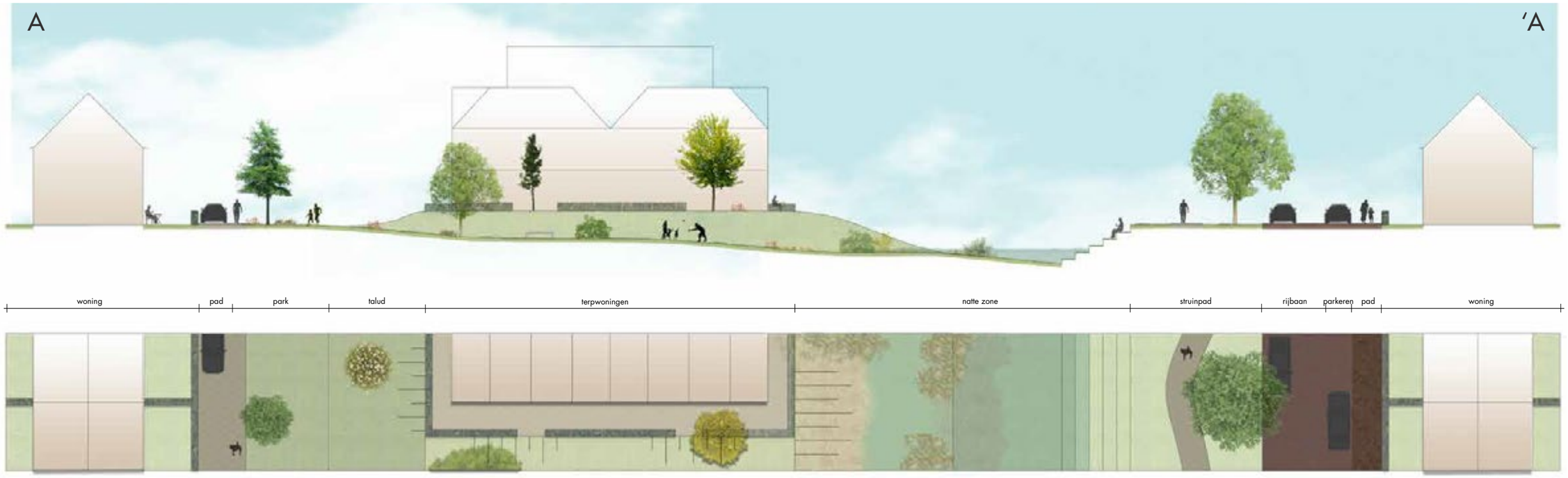

4.16 Sfeerbeelden centrale parkzone

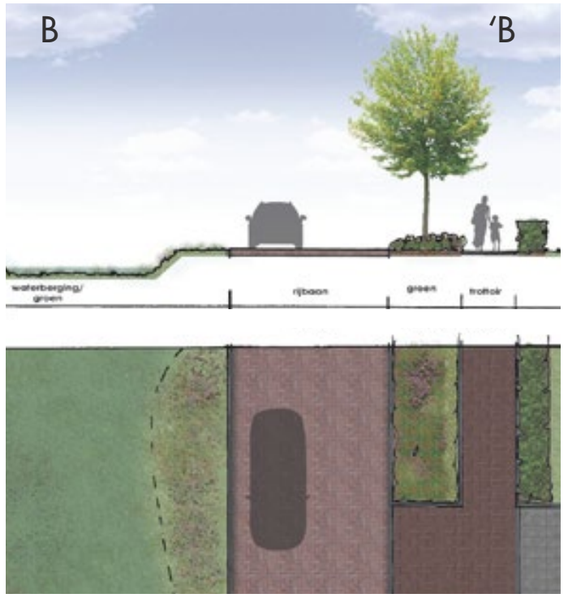

4.17 Overzicht principe profielen

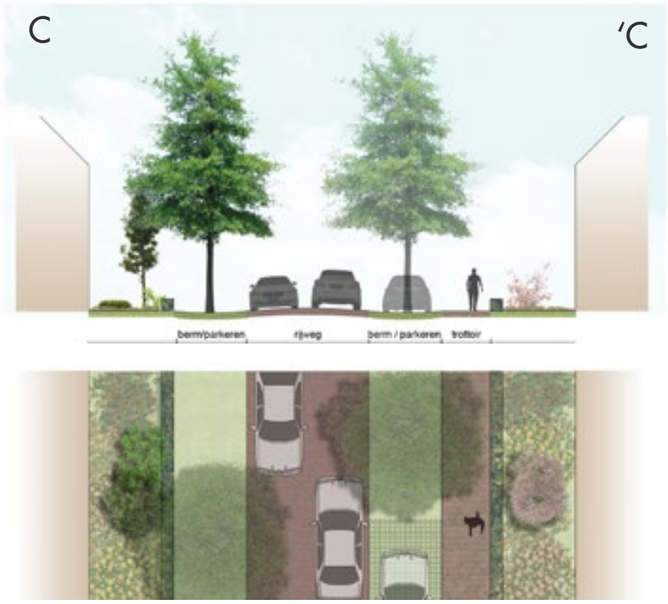
CENTRALE PARKZONE

4.18 Principe profiel A-'A | Centrale parkzone

4.19 Principe profiel B-'B | Woonstraat aan parkzone

4.20 Principe profiel C-'C | Woonstraat tweebaans met parkeren

Voerderheil
'E
E
B
F
'F
'B
'D
D
C
'C
Kerkstraat
Voorstraat
Voorstraat
Voor

4.8 WATERBERGING

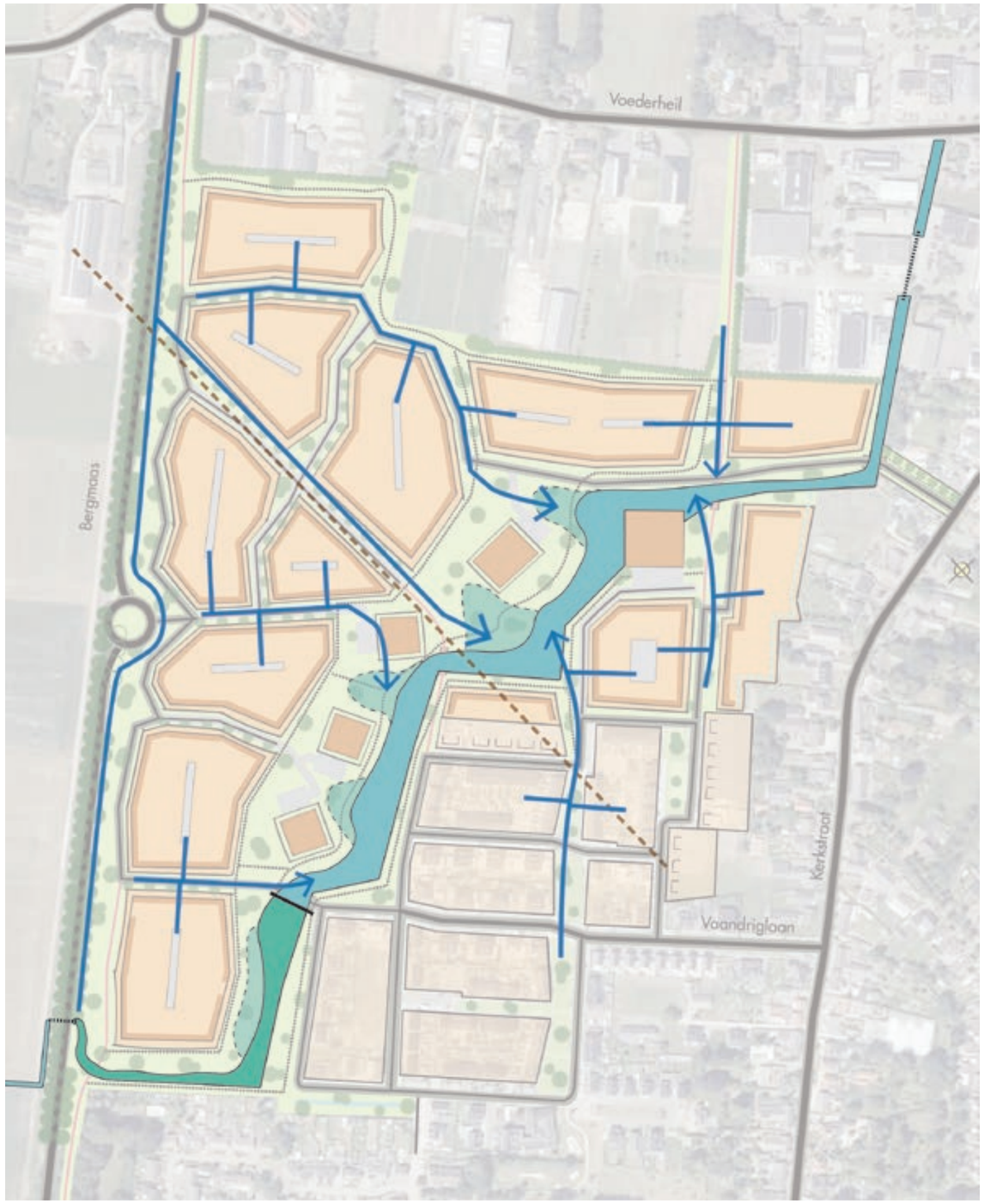
De aanleiding voor de ligging van de centrale parkzone is in basis de natuurlijke laagte en ligging van de A-watergang. Deze A-watergang is van belang voor de afwatering van het gehele watersysteem van het waterschap in de omgeving. Er moet dan ook sprake blijven van een doorstroomfunctie voor het water door Repelakker (zuid naar noord). Deze functie wordt functioneel gekoppeld aan een bergingsfunctie voor de hele wijk. De A-watergang en de bestaande watervoorzieningen aan de rand van Repelakker I-II worden samengevoegd in één systeem. De centrale parkzone heeft daarmee een belangrijke waterbergende functie.

Vanuit de omliggende straten wordt het hemelwater afgevoerd naar de centrale waterberging in het park. Dit watersysteem is schematisch weergegeven op afbeelding 5.14. Bij veel regenval is er ruimte voor het water om 'buiten de oevers' te treden in de zogenoemde klimaattrappen. Bij normale omstandigheden dient er sprake te zijn van een bepaald waterniveau zodat er ook bepaalde esthetische en natuurlijke waarden ontstaan. Naast een bergende functie biedt de waterberging ook kansen voor natuurontwikkeling en speelvoorzieningen. In samenspraak met het waterschap wordt in het vervolgtraject gekeken hoe deze ambities vormgegeven kunnen worden.

De waterberging zorgt aan de zuidzijde voor een afbakening van Repelakker I-II. Door deze zijde van de waterberging een strakke vorm te geven en de noordzijde een meer natuurlijke vorm, belichaamt de waterberging eveneens de overgang van de stedenbouwkundige opzet van Repelakker I-II naar Repelakker III zoals dat in afbeelding 4.3 is weer gegeven. Op afbeeldingen 5.5 en 5.13 zijn voorbeelden opgenomen van hoe dat verschil er uit kan komen te zien.

Het onderzoek naar breuklijnen en wijstverschijnselen heeft uitgewezen dat er voor wat betreft het inrichtingsontwerp geen directe "breuk-belemmering" zijn. Er zijn wel indicatoren gevonden die duiden op een eventuele diepere breukligging. Om een plek aan dit tracé in het ontwerp te geven is een ruim straatprofiel aangehouden om ruimte vrij te houden voor groen en waterberging.

Daarnaast is er in het zuiden van het gebied, in de watergang, ijzerrijke kwel aangetroffen, is de omgeving zeer drassig en duidt de ecologische inventarisatie op de aanwezigheid van karakteristieke kwelindicatoren. Om deze reden is het gebied aan de zuidkant als kwelrijke zone opgenomen om zo de eventuele ruimtelijke kansen voor de waterberging en openbare ruimte te benutten.

4.25 Principeopzet watersysteem

4.26 Sfeerbeelden van centrale waterberging (glooiend versus strak)

speelplek

autoluwe robuuste speelzone

4.27 Speelvoorzieningen

4.9 GEZONDHEID EN BEWEGING

De opzet van Repelakker biedt ruimte om mensen in beweging te krijgen. Dit zorgt voor een betere gezondheid en een vitale wijk. Goede wandel- en fietsverbindingen en een uitnodigend park voor de deur nodigt de bewoners uit om naar buiten te gaan.

Binnen de openbare ruimte kunnen voldoende voorzieningen worden getroffen die hieraan invulling geven. Tegelijkertijd dient er ook ruimte te zijn voor losse buurtinitiatieven. Het autoluwe binnengebied biedt voldoende kansen voor spelen, sporten en recreëren. Ook liggen er kansen voor natuurlijk spelen en zwemmen nabij en in de waterberging.

Naast de centrale parkzone liggen er ook diverse kleinere groenplekken in de wijk. Hier is ruimte voor kleinere speelplekken die de aanliggende buurt voorzien.

5 UITWERKING

Het visiedocument is een plan op hoofdlijnen. Dat betekent dat het plan op sommige punten in de uitwerking nog kan veranderen. Voor sommige delen van het visiedocument zijn in het planproces verschillende alternatieven benoemd. In de verdere uitwerking moet met de diverse belanghebbende gekeken worden waar op dat moment de behoefte ligt. In dit hoofdstuk zijn er diverse planonderdelen uitgelicht om het alternatief te tonen.

5.1 WONEN, BEDRIJVEN OF EEN COMBINATIE?

In de visie sluit het woonveld in de noordwesthoek direct aan op bedrijventerrein Voederheil. Zodoende wordt het terrein aan deze zijde aan het zicht ontnomen en wordt het 'ingepakt' met woningen die hun oriëntatie op de openbare ruimte hebben Voor dit woonveld zijn echter ook diverse alternatieven mogelijk die onder andere in samenhang met het bedrijventerrein kunnen worden ontwikkeld. In het kader van dit Visiedocument wordt dit gebied dan ook als ''nader in te richten'' gezien.

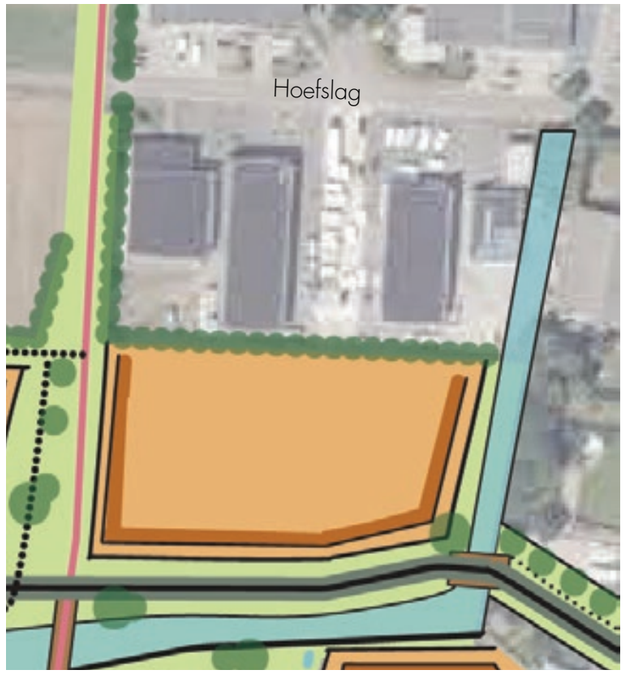
5.2 HOEKOPLOSSINGEN

In Repelakker III is ingezet op dorps wonen. Dit wordt mede bereikt door de hoekverdraaiingen in het stratenpatroon. Op sommige punten leidt dit tot onconventionele hoeken. In de verdere uitwerking moet blijken hoe realistisch deze hoeken zijn. Hierbij kan het noodzaak zijn om het stratenpatroon en de bouwblokken her en der aan te passen, waarbij het principe van de gewenste beeldkwaliteit overeind dient te blijven. Daarnaast zal er ook gekeken kunnen worden naar creatieve hoekoplossingen.

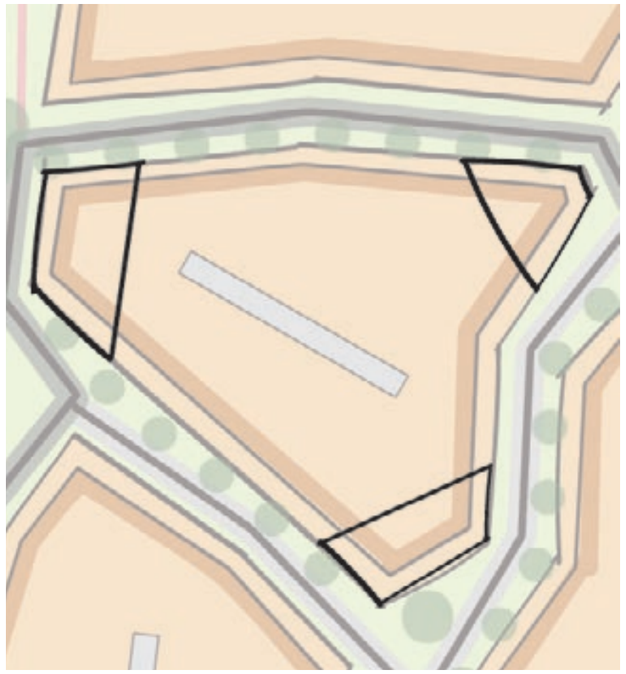
5.3 AANSLUITING OP BESTAANDE WONINGEN

Voor een herkenbare en duidelijke afbakening van alle woonblokken is het gewenst om achter de woningen aan de Blazoenlaan een woonvlek neer te leggen. Zodoende ontstaat er net als in de rest van Repelakker een tweezijdig woonblok en nog belangrijker, er ontstaat een front aan het groen. Deze voorzijde aan de centrale parkzone zie je door heel het plan. De invulling van het type woning zal met de diverse belanghebbende bekeken worden.

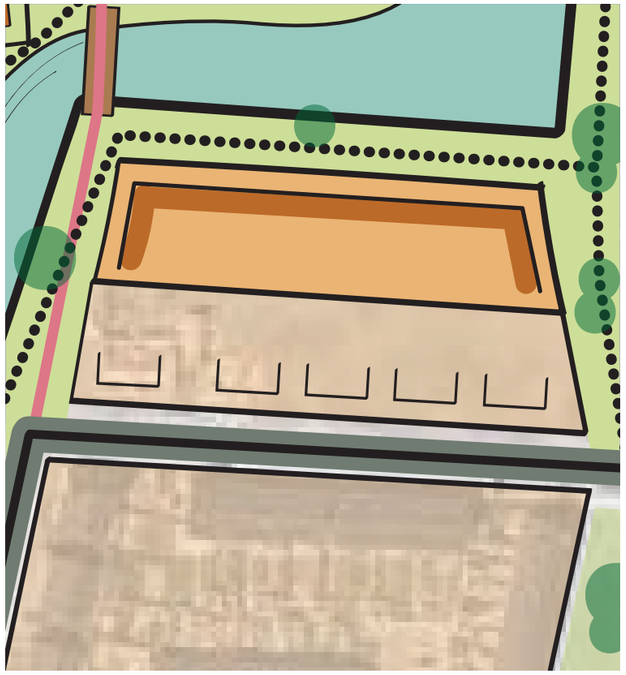
Een alternatief ontwerp is om direct met de centrale parkzone aan te sluiten op de achterkant van de woningen aan de Blazoenlaan. Vanwege de doorwaadbaarheid en toegankelijkheid van het park is het hier nog wel een voetpad gewenst.

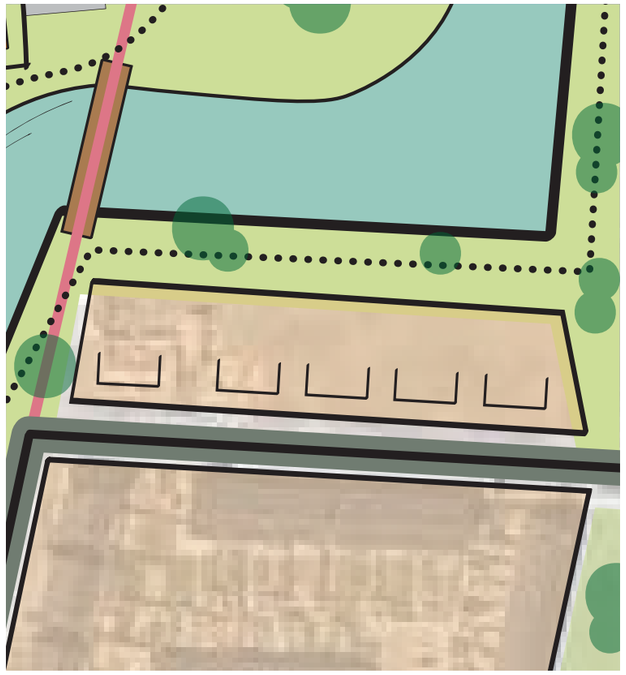
5.1 Gebied bij Voederheil

5.2 Ontwerpopgave hoeken

5.3a Woonvlek in de visie achter Blazoenlaan

5.3b Alternatief achter woningen BLazoenlaan

6 FASERING

6.1 INLEIDING

Tijdens het opstellen van onderhavige gebiedsvisie zijn ‘achter de schermen’ de ontwikkelingen doorgegaan. Dit heeft geresulteerd in een fasering van de ontwikkeling. Om te bouwen voor de vraag voor de komende 10 tot 15 jaar wordt in eerste instantie ingezoomd op fase 1. De totaalvisie van Repelakker III is gericht op de lange termijn planning tot circa 2050. Fase 1 betreft het zuidelijke deel dat aansluit op Repelakker I-II. Het gebied betreft een logische uitbreiding van de bestaande wijk en biedt de ruimte aan de gewenste 200 woningen. In dit hoofdstuk wordt nader ingezoomd op de consequenties van de fasering op de benoemde kernkwaliteiten in onderhavige visie (hoofdstuk 3). De kernkwaliteiten voor de totaalvisie worden hier herhaald en er wordt aangehaald waar er in Fase 1 van afgeweken wordt. De ontwerpopgave van Repelakker III staat op zichzelf. Het is een ontwerpopgave om de afronding van de noordrand in het groen en de zichtlijn op de molen vanuit de entree. De samenhang met fase 2 dient hierbij te worden bewaakt. De ontsluiting via Ontsluiting Bergmaas is zeker. De positie en vorm moeten nog worden uitgewerkt en wel zodanig dat Repelakker III fase 2 ook erop kan worden aangesloten.

6.2 KERNKWALITEIT - LANDSCHAP

6.2.1 CENTRALE PARKZONE

Dit centraal gelegen park wordt een robuuste landschapszone die als verbindend element tussen Repelakker I-II en Repelakker III fungeert. Binnen deze parkzone is ruimte voor de ontwikkeling van natuur, waterberging, recreatie en wonen. De landschapszone heeft altijd een minimale breedte van 30 meter, gemeten vanaf de huidige en toekomstige erfgrenzen (enkele overschrijdingen toegestaan). De zone is nader in te vullen met verhouding groen en blauw, mede afhankelijk van het benodigde watersysteem. Binnen de landschapszone is bestemmingsverkeer toegestaan en zijn er maximaal 4 solitaire gebouwen (stapstenen) mogelijk die geïntegreerd moeten worden in het landschap. Dit geldt ook voor het bijbehorende parkeren.

Fase 1: In plaats van 4 solitaire zijn er maximaal 2 solitairen toegestaan. De kernkwaliteit blijft verder ongewijzigd.

6.2.2 ZONE VOEDERHEIL

Fase 1: Deze zone valt buiten het plangebied. De overgang van fase 1 naar het agrarisch gebied richting Voerdheil is een ontwerpopgave die nog nader dient te woren uitgewerkt.

6.2.3 ZONE BERGMAAS

Het autoverkeer van de Bergmaas brengt veel geluidhinder met zich mee. Om toch een goed woon-en leefklimaat voor de nieuwe woningen te realiseren dienen hier geluidsafschermende maatregelingen genomen te worden. Deze maatregelingen dienen richting de Bergmaas niet veel hoger te zijn dan 1,5 meter, zodat er een zichtrelatie blijft vanuit de Bergmaas naar de nieuwe woningen en vanuit woningen naar het landschap richting Zevenhuis. In tegenstelling tot de rest van Zeeland presenteert Repelakker III zich hier met de voorzijde aan de Bergmaas. Dit leidt tot de opgave om hier een dorpse uitstraling te realiseren en een grote wand te voorkomen. Zoals eerder gesteld betreft dit een aandachtspunt bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan. Echter is het vanuit een geluidsafschermende werking voor de rest van Repelakker III gewenst om wat hoger te bouwen. In de zone Bergmaas kan geparkeerd worden zolang dit in balans is met het groen en goed is ingepast. Het nieuwe woongebied wordt ontsloten via Bergmaas. De wijze waarop de verkeersafwikkeling plaatsvindt en de exacte situering en ontwerp van de kruising vindt in een latere fase plaats.

Fase 1: Ook voor fase 1 is bebouwing met de voorzijde aan de Bergmaas beoogd. Deze kernkwaliteit blijft ongewijzigd.

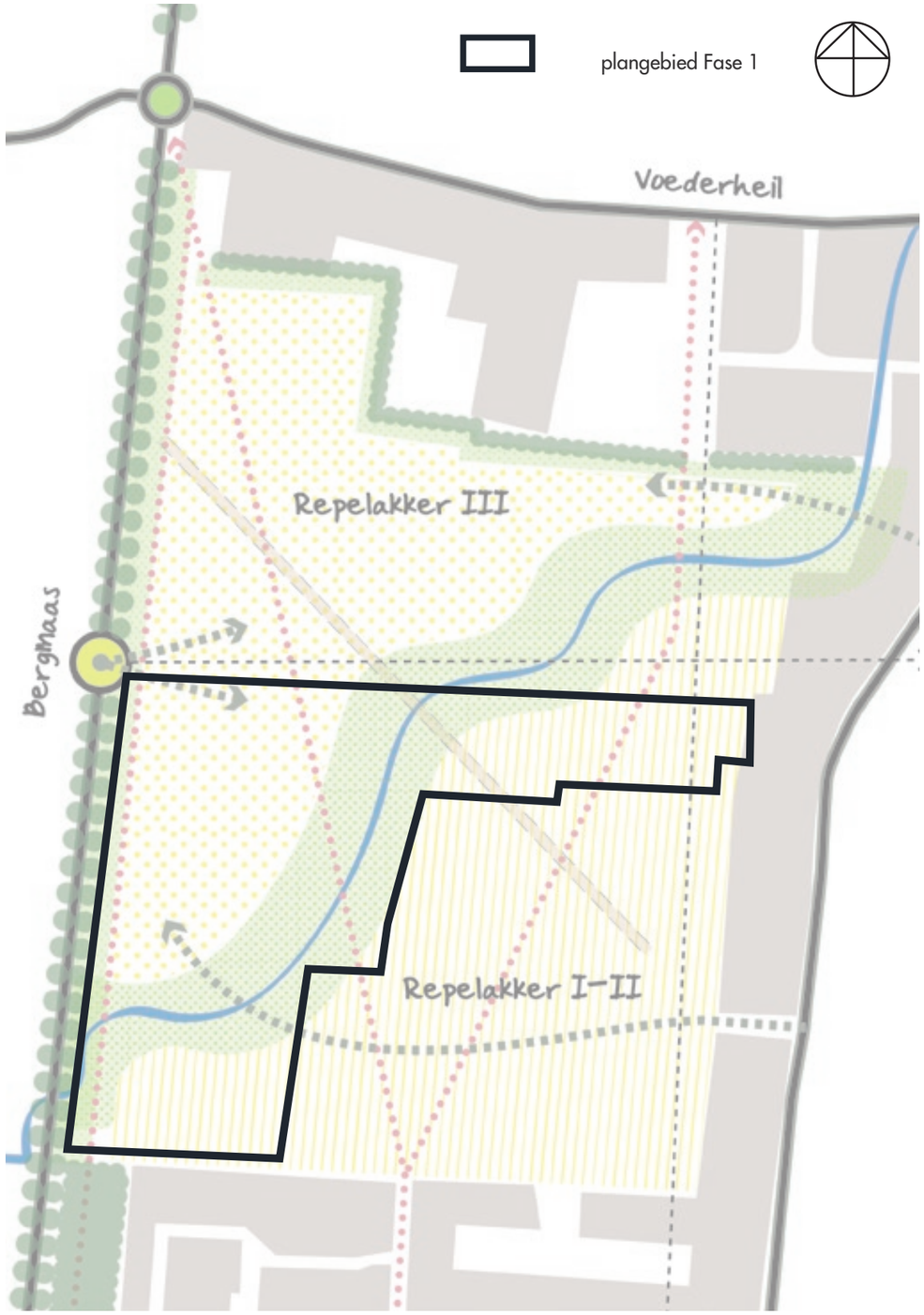
6.2.4 BREUKLIJN

Het breuklijnen- en wijstonderzoek geeft in principe geen aanleiding om in het plan rekening te houden met breuklijnen. Desalniettemin wordt de vermoedelijke ligging van een dieper gelegen breuklijn wel als uniek kenmerk aangemerkt en als kans voor het ontwerp aangegrepen. Dat betekent dat er ter plaatse van deze lijn geen bebouwing zal komen, maar dat deze lijn juist geaccentueerd wordt met een groen- en waterstructuur (in de straat).

Fase 1: Er ligt nog maar een klein deel van de vermoedelijke breuklijn binnen het plangebied voor Fase 1. De kansen voor het ontwerp zijn hierdoor minder nadrukkelijk aanwezig. Ter plaatse van de ligging van de eventuele diepere breuklijn binnen fase 1, is de centrale parkzone beoogd zoals op afbeelding 5.3b is weergegeven. Eventuele accentuering van de breuklijn middels een onbebouwde lijn in fase 2 sluit hier op aan.

6.2.5 WATER

Het relatief hoge grondwater betekent dat infiltratie van het hemelwater in het beginsel lastiger is en er dus veel oppervlakte water gecreëerd moet worden om al het hemelwater bij hevige buien op te vangen. De bestaande A-watergang biedt hiervoor de basis. Deze A-watergang moet worden geïntegreerd in één totaal watersysteem. Hiervoor zal nog moeten worden afgestemd met het waterschap om onder andere de doorstroomfunctie van

6.1 Totaalvisie Repelakker III met plangebied Fase 1

de A-watergang te waarborgen. Naast het afvoeren van al het hemelwater zal ook gekeken moeten worden daar de beperkte mogelijkheden van vasthouden en infiltreren op eigen perceel en in de straten.

Fase 1: Vanwege de fasering zal het deel van de A-watergang dat buiten het plangebied voor Fase 1 valt zijn huidige ligging en vorm behouden. Voor het deel voor Fase 1 blijft de kernkwaliteit nog wel ongewijzigd. Daar moet echter aan toegevoegd worden dat de huidige waterberging die voor Repelakker I-II is aangelegd ook zal worden geïntegreerd in één totaal systeem.

6.3 KERNKWALITEIT - DORPS WONEN

6.3.1 WOONSTRATEN

Voor Repelakker III ligt er een kans om de buurt een onderscheidend karakter te geven van Repelakker I-II, waarin tegelijkertijd ruimte wordt gegeven aan de thema's van deze tijd. Er wordt hier een kleinschalige dorpse sfeer nagestreefd door meer hoekverdraaiingen in de straten te brengen en lange doorzichten te vermijden. Zo ontstaan er meer intiemere woonstraten die vervolgens op de grotere gemeenschappelijke groene zones uitkomen. Uitzonderingen hierop zijn de doorzichten ter plaatse van de mogelijke breuklijn en de zichtlijnen, hier is juist een onderbroken lijn gewenst. Het is een ontwerpopgave om de dorpse sfeer daadwerkelijk te realiseren.

De woonstraten krijgen een groene uiterlijk door in het profiel rekening te houden met ruimte voor groen en afwatering. Auto's zijn te gast en parkeren moet zo veel mogelijk worden vermeden. Daarnaast wordt een diversiteit aan woningtypes nagestreefd om een kleinschalig en divers straatbeeld te creëeren.

Fase 1: De beoogde zichtlijnen vanaf de entrees in de totaalvisie vallen buiten het plangebied. Desondanks kan nog steeds bekeken worden of er binnenplans zichtlijnen op de kerk en de molen opgenomen kunnen worden. De kernkwaliteit blijft verder ongewijzigd. Bij een mogelijke verschuiving van de kruising met Bergmaas, dient een goede inpassing plaatst te vinden tussen de zichtas naar de molen en de noordrand van fase 1.

6.3.2 BOUWHOOGTE

De basis voor Repelakker III (en I-II) is de Zeelandse schaal. Dit betekent dat er hoofdzakelijk sprake zal zijn van woningen die bestaan uit drie lagen (inclusief kap of plat). Vanuit deze basis zijn er verbijzonderingen en afwijkingen mogelijk (zowel in de hoogte als in de laagte) die de diversiteit in de wijk bevorderen.

Zo wijken de vier solitairen in de parkzone af van de gemiddelde woonvorm. Daarom is het goed mogelijk dat hier meer afwisseling in bouwhoogtes en daktypes ontstaat. Voor grondgebonden solitairen geldt dat deze dienen aan te sluiten bij de grondgebonden woningen in de directe omgeving. Voor niet grondgebonden solitairen geldt een maximum van vier bouwlagen. Daarnaast kan er op een enkele plek een (hoogte-) accent gelegd worden van maximaal vijf bouwlagen.

Aan de zijde van de Bergmaas is het mogelijk gewenst om vanwege de geluidsbelasting te kiezen voor drie volle bouwlagen met accenten van vier lagen. In paragraaf 3.3.3 staat de opgave die hier ligt om de dorpse uitstraling te bewaken reeds beschreven.

Fase 1: In plaats van 4 solitaire zijn er maximaal 2 solitairen toegestaan. De uitzondering voor een enkel accent met 5 bouwlagen komt te vervallen. De kernkwaliteit blijft verder ongewijzigd.

6.4 KERNKWALITEIT - MOBILITEIT

6.4.1 GEMOTORISEERD VERKEER

Om het toekomstige verkeer goed af te wikkelen is spreiding van het verkeer noodzakelijk om overbelasting op een van de omliggende wegen te voorkomen. Om de huidige en toekomstige situatie goed in kaart te brengen heeft bureau Megaborn een verkeersonderzoek gedaan. Uitgangspunten hierbij waren dat het verkeer in het centrum niet mocht toenemen en er een verspreiding van het verkeer op het omliggende netwerk optreedt.
Vanuit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het gewenst is om de nieuwe wijk op drie plekken te verbinden met het omliggende netwerk. De ontsluiting richt zich op een aansluiting op de Bergmaas (rotonde of kruising), een aansluiting op de Kerkstraat (ter hoogte van het tankstation) en een aansluiting op Repelakker II (verlengde van de Vaandriglaan).

De nieuw te ontwikkelen woonwijk maakt volledig onderdeel uit van de 30 km/uur zone. Daarnaast zal gekeken worden waar in het plan woonerven met een lagere snelheid toegevoegd kunnen worden. Om spreiding te stimuleren en sluipverkeer tegen te gaan, is het gewenst dat de nieuwe verbindingen naar de omliggende wegen niet te direct zijn. Dit komt terug in het stratenpatroon dat diverse hoekverdraaiingen kent.

Om de centrale parkzone nog meer kwaliteit te geven is het streven om dit gebied verkeersluw te maken. Dit betekent dat er geen doorlopende wegen voor gemotoriseerd verkeer lopen, maar dat er voornamelijk voor bestemmingsverkeer iets wordt aangelegd. Hieronder vallen ook de solitairen die in de centrale parkzone liggen. Voor het parkeren bij deze blokken is het wenselijk dat er een groen beeld blijft en de auto's uit het zicht worden onttrokken.

Fase 1: Vanwege de fasering is het aantal woningen en daarmee het aantal verkeersbewegingen aanzienlijk lager. Derhalve zal de wijze van de aansluiting van het gemotoriseerd verkeer heroverwogen moeten worden. De verkeersaansluiting op de Kerkstraat ter plaatse van het tankstation ligt buiten het plangebied van fase 1 en is daarmee geen optie meer. De aansluiting op de Vaandriglaan is nog wel steeds mogelijk en gewenst. De heroverweging moet uitwijzen of de aansluiting op de Bergmaas noodzakelijk of gewenst is en op welke wijze deze dan moet worden vormgegeven. De kernkwaliteit blijft verder ongewijzigd.

6.4.2 LANGZAAM VERKEER

Het fietsverkeer rijdt momenteel over de Voederheil en de Kerkstraat richting het centrum. Dit brengt gevaarlijke situaties met zich mee omdat ze hetzelfde wegvak gebruiken. Derhalve is de wens uitgesproken om alternatieve noord-zuid verbindingen in het nieuwe plan Repelakker op te nemen vanaf rotonde Voederheil-Bergmaas, langs Bergmaas naar het zuiden richting de bushalte bij Tweehekken en vanaf Voederheil op de directe zichtlijn naar de kerk.

De centrale parkzone biedt volop plek om te wandelen en te verblijven. Zoals reeds vermeld wordt het gebied zoveel mogelijk autoluw ingericht. Daarnaast komen er diverse paden in het park te liggen zodat er kwalitatieve en logische wandelroutes ontstaan.

Fase 1: De aansluitingen van de beoogde fietsverbindingen liggen beide buiten het plangebied aan de Voederheil. Er zal nader bekeken moeten worden of deze fietsverbindingen vooruitlopend op fase 2 toch al aangelegd worden. De kernkwaliteit aangaande de inrichting van de centrale parkzone blijft verder ongewijzigd.

6.4.3 PARKEREN

Om binnen de woonstraten in te zetten op kwaliteit is het streven om het parkeren zo veel mogelijk uit het straatbeeld te houden. Een groot deel van het parkeren zal daarom worden opgelost binnen woonblokken waar minimaal 1 parkeerplaats per woning opgenomen moet zijn. Qua behoefte zal er een deel van het parkeren nog wel op geconcentreerde parkeerplaatsen aan de rand van de wijk of beperkt in de straat plaatsvinden. Voor het parkeren in de openbare ruimte geldt dat deze zo veel mogelijk groen worden ingepakt en uit het zicht worden onttrokken. Voor het beleid aangaande parkeren is het Parapluplan wonen en parkeren Landerd leidend.

Fase 1: Deze kernkwaliteit blijft ongewijzigd.

7 DUURZAAMHEIDSPRINCIPES

7.1 OPGEHAALD

Om bepaalde wensen, uitgangspunten en ambities op het gebied van duurzaamheid op te halen zijn een tweetal sessies gehouden. De eerste betrof een CEES-sessie (Circulair Energie Ecologie Samenleving) met de gemeentelijke werkgroep. De eerste stap hierin was inventariseren wat de duurzaamheidsambities vanuit beleidsdocumenten van de gemeente Landerd zijn en het houden van een workshop (24 juni 2021). Alle opgehaalde punten zijn vervolgens besproken tijdens de CEES sessie. De punten die er uit naar voren zijn gekomen betroffen deels direct toe te passen zaken, maar ook veel al maatregelen en uitwerkingsgedachtes die later in het proces pas aan bod komen.

De tweede sessie betrof de participatie-bijeenkomst op dinsdagavond 2 november 2021. De bijeenkomst had de vorm van een ontwerpatelier. Aan de hand van diverse thema's werden de wensen en ideeën van de participanten besproken. Duurzaamheid en gezondheid was een van de 'ontwerptafels'. Men sprak een grote voorkeur uit voor voldoende groen in de wijk en voor waterberging in de achtertuin of in een regenton, of een afkoppeling van de regenpijp en waterberging in de tuin. Daarnaast werd de wens voor een zelfvoorzienende wijk uitgesproken en is een ecodorp meermaals genoemd. Ook hier waren er veel punten die aan de orde kwamen die veel al maatregelen en uitwerkingsgedachtes betroffen die later in het proces pas aan bod komen, zoals het realiseren van elektrische laadpalen.

7.1 Impressie terugkoppelbijeenkomst

7.2 IN PLAN OPGENOMEN

Op het gebied van duurzaamheid zijn er op het niveau van dit visiedocument diverse ontwerpuitgangspunten gehanteerd. Zo wordt er volop ingezet op goede langzaam verkeersverbindingen naar centrum en de bushaltes waardoor er alternatieven zijn voor het auto-gebruik. Ook de meer meanderende routes met nog te ontwerpen snelheidsremmers maken dat bereikbaarheid en snelheid voor de auto niet meer op 1 staan.

In het plan wordt ook ingezet op het verminderen van de verharding zodat er minder waterberging nodig is en de mate van hittestress wordt beperkt. Dit wordt mede bereikt door het centraal parkeren op de binnenterrein, waardoor er in de straten meer ruimte is voor groen en er tevens efficiënte vervoersbewegingen ontstaan. Daarnaast is er in het midden van het plan sprake van een auto luwe zone in het centrale park. Door alle straten niet voor de woningen aan het park door te trekken wordt verharding beperkt en ontstaat er tevens meer woonkwaliteit.

In deze parkzone en alle openbare ruimte daarbuiten zijn er veel mogelijkheden voor biodiversiteit. Het water geeft een unieke kwaliteit en aanleiding om natuurwaarden te creëren. Daarnaast zullen er op veel plekken verschillende type bomen en beplanting worden opgenomen wat tevens zorgt voor schaduwrijke plekken. De opzet van het plan geeft voldoende ruimte om hier ruim baan aan biodiversiteit en natuurwaarde te geven.

De centrale waterberging brengt naast natuurwaarden ook verkoeling. Al het water uit de wijk wordt hier opgevangen. Bij de woningen moet ten eerste gekeken worden of het hemelwater opgevangen en vastgehouden kan worden. De volgende stap zou idealiter zijn dat het water oppervlakkig richting de centrale zone stroomt waardoor er ook geen ondergrondse hemelwaterriolen nodig zijn.

Duurzaamheid is ook het creëren van een goed woonplek waar die nog jaren mee gaat. De basis wordt met dit visiedocument op hoofdlijnen gelegd. In de verdere uitwerking zal het aspect duurzaamheid in de breedste zin in het proces moeten worden meegenomen.

7.3 VERVOLG

Voor de verdere planuitwerking is het van belang om de energiebron voor de wijk te bepalen. Wordt dit collectief of individueel? En hoe wordt er straks omgegaan met duurzame mobiliteit? Het opnemen van deelauto's en laadpalen zal een plek moeten krijgen.

En welke mate van zelfvoorzienendheid wordt er straks nagestreefd? Naast energieopwekking kan hierbij ook gedacht worden aan voedselproductie. Bij de inrichting van het openbaar gebied zal gekeken worden naar bijvoorbeeld fruit-/vruchtproducerende beplanting. Naast de voedselproductie hebben dit soort beplanting ook een hoge waarde voor de biodiversiteit.

7.2 Robuuste zone die veel mogelijkheden biedt voor biodiversiteit

7.3 Plek voor een ecodorp?

Bij het bepalen van welke woontypes waar moeten komen kan het ook interessant zijn om alternatieve woonvormen te onderzoeken. Het ecodorp werd al meerdere malen genoemd in het ontwerpatelier. Maar ook kleinere woningen zoals tiny houses zorgen voor het gebruik van minder materiaal en kunnen een bepaalde maat van zelfvoorzienendheid bewerkstellingen.

Bij het ontwerp van de woningen kunnen tegenwoordig eenvoudige voorzieningen voor dieren worden opgenomen. Het bijvoorbeeld opnemen van nestkastjes voor vleermuizen in de gevel is een voorbeeld van natuurinclusief bouwen. Daarnaast is het belangrijk dat er duurzame materiaalkeuzes worden gemaakt. Natuurlijke materialen die mooi verouderen en lang meegaan.

De CEES-sessie en het ontwerp atelier hebben in ieder geval geresulteerd in diverse ideeën en denkrichtingen die in het verdere uitwerkingsproces meegenomen kunnen worden.

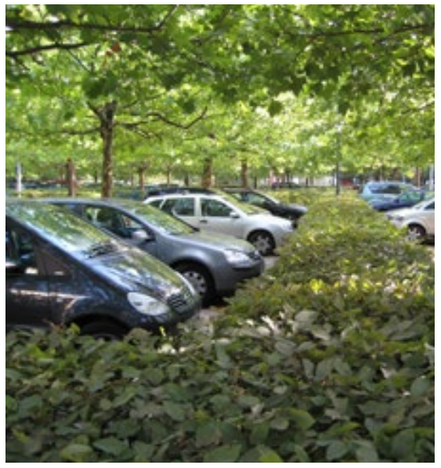
8 BEELDKWALITEIT OPENBARE RUIMTE EN BEBOUWING

SFEERBEELDEN

SFEERBEELDEN

9 PARTICIPATIETRAJECT

De ambitie van de gemeente is vanaf het begin geweest dat belanghebbenden meedenken over dit Visiedocument. Om doelen te bereiken en krachten te bundelen is een participatietraject opgestart. Het gehele traject is begeleid door Kickstad. Het hoofddoel van het participatietraject is belanghebbenden op een goede manier informeren en mee laten denken over de ontwikkeling van Repelakker III. Daarnaast zorgt het voor een gedragen visiedocument en worden ideeën en zorgen uit de omgeving opgehaald en voor zover mogelijk vertaalt in het ontwerp. Daarbij is het belangrijk om draagvlak te creëren door transparante communicatie en verwachtingsmanagement.

Op 21 april 2021 heeft een interne kick-off van het traject plaatsgevonden. In deze bijeenkomst is in kaart gebracht welke zaken vaststaan (de kaders) en welke onderwerpen ruimte bieden voor gesprek in het participatietraject. Op de hienaast staande participatiekalender zijn alle participatiemomenten in te zien. Het gehele participatieverslag is als bijlage 3 toegevoegd.

Daarnaast heeft de gemeente ook diverse participatiemomenten gevoerd met belangengroepen. Een overzicht hiervan is op de volgende pagina opgenomen.

CONCEPT

PARTICIPATIEKALENDER

Datum	Vorm	Doel	Doelgroep	Promotie
21 april 2021	Kick-off	Kennismaking, eerste inventarisatie stakeholders en issues	Gemeente Landerd, ontwikkelaars, Kragten	n.v.t.
Mei 2021	1 op 1 gesprekken	Stakeholderanalyse vormgeven, issues en belangen in kaart brengen	Belangrijke stakeholders, zoals particuliere grondeigenaren, belangenorganisaties en omliggende bedrijven	n.v.t.
1 juni 2021	Presentatie Concept Participatieplan	Participatieproces opstellen en afstemmen	Gemeente Landerd, Kragten	n.v.t.
Juli 2021	Projectwebsite gereed	Goede informatievoorziening + aanmelden nieuwsbrief	Alle doelgroepen	Breed communiceren via gemeente kanalen en regionale media
Augustus 2021	Flyer naar omwonenden gereed	Uitnodiging eerste informatiebijeenkomst	Omwonenden	Breed communiceren via gemeente kanalen en regionale media
21 september 2021	(Online) informatiebijeenkomst	Breed informeren over de ontwikkeling	Alle doelgroepen	Flyer omwonenden, lokale media, social media
September 2021	Nieuwsbrief	Resultaat verkeersonderzoek terugkoppelen + aankondiging enquête en ontwerpatelier	Alle doelgroepen	Nieuwsbrief
September 2021	1-op-1 gesprekken	Bijpraten over verkeersonderzoek en stand van zaken	Belangengroep Repelakker en Initiatief Zeeland	n.v.t.
September – oktober 2021	Digitale enquête	Wensen, zorgen en ideeën ophalen	Alle doelgroepen	Tijdens eerste bijeenkomst, nieuwsbrief en website
2 november 2021	Ontwerpatelier	Verder de diepte in op specifieke thema's	Belanghebbenden	Tijdens eerste bijeenkomst, nieuwsbrief, website en enquête
9 maart 2022	Terugkoppelbijeenkomst	Toelichting op opbrengst en verwerking participatiebijeenkomsten	Alle doelgroepen	Digitale nieuwsbrief, website, lokale media, social media
Q2 2022	Participatieverslag	Transparante vastlegging en terugkoppeling	Omgeving, B&W, Gemeente Raad	Digitale nieuwsbrief, website, lokale media, social media

KICKSTAD

PARTICIPATIEMOMENTEN TUSSEN GEMEENTE EN BELANGENGROEPEN

datum	**overleg**	**opmerking**
3 februari 2021	Initiatief Zeeland	Startoverleg
2 maart 2021	Belangengroep Repelakker	Startoverleg
14 juni 2021	Verkeersstudie	Belangengroep Repelakker, Initiatief Zeeland, Zeelandse Ondernemersvereniging, Klankbordgroep Bergmaas, bewoners Noordveld, Kerkstraat Noord)
15 juli 2021	Verkeersstudie	Belangengroep Repelakker, Initiatief Zeeland, Zeelandse Ondernemersvereniging, Klankbordgroep Bergmaas, bewoners Noordveld, Kerkstraat Noord)
6 septmeber 2021	Verkeersstudie	Belangengroep Repelakker, Initiatief Zeeland, Zeelandse Ondernemersvereniging, Klankbordgroep Bergmaas, bewoners Noordveld, Kerkstraat Noord)
21 september 2021	Informatiebijeenkomst	Openbaar
7 oktober 2021	Verkeersstudie	Belangengroep Repelakker, Initiatief Zeeland, Zeelandse Ondernemersvereniging, Klankbordgroep Bergmaas, bewoners Noordveld, Kerkstraat Noord)
18 oktober 2021	Initiatief Zeeland	
2 november 2021	Ontwerpatelier	
24 december 2021	Initiatief Zeeland	
18 januari 2022	Initiatief Zeeland	
22 februari 2022	Initiatief Zeeland	
8 maart 2022	Belangengroep Repelakker	
9 maart 2022	Terugkoppelbijeenkomst	Openbaar
18 maart 2022	Huisbezoek kerkstraat	
24 maart 2022	Breuklijnen- wijstonderzoek	Huisbezoeken bewoners Noordveld, Hellebaardlaan, Kerkstraat
29 maart 2022	Belangengroep Repelakker	
31 maart 2022	Jongeren Klein Zelland	
5 april 2022	Klankbordgroep Bergmaas	
7 april 2022	Huisbezoek Voederheil	
12 mei 2022	Belangengroep Repelakker	
17 mei 2022	Initiatief Zeeland	
16 juni 2022	Huisbezoek Voederheil	
14 juli 2022	Belangengroep Repelakker	
2021 + 2022	Afspraken gronden/percelen	Verschillende afspraken met grondeigenaren, ondernemers en bewoners (o.a. Kerkstraat, Noordveld, Hoefslag)

10 BIJLAGES EN BELEIDSDOCUMENTEN

BIJLAGES

1 PROEFSLEUVENONDERZOEK - LANDSLIDE

2 VERKEERSONDERZOEK - MEGABORN

3 PARTICIPATIEVERSLAG - KICKSTAD

LINKS NAAR BELEID

STRUCTUURVISIE 2014 GEMEENTE LANDERD

DE WOONVISIE 2019

COLOFON

Opgesteld in opdracht van:	**Instantie**	**Persoon**
	Gemeente Maashorst	Gijs van Oorschot
	Novaform Vastgoedontwikkelaars B.V.	Bas Arnts
	Wagemakers bouw&ontwikkeling	Karin Wagemakers
	Muller Bouw	Wim Muller
Opdrachtnemer	Bureau Kragten	
Steller	Bureau Kragten	Kees Willemsen
In samenwerking met en met inspiratie van (e.a.)	**Instantie**	**Instantie**
	Gemeente Maashorst	Novaform Vastgoedontwikkelaars B.V.
	Wagemakers bouw&ontwikkeling	Muller Bouw
	Kragten	InitiatiefZeeland
	Belangengroep Repelakker – Noordveld	Belangengroep Voederheil
	Belangengroep Kerkstraat e.o.	Waterschap Aa en Maas
	Landslide	Allerlei onderzoeksbureaus nog op te nemen

de kragt van vertrouwen

Herten
Schoolstraat 8
6049 BN Herten

Postbus 14
6040 AA Roermond

's-Hertogenbosch
Hambakenwetering 5-J
5231 DD 's-Hertogenbosch

Postbus 2309
5202 CH 's-Hertogenbosch

BESTEMMINGSPLAN CHW
BESTEMMINGSPLAN-REPELAKKER III

REGELS

Opdrachtgever:
Projectnr: LAD14
Datum: 08-08-2024

BESTEMMINGSPLAN CHW
BESTEMMINGSPLAN-REPELAKKER III
REGELS

Opdrachtgever:	
Projectnr:	LAD14
Rapportnr:	231129 OW01
Status	vastgesteld
Datum:	08-08-2024

Opsteller:
KW

Verificatie:
HVG

Validatie
CVM

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

Inhoudsopgave

Regels 3

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 5
Artikel 1 Begrippen 5
Artikel 2 Wijze van meten 10

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 13
Artikel 3 Groen 13
Artikel 4 Wonen 15
Artikel 5 Woongebied 18
Artikel 6 Leiding - Water 21

Hoofdstuk 3 Algemene regels 23
Artikel 7 Anti-dubbeltelregel 23
Artikel 8 Algemene bouwregels 24
Artikel 9 Algemene gebruiksregels 26
Artikel 10 Algemene aanduidingsregels 28
Artikel 11 Algemene afwijkingsregels 30
Artikel 12 Algemene wijzigingsregels 31
Artikel 13 Overige regels 32

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 35
Artikel 14 Overgangsrecht 35
Artikel 15 Slotregel 36

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan 'CHW Bestemmingsplan-Repelakker III met identificatienummer NL.IMRO.1991.BPZeelandRepelakk3-VA01 van de gemeente Landerd.

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aan huis gebonden activiteit

een beroeps- of bedrijfsmatige activiteit die in of bij een woning door de bewoner wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en die een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is.

1.4 aanbouw

een aan een hoofdgebouw toegevoegde, afzonderlijke ruimte die qua afmetingen en/of in visueel opzicht (onder meer voor wat betreft goothoogte, dakhelling en/of dakvorm) ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.5 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.6 aaneengebouwd

aaneengebouwde woning: een woning die onderdeel uitmaakt van een blok van meer dan twee aaneengebouwde woningen, niet zijnde gestapelde woningen.

1.7 alternatieve woonvorm

een woonvorm waarbij de samenstelling van bewoners van een woongebouw afwijkt van een huishouden, bijvoorbeeld een woongroep voor ouderen, een ecowonen, woongroep, cohousing, woningdelen, zorgwonen, Coöperatief wonen.

1.8 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.9 bed en breakfast

een kleinschalige overnachtingsaccommodatie, zonder keuken, gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt, gevestigd in een woonhuis of bijbehorende aan- of uitbouw of bijgebouw en volledig gedreven door de bewoner van het betreffende woonhuis.

1.10 bedrijf/bedrijfsactiviteit

de uitoefening van opslag-, handels-, transport- en industriële en ambachtelijke bedrijven, een en ander met uitsluiting van agrarische bedrijven, detailhandel, horeca, dienstverlening, zelfstandige kantoren, maatschappelijke voorzieningen en voorzieningen op het gebied van cultuur en ontspanning.

1.11 bestaand

- ten aanzien van bouwwerken: bouwwerken die op het tijdstip van van inwerkingtreding van dit plan bestonden of in uitvoering waren, dan wel gebouwd zijn of gebouwd kunnen worden overeenkomstig de Woningwet of Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of krachtens die wetten gegeven voorschriften;
- ten aanzien van gebruik: gebruik van gronden en opstallen zoals dat aanwezig is op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.12 bestemmingsgrens
de grens van een bestemmingsvlak.

1.13 bestemmingsvlak
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.14 bijgebouw
een op zichzelf staand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.15 bouwen
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.16 bouwgrens
de grens van een bouwvlak.

1.17 bouwlaag
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of nagenoeg gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder. De netto bouwlaaghoogte, te meten tussen bovenkant vloer en onderzijde plafond, bedraagt maximaal 3,5 meter.

1.18 bouwperceel
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.19 bouwvlak
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.20 bouwwerk
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.21 CROW richtlijnen
richtlijnen opgesteld door het Nationale Kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.

1.22 bvo (brutovloeroppervlak)
het totale gebouwde vloeroppervlak exclusief parkeervoorzieningen;

1.23 detailhandel
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.24 dienstverlening
een bedrijfsmatige activiteit met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak al dan niet met een baliefunctie, zoals: uitzendbureaus, reisbureaus, wasserettes, kapsalons, bijkantoren van banken en van sociaal-culturele instellingen, postagentschappen, telefoon-, internet-, telegraaf- en telexdiensten, snelfoto-ontwikkel- en copy-shops, videotheken en autorijscholen.

1.25 erker
een grondgebonden, ondergeschikte uitbouw aan (de voorgevel/zijgevel van) een woning, bestaande uit één bouwlaag met een overwegend transparante uitstraling (minimaal 50% glas)

1.26 escortbedrijf
de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig is prostitutie aanbiedt die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend.

1.27 evenement
een tot vermaak en recreatie bedoelde tijdelijke, al dan niet periodiek terugkerende, activiteit in de open lucht dan wel in (tijdelijke) tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek, zoals feesten, markten, kermissen, voorstellingen, optochten, kermissen, braderieën, straatfeesten en festivals.

1.28 functie
activiteiten ten behoeve waarvan gebruik van gebouwen en/of gronden of aangewezen delen daarvan is toegestaan.

1.29 garagebox
stallingsruimte voor één auto, deel uitmakend van een complex van dergelijke stallingen.

1.30 gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.31 groepsmatige activiteit
een beroeps- of bedrijfsmatige activiteit die in of bij een woning door de bewoner wordt uitgeoefend in de vorm van het verlenen van diensten en het geven van onderricht en informatie aan 3 of meer personen tegelijk, kinderopvang daaronder mede begrepen.

1.32 hoofdgebouw
een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.33 hoofdontsluitingsweg
een weg die in hoofdzaak is gericht op enerzijds het verzamelen van verkeer van en anderzijds het verdelen van het verkeer over een aantal interne ontsluitingswegen in een bepaald gebied.

1.34 horeca
een bedrijf gericht op één of meer van de navolgende bedrijfsmatige activiteiten:
- het bedrijfsmatig verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide etenswaren en/of dranken met de mogelijkheid deze ter plaatse of elders te nuttigen;
- het verstrekken van nachtverblijf;
- het bieden van gelegenheid tot dansen;

1.35 huishouden
een persoon, of groep personen die een (duurzame) gemeenschappelijke huishouding voert. Indien het huishouden uit twee of meer personen bestaat, betreft het een leefvorm of samenlevingsvorm met een continuïteit in de samenstelling en een onderlinge verbondenheid. Kenmerken van continuïteit in de samenstelling en een onderlinge verbondenheid zijn:
- voor onbepaalde tijd samenleven;
- een ieder neemt deel aan het gezinsleven, bijvoorbeeld samen eten en verdeling huishoudelijke taken;
- gemeenschappelijk sanitair, keuken en woonkamer.

1.36 individuele praktijk c.q. eenmansbedrijf
een praktijk of bedrijf, uitgeoefend door één beroepsuitoefenaar al dan niet administratief of anderszins ondersteund door ten hoogste één andere persoon.

1.37 kantoor
een ruimte of bij elkaar horende ruimten die bestemd is/zijn om voornamelijk te worden gebruikt voor administratieve werkzaamheden of administratieve dienstverlening.

1.38 kelder
een geheel of nagenoeg geheel, dat wil zeggen maximaal 0,5 m boven peil, ondergronds gelegen ruimte, die grotendeels is gesitueerd onder een bijbehorend bovengronds bouwwerk.

1.39 kunstwerk
een civieltechnisch bouwwerk, geen gebouw zijnde, ten behoeve van de infrastructuur van wegen, spoorwegen, waterwegen en leidingen.

1.40 levensloopbestendige woning
woningen die in potentie bruikbaar zijn voor een volledige levensloop, al dan niet met enkele kleine aanpassingen-op-maat, zoals een beugel aan de muur van het toilet. Deze woningen zijn toegankelijk en bruikbaar voor een bewoner met een rollator.

1.41 lijst van rechtstreeks toelaatbare aan huis gebonden activiteiten
de lijst, behorend bij deze regels (Bijlage 1), waarin is aangegeven welke beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten rechtstreeks toelaatbaar zijn in woningen.

1.42 maatschappelijk (c.q. maatschappelijke voorzieningen)
maatschappelijke voorzieningen op het gebied en/of in de vorm van: bibliotheek, gezondheidszorg (inclusief apotheek), jeugdopvang, kinder- en naschoolse opvang, onderwijs, openbaar bestuur en openbare dienstverlening, praktijkruimte, religie en levensbeschouwing, uitvaartcentrum, verenigingsleven, welzijnsinstelling, zorgboerderij, zorginstelling, alsmede ondergeschikte detailhandel en horeca in combinatie met en ten dienste van deze voorzieningen.

1.43 mantelzorg
het bieden van zorg aan eenieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychische en/of sociale vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorisch verband.

1.44 niet-uitgeefbare gronden
gronden binnen het plangebied waar geen grondopbrengsten voor de grondexploitatie uit voortkomen, onder andere het openbaar gebied, water, wegen, groenvoorzieningen, etc.

1.45 onderbouw
een gedeelte van een gebouw dat gedeeltelijk onder peil is gelegen.

1.46 ondergeschikte detailhandel
beperkte, op de eindgebruiker gerichte verkoop van goederen die functioneel rechtstreeks verband houden met bedrijfsactiviteiten die als hoofdfunctie worden uitgeoefend.

1.47 overkapping/carport
overkapping: een bouwwerk zonder eigen wanden, omsloten door maximaal twee wanden en voorzien van een gesloten dak, waaronder begrepen een carport.

1.48 perceelsgrens
de grens van een bouwperceel

1.49 prostitutie
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.50 risaliet
een vooruitspringende gevelpartij die de goothoogte doorbreekt.

1.51 rijstrook
strook van de rijbaan van een weg, die voldoende plaats biedt aan een enkele rij rijdende motorvoertuigen op meer dan drie wielen, of, indien door middel van markering een bredere strook als rijstrook is aangegeven, die strook.

1.52 ruimtelijke kwaliteit
de kwaliteit van de ruimte zoals bepaald door de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de toekomstwaarde van die ruimte.

1.53 seksinrichting
de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan: een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub of een prostitutiebedrijf waaronder tevens begrepen een erotische-massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.54 sociale huurwoning:
een huurwoning als bedoeld in artikel 1.1,1 eerste lid sub d van het Besluit ruimtelijke ordening.

1.55 tiny house
een al dan niet mobiele, volwaardige, permanent bewoonde woning van maximaal 60 m².

1.56 twee-aaneen
twee-aaneen gebouwde woning, een halfvrijstaande woning of geschakelde woning, waarbij geldt dat de woning slechts aan één zijde in de perceelsgrens is gebouwd.

1.57 uitbouw
de vergroting van een bestaande ruimte in een hoofdgebouw die qua afmetingen en/of in visueel opzicht (onder meer wat betreft (goot)hoogte, dakhelling en/of dakvorm), ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.58 voorgevellijn
de lijn (in hoeksituaties: de lijnen) waarin de naar de weg of ander openbaar gebied gekeerde gevel(s) van het dichtst bij die weg of ander openbaar gebied gelegen gebouw is (zijn) gelegen alsmede het verlengde daarvan.

1.59 vrijstaande woning
een woning die hoogstens door middel van de bijgebouwen met een andere woning verbonden is en waarvan geen van beide zijgevels van het hoofdgebouw in de zijdelingse perceelgrens staan.

1.60 waterhuishoudkundige voorzieningen
voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede waterkering, wateraanvoer, waterafvoer, waterberging, waterinfiltratie en waterkwaliteit, zoals infiltratiekratten, wadi's, infiltratiegreppels, doorlatende bestrating en infiltratie- en transportriolen, dijken, dammen, grondwallen, duikers, stuwen, gemalen en inlaten.

1.61 wonen
het bewonen van een woning.

1.62 woning
een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden.

1.63 wooneenheid
een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden.

1.64 woongebouw
een gebouw dat meerdere naast elkaar gelegen en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijk als een eenheid kan worden beschouwd.

1.65 woonhuis
een gebouw, dat één grondgebonden woning omvat.

1.66 woon(zorg)initiatief
een initiatief waarbij één woning door twee huishoudens mag worden bewoond indien de bewoner(s) van één huishouden een indicatie voor zorg hebben.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 afstand tot de zijdelingse bouwperceelgrens

de kortste afstand van het verticale vlak in de zijdelingse bouwperceelgrens tot enig punt van het op dat bouwperceel voorkomende bouwwerk.

2.2 bebouwingspercentage

het oppervlak dat met bouwwerken is bebouwd, uitgedrukt in procenten van de oppervlakte van het bouwperceel, voor zover dat is gelegen binnen de bestemming, of binnen een in de planregels nader aan te duiden gedeelte van die bestemming.

2.3 bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 dakhelling:

langs het dakvlak gemeten ten opzichte van het horizontale vlak.

2.5 diepte overstek of luifel:

de horizontale lijn gemeten vanaf de buitenzijde van de gevel tot het verste punt van het overstek of de luifel.

2.6 goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.7 inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.8 lengte, breedte en diepte bouwwerk

tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de gemeenschappelijke scheidingsmuren).

2.9 ondergeschikte bouwdelen:

bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding niet meer dan 1,5 m bedraagt en de overschrijding van de hoogte niet meer dan 3 m bedraagt. Dakkapellen, risalieten en vergelijkbare bouwdelen vallen hier niet onder.

2.10 ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

vanaf het peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

2.11 oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.12 peil:

a. voor onbebouwde terreinen: de hoogte van de kruin van de aan het bouwperceel grenzende weg;
b. voor bebouwde terreinen als het peil van een bestaand hoofdgebouw afwijkt van het onder a bedoelde peil: het peil van het bestaande hoofdgebouw;
c. in andere gevallen: het door of namens het college van burgemeester en wethouders vast te stellen.

2.13 Wijze van meten parkeernormen

2.13.1 Berekeningsaantal

Bij het voldoen aan de parkeernorm dient bij de navolgende parkeervoorzieningen uitgegaan te worden van het berekende aantal parkeerplaatsen conform onderstaande tabel:

Parkeervoorziening	Theoretisch aantal	Berekeningsaantal	Opmerking
Enkele oprit zonder garage	1	0,8	Oprit min. 5,0 meter diep
Lange oprit zonder garage of carport	2	1	Oprit min. 10,0 meter diep
Garage zonder oprit (bij woning)	1	0,4	
Garagebox (niet bij woning)	1	0,5	
Garage met enkele oprit	2	1	Oprit min. 5,0 meter diep
Garage met lange oprit	3	1,3	Oprit min. 10,0 meter diep

2.13.2 Afronden

Bij het bepalen van de parkeernorm wordt op één decimaal nauwkeurig gerekend waarna de uitkomst wordt afgerond op hele getallen en waarbij vanaf 0,5 en hoger naar boven wordt afgerond.

2.13.3 Woningtype

Bij het bepalen van woningentype gelden de volgende oppervlaktematen voor het gebruiksvloeroppervlak (NEN2580):

	Grondgebonden	Appartement
Goedkoop	< 110 m²	< 100 m²
Midden	110 m² - 155 m²	100 m² - 125 m²
Duur	> 155 m²	> 125 m²

2.13.4 Maatvoering

De ruimte voor het parkeren van auto's is afgestemd op gangbare personenauto's waaraan wordt voldaan indien de afmetingen van:

a. bedoelde parkeerruimten ten minste 2,5 x 5 m in geval van kops parkeren en 2 x 6 m bij langsparkeren bedragen;
b. een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte, voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3, 5 x 6 m bedragen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor het ontwikkelen en in stand houden van de volgende functies:

3.1.1 Beoogde bestemming Groen

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. natuurwaarden;
c. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
d. speel- en verblijfsvoorzieningen en beeldende kunst;
e. voorzieningen voor langzaam verkeer, inritten en uitritten;
f. ontsluitingswegen woningclusters;
g. ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - verkeersverbinding', een verkeersverbinding vanaf de hoofdontsluiting van het woongebied naar Repelakker II-Vaandriglaan.
h. nutsvoorzieningen;
i. wonen met geclusterde parkeervoorzieningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'wonen'.
j. alternatieve woonvormen met geclusterde parkeervoorzieningen; uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'wonen'.

3.1.2 Gebruik voor realisatie Groen

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn, zolang de onder 3.1.1 genoemde functies nog niet zijn gerealiseerd, bestemd voor de volgende functies:

a. agrarisch activiteiten;
b. wegen, straten en paden.

met aan de hierboven genoemde functies ondergeschikt:

c. groenvoorzieningen;
d. natuur;
e. bermen en beplanting;
f. waterhuishoudkundige voorzieningen en waterpartijen alsmede (ondergrondse) waterbergings- en infiltratievoorzieningen;
g. nutsvoorzieningen.

3.2 Voorwaardelijke bepalingen

3.2.1 Voorwaardelijke bepaling voor het bouwen

Uitsluitend op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'wonen' mag worden gebouwd onder de voorwaarden, dat:

a. het aantal bouwlagen mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal bouwlagen' is aangegeven, een parkeerkelder en overige voorzieningen zoals bergingen niet daaronder begrepen;
b. de bouwhoogte van een parkeerkelder en overige voorzieningen zoals bergingen mag niet meer bedragen dan de bouwhoogte van 1 bouwlaag boven het maaiveld;
c. de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduidingen 'bebouwd oppervlak (m^2)' is aangegeven;
d. het aantal clusters van gebouwen ter plaatse van de aanduiding 'wonen' niet meer mag bedragen dan 2;
e. het initiatief, zijnde het realiseren van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en het uitvoeren van werken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming is met het op te stellen stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan, en waarbij:
    1. de gemeenteraad goedkeuring moet geven aan het nog op te stellen beeldkwaliteitsplan;

2. het college van burgemeester en wethouders goedkeuring moeten geven op het nog op te stellen stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan;
3. het stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan gebaseerd dienen te zijn op de vastgestelde Gebiedsvisie, zoals bijgevoegd in bijlage 3;
4. voorafgaand aan de goedkeuring van het stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan dient de omgeving over de plannen geïnformeerd te worden;
5. deze beleidsregels in ieder geval regels bevatten omtrent de inrichting en ontsluiting van het gebied, de groenstructuur, parkeervoorzieningen, het maximum aantal wooneenheden, de bouwpercelen, woningtype en bouwmassa;
6. deze beleidsregels, voor zover nodig, regels bevatten omtrent hoofdgebouwen, bijgebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - geluidzone' is bij nieuwe situaties in de zin van de Wet geluidhinder de realisatie van geluidsgevoelige objecten, alleen mogelijk indien wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarden van de Wet geluidhinder dan wel aan het besluit hogere waarden geluid dat bij dit ruimtelijke plan is gevoegd als bijlage 4 bij de regels, met inbegrip van de in dat besluit opgenomen voorwaarden en maatregelen;

g. bij de aanvraag is aangetoond dat het initiatief voldoet aan een goede fysieke leefomgeving, waarbij in ieder geval getoetst wordt aan de volgende milieu- en omgevingswaarden:
   1. geluid: er dient sprake te zijn van een aanvaardbare geluidsituatie; Dit dient te worden aangetoond met een geluidsonderzoek waarin de minimaal benodigde geluidwering van de woningen, om te voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012, wordt berekend;
   2. water: er dient voldoende waterberging te worden gerealiseerd en gehandhaafd. Dit dient aangetoond te worden met een goedgekeurd waterhuishoudkundig plan, waarvoor tevens het waterschap een omgevingsvergunning dient te verlenen. Daarnaast dient in samenspraak met het waterschap en de gemeente een passend beheerplan worden opgesteld;
   3. stikstof; de stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura2000 gebieden mag niet meer dan 0,00 mol/ha bedragen;
   4. bodemkwaliteit: de bodem dient geschikt te zijn voor de beoogde functie.

3.2.2 Bouwverbod geldt niet voor bepaalde bouwwerken

Het bouwverbod als bedoeld in lid 3.2.1 strekt niet tot het bouwen van bouwwerken conform het bepaalde in lid 3.1.2 ten behoeve van de functies in lid 3.1.1 onder a tot en met e.

3.3 Bouwregels

3.3.1 Hoofdgebouwen

Hoofdgebouwen, aan- en uitbouwen en bijgebouwen alsmede bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen uitsluitend worden gebouwd binnen het in lid 3.1 opgenomen aanduiding 'wonen', met inachtneming van het bepaalde in lid 3.2.1.

3.3.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen uitsluitend worden gebouwd binnen het in lid 3.1 aangeduide bestemmingsvlak, met inachtneming van het bepaalde in lid 3.2.1 lid d en e.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen in een woning, onder voorwaarde dat voldaan wordt aan de regelingen in artikel 8.1;
b. in een woongebied passende aan huis gebonden beroepen en kleinschalige bedrijfsactiviteiten aan huis, zoals vermeld in 1 Lijst van rechtstreeks toelaatbare aan huis gebonden activiteiten met een bedrijfsvloeroppervlakte van niet meer dan 40% van de oppervlakte van hoofdgebouwen, aan- en uitbouwen en bijgebouwen tot een maximum van 45 m^2;
c. tuinen, erven en onbebouwde erven;
d. groenvoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;
f. natuur;
g. wegen, straten en paden;
h. bermen en beplanting;
i. waterhuishoudkundige voorzieningen en waterpartijen alsmede (ondergrondse) waterbergings- en infiltratievoorzieningen;
j. nutsvoorzieningen;
k. met de bij de functies onder a en b behorende hoofd- en bijgebouwen, aan- en uitbouwen alsmede bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels.

4.2.1 Algemeen

a. Er mag uitsluitend worden gebouwd tbv de in art. 4.1 genoemde doelen/functies.
b. De realisatie van gebouwen en bouwwerken mag uitsluitend plaatsvinden volgens een door het college van burgemeester en wethouders goedgekeurd stedenbouwkundig ontwerp en beeldkwaliteitplan, waarbij het stedenbouwkundig ontwerp gebaseerd dient te zijn op het vastgestelde Gebiedsvisie, zoals bijgevoegd in bijlage 3.

4.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. Hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd.
b. ter plaatse van de aangeduide bebouwingstypologie mogen uitsluitend de volgende woningtypen worden gebouwd:
    1. 'vrij', vrijstaande woningen;
    2. 'twee-aan-één', halfvrijstaande woningen;
    3. 'aaneengebouwd', rijwoningen;
    4. 'specifieke bouwaanduiding - tiny houses'. tiny houses
c. Alle bebouwingtypen mogen uitgevoerd worden als levenloopbestendige woning
d. De afstand van de voorgevel van de woning tot aan de voorste perceelsgrens bedraagt ten minste:
    1. 3 meter bij twee-aaneen woningen en vrijstaande woningen,
    2. 1 meter bij tiny houses
e. De goothoogte en de bouwhoogte mogen niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' is aangegeven, met dien verstande dat:
    1. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - maximale hoogte' voldaan moet worden aan de volgende voorwaarden:
        - het aantal bouwlagen niet meer mag bedragen dan 2 lagen met een kap, waarbij de maximale bouwlaaghoogte (van vloer tot plafond) 3,50 m bedraagt en de kaphoogte niet meer dan 4 m bedraagt;
        - de goot- en bouwhoogte niet hoger mogen zijn dan 24,25 m + NAP respectievelijk 27,25 + NAP;
f. De afstand tot de zijdelingse perceelgrens bedraagt ten minste:
    1. bij vrijstaande woningen: 3 meter aan beide zijden
    2. bij een blok van twee-aaneen woningen: 3 meter aan één zijde;
    3. bij eindwoningen van aaneengebouwde rijwoningen: 0 meter;

g. Een hoofdgebouw moet zijn voorzien van een tuin of buitenruimte met een oppervlakte van minimaal 20 m^2.

4.2.3 Aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen en carports

Voor het bouwen van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen en carports gelden de volgende regels:
a. Het bebouwingspercentage per bouwperceel mag niet meer bedragen dan 50%, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte buiten het bouwvlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen, carports en overkappingen niet meer dan 80 m^2 mag bedragen
b. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 3,5 m;
c. de bouwhoogte van een vrijstaand bijgebouw mag niet meer bedragen dan 5 m;
d. de bouwhoogte van een aangebouwd bijgebouw mag niet meer bedragen dan de goothoogte van het betreffende hoofdgebouw;
e. in afwijking van het bepaald onder b mag de bouwhoogte van overkappingen en carports niet meer bedragen dan 3 m;
f. minimale afstand achter de voorgevelrooilijn / voorgevellijn van hoofdgebouw bedraagt 3 m.

4.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde gelden de volgende regels:
a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 m;
b. in afwijking van c.q. in aanvulling op het bepaalde onder a geldt voor erfafscheidingen die grenzen aan het openbaar toegankelijk gebied dat de bouwhoogte maximaal 1 meter mag bedragen en achter de voorste perceelsgrens maximaal 2 meter mag bedragen;
c. de bouwhoogte van verlichtingsarmaturen, vlaggenmasten en antennes mag niet meer bedragen dan 5 m;
d. op de bouw van overkappingen en carports zijn de regels in artikel 4.2.3 van toepassing;
e. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 m.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde
a. in 4.2.2 sub c, d, e en f onder voorwaarde dat:
    1. de ruimtelijke kwaliteit niet onevenredig wordt aangetast;
    2. de belangen van omwonenden niet onevenredig worden geschaad.
b. in 4.2.3 sub b, f en g onder voorwaarde dat:
    1. de ruimtelijke kwaliteit niet onevenredig wordt aangetast;
    2. de belangen van omwonenden niet onevenredig worden geschaad.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:
a. de uitoefening van detailhandel;
b. de uitoefening van dienstverlening;
c. de uitoefening/vestiging van een seksinrichting;
d. van vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
e. de uitoefening van aan huis gebonden bedrijfsmatige activiteiten in hoofd- en bijgebouwen;
f. het opslaan of bergen van gebruikte, afgedankte c.q. aan de oorspronkelijke bestemming onttrokken goederen, voorwerpen of materialen, behoudens voor zover noodzakelijk in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
g. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen, behoudens voor zover dat noodzakelijk in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
h. de opslag en verkoop van motorbrandstoffen;
i. de opslag en verkoop van vuurwerk;
j. het plaatsen of geplaatst houden van onderkomens

4.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in 4.4.1 is niet van toepassing voor het zover het betreft:
a. tijdelijke opslag van materialen, goederen en voorwerpen, welke nodig zijn voor de realisering en/of handhaving van de in het plan aangewezen bestemming;
b. opslag in het kader van het normale onderhoud van de gronden.

4.4.3 Voorwaardelijke bepaling voor het bouwen

Bij de aanvraag omgevingsvergunning dient te worden aangetoond dat het initiatief voldoet aan een goede fysieke leefomgeving, waarbij in ieder geval getoetst wordt aan de volgende milieu- en omgevingswaarden:

a. geluid: er dient sprake te zijn van een aanvaardbare geluidsituatie; Dit dient te worden aangetoond met een geluidsonderzoek waarin de minimaal benodigde geluidwering van de woningen, om te voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012, wordt berekend;
b. water: Er dient voldoende waterberging te worden gerealiseerd en gehandhaafd. Dit dient aangetoond te worden met een goedgekeurd waterhuishoudkundig plan, waarvoor tevens het waterschap een omgevingsvergunning dient te verlenen. Daarnaast dient in samenspraak met het waterschap en de gemeente een passend beheerplan worden opgesteld; ;
c. stikstof; de stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura2000 gebieden mag niet meer dan 0,00 mol/ha bedragen;
d. bodemkwaliteit: de bodem dient geschikt te zijn voor de beoogde functie.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

4.5.1 Bedrijf aan huis

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.4.1 sub e voor de uitoefening van aan huis gebonden bedrijfsmatige activiteiten in het hoofdgebouw of een bijgebouw onder de voorwaarden dat:

a. de woonfunctie in overwegende mate behouden blijft;
b. het gebruik waarvoor de ontheffing geldt, geen onevenredige hinder oplevert voor het woonmilieu en geen onevenredige afbreuk mag doen aan het woonkarakter van de wijk of buurt. Dit betekent in ieder geval dat:
    1. in principe geen ontheffing wordt verleend voor het uitoefenen van die bedrijvigheid welke vergunningplichtig is op grond van het Activiteitenbesluit tenzij het betreffende gebruik door het stellen van voorwaarden wel verantwoord is;
    2. vast dient te staan dat het gebruik een kleinschalig karakter heeft en zal behouden;
    3. het gebruik naar zijn aard met het woonkarakter van de omgeving in overeenstemming dient te zijn en geen publieksgerichte voorziening betreft;
    4. degene die de activiteiten uitvoert, tevens de gebruiker van de woning is.
c. het niet betreft zodanig verkeersaantrekkende activiteiten die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimten;
d. het onttrekken van (een deel van) de bij de desbetreffende woning behorende garage aan de bestemming slechts is toegestaan, indien op het bij de woning behorende erf ten minste één parkeerplaats aanwezig is of gelijktijdig wordt aangelegd;
e. geen detailhandel plaatsvindt, uitgezonderd een beperkte verkoop in het klein in verband met een aan huis gebonden beroepsmatige activiteit;
f. geen onevenredige verstoring van de evenwichtige opbouw van de voorzieningenstructuur plaatsvindt;
g. geen bedrijfsactiviteiten plaatsvinden die in de regel in winkelpanden worden uitgeoefend;
h. ten hoogste 40% van het vloeroppervlak van het hoofdgebouw met bijgebouwen ten behoeve van de aan huis gebonden bedrijfsmatige activiteiten in gebruik mag zijn, met een absoluut maximum van 45 m^2.

4.5.2 Woon(zorg)initiatieven

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het toegestane gebruik van een woning, door een woon(zorg)initiatief met daarbij meerdere huishoudens toe te staan, mits:

a. er sprake is van een maatschappelijk belang;
b. de ruimtelijke kwaliteit niet onevenredig wordt aangetast;
c. de belangen van omwonenden niet onevenredig worden geschaad.

Artikel 5 Woongebied

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Woongebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor het ontwikkelen en in stand houden van de volgende functies:

5.1.1 Beoogde bestemming Woongebied

a. wonen in een woning, onder voorwaarde dat voldaan wordt aan de regelingen in artikel 8.1;
b. in een woongebied passende aan huis gebonden beroepen en kleinschalige bedrijfsactiviteiten aan huis, zoals vermeld in 1 Lijst van rechtstreeks toelaatbare aan huis gebonden activiteiten met een bedrijfsvloeroppervlakte van niet meer dan 40% van de oppervlakte van hoofdgebouwen, aan- en uitbouwen en bijgebouwen tot een maximum van 45 m²;
c. tuinen, erven en onbebouwde erven;
d. groenvoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;
f. natuur;
g. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer- hoofdontsluiting', de hoofdontsluiting van het woongebied.
h. ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - verkeersverbinding', een verkeersverbinding vanaf de hoofdontsluiting van het woongebied naar Repelakker II-Vaandriglaan.
i. wegen, straten en paden;
j. bermen en beplanting;
k. waterhuishoudkundige voorzieningen en waterpartijen alsmede (ondergrondse) waterbergings- en infiltratievoorzieningen;
l. nutsvoorzieningen;
m. met de bij de functies onder a en b behorende hoofd- en bijgebouwen, aan- en uitbouwen alsmede bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

met aan de hierboven genoemde functies ondergeschikt:
n. verhardingen;
o. parkeervoorzieningen;
p. hondenuitlaatplaatsen;
q. kunstwerken;

5.1.2 Gebruik voor realisatie woongebied

De voor 'Woongebied' aangewezen gronden zijn, zolang de onder a en b genoemde functies nog niet zijn gerealiseerd, bestemd voor de volgende functies:
a. agrarisch activiteiten;
b. wegen, straten en paden.

met aan de hierboven genoemde functies ondergeschikt:
c. groenvoorzieningen;
d. natuur;
e. bermen en beplanting;
f. waterhuishoudkundige voorzieningen en waterpartijen alsmede (ondergrondse) waterbergings- en infiltratievoorzieningen;
g. nutsvoorzieningen.

5.2 Voorwaardelijke bepalingen

5.2.1 Voorwaardelijke bepaling voor het bouwen

Op de gronden mag alleen worden gebouwd onder de voorwaarden, dat:
a. het initiatief, zijnde het realiseren van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en het uitvoeren van werken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming is met het op te stellen stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan, en waarbij:
    1. de gemeenteraad goedkeuring moet geven aan het nog op te stellen beeldkwaliteitsplan;

2. het college van burgemeester en wethouders goedkeuring moeten geven op het nog op te stellen stedenbouwkundig ontwerp, landschapsplan;
3. het stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan gebaseerd dienen te zijn op de vastgestelde Gebiedsvisie, zoals bijgevoegd in bijlage 3;
4. voorafgaand aan de goedkeuring van het stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan dient de omgeving over de plannen geïnformeerd te worden;
5. de hoofdontsluitingsweg ten behoeve van gemotoriseerd verkeer afkomstig uit het gebied dient te worden ontsloten ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer- hoofdontsluiting';
6. de verkeersverbinding voor gemotoriseerd verkeer tussen het woongebied en Repelakker II-Vaandriglaan uitsluitend mag plaats vinden ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - verkeersverbinding';

b. De bouwhoogte van hoofdgebouwen mag niet meer bedragen dan wordt aangegeven in het nog op te stellen stedenbouwkundig ontwerp zoals opgenomen onder lid a;
c. In afwijking van lid b mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)';
d. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - geluidzone' is bij nieuwe situaties in de zin van de Wet geluidhinder de realisatie van geluidsgevoelige objecten, alleen mogelijk indien wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarden van de Wet geluidhinder dan wel aan het besluit hogere waarden geluid dat bij dit ruimtelijke plan is gevoegd als bijlage 4 bij de regels, met inbegrip van de in dat besluit opgenomen voorwaarden en maatregelen.
e. bij de aanvraag is aangetoond dat het initiatief voldoet aan een goede fysieke leefomgeving, waarbij in ieder geval getoetst wordt aan de volgende milieu- en omgevingswaarden:
    1. geluid: er dient sprake te zijn van een aanvaardbare geluidsituatie; Dit dient te worden aangetoond met een geluidsonderzoek waarin de minimaal benodigde geluidwering van de woningen, om te voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012, wordt berekend
    2. water: Er dient voldoende waterberging te worden gerealiseerd en gehandhaafd. Dit dient aangetoond te worden met een goedgekeurd waterhuishoudkundig plan, waarvoor tevens het waterschap een omgevingsvergunning dient te verlenen. Daarnaast dient in samenspraak met het waterschap en de gemeente een passend beheerplan worden opgesteld;
    3. stikstof; de stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura2000 gebieden mag niet meer dan 0,00 mol/ha bedragen;
    4. bodemkwaliteit: de bodem dient geschikt te zijn voor de beoogde functie;
    5. geur: ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - geurzone' mogen geen geurgevoelige objecten worden gerealiseerd, tenzij wordt aangetoond dat ter plaatse sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat.

5.2.2 Bouwverbod geldt niet voor bepaalde bouwwerken

Het bouwverbod als bedoeld in lid 5.2.1 strekt niet tot het bouwen van bouwwerken conform het bepaalde in lid 5.1.2 ten behoeve van de functies in lid 5.1.1 onder d tot en met g.

5.2.3 Afwijking aantal wooneenheden

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het aantal wooneenheden in lid 5.2.1, voor het realiseren van meer of minder wooneenheden, mits dit naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders past in het alsdan geldende woningbouwprogramma van de gemeente en mits voldaan is aan het bepaalde in lid 5.2.1, onder c en d.

5.3 Bouwregels

5.3.1 Hoofdgebouwen

a. Hoofdgebouwen, aan- en uitbouwen en bijgebouwen alsmede bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen uitsluitend worden gebouwd binnen het in lid 5.1 aangeduide bestemmingsvlak, met inachtneming van het bepaalde in lid 5.2.1.
b. De bouwhoogte van hoofdgebouwen mag niet meer bedragen dan wordt aangegeven in het nog op te stellen stedenbouwkundig ontwerp zoals opgenomen onder 5.2.1 lid a;
c. In afwijking van lid b mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)';

5.3.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen uitsluitend worden gebouwd binnen het in lid 5.1 aangeduide bestemmingsvlak, met inachtneming van het bepaalde in lid 5.2.1.

Artikel 6 Leiding - Water

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Water' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van een watertransportleiding;

één en ander met de bijbehorende voorzieningen.

6.2 Bouwregels

Binnen deze dubbelbestemming zijn uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan ten behoeve van deze dubbelbestemming.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 6.2 teneinde het oprichten van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de op deze gronden liggende hoofdbestemming toe te staan, mits hierbij uit hoofde van de bescherming van de leiding geen bezwaar bestaat; dienaangaande wordt door het bevoegd gezag advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen van (half-)verhardingen;
b. het vergraven, ophogen, diepwoelen of diepploegen van de bodem;
c. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
d. het verwijderen van beplanting;
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze ingraven c.q. indrijven van voorwerpen;
f. het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
g. het graven van sloten en het leggen van (drainage)leidingen.

6.4.2 Uitzonderingen

Het onder 6.4.1vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

6.4.3 Verlening

De in 6.4.1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 6.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Aantal en type woningen

a. Het maximum aantal te bouwen woningen voor het gehele plangebied mag niet meer bedragen dan 200.
b. Binnen het plangebied dient minimaal 30% van de woningen in het goedkope woonsegment te vallen en dient minimaal 20% van het aantal woningen als sociale huurwoningen te worden gerealiseerd.

8.2 Ondergronds bouwen

8.2.1 Ondergrondse bouwwerken

a. Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden geen beperkingen behoudens voor zover in deze regels anders is bepaald. Ondergrondse bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen uitsluitend worden gebruikt overeenkomstig het bij de bestemming toegestane gebruik.
b. Voor het bouwen en gebruiken van ondergrondse gebouwen gelden, behoudens voor zover in deze regels anders is bepaald, de volgende regels:
    1. ondergrondse gebouwen die deels zichtbaar zijn boven het aansluitende, afgewerkte, normale maaiveld, zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak, met uitzondering van ondergeschikte bouwdelen, die ook buiten het bouwvlak zijn toegestaan;
    2. ondergrondse gebouwen die onzichtbaar zijn boven het aansluitende, afgewerkte, normale maaiveld, zijn ook buiten het bouwvlak toegestaan;
    3. in afwijking van het bepaalde onder b1 en b2 zijn ondergrondse gebouwen onder en bij woongebouwen uitsluitend toegestaan als kelder of onderbouw onder het woongebouw en onder aan-en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen;
    4. de ondergrondse bouwdiepte van ondergrondse gebouwen bedraagt maximaal 4 m onder peil;
    5. de oppervlakte van ondergrondse gebouwen wordt uitsluitend meegerekend bij het toegestane bebouwingspercentage voor zover die gebouwen zichtbaar zijn boven het aansluitende, afgewerkte, normale maaiveld;
    6. de inhoud van ondergrondse gebouwen wordt niet meegerekend bij de toegestane inhoud van een woning voor zover die gebouwen maximaal 2 m boven peil zijn gelegen;
    7. ondergrondse gebouwen mogen uitsluitend worden gebruikt overeenkomstig het bij de bestemming toegestane gebruik.

8.2.2 Afwijken van ondergronds bouwen

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 8.2.1 voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken op andere locaties en/of met een ondergrondse bouwdiepte van maximaal 10 meter onder peil onder de voorwaarden dat:
a. de waterhuishouding niet wordt verstoord;
b. dit niet strijdig is met de belangen verbonden aan de bestemming(en) van de betreffende gronden;
c. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden niet onevenredig worden aangetast.

8.3 Overschrijding van bouwgrenzen door bouwdelen

8.3.1 Direct toegestane overschrijding van bouwgrenzen

Van het bepaalde in de bestemmingsregels in hoofdstuk 2 mag de bebouwingsgrens en/of de bestemmingsgrens van de bestemming 'Wonen', 'Woongebied' en 'Groen', door bouwdelen worden overschreden. Hiervoor gelden de volgende regels:
a. Erkers, balkons en luifels van een woonhuis mogen de voorgevellijn met ten hoogste 1,5 m overschrijden, mits:
    1. de afstand van een erker tot de openbare weg of ander openbaar gebied niet minder bedraagt dan 1,5 m;
    2. de breedte van de erker, luifel of balkon niet meer bedraagt dan 60% van de breedte van de voorgevel;
    3. de breedte van de erker, luifel of balkon niet meer bedraagt dan 40% van de breedte van de zijgevel;
    4. de afstand tot de zijdelingse perceelgrens niet minder bedraagt dan 0,5 m, tenzij twee erkers, luifels of balkons direct aan weerszijden van de zijdelingse perceelgrens worden gebouwd.
b. Ingangspartijen, balkons en luifels van woongebouwen mogen de voorgevellijn met ten hoogste 2,5 m overschrijden, mits de afstand tot de openbare weg of ander openbaar gebied niet minder bedraagt dan 2 m;
c. Ondergeschikte bouwdelen van gebouwen zoals plinten, pilasters, kozijnen, hemelwaterafvoeren, ventilatiekanalen en rookkanalen mogen de bouwgrens met ten hoogste 1,5 m overschrijden.

d. In afwijking van het bepaalde onder d mogen ondergeschikte bouwdelen ten behoeve van duurzame energievoorziening, zoals zonnepanelen de bouwgrens met ten hoogste 1,0 m overschrijden.

8.3.2 Afwijken voor overschrijding van bouwgrenzen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken:

a. van het bepaalde in artikel 8.3.1 onder a2 en worden toegestaan dat de breedte van de erker, luifel of balkon ten hoogste 75% bedraagt van de voorgevel van het woonhuis.
b. ten behoeve van andere of ruimere overschrijdingen van de bouwgrens en/of een bestemmingsgrens dan genoemd in artikel 8.3.1, mits:
    1. de bouwgrens met niet meer dan 2 meter wordt overschreden;
    2. de bouwwerken niet lager worden aangebracht dan 4,20 meter boven een rijbaan of boven een strook ter breedte van 1,50 m langs een rijbaan, dan wel 2,20 meter boven ander openbaar gebied en er overigens geen bezwaren bestaan uit het oogpunt van verkeersveiligheid;
    3. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en van het straat- en bebouwingsbeeld.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Strijdig gebruik

Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan het gebruik, daaronder mede begrepen het doen en/of laten gebruiken:

a. van gronden en bouwwerken voor een seksinrichting en/of escortbedrijf;
b. van gronden en bouwwerken voor (detail)handel en/of bedrijf, met uitzondering van (detail)handel die en/of bedrijf dat met het oog op de aan de betrokken gronden gegeven bestemming is toegestaan;
c. van gronden voor de opslag van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken goederen en van materialen, emballage en afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik;
d. van gronden voor de opslag, het storten of het lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik;
e. van bedrijfsgebouwen en vrijstaande bijgebouwen voor bewoning, behoudens bewoning die is toegestaan via afwijking;
f. van gronden en bouwwerken voor de beoefening van lawaaisporten;
g. van gronden en bouwwerken voor opslag en verkoop van vuurwerk, met uitzondering van de opslag en verkoop van vuurwerk die met het oog op de aan de betrokken gronden gegeven bestemming is toegestaan;
h. van een woning of woonwagen voor de huisvesting van meer dan één huishouden;
i. van gronden voor de naar de weg gekeerde bouwgrens voor het stallen van voertuigen en caravans, anders dan op een oprit;
j. van gronden en bouwwerken voor de verkoop van motorbrandstoffen (inclusief lpg), met uitzondering van de verkoop die met het oog op de aan de betrokken gronden gegeven bestemming is toegestaan;
k. van garageboxen voor andere doeleinden dan het stallen van auto's en andere voertuigen of opslag van huisraad.

9.2 Voorwaardelijke verplichting - bestaande watervoerende watergang

De bestaande watervoerende watergang dient in zijn gebruik gehandhaafd te blijven. De nieuwe vervangende watergang dient in overleg met de waterbeheerder te worden gerealiseerd.

9.3 Voorwaardelijke verplichting waterberging

Het gebruiken en/of laten gebruiken van gronden en bouwwerken waarop dit bestemmingsplan van toepassing is, is alleen toegestaan indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. er dient te zijn aangetoond dat de toename van de afvoer van afstromend regenwater gecompenseerd wordt conform de eisen van het waterschap en voorzien is een waterberging met voldoende capaciteit;
b. de compensatie dient tenminste naar evenredigheid van de realisatie van verhardingen gerealiseerd te worden.
c. de compensatie bedraagt tenminste 60 mm per m^2 verharding.
d. de waterhuishoudkundige voorzieningen welke strekken tot de berging van het hemelwater als opgenomen in de omgevingsvergunning bouwen danwel een voorziening die een daarmee vergelijkbaar resultaat bewerkstelligd dienen uiterlijk binnen één jaar na de bouw van het project worden gerealiseerd en in stand gehouden.

9.4 Voorwaardelijke verplichting geluid

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - geluidzone' is bij nieuwe situaties in de zin van de Wet geluidhinder de realisatie van geluidsgevoelige objecten, alleen mogelijk indien wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarden van de Wet geluidhinder dan wel aan het besluit hogere waarden geluid dat bij dit ruimtelijke plan is gevoegd als bijlage 4bij de regels, met inbegrip van de in dat besluit opgenomen voorwaarden en maatregelen.

9.5 Voorwaardelijke verplichting landschappelijke inpassing

Een omgevingsvergunning voor het bouwen van gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt niet eerder verleend nadat:

a. in voldoende mate verzekerd is dat voldaan wordt aan de landschapsinvesteringsregeling, door het doen van een financiële bijdrage in het gemeentelijke landschapsinvesteringsfonds;
b. De gezamenlijke waarde van de onder a bedoelde investering bedraagt niet minder dan 1% van de uitgifteprijs van de gronden.
c. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van gebouwen of bouwwerken, geen gebouw zijnde, wordt niet eerder verleend dan nadat voldaan is aan de landschapsinvesteringsregeling (LIR) door het doen van een financiële bijdrage in het gemeentelijke landschapsinvesteringsfonds. De hoogte van de bijdrage bedraagt 1% van de dan geldende grondprijs (op basis van de grondprijzen van gemeente Maashorst die jaarlijks door de gemeenteraad worden vastgesteld) maal het aantal uitgeefbare vierkante meters.

Artikel 10 Algemene aanduidingsregels

10.1 Vrijwaringszone - molenbiotoop

10.1.1 Algemeen

Ter plaatse van de aanduiding 'Vrijwaringszone - molenbiotoop' gelden ter bescherming en instandhouding van de belangen van de bestaande molen als werktuig en beeldbepalend landschapselement en ter behoud, beheer en bescherming van de cultuurhistorische waarden van de molen de hierna volgende bepalingen:

10.1.2 Bouwregels

Voor de bouwhoogte van gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde geldt het volgende:

a. binnen een straal van 100 meter vanuit het middelpunt van de 'vrijwaringszone - molenbiotoop' mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de belt-/stellinghoogte, zoals opgenomen in onderstaande tabel;
b. vanaf een afstand van 100 m vanuit het middelpunt van de 'vrijwaringszone - molenbiotoop', geldt voor de maximale bouwhoogte de volgende formule:

h=x/n+c*z
h = maximum bouwhoogte
x = afstand gebouw of bouwwerk tot molen
n = 50
c = 0,2
z = askophoogte

molen	**adres**	**belt/stellinghoogte**	**askophoogte**
Coppensmolen	Kerkstraat 122	4,8 meter	17,65 meter

10.1.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 10.1.2 en een hogere bouwhoogte toestaan, mits hierdoor hetzij direct, hetzij indirect het huidige en het toekomstige functioneren van de molen door windbelemmering, de waarde van de molen als landschapselement en de cultuurhistorische waarde, niet onevenredig aangetast worden. Hiertoe wordt advies ingewonnen bij een ter zake deskundige.

10.1.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Omgevingsvergunningsplicht

Het is ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerk zijnde en/of werkzaamheden uit te voeren:

1. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur;
2. het ophogen van gronden;
3. het beplanten met bomen, heesters en andere opgaande begroeiing.

b. Uitzonderingen

Het verbod als bedoeld onder a is niet van toepassing voor werken of werkzaamheden:

1. die het normale onderhoud betreffen overeenkomstig de overige bestemmingen van deze gronden, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn en/of voortvloeien uit het normale gebruik overeenkomstig de bestemming;
2. die ten tijde van het van kracht worden van het plan in uitvoering waren; binnen het kader van het op de bestemming van die gronden gerichte normale onderhoud en beheer, dan wel die voortvloeien uit het normale gebruik.

c. Verlening

Het bevoegd gezag verleent de vergunning indien door de werken en werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, het huidige en/of toekomstig functioneren van de molen als werktuig door windbelemmering, de waarde van de molen als landschapselement en de cultuurhistorische waarde, niet onevenredig aangetast worden. Hiertoe wordt advies ingewonnen bij een ter zake deskundige.

Artikel 11 Algemene afwijkingsregels

Mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
- de ruimtelijke kwaliteit;
- de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
- het straat- en/of bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de woonsituatie;

kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van:

a. de in de regels gegeven maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de regels en worden toegestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geeft;
c. van de regels en worden toegestaan dat het bouwvlak in geringe mate wordt overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de regels en worden toegestaan dat openbare nutsgebouwtjes, wachthuisjes ten behoeve van het openbaar vervoer, telefooncellen, gebouwtjes ten behoeve van de bediening van kunstwerken, toiletgebouwtjes, en naar aard daarmee gelijk te stellen gebouwtjes worden gebouwd, met dien verstande dat:
    1. de oppervlakte per gebouwtje niet meer dan 35 m^2 mag bedragen;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen;
e. de regels ten aanzien van de maximaal toegestane bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde, en worden toegestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde, wordt vergroot:
    1. ten behoeve van kunstwerken tot niet meer dan 15 m;
    2. ten behoeve van waarschuwings- en/of communicatiemasten tot niet meer dan 40 m;
    3. ten behoeve van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, tot niet meer dan 10 m;
f. de regels ten aanzien van de maximaal toegestane bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van een overschrijding van de toegestane bouwhoogte voor plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, lichtkappen en technische ruimten, met dien verstande dat:
    1. de maximum oppervlakte van de vergroting niet meer mag bedragen dan 10% van het betreffende platte dakvlak of de horizontale projectie van het schuine dakvlak;
    2. de overschrijding van de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 3 m.

Artikel 12 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om het plan te wijzigen:

a. door de bestemmingsgrenzen, bouwgrenzen, andere grenslijnen en aanduidingen met ten hoogste 5 m te verschuiven, indien een gewijzigde uitvoering van het plan om ruimtelijke, verkeerskundige of technische redenen gewenst is;
b. door het aanpassen van verwijzingen naar wettelijke regelingen, indien deze regelingen na het tijdstip van de tervisielegging van het vastgesteld bestemmingsplan worden of zijn gewijzigd;
c. door het onderbrengen van bedrijfsactiviteiten in een andere categorie in de tot het plan behorende milieuzoneringslijst c.q. door het onderbrengen van nieuwe of andere bedrijfsactiviteiten, indien de opgenomen vermelding niet meer juist of volledig is;
d. ten behoeve van de bouw van telecommunicatiemasten en daarmee vergelijkbare voorzieningen, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
    1. wijziging is alleen mogelijk buiten de bouwvlakken;
    2. de bouwhoogte van bouwwerken mag niet meer zijn dan 50 m;
    3. de omvang van de wijzigingslocatie mag niet meer zijn dan 25 m^2;
    4. uit onderzoek moet gebleken zijn, dat plaatsing ter plaatse in het belang van communicatievoorziening noodzakelijk en verantwoord is, waarbij dat onderzoek in ieder geval betrekking moet hebben op:
        - de mogelijkheden van plaatsing van deze voorzieningen op bestaande gebouwen of bouwwerken;
        - de benutting van de mogelijkheden van gemeenschappelijk gebruik door telecommunicatiebedrijven;
        - de inpassing van de mast in landschappelijk en stedenbouwkundig opzicht;
e. ten behoeve van de bouw en het gebruik van gebouwen voor beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten in of bij eengezinshuizen, die op grond van de regels niet rechtstreeks zijn of bij wijze van afwijking kunnen worden toegestaan, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
    1. uit een onderbouwing blijkt, dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Uit deze onderbouwing moet tenminste blijken dat:
        - de woonfunctie als hoofdfunctie, dat wil zeggen voor tenminste 50%, gehandhaafd blijft;
        - geen onevenredige aantasting van de kwaliteit van de woonomgeving plaatsvindt;
        - de activiteit ter plaatse milieuhygiënisch aanvaardbaar is;
        - een goede verkeersafwikkeling kan worden gewaarborgd en voorzien wordt in de parkeerbehoefte;
    2. bij de toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid worden de bouwmogelijkheden die gelden voor het betreffende bouwperceel niet verruimd.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Verkeersverbinding Woongebied - Repelakker II

Een verkeersverbinding voor gemotoriseerd verkeer tussen het woongebied en Repelakker II-Vaandriglaan mag uitsluitend plaatsvinden ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - verkeersverbinding'.

13.2 Parkeren

13.2.1 Voorwaardelijke verplichting parkeernormen

a. Een omgevingsvergunning voor het bouwen en / of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan pas worden verleend als is verzekerd dat op eigen terrein of in het openbaar gebied wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Hierbij gelden de normen als opgenomen in de tabel in artikel 13.2.5;
b. de onder 1. bedoelde parkeerplaatsen voor motorvoertuigen dienen de maatvoering te hebben conform het bepaalde in artikel 2.11.4.

Het aanleggen en / of instandhouden van voornoemde parkeergelegenheid geldt als een voorwaardelijke verplichting in de zin van de Wet ruimtelijke ordening.

13.2.2 Voorwaardelijke verplichting laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen met bijbehorende voorzieningen, moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen met bijbehorende voorzieningen.

Het aanleggen en / of instandhouden van voornoemde ruimte, met bijhorende voorzieningen, geldt als een voorwaardelijke verplichting in de zin van de Wet ruimtelijke ordening.

13.2.3 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 13.2.1 en artikel 13.2.2 indien:

a. het voldoen aan die bepalingen gezien het gebruik en/of het bouwplan van het betreffende plangebied, mede gezien de omgeving, niet noodzakelijk is en/of op overwegende bezwaren stuit, en / of;
b. op andere wijze in de nodige parkeerruimte wordt voorzien.

Dit besluit moet worden voorzien van een motivering waaruit blijkt dat de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd blijft.

13.2.4 Nadere eis

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aanvullend aan het bepaalde in artikel 13.2.1 en 13.2.2 ten behoeve van het verhogen van de parkeernormen en / of het aanleggen van voorzieningen voor het laden en lossen indien dat nodig is gelet op het gebruik en / of het bouwplan waarbij het (functioneren van) de omgeving mede betrokken wordt. Het besluit tot het stellen van de nadere eis moet worden voorzien van een motivering waaruit in ieder blijkt dat de eis noodzakelijk is om de ruimtelijke kwaliteit te borgen.

Een nadere eis kan tevens gesteld worden bij die (bouw)plannen waarvan de functie niet genoemd wordt in de tabel in artikel 13.2.5.

13.2.5 Tabel

De norm voor voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen op het eigen terrein is voor de volgende functies:

FUNCTIE	**Per**	**bebouwde kom**
Koop, huis, vrijstaand	woning	2,3
Koop, huis, twee-onder-een-kap	woning	2,2
Koop, huis, tussen/hoek	woning	2

Koop, appartement, duur	woning	2,1
Koop, appartement, midden	woning	1,9
Koop, appartement, goedkoop	woning	1,6
Huur, huis, vrije sector	woning	2
Huur, huis, sociale huur	woning	1,6
Huur, appartement, duur	woning	1,9
Huur, appartement, midden/goedkoop (incl. sociale huur)	woning	1,4
Kamerverhuur, zelfstandig (niet-studenten)	woning	0,7
Kamerverhuur, studenten, niet-zelfstandig	woning	0,25

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

14.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld onder a , na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 15 Slotregel

Deze regels kunnen worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'CHW Bestemmingsplan-Repelakker III'

Plangebied

CHW Bestemmingsplan-Repelakker III

Enkelbestemmingen

- G — Groen
- W — Wonen
- WG — Woongebied

Dubbelbestemmingen

- *L-W* — Leiding - Water

Gebiedsaanduidingen

- overige zone - geurzone
- overige zone - verkeersverbinding
- vrijwaringszone - molenbiotoop

Functieaanduidingen

- (svv-ho) — specifieke vorm van verkeer - hoofdontsluiting
- (w) — wonen

Bouwvlakken

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- *[aeg]* — aaneengebouwd
- [sba-gz] — specifieke bouwaanduiding - geluidzone
- *[sba-mh]* — specifieke bouwaanduiding - maximale hoogte
- *[sba-th]* — specifieke bouwaanduiding - tiny house
- *[tae]* — twee-aaneen
- *[vrij]* — vrijstaand

Maatvoeringen

- 4 — maximum aantal bouwlagen
- h 2500 — maximum bebouwd oppervlak (m2)
- 11,5 — maximum bouwhoogte (m)
- 7 / 11,5 — maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie	Par.
3	11-07-2024	aanpassing nav zienswijzen	KW		HVG		PGE	
2	30-11-2023	aanpassing IMRO	KW		HVG		PGE	
1	16-11-2023	aanbassingen geurzone, geluidzone, bouwvlak	KW		HVG		PGE	
0	12-06-2023		KW	-	HVG	-	PGE	-

CHW Bestemmingsplan-Repelakker III

Onderdeel
Verbeelding
NL.IMRO.1991.BPZeelandRepelakk3.OW01

Opdrachtgever
VOF Repelakker

Fase
ten behoeve van vaststelling

Formaat

Schaal
1: 500

Projectnummer
LAD014

Tekeningnummer
2023-1101

Behorende bij doc. nr.

m 10 20 30 40 50

Herten
Schoolstraat 8, 6049 BN Herten
Postbus 14, 6040 AA Roermond

's-Hertogenbosch
Hambakenwetering 5-J, 5231 DD 's-Hertogenbosch
Postbus 2309, 5202 CH 's-Hertogenbosch

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

Inhoudsopgave

Toelichting 5

Hoofdstuk 1 Inleiding 7
1.1 Aanleiding en doel 7
1.2 Crisis- en herstelwet (Chw) bestemmingsplan (omgevingsplan) 8
1.3 Ligging en kadastrale begrenzing 8
1.4 Vigerend bestemmingsplan 10

Hoofdstuk 2 Gebiedsanalyse 13
2.1 Historische ontwikkeling 13
2.2 Directe omgeving en plangebied 14

Hoofdstuk 3 Plan 19
3.1 Gebiedsvisie Repelakker III totaal 19
3.2 Duurzame en gezonde leefomgeving 34

Hoofdstuk 4 Beleid 37
4.1 Nationaal niveau 37
4.2 Provinciaal niveau 40
4.3 Gemeentelijk niveau 47

Hoofdstuk 5 Uitvoeringsaspecten 53
5.1 Bodemkwaliteit 53
5.2 Bedrijven en milieuzonering 54
5.3 Externe veiligheid 55
5.4 Volksgezondheid 58
5.5 Geurhinder veehouderijen 60
5.6 Verkeer en parkeren 62
5.7 Geluid 64
5.8 Luchtkwaliteit 66
5.9 Archeologie 67
5.10 Cultuurhistorie 68
5.11 Natuurwaarden 69
5.12 Waterparagraaf 71
5.13 Beperkingen in verband met militair vliegveld Volkel 78
5.14 Ontplofbare oorlogsresten, explosievenonderzoek 79
5.15 Milieueffectrapportage 79

Hoofdstuk 6 Handhaving 81
6.1 Beleidskader 81
6.2 Professionele handhaving en handhavingsprogramma 81
6.3 Handhaafbaarheid, positief bestemmen, overgangsrecht 81

Hoofdstuk 7 Juridische opzet 83
7.1 Algemeen 83
7.2 Planregels 83

Hoofdstuk 8 Haalbaarheid 87
8.1 Financieel 87

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggend rapport betreft het bestemmingsplan "CHW Bestemmingsplan-Repelakker III" van de gemeente Maashorst.

1.1.1 Aanleiding

De behoefte aan woningen in Nederland is enorm. Ook de gemeente Maashorst probeert vanuit de voornaamste pijlers, de Structuurvisie 2014 gemeente Landerd en de Woonvisie 2019 gemeente Landerd, potentiële locaties tot ontwikkeling te brengen. Een van deze locaties is het gebied Repelakker III in Zeeland.

Een uitbreiding is gewenst om te voorzien in de woningbehoefte nu en in de toekomst en om de leefbaarheid van het dorp, denk aan sociale cohesie met interactie tussen alle leeftijden en het versterken van de voorzieningen, op niveau te houden. Hiermee kan het dorp zelfstandig blijven functioneren binnen de kracht van het dorpse karakter. De ontwikkelingen geeft de jeugd en jonge gezinnen de kans om in Zeeland te kunnen blijven wonen. Senioren krijgen de mogelijkheid om door te stromen naar kleinere woonvormen met mogelijkheden om dit te combineren met zorg. Deze doorstroming zorgt er voor dat ook de leeftijdscategorie tussen de jonge gezinnen en senioren kansen krijgen om door te stromen naar een andere woning die beter aansluit bij de behoefte.

Ten noordwesten van Zeeland, grenzend aan de bestaande woonwijk Repelakker, ligt een agrarisch gebied dat in de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant is aangeduid met 'verstedelijking afweegbaar'. De voormalige gemeente Landerd (nu gemeente Maashorst) is voornemens om dit gebied te ontwikkelen voor woningbouw.

De eerste plannen hiervoor zijn vastgelegd in Structuurplan Bergmaasvelden uit 2006. Het gebied Bergmaasvelden werd hierin grofweg in tweeën gedeeld, een zuidelijke deel (nu Repelakker I-II) en een noordelijk deel (nu Repelakker III). De visie voor het noordelijke deel was handhaven als agrarisch buitengebied en reserveren voor woningbouw in de toekomst, na 2015.

De concretere ontwikkeling voor Repelakker III is in 2019 opgestart middels het opstellen van een Structuurvisie Repelakker. Deze Structuurvisie is de eerste aanzet geweest voor de verdere ontwikkeling van Repelakker III. Afgelopen 2 jaar is de Gebiedsvisie 'Repelakker III' voor het gehele ontwikkelingsgebied opgesteld waarin de inrichting van het hele ontwikkelingsgebied op hoofdlijnen wordt geconcretiseerd en daarmee het de basis voor de verdere planvorming vormt.

Gezien de recente woningbouwontwikkelingen zal de ontwikkeling van Repelakker III gefaseerd worden uitgevoerd. De eerste fase betreft het zuidelijk deel.

Voorgenoemde ontwikkelingen passen niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Om de ontwikkelingen mogelijk te maken is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk Gezien het feit dat de ontwikkeling gefaseerd zal worden uitgevoerd is in voorliggend bestemmingsplan alleen fase 1 opgenomen.

1.1.2 Doel

Het doel van dit bestemmingsplan is het bieden van een actueel bestemmingsplan op basis van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan biedt de ruimte voor de verwachtingen in de komende tien tot twintig jaar.

1.2 Crisis- en herstelwet (Chw) bestemmingsplan (omgevingsplan)

Een Chw bestemmingsplan regelt, net als een regulier bestemmingsplan, het gebruik en de bouwmogelijkheden van de gronden voor het plangebied Repelakker III. Het Chw bestemmingsplan heeft in dit geval een globaal karakter met de juridische basis om de gewenste ontwikkelingen de komende 10-15 jaar rechtstreeks mogelijk te maken, zij het dat deze rechtstreekse bouwtitel pas kan worden geëffectueerd onder voorwaarden.
Normaal gesproken heeft een bestemmingsplan een looptijd van maximaal 10 jaar, maar onder de Crisis- en herstelwet is het mogelijk om te experimenteren met o.a. een langere looptijd.

Met de Crisis- en herstelwet (Chw) en het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, 15e tranche is het namelijk mogelijk geworden om voor dit gebied een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (hierna: Chw bestemmingsplan) op te stellen. Voordelen van het Chw bestemmingsplan is onder andere de langere looptijd (van 20 jaar) en globaler bestemmen, precies wat voor de realisatie van dit project nodig is. Met dit Chw bestemmingsplan wordt vooruit gelopen op de Omgevingswet (wetsvoorstel), die naar verwachting op 1 januari 2024 in werking zal treden. In de Omgevingswet is sprake van een omgevingsplan (in plaats van bestemmingsplan), maar deze figuur bestaat onder de huidige wet- en regelgeving nog niet; vandaar de naam 'Chw bestemmingsplan'[1]

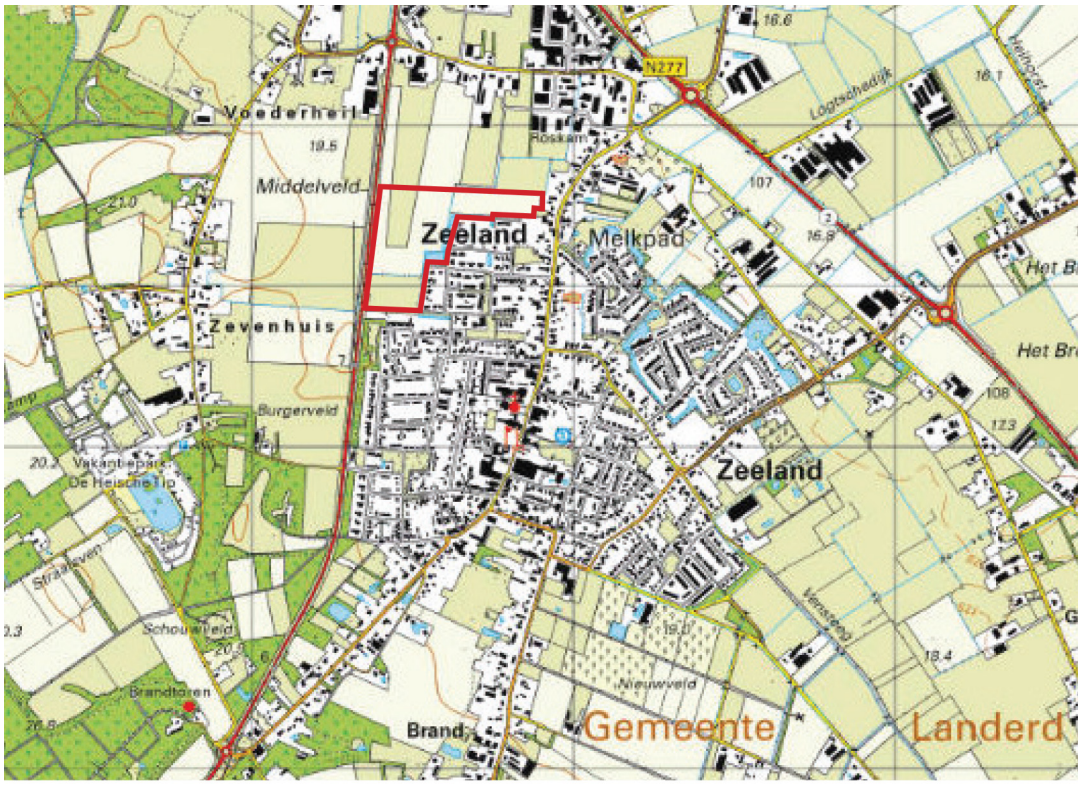
[noot:
- *Ook bestaat dit plantype niet op www.ruimtelijkeplannen.nl. Om het toch te kunnen tonen en raadplegen via ruimtelijkeplannen.nl kan dit o.a. via het plantype bestemmingsplan onder de benaming 'Chw bestemmingsplan'. In onderhavig geval is hiervoor gekozen zodat het plan als authentiek plan beschikbaar kan worden gesteld en waarbij de volledige inhoud via www.ruimtelijkeplannen.nl interactief raadpleegbaar is.]*

Verschillen tussen BP en CHW-BP
De belangrijkste verschillen tussen het Chw bestemmingsplan (omgevingsplan) en het bestemmingsplan zijn:
- De looptijd ten opzichte van een 'regulier bestemmingsplan' is verlengd van 10 tot 20 jaar. De ontwikkeling van Repelakker III is gebaseerd op het mogelijk maken van ontwikkelingsrechten die buiten de 10 jaarstermijn van de Wet ruimtelijke ordening vallen. Dit is voorzien in het onderhavige Chw bestemmingsplan, met een looptijd van 20 jaar en in afwijking van het traditionele bestemmingsplan met een geldigheidsduur van maximaal tien jaar (artikel 3.1, lid 2 Wet ruimtelijke ordening).
- De milieuonderzoeken kunnen bij het vaststellen van het plan globaal gehouden worden (quickscans) en pas in detail worden onderzocht bij de daadwerkelijke aanvraag omgevingsvergunning op termijn (bij het maken van het plan kan derhalve worden volstaan met b.v. quickscans voor flora- en fauna, geluid e.d.). Voor flora en fauna geldt in deze echter wel dat, indien sloop op korte(re) termijn plaats zal vinden, er uiteraard voor de sloop duidelijkheid moet zijn over eventuele aanwezige soorten.
- Regels in het Chw bestemmingsplan kunnen gekoppeld worden aan beleid (zoals o.a. de woningbouwprogrammering op termijn).
- In de paragraaf over de financieel-economische uitvoerbaarheid mag worden uitgegaan van een exploitatieperiode van 20 jaar. Dit is noodzakelijk bij een exploitatie die over de normale planperiode van 10 jaar gaat, zoals in het onderhavige geval. Mocht het nodig zijn een exploitatieplan vast te stellen (b.v. als er geen overeenstemming is over een aantal punten), dan hoeft dat exploitatieplan pas te zijner tijd te worden vastgesteld bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen (bij de herontwikkeling).
- Het is mogelijk om vooralsnog een andere/tijdelijke bestemming te leggen. Bij voorkeur een zo ruim mogelijke functie. Bijvoorbeeld als de gebouwen worden gesloopt, zodat de gronden tijdelijk voor een andere functie kunnen worden gebruikt (met eventuele opbrengsten). Te denken is aan agrarisch, groen, parkeren, e.d.
- Verder kan worden afgeweken van de vereisten inzake vormgeving, inrichting en elektronische beschikbaarstelling voor plannen.

.

1.3 Ligging en kadastrale begrenzing

Onderstaande afbeeldingen geven de ligging van het plangebied weer.

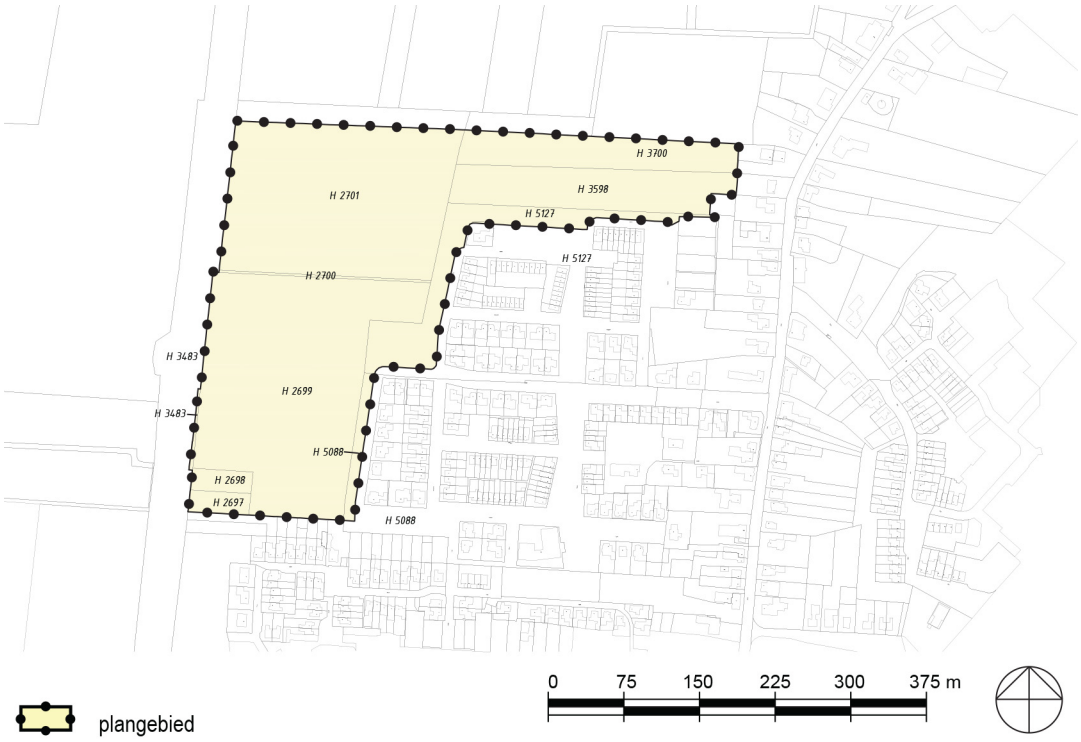
plangebied

plangebied

LIGGING PLANGEBIED BINNEN KERN ZEELAND

Onderstaande afbeelding geeft de kadastrale situatie weer. Tevens is de plangrens van voorliggend bestemmingsplan ingetekend.

BEGRENZING PLANGEBIED

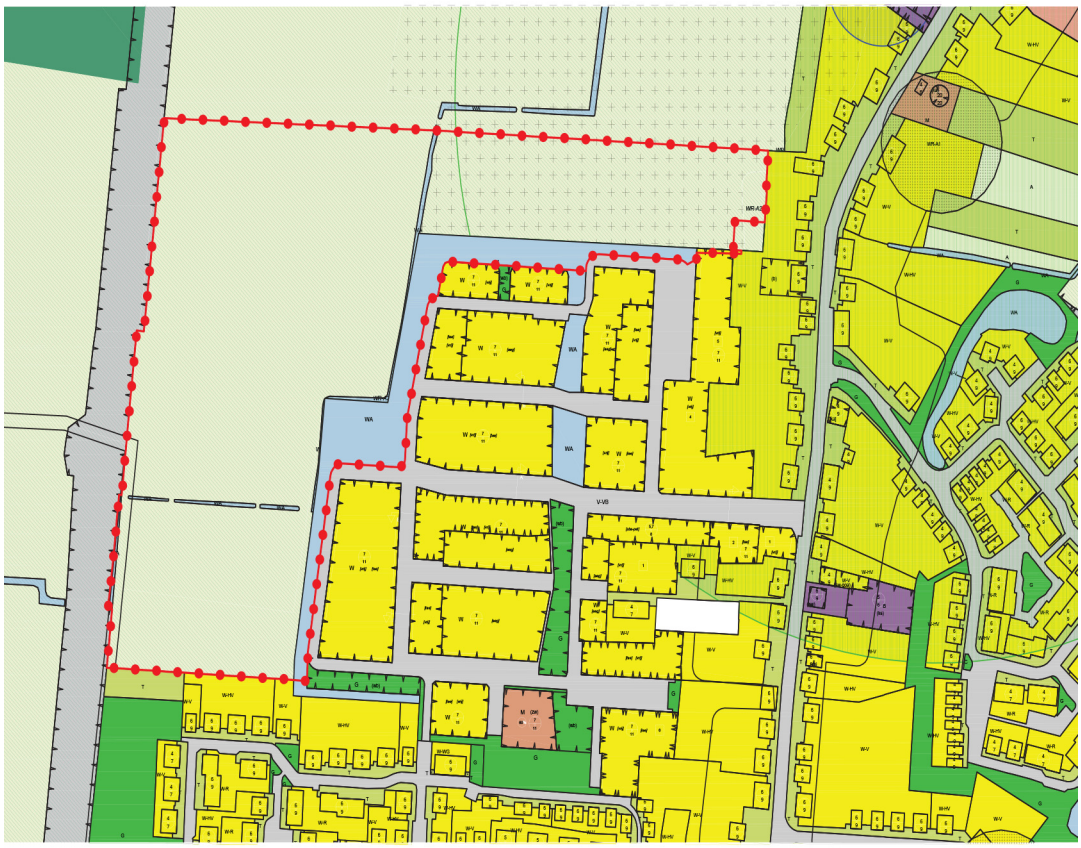
De gronden zijn kadastraal bekend gemeente Zeeland:
H2697
H2698
H2699
H2700
H2701
H3483 (gedeeltelijk)
H3598
H3700
H5088 (gedeeltelijk)
H5127 (gedeeltelijk)

De oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 12 ha. De gronden zijn eigendom van de gemeente Maashorst, ontwikkelaars en particulieren.

1.4 Vigerend bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied vigeren de bestemmingsplannen "Buitengebied", "Buitengebied, herziening 1", "Kom Zeeland en Kom 't Oventje - 2014", "Repelakker" en "Parapluplan wonen en parkeren Landerd", respectievelijk onherroepelijk verklaard op 23 mei 2013, 1 oktober 2015, 11 december 2014, 1 juli 2010 en 27 juni 2019.

Onderstaande afbeelding geeft een uitsnede van de vigerende verbeelding. De ligging van het plangebied is aangegeven.

UITSNEDE VERBEELDING VIGERENDE BESTEMMINGSPLANNEN

Ter plaatse van het plangebied gelden de enkelbestemmingen 'Agrarisch - 2' en 'Water'. Deze gronden zijn onder andere bestemd voor:

Agrarisch - 2	-	de ontwikkeling van een in hoofdzaak gemengde plattelandseconomie;
	-	ondergeschikte waterhuishoudkundige voorzieningen, parkeer-, verkeers- en groenvoorzieningen, tuinen, erven en terreinen.
	-	agrarisch gebruik;
	-	nevenactiviteiten ;
	-	waterhuishoudkundige voorzieningen,
	-	extensief recreatief medegebruik;
	-	doeleinden van openbaar nut
	-	erfbeplanting;
	-	een en ander met bijbehorende voorzieningen, waaronder perceelsontsluitingen en sloten
Water	-	water en waterhuishoudkundige doeleinden;
	-	water met ecologische waarden;
	-	voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, waterafvoer en waterberging;
	-	waterstaatkundige kunstwerken, bruggen en andere waterstaatswerken;
	-	beheer en onderhoud van de watergang;
	-	beeldende kunstwerken;

	-	vijvers;
	-	één en ander met de bijbehorende voorzieningen zoals bermen, paden, beschoeiingen e.d.

Daarnaast zijn de volgende dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen van toepassing:
- dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' en 'Waarde - Archeologie 3';
- dubbelbestemming 'Leiding - Water';
- gebiedsaanduiding 'Vrijwaringszone - molenbiotoop'.

Conclusie
Onderhavig plan betreft een uitbreiding van de kern Zeeland met maximaal 200 woningen. De nieuwbouwontwikkeling past qua functies niet binnen de thans vigerende bestemmingen binnen het plangebied. Om de ontwikkeling mogelijk te maken is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Hoofdstuk 2 Gebiedsanalyse

In dit hoofdstuk wordt de bestaande situatie van het ontwikkelingsgebied 'Repelakker III' in beeld gebracht. Er is een ruimtelijke analyse van het onderzoeksgebied gemaakt om inzicht in de ruimtelijke en functionele structuren te krijgen.

2.1 Historische ontwikkeling

Van oorsprong heeft Zeeland de structuur van een kransakker, een reeks boerderijen rondom een gedeelde akker (Zevenhuis, Voederheil, Kerkstraat). Door de methode van ploegen en bemesting met plaggen is deze enigszins bolle, zogenaamde kransakker ontstaan. Het merendeel van de bebouwing staat dan al aan de Kerkstraat. Natuurgebieden zijn in het westen de uitgestrekte Maashorst, in het noorden de Reekse Heide en in het zuiden de Trentse Bossen.

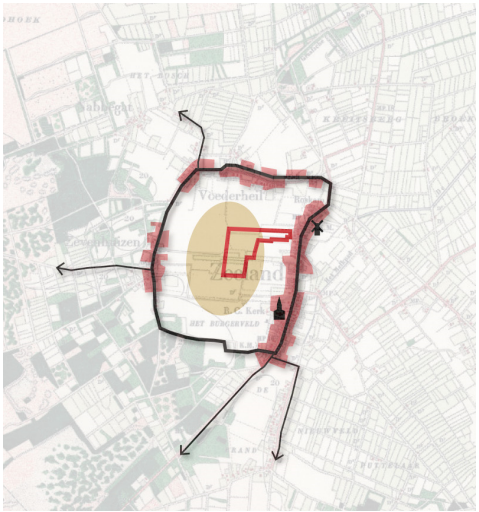
Na de Tweede Wereldoorlog wordt de bebouwing aan de Kerkstraat uitgebreid door delen van de bolle akker hiervoor in te zetten. Achter de kerk komen de eerste tweedelijns uitbreidingen tot stand die haaks aansluiten op de Kerkstaat. Vanaf de jaren '60 gaat het snel. De westzijde van de Kerkstraat wordt verder uitgebreid en ook de oostzijde wordt ontwikkeld.

Een belangrijk moment is de aanleg van de Bergmaas. De oude bolle kransakker wordt van noord naar zuid door midden gesneden. Zeeland is daarmee een stuk beter ontsloten op de omgeving, maar legt tegelijkertijd een nieuwe harde grens van het dorp neer. De uitbreidingen aan de westzijde van het dorp worden dan ook doorgezet tot aan de nieuwe Bergmaas. Ook aan de oostzijde van de Kerkstraat groeit het dorp.

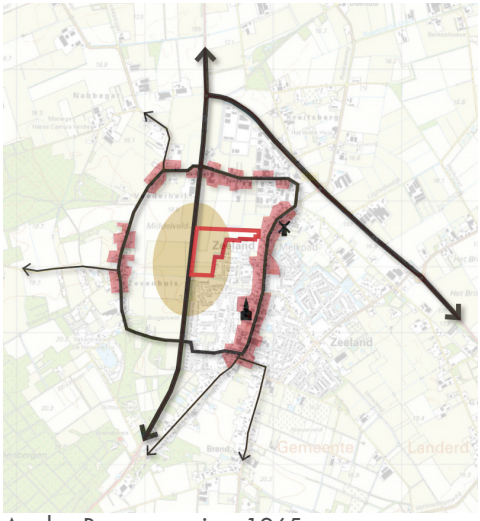
In de jaren 1990-2010 biedt het gebied ten noordoosten van de Kerkstraat ruimte voor de gewenste dorpsuitbreidingen. Vanaf circa 2010 wordt Repelakker (I-II) vormgegeven, het gebied ten noordwesten van de Kerkstraat. Voorliggende ontwikkeling zet deze trend door, door dit laatste deel tot aan de Bergmaas te ontwikkelen.

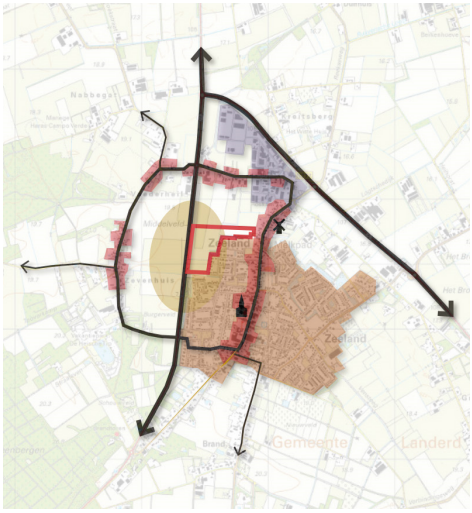
Kransakker circa1850-1950

Bolakker circa 1850-1950

Aanleg Bergmaas circa 1965

Dorpsuitbreidingen circa 1950-2020

plangebied
lintbebouwing
bolle akker
bedrijventerrein
dorpsuitbreiding
provinciale wegen
dorpse wegen

HISTORISCHE ONTWIKKELING PLANGEBIED GEBIEDSVISIE

2.2 Directe omgeving en plangebied

Onderstaande afbeelding en de foto's geven de bestaande toestand van de directe omgeving en het plangebied weer.

ZICHT OP PLANGEBIED VANAF VAANDRIGLAAN

ZICHT OP PLANGEBIED VANAF BLAZOENLAAN1

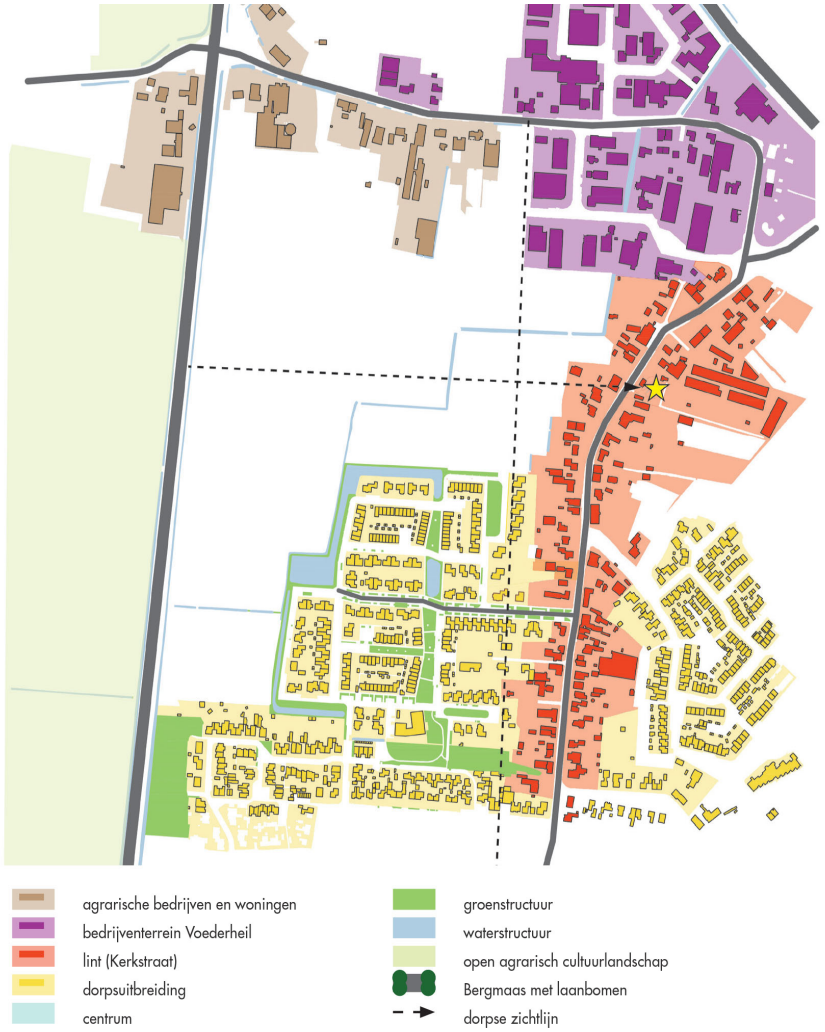

ZICHT OP PLANGEBIED TUSSEN WONINGEN REPELAKKER II

ZICHT OP PLANGEBIED VANAF HELLEBAARDLAAN2

2.2.1 Bebouwing en functies

STEDENBOUWKUNDIGE KENMERKEN

Het plangebied kent rondom grofweg vier verschillende gezichten. Aan de noordzijde liggen agrarische gronden met ten noorden daarvan de bebouwing van het lint Voederheil, een van de van oudsher aanwezige linten van de kransakker. Er staan hier nog diverse agrarische bedrijven met diepe achtertuinen aan de Voederheil. Aan de oost- en noordkant van Voederheil ligt bedrijventerrein Voederheil.

Aan de oostzijde van het plangebied ligt de Kerkstraat. De hoofdader en oorsprong van Zeeland. Deze straat heeft daarmee een belangrijke cultuurhistorische - en ontsluitingsfunctie. Hier staan veel vrijstaande woningen en bijzondere oude boerderijen. Ook vind je hier de Coppensmolen. Direct achter de achtertuinen van de vrijstaande woningen aan de westkant van de Kerkstraat ligt het plangebied van voorliggende ontwikkeling.

Ten zuiden van het plangebied liggen woonbuurten Repelakker I en II. Vanaf circa 2010 is deze woonbuurt gerealiseerd en op het moment van schrijven worden de laatste woningen gebouwd. De wijk heeft een orthogonale opbouw met lange zichtlijnen. De woonblokken zijn duidelijk opgebouwd en hebben veelal een vierzijdige oriëntatie. Van zuid naar noord loopt de hoofdgroenstructuur. De woningen bestaan voornamelijk uit rijwoningen, tweekappers en vrijstaande woningen, hoofdzakelijk met twee lagen en een kap.

Aan de westzijde ligt de Bergmaas met daarachter het open agrarisch cultuurlandschap. De Bergmaas heeft een belangrijke ontsluitingsfunctie richting Uden en de A50 (Oss-Nijmegen). De aanleg van de Bergmaas heeft voor een duidelijke beëindiging van het dorp gezorgd. De Bergmaas wordt aan weerszijde begeleid door volwassen laanbomen. Onder de bomen door kijk je richting het westen over de agrarische gronden richting Zevenhuis.

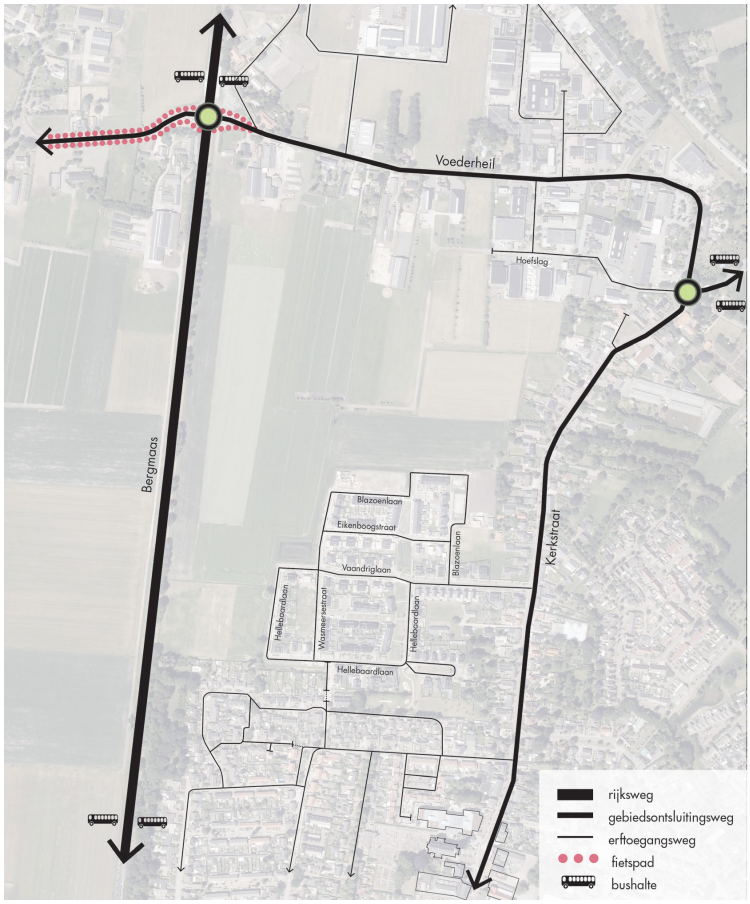
Over deze randen heen en dwars door het plangebied liggen twee bijzondere dorpse zichtlijnen (zie onderstaande foto's). Zo is vanaf de Voederheil een duidelijk zicht op de H. Jacobus de Meerdere Kerk die in het centrum van Zeeland staat. Dit landmerk is iconisch voor Zeeland en torent boven de 'skyline' van Zeeland uit. Door deze zichtlijn in het nieuwe plan op te pakken blijft het dorpse karakter behouden en heb je straks direct het gevoel dat je in Zeeland bent.

H. JACOBUSDE MEERDERE KERK GEZIEN VANAF DE VOEDERHEIL

2.2.2 Ontsluiting

Het plangebied is in de huidige situatie (zie afbeelding 2.11) niet direct ontsloten op het omliggende wegennetwerk. De opties hiervoor zijn van west naar zuid op: de Bergmaas (80 km/u), Voederheil (50 km/u), Kerkstraat (30 km/u) en Repelakker I-II (30 km/u).

BESTAANDE ONTSLUITINGEN EN ROUTES

Vanaf de rotonde Bergmaas-Voederheil liggen er aparte fietspaden wanneer je het dorp uitrijdt. Vanaf de rotonde het dorp in, rijdt het fietsverkeer momenteel over de Voederheil (op een wegvak) en de Kerkstraat (gedeelde ruimte). Omdat het gemotoriseerd verkeer en fietsverkeer hier op de zelfde rijbaan moet rijden, zorgt het voor onveilige situaties. Er is dan ook de wens uitgesproken door gemeente en omwonenden om alternatieve noord-zuid

verbindingen voor langzaam verkeer in het nieuwe plan Repelakker III op te nemen.

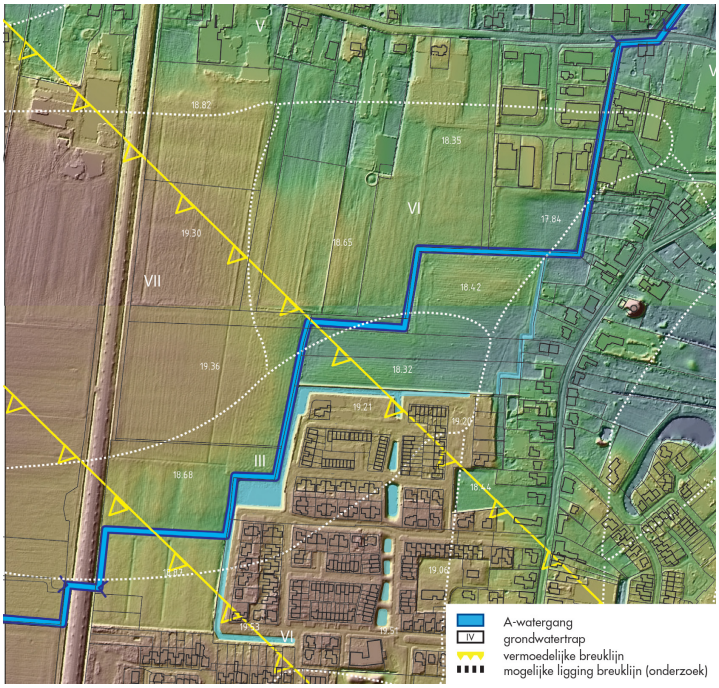
Zeeland is goed aangesloten op het busnetwerk. Ten noorden van de rotonde Bergmaas ligt een bushalte en richting het zuiden bij het kruispunt Tweehekken. Ook aan de Kerkstraat richting de Peelweg ligt een bushalte. Door goede verbindingen richting deze haltes voor langzaam verkeer aan te leggen, wordt het gebruik van openbaar vervoer toegankelijk en gestimuleerd.

2.2.3 Groen en water

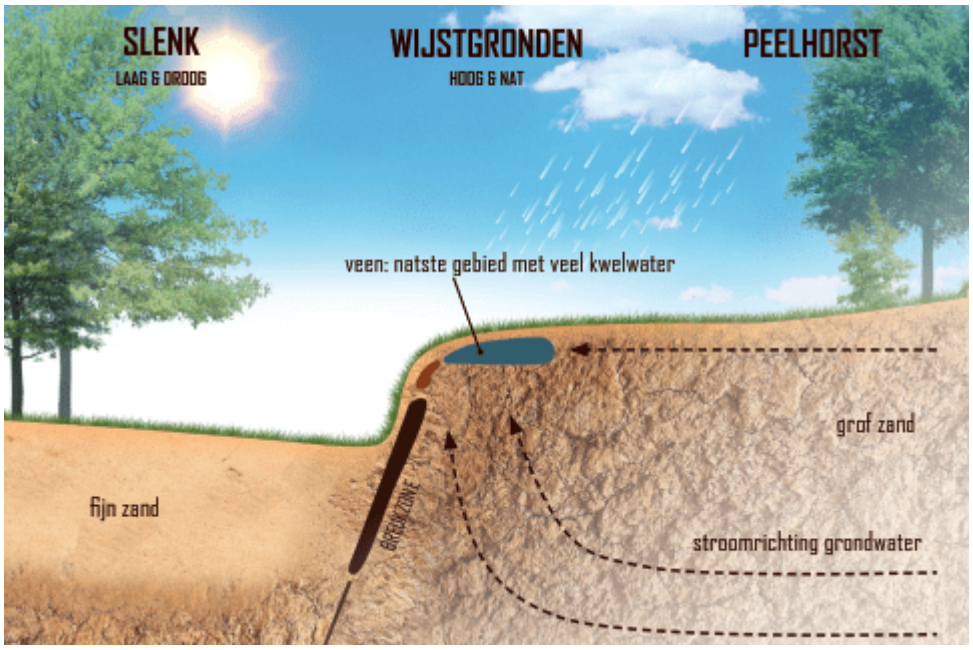
Het plangebied betreft agrarische gronden met weinig opgaande beplanting. (zie ook foto's in paragraaf 2.2.1.

Wat betreft de waterhuishoudkundige aspecten is het plangebied echter veel interessanter.

De opbouw van de ondergrond van de landschappen in Noord-Brabant is voor een belangrijk deel bepaald door de breuken. Het breukensysteem is een onderdeel van een stelsel dat loopt van het Rijndal in Duitsland tot onder de Noordzee. De belangrijkste breuken zijn de Gilze-Rijenbreuk, Feldbiss, de Peelrandbreuk en Tegelenbreuk. Het Tegelenbreukstelsel loopt volgens diverse bronnen door het plangebied heen, in de richting zuidoost - noordwest. Deze indicatieve ligging de breuken is hiernaast op onderstaande afbeelding weergegeven.

Een fenomeen dat uitsluitend voorkomt bij breuken in de ondergrond is wijst. Wijst is ijzerrijk grondwater dat op hooggelegen gronden (de horst) als kwel aan de oppervlakte komt. Breuken beïnvloeden namelijk de grondwaterstroom. Op breukvlakken wordt het water in z'n doorstroming belemmerd, kan niet wegstromen naar het laagste punt (de slenk) en stijgt vlak voor het breukvlak weer op. Op plaatsen waar kwelwater aan de oppervlakte komt vindt roestvorming van het ijzerhoudende kwelwater (oxidatie) plaats en ontstaat er een ijzerbank. Een en ander is schematisch weergegeven in onderstaande afbeelding.

Wijstgronden zijn dus veel natter dan de lagergelegen slenk. Nu is het niet zo dat overal waar breuken voorkomen ook wijst te vinden is. Veel breuken en eventuele kwel zijn aan de oppervlakte niet zichtbaar omdat ze afgedekt zijn door bijvoorbeeld stuifzanden of rivierafzettingen. Het kwelwater blijft daardoor ondergronds. Juist vanwege de specifieke omstandigheden waaronder wijst voorkomt hebben ze een heel eigen planten- en dierenwereld. Nader onderzoek moet uitwijzen welke mogelijkheden en/ of beperkingen er voor het plangebied gelden.

Haaks op de breuklijn loopt een A-watergang die voor afwatering van het gebied zorgt (zuid naar noord). Deze watergang is al te zien op kaarten uit omstreeks 1900. Rondom de A-watergang staat het grondwater relatief hoog. Ook vanuit de bestaande wijk is bekend dat het grondwater hier hoog staat. De bijzondere aanwezigheid van de breuklijnen, mogelijke wijstverschijnselen en de A-watergang geven de mogelijkheid om iets bijzonders met het (hemel)water bij voorliggende ontwikkeling te doen.

In paragraaf 5.12.3.2 is het breuklijnenonderzoek en de gevolgen voor het ontwerp van het plangebied beschreven.

Hoofdstuk 3 Plan

Voor het gehele gebied grenzend aan de woonwijk Repelakker en de Kerkstraat is een Gebiedsvisie opgesteld. Het Visiedocument geeft de kaders aan voor het stedenbouwkundig
plan, bestemmingsplannen en inrichtingsplannen voor de openbare ruimte.

De ambitie voor Repelakker III is om nu en in de toekomst te voorzien in de woningbouwbehoefte voor Zeeland. Het moet een verlengstuk worden van het dorp dat plek biedt aan de jeugd, jonge gezinnen en senioren, zodat zij een kans hebben om in Zeeland te kunnen blijven wonen.

Het moet geen doorsnee woonwijk worden, maar een plan met een eigen identiteit waar men over 50 jaar nog steeds trots op is. De ontwikkeling van Repelakker III versterkt tegelijkertijd de positie van Repelakker I-II. Waar deze woonwijk nu enigszins abrupt eindigt wordt het straks onderdeel van een groter geheel en lift het mee op de versterking van de hiervoor genoemde thema's.

Hierna volgt in dit hoofdstuk de beschrijving van de kernkwaliteiten die samen de visie en hoofdstructuur vormen voor het totaal plangebied en vormt het daarmee een totaalvisie en de basis voor de verdere planvorming tot circa 2050. Deze visie is ook opgenomen is in bijlage 1.

Voor de nabije toekomst wordt in de visie ook al de focus gelegd op de realisatie van eerste fase. De specifieke aspecten van fase 1 worden in dit hoofdstuk nader benoemd.

Daarna volgt een paragraaf over Duurzaam bouwen.

3.1 Gebiedsvisie Repelakker III totaal

3.1.1 Kernkwaliteiten

Door het plangebied heen loopt van nature een laagte, de A-watergang van het waterschap. Deze lijn vormt de basis voor heel Repelakker. Het wordt namelijk de drager van een centrale parkzone die van zuidwest naar noordoost loopt. Het verdeelt Repelakker in twee gelijke delen (Repelakker I-II en Repelakker III) waardoor ieder deel optimaal deel uitmaakt van dit park. Uit onderzoek moet blijken in hoeverre de eventuele wijstverschijnselen en breuklijnen in de stedenbouwkundig opzet en het park kunnen worden geïntegreerd. De bestaande ondergrond is daarmee leidend voor de ruimtelijke ontwikkeling.

HOOFDOPZET NIEUWE REPELAKKERIII

De parkzone biedt midden in de wijk ruimte om thema's als klimaat en biodiversiteit een plek te geven. Dit park sluit daarnaast aan bij de sterke wens vanuit de omgeving, de ontwikkelaars en de gemeente om een robuuste centrale parkzone te creëren die voor zowel de bestaande als de nieuwe wijk bereikbaar is. Aan de noordzijde is het gewenst om een groene buffer tot aan de tuinen van de woningen aan Voederheil op te nemen. Aan de Bergmaas staan volwassen laanbomen met daarachter het buitengebied. Tezamen vormen zij een groene omsluiting van Repelakker III.

Ingestoken wordt op een woonwijk in een groene setting met dorpse kenmerken, als reactie op Repelakker II. Dit komt tot uitdrukking door afwisselende woonbebouwing, variatie in rooilijnen, materiaal en kleurgebruik, hoekverdraaiingen en minder parkeren op straat en wonen dichtbij en in het groen. Daarnaast wordt er een gemengd duurzaam woningbouwprogramma beoogd om zo de nodige diversiteit in het plan te creëren en alle doelgroepen een plek te bieden.
Het belang van de dorpse zichtlijnen op de molen en de kerk is in paragraaf 2.2.1 reeds benoemd. Onderdeel van de visie is dan ook om zichtvensters op deze landmarks in het plan op te nemen. Door deze in het verlengde van de entrees naar de wijk te leggen, ervaar je bij binnenkomst directe de lokale identiteitsdragers.

Vanuit de mobiliteit-gedachte is het van belang dat er voor Repelakker III een auto-ontsluiting met zowel de Bergmaas als met Kerkstraat als met Repelakker I-II wordt gemaakt. Hierbij is niet het doel om directe verbindingen te maken, maar is het doel om het verkeer evenredig te verdelen en sluipverkeer te voorkomen/ontmoedigen. Het verdelen van het verkeer levert meer woonkwaliteit op. Voor langzaam verkeer dienen er alternatieve noord-zuid-

verkeersverbindingen voor de Kerkstraat te komen. Langs de Bergmaas en door het plangebied heen richting het centrum, liggen kansen om alternatieve en veiligere routes voor het bestaande en toekomstige fietsverkeer te maken waardoor het niet gebruiken van de auto wordt gestimuleerd.

In de Gebiedsvisie zijn de volgende kernkwaliteiten met hun ambities verder uitgewerkt (zie hoofdstuk 3 in bijlage 1):

- Landschap
  Ambitie: Een aaneengesloten groen-blauw netwerk dat buiten de plangrenzen reikt en plaats biedt aan natuurontwikkeling, waterberging, ontmoeting en recreatie.
  Aspecten: centrale parkzone, bufferzone Voederheil, zone Bergmaas, breuklijn en water
- Dorps wonen
  Ambitie: Dorpse sfeer in nieuwe wijk met een diversiteit aan woningtypes, intieme plekken, kleinschaligheid en wonen aan het groen.
  Aspecten: woonstraten en bouwhoogtes
- Mobiliteit
  Ambitie: Een goed functionerende en veilige verkeersstructuur die uitnodigend is voor langzaam verkeer en op een goed onderbouwde manier wordt afgewikkeld op de omgeving.
  Aspecten: gemotoriseerd verkeer, langzaam verkeer en parkeren.

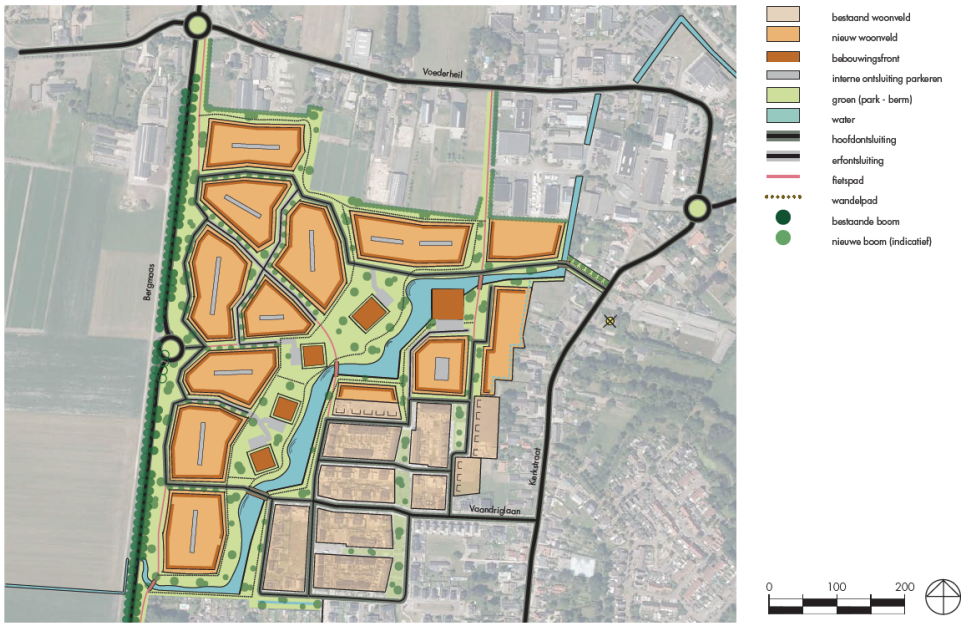

3.1.2 Vlekkenplan

De Gebiedsvisie geeft de kaders aan voor het stedenbouwkundig plan en inrichtingsplannen voor de openbare ruimte. De te verwachten duur van de gebiedsontwikkeling ligt op minimaal 10 tot 15 jaar. Om het plan blijvend aan te kunnen laten sluiten bij ontwikkelingen in deze periode is gekozen voor een flexibele Gebiedsvisie. De kaders zijn dan ook beperkt en concentreren zich op de kwaliteit van het plan. Essentieel hierbij is een goede balans bij de invulling.

Op onderstaande afbeelding is de kaart van de Gebiedsvisie opgenomen.

Hierna worden in het kort de thema's en belangrijkste keuzes uit de Gebiedsvisie benoemd. De uitgebreide omschrijvingen zijn te vinden in bijlage 1 Gebiedsvisie.

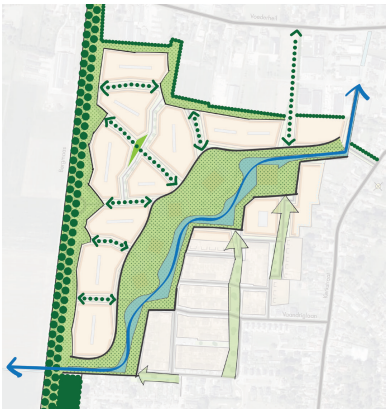
De Gebiedsvisie bestaat hoofdzakelijk uit drie principes die hierna afzonderlijk worden toegelicht.

1. Landschappelijke inbedding Centrale parkzone als verbinder tussen Repelakker I-II en III
2. Ruimtelijk kader Afronden Repelakker I-II en nieuw dorps wonen in Repelakker III
3. Verbindingen

1. Landschappelijke inbedding Centrale parkzone als verbinder tussen Repelakker I-II en III

Hoofdgroenstructuur

Secundaire groenstructuur

Ter plaatse van de ligging van de huidige A-watergang komt een grote robuuste parkzone te liggen (zie bovenstaande afbeeldingen). Dit park biedt ruimte aan natuurontwikkeling en waterberging in samenhang met recreatie, spelen en ontmoeten. De zuidkant van de waterloop en het park volgt enigszins de rechte lijnen

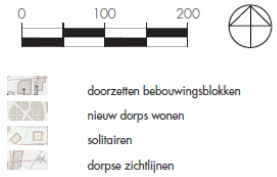
van Repelakker I-II. De noordzijde volgt meer de verdraaiende lijnen van Repelakker III. Het centrale park treedt hiermee op als verbinder tussen de bestaande en nieuwe buurt.

Naast de hoofdgroenstructuur ligt er ook een secundaire structuur. Deze structuur verbindt de woonstraat en buurten met de centrale parkzone. Door middel van groene woonstraten en kleinere buurtgroenplekken ontstaat er een groene dooradering door de wijk. Dit vormt een doorlopend ecologisch netwerk dat ook aansluit bij de laanbomen van de Bergmaas en mogelijk richting de Maashorst.

Ter hoogte van de aanhechting met Voederheil komt een groene zone te liggen die alleen voor langzaam verkeer toegankelijk is. Samen met de diepe achtertuinen van Voederheil ontstaat er een groene overgangszone en blijft het lint herkenbaar

2. **Ruimtelijk kader Afronden Repelakker I-II en nieuw dorps wonen in Repelakker III**
De landschappelijke inbedding deelt Repelakker grofweg in twee gebieden. Het zuidelijke deel betreft Repelakker I-II en het noordelijke deel Repelakker III. Voor het zuidelijke deel geldt dat er nog ruimte voor woningbouw is tot aan de parkzone. Door hier de bestaande bebouwingsstructuur in Repelakker I-II op te pakken wordt dit deelgebied als het ware afgerond.

STEDENBOUWKUNDIGE PRINCIPES

Aan de andere kant van de parkzone ligt Repelakker III. Hier ligt een kans om de buurt een onderscheidend karakter te geven waar ruimte wordt gegeven aan de thema's van deze tijd. Er wordt hier een kleinschalige dorpse sfeer nagestreefd door meer hoekverdraaiingen in de straten te brengen en lange doorzichten te vermijden. Zo ontstaan er meer intiemere woonstraten die vervolgens op de grotere gemeenschappelijke groene zones uitkomen. Een uitzondering hierop is het doorzicht ter plaatse van de mogelijke noordelijke breuklijn. Er wordt in het profiel van de straat ruimte gehouden om eventuele kansen vanuit het onderzoek een plek te geven.

De al eerder genoemde dorpse zichtlijnen krijgen ook een plek in het plan. Met de plaatsing van de woonvlekken wordt dusdanig rekening gehouden zodat er een open zicht ontstaat naar zowel de molen als de kerk.

Binnen de centrale parkzone wordt ook ruimte gereserveerd voor wonen. Deze woonblokken dienen als het ware als stapsteen tussen Repelakker I-II en Repelakker III en krijgen een bijzondere ligging in het landschap van de centrale parkzone.

3. **Verbindingen**
Binnen de Gebiedsvisie kennen we diverse verbindingen:

Ecologisch, stedenbouwkundig, verkeerskundig, sociaal en 'mens en natuur'.

Met de ontwikkeling van Repelakker III ligt er een kans om dergelijke verbindingen in het plan op te nemen die tevens het gebied ontstijgen. Dit betekent naast de fysieke verbinding dat ook de inrichting aan bepaalde eisen moet voldoen. Met de centrale parkzone liggen er voldoende mogelijkheden om hier in te voorzien.

Voor wat ecologie betreft kan er ingezet worden op verbindingen die het plangebied overstijgen. Door aan te sluiten op bestaande structuren ontstaan er ecologische verbindingszones. Dit brengt de natuur direct in het plan waar de bewoners direct van profiteren. Zo wordt er een leefomgeving voor mens en dier gerealiseerd die niet alleen voor meer woningen zorgt, maar ook echt bijdraagt aan de gemeenschap van Zeeland. Door goede stedenbouwkundige aansluitingen op Repelakker I-II te maken en te voorzien in goede verkeersverbindingen (voornamelijk langzaam verkeer), ontstaan er voldoende situaties waarin men elkaar tegenkomt. De ruim opgezette straten en het park bieden volop mogelijkheden om ontmoetingsplekken te creëren.

3.1.3 Stedenbouwkundige kaders

In de Gebiedsvisie zijn naast de 3 hoofdprincipes de daar onder liggende thema's verder uitgewerkt.

Hierna worden deze benoemd en in kaartvorm getoond, maar wordt voor de uitleg verwezen naar de Gebiedsvisie.

(Langzaam) verkeer en parkeren

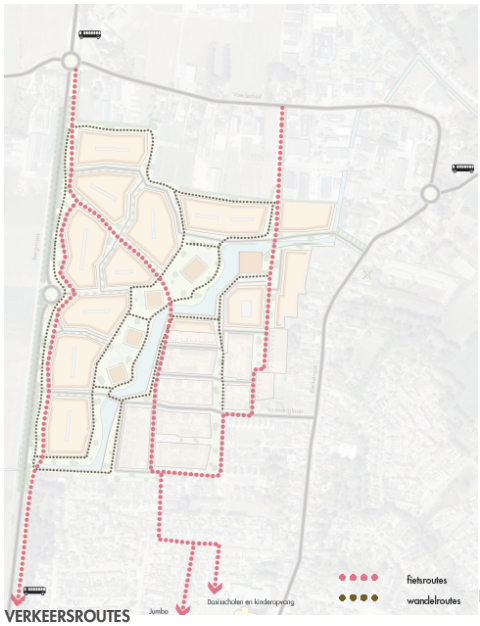
Autoverkeer

Om het toekomstige verkeer goed af te wikkelen is spreiding van het verkeer noodzakelijk om overbelasting op een van de omliggende wegen te voorkomen. Vanuit eerder genoemd onderzoek is naar voren gekomen dat het gewenst is om de nieuwe wijk op drie plekken te verbinden met het omliggende netwerk. De ontsluiting richt zich op een aansluiting op de Bergmaas (rotonde), een aansluiting op de Kerkstraat (ter hoogte van het tankstation) en een aansluiting op Repelakker II (verlengde van de Vaandriglaan).

Om het gebruik van de auto te beperken, wordt ook vol ingezet op andere vormen van mobiliteit.
Om de centrale parkzone nog meer kwaliteit te geven is het streven om dit gebied verkeersluw te maken. Dit betekent dat er geen wegen voor gemotoriseerd verkeer lopen voor de woningen die aan dit park liggen.

ONTSLUITINGSSTRUCTUUR

VERKEERSROUTES LANGZAAM

Fietsverkeer

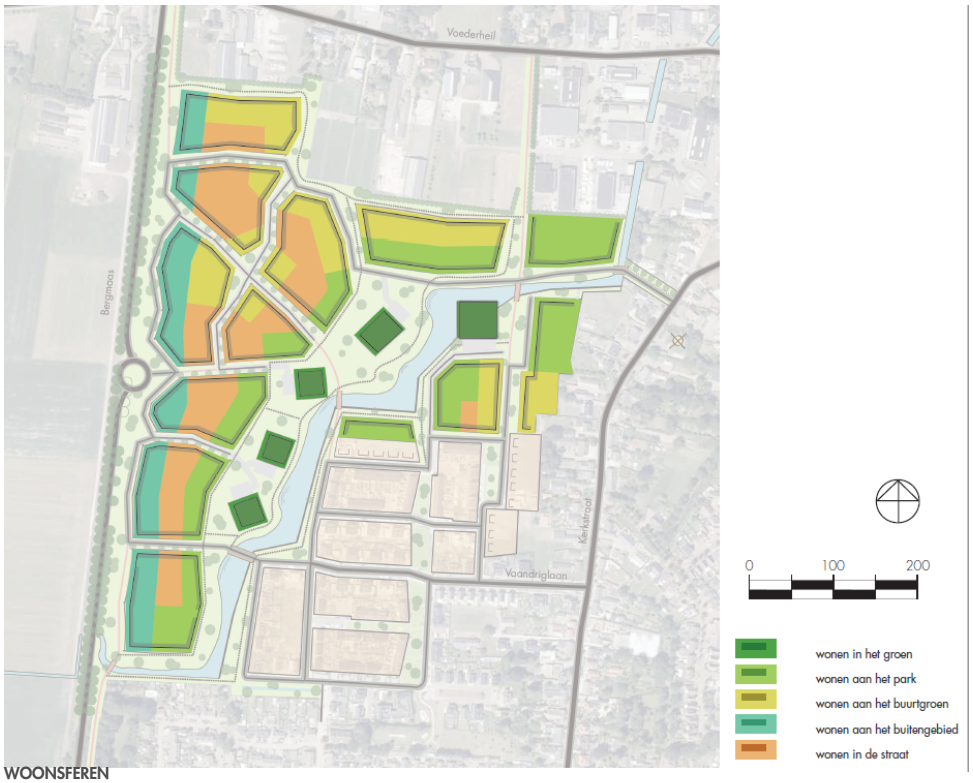
Vanaf de rotonde Voederheil-Bergmaas loopt een fietsroute Repelakker III in. Vanaf daar loopt deze route door Repelakker III en de centrale parkzone naar Repelakker II. Ook loopt een fietsroute langs de Bergmaas naar het zuiden richting de bushalte bij Tweehekken. Vanaf Voederheil wordt een derde fietsroute aangelegd. Deze ligt op de directe zichtlijn naar de kerk. Vanuit Repelakker II ligt er een route door de bestaande wijk richting het centrum. Zodoende ontstaat er een veiliger alternatief voor fietsverkeer dat over de Kerkstraat richting het centrum moet.

Parkeren

Om binnen de woonstraten in te zetten op kwaliteit is het streven om het parkeren zo veel mogelijk uit de straatbeeld te houden. Een groot deel van het parkeren zal daarom worden opgelost binnen in de woonblokken en mogelijk in geconcentreerde parkeerplaatsen aan de rand van de wijk. Qua behoefte zal er een deel van het parkeren nog wel op straat plaatsvinden. Onderzocht wordt in hoeverre er gebruik gemaakt kan worden van deelauto's en eventuele andere alternatieven om de parkeerdruk te verlagen. Daarnaast kan er bij de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig plan goed gekeken worden naar de mogelijkheden om de woonstraten zo in te richting dat de auto er mogelijk helemaal niet komt.

Woongebieden

Met de ontwikkeling van Repelakker III wordt ingezet op een dorpse sfeer. Hierbij speelt diversiteit een belangrijke rol. Door de afwisseling van type woningen en type woongebieden ontstaan er diverse plekjes binnen het grotere geheel. Ook qua doelgroepen wordt er diversiteit nagestreefd, dat wil zeggen woningen voor jeugd, jonge en oudere gezinnen en senioren van diverse sociale klassen. Deze diversiteit bevordert de intimiteit en eigenheid van de woonplekken. Dat zorgt weer voor meer sociale cohesie en eigenaarschap dat de gemeenschap ten goede komt.

WOONSFEREN

Bouwhoogtes

De basis voor Repelakker III (en I-II) is de Zeelandse schaal. Dit betekent dat er hoofdzakelijk sprake zal zijn van woningen die bestaan uit twee lagen en een kap. Vanuit deze basis zijn er verbijzonderingen en afwijkingen mogelijk (zowel in de hoogte als in de laagte) die de diversiteit in de wijk bevorderen.

2-3 bouwlagen (inclusief kap of plat)
3-4 bouwlagen (inclusief kap of plat)
4-5 bouwlagen (inclusief kap of plat)
★ accent

BOUWHOOGTES

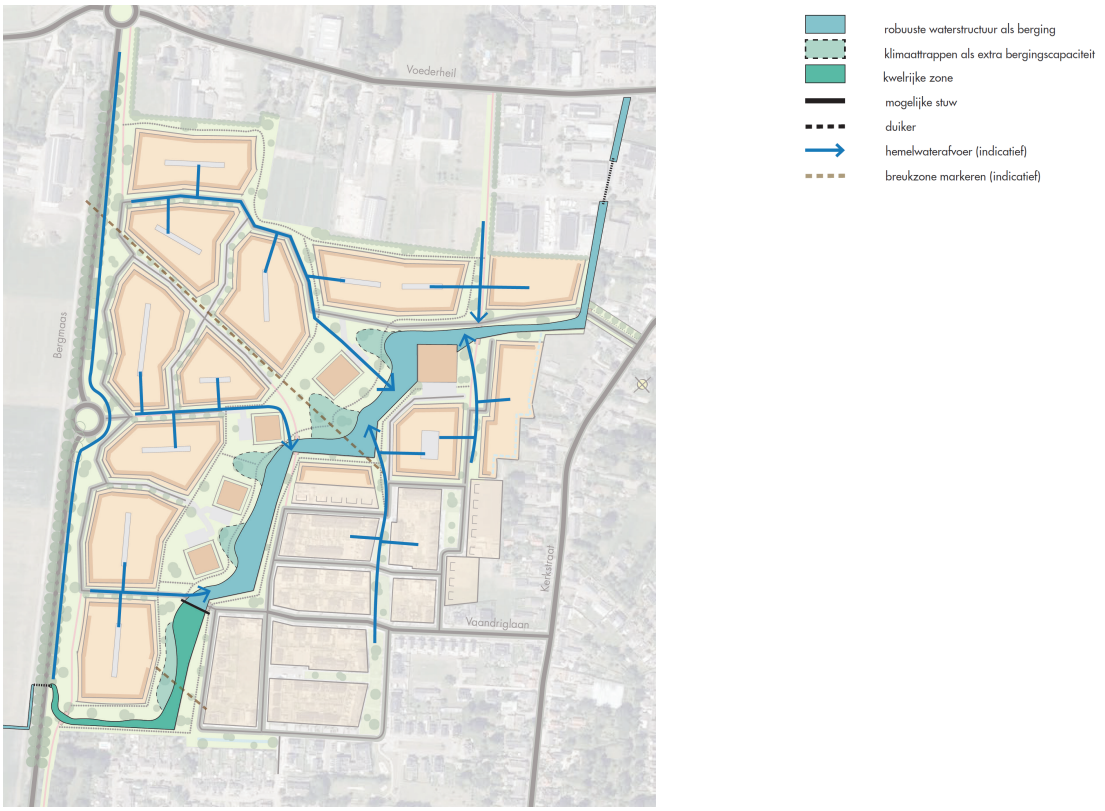
Aan de zijde van de Bergmaas is het mogelijk gewenst om vanwege de geluidsbelasting te kiezen voor drie volle bouwlagen met accenten van vier lagen. Ook hier geldt dat accenten middels een hogere bouwhoogte of een volledige derde/vierde bouwlaag met platdak kan worden bereikt. Belangrijk bij de verdere uitwerking is dat er binnen de gewenste functionaliteit nog steeds een gedifferentieerd beeld ontstaat waarbij ook nog kapvormen worden toegepast.

Groen en openbare ruimte

Met de ontwikkeling van Repelakker III is heel Repelakker ontwikkeld. Te midden van deze wijk ligt het centrale park dat Repelakker I-II en Repelakker III met elkaar verbindt. Naast een ruimtelijke verbinding moet het park ook sociaal verbinden. Er is daarom volop plek om te recreëren, te spelen en te ontmoeten. Het moet een parkzone worden met een hoge natuur- en verblijfskwaliteit. Ook op het gebied van biodiversiteit en natuur moet een park in verbinding staan met zijn omgeving. Het watersysteem is hier een mooi voorbeeld van. In het park en op de andere groene plekken komen talloze bomen, struiken en planten te staan. De precieze toepassing van de beplanting zal in het vervolgtraject middels een landschapsplan invulling krijgen.

Waterberging
De aanleiding voor de ligging van de centrale parkzone is in basis de natuurlijke laagte en ligging van de A-watergang. Deze A-watergang is van belang voor de afwatering van het gehele watersysteem van het waterschap in de omgeving. Er moet dan ook sprake blijven van een doorstroomfunctie voor het water door Repelakker (zuid naar noord). Deze functie wordt functioneel gekoppeld aan een bergingsfunctie voor de hele wijk. De A-watergang en de bestaande watervoorzieningen aan de rand van Repelakker I-II worden samengevoegd in één systeem. De centrale parkzone heeft daarmee een belangrijke waterbergende functie.

Gezondheid en beweging
De opzet van Repelakker biedt ruimte om mensen in beweging te krijgen. Dit zorgt voor een betere gezondheid en een vitale wijk. Goede wandel- en fietsverbindingen en een uitnodigend park voor de deur nodigt de bewoners uit om naar buiten te gaan.

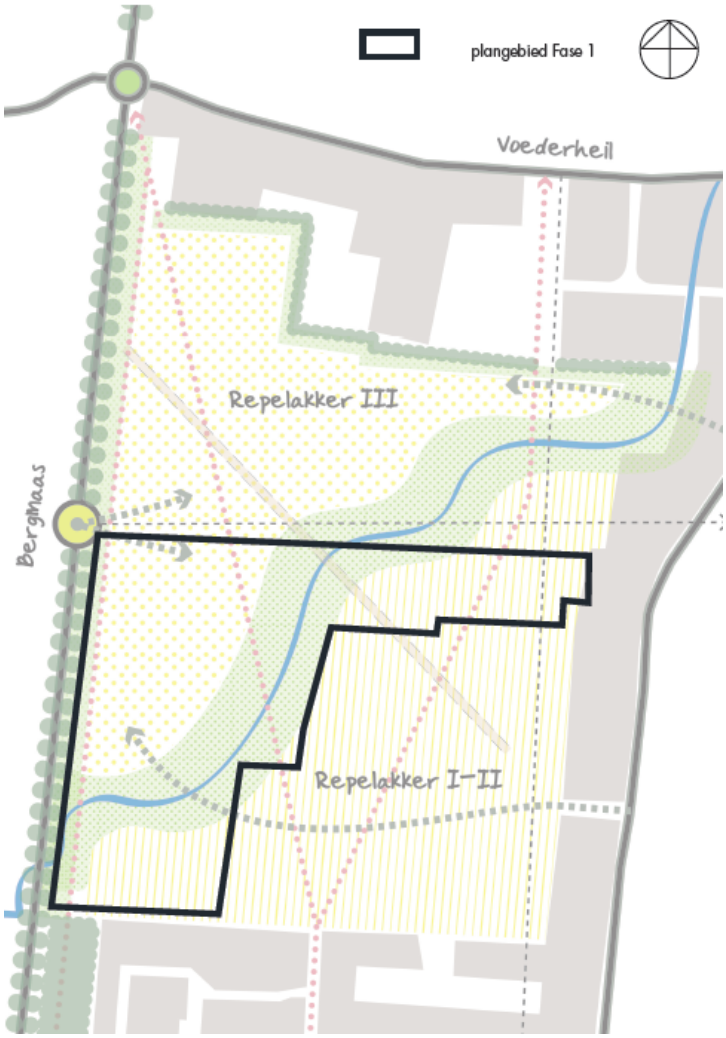
Binnen de openbare ruimte kunnen voldoende voorzieningen worden getroffen die hieraan invulling geven. Tegelijkertijd dient er ook ruimte te zijn voor losse buurtinitiatieven. Het autoluwe binnengebied biedt voldoende kansen voor spelen, sporten en recreëren. Ook liggen er kansen voor natuurlijk spelen en zwemmen nabij en in de waterberging.

Naast de centrale parkzone liggen er ook diverse kleinere groenplekken in de wijk. Hier is ruimte voor kleinere speelplekken die de aanliggende buurt voorzien.

3.1.4 Repelakker III fase 1

De totaalvisie van Repelakker III is gericht op de lange termijn planning tot circa 2050. Om te bouwen voor de vraag voor de nabije toekomst wordt in eerste instantie ingezoomd op fase 1.
Dit is ook de fase waarvoor in dit bestemmingsplan de juridische regeling en verbeelding zijn opgenomen.

TOTAALSVISIE REPELAKKER III MET IN ZWART AANGEDUID FASE 1

3.1.4.1 Programma

Fase 1 betreft het zuidelijke deel dat aansluit op Repelakker I-II. Het gebied betreft een logische uitbreiding van de bestaande wijk en biedt de ruimte aan de gewenste 200 woningen.

Zoals in onderstaande tabel zichtbaar is worden in fase 1 woningen in zowel huur als koop voorzien en in de diverse prijsklassen. Het plan voorziet in de realisatie van 50 sociale huurwoningen (ca. 25%), 47 middeldure huur/koopwoningen (24%), 10 goedkope koopwoningen (5%) en 27 koopwoningen op de NHG grens (14%).

		aantal	aandeel
Sociaal	sociale huur rijwoning	40	20,0%
	sociale huur levensloopbestendig	10	5,0%
	Goedkope koop	10	5,0%
Middelduur	Middelduur rijwoning	22	11,0%
	Middelduur levensloop	5	2,5%
	Middelduur appartement levensloopbestendig*	20	10,0%
vrije sector	Dure koop levensloopbestendig	10	5,0%
	Levensloop NHG	5	2,5%
vrije sector	Rijwoning NHG	22	11,0%
	Dure koop tweekapper	24	12,0%
	Dure koop vrijstaand	6	3,0%
	dure koop appartement	0	0,0%
	dure koop hoekwoning	16	8,0%
	dure koop bouwkavel	10	5,0%
		200	100%

3.1.4.2 Kernkwaliteiten gebiedsvisie

Met de fasering naar 2 fasen kunnen ook voor deze eerste fase vrijwel alle kernkwaliteiten behouden worden. In navolgende paragrafen wordt nader ingezoomd op de consequenties van de fasering. Hierin wordt aangegeven op welke punten er in Fase 1 van de kernkwaliteiten van de totaalvisie wordt afgeweken.

KernkwaliteitLandschap

- **Centrale parkzone**:
  Dit centraal gelegen park wordt een robuuste landschapszone die als verbindend element tussen Repelakker I-II en Repelakker III fungeert. Binnen deze parkzone is ruimte voor de ontwikkeling van natuur, waterberging, recreatie en wonen. De landschapszone heeft altijd een minimale breedte van 30 meter, gemeten vanaf de huidige en toekomstige erfgrenzen (enkele overschrijdingen toegestaan). De zone is nader in te vullen met verhouding groen en blauw, mede afhankelijk van het benodigde watersysteem. Binnen de landschapszone is bestemmingsverkeer toegestaan en zijn er maximaal 4 solitaire gebouwen (stapstenen) mogelijk die geïntegreerd moeten worden in het landschap. Dit geldt ook voor het bijbehorende parkeren.

  Fase 1: in plaats 4 solitaire bebouwingsclusters mogen er maximaal 2 gerealiseerd worden.

- **Zone Voederheil:**
  Fase 1 valt niet binnen deze zone.

- **Zone Bergmaas:**
  Het autoverkeer van de Bergmaas brengt veel geluidhinder met zich mee. Om toch een goed woon-en leefklimaat voor de nieuwe woningen te realiseren dienen hier geluidsafschermende maatregelingen genomen te worden. Deze maatregelingen dienen richting de Bergmaas niet veel hoger te zijn dan 1,5 meter, zodat er een zichtrelatie blijft vanuit de Bergmaas naar de nieuwe woningen en vanuit woningen naar het landschap richting Zevenhuis. In tegenstelling tot de rest van Zeeland presenteert Repelakker III zich hier met de voorzijde aan de Bergmaas. Dit leidt tot de opgave om hier een dorpse uitstraling te realiseren en een grote wand te voorkomen. Echter is het vanuit een geluidsafschermende werking voor de rest van Repelakker III gewenst om wat hoger te bouwen. Hier ligt een ontwerpopgave. In de zone Bergmaas kan geparkeerd worden zolang dit in balans is met het groen en goed is ingepast.

  Ook voor fase 1 is bebouwing met de voorzijde aan de Bergmaas beoogd. Deze kernkwaliteit blijft ongewijzigd.

- **Breuklijn:**
  Het breuklijnen- en wijstonderzoek geeft in principe geen aanleiding om in het plan rekening te houden met breuklijnen. Desalniettemin wordt de vermoedelijke ligging van een dieper gelegen breuklijn wel als uniek kenmerk aangemerkt en als kans voor het ontwerp aangegrepen. Dat betekent dat er ter plaatse van deze lijn geen bebouwing zal komen, maar dat deze lijn juist geaccentueerd wordt met een groen- en waterstructuur (in de
  straat).

Er ligt nog maar een klein deel van de vermoedelijke breuklijn binnen het plangebied voor Fase 1. De kansen voor het ontwerp zijn hierdoor minder nadrukkelijk aanwezig.

- **Water:**
  Het relatief hoge grondwater betekent dat infiltratie van het hemelwater in het beginsel lastiger is en er dus veel oppervlakte water gecreëerd moet worden om al het hemelwater bij hevige buien op te vangen. De bestaande A-watergang biedt hiervoor de basis. Deze A-watergang moet worden geïntegreerd in één totaal watersysteem. Hiervoor zal nog moeten worden afgestemd met het waterschap om onder andere de doorstroomfunctie van de A-watergang te waarborgen. Naast het afvoeren van al het hemelwater zal ook gekeken moeten worden daar de beperkte mogelijkheden van vasthouden en infiltreren op eigen perceel en in de straten.
  Vanwege de fasering zal het deel van de A-watergang dat buiten het plangebied voor

  Fase 1 valt zijn huidige ligging en vorm behouden. Voor het deel binnen Fase 1 blijft de kernkwaliteit nog wel ongewijzigd. Daarnaast wordt de huidige waterberging die voor Repelakker I-II aan de oostzijde van de bestaande bebouwing is aangelegd geïntegreerd in één totaal systeem.

Kernkwaliteit- Dorps wonen

- **Woonstraten:**
  Voor Repelakker III ligt er een kans om de buurt een onderscheidend karakter te geven van Repelakker I-II, waarin tegelijkertijd ruimte wordt gegeven aan de thema's van deze tijd. Er wordt hier een kleinschalige dorpse sfeer nagestreefd door meer hoekverdraaiingen in de straten te brengen en lange doorzichten te vermijden. Zo ontstaan er meer intiemere woonstraten die vervolgens op de grotere gemeenschappelijke groene zones uitkomen. Uitzonderingen hierop zijn de doorzichten ter plaatse van de mogelijke breuklijn en de zichtlijnen, hier is juist een onderbroken lijn gewenst. De woonstraten krijgen een groene uiterlijk door in het profiel rekening te houden met ruimte voor groen en afwatering. Auto's zijn te gast en parkeren moet zo veel mogelijk worden vermeden. Daarnaast wordt een diversiteit aan woningtypes nagestreefd om een kleinschalig en divers straatbeeld te creëren.

  De beoogde zichtlijnen vanaf de entrees in de totaalvisie vallen in fase 1 buiten het plangebied. Desondanks kan nog steeds gekeken worden of er binnenplans zichtlijnen op de kerk en de molen opgenomen kunnen worden. De kernkwaliteit blijft verder ongewijzigd.

- **Bouwhoogte:**
  De basis voor Repelakker III (en I-II) is de Zeelandse schaal. Dit betekent dat er hoofdzakelijk sprake zal zijn van woningen die bestaan uit drie lagen (inclusief kap of plat). Vanuit deze basis zijn er verbijzonderingen en afwijkingen mogelijk (zowel in de hoogte als in de laagte) die de diversiteit in de wijk bevorderen. Zo wijken de vier solitairen in de parkzone af van de gemiddelde woonvorm. Daarom is het goed mogelijk dat hier meer afwisseling in bouwhoogtes en daktypes ontstaat. Voor grondgebonden solitairen geldt dat deze dienen aan te sluiten bij de grondgebonden woningen in de directe omgeving. Voor niet grondgebonden solitairen geldt een maximum van vier bouwlagen, waarbij een eventuele parkeerkelder en overige voorzieningen zoals bergingen niet is inbegrepen. Voor een parkeerkelder bij een niet grondgebonden soliair geldt dat de bouwlaaghoogte van de parkeerkelder maximaal 1 bouwlaag hoog is vanaf het maaiveld. Daarnaast kan er op een enkele plek een (hoogte-)accent gelegd worden van maximaal vijf bouwlagen. Aan de zijde van de Bergmaas is het mogelijk gewenst om vanwege de geluidsbelasting te kiezen voor drie volle bouwlagen met accenten van vier lagen. In paragraaf 3.3.3 staat de opgave die hier ligt om de dorpse uitstraling te bewaken reeds beschreven.

  Fase 1: In plaats van 4 solitaire zijn er maximaal 2 solitairen toegestaan. De uitzondering voor een enkel accent met 5 bouwlagen komt te vervallen. De kernkwaliteit blijft verder ongewijzigd.

Kernkwaliteit- Mobiliteit

- **Gemotoriseerd verkeer:**
  Om het toekomstige verkeer goed af te wikkelen is spreiding van het verkeer noodzakelijk om overbelasting op een van de omliggende wegen te voorkomen. Om de huidige en toekomstige situatie goed in kaart te brengen heeft bureau Megaborn een verkeersonderzoek gedaan. Uitgangspunten hierbij waren dat het verkeer in het centrum niet mocht toenemen en er een verspreiding van het verkeer op het omliggende netwerk optreedt. Vanuit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het gewenst is om de nieuwe wijk op drie plekken te verbinden met het omliggende netwerk. De ontsluiting richt zich op een aansluiting op de Bergmaas (rotonde of

kruising), een aansluiting op de Kerkstraat (ter hoogte van het tankstation) en een aansluiting op Repelakker II (verlengde van de Vaandriglaan). De nieuw te ontwikkelen woonwijk maakt volledig onderdeel uit van de 30 km/uur zone. Daarnaast zal gekeken worden waar in het plan woonerven met een lagere snelheid toegevoegd kunnen worden. Om spreiding te stimuleren en sluipverkeer tegen te gaan, is het gewenst dat de nieuwe verbindingen naar de omliggende wegen niet te direct zijn. Dit komt terug in het stratenpatroon dat diverse hoekverdraaiingen kent. Om de centrale parkzone nog meer kwaliteit te geven is het streven om dit gebied verkeersluw te maken. Dit betekent dat er geen doorlopende wegen voor gemotoriseerd verkeer lopen, maar dat er voornamelijk voor bestemmingsverkeer iets wordt aangelegd. Hieronder vallen ook de solitairen die in de centrale parkzone liggen. Voor het parkeren bij deze blokken is het wenselijk dat er een groen beeld blijft en de auto's uit het zicht worden onttrokken.

Fase 1: vanwege de fasering is het aantal woningen en daarmee het aantal verkeersbewegingen aanzienlijk lager. Derhalve zal de wijze van de aansluiting van het gemotoriseerd verkeer heroverwogen moeten worden. De verkeersaansluiting op de Kerkstraat ter plaatse van het tankstation ligt buiten het plangebied van fase 1 en is daarmee geen optie meer. De aansluiting op de Vaandriglaan is nog wel steeds mogelijk en gewenst (zie ook paragraaf 5.6.1).

- **Langzaam verkeer:**
  Het fietsverkeer rijdt momenteel over de Voederheil en de Kerkstraat richting het centrum. Dit brengt gevaarlijke situaties met zich mee omdat ze hetzelfde wegvak gebruiken. Derhalve is de wens uitgesproken om alternatieve noord-zuid verbindingen in het nieuwe plan Repelakker op te nemen vanaf rotonde Voederheil-Bergmaas, langs Bergmaas naar het zuiden richting de bushalte bij Tweehekken en vanaf Voederheil op de directe zichtlijn naar de kerk. De centrale parkzone biedt volop plek om te wandelen en te verblijven. Zoals reeds vermeld wordt het gebied zoveel mogelijk autoluw ingericht. Daarnaast komen er diverse paden in het park te liggen zodat er kwalitatieve en logische wandelroutes ontstaan.

  Fase 1: De aansluitingen van de beoogde fietsverbindingen richting de bushaltes en aansluiting aan de Voederheil liggen buiten het plangebied. Er zal nader bekeken worden of deze fietsverbindingen vooruitlopend op fase 2 toch al aangelegd kunnen worden. De kernkwaliteit aangaande de inrichting van de centrale parkzone blijft verder ongewijzigd.

- **Parkeren:**
  Om binnen de woonstraten in te zetten op kwaliteit is het streven om het parkeren zo veel mogelijk uit het straatbeeld te houden. Een groot deel van het parkeren zal daarom worden opgelost binnen woonblokken waar minimaal 1 parkeerplaats per woning opgenomen moet zijn. Qua behoefte zal er een deel van het parkeren nog wel op geconcentreerde parkeerplaatsen aan de rand van de wijk of beperkt in de straat plaatsvinden. Voor het parkeren in de openbare ruimte geldt dat deze zo veel mogelijk groen worden ingepakt en uit het zicht worden onttrokken. Voor het beleid aangaande parkeren is het Parapluplan wonen en parkeren Landerd leidend.

  Fase 1: Deze kernkwaliteit blijft ongewijzigd (zie ook paragraaf 5.6.2).

Samenvattend kan worden gezegd dat ook met een gefaseerde ontwikkeling van het gebied de kernkwaliteiten uit de gebiedsvisie in het plan tot uiting kunnen worden gebracht.

3.1.4.3 Stedenbouwkundige uitgangspunten

Om te zorgen voor een juiste inpassing van Repelakker III in de bestaande omgeving en om de beoogde dorpse sfeer te waarborgen is de notitie 'Stedenbouwkundige uitgangspunten' opgesteld. Dit document gaat in op stedenbouwkundige principes en richtinggevende kaders voor de beeldkwaliteit en is bijgevoeggd als bijlage 2. Op basis van een opgesteld vlekkenplan (net zoals dat in de Gebiedsvisie is gedaan) is naar een mogelijke invulling van fase 1 gekeken. Hieruit zijn de stedenbouwkundige principes en richtinggevende kaders voor de beeldkwaliteit herleid.

Binnen fase 1 is een onderscheid te maken tussen diverse zones met ieder hun eigen stedenbouwkundige principes en richtinggevende kaders voor de beeldkwaliteit. De te onderscheiden zones zijn:

- Wonen aan het erf
- Wonen aan de dorpsrand
- Wonen aan het park
- Wonen in het park

• Wonen in Repelakker II

Naast deze zones zijn er ook stedenbouwkundige principes voor het verkeer, het groen en de waterberging op genomen. Al deze kaders zijn vastgelegd in de notitie 'Stedenbouwkundige uitgangspunten' dat apart zal worden vastgesteld door de raad. en daarmee kader stellend zal zijn voor het nader op te stellen stedenbouwkundig plan, landschapsplan en beeldkwaliteitplan.

3.2 Duurzame en gezonde leefomgeving

3.2.1 Inleiding

''Een duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoet komt aan de noden van het heden zonder de behoeftevoorziening van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen. Het gaat daarbij om meer dan alleen de zorg om het milieu. Een ontwikkeling is duurzaam als ook rekening wordt gehouden met economische, menselijke en sociale aspecten. Want niet alleen natuurlijke bronnen zijn schaars, ook een hoogopgeleide en gezonde bevolking, goed werkende sociale netwerken, maatschappelijk vertrouwen, machines en infrastructuur zijn niet onbeperkt aanwezig.''

3.2.2 Energie

De uitwerking van het klimaatakkoord leidt ertoe dat er een grote opgave ligt in de gebouwde omgeving ten aanzien van de energietransitie. De landelijke opgave voor 2030 bestaat uit 49% reductie van CO2 uitstoot en in 2050 moet de CO2 uitstoot 0 zijn. Dit betekent bij de ontwikkeling van Repelakker III dat gebruik van energie en de wijze waarop dit wordt ingevuld een belangrijke positie inneemt omdat er op termijn geen fossiele brandstoffen meer gebruikt zullen worden en er alleen gebruikt wordt gemaakt van hernieuwbare energie. Met ingang van 1 juli 2018 is landelijk een eerste stap gezet en mogen geen nieuwe gasaansluitingen worden gerealiseerd. Bij dit plan is daarom energie neutrale ontwikkeling van deze locatie het uitgangspunt. Voor de nieuwe woningen is BENG het uitgangspunt. De energiebehoefte en de wijze waarop de energie lokaal wordt opgewekt dient in een vroeg stadium onderzocht te worden. Waar liggen de kansen voor dit gebied? Liggen er kansen voor collectieve voorzieningen? Hoe kan er in het ontwerp optimaal gebruikt worden gemaakt van de zon?

3.2.3 Water

Met een veranderend klimaat is het Hydrologisch neutraal ontwikkelen (HNO) van belang. Met toenemende stortbuien neemt de druk op het rioolsysteem toe met grote overlast voor gebouwen en de openbare ruimte tot gevolg. Door het slim toepassen van halfverharding en groene daken kan het hemelwater tijdelijk worden vastgehouden en vertraagd worden afgevoerd. Daarnaast geeft minder verharding minder hittestress bij warme dagen en zorgt het water in de openbare ruimte voor verkoeling.

3.2.4 Groen

Vanwege de ligging in het stedelijk gebied zijn behouden en nieuw realiseren van natuurwaarden vanzelfsprekend. De beoogde groene uitstraling van de openbare ruimte biedt kansen om een aantrekkelijk verblijfsklimaat voor de gebruikers, maar ook voor gebiedseigen planten en dieren te creëren. Door groen met natuurwaarden toe te passen, neemt de biodiversiteit en uitstraling van het groen toe. Daarnaast zorgt meer groen voor een gezondere leefomgeving vanwege de opname van stikstof en CO2, het vast houden van water en het tegengaan van hittestress. Daarnaast moet het groen ook een goede gebruikswaarde hebben. Het groen moet uitnodigen tot verblijf en moet initiatieven stimuleren. Hierdoor ontstaat een ontmoetingsruimte waar de sociale cohesie van de omgeving kan worden versterkt.

3.2.5 Mobiliteit

De mobilitietsvraag is onderhevig aan de toenemende techniek en heeft zijn weerslag op het ontwerp van de openbare ruimte. De toenemende vraag naar elektrische auto's vraagt bijvoorbeeld ook om de juiste voorzieningen. Daarnaast is er een toename van het aantal deelauto's en zijn we met z'n allen steeds meer aan het bestellen. Het ene leidt tot minder parkeerbehoefte, het ander leidt tot meer verkeersbewegingen door bezorgdiensten. Door de juiste voorzieningen te treffen wordt voorzien in de behoefte van de verschillende mobiliteitsvragers. Door ook goede verbindingen voor langzaam verkeer en openbaar vervoer te ontwerpen, wordt het gebruik van de auto ontmoedigt, het geen leidt tot minder fijnstof en druk op de wegen.

3.2.6 Natuurinclusief bouwen

Onder natuurinclusief bouwen volgen wij de definitie van de gemeente Den Haag: *oprichten van bouwwerken en inrichting van de omgeving van gebouwen zodanig dat natuurwaarden er baat bij hebben. De maatregelen kunnen hard zijn (bijv. nestkasten) of zacht (bijv. tuinen). Ze kunnen betrekking hebben op beschermde plant- en diersoorten of op algemene soorten.*

De gemeente Maashorst is voornemens beleid op te stellen met betrekking tot natuurinclusief bouwen waarmee de bewoners en ontwikkelaars gestimuleerd worden natuurinclusief te bouwen. Dit natuurinclusief bouwen kan gebouwgebonden zijn of in de buitenruimte plaatsvinden.

Voorbeelden van natuurinclusief bouwen zijn:
Gebouwgebonden:
- inbouwstenen voor gierzwaluwen, huismussen, vleermuizen, bijen inmestselen;
- plaatsen van nestpannen tussen dakpannen;
- volledig toegankelijke nokvorst voor gierzwaluwen en/of vleermuizen plaatsen;
- volledig toegankelijke spouwmuur of tussenspouw voor vleermuizen realiseren;
- toegang en ruimte voor vleermuizen in (schijn)schoorstenen realiseren;
- groen dak, zowel bij platte als bij hellende daken;

Buitenruimte
- halfbestrating toepassen;
- gebouwgebonden buitenruimte inzaaien met ecologisch bloemenmengsel;
- planten van inheemse boomsoorten;
- vleermuisvriendelijk verlichten van buitenruimte:
- plaatsen van een huiszwaluwtil.

Met de ontwikkelaars zal in de anterieure overeenkomst afspraken gemaakt worden over de wijze waarop natuurinclusief bouwen binnen het plangebied wordt toegepast. Ook zal bij de uitwerking van de openbare ruimte dit aspect meegenomen worden.

3.2.7 Klimaatadaptatie en vergroening

Door de woningbouwontwikkeling zal een deel van het plangebied verhard worden ten opzichte van de huidige situatie. Door waterdoorlatende bestrating of vergroening toe te passen kan het verhardingspercentage verminderd worden.

Gebruik van koper, zink en lood hebben een negatief effect op de waterkwaliteit. Wadi's of groengebieden waar regenwater op uitloopt dat in aanraking is geweest met zinken of koperen afwerkingen van bouwdelen zullen gemonitord moeten worden op zware metalen. De voorkeur heeft het dan om deze materialen niet te gebruiken.

Er wordt rekening gehouden met koelere plekken en het tegengaan van het opwarmen van de stedelijke omgeving tijdens perioden van hitte door in de uitwerking van het stedenbouwkundig plan ook de plaatsing van groen en bomen om verkoeling nabij de woningen te realiseren.

3.2.8 Klimaatmitigatie

Gebouwen moeten voldoen aan de BENG normen. Echter kunnen gebouwen voldoen aan deze normen, maar nog steeds onnodig veel energie verbruiken.

Daarnaast kan er bij de bouw van het gebouw nagedacht worden over bijvoorbeeld de oriëntatie of vorm van de daken: hoe kan het dak extra geschikt worden gemaakt voor voldoende zonnepanelen.

Met bovenstaande aspecten zal bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan en de bouwplannen rekening worden gehouden.

Daarnaast kan er bij de bouw van het gebouw nagedacht worden over bijvoorbeeld de oriëntatie of vorm van de daken: hoe kan het dak extra geschikt worden gemaakt voor voldoende zonnepanelen.

3.2.9 Circulariteit

Binnen deze woningbouwontwikkeling zal bij de nadere uitwerking ook het aspect circulariteit bezien worden om daarmee in te zetten op lange levensduur van de woningen en hergebruik van materialen.

Hoofdstuk 4 Beleid

In dit hoofdstuk wordt het plan getoetst aan het relevante vigerende beleid. Achtereenvolgens komt aan de orde het beleid op:

- nationaal niveau;
- provinciaal niveau;
- gemeentelijk niveau.

4.1 Nationaal niveau

4.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een integraal kader voor het ruimtelijk beleid en mobiliteitsbeleid op rijksniveau, en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de SVIR worden de ambities van het Rijk tot 2040 geschetst, alsmede doelen, belangen en opgaven tot 2028. In de SVIR kiest het Rijk voor minder nationale belangen en eenvoudiger regelgeving.

De reeds ingezette trend om aan de provincies en gemeenten ruimte te laten inzake de ruimtelijke ontwikkelingen wordt versterkt in de SVIR.

Het Rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het Rijk laat de ruimtelijke ordening meer over aan gemeenten en provincies. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op 13 nationale belangen. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Rijk richt zich met de Structuurvisie op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de belangen voor Nederland als geheel, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer, energie en natuur. Daarbij horen ook waterveiligheid en milieukwaliteit, evenals de bescherming van het werelderfgoed.

De voorliggende plan valt niet onder de genoemde nationale belangen in de SVIR en is niet strijdig met de uitgangspunten uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Het planvoornemen voorziet in de realisatie van woningen in diverse categorieën. De nieuwe wijk zal worden gesitueerd aan de westrand van de kern Zeeland grenzend aan het buitengebied. Het betreft een ontwikkeling waarbij woningen worden gerealiseerd, bestaande uit voornamelijk 2 bouwlagen met kap en enkele accentgebouwen met maximaal 5 lagen. Door voor flexibiliteit te kiezen in het plan wordt aangesloten op de actuele woonbehoeften van initiatiefnemers. Op deze manier wordt er een bijdrage geleverd aan het creëren van een aantrekkelijk en hoogwaardig woonmilieu. Op de belangen van en eventuele beperkingen vanwege de genoemde militaire vliegbases wordt in navolgende paragraaf nader ingegaan. Kort gezegd blijkt daaruit dat er op dat punt geen belemmeringen zijn voor dit plan.

4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De in de SVIR opgenomen nationale belangen krijgen een wettelijke grondslag in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

De werking van het Barro is naar plaats beperkt. Het plangebied ligt op minder dan 15 km van het militaire vliegveld Volkel. Derhalve gelden bepaalde hoogtebeperkingen. In paragraaf 5.13 vindt hiervan een nadere uitwerking plaats. Daaruit wordt geconcludeerd dat het bouwplan ruim onder de maximaal toegestane hoogte blijft. Het project vormt daardoor geen belemmering voor het nationale belang "Militaire terreinen en objecten".

Conclusie
Het project vormt geen belemmering voor de nationale belangen die middels het Barro beschermd zijn.

4.1.3 Besluit ruimtelijke ordening: Ladder voor Duurzame Verstedelijking

De ladder voor duurzame verstedelijking is een nadere invulling van het vereiste om door middel van zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming tot ruimtelijke plannen te komen. Indien sprake is van een zogenoemde 'stedelijke ontwikkeling' dient een afweging plaats te vinden aan de hand van de treden van voornoemde ladder. Op grond van artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient een onderbouwing te worden opgenomen in de toelichting op een bestemmingsplan, waaruit blijkt:

De ladder voor duurzame verstedelijking is een nadere invulling van het vereiste om door middel van zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming tot ruimtelijke plannen te komen. Indien sprake is van een zogenoemde 'stedelijke ontwikkeling' dient een afweging plaats te vinden aan de hand van de treden van voornoemde ladder. Op grond van artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient een onderbouwing te worden opgenomen in de toelichting op een bestemmingsplan, waaruit blijkt:
- dat het plan - voor zover dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt - voorziet in een behoefte aan die ontwikkeling;
- indien die ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt buiten het bestaand stedelijk gebied, niet in die behoefte kan worden voorzien binnen bestaand stedelijk gebied.

Alvorens te toetsen aan voornoemde tredes van de ladder, dient te worden vastgesteld of sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Dit begrip is in artikel 1.1.1 Bro gedefinieerd als 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

Ten behoeve van de ladderonderbouwing is door 'Poelman van den Broek advocaten' een ladderonderbouwing voor fase 1 van Repelakker III opgesteld. Deze onderbouwing is opgenomen als bijlage 3.

In de memo zijn de volgende conclusies getrokken:

1. Is er sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling
   Van een nieuwe stedelijke ontwikkeling is in beginsel sprake als het nieuwe bestemmingsplan meer bebouwing (meer dan 11 woningen) mogelijk maakt of een functiewijziging van zodanige aard en omvang dat sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Omdat in het huidige bestemmingsplan geen bebouwing (van deze omvang) mogelijk is, wordt aan de eerste voorwaarden voldaan. Het nieuwe bestemmingsplan maakt meer bebouwing mogelijk dan in het huidige bestemmingsplan mogelijk is en daarom is het nieuwe bestemmingsplan Ladderplichtig.

   Conclusie
   Dit betekent dat een beschrijving van de behoefte in ieder geval nodig is.

2. Is er voldoende woningbehoefte?
   Kwantitatief
   Op grond van de ladder dient te worden beoordeeld of sprake is van een behoefte aan een bepaalde ontwikkeling. Bij deze behoefte gaat het niet alleen om de kwantitatieve behoefte. Het kan ook gaan om de kwalitatieve behoefte, zijnde de behoefte aan het specifieke karakter van de voorziene stedelijke ontwikkeling. Stec-groep heeft op 13 april 2023 een Woningbehoefte-onderzoek uitgevoerd (zie bijlage 4).

   Specifiek ten aanzien van de kern Zeeland heeft Stec becijferd dat de komende jaren tot 2033 een toename van 255 tot 405 huishoudens te verwachten valt. Voor de periode tot 2043 Stec 330 tot 480 woningen. Aan de becijferde behoefte kan niet worden voldaan uit de (harde) plancapaciteit. Voor de gemeente is er tot 2033 slechts harde plancapaciteit van 698 woningen. Op kernniveau zijn dat er voor Zeeland 102.
   Gelet op de ontwikkelingen in de markt en daarmee gepaard gaande onzekerheden adviseert Stec bovendien om te sturen op 130% van de kwantitatieve behoefte zodat er uiteindelijk ook voldoende woningen zullen worden gerealiseerd.

   Kwalitatief
   Naast de kwantitatieve behoefte is ook de kwalitatieve behoefte van belang. Uit het rapport van Stec blijkt vooral een behoefte aan grondgebonden koop en appartementen/nultredenwoningen in alle segmenten, ongeacht het scenario waarmee rekening wordt gehouden. De plannen voor met name sociale huur en appartementen en nultredenwoningen blijft het sterkst achter. Gelet op het Stec-rapport is sprake van zowel

een kwantitatieve als een kwalitatieve behoefte.

Het plan voorziet in de realisatie van 50 sociale huurwoningen (ca. 25%), 47 middeldure huur/koopwoningen (24%), 10 goedkope koopwoningen (5%) en 27 koopwoningen op de NHG grens (14%). Daarmee is het aandeel betaalbaarheid 67%. Naast de behoefte aan sociale woningen voorziet Repelakker II met 55 nultredewoningen ook in een deel van de behoefte aan levensloopbestendige woningen en worden 20 appartementen toegevoegd.

Conclusie
De ontwikkeling is gelet op het voorgaande dus nodig om aan de kwantitatieve behoefte op gemeente niveau te kunnen voldoen, maar de locatie is zelfs cruciaal om aan de behoefte voor de kern Zeeland te kunnen voldoen.
De zachte plancapaciteit bedraagt 3055 woningen en 351 woningen op kernniveau van Zeeland. Deze locatie maakt al onderdeel uit van die zachte plancapaciteit.

Het voorgaande betekent ook dat naast de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte ook voldoende ruimte in de plancapaciteit is, om Repelakker III te realiseren.

3. Ligt het plangebied binnen bestaand stedelijk gebied?
Bij de beantwoording van deze vraag dient volgens de jurisprudentie van de Afdeling te worden beoordeeld of het voorgaande bestemmingsplan binnen het gebied reeds een stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca mogelijk maakt, of het gebied op grond van het voorgaande plan kan worden beschouwd als bij een bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.

Wanneer het voorgaande plan een zodanig samenstel van bebouwing niet mogelijk maakt is het relevant of het gebied niet als behorend bij zodanig bestaand stedenbouwkundig samenstel kan worden aangemerkt. Omstandigheden als bijvoorbeeld de situering van het plangebied aansluitend aan bebouwing en omgeven door een doorgaande weg, de aanduiding van het plangebied in de toepasselijke provinciale verordening als bestaand stedelijk gebied en de vermelding van het gebied in een structuurvisie kunnen aanleiding zijn toch te kunnen worden aangemerkt als behorend binnen een bestaande stedenbouwkundig stelsel.

Het plangebied van de voorgenomen ontwikkeling is, zoals duidelijk is te zien op onderstaande afbeelding, ingesloten door bebouwing. Zo beschouwd behoort het plangebied binnen een bestaand stedenbouwkundig samenstel.

Daarnaast is in het bestemming een ruime bestemming opgenomen waarin ook de ontwikkeling van niet-agrarische (neven)activiteiten, zoals wonen, recreatie en kleinschalige bedrijvigheid mogelijk is. Ook is het plangebied in de structuurvisie Landerd aangeduid als woonbuurt (zie paragraaf 4.3.1).

Gelet op de ruime bestemming en de aanduiding van het plangebied als woonbuurt in de structuurvisie, is het plangebied beleidsmatig aan te merken als bestaand stedelijk gebied. Ook de ligging van het plangebied aan de rand van de kern van Zeeland, ingesloten door bebouwing en doorgaande wegen rechtvaardigen de typering van het plangebied als bestaand stedelijk gebied.

Er is bezien of de ontwikkeling elders binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd. Binnen

bestaand stedelijk gebied zijn al plannen. Dit betreft vooral appartementen (centrum), maar dat hier geen ruimte is voor grondgebonden woningen, waaraan op de korte termijn behoefte is.

Conclusie
De ontwikkeling kan worden beschouwd binnen bestaand stedelijk gebied. Elders binnen het bestaand stedelijk gebied is geen mogelijkheid de woningen waaraan op korte termijn behoefte is te realiseren. Ontwikkeling binnen het plangebied past daarmee binnen het beleid.

Conclusie
Het initiatief voldoet aan het Besluit ruimtelijke ordening voor wat betreft het aspect Ladder voor Duurzame Verstedelijking.

4.2 Provinciaal niveau

Het provinciale ruimtelijk beleid is vastgelegd in de nota's:
- Omgevingsvisie Noord-Brabant;
- Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Het plan wordt aan deze nota's getoetst.

4.2.1 Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant'

In voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de provincie de Omgevingsvisie Noord-Brabant vastgesteld (14 december 2018). Deze omgevingsvisie bevat de visie van het provinciale bestuur op de Brabantse leefomgeving van de toekomst (2050). Naar de uitgangspunten van de Omgevingswet zijn daarbij geen routes naar de gestelde doelen vastgelegd, omdat daarmee een beter samenspel en draagvlak kunnen ontstaan. De Omgevingsvisie zal onder meer de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening gaan vervangen.

De Omgevingsvisie kent één basisopgave: "werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit". Elke ruimtelijke ontwikkeling moet - ongeacht de omvang - hieraan bijdragen. In vier hoofdopgaven worden nadere accenten gelegd:
1. werken aan de Brabantse energietransitie;
2. werken aan een klimaatproof Brabant;
3. werken aan een slimme netwerkstad;
4. werken aan een concurrerende, duurzame economie.

Analyse
Onderhavig plan betreft een uitbreiding van de kern Zeeland met maximaal 200 woningen. Deze ontwikkeling draagt op de volgende wijze bij aan de 'grote' hoofdopgaven.

ad 1.	De energietransitie houdt enerzijds in het verminderen van het energieverbruik en anderzijds de verduurzaming van de energie. De nieuwe woningen binnen het plangebied zullen minstens aan de in het Bouwbesluit en het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid opgenomen energieprestatie-eisen moeten voldoen. Nadere uitwerking hiervan zal plaatsvinden in het kader van de bouwplannen. Daar komt dan ook de verduurzaming van de energie aan bod, bijvoorbeeld door het aanleggen van een eigen energievoorziening.
ad 2.	Eén van de onderdelen van een klimaatproof Brabant is het zorgen voor een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting. Door, infiltratie of berging van het hemelwater in de centrale groene ruimte en op groene daken ter plaatse wordt voorkomen dat er een versnelde afvoer plaatsvindt. Het ontwerp van de woningen en de inrichting van de woonpercelen kunnen voorts een bijdrage leveren aan de klimaatadaptatie. Dit wordt in de bouwplan nader uitgewerkt.
ad 3.	Een duurzame verstedelijking draagt bij aan het komen tot een slimme netwerkstad. Uitbreiding van het bestaand stedelijk gebied is alleen wenselijk vanuit kwalitatieve overwegingen en bij een concrete markt vraag. Binnen de kern Zeeland is sprake van een vraag naar diversiteit in woningaanbod en vergroening van de kern. De concrete vraag naar woningen en een nieuwe groene openbare ruimte binnen de kern Zeeland kan hiermee worden ingevuld.
ad 4.	Onderdeel van een concurrerende en duurzame economie is het voorzien in een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Door een zorgvuldige inpassing van het woongebied wordt een bijdrage geleverd aan de leefomgeving en daarmee aan het vestigingsklimaat.

Conclusie

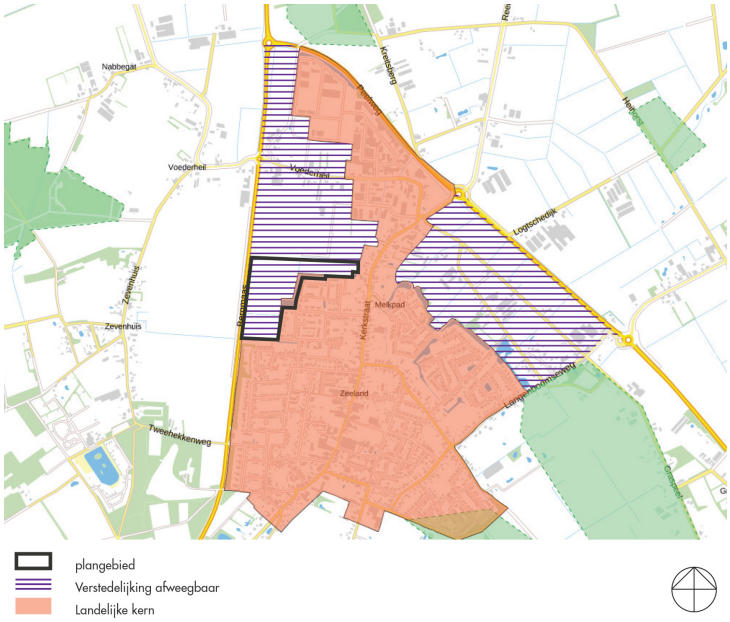
Het plan geeft invulling aan bij de opgaven van de Omgevingsvisie Noord-Brabant.

4.2.2 Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant

De Interim Omgevingsverordening (geconsolideerde versie 21 maart 2023, geometrie 1 oktober 2022) bevat de provinciale regels en randvoorwaarden met een bindende werking over de fysieke leefomgeving. Deze vloeien voort uit de in de Omgevingsvisie genoemde doelen. De Interim Omgevingsverordening is opgesteld naar de gedachtegang van de nieuwe Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2024 in werking zal treden.

Het plangebied is binnen de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant aangeduid met 'verstedelijking afweegbaar' (zie onderstaande afbeelding). Er is een basisregeling geformuleerd voor een duurzame stedelijke ontwikkeling. Uitgangspunt daarbij is dat eerst de mogelijkheden in Stedelijk gebied worden benut of de mogelijkheden in leegkomend of leegstaand erfgoed elders in de gemeente. Als er vanuit kwaliteit of kwantiteit in Stedelijk gebied onvoldoende ruimte aanwezig is, dan bestaat er de mogelijkheid dat een stedelijke ontwikkeling binnen het werkingsgebied Verstedelijking afweegbaar wordt gerealiseerd.

Deze gebieden zijn in het verleden (2004) na toepassing van de lagenbenadering en afweging aangeduid als gebieden waar, onder voorwaarden, verantwoorde uitbreidingsmogelijkheden (kunnen) liggen. Als er nieuw ruimtebeslag nodig is, wordt met toepassing van de basisprincipes uit paragraaf 3.1.2 Basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies gekeken naar een concrete invulling. De woningbouwbehoefte van voorliggend bestemmingsplan kan niet meer binnen het bestaand stedelijk gebied plaatsvinden. Er is daarom gekozen om onderhavig plangebied, ligging binnen werkingsgebied Verstedelijking afweegbaar, te ontwikkelen.

UITSNEDE INTERIM OMGEVINSGVERORDENINGNOORD-BRABANT

Hierna is verder onderbouwd waarom de ontwikkeling past binnen de Interim Omgevingsverordening.

De Interim omgevingsverordening (IOV) heeft een opbouw naar de verschillende doelgroepen. Voor onderhavig project zijn in beginsel uitsluitend de in hoofdstuk 3 opgenomen "Instructieregels aan gemeenten" aan de orde. De afdelingen in dat hoofdstuk zijn als volgt te onderscheiden (waarbij de volgorde is omgekeerd ten behoeve van vergroting van de toepasbaarheid):

- afdelingen 3.5 tot en met 3.7: de toedeling van functies;
- afdelingen 3.2 tot en met 3.4: de bescherming van gebiedskenmerken;
- afdeling 3.1: de basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies.

4.2.2.1 De toedeling van functies

Onderhavig plan betreft een uitbreiding van de kern Zeeland met maximaal 200 woningen. Voor het planvoornemen zijn onderstaande regels en basisprincipes uit de Interim omgevingsverordening van toepassing.

<u>Regels voor stedelijke ontwikkeling</u>

- artikel 3.43 afwijkende regels verstedelijking afweegbaar;

Basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies:
- artikel 3.5 zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit;
- artikel 3.6 zorgvuldig ruimtegebruik;
- artikel 3.7 toepassing van de lagenbenadering;
- artikel 3.8 meerwaardecreatie;
- artikel 3.9 kwaliteitsverbetering landschap;

Toetsing regels
Toetsing aan artikel 3.43 afwijkende regels verstedelijking afweegbaar

Regels
In afwijking van artikel 3.42 Duurzame stedelijke ontwikkeling, eerste lid, kan een bestemmingsplan, ter plaatse van Verstedelijking afweegbaar voorzien in de nieuwvestiging van een duurzame stedelijke ontwikkeling als:
a. binnen Stedelijk Gebied feitelijk of vanuit kwalitatieve overwegingen onvoldoende ruimte beschikbaar is;
b. transformatie van cultuurhistorisch waardevol of geschikt leegstaand vastgoed niet tot de mogelijkheden behoort;
c. de ontwikkeling past binnen de regionale afspraken, bedoeld in afdeling 5.4 Regionaal samenwerken;
d. de stedenbouwkundige- en landschappelijke inrichting rekening houdt met de omgevingskwaliteit en structuren in het gebied en de naaste omgeving waaronder een duurzame afronding van het Stedelijk Gebied.

Toetsing
a. Met de beoogde ontwikkeling worden maximaal 200 woningen gerealiseerd buiten het bestaand stedelijk gebied. Binnen het bestaand stedelijk gebied is hier onvoldoende ruimte voor, zie paragraaf 4.1.3. Daarnaast is in de kernen te weinig harde plancapaciteit aanwezig.
b. het realiseren van maximaal 200 grondgebonden woningen is binnen bestaand leegstaand vastgoed niet mogelijk.
c. De ontwikkeling past binnen de regionale verstedelijkingsafspraken zoals benoemd in de Brabantse Agenda Wonen en de voortgangsrapportage 2021/2022, zie paragraaf 4.1.3.
d. De kern krijgt een duurzame afronding en past binnen de landschapsstructuur. In feite is sprake van de invulling van een agrarische gebied tussen de kern en de Bergmaas.

Conclusie
De beoogde ontwikkeling voldoet aan de regels voor verstedelijking afweegbaar, er wordt voldaan aan de regels van artikel 3.43.

4.2.2.2 De bescherming van gebiedskenmerken

Vooruitlopend op de Omgevingswet richten de instructieregels zich op een evenwichtige toedeling van functies. Dit betekent dat de regels ook vanuit functies (van gebieden) zijn opgebouwd. Daarnaast richten de regels zich op een goede omgevingskwaliteit, inclusief een veilige en gezonde leefomgeving (in plaats van een goede ruimtelijke kwaliteit).

Toetsing aan artikel 3.5 zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit
Een bestemmingsplan geeft bij de evenwichtige toedeling van functies invulling aan een goede omgevingskwaliteit met een veilige, gezonde leefomgeving. Voor een goede omgevingskwaliteit en een veilige, gezonde leefomgeving wordt rekening gehouden met:
- zorgvuldig ruimtegebruik;
- de waarden in een gebied door toepassing van de lagenbenadering;
- meerwaardecreatie.

Deze aspecten worden hierna beschreven.

Toetsing aan artikel 3.6 Zorgvuldig ruimtegebruik
Hierna worden de regels van artikel 3.6 IOV N-B beschreven en vervolgens de ontwikkeling getoetst.

Regels
1. Zorgvuldig ruimtegebruik houdt in dat:
   a. de toedeling van functies in beginsel plaatsvindt binnen bestaand ruimtebeslag voor bebouwing, behalve in de gevallen dat:
      - nieuwvestiging mogelijk is op grond van de bepalingen in dit hoofdstuk;

- er feitelijk of vanuit kwalitatieve overwegingen onvoldoende ruimte is en uitbreiding, al dan niet gelijktijdig met de vestiging van een functie, op grond van de bepalingen in dit hoofdstuk is toegestaan;

b. bij stedelijke ontwikkeling toepassing is gegeven aan artikel 3.1.6, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening (ladder voor duurzame verstedelijking);
c. gebouwen, bijbehorende bouwwerken en andere permanente voorzieningen worden geconcentreerd binnen een bouwperceel

Toetsing

a. Ingevolge artikel 3.6 lid 2 wordt onder bestaand ruimtebeslag verstaan: 'bestaand stedelijk gebied of een bestaand bouwperceel'. Onder nieuwvestiging verstaat de IOV N-B: 'vestiging op een locatie waar ingevolge het geldende bestemmingsplan geen bebouwing of bedrijfsfunctie is toegestaan'. Voorliggend plan voorziet in de wijziging van het gebruik van de locatie met een agrarische bestemming naar wonen met de benodigde infrastructuur en groenvoorzieningen ten behoeve van de realisatie van maximaal 200 woningen. Binnen het bestaand stedelijk gebied is onvoldoende ruimte beschikbaar voor het beoogd aantal woningen daarnaast is uitbreiding van het stedelijk gebied op basis van artikel 3.43 afweegbaar. Er wordt daarmee voldaan aan deze regel.
b. Toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking, als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid van het Besluit ruimtelijke ordening, heeft plaatsgevonden in paragraaf 4.1.3. Daar wordt onderbouwd dat de woningen die met dit plan mogelijk worden gemaakt passen binnen de behoefte en wordt de geschiktheid van deze locatie onderbouwd.
c. De ontwikkeling vindt plaats binnen de grenzen van de omliggende wegen-, bebouwings- en bomenstructuur. De woningen wordt per bouwblok geconcentreerd, met voldoende openbare ruimte tussen de verschillende bouwblokken.

Conclusie
De beoogde ontwikkeling voldoet aan de regels voor zorgvuldig ruimtegebruik, er wordt voldaan aan de regels van artikel 3.6 van IOV N-B.

Toetsing aan artikel 3.7 Toepassing van de lagenbenadering
Hierna worden de regels van artikel 3.7 IOV N-B beschreven en vervolgens de ontwikkeling getoetst.
Regels

1. De toepassing van de lagenbenadering omvat het effect van de ontwikkeling op de lagen in onderlinge wisselwerking met elkaar en het actief benutten van de factor tijd.
2. De lagenbenadering omvat de effecten op
   a. de ondergrond, zoals de bodem, het grondwater en archeologische waarden;
   b. de netwerklaag, zoals infrastructuur, natuurnetwerk, energienetwerk, waterwegen waaronder een goede, multimodale afwikkeling van het personen- en goederenvervoer.
   c. de bovenste laag zoals cultuurhistorische en landschappelijke waarden, de omvang van de functie en de bebouwing, de effecten op bestaande en toekomstige functies, de effecten op volksgezondheid, veiligheid en milieu.
3. Door de factor tijd actief te benutten wordt rekening gehouden met de herkomstwaarde, vanuit het verleden, de (on)omkeerbaarheid van optredende effecten en de toekomstwaarde gelet op duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

Toetsing
De toepassing van de lagenbenadering is een hulpmiddel om de effecten van een ontwikkeling in beeld te brengen. Het gaat daarbij om het effect op de lagen in wisselwerking met elkaar waarbij de factor tijd actief wordt benut. Het is van belang om te weten hoe de omgeving in elkaar steekt en te kijken naar alle lagen: de ondergrond, de netwerklaag, de bovenlaag en de tijdsdimensie. Tussen deze lagen bestaat een wisselwerking. Iedere laag kent zijn eigen dynamiek, verschillende veranderingssnelheid en mate van omkeerbaarheid bij ingrepen. Voor een aantal aspecten die bij de lagenbenadering betrokken worden, bevat de IOV N-B specifieke regels, zoals het Natuur Netwerk, de groenblauwe mantel, cultuurhistorische- en aardkundige waarden, stiltegebied en delen van het watersysteem.

Er dient rekening gehouden te worden met de laag dynamische ondergrond, maar ook met de effecten op de andere lagen en met toekomstige effecten. Bij de afweging gaat het niet alleen om de effecten op de omliggende functies in het gebied maar ook op effecten van een ontwikkeling elders. Niet alleen de effecten nu maar ook de effecten naar de toekomst.

Met het beoogde plan worden maximaal 200 woningen gerealiseerd. Ten behoeve van deze ontwikkeling is de

lagenbenadering uitgevoerd. Uit de lagenbenadering blijkt dat een stedelijke ontwikkeling binnen het plangebied voorstelbaar is. De aanwezige waarden en structuren in en om het plangebied dienen daarbij in acht te worden genomen. In de opgestelde Gebiedsvisie voor deze uitbreiding is rekening gehouden met de aanwezige cultuurhistorische en landschappelijke waarden binnen het plangebied, zie hoofdstuk 3.

Daarbij wordt tevens aangesloten op waarden en structuren uit de directe omgeving. De Gebiedsvisie is middels zorgvuldige afweging (tussen ontwikkelaar, gemeente, belanghebbenden en belangstellenden) tot stand gekomen.

In hoofdstuk 5 van deze toelichting worden de effecten op onder andere de bodem, het grondwater, archeologische waarden, infrastructuur, natuurnetwerk, water, cultuurhistorische waarden en landschappelijke waarden beschreven. Hieruit blijkt dat met de beoogde ontwikkeling geen nadelige effecten aanwezig zijn.

Conclusie
De beoogde ontwikkeling voldoet aan het principe van de lagenbenadering.

Toetsing aan artikel 3.8 Meerwaardecreatie
Hierna worden de regels van artikel 3.8 IOV N-B beschreven en vervolgens de ontwikkeling getoetst.

Regels
1. Meerwaardecreatie omvat een evenwichtige benadering van de economische, ecologische en sociale aspecten die in een gebied en bij een ontwikkeling zijn betrokken, waaronder:
   a. de mogelijkheid om opgaven en ontwikkelingen te combineren waardoor er meerwaarde ontstaat;
   b. de bijdrage van een ontwikkeling aan andere opgaven en belangen dan die rechtstreeks met de ontwikkeling gemoeid zijn.
2. De fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit, bedoeld in artikel 3.9 Kwaliteitsverbetering landschap kan deel uitmaken van de meerwaardecreatie.

Toetsing
Met de voorgenomen ontwikkeling wordt meerwaarde gecreëerd door het toekennen van een nieuwe functie, namelijk de realisatie van maximaal 200 woningen. De locatie wordt fysiek en beleefbaar betrokken bij de omgeving. Voor de bestaande woningen in de omgeving worden de recreatieve waarden vergroot door de toevoeging en uitbreiding van groenstructuren.

Conclusie
Er wordt voldaan aan het basisprincipe van meerwaardecreatie.

Toetsing aan artikel 3.9 Kwaliteitsverbetering landschap
Hierna worden de regels van artikel 3.9 IOV N-B beschreven en vervolgens de ontwikkeling getoetst.

Regels
1. Een bestemmingsplan dat een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt in Landelijk gebied bepaalt dat die ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving.
2. Het bestemmingsplan motiveert dat de verbetering past binnen de gewenste ontwikkeling van het gebied én op welke wijze de uitvoering is geborgd door dat:
   a. dit financieel, juridisch en feitelijk is geborgd in het plan; of
   b. de afspraken uit het regionaal overleg, bedoeld in artikel 62 Regionaal Overleg, worden nagekomen.
3. Een verbetering van de landschappelijke kwaliteit omvat mede:
   a. de op grond van deze verordening verplichte landschappelijke inpassing;
   b. het toevoegen, versterken of herstellen van landschapselementen die een bijdrage leveren aan de versterking van de landschapsstructuur of de relatie stad-land;
   c. het behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen;
   d. het wegnemen van verharding;
   e. het slopen van bebouwing;
   f. de realisering van het Natuur Netwerk Brabant en ecologische verbindingszones;
   g. het aanleggen van extensieve recreatieve mogelijkheden.

Toetsing
Met de ontwikkeling van een uitbreidingsgebied van maximaal 200 woningen wordt het plangebied betrokken bij het stedelijk gebied. Op basis van artikel 3.43 verstedelijking afweegbaar is dit mogelijk. Hiervoor heeft een zorgvuldige afweging plaatsgevonden. Vanwege de uitbreiding in landelijk gebied is kwaliteitsverbetering

noodzakelijk.
In paragraaf 4.3.3 is de kwaliteitsverbetering landschap verder uitgewerkt.

4.2.2.3 Conclusie

Het plan past binnen het beleid van de Interim Omgevingsverordening.

4.2.3 Bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant, actualisering 2020

Voor een actueel beeld van de toekomstige bevolkingsontwikkelingen, veranderingen in de leeftijds- en huishoudenssamenstelling en de hiermee samenhangende woningbehoefte in Noord-Brabant, actualiseert de provincie Noord-Brabant regelmatig de bevolkings- en woningbehoefteprognose. Met de prognose-actualisering van 2020 wordt de vorige bevolkings- en woningbehoefteprognose uit 2017 vervangen.

De Brabantse bevolking groeit tot 2050 nog met bijna 280.000 mensen, tot ruim 2,84 miljoen inwoners. Tegen het midden van de jaren '30 krijgen de landelijke gebieden als geheel te maken met (geringe) bevolkingskrimp. In het stedelijk gebied blijft de bevolking doorgroeien, al neemt de groei ook hier af.

De komende jaren wacht Brabant nog een behoorlijke woningbouwopgave. Tot 2030 zal de woningvoorraad nog met 120.000 woningen moeten toenemen, oftewel zo'n 12.000 woningen per jaar. Dit om de verwachte groei van het aantal huishoudens op te kunnen vangen en bestaande woningtekorten terug te dringen. Regionaal zijn er grote en toenemende verschillen in groei van de woningvoorraad. De groei concentreert zich in stedelijke gebieden.

De bevolkings- en woningbehoefteprognose heeft de provincie opgesteld binnen de kaders van het eigen provinciale verstedelijkingsbeleid, gericht op het concentreren van de verstedelijking. Op provinciale schaal betekent dit, dat een belangrijk deel van de woningbouw gerealiseerd wordt in de stedelijke concentratiegebieden.

De provincie heeft een indicatie per gemeente gemaakt van de verwachte toename van de woningvoorraad. In onderstaande tabel is de indicatie van de woningvoorraad voor de gemeente Landerd opgenomen.

Gemeente	Feitelijke woning-voorraad	prognose van de woningvoorraad				indicatie toename woningvoorraad	groei-index
	2020	2025	2030	2035	2040	2020-2030	2020-2030
Landerd	6.405	6680	6680	6920	6785	475	107,4
Uden	19.020	20.060	21.015	21.590	22.075	1.995	110,5

INDICATIE WONINGVOORAAD

Overeenkomstig de Interim omgevingsverordening is deze 'programma-indicatie' richtinggevend voor regionale woningbouwafspraken en speelt ze ook een rol bij onze advisering en beoordeling van bestemmingsplannen voor woningbouw.

De actuele gegevens uit de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose vormen ook belangrijke ingrediënten voor de Brabantse Agenda Wonen (zie paragraaf 4.2.4).

In het kader van een duurzaam verstedelijkingsbeleid (zorgvuldig en zuinig ruimtegebruik) vindt de provincie het allereerst van belang, dat de mogelijkheden om het woningbouwprogramma in te zetten op binnenstedelijke locaties en op locaties met verstedelijking afweegbaar.

Vanuit de provincie sturen we bij dit alles vooral op realisatie en niet alleen op plannen. Voor voortgang van de woningbouw is het hierbij essentieel, dat gemeenten voor de korte termijn steeds over (ruim) voldoende hard planaanbod beschikken, aansluitend op de actuele vraag en op geschikte plekken waar de woningen snel in aanbouw kunnen worden genomen. Hiermee wordt voortgang van de woningbouw van jaar op jaar gewaarborgd. Voor de middellange en langere termijn is het juist van belang te waken voor de risico's van overprogrammering en dús de nodige ruimte te laten en niet te veel van het toekomstige woningbouwprogramma nu al vast te leggen in harde plannen, vooral niet als het gaat om nieuwe uitbreidingslocaties.
Door (meer) flexibiliteit in te bouwen in het planaanbod voor woningbouw kan bovendien beter worden 'meebewogen' met ontwikkelingen aan de vraagzijde.

Conclusie

Het planvoornemen voorziet in de realisatie van woningen en voorziet in de behoefte aan woningbouw. Het planvoornemen sluit nadrukkelijk aan op het beleid van de provincie door de diversiteit aan woningbouwtypen en flexibiliteit.

4.2.4 Brabantse Agenda Wonen

Versnelling van de woningbouwproductie, vernieuwing en verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en het ombouwen van leegstaand vastgoed naar woningen. Dat zijn belangrijke doelen van de Brabantse Agenda Wonen. Met deze agenda geven Gedeputeerde Staten aan welke accenten er de komende jaren liggen bij het bouwen en wonen en hoe de provincie zich hiervoor gaat inzetten.

De Brabantse woningmarkt kent grote uitdagingen. Zo moet de woningvoorraad de komende 10 tot 15 jaar met 11%, ofwel zo'n 120.000 woningen, toenemen. De afgelopen jaren zijn te weinig woningen gebouwd. Bovendien verandert de vraag naar woonruimte sterk. Zo bestaat ruim 40% van de huishoudens in 2040 uit eenpersoonshuishoudens en is er een grote behoefte aan kleinere, betaalbare woonruimten. Ook het bouwen van voldoende woningen voor het middensegment op de woningmarkt – betaalbare koop en middeldure huur – blijft punt van aandacht. Verder vragen initiatieven voor nieuwe woonvormen als flexwonen, tiny houses, tijdelijk wonen en nieuwe combinaties van wonen, werken en zorg steeds vaker van overheden om experimenteerruimte te bieden.

Een beleid gericht op een duurzame verstedelijking en zorgvuldig en zuinig ruimtegebruik biedt ruim baan voor 'goede plannen' binnen het bestaand stedelijk gebied en direct aansluitend aan steden en dorpen. Ruim baan dus voor woningbouw op geschikte inbreidings-, herstructurerings- en transformatielocaties en in leegstaand vastgoed, die aansluit op een actuele vraag en snel in aanbouw kan worden genomen. Om ook langs deze lijn bij te dragen aan versnelling van de woningbouwproductie.

Woningbouw is het enige type vastgoed waar de komende jaren nog een behoorlijke vraag naar is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld winkels, kantoren en maatschappelijk vastgoed. Woningbouw kan daarom ook vrijwel als enige een substantiële bijdrage leveren aan maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken als verduurzaming en het terugdringen van leegstand. Na 2030 neemt de groei van de woningbehoefte sterk af, en verdwijnt ook de kans om werk te maken van inbreidingslocaties. Dus de urgentie om in de komende paar jaar de vraag naar woningen slim te benutten is heel groot.

In de regionale woningbouwafspraken wil de provincie daarom prioriteit geven aan plannen voor herbestemming van leegstaande gebouwen of plannen voor inbreidingslocaties. Een principe dat ook iets kan betekenen voor bestaande woningbouwplannen, die dan niet, pas later of na aanpassing kunnen worden gerealiseerd. De provincie geeft gemeente dus ruim baan bij (onder andere) inbreidingen.

In paragraaf 4.1.3 is volgens de ladderonderbouwing onderbouwd waarom er naast de inbreidingslocaties ook op deze locatie kan worden gebouwd.

Door (meer) flexibiliteit in te bouwen in het planaanbod voor woningbouw kan beter worden 'meebewogen' met ontwikkelingen aan de vraagzijde. Onzekerheden rond demografische, economische en woningbehoefteontwikkelingen vragen om een adaptieve strategie en een realistisch, vraaggericht en flexibel planaanbod. Gezorgd dient te worden dat het aanbod van nieuwe woningen en woonmilieus voldoende blijft aansluiten op de (veranderende) vraag van huishoudens, waarbij ook ruimte moet zijn voor nieuwe woonvormen (zie ook actieprogramma Nieuwe Woonvormen en Zelfbouw, maart 2020).

Conclusie
Met voorliggend bestemmingsplan wordt met de toevoeging van woningen voorzien in een concrete behoefte voor de komende jaren en door de flexibiliteit in de regelingen ook in de toekomstige behoefte. Bovendien sluit het planvoornemen aan op de typologische behoefte en wordt voorzien in nieuwe woonvormen.

4.3 Gemeentelijk niveau

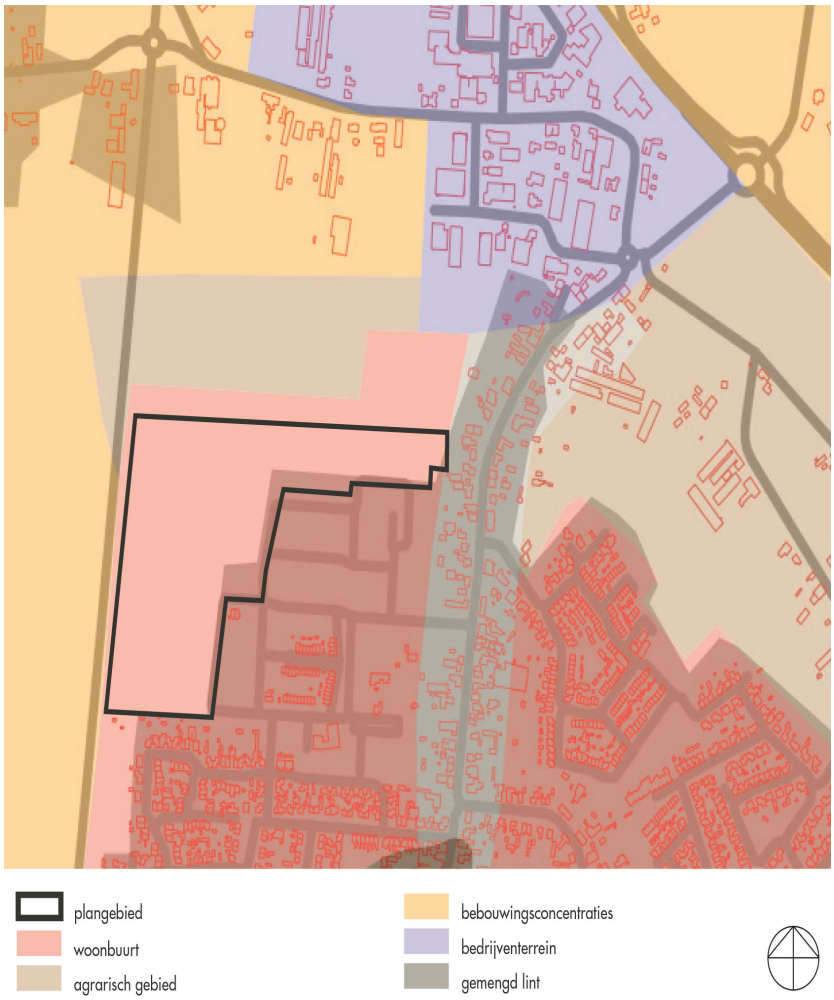
4.3.1 Structuurvisie gemeente Landerd

Op 28 februari 2019 is de Structuurvisie gemeente Landerd gewijzigd vastgesteld. In deze Structuurvisie zijn de ruimtelijke beleidskaders voor de gemeente Landerd geformuleerd. Daarbij is er bewust voor gekozen niet te vertrekken vanuit de lopende beleidskaders, maar vanuit de feitelijke regiebehoefte op de ruimtelijke ontwikkelingen die nu en de komende jaren aan de orde zijn. De beleidskaders bieden ruimte aan het gemeentebestuur die zij aan ontwikkelingen willen geven die binnen vigerende bestemmingsplannen niet kunnen worden gerealiseerd.

In de Structuurvisie is het ruimtelijk beleid van de gemeente onderverdeeld in beleidsvelden: wonen, economie, voorzieningen, omgeving en eigenheid en mobiliteit.

Wonen
Aantrekkelijk wonen in de gemeente Landerd is een belangrijke kracht. Voor de kwaliteit van het wonen gaat het om veel meer dan alleen de woningen zelf, het gaat ook om voorzieningen, inrichting van openbare ruimte en bijvoorbeeld de bereikbaarheid van werkgelegenheidsgebieden elders. Een goede samenhang tussen deze aspecten is van groot belang. Het is echter niet primair de gemeente die de leefbaarheid in een wijk, een gebied of een dorp maakt. Dat doen de bewoners zelf. De gemeente Landerd wil daarom aanhaken bij de kracht van haar inwoners om de leefbaarheid en de kwaliteit van het wonen te behouden en versterken. De verantwoordelijkheid ligt hoofdzakelijk bij de bewoners zelf. De gemeente Landerd schept de voorwaarden en ondersteunt waar mogelijk.

Samenvattend richt de gemeente de (beleids)inzet op:
- het samen met betrokken partijen behouden en versterken van de leefbaarheid in de kernen;
- het sturen op een geleidelijke ontwikkeling van de woningvoorraad om goed aansluiting te houden bij de ontwikkeling van de behoefte en onnodige leegstand te voorkomen;
- het binden van jonge gezinnen aan de gemeente, omdat zij zorgen voor 'vulling' van de scholen en het verenigingsleven ondersteunen;
- het in staat stellen van ouderen om te kunnen blijven wonen in Landerd en waar mogelijk in de kern waar zij zich sociaal gebonden voelen;
- het faciliteren van (Collectief) Particulier Opdrachtgeverschap, waarbij de gemeente zowel experimenten voor ouderen als voor jongeren wil ondersteunen (als maatregel om jonge gezinnen te binden aan de gemeente);
- het op tijd herstructureren van de woningvoorraad.

UITSNEDE STRUCTUURVISIE LANDERD (2019) MET ZWART OMLIJND HET PLANGEBIED

De voorliggende uitbreiding van Repelakker is in deze visie al grotendeels meegenomen, zie bovenstaande afbeelding aangeduid als woonbuurt. Tussen deze aanduiding en de bebouwingsconcentratie die over de Voederheil ligt, ligt een gebied dat toen nog is aangeduid als agrarisch gebied. In de aan dit bestemmingsplan voorgaande Gebiedsvisie is dit gebied ook meegenomen om voor een goede aansluiting te zorgen en de voorliggende opgave te laten landen.

Conclusie
Het planvoornemen voorziet in de realisatie van maximaal-200 woningen op een locatie aansluitend aan de kern Zeeland. Aangezien de te realiseren woningen op verschillende doelgroepen zijn gericht, levert het project een gezonde bijdrage aan het gemeentelijke woningaanbod. Het project geeft hiermee invulling aan de ambities die de structuurvisie verwoordt.

4.3.2 Geactualiseerde woonvisie gemeente Landerd 2019-2023

De voormalige gemeente Landerd maakte samen met haar regiogemeenten jaarlijks afspraken over woningbouw. Deze afspraken betroffen zowel kwantitatieve aspecten (hoeveel woningen er mogen worden gebouwd) als kwalitatieve aspecten (zoals wonen en zorg en herstructurering van de bestaande woningvoorraad). Voor de kwantitatieve afspraken vormen de gemeentelijke woningbehoefte onderzoeken en de prognose van de provincie Noord-Brabant het uitgangspunt. Tot 2029 is hierin ruimte voor een plancapaciteit van 535 woningen, onderverdeeld in een harde plancapaciteit van (vastgesteld en onherroepelijke) woningen en een zachte plancapaciteit. Het aantal geprojecteerde woningen is al opgenomen in de huidige zachte plancapaciteit en past binnen de provinciale woningbouwprognose van 2017, Er is, gezien de afspraken in het RRO, geen verdere regionale afstemming noodzakelijk.

De gemeenteraad van Landerd stelde op 19 februari 2019 de 'Geactualiseerde woonvisie gemeente Landerd

2019-2023' vast. De woonvisie formuleert ambities en beleid en benoemt maatregelen gerelateerd aan wonen. De woonvisie is gekoppeld aan de raads- en collegeperiode. De visie schetst een perspectief en zet voor de komende jaren concrete acties en maatregelen op een rij.

De woonvisie is het kader waarbinnen met andere partijen wordt gewerkt om de kernen, evenwichtig, leefbaar en toekomstbestendig te maken of te houden. De woonvisie beschrijft op welke wijze nieuwe initiatieven kwalitatief worden beoordeeld en op welke wijze al niet medewerking wordt verleend aan deze nieuwe initiatieven. De visie bevat een vijftal speerpunten:

1. Huisvesting voor jongeren;
2. Beter wonen voor senioren;
3. Bijzondere doelgroepen en wonen;
4. Duurzaam bouwen en wonen, en;
5. Vitale en krachtige kernen.

Huisvesting voor jongeren
Het planvoornemen voorziet in de realisatie van woningen voor diverse doelgroepen zoals (sociale huur) appartementen voor starters en patiowoningen voor senioren. De halfvrijstaande woningen zullen op hun beurt zorgen voor de noodzakelijke doorstroming waardoor woningen in de kern Zeeland beschikbaar komen voorde jonge inwoners uit deze kern zelf. Daarbij geldt dat een mix van diverse woningen (gevarieerd woningbouwprogramma) stedenbouwkundig van meerwaarde is.

Beter wonen voor senioren
Het initiatief sluit ook aan bij het tweede speerpunt 'Beter wonen voor senioren'. De voormalige gemeente Landerd heeft te maken met een sterke vergrijzing. Hierin wordt onderscheidt gemaakt tussen vitale senioren en kwetsbare senioren. Onderhavig initiatief draagt bij aan de huisvesting van vitale senioren. De woonvisie onderschrijft dat de gemeente Landerd een beperkt woningaanbod heeft dat duurzaam en voornamelijk gelijkvloers is. De belangrijkste opgaven rondom dit aspect zijn:
1. Realiseren van middelgrote en kleine woningen (sociale en particuliere huur en koop) die geschikt zijn voor senioren (gelijkvloers en (thuis)zorg leveren is mogelijk) bij voorkeur grondgebonden en nabij voorzieningen.
2. Realiseren van levensloopbestendige woonvormen voor groepen en paren met gemeenschappelijke ruimtes voor verbinding en ontmoeting.
3. Initiatieven van 'onderop' stimuleren om te komen tot nieuwe vormen van wonen met bescherming.
4. Binnen voorliggend plan is onder andere ruimte voor de realisatie grondgebonden patiowoningen die levensloopbestendig gerealiseerd worden. Hierdoor kunnen senioren die gelijkvloers leven ambiëren langer zelfstandig blijven wonen. Dit sluit aan bij het eerste aspect dat hierboven is genoemd. Daarnaast worden de gestapelde woningen in het plangebied ook levensloopbestendig gerealiseerd.

Analyse
Duurzaam bouwen en wonen
De woningen worden volgens de nieuwste maatstaven (vierde speerpunt) omtrent duurzaam bouwen en wonen, zoals eerder is aangehaald in paragraaf 3.2. In deze paragraaf is naar voren gekomen welke technieken gebruikt worden om het aspect duurzaamheid mee te nemen in het bouwplan.

Vitale en krachtige kernen
Ten slotte sluit het initiatief aan bij het vijfde speerpunt 'vitale en krachtige kernen'. De woonvisie stelt dat in de gemeente passend en betaalbaar gebouwd moet worden in elke kern voor alle doelgroepen, innovatief, levensloopbestendig en neutraal. Onderhavig initiatief wordt gerealiseerd op een inbreidingslocatie binnen de kern Zeeland, waarin voor de doelgroep vitale ouderen op een duurzame wijze levensloopbestendige woningen worden gerealiseerd. Met de toevoeging van deze woningen draagt dit initiatief bij aan het vitaal houden en verder ontwikkelen van de dorpskern.

Plancapaciteit
Sinds de vaststelling van de Woonvisie op 19 februari 2019 zijn er diverse plannen en ontwikkelingen geweest binnen de gemeente. De genoemde harde en zachte plancapaciteit is derhalve inmiddels achterhaald. De Woonvisie geeft hierin ook aan dat nieuwe ontwikkelingen niet kwantitatief maar enkel kwalitatief worden getoetst. Hierin is echter opgenomen dat er geen sprake mag zijn van een aantoonbare negatieve concurrentie met omliggende ontwikkelingen. Onderhavig initiatief draagt met de realisatie van diverse woningen niet bij aan een aantoonbaar negatieve concurrentie.

4.3.2.1 Woondeal

Op 9 maart 2023 is de regionale Woondeal ondertekent. De inzet van de woondeal is er vooral op gericht om bestaande plannen daadwerkelijk en sneller te realiseren. Naast het versneld realiseren van woningen verhogen we het aandeel betaalbare woningen in de nieuwbouwopgave tot 67% verhogen (voor zover mogelijk en wenselijk). De nadruk ligt daarbij op de realisatie van sociale huurwoningen (30%). Daarmee is de Regionale Woondeal een inspanningsverplichting. In deze paragraaf toetsen we voorliggende woningbouwontwikkeling aan de Woondeal.

Analyse
Voorliggende locatie is een woningbouwlocatie waarvoor voor de totstandkoming van de Woondeal een anterieure overeenkomst is ondertekent. Zowel de selectie- en gunningsprocedure, gunningsbesluit als ook de koop-realisatieovereenkomst dateren van vóór de Woondeal. Daarmee is het niet mogelijk noch wenselijk (in het kader van woningbouwversnelling) om het programma volledig in lijn met de afspraken in de Woondeal te brengen.

Voorliggend plan komt deels overeen met de afspraken in de Woondeal, daar deze afspraken vóór 1 juli 2023 zijn vastgelegd in een anterieure overeenkomst. Wel is er, in de geest van de Woondeal, aandacht geweest voor aanpassingen in het programma. Dit heeft ertoe geleid dat er een hoger aandeel sociale en levensloopbestendige woningen in het plan zijn gebracht. Het plan voorziet in de realisatie van 50 sociale huurwoningen (ca. 25%), 47 middeldure huur/koopwoningen (24%), 10 goedkope koopwoningen (5%) en 27 koopwoningen op de NHG grens (14%). Daarmee is het aandeel betaalbaarheid 67%. Naast de behoefte aan sociale woningen voorziet Repelakker II met 55 nultredewoningen ook in een deel van de behoefte aan levensloopbestendige woningen en worden 20 appartementen toegevoegd. In paragraaf 3.1.4 is een tabel met de precieze woningbouwverdeling opgenomen.

Conclusie
Voorliggend plan komt deels overeen met de afspraken in de Woondeal. Het is niet mogelijk noch wenselijk het programma volledig in lijn met de afspraken in de Woondeal te brengen.

4.3.2.2 Sturen op kwaliteit

De planlocatie is gelegen tegen het centrumgebied en het betreft een geplande uitbreidingslocatie. Stedenbouwkundig is het gewenst om het nu nog agrarisch gebied, gelegen in het aan de westzijde van de bebouwde kom (uitbreiding), te benutten voor woningbouw.

Zeker gezien de huidige zoektocht naar ontwikkelingslocaties om in de toekomstige woningbouwopgave te kunnen voorzien, waarbij de woningbouwopgave vooral ligt bij de doelgroepen jongeren en senioren. Voor de laatste doelgroep is ook wonen en zorg een belangrijk aspect. Senioren wonen langer zelfstandig thuis, maar er is wel behoefte aan verzorgd wonen. Door de diversiteit aan woningtypen in het plangebied kan worden ingespeeld worden op de behoefte voor jongeren en senioren.

In voorliggende ontwikkeling is er sprake van uitbreiding van maximaal 200 woningen binnen een groot plangebied waardoor een grote groene zone in het plan opgenomen is. Dit levert een grote meerwaarde op voor het plan. Het is daarom voorstelbaar dat onderhavig plan qua prijsklasses afwijkt van de woonvisie.

In zijn geheel genomen wordt er in afdoende mate voldaan aan de woonvisie en wordt er duidelijke meerwaarde gerealiseerd. Kwantitatief kan er worden gesteld dat er, gezien de huidige woningmarkt, geen sprake is van negatieve concurrentie en dat het plan daarom doorgang kan vinden. Kwalitatief is er dus sprake van meerwaarde. Onderstaande tabel toont de kwalitatieve score per thema op basis van de planverbeteraar systematiek uit de woonvisie.

	Thema's	**Score**
1	Het plan ligt in de kern Zeeland	8
2	Het plan speelt in op de woningbehoefte van vitale senioren (levensloopbestendig)	9
3	Het plan speelt in op de woningbehoefte van vitale senioren	9
4	Er wordt een innovatief woon-zorg concept gerealiseerd	0
5	Het plan is een realistisch initiatief van een groep burgers	0
6	De te realiseren woningen scoren aantoonbaar hoog op duurzaamheid	9
7	Het plan draagt bij aan de klimaatbestendigheid	9
8	Het plan draagt bij aan de biodiversiteit	9

9	Het plan lost een stedenbouwkundig probleem op (transformatie leegstaand gebouw, invulling braakliggende locatie)	0
10	Het plan is een verrijking voor het landschap	8
	totaalscore	**61**

	Toelichting per thema
1	Het plan ligt ingesloten tussen de bebouwing van de Repelakker, Kerkstraat en Voederheil
2	Onderhavig plan past binnen de bestaande vraag naar woningen voor vitale senioren
3	Het plan biedt betaalbare woningen voor startende of herstartende éénverdieners
4	Met het plan wordt geen woon-zorg concept gerealiseerd
5	Het plan is geen initiatief ontwikkeld door een groep burgers
6	Onderhavig plan voldoet aan het Bouwbesluit, waardoor het in de basis kan worden aangemerkt als voldoende duurzaam. Onder andere wordt er gasloos gebouwd, worden er mogelijk warmtepompen (inclusief vloerverwarming) aangelegd en worden er indien mogelijk zonnepanelen gerealiseerd op de daken. Een en ander staat nader beschreven in paragraaf 3.2
7	Onderhavig plan draagt bij aan de klimaatbestendigheid, onder andere door het opnemen van de grote groenzone in het plan ander staat nader beschreven in paragraaf 3.1.3
8	Door het realiseren van de grote groenzone met openbaar groen ontstaat er meer biodiversiteit voor flora en fauna dan in de huidige situatie.
9	Binnen de planlocatie is alleen agrarisch gebeid aanwezig wat nu geen stedenbouwkundig probleem vormt.
10	Onderhavig plan zorgt met de grote groenzone voor een verrijking van het landschap

Conclusie
Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat het planvoornemen past binnen de geactualiseerde woonvisie. Daarnaast moet worden benadrukt dat de beoogde locatie een uitbreidingslocatie betreft die uitermate geschikt is voor woningbouwontwikkeling.

4.3.3 Regeling Kwaliteitsverbetering van het landschap

Conform artikel 3.9 IOV moeten ruimtelijke ontwikkelingen in landelijk gebied gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap. Deze kwaliteitsverbetering van het landschap mag ook bestaan uit een financiële bijdrage in een landschapsfonds. Over toepassing van de kwaliteitsverbetering van het landschap heeft de gemeente afspraken gemaakt met de provincie, die op 12 december 2023 door de gemeenteraad worden vastgelegd in de Landschapsinvesteringsregeling gemeente Maashorst.

Er wordt een methodiek gehanteerd waarbij voor ruimtelijke ontwikkelingen een onderscheid wordt gemaakt in drie categorieën.
- categorie 1: geen ruimtelijke impact; geen tegenprestatie nodig;
- categorie 2: beperkte impact; landschappelijke inpassing volstaat;
- categorie 3: grote impact; landschappelijke inpassing en berekende kwaliteitsverbetering van het landschap

Onderhavig planvoornemen betreft een categorie 3-ontwikkeling (planmatige ontwikkeling in het buitengebied). In gebieden waar op basis van de Interim Omgevingsverordening van de provincie het gebied is aangeduid als stedelijk afweegbaar geldt dat 1% van de totale uitgifteprijs moet worden ingezet voor kwaliteitsverbetering van het landschap. De uitgifteprijs is gebaseerd op de gemeentelijke grondprijzen

De precieze invulling van dit gebied wordt nader uitgewerkt in een inrichtings- en beplantingsplan. De benodigde investering zal fysiek worden gerealiseerd of (deels) worden gestort in het gemeentelijk landschapsinvesteringsfonds ten behoeve van natuur- of landschapsproject binnen de gemeente Maashorst.
Met een voorwaardelijke verplichting in de planregels van dit bestemmingsplan zijn de aanleg- en instandhouding van de landschappelijke inpassing en de bijdrage in het landschapsinvesteringsfonds geborgd. Wanneer sprake is van een fysieke investering zal worden onderbouwd op welke wijze deze investering bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van het landschap in het buitengebied.

Hoofdstuk 5 Uitvoeringsaspecten

In dit hoofdstuk worden de milieuplanologische aspecten onderbouwd. Tijdens het proces van dit bestemmingsplan is het plangebied en daarmee de woning aantallen verkleind. Diverse onderzoeken zijn daarom uitgevoerd voor een groter gebied namelijk het plangebied van de Gebiedsvisie. Omdat de resultaten van de meeste onderzoeken niet leiden tot een andere uitkomst zijn deze onderzoeken gebruikt voor de onderbouwing van de diverse aspecten.

Voor sommige onderzoeken geldt dat geadviseerde vervolgonderzoeken betrekking hadden op gronden buiten het huidige plangebied. Deze vervolgonderzoeken zijn daarom (nog) niet uitgevoerd/bijgevoegd.

5.1 Bodemkwaliteit

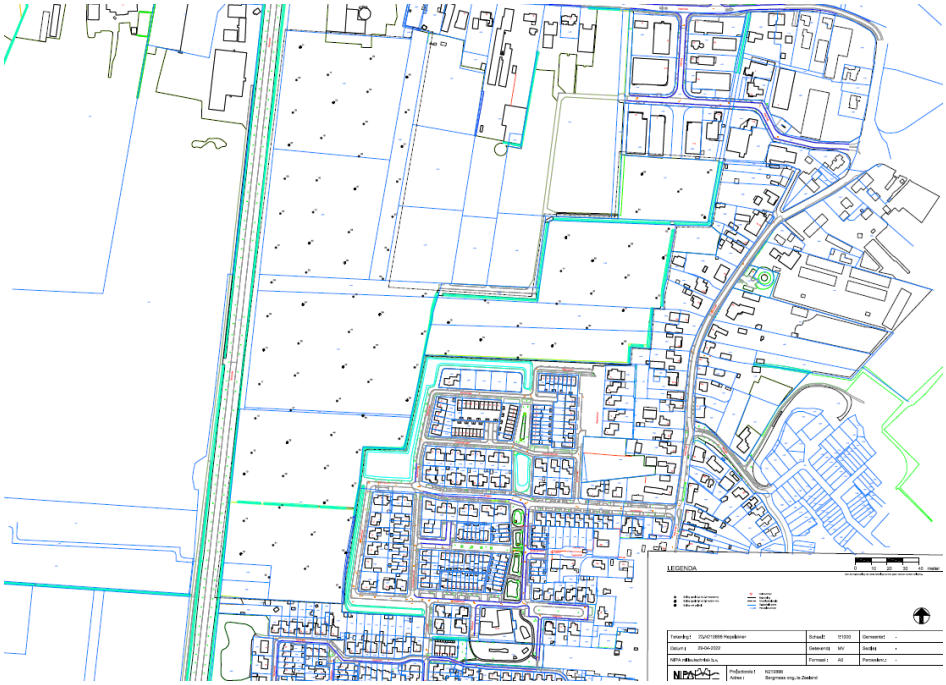
5.1.1 Inleiding

Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bij een ruimtelijke ontwikkeling moet worden beoordeeld of de bodemkwaliteit past bij deze nieuwe functie.

5.1.2 Analyse

Verkennend bodemonderzoek

Om de bodemkwaliteit inzichtelijk te maken heeft NIPA milieutechniek b.v. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd: rapport "Verkennend bodemonderzoek Repelakker Fase 3 Zeeland" (26 april 2022, N210898). Het onderzoeksrapport is bijgevoegd als bijlage 6.

Uit de resultaten van het verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op het perceel Repelakker fase 3 Zeeland, blijkt dat de vaste bodem niet verontreinigd is zijn met de onderzochte parameters. In het grondwater zijn licht verhoogde gehaltes aan zware metalen en plaatselijk een licht verhoogd gehalte aan naftaleen aangetoond. De aangetoonde gehaltes zijn dermate laag dat deze geen belemmeringen vormen voor het beoogde gebruik van de onderzoekslocatie en vormen daarmee ook geen aanleiding voor het uitvoeren van een aanvullend of nader bodemonderzoek.

Op basis van deze resultaten dient de hypothese, zoals verwoord in paragraaf 2.4 van de rapportage, in principe verworpen te worden, vanwege de aangetroffen lichte verontreinigingen in het grondwater. De gevolgde strategie is

echter als voldoende te beschouwen.

De uitvoering van een aanvullend of nader onderzoek is niet zinvol. Tegen voorgenomen nieuwbouw op de onderzoekslocatie zijn geen zwaarwegende milieuhygiënische bezwaren aan te voeren.

Eventueel vrijkomende grond mag op de locatie worden hergebruikt. Indien grond van de locatie afgevoerd dient te worden, is de Regeling bodemkwaliteit van toepassing:
- Op basis van dit rapport is de grond binnen het gebied van dezelfde bodemkwaliteitskaart herbruikbaar;
- Vrijkomende grond die elders wordt hergebruikt, dient voorafgaand aan de toepassing als een partij gekeurd te worden conform het BRL SIKB 1000 VKB protocol 1001;
- Afvoer van de vrijkomende grond naar een erkende grondbank of verwerker is op basis van dit rapport eveneens mogelijk.

Voor de afvoer van de grond naar elders zal een aanvullend onderzoek naar het voorkomen van PFAS noodzakelijk kunnen zijn.

Aanvullend onderzoek organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB).
Om de aanwezigheid van OCB's inzichtelijk te maken heeft NIPA milieutechniek b.v. een aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd: rapport "aanvullend onderzoek Verkennend bodemonderzoek Repelakker Fase 3 Zeeland" (27 oktober 2022, N210898.001.002/NVV). Het onderzoeksrapport is bijgevoegd als bijlage 7.

Er wordt het volgende geconcludeerd:
Op basis van deze onderzoeksresultaten en op basis van de onderzoeksresultaten uit het eerder uitgevoerd bodemonderzoek door Van Oort Bodemonderzoek (2021) kan, overeenkomstig het vooroverleg met ODBN, worden geconcludeerd dat met een voldoende mate van zekerheid is aangetoond dat de voormalige boomgaarden binnen het plangebied niet zijn verontreinigd met OCB.

De bestaande waterlopen van woongebied Repelakker II zijn in het kader van de planologische procedure voor dat betreffende bestemmingsplan reeds onderzocht en hier niet opnieuw onderzocht.

5.1.3 Conclusie
Het aspect bodemkwaliteit vormt geen planologische belemmering voor het plan. Het verkennend onderzoek voor de resterende percelen zal bij de omgevingsvergunning worden aangeleverd.

5.2 Bedrijven en milieuzonering

5.2.1 Inleiding
Om te voorkomen dat als gevolg van het plan voorzienbare hinder en gevaar door milieubelastende activiteiten optreden moet worden getoetst of:
- de voorgenomen ontwikkeling van invloed is op omliggende milieugevoelige objecten (woningen etc.) en of de voorgenomen ontwikkeling een belemmering vormt voor de bedrijfsvoering van omliggende inrichtingen;
- bestaande milieubelastende inrichtingen (bedrijven) van invloed zijn op de voorgenomen ontwikkeling.

Basis voor deze toetsing vormt de handreiking "Bedrijven en milieuzonering" (VNG, Den Haag, 2009), waarin richtafstanden zijn opgenomen voor diverse bedrijfstypen.
In de handreiking wordt onderscheid gemaakt tussen twee omgevingstypen: een rustige woonwijk en gemengd gebied. In een gemengd gebied mag een kleinere richtafstand dan in een rustige woonwijk worden aangehouden. De richtafstanden mogen dan met één 'afstandstap' worden teruggebracht.

5.2.2 Analyse
Invloed plan op de omgeving
Het plan betreft woningbouw. Er is derhalve van de functie wonen geen sprake van milieutechnische uitstraling op de omgeving. De grotere verkeersaantrekkende werking kan wel tot hinder leiden. In het akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai zal dit aspect nader onderzocht worden.

Invloed omliggende inrichtingen op plan
Agrarische bedrijven
Ten noorden van het plangebied aan de Voederheil zijn enkele (agrarische) bedrijven gesitueerd. De hindercirkels rond deze bedrijven zouden een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling van woningbouw. De situatie ten aanzien van het geuraspect is daarom inzichtelijk gemaakt.

De omliggende agrarische bedrijven hebben volgens het 'Bestand Veehouderij Bedrijven' van de Provincie Noord-Brabant nog een vergunning voor diverse dieren. Uit het geuronderzoek blijkt dat alleen de richtafstand van de planologische rechten van Voederheil 29 voor een heel klein deel tot over het plangebied reikt (zie paragraaf 5.5 Geurhinder veehouderijen en bijlage 8).
de agrarische bedrijven vormen geen belemmering voor de planologische procedure.

Woningen achterzijde Kerkstraat
Het plangebied ligt op meer dan 100 meter afstand van de bestaande bedrijven. De realisatie van woningen levert geen belemmeringen op voor de bestaande bedrijfsactiviteiten en andersom is er geen hinder van de bedrijven te verwachten.

LPG tankstation
Ten noorden van het plangebied is een LPG-tankstation gelegen. Dit bedrijf wordt niet gehinderd door de nieuwe woningen omdat de woningen niet binnen het invloedsgebied van het tankstation liggen. In paragraaf 5.3 wordt dit uitgebreider beschreven.

5.2.3 Conclusie
Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen planologische belemmering voor het plan.

5.3 Externe veiligheid

5.3.1 Inleiding
Externe veiligheid heeft betrekking op de risico's die mensen lopen als gevolg van mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven, transportroutes (wegen, spoorwegen en waterwegen) en buisleidingen. Omdat de gevolgen van een ongeluk met gevaarlijke stoffen groot kunnen zijn, zijn de aanvaardbare risico's vastgelegd in diverse besluiten. De belangrijkste zijn:
- Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb);
- Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).

Binnen de beleidskaders voor deze drie typen risicobronnen staan altijd twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Risiconormering
In het beoordelingskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico:

Plaatsgebonden risico (PR)
Het plaatsgebonden risico geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6} contour (welke als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6} contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR)
Het groepsrisico is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang (10 personen of meer). Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit en kent geen vaste norm, maar een oriëntatiewaarde (= T). Voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht. Dit houdt in dat iedere wijziging met betrekking tot planologische keuzes moet worden onderbouwd én verantwoord door het bevoegd gezag.

Verantwoordingsplicht groepsrisico
Met het invullen van de verantwoordingsplicht wordt antwoord gegeven op de vraag in hoeverre externe veiligheidsrisico's in het plangebied worden geaccepteerd en welke maatregelen getroffen zijn om het risico zoveel mogelijk te beperken. Het invullen van de verantwoordingsplicht is een taak van het bevoegd gezag(veelal de gemeente). Door de verantwoordingsplicht worden gemeenten gedwongen het externe veiligheidsaspect mee te

laten wegen bij het maken van ruimtelijke keuzes. Deze verantwoording is kwalitatief en bevat verschillende onderdelen die aan bod kunnen of moeten komen. Ook bestaat er een adviesplicht voor de regionale brandweer. In de Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico zijn de onderdelen van de verantwoording nader uitgewerkt en toegelicht.

Bron	**Wanneer groepsrisicoverantwoording?**
Inrichtingen (Bevi)	Altijd wanneer binnen invloedsgebied ruimtelijk besluit wordt genomen.
Buisleidingen (Bevb)	Altijd wanneer binnen invloedsgebied een ruimtelijk besluit wordt genomen. Er kan echter worden volstaan met een beperkte verantwoording wanneer: *1) het groepsrisico lager is dan 0,1 keer de oriëntatiewaarde, of* *2) de toename minder is dan 10%en de oriënterende waarde niet wordt overschreden, of* *3) personen zich buiten de 100% letaliteitgrens bevinden.* Bij een beperkte verantwoording hoeven alleen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid beschouwd te worden.
Weg, spoorweg of binnenwater (Bevt)	Altijd wanneer binnen invloedsgebied een ruimtelijk besluit wordt genomen. Er kan echter worden volstaan met een beperkte verantwoording wanneer: 1*) het groepsrisico lager is dan 0,1 keer de oriëntatiewaarde, of* *2) de toename minder is dan 10% en de oriënterende waarde niet wordt overschreden, of* *3) personen zich buiten de 200 meter-zone bevinden.* Bij een beperkte verantwoording hoeven alleen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid beschouwd te worden.

WANNEER GROEPSRISICOVERANTWOORDEN?

Door het uitwerken van de verantwoordingsplicht neemt het bevoegd gezag de verantwoordelijkheid voor het 'restrisico' dat overblijft nadat benodigde de veiligheidsverhogende maatregelen genomen zijn.

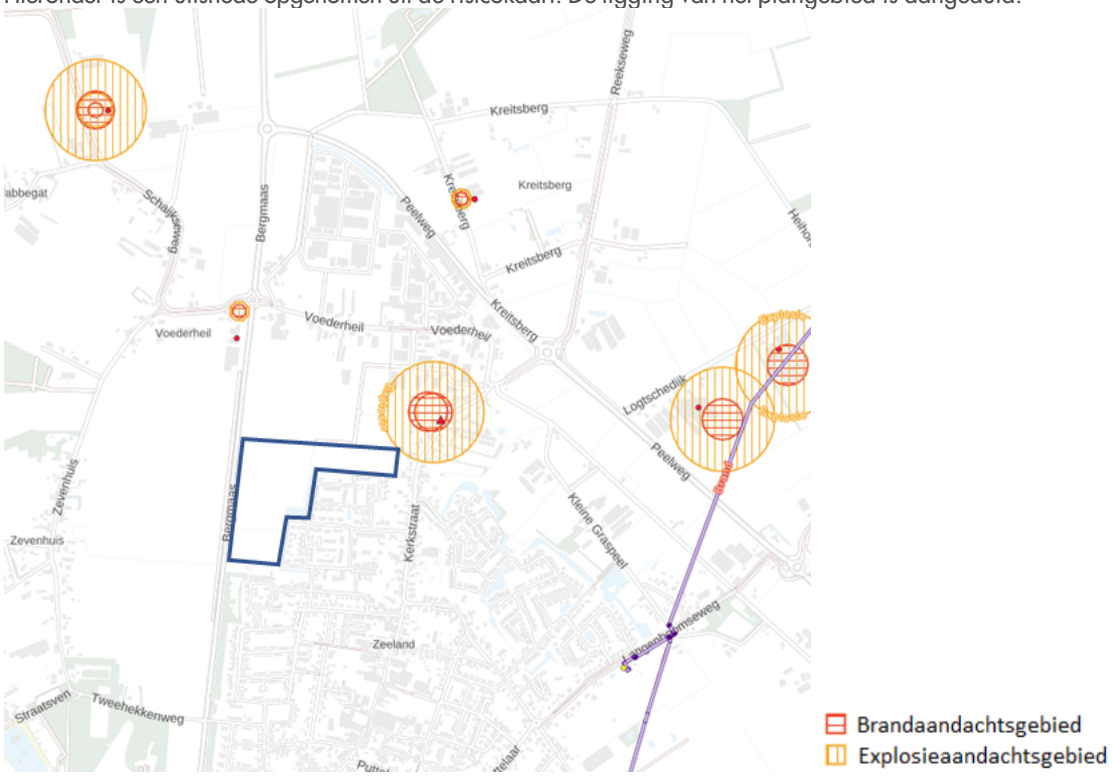
Overige Wet- en regelgeving
Tot slot wordt in het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' (art. 3.1 Wro) getoetst aan eventueel van toepassing zijnde veiligheidsafstanden uit het Activiteitenbesluit, Barro, effectafstanden uit de 'Circulaire effectafstanden LPG-tankstations', enz..

Beleidsvisie externe veiligheid Lith, Maasdonk, Bernheze en Landerd
De gemeenten Lith, Maasdonk, Bernheze en voormalige gemeente Landerd hebben de Beleidsvisie externe veiligheid opgesteld met als doel het verduidelijken en nader invullen van het beleidsthema externe veiligheid. Formeel gezien is deze beleidsvisie niet meer van toepassing omdat de nieuwe gemeente Maashorst deze opnieuw moet vaststellen. Omdat de in de beleidsvisie wel zorgt voor een grotere veiligheid voor de bevolking zijn hierna toch de ambities uit de beleidsvisie opgenomen.

De centrale ambitie is dat de gemeenten streven naar het optimaliseren van externe veiligheid in de gemeenten. Deze ambitie is uitgewerkt in 6 deelambities:
1. In ruimtelijke plannen de bestaande veiligheidssituatie zoveel mogelijk te optimaliseren en te beheren en het ontstaan van nieuwe externe veiligheidsknelpunten te vermijden.
2. Dit wordt bereikt door allereerst de signalering van EV-relevante situaties te verbeteren door het maken van een signaleringskaart.
3. De externe veiligheidsrisico's van het transport van gevaarlijke stoffen te onderzoeken en bij ruimtelijke- of verkeersbesluiten rekening te houden met deze risico's. Daar waar de provincie of de Rijksoverheid beheerder is van de transportassen, volgen de gemeenten de ontwikkelingen op het gebied van risico-inventarisatie en wet- en regelgeving actief.
4. Zorg te dragen voor actuele en adequate milieu-, bouw- en gebruiksvergunningen bij risicovolle bedrijven;
5. Zorg te dragen voor adequaat toezicht en handhaving van risicovolle bedrijven;
6. Optimaal voorbereid te zijn op calamiteiten en rampen bij situaties waar de externe (on-) veiligheid aanwezig is.

5.3.2 Analyse
Beschouwing risicobronnen

Hieronder is een uitsnede opgenomen uit de risicokaart. De ligging van het plangebied is aangeduid.

UITSNEDE RISICOKAART

Inrichtingen

In de omgeving van het plangebied is één risicovolle inrichtingen aanwezig op Kerkstraat 117 Dit betreft een benzinestation met een LPG-tank en Propaantank. Het brandaandachtgebied (10^{-6} contour - 60 m) ligt op grote afstand van het plangebied. Het explosieaandachtsgebied (150 m) reikt net niet tot over het plangebied en vormt dus geen belemmering voor voorliggend ontwikkeling.

UITSNEDE RISICOKAARTINGEZOOMD

Transportroutes

De planlocatie bevindt zich niet binnen het invloedsgebied van een spoorweg, weg of waterweg waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. De risico's als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over het water en de weg vormen derhalve geen belemmering voor het plan. Een verantwoording is niet aan de orde.

Buisleidingen

Het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van een buisleiding. De dichtstbijzijnde buisleiding ligt op circa 985 m. Een verantwoordingsplicht is derhalve niet aan de orde.

5.3.3 Conclusie

Als rekening wordt gehouden met de hindercirkels tot het tankstation is verdwenen vormt het aspect externe veiligheid geen planologische belemmering voor het plan.

5.4 Volksgezondheid

5.4.1 Inleiding

Het aspect volksgezondheid heeft de laatste jaren meer aandacht gekregen bij het opstellen van bestemmingsplannen. Aangetoond moet worden dat een ruimtelijke ontwikkeling geen negatief effect heeft op de volksgezondheid.

Een beoordeling van de effecten op de volksgezondheid doet zich met name voor de ontwikkeling van of in de buurt van veehouderijen, boom- en fruitteelt en hoogspanningsverbindingen. In deze paragraaf wordt het plan aan deze aspecten getoetst.

5.4.2 Veehouderijen

Bij het beoordelen van de effecten van veehouderijen op de volksgezondheid wordt onderscheid gemaakt in endotoxinen en geitenhouderijen.

Endotoxinen
Bij het beoordelen van de effecten van veehouderijen op de volksgezondheid wordt onderscheid gemaakt in endotoxinen en geitenhouderijen. De Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0 bevat een praktisch stappenplan om te beoordelen of nadere advisering vanuit de GGD wenselijk is. De stappen dienen stuk voor stuk te worden doorlopen en beantwoord om na te gaan of er knelpunten worden gevonden en of advisering door de GGD wenselijk is. De uiteindelijke keuze om wel of geen medewerking te verlenen aan een ontwikkeling is een afweging die wordt gemaakt door de gemeente.

Stappenplan
Stap 1 Endotoxinen
Op basis van de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid (Endotoxine toetsingskader 1.0) kan worden beoordeeld of sprake is van een verhoogd volksgezondheidsrisico ten aanzien van varkenshouderijen en pluimveehouderijen.
Bij een afstand van meer dan 1 kilometer tot pluimveehouderijen en van meer dan 250 meter tot overige veehouderijen (behoudens geitenhouderijen) is er geen gevaar voor de volksgezondheid als gevolg van endotoxinen. Het Bestand Veehouderijbedrijven biedt de benodigde gegevens van de veehouderijen.

Het plan omvat nieuwe, milieugevoelige objecten. In een straal van 1000 meter rondom het plangebied zijn twee pluimveeveehouderijen actie opeen afstand van circa 455 en 680 m. Er liggen geen overige veehouderijen binnen 250 meter van het plangebied. Er dient een nadere beoordeling van het aspect endotoxinen plaats te vinden.

Stap 2 Emissies
Er is geen sprake van een ontwikkeling van een veehouderij.

Stap 3a Geur, toetsen aan aanvaardbaar woon-/leefklimaat a.d.h.v. wettelijk kader
Dit aspect is beoordeeld in paragraaf 5.5 Geurhinder veehouderijen van deze toelichting. Uit de betreffende paragraaf blijkt dat wordt voldaan aan de wet- en regelgeving voor wat betreft agrarische geur.

Stap 3b Geur, toetsen aan aanvaardbaar woon-/leefklimaat a.d.h.v. gezondheidskundige advieswaarde
De geurbelasting voldoet voor het plangebied aan de gezondheidskundige advieswaarde van 5,0 ouE/m^3.

Stap 4a Binnen een veehouderij (1 adres of 1 ondernemer) worden bedrijfsmatig meerdere diersoorten gehouden
Ja, maar er is in de nabije omgeving geen combinatie van varkens en pluimvee, of rundvee en kleine herkauwers (schapen/geiten) of kleine herkauwers onderling

Stap 5a Geitenhouderij
Uit onderzoek is gebleken dat omwonenden in een straal van 2 km rondom geitenhouderijen een verhoogde kans

hebben op longontsteking. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van geitenhouderijen moet beoordeeld worden of er een effect is op de volksgezondheid.

Het plan omvat nieuwe, milieugevoelige objecten. Volgens het bestemmingsplan Buitengebieden 'Kernregistratie dierverblijven' is op de locatie Schaijkseweg 10, Zeeland een geitenhouderij aanwezig zijn. Dit betreft slecht 1 geitenhouderij met vergunning voor 1.200 geiten op ca. 970 meter afstand. De aanwezigheid van vegetatie, gebouwen en andere structuren hebben invloed op de verspreiding van stoffen in de atmosfeer. Tussen het plangebied en de betreffende geitenhouderij liggen al bestaande woningen. De meest voorkomende windrichting is zuidwest. Het plangebied ligt ten noordwesten van het bedrijf en ligt ten opzichte van de geitenhouderij niet in de meest voorkomende windrichting.

Stap 5b Pluimveebedrijven
Het plangebied is gelegen binnen een afstand van 1 kilometer van twee pluimveebedrijven. Deze zijn op circa 455 en 680 m afstand gelegen.

Uit het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO), onderzoeksprogramma VGO-III (looptijd 2017-2024) bleek dat in de jaren 2009-2013 sprake was van een verhoogd voorkomen van longontstekingen onder omwonenden die binnen een straal van 1 kilometer van een pluimveehouderij woonden. In de jaren daaropvolgend (2014-2016) werd dat verband niet meer gevonden. Elke drie jaar worden in het kader van het onderzoeksprogramma VGO-III de
onderzoeksresultaten geactualiseerd. Voor de periode 2017-2019 geldt dat bovenstaand verband opnieuw werd gevonden voor een afstand van 500 meter. Tot het moment dat de herziene versie van de Handreiking Veehouderij en Volksgezondheid wordt uitgegeven op basis van de meest recente onderzoeksresultaten, heeft de GGD besloten om een advies van de GGD te blijven vragen binnen een afstand van 500 meter van een pluimveehouderij.

Stap 5c Overige veehouderijen
De planlocatie is gelegen buiten de afstand van 250 meter van meerdere overige veehouderijen aan Voederheil.

Stap 6. Is er sprake van mestbe- of verwerking
Niet van toepassing.

Stap 7. Bij omwonenden is sprake van ongerustheid over de volksgezondheid
Of in (de omgeving van) het plangebied sprake is van ongerustheid over de volksgezondheid zou kunnen volgen uit de klachtenregistratie bij de gemeente.

Conclusie stappenplan Handreiking veehouderij en volksgezondheid
De beperkte toetsing op afstanden leidt tot de conclusie dat advies dient te worden opgevraagd bij de GGD. De gemeente moet een zorgvuldige afweging maken of sprake is van een aanvaardbaar volksgezondheidsrisico. Betrek bij deze afweging het al dan niet inwinnen van GGD-advies.

5.4.3 Boom- en fruitteelt
Bij boom- en fruitteelt worden vaak gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Deze middelen kunnen een gevaar opleveren voor de volksgezondheid. Als gevolg van de wind kunnen gewasbeschermingsmiddelen verwaaien. Dit wordt drift genoemd. Om te voorkomen dat derden als gevolg van drift in aanraking komen met gewasbeschermingsmiddelen wordt een spuitzone van 50 meter gehanteerd.

Analyse
Het plan leidt tot een uitbreiding van de kern Zeeland met 200 woningen waar personen gedurende langere tijd verblijven. Binnen 50 meter rondom het plangebied zijn geen kwekerijen aanwezig of kunnen kwekerijen worden ontwikkeld. Geconcludeerd wordt dat er geen rekening gehouden hoeft te worden met spuitzones als gevolg van boom- en fruitteelt.

5.4.4 Hoogspanningsverbindingen
De magnetische velden in de buurt van hoogspanningsverbindingen kunnen invloed hebben op de gezondheid. Het beleid van de Rijksoverheid is erop gericht om zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rondom bovengrondse hoogspanningsverbindingen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla.

Analyse

Het plan leidt tot een uitbreiding van de kern Zeeland met 200 woningen waar kinderen gedurende langere tijd verblijven. Daarnaast wordt opgemerkt dat er sprake is van een zeer grote afstand tot hoogspanningsverbindingen, namelijk ruim 2,8 kilometer, en dat het schadelijke magneetveld zich tot maximaal enkele honderden meters van de hoogspanningsverbinding uitstrekt. Er is geen nader onderzoek nodig.

5.4.5 Conclusie

Het aspect volksgezondheid vormt geen planologische belemmering voor het plan. Er wordt advies van de GGD-gevraagd.

5.5 Geurhinder veehouderijen

5.5.1 Inleiding

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is het beoordelingskader voor geur bij omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu. Het gaat uitdrukkelijk om agrarische geur van landbouwhuisdieren uit dierstallen. Het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer, beter bekend als het Activiteitenbesluit milieubeheer, bevat vergelijkbare bepalingen voor agrarische bedrijven die vallen onder dat besluit en geen omgevingsvergunning voor de activiteit milieu nodig hebben. Voor ruimtelijke plannen is deze wet van belang voor het realiseren van nieuwe geurgevoelige objecten in de omgeving van veehouderijen (de zogenaamde omgekeerde werking). Daarnaast moet voorkomen worden dat geurgevoelige objecten te dicht bij een veehouderij komen te liggen.

Met minimumafstanden en maximale waarden voor geurbelasting krijgen geurgevoelige objecten bescherming tegen overmatige geurhinder. De Wgv maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. Voor dieren met geuremissiefactoren gelden waarden voor geurbelasting en minimumafstanden voor (voormalige) bedrijfswoningen bij andere veehouderijen. Voor dieren zonder geuremissiefactoren gelden alleen minimumafstanden.

Voor wat betreft geurhinder van veehouderijen moet bekeken worden of er niemand onevenredig in zijn belangen geschaad wordt (belang omliggende veehouderijen) en of ter plaatse een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd (belang geurgevoelig object).

5.5.2 Gemeentelijk geurbeleid

De gemeente Maashorst is in 2022 ontstaan uit de fusie van de gemeente Uden en Landerd. Deze voormalige gemeenten liggen in een concentratiegebied zoals bedoeld in de Meststoffenwet.
De voormalige gemeente Landerd wat nu deel uitmaakt van de gemeente Maashorst heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de Wet geurhinder en veehouderij biedt om, binnen bandbreedtes, af te wijken van de wettelijke normen in de 'Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Landerd, partiële wijziging 2021'. Deze geurverordening is nog steeds geldend. In de geurverordening zijn verschillende deelgebieden opgenomen. Uit de normenkaart valt op te maken dat het plangebied is gelegen in deelgebied F 'Buitengebied'. Echter omdat het om een uitbreiding van het dorp Zeeland gaan wordt in voorliggend onderzoek uitgegaan voor de geldende normstelling voor het deelgebied 'Woonkern Zeeland'.

In de geurverordening van de voormalige gemeente Landerd zijn afwijkende normen opgenomen voor het deelgebied 'Woonkern Zeeland' waar het plangebied na realisatie toe gaat behoren.

In afwijking van artikel 3, lid 1 van de Wet geurhinder en veehouderij bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object in het gebied A 'Woonkern Zeeland' genoemd in artikel 2 van deze verordening 1 OU_E/m^3.

Conform artikel 4 lid 1 van de verordening bedraagt de afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld, uitgezonderd melk-, kalf-, zoogkoeien, fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar opgenomen. Voor gebied A 'Woonkern Zeeland' bedraagt deze afstand tenminste 100 meter.

In artikel 4 lid 3 is de minimale afstand tussen melkrundveehouderijen met melk-, kalf-, zoogkoeien, fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar (categorieën A1, A2 en A7 uit de Regeling geurhinder en veehouderij en een geurgevoelig object opgenomen. Hierbij is de afstand afhankelijk van het aantal dieren en de wijze van huisvesting van de dieren.

Naast het wettelijke toetsingskader dient bij de realisatie van geurgevoelige objecten rekening te worden gehouden met de achtergrondbelasting voor het aspect geur ten gevolge van de omliggende veehouderijen. Eveneens dient te worden onderzocht of sprake is van een goed woon- en leefklimaat op basis van de vergunde rechten van de omliggende veehouderijen.

Voor de beoordeling wordt aangesloten bij de "Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij – Aanvulling: Bijlagen 6 en 7" d.d. 1 mei 2007 hierin is een relatie tussen de voor- en achtergrondbelasting en de geurhinder weergegeven voor een concentratiegebied en een niet-concentratiegebied.

In de 'Gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij, gebiedsgericht geurbeleid in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij' (d.d. 2 mei 2008) zijn normen opgenomen voor het woon- en leefklimaat ten gevolge van de achtergrondgeurbelasting. In deze gebiedsvisie is een maximale achtergrondgeurbelasting van 10 OU_E/m^3 opgenomen voor woningen binnen de bebouwde kom en een streefwaarde van 20 OU_E/m^3 voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom. In onderhavige situatie wordt beschouwd als binnen de bebouwde kom waarvoor conform de gebiedsvisie een maximale achtergrondgeurbelasting van 10 OU_E/m^3 geldt.

5.5.3 Verantwoording

Er is door Kragten een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke geurinvloed van de omliggende veehouderijen op de woningbouwontwikkeling te Zeeland (gemeente Maashorst). De rapportage 'Agrarisch geuronderzoek, Repelakker III te Zeeland', 14 november 2023, LAD010-0001) is opgenomen als bijlage 7.

Enerzijds kan in het kader van een goede ruimtelijke ordening door de gemeente medewerking verleend worden aan het voornemen indien veehouderijen door de voorgenomen planontwikkeling niet onevenredig in hun belangen worden geschaad. Anderzijds dient ter plaatse van het nieuw te realiseren geurgevoelig object sprake te zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat voor het aspect geur. Hierbij dient gekeken te worden naar zowel de achtergrond- als de voorgrondgeurbelasting.

Middels voorliggend onderzoek is onderzocht of kan worden uitgesloten dat sprake is van inbreuk op de milieurechten van bestaande veehouderijen en of de planontwikkeling geen inbreuk veroorzaakt op de planologische geurruimte van de bestaande veehouderijen. Tevens is in dit onderzoek onderzocht of ter plaatse van de planontwikkeling een voldoende woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd als gevolg van de voorgrond- en achtergrondgeurbelasting.

Beoordeling milieurechten en planologische rechten
De planontwikkeling maakt geen inbreuk op de milieurechten en planologische geurruimte van omliggende veehouderijen aan de Voederheil 13, 18 en 33.
Voor de veehouderij aan de Voederheil 29 blijkt dat de geurcontour van 200 meter rondom de dierenverblijven uit de vigerende vergunning niet reikt tot het plangebied. Geconcludeerd kan worden dat op de bestaande vigerende milieurechten voor geur van de veehouderij aan de Voederheil 29 geen inbreuk wordt gemaakt door de plangebied. De planologische geurcontour van 200 meter rondom het planologisch vastgestelde bouwvlak reikt tot over een klein deel van het plangebied. Zolang er geen geurgevoelige objecten op dit deel van het plangebied worden gerealiseerd wordt er geen inbreuk gemaakt op de planologische geurrechten van de veehouderij aan de Voederheil 29.

Beoordeling woon- en leefklimaat
De berekende voorgrondgeurbelasting ten gevolge van de veehouderij aan de Logtschedijk 2 is maatgevend bedraagt ten hoogste 1,4 OUE/m3. Hiermee is het woon- en leefklimaat op basis van de voorgrondgeurbelasting te classificeren als 'zeer goed'.

De berekende achtergrondgeurbelasting bedraagt ten hoogste 5,15 OUE/m3 ter plaatse van de geurgevoelige objecten binnen het plangebied. Hiermee is het woon- en leefklimaat op basis van de achtergrondgeurbelasting te classificeren als 'goed'.

Conform de vuistregel 'dat de voorgrondgeurbelasting maatgevend is indien die tenminste de helft bedraagt van de achtergrondgeurbelasting' is in onderhavige situatie voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat de achtergrondgeurbelasting maatgevend voor het woningbouwplan. Het woon- en leefklimaat als gevolg van de achtergrondgeurbelasting is te kwalificeren als 'goed' ter plaatse van de randen van het plangebied.

5.5.4 Conclusie

Het aspect geurhinder veehouderijen vormt voor het plangebied geen planologische belemmering, mits geen geurgevoelige objecten binnen de op de verbeelding opgenomen geurzone worden gerealiseerd.

5.6 Verkeer en parkeren

5.6.1 Verkeer

Ruimtelijke ontwikkelingen zorgen voor extra verkeersbeweging binnen het plangebied, maar ook daarbuiten. Daarom is het van belang de diverse ontwikkelingen in en rondom de kern Zeeland in relatie met elkaar te bezien. In dat kader dient in ieder geval ook de uitbreiding van Voederheil te worden meegenomen. Door Megaborn is ten behoeve van het opstellen van de Gebiedsvisie een verkeersmodelstudie uitgevoerd voor de autonome groei en ontwikkelingen (zie bijlage 9) waaruit naar voren kwam dat, om overbelasting van de Voederheil en Kerkstraat te voorkomen, het gewenst is om via de nieuwe ontwikkeling van Repelakker een ontsluiting tussen de Bergmaas en Kerkstraat te realiseren. Zowel ontsluiten op de Vaandriglaan als op de Kerkstraat is hierbij de insteek, waarbij het zwaartepunt op de noordelijke ontsluiting op de Kerkstraat zou moeten liggen.

Omdat het plangebied van voorliggend bestemmingsplan alleen de 1e fase van de totale ontwikkeling betreft is er nu sprake van een gewijzigde situatie. Het aantal woningen die de komende 10 jaar gerealiseerd zal worden is beperkt tot 200 woningen en de voorgestelde ontsluiting bij het tankstation aan de Kerkstraat kan voorlopig niet gerealiseerd worden. Om de impact van deze gewijzigde situatie te onderzoeken is door Mobicon een aanvullend onderzoek uitgevoerd: 'Verkeersstudie Repelakker III Zeeland', (12 juli 2024, M08201-R-E5). Het onderzoeksrapport is als bijlage 10 bijgevoegd.

Omdat er vanuit de buurt zorgen bestaan over de verkeerskundige impact van de ontwikkeling, is het onderzoek in samenwerking met de buurt opgesteld. In onderzoek zijn vier scenario's beschouwd:

- scenario A: 0-variant zonder maatregelen;
- scenario B: Scenario zonder verbinding voor auto’s met de bestaande Vaandriglaan en de nieuwe wijk. Er is in dit scenario geen verbinding met de bestaande bebouwing;
- scenario C: Scenario met een knip voor auto’s (niet voor langzaam verkeer) in de verkeersstructuur in de nieuwe wijk. In dit scenario is er wel een verbinding met de bestaande bebouwing, maar wordt wijkvreemd verkeer ontmoedigd;
- scenario D: Scenario met een gefaseerde realisatie van de ontsluiting, waarbij de directe aansluiting op de Bergmaas pas bij de oplevering van het noordelijke deel wordt gerealiseerd.

Megaborn cocludeert dat op de Kerkstraat in scenario's B en D een onwenselijke verkeerssituatie ontstaat , dit zijn dus geen realistische scenario's. Scenario's A en C zijn verkeerskundig gezien vergelijkbaar, er kan dan ook geen voorkeursvariant worden onderscheiden. Kiezen voor een ontwerpvariant met slechts 200 woningen leidt alleen bij scenario D tot een onwenselijke situatie, voor scenario's A, B en C leidt deze variant tot een acceptabele situatie.

Ten opzichte van de verkeerskundige richtlijnen ontstaat er in geen van de scenario's een verkeerskundig knelpunt ten aanzien van verkeersveiligheid- of leefbaarheid op de Vaandriglaan. Qua doorstroming is de beoogde nieuwe rotonde op de Bergmaas en het kruispunt Vaandriglaan/Kerkstraat onderzocht. Op geen van deze kruispunten worden knelpunten verwacht en vanuit de verkeersdoorstroming is geen voorkeursvariant te onderscheiden.

Gevolgen bestemmingsplan
Scenario B (uitsluiting Vaandriglaan) is alleen mogelijk bij de ontwikkelingsvariant van 200 woningen, omdat de druk op de Kerkstraat anders onaanvaardbaar wordt. Met het oog op de toekomst (voor de totale ontwikkeling) is het niet wenselijk om een aansluiting tussen de bestaande en de nieuwe wijk in dit bestemmingsplan uit te sluiten. Daarom is er in dit bestemmingsplan rekening gehouden met een verkeersverbinding voor gemotoriseerd verkeer tussen de bestaande en de nieuwe wijk.

5.6.2 Parkeren

Ruimtelijk ontwikkelingen zorgen ook voor een nieuwe parkeerbehoefte door de toename van functies in het gebied, in dit geval alleen wonen. De nieuwe parkeerbehoefte mag geen extra parkeerdruk op de omgeving opleveren en zal dus binnen het plangebied opgelost moeten worden. In het 'Parapluplan wonen en parkeren Landerd' zijn de parkeernormen opgenomen die voor nieuwe ontwikkelingen gelden. Voor deze ontwikkeling zal daarbij worden aangesloten.

Omdat voorliggend bestemmingsplan gebaseerd is op de vastgestelde Gebiedsvisie en nog niet uitgewerkt is tot een stedenbouwkundig plan is er op dit moment nog onvoldoende inzicht in de precieze parkeerbehoefte. Deze is namelijk afhankelijk van de verdeling van de woongebieden, het aantal woningen en het type woningen op welke plek in het plangebied.

Bij de verder uitwerking van de Gebiedsvisie naar een stedenbouwkundig plan zal, rekening houdend met de in de Gebiedsvisie opgenomen uitgangspunten, de parkeerbehoefte worden berekend en in een parkeerplan worden

opgenomen, omdat op dat moment de woningtypen en de locatie bekend zijn.
De uitwerking van het parkeerplan zal tegelijkertijd met het Stedenbouwkundig plan ter goedkeuring aan het college worden voorgelegd. Daarnaast dient bij de aanvraag van een omgevingsvergunning ook te worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende parkeernormen.

De parkeerbehoefte vormt geen planologische belemmering voor dit bestemmingsplan.

5.7 Geluid

5.7.1 Inleiding

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten voldoen aan de regelgeving inzake geluidhinder. In de Wet geluidhinder (Wgh) wordt onderscheid gemaakt in verkeerslawaai en industrielawaai. In de Wgh zijn normen voor maximaal toelaatbare geluidsbelasting op (de gevels van) geluidgevoelige objecten vastgelegd.

5.7.2 Analyse

Akoestisch onderzoek binnen plangebied ten gevolge van omliggende wegen.
Om de gevelbelasting van de nieuwe woningen inzichtelijk te maken heeft NIPA Milieutechniek een akoestisch onderzoek uitgevoerd: rapport "Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai " (18 augustus 2023, N210574.003/LHO). Het onderzoeksrapport is als bijlage 11 bijgevoegd.

NIPA Milieutechniek heeft 4 modelvarianten doorgerekend:
1. zonder akoestische maatregelen
2. met een beperkte (groene) wal of scherm met hoogte van max. 1,5 meter langs de Bergmaas
3. toepassing diffractor (een betonnen constructie die direct naast de verharding van de Bergmaas geplaatst wordt), al dan niet in combinatie met groene wal langs de Bergmaas.
4. met snelheidsverlaging op Bergmaas van 80 naar 60 km/uur.

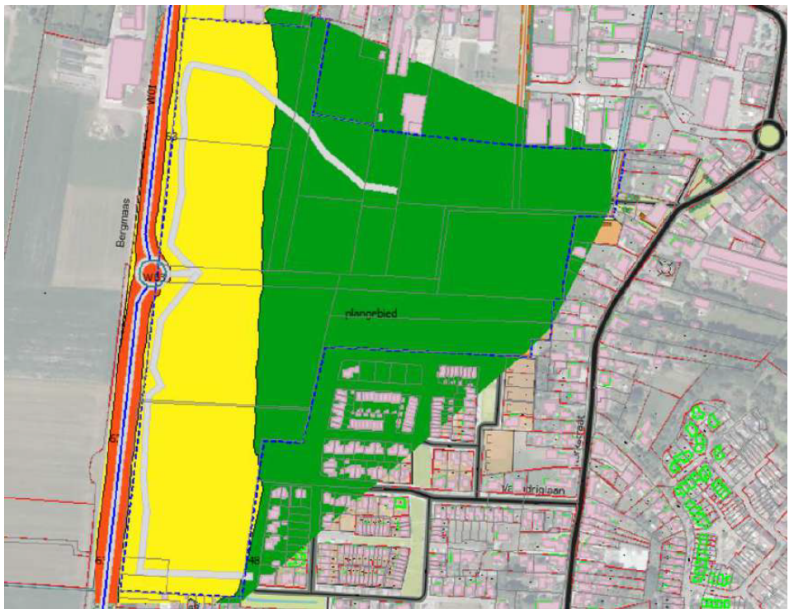
De doorrekening heeft plaatsgevonden op 3 waarneemhoogten.

Uit de doorrekening blijkt dat voor een deel van het plangebied een geluidsbelasting van meer dan 48 dB(A) wordt berekend. Uit de berekeningen blijkt echter ook dat alleen ter plaatse van de geprojecteerde rotonde de geluidsbelasting boven de 63 dB(A) komt. Dit betekent dat er voor het deel van het plangebied waar niet voldaan kan worden aan de voorkeursgrenswaarde wel een Hogere grenswaarde kan worden aangevraagd.

Omdat er nog geen stedenbouwkundig plan is en er niet bekend is of er geluidwerende maatregelen worden genomen is voor het gebied waarvoor een Hogere waarde moet worden aangevraagd in dit bestemmingsplan rekening gehouden met variant 1, zonder akoestische maatregelen en dan de waarneemhoogte waarbij de 48 dB(A) contour het verst het plangebied in gaat.

Wanneer het stedenbouwkundig plan wordt uitgewerkt zullen de akoestische maatregelen worden bezien. De verwachting is dat voor de 2e lijnsbebouwing (bebouwing achter de woningen aan de Bergmaas) de geluidsbelasting al minder hoog zal worden dan nu berekend is. Daarom is in de regels opgenomen dat er bij de omgevingsvergunning voor het bouwen aangetoond dient te worden wat de werkelijk geluidsbelasting op de gevels van de woningen is en dat daar de noodzakelijke geluidwering aan de gevels op afgestemd dient te worden.

Op onderstaande afbeeldingen zijn de rekenresultaten zichtbaar van het worstcase model variant 1 op 7,5 meter waarneemhoogte.

Binnen de groene vlakken wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde (inclusief correctie art. 110g van de Wgh) voor wegverkeerslawaai van 48 dB als gevolg van het wegverkeer op de Bergmaas. In dit gebied kunnen woonfuncties zonder ontheffing worden gerealiseerd. In het gele vlak wordt voldaan aan de maximale ontheffingswaarde van 63 dB. In dit gebied kunnen uitsluitend woonfuncties worden gerealiseerd onder voorwaarde dat er een hogere waarde wordt vastgesteld.
Het ontwerpbesluit Hogere Waarde is als bijlage 12 bij dit bestemmingsplan opgenomen.

Akoestisch onderzoek buiten plangebied ten gevolge van ontwikkeling en wijziging verkeerssituatie.
Door de ontwikkeling van Repelakker III is niet alleen sprake van geluidbelasting van de bestaande wegen op de nieuwe woningen, maar zal mogelijk door de gewijzigde verkeerssituatie ook nieuwe geluidbelasting van het verkeer van de ontwikkeling op de bestaande woningen ontstaan.

Door het op dit moment alleen mogelijk maken van fase 1 van Repelakker III, is het uitgevoerde verkeersonderzoek niet meer volledig representatief op het gebied van akoestiek.
(zie paragraaf 5.6.1).

Derhalve is door omgevingsadviesbureau De Roever middels een aanvullend onderzoek het effect van de beoogde wijzigingen op de geluidbelasting afkomstig van het wegverkeer op de in de omgeving aanwezige woningen onderzocht: rapport "Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai reconstructie Voederheil & Repelakker Zeeland", (3 mei 2024, 20240514.v02). Het onderzoeksrapport is als bijlage 13 bijgevoegd. In het onderzoek zijn ook de gevolgen van de uitbreiding van industrieterrein Voederheil meegenomen.

In het kader van deze plannen (Repelakker III en Industrieterrein Voederheil) vinden er enkele wijzigingen plaats aan de infrastructuur. Deze aanpassingen hebben mogelijk invloed op de geluidsbelastingen bij woningen in de omgeving. Als dergelijke wijzigingen worden genomen bij gezoneerde wegen dient er aangetoond te worden of er sprake is van “reconstructie” zoals omschreven in de Wet geluidhinder. Als er sprake is van een reconstructie dan moeten er maatregelen beschouwd worden om te onderzoeken of een geluidsreductie mogelijk is.

De Roever concludeert dat er geen sprake is van 'reconstructie'. De heersende waarde ter plaatse van de bestaande woningen variëren tussen de 50 en 65 dB (zonder aftrek artikel 110g Wgh). De geluidsbelastingen ter plaatse van de bestaande woningen variëren na uitvoering van het plan tussen de 40 en 65 dB. De maximale toename van de geluidbelasting ten opzichte van de heersende waarde is 0,77 dB, dat is ruim onder de grenswaarde van 2 dB voor reconstructies. De aanpassingen aan de weginfrastructuur worden daarom niet beschouwd als een reconstructie volgens de wet geluidhinder. Er hoeven geen verdere maatregelen te worden onderzocht.

Industrielawaai
Het plangebied ligt niet binnen een geluidszone van een gezoneerd industrieterrein. Er is in dat kader geen akoestisch onderzoek nodig. Wel is in paragraaf 5.2 Bedrijven en milieuzonering de geluidsituatie van mogelijke hinder van de omliggende functies opgenomen.

5.7.3 Conclusie

Het aspect geluid vormt geen planologische belemmering voor het plan.
Het onderzoek laat zien dat bebouwing direct naast de Bergmaas mogelijk is. Naast de beschreven geluidwerende maatregelen zal ook de nieuwe bebouwing aan de Bergmaas een afschermende werking hebben waardoor de afstand tot het gebied waar voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde kleiner wordt.
In de regels is een voorwaardelijke verplichting op genomen dat ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning aangetoond dient te worden dat voldaan wordt aan de wettelijke normen.

5.8 Luchtkwaliteit

5.8.1 Inleiding

Om personen tegen de gevolgen van luchtverontreiniging te beschermen zijn in de Wet milieubeheer normen opgenomen voor bepaalde stoffen. Bij de beoordeling van het aspect luchtkwaliteit moet enerzijds aangetoond worden dat een ruimtelijke ontwikkeling niet leidt tot een (significante) overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen en anderzijds dat ter plaatse van het plangebied sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

5.8.2 Analyse

Effecten plan op luchtkwaliteit
In de "Regeling niet in betekenende mate bijdragen (NIBM luchtkwaliteitseisen)" zijn categorieën van gevallen genoemd die niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie van fijnstof in de buitenlucht. Zo is een project met maximaal 1.500 woningen (netto) bij minimaal 1 ontsluitingsweg één van de genoemde gevallen. Onderhavig plan betreft een uitbreiding binnen de kern Zeeland met 200 woningen. De ontwikkeling valt onder de NIBM afspraak. Er is geen nader onderzoek naar luchtkwaliteit noodzakelijk.

Goed woon- en leefklimaat
Het plan ligt niet in de nabijheid van zware industrie, (een concentratie van meerdere) intensieve veehouderijen of drukke vaarwegen. Voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat wordt alleen gekeken naar luchtverontreiniging van verkeer op wegen in de omgeving.

In de Wet milieubeheer zijn voor een groot aantal stoffen grenswaarden opgenomen, maar uit onderzoek blijkt dat langs wegen alleen overschrijdingen van de grenswaarden voor fijnstof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2) kunnen optreden. Voor de overige stoffen waarvoor grenswaarden zijn opgenomen in de Wm treden naar verwachting nergens langs het Nederlandse wegennet overschrijdingen van deze grenswaarden op.

De monitoringstool die in het kader van het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) is opgesteld, geeft de volgende jaargemiddelden voor de relevante stoffen ter plaatse van het meest relevante meetpunt 'Bergmaas, Landerd; 45732'.

categorie	**grenswaarde**	**2020**	**2030**
jaargemiddelde concentratie NO_2	40 µg/m³	14,9	11,4
jaargemiddelde concentratie PM_{10}	40 µg/m³	16,3	14,2
jaargemiddelde concentratie $PM_{2.5}$	25 µg/m³	9,2	7,5
overschrijdingsdagen per jaar- gemiddelde concentratie PM_{10}	35	6,01	6,0

Uit de resultaten van de Monitoringstool blijkt dat aan alle grenswaarden wordt voldaan. Er is daarmee sprake van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van het plangebied.

5.8.3 Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen planologische belemmering voor het plan.

5.9 Archeologie

5.9.1 Inleiding

Conform het bepaalde in artikel 3.1.6 Bro moet bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden worden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische monumenten.

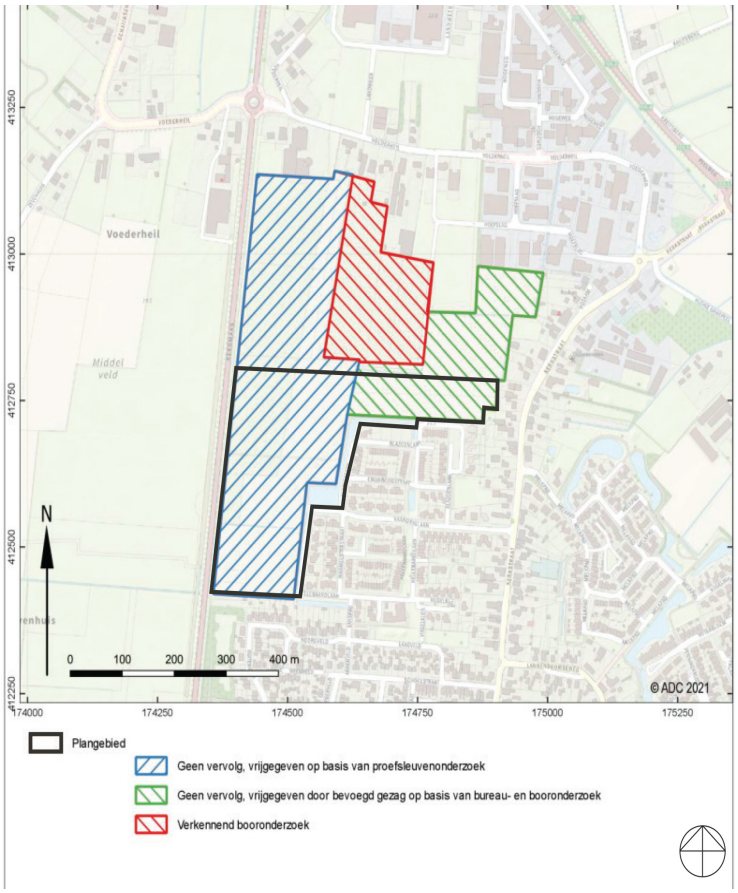
5.9.2 Analyse

Onderhavig plangebied is voor een groot deel (westelijke deel tegen Bergmaas) al onderzocht en is vrijgegeven ten aanzien van archeologische vondsten (zie bijlage 14). Het oostelijk beschikt over een middelhoge archeologische verwachtingswaarde (Waarde - Archeologie 2 en Waarde - Archeologie 3). Een archeologisch onderzoek is verplicht voor alle bodemingrepen (waaronder het bouwen) met een oppervlakte van respectievelijk meer dan 100 m^2 en 250 m^2 en een diepte van meer dan 50 centimeter. Het initiatief overschrijdt deze grenzen.

Bureauonderzoek
ADC ArcheoProjecten heeft een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd: rapport "Parkwijk Zelland, Zeeland, gemeente Landerd, Een bureauonderzoek " (21 december 2021, 5670). Het onderzoeksrapport is als bijlage 15 bijgevoegd.

ADC ArcheoProjecten concludeert:
Ter plaatse van een groot deel van het plangebied heeft reeds archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Het betreft een bureau- en booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek in het westen van het plangebied en een bureau- en booronderzoek in het oosten van het plangebied. Bij het proefsleuvenonderzoek zijn met uitzondering van greppels uit de Nieuwe tijd geen sporen aangetroffen. Geconcludeerd wordt dat het gebied te nat was voor bewoning. Bij het booronderzoek in het oosten van het plangebied is aanvankelijk een middelhoge verwachting toegekend aan delen waar een plaggendek dat dikker is dan 50 cm aanwezig is. Op basis van de aanwezigheid van fluviatiele afzettingen onder het plaggendek, het ontbreken van B-horizonten en archeologische indicatoren werd door het bevoegd gezag geconcludeerd dat het terrein te nat was voor bewoning.

Op basis van het bureauonderzoek en de reeds onderzochte en vrijgegeven delen van het plangebied rest een zone van 4,2 hectare ten noorden van het plangebied (rood gearceerd op onderstaande afbeelding) dat nader onderzocht dient te worden. Voor dit deel adviseert ADC ArcheoProjecten om in eerste instantie een verkennend booronderzoek uit te laten voeren. Hiermee wordt het beeld van de bodemopbouw van het plangebied gecomplementeerd.

ADVIESKAARTARCHEOLOGISCHONDERZOEK

Omdat het met rode arcering aangeduide gebied buiten het plangebied ligt is op dit moment geen vervolgonderzoek noodzakelijk.

Ondanks een zorgvuldige onderzoek kan nooit volledig worden uitgesloten dat er tijdens werkzaamheden archeologische sporen of resten worden aangetroffen. Conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet dient hiervan melding te worden gemaakt bij de Minister.

5.9.3 Conclusie

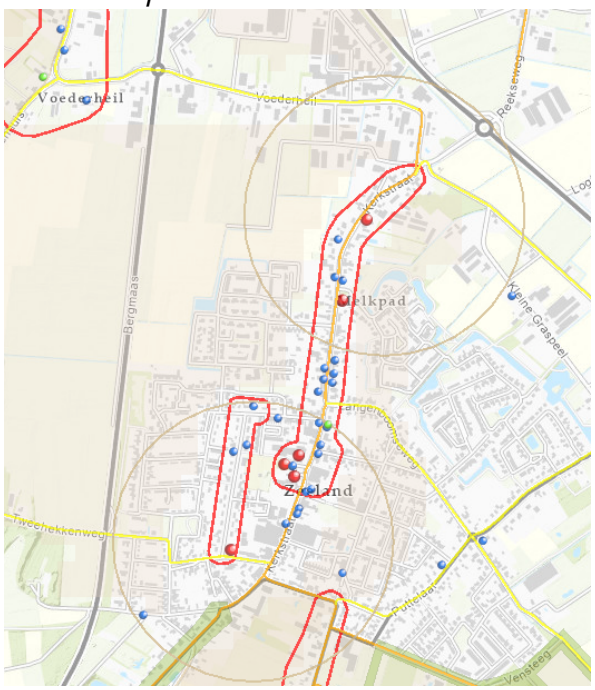
Het aspect archeologie vormt geen planologische belemmering voor het plan.

5.10 Cultuurhistorie

5.10.1 Inleiding

Conform het bepaalde in artikel 3.1.6 Bro moet bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden worden met de aanwezige cultuurhistorische waarden.

5.10.2 Analyse

Voor een deel van het plangebied is de aanduiding 'vrijwaringszone – molenbiotoop' opgenomen in verband met de ligging nabij de Coppensmolen aan de Kerkstraat 122 in Zeeland. Deze aanduiding met bijbehorende voorwaarden in de regels, is één op één overgenomen in voorliggend bestemmingsplan. Afhankelijk van de geplande hoogtes in het plan kan dit een belemmering zijn voor de windvang van de molen.
Aangezien de voorgenomen bouwhoogtes van de nieuwe bebouwing aan de oostzijde van het plangebied niet hoger reiken dan de bestaande bebouwing aan de Kerkstraat zal deze bebouwing geen nieuwe verstoring van de windvang veroorzaken.

De cultuurhistorische waarden van de bebouwing aan de Kerkstraat worden door de nieuwe ontwikkeling niet aangetast.

5.10.3 Conclusie

Het aspect cultuurhistorie vormt geen planologische belemmering voor het plan.

5.11 Natuurwaarden

5.11.1 Inleiding

Ten behoeve van de bescherming van natuurwaarden geldt de Wet natuurbescherming. De daarin opgenomen bescherming omvat de onderdelen:

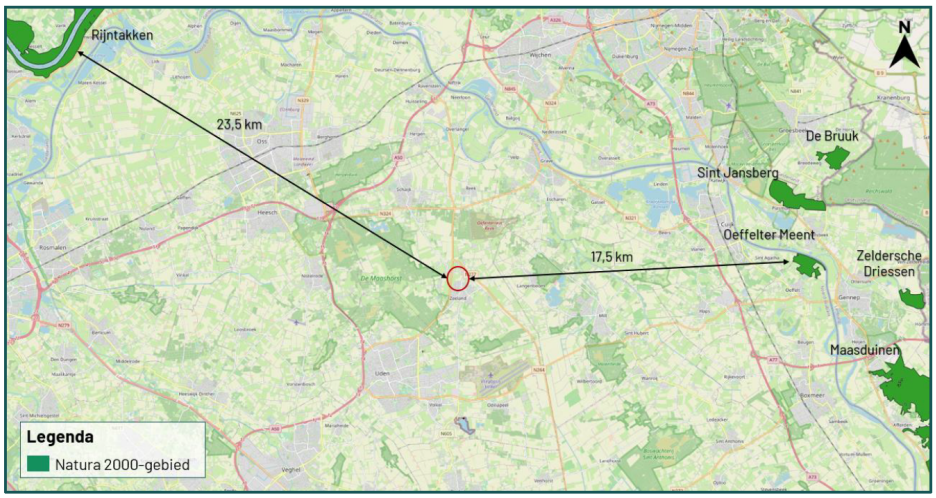
- gebiedsbescherming;
- soortenbescherming;
- bescherming van houtopstanden.

5.11.2 Analyse

Gebiedsbescherming

Natura 2000

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 17,5 km ligt het Natura 2000-gebied 'Oeffelter Meent' (zie onderstaande afbeelding).

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft een bestemmingsplanwijziging. Ondanks dat deze buiten een Natura 2000-gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is om te resulteren in negatieve effecten. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Ten opzichte van de huidige situatie leidt de beoogde ruimtelijke ingreep in de gebruiksfase tot een grote toename in het aantal verkeersbewegingen. De nieuwbouw zal zonder gasaansluiting in de gebruiksfase geen stikstofuitstoot hebben.

Om de effecten van onderhavig plan op de omliggende Natura 2000-gebieden te bepalen is door DGMR een stikstofdepositie-onderzoek ('Nieuwbouwplan Repelakker III Zeeland', 14 juni 2023, kenmerk M.2022.0092.00.R001) uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is bijgevoegd als bijlage 17.

Uit het onderzoek volgt dat zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase wordt voldaan aan de genoemde grenswaarde. Er is dan ook geen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Natuurnetwerk Brabant en Groenblauwe mantel
De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied betreffende het Natuurnetwerk Brabant (NNB) of de Groenblauwe mantel. Op een afstand van circa 700 m ligt het Natuurnetwerk Brabant. Op een afstand van circa 475 m ligt de Groenblauwe mantel.

In de huidige situatie valt het de gehele planlocatie buiten het NNB. Het NNB is gelegen op een afstand van circa 700 meter van de planlocatie. Er is sprake van een externe werking als activiteiten of ontwikkelingen aantasting geven van de ecologische waarden binnen het NNB (c.q. negatief effect vanwege geluid, licht, betreding of verspreiding van stoffen in de lucht). Gezien de afstand tussen de planlocatie en het NNB is het op voorhand uitgesloten dat de beoogde ontwikkeling leidt tot significante aantasting van de ecologische waarden binnen het NNB. Conform de huidige Omgevingsverordening zijn negatieve effecten op het NNB uitgesloten.
Ten aanzien van de Groenblauwe mantel geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Soortenbescherming
Quickscan flora en fauna
Bij ontwikkeling van het initiatief kunnen natuurwaarden in het gebied verstoord worden. Blom Ecologie heeft een Quickscan flora en fauna uitgevoerd om de effecten van het plan op beschermde soorten te bepalen: rapport "Quickscan Wet natuurbescherming Repelakker te Zeeland" (25 januari 2021, 2021-924, revisie 11 november 2022). Het onderzoeksrapport is bijgevoegd als bijlage 17.

Blom Ecologie concludeert dat er aanvullend onderzoek uitgevoerd dient te worden naar de volgende soorten of soortgroepen: bunzing, das, steenmarter , wezel en vleermuizen. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor soorten welke niet beschermd zijn (behoudens de algemene zorgplicht) en/of waarvoor een vrijstelling geldt. Voor broedvogels geldt dat de nesten van alle soorten beschermd zijn tijdens het broedseizoen (indicatief 15 maart – 15 juli).

Aanvullend onderzoek ecologie
Blom Ecologie heeft naar aanleiding van de conclusies van de uitgevoerde Quickscan flora en fauna een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de das, kleine marterachtigen, steenmarters en vleermuizen:

rapport "Aanvullend onderzoek ecologie Repelakker te Zeeland" (20 juli 2023, 2022-0718). Het onderzoeksrapport is bijgevoegd als bijlage 18.

Er wordt het volgende geconcludeerd:

- Das
  Tijdens het onderzoek zijn een onbekend aantal individuen aangetroffen binnen het plangebied, echter zijn er geen sporen waargenomen. De planlocatie betreft een secundair foerageergebied voor de das, echter is de planlocatie niet essentieel door het gebrek aan geschikte gebieden in een straal van 500 meter rondom de planlocatie waar een dassenburcht gelegen kan zijn.
- Kleine marterachtigen
  Tijdens het onderzoek is er eenmaal een bunzing waargenomen. Tevens zijn er geen sporen van kleine marterachtigen aangetroffen binnen het plangebied.
- Steenmarter
  Tijdens het onderzoek zijn wel individuen aangetroffen binnen het plangebied, echter zijn er geen sporen aangetroffen. Derhalve is er geen sprake van essentieel leefgebied voor de steenmarter.
- Vleermuizen
  Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat er enkele functionele foerageergebieden en vliegroutes in het plangebied aanwezig zijn, maar dat er geen sprake is van aantasting op essentiële vliegroutes en foerageergebieden door de beoogde ontwikkeling.
- Overige soorten
  Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaties van andere soorten in het plangebied. Er zijn geen actieve nesten aangetroffen binnen het plangebied. Met betrekking tot de overige waargenomen soorten is geen sprake van overtreding, mits de Algemene zorgplicht in acht wordt genomen.

Uit het aanvullend onderzoek is het resultaat gekomen dat er geen sprake is van negatieve effecten op beschermde natuurwaarde, derhalve is een ontheffing niet benodigd (Vleeshouwers, 2023). De ODBN heeft het aanvullend onderzoek beoordeeld en uit deze beoordeling zijn verschillende opmerkingen gekomen. Deze opmerkingen zijn door Blom in het rapport: 'Onderbouwing aanvullend onderzoek Repelakker te Zeeland, Noord-Brabant', (25 september 2023, 2022-0718), behandelt en uitgewerkt. Het onderzoeksrapport is bijgevoegd als bijlage 19.

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 1. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is derhalve niet benodigd.

Voor de uitvoering van de beoogde ruimtelijke ingreep is geen ontheffing Wnb nodig. Er gelden in het kader van de Wnb geen verdere vervolgstappen.

Bij de inrichting van het gebied zal onderzocht worden hoe in het plan met de inrichting rekening gehouden kan worden met de diverse hiervoor benoemde soorten door gebruik te maken van bijvoorbeeld een houtwal, struiken, heggen bomen en begroeide waterkanten die voor de genoemde soorten een meerwaarde hebben.

Bescherming van houtopstanden
Het plan omvat niet het kappen van bomen buiten de bebouwde kom of in een houtopstand van meer dan 10 are, of het kappen van een bomenrij van meer dan 20 bomen. Er is derhalve geen herplantplicht conform artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming.

5.11.3 Conclusie
Het aspect natuurwaarden vormt geen planologische belemmering voor het plan.

5.12 Waterparagraaf

5.12.1 Inleiding
Het plangebied ligt binnen het beheergebied van Waterschap Aa en Maas. De watertoets is het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is dat de waterbelangen evenwichtig worden meegewogen bij de totstandkoming van een plan. Deze waterparagraaf is een onderdeel van de watertoets.
De waterparagraaf beschrijft zowel de huidige als toekomstige waterhuishoudkundige situatie (oppervlaktewater, grondwater, hemelwater en afvalwater).

5.12.2 Beleid

In deze paragraaf is het relevante vigerende beleid opgenomen.

5.12.2.1 Nationaal niveau

- Nationaal Water Programma 2022 - 2027
  Nederland is een waterland. Wateropgaven in Nederland worden door klimaatverandering, bodemdaling, milieuverontreiniging, biodiversiteitsverlies en ruimtedruk steeds groter en complexer. Om ons land ook voor de komende generaties veilig, aantrekkelijk en leefbaar te houden, is het Nationaal Water Programma 2022-2027 ontwikkeld dat in het voorjaar van 2022 is vastgesteld. Dit is de opvolger van Het Nationaal Waterplan (NWP), het Rijksplan voor het waterbeleid voor de periode 2016-2021.

  In het Nationaal Water Programma 2022-2027 worden de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en het beheer van de rijkswateren en rijksvaarwegen beschreven aan de hand van drie hoofdambities voor het waterbeleid:
- Een veilige en klimaatbestendige delta
- Een concurrerende, duurzame en circulaire delta
- Een schone en gezonde delta met hoogwaardige natuur

  Belangrijke onderdelen van het Nationaal Water Programma 2022-2027 zijn de stroomgebied beheerplannen, het overstromingsrisicobeheerplan en het Programma Noordzee, die als wettelijke bijlagen zijn opgenomen.

5.12.2.2 Provinciaal niveau

- Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) 2022-2027
  Het Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) is de opvolger van het Provinciaal Milieu en Waterplan. Het is onderdeel van het planstelsel voor de wateropgaven in Nederland, samen met het Nationaal Water Programma en de waterbeheerprogramma's van de waterschappen.

  Doel van dit nieuwe RWP is: een klimaatadaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem. Deze opgaven zijn ook van belang voor vrijwel alle andere provinciale opgaven: wonen en werken, infrastructuur en mobiliteit, landbouw en voedsel, natuur en biodiversiteit, erfgoed, een concurrerende en duurzame economie, en de energietransitie.

5.12.2.3 Gemeente

Programma Omgevingswet Water & Riolering, planperiode 2022-2024 (POW&R)
Het POW&R is een beleidsplan/uitvoeringsplan dat op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke watertaken weergeeft. Er is vastgelegd wat de gemeente wil bereiken en wat de rolverdeling is tussen overheid en inwoners/bedrijven ten aanzien van afval-, hemel-, en grondwater.

Het POW&R vervult vier hoofdfuncties:
1. Kader gemeentelijke zorgplichten
   overzicht beleidskeuzes en ambities ten aanzien van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater en bijdragen aan de zorgplichten oppervlaktewater en drinkwater.
2. Interne afstemming
   met andere vakdisciplines binnen de gemeentelijke organisatie en met onze waterpartners (waaronder waterschap)
3. Externe afstemming
   met o.a. bewoners en bedrijven, ontwikkelaars en bouwbedrijven.
4. Continuïteit en voortgangsbewaking
   vanwege de relatief lange levensduur van stedelijke watervoorzieningen en kapitaalintensieve investeringen is een lange termijn aanpak essentieel (begroting, investeringen en evaluatie).

Het POW&R laat in het visie hoofdstuk zien hoe de gemeente naast de invulling van de zorgplichten stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater samen met de waterpartners de komende jaren ook een bijdrage leveren aan het behalen van maatschappelijke doelen. Met het uitvoeren van de watertaken die voortkomen uit de zorgplichten riolering beschermt de gemeente de fysieke leefomgeving.

Bij rioolrenovatie, (her)ontwikkelingen of herinrichting van de openbare ruimte wil de gemeente kansen pakken om, bij voorkeur samen met inwoners, ook een bijdrage te kunnen leveren aan een klimaatveerkrachtige en waterrobuuste omgeving.

In het POW&R is daarna beschreven op welke wijze deze ambities tot uitvoering moeten komen en op welke termijn.

5.12.2.4 Waterschap Aa en Maas

Onderhavig plangebied ligt binnen het beheergebied van het Waterschap Aa en Maas. Het waterschapsbeleid is onder meer beschreven in:

- *Waterbeheerplan 2022-2027, waterschap Aa en Maas*
  In het waterbeheerplan (WBP) staan de doelstellingen van waterschap Aa en Maas voor de periode 2022-2027. Het waterschap beschrijft wat ze (vaak samen met anderen) gaat doen om die doelen te halen en hoe ze inspeelt op veranderende omstandigheden, zoals het klimaat en stoffen in het oppervlaktewater. Hierdoor weten de inwoners van haar werkgebied en de partners wat ze van het waterschap kunnen verwachten. In het actuele waterbeheerplan krijgen de volgende programma's aandacht:
- Programma Waterveiligheid: Oost Brabant beschermen tegen overstromingen;
- Programma Klimaatbestendig en gezond watersysteem: Goede waterkwaliteit en -kwantiteit voor mens en natuur en Gezond en natuurlijk water;
- Programma Schoon water: Goede zuiveringsresultaten voor gezond water in sloten en beken.

- *Brabant Keur*
  In de Keur zijn hydrologische uitgangspunten opgenomen. Bij een toename en afkoppelen van het verhard oppervlak geldt het uitgangspunt dat plannen zoveel mogelijk hydrologisch neutraal worden uitgevoerd. Het doel van dit uitgangspunt is om te voorkomen dat hemelwater als gevolg van uitbreiding of afkoppelen van het verhard oppervlak versneld op het watersysteem wordt geloosd.

  Voor hemelwater dat op verharde oppervlakten valt staan de waterschappen onderstaande voorkeursvolgorde toe, waarbij optie 1 het meest wenselijk en optie 5 het minst wenselijk is:

1. Hergebruik;
2. Vasthouden/infiltreren;
3. Bergen en afvoeren;
4. Afvoeren naar oppervlaktewater (direct of indirect);
5. Afvoeren naar de riolering.

  Het waterschap vraagt aan initiatiefnemers deze voorkeursvolgorde te doorlopen en te beargumenteren voor welke optie wordt gekozen 'Vasthouden' betekent infiltratie in de bodem. Als hergebruik en (volledige) infiltratie niet mogelijk zijn, is afvoer naar een oppervlaktewater/riolering mogelijk. In dit geval kan een compenserende berging noodzakelijk zijn.

  Indien het verhard oppervlak toeneemt met meer dan 1 ha, zoals bij deze ontwikkeling, kan de compenserende berging als volgt berekend worden:

  Benodigde compensatie (in m3) = Toename verhard oppervlak (in m2) * 0,06 (in m) * gevoeligheidsfactor
  Hierbij dient een gevoeligheidsfactor van 1, ½ of ¼ toepast te worden afhankelijk van de locatie van het projectgebied. Volgens de Keurkaart bedraagt de gevoeligheidsfactor ter plaatse van het projectgebied 1.

  Binnen 5 droge dagen dient de volledige capaciteit van de hemelwaterberging weer volledig beschikbaar te zijn.

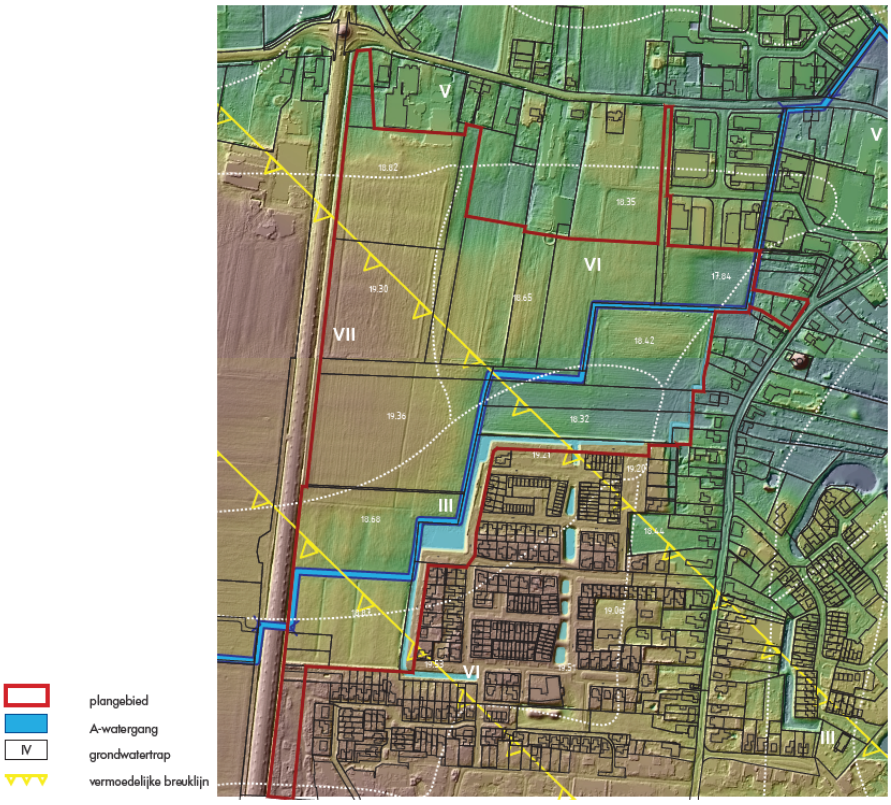
5.12.3 Watersysteem

5.12.3.1 Bodem

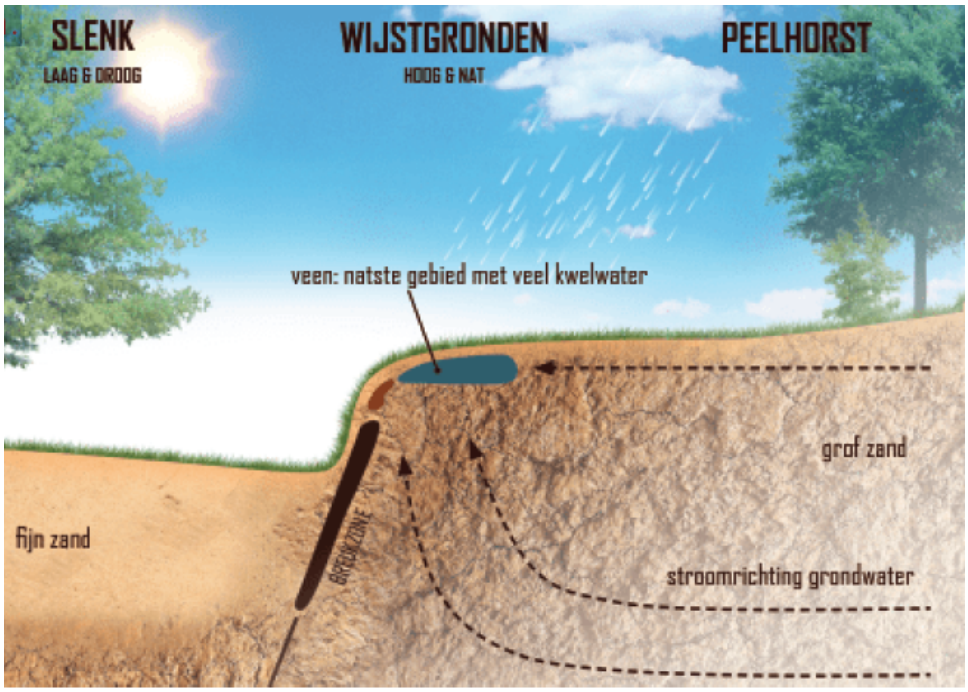
Om de infiltratiecapaciteit van de bodem te bepalen zal in een later stadium een infiltratieonderzoek plaatsvinden voor bepaling van de uitgangspunten van de waterberging en waterloop. De resultaten hiervan zullen bij de aanvraag omgevingsvergunning worden aangeleverd.

5.12.3.2 Grondwater

De opbouw van de ondergrond van de landschappen in Noord-Brabant is voor een belangrijk deel bepaald door de breuken. Het breukensysteem is een onderdeel van een stelsel dat loopt van het Rijndal in Duitsland tot onder de Noordzee. De belangrijkste breuken zijn de Gilze-Rijenbreuk, Feldbiss, de Peelrandbreuk en Tegelenbreuk. Het Tegelenbreukstelsel loopt volgens diverse bronnen door het plangebied heen, in de richting zuidoost - noordwest. Deze indicatieve ligging de breuken is hieronder weergegeven.

Een fenomeen dat uitsluitend voorkomt bij breuken in de ondergrond is wijst. Wijst is ijzerrijk grondwater dat op hooggelegen gronden (de horst) als kwel aan de oppervlakte komt. Breuken beïnvloeden namelijk de grondwaterstroom. Op breukvlakken wordt het water in z'n doorstroming belemmerd, kan niet wegstromen naar het laagste punt (de slenk) en stijgt vlak voor het breukvlak weer op. Op plaatsen waar kwelwater aan de oppervlakte komt vindt roestvorming van het ijzerhoudende kwelwater (oxidatie) plaats en ontstaat er een ijzerbank. Een en ander is schematisch weergegeven in onderstaande afbeelding. Wijstgronden zijn dus
veel natter dan de lagergelegen slenk.

Nu is het niet zo dat overal waar breuken voorkomen ook wijst te vinden is. Veel breuken en eventuele kwel zijn aan de oppervlakte niet zichtbaar omdat ze afgedekt zijn door bijvoorbeeld stuifzanden of rivierafzettingen. Het kwelwater blijft daardoor ondergronds. Juist vanwege de
specifieke omstandigheden waaronder wijst voorkomt hebben ze een heel eigen planten- en dierenwereld. Nader onderzoek moet uitwijzen welke mogelijkheden en/of beperkingen er voor het plangebied gelden.

Breuklijnen onderzoek
Om te bepalen waar deze breukenlijnen precies liggen is door Landslide milieu-adviesbureau een onderzoek uitgevoerd 'Sleuvenonderzoek breuken ontwikkellocatie Repelakker III in Zeeland'(3 augustus 2022) . Dit onderzoek is als bijlage 5 toegevoegd. Er zijn hiervoor meerdere sleuven gegraven op de plaatsen waar de breuklijnen verwacht werden.

Landslide heeft het volgende geconcludeerd:
De 4 gegraven sleuven hebben in de sleufwanden en -bodem tot 1 à 2 m-mv geen aanwijzingen opgeleverd, dat binnen plangebied Repelakker III één of meerdere kaartbreuken (zie figuur 1 in de rapportage) aanwezig zijn en tot in het maaiveld reiken. Evenmin zijn in de ontsloten sleuven aanwijzingen gevonden voor het verspringen ("verzet") van afgezette sedimenten als gevolg van tektonische activiteit. Op basis van de niet-verzette cryoburbatie structuren wordt een inschatting gemaakt dat de afgelopen 12.000 - 15.000 xxxx geen aardbevingen hebben plaatsgevonden die tot in of nabij het maaiveld zichtbaar effect op de bodemopbouw hebben gehad.

Wel werd na het dieper uitgraven van sleuf 1 ("lange sleuf") nabij het knikpunt (figuur 3 en bijlage A in de rapportage) een omvangrijke ijzeroerbank aangetroffen van enkele meters breed en maximaal 1,5 m hoog en werd nabij het begin van sleuf 3 ("korte sleuf") een lijnvormige ijzerverkleuring aangetroffen. Hoewel dit niet uit het sleuvenonderzoek zelf volgt, zouden beide waarnemingen verband kunnen houden met een diepere breukligging, waarvan de mogelijke situering indicatief is weergegeven in figuur 6 in de rapportage.

Conclusie
Voor wat betreft het inrichtingsontwerp lijken er op basis van het sleuvenonderzoek geen "breuk-belemmering" om een breukzone en de directe omgeving daarvan vrij van bebouwing te houden. Indien er een breuk aanwezig zou zijn, reikt die niet tot in of nabij het maaiveld. Wanneer de ijzeroerbank (sleuf 1) en de lijnvormige ijzerverkleuringen (sleuf 3) inderdaad indicatoren zijn voor een diepere breukligging, dan kan overwogen worden om het tracé van de stippellijn in figuur 6 vrij te houden van bebouwing en bijvoorbeeld in te richten als groenstrook en/of waterpartij.

5.12.3.3 Oppervlaktewater

Voor het waterschap is de legger, samen met de keur, hèt instrument om te zorgen voor veilige dijken, droge voeten, voldoende en schoon water. De legger bestaat uit een set van kaarten. Daarop staat welke rivieren, beken, vennen en regenwaterbuffers, lijnvormige elementen, waterkeringen en kunstwerken (stuwen, sluisdeuren en kademuren) het waterschap in beheer heeft en waar ze liggen. De legger bevat ook een register waarin staat wie waar en waarvoor het onderhoud moet doen. Tot slot bevat de legger zones (zoneringen) voor toekomstige ontwikkelingen en bescherming van het watersysteem.

Haaks op de breuklijn loopt een A-watergang die voor afwatering van het gebied zorgt (zuid naar noord). Deze watergang is al te zien op kaarten uit omstreeks 1900. Rondom de A-watergang staat het grondwater relatief hoog. Ook vanuit de bestaande wijk is bekend dat het grondwater hier hoog staat. De bijzondere aanwezigheid van de breuklijnen, mogelijke wijstverschijnselen en de A-watergang geven de mogelijkheid om iets bijzonders met het (hemel)water in de ontwikkeling van het gebied te doen.

De functie van deze watergang zal bij de nieuwe ontwikkeling behouden te blijven en er mag geen versnelde afvoer van regenwater uit het plangebied plaatsvinden, er mag alleen de landelijke afvoer van de watergang mag plaatsvinden. In overleg met het Waterschap wordt een nieuw waterhuishoudkundig systeem gerealiseerd.

5.12.3.4 Waterschapsbelangen

Het plangebied ligt niet in een gebied waarin waterschapsbelangen een grote rol spelen het waterhuishoudkundig plan zal in samenspraak met het Waterschap worden opgesteld.

5.12.4 Hemelwater

5.12.4.1 Verhard oppervlak

In de toekomstige situatie zal het schone hemelwater (zogenaamde hemelwaterafvoer; HWA) niet op het vuilwater (zogenaamde droogweerafvoer; DWA) worden aangesloten maar separaat worden verwerkt. Omdat vanwege de bodemopbouw en de relatief hoge grondwaterstanden infiltratie voor veel gebieden in de kern van Zeeland niet doelmatig is, wordt regenwater in principe, al dan niet vertraagd, afgevoerd naar oppervlaktewater.

Ontwikkeling Repelakker III
Door Kragten is een watertoets opgesteld om de verwerking van het water binnen het plangebied inzichtelijk te maken. In bijlage 20 is de hiervoor opgestelde waterparagraaf opgenomen.

Ten opzichte van de huidige situatie zal ten aanzien van de ontwikkeling het verhard oppervlak toenemen met ca. 42.751 m^2. Volgens Waterschap Aa en Maas dient de benodigde compensatie voor het verhard oppervlak als volgt berekent te worden: benodigde compensatie (in m^3) = Toename verhard oppervlak (in m^2) * 0,06 (in m). Hierom dient er circa (42.751 * 0,06 =) 2.565 m^3 water geborgen te worden naar aanleiding van de toename van verharding van de ontwikkeling Repelakker III binnen het plangebied.

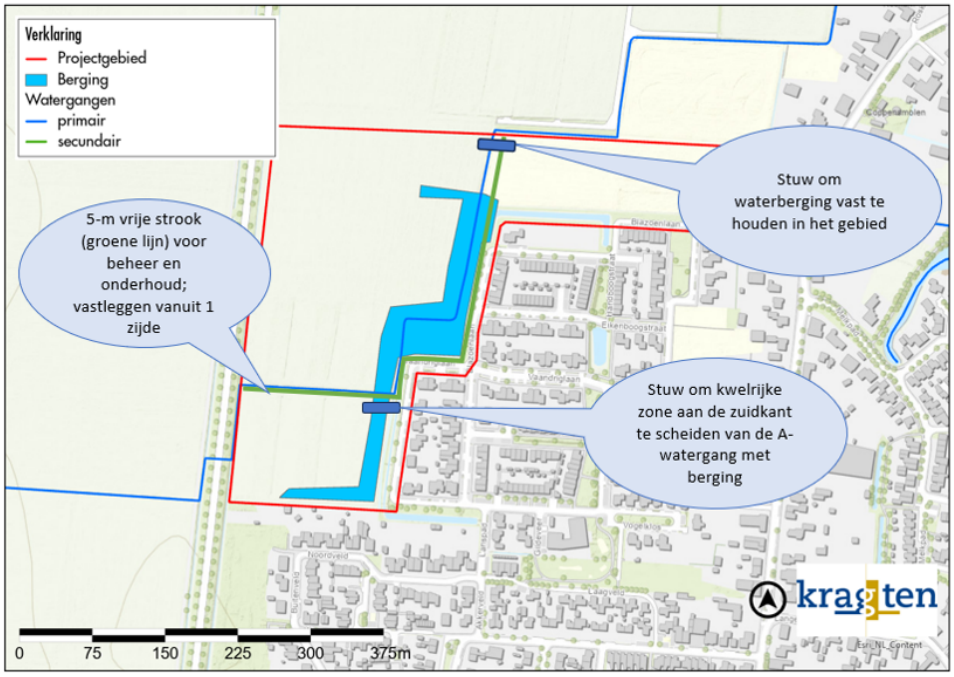
Bestaande waterberging Repelakker I en II
De bestaande waterberging zal samengevoegd worden met de nieuwe bergingsopgave van de nieuwe ontwikkeling. Aan de west- en noordzijde van Repelakker II zijn 2 waterbassins aanwezig met een totaal bergend vermogen van ca. 2.850 m^3.

Totale waterbergingsopgave
In het centrum van het plan is een grote groenzone voorzien waarin een groot deel van de waterberging zal worden gerealiseerd. Deze groenzone is ook als 'Groen' bestemd.
Voor de woningen op grotere afstand van de groenzone zullen mogelijk aanvullende waterbergende voorzieningen worden gerealiseerd in de nabijheid van de woningen.

In totaal dient 2.565 + 2.850 = 5.415 m^3 water te worden geborgen

Onderstaande figuur geeft een eerste indicatie van het ruimtebeslag en te nemen maatregelen van deze bovengrondse berging. Bij de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig plan en het ontwerp van het rioleringsstelsel wordt aangegeven hoe de bergingsvoorzieningen het meest effectief kunnen worden ingedeeld en hoe het systeem van waterpartijen en waterberging zorgt voor vertraagde afvoer naar het watersysteem, door het

regen in de bodem te laten infiltreren ter plekken van de bergingsvijver. Er mag geen versnelde (directe) afvoer naar het watersysteem plaatsvinden. .

In de regels is op twee plekken een regeling opgenomen waarmee de realisatie van voldoende waterberging wordt geborgd. In de 'bouwregels' per bestemming (3.2.1, 4.4.3 en 5.2.1) en de 'algemene gebruiksregels' (9.3).

5.12.5 Leegloop

Het is belangrijk dat de waterbergende voorzieningen na afloop van een regenbui weer voldoende snel beschikbaar zijn voor een volgende regenbui. De gemeente stelt geen eis over hoe snel dat een waterbergende voorziening weer volledig beschikbaar moet zijn, maar het waterschap stelt dat een waterbergende voorziening na 5 droge dagen weer volledig beschikbaar moet zijn.

Wanneer de voorzieningen in meer detail uitgewerkt zijn, kan het werkelijke wandoppervlak bepaald worden, en kan gerekend worden aan de leeglooptijden.
Voor het geval de bergingsinhoud ter plaatse van de voorzieningen overbelast raakt (om welke reden dan ook) dient een overstortmogelijkheid (escape) te worden voorzien. Deze wordt voorzien richting de A-waterloop.

5.12.6 Afvalwater

Het vuilwater (zogenaamde droogweerafvoer; DWA) zal in de toekomstige situatie worden aangesloten op het bestaande rioleringsstelsel in de omgeving.

5.12.7 Waterkwaliteit

Er zijn geen bijzondere maatregelen genomen om vervuiling van het oppervlaktewater te voorkomen. Overeenkomstig de eis van het waterschap worden in principe geen uitlogende materialen toegepast.

5.12.8 Advies waterschap

De reactie van het Waterschap is verwerkt in de nieuwe watertoets.

5.12.9 Conclusie

Uit het onderzoek naar de gevolgen van de ontwikkeling op de waterhuishouding blijkt dat in basis een waterbergingsvolume van 5.415 m3 aan ruimte voor water dient te worden gerealiseerd. In het totale plangebied is genoeg ruimte om dit bergingsvolume te realiseren. De principe opzet het uit het masterplan gaat uit van een centrale parkzone met één samengevoegd watersysteem.

Hierin wordt dan de huidige primaire watergang uitgebreid met de bestaande watervoorzieningen aan de rand

van Repelakker I en II (2.850 m^3) en met de benodigde berging van dit project (2.565 m^3). Het creëren van één samengevoegd watersysteem dient in nauwe samenwerking met het waterschap en de gemeente te gebeuren. Verder dient het hemelwater uit de wijk eerst opgevangen te worden in bijvoorbeeld verschillende wadi's, waarna het met een vertraagde leegloop naar het oppervlakte water gaat. Dit is momenteel nog niet in het ontwerp uitgewerkt, maar er is aangetoond dat hier wel voldoende ruime voor is in de aangegeven groengebieden.

Met de beoogde watercompensatie kunnen negatieve gevolgen voor het waterhuishoudkundige systeem ter plaatse worden uitgesloten. Het aspect waterhuishouding vormt geen belemmering voor de geplande ontwikkeling.

In een volgende fase dient een waterhuishoudkundig plan opgesteld te worden met een meer gedetailleerde uitwerking van het hemelwater- en vuilwatersysteem.

Met de opname van de voorwaardelijke verplichtingen en bouwregels is voldoende geborgd dat er voldoende waterberging zal worden gerealiseerd. Daarmee zijn er geen planologische belemmeringen met betrekking tot het aspect water.

5.13 Beperkingen in verband met militair vliegveld Volkel

5.13.1 Geluidzonering

De geluidbelasting van het vliegverkeer is uitgedrukt in Kosteneenheden (Ke). In gebieden met een belasting lager dan 35 Ke is het toevoegen van geluidgevoelige objecten toegestaan. In gebieden met een hogere belasting is een nadere afweging nodig.

Het plangebied ligt in een gebied waar de geluidbelasting lager is dan 35 Ke. Er zijn geen geluidstechnische belemmeringen. Het plan voldoet aan de voorwaarden van de geluidzonering.

5.13.2 Radarverstoringsgebied

Het militaire vliegveld beschikt over een radarsysteem. Radarsystemen dienen 'vrij zicht' te hebben om goed te kunnen functioneren. Objecten in de omgeving kunnen leiden tot een verstoring van het radarbeeld. Het radarverstoringsgebied is vastgelegd in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) en wordt gevormd door:

- een cirkel met een straal van 15 km gemeten vanaf de positie van de radar. De maximale hoogte van bouwwerken wordt hier bepaald door elke denkbeeldige rechte lijn die wordt getrokken vanaf het punt op de top van de radarantenne (49 meter boven NAP), oplopend met 0,25 graden tot een punt op 15 kilometer afstand op een hoogte van 114 meter boven NAP;
- aanvullend voor windmolens buiten deze 15 kilometercontour een cirkel met een straal van 75 km gemeten vanaf de positie van de radar. Voor de tippen van de wieken van windturbines geldt hier een maximale hoogte van 114 meter boven NAP.

Het plangebied ligt op een afstand van 5.400 meter tot het radarsysteem, dus op minder dan 15 km. De hoogte van bouwwerken binnen het plangebied mag maximaal 64 meter boven NAP (ofwel maximaal ca.40 meter boven maaiveld) bedragen. Het bouwplan blijft daar onder.

Het project voldoet aan de voorwaarden van het radarverstoringsgebied.

5.13.3 Vogelbeheersgebied

Ten aanzien van het voorkomen van een ongewenste vogelaantrekkende werking in de nabijheid van de luchthaven gelden in een straal van circa 6 km buiten de vliegbasis beperkingen voor het oprichten van bepaalde installaties en het uitvoeren van bepaalde werken die een vogelaantrekkende werking kunnen hebben.
Het project omvat geen installaties die een vogelaantrekkende werking hebben. De voorziene waterberging zal geen groot wateroppervlak hebben en ligt op ca. 6 km van de vliegbasis.
Het project voldoet aan de voorwaarden van het vogelbeheersgebied.

5.13.4 Risicogebied vanwege de opslag van munitie

Vanwege de opslag van munitie zijn er in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) risicocontouren (A-, B- en C-zone) vastgelegd waarbinnen bepaalde activiteiten gelimiteerd of niet toegestaan zijn. In de zones gelden diverse beperkingen ten aanzien van nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten. Het plangebied ligt buiten de risicocontouren van de munitieopslag.

Het project voldoet aan de voorwaarden van het risicogebied vanwege de opslag van munitie.

5.14 Ontplofbare oorlogsresten, explosievenonderzoek

5.14.1 Inleiding

Het doel van het vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten (OO) is om middels het raadplegen van diverse bronnen vast te stellen of er indicaties zijn dat er vanwege oorlogshandelingen tijdens de Tweede Wereldoorlog OO in/op de (water)bodem in het onderzoeksgebied kunnen zijn achtergebleven.
In het geval dat deze indicaties er zijn, is het onderzoeksgebied (deels) verdacht op OO. De volgende zaken worden dan vastgesteld: hoofdsoort, subsoort, kaliber/gewichtsklasse, nationaliteit, de verschijningsvorm van mogelijke OO en de horizontale en de verticale afbakening van het verdachte gebied. Voor de hoofdsoort afwerpmunitie wordt tevens het type ontstekingsinrichting en het verwachte aantal vastgesteld. Bij alle andere gevallen dan verdacht en bij contra-indicaties1, is het onderzoeksgebied onverdacht op OO.

5.14.2 Analyse

Bombs Away B.V. te Utrecht een vooronderzoek (VO) Ontplofbare Oorlogsresten (OO) uit de Tweede Wereldoorlog uitgevoerd. De rapportage "Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten Repelakker III Zeeland Gemeente Maashorst". (5 juli 2022, 22P039 versie 1.0) is bijgevoegd als bijlage 21.

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek OO is vastgesteld dat er geen indicaties zijn dat door oorlogshandelingen tijdens de Tweede Wereldoorlog OO zijn achtergebleven in/op de (water)bodem binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied is onverdacht op ontplofbare oorlogsresten.

Aangezien er tijdens de uitvoering van het vooronderzoek OO geen indicaties zijn aangetroffen, wordt geadviseerd om de voorgenomen bodemingrepen in het onderzoeksgebied regulier uit te voeren, dat wil zeggen, zonder vervolgstappen in de opsporing van OO.

5.14.3 Conclusie

Het aspect ontplofbare oorlogsresten vormt geen planologische belemmering voor het plan.

5.15 Milieueffectrapportage

5.15.1 Inleiding

Voor dit project hoeft op grond van de Wet milieubeheer geen milieueffectrapport te worden gemaakt. Op 1 april 2011 wijzigde het Besluit milieueffectrapportage. De wijziging houdt in dat als nieuwe activiteiten of projecten mogelijk worden gemaakt, een afweging moet plaatsvinden of een m.e.r.-beoordeling nodig is of niet. Een m.e.r.-beoordeling is nodig als niet kan worden uitgesloten dat het betreffende project belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben op grond van de selectiecriteria zoals genoemd in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Die selectiecriteria hebben onder meer betrekking op de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten en de aard van de omgeving.

5.15.2 Verantwoording

In bijlage C en D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is een groot aantal activiteiten genoemd waarvoor in bepaalde gevallen een m.e.r.- respectievelijk m.e.r.-beoordelingsplicht geldt.

Eén van de genoemde activiteiten betreft 'de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject

met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen' (Activiteit D11.2). Deze activiteit is m.e.r.-beoordelingsplichtig in geval deze betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer, een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat of een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m2 of meer.

Het planvoornemen ligt ruim onder de plandrempels waarvoor conform het Besluit m.e.r. een m.e.r.-beoordelingsprocedure noodzakelijk is: het initiatief betreft de realisatie van maximaal 200 nieuwe woningen in een gebied met een oppervlakte van circa 12 ha. Dit betekent dus dat de (indicatieve) drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. niet worden overschreden. Ook in dergelijke gevallen moet het bevoegd gezag beoordelen of het initiatief tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu leidt en er desondanks toch aanleiding bestaat te besluiten tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure. Dit noemt men een zogenaamde 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'.

In bijlage 22 is deze 'vormvrije m.e.r.-beoordeling' opgenomen.

5.15.3 Conclusie

Het plan heeft geen belangrijke nadelige milieugevolgen. Een m.e.r.-beoordeling is niet noodzakelijk.

Hoofdstuk 6 Handhaving

6.1 Beleidskader

Het uitgangspunt voor handhaving is: elke norm die het verdient te worden gesteld, verdient het ook te worden gehandhaafd. De gemeente behartigt het algemeen belang, dat concreet wordt in de belangen van veiligheid, volksgezondheid, natuurlijk milieu en ruimtelijke kwaliteit. Deze belangen vragen om een actieve handhaving. Een goede handhaving start echter al bij het opstellen van beleid, regels en voorschriften. Om in dit verband op de regels en voorschriften van ruimtelijke plannen actief te kunnen handhaven moet voldaan zijn aan de volgende criteria:

- het opstellen van uitvoerbaar beleid en duidelijke regels of voorschriften;
- het verstrekken van duidelijke informatie op basis waarvan burgers en bedrijven hun keuzes kunnen maken;
- zorgen voor de naleving van regels door middel van toezicht en de inzet van handhavingsinstrumenten.

Als primaire verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven wordt gezien:

- het aanvaarden van de consequenties van de eigen keuzes;
- nakoming van afspraken en naleving van regels.

In het Handhavingsbeleid fysieke leefomgeving Landerd 2011 - 2014 en het Handhavingsprogramma 2014 gemeente Landerd wordt het concrete belang van handhaving van regels en/of voorschriften van ruimtelijke plannen aangegeven. De negatieve effecten van niet-handhaving kunnen immers groot zijn, zoals schade aan natuur en ruimtelijke kwaliteit, financieel-economische schade en onveiligheid. Maar ook kunnen burgers en bedrijven worden benadeeld door illegale activiteiten van hun buren/omwonenden.

De ruimte in Nederland is schaars en iedereen heeft belang bij een goede woon-, werk- en leefomgeving. De kwaliteit hiervan wordt grotendeels in ruimtelijke plannen vastgelegd en die kwaliteit verdient het om te worden beschermd, onder meer door toezicht op naleving van de voorschriften en desnoods bestuursrechtelijke handhaving.

Het bestuurlijke belang van een adequate handhaving van ruimtelijke plannen is dus groot, maar dat geldt ook voor de individuele belangen van burgers en bedrijven.

6.2 Professionele handhaving en handhavingsprogramma

De gemeente Landerd voldoet aan de wettelijke kwaliteitscriteria voor een professionele handhavingsorganisatie. Elke vier jaar wordt er een Handhavingsbeleidsplan opgesteld waarin de prioriteiten voor de uitvoering worden vastgelegd. Dit gebeurt bij voorkeur na de aantreding van een nieuwe gemeenteraad en de vorming van een nieuw college van burgemeester en wethouders. Elk jaar wordt aan de hand van de probleem- of omgevingsanalyse en de prioritering een voortschrijdend programma gemaakt, waarin rekening wordt gehouden met nieuwe ontwikkelingen en de op dat moment concrete problematiek. Handhaving van bouw- en gebruiksvoorschriften van ruimtelijke plannen is een vaste prioriteit in het programma.

6.3 Handhaafbaarheid, positief bestemmen, overgangsrecht

De regels van dit ruimtelijke plan zijn getoetst op handhaafbaarheid. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voorziet in een verbod op het (laten) gebruiken van gronden en bouwwerken in strijd met het ruimtelijke plan. Overtreding van dit verbod is een strafbaar feit.

Hoofdstuk 7 Juridische opzet

7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt toegelicht op welke wijze het plan juridisch is vertaald. Deze juridische vertaling is bindend. Het bestemmingsplan bestaat uit:

- de toelichting;
- de planregels;
- de verbeelding.

De toelichting heeft geen juridisch bindende werking. De toelichting heeft wel een belangrijke functie voor de onderbouwing van het plan en ook bij de verklaring van de bestemmingen en planregels, en in het bijzonder ten aanzien van de regels inzake nadere eisen en afwijkingen.

De planregels vormen de juridische regels voor gebruik van de gronden, de toegelaten bebouwing en het gebruik van aanwezige en/of op te richten bouwwerken.

De verbeelding geeft de geografische ligging van de bestemmingen en aanduidingen weer. De verbeelding vormt samen met de planregels het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan voldoet aan de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.

7.2 Planregels

De indeling van de planregels is als volgt.

Hoofdstuk 1	Inleidende regels
Hoofdstuk 2	Bestemmingsregels
Hoofdstuk 3	Algemene regels
Hoofdstuk 4	Overgangsregels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Begrippen (artikel 1)
In dit artikel zijn de begrippen die in de planregels worden gehanteerd gedefinieerd. Bij de toetsing aan het bestemmingsplan moet worden uitgegaan van de in dit artikel aan de betreffende begrippen toegekende betekenis.

Wijze van meten (artikel 2)
In dit artikel is aangegeven hoe de hoogte en andere maten, die bij het bouwen in acht genomen dienen te worden, gemeten moeten worden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Groen (artikel 3)
De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen, natuurwaarden, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, speel- en verblijfsvoorzieningen en beeldende kunst, voorzieningen voor langzaam verkeer en nutsvoorzieningen.

Ter plaatse van de aanduiding 'wonen' binnen de groenbestemming is tevens wonen (ook alternatieve woonvormen) met parkeervoorzieningen toegestaan. Er zijn maximaal 2 woonclusters toegestaan met maximaal 4 bouwlagen.

Wonen (artikel4)
Voor de woningen aansluitend aan Repelakker II en de Kerkstraat is de bestemming Wonen opgenomen. Deze gronden zijn onder meer bestemd voor woningen met daaronder begrepen aan-huis-gebonden beroepen en kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten.

Binnen de bestemming is ruimte voor zowel vrijstaande, twee-aaneengebouwde, aaneengebouwde woningen en tiny houses. Binnen deze bestemming zijn tevens tuinen, erven, groenvoorzieningen, speelvoorzieningen; natuur, wegen, straten en paden, waterhuishoudkundige voorzieningen en waterpartijen alsmede (ondergrondse)

waterbergings- en infiltratievoorzieningen en nutsvoorzieningen toegestaan.

Woongebied (artikel5)
De voor 'Woongebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor wonen in een woonhuis/woning al dan niet in combinatie met een aan-huis-verbonden beroep. Daarnaast zijn tevens tuinen, erven, groenvoorzieningen, speelvoorzieningen; natuur, wegen, straten en paden, waterhuishoudkundige voorzieningen en waterpartijen alsmede (ondergrondse) waterbergings- en infiltratievoorzieningen en nutsvoorzieningen toegestaan. . Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer- hoofdontsluiting', is de hoofdontsluiting van het woongebied toegestaan.
Binnen de bestemming is ruimte voor zowel vrijstaande, twee-aaneengebouwde, geschakelde, gestapelde en aaneengebouwde woningen.

Omdat er nu nog geen concreet plan beschikbaar zijn de regels nu nog globaal. In de regels is echter ook opgenomen dat voordat gebouwd mag worden er een stedenbouwkundig ontwerp en landschapsplan dient te worden opgesteld. Deze dienen gebaseerd te zijn op de vastgestelde Gebiedsvisie, zoals bijgevoegd in bijlage 3 bij de regels. Deze plannen dienen aan het college van burgemeester en wethouders te worden voorgelegd waarna deze beleidsregels vaststellen voor de toetsing van de vergunningen.

Leiding - Water (artikel 6)
De voor 'Leiding-Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor de aanleg en instandhouding van een watertransportleiding.

Hoofdstuk 3 Algemene regels
Anti-dubbeltelregel (artikel 7)
In dit artikel is bepaald dat gronden, die al eens als berekeningsgrondslag voor bouwen hebben gediend, niet nogmaals als zodanig kunnen dienen.

Algemene bouwregels (artikel 8)
Dit artikel bevat regels ten aanzien van afwijkende bestaande bebouwing en ondergeschikte bouwdelen en ondergronds bouwen. Tevens zijn regels opgenomen ten aanzien van het maximaal aantal woningen en type woningen.

Algemene gebruiksregels (artikel 9)
In dit artikel is nader omschreven welke vormen van gebruik in ieder geval als strijdig met het bestemmingsplan. Dit artikel bevat tevens de verplichting tot het voorzien in het behoud van de bestaande watervoerende watergang of vervanging hiervan met behoud van functie, voldoende waterberging, voldoende geluidwerende voorzieningen en landschappelijke inpassing.

Algemene aanduidingsregels (artikel 10)
Deze bepaling bevat regels ten behoeve van het behoud van de windvang van de molen voor de gronden ter plaatse van de molenbiotoop.

Algemene afwijkingsregels (artikel 11)
In dit artikel is een aantal algemene afwijkingsmogelijkheden opgenomen. Deze beperkte afwijkingen betreffen onder meer het overschrijden van de maximaal toegestane maten, afmetingen en percentages.

Algemene wijzigingsregels (artikel 12)
In dit artikel is een aantal algemene wijzigingsbevoegdheden opgenomen waarmee afwijking van voorliggend bestemmingsplan mogelijk is na goedkeuring door het college.

Overige regels (artikel 13)
Deze bepaling bevat regels ten behoeve van parkeren.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels
Overgangsrecht (artikel 14)
Voor volgens de regels afwijkende bestaande bebouwing is voor de omvang, het onderhoud en de herbouw een overgangsregel opgenomen. Dit artikel bevat tevens een overgangsregel ten aanzien van het voortzetten van bestaand gebruik dat in strijd met het bestemmingsplan is.

Slotregel (artikel 15)
Hier wordt vermeld onder welke naam de regels van dit bestemmingsplan kunnen worden aangehaald.

Hoofdstuk 8 Haalbaarheid

In dit hoofdstuk wordt de haalbaarheid van dit bestemmingsplan aangetoond. Een bestemmingsplan moet zowel in financieel als in maatschappelijk opzicht haalbaar zijn. Er wordt daarom een korte financiële toelichting gegeven en daarnaast worden de doorlopen procedures weergegeven.

8.1 Financieel

8.1.1 Algemeen

Op 1 juli 2008 is als onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de Grondexploitatiewet (Grexwet) in werking getreden. In de Grexwet is bepaald dat de gemeente verplicht is om op grond van artikel 6.12, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening een exploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aangewezen bouwplan is voorgenomen. Dit heeft te maken met de wettelijke verplichting om de kosten die gepaard gaan met de ontwikkeling van de locatie te verhalen.

De gemeente is verplicht om bij het vaststellen van een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan, maatregelen te hebben genomen die verzekeren dat alle kosten die gepaard gaan met de ontwikkeling van de locatie worden verhaald op de initiatiefnemer van het plan. Dit betekent dat er voor de gemeente een verplichting bestaat om haar kosten, die gepaard gaan met een bouwplan, te verhalen op de exploitant.

De toepassing van de Grexwet richt zich voor het afdwingbare kostenverhaal, op bouwplannen. De definitie van wat onder een bouwplan wordt verstaan is opgenomen in het Bro:

- de bouw van een of meerdere woningen;
- de bouw van een of meerdere hoofdgebouwen;
- de uitbreiding van een hoofdgebouw met ten minste 1.000 m^2;
- de verbouwing van een of meer aangesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, mits de cumulatieve oppervlakte van de nieuwe functies ten minste 1.000 m^2 bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m^2.

Het exploitatieplan biedt de grondslag voor het publiekrechtelijk kostenverhaal. Een exploitatieplan wordt gelijktijdig vastgesteld met het ruimtelijke plan of besluit waarop het betrekking heeft. In dit geval betreft het ruimtelijke plan een bestemmingsplan.

Van deze verplichting tot het vaststellen van een exploitatieplan kan worden afgezien indien het kostenverhaal op een andere manier is geregeld. Dit kan bijvoorbeeld door middel van gemeentelijke gronduitgifte of door het afsluiten van een overeenkomst.

8.2 Maatschappelijk

8.2.1 Omgevingsdialoog

Vanaf april 2021 hebben er diverse participatie-activiteiten plaatsgevonden over de Gebiedsvisie. Hiermee zijn belanghebbenden en belangstellenden in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de plannen voor voorliggend plangebied. Op verschillende bijeenkomsten (informerend en workshop) en middels enquêtes hebben zij hun reactie op het plan kunnen achterlaten. In het participatieverslag in bijlage 23 is te lezen hoe is omgegaan met de reacties Deze reacties zijn meegenomen in de definitieve versie van de Gebiedsvisie (bijlage 1).
Deze Gebiedsvisie is op 28 september 2023 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Maashorst.

Voorliggend ontwerpbestemmingsplan is gebaseerd op het hierboven genoemde Gebiedsvisie en is alleen een planologische uitwerking hiervan.

8.2.2 Zienswijzen en vooroverleg

Het ontwerpbestemmingsplan 'CHW Bestemmingsplan-Repelakker III' heeft voor iedereen zes weken ter inzage gelegen. Tegelijkertijd zal het voorgelegd worden aan de vooroverleg instanties. Binnen deze periode is de mogelijkheid gegeven middels zienswijze te reageren op voorliggend plan. De ingekomen zienswijzen en de beantwoording daarvan zijn opgenomen in de 'Nota beantwoording zienswijzen en ambtelijke wijzigingen', die als bijlage 25 is bijgevoegd.

Naar aanleiding van de publicatie van het ontwerpbestemmingsplan is er opnieuw ruimte geboden aan belanghebbenden om in gesprek te gaan over de inhoud van het bestemmingsplan. Zo is er extra afstemming geweest over verkeer, ecologie en stedenbouw. Deze afstemming heeft plaatsgevonden met verschillende partijen, waaronder belangengroepen, bewoners en maatschappelijke organisaties. Deze aanvullende gesprekken hebben onder meer geleid tot het uitvoeren van aanvullende onderzoeken. Een overzicht van deze aanvullende participatie is als bijlage 24 toeegevoegd.

8.2.3 Vaststelling

Het bestemmingsplan is op xxxxxxxxxxx gewijzigd vastgesteld.

Eindnoten

1. Ook bestaat dit plantype niet op www.ruimtelijkeplannen.nl. Om het toch te kunnen tonen en raadplegen via ruimtelijkeplannen.nl kan dit o.a. via het plantype bestemmingsplan onder de benaming 'Chw bestemmingsplan. In onderhavig geval is hiervoor gekozen zodat het plan als authentiek plan beschikbaar kan worden gesteld en waarbij de volledige inhoud via www.ruimtelijkeplannen.nl interactief raadpleegbaar is.

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 07-10-2025 20:27 CEST
Document ID:
9644a265-5cf9-4fcc-86b3-50ba4f435b45

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 12054-2025

Onderwerp: Verhogen projectbudget van project "Rehabilitatie Efferen"

Auteur	:	Rob Wijnen
Domein/team	:	Ruimte / Civiele techniek
E-mail	:	Rob.Wijnen@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	J.P.A. van den Heuvel

Effect op de begroting

☒Ja ☐Nee

Onderwerp
Projectbudget van project "Rehabilitatie Efferen"

Voorstel

1. In te stemmen met verhoging van het krediet “Rehabilitatie Efferen (FCL 72100040) met € 350.000,-.
2. In te stemmen met het vrij laten vallen van € 350.000,- van het project “Rehabilitatie Batenburglaan” (FCL 72100062).
3. De financiële effecten voor de jaarschijven 2025, 2026 en 2027 ten laste te brengen van de algemene middelen.
4. In te stemmen met de bijgevoegde begrotingswijziging (12054-2025:895606).

Inleiding
In 2022 is er budget beschikbaar gesteld voor de rehabilitatie van de straat Efferen. Door onder andere capaciteitsproblemen is pas in 2024 gestart met de voorbereiding van dit project. In 2025 is een conceptontwerp gemaakt. Van het conceptontwerp is een kostenraming gemaakt. Uit de kostenraming blijkt dat het beschikbare budget uit 2022 niet meer voldoende is voor de werkzaamheden. Redenen hiervoor zijn onder andere burgerparticipatie en een indexatie van 31,8%. Het tekort op het project is hierdoor ca. € 350.000,-.

In 2024 is er budget beschikbaat gesteld voor de rehabilitatie van de straat Batenburglaan. Uit de visuele weginspectie kwam dat de weg gerehabiliteerd moest worden. Uit nadere onderzoeken komt naar voren dat de wegconstructie beter is dan uit de visuele weginspectie kwam. Hierdoor hoeft niet de gehele wegconstructie gerehabiliteerd te worden. Omdat de wegconstructie niet volledig gerehabiliteerd hoeft te worden is er een lager budget nodig voor de voorgenomen werkzaamheden.

Het volledige budget voor de Batenburglaan is reeds beschikbaar en verdeeld over de jaren 2025 t/m 2027. Doordat er minder budget nodig is, kan er € 350.000,- uit de jaarschijf 2027 vrijvallen.
Het vrijgevallen budget kan ingezet worden om het krediet voor de rehabilitatie van Efferen te verhogen.

Beoogd effect
Met het verhoging van het krediet “Rehabilitatie Efferen” kunnen de geplande werkzaamheden worden aanbesteed en uitgevoerd worden.

Argumenten
1.1 De straat Efferen wordt gerehabiliteerd
De straat Efferen is aan het eind van de levensduur en moet gerehabiliteerd worden. Doordat er later me het project gestart kon worden, is het aangevraagde budget uit 2022 niet meer toereikend. Met de verhoging van het krediet “Rehabilitatie Efferen” kunnen de geplande werkzaamheden aanbesteed en uitgevoerd worden.

2.1 De kwaliteit van de Batenburglaan is conform beleid
Uit nadere onderzoeken is gebleken dat de wegconstructie beter is dan uit de visuele inspectie kwam. Hierdoor hoeft niet de gehele wegconstructie gerehabiliteerd te worden. Na uitvoering van de werkzaamheden voldoet de kwaliteit van de Batenburglaan, zoals beschreven in het beleidsplan Wegen.

2.2 De inrichting van de Batenburglaan wordt conform beleid aangepast
De huidige inrichting van de Batenburglaan voldoet niet aan de richtlijnen. Ook met het lagere budget kan de inrichting van de Batenburglaan aangepast worden, zodat de Batenburglaan voldoet aan de richtlijnen.

4.1 De financiële consequenties worden verwerkt in de begroting
Het budget van € 350.000,- dat vrij valt van het project “Rehabilitatie Batenburglaan” kan worden ingezet als dekkingsmiddel voor het tekort op het project “Rehabilitatie Efferen”.

4.2 Geen extra belasting van de begroting
Door budget uit een andere project beschikbaar te stellen, zal de begroting niet extra belast worden.

4.3 Herstel van de begroting
Abusievelijk is, in het zoeken naar financiële ruimte (watervalmethode), onderhavig budget doorgeschoven in tijd. Middels dit voorstel wordt verzocht om een deel van het doorgeschoven budget terug naar voren te halen.

Kanttekeningen

2.1 De kapitaallasten worden in 2025 en 2026 hoger

Door € 350.000,- van het project “Rehabilitatie Batenburglaan” uit de jaarschijf 2027 vrij te laten vallen en in te zetten voor het project “Rehabilitatie Efferen” in 2025, zullen de kapitaallasten in 2025 en 2026 hoger worden dan nu begroot is.

3.1 Nadelige kapitaallast-effecten ten laste brengen van de algemene middelen

Door een deel van het doorgeschoven budget naar voren te halen, zal dit leiden tot een nadelige kapitaallast voor de jaarschijven 2025, 2026 en 2027. Dit nadelig effect wordt laste gebracht van de algemene middelen.

Financiën

Uit de laatste berekeningen komt naar voren dat een aanvullend budget van €350.000,- benodigd is voor de rehabilitatiewerkzaamheden Efferen. Het huidige beschikbare krediet van Efferen is verdeeld over jaarschijven 2025 en 2026, zie onderstaande overzicht.

Tegelijkertijd is geconstateerd dat de werkzaamheden voor de rehabilitatiewerkzaamheden Batenburglaan tegen lagere kosten kan worden uitgevoerd.

Derhalve wordt verzocht om het krediet Efferen te verhogen met een budget van €350.000,- en de dekking hiervoor te organiseren door het krediet Batenburglaan te verlagen met een overeenkomstig bedrag van €350.000,-, verdeeld over €156.000,- in 2026 en €194.000,- in 2027. Voor Batenburglaan blijft €353.000,- beschikbaar in 2027, om de werkzaamheden in 2027 te kunnen uitvoeren.

Krediet-effect

Omschrijving	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	
Batenburglaan rehabilitatie	€ -	€ 156.000	€ 547.000	€ -	€ -	Huidige situatie
	€ 350.000	€ -156.000	€ -194.000	€ -	€ -	Deelkrediet naar voren halen van 2027 naar 2025
	€ -350.000	€ -	€ -	€ -	€ -	Deelkrediet vervolgens intrekken
	€ -	**€ -**	**€ 353.000**	**€ -**	**€ -**	Restant krediet Batenburglaan Jaarschijf 2027
Efferen rehabilitatie	€ 346.731	€ 347.000	€ -	€ -	€ -	Huidige situatie
	€ 350.000	€ -	€ -	€ -	€ -	Deelkrediet naar voren halen van 2027 naar 2025
	€ 696.731	**€ 347.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	Nieuw krediet Efferen Jaarschijf 2027

Kapitaallast-effect

Omschrijving	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	
	1.575 N	11.159 N	5.622 N	122 V	122 V	Effect (per saldo) per jaarschijf

De wijziging leidt tot bovenstaande kapitaallast-afwijking. Door het naar voren halen van krediet worden de kapitaallasten in jaarschijven 2025, 2026 en 2027 hoger en in 2028 en 2029 lager.

Duurzame ontwikkeling
Niet van toepassing.

Participatie
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Vervolg
Na positieve besluitvorming kunnen de werkzaamheden aan Efferen aanbesteed en uitgevoerd worden.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit
1. Begrotingswijziging 19 (2025), E-suite 12054-2025:895606

Bijlagen ter informatie
1. Niet van toepassing

Maashorst, 23 september 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 09-11-2025 14:39 CET
Document ID:
80cf3771-0379-4cfd-8293-178bce2e11e8

Raadsbesluit

Zaaknummer: 12054-2025

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 23 september 2025:

gelet op artikel 212 van de gemeentewet en de financiële verordening van de gemeente Maashorst;

b e s l u i t

1. In te stemmen met verhoging van het krediet “Rehabilitatie Efferen (FCL 72100040) met € 350.000,-.
2. In te stemmen met het vrij laten vallen van € 350.000,- van het project “Rehabilitatie Batenburglaan” (FCL 72100062).
3. De financiële effecten voor de jaarschijven 2025, 2026 en 2027 ten laste te brengen van de algemene middelen.
4. In te stemmen met de bijgevoegde begrotingswijziging (12054-2025:895606)

Vastgesteld in de openbare vergadering van 6 november 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 10-11-2025 22:17 CET
Document ID:
546d3574-45be-48f8-b84e-42bb5946cde6

Begrotingswijzigingnummer 19 **dienstjaar** 2025 11-9-2025

Zaaknummer E-suite 12054-2025

betreft: **Verhogen projectbudget van project Reconstructie Efferen**

De raad van de gemeente Maashorst besluit de begroting als volgt te wijzigen:

FCL	Omschrijving FCL	Programma nr	ECL	i/u	n/j	Omschrijving ECL	Debet dienstjaar 2025	Credit dienstjaar 2025	Debet jaar + 1 2026	Credit jaar + 1 2026	Debet jaar + 2 2027	Credit jaar + 2 2027	Debet jaar + 3 2028	Credit jaar + 3 2028	Debet jaar + 4 2029	Credit jaar + 4 2029	Toelichting max 100 tekens per regel
72100040	2022 Rehabilitatie Efferen	kap.dienst	32004	u	n	Uitbestede investeringen algemeen	350.000										Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - ophogen krediet Efferen
79999934	Sluitrek MVA-MN: GWW werken MN	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	-350.000										Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - ophogen krediet Efferen
3400	MVA-MN: GWW werken	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	350.000										Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - ophogen krediet Efferen
20020	Kruisposten Maashorst	kap.dienst	38000	u	n	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	-350.000										Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - ophogen krediet Efferen
62100000	Algemeen beheer wegen	2	74000	u	j	Rente	1.575		3.111		3.032		2.953		2.874		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - ophogen krediet Efferen
62100000	Algemeen beheer wegen	2	73000	u	j	Afschrijving			8.750		8.750		8.750		8.750		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - ophogen krediet Efferen
72100062	2024 Batenburglaan rehabilitatie	Kap.dienst	32004	u	j	Uitbestede investeringen algemeen			-156.000		-194.000						Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - verlagen krediet Batenburg
79999934	Sluitrek MVA-MN: GWW werken MN	kap.dienst	90000	u	j	Overboeking naar Balans			156.000		194.000						Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - verlagen krediet Batenburg
3400	MVA-MN: GWW werken	kap.dienst	90000	u	j	Overboeking naar Balans			-156.000		-194.000						Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - verlagen krediet Batenburg
20020	Kruisposten Maashorst	Kap.dienst	38000	u	j	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven			156.000		194.000						Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - verlagen krediet Batenburg
62100000	Algemeen beheer wegen	2	74000	u	j	Rente			-702		-2.260		-3.075		-2.996		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - verlagen krediet Batenburg
62100000	Algemeen beheer wegen	2	73000	u	j	Afschrijving					-3.900		-8.750		-8.750		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - verlagen krediet Batenburg
60500200	RENTE EN AFSCHRIJVINGEN	10	74002	u	j	Doorberekende rente kapitaallasten aan taakvelden	-1.575		-2.409		-772		122		122		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - financieel effect
60500200	RENTE EN AFSCHRIJVINGEN	10	51002	u	j	Rente rekening courant	1.575		2.409		772		-122		-122		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - financieel effect
79999934	Sluitrek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap.dienst	73003	i	j	Afschrijving investeringen (kapitaaldienst)		0		8.750		4.850		0		0	Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - financieel effect
79999934	Sluitrek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap.dienst	90000	u	j	Overboeking naar Balans	0		8.750		4.850		0		0		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - financieel effect
1900	MVA-EN: Overige (F)	kap.dienst	90000	u	j	Overboeking naar Balans	0		-8.750		-4.850		0		0		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - financieel effect
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap.dienst	38000	u	j	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	0		8.750		4.850		0		0		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - financieel effect
60110000	Saldi van rekening van baten en lasten	10	38000	u	j	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	-1.575		-11.159		-5.622		122		122		Raadsvoorstel Efferen / Batenburg - financieel effect
							0	0	8.750	8.750	4.850	4.850	0	0	0	0	

Vastgesteld in de (openbare) vergadering van 6-11-2025

Ondertekening bij raadsbesluit

De raad voornoemd

de griffier	de voorzitter
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

Nathan Gradisen
10-11-2025

Hans van der pas
10-11-2025

Technische vraag

Zaaknr.: 12054-2025

Technische vraag aan: Domein Ruimte, team Civiele Techniek

Onderwerp: Raadsvoorstel budget Efferen

1. Is er rekening gehouden met indexering voor het uit te voeren werk aan Efferen als dat start in 2027? Dat ligt immers 2 jaar in de toekomst en in die tijd kunnen de kosten fors oplopen.

2. Wat is de inschatting dat het werk binnen het gevraagde budget uitgevoerd kan worden? Is er al een (onderbouwde) kostenindicatie aanwezig waarop het benodigde krediet gebaseerd is?

Ondertekening:

Datum indiening	:	22-10-2025
Fractie	:	KOMPAS Maashorst
Naam indiener	:	Bas Keijzer
iBabs ID nr	:	204

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Rob Wijnen
Datum: 28-10-2025

Vraag 1:
Is er rekening gehouden met indexering voor het uit te voeren werk aan Efferen als dat start in 2027? Dat ligt immers 2 jaar in de toekomst en in die tijd kunnen de kosten fors oplopen.

Antwoord 1:
Voor de berekening van het benodigde budget is rekening gehouden met de indexering voor 2026. Hiervoor is het gemiddelde indexeringspercentage van de laatste 5 jaar gebruikt. De werkzaamheden zijn voorbereid en na goedkeuring van het voorstel door de gemeenteraad, zal de aanbesteding starten. De werkzaamheden zullen in 2026 worden uitgevoerd. Indexering is dan niet meer van toepassing, omdat een aannemer de aangeboden prijzen die zij in hun aanbieding 1 jaar gestand moet doen.

Vraag 2:
Wat is de inschatting dat het werk binnen het gevraagde budget uitgevoerd kan worden? Is er al een (onderbouwde) kostenindicatie aanwezig waarop het benodigde krediet gebaseerd is?

Antwoord 2:
Voor het project is aan de hand van de vastgestelde ontwerptekeningen een kostenraming opgesteld. Uit deze kostenraming is ook het tekort op het huidige budget duidelijk geworden. In deze kostenraming is rekening gehouden met een percentage voor onvoorziene zaken. Het ontwerp zal niet meer worden gewijzigd. Dus zolang er geen grote onvoorziene zaken aan het licht komen, zal het project binnen het gevraagde budget uitgevoerd worden.

Technische vraag

Zaaknr.: 12054-2025

Technische vraag aan domein/team: Ruimte / Civiele techniek

Onderwerp: Raadsvoorstel Verhogen projectbudget van project "Rehabilitatie Efferen"
In het raadsvoorstel wordt aangegeven dat het tekort van € 350.000 is ontstaan door onder andere burgerparticipatie en een indexatie van 31,8%.

Kunt u specificeren welk deel van dit bedrag betrekking heeft op burgerparticipatie en welk deel op indexatie?

Ondertekening:

Datum indiening	:	23-10-2025
Fractie	:	Jong Maashorst
Naam indiener	:	Ali Akdeniz
iBabs ID nr.	:	205

Antwoord op technische vraag

Technische vraag aan domein/team: Ruimte / Civiele Techniek
Datum: 28-10-2025
Vraag: In het raadsvoorstel wordt aangegeven dat het tekort van € 350.000 is ontstaan door onder andere burgerparticipatie en een indexatie van 31,8%. Kunt u specificeren welk deel van dit bedrag betrekking heeft op burgerparticipatie en welk deel op indexatie? **Antwoord:** De indexatie is berekend aan de hand van de CBS-indexcijfers voor Grond-, Weg-, en Waterbouw (GWW). Deze indexcijfers zijn voor alle type kosten binnen de GWW (materiaal, materieel en arbeid). Uit deze berekening komt een indexatie van 31,8%. Dit komt overeen met ca. € 250.000,-. De overige verhoging heeft onder andere te maken met burgerparticipatie en externe inhuur. Aanwonenden krijgen meer inspraak in het ontwerpproces. Dit vraagt vaak meer overlegmomenten (tijd) en andere ontwerpkeuzes (bijv. materialen). Het percentage van de kosten dat nodig is voor burgerparticipatie verschilt per project. Uit eerdere soortgelijke projecten blijkt dat buurtparticipatie ca. 5% meer kost. Voor dit project is dat ca. € 45.000,-. Voor dit project is gekozen om een projectleider extern in te huren en de werkvoorbereiding bij een ingenieursbureau onder te brengen in verband met de beschikbare capaciteit van eigen medewerkers.

Technische vraag

Zaaknr.: 12054-2025

Technische vraag aan: Ruimte / Civiele techniek

Onderwerp: Raadsvoorstel - Verhogen projectbudget van project Rehabilitatie Efferen

In het raadsvoorstel '*Verhogen projectbudget Rehabilitatie Efferen'* wordt voorgesteld om € 350.000 over te hevelen van het project Batenburglaan naar Efferen. Dit omdat uit nader onderzoek blijkt dat de **wegconstructie van de Batenburglaan beter is dan uit de eerdere visuele inspectie naar voren kwam**, waardoor niet de volledige rehabilitatie nodig is.

Hierover heeft de fractie van PRO de volgende vragen:

1. Op welke wijze is de visuele inspectie van de Batenburglaan uitgevoerd (methode, frequentie en wie deze heeft uitgevoerd)?
2. Wat wordt in dit geval precies bedoeld met 'wegconstructie'? Gaat het om de fundering en ondergrond, of ook om de asfalt- of bestratingslagen?
3. Wat voor soort aanvullend onderzoek heeft plaatsgevonden waaruit bleek dat de wegconstructie beter was dan verwacht?
4. Hoe vaak komt het in de praktijk voor dat resultaten van visuele inspecties achteraf worden bijgesteld op basis van technisch onderzoek?
5. Worden visuele inspecties standaard gecontroleerd of aangevuld met metingen of technische analyses voordat een rehabilitatiebudget wordt vastgesteld?
6. Indien het vrijgevallen budget niet elders nodig was geweest, was het project Batenburglaan dan op basis van de oorspronkelijke inspectie gewoon uitgevoerd?

Ondertekening:

Datum indiening	:	28-10-2025
Fractie	:	PRO
Naam indiener	:	Cock de Jong
iBabs ID nr.	:	206

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Ruimte / Civiele techniek
Datum: 29-10-2025

Vraag 1:
Op welke wijze is de visuele inspectie van de Batenburglaan uitgevoerd (methode, frequentie en wie deze heeft uitgevoerd)?

Antwoord 1:
Iedere 2 jaar wordt door een extern bureau de weginspectie uitgevoerd, conform CROW-publicatie 146b – Globale visuele weginspectie. Deze methode wordt landelijk toegepast. De laatste weginspectie is uitgevoerd door het bedrijf Hein van de Rijt Inspecties.

Vraag 2:
Wat wordt in dit geval precies bedoeld met ‘wegconstructie’? Gaat het om de fundering en ondergrond, of ook om de asfalt- of bestratingslagen?

Antwoord 2:
Onder wegconstructie valt de gehele opbouw van de weg. Deze bestaat uit een zandbed, (puin)fundering en bestrating of asfalt.

Vraag 3:
Wat voor soort aanvullend onderzoek heeft plaatsgevonden waaruit bleek dat de wegconstructie beter was dan verwacht?

Antwoord 3:
De gemeente heeft de inspectieresultaten van vorige keren met elkaar vergeleken om te zien of de weg snel is verslechterd, of dat het geleidelijk is gegaan. Vervolgens de weg zelf geschouwd, en op bepaalde (kritische) punten, zoals scheuren in het asfalt, hebben we een boring door de asfaltlagen gemaakt om te zien of de scheuren door alle lagen gingen. De scheuren bleken na deze actie alleen oppervlakkig te zijn. Hieruit mag geconcludeerd worden dat de onderste constructielagen (fundering en zandbed) geen schades hebben en nog voldoen.
De inspectie, waaruit bepaald is dat de Batenburglaan gerehabiliteerd moet worden, was kort voor het aanvragen van rehabilitatiebudgetten beschikbaar. Uit de visuele inspectie waren de schadebeelden dusdanig dat er besloten is om een rehabilitatiebudget aan te vragen en niet te wachten op een maatregeltoets of nadere onderzoeken.

Vraag 4:

Hoe vaak komt het in de praktijk voor dat resultaten van visuele inspecties achteraf worden bijgesteld op basis van technisch onderzoek?

Antwoord 4:
De visuele inspectie maakt onderdeel uit van de CROW-richtlijn Wegbeheer. In de richtlijn wordt beschreven welke maatregelen gedaan moeten worden bij bepaalde schadebeelden. Voordat deze maatregelen uitgevoerd worden, wordt eerst een toets op de betreffende maatregel gedaan. Hieruit kan komen dat er een andere maatregel wordt gekozen dan die uit de richtlijn komt. Dit wordt na iedere inspectie gedaan en er worden bijna altijd aanpassingen gedaan een aantal maatregelen, omdat bijvoorbeeld er ook andere plannen zijn voor deze straten.

Vraag 5:
Worden visuele inspecties standaard gecontroleerd of aangevuld met metingen of technische analyses voordat een rehabilitatiebudget wordt vastgesteld?

Antwoord 5:
Visuele inspecties worden wel gecontroleerd en ernstige schadebeelden of schadebeelden die onverwacht zijn worden door de gemeente zelf geschouwd/ beoordeeld. Als er aanleiding is zullen aanvullende onderzoeken worden uitgevoerd. Als nodig geacht wordt dat de weg gerehabiliteerd moet worden, zal er een rehabilitatiebudget worden aangevraagd.

Vraag 6:
Indien het vrijgevallen budget niet elders nodig was geweest, was het project Batenburglaan dan op basis van de oorspronkelijke inspectie gewoon uitgevoerd?

Antwoord 6:
Nee, want uit de nadere onderzoeken is gebleken dat dit niet nodig is. Het resterende budget zou dan, na gereedkomen van de benodigde werkzaamheden, weer vrijvallen.

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 07-10-2025 20:27 CEST
Document ID:
6a6c8f76-fc3a-4755-aae7-ca6268e3f073

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 27945/2025

Onderwerp: Financiële verordening gemeente Maashorst

Auteur	:	Erik Spierings
Domein/team	:	Dienstverlening / Financiën
E-mail	:	Erik.Spierings@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

☐Ja ☒Nee

Onderwerp
Financiële verordening gemeente Maashorst

Voorstel

1. Vast te stellen de gewijzigde Financiële verordening gemeente Maashorst

Inleiding
De financiële verordening is onderhevig aan wijzigingen als gevolg van veranderingen in wetgeving en andere inzichten. Zo zijn op 21 maart 2025 het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd in verband met het verder uitwerken van de rechtmatigheidsverantwoording en de goedkeuringstolerantie.

De raad heeft aangegeven behoefte te hebben aan een duidelijke definitie van ‘grote projecten’. Deze is vastgelegd in artikel 1 van de financiële verordening. Het college toetst voortaan alle nieuwe aanvragen voor investeringskredieten aan deze definitie. Als een krediet volgens deze definitie een groot project is, wordt dit duidelijk vermeld. Dit geldt zowel voor aanvragen in de P&C-documenten als voor afzonderlijke raadsvoorstellen. Het college zal in de loop van 2026 de lopende kredieten herijken aan de nieuwe criteria en dit via de reguliere P&C-cyclus aan de raad voorleggen. Deze voorstellen worden ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Ook zijn in de financiële verordening diverse grensbedragen aangepast, zodat deze beter aansluiten bij de omvang van onze gemeente. Verder is een wijziging aangebracht waardoor het apart vaststellen van het Normenkader 2025 wordt ondervangen.
Ten slotte zijn enkele begripsbepalingen aangescherpt om in de toekomst misverstanden te voorkomen. De raad is bevoegd om deze verordening te wijzigen en vast te stellen.

Beoogd effect
Een gebalanceerde verordening die de relatie regelt tussen de raad en het college ten aanzien van het financieel beleid, beheer en organisatie. De verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Argumenten

1.1 *De verordening moet aansluiten met overige wet- en regelgeving*
Om duidelijke kaders voor de accountantscontrole op te nemen moet onze verordening in overeenstemming zijn met wettelijke regels zoals de BBV en de BADO.

1.2 *Ontwikkelingen en nieuwe inzichten vragen om een aanpassing van de verordening*
De Financiële verordening biedt ruimte voor maatwerk afgestemd op de gemeente Maashorst. Nu stellen we voor om definities, rapportagebedragen en een procedure aan te passen aan de huidige praktijk.

Kanttekeningen

1.1 *Het niet aanpassen van de verordening leidt tot problemen bij de controle van de jaarrekening*
Een verordening die afwijkt van wetgeving zoals BBV en BADO maakt het controle traject met de accountant onnodig ingewikkeld.

Financiën
Niet van toepassing

Duurzame ontwikkeling
Klik of tik om tekst in te voeren.

Participatie
Niet van toepassing

Communicatie
Na vaststelling door de raad wordt de nieuwe verordening bekendgemaakt via de elektronische publicatie in het Gemeenteblad en op www.overheid.nl.

Vervolg
Naast online bekendmaking wordt de nieuwe Financiële verordening binnen 2 weken na vaststelling ter kennisname verzonden naar de provincie.

Bijlagen ter informatie
1. Overzicht wijzigingen Financiële verordening gemeente Maashorst.

Maashorst, 23 september 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 09-11-2025 14:40 CET
Document ID:
15b1a9f2-2955-4036-800c-fe255a0ebade

Raadsbesluit

Zaaknummer: 27945-2025

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 september

2025: gelet op artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet;

b e s l u i t

1. De Financiële verordening gemeente Maashorst vast te stellen

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- Groot project: Er is sprake van een groot project als het voldoet aan een combinatie van minimaal twee van de volgende criteria:
  a. Brede impact op de gemeenschap en draagt bij aan het verbeteren van de leefbaarheid, uitstraling en duurzaamheid
  b. Van financiële omvang (> € 1.000.000) of met een hoge maatschappelijke of politiek-bestuurlijke impact
  c. Complexiteit (meerdere -fasen, domeinen en vakgebieden, technische uitdaging)
  d. Het betreft meerdere betrokken partijen (diverse belanghebbenden, intern, extern, commerciële partijen, maatschappelijke organisaties e.d.)
  e. Tijd (vaak meerder jaren van planning tot voltooiing)
  f. Risico's en verantwoording (zowel financieel als operationeel)

- Jaargebonden budget: dit is een budget voor een project dat in een specifiek benoemd kalenderjaar wordt uitgevoerd.
- Inkomsten: totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves;
- Netto schuld per inwoner: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen gedeeld door het aantal inwoners op 31 december van het begrotingsjaar. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteurenvorderingen en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan het totaal van leningen aan deelnemingen, leningen aan overige verbonden partijen, leningen aan derden, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, debiteurenvorderingen, liquide middelen en overlopende activa;

- Onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting: verschil tussen de opbrengst onroerendezaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerendezaakbelasting;
- Overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.
- Rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van burgemeester en wethouders waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.
- Team: zoals bedoeld in de Organisatieregeling Maashorst.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
2. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van burgemeester en wethouders per programma vast:
a. de taakvelden, en
b. de beleidsindicatoren. Het voorstel van burgemeester en wethouders bevat in ieder geval de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
3. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt:
a. van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven, en
b. in aanvulling op het bepaalde in de artikelen 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.
2. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
3. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten vanaf € 100.000 afzonderlijk gespecificeerd.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

1. Burgemeester en wethouders bieden voor het zomerreces aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota vast.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen van € 45.000.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringskredieten worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
3. Burgemeester en wethouders informeren de raad als zij verwachten, dat de lasten van een programma de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een programma de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van het budget.
4. Het college is bevoegd tot het, per geval, doen van uitgaven tot een bedrag van € 100.000 voor eenmalige uitgaven, € 100.000 voor meerjarige uitgaven, € 100.000 voor nieuwe investeringen en

€ 100.000 voor overschrijdingen van lopende investeringen zonder voorafgaande autorisatie door de raad. In de eerstvolgende (tussentijdse) rapportage legt het college daarover verantwoording af.
5. Lid 3 en 4 gelden niet voor uitgaven die samenhangen met inkomsten/bijdragen van derden. Deze moeten door het college goedgekeurd worden en mogen achteraf aan de raad voorgelegd worden via een tussentijdse rapportage of de jaarrekening.
6. Bij de behandeling van de tussentijdse rapportages in de raad bedoeld in artikel 6, eerste lid, doen burgemeester en wethouders voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doen burgemeester en wethouders indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.
7. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, leggen burgemeester en wethouders, met inachtneming van lid 4, voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. Bij investeringen groter dan € 1.000.000 informeren burgemeester en wethouders de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 6. Tussentijdse rapportages

1. Burgemeester en wethouders informeren de raad tweemaal door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente van het lopende boekjaar.
2. De eerste tussentijdse rapportage bevat een overzicht met de financiële afwijkingen per programma.
3. De tweede tussentijdse rapportages bevat in ieder geval een uiteenzetting van het bijstellen van beleid, de grote projecten, het overhevelingsvoorstel en een overzicht met de financiële afwijkingen per programma.
4. In de tussentijdse rapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten in de begroting groter dan € 100.000 per taakveld of politiek gevoelig toegelicht. Afwijkingen kleiner dan € 100.000 worden gesaldeerd opgenomen.
5. De tussentijdse rapportages worden door de raad vastgesteld.

Artikel 7. Jaarstukken en jaargebonden budgetten

1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken bieden burgemeester en wethouders de raad het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
2. De jaarrekening bevat een rapportage over de voortgang van de grote projecten
3. Vooruitlopend op het bestemmingsvoorstel over het jaarrekeningresultaat kunnen burgemeester en wethouders de raad voorstellen om restantmiddelen op onderdelen van het rekeningresultaat over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar.
4. Indien activiteiten, waarvoor de raad een eenmalig budget beschikbaar heeft gesteld, niet of niet geheel in het boekjaar kunnen worden uitgevoerd, dan is onder de volgende voorwaarden, de mogelijkheid van overheveling naar het volgende boekjaar aanwezig. Een voorstel hiervoor wordt in de laatste raadsvergadering van het jaar door het college aan de raad voorgelegd als onderdeel van de 2e TURAP als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
a. De jaargebonden budgetten kunnen maximaal één keer overgeheveld worden;
b. het betreft een (deel van een) budget op een programma, dat gerelateerd kan worden aan een activiteit, die niet in het boekjaar wordt uitgevoerd;
c. er is op het budget voldoende ruimte aanwezig en in het nieuwe boekjaar is voor de betreffende activiteit geen budget beschikbaar;

d. aangetoond is dat er omstandigheden zijn waardoor de uitvoering niet heeft kunnen plaatsvinden;
e. aangetoond is dat de beleidsinhoudelijke noodzaak tot uitvoering nog steeds aanwezig is;
f. het over te hevelen budget bedraagt minimaal € 25.000;
g. de uitvoering van de activiteiten kan worden ingebed in de werkplanning van het nieuwe boekjaar, zodat de daadwerkelijke realisatie van de nog uit te voeren prestatie uiterlijk plaatsvindt voor de afronding van het nieuwe boekjaar;
h. het voorstel tot overheveling bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de punten a. tot en met g. wordt voldaan.
5. Er vindt bij de overheveling een beoordeling van het budget en de bijbehorende activiteiten plaats waaruit blijkt dat de uitvoering van de taken in het nieuwe boekjaar reëel is. Indien dit niet het geval is, wordt het budget verlaagd met het bedrag behorende bij de activiteiten die niet in het nieuwe boekjaar kunnen worden uitgevoerd.
6. In de jaarrekening wordt ten aanzien van de via overheveling beschikbaar gekomen budgetten een inhoudelijke toelichting opgenomen.
7. De dekking voor de overheveling verloopt via de reserve bestemde budgetten.

8. Uitgaven die gedekt worden door bijdragen van externen en waarbij de uitgaven en inkomsten gelijk zijn en die eventueel ook over meer jaren uitgevoerd mogen worden, worden ook via het overhevelingsvoorstel aan de raad voorgelegd.

Artikel 8. Wensen en bedenkingen over grote financiële onderwerpen

1. In het kader van de actieve informatieplicht beslissen burgemeester en wethouders niet over:
    a. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties indien deze niet passen binnen het bestaand beleid en het daarbij behorende financiële kader; en
    b. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,
dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van burgemeester en wethouders te brengen.

Artikel 9. EMU-saldo

Als het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeren burgemeester en wethouders de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als burgemeester en wethouders een aanpassing nodig achten, doen burgemeester en wethouders een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader toegelicht.

Artikel 11. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het normenkader rechtmatigheid bestaat uit de wettelijke voorschriften die de vaststelling van het recht op financiële middelen inhouden, welke openbaar zijn te raadplegen via www.Overheid.nl in de "Wettenbank", "lokaal" en "nationaal" of andere raadpleegbare landelijke voorziening.

Artikel 12 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten

en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting op het niveau van een programma en investeringen (totaal gevoteerd bedrag) als onrechtmatig wordt beschouwd. Voor overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten en baten geldt lid 7. Overschrijdingen van de lasten worden als acceptabel aangemerkt in een van de onderstaande situaties:

a) Begrotingsafwijkingen die passen binnen het vastgestelde beleid van de Raad;
b) Begrotingsafwijkingen waarover de Raad via aan raadsvoorstel, raadsinformatiebrief of op andere wijze is geïnformeerd;
c) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen die volledig worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten;
d) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen bij (subsidie) en/of openeindregelingen;
e) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen ten gevolge van interpretatieverschillen bij uitleg van wet en regelgeving en die zijn geconstateerd tijdens en na het verantwoordingsjaar;
f) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen als gevolg van een onttrekking aan een bestemmingsreserve op basis van realisatie voor zover deze onttrekking daarmee voor een gelijk bedrag overeenkomt met de realisatie van de last, en de activiteit nog niet is beëindigd en de resterende lasten volgen in het jaar na het verantwoordingsjaar. Is de activiteit of het project wel beëindigd en zijn de lasten definitief lager dan begroot, dan vindt de onttrekking overeenkomstig het begrote bedrag plaats en wordt de Raad een voorstel gedaan tot nadere aanwending van de bestemmingsreserve.
g) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen als gevolg van verplichte uitgaven als bedoeld in artikel 193 Gemeentewet te weten:
    a. De renten en aflossingen van de door de gemeente aangegane geldleningen en alle overige opeisbare schulden;
    b. De uitgaven die bij of krachtens de wet aan de gemeente zijn opgelegd;
    c. De uitgaven die voortvloeien uit de van het gemeentebestuur gevorderde medewerking tot uitvoering van wetten en algemene maatregelen van bestuur, voor zover die uitgaven niet ten laste van anderen zijn gebracht.

5. De begrotingsonrechtmatigheden als bedoeld in artikel 12, lid 4 worden voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden, als afzonderlijk bedrag wel opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording maar niet nader toegelicht. Toelichting daarop vindt plaats bij de lasten van de afzonderlijke programma's of in de paragraaf bedrijfsvoering.
6. Alle begrotingsonrechtmatigheden (ook die ingevolge van artikel 12, lid 4 niet in strijd zijn met het budgetrecht van de Raad) worden definitief vastgesteld door de Raad bij vaststelling van de jaarrekening.
7. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn onrechtmatig als die niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld. Het melden en toelichten van deze overschrijdingen en/of onderschrijdingen bij de jaarrekening wordt als tijdig gezien.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Burgemeester en wethouders zorgen voor en leggen vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de Bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks een meerjareninvesteringsplan aan als bijlage bij de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande kapitaallasten voor de komende meerjarenperiode.

Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.
2. Voor openstaande vorderingen betreffende gemeentelijke belastingen, heffingen en bijstandsverstrekking wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid en individuele beoordeling.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad ieder jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt opgenomen in de tweede tussentijdse rapportage en door de raad vastgesteld en behandeld:
    a. de vorming en besteding van reserves;
    b. de vorming en besteding van voorzieningen.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt in ieder geval aangegeven:
    a. het specifieke doel van de reserve;
    b. het bestedingsplan van de reserve
    c. de voeding van de reserve;
    d. de maximale hoogte van de reserve, en
    e. de maximale looptijd voor zover die aan te geven is.
4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Artikel 17. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW), de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging betrokken.
3. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijn de activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald uit het gewogen gemiddelde van het bij de begroting geraamde rentepercentage van de rentekosten op de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten en het rentepercentage van de rentevergoeding over de reserves en de voorzieningen zoals bepaald overeenkomstig het vijfde en zesde lid. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een tiende procent afgerond.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten, rechten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel.
5. In afwijking van artikel 16 eerste lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van de rente van de lening die voor de financiering van de verstrekte lening is aangetrokken. Deze rente wordt verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.
6.In afwijking van het eerste lid worden grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten en werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaan burgemeester en wethouders uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen.
4. Bij afwijking van het eerste, tweede of derde lid vanwege een publiek belang doen burgemeester en wethouders vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteiten wordt gemotiveerd.
5. Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in het vorige lid zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en er sprake is van een van de uitzonderingen zoals genoemd in artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Burgemeester en wethouders doen de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, heffingen, leges en rechten.

Artikel 20. Financieringsfunctie

1. Burgemeester en wethouders nemen bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:

a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden ten minste drie prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en

b. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, aanhef en onder

c, van de Wet financiering decentrale overheden.

2. Bij het verstrekken van een garantie wordt een voorziening ten laste van de begroting gevormd ter grootte van het risico dat de gemeente met de garantie loopt. Als in de begroting niet is voorzien in budget voor deze voorziening dan doen burgemeester en wethouders vooraf aan de garantieverlening een voorstel aan de raad voor een begrotingswijziging.

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 21. Lokale heffingen

Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 22. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. In dit artikel wordt verstaan onder:

- netto schuld per inwoner: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen gedeeld door het aantal inwoners op 31 december van het begrotingsjaar. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren, vorderingen en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan: het totaal van leningen aan deelnemingen, leningen aan overige verbonden partijen, leningen aan derden, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, debiteurenvorderingen, liquide middelen en overlopende activa;
- onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting: positieve uitkomst van het verschil tussen de opbrengst onroerendezaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerendezaakbelasting.

2. Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner;

b. het saldo van de baten en lasten voor dotaties en onttrekkingen van reserves als percentage van de inkomsten;

c. de onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting als percentage van de inkomsten;

d. de wijze waarop met conjuncturele risico's en de omvang van het weerstandsvermogen wordt omgegaan;

e. de berekening van de weerstandsratio en de bepaling van de weerstandscapaciteit;

f. de ontwikkeling van de vermogenspositie.

Artikel 23. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op de omvang van het achterstallig onderhoud.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad ten minste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het onderhoudsplan openbare ruimte geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, wegen, civiele kunstwerken, openbare verlichting en sport en –speelvelden. De raad stelt het onderhoudsplan openbare ruimte vast.
3. Burgemeester en wethouders bieden de raad ten minste eens in de 4 jaar een rioleringsplan aan. Het rioleringsplan geeft het kader weer voor het beheer van het watersysteem, waaronder het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het rioleringsplan vast.
4. Burgemeester en wethouders bieden de raad ten minste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het onderhoudsplan gebouwen bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het onderhoudsplan gebouwen vast.

Artikel 24. Financiering

Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
b. de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
c. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte
d. de rentevisie

Artikel 25. Bedrijfsvoering

Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
b. de kosten van inhuur derden;
c. de huisvestingskosten;
d. de automatiseringskosten;
e. de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant;
f. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 10 overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen;
g. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
h. geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt.

Artikel 26. Verbonden partijen

Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf verbonden partijen van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op een risicobeoordeling van de verbonden partij.

Artikel 27. Grondbeleid

1. Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf grondbeleid van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op het verloop van de grondvoorraad.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad om de vier jaar een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota grondbeleid vast. In de nota wordt aandacht besteed aan de hoofdlijnen van het toekomstig grondbeleid ten aanzien van de door de gemeente gewenste rol bij realisatie van ruimtelijke plannen.
3. Burgemeester en wethouders informeren de gemeenteraad jaarlijks in het eerste kwartaal over de vastgestelde grondprijzen van het nieuwe jaar.
4. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks bij de jaarstukken een meerjarenperspectief grondexploitatie aan, gebaseerd op de nota grondbeleid en de regels voor verslaglegging conform artikel 16 BBV. In dit meerjarenperspectief wordt daarnaast aandacht besteed aan een inhoudelijk en financiële analyse en toelichting op de grondexploitaties.
5. Burgemeester en wethouders informeren de raad jaarlijks met een tussentijdse toetsing over de voortgang en actuele ontwikkelingen in de grondexploitaties. Hierbij is in ieder geval aandacht voor belangrijke afwijkingen tussen de geplande en gerealiseerde grondverkopen en plankosten ten opzichte van het laatste meerjarenperspectief.
6. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.
7. Budgetten van de grondexploitatie kunnen naar voor worden gehaald zonder voorafgaande toestemming van de raad. Voorwaarden zijn, dat:
a) de uitgaven geraamd zijn binnen het complex;
b) door het naar voren halen geen tekorten optreden binnen die totale uitgaven van het complex (hele looptijd complex);
c) burgemeester en wethouders hierover de raad achteraf informeren bij een tussentijdse rapportage of in de jaarrekening.

Artikel 27a Openbaarheid

Burgemeester en wethouders besteedt in de jaarlijkse begroting aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en doet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 28. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de teams;

b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;

c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;

d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;

e. het afleggen van verantwoording door burgemeester en wethouders aan de raad over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving, en

f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 29. Financiële organisatie

Burgemeester en wethouders dragen in ieder geval zorg voor:

a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de teams;

b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;

c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;

d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;

e. de te maken afspraken met de teams over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;

f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de taakvelden;

g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;

h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen, en

i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

j. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.

Artikel 30. Interne controle

1. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteren burgemeester en wethouders daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 25 onder f. Daarnaast informeren burgemeester en wethouders de raad over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Burgemeester en wethouders zorgen voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 5 jaar. Bij afwijkingen

in de administratie nemen burgemeester en wethouders maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 7. Slotbepalingen

Artikel 31. Intrekking oude regeling

De Financiële verordening gemeente Maashorst van 12 december 2024 wordt ingetrokken.

Artikel 32. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de vijfde dag na die van bekendmaking en werkt terug vanaf 1 januari 2025.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Maashorst.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 6 november 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

Bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 14

Algemeen

Bij een bestaand actief is sprake van een investering indien de uitgaven:

- leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of
- leiden tot een levensduurverlenging; en/of
- aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijv. investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften).

Bij significante aanpassing van een bestaand pand zal onderscheid gemaakt worden tussen de volgende soorten aanpassingen:

1. Groot onderhoud, niet levensduurverlengend. Dit wordt niet geactiveerd.
2. Renovatie. Bij renovatie wordt de bestaande technische levensduur zoals uitgedrukt in de resterende afschrijftermijn minimaal met 20 jaar verlengd, Er vindt daarom een herschatting plaats van de resterende levensduur en zowel het oude activum als de renovatie investering worden vervolgens afgeschreven over de herschatte levensduur. Indien niet de technische maar de economische levensduur wordt verlengd door een aanpassing, is de betreffende aanpassing geen renovatie maar een functionele aanpassing.
3. Functionele aanpassing en onzelfstandige aanbouw, niet technisch levensduurverlengend.

Deze investeringen worden afgeschreven over de resterende technische levensduur (na herschatting) van het oorspronkelijke pand.

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:		
1	bijdragen aan activa in eigendom van derden	Afhankelijk van actief
2	kosten voor onderzoek en ontwikkeling	5 jaar

3	Voorbereidingskosten toekomstige bouwgronden in exploitatie	0 *

* De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie danwel worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat (telkens eerste jaar van activering)

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa

Waarderingsgrondslag

Materiële vaste activa met een economisch nut (waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven) met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van € 20.000 of meer moeten geactiveerd worden.

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van € 50.000 of meer moeten geactiveerd worden.

Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Afschrijvingsmethoden

Uitgangspunt blijft de lineaire afschrijvingsmethode, die tot een evenredige spreiding in de tijd van de afschrijvingslasten leidt. De annuïtaire afschrijvingsmethode is toegestaan als er aan de investering een rijksvergoeding is gekoppeld (die berekend is op annuïteitenbasis) of als er een tarief of bijvoorbeeld een huuropbrengst op gebaseerd is.

Aanvang afschrijving

Afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van gereedkomen of verwerven van het kapitaalgoed.

Restwaarde

De restwaarde van een actief aan het eind van de gebruiksperiode is van tevoren vaak lastig in te schatten. Op grond van het voorzichtigheidsprincipe wordt ervan uitgegaan dat de restwaarde nihil is.

Afschrijvingstermijnen

Voor de afschrijvingstermijnen gelden de volgende aandachtspunten:

- De hieronder genoemde afschrijvingstermijnen gelden als maximum, niet als minimum. Op grond van een voorzichtig financieel beleid is een afschrijvingsbeleid aan te bevelen waarin wordt voorkomen dat (te veel) lasten naar de toekomst worden geschoven.

- Er kan (indien goed gemotiveerd) worden afgeweken van onderstaande afschrijvingstermijnen middels een raadsbesluit.
- Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
- Bij gebouwen/panden met gemengd gebruik wordt één afschrijvingstermijn gehanteerd.

De volgende materiële vaste activa worden afgeschreven in:		
Riolering		
1	Gemaal: pomp (2 per gemaal)	15 jaar
2	Gemaal: put	60 jaar
3	Gemaal: schakelkast	30 jaar
4	Persleiding	40 jaar
5	Minigemaal: pomp	15 jaar
6	Minigemaal: put	60 jaar

7	Minigemaal: schakelkast	15 jaar
8	Vacuümstationput	60 jaar
9	Vacuümpomp	20 jaar
10	Vuilwaterpomp	15 jaar
11	Vacuümschakelkast	30 jaar
12	Koelsysteem	20 jaar
13	Vacuümafsluiters	25 jaar
14	Vuilwaterverzameltank	30 jaar
15	Vacuüm- en persleiding	60 jaar
16	Vacuümput	60 jaar

17	Vacuümput - mechanisch	30 jaar
18	Vrijval riolering	80 jaar
19	Gemalen, bouwkundig	60 jaar
20	Persleidingen en infiltratievoorzieningen, drainage/DT riolering	40 jaar
21	Drukriolering, elektrisch mechanisch, IBA's	20 jaar
Woonruimten		
22	Stichting	40 jaar
23	Renovatie	25 jaar
24	Verbouwing en uitbreiding	10 jaar
Gebouwen		

25	Nieuwbouw schoolgebouwen	40 jaar
26	Nieuwbouw gebouwen sport, MFA en cultureel	40 jaar
27	Nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen	40 jaar
28	Renovatie gebouwen (bij gebouwen sport, MFA, Cultureel, kantoren en bedrijfsgebouwen)	20 jaar
29	Voorzieningen aan gebouwen (semi-permanent/tijdelijk)	15 jaar
30	Technische installaties in bedrijfsgebouwen, veiligheidsvoorzieningen gebouwen	15 jaar
31	Inventaris en stoffering	10 jaar
32	Noodlokalen	10 jaar
33	Zonnepanelen	20 jaar
34	Publieksruimte gemeentehuis	10 jaar

Openbare ruimte		
	Aanleg en rehabilitatie van grond-, weg-, en waterbouwkundige werken (inclusief de aanleg van parkeergarages/terreinen) gesplitst naar;	
35	-Totale constructie asfaltverharding inclusief fundering	40 jaar
36	-Asfaltverharding en dan sec de afvalt tussen- en deklaag	20 jaar
37	-ZOAB en geluidsreducerend asfalt	7 jaar
38	Fietspaden asfalt buitengebied	20 jaar
39	Totale constructie elementverhardingen inclusief fundering	40 jaar
40	Grasbetonstenen langs asfaltwegen buitengebied	40 jaar
41	Grasbetonstenen langs asfaltwegen buitengebied indien alleen ook een deklaagvervanging plaats vindt	20 jaar
42	Openbare verlichting (masten)	40 jaar

43	Openbare verlichting (armaturen)	20 jaar
44	Aanleg begraafplaats	40 jaar
45	Aanleg van parkeerterreinen/garages	40 jaar
46	Aanleg parkeervoorzieningen en bermenverharding middels grasbetonstenen	25 jaar
47	Parkeervoorzieningen (exclusief de aanleg en/of onderhoud en renovatie van parkeerterreinen/ garages	10 jaar
48	Groenvoorzieningen (bomen)	50 jaar
49	Groenvoorzieningen (beplanting)	25 jaar
50	Groenvoorzieningen (gras)	50 jaar
51	Plantsoenen en parken: aanleg en reconstructie	25 jaar
52	Sportterreinen, speelplaatsen en dierenparken	25 jaar

53	Recreatieve voorzieningen	15 jaar
54	Fitnesstoestellen	10 jaar
55	Afscheidingen/overig	30 jaar
56	Verkeersinstallaties, -borden en bewegwijzering	20 jaar
57	Hekwerken en toegangspoorten hondenuitlaatvelden	30 jaar
Overige		
58	Vervoersmiddelen	8 jaar
59	Personenauto’ s	8 jaar
60	Tractoren	8 jaar
61	Bestelauto’ s en heftrucks	8 jaar
62	Vrachtauto’ s	10 jaar

63	Aanhangwagens	10 jaar
64	Sneeuwploegen	10 jaar
65	Werktuigen en gereedschappen	10 jaar
66	Maaimachines en maai eenheden	10 jaar
67	Natuurgrasveld (fundering/onderbouw)	30 jaar
68	Natuurgrasvelden toplaag	15 jaar
69	Kunstgrasvelden (fundering/onderbouw)	30 jaar
70	Kunstgrasvelden toplaag	10 jaar
71	Sportmeubilair en terreinafrastering	20 jaar
72	Beregening en drainage speelvelden	30 jaar

73	Kantoor- en schoolmeubilair (inclusief Onderwijs Leer Pakket)	15 jaar
74	ICT-Telefooncentrale	5 jaar
75	ICT-Vaste telefoontoestellen	5 jaar
76	ICT-Smartphones (uitgaande van Mid end telefoon)	3 jaar
77	ICT: Bekabeling en communicatielijnen	10 jaar
78	ICT: Kooplicenties Beheer- en systeemsoftware en overige applicaties	5 jaar
79	ICT: Fat laptops, Mobile thin clients	4 jaar
80	ICT: tablets	4 jaar
81	ICT: Netwerkswitches, routers, WIFI e.d.	4 jaar
82	ICT: Werkplekken (thin clients)	5 jaar
83	ICT: Smartboards, schermen vergaderkamers	5 jaar
84	ICT: SAN	4 jaar

85	ICT: Hardware servers	4 jaar
86	Afvalbakken	15 jaar
87	Ondergrondse containers (glas)	15 jaar
88	Ondergrondse containers (restafval)	15 jaar
Aanvullingen (gemeente Uden en Landerd)		
89	Civiele kunstwerken (van voor 1980)	70 jaar
90	Civiele kunstwerken (van tussen 1980 en 2000)	80 jaar
91	Civiele kunstwerken van na 2000	100 jaar
92	Grond en sloopwerken	25 jaar
93	Openbare speellocaties (aanleg)	25 jaar

94	Speeltoestellen	10 jaar
95	Installaties m.b.t. verkeersbeheersing en verkeersregeltechniek (VRI)	10 jaar
96	Civieltechnische kunstwerken	30 jaar
97	Woonwagens	15 jaar
98	Woonwagenlocaties	25 jaar

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	**Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst**	**Toelichting**
Artikel 1. Begripsbepaling Grote projecten: dat zijn investeringen die groter zijn dan € 1.000.000	Er is sprake van een groot project als voldoet aan een combinatie van minimaal twee van de volgende criteria: a. Brede impact op de gemeenschap en draagt bij aan het verbeteren van de leefbaarheid, uitstraling en duurzaamheid b. Van financiële omvang (> € 1.000.000) of met een hoge maatschappelijke of politiek-bestuurlijke impact c. Complexiteit (meerdere -fasen, domeinen en vakgebieden, technische uitdaging) d. Het betreft meerdere betrokken partijen (diverse belanghebbenden, intern, extern, commerciële partijen, maatschappelijke organisaties e.d.) e. Tijd (vaak meerder jaren van planning tot voltooiing) f. Risico's en verantwoording (zowel financieel als operationeel)	De omschrijving is nu breder en sluit aan bij de definitie zoals we in Maashorst hanteren bij projectmatig creëren.
Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken. **Lid 3**. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten vanaf € 50.000 afzonderlijk gespecificeerd.	**Artikel 3.** Inrichting begroting en jaarstukken. **Lid 3**. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten vanaf € 100.000 afzonderlijk gespecificeerd.	Aanpassing grensbedrag van € 50.000 naar € 100.000. Dit sluit aan met grensbedrag incidenteel-structureel. Alle incidentele posten worden hierdoor toegelicht en dat sluit aan met huidige praktijk.
Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten **Lid 4.** Het college is bevoegd tot het, per geval, doen van uitgaven tot een bedrag van €	**Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten** **Lid 4.** Het college is bevoegd tot het, per geval, doen van uitgaven tot een bedrag van € 100.000 voor eenmalige uitgaven, € 100.000 voor meerjarige uitgaven, € 100.000 voor nieuwe investeringen en € 100.000 voor	Aanpassing alle grensbedragen ophogen naar € 100.000. Dit sluit beter aan bij een gemeente van onze omvang en geeft duidelijkheid. Alle overschrijdingen van € 100.000 en hoger worden namelijk op deze manier toegelicht.

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst	Toelichting
100.000 voor eenmalige uitgaven, € 50.000 voor meerjarige uitgaven, € 100.000 voor nieuwe investeringen en € 50.000 voor overschrijdingen van lopende investeringen zonder voorafgaande autorisatie door de raad. In de eerstvolgende (tussentijdse) rapportage legt het college daarover verantwoording af	overschrijdingen van lopende investeringen zonder voorafgaande autorisatie door de raad. In de eerstvolgende (tussentijdse) rapportage legt het college daarover verantwoording af	
Artikel 6 Tussentijdse rapportages **lid 2** De eerste tussentijdse rapportage bevat *in ieder geval* een overzicht met de financiële afwijkingen per programma	**Artikel 6 Tussentijdse rapportages** **lid 2** De eerste tussentijdse rapportage bevat een overzicht met de financiële afwijkingen per programma	De zinsnede 'in ieder geval' komt te vervallen Dit om misvatting te voorkomen.
Artikel 6 Tussentijdse rapportages **Lid 3** De tweede tussentijdse rapportage bevat in ieder geval een uiteenzetting over *de uitvoering en het* bijstellen van het beleid, de grote projecten en een overzicht met de financiële afwijkingen per programma	**Artikel 6 Tussentijdse rapportages** **Lid 3** De tweede tussentijdse rapportage bevat in ieder geval een uiteenzetting van het bijstellen van beleid, de grote projecten, het overhevelingsvoorstel en een overzicht met de financiële afwijkingen per programma	De zinsnede 'over de uitvoering' komt te vervallen. We informeren de raad alleen over de afwijkingen van beleid. Dàt is belangrijke informatie. Het heeft geen toegevoegde waarde om te rapporteren, daar waar alles conform planning e.d. loopt. En de toevoeging 'het overhevelingsvoorstel'. Het overhevelingsvoorstel maakt vanaf 2025 integraal onderdeel uit van de 2e TURAP.
Artikel 7. Jaarstukken en jaargebonden budgetten	**Artikel 7. Jaarstukken en jaargebonden budgetten**	Toegevoegd 'als onderdeel van de 2e TURAP'.

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	**Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst**	**Toelichting**
4. Indien activiteiten, waarvoor de raad een eenmalig budget beschikbaar heeft gesteld, niet of niet geheel in het boekjaar kunnen worden uitgevoerd, dan is onder de volgende voorwaarden, de mogelijkheid van overheveling naar het volgende boekjaar aanwezig. Een voorstel hiervoor wordt in de laatste raadsvergadering van het jaar door het college aan de raad als aan de volgende voorwaarden is voldaan:	4. Indien activiteiten, waarvoor de raad een eenmalig budget beschikbaar heeft gesteld, niet of niet geheel in het boekjaar kunnen worden uitgevoerd, dan is onder de volgende voorwaarden, de mogelijkheid van overheveling naar het volgende boekjaar aanwezig. Een voorstel hiervoor wordt in de laatste raadsvergadering van het jaar door het college aan de raad voorgelegd als onderdeel van de 2e TURAP als aan de volgende voorwaarden is voldaan:	Met het integreren van dit overhevelingsvoorstel in de 2e TURAP (zie artikel 6) is aanpassing van deze zinsnede noodzakelijk.
Artikel 10 lid 2 Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.	In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves.	**Verantwoordingsgrens***:* De grens wordt verhoogd van 1% naar 2% en wordt voortaan berekend over de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves. **Accountantscontrole***:* Voorheen hanteerde de accountant aparte toleranties voor fouten (1%) en onzekerheden (3%). Deze zijn nu samengevoegd tot één goedkeuringstolerantie van 2% van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves. Deze wijziging is in lijn met de recente aanpassingen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO)
Artikel 11 Voorwaardencriterium		Het vaststellen van een normenkader is naar ons idee onnodig, kost tijd en kan alleen voor fouten en

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst	Toelichting
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks uiterlijk op 1 juli ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan.....	2. Het normenkader rechtmatigheid bestaat uit de wettelijke voorschriften die de vaststelling van het recht op financiële middelen inhouden, welke openbaar zijn te raadplegen via www.Overheid.nl in de "Wettenbank", "lokaal" en "nationaal" of andere raadpleegbare landelijke voorziening.	verwarring zorgen. Het normenkader bestaat uit wet- en regelgeving die namelijk rechtstreeks van overheid.nl worden overgenomen. Verwijzing naar deze site is dan ook voldoende.
Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	**Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst**	
Artikel 12 Begrotingscriterium Lid 4 4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting op het niveau van een programma en investeringen (totaal gevoteerd bedrag) als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de onderstaande situaties: a) Begrotingsafwijkingen die passen binnen het vastgestelde beleid van de Raad en die niet tijdig konden worden gesignaleerd; b) Begrotingsafwijkingen waarover de Raad via aan raadsvoorstel, raadsinformatiebrief of op andere wijze is geïnformeerd;	4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting op het niveau van een programma en investeringen (totaal gevoteerd bedrag) als onrechtmatig wordt beschouwd. Voor overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten en baten geldt lid 7. Overschrijdingen van de lasten worden als acceptabel aangemerkt in een van de onderstaande situaties: a) Begrotingsafwijkingen die passen binnen het vastgestelde beleid van de Raad; b) Begrotingsafwijkingen waarover de Raad via aan raadsvoorstel, raadsinformatiebrief of op andere wijze is geïnformeerd; c) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen die volledig worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten; d) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen bij (subsidie) en/of openeindregelingen; e) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen ten gevolge van interpretatieverschillen bij uitleg van wet en	Overschrijdingen van de baten en onderschrijding van de baten en lasten vinden we altijd rechtmatig als tijdig gemeld worden. Tijdig is bij de jaarrekening op basis van artikel 7. De toevoegingen bij sub a, b en c ‘ en die niet tijdig konden worden gesignaleerd’ voegt in deze niets toe. Het begrip ‘tijdig’ is bij ons bij de jaarrekening waardoor alles tijdig wordt gesignaleerd.

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst	Toelichting
c) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten; d) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen bij (subsidie) en/of openeindregelingen en die niet tijdig konden worden gesignaleerd; e) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen ten gevolge van interpretatieverschillen bij uitleg van wet en regelgeving en die zijn geconstateerd tijdens en na het verantwoordingsjaar; f) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen als gevolg van een onttrekking aan een bestemmingsreserve op basis van realisatie voor zover deze onttrekking daarmee voor een gelijk bedrag overeenkomt met de realisatie van de last, en de activiteit nog niet is beëindigd en de resterende lasten volgen in het jaar na het	regelgeving en die zijn geconstateerd tijdens en na het verantwoordingsjaar; f) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen als gevolg van een onttrekking aan een bestemmingsreserve op basis van realisatie voor zover deze onttrekking daarmee voor een gelijk bedrag overeenkomt met de realisatie van de last, en de activiteit nog niet is beëindigd en de resterende lasten volgen in het jaar na het verantwoordingsjaar. Is de activiteit of het project wel beëindigd en zijn de lasten definitief lager dan begroot, dan vindt de onttrekking overeenkomstig het begrote bedrag plaats en wordt de Raad een voorstel gedaan tot nadere aanwending van de bestemmingsreserve. g) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen als gevolg van verplichte uitgaven als bedoeld in artikel 193 Gemeentewet te weten: 1. De renten en aflossingen van de door de gemeente aangegane geldleningen en alle overige opeisbare schulden; 2. De uitgaven die bij of krachtens de wet aan de gemeente zijn opgelegd; 3. De uitgaven die voortvloeien uit de van het gemeentebestuur gevorderde medewerking tot uitvoering van wetten en algemene maatregelen van bestuur, voor zover die uitgaven niet ten laste van anderen zijn gebracht.	

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst	Toelichting
verantwoordingsjaar. Is de activiteit of het project wel beëindigd en zijn de lasten definitief lager dan begroot, dan vindt de onttrekking overeenkomstig het begrote bedrag plaats en wordt de Raad een voorstel gedaan tot nadere aanwending van de bestemmingsreserve. g) Begrotingswijzigingen/-afwijkingen als gevolg van verplichte uitgaven als bedoeld in artikel 193 Gemeentewet te weten: 1. De renten en aflossingen van de door de gemeente aangegane geldleningen en alle overige opeisbare schulden; 2. De uitgaven die bij of krachtens de wet aan de gemeente zijn opgelegd; 3. De uitgaven die voortvloeien uit de van het gemeentebestuur gevorderde medewerking tot uitvoering van		

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst	Toelichting
wetten en algemene maatregelen van bestuur, voor zover die uitgaven niet ten laste van anderen zijn gebracht.		
	Artikel 27a Openbaarheid Burgemeester en wethouders besteedt in de jaarlijkse begroting aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en doet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.	Paragraaf Openbaarheid is een paragraaf die volgens de BBV verplicht is. Om die reden voegen we die nu dan ook toe aan de verordening.
Toelichting op activabeleid: Waarderingsgrondslag Materiële vaste activa met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van € 20.000 of meer moeten geactiveerd worden. Materiële vaste activa maatschappelijk nut met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van € 50.000 of meer moeten geactiveerd worden.	Materiële vaste activa met een economisch nut (waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven) met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van € 20.000 of meer moeten geactiveerd worden. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van € 50.000 of meer moeten geactiveerd worden.	Voor de duidelijkheid hebben we toegevoegd dat het om activa met een economisch nut gaat

Financiële verordening gemeente Maashorst 2024 (raad dec'24)	Voorstellen tot wijziging nieuwe Financiële verordening gemeenten Maashorst	Toelichting

Technische vraag

Zaaknr.: 27945 - 2025

Technische vraag aan: Team Financiën

<u>Onderwerp:</u> Definitie grote projecten

In het raadsvoorstel Financiële verordening gemeente Maashorst wordt voorgesteld om in artikel 1 de definitie van grote projecten aan te passen. Indien een project voldoet aan een combinatie van minimaal twee criteria wordt het project gezien als groot project. Hierover heeft de VVD de volgende vragen.

<u>Scenario:</u>
Een project voldoet bij de start ervan slechts aan 1 criterium van een groot project, niet zijnde de financiële omvang. Vervolgens blijkt dat gedurende het project er extra middelen noodzakelijk zijn, waardoor het project wel aan het criterium van de financiële omvang voldoet. Hierdoor voldoet het project vervolgens aan de definitie uit artikel 1 van de financiële verordening.

1. Wordt het betreffende project dan alsnog als ‘groot project’ gezien?
2. Zijn de overige artikelen uit de financiële verordening dan vanaf dat moment ook van toepassing op dit project?
3. Op welke wijze wordt de gemeenteraad hiervan op de hoogte gesteld?
4. Welke gevolgen heeft dit dan voor de betrokkenheid van de raad bij het project?

Ondertekening:

Datum indiening	:	30 oktober 2025
Fractie	:	VVD
Naam indiener	:	Ton de Vroomen
iBabs ID nr	:	208

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Erik Spierings
Datum: 30-10-2025
Vraag: 1. Wordt het betreffende project dan alsnog als ‘groot project’ gezien? 2. Zijn de overige artikelen uit de financiële verordening dan vanaf dat moment ook van toepassing op dit project? 3. Op welke wijze wordt de gemeenteraad hiervan op de hoogte gesteld? 4. Welke gevolgen heeft dit dan voor de betrokkenheid van de raad bij het project? Antwoord: 1. Ja 2. Ja 3. Via opname in de reguliere P&C-producten, zie ook antwoord op vraag 2 4. Geen specifieke, behalve de normale betrokkenheid van de raad

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 07-10-2025 20:27 CEST
Document ID:
ca16ebf5-3321-414a-a694-97870606cb1f

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 15610-2025

Onderwerp: Programmabegroting 2026-2029

Auteur	:	Erik Spierings
Domein/team	:	Dienstverlening / Financiën
E-mail	:	Erik.Spierings@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

☒Ja ☐Nee

Onderwerp
Programmabegroting 2026-2029

Voorstel

1. De programmabegroting 2026 vast te stellen
2. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2027-2029
3. De investeringskredieten voor 2026 beschikbaar te stellen zoals die zijn opgenomen in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP)
4. In te stemmen met het voorstel tot invullen van het structurele budget van € 500.000 voor uitvoering en afronding van extra activiteiten uit het Uitvoeringsprogramma
5. Voor het jaar 2026 ter dekking van het tekort te beschikken over de Algemene Reserve voor een bedrag van € 2.423.000
6. De 1e begrotingswijziging 2026 (jaarschijven 2026 tot en met 2029) vast te stellen en aan te bieden aan de Provincie Noord-Brabant.

Inleiding
Wij bieden u met dit voorstel de programmabegroting 2026 aan. Deze programmabegroting is opgesteld met de op 3 juli 2025 vastgestelde kadernota 2026 als uitgangspunt. Alle besluiten met financiële gevolgen zoals opgenomen in de kadernota zijn in deze begroting verwerkt. Tussen het vaststellen van de kadernota en het aanbieden van deze programmabegroting doen zich zoals gebruikelijk nog nieuwe ontwikkeling voor met financiële gevolgen. De positieve uitkomst van de meicirculaire is daarbij de belangrijkste ontwikkeling met de meeste financiële impact voor Maashorst. We hebben er nadrukkelijk voor gekozen om de extra ruimte (als gevolg van de meicirculaire) voorzichtig te verwerken. In de kadernota hadden we een structurele stelpost opgenomen van € 500.000 voor het nieuwe bestuur om op die manier ruimte te creëren voor nieuwe wensen en ambities. Nu er meerjarig al ruimte is voor een nieuw bestuur, hebben we aangegeven dat we deze stelpost willen inzetten voor de uitvoering en afronding van meer c.q. extra activiteiten uit het uitvoeringsprogramma.
We stellen nu voor op onderstaande wijze hier invulling aan te geven:

1. Subsidiëring Maashorstfonds vanaf 2026 structureel € 51.000
   Begin februari heeft er een evaluatie plaatsgevonden. Het Maashorstfonds is een succes en willen we in de toekomst voortzetten. Het draagt bij aan onze doelstelling om onze inwoners in hun kracht te zetten. We ondersteunen graag dergelijke initiatieven. Met een structurele extra bijdrage van € 51.000 komt het structurele budget voor het bestuur van het Maashorstfonds op € 100.000.

2. Vitale vakantieparken
   Er dient continu aandacht te zijn voor verborgen problemen op vakantieparken. Steeds minder mensen gebruiken de vakantiewoning waarvoor deze bedoeld is. Er wonen mensen op de vakantieparken die geen huis kunnen vinden of die er bewust voor kiezen om op het park te wonen. Er verblijven arbeidsmigranten en kinderen in een kwetsbare situatie. Illegale bewoning is een terugkerend probleem, verloedering, criminaliteit en sociale misstanden liggen op de loer en structurele handhaving is noodzakelijk.
   Wij willen het traject 'Vitale vakantieparken', wat begin 2025 gestopt is, doorzetten.

3. Uitbreiding aanpak kwetsbare wijken
   Sinds 2018 is in de wijk Bogerd vijfhuis een intensieve, wijkgerichte aanpak uitgevoerd om hardnekkige veiligheids-, leefbaarheids-, en sociale problemen aan te pakken. De aanpak werd uitgevoerd door een regisseur, de teams Veiligheid en Sociaal, Area en de politie. Deze aanpak heeft aantoonbare resultaten opgeleverd, zoals het vergroten van meldingsbereidheid en het vertrouwen in de gemeente, het versterken van de informatiepositie en het terugdringen van overlast. Na afronding van het project in 2024 is echter sprake van terugval in de wijk, mede door het ontbreken van structurele regie en continuïteit. Om de intensieve wijkgerichte aanpak weer op te pakken en uit te breiden naar andere wijken waar deze hard nodig is, zoals de Flatwijk, wordt nu voorgesteld de regierol structureel te borgen. Die borging van de regierol versterkt de samenwerking met partners en zorgt voor een structurele balans tussen sociale en repressieve maatregelen. Hiermee wordt voorkomen dat eerder behaalde resultaten verloren gaan en wordt de veiligheid en leefbaarheid in kwetsbare wijken duurzaam versterkt.

4. Versnelling sterke sociale basis + inwonersinitiatieven
   Voorgesteld wordt om de uitrol van het beleidskader Sterke sociale basis te versnellen door € 270.000 beschikbaar te stellen voor de uitbreiding en versterking van het preventieteam Maashorst en voor het faciliteren van inwonersinitiatieven gericht op samenredzaamheid. Hiermee wordt extra capaciteit ingezet om lichte hulpvragen sneller op te pakken, inwoners te ondersteunen bij het vinden van oplossingen in hun eigen netwerk en zo de druk op specialistische zorg te verlagen. Dit draagt bij aan het realiseren van de ambitie dat in 2030 80% procent van de zorg-, welzijn- en participatievragen door inwoners zelf of met behulp van preventieve voorzieningen wordt opgelost.
   De investering sluit aan bij het programma 'Verbinden en versterken: naar een toekomstbestendig sociaal domein' en bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, waarin stevige lokale teams een centrale rol spelen. Eventuele inverdieneffecten worden in samenhang bezien binnen het totale sociale domein.

5. Aanpak sport- en wandelpark Uden
   Er is een veelvoud aan ontwikkelingen, toezeggingen, moties, opgaven en ideeën in het sportpark wandelpark Uden. Op dit moment is er geen totaaloverzicht op deze zaken.

Zo hebben we zelf ideeën en wensen maar ook de gebruikers van het sport- en wandelpark Uden hebben ideeën en wensen. Om tot een integrale aanpak te komen voor een verbeterplan van het sport- en wandelpark Uden dat toekomstbestendig is, is een inventarisatie en validatie van alle ontwikkelingen, toezeggingen, moties, opgaven en ideeën noodzakelijk. Deze inventarisatie starten we Q4 2025 op en voor de aanpassingen van de omgeving van het sportpark worden nu middelen gereserveerd.

6. Verbouwing Phoenix
   Dit project beoogt een ingrijpende verbouwing van dorpshuis De Phoenix, dat zowel technisch als functioneel verouderd is. Tot de technische verbeteringen behoren in ieder geval de vervanging van installaties en de verduurzaming van het gebouw. Met het oog op de gewenste functionele aanpassingen is gewacht met de uitvoering, zodat beide onderdelen integraal in één project kunnen worden gerealiseerd. Door het gemeentelijk verduurzamingsplan te combineren met het functionele plan van het dorp en de gebruikers ontstaat een toekomstbestendig dorpshuis.
   Het doel van het functionele plan van het dorp is het creëren van een huiskamer van het dorp die ruimte biedt voor ontmoeting, een gastvrij klimaat stimuleert, het aanbod van activiteiten door verenigingen vergroot, de samenredzaamheid versterkt en lokaal eigenaarschap bevordert. Hiermee draagt het plan bij aan de uitvoering van het Bestuursakkoord, Uitvoeringsprogramma, Maashorst2050, Sterke Sociale Basis, Vastgoedbeleid en Accommodatiebeleid van de gemeente Maashorst.

7. Regio Deal
   Momenteel sluit het Rijk een Regio Deal met de regio Noord Oost Brabant. De Regio Deal is bedoeld om bestaande initiatieven die bijdragen aan brede welvaart, te versnellen. De Regio Deal biedt (financiële) kansen voor Maashorst die we willen benutten en gaat gepaard met 60% cofinanciering. Een groot deel van deze cofinanciering kunnen we dekken uit bestaande middelen. Voor een kleiner deel á € 180.000 is dit niet het geval. De Regio Deal start in 2026. Het advies is daarom voor 2026 een budget van €180.000 te reserveren, zodat Maashorst volgend jaar ook goed met de uitvoering van de Regio Deal kan starten.

Beoogd effect
Met het vaststellen van de programmabegroting 2026 gemeente Maashorst geeft de raad het college opdracht om het gestelde in de programmabegroting binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten te realiseren.

Argumenten
1.1 D*e raad en het college willen het opgenomen beleid van het bestuursakkoord uitvoeren.*
Door het vaststellen van de begroting kunnen we de in het bestuursakkoord en het uitvoeringsprogramma opgenomen voornemens uitvoeren en daarmee onze doelen realiseren.

1.2/2.1 D*e raad heeft het budgetrecht en op deze wijze wordt daar aanvulling aan gegeven.*
Dit is verankerd in artikel 189 van de Gemeentewet; ‘Voor taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarbij beschikbaar stelt, evenals de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden'. Daarnaast is bepaald dat slechts uitgaven mogen worden gedaan tot de bedragen die op de begroting zijn

aangebracht. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van het vaststellen van de Programmabegroting het college machtigt tot uitvoering conform de begroting. De begroting is daarmee ook de basis voor de bedrijfsvoering en de basis voor de verantwoording van de jaarstukken.

1.3/2.2 De raad is verplicht voor 15 november de programmabegroting aan te bieden aan de provincie.

De provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de financiën binnen de provincie, zo ook op de gemeente Maashorst. Daarom moet de programmabegroting voor 15 november naar de provincie worden gestuurd. Sinds 2023 komen we in aanmerking voor repressief toezicht. De voorliggende begroting 2026 is structureel sluitend in het jaar 2029. We verwachten voor 2026 dan ook opnieuw, na beoordeling door de provincie, repressief toezicht.

1.4/2.3 De programmabegroting is opgesteld volgens de wettelijke eisen.

De wettelijke eisen voor het opstellen van een gemeentelijke programmabegroting zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het Gemeenschappelijke Financieel Toezichtskader. Hier is aan voldaan.

3.1 Het college kan dan in 2026 direct aan de slag met de uitvoering van de nieuwe investeringen.

Door het beschikbaar stellen van de investeringskredieten voor 2026 kan het college daar in 2026 direct mee aan de slag.

4.1 Het restantbudget wordt ten guste van het begrotingssaldo gebracht.

Het volledige budget van € 500.000 wordt met dit voorstel ingezet ter dekking. Aangezien de voorstellen in 2029 niet het volledige bedrag vragen wordt het restant voor dat jaar toegevoegd aan het positieve structurele saldo van de programmabegroting.

5.1 Op basis van nieuwe regels mag een deel van de algemene reserve, onder voorwaarden, ingezet worden om structurele tekorten te dekken.

Vanaf 2024 is het aan gemeenten, die ruime algemene reserves hebben, toegestaan om een deel daarvan als structurele dekking in te zetten. Daarbij wordt voorkomen dat er direct bezuinigingsmaatregelen moeten worden genomen. Ook de VNG onderschrijft deze nieuwe optie als een prima manier om enkele jaren met tekorten te overbruggen. Wij voldoen ruim aan de voorwaarden en beschikken daarom over deze reserve om de jaarschijf 2026 sluitend te maken.

6.1 We moeten begrotingswijzigingen binnen twee weken na besluitvorming naar de Provincie Noord-Brabant sturen.

De provincie Noord-Brabant is onze financiële toezichthouder. Volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GFTK) moeten alle gemeenten elke begrotingswijziging die door de raad is vastgesteld binnen twee weken naar de Provincie sturen.

Kanttekeningen

1.1 *De programmabegroting is niet voor alle jaren structureel sluitend*

De jaarschijf 2026 is sluitend door de beschikking over de Algemene Reserve. Het jaar 2027 is wel sluitend. Het jaar 2028 daarentegen niet. Belangrijk is dat met ingang van 2029 op basis van de nu bekend zijnde informatie een structureel saldo ontstaat van meer dan € 2 miljoen. Hiermee voldoen we aan de eisen van onze toezichthouder. We zien in de toekomst een reëel structureel sluitende begroting.

Financiën

De financiële gevolgen van de ontwikkelingen na de vaststelling van de Kadernota 2026 zijn gedetailleerd toegelicht onder de 'samenvatting programmabegroting' zoals opgenomen in programmabegroting 2026. Beleidsmatig zijn de voornemens voor 2026 en huidige ontwikkelingen beschreven in de desbetreffende programma's en taakvelden.
Samenvattend is de financiële uitkomst van deze programmabegroting 2026-2029:

Structureel begrotingssaldo (bedragen x €1000) **(- is nadeel + is voordeel)**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten exclusief mutaties reserves	-219.944	-216.535	-218.444	-215.836
Baten exclusief mutaties reserves	219.130	218.898	215.389	216.708
Geraamd saldo van baten en lasten	**-814**	**2.363**	**-3.055**	**872**
Toevoegingen reserves	-8.638	-5.173	-2.341	-1.295
Onttrekkingen reserves	7.383	3.528	5.008	2.539
Geraamd resultaat	**-2.068**	**718**	**-388**	**2.116**
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	-12.102	-7.044	-5.612	-2.122
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	12.102	7.044	5.612	2.122
Structureel begrotingssaldo	**-2.068**	**718**	**-388**	**2.116**

Lasten (bedragen x 1.000€)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
1.Maashorstfonds	51	51	51	51
2.Vitale vakantieparken	248	223	0	0
3.Uitbreiding aanpak kwetsbare wijken	56	56	56	0
4.Versnellen sterke sociale basis	270	270	270	86
5.Aanpak sport- en wandelpark Uden	50	50	50	50
6.Verbouwing Phoenix	0	108	108	108
7.Regiodeal	180			
Substotaal	**855**	**758**	**535**	**295**
Ten laste van het budget € 500.000	-500	-500	-500	-500
Totaal effect van het voorstel	**-355**	**-258**	**-35**	**205**
Nieuw structureel begrotingssaldo	**-2.423**	**460**	**-423**	**2.321**

Duurzame ontwikkeling

Klik of tik om tekst in te voeren.

Participatie

Er is geen aparte inspraakavond georganiseerd rond de begroting. De inwoners, instellingen en bedrijven hebben hun wensen of wijzigingen ten aanzien van het gemeentelijk beleid kenbaar kunnen maken tijdens een inspreekavond rond de kadernota 2026. Deze participatie is betrokken bij programmabegroting 2026.

Communicatie

De programmabegroting 2026 wordt de komende weken/maanden op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij onze inwoners en de pers.
Na het collegebesluit, wordt de begroting online gezet op onze website en toegelicht in een persgesprek. Dan wordt ook een persbericht uitgedeeld aan de aanwezige pers en daarna verstuurd aan alle perscontacten.

Vervolg

De behandeling van de programmabegroting is als volgt:

Datum	Onderwerp
Tot en met woensdag 1 oktober 17:00 uur	Mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke technische vragen door de raadsleden
donderdag 9 oktober	Verstrekken antwoorden technische vragen aan de raad
Maandag 20 oktober	Raadsleden kunnen tot 9:00 uur eventuele verdiepende vragen aanleveren n.a.v. de antwoorden op de eerder gestelde technische vragen
Woensdag 22 oktober	Informatieavond voor raadsleden, indien gewenst mogelijkheid tot stellen vervolgvragen op antwoorden technische vragen
Maandag 3 november	Aanleveren van concept-moties en – amendementen vóór 12 uur bij de griffie
Woensdag 5 november	12 uur: ontvangst onder embargo van alle moties en amendementen (facties en college)
6 november	Vaststellen programmabegroting 2026-2029

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Programmabegroting 2026 (pdf)

Bijlagen ter informatie

2. Link naar de programmabegroting op de website Programmabegroting 2026 | Programmabegroting 2026 | Maashorst

Maashorst, 23 september 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken J.A. van der Pas

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 09-11-2025 14:39 CET
Document ID:
130e1830-c076-43ac-acc3-7d0fb96a194e

Raadsbesluit

Zaaknummer: 15610-2025

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 23 september 2025:

gelet op artikel 189 gemeentewet;

b e s l u i t

1. De Programmabegroting 2026 vast te stellen
2. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2027-2029
3. De investeringskredieten voor 2026 beschikbaar te stellen zoals die zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Programma (MIP)
4. Voor het jaar 2026 ter dekking van het tekort te beschikken over de Algemene Reserve voor een bedrag van € 2.423.000
5. De 1e begrotingswijziging 2026 vast te stellen en aan te bieden aan de Provincie Noord-Brabant

Vastgesteld in de openbare vergadering van 6 november 2025.

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

Programmabegroting 2026

maashorst

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **4**
Algemeen **6**
Inleiding/aanbieding programmabegroting 2026 6
Bestuurlijke hoofdlijn 6
Financieel perspectief op hoofdlijn 8
Samenvatting Programmabegroting 8
Leeswijzer **15**
Programma 1 Veiligheid **16**
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding 16
1.2 Openbare orde en veiligheid 17
Programma 2 Verkeer en vervoer **24**
2.1 Verkeer en vervoer 24
2.2 Parkeren 27
Programma 3 Economie en toerisme **30**
3.1 Economische ontwikkeling 30
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur 35
3.3 Economische promotie 37
Programma 4 Onderwijs **41**
4.1 Onderwijs algemeen 41
4.2 Onderwijshuisvesting 44
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur **47**
5.1 Sportbeleid en- activering 47
5.2 Sportaccommodaties 49
5.3 Cultuur 50
5.4 Media 53
5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie 53
Programma 6 Sociaal Domein **59**
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie 59
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen 63
6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening) 64
6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie 67
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO 69
6.6 Maatwerkdienstverlening WMO 70
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp 72
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid **78**
7.1 Volksgezondheid 79
7.2 Riolering 80
7.3 Afval 82
7.4 Milieubeheer 83
7.5 Begraafplaatsen en crematoria 88
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing **91**
8.1 Ruimtelijke ordening 91
8.2 Grondexploitatie (woningbouw) 93
8.3 Wonen en bouwen 93
Programma 9 Bestuur en dienstverlening **101**
9.1 Bestuur en dienstverlening 101
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken 106
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten **110**
10.1 Overhead 110
10.2 Treasury 113
10.3 Belastinginkomsten 115
10.4 Gemeentefonds 116

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien ... 120
Paragrafen ... 123
Paragraaf Wet Open Overheid ... 123
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 123
Paragraaf verbonden partijen ... 128
Paragraaf financiering ... 189
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen ... 195
Paragraaf lokale heffingen ... 199
Paragraaf grondbeleid ... 212
Paragraaf bedrijfsvoering ... 216
Financiële begroting ... 220
Gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie ... 220
Uiteenzetting van de financiële positie ... 223
Het overzicht van baten en lasten ... 226
Overzicht van incidentele baten en lasten ... 229
Bijlagen ... 234
Financieel economische uitgangspunten ... 234
Baten en lasten per taakveld ... 239
Reserves incl. beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves ... 247
Voorzieningen ... 254
Onderhanden werken (inclusief MIP) en nieuwe investeringen 2026 ... 258
Geldleningen ... 274
BBV beleidsindicatoren ... 275

Algemeen

Inleiding/aanbieding programmabegroting 2026

Hierbij presenteren wij de programmabegroting 2026-2029. Het is een bijzondere begroting, aangezien de uitvoering grotendeels valt in de nieuwe bestuursperiode. Dankzij ons solide financieel beleid van de afgelopen jaren, is Maashorst drie jaar na oprichting een gezonde gemeente. Dat is een fijne uitgangspositie in tijden waarin door een veelheid aan redenen de financiële situatie van gemeenten onzeker is. Met deze programmabegroting kunnen we het voorzieningenniveau in onze gemeente op peil houden én het 'huishoudboekje' netjes overdragen. Onze opdracht voor de komende periode is afronding van de uitvoering van ons Bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we Maashorst'. Na de verkiezingen in maart van 2026 kan op basis van een nieuw coalitieprogramma vastgesteld door de nieuwe raad het college uitvoering geven aan de ambities in dit coalitieprogramma. Een structureel sluitende begroting in 2029 maakt dat mogelijk.

Bestuurlijke hoofdlijn

Voor u ligt de Programmabegroting 2026 van de gemeente Maashorst: de begroting voor het laatste jaar van de eerste bestuursperiode van onze gemeente. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 dragen we het stokje immers over aan een nieuw bestuur. In deze begroting hebben we de speerpunten uit de Kadernota 2026 uitgewerkt en geven we een actueel beeld van de financiën.

Nog steeds op koers

Terugkijkend op deze eerste bestuursperiode van onze relatief jonge gemeente, mogen we trots zijn op de stappen die zijn gezet. Stappen die bijdragen aan een hoog voorzieningenniveau in onze gemeente en die ervoor zorgen dat Maashorst die fijne en groene gemeente is waar je graag woont, werkt en verblijft. Dat is vooral gelukt dankzij de fijne samenwerking met de gemeenteraad, onze partners in het maatschappelijke veld, een actief en betrokken MKB, onze inwoners en dankzij een hardwerkende ambtelijke organisatie. Met deze Programmabegroting 2026 vervolgen we die koers. We gaan ruim 26 miljoen investeren en richten ons op afronding van bestaande afspraken en overdracht van een stabiele financiële situatie aan het volgende bestuur.

Financieel gezond in tijden van ravijnen

Dankzij een solide financieel beleid in de afgelopen jaren en niet aflatende inspanningen van de VNG, is het voorspelde, spreekwoordelijke ravijn voor onze gemeente minder diep dan gevreesd, zeker in vergelijking met enkele van onze collega-gemeenten. We hebben dit eerder al toegelicht in de raadsinformatiebrief over de meicirculaire van 24 juni 2025.

Op moment van schrijven van deze Programmabegroting 2026 is nog niet duidelijk hoe de samenstelling van een volgend Kabinet zal zijn, na de Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober 2025. We weten dus nog niet hoe een nieuw Kabinet aankijkt tegen de financiering voor gemeenten. Toch proberen we in deze begroting zo goed mogelijk te anticiperen op actualiteiten en ontwikkelingen. We willen ons spreekwoordelijke huishoudboekje tenslotte zo goed mogelijk overdragen aan het nieuwe bestuur.

Keuzes

In tijden van financiële krapte moet je als gemeente keuzes maken. Daarom zijn we op zoek gegaan naar mogelijkheden om nóg efficiënter te begroten. Zo hebben we via de zogenaamde **watervalmethode** in kaart gebracht wat nu al wél kan worden uitgevoerd of gepland, en wat nog moet wachten omdat er nu (op korte termijn) onvoldoende budget voor is. Ook houden we ons nog steeds strikt aan het uitgangspunt **'nieuw voor oud'**: we investeren alleen in nieuwe projecten als die in de plaats komen voor al bestaande of geplande projecten. Er is eenvoudigweg geen financiële ruimte voor nieuwe plannen. Tenslotte spreken we onze **algemene reserves** aan om de ravijnjaren te overbruggen. Daarmee slagen we erin om een sluitende meerjarenbegroting voor te leggen, met een voorzichtige, positieve vooruitblik naar het jaar 2029: met een

saldo van € 2,1 miljoen. Dat is op zich een fijn vooruitzicht, vooral ook richting het nieuwe bestuur. Naast deze maatregelen op financieel vlak, hebben we te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Dat botst af en toe flink met onze ambities. We blijven ambitieus, maar hebben nu eenmaal te maken met beperkte capaciteit, waardoor we genoodzaakt zullen blijven om scherpe keuzes te maken.

Toch al oppakken

Door nieuwe inzichten en de extra financiële middelen zoals aangekondigd in de Meicirculaire, is er nu toch ruimte (500.000 euro) om zaken op te pakken die eerder, in de kadernota 2026, nog 'on hold' waren gezet. Daarom stelt het college voor om toch te investeren in voortzetting van het project **Vitale vakantieparken**, om onwenselijke en onveilige situaties op enkele vakantieparken goed aan te kunnen pakken. Daarnaast is het voorstel te investeren in een snellere en bredere uitrol van het beleidskader **'Sterke sociale basis'**, met name door uitbreiding en versterking van het preventieteam Maashorst en voor het faciliteren van inwonersinitiatieven gericht op samenredzaamheid.
Verder willen we de vrijgekomen financiële ruimte besteden aan de aanpak van het **Sport- en wandelpark in Uden,** verhoging van het **Maashorstfonds**, uitbreiding van de aanpak van **kwetsbare wijken** en verbouwing van ontmoetingscentrum **Phoenix in Schaijk**. Deze investeringen staan (nog) niet in dit begrotingsdocument, maar leggen we de raad voor in de vorm van een begrotingswijziging.

Grootste investeringen

Nieuw in deze Programmabegroting 2026 zijn de investeringen in renovaties van de wijk de Bogerd en de begraafplaats in Uden, het Brouwerspad en de Vlasroot in Zeeland en de Zeelandsedreef/Schaijkseweg tussen Zeeland en Schaijk. Ook zijn voor dit jaar nieuwe investeringen opgenomen voor vervanging van lantaarnpalen, recreatieve voorzieningen en bomen en beplanting.

En naast de al in de Kadernota 2026 opgenomen extra middelen, bijvoorbeeld voor vergroening en jeugdhulp, bevat deze Programmabegroting ruim 37 miljoen aan lopende investeringen (die al eerder beschikbaar zijn gesteld en nog niet zijn afgerond), onder meer voor de omklap van de N605 in Volkel en herinrichtingen van de wijk Hoevenseveld in Uden (fase 3), de Violierstraat in Uden en de Schutsboomstraat in Schaijk

Vooruit kijken

Elke slimme organisatie kijkt ook vooruit. Daarom ontwikkelden we onlangs samen met inwoners en de gemeenteraad een toekomstvisie **Maashorst 2050** (hoe ziet Maashorst eruit in 2050?), aansluitend op de ambities die we bij de start van onze gemeente hadden geformuleerd. Zo'n visie draagt bij aan een scherpe focus op de toekomst en kan ook helpen om een volgende bestuursperiode nog meer positie te pakken in de regio en onze potentie waar te maken. We zien het document als een mooi kompas voor de toekomst: richtinggevend, en vooral ter inspiratie.

Overdracht aan nieuw bestuur

Naast die inhoudelijk input in de vorm van een toekomstvisie, willen we deze bestuursperiode ook netjes overdragen aan een nieuw bestuur, met voldoende ruimte om wederom met een ambitieus programma voor Maashorst aan de slag te gaan. Zoals in de Kadernota aangekondigd, reserveren we daarom bewust voldoende **bestedingsruimte voor het nieuwe bestuur** dat aantreedt na de komende gemeenteraadsverkiezingen in maart '26, zodat ook zij hun eigen keuzes kunnen maken.

Tot die tijd blijven wij al onze energie steken in het afronden van de ambities uit het huidige bestuursakkoord en blijven we samen bouwen aan een gemeente waar we oog hebben voor elkaar, waar ruimte is om te ondernemen en te experimenten en waar we samen oplossingen zoeken voor uitdagingen van de toekomst.

Kortom, met deze Programmabegroting voor 2026 zetten we weer mooie stappen op weg naar de gemeente die we willen zijn.

Financieel perspectief op hoofdlijn

In navolging van de begrotingscyclus 2025 heeft de gemeenteraad ook dit jaar zijn beschouwingen gegeven bij de behandeling van de Kadernota. Bij die behandeling heeft de raad ook de raadsinformatiebrief betrokken naar aanleiding van de positieve uitkomst van de meicirculaire. Het uitgangspunt van een structureel sluitende begroting in het jaar 2029 is ongewijzigd gebleven. De raad onderschrijft het standpunt dat enige terughoudendheid over het positieve beeld van de meicirculaire verstandig is. Het Kabinet dat verantwoordelijk is voor de afspraken in die meicirculaire is inmiddels gevallen. Met gerichte stelposten en reserveringen blijven we financieel in control, ook bij economische of beleidsmatige tegenwind. Structurele compensatie voor het sociaal domein- zoals jeugdzorg en Wmo- blijft vooralsnog uit, terwijl we wel verwachten dat kostenstijgingen zich de komende jaren zullen doorzetten.

Maashorst heeft de afgelopen jaren een gedegen financieel beleid gevoerd. Dit in navolging van de voormalige gemeenten Uden en Landerd. Dit beleid heeft geleid tot een prima voorzieningenniveau, zowel op sociaal gebied als op het gebied van groen, wegen, sport, cultuur en zo verder. Daarnaast is er voldoende weerstandscapaciteit opgebouwd, die we in krapte kunnen aanspreken. In de Kadernota 2026 is een verhoging van parkeer- en toeristenbelasting doorgevoerd. De tarieven zijn sinds 2012 niet meer geïndexeerd terwijl de uitgaven van voorzieningen wel ieder jaar oplopen. Deze verhoging zorgt ook voor een betere verhouding van belastingdruk van onze inwoners. De beleidsmatige uitwerking zal in samenspraak met betrokken sectoren plaatsvinden.

Met deze begroting houden we vast aan het ingezette beleid; een realistische financieel kader dat ruimte biedt voor gerichte investeringen én tegelijkertijd robuust genoeg is om toekomstige schommelingen en mogelijke risico's op te vangen. Zo combineren we ambitie en verkleinen we het risico dat op termijn alsnog ingrijpende bezuinigingen nodig zijn.

Samenvatting Programmabegroting

Zoals inmiddels gebruikelijk nemen we in ieder P&C-product een samenvatting op. De onderwerpen van de samenvatting zijn:

1. Bestuurlijke hoofdlijn
2. Financieel beeld
3. (Financiële) hoofdpunten nieuw beleid
4. Risico’s
5. Ontwikkeling lastendruk inwoners/bedrijven
6. Participatie inwoners/bedrijven
7. Korte toelichting op de drie pijlers van ons financieel beleid:
   - Structureel beeld/sluitende begroting
   - Financiering
   - Risico's

Hieronder zijn deze onderwerpen per punt toegelicht.

1. Bestuurlijke hoofdpunten 2026

Kort samengevat (uit de bestuurlijke hoofdlijn) zijn dit op basis van programmavolgorde de meest belangrijke punten voor 2026:

1. Financiële kaders: De ingezette lijn van afgelopen jaar zetten we ook in 2026 door. 'Nieuw voor oud' is een harde afspraak voor raad, college en organisatie. De begroting staat in het teken van

het afronden van het huidige coalitieakkoord. Met deze begroting dragen we een realistische en behoedzame begroting over aan het nieuwe bestuur. De begroting sluit met een structureel sluitend beeld met ingang van 2029.

2. Bestuurlijke overdracht en bestedingsruimte voor het nieuwe bestuur: Ons huishoudboekje is prima 'op orde'. Er is voldoende ruimte voor het nieuwe bestuur om wederom met een ambitieus programma voor Maashorst aan de slag te gaan.
3. Blik op de toekomst: Inmiddels is dit wensbeeld vertaald naar een toekomstvisie Maashorst 2050, die kan helpen om een volgende bestuursperiode nog meer positie te pakken in de regio en onze potentie waar te maken. We zien het document als een mooi Kompas voor de toekomst; richtinggevend, en vooral ter inspiratie.

2. Financieel beeld 2026

In de Kadernota 2026 is een bestedings- en dekkingsplan 2025-2029 opgenomen, inclusief autonome ontwikkelingen en alle overige zaken met financiële gevolgen die op dat moment bekend waren. De raad heeft in grote meerderheid ingestemd met de Kadernota 2026. Ter voorbereiding op deze programmabegroting is de financiële stand van de Kadernota 2026 dan ook ons startpunt geweest. In het financiële beeld 2026-2029 in deze Programmabegroting zijn de financiële gevolgen van de Meicirculaire 2025 verwerkt en verder zijn er nog enkele nieuwe ontwikkelingen toegevoegd die zich voordeden na publicatie van de Kadernota 2026. Dit alles resulteert in het uiteindelijke financiële beeld van Programmabegroting 2026-2029.

Hieronder twee tabellen. Als eerste het structurele financiële beeld van de begroting 2026 en daaronder het incidentele beeld, wat overigens 0 is. Op het structurele financiële beeld worden wij beoordeeld door de toezichthouder, de Provincie Noord-Brabant.

Programmabegroting 2026 sluit met een structureel overschot in 2029 van € 2.115.814. We laten hiermee zien dat ons meerjarenbeeld op termijn structureel sluitend is. Hiermee voldoen we aan de door de Provincie gestelde eisen. Die eisen zijn: een structureel sluitende begroting in het komend jaar (2026) of in ieder geval aannemelijk dat de begroting structureel sluitend is in het laatste jaar. Hiermee is repressief toezicht gewaarborgd.

Voor een volledig beeld van de totstandkoming van de begrotingssaldi verwijzen we naar de Financiële Begroting, onderdeel 'Uiteenzetting van de financiële positie' of naar punt 3 van deze samenvatting.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Structurele begrotingssaldi 2026-2029	-2.068.460	717.852	-388.374	2.115.814

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Incidentele begrotingssaldi 2026-2029	0	0	0	0

3. (Financiële) Hoofdpunten nieuw beleid 2026

Onderstaand een verdere uitwerking van hoe we tot de nu voorliggende programmabegroting 2026 zijn gekomen. Ons vertrekpunt is het financieel beeld zoals opgenomen in de Kadernota 2026. Daarna een uiteenzetting van de gevolgen van de Meicirculaire 2025, die een behoorlijke impact heeft op ons financieel beeld. Tenslotte gaan we kort in op nieuwe ontwikkelingen en overige voorstellen die eveneens van invloed zijn op het saldo van de programma. Dit alles leidt samen tot het nu voorliggend meerjarenperspectief.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	6.799.000	6.586.000	3.844.000	4.522.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	-374.923	-822.980	-477.296	-396.000
Structureel saldo Programmabegroting 2026	**-2.068.460**	**717.852**	**-388.374**	**2.115.814**

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	0	0	0	0
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	0	0	0	0
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	0	0	0	0
Incidenteel saldo Programmabegroting 2026	**0**	**0**	**0**	**0**

Begin juli 2025 heeft de raad de kadernota 2026 vastgesteld. De kadernota met zijn opgenomen financieel beeld kunnen we zien als het startdocument voor deze programmabegroting. We starten dan ook met de saldi zoals gepresenteerd in de kadernota.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186

Op 13 juni 2025 heeft het Rijk de herziene meicirculaire gepubliceerd. Hierin staan de meest recente cijfers over de algemene uitkering aan gemeenten. Voor Maashorst, net als voor veel andere gemeenten, is er sprake van een aanzienlijke meevaller. Wij hebben de raad hierover geïnformeerd op 24 juni 2025. Op die manier kon de raad deze ontwikkeling betrekken bij het overleg over de kadernota 2026. Onderstaand een uiteenzetting van de financiële gevolgen van de Meicirculaire 2025.

Meicirculaire 2025 (bedragen x € 1.000: + = positief en - = negatief)				
Saldo 2026-2029	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand Decembercirculaire 2024	**128.933**	**129.559**	**130.650**	**132.208**
Uitkeringsfactor (acress/maatstaven)	8.119	9.158	9.505	10.398
Taakmutaties (demping terugval/tekorten enz.)	5.924	4.858	1.197	1.296
Decentralisatie en integratieuitkeringen	743	694	688	697
Overige mutaties/stelposten (woz, inflatie, jeugd en btw-compensatiefonds	-5.261	-5.026	-5.056	-5.050
Mutaties Meicirculaire 2025	*9.525*	*9.684*	*6.334*	*7.341*
Bruto effect (eindstand Meicirculaire)	**138.458**	**139.243**	**136.984**	**139.549**
Netto budgettair effect (mutaties Meicirculaire)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bruto effect	**9.525**	**9.684**	**6.334**	**7.341**
Correctie loon- en prijsontwikkeling (LPO)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Correctie hoeveelheidsverschillen	-949	-1.404	-1.764	-2.086
Invoeren sturen op trajectduur jeugdzorg			763	764
Stelpost sturen op trajectduur jeugdzorg			199	200
Oormerken decentralisatie en integratieuitkeringen	-777	-694	-688	-697
Totaal correcties	**-2.726**	**-3.098**	**-2.490**	**-2.819**
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	**6.799**	**6.586**	**3.844**	**4.522**

Na de behandeling van de kadernota 2026 hebben zich nog een aantal autonome ontwikkelingen voorgedaan en zijn er een aantal voorstellen die eveneens nu meegenomen worden in het bestedings- en dekkingsplan van programmabegroting 2026;

Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid).

SIEM (Security Information and Event Management) is een technologie die continu gegevens verzamelt uit de ICT-omgeving van de gemeente om verdachte of afwijkende activiteiten op te sporen, zoals ongebruikelijke netwerkactiviteiten.
SOC (Security Operations Center) is het team dat deze signalen bewaakt. Zij monitoren dag en nacht de digitale veiligheid van de organisatie en grijpen in bij dreigingen zoals malware, datadiefstal of hackpogingen.
Samen zorgen SIEM en SOC ervoor dat digitale aanvallen snel worden ontdekt en aangepakt, zodat vertrouwelijke gegevens van inwoners en de gemeente beschermd blijven.

In stand houden de Meent

Als onderdeel van het project 'structureel sluitend maken meerjarenbegroting 2026-2029' is eerder ingebracht om het gebouw aan de Vaaldriessenstraat 3, nader te noemen 'de Meent' niet meer in stand te houden. Hiermee zouden de noodzakelijke onderhoudskosten kunnen vervallen. Bij nader inzien lijkt ons dit toch geen juiste beslissing. De afgelopen jaren heeft dit gebouw gefunctioneerd als roulatiegebouw voor Onderwijshuisvesting. Door het gebouw op het huidige onderhoudsniveau te houden kan het deze belangrijke functie behouden. Ook in het licht van ons Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 waarin we als doel hebben toekomstbestendige huisvesting

Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen

Maashorst participeert in diverse gemeenschappelijke regelingen. Ons standpunt is dat beleidsveranderingen zoals opgenomen in de begrotingen van de GR's geen autonome ontwikkelingen zijn maar betrokken dienen te worden bij de integrale afweging rond de programmabegroting. De diverse begrotingen zijn inmiddels besproken in de raad en de financiële gevolgen nemen we nu mee in deze programmabegroting.

Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026

Na instemming met de Kadernota 2026 kunnen we de exacte financiële gevolgen ook doorbereken van de zogenoemde kostenplaatsen. Dit levert een positief resultaat op.

Treasury

Treasury zijn alle activiteiten die betrekking hebben op het sturen en beheersen van de geldstromen. We berekenen hier de financiële gevolgen van de investeringsbehoefte die voortvloeit uit deze programmabegroting 2026.

Subsidiëring Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit

Bij de programmabegroting 2024 is de wens ingediend om structureel meerjarig een relatie met Halt aan te gaan. Destijds heeft het college besloten dit als een pilot voor 2 jaar aan te gaan waarna een evaluatie uitgevoerd zou moeten worden. Hiermee is de verwachting gewekt, dat na positieve evaluatie de pilot voortgezet zou worden. Er zijn meerdere positieve evaluaties geweest en de wens is dan ook om de pilot nu structureel vorm te geven.

In het bestuursakkoord van de gemeente Maashorst is 'jonge aanwas' als prioriteit benoemd. De inzet van Halt sluit hier direct op aan door bij te dragen aan een stevige basisaanpak voor jongeren, waarin preventie, vroegsignalering en repressie samenkomen.

Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen (+ = positief en - = negatief)				
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid)	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
In stand houden de Meent	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen	-133.000	-133.000	-133.000	-133.000
Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026	8.077	21.020	15.704	26.000
Treasury	-76.000	-537.000	-186.000	-115.000
Subsidiering Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	**-374.923**	**-822.980**	**-477.296**	**-396.000**

4. Risico's 2026

Risico	**Risicobedrag begroting 2026**	**Financieel effect begroting 2026**
1. Grondexploitatie	€ 7.410.000	€ 4.786.000
2. Onderwijshuisvesting	€ 2.160.000	€ 2.160.000
3. Sociaal Domein Gespecialiseerde jeugdhulp	€ 20.271.805	€ 2.027.181
4. Sociaal Domein | Wmo Maatwerkvoorzieningen	€ 18.407.508	€ 1.841.000
5. Stikstofproblematiek	€ 6.000.000	€ 1.800.000
6. Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico van gevolgschade door het niet nakomen van contractuele afspraken	€ 13.889.550	€ 1.388.955
7. Sociaal Domein | Participatiewet Inkomen	€ 9.177.469	€ 917.747
8. Gemeenschappelijke regelingen	€ 7.000.000	€ 700.000
9. Bedrijfsvoeringsrisico	€ 6.154.000	€ 615.400

10. Sociaal Domein | Participatiewet Arbeid	€ 5.689.470	€ 568.947
Totaal	€ 96.159.802	€ 16.805.229
Totaal alle risico's	**€ 121.492.038**	**€ 20.090.453**

Voor meer toelichting en de overige risico's wordt verwezen maar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5. Ontwikkeling Lastendruk inwoners/bedrijven 2026

In de paragraaf Lokale Heffingen zijn al onze belastingen en heffingen toegelicht. Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de lastendruk 2025--> 2026.

Ontwikkeling lastendruk Maashorst (voor gemiddeld gezin of bedrijf)	Inwoners		Bedrijven	
	2025	2026	2025	2026
Onroerende zaakbelasting - o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde woningen 2024 (peildatum 01-01-2024, bron CBS) ad. €423.000 - o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde niet-woningen 2025 (cf PowerBI BSOB per 13-08-2025) ad. €550.000	326,30	340,01	2.671,96	2.784,18
Rioolheffing - voor niet-woningen o.b.v. een waterverbruik van 250m3 tot 1.000m3	236,28	245,16	246,60	255,84
Afvalstoffenheffing	273,72	279,72	0,00	0,00
Totaal woonlasten voor gezin of bedrijf bij gemiddelde WOZ-waarde	**836,30**	**864,89**	**2.918,56**	**3.040,02**

- De OZB stijgt met 4,2% (2,2% indexering en 2% extra verhoging als maatregel uit de programmabegroting 2025.
- De rioolheffing stijgt voorlopig met 3,8% (2,2% indexering en 1,6% extra jaarlijkse verhoging volgens het vastgestelde rioleringsplan). In december zal een nieuw rioleringsplan worden aangeboden aan de raad waardoor, conform het eerder vastgestelde uitgangspunt van kostendekkendheid, deze tarieven nog zullen wijzigen.
- De afvalstoffenheffing stijgt met 2,2% indexering conform de Kadernota 2026. Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting vindt een herijking van de afvalexploitatie plaats vanwege vernieuwing van contracten, wijziging van marktprijzen en vergoedingen van gescheiden inzameling. Met het eerder door de raad vastgestelde uitgangspunt van kostendekkendheid is het aannemelijk dat de tarieven verder moeten stijgen dan hierboven gepresenteerd. Dit is een ontwikkeling die we bij veel gemeenten zien de laatste jaren.
- In totaal een gemiddelde stijging van 3,4% voor inwoners en 4,1% voor bedrijven.

6. Participatie inwoners/instellingen en bedrijven 2026

Op verzoek van de gemeenteraad is er een participatietraject voor de begroting 2026 georganiseerd. Aan inwoners, instellingen en bedrijven is gevraagd om hun wensen of wijzigingen voor het gemeentelijk beleid kenbaar te maken tijdens een inspreekavond die ruim voor de behandeling van de kadernota 2026 plaatsvond (4 juni). Het is daarna aan de gemeenteraad om die onderwerpen al dan niet een plek te geven in de begroting 2026.
Verder worden participatieprocessen opgestart bij de uitwerking van het beleid dat opgenomen is in de begroting.

7. Korte toelichting op de drie pijlers van ons financieel beleid 2026

De drie pijlers zijn opgenomen onder de financiële begroting, "Gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie" Hieronder is dat kort samengevat.

Dekking/sluitende begroting

Onze begroting 2026 is voor het jaar 2029 structureel sluitend. In 2026 en 2028 zijn er tekorten. Zie de tabel onder punt 2 van deze samenvatting, Financieel beeld. We voldoen hiermee aan de eisen van de Provincie voor goedkeuring. Het is positief om te constateren dat het financieel meerjarenperspectief vanaf 2029 een aanzienlijk voordeel laat zien (€ 2 miljoen). Ondanks het nodige voorbehoud voor toekomstige ontwikkelingen met financiële gevolgen laat dit college een gezonde financiële positie na aan het nieuwe college, de nieuwe raad die na de verkiezingen in maart 2026 van start gaan.

Risicomanagement en risicobeheersing

De risico's zijn in beeld en worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Daaruit volgt een weerstandsratio. Met de raad is afgesproken dat deze tussen 1 en 2 moet liggen. Op dit moment bedraagt deze 4,9. Dit betekent dat we onze risico's ruim hebben afgedekt en dat een deel van onze algemene reserve ingezet zou kunnen worden voor onze inwoners en bedrijven. Dat laatste gebeurt nu ook door onder andere het tekort van 2026 in de voorliggende begroting uit deze reserve te dekken.

Financiering

Pijler 3 gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Programmabegroting 2026 en de daarin opgenomen investeringen dan is de verwachting dat er in 2026 een langlopende lening van 30 miljoen afgesloten moet worden. Dit heeft een nadelig effect op de financiële kengetallen.

Deze drie pijlers zijn uitgebreider toegelicht in de Financiële begroting, onderdeel 'Gevolgen programmabegroting 2026 voor financiële positie' en in de paragrafen financiering en weerstandsvermogen.

Leeswijzer

Deze Programmabegroting is opgesteld met behulp van een planning & control pakket en kan het best gelezen worden via deze begrotingsapp. Daarnaast is er een pdf-versie aangeboden bij de raadsagenda.

Opbouw Programmabegroting 2026- 2029
De Programmabegroting 2026 - 2029 is als volgt opgebouwd.

Algemeen

Onder algemeen treft u de bestuurlijke hoofdlijn en het financieel perspectief op hoofdlijnen. In een notendop informeren wij u over de belangrijkste opgenomen ontwikkelingen in deze begroting en hoe we onze financiële toekomst zien. Ook bevat dit deel een samenvatting. In deze samenvatting is onder punt 3 een financieel overzicht opgenomen waarin het verloop vanaf beginstand Kadernota 2026 tot de eindstand Programmabegroting 2026 alle mutaties, ontwikkelingen, etc. zijn genoemd die vanaf de Kadernota een nieuw financieel effect hebben voor 2026 t/m 2029.

Programma's

Daarop volgen de tien programma's, zoals vastgelegd in het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). De programma's zijn onderverdeeld in 34 taakvelden. Per taakveld schetsen we de ontwikkelingen en zijn de ambities geformuleerd door middel van antwoord op de vraag: "Wat willen we bereiken?" Het bestuursakkoord, en het daarvan afgeleide uitvoeringsprogramma en de wettelijke taken geven ons hierbij richting. Verder geven we antwoord op de vragen "Wat gaan we ervoor doen?" en "Wat mag het kosten?" voor het jaar 2026. Dat is onze opdracht voor het komend jaar.

Na de programma's komen achtereenvolgend de volgende verplichte onderdelen aan de orde:

- Acht verplichte paragrafen: Wet Open Overheid, weerstandsvermogen en risicobeheersing, verbonden partijen, financiering, onderhoud kapitaalgoederen, lokale heffingen, grondbeleid en bedrijfsvoering.
- Een financiële begroting met daarin de uiteenzetting van de financiële positie, de gevolgen voor onze financiële positie van deze begroting en de overzichten van (incidentele) baten en lasten.
- Tenslotte een aantal bijlagen: totaaloverzicht risico's, financieel economische uitgangspunten, baten en lasten per taakveld, overzicht van de reserves, overzicht van de voorzieningen, onderhanden werken (inclusief MIP), geldleningen, BBV beleidsindicatoren.

Programma 1 Veiligheid

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van openbare orde en veiligheid: crisisbeheersing en rampenbestrijding, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met onze partners zoals de politie, de Veiligheidsregio, het openbaar ministerie en anderen werken we aan een veilige omgeving voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Maashorst.

1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

De gemeente zorgt voor haar inwoners, ook in tijde van nood. Bij een ramp of crisis helpt de gemeente om de situatie onder controle te krijgen en inwoners te ondersteunen. Alles wat de gemeente daarbij doet, noemen we Bevolkingszorg.

Ontwikkelingen Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en het grotere risico op langdurige stroomuitval vragen om het integraal versterken van zowel de maatschappelijke weerbaarheid als de veerkracht van de samenleving. Deze dreigingen brengen nieuwe opgaven met zich mee voor de manier waarop we als samenleving omgaan met thema's als maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht, openbare orde en
crisisbeheersing. De gemeente Maashorst werkt samen met andere gemeenten in de Veiligheidsregio Brabant-Noord. De Veiligheidsregio helpt gemeenten om goed voorbereid te zijn op rampen en crises.
In 2026 blijven we onze crisisorganisatie en de maatschappelijke weerbaarheid verder versterken. Daarbij kijken we naar allerlei risico's, zoals:
- veranderingen in de samenleving en in de wereld om ons heen
- de gevolgen van klimaatverandering en extreem weer
- het gevaar van grote branden en ongelukken
- de kwetsbaarheid van belangrijke voorzieningen en digitale systemen.

Wat willen we bereiken?

We willen ons zo goed als mogelijk voorbereiden op (natuur)rampen en crises, zodat we adequaat kunnen optreden

Daarbij kijken we niet alleen naar wat er in onze eigen gemeente speelt, maar ook naar ontwikkelingen in Nederland en de rest van de wereld.

Wat gaan we ervoor doen?

Oefenen, opleiden en trainen van de gemeentelijke personen (ambtelijk en bestuurlijk) die een rol/taak hebben in de rampenbestrijding

De bestuursleden met een rol in de crisisorganisatie nemen deel aan opleidingen en trainingen van de Veiligheidsregio. In 2026 wordt een bevolkingszorg brede oefening georganiseerd voor het bestuur in de vorm van een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)-oefening. De ambtelijke organisatie nemen we mee in hun taken per functie in de crisisorganisatie en zij hebben in 2025 een oefening kunnen doen. De functies hebben we meer gekoppeld aan de dagelijkse lijn functies om wat meer continuïteit en kennis te krijgen in de crisisorganisatie.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Opstellen van een natuurbrandbeheersplan

Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau
In 2026 gaan we aan de slag met de maatregelen die we lokaal moeten treffen om de gemeente en haar inwoners beter te prepareren op noodscenario's. Dit doen we samen met de Veiligheidsregio Brabant-Noord

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verder inrichten van een gemeentelijke crisisstructuur en werkprocessen

Voor 2026 staat het verder optimaliseren van de gemeentelijke monodisciplinair opschalingstructuur en werkprocessen bij grip 0 situaties centraal. Deze structuur kunnen we ook inzetten bij bijvoorbeeld grote demonstraties en manifestaties.

Uitvoeringsprogramma

Nee

1.2 Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen onder andere openbare orde, de aanpak van ondermijning, sociale veiligheid en leefbaarheid. Wij werken aan een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt. Dit draagt bij aan een prettige woon- en leefomgeving. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is het van belang dat we goed samen werken met onze partners in het veiligheidsveld en met onze inwoners.

Ontwikkelingen Openbare orde en veiligheid

Prioriteitstellingen vanuit het Integraal Veiligheidsplan (IVP)
De gemeenteraad heeft in december 2022 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 vastgesteld. Dit wordt uitgewerkt in een uitvoeringsplan, dat voor de jaren 2025 en 2026 inmiddels is vastgesteld. In 2026 gaan we aan de slag met een nieuw IVP voor 2027-2030. Dit zal eind 2026 vastgesteld worden.

Wat willen we bereiken?

Adequate bescherming van medewerkers en bestuur tegen agressie en geweld

Medewerkers en bestuurders moeten hun werk kunnen doen zonder dat ze te maken krijgen met fysiek of verbaal geweld of intimidatie. Hiervoor stellen we beleid Veilig Publieke Taak op. Bovendien geven we trainingen en presentaties om de weerbaarheid te vergroten.

Wat gaan we ervoor doen?

We hanteren de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilige Publieke Taak.

In 2026 gaan we aan de slag met het vastleggen hiervan in het beleid Veilig Publieke Taak. Het bestaande agressieprotocol is hier onderdeel van.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders op een minimaal niveau

Wij signaleren tijdig mogelijke onveilige situaties en ondersteunen medewerkers en bestuurders in weerbaarheid, het herkennen van grensoverschrijdend gedrag en
effectief handelen. In 2026 zullen we, na een analyse van meldingen, verbetermaatregelen nemen om onveilige situaties verder terug te dringen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Bestrijding cybercrime

We zien steeds meer cybercrime in onze samenleving. We willen dat onze inwoners en ondernemers hier zo goed mogelijk tegen beschermd zijn. We willen dat ze bewust zijn van de risico's. Ook in onze eigen organisatie, en als gemeentelijke overheid, moet onze weerbaarheid op orde en sterk zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Bewustwordingscampagne opzetten om de dreigingen van cybercrime onder de aandacht brengen

Om inwoners en bedrijven bewust te maken van de risico's van cybercriminaliteit, organiseren we in 2026 voorlichtingsmomenten en -materialen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit

We willen bereiken dat we met succes het winstgevende systeem van (drugs)criminelen verstoren en we willen dat bestuurders en medewerkers meer weerbaar zijn tegen bedreigingen en intimidaties. Daarnaast willen we voorkomen dat we ongewild criminele activiteiten faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Zorgen dat eigen medewerkers, inwoners en bedrijven bekend zijn met ondermijning en het herkennen. Zij zijn bereid om dit te melden en kunnen dit eenvoudig doen

Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is één vaste plek waar onze medewerkers signalen van fraude, criminaliteit en ondermijning kunnen melden. Verschillende teams krijgen in 2026 een training in het herkennen van ondermijning én de mogelijkheden om te melden zijn uitgebreid. Online signalen melden is eenvoudig en kan anoniem, om de meldingsbereidheid te verhogen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Versterken informatiepositie

Sinds 2024 werken we met het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK). Om te komen tot een weerbare gemeente met een goed en leefbaar woon- en ondernemersklimaat is het van belang te blijven investeren in een goede informatiepositie. Dat is essentieel om goed zicht te kunnen krijgen op wat er zich afspeelt in de gemeente en gerichte barrières op te werpen tegen personen/organisaties die kwade bedoelingen hebben. Daarnaast is het VIK van meerwaarde om te zorgen dat de gemeente niet –onbewust– faciliterend is aan diverse vormen fraude en criminaliteit.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Zichtbare effectieve interventies

Doel van het Interventieteam Maas & Leijgraaf (IML) is om complexe handhavingszaken samen met belangrijke ketenpartners duurzamer en veiliger op te pakken. We werken bijvoorbeeld samen met de politie en de belastingdienst. In 2026 zetten we ook in op regionale actieweken, interventiecontroles met integrale partners én preventieve bezoeken in het kader van weerbaarheid op bijvoorbeeld industrieterreinen en in het buitengebied.
Onze boa's zijn zichtbaar aanwezig en vervullen een oog- en oorfunctie op straat.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Organisatie weerbaarder maken

Als gemeente moeten wij weerbaar zijn tegen criminele invloeden. We moeten criminele activiteiten niet (onbewust) faciliteren. Daarom zetten we nadrukkelijk in op de bewustwording van signalen van ondermijning, onze informatiepositie door middel van het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK), informatiebeveiliging, integriteit en beleid en handhaving. Om ongewenste inmenging en onrechtmatige verstrekking te voorkomen zullen we in 2026 de uitvoering van de Wet BIBOB meer duurzaam in de organisatie inbedden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Samenleving weerbaarder maken

In 2026 gaan we kwetsbare doelgroepen weerbaarder maken door in te zetten op preventiecampagnes en verhoging van meldingsbereidheid. Daarbij werken we gebieds- en themagericht. Hierin betrekken we ook de eerdergenoemde handreiking vanuit de VNG.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Criminaliteit voorkomen waar het kan en bestrijden waar het moet

In de dealeraanpak trekken we gezamenlijk op: de politie treedt strafrechtelijk op, terwijl wij aanvullend bestuurlijke maatregelen kunnen inzetten, zoals het opleggen van een last onder dwangsom. Zo maken we het minder aantrekkelijk om in onze gemeente te dealen.

Bij woonoverlast zetten we de Wet aanpak woonoverlast steeds meer in. Samen met politie en woningcorporaties voeren we stopgesprekken en kunnen we, indien nodig, gedragsaanwijzingen met consequenties opleggen.

Daarnaast zetten we in 2026 sterk in op preventie. Voorbeelden hiervan zijn borden en zadelhoesjes tegen fietsdiefstal, de ‘witte voetjes’-actie en buurtpreventie om woninginbraken te voorkomen. Ook nemen we in 2026 deel aan de Week van de Veiligheid en landelijke campagnes, waarbij we steeds kijken wat passend en actueel is voor onze gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Een actueel handhavingsplan voor de BOA's maken

Om te zorgen dat de prioriteiten weer voldoen aan de ambities van de gemeente Maashorst maken we voor 2026 een nieuw handhavingsplan.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Inzetten op de aanpak van high impact crimes (zoals woninginbraken en fietsendiefstallen)

High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof, (fietsen-)diefstal en geweldsmisdrijven. In 2026 monitoren we de ontwikkelingen van deze HIC's en maken, samen met de politie, een maatwerk plan van aanpak als de situatie daarom vraagt.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Verminderen van overlast door jeugd

De jeugdoverlast verminderen doen we door integraal te werken met partners als HALT, politie, jongerenwerk en de scholen. We zijn gestart met het project jonge aanwas om te voorkomen dat jongeren het criminele circuit ingaan. Daarnaast hebben we inmiddels twee opgeleide jeugdboa's die de groepen in beeld houden en (preventief) gesprekken voeren met (overlastgevende) jeugd.

Wat gaan we ervoor doen?

We intensiveren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk

In 2025 zijn we, basisteam breed samen met het RIEC, een onderzoek gestart naar jonge aanwas. Dit heeft als doel de jeugdige doelgroep in de gemeente beter in beeld te brengen. Op basis van de onderzoeksresultaten bepalen we gezamenlijk de vervolgaanpak in 2026, zodat deze optimaal aansluit bij de doelgroep jeugd (jonge aanwas). Vroeg signalering is hierin een belangrijk onderwerp.
Bovendien wordt de subsidierelatie met HALT structureel voortgezet.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

We maken veilige en leefbare wijken tot een gedeelde verantwoordelijkheid

We willen bereiken dat, naast de verschillende veiligheidspartners ook de inwoners en partners in de wijken en dorpen, zoals welzijnswerk zorgaanbieders, scholen en verenigingen actief helpen om problemen in hun buurt op te lossen.

Wat gaan we ervoor doen?

Datagericht optreden is uitgangspunt

De gemeente heeft data gedreven werken als belangrijke pijler omschreven in het bestuursakkoord. In 2026 wordt het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) gebruikt om ook op het thema veiligheid meer data gedreven te werken.

Uitvoeringsprogramma

Ja

De juiste inzet van politieagenten en boa’s die goed toegerust en zichtbaar zijn

De politie heeft ook de komende jaren te maken met capaciteitsproblemen. De inzet van de capaciteit is onderwerp van gesprek in de Bestuurlijke Driehoek Maas en Leijgraaf en in het reguliere Lokaal Politie Overleg van de burgemeester met de teamleiding van de politie. Daar worden keuzes en afspraken gemaakt, onder andere over de inzet van de capaciteit.
De BOA's werken in een groot gebied (inclusief de gemeente Boekel). Des te belangrijker is het dat de BOA's goed toegerust en getraind zijn en zoveel mogelijk bereikbaar en zichtbaar in het publieke domein zijn. Om beter te kunnen voldoen aan de behoefte aan toezicht in de natuurgebieden is binnen de eigen formatie een tweede groene BOA opgeleid en beëdigd.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We maken een doorstart van de wijkgerichte aanpak

In de wijk Bogerd-Vijfhuis heeft de afgelopen jaren een wijkaanpak gedraaid. Dit project was een samenwerking tussen zorg en veiligheid. Partners zoals de politie en Area hielpen ook mee. Het project is afgerond. In 2026 wordt bekeken of we een doorstart kunnen maken als onderdeel van de Sterke Sociale Basis waarin naast de Bogerd ook de Flatwijk wordt meegenomen in een integrale wijkaanpak.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	**4.279**	**4.556**	**4.791**	**4.828**	**4.828**	**4.828**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**2.246**	**2.304**	**2.328**	**2.322**	**2.326**	**2.327**
Totaal Lasten	**6.524**	**6.860**	**7.119**	**7.149**	**7.154**	**7.155**
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**321**	**131**	**91**	**91**	**91**	**91**
Totaal Baten	**323**	**133**	**93**	**93**	**93**	**93**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**6.201**	**6.727**	**7.026**	**7.056**	**7.061**	**7.061**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**6.201**	**6.727**	**7.026**	**7.056**	**7.061**	**7.061**

Verbonden partijen Programma 1 Veiligheid

Gemeenschappelijke regelingen
- Veiligheidsregio Brabant-Noord

Rechtspersonen
- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen
- Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 1 Veiligheid

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UVP) 2024
- Evenementenbeleidsregels Gemeente Maashorst
- Algemene Plaatselijke Verordening Maashorst

Verplichte BBV - indicatoren Programma 1 Veiligheid

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Verwijzing Halt
- Geweldsmisdrijven
- Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)
- Diefstallen uit woning
- Winkeldiefstallen

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Openbare orde en Veiligheid
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 2 Verkeer en vervoer

Dit programma gaat over wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer, om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten.
Daarvoor voeren wij beheer, onderhoud en/of reconstructies uit aan wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

In dit programma is ook opgenomen wat wij doen aan beleid, beheer, inrichting en onderhoud van alle parkeervoorzieningen in de gemeente.

2.1 Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer (inclusief voetgangers), vervoer (personen en goederen) en de aanleg en het onderhoud van de bijbehorende infrastructuur en openbare verlichting in de openbare ruimte.

Ontwikkelingen Verkeer en vervoer

De komende jaren verwachten wij een toename van verkeer. Dat betekent dat het steeds belangrijker wordt om andere vormen van vervoer aantrekkelijk te maken. Denk hierbij aan lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelvervoer.
We hebben verder te maken met een woningbouwopgave, de omgevingswet, stikstofproblematiek, hittestress en overig nieuw beleid uit andere beleidsvelden intern en extern. Deze zaken zullen invloed hebben op de planningen van de projecten. Projecten kunnen hierdoor vertraging oplopen. Hittestress en stikstofproblematiek zullen ook invloed hebben op de keuze van de toe te passen materialen en te gebruiken machines. Dit kan kostenverhogend zijn.

Wat willen we bereiken?

Goede bereikbaarheid van alle kernen

We willen zorgen dat alle kernen goed bereikbaar blijven. Daar waar mogelijk willen we de bereikbaarheid zelfs verbeteren voor met name voetgangers, fietsers en openbaar vervoer.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming)

Er vindt onderzoek plaats naar het verbeteren van de doorstroming op knooppunt Paalgraven. Ook hebben we overleg met Rijkswaterstaat, provincie en gemeenten langs de A50 over kleine infrastructurele maatrelen (KIM). In 2026 neemt Rijkswaterstaat maatregelen zodat de bus over de vluchtstrook kan bij file. Ook bekijken we oplossingen voor de doorstromingsproblematiek bij de op- en afritten bij Uden-noord en -zuid.

We werken aan een BRT-verbinding (snelle busverbinding) tussen Oss en Eindhoven.

De verbreding van de A50 tussen Paalgraven en Ewijk is door het Rijk on-hold gezet.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan door met de ruimtelijke studie N605

We doorlopen de ruimtelijke procedure (omgevingsplan).

Uitvoeringsprogramma

Nee

We onderzoeken nut en noodzaak van de doortrekking van de N605 richting de noordelijke rondweg

Als vervolg op de geplande omleg van de provinciale weg rondom Volkel via de Zeelandsedijk (N 605) onderzoeken we het doortrekken daarvan richting de noordelijke rondweg.
De basis voor deze nieuwe oostelijke rondweg is de ontwikkeling van Maashorst, hierbij is de uitbreiding van de bedrijventerreinen inbegrepen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan ontwikkelingen (met name woningbouw) die een probleem met de parkeeropgave hebben, helpen met alternatieven

We stellen nieuw parkeerbeleid vast waarin meer mogelijkheden gegeven worden om met de parkeeropgave om te gaan, bijvoorbeeld inzet van deelvervoer, afkoop van parkeereisen et cetera.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken

Regionaal is er een onderzoek uitgevoerd naar de bereikbaarheid van kleine kernen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn meegenomen in de aanbesteding van de nieuwe OV-concessie en bij het opstellen van de dorpenstrategie.

In 2026 start BravoFlex als aanvulling op het huidige OV. BravoFlex biedt de mogelijkheid om vanuit een kern waar bijvoorbeeld 's avonds of in het weekend geen regulier OV rijdt, een rit te reserveren naar een opstaphalte van regulier OV (en andersom).
We faciliteren de inzet van vrijwilligers als chauffeurs. Openbaar vervoer moet - zeker vanuit onze verantwoordelijkheid als uitvoerder van de WMO - beschikbaar en betaalbaar blijven. Ook steunen we initiatieven als de Muzemobiel.

In het nieuwe beleidsprogramma Mobiliteit (vastgesteld in 2025) is een visie op fijnmazige mobiliteit opgenomen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's en deelfietsen

We bespreken regionaal de mogelijkheden van innovatieve vervoerssystemen. Mogelijke plannen zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Mobiliteit (vaststelling 2025). Ook de nieuwe OV-concessie speelt hierin een belangrijke rol.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Verbetering van de verkeersveiligheid

Ieder slachtoffer in het verkeer is er één te veel. Daarom streven we naar nul verkeersslachtoffers. Vooral de kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers en voetgangers, willen we beschermen.
Daar waar mogelijk vermijden we de combinatie van zwaar landbouw- en vrachtverkeer met fietsers en

voetgangers. Ook gaan we voor meer verkeersveiligheid rondom scholen, op de routes naar scholen en naar sportverenigingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Onveilige verkeerssituaties pakken we aan

We verbeteren de fiets- en wandelpaden tussen - en in kernen en naar toeristische hotspots. Daarbij maken we gebruik van duurzame en innovatieve toepassingen in de aanleg en reconstructie van wegen en openbare verlichting.
We werken aan verkeersveiligheid rond scholen in een continu-proces met de scholen, de verkeersouders van de scholen en de gemeente. Verkeerseducatie, veiligheidsacties en pogingen tot gedragsverandering zijn voorbeelden van het creëren van een veilige schoolzone.
Met behulp van de risico-gestuurde aanpak uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) hebben we de risicovolle locaties en thema's binnen de gemeente in beeld. Daar waar nodig passen we de infrastructuur aan. Maar we zetten ook in op gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie. Verkeersonveiligheid wordt vaak veroorzaakt door het gedrag van verkeersdeelnemers.

We controleren de verlichting bij fietspaden. Het plaatsen van (extra) verlichting is alleen van toepassing binnen de bebouwde kom. Daarbuiten doen we dat alleen op kruisingen en bij bochten. In natuurgebieden wordt geen verlichting geplaatst.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

We willen dat mensen minder in de auto stappen, en meer gebruik maken van andere middelen voor vervoer, zoals de fiets en het openbaar vervoer

Minder autogebruik is beter voor het milieu. Fietsen en wandelen draagt daarnaast bij aan het verbeteren van gezondheid.

Wat gaan we ervoor doen?

We stellen nieuw parkeerbeleid op

Verwacht wordt dat het nieuwe parkeerbeleid iets gaat betekenen voor de parkeernormen en het aantal parkeerplaatsen voor auto’s en fietsen in het centrum.

Uitvoeringsprogramma

Ja

In het kader van de Mobiliteitsaanpak A50 corridor Eindhoven-Nijmegen, gaan we samen met de regio en provincie de mogelijkheden onderzoeken voor de inzet van een BRT (Bus Rapid Transit)

Hiermee willen we de openbaar vervoer verbindingen naar de grote steden om ons heen verbeteren. We gaan door met de regionale afstemming.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We stimuleren weggebruikers om de auto te laten staan en te kiezen voor andere vormen van vervoer

We moedigen wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van fietsroutes en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk. Het fietsnetwerk heeft bijbehorende faciliteiten als stallingen en laadvoorzieningen voor E-bikes.
In het centrum van Uden zijn al twee fietsenstallingen met toezicht (busstation en Mondriaanplein). Op beide locaties kan ook een E-bike worden opgeladen. Een onderzoek naar fiets parkeren heeft maatregelen opgeleverd die we meenemen in het uitvoeringsprogramma Mobiliteit.
Het laatste gedeelte van de snelfietsroutes F50 van Uden naar Veghel wordt uitgevoerd.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

We willen ons gemeentelijk weggennet handhaven op het huidige kwaliteitsniveau en de leefomgeving van onze inwoners verbeteren

De kwaliteit van het wegennet gaat door gebruik en leeftijd achteruit. Hierdoor vermindert ook de kwaliteit van de leefomgeving van onze inwoners. Door het huidige kwaliteitsniveau te handhaven en onderhoud uit te voeren als deze niet meer gehaald wordt, verbeteren we de leefomgeving van onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

We voeren tijdig onderhoud uit of voeren reconstructies uit

Als uit inspectie blijkt dat de kwaliteit van de wegen niet meer voldoet, zal er onderhoud uitgevoerd worden. Als een weg aan het einde van de levensduur is, zal de weg worden gereconstrueerd. Bij reconstructies wordt gekeken of de werkzaamheden in combinatie met andere disciplines, zoals riolering en openbaar groen, uitgevoerd kunnen worden. We streven naar een gebiedsgerichte aanpak met meerdere disciplines, zodat de gehele openbare ruimte opnieuw wordt ingericht met de minste overlast voor de inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

2.2 Parkeren

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling van beleid, beheer, inrichting en onderhoud van parkeervoorzieningen, zowel de openluchtterreinen als de parkeergarages in en rondom de centra en ziekenhuis Bernhoven (Uden). Ook handelen we parkeervergunningen, -abonnementen en -ontheffingen af. Het fietsparkeren behoort ook tot dit taakveld. En dan met name het beheer en onderhoud van de fietsenstallingen.

Ontwikkelingen Parkeren

Voor het centrum van Uden voorzien wij een veranderend gebruik van gebouwen en daarbij ook een verandering in de parkeervraag.

Wat willen we bereiken?

Geen parkeerproblemen voor fiets en auto

Nieuw parkeerbeleid moet de functieveranderingen mogelijk maken en tegelijkertijd de parkeervraag voor bezoekers van het centrum garanderen. We willen de bestaande parkeercapaciteit beter benutten in plaats van de beschikbare capaciteit verhogen.

Het parkeren van je fiets in het centrum van Uden mag geen problemen opleveren. Hiermee willen we het aantrekkelijk maken om met de fiets naar het centrum te komen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	**8.341**	**9.355**	**9.192**	**9.391**	**9.635**	**9.882**
2.2 Parkeren	**1.713**	**1.763**	**1.786**	**1.803**	**1.873**	**1.870**
Totaal Lasten	**10.054**	**11.118**	**10.978**	**11.194**	**11.509**	**11.751**
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	**1.601**	**1.600**	**1.368**	**1.370**	**1.373**	**1.377**
2.2 Parkeren	**32**	**31**	**31**	**31**	**31**	**31**
Totaal Baten	**1.632**	**1.630**	**1.399**	**1.401**	**1.404**	**1.408**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**8.422**	**9.488**	**9.579**	**9.793**	**10.104**	**10.343**
Stortingen in reserves	3.953	1.292	3.100	692	882	882
Onttrekkingen uit de reserves	4.105	1.817	3.418	956	1.222	1.240
Totaal mutaties reserves	**-152**	**-524**	**-318**	**-264**	**-340**	**-359**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**8.270**	**8.964**	**9.261**	**9.529**	**9.765**	**9.985**

Verbonden partijen Programma 2 Verkeer en vervoer

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 2 Verkeer en vervoer

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota:

- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan Maashorst 2023

Verplichte BBV - indicatoren Programma 2 Verkeer en vervoer

Programma 2 heeft geen verplichte BBV indicatoren. In bijlage BBV indicatoren is een totaal overzicht opgenomen van de verplichte BBV indicatoren.

Hieronder vind je een hyperlink naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Mobiliteit
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 3 Economie en toerisme

Dit programma is erop gericht het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit te realiseren werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en een evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. We werken daarom aan het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, aantrekkelijke centrumgebieden van de kernen en een sterke netwerkeconomie. Wij staan open voor ondernemers met nieuwe plannen en initiatieven.

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave en is verantwoordelijk voor duurzame voedselproductie en onderhoud en beheer van het landschap. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende (beleids)ruimte wordt gegeven om een transitie mogelijk te maken naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Ook verduurzaming van het buitengebied is een belangrijk thema.
De samenwerkingen binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital zijn van belang voor de lokale en regionale economie. Gemeente Maashorst wil hierin nadrukkelijk participeren en meer samenwerken met de gemeenten in Noordoost Brabant.

Op het gebied van recreatie en toerisme sluiten we aan bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Met aandacht voor 'groen', 'duurzaam', 'innovatief', 'toeristisch' en 'actief'. We zijn in 2035 een aantrekkelijke, gastvrije en vitale regio. Onze inwoners en ondernemers profiteren van de toeristisch-recreatieve samenwerking omdat er aandacht is voor maatschappelijke doelstellingen en economische bestedingen.

3.1 Economische ontwikkeling

Dit programma gaat over de ontwikkelingen op gebied van economie in onze gemeente, waaronder het MKB, de bedrijventerreinen, de centrumgebieden en de agrarische sector.

Ontwikkelingen Economische ontwikkeling

De druk op bedrijfskavels is groot. De kavels op bestaande bedrijventerreinen zijn vrijwel allemaal verkocht. Ook in de regio is een tekort aan bedrijfskavels. Aandacht gaat ook uit naar de centrumvoorzieningen. De consument verandert, het bestedingsgedrag verandert en de behoefte aan meer reuring en vermaak neemt toe. Daarnaast neemt ook het belang van doelgericht bezoek toe.

De agrifood-sector staat voor een grote transitieopgave. De sector moet veranderen in een sector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare (gezondheids)risico’s voor mens en dier met zich meebrengt.

Wat willen we bereiken?

Een gezonde agrarische economie

Vanuit de gemeentelijke omgevingsvisie en de provinciale Aanpak Landelijk Gebied geven we vorm aan de transitie van het hele buitengebied. Als Maashorst faciliteren wij bij ontwikkelingen voor een vitale leefomgeving in het buitengebied. Dat doen we door het stimuleren van kringlooplandbouw samen met de ontwikkeling van extra natuur. Daarbij staan de inpasbaarheid, nieuwe verdienmodellen en oog voor mens dier en natuur, biodiversiteit bodem en water centraal.

We helpen agrarische ondernemers in onze gemeente actief bij de productie van duurzaam en gezond voedsel. Agrarisch ondernemerschap promoten we. We stimuleren initiatieven die de lokaal geproduceerde producten directer voor de bevolking beschikbaar maken. Ook bieden we ruimte aan alternatieve ondernemersvormen en verdienmodellen in de richting van circulaire of natuurinclusieve landbouw, akkerbouw (eiwit-transitie) of productie van bio-based bouwmaterialen.

Verder faciliteren we ondernemers in het buitengebied om de kansen te benutten die bijvoorbeeld ons toeristisch/recreatief potentieel, de energietransitie of woonopgaven bieden. Daarbij houden we rekening met de gebiedskwaliteiten. Voor gemeentelijke gronden formuleren we randvoorwaarden om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen.

Wat gaan we ervoor doen?

Agrotoerisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang worden gepromoot

De Omgevingsvisie biedt kansen voor agrotoerisme, zorgboerderijen en andere (kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen, afhankelijk van de locatie. We stimuleren nieuwe verdienmodellen die passen bij de ontwikkelingen in het landelijk gebied. We gaan het gesprek aan met agrarische ondernemers over alternatieven voor en nevenactiviteiten bij landbouw.

Uitvoeringsprogramma

Nee

In samenwerking met andere partners in de agrarische sector zijn we in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming

De landbouw is in Maashorst een belangrijke economische sector. Het is daarmee ook een belangrijke speler in de transitie van het landelijk gebied. Die transitie is een van de ambities die we benoemen in de omgevingsvisie van de gemeente Maashorst. Het accent ligt daarbij op kringlooplandbouw, van natuurinclusief tot hoogproductief. Hoe dat eruit komt te zien is een zoektocht en kan, in verband met de verschillende opgaves en fysieke condities ter plaatse (zoals bodemsoort en beschikbaarheid van water), verschillen per gebied.

Wij zijn in gesprek met agrarische ondernemers, agrarische organisaties en brancheverenigingen om de mogelijkheden van doorontwikkeling /omschakeling naar vormen van kringlooplandbouw te bespreken die passen bij de ondernemers en de ontwikkelingsrichtingen en -doelen van een gebied.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We werken mee aan "AgroNatuurWonen Experimenten" als alternatief financieringsmodel voor agrariërs en natuurontwikkeling.

Het concept AgroNatuurWonen experimenten is vastgesteld. Hiermee willen we initiatieven die voldoende bijdragen aan onze ambities laten realiseren aan de hand van randvoorwaarden en succescriteria. Namens Maashorst is een projectleider aangesteld. We gaan in samenwerking met initiatiefnemers, overheden en andere belanghebbenden aan de slag met het verder invulling geven aan AgroNatuurWonen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een krachtig MKB

We koesteren de kracht van het aanwezige MKB en blijven de kansen benutten die onze ligging biedt in het hart van de driehoek Nijmegen, Eindhoven en ‘s-Hertogenbosch. We blijven ons inzetten om het ondernemerschap in de gemeente te faciliteren en stimuleren. We brengen eventuele bottlenecks voor het lokale ondernemerschap in kaart en werken aan de verbetering hiervan. Daarnaast verkennen we potentiële fieldlabs voor innovatie in kansrijke economische groeisectoren.

Wat gaan we ervoor doen?

Boegbeelden uit het lokale bedrijfsleven zetten Maashorst beter op de kaart

Met het bedrijfsleven bespreken we de mogelijkheden om ons te profileren binnen Agrifood Capital. We dragen lokale ondernemers aan om deel te nemen aan regionale ondernemerstafels.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Eventuele knelpunten voor het lokale ondernemerschap in kaart brengen en werken aan de verbetering hiervan

We werken op een breed scala aan economische thema's samen met het lokale bedrijfsleven. We ondersteunen de ontwikkeling van Ondernemend Maashorst (samenwerking tussen verschillende ondernemersverenigingen in de kernen) om met hen algemene economische thema's en bottlenecks te bespreken en aan te pakken. Daarnaast bespreken we met de lokale ondernemersverenigingen de bottlenecks in de kernen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Periodiek netwerksessies organiseren

We voeren bestuurlijke overleggen met de ondernemersverenigingen van de kernen, ondersteunen de samenwerking tussen de verenigingen en bezoeken netwerksessies georganiseerd door het bedrijfsleven.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verkennen of satellietopleidingen bij grote bedrijven mogelijk zijn en de satellietopleiding bij Bernhoven continueren

Samen met Campus Uden, Ondernemend Maashorst en onderwijsinstellingen (waaronder Koning Willem 1 College, Avans Hogeschool, HAN, en Udens College), werken we aan het opstellen van de onderwijs- en arbeidsmarktagenda. Onderdeel hiervan is de zorgalliantie. Daarnaast werken ondernemers samen in de Maashorst Academy op het gebied van (bij)scholing van personeel (leven lang leren).

Uitvoeringsprogramma

Ja

Verkennen potentiële fieldlabs

We werken samen met de provincie, RNOB, Campus Uden, onderwijsinstellingen en bedrijven aan de ontwikkeling van de Sociale Innovatie Campus. Hierin worden fieldlabs ontwikkeld. Daarnaast ondersteunen we Agro Proeftuin Noordoost-Brabant waarin ondernemers de ruimte krijgen om te experimenteren met innovaties in de kringlooplandbouw.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Bedrijvigheid in de kernen

Elke kern heeft voldoende bedrijvigheid om de huidige inwoners te faciliteren. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid. We streven naar voldoende differentiatie tussen de verschillende kernen.
Basisvoorzieningen behouden we in alle kernen. En natuurlijk moet elke kern kunnen voorzien in de mogelijkheid voor wonen met werken.
Startende lokale bedrijven en ZZP-ers voelen zich door Maashorst gestimuleerd en gefaciliteerd.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen startende ondernemers op verschillende manieren

We verstrekken subsidie aan startersloket Maashorst Vliegende Start (nieuwe naam voor Misfits) voor de ondersteuning van startende ondernemers in Maashorst. In de regio Noordoost-Brabant (RNOB) werken we aan de ontwikkeling van een startup en scale-up ecosysteem om de economische kracht van de regio te versterken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

De mogelijkheden om leegstand te voorkomen zijn onderzocht en ingevoerd

We werken in Uden Centrum Management (UCM) samen met de ondernemers en de vastgoedsector in de taskforce leegstand. Daarnaast werken we aan de transformatie van de centrumrand in het gebied Kastanjeweg-Oost.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen

Het netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen willen we versterken door nóg vaker en intensiever samen op te trekken. De prettige relatie en interactie die we als gemeente al hebben met ondernemers en onderwijsinstellingen willen we behouden en verder versterken.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen sociaal maatschappelijk ondernemen

We voeren gesprekken met ondernemers over de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO). We geven vouchers uit om ondernemers te stimuleren een PSO-certificering te behalen en daarmee te stijgen op de prestatieladder.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We promoten 'Koop lokaal'

Om de centrumgebieden van Schaijk, Reek, Zeeland, Volkel en Odiliapeel te versterken en aantrekkelijker te maken, verstrekken we subsidie aan de ondernemersverenigingen voor de sfeeraankleding. We verstrekken subsidie aan de centrumondernemers in Uden voor promotionele activiteiten.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We realiseren vormen van hybride werken en leren

We ondersteunen vormen van hybride leren en werken door samenwerking in de triple helix (samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid). Op basis van de subsidieregeling Hybride leer- en werkomgeving gemeente Maashorst verstrekken we subsidie aan Campus Uden. Daarnaast werken we met de partners in de triple helix aan het Regiodeal project Hybride leren Zorg en Welzijn Maashorst.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We werken aan de uitvoering van de Centrumvisie Uden om het centrum aantrekkelijker te maken

We werken aan de uitvoering van de Centrumvisie o.a. door vergroening, aanpassingen aan de openbare ruimte, herinrichting van de Sacramentsweg/Galerij/hoek Mondriaanplein, aanpak leegstand en transformatie centrumrand. We werken samen met UCM (Uden Centrum Management) om de aantrekkingskracht van het centrum te versterken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We werken mee als ondernemers Bedrijven Investeringszone (BIZ) aanvragen

We werken mee als ondernemers om de oprichting van een BIZ vragen. In het centrum van Uden heffen we reclamebelasting. De ondernemersvereniging Uden Centrum Ondernemers (UCO) ontvangt subsidie (gebaseerd op de opbrengst van de reclamebelasting) voor activiteiten op gebied van promotie.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede bedrijventerreinen

Er is vrijwel geen aanbod meer aan bedrijfskavels op de bedrijventerreinen. We zoeken naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden voor alle kernen. De nadruk ligt daarbij op de behoefte van MKB-bedrijven. Bestaande MKB-bedrijven die willen doorgroeien, moeten we immers maximaal kunnen faciliteren.

We zetten ons extra in voor innovatieve bedrijven en bedrijven met een lokale binding. Bijvoorbeeld bedrijven met veel personeel uit onze gemeente of met onze gemeente als afzetmarkt. Nieuwe bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals logistieke bedrijven en zware industrie, verwijzen we graag door naar de daarvoor aangewezen regionale bedrijventerreinen.

Om te voorkomen dat bedrijventerreinen en de centra in de kernen in verval raken, monitoren we de leegstand. In overleg met de ondernemersverenigingen gaan we de mogelijkheid onderzoeken om eigenaren te stimuleren leegstaande panden te vullen en leegstand te voorkomen.

De kwaliteit van particuliere bedrijven in hun omgeving verdient ook aandacht. We streven naar kwalitatief hoogwaardige en duurzame bedrijventerreinen, waarbij de uitstraling van panden en hun omgeving een belangrijke rol speelt. Waar nodig zetten we in op transitie van bedrijventerreinen.

Wat gaan we ervoor doen?

De ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is onderzocht en de locaties zijn bekend. De nieuwe bedrijventerreinen zijn in ontwikkeling

We werken aan de ontwikkeling van de nieuwe terreinen Hoogveld-Zuid in Uden, Voederheil (Voederheil II fase 2 en Voederheil-West) in Zeeland, Reek-Zuid en Vluchtoordweg in Uden. Verder onderzoek naar nieuwe locaties is afhankelijk van de prioritering en de beschikbaarheid van capaciteit en budget. Op de bestaande bedrijventerreinen werken we in het parkmanagement samen met Stichting Beheer Bedrijventerreinen Maashorst (SBBM). Daarnaast werken we in Regio Noordoost-Brabant aan het project Energyhubs op bedrijventerreinen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Het toekomstige omgevingsplan wordt flexibel ingericht, waardoor het relatief eenvoudig is om bedrijfsverzamelgebouwen te realiseren

In de omgevingsvisie is opgenomen dat we de ontwikkeling van bedrijfsverzamelgebouwen stimuleren. Dit werken we verder uit in beleidsprogramma's en het omgevingsplan.

Uitvoeringsprogramma

Ja

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld gaat over de grondexploitatie voor bedrijventerreinen (woningbouwprojecten staan beschreven onder programma 8.2 Grondexploitatie). Bij de grondexploitatie (afgekort grex) gaat het om een proces waarbij de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling maken we een begroting (grondexploitatie), met alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst. Hierbij houden we rekening met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie

loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Het Grondbedrijf van de gemeente Maashorst heeft per 1 januari 2026 één in voorbereiding en drie actieve grondexploitaties voor bedrijventerreinen. De fase van de ontwikkeling en de samenstelling van de bedrijventerreinen is per locatie verschillend. De voortgang van de gemeentelijke ontwikkellocaties lichten we jaarlijks tweemaal aan de gemeenteraad toe: in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.

Wat willen we bereiken?

We willen (groei)ruimte bieden aan het bedrijfsleven en een gunstig vestigingsklimaat creëren voor bestaande en nieuwe ondernemers

We werken aan de ontwikkeling van de nieuwe bedrijventerreinen Hoogveld-Zuid in Uden, Voederheil (Voederheil II fase 2 en Voederheil-West) in Zeeland, Reek-Zuid en Vluchtoordweg in Uden. Daarnaast zoeken we naar uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen. De nadruk ligt daarbij op de behoefte van MKB-bedrijven. Bestaande MKB-bedrijven die willen doorgroeien, willen we immers maximaal faciliteren.

We zetten ons extra in voor innovatieve bedrijven en bedrijven met een lokale binding. Bijvoorbeeld bedrijven met veel personeel uit onze gemeente of met onze gemeente als afzetmarkt. Nieuwe bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals logistieke bedrijven en zware industrie, verwijzen we graag door naar de daarvoor aangewezen regionale bedrijventerreinen.

Wat gaan we ervoor doen?

We ontwikkelen bedrijventerrein Hoogveld-Zuid

We werken aan het bouwrijp maken van het gebied en maken een start met de verkoop van de bedrijfskavels.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We gaan bedrijventerrein Voederheil uitbreiden

Als het bestemmingsplan onherroepelijk is (afhankelijk van het verloop van de planologische procedure), starten we met het bouwrijp maken en de verkoop van kavels. Daarnaast ronden we de herinrichting van de weg Voederheil af.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We ontwikkelen bedrijfskavels in Reek-Zuid

De bedrijfskavel en een deel van de woon-werkkavels zijn verkocht. Het restant is beschikbaar voor verkoop. We starten de uitvoering van het woonrijp maken van het gebied. We bereiden de planvorming van de zuidkant van de entree voor.

Uitvoeringsprogramma

Ja

3.3 Economische promotie

Dit programma gaat over activiteiten die gericht zijn op het ‘op de kaart zetten’ van Maashorst, zoals promotie en branding (gericht op het aantrekken van bedrijvigheid, bezoekers en werknemers), evenementen en investeren in regionale en landelijke kennis- en relatienetwerken.

Ontwikkelingen Economische promotie

Maashorst investeert in een positief vestigingsklimaat voor bedrijven die aansluiten bij de ambities van de gemeente. Daarbij zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Aandacht is er voor groen, duurzaam, innovatief, toeristisch en actief. Ondernemers zijn van harte welkom om een bijdrage te leveren aan het realiseren van onze ambities.

Wat willen we bereiken?

Branding - Maashorst op de kaart

2026 staat in het teken van activatie op het gebied van marketingcommunicatie(campagnes) richting onze inwoners, bezoekers (regionaal en nationaal) en ondernemers. Met als doel inwoners trots te maken en hen vaker te verleiden vrijetijd in de eigen streek te besteden, bezoekers te trekken en hun verblijf kwalitatief in te vullen en ondernemers helpen en motiveren samenwerkingen op te zetten op het gebied van arrangementen en winacties.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan samen met externe partners bouwen aan de naamsbekendheid en vindbaarheid van Explore Maashorst door zoveel mogelijk exposure te generen, zowel online als offline.

Explore Maashorst is het online platform waarmee we Maashorst op de kaart zetten bij onze inwoners en bezoekers als ‘Streek om te zijn’.

Het platform zet het complete aanbod van natuur en vrijetijd in de etalage met als doel:

- inwoners trots te maken;
- toeristen en dagjesmensen te verleiden tot een kwalitatief bezoek aan onze streek;
- ondernemers te helpen hun locatie of activiteit onder de aandacht te brengen bij de doelgroep.

Om de naamsbekendheid en de bezoekersaantallen van en naar de website en onze streek te vergroten, zetten we in op (online)marketingactivatie-campagnes.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Maashorst is de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant

Maashorst profileert zich als een toeristisch recreatieve gemeente. Natuurgebied De Maashorst ontwikkelt zich tot het aantrekkelijkste natuurgebied van Noord-Brabant. Vrijetijdsondernemers voelen de ruimte om de huidige kernkwaliteiten van het natuurgebied te versterken. Dit is in lijn met de visie op het natuurgebied.
De kern Uden is en blijft het toonaangevende winkelcentrum voor de directe omgeving en regio door uitvoering van de Centrumvisie en transformatie van delen aan de rand van het centrum. Detailhandel en horeca zijn onlosmakelijk verbonden met een goede centrumfunctie en horen in alle kernen thuis.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen de verdere groei van het toerisme in onze gemeente en zetten ons daarom mét ondernemers in voor profilering en gebiedsmarketing

In 2040 is Maashorst een bekende en veel bezochte toeristische gemeente. Uniek om zijn natuur, cultuurhistorie, Brabantse gastvrijheid en veelzijdige recreatieve aanbod. We zorgen daar samen met de recreatieve sector, inwoners, ondernemers en organisaties voor. Elk jaar stellen we samen met belanghebbenden een uitvoeringsprogramma op. Voor 2026 zijn de highlights:

- De verbinding van recreatie en toerisme met cultuur, natuur en landschap versterken die bijdragen aan de lokale economie, werkgelegenheid en leefbaarheid.
- Een sterke marketingorganisatie die de toeristische netwerken versterkt door samenwerking, marketing en kennis te bundelen.
- Samen met marketingorganisaties, ondernemers, BrabantPartners en NOB gemeenten de onderlinge samenwerking versterken voor profilering van Maashorst en de regio.
- Het monitoren en inzichtelijk maken van de bezoekersstromen (herkomst), zowel lokaal als regionaal.

We stimuleren nieuwe recreatieve ontwikkelingen van ondernemers, zodat ze kunnen investeren in hun onderneming. Daardoor verblijven toeristen langer in Maashorst en besteden ze meer. De geïnde toeristenbelasting komt ten gunste van onze inwoners, bezoekers en ondernemers.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in onderstaande cijfers opgenomen. Voor 2026 betreft het 4,1 miljoen aan begrote lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	**1.510**	**1.739**	**1.784**	**1.784**	**1.784**	**1.784**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**46**	**42**	**44**	**44**	**45**	**46**
3.3 Economische promotie	**1.244**	**1.404**	**1.273**	**1.094**	**1.095**	**1.095**
Totaal Lasten	**2.800**	**3.185**	**3.101**	**2.922**	**2.924**	**2.925**
Baten						
3.1 Economische ontwikkeling	**261**	**328**	**336**	**336**	**336**	**336**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**99**	**573**	**3.735**	**2.692**	**376**	**199**
3.3 Economische promotie	**875**	**1.021**	**1.137**	**1.043**	**1.129**	**1.209**
Totaal Baten	**1.235**	**1.922**	**5.207**	**4.071**	**1.841**	**1.744**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**1.565**	**1.263**	**-2.107**	**-1.149**	**1.083**	**1.181**
Stortingen in reserves	311	573	3.867	2.763	376	199
Onttrekkingen uit de reserves	443	259	178	117	47	48
Totaal mutaties reserves	**-131**	**315**	**3.689**	**2.646**	**329**	**152**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**1.434**	**1.578**	**1.583**	**1.498**	**1.412**	**1.332**

Verbonden partijen Programma 3 Economie en toerisme

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 3 Economie en toerisme

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Centrumvisie gemeente Uden
- Noordoost Brabant, Detailhandelsvisie

Verplichte BBV - indicatoren Programma 3 Economie en toerisme

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Functiemenging
- Vestigingen (van bedrijven)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Bedrijvigheid en economie
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 4 Onderwijs

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals peuteropvang en voorschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid, passend onderwijs, bewegingsonderwijs, leerlingenvervoer, leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en volwasseneducatie. Verder heeft de gemeente een taak in het voor iedereen toegankelijk maken en houden van het onderwijs. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

4.1 Onderwijs algemeen

Onderwijs is een vitale pijler in een samenleving die sterk in beweging is. Scholen en integrale kindcentra zijn van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van kinderen. Het zijn onderwijsinstellingen waar kennis en vaardigheden worden overgedragen en waar kinderen zich sociaal en emotioneel kunnen ontplooien.

Het gaat om een belangrijke plaats waar kinderen een groot deel van hun tijd doorbrengen, net als binnen de peuter- en kinderopvang. Er liggen gezamenlijke uitdagingen als het gaat om passend onderwijs en het voorkomen van segregatie en stimuleren van integratie. Belangrijke ontwikkelingen worden besproken in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In programma 3 en 6 vermelden we hoe we de inburgering en scholing voor onze nieuwe Nederlanders vormgeven en hoe scholing wordt ingezet bij de weg of terugkeer naar werk.

Voor het handhaven van het recht op onderwijs, is er de leerplichtwet en de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Voor de toegang tot het speciaal onderwijs, faciliteren we het leerlingenvervoer voor die leerlingen die dat nodig hebben.

De taken op het gebied van onderwijs vinden hun wettelijke basis in onderstaande landelijke regelgeving:
- Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE)
- Wet Kinderopvang (WKO)
- Wet op het Primair Onderwijs (WPO)
- Wet op het voortgezet onderwijs 2020
- Wet Passend onderwijs
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB)
- Leerplichtwet, en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

Ontwikkelingen Onderwijs algemeen

In een snel veranderende samenleving is het van belang dat inwoners zich een leven lang kunnen blijven ontwikkelen. De verwachting is dat het beroep op het lerend vermogen van onze inwoners in de toekomst alleen nog maar zal toenemen, doordat de samenleving ook steeds complexer wordt. Omdat we het van belang vinden dat iedereen mee kan doen, dragen we als gemeente bij aan de voorwaarden die nodig zijn om tot leren te kunnen komen.

Maashorst wil zich profileren als aantrekkelijk vestigingsgebied voor onder meer jonge gezinnen en wil de jeugd behouden voor de huidige (krappe) arbeidsmarkt. Het kwalitatief hoge aanbod van de huidige voorzieningen, helpt bij het realiseren van deze ambitie. Daarnaast kan een nadere samenwerking of locatie voor voortgezet en/of vervolgonderwijs een bepalende rol spelen in de keuze voor definitieve vestiging van gezinnen met kinderen. Net als de mogelijkheid die een nauwere samenwerking tussen gemeente, voortgezet en vervolgonderwijs met het MKB kan bieden voor het behoud of aantrekken van jongeren voor Maashorst.

Een leven lang leren doen we binnen en buiten de school (en schooltijden). De school als fysiek gebouw is in de afgelopen jaren meer geworden dan alleen een plek om formeel te leren. Het is ook een gebouw

waarin wordt samengewerkt en organisaties uit het gebied/de wijk samengekomen . Juist vanwege die verschillende didactische en maatschappelijke functies, is passende huisvesting van groot belang.

Het vormgeven van onderwijshuisvesting nu en in de toekomst, is geen makkelijke opgave. Factoren als de gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbestuur voor de bouw, het onderhoud, de toename van partners en soorten gebruik in een Integraal Kindcentrum en stijgende bouwkosten spelen hierin een rol. Het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) is een ambitiedocument dat hierbij een richting geeft .

Met ons onderwijs willen we in Maashorst bereiken dat inwoners zich maximaal kunnen ontplooien, zelfstandig een inkomen kunnen verwerven en zelfredzaam zijn. Per onderdeel is dit uitgewerkt naar middel en doelen. De doelen worden eerst kort toegelicht en daarna gevolgd door wat gaan we ervoor doen

Wat willen we bereiken?

Realiseren regiodeal voor Hybride leren en werken

Het ontvangen budget vanuit de regiodeal gaan we inzetten om vraagstukken in de zorg te onderzoeken en op te pakken in modulair en praktijkgericht onderwijs, in samenwerking met zorg- en welzijnsinstellingen en onderwijsinstellingen (onder andere de HAN).

Wat gaan we ervoor doen?

Basisvaardigheden van inwoners vergroten

We willen de basisvaardigheden (Nederlands spreken, lezen en schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) van inwoners vergroten. Nog steeds te veel mensen hebben moeite met deze vaardigheden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Het aanbod basisvaardigheden meer bekend maken en uitbreiden

We gaan het aanbod basisvaardigheden meer onder de aandacht brengen en het aanbod uitbreiden naar meer vindplaatsen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een goede start voor elk kind

Dit begint met het aanbod van voorschoolse educatie (VE) en peuteropvang. VE-indicaties worden in alle gevallen doorgeleid naar een passende locatie met VE-aanbod. Dit aanbod moet vloeiend overlopen in het basisonderwijs. Wij investeren nadrukkelijk in de doorgaande (leer)lijn.

Waar nodig, zorgen we aanvullend op het schoolaanbod voor versterking van de omgeving van kinderen met leerachterstanden. Met als doel dat iedereen aan het einde van de basisschool de overstap moet kunnen maken naar het voortgezet onderwijs om eigen talenten verder te ontwikkelen.

Ook willen we dat op scholen aandacht wordt besteed aan omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen. Hierbij zien wij een rol onder meer voor de preventiewerkers jeugd, de aansluitfunctionarissen van de GGD en/of jongerenwerkers op scholen.

Wat gaan we ervoor doen?

Monitoren doelgroep

We hebben in beeld hoeveel kinderen gebruik maken van een voorschoolse voorziening en welke doelgroep we nog niet bereiken. Hiervoor maken we gebruik van de VE indicaties van de GGD, met als doel een 100% bereik van het aantal VE peuters in 2026.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Evalueren van het beleidskader Kind-Kans 2023-2026

De notitie 'Kind en Kans Maashorst' (onderwijsachterstandenbeleid) wordt in 2026 geëvalueerd en op basis daarvan wordt het beleid herijkt voor de nieuwe onderwijsachterstandenbeleidsperiode 2027 tot en met 2030. De uitkomsten van de VVE-monitor worden gebruikt bij het herijken van het beleidskader. De monitor heeft de kwaliteit en effectiviteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie gemeten.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Gelijke kansen voor iedereen bevorderen

Samen met de schoolbesturen, kinderopvang en andere netwerkpartners (zoals bijv. GGD) wordt met de Lokale Educatieve Agenda (LEA) een gezamenlijke koers uitgezet die bijdraagt aan de optimale ontwikkeling van alle kinderen en jongeren in de gemeente Maashorst. Zodat elk kind gelijke kansen krijgt om zich te ontwikkelen, van peuter tot jongvolwassene, ongeacht achtergrond of thuissituatie. De samenwerkende partijen zetten vanuit een gemeenschappelijke visie en ambitie in op goed onderwijs en gelijke kansen en hebben inzicht in de lokale opgaven en kansen en de samenwerking is gestructureerd en versterkt.

Wat gaan we ervoor doen?

In samenwerking met betrokken partners een strategische LEA agenda opstellen en hier uitvoering aan geven

In samenwerking met betrokken partners een strategische LEA agenda stellen en hier uitvoering aangeven.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken

We dragen bij aan onze ambitie van Maashorst als aantrekkelijk vestigingsgebied. Dit doen we door te zorgen dat het onderwijs aansluit op de vragen van de arbeidsmarkt en de arbeidsmarkt mede zorgdraagt voor opleiding, stage en arbeidsperspectief. Samen met onze partners willen we een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven realiseren en het opleidingsaanbod verbreden.

Wat gaan we ervoor doen?

Subsidies gericht inzetten

We subsidiëren de organisaties Campus Uden en Maashorst Academy. Deze organisaties stimuleren de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het doel hiervan is om het lerend en ontwikkelend vermogen van bedrijven te stimuleren en daarnaast om inwoners (waaronder jongeren) de gelegenheid te bieden te leren in een hybride leer/werkomgeving.

Uitvoeringsprogramma

Nee

4.2 Onderwijshuisvesting

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van huisvesting voor basis- en voorgezet onderwijs. Onderdeel hiervan is het borgen van voorzieningen voor bewegingsonderwijs:

- nieuwbouw van schoolgebouwen;
- uitbreiding van bestaande schoolgebouwen;
- opstellen programma onderwijshuisvesting;
- vandalismebestrijding.

Ontwikkelingen Onderwijshuisvesting

In de gemeente Maashorst willen wij thuisnabij basisonderwijs en kinderopvang in alle wijken en kernen hebben en behouden. Een van de uitgangspunten is om een doorlopende leerlijn te creëren voor de kinderen van 0 tot 12 jaar. Hiermee leveren we een bijdrage aan de kwaliteit van het voorzieningenniveau in elke wijk of (dorps)kern. Een van de uitgangspunten is onze ambitie om meer arbeidspotentieel (jonge gezinnen en jongeren) in onze gemeente en de regio te behouden en aan te trekken.

In 2024 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024-2039 onderwijs opgesteld en als richtinggevend ambitiedocument vastgesteld. De aanbevelingen die hierin in het staan opgenomen worden in de nieuwe verordening onderwijshuisvesting meegenomen.

Naar verwachting treedt de 'Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting' in werking per januari 2026. Deze wet moet de verdeling van verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen verhelderen en de samenwerking verbeteren. De insteek van de wet is een meer planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting. Dit zal naar verwachting leiden tot een hogere effectiviteit en dus betere kwaliteit van onderwijshuisvesting.

Met het Udens College vinden er verkennende gesprekken plaats om de mogelijkheden te onderzoeken om het vrije school (Waldorf) onderwijs uit te breiden naar 18 jaar.

Wat willen we bereiken?

Voorzien in goede onderwijshuisvesting

We willen goede en eigentijdse onderwijshuisvesting voor het primair-, speciaal- en voorgezet onderwijs in de gemeente Maashorst. Een goed schoolgebouw bestaande uit goede onderwijsruimten en ruimten die flexibel in kunnen worden gezet is een belangrijke randvoorwaarde voor het verzorgen van goed onderwijs. Het schoolgebouw is of kan een voorziening zijn die door maatschappelijke organisaties worden gebruikt die een relatie hebben met het jonge kind zoals kinderopvang, dit noemen we een Integraal Kindcentrum.

Vanuit de wet bouwt de gemeente alleen voor het onderwijs, maar de landelijke tendens is dat er steeds meer gebouwd wordt met of vóór organisaties, die direct of indirect betrokken zijn bij het onderwijs.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren IHP

We werken planmatig en gefaseerd aan het verbeteren van onze onderwijsgebouwen, op basis van een Integraal Huisvestingsplan. Bij nieuwe schoolgebouwen wordt gestreefd naar een maximale bijdrage aan de verduurzamingsopgave. De gemeente is vanuit wet- en regelgeving verantwoordelijk voor de bekostiging van Bijna Energie Neutrale Gebouwen. De ambitie uitgesproken om bij vervangende nieuwbouw van scholen zoveel mogelijk te voldoen aan Energie Neutrale Gebouwen, de schoolbesturen dragen hier financieel aan bij. Voor ieder project wordt onderzocht of ENG haalbaar is. Ook willen we in alle wijken en (dorps)kernen goed bereikbaar basisonderwijs en kinderopvang behouden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verhuurbeleid onderwijsgebouwen

Uitvoering geven aan het verhuurbeleid voor onderwijsgebouwen. Het verhuurbeleid beoogt een duurzame, rechtvaardige en efficiënte inrichting van onderwijsgebouwen, waarbij kinderopvang en onderwijs nauw samenwerken, publieke middelen doelmatig worden ingezet en transparantie en gelijkwaardigheid centraal staan.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**3.167**	**4.573**	**3.513**	**3.513**	**3.513**	**3.513**
4.2 Onderwijshuisvesting	**2.741**	**3.292**	**3.161**	**3.256**	**3.217**	**3.184**
Totaal Lasten	**5.908**	**7.865**	**6.674**	**6.769**	**6.730**	**6.697**
Baten						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**1.252**	**2.382**	**1.284**	**1.284**	**1.284**	**1.284**
4.2 Onderwijshuisvesting	**162**	**354**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**1.414**	**2.736**	**1.284**	**1.284**	**1.284**	**1.284**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.494**	**5.130**	**5.390**	**5.485**	**5.446**	**5.413**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	308	278	186	186	186	186
Totaal mutaties reserves	**-308**	**-278**	**-186**	**-186**	**-186**	**-186**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.186**	**4.852**	**5.204**	**5.299**	**5.260**	**5.227**

Verbonden partijen Programma 4 Onderwijs

Gemeenschappelijke regelingen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 4 Onderwijs

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2039
- Kind en Kans Maashorst 2023 - 2026
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Maashorst
- Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang gemeente Maashorst 2022

Verplichte BBV - indicatoren Programma 4 Onderwijs

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Voortijdig schoolverlaters totaal (VO MBO)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Onderwijs
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Het programma Sport, cultuur, recreatie en natuur gaat over besteding van vrije tijd. Deze activiteiten dragen bij aan de vitaliteit van onze inwoners en zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Daarnaast wordt in dit programma specifiek aandacht besteed aan monumenten- en welstandstoezicht en aan natuurgebied De Maashorst. Per taakveld worden de onderwerpen uitgewerkt.

Sportbeleid en sportaccommodaties

Wij vinden het belangrijk dat inwoners kunnen sporten. Sporten biedt ontspanning, is gezond en versterkt de sociale samenhang. Het draagt bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners. Sporten kan ook het meedoen in de samenleving bevorderen.

5.1 Sportbeleid en- activering

Tot het taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om amateursport te faciliteren en stimuleren:

- Sport in de buurt en combinatiefuncties;
- Ondersteunen van organisaties die zich met sport bezighouden;
- Ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening.

Ontwikkelingen Sportbeleid en- activering

Sporten heeft een positief effect op de fysieke als mentale gezondheid van inwoners. We zien dat de trends dat meer mensen kampen met de effecten van een ongezonde leefstijl en de toename van (jonge) inwoners die mentale problemen ervaren, doorzetten. Nader onderzoek toont aan dat sport een directe (positieve) invloed heeft op het gevoel van welzijn. Met name mensen met neerslachtige en eenzame gevoelens kunnen bij sporten veel baat hebben. Ook bevordert sport de sociale cohesie. Daarnaast levert een goed en gevarieerd aanbod een directe bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving en hiermee aan het zijn van een aantrekkelijke gemeente om in te verblijven.

Omdat we het belangrijk vinden dat iedereen mee moet kunnen doen, zorgen we voor goede voorwaarden zodat iedereen kan sporten. Bewegen van jongeren is hierbij essentieel, ook met het oog op preventieve gezondheid en om vitaal ouder te kunnen worden. Jong geleerd is oud gedaan. We werken specifieke opgaven uit in het sportbeleid en aanpalend beleid zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord, Integraal Zorgakkoord en de Sportakkoorden.

Wat willen we bereiken?

Iedereen moet mee kunnen doen (sporten en bewegen)

Een toegankelijke en laag drempelig sport- en beweegaanbod waarin iedereen die mee wil doen mee kan doen.
Een breed sport- en beweegaanbod voor alle inwoners.

Sociaal veilig sport- en beweegaanbod.
Alle inwoners kunnen veilig en met plezier sporten en bewegen bij het sportaanbod in Maashorst.

Vitale sport- en beweegaanbieders
Het faciliteren en ondersteunen van sport- en beweegaanbieders bij hun sport- en beweegaanbod.

Kinderen en jongeren die vaardig zijn in bewegen.
Het stimuleren van aanbod en voorzieningen voor kinderen en jongeren om vaardig en veelzijdig te sporten en bewegen.

Ruimte voor sport- en bewegen
Een toekomstbestendige sportinfrastructuur doe uitnodigend en toegankelijk voor iedereen.

Wat gaan we ervoor doen?

Breedtesport en inclusie in de sport faciliteren

Als gemeente gaan we sport- en beweegaanbieders ondersteunen en faciliteren door de inzet van de verenigingsondersteuner. Deze gaat o.a. aan de slag met het organiseren van sportcafés en gezamenlijke overleggen per type sport georganiseerd.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Faciliteiten op orde houden

We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door waar nodig te kijken naar gecombineerd gebruik van faciliteiten. We blijven de sportaanbieders ondersteunen met de inzet van een verenigingsondersteuner om passend aanbod te realiseren voor onze inwoners.

In 2026 gaan we aan de slag met de implementatie van het nieuwe gemeente brede accommodatiebeleid voor de binnen- en buitensport.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Aandacht voor doelgroepen in sport- en beweegvoorzieningen

We blijven continu stimuleren en monitoren dat iedereen kan bewegen door in te zetten op programma's, zoals Uniek Sporten (inwoners met een beperking), Sjors Sportief (jeugd), Max Vitaal (ouderen) en het Volwassenenfonds (betaalbaarheid). Er zijn combinatiefuncties in de wijk actief om voorzieningen op te zetten en aan te bieden voor aandachtsdoelgroepen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We ondersteunen kinderen en jongeren bij het vaardig worden in bewegen

In 2026 ontwikkelen we een werkwijze met betrekking tot de herpositionering van de combinatiefuncties om de verbinding tussen scholen en de wijk te blijven borgen, waarmee kinderen en jongeren vaardig worden in bewegen. Deze werkwijze zal een uitwerking krijgen in de Brede Regeling Combinatiefuncties.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We leggen verbindingen tussen het brede sport- en beweegveld

In 2026 gaan we door met we het leggen van verbindingen in het brede werkveld tussen verschillende organisaties en het integraal samenwerken tussen verschillende beleidsterreinen op het gebied van gezondheid en GALA.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.2 Sportaccommodaties

Tot dit taakveld behoren alle aanleg, beheer en onderhoud van accommodaties voor specifiek sportbeoefening: Sporthallen, groene velden, kunstvelden en terreinen.

Ontwikkelingen Sportaccommodaties

Omdat we inwoners willen stimuleren om te sporten, zorgen we voor voldoende en passende sportaccommodaties. Sporten draagt bij aan het vitaal ouder worden, de mentale gezondheid van inwoners en de sociale cohesie als belangrijk onderdeel van een sterke sociale basis (programma 6 en 7). De gemeente Maashorst blijft het sporten en bewegen zo veel mogelijk faciliteren en ondersteunen. Hiervoor gaan we aan de slag met het implementeren van de nieuwe subsidies, tarieven en afspraken met het lokale veld.

Wat willen we bereiken?

Sportvoorzieningen die aansluiten op de behoefte

We vinden het belangrijk dat ons aanbod van sportvoorzieningen aansluit bij de behoefte van onze aanbieders en deelnemers. Dit ter ondersteuning van het vitaal ouder worden, de mentale gezondheid en een sterke sociale basis

Wat gaan we ervoor doen?

Een functioneel, kwalitatief en duurzaam sportkapitaal ontwikkelen

Met de verenigingsondersteuners blijven we inzetten op vitale sportaanbieders die duurzaam sportaanbod organiseren binnen de gemeente.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verstrekken bijdrage aan crossterrein Zevenbergen voor realisatie van een geluidswal

Het motorcrossterrein Nieuw-Zevenbergen in gemeente Oss wordt gewijzigd. Vanuit voormalig gemeente Landerd is een budget beschikbaar gesteld om te voorzien in de behoeften van inwoners die het voormalig motorcrossterrein binnen onze gemeente gebruikten. Bij de wijziging is het uitgangspunt om de geluidsoverlast van de inwoners van 'T Mun te reduceren.
Eind 2025 zal de planologische procedure hiervoor doorlopen worden in Oss en Bernheze. De planologische procedure kan voor gemeente Maashorst pas later plaatsvinden, omdat wij moeten wachten tot we het omgevingsplan kunnen wijzigen. De verwachting is dat dit in 2026/2027 mogelijk gaat zijn. Momenteel

lopen de onderzoeken voor de planologische procedure, en deze zijn nog niet allemaal betaald door gemeente Oss en gemeente Maashorst.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Het beschikbaar houden van zwemwater in de gemeente

In 2026 en verder gaan we aan de slag met de implementatie van de gemaakte afspraken voor het beschikbaar houden van het zwemwater van Ezzy's en het Zeesterbad.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.3 Cultuur

Kunst en cultuur zijn overal om ons heen. Cultuur is de muziek die we luisteren, het zijn de films die we kijken en de boeken die we lezen. Cultuur is ook samen zingen en musiceren. Bezoek aan theater en musea, maar ook amateurtoneel en muziekverenigingen. Kunst en cultuur zorgen voor levendigheid in de kernen en dragen ook bij aan het realiseren van tal van andere beleidsterreinen. Ze dragen bij aan het zijn van een volwaardige gemeente met een goed voorzieningenniveau, waardoor inwoners en bezoekers zich kunnen ontplooien, zich thuis en verbonden voelen. Met het cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

Het taakveld Cultuur bestaat uit 3 deeltaakvelden:

- Deeltaak 1: Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: Activiteiten en subsidiering ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, en cultuureducatie
- Deeltaak 2: Musea: Activiteiten gericht op het verwerven, behouden en presenteren van kunst en cultuur: musea en exposities en historische archieven
- Deeltaak 3: Cultureel erfgoed: Taken gericht op behouden en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Hieronder vallen historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte en subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed.

Ontwikkelingen Cultuur

Kunst en cultuur dragen eraan bij dat inwoners -op eigen wijze- onderdeel kunnen zijn van een continue in verandering zijnde wereld, en met zelfvertrouwen daarin hun plek kunnen innemen. Het zijn bewezen bouwstenen voor een stevige sociale basis. Het actief of passief meedoen aan cultuur werkt preventief voor de mentale en fysieke gezondheid. Uit onderzoek van de World Health Organisation (WHO) blijkt verder dat het meedoen aan cultuurprojecten mensen weliswaar niet minder arm of eenzaam maakt, maar dat het wel ertoe leidt dat mensen zich beter gaan voelen. Ze ontmoeten andere mensen en ze kunnen hun talenten ontwikkelen en tonen, waardoor het zelfvertrouwen toeneemt. Dit vergroot de zelfredzaamheid en biedt mensen de nodige zingeving. Kunst en cultuur draagt op die manier bij aan veerkrachtige en gezonde inwoners.

Tegelijkertijd zien we dat vanuit rijksbeleid in toenemende mate wordt bezuinigd op cultuur. Dit vertaalt zich naar financiële vraagstukken binnen de culturele sector breed. Het vraagt om nieuwe manieren om te komen tot een gezonde exploitatie van beroepsvoorzieningen (theater, musea, orkesten et cetera). Ook

heeft het zijn weerslag op het cultuuraanbod van amateurgezelschappen en de betaalbaarheid van cultuureducatie voor onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Een evenwichtig en divers aanbod van kunst en cultuur behouden en uitbreiden

Culturele verenigingen en stichtingen zijn in Maashorst stevig verankerd. Er is aandacht voor cultuureducatie binnen- en buitenschools. Hiermee leveren we ook een bijdrage aan doelen uit de 'Sustainable Development Goals' van de Verenigde Naties, namelijk het bieden van kwalitatief onderwijs en het terugdringen van kansenongelijkheid en armoede.

Kerkgebouwen in alle kernen moeten behouden blijven. In bredere zin willen we ons eigen culturele erfgoed bewaken, zoals de geschiedenis van onze kernen en tradities rondom carnaval. Daarom willen we lokale gebeurtenissen vastleggen en bewaren.

Wij vinden het belangrijk om historische bebouwing en historische elementen in het landschap te behouden. Waarbij mee ontwikkelen in de huidige tijdsgeest ook een optie is. Het is daarom van belang om ons culturele erfgoed te inventariseren en te beschrijven met als doel om ons culturele erfgoed te bewaken. En tegelijkertijd een weloverwogen keuze te maken om toekomstige ontwikkelingen waar cultuurhistorie een rol speelt te blijven faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Aandacht houden voor immaterieel Erfgoed (deeltaak 1)

In onze gemeente hebben we actieve carnavalsverenigingen, heemkundekringen, molenaars, gildes en meer. Deze verenigingen en ambachten zijn ons immaterieel erfgoed. We zien de rijkdom die deze verenigingen en ambachten ons brengen en het belang hiervan voor de lokale identiteit. We volgen de Europese lijn zoals uitgezet in het 'Verdrag van Faro' waarin erfgoed meer wordt gezien als een dynamisch gemeengoed dat betekenis krijgt door de mens die het (mede) maakt en beleeft.?

Wij vinden het belangrijk om dit immateriële erfgoed te behouden en in te zetten voor lokale identiteit en een goed woon- en leefklimaat. Het is daarom belangrijk om ons immateriële erfgoed te inventariseren en te beschrijven zodat we gericht kunnen ondersteunen en verbinden. In 2026 worden stappen gezet in het ondersteunen en verbinden van inwoners en immaterieel erfgoed. Dit gebeurt op basis van het in 2025 vastgestelde immaterieel erfgoed beleid.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Concessieovereenkomst Markant Maashorst verlengen (deeltaak 1)

De gemeente Maashorst heeft een concessieovereenkomst met Heven Theater Markant Exploitatie (HTME) voor de exploitatie en het onderhoud van theater Markant. In 2026 gaan we aan de slag met het opstellen van de consessieovereenkomst voor na 2030.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Implementatie nieuw cultuurbeleid (deeltaak 1)

We gaan in 2026 verder met de uitvoering van activiteiten en maatregelen uit het cultuurbeleid. Samenwerkingen binnen én buiten het culturele veld worden gestimuleerd tijdens de cultuurcafé's. De organisatie hiervan ligt in 2026 bij het culturele veld. Daarnaast wordt in 2026 invulling gegeven aan het digitaal cultuurplatform voor onderlinge verbinding om beter de krachten te kunnen bundelen. De blauwdruk voor de rol van cultuurcoach wordt in 2026 geïmplementeerd. Kunst in de wijken en op openbare plekken stimuleren wordt in 2026 voortgezet.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Stimuleren cultuureducatie (deeltaak 1)

We continueren in 2026 de huidige cultuur-educatieve programma's zoals Xpress en de Kunstkar en stimuleren lokale verenigingen en stichtingen om hieraan bij te dragen. Tevens verwachten we van de gesubsidieerde culturele instellingen dat zij zich inzetten voor cultuureducatie voor jong en oud. Dit nemen we als voorwaarde op in de subsidieverlening voor 2026. Gedurende het jaar sturen we op de navolging hiervan.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Bewaken én bewaren van de geschiedenis van de kernen (deeltaak 1)

We ondersteunen verenigingen en initiatieven die de lokale geschiedenis levend en leefbaar houden. We brengen het materieel en immaterieel erfgoed in kaart en leggen de verbinding met inwoners en organisaties. Zo ontwikkelen we beleid voor zowel materieel als immaterieel erfgoed met gepaste borging.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Subsidiëren museum Krona (deeltaak 2)

In onze gemeente is een museum gevestigd: Museum Krona, een museum voor religieuze kunst. Immaterieel erfgoed behouden doen we onder meer door het onderhouden van een subsidierelatie met Museum Krona. Deze regeling gaan we continueren in lijn met het cultuurbeleid 2024-2030.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Materieel Erfgoed koesteren (deeltaak 3)

We vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te behouden. Ons materieel erfgoed is geïnventariseerd en aan de hand van die inventarisatie werken we het beleid uit. Cultureel erfgoed legt de basis voor de uitstraling en identiteit van onze huidige kernen en omliggende gebieden. Onder de Omgevingswet valt erfgoed onder ruimtelijke kwaliteit. Daarom werken we aan een integraal beleid en wordt bij iedere planontwikkeling rekening gehouden met het aanwezige culturele erfgoed.

Naast het beleid behouden we ons materieel erfgoed door het verlenen van subsidies, het adviseren over beheer en onderhoud van monumenten, het beheer en onderhoud van monumenten in gemeentelijk eigendom en waar nodig door inzet van toezicht en handhaving.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.4 Media

Tot dit taakveld behoort de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: de bibliotheek en de lokale omroep.

Ontwikkelingen Media

Vorming streekomroepen
Het rijk heeft het voornemen om meer geld beschikbaar te stellen voor lokale omroepen, en daarbij in te zetten op het vormen van streekomroepen. Dit moet een grote kwaliteitsimpuls opleveren voor de lokale omroepen. Over deze ontwikkeling zijn we met Dtv in gesprek. Uitgangspunt is dat het lokale karakter altijd behouden blijft, dus nieuws specifiek voor Maashorst.

Bibliotheek
De Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) wordt vanaf 2026 een wettelijke verplichting, een zorgplicht. Voorheen werd dit gezien als bevorderingstaak. In 2025 zijn decentralisatiemiddelen aan de Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB) toegekend voor het versterken van het bibliotheekwezen in het kader van de wettelijke zorgplicht. Voor de periode 2026 en verder wordt door de NOBB en betrokken gemeenten, conform de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, een gemeentelijk meerjarenplan voor bibliotheekwerk opgesteld en ter uitvoering gebracht.

Wat willen we bereiken?

Handhaven kwaliteitsniveau Bibliotheek als laagdrempelige publieksvoorziening

We willen de komende jaren de inzet van de bibliotheek op hetzelfde kwaliteitsniveau houden.

Wat gaan we ervoor doen?

Aansluiten op de huidige wettelijke taak en zorgplicht gemeente

De Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) wordt vanaf 2026 een wettelijke verplichting, een zorgplicht. Voorheen werd dit gezien als bevorderingstaak. In 2026 en verder wordt door de NOBB en betrokken gemeenten, conform de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen een gemeentelijk meerjarenplan voor bibliotheekwerk opgesteld en ter uitvoering gebracht.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:

- natuurbescherming;
- onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden;
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;

- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen.

De recreatieve sector heeft een aanzienlijke directe en indirecte impact op onze economie.
Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten binnen de gemeente en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! De visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 en de regionale samenwerking in Noordoost Brabant zijn hierbij sturend.

Ontwikkelingen Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Door veranderende klimaatomstandigheden krijgen we steeds meer te maken met hete zomerdagen en heel natte dagen. Klimaatadaptatie is daarom een belangrijk thema en inrichtingsprincipe in de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving vraagt ook om meer mogelijkheden voor sport en spel en recreatieve beleving in de directe woonomgeving. Bij de aanleg en renovatie en het beheer van de openbare ruimte moeten we hier rekening mee houden. Stad-landintegratie kan hier eveneens een stevige bijdrage in leveren.

Natuurgebied De Maashorst is al jaren volop in ontwikkeling, zowel recreatief als ecologisch. Door verwerving van landbouwgronden realiseren de samenwerkende partijen het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Hiermee vergroten we de natuurkern en het natuurgebied. We volgen de landelijke ontwikkelingen en zijn alert op de kansen of bedreigingen voor de Maashorst. Daarnaast kan het natuurgebied berging van grondwater bevorderen en daarbij een grote rol spelen in de strijd tegen verdroging.

Voor Maashorst is de ontwikkeling van toerisme en recreatie binnen haar gemeentegrenzen een speerpunt.

Wat willen we bereiken?

De groenste gemeente van Nederland

Maashorst is natuur. En natuur is Maashorst. Natuurgebied De Maashorst is onze grootste troef. Die willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. De ambitie voor 2050 is vastgelegd in de Gebiedsvisie.

We willen de groenste gemeente van Nederland zijn. We vergroten de diversiteit in natuuraanbod, met een goede spreiding over de hele gemeente. Focus ligt daarbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aaneengesloten natuurgebied en variatie in natuur. Ook zorgen we voor natuurcompensatie.

Vergroening heeft in de volle breedte onze aandacht, dus ook in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. En als inwoners dit wensen, betrekken we hen graag bij het onderhoud van het groen in hun eigen wijk/dorp. Ook werken we samen met inwoners, ondernemers en organisaties aan plannen met quick wins voor natuur, landschap en recreatie.

Kwaliteit van natuur en aantrekkingskracht bepalen in sterke mate de recreatieve mogelijkheden. De balans tussen natuur en recreatieve druk mag niet uit het oog worden verloren. We bieden recreatieve mogelijkheden voor de inwoners van gemeente Maashorst en zijn daarmee ook aantrekkelijk voor mensen van verder weg.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan de biodiversiteit van natuur waarborgen en versterken, bijvoorbeeld door deelname aan het Deltaplan Biodiversiteit

Versterken van de biodiversiteit is als doel vastgelegd in de Duurzame Doelen Agenda Veerkrachtig en Soortenrijk. Het belangrijkste doel is 'Biodiversiteitsverlies in de gemeente Maashorst is omgebogen naar biodiversiteitsherstel' in 2050. We zetten daarom in op nieuwe groenblauwe verbindingen tussen stedelijk en landelijk gebied. Mogelijk met extra financiering vanuit de Regiodeal. Daarnaast zetten we in op

onderzoek, monitoring, bescherming en ondersteuning van de biodiversiteit. Bijvoorbeeld door het plaatsen van gemonitorde bijenkasten en het onderzoek naar en ondersteunen van gebouwbewonende soorten, in relatie tot de isolatieopgave. Participatie van inwoners bij deze opgave is essentieel. We zetten daarom ook in op communicatie, waarbij handelingsperspectief op biodiversiteitsverbetering in eigen tuin centraal staat.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan pilots opstarten voor beheer van het openbaar groen/natuur door inwoners

Samen met Area bekijken we of bij een (nieuwe) locatie een pilot voor zelfbeheer kan starten. Ook bij nieuwbouw- en/of transformatieprojecten kijken we of er mogelijkheden zijn om een pilot zelfbeheer te starten.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We realiseren quick wins, zoals aanplant landschap, ecologisch bermbeheer, erfbeplanting, picknick-voorzieningen, fietsroutes en wandelpaden

We zoeken continu naar mogelijkheden om te vergroenen. Dit doen we binnen de kernen en in het buitengebied. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken. In navolging van het gemeentehuis, gaan we de gevels vergroenen van onze maatschappelijke accommodaties. Inwoners stimuleren we in verschillende campagnes om ook zelf actief aan de slag te gaan met vergroening van hun omgeving, zoals 'tegels wippen'.

We nemen ook in 2026 deel aan de stimuleringsregelingen landschap (Stila) en Erven Plus. Om de biodiversiteit in projecten te vergroten, leggen we uitgangspunten voor natuurinclusief bouwen vast.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We willen diversiteit in natuuraanbod vergroten, met een goede spreiding over de hele gemeente

We realiseren bestaande en nieuwe ecologische verbindingszones. We versterken de natuur- en recreatieverbindingen tussen de kernen en bos- en natuurgebieden. Bijvoorbeeld door realisatie van groenblauwe dooradering in het landelijk gebied, mogelijk ook in combinatie met het herstel van wijst. We nemen ook in 2026 deel aan Geopark Peelhorst en Maasvallei om educatieve en recreatieve projecten op het gebied van breuken en wijst uit te voeren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We gaan De Maashorst verder uitbreiden en ontwikkelen als natuurgebied

In de Gebiedsvisie voor natuurgebied De Maashorst is het eindbeeld voor 2050 opgenomen. Hier werken we samen met de partners in het natuurgebied naartoe. Dit doen we aan de hand van het uitvoeringsprogramma dat is opgenomen in de Gebiedsvisie en het Inrichtings- en beheerplan. We werken aan een klimaatbestendig watersysteem, herstellen wijst, versterken waar mogelijk recreatieve voorzieningen en vergroten de toegankelijkheid. Daarnaast wordt ingezet op verwerving van gronden om het Natuurnetwerk Brabant te realiseren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een sterke recreatieve sector

De recreatieve sector is een belangrijke basis van onze economie. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt recreatieve bedrijven en agrarische bedrijven mogelijkheden zich te verbreden.
We willen dat inwoners en bezoekers tijd besteden in Maashorst. We werken meer samen in de regio Noordoost Brabant. Toeristen laten zich nu eenmaal niet leiden door gemeentegrenzen en op deze manier komen bezoekers naar Maashorst toe.

Wat gaan we ervoor doen?

Natuurcentrum De Maashorst blijft een belangrijke educatieve partner

We stimuleren en faciliteren de ontwikkeling van natuureducatie en natuurbeleving. Natuurcentrum De Maashorst zet zich in voor het vergroten van kennis over natuur (in breedste zin) onder inwoners en bedrijven in Maashorst. In het bijzonder jeugd in de basisschoolleeftijd. Daarnaast stelt het Natuurcentrum als recreatieve entree de bezoeker centraal en voorziet in informatie over natuurgebied De Maashorst. Hiervoor ontvangt het Natuurcentrum subsidie. Jaarlijks vindt met het bestuur van het Natuurcentrum een subsidiëntenoverleg plaats.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We richten onze positionering nadrukkelijk op ‘Maashorst is de meest toeristische recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant'. We benadrukken de sterke verwevenheid met natuurgebied De Maashorst

Via het uitvoeringsprogramma van de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 promoot Maashorst zichzelf als recreatieve gemeente. Dit doen we samen met onze stakeholders aan de hand van de vier pijlers: gevarieerd en aantrekkelijk, gastvrij en verbonden, leefbaar en in balans en toegankelijk en bereikbaar. Natuurgebied De Maashorst is een belangrijk onderdeel van de toeristische en recreatieve visie. Het uitvoeringsprogramma stellen we jaarlijks samen met onze stakeholders op. In 2026 richten we ons samen met de gemeenten in Noordoost Brabant (NOB) op de regionale samenwerking voor data/monitoring en het versterken van onze ondernemers in NOB.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We vergroten de diversiteit in natuuraanbod met een goede spreiding over de hele gemeente

De focus ligt hierbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aaneengesloten natuurgebied en het vergroten van de variatie in natuur.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We gaan de Natuurpoort (Palmstraat, Schaijk) en de uitkijktoren in De Maashorst realiseren

We zoeken verbinding met een marktpartij voor de ontwikkeling van de Natuurpoort Palmstraat. We informeren de omgeving en doorlopen een selectieproces om een geschikte marktpartij te vinden. Zodra deze partij is gevonden, start het planvormingsproces. We volgen de kaders van het sinds 2020 onherroepelijke bestemmingsplan en realiseren hiermee een unieke toegangspoort tot natuurgebied De Maashorst.
We ronden de ruimtelijke procedure voor de ontwikkeling van een uitkijktoren in De Maashorst af en starten met de realisatie.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	**1.286**	**1.386**	**1.274**	**1.261**	**1.261**	**1.261**
5.2 Sportaccommodaties	**4.271**	**4.935**	**4.743**	**4.722**	**4.750**	**4.703**
5.3 Cultuur	**4.382**	**4.840**	**4.744**	**4.531**	**4.479**	**4.479**
5.4 Media	**2.114**	**2.298**	**2.333**	**2.158**	**2.157**	**2.157**
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**10.796**	**11.989**	**11.425**	**11.358**	**11.358**	**11.458**
Totaal Lasten	**22.849**	**25.448**	**24.520**	**24.030**	**24.005**	**24.057**
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	**617**	**520**	**463**	**451**	**451**	**451**
5.2 Sportaccommodaties	**1.166**	**1.124**	**1.182**	**1.182**	**1.182**	**1.182**
5.3 Cultuur	**666**	**675**	**688**	**688**	**688**	**688**
5.4 Media	**406**	**419**	**416**	**416**	**416**	**416**
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**743**	**510**	**351**	**351**	**351**	**351**
Totaal Baten	**3.599**	**3.247**	**3.100**	**3.088**	**3.088**	**3.088**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**19.251**	**22.200**	**21.420**	**20.942**	**20.918**	**20.970**
Stortingen in reserves	1.421	261	17	17	17	17
Onttrekkingen uit de reserves	2.187	2.709	482	135	135	132
Totaal mutaties reserves	**-766**	**-2.448**	**-465**	**-118**	**-118**	**-115**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**18.485**	**19.753**	**20.955**	**20.825**	**20.800**	**20.855**

Verbonden partijen Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Gemeenschappelijke regelingen

- Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Rechtspersonen

- Theater Markant N.V.
- Museum Krona

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Sport- en Beweegvisie 2024 - 2030 Natuurlijk gezond bewegen
- Visie en uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie Maashorst 2040
- Uitvoeringsprogramma Toerisme & Recreatie 2024
- Cultuurbeleid 2024 - 2030
- Beleidsvisie en -uitgangspunten Speelruimtebeleid

Verplichte BBV - indicatoren Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Niet-sporters

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Sport en cultuur
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 6 Sociaal Domein

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Maashorst onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te leven, wonen en meedoen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd, participatie die alle drie een eigen wettelijke kader hebben, het brede welzijn dat als voorliggende voorziening voor deze 3 wetten dient. Maar ook over migratie waar het gaat over meedoen in de samenleving.

6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie

Het merendeel van onze inwoners is goed in staat om het eigen leven vorm te geven en doet naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.

In de wijken/kernen hebben we een sterke sociale basis waar hulpvragen worden opgelost. Een sterke sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, verenigingsleven, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Alles bij elkaar vormen die voorzieningen een vangnet van sociale contacten, hulp en ondersteuning. Ze zijn aanwezig in de wijken/kernen, zichtbaar en laagdrempelig. Iedereen kan er gebruik van maken.

Wanneer er toch meer aan de hand is, is een aanbod van gespecialiseerde hulp en ondersteuning beschikbaar.

Ontwikkelingen Samenkracht en Burgerparticipatie

Investeren in preventie en vroegsignalering is noodzakelijk om inwoners in staat te stellen hun eigen leven vorm te geven en daarmee te voorkomen dat zwaardere ondersteuning nodig is, omdat we liever voorkomen, dan genezen. Het positieve effect van dit principe geldt zowel voor de individuele inwoners, als voor de realisatie van een reële en toekomstbestendige zorg. Dit veranderend perspectief op zorg vergt zowel van de gemeente als van de inwoners een andere aanpak. Hierin hebben we als gemeente Maashorst met maatschappelijke partners een gedeelde verantwoordelijkheid.

De sociale cohesie in de wijken en kernen van de gemeente Maashorst is redelijk hoog. De lijnen zijn kort en over het algemeen kent men elkaar en weet men elkaar te vinden. Dat is een kracht die we willen benutten en versterken. Preventie en vroegsignalering zijn voor ons de basis in het werken in de wijk/kern. Ontmoeten is nauw verbonden met preventie. Hoe meer inwoners elkaar ontmoeten, hoe meer netwerken ontstaan of worden uitgebreid.

Leefgemeenschappen met veel informele netwerken, zijn sterk en in staat om veel vraagstukken uit het dagelijks leven met elkaar op te lossen. Behoeften of problemen die vroegtijdig aan het licht komen, kunnen daardoor vaak worden opgelost binnen dit netwerk. Behoeften worden tijdig gesignaleerd waarbij het samenspel binnen het netwerk ervoor zorgt dat in die behoeften laagdrempelig en passend wordt voorzien. We zien gastvrije en fysieke plekken voor spontane ontmoeting in elke wijk/kern dan ook als een belangrijke basisvoorwaarde om inwoners te stimuleren om de deur uit te gaan en hun medebewoners te ontmoeten. Dit is de eerste stap om te kunnen komen tot sterke informele netwerken.

We bepalen samen met maatschappelijke partners en de inwoners welke basisvoorzieningen en preventief aanbod in de wijk/kern nodig zijn. Hierbij houden we rekening met de diversiteit van de inwoners en de synergie in de wijk. Belangrijke data ondersteunt ons hierbij.

Met de inrichting van de sociale basis wordt een belangrijke en fundamentele voorwaarde voor een toekomstbestendig sociaal domein ingevuld. Tegelijkertijd is deze basis een onderdeel van het geheel aan maatregelen dat nodig is om het sociaal domein structureel te versterken.

Het programma Toekomstbestendig Sociaal Domein vraagt om een brede blik en samenwerking over de domeinen heen. Door data te gebruiken om risico's per gebied tijdig te herkennen, monitoren en op termijn zelfs voorspellen, kunnen we samen met partners passende interventies bepalen waarmee we sneller en effectiever handelen. Het programma sluit aan op de ambitie van een toekomstbestendig sociaal domein, waarin de inwoner centraal staat en waarin we niet alleen repareren, maar vooral ook voorkomen. Met deze investering leggen we de basis voor een gezondere, meer veerkrachtige samenleving en beperken we de druk op de zorg en het gemeentelijke budget op de lange termijn.

Evenals andere gemeenten wordt ook de gemeente Maashorst geconfronteerd met een scala aan nieuwkomers, zoals vluchtelingen, ontheemden uit Oekraïne en statushouders. De hiervoor beschreven aanpak is ook voor deze groepen onverkort van toepassing.

Nederlandse gemeenten hebben een gezamenlijke opgave met betrekking tot de opvang en huisvesting van diverse groepen vluchtelingen en asielzoekers. Ook de gemeente Maashorst neemt haar deel van deze opgaven. We spannen ons in asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne op een zo goed mogelijke manier te verwelkomen en mee te laten doen in onze gemeente.

Wat willen we bereiken?

Een in gezamenlijkheid, gezond en zelfstandig leven voor alle inwoners bevorderen door een integrale benadering van 0-100+

We hebben oog voor iedereen. Positieve gezondheid zetten we in als aanpak om gezond leven voor alle inwoners bereikbaar te maken. We zijn ons als gemeente ook bewust van de verschillende behoeften van specifieke doelgroepen en we ondernemen actie om aan deze behoeften tegemoet te komen.

Hierbij zetten we specifiek in op het jongerenwerk. Speciale aandacht vergt ook de doelgroep senioren, vanwege de vergrijzing van onze bevolking in combinatie met langer thuis wonen. Verder besteden we extra aandacht aan de groep inwoners met dementie en dragen we bij aan oplossingen hiervoor in onze gemeente. In Maashorst kun je gezond en gelukkig oud worden.

Om dit te bereiken werken we programmatisch over de domeinen heen. Door een programmatische aanpak zijn we beter in staat om regie te voeren over de activiteiten die een bijdrage leveren aan onze doelstellingen, maar zijn ondergebracht in de afzonderlijke beleidsvelden en domeinen.

Wat gaan we ervoor doen?

Werken aan een Sterke Sociale basis in de wijken

In 2026 gaan we verder met het ondersteunen van inwoners en het bouwen aan een sterker persoonlijk netwerk van de inwoner. Het (collectieve) preventieve aanbod neemt toe en er zijn meer activiteiten beschikbaar gericht op preventie en ontmoeten. Het aanbod en de activiteiten zijn voor de inwoner makkelijk te vinden.

Het netwerk in de wijk/kern wordt verder uitgebouwd en de samenwerking met belanghebbende organisaties krijgt verder vorm. Hierbij wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van georganiseerde vrijwilligersorganisaties, zoals de zorgcooperaties.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Stimuleren van activiteiten en ontmoeting in maatschappelijk vastgoed

In 2026 geven we verder uitvoering aan het nieuwe accommodatiebeleid. Onderdeel hiervan is het optimaal benutten van de dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) voor ontmoeting tussen inwoners. Daarnaast is er een financiële doorrekening voor de komende jaren, zowel structureel als incidenteel, gemaakt. De exploitatie van o.a. de wijkgebouwen is hier een belangrijk onderdeel van omdat ontmoetingsruimten behoren tot de 5 bouwstenen van de sterke sociale basis.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Vitaal oud(er) worden stimuleren

Door de uitvoering van het beleidsplan Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst, willen we aan de fors groeiende groep kwetsbare senioren passende zorg en welzijnsvoorzieningen blijven bieden. Daarom zetten we in op de zelf- en samenredzaamheid van de senior. We doen dat in samenwerking met alle belanghebbenden en versterken de rol van bestaande diensten die het welzijn bevorderen. Daarnaast bevorderen en ondersteunen we het zorgen voor elkaar. Vanuit het beleidsprogramma wonen en zorg werken we aan het toevoegen van geschikte, betaalbare en passende woonvormen voor ouderen in alle kernen. Hierin kunnen zij zo lang mogelijk thuis en zelfstandig wonen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Vanuit IZA/GALA dragen we bij aan het programmatisch werken aan een gezonde samenleving

Inrichten van een gezonde leefomgeving en het stimuleren van een gezonde leefstijl, zijn zaken die een gemeente zelf kan en moet doen. Alle opgaven uit GALA, Gezond en Actief Leven Akkoord, behoren tot het werkveld van gemeenten. Als er zorg nodig is die medische of GGZ-deskundigheid vraagt, overstijgt dit het werkveld van gemeenten. Die deskundigheid is niet op dezelfde schaal georganiseerd als een gemeente. Drie ziekenhuizen bestrijken heel Noordoost-Brabant. De GGZ die hier actief is, bestrijkt heel Oost-Brabant. We moeten allemaal anders leren werken om 'gezond en vitaal oud(er) te kunnen worden': de gemeenten maar ook de zorgpartijen. De verbinding leggen en houden tussen dit netwerk op alle niveaus is de grote opgave. Dit netwerk is zichzelf aan het hervormen om de juiste zorg bij de juiste plek te krijgen. In onze eigen organisatie vraagt dat om domeinoverstijgend samenwerken, tussen fysiek en sociaal domein. Buitenshuis vraagt dat om domein overstijgend samenwerken tussen gemeentelijk- en medisch domein.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Werken aan een toekomstbestendig sociaal domein

Van 2025 tot en met 2029 investeren we in het programma Toekomstbestendig Sociaal Domein dat gericht is op de volgende 6 pijlers: 1. werken vanuit de bedoeling, 2. inwonersparticipatie als onderdeel van beleid, 3. het versterken van strategische partnerships, 4. meer grip door data en monitoring, gebiedsgericht werken en het inrichten van de sterke sociale basis.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Samen met ervaringsdeskundigen werken aan het oplossen en voorkomen van vraagstukken van inwoners

Binnen het sociaal domein groeit de behoefte om ervaringsdeskundigen structureel in te zetten bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Een integrale aanpak is hierbij essentieel, om ervoor te zorgen dat inwoners op dezelfde manier worden ondersteund. We gaan onderzoeken op welke wijze we ervaringsdeskundigen duurzaam kunnen inzetten binnen onze organisatie en in samenwerking met onze partners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het preventief jeugdbeleid

We zorgen dat hulpvragen, ook van jeugdigen en hun ouders, zoveel mogelijk in de wijk/kern worden opgelost in een vroeg stadium, zodat zwaardere zorg wordt voorkomen of beperkt. Het preventief jeugdbeleid van de gemeente Maashorst richt zich op het versterken van de opvoedomgeving door een sterke sociale basis te creëren waarin kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien met steun van ouders, scholen en professionals. Daarbij wordt ingezet op het stimuleren van beschermende factoren zoals zelfvertrouwen, sociale relaties en positieve vrijetijdsbesteding. Ouders en jeugdigen kunnen zonder verwijzing of diagnose snel en laagdrempelig hulp krijgen in hun eigen buurt. De preventieve inzet richt zich daarbij op zes belangrijke thema's: scheidingsproblematiek, een kansrijke start, eenzaamheid, mentale veerkracht, middelengebruik en bestaanszekerheid.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het WMO beleidsplan

We voeren het Wmo beleidsplan uit. Hierin worden algemene en collectieve voorzieningen zoals hulpmiddelen en diensten aangeboden die zonder indicatie kunnen worden gebruikt. Ook alternatieve vormen van dagbesteding en op herstelgerichte activiteiten geven we zodanig vorm zodat hiervoor minder vaak een individuele maatwerk beschikking nodig is.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Versterking van het preventieteam in het kader van een toekomstbestendig sociaal domein

In aansluiting op de programma 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' en het beleidskader 'Sterke Sociale Basis', investeert de gemeente verder in de versterking van het preventieteam. Dit team vormt de verbindende schakel tussen algemene, preventieve voorzieningen en gespecialiseerde ondersteuning, en wordt cruciaal in het realiseren van een gebiedsgerichte werkwijze. Door samenwerking met onderwijs, zorg, veiligheid en welzijn wordt passende ondersteuning laagdrempelig, vroegtijdig en integraal georganiseerd. Hiermee geven we invulling aan landelijke opgaven zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, en dragen we bij aan een houdbaar sociaal stelsel waarin meer inwoners op eigen kracht of met hun netwerk tot oplossingen komen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Voldoende opvang- en huisvestingsoplossingen voor nieuwkomers

De gemeente heeft in de regio afgesproken om ongeveer 400 ontheemden uit Oekraïne op te vangen. Daartoe hebben we meer opvangplekken nodig dan we nu beschikbaar hebben. Daarnaast sluit de noodopvang in het Van der Valk hotel op 1 oktober 2026. Dat betekent dat we voor die tijd een duurzame asielopvanglocatie gerealiseerd moeten hebben voor 300 personen, ter vervanging van de huidige noodopvanglocatie. Bovendien moet de gemeente een opvanglocatie aanwijzen voor de opvang van 29 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv's). Ook is de gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting van 50 tot 60 statushouders per half jaar. Hiervoor werken we samen met de woningcorporaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Werken aan het programma migratieopgaven

We behouden en ontwikkelen de huidige Oekraïne opvanglocaties. Op de Boekelsedijk in Uden wordt een nieuw asielzoekerscentrum ontwikkeld. Ook bereiden we de overige ontwikkelingen (woningen en opvang) op de Boekelsedijk en op de Repelakker in Zeeland en de Molenaarstraat in Schaijk voor. Daarnaast spannen we ons, in samenwerking met de woningcorporaties, in om statushouders te plaatsen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen die gericht zijn op het identificeren van eigen kracht, en het begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en dienstverlening):

- voorlichting
- advisering
- cliëntondersteuning
- toegang tot eerste- en tweedelijnsvoorzieningen
- preventie
- vroegsignalering
- PraktijkOndersteuner Huisarts voor Jeugd (POH Jeugd).

Geïndiceerde hulp en ondersteuning is alleen toegankelijk met een indicatie die door onder meer de gemeentelijke toegang wordt afgegeven. De algemene en collectieve voorzieningen gaan hieraan vooraf. Pas als deze niet toereikend zijn, komt geïndiceerde ondersteuning in beeld. Die wordt verleend vanuit 'De Toegang'. Dit is de wettelijke aanduiding van ondersteuning vanuit sociaal domein van gemeenten. Het gaat hierbij om hulp en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet. Maar ook om inzet van uitkeringen, bijzondere bijstand, armoedevoorzieningen, re-integratie trajecten en Beschut Werk vanuit de Participatiewet en schuldhulpverlening uit de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.
Voor iedere inwoner hebben we als gemeente de mogelijkheid voor het inzetten van passende cliëntondersteuning.

Ontwikkelingen Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Inwoners doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Wanneer hulpvragen van inwoners niet opgelost kunnen worden door de eigen draagkracht of het netwerk binnen de sterke sociale basis, is gespecialiseerde hulp en ondersteuning beschikbaar. De tendens van de afgelopen paar jaar, waarbij de complexiteit van vragen toeneemt en de wachtlijsten groeien, proberen we te doorbreken door meer in te zetten op vroegsignalering en preventie (programma 6.1).

Het is immers het fijnste als inwoners met al hun vragen terecht kunnen bij vertrouwde gezichten in de wijk/kern. Die professionals kunnen via warme overdracht de vraag doorzetten naar de gemeentelijke toegang als er meer nodig is dan waarin het systeem en/of de wijk of kern voorziet.
De uitvoeringsteams (jeugd, Wmo & schuldhulpverlening en participatie, inkomen en inburgering) gaan vervolgens kijken wat de best passende hulp is. Dat kan gaan om geïndiceerde tweedelijnszorg, maar we verwachten ook dat we veel vaker een passend aanbod kunnen doen met beschikbaarheid van eerstelijnszorg (samenwerking tussen (para-)medisch en sociaal domein). Vanuit het programma 'Toekomstbestendig sociaal domein' en in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd gaan we nader bekijken hoe de toegang tot ondersteuning herkenbaar, laagdrempelig en effectief kan worden ingericht

Met het programma Toekomstbestendig sociaal domein streven we naar versterking en uitbreiding van preventieve en algemene voorzieningen in de sociale basis en monitoren we de beweging dat deze versterking zich vertaalt in afname van (duur) geïndiceerd aanbod waarvoor de lokale aanpak onvoldoende oplossing biedt.

Wat willen we bereiken?

Een vindbare, herkenbare en professionele toegang voor vragen en voorzieningen

Voor situaties waarin professionele ondersteuning nodig is, willen we een vindbare, herkenbare en professionele toegang. Inwoners kunnen daar terecht met al hun vragen over zaken waarvoor wij als gemeente verantwoordelijk zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Inrichten toegang

In 2026 gaan we vanuit het programma 'Toekomstbestendig sociaal domein' en in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd nader bekijken hoe we de toegang tot ondersteuning herkenbaarder, laagdrempeliger en effectiever kunnen inrichten. Er wordt ingezet op nauwere samenwerking tussen het preventieteam en de consulenten van de interne uitvoeringsteams.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:
• Inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies (LKS) op grond van de Participatiewet
• Bijzondere bijstand voor bijzondere en noodzakelijke kosten vanuit de Participatiewet
• Geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening
• IOAW (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers)
• IOAZ (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
• Kosten van levensonderhoud en kapitaalverstrekking voor gevestigde ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004)
• Kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
• Sociale zekerheidsregelingen van het rijk, bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima
• Schuldhulpverlening en vroegsignalering van schulden vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
• Gemeentelijk minimabeleid: regelingen gericht op maatschappelijke participatie voor inwoners die tot de doelgroep minimabeleid horen (tot 120% sociaal minimum) vanuit de Gemeentewet.

Ontwikkelingen Inkomensregelingen

Participatiewet
De regering wil de regelgeving en toepassing van de Participatiewet eenvoudiger en klantvriendelijker maken, met meer ruimte voor maatwerk. Hiervoor zijn verschillende wijzigingen samengevoegd in het Wetsvoorstel Participatiewet in Balans en deze treedt in werking in 2026. Op de uitwerking van het wetsvoorstel is lokaal inhoudelijk voorgesorteerd door de samenwerking te versterken met lokale ketenpartners en door onze dienstverlening zo dicht mogelijk bij de inwoner te organiseren.

Schulden en Armoedebestrijding
We hebben als gemeente de taak om (bijzondere) bijstand, minimaregelingen en brede ondersteuning bij schuldhulpverlening te verlenen aan inwoners die het nodig hebben. Deze wettelijke taak blijven we uitvoeren, met als doel om de negatieve effecten van het leven met geldzorgen zoveel mogelijk te beperken. We zetten in op preventie en vroegsignalering van schulden. In onze aanpak streven we naar financiële zelfredzaamheid en zetten we ons in voor een integrale aanpak. Hierbij geven we specifiek aandacht aan kinderen in armoede, omdat armoede vaak leidt tot stress, wat het opgroeien in een gezonde leefomgeving belemmert. We vinden dat kinderen, ongeacht de gezinssituatie waarin ze opgroeien, alle kansen moeten krijgen om zich op sociaal, mentaal en fysiek vlak te ontwikkelen.

Onze diverse meedoenregelingen hebben tot doel dat inwoners actief mee kunnen blijven doen. Wij spannen ons maximaal in zodat hier ook gebruik van wordt gemaakt. Kennis van de doelgroep en inzicht in samenstelling, draagt bij aan een effectieve besteding van de middelen.

Wat willen we bereiken?

Inkomensondersteuning beter bereikbaar maken voor de doelgroep

Het bereik van inkomensondersteuning willen we verbeteren en het gebruik van regelingen willen we klantvriendelijker maken.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorvoeren van de wetswijzigingen die de lokale toepassing van de participatiewet verbeteren

We hebben al verschillende stappen gemaakt naar een klantvriendelijker uitvoering van de Participatiewet. Niettemin zullen we een aantal wijzigingen in de wet nog moeten gaan doorvoeren in verordeningen, beleidsregels en werkprocessen. Naast de Participatiewet zijn er meer mogelijkheden tot het bieden van evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Die faciliteiten zijn makkelijk bereikbaar voor de beoogde doelgroep.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Het aantal inwoners dat te maken heeft met armoede en schulden, laten afnemen

Steeds meer inwoners die te maken hebben met geldzorgen, armoede of schulden weten de weg naar passende hulp en ondersteuning te vinden. Hierdoor worden de negatieve gevolgen van financiële problemen verminderd. Dit draagt bij aan het voorkomen van (verdere) schulden en vergroot de kans op een stabielere financiële situatie. Uiteindelijk leidt dit tot een afname van het aantal inwoners dat in armoede leeft of met problematische schulden kampt.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren van het beleidskader Armoede & Schulden waarin we beide problemen (armoede en schulden) integraal aanvliegen

In 2026 zetten we de uitvoering van het beleidskader Armoede & Schulden voort, waarbij we armoede en schulden integraal benaderen. We monitoren het gebruik van bestaande regelingen en onderzoeken welke interventies het meest effectief bijdragen aan onze doelstellingen. Daarnaast investeren we in het verbeteren van onze informatievoorziening aan onze inwoners. Een belangrijk onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een sociale kaart die specifiek gericht is op ondersteuning bij geldzorgen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Intensiveren van de inzet van vroegsignalering

We verbeteren de uitvoering van onze schuldhulpverlening, waarbij vroegsignalering een cruciale rol speelt. Door vroegtijdig signalen op te vangen, kunnen we inwoners sneller passende ondersteuning bieden. Onze dienstverlening is laagdrempelig en toegankelijk, met (inloop)spreekuren verspreid over de gemeente en zichtbare aanwezigheid van onze consulenten en partners in de wijken/kernen. We investeren in een sterke samenwerking met ketenpartners om signalen tijdig te delen en gezamenlijk op te pakken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

In beeld brengen en aanpakken van verborgen armoede

We investeren actief in de samenwerking met de netwerkpartners in de gemeente met Platform Geldzorgen. Door deze samenwerking vergroten we het bereik van inkomensondersteunende- en meedoenregelingen voor onze inwoners. Daarnaast zetten we in op aanvullende interventies om (verborgen) doelgroepen beter te signaleren en te ondersteunen. Hiermee bevorderen we maatschappelijke participatie en dragen we bij aan het terugdringen van armoede.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Data-gedreven werken

De gemeente neemt haar beslissingen op basis van feiten, kennis en ervaring. Met data-gedreven werken zetten we hierin een volgende stap: we gebruiken gegevens systematischer en breder, zodat we trends beter kunnen herkennen en keuzes nog beter kunnen onderbouwen. Dit helpt ons om onze dienstverlening efficiënter, effectiever en meer op maat voor inwoners te organiseren.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Aansluiten bij de elementen van de basisdienstverlening schuldhulpverlening

We zetten de ontwikkelingen van de uitvoering van onze schuldhulpverlening verder door, met als doel om aan te sluiten bij de elementen van de basisdienstverlening schuldhulpverlening. Denk bijvoorbeeld aan een laagdrempelige aanmelding en een persoonlijk begeleidingstraject dat start vanaf het eerste gesprek. We leggen ook extra nadruk op schuldpreventie, onder andere door financiële educatie op scholen en bij

belangrijke life events. Zo willen we financiële problemen vroegtijdig signaleren en waar mogelijk voorkomen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie

Het taakveld Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat om gemeentelijke taken op het gebied van:

Wsw en Beschut Werk
Tot dit taakveld behoren voorzieningen om maatschappelijke participatie te bevorderen, maar niet gericht op doorstromen naar arbeid:
- beschut werken
- bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken dienstbetrekkingen
- arbeidsmatige dagbesteding.

Arbeidsparticipatie
Hiertoe behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten
- ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf
- bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie (voor zover ingezet als re-integratie-instrument)
- stimuleringsmaatregelen, waaronder de No-riskpolis
- loonwaardebepaling
- voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz).

Ontwikkelingen Maatschappelijke en arbeidsparticipatie

De arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door arbeidskrapte. Dat heeft meerdere oorzaken waaronder vergrijzing en ontgroening van de bevolking en toenemende vraag naar arbeid. Het Rijk richt zich op vijf speerpunten om, binnen haar mogelijkheden, de arbeidsmarkt zo goed mogelijk te laten functioneren

1. Verhogen van de kwaliteit van werk;
2. Versterken van de economie;
3. Verhogen van de productiviteit;
4. Verhogen van duurzame arbeidsparticipatie;
5. Verbeteren van matching op de arbeidsmarkt.

Vier landelijke beleidsinspanningen ten aanzien van de arbeidsmarkt en de Participatiewet lichten we uit, omdat deze het lokaal beleid ten aanzien van maatschappelijke- en arbeidsparticipatie beïnvloeden:

- De hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur.

Met deze hervorming wordt gewerkt aan een andere organisatie van de 35 arbeidsmarktregio's, waarbij de focus ligt op het creëren van één loket voor werkzoekenden en werkgevers genaamd het Werkcentrum

- Toekomstbestendig maken van de sociaal ontwikkelbedrijven

De komende tien jaar moeten sociaal ontwikkelbedrijven transformeren naar een bestendige organisatie waar inwoners met een arbeidsbeperking werk kunnen vinden. IBN krijgt daarbij drie functies: een

springplank naar regulier werk; een vangnet als een regulier baan even niet lukt; en een duurzame werkplek voor mensen die niet terecht kunnen op de reguliere arbeidsmarkt.

- Wet van School naar Duurzaam werk

Deze wet is erop gericht om alle jongeren, met name de kwetsbare jongeren, de juiste ondersteuning te bieden om de overstap van onderwijs naar werk goed en zonder uitval te laten verlopen. Het onderwijs (mbo, vso en praktijkonderwijs), de doorstroompunten, maar ook de gemeenten zijn gezamenlijk aan zet om dit te realiseren.

- Participatiewet in Balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is erop gericht om de Participatiewet menselijker te maken door. de bijstandsgerechtigde centraal te stellen, meer ruimte te maken voor maatwerk en uit te gaan van vertrouwen. De nadruk ligt niet meer op controle, maar op ondersteuning. Het wetsvoorstel treedt in werking in 2026.

Wat willen we bereiken?

Arbeidsparticipatie verhogen

In de huidige krappe arbeidsmarkt is het belangrijk de arbeidsparticipatie te verhogen. Binnen het vastgesteld arbeidsmarktbeleid richten we onze inspanningen op het begeleiden van onze inwoners naar werk (voorzetting van de basis die we hebben gelegd met het project Iedereen Kans op Werk), waarbij jongeren, statushouders en ouderen belangrijke doelgroepen zijn. We richten ons ook op de samenwerking met bedrijven en onderwijs om de match tussen vraag en aanbod van werk te verbeteren. Daarbij zijn het stimuleren van brede talentontwikkeling en van innovatie belangrijke doelen.

Wat gaan we ervoor doen?

Versterken van het partnership met IBN

De komende jaren investeren we samen met de zes betrokken gemeenten om IBN toekomstbestendig te maken. Dat betekent dat we de samenwerking met IBN gaan intensiveren en meer inwoners met een arbeidsbeperking naar (tijdelijk) werk bij IBN gaan begeleiden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Lokaal arbeidsmarktbeleid uitwerken in een uitvoeringsagenda

Het lokale arbeidsmarktbeleid dat we in 2025 hebben vastgesteld is gericht op het versterken van de economische vitaliteit, het behouden van jongeren voor Maashorst, op brede talentontwikkeling en op het stimuleren van innovatie. In 2026 en verder werken we dit beleidsplan uit in een uitvoeringsagenda.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Goede begeleiding ontwikkelen voor kwetsbare jongeren van school naar werk

De gemeente krijgt een grotere taak in het ondersteunen van kwetsbare jongeren naar werk, samen met het onderwijs en het Doorstroompunt. Met deze partijen gaan we een werkwijze opzetten (onder regie van

de Jongerenaanpak van de arbeidsmarktregio) om jongeren goed te begeleiden naar opleiding of werk zodat ze niet uitvallen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Participatiewet in balans implementeren

Het wetsvoorstel vraagt om een gedegen implementatie van de verschillende onderdelen, waaronder maatschappelijke participatie (wel of niet gericht op arbeidsinschakeling).

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO

Tot dit taakveld behoren de volgende voorzieningen:

- Wmo Rolstoelen
- Wmo Vervoersvoorzieningen, waaronder de scootmobiel
- Wmo Vervoersdiensten, waaronder de Regiotaxi
- Wmo Woningaanpassingen
- Wmo Overige maatwerkvoorzieningen
- Wmo Eigen bijdragen
- Parkeerbeleid invaliden, inclusief leges.

Ontwikkelingen Maatwerkvoorzieningen WMO

We zetten in op het behouden en/of vergroten van de zelfredzaamheid in de directe woonomgeving. We bevorderen hiermee de participatie in de samenleving. Hierbij staat positieve gezondheid centraal. Deze ambitie staat onder druk vanwege schaarste bij een aantal maatwerkvoorzieningen. We zetten daarom zoveel mogelijk in op het gebruik van algemene voorzieningen. We werken hierin samen met ketenpartners. We houden oog voor de individuele situatie en zorgen voor maatwerk als dat noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken?

Een verbeterde inrichting van de directe leefomgeving van kwetsbare inwoners zodat zij zoveel en zolang mogelijk in de voor hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen en meedoen in de samenleving

Er zijn verschillende redenen waarom we dit streven naar zelfstandigheid en thuis wonen ondersteunen. Ten eerste kan het bijdragen aan het welzijn en de kwaliteit van leven van individuele inwoners. Veel mensen voelen zich comfortabeler en gelukkiger in hun eigen vertrouwde omgeving. Daarnaast is het de verwachting dat het bevorderen van zelfstandigheid en thuis wonen de druk op de intramurale zorg kan verminderen.

Wat gaan we ervoor doen?

Implementeren van algemene voorzieningen en stimuleren van het gebruik

We bevorderen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners. We leggen de focus op eigen kracht, het eigen netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. Op basis van het beleidsplan Wmo realiseren we (algemene) voorzieningen in de wijk/kern en stimuleren inwoners hiervan gebruik te maken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Prestatieafspraken maken vanuit volkshuisvesting met de woningcorporaties, waarin ook de zorgaspecten worden meegenomen

De versnellingsafspraken zijn vastgelegd in een meerjarige samenwerkingsovereenkomst (prestatieafspraken) en worden in 2026 uitgevoerd. In 2026 sturen en monitoren we met name op de prestatieafspraken waar wonen en zorg elkaar raken. De verantwoording loopt via programma 8.3

Uitvoeringsprogramma

Nee

Een huisvestingverordening met urgentiebeleid regionaal ontwikkelen die in 2025 vertaald moet worden naar lokaal urgentiebeleid om bij woningtoewijzing voorrang te kunnen geven aan specifieke doelgroepen

Het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting gaat gemeenten verplichten een Huisvestingsverordening voor het onderdeel ‘urgenties’ op te stellen en dit regionaal af te stemmen.

Het gaat om urgenties voor onder andere mantelzorgverleners/-ontvangers, mensen met een ernstige en chronische medische achtergrond, dak- en thuislozen, mensen uit maatschappelijke opvang, uit beschermd wonen, uit de GGZ, uit jeugdhulp, uit detentie, of uitstap uit prostitutie. In 2026 stellen we de huisvestingsverordening met in ieder geval de urgentieregels op en door de gemeenteraad vastgesteld. De urgentieregeling zal naar verwachting in 2027 in werking treden. De verantwoording loopt via programma 8.3

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.6 Maatwerkdienstverlening WMO

Het taakveld maatwerkdienstverlening Wmo bestaat uit 2 deeltaakvelden met gemeentelijke taken op gebied van:

Maatwerkdienstverlening Wmo
Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en (eventueel op basis van een toekenningsbeschikking) ondersteuning nodig hebben in de vorm van:
- Wmo Hulp bij het Huishouden
- Wmo Begeleiding en Persoonlijke Verzorging
- Wmo Dagbesteding, waaronder de inloopfunctie GGZ
- Wmo Overige Maatwerkarrangementen

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Wmo
Hierbij gaat het om alle opvang en beschermd wonen voorzieningen, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de opvangvoorzieningen verblijven:
- Wmo Beschermd Wonen / Beschermd thuis
- Wmo Maatschappelijke- en Vrouwenopvang

Ontwikkelingen Maatwerkdienstverlening WMO

We zien dat steeds meer inwoners gebruik maken van gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ook groeit de groep steeds ouder wordende inwoners. De vergrijzing speelt een grote rol in het gebruik van maatwerkvoorzieningen. Samen met een krapte op de arbeidsmarkt legt dit druk op de beschikbaarheid van Wmo-ondersteuning. We proberen deze druk te verlichten door de realisatie van algemene voorzieningen met onderliggende diensten op maat voor dat gebied. Daarmee wordt de vraag naar individueel maatwerk verkleind.

Gespecialiseerde hulp en ondersteuning die wordt geboden is gericht op herstel, ontwikkeling, stabilisering of begeleiding. De hulp en ondersteuning is altijd maatwerk. We voeren regie en zijn betrokken bij de inwoner. We stellen realistische doelen. We zijn ons daarbij bewust van de kosten, goed is goed genoeg. Dit betekent dat we vooral kijken wat de inwoner nodig heeft om zo zelfredzaam mogelijk te zijn.

De verandering van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis vindt de komende jaren plaats. Dit betekent dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk thuis en in hun eigen gemeente wonen. Zij zijn hierbij zoveel mogelijk zelfredzaam en participeren naar vermogen. De zorg en ondersteuning die iemand nodig heeft, wordt in samenhang geboden en is ondersteunend aan herstel. Wanneer het een inwoner (tijdelijk) niet lukt om zelfstandig te wonen of om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd dan zijn er voldoende passende (tijdelijke) opvangvarianten beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

Een passend aanbod voor inwoners die zorg nodig hebben

Met onder andere de (dubbele) vergrijzing en de personeelstekorten in de zorg komt de beschikbaarheid van zorg onder druk. Het is belangrijk om de zorg beschikbaar te houden voor de mensen die dit nodig hebben. We zorgen lokaal voor een passend ondersteuningsaanbod. Dit aanbod sluit aan bij hetgeen vanuit preventie en sterke sociale basis al beschikbaar is. Op deze manier kunnen we de inwoners passende ondersteuning bieden in aanvulling op het aanbod van algemene voorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering van het WMO beleidsplan en Gezond en gelukkig in Maashorst

We leggen hierin focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. Door de uitvoering van het beleidsplan Wmo en Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst zetten we in op de ontwikkeling van (algemene) voorzieningen in de wijk/kernen en stimuleren we inwoners om deze voorzieningen te gebruiken, zoals dag invulling en mantelzorgondersteuning

Uitvoeringsprogramma

Nee

Een passend aanbod voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

Met de verandering van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis, krijgt de gemeente steeds meer verantwoordelijkheid voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We zorgen lokaal voor een gevarieerd en flexibel ondersteuningsaanbod om deze doelgroep passende ondersteuning te kunnen bieden. Hiervoor zijn drie nieuwe producten ontwikkeld Geclusterd Beschermd Thuis, Beschermd Thuis en Eerst Een Thuis die in 2026 worden doorontwikkeld en ingevoerd.

Vanuit de regionale woondeal realiseren we andersoortige woningbouw (gespikkeld wonen) gericht op de interactie tussen zorgvragers en buurtbewoners. Doordat buurtbewoners een stukje van de begeleiding op zich nemen, is minder of andersoortige professionele zorg nodig.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Het taakveld maatwerkdienstverlening Jeugdhulp bestaat uit 4 deeltaakvelden met gemeentelijke taken op het gebied van:

Jeugdhulp zonder verblijf
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het gaat om hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis in het eigen gezin.

- Jeugdhulp Begeleiding
- Jeugdhulp Behandeling
- Jeugdhulp Dagbesteding
- Jeugdhulp zonder Verblijf Overig.

Jeugdhulp met verblijf
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het gaat om hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

- Jeugdhulp Pleegzorg
- Jeugdhulp Gezinsgericht
- Jeugdhulp met Verblijf Overig.

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ
Dit betreft jeugdhulp die vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling.

- Jeugdhulp Behandeling GGZ zonder Verblijf
- Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Jeugdhulp Gesloten Plaatsing.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
Hiertoe behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen.

- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Ontwikkelingen Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

In de periode 2023 – 2028 wordt uitvoering gegeven aan de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda heeft als doel: Verbeteren van kwaliteit en passende zorg voor kinderen en gezinnen en op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. Dit heeft onder andere gevolgen voor de reikwijdte en de omvang van de Jeugdwet. De hoofdlijnen zijn vastgesteld door het rijk en worden nu landelijk verder uitgewerkt.
Vanaf 2026 tot en met 2030 wordt het toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming landelijk geïmplementeerd en verankerd. Het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is een plan voor de hervorming van de jeugdbescherming in Nederland. Het scenario streeft naar snellere, meer samenhangende en minder ingrijpende hulp aan gezinnen, met één regisseur per gezin en minder wisselingen van hulpverleners. Het doel is om kinderen veiliger en beter op te laten groeien, door eerder en effectiever samen te werken rond het gezin.

Voor het jeugddomein is grip krijgen op de stijgende uitgaven van gespecialiseerde jeugdhulp belangrijk. Belangrijke uitgangspunten zijn beschikbaarheid en continuïteit van hulp. Dit staat onder druk, mede door de krappe arbeidsmarkt. We zoeken met zorgaanbieders naar oplossingen hiervoor. Tegelijk blijven we sturen op kostenbeheersing. Specialistische jeugdhulp is een schaars goed en moet beschikbaar zijn voor de jeugdigen die dit het hardst nodig hebben. Het is daarom belangrijk dat we hulpvragen zo vroeg mogelijk signaleren en problemen zo klein mogelijk houden. Ook zetten we in op normaliseren en de-medicaliseren.
Uitdagingen die horen bij het gewone opvoeden en opgroeien kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht (normaliseren) van ouders en verwanten, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.
We investeren in preventie. We hebben praktijkondersteuners huisarts (POH's) jeugd en preventiewerkers in de gehele gemeente waar kinderen of ouders naartoe kunnen met hulpvragen. Wanneer ze merken dat meerdere ouders vragen hebben over een specifiek thema, organiseren zij een collectief aanbod.
Gespecialiseerde jeugdhulp is bedoeld voor, en blijft beschikbaar voor de complexere vraagstukken van jeugdigen.
We versterken voor de complexere vraagstukken van jeugdigen de (gemeentelijke) toegang en verbinden deze met partners uit de jeugdketen, zoals het voorliggend veld, voorschoolse voorzieningen en onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Een effectiever, mensgerichter en toekomstbestendig jeugdstelsel

Gelet op de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming moeten er stevige lokale teams worden gerealiseerd die dicht bij de gezinnen werken. Ze bieden zowel lichte als complexere ondersteuning, hebben regie over de hulp en werken nauw samen met zorg- en veiligheidspartners. De teams bestaan uit generalisten met toegang tot specialistische kennis, en zijn gericht op preventie, vroegsignalering en maatwerk. Ze zijn cruciaal om de druk op jeugdzorg te verlagen, hulp toegankelijker te maken en veiligheid en zorg beter te verbinden.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorontwikkelen van het preventieteam Maashorst

Het realiseren van stevige lokale teams past binnen pijler 4 (gebiedsgericht werken), met ondersteuning vanuit de pijlers 1, 3 en 6 voor methodiek, samenwerking en infrastructuur van het programma 'Toekomstbestendig Sociaal Domein'.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

In Maashorst groeien kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk op.

Dat doen ze thuis, bij hun eigen ouders. Hierbij ontwikkelen zij zich tot veerkrachtige (jong)volwassen die naar vermogen actief meedoen in de samenleving. Ouders zijn daarvoor primair verantwoordelijk. Het kan zijn dat de ontwikkeling van een jeugdige hapert of zelfs vastloopt en in het voorliggend veld niet opgelost kan worden. De toegang beoordeelt samen met ouders en jeugdige of gespecialiseerde jeugdhulp noodzakelijk is en geeft zo nodig een beschikking af.

Wat gaan we ervoor doen?

Zorgdragen voor een sluitende aanpak Jeugdhulpverlening

Wij zorgen voor passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin. Jeugdhulp die past bij de zwaarte en aard van de problematiek en die zo dichtbij mogelijk wordt ingezet.
We sluiten aan bij het onderwijs door het inzetten van aansluitfunctionarissen. We werken in de driehoek van jeugdige/gezin, jeugdprofessional en jeugdhulpaanbieder en kijken daarbij welke hulp het best past en in welke omvang. We blijven werken aan verbeteringen in het aanbod van jeugdhulp. dit doen we onder meer door te sturen op meer gezinsgerichte hulpverlening, meer ambulante hulp in de omgeving van de jeugdige en een betere ondersteuning van jongeren bij de stap naar zelfstandigheid als ze 18 jaar worden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het nieuwe Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp en Uitvoeringsplan Jeugdhulp

In 2026 geven we uitvoering aan het regionaal beleidsprogramma jeugdhulp. Het beleidsprogramma is bedoeld om richting te geven aan de regionale samenwerking ten aanzien van gespecialiseerde jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**15.401**	**15.510**	**11.614**	**10.992**	**10.969**	**10.925**
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	**4.449**	**3.491**	**3.654**	**3.647**	**3.647**	**3.647**
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	**20.639**	**21.681**	**21.767**	**21.675**	**21.675**	**21.675**
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	**12.644**	**13.481**	**13.642**	**12.978**	**12.898**	**12.907**
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	**1.904**	**3.157**	**3.012**	**3.035**	**3.061**	**3.061**
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	**16.713**	**17.824**	**18.447**	**18.132**	**18.362**	**17.748**
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	**20.721**	**21.680**	**22.244**	**22.190**	**21.952**	**21.951**
Totaal Lasten	**92.470**	**96.824**	**94.380**	**92.649**	**92.564**	**91.914**
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**6.838**	**2.573**	**1.597**	**1.456**	**1.475**	**1.475**
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	**19.156**	**18.610**	**18.617**	**18.567**	**18.567**	**18.567**
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	**322**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	**31**	**117**	**115**	**112**	**108**	**108**
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	**2.020**	**1.938**	**1.948**	**1.948**	**1.948**	**516**
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	**0**	**0**	**0**	**0**	**763**	**764**
Totaal Baten	**28.367**	**23.238**	**22.277**	**22.082**	**22.861**	**21.431**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**64.103**	**73.586**	**72.103**	**70.567**	**69.703**	**70.483**
Stortingen in reserves	3.617	818	818	818	818	0
Onttrekkingen uit de reserves	6.986	4.701	548	13	13	13
Totaal mutaties reserves	**-3.369**	**-3.883**	**270**	**805**	**805**	**-13**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**60.734**	**69.703**	**72.373**	**71.372**	**70.508**	**70.470**

Verbonden partijen Programma 6 Sociaal Domein

Gemeenschappelijke regelingen

- Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020

- Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noord oost(Regiotaxi)

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 6 Sociaal Domein

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Verordening maatschappelijke ondersteuning Maashorst per 1 januari 2024
- Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Maashorst 2024.2
- Beleidskader Sterke Sociale Basis
- Verordening Wet Inburgering gemeente Maashorst
- Preventief jeugdbeleid gemeente Maashorst
- Regionaal Beleidsprogramma Jeugd Regio Noordoost Brabant 2024 - 2028
- Verordening Jeugdhulp gemeente Maashorst 2024
- Mantelzorgbeleid Maashorst 'Zorg samen'
- Gezond en gelukkig oud in Maashorst 2023 - 2033

Verplichte BBV - indicatoren Programma 6 Sociaal Domein

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.)
- Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)
- Werkloze jongeren (% 16 tm 22 jarigen)
- Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)
- Lopende re-integratievoorzieningen (Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar)
- Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 tm 21 jarigen)
- Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugdhulp(% van alle jongeren tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugbescherming(% van alle jongeren tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)
- Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard ‘Waar staat je gemeente?’. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Werk en inkomen
- Gezondheid
- Jeugd en jeugdhulpverlening
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Het doel van Volksgezondheid is het bevorderen van de algehele gezondheid en het welzijn van de mensen die in ons land wonen. In Maashorst streven we naar 'positieve gezondheid' (= een benadering binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op beperkingen of ziekte). Mensen moeten om kunnen gaan met de uitdagingen op fysiek, emotioneel en sociaal gebied. Ze moeten zoveel mogelijk zelf de regie kunnen voeren over hun eigen leven. Preventieve maatregelen zijn dan ook voornamelijk gericht op de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving. Die leefomgeving bestaat onder andere uit school, werk, vrije tijd en de bereikbaarheid van deze locaties. Als beperkingen toenemen, wordt de leefwereld kleiner. Het is daarom belangrijk dat we als gemeente voorwaarden creëren die ervoor zorgen dat de gezonde leefomgeving bereikbaar blijft voor iedereen.

Ontwikkelingen Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

De effecten van klimaatverandering hebben een steeds grotere invloed op onze gezondheid en welzijn. Dit geldt met name voor kwetsbare mensen die zich moeilijk buiten hun eigen buurt kunnen verplaatsen. Maar het heeft ook bredere gevolgen. Denk bijvoorbeeld aan scholen met goede ventilatie, de kwaliteit van bedrijventerreinen en de mogelijkheid om te voet of per fiets naar winkels, werk, school en verenigingen te gaan.
In Nederland wordt gemiddeld bijna 6% van de ziektelast toegeschreven aan milieufactoren. Op lokaal niveau kan dit percentage sterk variëren, tussen de 4% en 14%. Dit zijn factoren waar individuele burgers weinig of geen invloed op hebben.

Een belangrijke partner voor ons op dit gebied van gezondheid is de GGD Hart voor Brabant. Wij geven als gemeente opdracht aan de GGD om verantwoordelijkheden uit te voeren die voortvloeien uit de Wet publieke gezondheid (WPG). De WPG is gebaseerd op preventie. Preventie kan zich richten op individuen of groepen, maar ook op de omgeving, zoals wijken en buurten. De GGD geeft advies aan de gemeente op verschillende terreinen:

- Leefstijl, inclusief het gebruik van middelen zoals roken, alcohol en drugs. Dit ligt onder andere vast in het gezondheidsbeleid en het preventief jeugdbeleid. Daar werken veel verschillende partners op het gebied van preventie aan mee, zoals Sportservice Noord-Brabant, Ons-Welzijn, Compass en wijkondersteuners.
- De inrichting van de omgeving wat betreft groen, beweging, hygiëne (afval, riolering, toezicht op risicovolle gebouwen, etc.), milieu (geluid, licht, etc.) en het binnenmilieu van openbare voorzieningen (zoals scholen met goede ventilatie). Dit is onderdeel van de werkwijze volgens de Omgevingswet, die vanaf 1 juli 2023 wordt toegepast.

De GGD heeft als belangrijkste taak ervoor te zorgen dat kinderen gezond zijn, en staat aan de lat om problemen vroegtijdig op te sporen en ouders te ondersteunen. De taken van de GGD die op maat gemaakt zijn voor individuele gevallen, vallen onder programma 6.

We hebben als gemeente een grote verantwoordelijkheid om de omgeving gezond en veilig te houden. We verzamelen en verwerken bijvoorbeeld afval en afvalwater en zorgen voor een goede leefomgeving bij ruimtelijke ontwikkelingen. We concentreren ons op vermindering van de hoeveelheid afval en afvalwater en op verbetering van de kwaliteit van het afval. Naast problemen zoals wateroverlast en droogte, heeft ook extreme hitte een grote invloed op de gezondheid en het comfort van onze leefomgeving. Door meer groen in de buurt, kunnen we bijdragen aan de aanpak van grotere uitdagingen zoals klimaatverandering, hitte, waterbeheer, biodiversiteit en gezondheid. Bij het ontwerpen en bouwen van onze woonomgeving kijken we dan ook zorgvuldig naar geschikte oplossingen, zodat na periodes van zware regenval, hitte en droogte de leefomgeving snel en gemakkelijk kan herstellen. Ook aan de sociale kant van klimaatverandering en hitte besteden we aandacht met het Lokaal Hitteplan.

We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ook promoten we maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) onder ondernemers en passen dit zelf toe in onze eigen organisatie. In 2020 hebben we als onderdeel van de Regio Noordoost-Brabant een plan ingediend bij de Rijksoverheid: de Regionale

Energiestrategie (RES) 1.0. Daarin staat beschreven hoe we gaan bijdragen aan de nationale doelstelling van CO2-reductie. Momenteel werken we aan een RES 2.0 om te voldoen aan onze regionale afspraken in de RES.

7.1 Volksgezondheid

Gemeenten hebben een wettelijke taak op het gebied van volksgezondheid. Tot dat taakveld behoren maatregelen om de gezondheid te beschermen van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Het monitoren van de gezondheidssituatie.
- Uitvoering van preventieprogramma's en vroegtijdige signalering van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren.
- Uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid.
- Bestrijding van infectieziekten en aanbod van vaccinaties.
- Het geven van voorlichting, advies en begeleiding.
- Het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders.
- Het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen.
- Het bevorderen van medisch milieukundige zorg.
- Het bevorderen van technische hygiënezorg.
- Het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen en ambulance.
- Het laten uitvoeren van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg.

Ontwikkelingen Volksgezondheid

Onze gezondheid is geen vanzelfsprekendheid. Dat de kwaliteit van ons voedsel en drinkwater is toegenomen, betekent niet automatisch dat we er een gezondere leefstijl op nahouden. Overgewicht, te weinig beweging, geen voedzame voeding, en infectieziektes behoren ook tot de kenmerken van deze tijd. Die kenmerken - in combinatie met de manier waarop we tegenwoordig (digitaal) met elkaar zijn gaan communiceren- hebben invloed op onze mentale veerkracht. Door de inzet van preventieve voorzieningen kunnen we een aantal van deze ontwikkelingen ombuigen.

We doen dat in het belang van onze inwoners, maar ook vanuit de overtuiging dat voorkomen -in alle opzichten- beter is dan genezen.

Daarom is gezondheid speerpunt van ons beleid. We willen dit onderwerp integraal (= vanuit alle mogelijke invalshoeken) benaderen en onderdeel maken van ál ons gemeentelijk beleid in samenwerking met de relevante partners.

In het fysieke domein is gezondheid al een integraal onderdeel van de Omgevingsvisie. We sturen hierbij nadrukkelijk op schone lucht en zuiver water. In het sociaal domein zien we eenzelfde beweging naar een integrale benadering van gezondheid.

We werken op verschillende bestuurlijke niveaus aan versterking van netwerken en aanleg van dwarsverbanden tussen de domeinen wonen, zorgen en leven. De projecten en acties die hieruit voortkomen, zouden dan ook op diverse plekken in deze programmabegroting moeten landen.

Wat willen we bereiken?

Vitaal oud(er) worden, mentale gezondheid versterken en gezondheidsverschillen verkleinen

De gemeente Maashorst wil activiteiten en netwerken stimuleren die een bijdrage leveren aan:

- vitaal oud(er) worden in een gezonde leefomgeving.
- versterking van mentale gezondheid.
- verkleining van gezondheidsverschillen tussen inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

Toewerken naar integraal gezondheidsbeleid

In 2026 geven we een vervolg aan de verdere implementatie en uitvoering van het integraal gezondheidsbeleid. We werken hierbij aan een gezonde leefomgeving, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het bevorderen van een gezonde leefstijl van onze inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Verder ontwikkelen van goede gezondheidspreventieprogramma's

Ook vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) werken we op regionaal en subregionaal niveau met de brede benadering van gezondheid. Het transformatieplan van het samenwerkingsverband Samen in Gezondheid (SIG) richt zich op drie speerpunten: 1. vitaal oud(er) worden, 2. mentale gezondheid en 3. werken vanuit de principes van positieve gezondheid. Die brede benadering zien we ook terug in de sterke sociale basis die lokaal gericht is op uitvoering van 'het Gezond en actief leven akkoord' (GALA). Hiermee sturen we op lokaal niveau op sterke gemeenschappen en een gezonde samenleving door de wisselwerking tussen formele en informele netwerken optimaal te benutten.

In deze aanpak wordt op alle niveaus gewerkt aan versterking van de samenwerking met partners en de bouw van een netwerk met partijen binnen het sociaal en medisch domein. Hiermee leggen de landelijke akkoorden (IZA en GALA) ook een directe lijn naar het rijksprogramma 'Wonen en Zorg voor ouderen' (WOZO).

Uitvoeringsprogramma

Nee

7.2 Riolering

Uit het oogpunt van volksgezondheid en veiligheid zorgen wij voor de afvoer van stedelijk afvalwater en afvloeiend hemelwater, en voor het grondwater. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor:

- inzameling en transport van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater.
- inzameling, transport en verwerking van hemelwater.
- voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater.
- bestrijding van verontreiniging van oppervlaktewater.
- de baten van riool- en waterzorgheffing voor niet-woningen en voor woningen.
- de kosten en invordering van de riool- en waterzorgheffing.

In het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) staat omschreven hoe we invulling geven aan de plicht die we hebben voor het zorgen voor het riool en de taken voor water.

Ontwikkelingen Riolering

Het klimaat verandert. Met als gevolg meer hitte, droogte en wateroverlast. In 2020 hebben we gekeken op welke plekken onze (woon)omgeving kwetsbaar is voor extreem weer. Het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) verplicht gemeenten om elke zes jaar dit onderzoek naar kwetsbare plekken te doen. In 2025 zijn we gestart met een nieuwe ronde stresstesten, zoals we die onderzoeken noemen. De uitkomsten gebruiken we bij overleggen met de omgeving en belanghebbenden, in onze gemeente en in de regio. De klimaatmonitor is een hulpmiddel om kwetsbare plekken in kaart te brengen.

Wat willen we bereiken?

Verbeteren van het functioneren van drukriolering en het lokaal vasthouden van regenwater in het buitengebied.

In het buitengebied ligt een ander soort riool dan in de gebouwde omgeving. Het vuile water wordt hier via pompen naar het riool in het centrum geduwd. Er is in deze buizen geen ruimte om ook regenwater mee te nemen. Daarom is het verboden regenwater aan te sluiten op dit riool. We weten door onderzoek in welke gebieden er nog verboden aansluitingen voor regenwater zitten. We laten eigenaren deze verbindingen afsluiten.

Wat gaan we ervoor doen?

Waar in het buitengebied nog regenwateraansluitingen zijn op het riool, gaan we op bezoek

We gaan het gesprek aan met de bewoners en leggen uit waarom het belangrijk is het regenwater op eigen grond op te vangen. Als de verbinding van het regenwater niet wordt afgesloten, leggen we een boete op.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een klimaat veerkrachtige inrichting van onze fysieke leefomgeving

We kijken samen waar het nodig is om maatregelen te treffen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat maatregelen nut hebben en dat ze betaalbaar zijn. Het belangrijkste punt bij hoe we omgaan met regenwater (hemelwaterbeleid), is dat we ‘water neutraal ontwikkelen'. Dit betekent dat er voor elke extra vierkante meter aan daken, tegels en inritten (verhard oppervlak) berging van water moet worden aangelegd. De berging moet minimaal 60 mm water (60 liter) per vierkante meter verhard oppervlak aan inhoud hebben. Vanuit deze berging moet het water in de bodem weg kunnen zakken.
Het werkt goed om het regenwater niet meer direct naar het riool te laten stromen. Daardoor verminderen de gevolgen van klimaatverandering . We bedoelen hier de regen die op onze daken en inritten valt, maar ook op de wegen en voetpaden. We leggen projecten aan om het regenwater te verzamelen, te bergen en in de bodem te laten zakken. Of als dit niet snel genoeg lukt, om dit water naar een plek te laten stromen waar het geen overlast geeft.

Wat gaan we ervoor doen?

We onderzoeken of onze leefomgeving weerbaar is tegen extreem weer

We doen in 2026 stresstesten van onze fysieke leefomgeving. Dit zijn modelmatige analyses over hoe onze fysieke leefomgeving reageert bij extreme weersomstandigheden als waterveiligheid, wateroverlast en droogte. Dit zijn de drie thema’s die impact hebben op het water er riolering. We bouwen verder op de eerste stresstesten van 6 jaar geleden (2020) en actualiseren dit naar de laatste stand van het klimaat. Het rapport van het IPCC uit 2022 over ‘wereldwijde klimaatverandering 2022’ is door KNMI in 2023

vertaald naar de situatie voor Nederland. Er zijn een aantal klimaatscenario's uitgewerkt, die als uitgangspunt dienen voor onze nieuwe ronde van stresstesten. Naast klimaatdoelstellingen zal er de komende jaren veel aandacht uitgaan naar de doelen van Europese Kader Richtlijn Water (KRW). We gebruiken de stresstesten ook om inzicht te krijgen in voortgang op doelen van de KRW. Uitkomsten van de stresstesten geven input voor het in samenhang prioriteren van maatregelen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

7.3 Afval

Het inzamelen en laten verwerken en/of recyclen van huishoudelijk afval is onderdeel van onze dienstverlening. We heffen voor deze dienstverlening de afvalstoffenheffing.

Ontwikkelingen Afval

De wereld is in beweging. De wereldbevolking neemt toe en ook onze welvaart groeit. Voor onze materiële behoeften en de technologische ontwikkelingen doen we een steeds groter beroep op grondstoffen en materialen. Dat beroep is veel groter dan de planeet ons kan bieden. Het laat onze kwetsbaarheid en afhankelijkheid zien. We zijn bovendien ook vaak afhankelijk van grondstoffen uit andere landen en dat maakt ons extra kwetsbaar. Dat dwingt ons tot actie. We moeten slimmer en efficiënter omgaan met grondstoffen en materialen. Omschakeling naar een circulaire economie, waarin sprake is van volledig hergebruik, helpt hierbij. Daarom werkt de Rijksoverheid samen met het bedrijfsleven en kennisinstituten om zuiniger en slimmer met grondstoffen om te gaan. Het doel: Nederland is volledig circulair in 2050.

Dat is haalbaar. Bijvoorbeeld door producten beter te ontwerpen en produceren, door milieubelastende producten niet meer te kopen, door ze te delen, en door ze langer en intensiever te gebruiken, bijvoorbeeld door reparatie. Ook helpt het als we de grondstoffen van de producten recyclen en niet-hernieuwbare grondstoffen of grondstoffen met een grote milieudruk vervangen door hernieuwbare grondstoffen, secundaire grondstoffen of andere primaire meer algemeen beschikbare grondstoffen met minder milieudruk.

Sinds 2019 wordt jaarlijks het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie gepubliceerd. Daarin staat beschreven welke acties we moeten uitvoeren om de transitie te realiseren naar een circulaire economie. Voor ons als gemeenten staat daar bijvoorbeeld in:

- We moeten méér, maar ook beter (kwalitatief) huishoudelijk afval scheiden.
- We moeten zelf ook secundaire grondstoffen gaan toepassen.
- We moeten afval voorkomen.

Zo kunnen wij als gemeente een bijdrage leveren aan de gewenste verandering om te komen tot een circulaire economie.

Wat willen we bereiken?

We willen onze afvalinzameling uniformiseren en dat er meer afval wordt gescheiden en voor recycling beschikbaar komt.

Belangrijk is dat de gescheiden grondstoffen van voldoende kwaliteit zijn om gerecycled te kunnen worden. In 2028 willen we dat de hoeveelheid restafval per inwoner is verminderd van 158 tot 80 kilo – een eerste stap richting een circulaire economie in 2050.

Wat gaan we ervoor doen?

Optimaliseren papierinzameling

We gaan de papierinzameling in Maashorst in 2026 evalueren. We kijken hierbij naar de efficiëntie en of de kosten in verhouding zijn met de in te zamelen hoeveelheden. We gaan beoordelen of de huidige inzamelmethode de meest geschikte is om zo optimaal mogelijk papier gescheiden in te zamelen. En we gaan daar waar nodig een verbeterplan opstellen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Optimaliseren afvalinzameling bij hoogbouw

We gaan de afvalinzameling bij de hoogbouw in 2026 evalueren. We kijken hierbij naar de efficiëntie en of de kosten in verhouding zijn met de in te zamelen hoeveelheden. We gaan beoordelen of de huidige inzamelmethode de meest geschikte is om zo optimaal mogelijk alle afvalstromen gescheiden in te zamelen. En we gaan daar waar nodig een verbeterplan opstellen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering uitvoeringsprogramma Van Afval naar Grondstof

We voeren het uitvoeringsprogramma 'Van Afval Naar Grondstof' uit, waarin we invulling geven aan het doel om de hoeveelheid afval per inwoner terug te dringen. In 2025 zijn een aantal zaken uitgevoerd: de afvalinzameling in Reek, Schaijk en Zeeland is gelijkgetrokken met de rest van Maashorst, is de textielinzameling vanwege wetgeving onder de loep genomen, is de meerjarig 'Bewust minder afval' campagne gestart, en is in alle kernen de mobiele milieustraat ingevoerd om het scheiden van recyclebare materialen te vergemakkelijken. In 2026 evalueren we in de inzamelresultaten.

Uitvoeringsprogramma

Nee

7.4 Milieubeheer

Tot onze gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving behoren onder meer:

- (kwalitatieve) Bescherming en sanering van de bodem.
- Bescherming van de atmosfeer.
- Beheersing van geluidhinder.
- Bescherming tegen straling.
- Verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven.
- Ongediertebestrijding.
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) .
- Treffen van maatregelen om de effecten van klimaatverandering te beperken (klimaatadaptatie).
- Werken volgens de principes van de circulaire economie.
- Uitvoering 'Schone lucht-akkoord'.
- Regie op de uitvoering van de energietransitie.

We houden toezicht op bedrijfsactiviteiten en zorgen voor de inzameling van afval en afvalwater. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen krijgt milieu veel aandacht, bijvoorbeeld op het gebied van geluid,

luchtkwaliteit, volksgezondheid in relatie tot veehouderijen, bodemkwaliteit, externe veiligheid (bv. transport en opslag gevaarlijke stoffen, straling door hoogspanningsmasten).

Ontwikkelingen Milieubeheer

Gezondheid is een belangrijk thema in onze leefomgeving. Dit komt terug in de transitie van de landbouw, maar ook in onze omgevingsvisie. In deze visie zijn bodem en water leidende principes bij het vormgeven van ruimtelijke ontwikkelingen. Gerelateerd aan gezondheid zijn geluid en geluidbeleving belangrijke onderwerpen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde langs autowegen, maar ook bij de vliegbewegingen rondom vliegbasis Volkel.

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We proberen daarbij optimaal gebruik te maken van de (financiële) mogelijkheden die worden geboden. Zelf zorgen we ervoor dat het 'Schone lucht-akkoord' een vast onderdeel is van al onze beleidskeuzes.

Het is verder een gemeentelijke taak om te zorgen voor de opvang van zwerfdieren en bestrijding van ongedierte. Hierover hebben we afspraken gemaakt met partijen die hierin voorzien.

De internationale Sustainable Development Goals (SDGs), ofwel duurzaamheidsdoelen, en het Nationaal Klimaatakkoord vormen minimaal de uitgangspunten voor ons duurzaamheidsprogramma. Daarmee geven we breed invulling aan de duurzaamheidsagenda's. De SDGs vormen in de opzet en de monitoring het vertrekpunt. Naast Energie en Warmte focussen we op thema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit, grondstoffen en materialen.

Woningen, bedrijven en vervoer moeten duurzamer worden, met een lager energieverbruik. Ook moet de gebruikte energie hernieuwbaar zijn. Dat is een grote opgave die we moeten combineren met andere grote opgaven, zoals de adaptatie aan een ander klimaat, de transitie van het landelijk gebied, de herstructurering van woonwijken en bedrijfsterreinen en het versterken van de biodiversiteit. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat we inwoners bij deze veranderingen betrekken en samen vorm en invulling geven aan deze opgaven.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker voor bedrijven, omdat opdrachtgevers hier steeds hogere eisen aan stellen. Ook wij geven daar invulling aan.

We treffen maatregelen om de invloed van klimaatverandering op ons dagelijks leven zoveel mogelijk te beperken.

Wat willen we bereiken?

Duurzame ontwikkeling

Samen met onze inwoners willen we van Maashorst een duurzame en groene gemeente maken. We hechten belang aan inclusiviteit (= iedereen kan meedoen). Daarom besteden we speciale aandacht aan inwoners met een laag inkomen en het voorkomen van energiearmoede. Bij de uitvoering van ons energieprogramma werken we samen met de regio aan de Regionale Energie Strategie (RES). Binnen de mogelijkheden van de huidige beperkte netwerkcapaciteit, richten we ons op oplossingen voor zowel inwoners als bedrijven. Voor wat betreft de gebouwde omgeving zetten we in op zowel energiebesparing (bijvoorbeeld door gerichte isolatie en het dichten van kieren) als de overgang naar duurzame warmte. We bieden extra ondersteuning in lijn met het nationale isolatieprogramma en we verkennen de mogelijkheden van andere energiedragers.
Als gemeente streven we ernaar om zelf het goede voorbeeld te geven door ons gemeentelijk vastgoed energieneutraal te maken.

Klimaatadaptatie is een overkoepelend thema dat we belangrijk vinden.

We ontwikkelen instrumenten waarmee we kunnen beoordelen of onze maatregelen effectief zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

We brengen de mogelijkheden voor een lokaal energiebedrijf in beeld

De beweging naar lokale duurzame energie is in ontwikkeling. Een lokaal energiebedrijf kan mogelijk een waardevolle bijdrage leveren aan onze energietransitie. Daarom brengen we momenteel de mogelijkheden van een dergelijk bedrijf in beeld. Dit traject zal, afhankelijk van de verdere ontwikkelingen rondom lokaal opgewekte duurzame energie voldoende handvatten bieden om op termijn een zorgvuldige afweging te kunnen maken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We maken ons eigen gemeentelijke vastgoed energieneutraal

We stellen in 2025 een uitvoeringsplan op voor verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen. Verduurzaming wordt hierdoor een onderdeel van het meerjaren-onderhoudsplan en de meerjaren-begroting. We ronden het project ‘verduurzaming sporthal de Stigt’ af.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We zorgen voor lokale initiatieven voor zonneparken in onze gemeente, bij voorkeur op daken.

Eind 2025 openen we de tweede opstellingsronde 'tender zon-op-land'. Daarnaast hebben we de potenties in beeld gebracht voor alle treden van de zonneladder, zoals zon op grote daken, parkeerplaatsen, restgronden en water. Ondanks de problematiek rondom de netcongestie gaan we bekijken wat er mogelijk is op deze treden van de zonneladder.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan ons aanpassen aan een veranderend klimaat

Vanaf 2026 geven we verdere uitvoering aan de doelen uit duurzame doelenagenda 'Veerkrachtig & Soortenrijk'. Dat doen we door uitgangspunten en maatregelen mee te nemen in lopende projecten. Daarnaast wordt ingezet op communicatie om inwoners te informeren en stimuleren bij te dragen aan de gestelde doelen. Ook krijgt klimaat(adaptatie) een plek in de verschillende nog op te stellen programma's.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We ontwikkelen een lokale aanpak voor isolatie en energiebesparing

In 2026 zetten we vol in op de isolatie van woningen. Maashorst neemt deel aan het regionale isolatieprogramma Meerjarig Collectief Ontzorgen (MCO-aanpak), die in 2025 is ontwikkeld.
Het isoleren gebeurt in lijn met het Nationaal Isolatieprogramma en binnen de kaders van het Natuurvriendelijk Isoleren. Met communicatiecampagnes brengen we nut en noodzaak van energiebesparing en isolatiemogelijkheden onder de aandacht en activeren we onze inwoners om, met de ontzorging en steun van de MCO-aanpak, hun woning te verduurzamen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan gebouwen natuurvriendelijk isoleren

In 2026 ontwikkelen we ons 'Soortenmanagementplan' (SMP) verder door. Dit plan volgt uit een verplichting vanuit de Omgevingswet Natuur. De verblijfplaatsen van diersoorten die gebruik maken van daken en spouwen (mus, huis- en gierzwaluw en verschillende soorten vleermuizen) worden aangetast bij de uitvoering van isolatiemaatregelen. Het SMP leidt tot een collectieve vrijstelling voor het uitvoeren van isolatiemaatregelen. De huidige planning is dat die collectieve vrijstelling in 2026 van kracht wordt.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan samen met wijken en buurten uitvoeringsplannen maken voor duurzame verwarming.

Gemeenten hebben de regie in het gebiedsgericht en planmatig verduurzamen en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Een (Wijk)uitvoeringsplan in dit kader is een plan om de gebouwen in een wijk (of ander gebied) aardgasvrij te maken, met voldoende isolatie als tussenstap. In 2026 zetten we het ingezette werk aan wijkuitvoeringsplannen Reek en Melle in participatie met deze wijken voort en pakken we minimaal één nieuw wijkuitvoeringsplan op. Welke wijk wordt opgestart moet nog worden bepaald.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We versterken onze samenwerking met de woningbouwcorporaties

In 2025 is het duurzaamheidsakkoord met onze woningcorporaties gesloten. In 2026 gaan we de acties uit het Duurzaamheidsakkoord met de woningcorporaties verder vormgeven en uitvoeren.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We brengen de mogelijkheden voor het stimuleren van bio-based en circulaire materialen in beeld.

De opinienota Biobaed bouwen is opgesteld en aangeboden aan de commissie REF. Op 19 juni heeft de commissie REF de opinienota Biobased bouwen besproken.

De input van deze bespreking wordt meegenomen in de Duurzame Doelen Agenda 'Materialen en Grondstoffen'.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stimuleren het integraal werken aan duurzame ontwikkelingsdoelen.

De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn het kompas voor het werken aan duurzame ontwikkeling en brede welvaart. Ze helpen om in samenhang te werken aan duurzame doelen.

Momenteel wordt er gewerkt aan een projectopdracht om te komen tot een implementatieplan voor het werken aan de SDG’s. De directie heeft daar eind juni randvoorwaarden voor meegegeven.

In het implementatieplan wordt aangegeven hoe de SDG's worden geborgd in de organisatie, waarbij ook aandacht is voor de bestuurlijke organisatie.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stellen een warmteprogramma op

‘Gemeente Maashorst werkt aan een plan om woningen en gebouwen stap voor stap beter te isoleren om uiteindelijk uiterlijk in 2050 van het aardgas af te halen. Dit plan heet het warmteprogramma, de opvolger van de Transitievisie Warmte uit 2021. Het biedt duidelijkheid en handelingsperspectief voor professionele partners, en voor bewoners, ondernemers en andere gebouweigenaren. Het warmteprogramma moet uiterlijk 31 december 2026 door het college worden vastgesteld en wordt vervolgens elke 5 jaar geactualiseerd.’

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stellen een update van het uitvoeringsplan verduurzaming gebouwde omgeving op

Het Warmteprogramma (Wp) zal in 2026 worden vastgesteld. Dit is een verplichting die volgt uit de Omgevingswet. Het Wp is de opvolger van de Transitievisie Warmte (TVW) uit 2021. Als gevolg van deze beleidsupdate zal het Uitvoeringsplan Verduurzaming Gebouwde Omgeving 2023 tot en met 2026 aan de hand van het Warmteprogramma worden geupdate. In 2026 zal hiermee een start worden gemaakt.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Transitie van het landelijk gebied

We zoeken naar een nieuwe balans tussen wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Daarbij staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (leefbaarheid en gezondheid) voorop. De transformatie van het landelijk gebied kan in onze ogen alleen slagen als we verbinding creëren en samenspel tussen de bewoners en gebruikers. We willen -in samenwerking met partners– goede gesprekken over de stikstofproblematiek mogelijk maken met het gebied en de sector, en waar nodig daarvoor het initiatief nemen. We willen oplossingen realiseren voor de knelpunten rond ammoniak, stank en gezondheid van mens en dier. We richten ons als eerste op de voormalige Landbouw Ontwikkel Gebied (LOG)-gebieden Graspeel en Odiliapeel.

Wat gaan we ervoor doen?

We blijven in gesprek met belanghebbenden over stikstof e.d.

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We maken daarbij gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel, de Brabantse Aanpak Landelijk Gebied en de financiële mogelijkheden die daaruit voorkomen. Om de doelen voor het landelijk gebied concreet te maken en om opgaven en initiatieven te verbinden, wordt met de gemeente Land van Cuijk een integraal gebiedsproces gestart voor het noordelijke deel van de Peel, oftewel De Noordelijke Peelpoort.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We zorgen voor een beleidsprogramma Landelijk Gebied

We hebben voorbereidingen gestart om te komen tot een Programma 'Integraal werken aan een Vitaal Landelijk Gebied". De gevraagde budgetten zijn in de begroting opgenomen en deze zetten we in voor verbetering en versnelling van de uitvoering.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We blijven aangehaakt bij de landelijke, provinciale en regionale stikstofaanpak

We maken gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel en het Brabantse Aanpak Landelijk Gebied (ALG) en de financiële mogelijkheden die daaruit voorkomen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We putten uit twee pilots voor meting en streefwaardebepaling van milieubelasting (geur en ammoniak). Daarbij benutten we de kennis uit de regio

Een mobiel meetstation in de Graspeel heeft onverklaarbare pieken ammoniak gemeten. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat nieuwe metingen geen werkbare oplossingsrichtingen biedt voor het terugdringen van de ervaren geurhinder in het gebied. Om de ervaren overlast beter in kaart te brengen en mogelijke oplossingen te verkennen, wordt onderzocht of er draagvlak is voor een belevingsonderzoek.

Uitvoeringsprogramma

Ja

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van:
- Lijkbezorging: begraven, herbegraven en opgraven op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden.
- Asbezorging op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden.
- Vergunningverlening opgravingen algemene begraafplaatsen en parochiebegraafplaatsen.
- Vergunningverlening grafbedekkingen en gedenkplaten urnennissen.
- Verloven tot lijkbezorging en verloven tot crematie.
- Lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden).
- Baten begraafplaatsrechten.
- Baten afkoopsommen onderhoud.

Ontwikkelingen Begraafplaatsen en crematoria

De laatste jaren neemt de voorkeur om overledenen te begraven op traditionele begraafplaatsen af. De vraag naar crematies is nog altijd hoog en de behoefte aan natuur(lijker) begraven neemt toe. Dat geldt ook voor de wens om nabestaanden niet of minder te belasten met het onderhoud van de graven.
Door het lagere aantal traditionele begrafenissen staat de gewenste mate van kostendekking van de gemeentelijke begraafplaats steeds meer onder druk.

Wat willen we bereiken?

Vanuit een geharmoniseerde begraafplaatsverordening willen we onze begraafplaatsen toekomstbestendig maken.

Onderzoeken naar de mogelijkheden om de begraafplaatsen op een andere manier vorm te geven en in te spelen op de ontwikkelingen. Bij de huidige ontwikkelingen is de trend te zien dat steeds minder mensen worden begraven en veel bestaande graven worden geruimd. In 2025 zijn de eerste stappen gezet in de aanpassing van de begraafplaats in Uden, met als doel deze toekomstbestendiger te maken.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2025 wordt vervolg gegeven van de herinrichting van de Udense begraafplaats die inspeelt op de veranderende tendensen.

De laatste jaren neemt het begraven op traditionele begraafplaatsen af. De vraag naar crematies is nog altijd hoog en de behoefte aan natuur(lijker) begraven neemt toe. Dat geldt ook voor de wens om nabestaanden niet of minder te belasten met het onderhoud van de graven.
Door het lagere aantal traditionele begrafenissen staat de gewenste mate van kostendekking van de gemeentelijke begraafplaats steeds meer onder druk.

In 2025 is gestart met het ontwerp van de herinrichting en de uitwerking daarvan. De tweede helft van 2025 wordt de uitvoering opgestart en zal doorlopen tot maart 2026. Het project loopt daarmee door in 2026.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	**3.364**	**3.579**	**3.588**	**3.578**	**3.578**	**3.578**
7.2 Riolering	**5.913**	**6.375**	**6.351**	**6.380**	**6.379**	**6.377**
7.3 Afval	**9.227**	**8.328**	**8.443**	**8.422**	**8.421**	**8.421**
7.4 Milieubeheer	**5.722**	**12.433**	**5.663**	**5.463**	**5.463**	**5.288**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**535**	**400**	**409**	**411**	**408**	**404**
Totaal Lasten	**24.762**	**31.116**	**24.454**	**24.255**	**24.249**	**24.069**
Baten						
7.1 Volksgezondheid	**414**	**349**	**245**	**235**	**235**	**235**
7.2 Riolering	**6.586**	**6.901**	**6.920**	**6.950**	**6.950**	**6.950**
7.3 Afval	**8.788**	**8.762**	**8.963**	**8.943**	**8.943**	**8.943**
7.4 Milieubeheer	**1.578**	**7.147**	**1.064**	**1.064**	**1.064**	**1.064**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**245**	**283**	**287**	**287**	**287**	**287**
Totaal Baten	**17.612**	**23.442**	**17.478**	**17.479**	**17.479**	**17.479**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**7.150**	**7.674**	**6.975**	**6.776**	**6.770**	**6.590**
Stortingen in reserves	159	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	1.096	82	13	13	13	13
Totaal mutaties reserves	**-937**	**-82**	**-13**	**-13**	**-13**	**-13**
Geraamd resultaat inclusief	**6.213**	**7.591**	**6.962**	**6.763**	**6.757**	**6.577**

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
mutaties reserves						

Verbonden partijen Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Gemeenschappelijke regelingen

- GGD Hart voor Brabant
- Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Beleidsplan Van Afval naar Grondstof, Maashorst
- Duurzame Doelen Agenda Warm & Comfortabel
- Duurzame Doelen Agenda Veerkrachtig & Soortenrijk
- Uitvoeringsregel voor kleinschalige zonne-energie installaties, windwokkels en kleinschalige windturbines
- Verordening fysiek leefomgeving

Verplichte BBV - indicatoren Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Omvang huishoudelijk restafval
- Hernieuwbare elektriciteit

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Duurzame leefomgeving
- Energietranisatie
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bij ruimtelijke beleidsontwikkeling werken we aan omgevingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook onderwerpen als de grondexploitatie, de Omgevingswet en 'vergunningverlening, toezicht en handhaving' (VTH) deel uit van dit programma.

8.1 Ruimtelijke ordening

Dit taakveld gaat over de ruimtelijke ordening, de implementatie van de Omgevingswet (die op 1 januari 2024 in werking is getreden) en gebiedsontwikkelingen. De Omgevingswet vervangt diverse wetten en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering, waarbij de leefomgeving centraal staat.
Bij gebiedsontwikkeling gaat het om het verbinden van functies, disciplines, partijen, belangen en geldstromen, met het oog op de (her)ontwikkeling van een gebied. Het gaat daarbij niet om één specifiek omgevingsaspect, maar om verschillende aspecten die we in samenhang, integraal tegen elkaar af moeten wegen. Het uiteindelijke resultaat moet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

Ontwikkelingen Ruimtelijke ordening

De invoering van de Omgevingswet heeft grote impact op de manier waarop ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vorm krijgen. De Omgevingswet gaat namelijk uit van uitnodigingsplanologie, waarbij initiatieven niet op voorhand worden uitgesloten. Als gemeente geven we op hoofdlijnen aan waar we ruimtelijk gezien veranderingen willen en waar niet. Daarmee beschermen we omgevingswaarden voor de langere termijn. We nodigen burgers en ondernemers uit om met initiatieven te komen en stellen ons daarbij faciliterend op. We maken daarbij gebruik van verschillende instrumenten, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan, vergunningverlening en toezicht en handhaving. En we kijken ook naar andere aspecten van de leefomgeving, zoals gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, natuur, wonen en werken. Dat doen we om de omgevingskwaliteit te verbeteren. Participatie en de omgevingsdialoog maken deel uit van het proces om tot goede afwegingen te komen.

Wat willen we bereiken?

Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling

In de omgevingsvisie van Maashorst hebben we een beeld van de toekomst van onze gemeente geschetst. De omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving: alles wat we buiten zien, horen, ruiken of op een andere manier ervaren. In de omgevingsvisie liggen onze ambities en beleidsdoelen vast voor de fysieke leefomgeving. De visie is daarmee een overkoepelende visie.

Wat gaan we ervoor doen?

We actualiseren de archeologische verwachtingskaarten

We gebruiken nieuwe methodes waarmee we de te verwachten archeologische waarden beter kunnen voorspellen dan de huidige, verouderde kaarten. Door deze actualisatie zorgen we dat we bij ontwikkelingen gerichter archeologisch onderzoek kunnen laten uitvoeren. Zo maken we het voor inwoners en ontwikkelaars makkelijker om nieuwe ontwikkelingen voor elkaar te krijgen.

We zorgen er ook voor dat de archeologische verwachtingskaarten en de bijbehorende regels in het omgevingsplan verwerkt worden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stellen een ontwikkelperspectief op voor de kern Volkel

De kern Volkel wil, aldus de Dorpsraad Volkel, graag aan de slag met de leefbaarheid van de kern Volkel. Hiervoor bestaat al lange tijd de wens om een visie voor de kern Volkel te maken die ingaat op leefbaarheid, woningbouw, sociale cohesie, voorzieningenniveau enzovoort. Deze wens is ook onderdeel van het Kernen-CV Volkel.

In 2025 hebben we een start gemaakt met de totstandkoming van dit ontwikkelperspectief. In 2026 vindt de nadere uitvoering van het 'Ontwikkelperspectief Volkel' plaats.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Implementatie van de Omgevingswet

We zorgen voor een soepele invoering van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. Daarbij nemen we alle aspecten in de fysieke leefomgeving mee. Onze speerpunten daarbij zijn: vormgeving van participatie in ruimtelijke processen, digitalisering, vereenvoudiging van processen en deregulering. En ook zetten we vervolgstappen in het ‘Anders Werken’, waarbij we vanuit een positieve houding proberen initiatieven mogelijk te maken.

Wat gaan we ervoor doen?

Regels voor verbouwingen zijn versoepeld

We zorgen voor een goede voorlichting vanuit de frontoffice en begeleiding vanuit omgevingsadviseurs om de initiatiefnemer wegwijs te maken in de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor verbouw

Uitvoeringsprogramma

Ja

We blijven ‘Anders Werken’

- We gaan vastgestelde omgevingsvisie uitwerken naar beleidsprogramma's.
- Vanuit het tijdelijk omgevingsplan bouwen we verder aan een casco-omgevingsplan (naar verwachting eind 2026 gereed) en daarna aan eerste definitief omgevingsplan, inclusief verordeningen en beleidsregels (eind 2031 moet het omgevingsplan gereed zijn).
- We blijven het nieuwe proces ruimtelijke initiatieven monitoren, evalueren en stroomlijnen. Het verloopt volledig digitaal.
- We voeren toezicht en handhaving uit zoals is voorgeschreven door de in werking getreden Wet Kwaliteitsborging.
- Het anders werken heeft vorm gekregen in onder meer de Intake- en Omgevingstafel. Die gaan we verder doorontwikkelen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

8.2 Grondexploitatie (woningbouw)

Dit taakveld heeft betrekking op de grond die bestemd is voor woningbouw (bedrijventerreinen staan beschreven onder programma 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur). Alle activiteiten die een gemeente daarvoor uitvoert, vatten we samen onder de term grondexploitatie (afgekort grex). Het gaat dan specifiek om activiteiten waarbij de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling maakt de gemeente onder andere een begroting. Hierin staan alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst. Daarbij houden we rekening met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen Grondexploitatie (woningbouw)

Het Grondbedrijf van onze gemeente heeft per 1 januari 2026 13 actieve grondexploitaties voor woningbouw. Naast de projecten van de gemeente worden ook woningbouwlocaties ontwikkeld door andere partijen. Die worden met een zogenaamde anterieure overeenkomst vastgelegd. De uitvoeringfase is per locatie anders. De samenstelling van het woningbouwprogramma staat beschreven onder programma 8.3 Wonen en Bouwen. De voortgang van de gemeentelijke locaties lichten we jaarlijks twee keer toe aan de gemeenteraad: in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.
Een grondexploitatie start nadat de gemeenteraad deze heeft vastgesteld. Dat is vaak direct verbonden met een omgevingsplanwijziging. Dit betekent dat zowel het bouwprogramma als de gebiedsinrichting worden vastgelegd. De grondexploitatie is de financiële onderbouwing van de ambities die in het omgevingsplan zijn beschreven.
Het Grondbeleid is faciliterend voor gemeentelijke beleidsdoelen. Dit betekent dat het Grondbedrijf geen zelfstandige beleidsdoelen heeft, maar ondersteunt om beleidsdoelen te realiseren.
De voortgang van alle grondexploitaties beschrijven we in het Meerjarenprogramma (MJP) Grondbedrijf.
Voor strategische grondaankopen heeft de gemeenteraad een speciaal krediet beschikbaar (dat noemen we: revolverend krediet). De gemeente kan dit krediet gebruiken om strategische ontwikkellocaties te kopen en tot het moment van ontwikkelen te beheren (de strategische grondvoorraad). Zoals in het grondbeleid is vastgelegd, wordt de gemeenteraad actief geïnformeerd als er sprake is van een strategische aankoop.

8.3 Wonen en bouwen

Onze taken op het gebied van Wonen en bouwen hebben betrekking op:
- omgevingsrecht, ofwel vergunningsverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- wonen. Dat wil zeggen: woningmarkt, demografie, woningbehoefte en woningbouw
- transformatie van gebieden
- locaties en leegstand, evenals herbestemming van vastgoed.

Ontwikkelingen Wonen en bouwen

Belangrijke demografische ontwikkelingen voor het thema 'wonen' zijn:

- de vergrijzing van de bevolking
- de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens
- de beweging vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) om steeds meer ‘zorg aan huis’ te leveren, zodat verhuizing naar een instelling niet nodig is.

Een belangrijke ontwikkeling op het gebied van ruimtelijke ordening is de Verstedelijkingsstrategie. Die beschrijft op hoofdlijnen de koers voor de ontwikkeling van Brabantse steden en dorpen. Voor het bewaken

van de leefbaarheid in de dorpen wordt ook gewerkt aan een dorpenstrategie. Beide documenten besteden aandacht voor verduurzaming en efficiënt ruimtegebruik.

Bij de thema's herstructurering en verduurzaming van het bestaande aantal woningen in Maashorst (ook wel 'woningvoorraad' genoemd), richten we ons niet alleen op verdichting van bebouwd gebied, maar ook op verlichting van de woonlast voor bewoners.

Vanuit de Regionale Woondeal werken we samen met andere partijen om de druk op de woningmarkt te verlichten en veranderingen in wet- en regelgeving (zoals de Wet versterking regie op de volkshuisvesting en de Huisvestingswet) gezamenlijk te vertalen naar een huisvestingsverordening met onderliggend urgentiebeleid.

Deze ontwikkelingen komen voort uit het Rijksprogramma Wonen en Zorg voor ouderen (WOZO). Daarmee is er een basis voor het koppelen van wonen aan zorg. Wonen omvat immers meer dan volkshuisvesting.

Wat willen we bereiken?

Een circulaire woonomgeving en circulaire woningbouw(projecten)

We hebben oog voor toekomstige generaties. We bouwen duurzaam en CO2-neutraal en we creëren een leefbare en klimaatbestendige woonomgeving. Dat betekent dat we onder meer kansen pakken om onze groene identiteit te versterken. We borgen ruimtelijke kwaliteit. En we pakken kansen om circulariteit te vergroten en onze ecologische voetafdruk te verkleinen. Ook marktpartijen met wie we samenwerken, dagen we uit tot het leveren van maatschappelijke meerwaarde en kwaliteit.

Wat gaan we ervoor doen?

We stimuleren het bouwen van circulaire woonmilieus en woningbouw(projecten)

In 2025 hebben we een duurzaamheidsakkoord gesloten. In 2026 voeren we het duurzaamheidsakkoord uit.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Er is ruimte voor innovatie (vernieuwende initiatieven) op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaatneutraal bouwen

We faciliteren innovatieve woningbouwinitiatieven op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaat neutraal bouwen. We benutten kansen om circulariteit te vergroten en onze ecologische footprint te verkleinen. We zijn daarbij afhankelijk van initiatieven die we van buiten ontvangen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We onderzoeken de cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst, met een voorstel tot bescherming

We willen op gepaste wijze voor ons erfgoed zorgen. We hebben daarom in 2024 eerst een cultuurhistorische inventarisatie uitgevoerd. Die inventarisatie laat zien wat we aan cultuurhistorische waarden in de gemeente hebben. Dit biedt de basis voor de bescherming van ons erfgoed.

Volgens de werkwijze van de Omgevingswet laten we erfgoedbeleid onder het thema ruimtelijke kwaliteit vallen. In de uitwerking van het beleid voor ruimtelijke kwaliteit zorgen we daarom dat de juiste cultuurhistorische waarden beschermd worden, en dat dit op de juiste manier geborgd wordt.

Daarnaast stellen we eisen op voor het aanwijzen van beeldbepalende panden in de gemeente, in verband met de mogelijkheden voor splitsing in het buitengebied.

Een ander onderdeel van het beschermen van de cultuurhistorische waarden in de gemeente is het behouden van kerkgebouwen. Zo behouden we niet alleen een mooi aanbod van kunst en cultuur, maar ondersteunen en faciliteren we ook herbestemming van kerken.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod per kern voor alle doelgroepen

We sturen op kwalitatieve aspecten van de woningen én de omgeving ervan. De ‘klant’ staat daarbij centraal. We noemen dat vraaggericht ontwikkelen en bouwen. We zetten in op het beter benutten van de bestaande woningvoorraad en verbetering van aspecten waarin de bestaande voorraad nu nog niet of onvoldoende voorziet.

Wat gaan we ervoor doen?

We professionaliseren de huisvesting van arbeidsmigranten in Maashorst

Het geactualiseerde beleid 'Uitvoeringsregels huisvesting van internationale werknemers' is vastgesteld en gaan verder met de implementatie van het opgenomen vergunningstelsel en gebruik Digitaal Nachtregister.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We stimuleren bewonersinitiatieven en initiatieven voor de behoefte aan kleinschalige woningbouw voor onder meer jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare groepen

Op basis van het 'Beleidsprogramma wonen en zorg' (ook wel woonzorgvisie genoemd) toetsen we woningbouwinitiatieven. Daarbij zijn we afhankelijk van woningbouwinitiatieven die we (hebben) ontvangen. We sturen ook hierop met onze actieve grondpolitiek.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We stimuleren vraaggericht ontwikkelen en bouwen door ontwikkelende partijen

In lijn met het 'Beleidsprogramma wonen en zorg' stimuleren we ontwikkelende partijen om vraaggericht te ontwikkelen en te bouwen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We verkennen nieuwe mogelijkheden voor woningsplitsing en zetten die indien gewenst om in nieuw beleid

We onderzoeken de mogelijkheden hiervoor bij het nieuwe woonbeleid.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We zetten de starterslening voort

We blijven de ontwikkelingen op de woningmarkt volgen om te bepalen of de huidige koppeling met de betaalbaarheidsgrens in de ‘Verordening Starterslening' nog steeds voldoet.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor specifieke doelgroepen, zoals mensen die zorg en wonen willen combineren

Bij de vorming van nieuwe plannen houden we rekening met mogelijkheden voor specifieke doelgroepen. We sturen erop door initiatiefnemers daarop te attenderen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan sommige woonwagenlocaties herinrichten en/of uitbreiden en bereiden een nieuwe locatie voor

We gaan de twee bestaande woonwagenlocaties uitbreiden met in totaal drie standplaatsen. We gaan verder met de uitvoering van de herinrichting van De Berkendonk. Zo gaan we nieuwe bergingen plaatsen, waar nodig beplanting toevoegen en de begrenzing van standplaatsen herzien.
Voor ’t Oliemeulen in Schaijk voeren we de ruimtelijke procedure om een standplaats te kunnen toevoegen.
Om te voldoen aan de behoefte gaat de zoektocht naar een nieuwe locatie voor extra standplaatsen door en worden de eerste stappen gezet om tot één locatie te komen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Stevige groei van het aantal woningen

We willen dat alle inwoners en woningzoekenden die daarvoor belangstelling hebben een plek kunnen vinden in onze gemeente. Dat vraagt met name om een versnelling van de productie van woningbouw en in beperkte mate om nieuwe locaties. We bouwen passend en betaalbaar in elke kern voor iedereen. Bouwen voor de eigen behoefte (= de vraag naar nieuwe woningen vanuit onze inwoners) staat daarbij centraal. Een mogelijke groei boven op die eigen behoefte met nieuwe plannen faciliteren we als eerste in de kern Uden. We willen gemiddeld 250 nieuwe woningen per jaar bouwen gedurende onze bestuursperiode. Om de gewenste versnelling van woningbouw mogelijk te maken, kijken we buiten de bestaande kaders. Ook maken we concrete afspraken met de woningbouwcorporaties en we dagen marktpartijen uit om te komen met versnellingsmogelijkheden. Daarbij voeren we een actiever grondbeleid dan in de vorige bestuursperiode en maken we optimaal gebruik van de beschikbare instrumenten.

Wat gaan we ervoor doen?

Kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en bestaand vastgoed benutten we beter

We benutten kansen in bestaand stedelijk gebied en in bestaand vastgoed. Denk hierbij aan de gebiedsontwikkeling Kastanjeweg-Oost, herontwikkeling van de Pius X-kerk, herbestemming van het voormalige gemeentehuis in Zeeland en de gemeentewerf in Schaijk, en dergelijke.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Versnelling van het woningbouwprogramma realiseren we aan de hand van een versnellingsagenda

Jaarlijks streven we nog steeds naar het realiseren van (gemiddeld) 250 woningen (start bouw).

Uitvoeringsprogramma

Nee

Vrijkomende gemeentelijke panden zoals het voormalige gemeentehuis in Zeeland vormen we om naar (sociale) woningbouw

Het Ontwikkelperspectief Centrum Zeeland is in juni 2025 vastgesteld. Daarin is de mogelijkheid opgenomen om in het voormalige gemeentehuis woningen (in het nieuwe deel) en een zorgcentrum (in het oude deel) te ontwikkelen. We hebben daarover al gesprekken met woningcorporatie Mooiland en het Initiatief Zorgcentrum. Daarin onderzoeken we wat er in het oude gemeentehuis Zeeland mogelijk is. Dit zal in 2026 verder zijn vervolg krijgen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We maken versnellingsafspraken met corporaties, die we ook hebben opgenomen in de prestatieafspraken

We hebben afspraken vastgelegd in onze samenwerkingsovereenkomsten (de zogenaamde prestatieafspraken) met woningcorporaties over versnelling van woningbouw. In 2025 zijn we het proces gestart om de (meerjarige) prestatieafspraken te actualiseren. In 2026 voeren we de uitvoeringsagenda voor 2026 uit.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We voeren actieve grondpolitiek met lef en beter gebruik van het beschikbare instrumentarium, zoals onteigening of de Wet Voorkeursrecht Gemeenten

Het vorige kabinet heeft de 'Wet regie versterking volkshuisvesting' aangenomen. Deze wet schrijft voor dat bij woningbouwplannen 67% gebouwd moet worden in het betaalbare segment tot € 355.000 vrij-op-naam (VON). Dit betekent dat het complexer wordt voor een ontwikkelaar om tot een financieel haalbaar en kwalitatief goed plan te komen. Dit vraagt om duidelijke kaders en meer creativiteit in projecten. Het wordt daarom nog harder nodig dat wij als gemeente actieve grondpolitiek gaan voeren.
De Omgevingswet is in werking getreden. Dit betekent een aangepaste werkwijze voor het indienen van omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Ook wordt de bevoegdheid voor onteigening bij de gemeenteraad gelegd. De onteigening van gronden kan de gemeente gericht als instrument inzetten om de woningbouwdoelstellingen te realiseren als de markt niet tot ontwikkeling over gaat.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We zetten in op tijdelijke huisvesting

We onderzoeken de haalbaarheid van diverse locaties voor tijdelijke/flexibele huisvesting. Daar waar mogelijkheden zijn, werken we concrete plannen uit.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Betaalbaar bouwen

De strekking van de motie is een voorstel voor een ‘out of the box’-onderzoek naar de mogelijkheden om minimaal 10 woningen te realiseren die betaalbaar zijn voor gezinnen met één modaal inkomen. We verwachten in het najaar 2025 te starten met het uitvoeren van de motie. De werkzaamheden ronden we naar verwachting in het eerste kwartaal 2026 af.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Vitale, krachtige, inclusieve kernen en wijken

We willen dat onze inwoners kunnen vertrouwen op een sterke en zelfredzame gemeenschap, waarin ze zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen. Hiervoor is meer nodig dan alleen woningbouw. Zo zetten we in op (behoud van) goede voorzieningen in de centra van de kernen, want die vergroten de aantrekkingskracht. Daarnaast willen we kwetsbaardere gebieden versterken (buurten, wijken en/of kernen).

Wat mag het kosten?

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in onderstaande cijfers opgenomen. Voor 2026 betreft het 6,2 miljoen aan begrote lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
8.1 Ruimtelijke ordening	**4.718**	**5.673**	**4.620**	**4.442**	**4.432**	**4.431**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**1.238**	**423**	**436**	**433**	**433**	**320**
8.3 Wonen en bouwen	**3.477**	**3.463**	**3.551**	**3.561**	**3.549**	**3.541**
Totaal Lasten	**9.433**	**9.559**	**8.607**	**8.435**	**8.414**	**8.293**
Baten						
8.1 Ruimtelijke ordening	**873**	**2.241**	**1.196**	**1.285**	**1.196**	**1.196**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**1.890**	**738**	**674**	**442**	**13**	**5**
8.3 Wonen en bouwen	**2.191**	**2.200**	**2.227**	**2.215**	**2.215**	**2.215**
Totaal Baten	**4.954**	**5.178**	**4.097**	**3.942**	**3.424**	**3.416**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.479**	**4.381**	**4.510**	**4.493**	**4.989**	**4.877**
Stortingen in reserves	2.972	2.454	836	883	248	197
Onttrekkingen uit de reserves	3.212	2.413	820	1.007	889	734
Totaal mutaties reserves	**-240**	**41**	**16**	**-123**	**-641**	**-537**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.239**	**4.422**	**4.526**	**4.370**	**4.348**	**4.340**

Verbonden partijen Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Omgevingsvisie gemeente Maashorst
- Nota Grondbeleid Maashorst 2022

- Doelgroepenverordening Maashorst
- Beleidsregels uitgifte grond en vastgoed gemeente Maashorst 2023
- Beleidsnota uitgifte groen- en reststroken gemeente Maashorst 2024
- Welstandsnota gemeente Maashorst 2023
- Nota Archeologie gemeente Maashorst 2023

Verplichte BBV - indicatoren Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)
- Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)
- Demografische druk in %
- Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden in euro's
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in euro's

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard ‘Waar staat je gemeente?’. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Bouwen en wonen
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Dit programma gaat over hoe wij de gemeente besturen, hoe wij de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties inrichten en hoe wij participatie vormgeven.

In ons bestuursakkoord hebben we daarover afgesproken dat we als bestuur dichtbij onze inwoners willen staan. We gaan uit van ‘samen denken, samen doen’. En we zorgen ervoor dat onze dienstverlening en onze communicatie aansluiten op de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Om de precieze behoeften te kennen, gaan we in gesprek met onze inwoners en ondernemers. We betrekken ze actief bij projecten en beleid van Maashorst. En omgekeerd denken en doen we ook mee bij initiatieven uit de gemeenschap.

9.1 Bestuur en dienstverlening

Met programma 9 richten we ons op een bestuur dat dichtbij is, op 'samen denken en doen' (zowel in de gemeente als daarbuiten) en goede dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Ontwikkelingen Bestuur en dienstverlening

Een bereikbaar bestuur
De afgelopen jaren is op basis van het bestuursakkoord ingezet op een zichtbaar en bereikbaar bestuur. Dit blijft belangrijk, zeker met het oog op de lokale verkiezingen in maart 2026 en de bijbehorende bestuurswissel.

Daarnaast zetten we in op een sterke sociale basis. Daarvoor is het van belang dat onze medewerkers steeds vaker in de wijken te vinden zijn.

Intensieve en constructieve samenwerking in de regio
Bij het realiseren van onze opgaven staan we sterker als we samenwerken. Dat speelt zeker bij de grote veranderopgaven die de eigen gemeentegrenzen overstijgen zoals de woon-, mobiliteit- en energieopgave. Maashorst neemt deel in verschillende samenwerkingsverbanden, waaronder RNOB, Agrifood Capital, Noordoost Brabant Werkt, Regionale Woondeal, de Regionale Energiestrategie (RES) en NOVEX.

De verandering van taken die we krijgen vanuit het Rijk leidt tot verplichte en intensievere regionale samenwerking. Regionale samenwerking is vaak een voorwaarde om een beroep te kunnen doen op de diverse landelijke en provinciale geldstromen voor deze taken, zoals de Regio Deal.

Om goed in te kunnen spelen op (financiële) kansen die zich regionaal en landelijk voordoen, moeten we als Maashorst verder vooruit kunnen kijken. In september 2025 bieden we de visie 'Maashorst 2050, Kompas voor de toekomst' aan aan de raad. Dit lange termijn perspectief helpt in 2026 bij het opstellen van een strategische- en lobby-agenda en het verder versterken van onze positie in de regio.

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente
In 2025 zijn zowel het participatiebeleid als de participatieverordening van Maashorst vastgesteld. Dat biedt ruimte voor onze inwoners om de gemeente uit te dagen om bepaalde werkzaamheden over te nemen (uitdaagrecht). Daarnaast komt participatie steeds meer in het DNA van de medewerkers, zodat participatie een vast onderdeel wordt van onder andere beleids- en projectontwikkeling.

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening
Onze visie op dienstverlening is: ‘Goed geholpen met een WARM hart’. In 2026 blijven we hier samen aan werken. Uiteraard kijken we hierbij naar de landelijke ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening: dienstverlening toegankelijk voor iedereen, technologie, gebruik van data en digitalisering als ruggengraat

voor dienstverlening (Nationale Digitaliserings Strategie, NDS). We digitaliseren waar het kan en zorgen voor persoonlijk contact waar het nodig is. Uitgangspunt is dat we werken als één overheid richting onze inwoners (zoals benoemd in Werk aan Uitvoering, WaU).

Wat willen we bereiken?

Een bereikbaar bestuur

Als bestuur willen we bereikbaar en toegankelijk zijn voor onze inwoners. Het bestuur (en de ambtelijke organisatie) zijn zichtbaar voor onze inwoners en we laten zien wat we doen. Via heldere communicatie, maar vooral ook door daar te zijn waar het gebeurt. In 2026 willen we bereiken dat onze inwoners op de hoogte zijn van de bestuurswissel, en dat de overgang naar een nieuw bestuur soepel verloopt. Een goede kennismaking met het nieuwe bestuur is daarbij essentieel.

Wat gaan we ervoor doen?

Voor inwoners is het bestuur en wat zij doen zichtbaar

We bouwen in 2026 voort op de vastgestelde communicatieopgaven en – prioriteiten. Daarnaast maken we zichtbaar wat de eerste bestuursperiode van Maashorst heeft gebracht.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Kennismakingsprogramma nieuw bestuur

In 2026 stellen we het nieuwe college voor aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Ook communiceren we over de richting van het nieuwe bestuur, passend bij het nieuw op te stellen bestuursakkoord.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Ambtenaren zijn als aanspreekpunt regelmatig zichtbaar in de wijk

Passend bij sterke sociale basis is het cruciaal om in contact te staan met onze inwoners. Te luisteren naar onze inwoners en naar wat zij belangrijk vinden. In 2026 trainen we medewerkers om nog beter het goede gesprek met inwoners te voeren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een intensieve en constructieve samenwerking in de regio

Ons hoofddoel is onderverdeeld in drie subdoelen:
- Versterken van de positie van gemeente Maashorst binnen de regio.
- Versterken van de positie van de regio op provinciaal- en Rijksniveau.
- Verbeteren van de dienstverlening voor onze eigen inwoners door robuuste samenwerking in de regio.

Wat gaan we ervoor doen?

We hebben een prominente rol in de regionale samenwerkingsverbanden die belangrijk zijn voor het realiseren van onze ambities

Actieve deelname aan Regiodagen
Actieve deelname aan vier Regiodagen, zowel in de voorbereiding als in de uitvoering, over alle beleidsvelden die daar geagendeerd worden. Daarbij kiezen wij voor een ambtelijke en bestuurlijke trekkersrol voor die onderwerpen die bijdragen aan de speerpunten van het huidige bestuursakkoord. Het nieuwe bestuursakkoord en het visiedocument 'Maashorst 2050 Kompas voor de toekomst' biedt de mogelijkheid hier in 2026 met een frisse blik naar te kijken en onze positionering waar nodig verder te versterken.

Lokale Regiotafel Maashorst
De organisatie van vier Lokale Regiotafels Maashorst. Raadsleden worden tijdens deze bijeenkomsten meegenomen in de onderwerpen die regionaal spelen en kunnen input meegeven aan de collegeleden die aanwezig zijn tijdens de Regiodagen. Dit om de 'heen en weer beweging' tussen raad en regio te versterken.

Actieve deelname aan regionale werkgroepen
Actieve deelname aan regionale werkgroepen (vanuit o.a. Noordoost Brabant Werkt, RNOB, de Regionale Woondeal en IZA-transformatie) om ontwikkelingen uit te wisselen en oplossingen te krijgen voor vraagstukken van onze eigen inwoners zonder als gemeente zelfstandig een ‘wiel te hoeven uitvinden’ binnen bv. de krapte van de arbeidsmarkt.

Inzet op de Regio Deal
De Regio Deal is een deal die het Rijk sluit met onze regio. De deal loopt van 2026 tot en met 2029 en biedt Maashorst de komende jaren kansen te versnellen op thema's als energiehubs op bedrijventerreinen, het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven en het vormgeven van de Noordelijke Peelpoort.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

In 2026 doen we dat door ons te richten op de thema’s digitalisering & klantgemak, klantfeedback, innovatie, bereikbaarheid en houding & gedrag.

Wat gaan we ervoor doen?

Bereikbaarheid: we willen dat onze inwoners ons gemakkelijk kunnen bereiken

We voeren het plan ‘telefonische bereikbaarheid’ uit en monitoren de stand van zaken.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Communicatie: we communiceren begrijpelijk voor iedereen

We schrijven op taalniveau B1, passend bij de schrijfstijl van Maashorst, ondersteund door onze schrijfwijzer. We vragen onze inwoners actief om feedback op onze brieven en website.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Digitalisering & klantgemak: implementatie persoonlijk portaal

Om onze inwoners meer en gemakkelijk inzicht te geven in de status van hun ‘zaak’ implementeren we in 2026 een persoonlijk portaal.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Innovatie: ontwikkeling digitale balie

We starten met de pilot voor een nieuw kanaal: de digitale balie. Bij deze 'balie' kunnen inwoners vanuit huis dezelfde dienstverlening ontvangen als aan de balie in het gemeentehuis.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Houding & gedrag: dienstverlenend DNA van alle collega’s ontwikkelen

In 2026 verbreden we de hostmanship trainingen in Maashorst. Verder borgen we het dienstverleningsgedrag in het programma organisatieontwikkeling.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Klantfeedback: uitbreiden klantfeedback en aansluiting Meethuis

We breiden onze klantfeedbackmetingen uit met minimaal 2 metingen. En we gebruiken het zogenaamde landelijk ontwikkelde meethuis. Het meethuis is een manier om allerlei klantfeedback op een eenduidige en vergelijkbare manier te meten, en het maakt duidelijk waar je de meeste impact maakt voor inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente

We willen een participatieve gemeente worden die:
- luistert naar wat inwoners te zeggen hebben over hun omgeving.
- inwoners actief betrekt bij plannen en beslissingen.
- denkt in kansen en actief betrokken is bij ideeën die uit de gemeente komen.
- plannen en beleid maakt samen met inwoners, verenigingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- inwoners helpt om hun omgeving mooi, schoon en veilig te houden.

Wat gaan we ervoor doen?

Actief inzetten digitale participatiekanaal ‘Maashorst aan het woord’

We blijven ons digitale platform verder ontwikkelen. We streven naar 4.000 geregistreerde gebruikers eind 2026. Daarnaast proberen we nieuwe vormen van participatie uit in het belang van zowel de inwoners als de gemeente.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het participatiebeleid

In de praktijk passen we de uitgangspunten en kaders van het participatiebeleid toe. Dit betekent onder andere dat we:
- processen bij inwonersparticipatie met de ‘vier sleutels van participatie’ in goede banen leiden;
- overheidsparticipatie blijven doorontwikkelen;
- blijven werken aan het ontwikkelen van het participatie-DNA (houding en gedrag) in onze organisatie.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Proces rondom uitdaagrecht opzetten

Elke gemeente is verplicht uiterlijk in 2027 een participatieverordening vast te stellen. Door vaststelling van de participatieverordening wordt met name invulling gegeven aan het recht van inwoners en maatschappelijke organisaties om de gemeente uit te dagen (uitdaagrecht). Zij krijgen de gelegenheid een voorstel in te dienen om een bepaalde publieke taak over te nemen, als zij denken dat ze dit beter, goedkoper of met meer meerwaarde kunnen uitvoeren.

In de participatieverordening wordt ook vastgelegd hoe de gemeente invulling geeft aan het (meer) betrekken van inwoners bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van beleid. Evalueren is sowieso een vast onderdeel van onze participatieaanpak. Op basis daarvan leren we en verbeteren we onze processen. Hierbij betrekken we uiteraard onze inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Participatie 'van onderop' (overheidsparticipatie) in de kern Uden

We stimuleren initiatieven in de wijken op het gebied van meedenken en meedoen. En helpen inwoners die hun eigen omgeving mooier en beter willen maken. We faciliteren participatievormen-op-maat die (daaruit) kunnen ontstaan. Deze moeten passen bij nut, noodzaak en energie in de betreffende wijken. Dit doen we samen met professionele partners die daar actief zijn en natuurlijk ook samen met de inwoners. We sluiten hierbij aan op het beleid sterke sociale basis.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Trainingen verzorgen en werken aan het participatie-DNA van collega's

We trainen collegeleden, projectleiders, beleidsadviseurs en andere collega's in participatief denken en werken. Dit waar mogelijk vanuit een goed hostmanship. Ook bieden we workshops aan om de vaardigheden van het presenteren voor groepen en het leiden van informatiebijeenkomsten te verbeteren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken

Burgerzaken houdt zich bezig met wijzigingen in de 'basisregistratie personen' of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn, zoals akten, identiteitskaarten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook de organisatie van verkiezingen.
Een van de doelen uit het bestuursakkoord is het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening voor onze inwoners en bedrijven in gemeente Maashorst. Burgerzaken speelt hierin een belangrijke rol, omdat zij direct in contact staan met de gemeenschap.

Ontwikkelingen Telefonie, receptie en burgerzaken

(Wet) Kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces
Verkiezingen zijn het kernproces van de democratische rechtsstaat. Het proces van verkiezingen komt steeds meer onder een vergrootglas te liggen. Dit komt deels door de afname van het vertrouwen in de overheid. Het is belangrijk dat iedereen die dat wíl ook kán controleren hoe de verkiezingsuitslag tot stand komt en of het verkiezingsproces wordt uitgevoerd zoals de wet het voorschrijft. Er mag geen enkele twijfel ontstaan over hoe goed en betrouwbaar het verkiezingsproces is ingericht.

Daarnaast wordt er steeds meer nadruk gelegd op het faciliteren van de kiezer en het verhogen van inclusiviteit, zowel voor kiezers als voor stembureauleden. Datzelfde geldt voor de toegankelijkheid van verkiezingen voor alle kiezers, en het zo zelfstandig mogelijk uitbrengen van een stem.

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres
Een ontwikkeling in de maatschappij is dat de groep kwetsbare personen groeit. Denk aan thuis- of daklozen of mensen met sociale en/of financiële problematiek. Hierbij groeit ook het risico op woonadresfraude en de behoefte aan maatwerk.

Uitbreiding dienstverlening reisdocumenten en rijbewijzen
Gemeenten staan voor een uitdaging door de paspoortpiek. In 2014 werden paspoorten en identiteitskaarten voor het eerst 10 jaar geldig in plaats van 5 jaar. Inwoners gingen toen massaal reisdocumenten aanvragen. Deze extra drukte herhaalt zich nu. De paspoortpiek zal naar verwachting vijf jaar duren tot 2029.

Wat willen we bereiken?

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres

We willen meer zicht hebben op adresfraude en de financiële en/of sociale problematiek van onze inwoners. Daarnaast willen we onze inwoners meer maatwerk bieden, onder andere door intern en extern samen te werken.

Wat gaan we ervoor doen?

Vooraf adresonderzoek op basis van risico-signalen

Door de ontwikkeling van de Wet landelijke aanpak adreskwaliteit werken wij op basis van vastgestelde risicosignalen. We onderzoeken proactief op locatie een adres om adresfraude te voorkomen en om meer inzicht te krijgen in eventuele zorgelijke situaties achter de voordeur. Er worden jaarlijks gemiddeld 250 adresonderzoeken afgehandeld, waarvan 50 afkomstig uit de LAA-terugmeldingen. Daarnaast worden bij de reguliere verhuizingen sinds 12 mei 2025 risicosignalen toegepast. Hiervan is nog onvoldoende data beschikbaar.

Wij sluiten aan bij het Lokaal Informatie Overleg (LIO)om integraal samen te werken met diverse teams en de politie aan fraude, ondermijning en eventuele andere sociale problematiek. De netwerkpartners brengen signalen in bij het Lokaal Informatie Overleg en dit wordt vanuit de diverse disciplines bekeken. Als er sprake is van inconsistenties starten we een adresonderzoek en wordt het adres integraal bezocht.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Kwetsbare inwoners oplossingen op maat bieden

Door de toename van kwetsbare doelgroepen in de samenleving en de landelijke aandacht voor deze groepen als het gaat om hun briefadres, volgen wij de Wet Basisregistratie Personen en bieden wij maatwerk. In samenwerking met interne gerelateerde dienstverleners, externe partners en de betrokkene kijken we naar een passende oplossing voor financiële en/of sociale problemen in combinatie met het ontbreken van een vaste verblijfplaats.

We sluiten aan bij integrale overleggen waarin de situaties worden besproken. Bij die overleggen zijn zowel interne collega's als externe partners aangesloten, zoals bemoeizorg, GGD en de woningcorporaties.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een open en transparant verkiezingsproces

De kwaliteit van het verkiezingsproces verbeteren en het proces vergemakkelijken.

Wat gaan we ervoor doen?

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces implementeren

Als deze wet wordt aangenomen, gaan we uitvoering geven aan de daarin opgenomen wijzigingen.

Daarnaast gaan we in samenwerking met andere organisatie(s) extra aandacht schenken aan behoud en verbetering van de toegankelijkheid van de stembureaus en aan de bezetting van een stembureau, zodat deze een afspiegeling is van de samenleving waarin iedereen zichzelf herkent. We gaan de inclusiviteit van stembureaus stimuleren door de inzet van sprokkelduos. Ook gaan we de digitale aanvraag van een kiezerspas, volmachtbewijs of vervangende stempas mogelijk maken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Goede dienstverlening reisdocumenten en rijbewijzen

Ons doel is om maatregelen te nemen die de dienstverlening aan onze inwoners verbetert en aansluit bij hun behoeften.

Wat gaan we ervoor doen?

Waardedocumenten kosteloos thuis laten bezorgen.

Dit voldoet aan een behoefte van onze inwoners. Daarnaast vermindert dit de druk op de medewerkers aan de receptie.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
9.1 Bestuur en dienstverlening	**4.166**	**3.137**	**3.422**	**3.381**	**4.646**	**3.246**
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	**2.255**	**2.092**	**2.126**	**2.155**	**2.116**	**2.116**
Totaal Lasten	**6.421**	**5.229**	**5.547**	**5.536**	**6.762**	**5.362**
Baten						
9.1 Bestuur en dienstverlening	**41**	**44**	**44**	**44**	**44**	**44**
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	**1.390**	**1.100**	**1.373**	**1.468**	**1.389**	**1.389**
Totaal Baten	**1.430**	**1.144**	**1.416**	**1.511**	**1.432**	**1.432**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.991**	**4.085**	**4.131**	**4.025**	**5.330**	**3.929**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	120	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**-120**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.871**	**4.085**	**4.131**	**4.025**	**5.330**	**3.929**

Verbonden partijen Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Geen beleidskader van toepassing.

Verplichte BBV - indicatoren Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Programma 9 heeft geen verplichte BBV indicatoren. In bijlage BBV indicatoren is een totaal overzicht opgenomen van de verplichte BBV indicatoren.

Hieronder vind je een hyperlink naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Landelijke voorzieningen digitalisering
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Een stevig fundament voor nu en de toekomst

De gemeente Maashorst is ambitieus en heeft een duidelijke missie en visie. De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent dat ook de bedrijfsvoering in Maashorst op orde moet zijn.
Afgelopen jaren is een goede basis gelegd voor onze jonge gemeente. Evenals in 2025 werken we ook in 2026 aan verdere verbeteringen. Een organisatie is immers nooit af. Met een goed georganiseerde en moderne bedrijfsvoering zorgen we voor onze inwoners, instellingen en bedrijven voor een goede dienstverlening. We benutten de kwaliteiten van onze medewerkers door hen een professionele werkomgeving met moderne faciliteiten te bieden. Zo zetten we stappen om de bedrijfsvoering constant te innoveren zodat we ook een uitdagende werkgever zijn en blijven.
Bij een stevig fundament hoort ook een gezonde financiële basis. Een goede verhouding tussen de inkomsten en uitgaven van een gemeente is belangrijk om doelstellingen van het bestuursakkoord op korte en lange termijn te realiseren. Een solide financieel beleid is vanzelfsprekend ook belangrijk voor de nieuwe bestuursperiode.

10.1 Overhead

Met overhead bedoelen we alle activiteiten/functies die nodig zijn om de dienstverlening aan inwoners en ondernemers mogelijk te maken.
De activiteiten uit programma 10 zijn nodig om de activiteiten van de programma's 1 tot en met 9 te kunnen uitvoeren.

Ontwikkelingen Overhead

Werken aan een toekomstbestendige organisatie

We willen onze jonge organisatie stevig positioneren, zowel voor nu als voor de toekomst. Daarbij houden we voortdurend oog voor maatschappelijke ontwikkelingen, zoals veranderingen op de arbeidsmarkt, de voortgaande digitalisering en de druk op onze financiën.

Deze ontwikkelingen vragen ook om een veranderende rol van de overheid. Als gemeente transformeren we naar een faciliterende, stimulerende en innovatieve organisatie, die het voorzieningenniveau op peil houdt voor een gemeenschap die steeds meer zelfredzaam is. We ondersteunen initiatieven waarbij inwoners elkaar helpen, verantwoordelijkheid nemen, naar elkaar omzien en zoveel mogelijk de regie over hun eigen leven behouden.

In die ontwikkeling zijn we in de toekomst steeds meer een partner in plaats van een verzorger. Handelen vanuit vertrouwen, en niet vanuit controle, is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Een aantrekkelijke organisatie om in te werken

De arbeidsmarkt staat onder grote druk. De instroom van nieuwe arbeidskrachten blijft beperkt, terwijl de uitstroom door vergrijzing hoog is. Dit vraagt om gerichte aandacht voor het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent.

De jongste generaties medewerkers (zoals generatie Z) hebben een andere kijk op werk. Zij hechten meer waarde aan flexibiliteit, zingeving en ontwikkelmogelijkheden. Dit vraagt om een eigentijdse aanpak van werving, werkcultuur en arbeidsvoorwaarden.

Daarnaast verandert ook de rol van gemeenten in de samenleving. Dat betekent dat we onze manier van werken voortdurend aanpassen: meer samenwerken, innovatiever en digitaler. Voor onze huidige én toekomstige medewerkers ligt hier een uitdaging, maar ook een kans om samen te bouwen aan een wendbare en toekomstbestendige organisatie.

Een blijvend financieel gezonde gemeente
De exploitatie van de gemeente Maashorst is de afgelopen jaren solide geweest. De weerstandscapaciteit is goed en de weerstandsratio hoog (zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing). Dit is mede het resultaat van een zorgvuldig financieel beleid. Dankzij het project 'Sluitend maken van de begroting' en extra inkomsten vanuit de meicirculaire 2025 is de exploitatie structureel sluitend. Daarmee ligt er een solide uitgangspositie voor de nieuwe bestuursperiode na de raadsverkiezingen van maart 2026.

De financiering door het Rijk blijft een belangrijk aandachtspunt. Regelmatig wisselende besluiten maken het lastig om hierop te vertrouwen. Bovendien staat vast dat het Rijk in de komende regeerperiode zelf voor aanzienlijke financiële uitdagingen staat, zoals extra uitgaven voor defensie en infrastructuur. Ook mondiale ontwikkelingen, zoals oorlogen en de gevolgen van handelsakkoorden, hebben invloed op de financiële positie van het Rijk en daarmee op die van gemeenten.

Voorzichtigheid en het voortzetten van een solide financieel beleid blijven daarom essentiële uitgangspunten voor de begroting 2026 en de jaren daarna.

Een veilige en moderne informatievoorziening
Informatietechnologie ontwikkelt zich razendsnel. Steeds meer applicaties zijn beschikbaar als dienst en nieuwe technieken helpen ons de bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. Ontwikkelingen als kunstmatige intelligentie (AI) en robotisering bieden kansen om de bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. Daarmee krijgen inwoners meer mogelijkheden om zelf zaken te regelen en kunnen medewerkers zich richten op persoonlijk contact daar waar dit de meeste waarde heeft.

Nieuwe technologie brengt ook nieuwe gevaren met zich mee. Mondiale en technologische ontwikkelingen vragen steeds sterkere maatregelen van informatie- en IT-beveiliging. Bedreigingen zoals hacking, online profilering en spionage nemen in omvang en complexiteit toe. Naar verwachting treedt in 2026 de NIS2-richtlijn (Europese cybersecuritywetgeving) in werking en gaat de BIO 2.0 gelden als normenkader.

De Wet open overheid (Woo) vraagt van overheden dat zij transparanter zijn in hun informatievoorziening richting de samenleving. Het borgen van de Woo binnen onze organisatie is daarom een belangrijk speerpunt voor 2026.

Wat willen we bereiken?

Vanuit een heldere visie op Maashorst 2050 geven we richting en focus aan de organisatie, gedragen door de strategische agenda

Als gemeente Maashorst kijken we vooruit naar 2050. Het visiedocument 'Maashorst 2050 - Kompas voor de toekomst' biedt richting bij belangrijke keuzes op de lange termijn. We willen vijf bewegingen maken om ons voor te bereiden op de toekomst. Dat zijn 1. op naar een gezonde economie, 2. op naar verwevenheid met de natuur, 3. op naar een gezamenlijk thuis, 4. op naar samen wel zijn, 5. op naar samen mogelijk maken.

We willen richtinggevende stukken en kaders samenbrengen tot een basis om richting te bepalen, om mee te kunnen bewegen op ontwikkelingen met oog op de lange termijn (effecten). We willen een kompas om koers te houden richting de toekomst om zo beter integraal te kunnen sturen en de organisatie richting te geven.

Wat gaan we ervoor doen?

Visietraject Maashorst 2050

Als gemeente Maashorst kijken we vooruit naar 2050. Het visiedocument 'Maashorst 2050 - Kompas voor de toekomst' biedt richting bij belangrijke keuzes op de lange termijn. Voor de middellange termijn werken we met een strategische agenda die focus brengt in onze plannen en werkzaamheden. Daarnaast stellen we een lobbyagenda op om onze inzet en positie aan regionale en landelijke tafels te versterken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige organisatie

Bij gemeente Maashorst past een robuuste organisatie die klaar is voor de toekomst. De basis van deze organisatie wordt gevormd door de vijf kernwaarden: ondernemend & lef, eigenaarschap, omgevingsbewust, samen en open. We bouwen de komende jaren stevig verder aan een organisatie die voldoet aan die kernwaarden.

Wat gaan we ervoor doen?

Verder bouwen aan de organisatie, met een programma organisatieontwikkeling

In 2026 bouwen we verder aan de ontwikkeling van onze organisatie. In 2026 blijven we investeren om de schaalsprong te maken en de veranderende positie van de gemeente op regionaal en landelijk niveau in te nemen. Dit doen we vanuit het programma organisatieontwikkeling. Daarmee geven we een impuls aan de groei van onze professionele organisatie. De programmatische aanpak zorgt er bovendien voor dat we in samenhang werken aan verschillende ontwikkelinitiatieven. Een professionele werk -en leercultuur waarin we werken vanuit onze kernwaarden zijn belangrijke pijlers in dit programma.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

We zijn een aantrekkelijke werkgever waar mensen graag werken en de ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen

Iedereen die bij de gemeente Maashorst komt werken, staat aan het begin van een reis. Deze reis begint bij het werven van het personeelslid en eindigt bij de uitdiensttreding. Onderstaande vier elementen staan aan de basis waarop onze visie op de reis van onze medewerkers en het werken bij de gemeente Maashorst gestoeld is:

1. Het vinden en werven van nieuwe collega's die we, door een onboarding programma, een goede start willen geven in onze organisatie.
2. Het vinden van je draai binnen de functie en het ontwikkelen van je talenten.
3. Fluitend naar je werk én weer blij naar huis gaan.
4. Tevreden doorstromen naar je volgende bestemming.

Onze medewerkers zijn net zo verschillend als de inwoners van onze gemeente. We willen een organisatie zijn waarin je jezelf kan zijn, waarin je mag leren en wordt gewaardeerd. We voeren open gesprekken, bieden ontwikkelmogelijkheden, geven verantwoordelijkheid en ruimte.

Wat gaan we ervoor doen?

Visie leren en ontwikkelen

Vanuit onze visie op leren en ontwikkelen richten we een organisatiebrede academie in. Hierin borgen we een duurzaam leer- en ontwikkelbeleid en aanbod dat aansluit bij de gewenste ontwikkelingen van de organisatie. We sluiten aan bij relevante ontwikkelingen en bieden ruimte voor talentontwikkeling. We zien leren als een doorlopend verbeterproces. We richten een evaluatieproces in om het effect zichtbaar te maken en bij te kunnen sturen zodat we duurzame ontwikkeling kunnen blijven stimuleren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening

We werken continu aan een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening, waarin de informatie- en privacybeveiliging op orde zijn en continuïteit is geborgd.

Wat gaan we ervoor doen?

Realisatie en opvolging risicoanalyse informatieveiligheid

We passen maatregelen toe in het kader van de Europese NIS2-richtlijn en hanteren het nieuwe, op risico's gebaseerde normenkader voor informatieveiligheid (BIO 2.0). Daarbij ontwikkelen wij onze fysieke en technische informatiebeveiliging verder door.

Daarnaast investeren wij in bewustwording van onze medewerkers én van onze inwoners. Daarmee versterken we de weerbaarheid van onze organisatie en de bescherming van gegevens van inwoners en bedrijven.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Data-gedreven werken

De gemeente neemt haar beslissingen op basis van feiten, kennis en ervaring. Met data-gedreven werken zetten we hierin een volgende stap: we gebruiken gegevens systematischer en breder, zodat we trends beter kunnen herkennen en keuzes nog beter kunnen onderbouwen. Dit helpt ons om onze dienstverlening efficiënter, effectiever en meer op maat voor inwoners te organiseren.

Uitvoeringsprogramma

Nee

AI & Robotisering

We verkennen de mogelijkheden van AI en robotisering voor het verbeteren van onze dienstverlening en vergroten van de efficiëntie van onze bedrijfsvoering. Daarbij richten we ons op het automatiseren van repeterende taken en het ondersteunen van medewerkers bij administratieve processen. We passen AI en robotisering zorgvuldig toe, met oog voor transparantie, betrouwbaarheid en de bescherming van persoonsgegevens. Hiervoor hanteren we de Europese verordening (AI Act) en Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) als belangrijkste kaders.

Uitvoeringsprogramma

Nee

10.2 Treasury

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's.
De gemeente Maashorst wil financieel gezond zijn. Eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Zorgvuldig met gemeenschapsgeld omgaan, staat hierbij voorop. We zijn ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om onze ambities te realiseren. Wanneer er meer capaciteit nodig is, zijn we bereid daarin te investeren.

De inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing kostendekkend zijn.

Ontwikkelingen Treasury

Financieel beleid
Een gezond financieel beleid van de gemeente is gebaseerd op drie pijlers: structurele dekking, goed uitgewerkt risicomanagement met een weerstandscapaciteit passend bij de gemeente en financiering.

Aanscherping financieel kader

Gezien de verslechterde financiële vooruitzichten de komende jaren, hebben we besloten om scherp aan de wind te zeilen. Dit wil zeggen dat we terughoudend zijn met nieuwe plannen en stevig sturen op ons uitgavenpatroon. Het uitgangspunt bij de Programmabegroting 2025-2028, een strakker financieel kader waarin geen ruimte is voor nieuw beleid dat extra geld kost, is ook in deze programmabegroting van toepassing. Het principe 'nieuw voor oud' is leidend. Dat wil zeggen dat we nieuwe plannen of initiatieven alleen in gang zetten als ze in plaats komen van bestaande plannen of als we ze binnen bestaande taakvelden en -budgetten kunnen opvangen. Uitzondering hierop zijn wettelijke verplichtingen en de risicoposten die al in de vorige programmabegroting zijn opgenomen.

Beoordeling financiële positie
Gemeenten zijn verplicht om een aantal financiële kengetallen te presenteren. De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.
Wij hanteren de signaleringswaarden, zoals die in de stresstest voor 100.000+ gemeenten zijn opgenomen. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, ambiëren we categorie A en accepteren we categorie B.
We rapporteren over deze financiële kengetallen in zowel de Programmabegroting (prognose) als de Programmarekening (realisatie).
Bij de integrale afweging van middelen bij de Programmabegroting 2026, worden de gevolgen voor de financiële kengetallen zoveel als mogelijk vooraf in beeld gebracht. Op die manier zijn alle pijlers van ons financieel beleid (structurele dekking, goed uitgewerkt risicomanagement met een weerstandscapaciteit passend bij de gemeente en financiering) betrokken bij de integrale afweging. Maar nog belangrijker is, dat we op deze manier in staat zijn om daar op te sturen.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de financiële kengetallen opgenomen.

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente

De gemeente Maashorst is ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om die ambities te realiseren. We doen wat nodig is. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat onze financiën structureel op orde blijven.

Wat gaan we ervoor doen?

Om te kunnen sturen op de financiën werken we met een aantal prestatie indicatoren (PI's)

Deze PI's hebben we ondergebracht in drie pijlers, namelijk: ‘Dekking', 'Risicomanagement' en 'Financiering'. We hebben onze financiële strategie vastgelegd in de paragrafen 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' en 'financiering'. De vastgestelde streefwaarden bij de PI's monitoren we en we doen voorstellen tot bijsturing als daar aanleiding toe is.

Uitvoeringsprogramma

Nee

10.3 Belastinginkomsten

Naast de algemene uitkering vanuit het Rijk haalt de gemeente Maashorst een deel van de inkomsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen. Met name de onroerendzaakbelasting (OZB) is belangrijk. Deze inkomsten uit belastingen en heffingen zijn onderdeel van het gemeentelijk beleid en daarin kunnen keuzes gemaakt worden.
Er zijn twee soorten gemeentelijke belastinginkomsten:

- Belastingen: bijvoorbeeld onroerende zaakbelasting (OZB), toeristenbelasting en parkeerbelasting. De opbrengst daarvan gaat naar de gemeente. De gemeente bepaalt zelf waarvoor ze de opbrengst gebruikt.
- Heffingen: dit zijn rechten, tarieven en leges. Bijvoorbeeld rioolheffing of de kosten voor een paspoort. De gemeente kan hier alleen de totale kosten vergoed krijgen die ze gemaakt heeft. Met andere woorden: de totale opbrengst van deze heffingen mag niet meer zijn dan de totale kosten die we ervoor moeten maken.

Ontwikkelingen Belastinginkomsten

We streven naar een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau tegen zo laag mogelijke kosten voor onze inwoners. Door jarenlang de OZB alleen te indexeren, staan we landelijk gezien onderaan de lijsten met lastendruk voor onze inwoners. Met het oog op stijgende prijzen voor onze voorzieningen en de financiële onzekerheden de komende jaren, is middels vaststelling van de programmabegroting 2025 besloten om de OZB in 2025 met 10% te verhogen en aanvullend in 2026 met 2%. Daarnaast worden conform de financieel technische uitgangspunten uit deze programmabegroting alle tarieven met 2,2% indexering verhoogd.

Op het gebied van belastingen is verder in de kadernota 2026 besloten om de parkeeropbrengsten centrum te indexeren middels een groeimodel en gaan we in overleg met het centrummanagement over de tijden waarbinnen betaald geparkeerd wordt. Dit met als doel om uiteindelijk op de jaarschijf 2029 een aanvullende inkomst te generen van € 1.463.000.

Daarnaast worden de tarieven toeristenbelasting verhoogd. In de gemeente Maashorst willen we tarieven hanteren die in lijn zijn met de buurgemeenten. En dit zorgt ook voor een eerlijkere verdeling van de belastingdruk voor onze inwoners. Om de impact van de herijking te spreiden gebeurt dat via ingroeimodel. Om ondernemers de tijd te geven hierop te anticiperen voeren we de tariefstijging pas per 2027 in. Via het

ingroeimodel is de stijging ten opzichte van de huidige situatie een verhoging in 2027 van 17% tot een verhoging van 50% in 2029.

De belastingsamenwerking Oost-Brabant onderzoekt de mogelijkheden van uitbreiding (schaalvergroting) met gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit van de belastingheffing.

Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en kijken we of deze kostendekkend zijn.

Wat willen we bereiken?

De heffingen zijn kostendekkend

We streven naar 100% kostendekkendheid zoals wettelijk is toegestaan en zoals opgenomen is in ons bestuursakkoord.

Wat gaan we ervoor doen?

Kostendekkendheidsonderzoek en impactanalyse afronden voor de leges op het gebied van de Omgevingswet

Op het gebied van belastingen zijn er geen veranderingen. De belastingsamenwerking Oost-Brabant onderzoekt de mogelijkheden van uitbreiding (schaalvergroting) met gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit met betrekking tot de belastingheffing. Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en wordt gekeken of deze kostendekkend zijn.

Uitvoeringsprogramma

Nee

10.4 Gemeentefonds

Gemeenten ontvangen een financiële bijdrage van de Rijksoverheid uit het Gemeentefonds (= de algemene uitkering). Hiermee kunnen we een deel van onze uitgaven financieren. We mogen zelf bepalen waar we dit geld aan besteden. Het college van burgemeester en wethouders en uiteindelijk de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de keuzes en verantwoording. Hoeveel geld we precies uit het Gemeentefonds krijgen, hangt af van gemeentelijke kenmerken en belastingcapaciteit (= hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen). De Rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het Gemeentefonds onder meer naar:

- aantal inwoners
- aantal jongeren
- aantal uitkeringsgerechtigden
- oppervlakte van de gemeente
- grootte van de watergebieden.

Deze kenmerken heten maatstaven. Er zijn veel verschillende maatstaven. Elke maatstaf heeft een bedrag voor elke 'eenheid'. De gemeente krijgt dus geld voor iedere inwoner, iedere jongere, enzovoort.

Het aantal maatstaven is de afgelopen jaren sterk teruggelopen. Het idee hierachter was om fluctuaties te voorkomen. In de praktijk blijkt nu echter dat de impact van wijzigingen op de maatstaven juist groter is.

Ontwikkelingen Gemeentefonds

Jaarlijks verschijnen er drie circulaires (= nieuwsbrieven) vanuit het Rijk. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid. De septembercirculaire is de vertaling van de Miljoenennota (de Rijksbegroting). En de decembercirculaire rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

Met de Raadsinformatiebrief 52415/2025 van 24 juni 2025 hebben we de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2025. De gevolgen van deze meicirculaire zijn verwerkt in de Programmabegroting 2026-2029.

Samengevat;

- De algemene uitkering van het Rijk voor Maashorst stijgt vanaf 2026 sterk, met een bruto voordeel van ruim € 9,5 miljoen per jaar.
- Door deze hogere uitkering worden de saldi van de begroting aanzienlijk verbeterd.
- Tegelijkertijd blijven we voorzichtig waarbij de extra ruimte deels wordt gereserveerd voor onzekerheden, zoals toekomstige kosten binnen het sociaal domein, inflatiecorrecties en de ontwikkeling van gemeenschappelijke regelingen.
- Vanaf 2028 geldt een korting op het gemeentefonds vanwege een voorgenomen eigen bijdrage in de jeugdzorg. Zolang de wetgeving hierover ontbreekt, mag deze budgettair neutraal worden verwerkt (advies van de Provincie Noord-Brabant).

Meicirculaire 2025 (bedragen x € 1.000: + = positief en - = negatief)				
Saldo 2026-2029	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand Decembercirculaire 2024	**128.933**	**129.559**	**130.650**	**132.208**
Uitkeringsfactor (acress/maatstaven)	8.119	9.158	9.505	10.398
Taakmutaties (demping terugval/tekorten enz.)	5.924	4.858	1.197	1.296
Decentralisatie en integratieuitkeringen	743	694	688	697
Overige mutaties/stelposten (woz, inflatie, jeugd en btw-compensatiefonds	-5.261	-5.026	-5.056	-5.050
Mutaties Meicirculaire 2025	*9.525*	*9.684*	*6.334*	*7.341*
Bruto effect (eindstand Meicirculaire)	**138.458**	**139.243**	**136.984**	**139.549**
Netto budgettair effect (mutaties Meicirculaire)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bruto effect	**9.525**	**9.684**	**6.334**	**7.341**
Correctie loon- en prijsontwikkeling (LPO)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Correctie hoeveelheidsverschillen	-949	-1.404	-1.764	-2.086
Invoeren sturen op trajectduur jeugdzorg			763	764
Stelpost sturen op trajectduur jeugdzorg			199	200
Oormerken decentralisatie en integratieuitkeringen	-777	-694	-688	-697
Totaal correcties	**-2.726**	**-3.098**	**-2.490**	**-2.819**
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	**6.799**	**6.586**	**3.844**	**4.522**

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
10.1 Overhead	**24.616**	**26.828**	**27.326**	**24.902**	**25.105**	**24.944**
10.2 Treasury	**1.671**	**3.539**	**5.803**	**7.275**	**7.612**	**7.252**
10.3 Belastinginkomsten	**1.246**	**1.116**	**1.148**	**1.130**	**1.130**	**1.130**
10.4 Gemeentefonds	**236**	**283**	**288**	**288**	**288**	**288**
Totaal Lasten	**27.769**	**31.765**	**34.565**	**33.596**	**34.135**	**33.615**
Baten						
10.1 Overhead	**271**	**121**	**124**	**124**	**124**	**124**
10.2 Treasury	**4.545**	**2.678**	**2.878**	**2.677**	**2.887**	**2.927**
10.3 Belastinginkomsten	**17.698**	**19.628**	**21.319**	**21.904**	**22.489**	**22.733**
10.4 Gemeentefonds	**129.882**	**132.507**	**138.458**	**139.243**	**136.983**	**139.549**
Totaal Baten	**152.395**	**154.934**	**162.779**	**163.948**	**162.483**	**165.334**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**-124.626**	**-123.169**	**-128.214**	**-130.352**	**-128.348**	**-131.719**
Stortingen in reserves	5.953	3.705	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	2.916	8.198	1.739	1.102	2.504	173
Totaal mutaties reserves	**3.037**	**-4.493**	**-1.739**	**-1.102**	**-2.504**	**-173**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**-121.589**	**-127.661**	**-129.952**	**-131.454**	**-130.852**	**-131.893**

Verbonden partijen Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Gemeenschappelijke regelingen

- Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Rechtspersonen

- Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- Dimpact

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Geen beleidskader van toepassing.

Verplichte BBV - indicatoren Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Formatie (fte per 1.000 inwoners)
- Bezetting (fte per 1.000 inwoners)
- Apparaatskosten (per inwoner)
- Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)
- Overhead (% van totale lasten)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

Artikel 66 van het BBV verplicht gemeenten om alle kosten en opbrengsten met ingang van 2017 in te delen naar taakvelden. Daarnaast verplicht artikel 8 een overzicht op te nemen van de algemene dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen zijn baten en lasten die niet specifiek tot een programma behoren. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de 'algemene dekkingsmiddelen' naar taakveld.

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividend	86	83	83	83	83	83
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	225	-308	-127	-312	101	-61
Totaal taakveld 0.5 treasury	**311**	**-225**	**-44**	**-229**	**-18**	**21**
Totaal taakveld 0.61 OZB woningen	**7.672**	**8.692**	**9.118**	**9.354**	**9.591**	**9.653**
Totaal taakveld 0.62 OZB niet-woningen	**7.356**	**8.291**	**8.638**	**8.804**	**8.969**	**8.969**
Totaal taakveld 0.63 Parkeebelasting	**2.362**	**2.398**	**3.311**	**3.494**	**3.677**	**3.860**
Reclamebelasting	210	219	224	224	224	224
Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig	**210**	**219**	**224**	**224**	**224**	**224**
Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering	**129.882**	**132.507**	**138.458**	**139.243**	**136.983**	**139.549**
Forensenbelasting	13	35	36	36	36	36
Toeristenbelasting	514	629	706	612	698	778
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie	**527**	**664**	**742**	**648**	**734**	**814**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**148.318**	**152.546**	**160.447**	**161.538**	**160.160**	**163.091**

Overhead

Om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen, wordt de overhead centraal begroot en verantwoord op BBV taakveld 0.4 Overhead (ondersteuning organisatie). Er zijn regels opgesteld in het BBV over welke kosten wel en niet onder de overhead geschaard worden. Dit betekent voor ons de volgende onderdelen:

- Leidinggevenden (inclusief gemeentesecretaris)
- Management- en bestuursondersteuning
- Financiën

- HR (inclusief salarisadministratie) en Juridische zaken
- Communicatie en Creatie
- Informatiemanagement, applicatie- en systeembeheer
- Informatie- en gegevensbeheer
- Facilitair
- Telefonie en receptie
- Huisvestingskosten
- ICT kosten

Berekening opslagpercentage overhead van de tarieven lokale heffingen

De overhead wordt niet toegerekend aan alle producten (m.u.v. grondexploitatie en investeringen). Voor de berekening van lokale heffingen en andere kostendekkende tarieven, dienen we extracomptabel echter wel een component overhead toe te rekenen. Dit betekent dat de overheadkosten bij lokale heffingen (afval, riool, leges) wel worden betrokken in de tarieven (extracomptabel).
De wetgever laat gemeenten redelijk vrij in de methodiek van toerekenen. Wel is het noodzakelijk om de gekozen methodiek vast te leggen in de financiële verordening van de gemeente. In de gemeente Maashorst is gekozen voor de methode van 'toerekenen op basis van personeelslasten'. De formule die hiervoor wordt gehanteerd, luidt:

Overheadkosten
totale directe personeelslasten + inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead

De uitkomst van de gekozen methode resulteert voor 2026 in een opslagpercentage van 75,19% (75,36% in 2025) en ligt hiermee in lijn met de begroting 2025.

In de begroting 2026 worden overigens twee overheadpercentages genoemd die verschillend zijn.

1. De hierboven berekende 75,19%. Dit is het percentage opslag overhead dat toegerekend kan worden aan onze directe salarislasten per uur. Als een uurtarief € 60,- is dan moeten we daar € 45,11 bij optellen om de totale lasten per direct uur te bepalen. Dat zijn de directe salarislasten plus de overhead. Dat is dan in dit voorbeeld € 105,11.
2. Overheadpercentage t.o.v. totale lasten. Dit zijn de totale overheadkosten gedeeld door de totale lasten van de begroting excl. de stortingen in de reserves. Dit percentage geeft aan dat 12,79% van onze begrotingsuitgaven bestaat uit overhead

Het uitgangspunt in de verslaggevingsregels van het BBV is dat de werkelijke kosten moeten worden toegerekend en niet een begroot bedrag. Voor de overhead betekent dit dat dus moet worden gerekend met de werkelijke overheadlasten. De verdeelsleutel die wordt gehanteerd (75,19% in 2026) hoeft binnen het BBV niet te worden nagecalculeerd. Dit betekent dat de voorgecalculeerde verhouding wordt gehanteerd en afgezet tegen de werkelijke kosten. Eventuele budgetverschillen binnen de overhead worden in de programmarekening toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Dit met als doel een gelijk speelveld te creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. De verschuldigde vennootschapsbelasting (Vpb) wordt extracomptabel berekend over (winstgevende) ondernemersactiviteiten.

Op basis van onze inventarisatie en uitgangspunten worden de volgende activiteiten in de aangifte betrokken:

- Grondbedrijf

- Afval (reststromen en bedrijfsafval)
- Reclame-uitingen (abri's)
- Parkeren (vrijgesteld)
- Kermissen (vrijgesteld)

De aangiften hebben geleid tot de volgende fiscale resultaten:

Boekjaar	**Fiscaal Resultaat (- = verlies, + = winst)**		
	Uden	**Landerd**	**Totaal Maashorst**
2016	€ 89.163	€ 227.775	€ 316.938
2017	€ 2.027.462	€ 110.052	€ 2.137.514
2018	€ 2.243.963	€ 845.433	€ 3.089.396
2019	-€ 596.922	€ 341.404	- € 255.518
2020	-€ 78.945	- € 389.488	- € 468.433
2021	€ 2.966.985	- € 72.889	€ 2.894.096
2022	n.v.t.	n.v.t.	- € 2.160.314
2023	n.v.t.	n.v.t.	- € 818.390
2024	n.v.t.	n.v.t.	*
Totaal	**€ 6.651.706**	**€ 1.062.287**	**€ 4.735.289**

* De aangifte 2024 moet nog opgesteld worden. De verwachting is dat ook voor 2024 een fiscaal verlies resteert.

Fiscale resultaten worden overigens heel anders berekend dan bedrijfseconomische resultaten (o.b.v. het BBV), met name op basis van een fiscale beginbalans. Het is derhalve mogelijk dat het grondbedrijf bedrijfseconomisch winstgevend is, maar fiscaal gezien verlieslatend en vice versa.

Onvoorzien

In de begroting is volgens onze financiële verordening een structurele post onvoorzien opgenomen van €45.000.

Paragrafen

Paragraaf Wet Open Overheid

Een open en transparante gemeente willen we vanuit onze kernwaarden zijn. De Wet Open Overheid is hiervoor de wettelijke grondslag. In 2026 gaan we het interne proces hiervoor verder verbeteren. Een belangrijke stap hierin is het opzetten van een ondersteuningsteam dat zowel aan de passieve openbaarmaking (naar aanleiding van een Woo-verzoek) als de actieve openbaarmaking van besluiten gaat bijdragen.

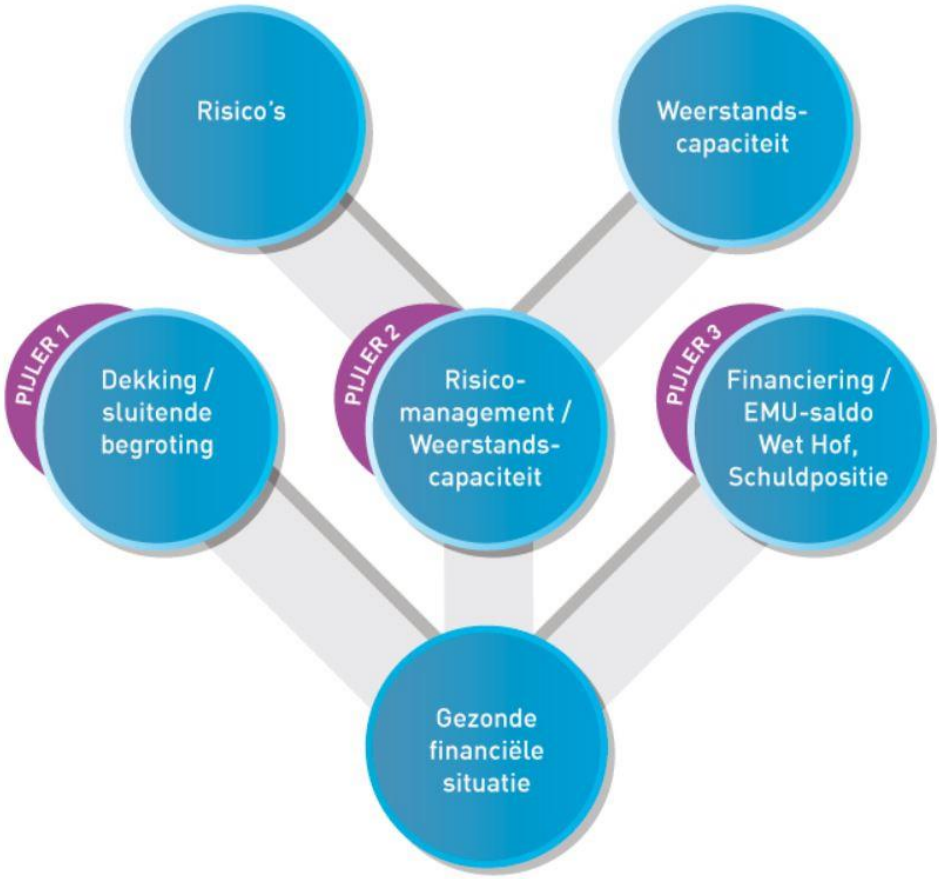
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

We vinden risicomanagement belangrijk in de gemeente Maashorst. Het heeft dan ook een prominente plek binnen de planning & control cyclus.

Bij alle planning & control producten rapporteren we hierover in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. In plaats van een periodieke inventarisatie, is risicomanagement bij gemeente Maashorst een continu proces. Het dient als hulpmiddel bij het nemen van besluiten door zowel de raad als het college.

Risicomanagement is een van de drie pijlers van ons financieel beleid. Deze pijlers worden toegelicht bij het onderdeel ‘Gevolgen Programmabegroting 2026 voor de financiële positie'.

2026 Financiële strategie en beleid

Korte toelichting op de 3 pijlers van ons financieel beleid

Risicomanagement en risicobeheersing

De risico's zijn in beeld en worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Daaruit volgt een weerstandsratio. Met de raad is afgesproken dat deze ten minste tussen 1 en 2 moet liggen. Op dit moment bedraagt deze 4,9. Dit betekent dat we onze risico's ruim hebben afgedekt en dat een deel van onze algemene reserve ingezet zou kunnen worden voor onze inwoners en bedrijven. Dat laatste gebeurt nu ook door onder andere het tekort van 2026 in de voorliggende begroting uit deze reserve te dekken.

Kengetallen financiële positie

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, zijn gemeenten verplicht om een aantal kengetallen op te nemen in deze paragraaf. Deze indicatoren zijn opgenomen in het onderdeel 'Financiële begroting - gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie'.

Kengetallen financiële verordening
Daarnaast presenteren we conform artikel 22 uit onze financiële verordening de volgende kengetallen.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1. Netto schuld per inwoner	€ 1.032,82	€ 928,29	€ 1.322.51	€ 1.209.39	€ 1.104.31	€ 1.000,36
2. Saldo van baten en lasten voor mutaties reserves als percentage van de inkomsten(-=voordeel, +=nadeel)	-1,89%	5,22%	0,37%	-1,08%	1,42%	-0,40%
3. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	3,55%	2,44%	2,97%	2,95%	2,96%	3,00%

Risico's

Uitgebreide risicoanalyse met een top 10 aan risico's

Doelstelling van de gemeente Maashorst is om periodiek inzicht te hebben in de risico's. Door de periodieke inventarisatie is op een gedetailleerd niveau inzicht in de risico's die de gemeente Maashorst loopt. Tevens wordt door de teams aangegeven op welke wijze de risico's beheerst worden. De financiële omvang van deze risico's brengen we op uniforme wijze in beeld, conform het vastgestelde beleid voor risicomanagement. De risico-inventarisatie vindt plaats op basis van het inschatten van de financiële impact en de kans van optreden. We hanteren bij het bepalen van de kans, klassen van 1 tot 5. De top 10 van de risico's beslaat 84% van de totale risico's.

Hierover wordt 4x per jaar (in de 1e Tussentijdse rapportage, Programmabegroting, 2e Tussentijdse rapportage en Programmarekening) verantwoording afgelegd.

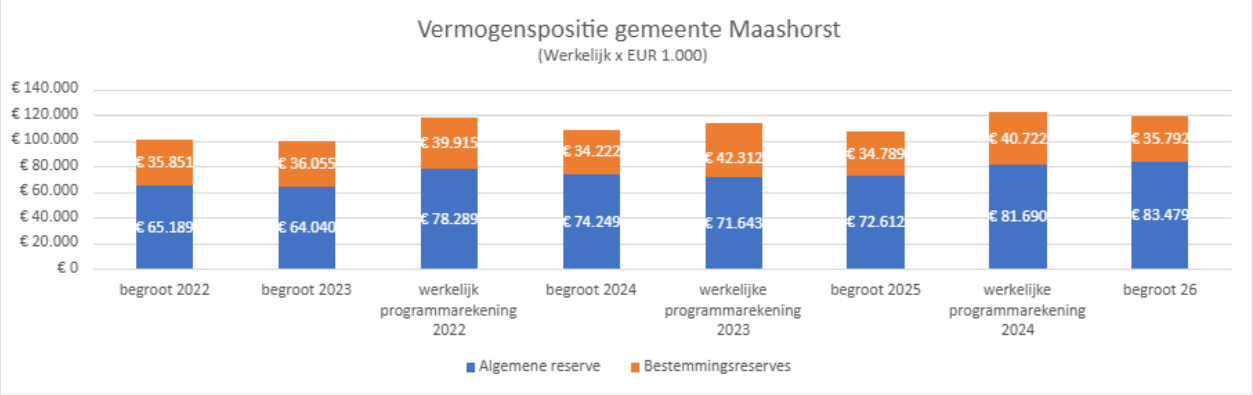
De risico's zijn opnieuw beoordeeld en zo nodig aangepast ten opzichte van de risico's in de jaarrekening van 2024. In onderstaand schema is weergegeven wat de 10 grootste risico's zijn voor de gemeente Maashorst.

Risico	Risicobedrag begroting 2026	Financieel effect begroting 2026
1. Grondexploitatie	€ 7.410.000	€ 4.786.000
2. Onderwijshuisvesting	€ 2.160.000	€ 2.160.000
3. Sociaal Domein Gespecialiseerde jeugdhulp	€ 20.271.805	€ 2.027.181
4. Sociaal Domein | Wmo Maatwerkvoorzieningen	€ 18.407.508	€ 1.841.000
5. Stikstofproblematiek	€ 6.000.000	€ 1.800.000
6. Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico van gevolgschade door het niet nakomen van contractuele afspraken	€ 13.889.550	€ 1.388.955
7. Sociaal Domein | Participatiewet Inkomen	€ 9.177.469	€ 917.747
8. Gemeenschappelijke regelingen	€ 7.000.000	€ 700.000
9. Bedrijfsvoeringsrisico	€ 6.154.000	€ 615.400

10. Sociaal Domein | Participatiewet Arbeid	€ 5.689.470	€ 568.947
Totaal	€ 96.159.802	€ 16.805.229
Totaal alle risico's	**€ 121.492.038**	**€ 20.090.453**

Ontwikkeling vermogenspositie

De gemeente Maashorst wil sturen op risico's en weerstandsvermogen. Belangrijk hierbij is ook de ontwikkeling van de vermogenspositie van onze gemeente. De vermogenspositie heeft betrekking op de incidentele weerstandscapaciteit. In onderstaand overzicht is duidelijk zichtbaar hoe het vermogen zich ontwikkelt.

In de grafiek is zichtbaar dat de reservepositie van de gemeente Maashorst redelijk stabiel is. De begrote reserves in 2026 nemen af. Dit wordt vooral veroorzaakt door nadelige meerjarensaldi die ten laste komen van de Algemene reserve.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Nummer	Onderdeel	Bedrag
1	Algemene reserve vrij besteedbaar	€ 70.535.615
2	Algemene reserve grondbedrijf	€ 12.943.388
3	Stille reserves	€ 8.415.204
4	Onbenutte belastingcapaciteit (Onroerende zaak Belasting)	€ 6.468.861
	Totaal	**€ 98.363.068**

1. Algemene reserve vrij besteedbaar
De algemene reserve vrij besteedbaar is begroot op € 70,5 miljoen. Het verloop van de algemene reserve is zichtbaar bij de ontwikkeling vermogenspositie.

2. Algemene reserve grondbedrijf
Het doel van de algemene reserve van het Grondbedrijf is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook de risico's van het grondbedrijf opgenomen. Daarom wordt deze reserve meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. De algemene reserve van het grondbedrijf is begroot op ruim € 12,9 mln.

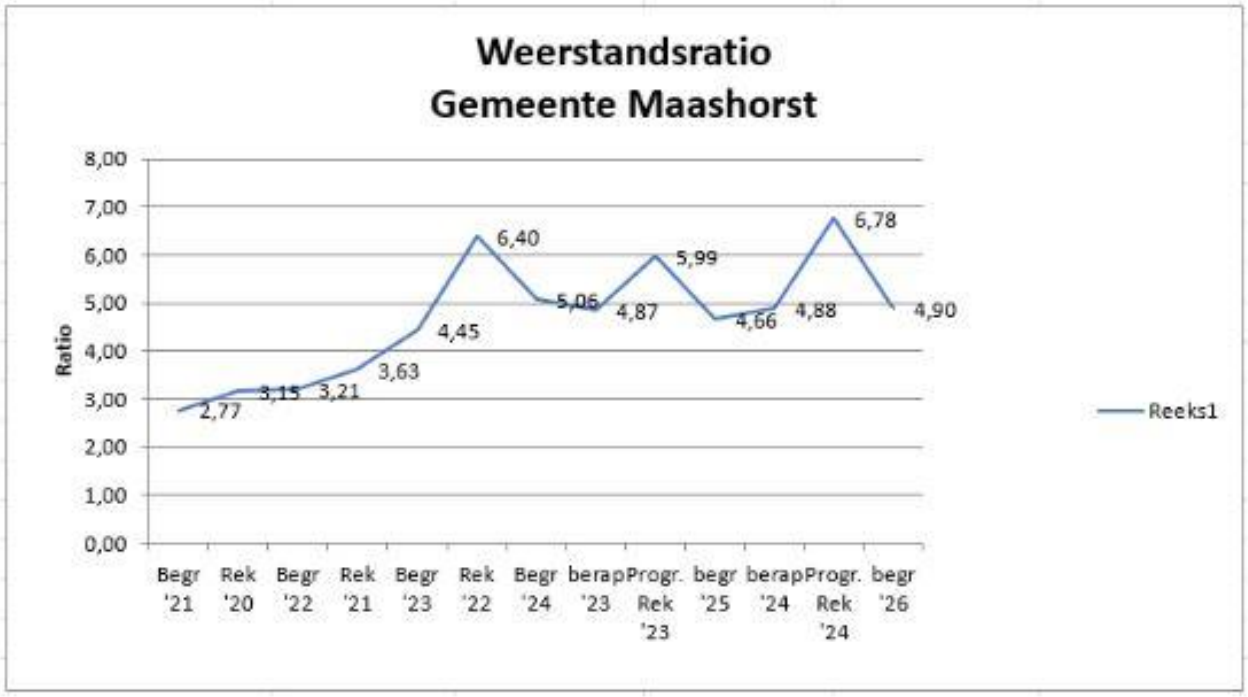
3. Stille reserves
Onder stille reserves vallen onder andere de gemeentelijke gronden en panden die gewaardeerd zijn tegen de toen geldende aankoopwaarden. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander per direct verkoopbaar is. De stille reserves bedragen € 8,4 miljoen. De inschatting van de stille reserve is conform de stand per 31 december 2024. De actualisatie van de berekening vindt 1x per jaar, per jaareinde plaats.

4. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend door de maximale tarieven te vergelijken met de tarieven van de gemeente Maashorst. Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12-beleid. Dit betekent dat, als de gemeente Maashorst niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid. Volgens de hiervoor geldende wettelijke richtlijnen heeft de gemeente Maashorst een onbenutte belastingcapaciteit van € 6,5 miljoen.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de risico's.
Voor de begroting 2026 is dat € 98.363.068/ € 20.090.453 = 4,9.
De weerstandsratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen. Hierbij is met de Raad afgesproken dat de norm tussen 1 en 2 ligt. De ratio ligt ruim boven de norm.
Voor een verdere toelichting op de ontwikkeling van de weerstandsratio wordt verwezen naar de financiële begroting onderdeel "gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie".

De onderstaande grafiek geeft weer hoe de weerstandsratio zich in de tijd ontwikkelt:

Paragraaf verbonden partijen

Verbonden partijen
Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.'

Wat is een bestuurlijk belang?
Een bestuurlijk belang houdt in zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Wat is een financieel belang?
Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De verbonden partijen zijn binnen de gemeente Maashorst onderverdeeld in;
- Publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is betrokken bij diverse gemeenschappelijke regelingen.
- Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is deelnemer in vennootschappen en coöperaties. Tevens is de gemeente Maashorst deelnemer van een aantal stichtingen en verenigingen.
- Overige samenwerkingsverbanden. Er zijn echter ook samenwerkingsverbanden die niet officieel onder de definitie van verbonden partij vallen, maar door het college en/of de raad zijn aangemerkt als politiek belangrijk. Deze zullen wel gehandhaafd worden in de planning en control producten.

Op basis van het BBV wordt tenminste de volgende informatie opgenomen;
- De naam en vestigingsplaats.
- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat

erbij hoort.

- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
- De risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Beleid Verbonden Partijen

Een samenwerkingsverband is bedoeld om beleidsdoelen van de gemeente te bereiken.
Hoe kun je daar grip op krijgen? De gemeenten en besturen van de gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Noord, werken reeds met de procedure om te komen tot een betere afstemming in de beleidsprocessen met de deelnemende gemeenten. Dit is het adoptieproces, waarin gemeente Meierijstad als regionale trekker fungeert. In samenspraak met griffiers en de gemeenschappelijke regelingen wordt een jaarplanning opgesteld, zodat kadernota's, begrotingen en jaarstukken tijdig voorbereid en besproken kunnen worden door de raden. Hierdoor hebben zowel de deelnemers als de gemeenschappelijke regeling een leidraad om het adoptieproces goed te kunnen organiseren.

Waarom het adoptieproces?
Er zijn verschillende redenen hiervoor, maar de belangrijkste zijn:

- Gemeenteraden staan op afstand als gevolg van het werken met gemeenschappelijke regelingen. Het adoptieproces is bedoeld om raden in positie te brengen op tijd een zienswijze op de stukken van de gemeenschappelijke regelingen uit te brengen.
- De gemeenschappelijke regelingen krijgen de zienswijzen van de gemeenten binnen een kort tijdsbestek, zodat zij weten wat er binnen de gemeenten leeft en in staat zijn de zienswijzen te verwerken.
- De betrokken medewerkers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen werken samen aan de voorzijde bij het opstellen van zienswijzen. Korte communicatielijnen en niet iedereen hoeft het wiel volledig zelf uit te vinden.

Daarnaast hebben de griffiers van Noord-Oost Brabant in het rapport 'Grip op regionale samenwerkingsverbanden' verbetervoorstellen gepresenteerd, om de sturing van de raden op de regionale samenwerking te versterken. Deze voorstellen zijn inmiddels ingevoerd. De belangrijkste zijn: focus/prioritering op een aantal samenwerkingsverbanden, de vergadercycli op elkaar afstemmen en tweemaal per jaar een regionale beeldvormende bijeenkomst om meer interactie met de samenwerkingsverbanden te krijgen. Daarnaast is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd met ingang van 1 juli 2022. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Afgelopen jaren is binnen gemeente Maashorst gewerkt aan het versterken van de ambtelijke organisatie in het besluitvormingsproces rondom verbonden partijen. Zo wordt voorafgaand aan de start van het proces van de kadernota de inhoudelijk verantwoordelijke ambtenaren uitgenodigd voor een bijeenkomst. Daarin wordt de planning gedeeld en wordt ook inhoudelijk besproken waar aandacht aan besteed moet worden bij het maken van het college-/raadsvoorstel (o.a. vaste beoordelingspunten, vaste beslispunten).

Visie en doorkijk naar de toekomst
De gemeente Maashorst heeft als visie dat de keuze voor een samenwerkingsverband altijd dient te gebeuren vanuit het maatschappelijk belang. Om te bepalen of in specifieke situaties dat belang het meest gediend wordt door aansluiting bij een samenwerkingsverband volgt de gemeente Maashorst in hoofdlijnen de VNG-BiZa-Handreiking voor de toepassing van de wet gemeenschappelijke samenwerkingen. Deze handreiking is uitgewerkt in het ambtelijk beheersinstrument Proceskader Samenwerkingsverbanden. Dit proceskader wordt gehanteerd om te bepalen of nieuwe samenwerkingsverbanden worden aangegaan, alsmede om periodiek te evalueren of een samenwerkingsverband nog de meest optimale vorm is om het maatschappelijk belang te borgen.

Wet- en regelgeving
Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen is de landelijke tendens dat het belang van een adequate beheersing van de verbonden partijen toeneemt. Mede naar aanleiding hiervan is de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is op 16 juli 2014 gewijzigd (zie BBV-commissie). Daarnaast zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie Verbonden partijen vanaf 2018 in werking getreden. Ook de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

Doorkijk naar de toekomst
De aard en het aantal samenwerkingsverbanden is in beweging. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren voort zal zetten.
Om goed in te kunnen spelen op (financiële) kansen die zich regionaal en landelijk voordoen, moeten we als Maashorst verder vooruit kunnen kijken. In september 2025 bieden we de visie 'Maashorst 2050, Kompas voor de toekomst' aan aan de raad. Dit lange termijnperspectief helpt in 2026 bij het opstellen van een strategische- en lobby-agenda en het verder versterken van onze positie in de regio en zal wellicht ook zijn weerslag hebben op onze samenwerkingsverbanden. Daarnaast zal in 2026 een bestuurswisseling plaatsvinden na de gemeenteraadsverkiezing.
Als gevolg van alle ontwikkelingen is de beheersing van verbonden partijen van belang.
Daarmee is het ook van belang om de risico's die hiermee samenhangen in beeld te hebben en te houden. Deze risico's hebben zijn plek in het systeem van risicobeheersing van de gemeente Maashorst. Zie hiervoor de risico-inventarisatie in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Eind juni 2025 is een nieuwe BBV-notitie over de Verbonden Partijen verschenen. Deze bevat aanbevelingen, maar geen verplichtingen en zijn we als gemeente vrij in onze keuze om een aanbeveling wel/niet over te nemen. De aanbevelingen hebben betrekking op de presentatie van de gegevens van de Verbonden Partijen. Afstemming hierover vindt momenteel plaats en zal eventueel in een volgende P&C-product tot uiting komen.

Overzicht verbonden partijen

Paragraaf verbonden partijen

1. Brabant Historisch Informatie Centrum

Verband	Naam	Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
	Website	www.bhic.nl
	Vestigingsplaats	‘s- Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	In gezamenlijkheid behartigen van de belangen van ministerie, gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord- Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten en de waterschappen.
Inhoud	Taakveld	Cultuur
	Doelstelling	Het borgen van een goede uitvoering van de archiefwet zodat de juiste informatie op de juiste manier beschikbaar is. Hierdoor helpt de BHIC niet alleen particulieren, maar ook organisaties, gemeenten, waterschappen en provinciale instellingen met al hun vragen op het gebied van archieven en cultuurhistorie. Dit valt onder de doelstelling bij programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Binnen cultuur valt de BHIC onder de deeltaakveld musea.

	Taken	Uitvoering geven aan de zogenaamde vraagtaken (nazorg, educatieve taken en wetenschappelijke activiteiten) als aanvulling op de wettelijke taken. De wettelijke taak van het BHIC gaat om het toezicht op het archief- en informatiebeheer naast het beheer van het statische archief. Deze taken zijn overgedragen aan het BHIC toen de gemeenten Uden en Landerd deel gingen nemen aan deze Gemeenschappelijke Regeling. Afnemers van de vraagtaken zijn het Rijksarchief in Noord-Brabant, gemeenten en de waterschappen.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Minister van OCW, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Lid algemeen bestuur
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling: € 6.683.481 • Bijdrage Maashorst € 245.000. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 1.621.476 en per 31/12 € 1.635.732 • Vreemd vermogen per 1/1 € 5.052.854 en per 31/12 € 5.973.839 • Resultaat (instelling) € 68.593 positief

	Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling: € 7.181.300 • Bijdrage Maashorst: € 274.100 • Eigen vermogen per 1/1 € 1.477.000 en per 31/12 € 1.299.000 • Vreemd vermogen per 1/1 € 5.225.000 en per 31/12 € 5.374.000 • Zienswijze: Positief
	Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling: € 7.469.800 • Bijdrage Maashorst: € 291.300 • Eigen vermogen per 1/1 € 1.458.000 en per 31/12 € 1.324.000 • Vreemd vermogen per 1/1 € 5.913.000 en per 31/12 € 5.977.000 • Zienswijze: Positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op de deelnemers afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
	Risico-bepaling	Risico's die van invloed kunnen zijn op toekomstige cijfers zijn o.a.: • vertraging in de besluitvorming op bestuurlijk niveau, • wijzigingen in de hoogte van de bijdrage door de deelnemers • wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling • CAO aanpassingen • Wachtgeld verplichtingen

- Verhoging huurpenningen die afwijken van de bijdrage van OCW
- Contracten van de depotverhuur zijn jaarlijks opzegbaar
- Wijzigingen in de hoogte van de bijdrage via DVO's
- Geen volledige dekking van de kosten van het e-depot
- Structurele stijging energiekosten

Het begroot weerstandvermogen bedraagt ultimo 2029 € 502.000. De gemeenschappelijke regeling geeft aan dat de algemene reserve niet meer mag bedragen dan 10%. De algemene reserves staan in de begroting 2025 op 8,1 % van de bijdrage van de deelnemers.

2. GGD Hart voor Brabant

Verband	Naam	GGD Hart voor Brabant
	Website	www.ggdhvb.nl
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling

	Doel	Preventie, bijdrage aan volksgezondheid, gemeenschappelijke gezondheidsdienst
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Maximaal meedoen: Sociale en doelmatige aanpak
	Taken	Uitvoeren wettelijke taken vanuit WPG (Wet Publieke Gezondheid) en (Jeugd)gezondheidszorg (vanuit Wmo en jeugdwet). Dit omvat preventie, bijdrage aan volksgezondheid en uitvoering geven aan Jeugdgezondheidszorg
	Wijzigingen	In 2024 is de GR GGD Hart voor Brabant gewijzigd.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Oisterwijk, Oss, Sint-Michielsgestel, Tilburg, Vught en Waalwijk.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling € 96.118.000,00 • Bijdrage Maashorst € 2.741.433,00 (Basistaken + incidenteel) Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 01/01 € 4.024.000,00 en per 31/12 € 7.400.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 17.769.000 en per 31/12 € 18.185.000,00 • Resultaat € 151.000,00

Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling € 97.185.000,00 • Bijdrage Maashorst € 2.656.124,00 (Basistaken) • Eigen vermogen per 01/01 € 7.400.000,00 en per 31/12 € 4.670.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 18.185.000,00 en per 31/12 € 11.079.000,00 • Resultaat € 0,00 • Zienswijze: geen zienswijze • Kernpunten zienswijze

Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling € 90.987.000,00
	• Bijdrage Maashorst € 2.745.325,00 (Basistaken)
	• Eigen vermogen per 01/01 € 4.670.000,00 en per 31/12 € 3.509.000,00
	• Vreemd vermogen per 01/01 € 11.079.000,00 en per 31/12 € 10.494.000,00
	• Resultaat € 0,00
	• Zienswijze: ja
	• Kernpunten zienswijze:
	• Instemmen begroting 2026 en doorvoeren indexering van 2.57%, daarbij:
	  ○ Inzichtelijker maken van diensten opleveren en keuzes voor leggen om taakstelling te realiseren.
	  ○ Bij voordoen van risico's in gesprek gaan met gemeenten over taken.
	• We verwachten meer informatie over de verschillende samenwerkscenario's met GGD West-Brabant
	• Zorgvuldiger zijn in verwoordingen als budgetneutraal niet voor alle gemeenten op gaat.

Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De GGD HvB stelt bij de begroting een risico-inventarisatie op als onderdeel van het hoofdstuk weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's worden benoemd en hoe de GGD hier mee omgaat. Het weerstandvermogen liet zien hoe de GGD-tegenvallers kon opvangen zonder dat het werk in gevaar komt. De afgelopen jaren is het steeds moeilijker gebleken de begroting sluitend te krijgen. Najaar 2023 is gebleken dat de algemene reserve van de GGD niet meer groot genoeg is, zij zijn gezakt onder de reserves. Dit betekent dat er in 2024 eenmalig een extra rekening naar de gemeenten is gestuurd van €74.610,00 (over 2023) om de algemene reserve aan te vullen tot de ondergrens. Daarnaast is er besloten om in te stemmen met een transitieplan met bijbehorende middelen vanaf 2024. Voor Maashorst gaat dit om € 147.186,00. Middels dit voorstel vraagt de GGD eenmalig om extra middelen waarmee ze in de komende 2-3 jaar de transitie doormaken, om daarna weer financieel fit en gezond te zijn, en structurele kostenstijgingen op te kunnen vangen in de eigen begroting. Het traject verloopt volgens plan.

3. Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost

Verband	Naam	Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost(Regiotaxi)
	Website	www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
	Vestigingsplaats	Oss

	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (uitvoeringsovereenkomst)
	Doel	Tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer in aanvulling op openbaar vervoer
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Maatwerkdienstverlening 18+ Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en ondersteuning nodig hebben in de vorm van beschikbare uren (o.b.v. een toekenningsbeschikking). Hieronder valt ook individueel vervoer
	Taken	Voldoen aan de mobiliteitsbehoefte van de inwoners, ook als deze bij het zich verplaatsen ondersteuning behoeven (vanuit WMO, Jeugdwet e/o Participatiewet)
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie Noord Brabant, gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal

Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Op basis van voorlopige jaarstukken 2024 • Totale exploitatie instelling: € 4.290.383 • Bijdrage Maashorst € 561.283 (Voorlopige jaarstukken) • Eigen vermogen per 1/1 € 812.527 en per 31/12 € 946.369 • Vreemd vermogen per 1/1 € 380.273 en per 31/12 € 378.388 • Resultaat (instelling): € 54.759
	Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling: € 4.348.377 • Bijdrage Maashorst: € 553.094 • Eigen vermogen per 1/1 € 946.368 en per 31/12 € € 946.368 • Vreemd vermogen per 1/1 € 378.388 en per 31/12 € 335.000 • Zienswijze: positief
	Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling: € 4.519.529 • Bijdrage Maashorst: € 591.317 • Eigen vermogen per 1/1 € 946.369 en per 31/12 € 810.093 • Vreemd vermogen per 1/1 € 335.000 en per 31/12 € 336.750 • Zienswijze: Positief
Risico	Risico beoordeling	• Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja • Is er een risico-inventarisatie: ja

		• Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja • Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Het risico van de GR zelf is beperkt. De uitvoeringsregeling WMO vervoer die door de GR wordt uitgevoerd is echter een openeind regeling die als gevolg van invoering transities opnieuw ingebed moeten worden in het integrale klantproces vanuit het integrale Sociale Domein om de risico's te minimaliseren

4. Regionaal Bureau Leerlingzaken Brabant Noordoost

Verband	Naam	Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
	Website	www.rblbno.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrum gemeente is Oss), maar geen verbonden partij. Op 1 januari 2018 is in werking getreden de Centrumregeling Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Regio Brabant Noord Oost (regio 36b)

	Doel	Op grond van artikel 25, eerste lid, van de leerplichtwet 1969 dienen burgemeester en wethouders jaarlijks voor 1 oktober een verslag aan de Raad uit te brengen over het gevoerde beleid.
Inhoud	Taakveld	Onderwijs algemeen
	Doelstelling	Subtaakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen: achterstanden-beleid en internationale schakelklas, volwasseneducatie, peuter- en kinderopvang, leerlingenvervoer, leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.
	Taken	Het Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) heeft twee taken: de leerplichtwet en de RMC-wet uitvoeren
	Wijzigingen	geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss (centrum-gemeente)
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totaal € 2.344.792 • Bijdrage Maashorst € 146.859. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1/2024 € 582.576 (reserve RBL) en per 31/12/2024 € 583.299 (RBL reserve) • Vreemd vermogen per 1/1 €nvt en per 31/12 € nvt

	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 2.321.558 • Bijdrage Maashorst € 162.196 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 2.594.584 • Bijdrage Maashorst € 162.196 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Het gaat hier niet om volledig zelfstandig orgaan maar om een uitvoeringsorganisatie onder de gemeente Oss. Gemeente is een deelnemende gemeente en als zodanig aansprakelijk op basis van besluitvorming (WGR). De financiële positie is goed. Op termijn wordt de vorm van samenwerking aangepast.

5. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Verband	Naam	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
	Website	www.odbn.nl
	Vestigingsplaats	‘s- Hertogenbosch

	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Taakuitvoering op gebied van vergunningen, toezicht en handhaving en duurzame en ruimtelijke ontwikkeling.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer
	Doelstelling	Een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.
	Taken	Dienstverlening aan de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noordoost. Gestart m.i.v. 1 oktober 2013
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, ’s-Hertogenbosch, SintMichielsgestel, Vught en de provincie Noord-Brabant.
	Vertegenwoordiging	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).

	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie (instelling) € 39.922.504 • Bijdrage Maashorst: € 2.304.655 Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1 € 9.262.000 en per 31/12 € 8.902.747 • Vreemd vermogen per 1/1 € 3.713.000 en per 31/12 € 5.768.425 • Resultaat voor bestemming (instelling) € 959.322
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 38.053.939 • Bijdrage € 2.704.205 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: Er zijn geen zienswijzen ingediend
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 36.171.362 • Bijdrage € 2.719.172 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: We verwijzen naar de zienswijze die we hebben ingediend op de Kadernota 2026. De financiële situatie van gemeenten is niet veranderd. De uitgangspunten die wij hierbij hanteren ook niet. Wij doen nogmaals een dringend beroep op u om scherp te zijn op de noodzaak van de verhoging en deze zo veel als mogelijk te beperken. Ook na vaststelling van de begroting vragen we u hierop scherp te zijn en eventuele (structurele) voordelen in het lopende en begrotingsjaar direct via een begrotingswijziging aan ons te melden.

Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
	Risico-bepaling	De ODBN stelt in de begroting en jaarrekening een risico-inventarisatie op als onderdeel van de paragraaf weerstandvermogen & risicobeheersing. Dit wordt afgezet ten opzichte van de weerstandcapaciteit (algemene reserve ODBN) waaruit de weerstandsratio blijkt. Hierop wordt door de ODBN beleid op gevoerd.

6. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Verband	Naam	Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
	Website	RAV Brabant Midden-West-Noord | Ambulancezorg vanuit het hart (ravbrabantmwn.nl)
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Levert Volksgezondheid algemeen (bewaken van de gezondheidssituatie en uitvoeren maatregelen tegen bedreiging van de gezondheid)

	Taken	- Het in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord; - Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord; - Het vaststellen en (doen) uitvoeren van regionale ambulanceplannen voor Midden- en West-Brabant en voor Brabant-Noord; - Het (doen) leveren van een bijdrage aan de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen voor de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Veiligheidsregio Brabant-Noord;
	Wijzigingen	In 2024 is de GR gewijzigd.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling € 94.083.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 15.119.000,00 en per 31/12 € 15.980.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 27.435.000 en per 31/12 € 26.188.000

	• Resultaat (instelling) € 995.378,00
Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling € 99.902.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 15.980.000 en per 31/12 € 15.887.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 26.188.000,00 en per 31/12 € 31.782.000,00 • Resultaat (instelling) € 0,00 (na begrotingswijziging) • Zienswijze: N.v.t. • Kernpunten zienswijze: n.v.t.
Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling € 103.620.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 15.887.000,00 en per 31/12 € 15.887.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 31.782.000,00 en per 31/12 € 30.833.000,00 • Resultaat (instelling) € 0,00 • Zienswijze: geen • Kernpunten zienswijze: n.v.t.

Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De gemeenten zijn niet langer risicodragend, deze taak is overgenomen door Rijk en ziektekostenverzekeraars (garantstelling). De GR is er alleen nog vanwege de zekerheid voor het behouden van opgebouwde pensioenafspraken voor het personeel.

7. Veiligheidsregio Brabant-Noord

Verband	Naam	Veiligheidsregio Brabant-Noord
	Website	www.vrbn.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Uitvoering geven aan de Wet Veiligheidsregio
Inhoud	Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer

	Doelstelling	De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop. De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen: a brandweerzorg; b. geneeskundige hulpverlening; c. bevolkingszorg; d. brandweerzorg
	Taken	Het inventariseren van de grootste risico's in de regio. Het instellen en in stand houden van een brandweerorganisatie. De belangrijkste taak van de brandweer is het voorkomen, beperken en bestrijden van branden en gevaren bij ongevallen (anders dan brand). Het instellen en in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio. De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen. Het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor bevolkingszorg. De belangrijkste taken van bevolkingszorg is het voorbereiden en uitvoeren van de gemeentelijke processen bij rampen en crises.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Hans van der Pas is lid van het Algemeen Bestuur en miv 12-3-2024 Hans van der Pas

	Portefeuillehouder	Hans van der Pas
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie € 52.544.000 • Bijdrage Maashorst € Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 17.627.817 en per 31/12 € 21.598.836 • Vreemd vermogen per 1/1 € 66.847.876 en per 31/12 € 66.724.816 • Resultaat € 1.939.947
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 58.44.000 • Bijdrage Maashorst € 4.436.623 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 65.579.000 • Bijdrage Maashorst € 4.598.694 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief

Risico	Risico-beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Geen specifieke algemeen risico's.

8. Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant

Verband	Naam	Werkvoorzieningschap NO Brabant
	Website	www.wvs-nb.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Doelmatige, rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Wsw
Inhoud	Taakveld	Begeleide- en arbeidsparticipatie in programma 6
	Doelstelling	Een inclusieve samenleving, waarin iedereen optimaal kan deelnemen in werk of maatschappelijke activiteiten op een individueel haalbaar niveau.
	Taken	Afspraken binnen het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant over uitvoering van de Wsw: het aanbieden van werk aan mensen met een Wsw-indicatie.

	Wijzigingen	Het werkvoorzieningschap Noordoost Brabant is een gemeenschappelijke regeling die voor de aangesloten gemeenten de dienstverbanden binnen de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uitvoert. Het werkvoorzieningschap is eigenaar van IBN Holding waar de WSW-ers werken. De uitvoering van de dienstverbanden binnen de WSW kent een uitsterfconstructie. Binnen de gemeenschappelijke regeling vindt daarom geen beleidsontwikkeling meer plaats.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	Op basis van de concept jaarstukken 2024: • Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € 103.400 • Bijdrage Maashorst € 15.920. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 01/01 € 26.067.400 en per 31/12 € 25.090.900 • Vreemd vermogen per 01/01 € 2.665.200 en per 31/12 € 3.962.600 • Resultaat (instelling) € 0
	Begroting 2025	• Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € 133.000,00 • Bijdrage Maashorst € 16.554 • Eigen vermogen per 01/01 € 28.554,100,00 en per 31/12 € 28.554.100,00

		• Vreemd vermogen per 01/01 € 178.500,00 en per 31/12 € 178.500,00 • Resultaat (instelling) € 0,00 • Zienswijze: “In de begroting is voor de gemeente Maashorst een bijdrage opgenomen van € 16.554. Dit betekent een bedrag per inwoner van € 0,279 oftewel afgerond € 0,28 per inwoner. Dit is niet in overeenstemming met het vastgestelde bedrag van € 0,27 per inwoner in de Kadernota 2025. Om het bedrag per inwoner in overeenstemming te brengen met de Kadernota 2025 verzoeken wij u het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningschap te bevorderen dat de bijdrage per inwoner uitkomt op € 0,27, met als voorwaarde een sluitende begroting”.
	Begroting 2026	• Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € • Bijdrage Maashorst € • Eigen vermogen per 01/01 € en per 31/12 € • Vreemd vermogen per 01/01 € en per 31/12 € • Resultaat (instelling) € • Zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	Risico’s worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico’s afgedekt: deze zijn deels afgedekt door de egalisatiereserve
	Risico-bepaling	Het Werkvoorzieningsschap NO Brabant is eigenaar van de IBN Holding die de WSW regeling uitvoert, maar houdt geen eigen risicoreserve aan omdat de risico’s in de holding worden genomen.

9. Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Verband	Naam	Belastingsamenwerking Oost Brabant
	Website	www.bs-ob.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
	Doel	Door samenwerking efficiënter werken en de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren. Dit doen tegen zo laag mogelijke kosten, wat uiteindelijk ten goede komt aan u als belastingbetaler. BSOB is een uitvoeringsorganisatie en bepaalt niet de hoogte van de belastingtarieven
Inhoud	Taakveld	Belastinginkomsten
	Doelstelling	De kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschapsbelastingen te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten Draagt bij aan de doelstelling voor een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: “De basis op orde”.
	Taken	Opleggen en innen van belastingen OZB, reclame en parkeren:, taxaties WOZ, afwikkeling kwijtscheldingsverzoeken.
	Wijzigingen	Geen

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss, Someren en Waterschap Aa en Maas
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling € 10.464 • Bijdrage Maashorst € 1.223.389 excl. Btw en inclusief invorderingsopbrengsten ter grootte van €70.100. Daarnaast € 36.653 extra kosten vanwege negatief resultaat 2023 van de BSOB. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 626.000 per 31/12 € 1.212 • Vreemd vermogen: Aangezien in de afgelopen jaren geen langlopend vreemd vermogen aan is getrokken, is het treasury risico nihil en zijn er geen kengetallen opgenomen met betrekking tot het renterisico en renteresultaat resultaat (instelling): Het totaal saldo baten & lasten over 2024 bedraagt € 602K, voor toevoeging en onttrekking bestemmingsreserve. Na toevoeging en onttrekking bestemmingsreserve bedraag het resultaat € 582K.
	Begroting 2025	• Totale begroting instelling € 11.995.667 • Totale bijdrage Maashorst € 1.305.769 exclusief invorderingsbijdrage van €70.100 • Zienswijze: positief

	Begroting 2026	• Totale begroting instelling € 15.069.212 • Totale bijdrage Maashorst € 1.277.231 exclusief invorderingsbijdrage van € 71.000 • Zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	In het treasurystatuut is het risicobeheer met betrekking tot de financieringsfunctie van BSOB beschreven. In artikel 53 GR staat opgenomen dat de deelnemers garant staan dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. In de paragraaf weerstandsvermogen is een matrix opgenomen waarin de risico's zijn onderverdeeld in de categorieën: programmatuur, gegevens, mens, omgeving en apparatuur. De risico's zijn niet gekwantificeerd in euro's, maar wel is op detailniveau aangegeven dat de kans, de impact, de waarde van het risico en de prioriteit. Op een achttal onderdelen wordt de prioriteit als middel beoordeeld, waarbij het risico schommelt tussen een 6 en een 9. Hieraan zouden wel euro's moeten worden toebedeeld

10. Centrumregeling Jeugd N.O. Brabant

Verband	Naam	Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Centrumgemeente is ’s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp 2020-2023 en beleidsopdrachten met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18- in programma 6
	Doelstelling	Zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp.
	Taken	• Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer. • De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren • Gevraagd en ongevraagd adviseren aan het Regionaal Regieteam • Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen • Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer • Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken

	• Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer. • De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren • Gevraagd en ongevraagd integraal adviseren aan het Regionaal Bestuurlijk Overleg in samenwerking met het Regionaal Controllers Overleg en RIOZ • Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen • Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer • Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken • Het coördineren van materiële controle en het doen van fraudeonderzoek bij gecontracteerde aanbieders • Het uitvoeren van accountmanagement en contractbeheer • Beheren van de uitvoeringsbudgetten van het RBO, het Regionaal Regieteam en het Regionaal Beleidsteam • Verantwoording afleggen aan het Regionale Regieteam op basis van het door het Regionaal Inkoopteam bepaalde KPI's en rapportage frequentie • In voorkomend geval het namens de gemeente voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten tussen gemeenten uit de samenwerkende jeugdzorgregio's en aanbieders van Jeugdzorgplus, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd. Indien daarvoor nodig, het onderhandelen en mede sluiten van een samenwerkingsconvenant tussen de samenwerkende gemeenten na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd • Verantwoording afleggen aan het Regionaal Regieteam over inhoudelijke en financiële voortgang en realisatie van de inkoopopdracht • Het voeren van rechtsgedingen voortvloeiende uit de hiervoor vermelde taken
Wijzigingen	Geen

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, 's- Hertogenbosch, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, SintMichielsgestel en Vught.
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 199.457 (Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten) • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 = n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 = n.v.t. • Resultaat € 0
	Begroting 2025	• Totale begroting € 2.590.417 • Bijdrage Maashorst: € 250.752 • Resultaat instelling: € 0 • -Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting € • Bijdrage Maashorst: € • Resultaat instelling: €

		• Zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente 's-Hertogenbosch namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

11. Centrumregeling WMO Noordoost-oost 2020

Verband	Naam	Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij

	Doel	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo op basis van het regionaal beleidskader Wmo en het tweejaarlijkse inkoopplan.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Preventie, vroegsignalering en persoonsgerichte aanpak, inwoners krijgen de voor hen benodigde ondersteuning op de daarvoor meest geëigende plek.
	Taken	De regionale inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo. Het afsluiten, beheren, uitvoeren van de overeenkomsten die voortvloeien uit de aanbesteding en alle activiteiten die daarvoor noodzakelijk zijn. Het leveren van monitorrapportages per half jaar of zo veel vaker als nodig waarmee regiogemeenten sturingsinformatie ontvangen over zorggebruik Wmo en de kosten daarvan, soorten producten, omvang en samenloop van de diverse producten per regiogemeente en ten opzichte van andere gemeente in de samenwerkingsregio.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Maashorst
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg. Aan het portefeuillehoudersoverleg Wmo nemen deel de portefeuillehouders Wmo en een ambtelijke vertegenwoordiger per subregio.
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal

Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst 2024: € 238.013 • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Resultaat € 0
	Begroting 2025	• Bijdrage Maashorst € 216.405 • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Resultaat instelling €
	Begroting 2026	• Bijdrage Maashorst € • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Resultaat instelling €
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente Oss namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

De gemeente Maashorst neemt deel aan de volgende stichtingen, vennootschappen en verenigingen.

Vennootschappen en coöperaties

1. Brabant Water N.V

Verband	Naam	Brabant Water N.V.
	Website	www.brabantwater.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap. Geen verbonden partij.
	Doel	Het voor nu en in de toekomst borgen van een optimale drinkwatervoorziening voor de inwoners en het bedrijfsleven in haar voorzieningsgebied.
Inhoud	Taakveld	Treasury

	Doelstelling	Geen echte doelstelling. De gemeente Maashorst is alleen aandeelhouder.
	Taken	De gemeente Maashorst heeft 51.756 aandelen met een waarde van €5.175,60 in Brabant Water NV. Er wordt geen dividend uitgekeerd
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 50 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 0 • Eigen vermogen per 1/1/2024 €699.235.000 en per 31/12/2024 € 716.350.000 • Vreemd vermogen per 1/1/2024 €618.615.000 en per 31/12/2023 €694.860.000 • Resultaat 2024: €17.115.000
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): niet beschikbaar • Bijdrage Maashorst € 0 • Resultaat instelling: niet beschikbaar

		• Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): niet beschikbaar • Bijdrage Maashorst € 0 • Resultaat instelling: niet beschikbaar • Zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja, middels reserves die meegenomen worden in de bepaling van het weerstandsvermogen.
	Risico-bepaling	N.v.t.

2. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten
	Website	www.bng.nl

	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap Geen verbonden partij
	Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Excellente dienstverlening. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling. Doordat de bank de kosten zo laag mogelijk probeert te houden draagt dit bij aan het doel om een solide financieel beleid voort te zetten en een structureel sluitende programmabegroting te presenteren.
	Taken	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG biedt de gemeenten een gespecialiseerd pakket aan financiële producten tegen zo laag mogelijk kosten. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente Maashorst heeft 46.644aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel, deelname totaal € 116.610-. Door deze deelneming heeft de gemeente Maashorsteen direct belang in de het aanbod van korte en lange financieringsmiddelen voor de gemeentelijke overheid.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Niet vertegenwoordigd

	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale begroting (instelling) niet beschikbaar • Ontvangen dividendbijdrage € 85.638 • Eigen vermogen per 1/1 € 4.721.000.000 / per 31/12 € 4.777.000.000 • Vreemd vermogen per 1/1 € 110.819.000.000 per 31/12 € 123.614.000.000 • Resultaat- (instelling): 294.000.000 (2023: 254.000.000)
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): niet beschikbaar • Te ontvangen dividendbijdrage: € 99.515 • Resultaat instelling : niet beschikbaar • Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): • Te ontvangen dividendbijdrage: € • Resultaat instelling : • Zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico’s worden op gemeente afgewenteld: nee

		Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja
	Risico-bepaling	De bank beschikt over een Risk Appetite Framework waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.
	Risico niet gerealiseerde beleidsdoelstellingen (meerjarig)	- Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn

3 . BIZOB

Verband	Naam	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
	Website	https://www.bizob.nl
	Vestigingsplaats	Oirschot
	Rechtsvorm	Stichting
	Doel	Het efficiënt en effectief uitvoeren van de inkoopfunctie bij deelnemende gemeenten
Inhoud	Taakveld	Bedrijfsvoering

	Doelstelling	Het Inkoopbeleid past binnen de doelstelling van een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: “De basis op orde”.
	Taken	Stichting levert advieswerkzaamheden ten behoeve van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente en streeft naar het behalen van voordelen op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied. Stichting Bizob pakt voorbereidende, coördinerende en uitvoerende taken met betrekking tot het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Maashorst en andere deelnemers op.
	Wijzigingen	Het college van de gemeente Maashorst, in acht nemende dat de gemeenteraad geen wensen en bedenkingen heeft geuit, heeft eind 2022 besloten aan te sluiten bij Stichting Bizob. Hier is de samenwerking die Bizob al had met de gemeente Uden voortgezet voor gemeente Maashorst.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Meerdere clusters (Noordoost -en Zuidoost- Brabant) waarin gemeenten zijn ondergebracht en een cluster aangeslotenen in de categorie overige.
	Vertegenwoordiging	Geen stemrecht in het bestuur, wel vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk(het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 419.703. Dit is opgebouwd uit € 442.814 (bepaald aan de hand van inkoopplan en de daaruit voortvloeiende benodigde adviesuren) en een teruggave over 2023 van € 23.111. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen: 01-01-2024: € 1.302.202 en 31-12-2024: € 1.943.604

		• Vreemd vermogen 01-01-2024: € 1.973.315 en 31-12-2024: € 1.831.769 • Resultaat 2024: € 1.343.481
	Begroting 2025	• Bijdrage Maashorst € 403.305 • Resultaat instelling € nog niet bekend • Zienswijze: n.v.t.
	• Begroting 2026	• -bijdrage Maashorst € • -resultaat instelling € nog niet bekend • -zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: Is er een risico-inventarisatie: obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risicoinventarisatie voorligt. Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Zijn risico's afgedekt:
	Risico-bepaling	obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risico-inventarisatie voorligt.

4. Dimpact

Verband	Naam	Dimpact

	Website	www.dimpact.nl
	Vestigingsplaats	Enschede
	Rechtsvorm	Coöperatie
	Doel	Het moderniseren van publieke dienstverlening
Inhoud	Taakveld	Overhead
	Doelstelling	De missie van Dimpact luidt: “door samenwerking, kennisbundeling en klantgerichte innovatie – gemeenten te voorzien van gestandaardiseerde ICT oplossingen die optimale dienstverlening naar burgers, bedrijven, verenigingen & instellingen mogelijk maakt. In nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten selecteert Dimpact hiervoor de meest geschikte ondersteunende software c.q. laat waar nodig software realiseren en ondersteunt deelnemers bij de goede implementatie hiervan. Gemeente Maashorst neemt de diensten E-suite en Mylex af. Er loopt een omvangrijk programma om de E-suite (veel functionaliteit in één applicatie) om te bouwen naar losse (flexibele) componenten volgens de Common Ground architectuur. Dimpact loopt hiermee voorop in landelijke ontwikkelingen op het gebied van gemeentelijke informatievoorziening.
	Taken	Verbeteren en moderniseren van publieke dienstverlening door het inkopen en gezamenlijk doorontwikkelen van dienstverleningsapplicaties, waaronder een zaaksysteem.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Diverse gemeente in Nederland
	Vertegenwoordiging	Lid algemene ledervergadering
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).

	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 287.208,- . Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1 € 2.991.464,- en per 31/12 € 702.863,- • Vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • Resultaat: -€ 2.288.601,- (negatief resultaat als gevolg van ALV besluit tot eenmalige investering in lopend project vanuit eigen vermogen)
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): € 14.981.031,- (totale omzet) • Bijdrage Maashorst € 271.653,- • Resultaat instelling : € 155.703,- (verwacht resultaat) • Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): € 16.727.064 (totale omzet) • Bijdrage Maashorst € 533.850 (hoger dan 2025 doordat Burgerzaken applicatie toegevoegd is aan applicaties die we via Dimpact afnemen) • Resultaat instelling : € 650.536 (verwacht resultaat) • Zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee

		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee
	Risico-bepaling	Te weinig bijdrage / inzet vanuit de gemeenten, waardoor Dimpact genoodzaakt is om voor de voortgang extra capaciteit in te huren.

5. Theater Markant N.V.

Verband	Naam	Theater Markant N.V.
	Website	https://www.markantuden.nl/
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap (BBV-artikel 15 lid 1-b, 2e categorie)
	Doel	De artistieke en de commerciële exploitatie van “Theater Markant” te Uden.
Inhoud	Taakveld	Culturele instellingen
	Doelstelling	Theater Markant N.V. is op dit moment een lege N.V. De exploitatie is overgedragen aan Heven Theater Markant Exploitatie (HTME). De exploitatie draagt bij aan de doelstelling cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie. Dit ter bevordering van de beeldende kunst, muziek, dans, toneel en cultuureducatie.

	Taken	De overdracht naar HTME is gerealiseerd door een activa/ passiva transactie als onderdeel van concessieovereenkomst. In geval van beëindiging van de concessieovereenkomst is Theater Markant N.V. verplicht de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen. De gemeente Maashorst heeft 500 aandelen met een nominale waarde van € 453,78 per aandeel, aandelenkapitaal totaal € 226.890. De activiteiten van Theater Markant N.V. zijn nihil. De N.V. is leeg. De enige geldstromen binnen de NV zijn de doorbelasting van huur/recht van opstal en verzekeringen. Indien de concessieovereenkomst wordt beëindigd, is Theater Markant N.V. verplicht om de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Maashorst enig aandeelhouder
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Financiën – wethouder van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• eigen vermogen per 31/12/2022 - €3.062 • vreemd vermogen per 31/12/2022 €3.062 • resultaat € 0
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 618.449 • Bijdrage Maashorst €0 • Resultaat instelling € 0

		• Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 631.368 • Bijdrage Maashorst € 0 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De exploitatie met bijbehorende risico's is overgedragen naar Heven Theater Markant Exploitatie B.V. (HTME). Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn op de gemeente Uden die niet zijn afgedekt door HTME BV.

Stichtingen en verenigingen

1. Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
	Website	www.vng.nl
	Vestigingsplaats	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (lidmaatschap) Geen verbonden partij

	Rechtsvorm	Vereniging
	Doel	De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende: • voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede; • de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.
Inhoud	Taakveld	Bestuursorganen
	Doelstelling	Correcte uitoefening van bestuurstaken. De dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, staat bij de gemeente Uden centraal. Dit alles zo effectief en efficiënt mogelijk, met onze basistaken als uitgangspunt
	Taken	Behartigen van de belangen van de Nederlandse gemeenten
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alle Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).

Financiële positie	Domein	Dienstverlening
	Begroting en afrekening 2025	€. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.

2. Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst)

Verband	Naam	Museum Krona
	Website	www.museumkrona.nl
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3e categorie)
	Doel	Een museum, voornamelijk met religieuze kunst, erfgoed en de Kunstcollectie van gemeente Uden, in standhouden en exploiteren.
Inhoud	Taakveld	Cultuur algemeen in programma 5, deeltaakveld Musea
	Doelstelling	Beleidsvoornemens van de verbonden partij: verbreding van het ‘verblijfsaanbod van het museum om daarmee een grote aantal bezoekers te trekken. Het museum moet daarmee ook ‘de poort’ tot toeristisch en recreatief Uden worden. Dit draagt bij aan onze doelstelling.

	Taken	Collectiebeheer, Educatieve projecten, nieuwe exposities, meer samenwerking met kunstenaars en organisaties op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
	Wijzigingen	Een aantal jaar geleden is een nieuwe weg ingeslagen die moet resulteren in een stevig en duurzaam fundament voor een gezonde toekomst. Belangrijke onderdelen van het transitieproces zijn: een vernieuwd profiel, een vernieuwd museum, nieuwe product en verdienmodellen en nieuwe doelgroepen. In 2019 is ook de naam gewijzigd in Museum Krona, met een profiel gericht op kunst, klooster en kruidentuin.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Het bisschoppelijk Museum 's-Hertogenbosch, vereniging Birgittinessen, gemeente Maashorst.
	Vertegenwoordiging	E. Backx en T. Evers als vertegenwoordigers namens de gemeente Maashorst als leden van het bestuur.
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling: € 698.085 • Bijdrage gemeente Maashorst € 352.944 Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1 € 1.110.033 en per 31/12 € 1.106.524 • Vreemd vermogen per 1/1 € 197.649 en per 31/12 € 176.743 • Resultaat (instelling) € -/-3.509 Conform de subsidiebeschikking – en dit geldt ook voor andere gesubsidieerde culturele organisaties – hoeven ze het voorafgaande jaar pas uiterlijk 1 juli te verantwoorden. Derhalve is van het museum de verantwoording en de aanvraag tot vaststelling nog niet ontvangen.

	Begroting 2025	Verwachte bijdrage Maashorst 2025 € 361.062
	Begroting 2026	Verwachte bijdrage Maashorst 2026 € 361.062 (+indexering)
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee
		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Formeel is Museum Krona een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Maar de gemeente is medeoprichter en is in het bestuur met twee personen vertegenwoordigd. De kans, dat er een beroep op de gemeente wordt gedaan, bij financiële problemen is groot. Het museum heeft de afgelopen jaren een koers ingezet waarmee zij meer bezoekers en daaruit voortvloeiende inkomsten genereert. Hierdoor is het risico op problemen afgenomen. Desalniettemin blijft het museum de komende jaren werken aan groeiende bezoekersaantallen en inkomsten uit kaartverkoop en nevenomzet uit gastheerschap en merchandising en blijft zij zoeken naar fondswerving en sponsoring.

Overige verbonden partijen

1. AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Verband	Naam	Regio Noordoost Brabant Agrifood Capital Noordoost Brabant Werkt!
	Website	www.rnob.nl) www.noordoostbrabantwerkt.nl www.agrifoodcapital.nl
	Vestigingsplaats	Den Bosch
	Rechtsvorm	Convenant. • Voor RNOB is het convenant regionale samenwerking Regoio Noordoost-Brabant opgesteld dat door alle deelnemers, 10 gemeenten (Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, 's-Hertogenbosch, Maashorst, Oss, Sint-Michielsgestel, Meijerijstad, Vught) en twee waterschappen (Aa en Maas en Dommel) door de gemeenteraden en AB Waterschappen is vastgesteld, eind 2024 is ondertekend en op 1 januari 2025 in werking is getreden. • Met deelname aan RNOB wordt automatisch ook deelgenomen aan Agrifood Capital. Agrifood Capital is de samenwerking in een stichting waar overheden, onderwijs en ondernemers vertegenwoordigd zijn. Agrifood Capital heeft een stichting en een B.V. RNOB heeft een afvaardiging in het stichtingsbestuur en zorgt voor een basisfinanciering. • NOB Werkt is eveneens een convenant. Voor Noordoost Brabant Werkt geldt een samenwerkingsovereenkomst welke in 2020 door alle deelnemers (gemeenten, UWV WERKbedrijf, Werk- en ontwikkelbedrijven, onderwijsinstellingen en

		werknemersorganisaties) is getekend. Deze overeenkomst loopt tot 31 december 2029. • Conform BBV artikel 15, lid 1 sub b onder 4 valt deze samenwerking onder overige verbonden partijen.
	Doel	• Deelname aan RNOB (Regio Noordoost Brabant) betekent een platform voor regionale afstemming. Hierdoor kunnen we samen optrekken richting Rijk, provincie, andere regio's en ook met onderwijs- en maatschappelijke instellingen en ondernemers. Ook kunnen we gezamenlijk een extra impuls geven aan de economische, ruimtelijke en ecologische ontwikkeling van de regio. Samen werken we aan goed leven, wonen en werken in Noordoost Brabant. Zie ook artikel 2 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. • Agrifood Capital is gericht op het stimuleren van het innovatieklimaat in de regio. De focus ligt op de agrifood-keten in de breedste zin van het woord. Agrifood Capital organiseer een beweging van ondernemers, kennisinstellingen en overheden die werk maken van transities in het huidige voedselsysteem. Het agrifood cluster, dat in het DNA van de regio zit, wordt gecombineerd met kennis en expertise uit andere sectoren en branches, zoals de innovatieve maakindustrie, ICT en data. Daarmee draagt Agrifood Capital bij aan het behoud en waar nodig verbeteren van de brede welvaart in de regio met de keten van boer tot bord als katalysator. • NOW Werkt heeft als doel een goed functionerende arbeidsmarkt met: • Structurele verbetering van processen en dienstverlening voor werkgevers, werkenden, werkzoekenden en jongeren gericht op het voorkomen van werkloosheid en een duurzame plek op de arbeidsmarkt; • Opgaven, om als arbeidsmarktregio strategisch, flexibel en effectief in te spelen op snelle ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken; • Leven lang Ontwikkelen als de centrale opgave voor de komende jaren.
Inhoud	Taakveld	Bestuur

	Taken	• De RNOB is een overheidssamenwerking van 10 gemeenten en twee waterschappen in Noordoost Brabant met gezamenlijke opgaven die over de gemeentegrenzen heen gaan en waarvan de aanpak een lange adem en veel samenwerking met partijen vraagt. De samenwerking richt zich op vitale leefomgeving, duurzame bereikbaarheid, aantrekkelijk vestigen en behoud van talent in onze regio. De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' en de Prioriteitennota (2023) zijn leidend voor de activiteiten, zoals deze worden uitgewerkt in de jaar- en werkplannen. • De Stichting Agrifood Capital fungeert als platform voor de regionale ambitie koploper te zijn in slimme en duurzame voedselketens. De stichting bepaalt de strategie van Agrifood Capital en bestaat uit vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Agrifood Capital B.V, is de uitvoeringsorganisatie van de stichting. De B.V. helpt vernieuwers die werken aan de voedselsystemen van de toekomst. Hun rollen variëren van netwerkbouwer en matchmaker tot programmamaker en projectontwikkelaar. De activiteiten van Agrifood Capital zijn vastgelegd in de Strategische Agenda Agrifood Capital. • Arbeidssamenwerking NOB Werkt zet zich in voor een veerkrachtige arbeidsmarkt waar plaats is voor alle talenten en werk voor iedereen die wil werken. Binnen deze samenwerking worden programma's, tools en diensten voor bedrijven en inwoners ontwikkeld.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Zie onder 'rechtsvorm'
	Vertegenwoordiging	• RNOB: De burgemeester is lid van de Algemene Vergadering. Wethouders nemen deel aan de portefeuillehouders-overleggen Duurzame Leefomgeving, Economie en Ruimte, Mobiliteit en Wonen. De voorzitters van de portefeuillehouders overleggen (Poho) zijn tevens lid van het dagelijks bestuur van de regio Noordoost Brabant. Het overleg tussen de gemeentesecretarissen in het Secretarissenteam zorgt voor de afstemming tussen ambitie en menskracht. Raadsleden worden betrokken bij de samenwerking door: o Verenigde Voorbereidende Bijeenkomsten o Klankbordgroep Raadsleden o Lokale Regiotafel (in Maashorst gestart in 2025)

		• NOB Werkt: de wethouder neemt deel aan de portefeuillehouders overleggen van Arbeidsmarkt.
	Portefeuillehouder	Diverse portefeuillehouders zijn betrokken.
	Domein	Diverse
Financiële positie	Jaarrekening 2024	RNOB: Het bedrijfsresultaat (na bestemming) is voor 2024 0 en voor 2025 0. Het eigen vermogen is per 31-12-2024 € . Per 31-12-2024 € . Het vreemd vermogen is per 31-12-2024 . Per 31-12-2024 . • NOB Werkt: De bekostiging van de samenwerking NOB werkt wordt in 2025 nog geïnd via RNOB. De raad heeft ingestemd met een financiële bijdrage 2025 aan de Strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' waarbij de financiële bijdrage van €1 per inwoner in 2024 geldt als basisjaar en dat dit bedrag per 1 januari 2025 wordt geïndexeerd, De bijdrage voor 2025 is vastgesteld op € 1,04 per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. In de loop van 2025 zal het convenant NOB werkt worden aangepast en zal de financiering van deze samenwerking hierin worden opgenomen.
	Begroting 2025	De bekostiging van de samenwerking is geregeld in artikel 11 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. De bijdrage vindt plaats op basis van een vast bedrag per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. Voor de bijdrage per inwoner geldt 2024 als basisjaar. Met ingang van 1 januari 2025 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. - De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,62 voor RNOB en € 1,50 voor Agrifood Capital. - De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,04 voor NOB Werkt. Dit was in 2024 € 1.
	Begroting 2026	De bekostiging van de samenwerking is geregeld in artikel 11 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. De bijdrage vindt plaats op basis van een vast

		bedrag per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. Voor de bijdrage per inwoner geldt 2024 als basisjaar. Met ingang van 1 januari 2025 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. Voor 2026 zijn deze bedragen ten tijde van het opstellen van dit document nog niet bekend.
Risico	Risico beoordeling	Bijdrage wordt bepaald op basis van artikel 10 van het samenwerkingsconvenant Artikel 10: Financiën 1. Partijen hebben een regiorekening, dat gevuld wordt met de door de partijen jaarlijks ter beschikking te stellen bijdragen en financiële bijdragen van derden. 2. De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,-- per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. 3. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld: a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor Regio Noordoost Brabant b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital c. € 1,-- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt d. De gemeente Heusden zit in een andere arbeidsmarktregio en levert daarom aan Noordoost Brabant Werkt geen inwonersbijdrage. 4. De bijdrage van beide waterschappen gezamenlijk bedraagt 6,5% van het totaalbedrag ingebracht door de deelnemende gemeenten voor Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital. De waterschappen bepalen in onderling overleg de verdeling van dat totaalbedrag dat door hen wordt ingebracht. 5 Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024 5. Het dagelijks bestuur maakt met AgriFood Capital bindende afspraken, opdat geborgd is dat de bijdrage aan deze organisatie ten goede komt aan de realisatie van, ingevolge de Samenwerkingsagenda, overeen te komen tegenprestaties. 6. De vanuit de regiorekening betaalde compensabele BTW wordt jaarlijks in januari met toepassing van het transparantiebeginsel doorgeschoven naar de betreffende compensatiegerechtigde gemeente. 7. De gemeenten compenseren deze BTW bij het compensatiefonds en stellen dit volledige bedrag weer beschikbaar aan de regiorekening. Mocht de Belastingdienst haar zienswijze uit haar brief van 11 september 2015 om dit te ondersteunen herzien, zal de werkwijze daarop worden aangepast op een zodanige wijze dat het samenwerkingsverband hiervan geen financieel nadeel ondervindt. 8. Voor de berekening van deze bijdrage wordt uitgegaan van het inwonertal op 1

		januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Voor de vaststelling van de aantallen inwoners worden aangehouden de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers. 9. De regiorekening zal worden ingezet voor (co)financiering van projecten en/of programma's passend bij de samenwerkingsagenda en binnen de vastgestelde begroting. Maximaal 25% van de regiorekening is bestemd voor de algemene kosten (overhead), waaronder kosten voor het regiobureau, regiomanager, huisvesting, secretariële ondersteuning en communicatieondersteuning.

- 2. Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis

Verband	Naam	Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Website	www.rvml.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Door nu uit te gaan van de huidige samenwerkingsovereenkomst heeft ZVH geen rechtspersoonlijkheid (='geen zelfstandige organisatie' d.w.z. ZVH sluit geen overeenkomsten maar dat doet de "beheergemeente"). Die rechtspersoonlijkheid is nodig om hierin als gemeente een persoonlijk en financieel belang te hebben. Dus is ZVH geen verbonden partij
	Doel	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH) is een samenwerkingsverband waarin zorg- en veiligheidspartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. De doelstelling van deze samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of

		maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken.
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en Veiligheid en Zorg
	Doelstelling	Veilig gevoel, Sociaal veilig
	Taken	1. Het voeren van procesregie; 2. Het adviseren van professionals; 3. Het signaleren en adviseren ten aanzien van kansen en knelpunten.
	Wijzigingen	Optimalisering systeem ten behoeve van casus overleg
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel en Vught, Dienst Justitiële Inrichtingen, GGD Hart voor Brabant, GGZ Oost-Brabant, Novadic-Kentron, Openbaar Ministerie, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, Reinier van Arkel, Sociom, Stichting Jeugdbescherming Brabant, Stichting Ons Welzijn, Stichting Veilig Thuis Brabant Noordoost, William Schrikker Stichting, Jeugdbescherming & Jeugdreclassering.
	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Portefeuillehouder	Ramona Sour neemt deel aan stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost. (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Afdeling	Dienstverlening

Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling: € 1.372.643 • Bijdrage Maashorst: € 67.990 . Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans) • Vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans) • Resultaat (instelling): € -/-33.728
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): € 1.358.040 • Bijdrage Maashorst: € 73.450 • Resultaat instelling € 0
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): € 1.419.620 • Bijdrage Maashorst: € 79.100 • Resultaat instelling € 0
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee

Risico-bepaling	Staat niet in jaarverslag

Paragraaf financiering

In de financieringsparagraaf legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.
De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient, en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Financieringsbeleid en schuldpositie

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- Overtollige gelden zetten we alleen uit bij banken of instellingen die voldoen aan de eisen van de Wet FIDO en de bijbehorende uitvoeringsregeling.
- Het aantrekken van leningen gebeurt door bij tenminste 3 financiële instellingen een offerte aan te vragen.
- We maken alleen gebruik van financiële instrumenten om risico’s te verkleinen en niet om te speculeren.

Uit deze keuzes blijkt dat we voor een laag risicoprofiel gekozen hebben.

Het financieringsbeleid is er op gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met “kort geld” te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat noodzakelijk is. Wij streven er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico’s te beheersen. Door een meerjarige raming van het financieringstekort proberen we dit zo goed mogelijk in beeld te brengen. De liquiditeitsbehoefte in onze gemeente gedurende de periode 2026 t/m 2029 wordt in belangrijke mate bepaald door de geplande investeringen en ontwikkelingen binnen het grondbedrijf.

Onderstaand een overzicht van het verloop van onze langlopende schuld.

Jaar	Totaalbedrag langlopende schuld per 31 december
2021	€ 61 miljoen
2022	€ 74 miljoen
2023	€ 68 miljoen
2024	€ 61 miljoen
2025	€ 55 miljoen *
2026	€ 78 miljoen *

* = schatting.
Door de geplande investeringen is de verwachting dat in 2026 een langlopende lening van € 30.000.000 afgesloten zal moeten worden. In het bestedings- en dekkingsplan van deze programmabegroting zijn de bijbehorende rentelasten opgenomen.

Algemene ontwikkelingen en financieringsbehoefte

Kortlopende financiering

Vanwege de dalende inflatie heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de centrale rente het afgelopen jaar fors verlaagd met als doel om de economie te stimuleren. Dit heeft geleid tot een daling van de kortlopende rente. De huidige rentepercentages voor financieringsmiddelen voor de korte termijn zijn veelal gekoppeld aan de Euribor-rentes en bedraagt momenteel ongeveer 1,9%. Veel experts verwachten de komende tijd een gelijkblijvend renteverloop doordat verwacht wordt dat de ECB de rente niet nog verder zal verlagen.

Langlopende financiering

Zoals vermeld heeft de ECB de rente het afgelopen jaar fors verlaagd om de economie te stimuleren. Hierdoor zijn ook de langlopende rentes licht gedaald (looptijd van 25 jaar: van 3,5% begin 2024 naar momenteel ongeveer 3,0%). Ook deze rente zal naar verwachting de komende tijd ongeveer gelijk blijven. Natuurlijk kunnen externe ontwikkelingen (zoals de huidige geopolitieke situatie) van invloed zijn op de renteontwikkeling.

Financieringsbehoefte

De gemeente Maashorst werkt vanuit totaalfinanciering. Alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden hierbij gesaldeerd voordat we ons op de geld- of kapitaalmarkt begeven. Goed inzicht in het verloop van inkomsten en uitgaven leidt tot betere sturing op de benodigde liquiditeiten voor de komende jaren, de aan te trekken externe financiering en de ontwikkeling van de rentekosten.
In onderstaand overzicht vindt u een weergave van de verwachte ontwikkeling van de financieringspositie met een kasstroomoverzicht. Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Op basis van dit kasstroomoverzicht kan geconcludeerd worden dat er in 2026 waarschijnlijk een langlopende lening afgesloten moet worden. De forse negatieve kasstroom overstijgt namelijk de kasgeldlimiet.
Het meerjarig beeld van de financieringspositie is wel lastig te bepalen. Een aanzienlijk aantal investeringen dient nog opgepakt te worden. Zie hiervoor de bijlage Staat van onderhanden werken. Ook realisaties binnen de grondexploitaties zijn soms moeilijk te plannen. Vertragende omstandigheden hierbij zijn ecologische/geologische vondsten, lopende procedures, het stikstofbesluit en het PFAS besluit.

Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo programmarekening / -begroting	6.957	0	-2.068	718	-388	2.116
Afschrijvingen	6.293	7.382	9.475	9.598	10.092	10.481
Mutatie werkkapitaal	10.526	-1.995	-1.082	13.333	1.427	736
- Mutatie voorraden	-5.923	-5.597	3.515	13.323	1.417	726
- Mutatie vorderingen	11.697	303	403	10	10	10
- Mutatie kortlopende schulden excl. Bankschulden	4.753	3.299	-5.000	0	0	0
Mutatie reserves	-2.987	-11.353	3.323	927	-2.279	-3.360
Mutatie voorzieningen	-128	-2.225	-4.413	-7.361	5.755	-2.714
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	**20.661**	**-8.191**	**5.235**	**17.215**	**14.607**	**7.259**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investeringen immateriële vaste activa	-271	-3.706	0	0	0	0
Desinvesteringen immateriële vaste activa	28	0	0	0	0	0
Investeringen materiële vaste activa	-26.154	-21.187	-9.863	-10.287	-6.140	-16.901
Desinvesteringen materiële vaste activa (bijdrage derden)	3.666	4.889	2.924	163	530	75
Investeringen financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	622	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-22.109**	**-20.004**	**-6.939**	**-10.124**	**-5.610**	**-16.826**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Opname langlopende geldleningen	0	0	30.000	0	0	0
Aflossing langlopende geldleningen	-6.422	-5.773	-5.770	-6.339	-5.959	-5.977
Mutatie kasgeldleningen	0	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	**-6.422**	**-5.773**	**24.230**	**-6.339**	**-5.959**	**-5.977**
Mutatie geldmiddelen	**-7.870**	**-33.968**	**22.526**	**752**	**3.038**	**-15.544**
De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren:						
Liquide middelen ultimo vorig dienstjaar:	2.568	-5.302	-39.270	-16.744	-15.992	-12.954
Liquide middelen ultimo dienstjaar:	-5.302	-39.270	-16.744	-15.992	-12.954	-28.498
Mutatie geldmiddelen	**-7.870**	**-33.968**	**22.526**	**752**	**3.038**	**-15.544**

Inzicht rentelasten/-baten

De BBV-voorschriften schrijven voor dat we ook inzicht moeten geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.
Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.458.641	
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-191.704	
c	**Saldo rentelasten en rentebaten**		**2.266.937**
d1.	De rente die aan facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) **moet** worden doorberekend	0	
d2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	-70.715	
d3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	147.583	
d.	**Subtotaal doorberekende rente aan specifieke onderdelen**		**76.868**
e.	**Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (c + d)**		**2.343.805**
f1.	Rente over eigen vermogen	0	
f2.	Rente over voorzieningen	30.856	
g.	**Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag) (e + f)**		**2.374.661**
h.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-2.217.279
i.	**(negatief) Renteresultaat op het taakveld Treasury (g + h)**		**157.382**

Ad. a: Betreft de rentelasten over de reeds opgenomen langlopende geldleningen, de verwachte op te nemen lening ad. € 30.000.000 en de rente over kortlopende financiering (rekening-courant).

Ad. b: Betreft de renteopbrengsten over de verstrekte langlopende leningen aan Area en derden en overige rentebaten (bijv. rente startersleningen).

Ad. d1: In verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting werd hier voorheen de toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) opgenomen o.b.v. een gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere fiscale toerekening van rente aan grondexploitaties, waardoor de noodzaak van een afwijkend rentepercentage is vervallen. Op basis van de notitie rente 2023 van de Commissie BBV moet vanaf de begroting 2025 de rente aan bouwgronden in exploitatie toegerekend worden via de algemene rente-omslag (onderdeel h). Bij faciliterende grondexploitaties moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening wel een ander rentepercentage worden gehanteerd. Voorlopig verwachten wij dat dit voor Maashorst niet van toepassing is.

Ad. d2: Wanneer specifieke leningen extern zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. Dit betekent dat de rentelasten en -baten niet opgenomen worden in de renteomslag. Voor Maashorst betreft dit 1 geldlening die doorgeleend is aan woningbouwcorporatie Area.

Ad. d3: Dit betreft de rentebaten van de doorgeleende geldlening aan stichting Area en overige rentebaten (zie ook d2).

Ad. f1: Binnen de gemeente Maashorst wordt er geen rente toegevoegd aan reserves.

Ad. f2: Dit betreft de rentetoevoeging aan de voorziening nr. 7503001 Afkoop onderhoud begraafplaats (4,0%). Deze voorziening is op contante waarde gewaardeerd. In dat geval is rentetoevoeging aan de voorziening toegestaan.

Ad. h/i: De totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt € 2.374.661. De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Op basis van de uitgangspunten in de BBV notitie rente, mag het omslagpercentage worden afgerond om een consistent percentage te kunnen hanteren.
Het te hanteren omslagpercentage is voor 2026 vastgesteld op 0,9%. Dit leidt naar verwachting tot € 2.217.279 aan doorbelaste rente en een begroot renteresultaat van € 157.382 nadelig. Jaarlijks zal de noodzaak tot aanpassing van het renteomslag-percentage beoordeeld worden.

Risico's

Onder risico's worden met name renterisico's (van vaste schuld en vlottende schuld) verstaan. Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.
De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.
De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

De kasgeldlimiet

Omschrijving	2026
Omvang begroting (x € 1.000)	219.944
Toegestane kasgeldlimiet (in procenten van de grondslag)	8,5
Toegestane kasgeldlimiet in bedrag (x € 1.000)	18.695

Volgens de wet FIDO mag de kasgeldlimiet gedurende maximaal 3 achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. Intern wordt hierop gestuurd. Deze limiet zal naar verwachting in 2026 overschreden gaan worden. Om deze overschrijding van de kasgeldlimiet op te lossen zal een langlopende lening van naar verwachting € 30 miljoen aangetrokken moeten worden.

De renterisiconorm

Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.
Het renterisico kan worden gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervaldata en renteherzieningen van de bestaande schuld.

In onderstaand overzicht wordt de renterisiconorm en het renterisico uiteengezet.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2026	2027	2028	2029
1.	Renteherzieningen	0	0	0	0
2.	Aflossingen	6.569	5.939	5.559	5.576
3.	**Renterisico op de vaste schuld (1+2)**	**6.569**	**5.939**	**5.559**	**5.576**
4.	Renterisiconorm	43.989	43.989	43.989	43.989
5.	**Ruimte onder de renterisiconorm (4 -/- 3)**	**37.420**	**38.050**	**38.430**	**38.413**
	Berekening renterisiconorm				
4a.	Begrotingstotaal 2026	219.944			
4b.	Vastgesteld percentage	20%			
4.	Renterisiconorm (4a.* 4b. / 100)	43.989			

Wet HOF / EMU-saldo

De Europese regeringsleiders hebben in 2011 afspraken gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. De Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline zijn in Nederland opgenomen in de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF). Voor decentrale overheden vloeien hier verplichtingen uit voort.

Schatkistbankieren

Om de overheidsschuld en het financiële risico voor decentrale overheden te verminderen wil het kabinet dat gemeenten hun overtollige middelen niet meer overal kunnen stallen. Hiervoor is per 15 december 2013 de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. De Wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te houden in de schatkist. Het woord ‘overtollig’ verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet FIDO, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan Schatkistbankieren verandert daar niets aan.
Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten voor verplicht Schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het minimum drempelbedrag is ook verhoogd van € 250.000 naar € 1 miljoen.
De komende jaren verwachten wij, als gevolg van de grote onderhanden werken positie, geen overtollige

middelen te bezitten. De financiële gevolgen van het verplicht Schatkistbankieren zijn naar verwachting voor onze gemeente dan ook te verwaarlozen.

In onderstaande tabel is het drempelbedrag voor het komende begrotingsjaar opgenomen:

	Berekening drempelbedrag schatkistbankieren	**2026**
1a.	Begrotingstotaal verslagjaar	219.944
1b.	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	219.944
1c.	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0
	Drempelbedrag = (1b)*0,02 + (1c)*0,002	4.399

EMU-Saldo

Beleid

Het doel van de Wet HOF is ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij doorvertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,5% van het BBP per jaar voor de periode 2024 t/m 2026. Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,34% en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn. Deze meerjarige afspraak is besloten om tot en met 2026 bestuurlijke rust en duidelijkheid te creëren voor alle partijen inzake de EMU-norm. Zodra er wel sancties volgen, gaan wij daar op sturen.

Inzicht in individuele EMU-saldi

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of er sprake is van een overschot of een tekort.
Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een paragraaf in de begroting. Via de geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.
Aandachtspunt hierbij is wel dat een aantal componenten uit deze berekening moeilijk te voorspellen zijn, zoals bijvoorbeeld grond aan- en verkopen. Dit wordt veroorzaakt door de economische ontwikkelingen en het doorlopen van bijvoorbeeld planprocedures.

De meerjarige EMU-saldi van de gemeente Maashorst zijn als volgt:

Berekening EMU-saldo 2026-2029 (bedragen x€1.000)	2026	2027	2028	2029	
1. Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-814	2.363	-3.055	-872	
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-1.675	1.076	-3.901	7.220	-/-
3. Mutatie voorzieningen	-3.780	-1.194	532	-2.535	+/+
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-3.515	-13.323	-1.417	-726	-/-
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	-/-
Berekend EMU-Saldo	**596**	**13.416**	**2.795**	**-9.901**	
Norm EMU-saldo	**-2.246**	**-2.343**	**-2.431**	**-2.522**	
Overschrijding (-) of onderschrijding (+) ten opzichte van de norm	**2.842**	**15.759**	**5.226**	**-7.379**	

De saldi zijn gebaseerd op de volgende geprognosticeerde balans:

Geprognotiseerde balans (bedragen in miljoenen €)													
ACTIVA	Ultimo 2024 *	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	PASSIVA	Ultimo 2024 *	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Immateriële Vaste activa							*Eigen vermogen*						
-onderzoek en ontwikkeling	1	4	4	4	4	4	-algemene reserves	129	118	119	121	118	117
- bijdrage aan activa in eigendomvan derden							-bestemmingsreserves						
							-jaarrekeningresultaat						
Materiële Vaste activa							*Voorzieningen*						
-gronden en terreinen							-t.b.v.verplichtingen						
-gebouwen	207	216	213	214	210	216	-t.b.v. risico's	34	32	27	20	26	23
-wegen, riolering, etc.							-t.b.v.kosten volgend jaar						
-machines							-t.b.v.specifieke bestedingen						
Financiele Vaste Activa													
-verstrekte leningen (woningbouwcorp./derden)	3	7	6	6	6	6	*Leningen*	61	55	80	73	67	61
-aandelen							-opgenomen geldleningen van banken						
-overige langlopende vorderingen													
Totaal vaste activa	**211**	**226**	**224**	**224**	**220**	**226**	**Totaal vaste passiva**	**225**	**205**	**226**	**214**	**211**	**201**
Voorraden													
-Bouwgronden in exploitatie	27	33	30	16	15	14							
-Overige gronden													
Overige kortlopende activa							*Kortlopende passiva*						
-debiteuren/Nog te ontvangen bedragen	29	25	25	25	25	25	-crediteuren (nog te betalen bedragen)	42	79	52	51	48	63
-kas-/banksaldi							-overlopende passiva						
							-vooruitontvangsten (Rijk)						
Totaal vlottende activa	**56**	**58**	**55**	**41**	**40**	**39**	**Totaal vlottende passiva**	**42**	**79**	**52**	**51**	**48**	**63**
Balanstotaal	**267**	**285**	**278**	**265**	**259**	**265**	**Balanstotaal**	**267**	**285**	**278**	**265**	**259**	**265**

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen de fysieke pijlers voor tal van beleidsdoelen zoals mobiliteit, leefbaarheid, omgevingskwaliteit en economie. Concreet bestaan de kapitaalgoederen uit onder meer wegen, groene en recreatieve voorzieningen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, riolering en water, gebouwen en sport- en speelvelden. Het is een gemeentelijke kerntaak om deze goederen op een gewenst niveau te hebben en te houden.

Daarnaast vormt de verbetering en transformatie van deze kapitaalgoederen de komende decennia een onlosmakelijke rol bij tal van transities op het gebied van duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

De instandhouding van de kapitaalgoederen wordt aan de hand van een viertal elementen uitgevoerd, namelijk kwaliteit, integraliteit, risico en omgevingsbewust.

- Kwaliteit: Met beeldkwaliteiten en schouwen, het ontwikkelen en opstellen van beeldbestekken, rapportagemodellen en de gewenste kwaliteit vertalen naar de verschillende uitvoeringsprogramma's. Via inspecties en schouwrondes controleren we of het gekozen kwaliteitsniveau ook daadwerkelijk wordt gehaald.
- Integraliteit: Het onderhoud aan onze kapitaalgoederen wordt zoveel als mogelijk integraal opgepakt. Het onderhoud aan de riolering is hierbij leidend. Concreet betekent dit dat bij een onderhoudsplan aan de riolering ook de rijbaan, het trottoir en de groenvoorziening worden meegenomen als dit noodzakelijk is. Ook vindt er afstemming plaats met werkzaamheden van nutsbedrijven en ontwikkelaars.
- Risico: In de uitvoeringsprogrammering staat het risico steeds meer centraal. De toepassing van het element risico zorgt voor een constante (her)prioritering. Zo zetten we de beschikbare middelen daar in waar ze het meest effectief zijn. Hogere risiconiveaus worden daardoor verlaagd. Jaarlijks worden wegen en civieltechnische kunstwerken geschouwd en iedere 2 jaar worden de wegen conform de richtlijnen geïnspecteerd en de civieltechnische kunstwerken worden iedere 5 jaar geïnspecteerd. De riolering wordt volgens een vastgestelde cyclus geïnspecteerd waarbij aan het eind van de cyclus het gehele rioolstelsel een keer is geïnspecteerd. Jaarlijks wordt met alle disciplines in de openbare ruimte de meerjarenplanning opgesteld. Hierin worden projecten indien nodig geherprioriteerd, opgevoerd of afgevoerd.
- Omgevingsbewust: Niet alleen bij de inrichting maar ook bij het onderhoud van de openbare ruimte zijn verschillende partijen betrokken die op diverse manieren hun inbreng kunnen leveren.

Onze onderhoudsplannen bespreken we met onze inwoners. Tijdens de uitvoering worden bewoners actief benaderd met informatie door de gemeente (omgevingsmanagement). Vragen of klachten worden zoveel mogelijk besproken in een persoonlijk gesprek.

Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. In de gemeente Maashorst loopt groot onderhoud volgens planning. In deze paragraaf is de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen opgenomen en geeft inzicht in het beleidskader, het onderhoudsprogramma, de meerjarenplanning en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. In de paragraaf is geen rekening gehouden met rehabilitatie en vervanging van kapitaalgoederen. Deze investeringen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2026-2029.

Voor het opstellen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. De vastgestelde beleidskaders worden gehanteerd.

Onderdeel	Opmerking
Wegen	Vastgesteld 20-12-2023
Openbaar Groen	Vastgesteld 12-12-2024
Civiele Kunstwerken	Vastgesteld 20-12-2023
Openbare verlichting	Vastgesteld 16-11-2023
Sport- en speelvelden	Vastgesteld 10-10-2024
Riolering	Vastgesteld 4-11-2021
Gebouwen	Vastgesteld 4-4-2024

Wegen 2026

De voorziening wegen is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het groot onderhoud aan het wegen areaal binnen de gemeente Maashorst. In het vastgestelde beleidsplan Wegen 2024-2027 is onder andere aandacht besteed aan integraliteit en risico gestuurd beheer (assetmanagement). In het beleidsplan zijn de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding, maar daar zal naar verwachting geen onderhoud benodigd zijn, omdat het om nieuwe wegen gaat. In de berekeningen is ook geen rekening gehouden met indexatie. Deze wordt ieder jaar aan de hand van CBS-cijfers bepaald en met de afwijkingenrapportage als aanvulling op het budget aangevraagd. Iedere 2 jaar wordt conform het principe van rationeel wegbeheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

- Kwaliteitsniveau B (CROW) (binnen bebouwde kom) en C (buiten bebouwde kom)
- In 2026 wordt klein en groot onderhoud aan de wegen uitgevoerd. Welke wegen dit zijn wordt nog nader bepaald aan de hand van inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Voorziening groot onderhoud wegen	€ 1.334.657	€ 1.664.216	€ 1.688.816	€ 1.310.057

Sport- en Speelvelden 2026

In oktober 2024 is het nieuwe beheer- en beleidsplan speelvelden door de Raad vastgesteld. Hierbij is opgenomen dat voor de instandhouding kapitaalgoed, naast de jaarlijkse exploitatie (klein onderhoud), alleen nog een beroep wordt gedaan op financiële middelen voor vervanging middels het meerjaren investerings programma (MIP). Derhalve is deze voorziening opgeheven.

Gebouwen 2026

In 2026 gaan we verder met uitvoering geven aan de in het MJOP geplande werkzaamheden en de verduurzamingswerkzaamheden.

Ook gaan we verder met het opstellen van verduurzamingsplannen. Deze plannen worden toegevoegd aan het MJOP zodat er een DMJOP ontstaat: een Duurzaam MeerJaren OnderhoudsPlan.

Voor de aanvullende duurzaamheidsmaatregelen is in de kadernota 2025 een budget van € 600.000 per jaar opgenomen, vanaf 2026. Gedurende 2025 zijn we gestart om het complete uitvoeringsplan MJOP en uitvoeringsplan verduurzaming op elkaar af te stemmen en wordt gestart met de voorbereiding van de eerste projecten welke uitgevoerd worden in 2026. Daarvoor kiezen we de natuurlijke vervangingsmomenten uit het MJOP.

Omschrijving	Stand 1/1/2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2025
Voorziening groot onderhoud gebouwen	4.358.277	962.228	1.115.506	4.204.999

Civiele kunstwerken 2026

De voorziening civiele kunstwerken (bruggen, fietstunnels, steigers etc.) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het areaal van civieltechnische kunstwerken. In het vastgestelde beleidsprogramma Civieltechnische Kunstwerken 2024-2033 is de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op het gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. Iedere 2-5 jaar wordt conform het principe van beheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

- Kwaliteitsniveau B
- Uitvoering 2026: In 2026 wordt klein en groot onderhoud aan de civiele kunstwerken uitgevoerd.

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken	€ 25.579	€ 53.143	€ 60.537	€ 18.365

Groene en recreatieve voorzieningen 2026

Openbaar groen en recreatieve voorzieningen

Eind 2024 is het ‘Beheerplan openbaar groen en recreatieve voorzieningen 2025 – 2028’ vastgesteld. Hierbij is opgenomen dat voor de instandhouding kapitaalgoed, naast de jaarlijkse exploitatie (klein

onderhoud), alleen nog een beroep wordt gedaan op financiële middelen voor vervanging middels het meerjaren investerings programma (MIP). Derhalve is de voorziening ten behoeve van groot onderhoud opgeheven.

Bossen

Het bosbeheer in Maashorst vindt plaats volgens het systeem van geïntegreerd bosbeheer, waarin ieder jaar een gebied wordt aangepakt. In totaal is het areaal bos van Maashorst verdeeld in zes werkblokken.

- De bestemmingsreserve bossen heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen.
- Het groot en klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie.

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Bestemmingsreserve bossen (L)	€ 166.007	€ 0	€ 0	€ 166.007

Riolering en water 2026

In de Wet milieubeheer en de Waterwet zijn de algemene verplichtingen op het gebied van milieu en water onderverdeeld in drie soorten zorgplichten: afvalwater, hemelwater en grondwater. Het kostendekkingsplan: Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) 2026 – 2029 staat gepland om in december in de raad te behandelen. Het betreft een nieuwe financiële doorrekening voor de komende vier jaar. Het programma beschrijft de beheersmaatregelen aan het riool. Afwegingen in vervanging en onderhoud worden gemaakt op basis van schadebeelden en restlevensduur. Het POW&R bevat ook een programma met maatregelen voor het omgaan met regenwater als onderdeel van klimaatadaptatie. Hiervoor zijn nieuwe investeringen opgenomen. Er wordt op verschillende niveaus samengewerkt aan het onderwerp klimaatadaptatie, voornamelijk binnen de watersamenwerking As50+ en de Regio Noordoost-Brabant (RNOB).

De voorziening riolering regelt alles wat nodig is voor de vervanging, verbetering en onderhoud van het riool volgens de drie zorgplichten. De kosten hiervan worden gedekt uit de riool- en waterzorgheffing, waarbij we ervan uitgaan dat de exploitatie binnen de geplande periode kostendekkend is.

Programma onderhoud, vervanging en verbetering 2026:

- Kwaliteitsniveau: schadebeelden en restlevensduur gebaseerd op NEN 3399;
- Vervanging van vuilwater riolering binnen integrale projecten: Schutboomstraat (Schaijk), Bloemenwijk fase 3 en Gruunsel (Uden);
- Aanleg hemelwatermaatregelen: Schutboomstraat (Schaijk), Bloemenwijk fase 3, Sacramentsweg, Broekmorgen en Gruunsel (Uden)
- Relinen Paus Johanneslaan – Hooihofstraat (Uden).

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Spaarvoorziening riolering	€ 8.189.810	€ 773.929	€ 4.757.308	€ 4.206.431
Voorziening egalisatie riolering	€ 2.372.899	€ 642.266	€ 593.536	€ 2.421.629

Openbare verlichting, parkeervoorzieningen en verkeersregelinstallaties 2026

De onderhoudsvoorziening openbare verlichting is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het verlichtingsareaal. Hierin wordt opgenomen dat energie-onzuinige verlichting verder vervangen wordt door Led-verlichting welke gedimd kunnen worden.

- Kwaliteitsniveau conform CROW: A (centrum), B (hoofdinfrastructuur en woonwijken) en C (bedrijventerreinen, parken en buitengebied)
- Uitvoering 2026: Openbare verlichting wordt vaak separaat van integrale projecten uitgevoerd, doordat veel straten al voorzien zijn van nieuwe ledverlichting en niet hoeft worden aangepast. Vaak moet alleen naar de locatie van de verlichting gekeken worden en eventueel aangepast worden aan de nieuwe situatie.

Doordat de afgelopen jaren veel armaturen voorzien zijn van led-verlichting is het areaal jong en is er alleen jaarlijks klein onderhoud nodig. Daarom is middels vaststelling van het nieuwe onderhoudsplan openbare verlichting 2024-2027 (december 2023) besloten om de voorziening groot onderhoud openbare verlichting op te heffen zodra alle lopende verplichtingen afgewikkeld zijn. Er is alleen nog maar sprake van klein onderhoud dat bekostigd wordt uit de exploitatie.

Paragraaf lokale heffingen

De lokale lasten vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten, en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale lasten – en daarmee meer inzicht - is van belang voor de raad en inwoners. De aanduiding van de lokale lastendruk is ook afgezet tegen de buurgemeenten. Dit is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten.

De voorstellen ten aanzien van de belastingen en leges worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd. Daarin zijn alle tarieven opgenomen. Voor de hoogte van de belastingen, rechten en tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar (meer) kostendekkendheid van alle leges, rechten en tarieven, waartegenover een concrete dienstverlening van de overheid staat.
- Voor de toeristenbelasting (vanaf 2027) en parkeerbelasting (vanaf 2026) is in de Kadernota 2026 besloten om deze tarieven extra te verhogen.
- De overige belastingen en tarieven mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2026 wordt uitgegaan van een inflatiecijfer van 2,2%.
- In processtap 2 van het project ‘Sluitend maken meerjarenbegroting´ waren de businesscases ‘Kostendekkendheid leges Burgerzaken' en 'Kostendekkendheid evenementen' opgenomen. Deze uitkomsten zijn nog niet verwerkt in deze begroting en zullen een plek krijgen in de 2e tussentijdse rapportage 2025.
- In december zal een nieuw rioleringsplan en een herijking van de afvalexploitatie worden aangeboden aan de raad waarin mogelijk een ander stijgingspercentage opgenomen is.
- Het beleid lokale lasten zoals opgenomen in het bestuursakkoord, de kadernota en deze programmabegroting wordt vertaald in de diverse belastingverordeningen.

Kwijtscheldingsbeleid 2026

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om een belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Het kwijtscheldingspercentage dat Maashorst hanteert bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat gelijk of lager is dan het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm), in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing particuliere eigenaren/gebruikers voor de jaarlijks te betalen bedragen. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding. Meer

informatie omtrent kwijtscheldingen is te lezen op de website van de Belastingsamenwerking Oost-Brabant.

Inzicht in verstrekte kwijtscheldingen

Heffingsjaar	Kosten kwijtscheldingen	Ontvangen verzoeken	Openstaand	Afgedaan	Toegekend	Afgewezen
2023	€196.551	1.102	3	1.099	835	264
2024	€230.253	1.650	7	1.643	1.350	293
2025 (medio boekjaar)	€209.358	938	45	893	687	206

De gestegen kosten (en aantallen) van kwijtschelding vanaf 2024 wordt veroorzaakt door de gewijzigde heffingssystematiek van de riool- en waterzorgheffing. Sinds 2024 betalen ook gebruikers (huurders) in de kernen Uden, Volkel en Odiliapeel rioolheffing. Gebruikers die voldoen aan de normen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Met deze gestegen kosten is rekening gehouden in de begroting.

Geraamde opbrengsten 2026

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende zaakbelastingen	15.028	16.983	17.756
Afvalstoffenheffing	6.198	6.243	6.380
Rioolheffingen	6.369	6.552	6.801
Marktgelden en standplaatsen	61	76	78
Begrafenisrechten	131	174	178
Parkeerbelasting	2.362	2.398	3.311
Reclamebelasting	210	219	224
Staangelden woonwagens	12	12	12
Secretarieleges (hoofdstuk 1 legesverordening)	1.460	1.306	1.573
Leges omgevingsvergunningen (hoofdstuk 2 legesverordening)	1.914	2.123	2.170
Overige leges (hoofdstuk 3 legesverordening)	16	28	29
Forensenbelasting	13	35	36
Toeristenbelasting	514	629	706
Doorbelasting secretarieleges rijk	-566	-415	-521
Totale opbrengsten	**33.721**	**36.362**	**38.733**

De begrote opbrengst 2025 is inclusief de verwerking van besluiten die in 2025 genomen zijn, en geleid hebben tot een wijziging van de primitieve begroting.

Onroerende zaakbelastingen 2026

Onder de naam ‘onroerende zaakbelastingen’ worden op onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen liggen, de volgende belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar eigenaar is van onroerende zaken (formeel: “het genot hebben krachtens eigendom, bezit of beperkt recht”);
- een gebruikersbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar onroerende zaken gebruiken. Dit geldt niet voor woningen.

De heffingsgrondslag voor 2026 is de waarde van de onroerende zaak naar peildatum 1 januari 2025.

Ontwikkeling van de OZB tarieven

Tarieven	**2025**	**2026***
Woningen		
eigenaren	0,07714%	0,08053%
Niet-woningen		
Eigenaren	0,27036%	0,28226%
Gebruikers	0,21545%	0,22493%

* De tarieven 2026 (en bijbehorende woonlasten) zijn gebaseerd op de tarieven 2025 verhoogd met 2,2% inflatiecorrectie. Daarnaast worden de tarieven jaarlijks t/m 2028 met 2% extra verhoogd als maatregel uit de begroting 2025. De definitieve tarieven zijn pas in december bekend waarbij rekening is gehouden met de verwachte WOZ-waardeontwikkeling.

Opbrengst (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Eigenaren woningen	€ 7.672	€ 8.692	€9.118
Eigenaren niet-woningen	€ 4.315	€ 3.443	€3.587
Gebruikers niet-woningen	€ 3.041	€ 4.848	€5.051
Totaal	**€ 15.028**	**€ 16.983**	**€17.756**

Afvalstoffenheffing 2026

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degenen die in de gemeente gebruik maken van een perceel, waarvoor een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval geldt. De kosten die de gemeente maakt voor het beheer van de huishoudelijke afvalstoffen worden omgezet in tarieven die de kosten moeten dekken. In de afvalstoffenheffing zijn kosten verrekend voor het transport en verwerken van de huishoudelijke afvalstoffen, inkoop en onderhoud containers voor huishoudens, communicatie, milieustraat en het regelen hiervan.

Activiteiten zoals het vegen van wegen, opruimen zwerfafval en reinigen winkelcentra dienen meerdere doelen. Een van de doelen bij deze activiteiten is het opruimen van verkeerd aangeboden huishoudelijk

afval. Het kostendeel van deze activiteiten met dit doel wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Gederfde inkomsten door kwijtschelding afvalstoffenheffing maken ook deel uit van de afvalstoffenheffing.

Tarieven

Voor 2026 zijn onderstaand de tarieven 2025 verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,2%. Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting vindt een herijking van de afvalexploitatie plaats vanwege vernieuwing van contracten, wijziging van marktprijzen en vergoedingen van gescheiden inzameling. Met het eerder door de raad vastgestelde uitgangspunt van kostendekkendheid is het aannemelijk dat de tarieven verder moeten stijgen dan hieronder gepresenteerd. Dit is een ontwikkeling die we bij veel gemeenten zien de laatste jaren. Het voorstel voor Maashorst zal in de raadsvergadering van december worden geagendeerd.

Tarieven per soort huishoudens	**2025**	**2026**
Eenpersoonshuishoudens	€ 204,96	€209,40
Meerpersoonshuishoudens	€ 273,72	€279,72

Berekening kostendekkenheid afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Kosten kwijtschelding afvalstoffenheffing (minimabeleid) taakveld 6.3	246
Diverse directe kosten van taakveld 7.3 afvalstoffenheffing zoals loonkosten, ophalen en verwerken van afval.	7.596
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) en zwerfafval (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	181
Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	102
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	100
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing en inkomsten gescheiden inzamelingen milieustraat (taakveld 7.3)	-2.582
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1)	-473
Bijdrage voorziening afval t.b.v. minimabeleid kwijtschelding afvalstoffenheffing (taakveld 6.3)	-246
Netto kosten taakveld	**4.923**
Toe te rekenen kosten:	
-overhead inclusief (omslag) rente: betreft de toerekening van overhead (75,19%) over de loonkosten+ inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3	610
-btw: de btw over de voor afval gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de afvalstoffenheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds	848
Totale kosten	**6.380**
Opbrengst heffingen	**6.380**

Dekkingspercentage	**100,00%**

Rioolheffingen 2026

Gemeenten hebben vanuit de Wet gemeentelijke watertaken de zorg voor het transport voor afval- en hemelwater en ook de zorg om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand tegen te gaan. De rioolheffing is het instrument om deze taken te bekostigen. Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven van alle eigenaren of gebruikers van percelen, die direct dan wel indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Beleidsuitgangspunt van de rioolheffing is een kostendekkende begroting, die zorgt voor een onderbouwing van de benodigde inkomsten voor riolering en waterzorg. De heffingssystematieken van de voormalige gemeenten Uden en Landerd zijn in 2024 geharmoniseerd. Er is gekozen voor een combinatie van een eigenarenheffing en een gebruikersheffing.

Onderstaand zijn de vastgestelde tarieven 2025 en concept tarieven 2026 opgenomen. Het tarief voor 2026 is gebaseerd op een inflatiecorrectie van 2,2% + een aanvullende stijging van 1,6% volgens het vorige vastgesteld rioleringsplan (POW&R). In december zal een nieuw rioleringsplan worden aangeboden aan de raad waarin mogelijk een ander stijgingspercentage opgenomen is. Ook worden de definitieve belastingverordeningen in december aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

Tarieven	**2025**	**2026**
Eigenarendeel	€ 137,76	€ 142,92
Het gebruikersdeel bedraagt voor een perceel dat in hoofdzaak wordt gebruikt als woning bij meer dan 1 persoon	€ 98,52	€ 102,24
Het gebruikersdeel voor een perceel dat wordt bewoond door 1 persoon	€ 56,76	€ 58,92
Het gebruikersdeel bedraagt voor de overige percelen voor elke volle eenheid van 250 kubieke meters water bij een hoeveelheid water:		
- van 0 t/m 250 m3	€ 98,52	€ 102,24
- van 251 m3 tot en met 1.000 m3	€ 108,84	€ 112,92
- van 1.001 m3 tot en met 2.500 m3	€ 119,28	€ 123,72
- van 2.501 m3 tot en met 5.000 m3	€ 129,60	€ 134,52
Voor tarieven boven 5.000 m3 zie de verordening.		

<u>Berekening kostendekkendheid rioolheffing (bedragen x € 1.000)</u>

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Kosten kwijtschelding rioolheffing (minimabeleid) taakveld 6.3	103
Diverse directe kosten van taakveld 7.2 riolering, zoals loonkosten, onderhoud riolering en kapitaallasten	5.639
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) en zwerfafval (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van	181

dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	
Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	102
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	100
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	
Betreft bijdrage voorziening egalisatie riolering en reserve dekking kapitaallasten (taakveld 7.2)	-132
Bijdrage voorziening egalisatie riolering voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1)	-473
Bijdrage voorziening egalisatie rioolheffing t.b.v. minimabeleid kwijtschelding afvalstoffenheffing (taakveld 6.3)	-103
Netto kosten taakveld	**5.416**
Toe te rekenen kosten:	
-overhead inclusief (omslag)rente: betreft de toerekening van overhead (75,19%) over de loonkosten+ inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3	672
-btw: de btw over de voor riool gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de rioolheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW Compensatiefonds	712
Totale kosten	**6.801**
Opbrengst heffingen	**6.801**
Dekkingspercentage	**100,00%**

Begrafenisrechten 2026

Voor het gebruik van de begraafplaats en het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats, worden rechten geheven.
Algemeen uitgangspunt voor de begrafenisrechten is een aanpassing van de tarieven met alleen de inflatiecorrectie (2,2% voor 2026), waarbij de tarieven rekenkundig worden afgerond op eenheden van € 1.

Een overzicht van de tarieven is zichtbaar in de verordening begrafenisrechten.

Berekening kostendekkendheid Begraafplaatsen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving onderdeel	Totale kosten	Totale inkomsten	Kostendekkendheidspercentage
Recht	€ 60	€ 70	116,74 %
Begraven	€ 64	€ 61	95,14 %
Gedenkteken	€ 4	€ 4	99,85 %
Opgraven	€ 14	€ 14	99,91 %
Asverstrooing	€ 0	€ 0	99,89 %

Onderhoud	€ 222	€ 117	52,48 %
Totaal	**€ 364**	**€ 266**	**72,93 %**

De gemeente Maashorst beschikt over twee openbare begraafplaatsen, te weten in Uden en Schaijk. Op beide begraafplaatsen wordt eenzelfde beleid gevoerd en worden gelijke tarieven gehanteerd. Dit wordt in 2026 doorgezet.
Een deel van de tarieven heeft betrekking op éénmalige handelingen. Te weten verlenen en verlengen van recht, begraven, vergunning verlenen voor het plaatsen van een gedenkteken, opgraven en as-verstrooiing.

Het onderhoud van de begraafplaatsen is al jaren niet kostendekkend. De trend van afnemende vraag naar begraven is al jaren zichtbaar in het hele land. Ook de gemeente Maashorst heeft hier mee te maken. Doordat de begraafplaatsen steeds 'leger' worden, worden er ook minder leges betaald voor het onderhoud van de begraafplaatsen door de nabestaanden. Dit gaat ten koste van de kostendekkendheid van het onderhoud op de begraafplaatsen. Hiernaast wordt groenonderhoud steeds kostbaarder. De functie en kostendekkendheid van de begraafplaatsen worden in 2026 nader onderzocht en afgewogen om tot een duurzame toekomststrategie voor de begraafplaatsen te komen.

Parkeerbelasting 2026

Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een door het college van B&W te bepalen plaats, tijdstip en wijze
- een belasting voor een door de gemeente verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

In de kadernota 2026 is besloten om de parkeeropbrengsten centrum te indexeren middels een groeimodel en gaan we in overleg met het centrummanagement over de tijden waarbinnen betaald geparkeerd wordt. Dit met als doel om uiteindelijk op de jaarschijf 2029 een aanvullende inkomst te generen van € 1.463.000

Parkeren (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Straatparkeren incl. vergunningen en boetes	€ 1.702	€ 1.560	€ 2.387
Parkeergarage Brabantplein	€ 52	€ 50	€ 76
Parkeerdek Centrumplan-Hoek-Promenade	€ 74	€ 112	€ 172
Ziekenhuis Bernhoven	€ 534	€ 675	€ 675
Totaal	**€ 2.362**	**€ 2.398**	**€3.311**

Reclamebelasting 2026

Onder de naam reclamebelasting wordt een belasting geheven voor een openbare aankondiging, die zichtbaar is vanaf de openbare weg. De opbrengst van de heffing wordt, na aftrek van de heffingskosten, aan de vereniging UCO (Udense Centrum Ondernemers) in de vorm van een subsidie overgedragen. Daarnaast wordt de centrummanager deels uit deze heffing gedekt. De besteding dient ten goede te komen aan het algemene ondernemersklimaat van het centrum van Uden.
Het tarief voor 2026 is gebaseerd op het tarief 2025 inclusief inflatiecorrectie van 2,2%.

	2025	**2026**

Opbrengst reclamebelasting (bedragen x € 1.000)	€ 219	€ 224
Tarieven:		
openbare aankondigingen met een oppervlakte tot 0,5m2	€ 576	€ 588
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 0,5m2 tot 10m2	€ 793	€ 810
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 10m2 tot 20m2	€ 868	€ 887
openbare aankondigingen met een oppervlakte vanaf 20m2	€ 945	€ 966

Marktgelden 2026

Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het tijdens marktdagen innemen van standplaatsen, of het plaatsen van kramen op plaatsen die als marktterrein zijn aangewezen. Uitgangspunt voor de marktgelden is een aanpassing van de tarieven met alleen het netto inflatiepercentage van 2,2%.

	2025	**2026**
Opbrengsten marktgelden en losse standplaatsen inclusief promotie en kraamhuur (bedragen x 1.000)	€76	€78
Tarief Markt Uden per kwartaal per strekkende meter	€25,87	€26,39
Tarief Markt Schaijk per kwartaal per strekkende meter	€19,50	€19,89

Berekening kostendekkendheid Marktgelden (x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Diverse directe kosten van taakveld 3.1 economische ontwikkeling, zoals loonkosten, elektriciteitsverbruik en promotie	103
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld	**103**
Toe te rekenen kosten	
-overhead inclusief (omslag) rente: betreft de toerekening van overhead (75,19%) over de loonkosten+ inhuur	50
Totale kosten	**153**
Opbrengsten heffingen	**78**
Dekkingspercentage	**51,16%**

Toeristenbelasting 2026

De onderneming die overnachtingen aanbiedt, dient toeristenbelasting te betalen. Deze belasting mogen zij doorbelasten naar de gebruikers van de accommodaties. De tarieven zijn:
• hoog tarief: hotels, B&B, vakantieparken, particuliere verhuur
• laag tarief: campings, groepsaccommodaties, kampeerboerderijen

	2025	**2026**
Opbrengst toeristenbelasting (bedragen x € 1.000)	€ 629	€ 706

Tarieven:		
-Hoog tarief per persoon per overnachting	€ 1,30	€1,35
-Laag tarief per persoon per overnachting	€0,95	€0,95

De opbrengsten zijn incidenteel hoger geraamd in 2025 (€ 130.000) en 2026 (€ 180.000) vanwege het onderzoek naar arbeidsmigranten (raadsbesluit 3 april 2025).

De tarieven 2026 zijn berekend door de (niet afgeronde) tarieven 2025 te verhogen met de inflatiecorrectie van 2,2%. . De definitieve tarieven worden vastgesteld tijdens de raadsvergadering van december.

Vrijstelling
In de verordening toeristenbelasting is een vrijstelling opgenomen voor georganiseerde jeugdbewegingen. Onder georganiseerde jeugdbeweging wordt verstaan: een jeugdorganisatie op levensbeschouwelijke of ideologische grondslag die de ‘verheffing’ van het volk, of ‘verbetering’ van de jeugd ten doel heeft door middel van opvoeding in en kennismaking met cultuur, natuur, sport en spel. Hieronder worden mede scholen begrepen.
Daarnaast hoeven gasten die in de gemeente Maashorst wonen geen toeristenbelasting te voldoen.

Forensenbelasting 2026

Deze belasting wordt geheven van eigenaren die een gemeubileerde (vakantie)woning in Maashorst in hebben, daar niet staan ingeschreven en deze woning meer dan 90 dagen per jaar voor zichzelf beschikbaar hebben.

Forensenbelasting	**2025**	**2026**
Begrote opbrengst forensenbelasting (bedragen x € 1.000)	€35	€ 36
Tarieven		
- Oppervlakte kleiner dan 45m2	€148,20	€151,50
- Oppervlakte 45-100m2	€224,20	€229,10
-Oppervlakte 100m2 en groter	€448,40	€458,30

Inzicht in kostendekkendheid leges 2026

Dit onderdeel bevat op hoofdlijnen inzicht in de kostendekkendheid van de leges die hoogstens kostendekkend mogen zijn.

Kostprijsberekening methode
Om de kostprijs van de diverse producten (zoals paspoorten, omgevingsvergunningen, etc.) te berekenen, hanteert de gemeente Maashorst de methode Activity Based Costing method (ABC methode). Dit is in onze ogen de beste en meest transparante methode. Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met de uurprijs van een behandelend ambtenaar. Zodoende wordt van alle producten inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbelasting is, en hoeveel producten er verkocht worden. Om te bepalen welke kosten toerekenbaar zijn, is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kostentoerekening leges en tarieven' (opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK), en van het VNG kostenmodel.

Berekening kostendekkendheid Legesverordening Gemeente Maashorst (bedragen x € 1.000)

Hieronder worden de resultaten per Hoofdstuk van de legesverordening gepresenteerd bij de begroting van 2026

Recapitulatie hoofdstuk 1, 2 en 3	Totale lasten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekkendheid hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.811	€ 1.572	86,82%
Kostendekkendheid hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 2.400	€ 2.170	90,41%
Kostendekkendheid hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	€ 35	€ 28	80,79%
Kostendekkendheid totale tarieventabel	**€ 4.246**	**€ 3.770**	**88,80%**

De kostendekkendheid van de tarieven van gemeente Maashorst voldoet hiermee aan de wettelijk gestelde eisen. Hieronder wordt ingezoomd op detailberekeningen per hoofdstuk van de legesverordening.

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
Onder de naam 'secretarieleges' wordt een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in hoofdstuk 1 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op die van 2025 en waar mogelijk aangepast met de inflatiecorrectie van 2,20%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2026.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Burgerlijke stand	€ 52	€ 75	€ 56	€ 119	64,98%
2	Reisdocumenten	€ 410	€ 258	€ 194	€ 828	96,05%
3	Rijbewijzen	€ 90	€ 111	€ 84	€ 272	95,62%
4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	€ 7	€ 42	€ 32	€ 36	44,28%
5	Verstrekkingen op grond van de Algemene Verordening Gegevensverwerking of AVG	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
6	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
7	Overige publiekszaken	€ 3	€ 7	€ 5	€ 9	56,97%
8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
9	Leegstandswet	€ 0	€ 1	€ 1	€ 2	93,83%
10	Kansspelen	€ 0	€ 1	€ 1	€ 4	259,17%
11	Ondergrondse infrastructuren	€ 0	€ 148	€ 108	€ 230	89,78%
12	Verkeer en vervoer	€ 32	€ 32	€ 24	€ 41	46,33%
13	Diversen	€ 10	€ 17	€ 12	€ 33	85,08%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 1	**€ 604**	**€ 691**	**€ 516**	**€ 1.572**	**86,82%**

De kostendekkendheid van Hoofdstuk 1 ligt met 86,82% in lijn met de kostendekkendheid van Hoofdstuk 1 in de begroting 2025 van 84,00%. Er zijn geen materiële wijzigingen geweest in producten, kosten en / of processen.

Hoofdstuk 2 Omgevingswet
Onder de naam 'omgevingswet' worden een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in hoofdstuk 2 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025, aangepast met de inflatiecorrectie van 2,20%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2026.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Algemene bepalingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
2	Voorfase	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 0	€ 1.382	€ 1.018	€ 2.170	90,41%
4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
5	Milieubelastende activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
6	Lozingsactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
7	Aanlegactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
8	Overige activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
9	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
11	Overige tarieven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
12	Modaliteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
13	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 2	**€ 0**	**€ 1.382**	**€ 1.018**	**€ 2.170**	**90,41%**

De kostendekkendheid van hoofdstuk 2 ligt met 90,41% in 2026 in lijn met de kostendekkendheid van hoofdstuk 2 in de begroting 2025 (88,46%). De intrede van de nieuwe omgevingswet maakt een goed vergelijk tussen voorgaande jaren en 2026 nog steeds lastig. De effecten vanuit deze nieuwe wetgeving worden gaandeweg 2025 en 2026 beter zichtbaar. Mede door de uitkomsten vanuit een kostendekkendheids-onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2025. De uitkomsten hiervan zullen worden opgenomen in toekomstige kostendekkendheidsberekeningen.

Hoofdstuk 3 Europese Dienstenrichtlijn
De tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025 aangepast met de inflatiecorrectie van 2,20%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2026.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Horeca	€ 0	€ 9	€ 7	€ 15	94,62%
2	Organiseren evenementen	€ 0	€ 10	€ 8	€ 12	69,77%
3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
4	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 1	€ 1	€ 1	63,23%
5	Collecteren	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%

6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 3	**€ 0**	**€ 20**	**€ 15**	**€ 28**	**80,79%**

Hoofdstuk 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. De kostendekkendheid is gedaald van 87,83% in de begroting 2025 naar 80,79% in de begroting 2026. Dit is te verklaren door de hogere stijging in de loonkosten t.o.v. de stijging in opbrengsten. Er zijn geen materiële wijzigingen doorgevoerd in producten, kosten en / of processen.

Lastendruk t.o.v. buurgemeenten

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lastendruk voor inwoners en een vergelijking met enkele buurgemeenten voor de vorige 2 begrotingsjaren. De lastendruk voor 2026 van de buurgemeenten is namelijk nog niet inzichtelijk ten tijde van het opstellen van deze begroting.

	Bernheze		**Meierijstad**		**Oss**		**Maashorst**	
	2024	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Onroerende zaakbelasting								
Tarief eenpersoonshuishoudens in percentage van de WOZ-waarde	0,0842	0,0842	0,08540	0,08393	0,0927	0,1007	0,07287	0,07714
Tarief meerpersoonshuishoudens in percentage van de WOZ-waarde	0,3092	0,3211	0,19232	0,19535	0,2666	0,2942	0,24545	0,27036
Afvalstoffenheffing woningen								
Tarief eenpersoonshuishoudens in euro's	193	195	202	202	237	303	200	205
Tarief meerpersoonshuishoudens in euro's	247	252	242	244	269	333	268	274
Rioolheffing woningen								
Tarief eenpersoonshuishoudens in euro's	215	229	177	226	178	178	187	195
Tarief meerpersoonshuishoudens in euro's	215	229	189	241	178	178	227	236
Gemeentelijke woonlasten								
Eenpersoonshuishoudens in euro's	837	894	794	836	819	942	737	791
Meerpersoonshuishoudens in euro's	891	951	847	919	851	972	844	901
Rangnummer t.o.v. alle gemeenten (voor het rangnummer geldt dat nummer 1 de laagste woonlasten heeft)	**67**	**80**	**37**	**55**	**42**	**98**	**35**	**42**

Uitgangspunt voor ons blijft zo laag mogelijk gemeentelijke lasten bij een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau. Als we kijken naar het jaarlijks opgestelde vergelijkend onderzoek naar gemeentelijke lasten over 2025 (zie bovenstaand, bron: Coelo.nl) bezet Maashorst landelijk gezien de 42e plaats van 345 vergeleken gemeenten. 42 betekent in dit geval dat er 303 gemeenten duurder zijn. De vergelijking gaat over OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens. Als we kijken naar de provincie Noord-Brabant staan we op plek 8 van 55 gemeenten. 47 gemeenten in onze provincie hebben dus hogere lasten.

Paragraaf grondbeleid

Visie en uitvoering grondbeleid

In de raadsvergadering van 24 november 2022 is de Nota Grondbeleid Maashorst 2022 vastgesteld. De Nota Grondbeleid helpt de gemeente Maashorst om haar koers en rol voor de grondpolitiek en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te bepalen in een dynamische markt met steeds veranderende omstandigheden. Het grondbeleid helpt bij:

- Waarmaken bestuurlijke en sectorale ambities, bijvoorbeeld versnellingsagenda woningbouw, ruimtelijke ordening, economie, transformatie buitengebied, duurzaamheid, natuur, recreatie en toerisme.
- Een afwegingskader voor de inzet van vrijkomende locaties/vastgoed en gemeentelijke (strategische) gronden.
- Een afwegingskader voor het omgaan met private initiatieven.

Het grondbeleid is een middel om gemeentelijke ambities te halen. Daarnaast helpt het vastgestelde grondbeleid om keuzes te maken en de volgorde te bepalen voor welke ambities en sectoraal beleid de schaarse grond wordt ingezet. De doelstellingen van het grondbeleid zijn onder meer:

- Het mogelijk maken en sturen van bestuurlijke en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren.
- Het begrijpelijk maken en beheersen van de risico's bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten.

De gemeente Maashorst heeft voor een dynamisch grondbeleid gekozen, waarbij per ruimtelijke ontwikkeling maatwerk zal worden toegepast om te bepalen welke rol de gemeente speelt en inzet van instrumenten het beste past. De gemeente maakt op basis van ambitie, prioriteit en de mate van gewenste regie de keuze tussen faciliterend, proactief faciliterend en actief grondbeleid.

Verloop van de grondexploitaties

Prognose grondexploitaties

Verwachte resultaten per grondexploitatie
Er zijn op dit moment 13 actieve grondexploitaties. In onderstaande tabel zijn per grondexploitatie de te verwachten resultaten weergegeven.

Grondexploitatie	Balanswaarde per 31-12-2024	Geraamde nog te realiseren kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (eindwaarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)		Looptijd t/m
De Ruiter	3.105	4.963.785	6.102.005	-2.166.838	-2.080.393	V	2028
Hoenderbos/Velmolen	-760.198	513.589	11.420	-16.175.200	-16.165.181	V	2026
Uden-Noord 1	4.428.374	5.326.894	8.619.673	10.136.649	9.001.054	N	2030
Eikenheuvel	8.990.943	17.913.365	26.901.656	23.661	21.010	N	2030
Uden-Noord 2	1.362.089	568.528	1.726.000	2.170.563	1.965.946	N	2029
Hoogveld Zuid	10.792.944	4.082.795	20.445.257	-5.569.518	-5.248.281	V	2027
Hoevenseweg	189.294	75.081	503.234	-238.860	-229.585	V	2026
Leeuwerikseweg	1.252.005	1.137.255	3.234.080	-844.820	-780.483	V	2028
Reek-Zuid	1.233.196	2.227.195	3.008.288	5.936.654	5.484.551	N	2028
Bedrijventerrein Voederheil	-64.280	3.755.084	5.633.054	-3.182.776	-2.999.682	V	2029
Repelakker II	-66.045	10.251	187.380	-1.623.081	-1.618.313	V	2025
Dierenparkje Volkel	131.876	397.450	546.087	-16.761	-15.485	V	2028
Kerkstraat Oost	-450.222	1.137.161	646.162	1.050.124	1.009.346	N	2026
Totaal	**27.043.081**	**42.108.433**	**77.564.296**	**-10.500.203**	**-11.655.496**		

Het geprognosticeerd resultaat van de grondexploitaties met een 'V' is voordelig en met een 'N' nadelig

Gehanteerde uitgangspunten
De in de grondexploitaties te gebruiken parameters bepalen we precies en hebben grote invloed op het resultaat. De disconteringsvoet is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording gelijk aan het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB) van 2%. Voor de rente in de grondexploitaties gaan we uit van het gemiddelde rentepercentage over het vreemd vermogen, meerjarig 0,9%. Bij het bepalen van de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging maken we gebruik van de Outlook grondexploitaties 2025 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Deze Outlook is gebaseerd op de jaarcijfers en prognoses van belangrijke instanties zoals ABN AMRO, BDB, CBRE, CBS, DNB, ING, NVM en Rabobank. Door deze cijfers kunnen we een zo goed mogelijke inschatting maken van de ontwikkeling van de parameters voor kosten en opbrengsten.

Het vorige leidt tot de volgende in de grondexploitaties te gebruiken parameters. Op projectniveau kan van deze parameters worden afgeweken als daar reden voor is. In sommige projecten is dat het geval. Bijvoorbeeld als er een koopovereenkomst voor de verkoop van grond gesloten is. Er is dan meestal geen sprake meer van een standaard opbrengstenstijgingspercentage, maar van een afgesproken contractuele bepaling in de overeenkomst.

Parameters grondexploitaties MJP 2025	2025	2026	2027	2028 >
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente boekwaarde (bij winst en verlies)	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%
Kostenstijging				
- GWW	4,50%	3,50%	3,50%	2,00%
- Plankosten	5,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Opbrengstenstijging				
- Woningbouw vrije sector	9,50%	6,50%	6,50%	2,00%
- Woningbouw betaalbare koop	3,50%	3,00%	3,00%	2,00%
- Woningbouw middenhuur en sociale huur	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%
- Bedrijventerreinen	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%

Resterende programma
Per 1-1-2025 blijft het in de volgende tabel opgenomen uit te geven programma over. Per soort (wonen, bedrijven of maatschappelijk) is te zien in welk jaar de uitgifte te verwachten is. Het gaat dus niet om het bouwen van bijvoorbeeld woningen, maar de verkoop van de grond om de woningen daarna te kunnen bouwen. Op basis van een gemiddelde bouwtijd is de oplevering van de woningen één tot anderhalf jaar later dan de gronduitgifte.

Programma nog te realiseren	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Wonen (aantal)	138	77	164	164	94	93	**730**
Bedrijven (m2)	9.217	83.067	57.942	10.011	4.638		**164.875**

Winstneming
Het voorzichtigheidsbeginsel houdt in dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van de grondexploitatie. Volgens het realisatiebeginsel moet de winst ook tussentijds worden genomen. Voor winstneming geldt de Percentage of Completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst op basis van de eindwaarde worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt hieraan een aantal voorwaarden.

Prognose winstnemingen MJP 2025-2029						
Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Winstneming	€ 1.283.439	€ 4.380.909	€ 3.107.285	€ 362.427	€ 178.280	€ 9.312.340

In de bovenstaande tabel is op totaalniveau de prognose van de winstneming weergegeven tot en met 2029. Er resteert in de lopende projecten nog een winstneming van afgerond 9,3 miljoen euro. Ruim de helft hiervan (afgerond 5,5 miljoen euro) is de toekomstige winstneming van bedrijventerrein Hoogveld-Zuid in 2026 en 2027. De berekeningen zijn gedaan op basis van de hiervoor omschreven POC methode. Het gaat hier om een momentopname en bij elke actualisatie van de grondexploitaties veranderen de winstnemingen. De prognose van de winstneming is onder meer van belang om de toekomstige stand van de in de volgende paragraaf beschreven Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf (ABR) te kunnen inschatten. De winstnemingen van de grondexploitaties zijn de belangrijkste toevoegingen aan de ABR en zijn noodzakelijk om de ABR op het gewenste niveau te houden.

Reserves & voorzieningen
Binnen de gemeente Maashorst kennen we drie reserves en drie voorzieningen gerelateerd aan de grondexploitaties. Jaarlijks vindt er een herijking plaats. In de onderstaande tabel is een meerjarige doorkijk gegeven van de stand van de reserves. De stand van de ABR loopt na 2028 terug vooral omdat er dan geen winstnemingen meer worden toegevoegd aan de reserve. De reserve bovenwijkse voorzieningen wordt zoals hierna aangegeven sinds 2024 niet meer aangevuld met stortingen vanuit de grondexploitaties of nieuwe particuliere initiatieven.

Prognose reserves grondbedrijf meerjarig							
	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030	1-1-2031
Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf	10.260.306	10.111.953	12.888.867	14.367.402	13.193.255	12.671.954	12.011.027
Reserve Bovenwijkse Infrastructuur	135.068	-	-	-	-	-	-
Reserve Bovenwijkse Voorzieningen	3.795.329	2.528.806	913.797	848.157	727.157	786.157	845.157
TOTAAL.	14.190.703	12.640.759	13.802.664	15.215.559	13.920.412	13.458.111	12.856.184

De Algemene Bedrijfsreserve grondbedrijf (ABR)
De ABR dient als buffer en is bedoeld om tegenvallers en risico's binnen het grondbedrijf op te vangen. Deze reserve is ingesteld met meerdere bestedingsdoelen:
- Opvangen van eventuele (verwachte) nadelen op grondexploitatiecomplexen.
- Risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief Grondbedrijf/jaarlijkse risicoinventarisatie.
- Treffen van voorzieningen voor herwaardering van gronden.
- Egalisatie van tijdelijke tekorten van overige reserves van het grondbedrijf.

De ABR wordt gevoed door de winstnemingen uit projecten. Op vaste momenten vinden stortingen door de Algemene Dienst plaats als de reserve onder een vooraf bepaald niveau komt. Als de reserve boven een bepaald niveau komt wordt dit toegevoegd aan de Algemene Reserve van de gemeente. De onttrekkingen aan de reserve bestaan bijvoorbeeld uit afdrachten aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen en de stortingen in de Voorziening exploitatienadelen.

Reserve Bovenwijkse Infrastructuur
Deze reserve is inmiddels vervangen door de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen. Op het moment dat aan de lopende verplichtingen (laatste project) van deze reserve is voldaan wordt deze reserve afgesloten en wordt het eventuele saldo toegevoegd aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen.

Reserve Bovenwijkse Voorzieningen
Deze reserve is ingesteld met als doel realisering van bovenwijkse/gebiedsoverstijgende infrastructurele voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed met een storting van (maximaal) € 14,90 per m² verkochte grond dan wel te realiseren m2 bruto vloeroppervlak (bvo). Ook bij particuliere initiatieven (kostenverhaal) gold deze bijdrage. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de nota kostenverhaal vervallen. Dat betekent dat er geen nieuwe stortingen en afdrachten meer gebeuren voor nieuwe projecten (ingediend na 1 januari 2024). Dit geldt zowel voor gemeentelijke projecten als

particuliere initiatieven. Bij de tweede bestuursrapportage 2024 is er een bedrag van € 2.900.000 overgeheveld van de reserve bovenwijkse voorzieningen naar het parkeerfonds.

Prognose voorzieningen grondbedrijf meerjarig							
	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030	1-1-2031
Voorziening Herwaardering	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346
Voorziening Kosten Gerealiseerde Complexen	428.131	428.131	428.131	428.131	428.131	428.131	428.131
Voorziening Exploitatienadelen	17.481.907	17.831.545	17.138.052	17.480.813	11.893.775	9.961.088	-
TOTAAL	**19.490.384**	**19.840.022**	**19.146.529**	**19.489.290**	**13.902.252**	**11.969.565**	**2.008.477**

In de bovenstaande tabel is een meerjarige doorkijk gegeven van de stand van de voorzieningen. De voorziening exploitatienadelen loopt gelijk met de som van de netto contante waarden van projecten met een te verwachten verlies. Zoals te zien loopt de voorziening na 2030 terug naar 0, omdat de verlieslatende grondexploitaties dan zijn afgerond. De prognose van deze voorziening is sterk aan verandering onderhevig bij wijzigingen in projecten die tot een lager of hoger verlies te verwachten verlies leiden.

Voorziening exploitatienadelen
Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht een voorziening te treffen voor verlieslatende exploitaties. Dit wordt gedaan op basis van de Netto Contante Waarde-methode. De voorziening is per saldo met afgerond € 595.000 gestegen naar aanleiding van de actualisaties van de in het bovenstaande overzicht vermelde grondexploitaties.

Voorziening herwaardering
Deze voorziening dekt het verschil tussen de huidige boekwaarde en de marktwaarde van percelen die bij de gemeente op de balans staan, voor het geval dat de geplande bebouwing op deze locaties of andere beoogde bestemmingen niet doorgaan of als sprake is van waardedaling.

Voorziening gerealiseerde complexen
Deze voorziening is nodig om de laatste werkzaamheden of nakomende kosten bij al administratief afgesloten complexen te betalen.

Risico's
Het voeren van actief grondbeleid via grondexploitaties brengt diverse risico's met zich mee. Er zijn (aanzienlijke) investeringen gemoeid bij de productie van bouwrijpe gronden. Risico's die zich voordoen hebben effect op onder meer de aandachtsgebieden fasering, programmering, fiscaliteit, verwervingen, milieu, rente, markt, organisatie en andere. Het risicoprofiel verschilt per project en hangt af van onder meer de hoogte van de investering(en), het product (wonen, bedrijven, maatschappelijk), eventuele fysieke belemmeringen zoals bodemsanering, waterberging en (ondergrondse) infrastructuur.

Systematiek
Om tot een benodigde risicoreserve voor alle grondexploitatie te komen kijken we naar risico's op macroniveau en projectniveau. Dit doen we op basis van een kwalitatieve risicoanalyse. Hierbij identificeren we risico's, wegen deze op basis van een kans maal impact en stellen beheersmaatregelen op om de risico's te verminderen, te vermijden, te accepteren of over te dragen. Met deze werkwijze sluiten we zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten voor risicomanagement zoals opgenomen in de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicobeheersing van de gemeente Maashorst.

Risico's op macroniveau
Voor de macrorisico's is een gevoeligheidsanalyse gedaan op alle grondexploitaties door het opstellen van een basis risico scenario en een worst case scenario. In deze scenario's doen we aannames voor het wijzigen van een aantal parameters ten opzichte van de vastgestelde grondexploitaties zoals opbrengstendaling (%), uitgiftevertraging (jaar), rentestijging (%) en kostenstijging (%). Het risicobedrag is het gemiddelde van het basis risicoscenario en het worst case risicoscenario, beide met een kans van 50% dat dit scenario zich voordoet.

Projectspecifieke risico's
Voor een aantal projecten zijn projectspecifieke risico's geformuleerd. Dit gebeurt eveneens op basis van een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact. De opstelsom van de

macrorisico’s en de projectspecifieke risico’s gecorrigeerd met de te verwachten winst van de projecten leidt tot het benodigde weerstandsvermogen.

In het MJP 2025 staat een uitgebreidere toelichting over de risico’s met betrekking tot de grondexploitaties. Jaarlijks vindt een actualisatie van de grondexploitaties plaats. Een onderdeel hiervan is het opnieuw beoordelen van zowel de macrorisico's als de projectspecifieke risico's. Het onderkennen en inzichtelijk maken van risico's is een cyclisch proces als onderdeel van risicomanagement. Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse en het daaruit voortvloeiende benodigde weerstandsvermogen is er ruim voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar binnen de gemeente Maashorst.

Paragraaf bedrijfsvoering

De beleidsvoornemens van de bedrijfsvoering worden toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten. In deze paragraaf geven we nadere toelichting over onze bedrijfsvoering.

Op basis van onze Financiële verordening betreft dat de volgende onderdelen:

- de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- de kosten van inhuur derden;
- de huisvestingskosten;
- de automatiseringskosten;
- de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant

Daarnaast worden de volgende onderdelen toegelicht:

- Informatiebeleid, informatieveiligheid en privacy;
- Rechtmatigheid;
- Frauderisico's;

Cijfers 2025 zijn inclusief eventuele begrotingswijzigingen op de primitieve begroting.

Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de structurele loonkosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Formatieve omvang personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	473,91	521,86	521,86
Begrote totale loonsom	€ 41.072.704	€ 46.565.395	€ 47.475.674
Werkelijke bezetting personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	476,83		
Werkelijke totale loonsom	€ 39.406.904		

De stijging van de loonsom wordt deels veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (CAO-stijging). In de kadernota 2026 is hiervoor € 1,6 miljoen opgenomen. Daarnaast is in de begroting 2025 € 2 miljoen opgenomen voor structurele formatie-uitbreiding .

Kosten inhuur van derden

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026

Kosten inhuur extern personeel	€ 11.355.219	€ 2.552.859	€ 2.314.974

De afname van de inhuurkosten in 2025 en 2026 wordt met name veroorzaakt doordat er in 2024 een fors aantal incidentele inhuurbudgetten gevoteerd zijn, b.v. vanwege het project huisvesting Oekraïners en de implementatie van de omgevingswet. Daarnaast was in 2024 een deel van de vacatureruimte via inhuur opgevuld. Met het toevoegen van het extra formatiebudget in 2025 verwachten wij de benodigde inhuur verder terug te dringen.

Huisvestingskosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Huisvestingskosten van de kantoorruimten	€ 1.555.584	€ 2.104.774	€ 2.173.721

De huisvestingskosten zijn vanaf 2025 gestegen door de investeringen in het gemeentehuis in voorgaande jaren. Deze investering is afgerond in 2024 waardoor de afschrijvingslasten gaan starten vanaf boekjaar 2025.

Automatiseringskosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Automatiseringskosten	€ 6.321.515	€ 7.126.418	€ 7.231.681

De hogere automatiseringskosten in 2025 en 2026 ten opzichte van 2024 wordt grotendeels veroorzaakt door incidentele implementatiekosten.

Budgetten voor raad, griffie, rekenkamer en accountant

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Raad	€ 780.766	€ 800.552	€ 930.339
Griffie	€ 435.923	€ 481.146	€ 485.781
Rekenkamer	€ 43.418	€ 53.718	€ 55.436
Accountant	€ 261.043	€ 173.740	€ 177.563

De accountantskosten 2024 zijn flink hoger dan de jaren daarna door divers meerwerk bij de jaarrekeningcontrole 2023.

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de kosten van de raad fors stijgen. Dit komt doordat vanaf 2026 wordt gerekend met een groei naar 60.000 inwoners. Hierdoor neemt de raadsvergoeding voor alle raadsleden toe.

Informatiebeleid, informatieveiligheid & Privacy

Informatiebeleid
De snelle ontwikkelingen in informatievoorziening en IT, waaronder digitalisering, AI, robotisering en datagedreven werken bieden kansen om de dienstverlening te verbeteren en processen efficiënter in te richten. Daarvoor zijn echter meer en complexere voorzieningen nodig, met hogere kosten voor systemen, beveiliging en kennis. Deze investeringen vergroten de potentie om de organisatie toekomstbestendig te maken en de kwaliteit van de bedrijfsvoering verder te versterken. Dit vraagt om duidelijke visie en planvorming. In 2026 ontwikkelen wij hiervoor een meerjarig programma voor de digitale transformatie.

Informatiekwaliteit en -veiligheid
Informatieveiligheid is en blijft belangrijk om het vertrouwen van onze inwoners te borgen. Door de steeds verdergaande digitalisering is verantwoording hierover een randvoorwaarde voor de kwaliteit van de gehele bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie.
Jaarlijks legt het college van B&W verantwoording af over de kwaliteit en veiligheid van de informatie. Hiervoor hanteren gemeenten de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) van de VNG. De ENSIA rapportage omvat verantwoording over de Paspoortuitvoering, Inkomen, DigID en de basisregistraties: Personen, Adressen en Gebouwen, Ondergrond.

Informatiesystemen en continuïteit
Onze systemen voldoen aan de vereisten van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Met ketenpartners die namens de gemeente informatie verwerken zijn verwerkersovereenkomsten gesloten. Continuïteit is gewaarborgd en dit wordt periodiek getest. We monitoren eventuele incidenten.

Privacy en informatie
Voor het toezicht op privacy heeft de organisatie een (verplichte) functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. Deze adviseert gevraagd en ongevraagd op privacygebied en is het verlengstuk van de landelijk toezichthouder (Autoriteit Persoonsgegevens). De FG rapporteert op jaarbasis aan de directie en stemt af met de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Rechtmatigheid 2026

<u>Control</u>
Om in control te zijn hebben de volgende elementen voortdurend aandacht nodig:

- de inrichting van de bedrijfsprocessen: we doen de goede dingen en we doen de dingen goed;
- een effectief besturingsmodel: er is sprake van relevante, juiste en actuele informatievoorziening zodat de planning- & controlcyclus goede handvatten biedt om te sturen;
- de naleving van relevante wet- en regelgeving.

Via een uitvoeringsplan werken we in de gemeente Maashorst stap voor stap toe naar een bedrijfsvoering die op alle niveaus op orde is zodat met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld dat de doelstellingen worden gerealiseerd.
We bouwen aan een stevig fundament, een basis op orde die op orde is en blijft. Daar waar nodig worden de beheersmaatregelen verder aangescherpt en/of de interne beheersmaatregelen versterkt. Tevens controleren we op de werking van de processen en op de naleving van relevante wet- en regelgeving.
Ook werken we aan de verbetering van de controlorganisatie en de rollen van de diverse betrokkenen in het gehele palet van risicomanagement binnen de organisatie. We baseren ons daarbij op het zogenaamde 'three lines model'. Dit is een raamwerk voor goed bestuur, risicobeheersing en interne controle.

<u>Rechtmatigheidsverantwoording</u>
Sinds 2023 is de gemeente verplicht om in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen. Hiermee legt het college eigenstandig verantwoording af over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Vervolgens stelt de accountant vast of dit oordeel klopt.

Frauderisico's 2026

Op 17 december 2024 is het beleidskader Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O beleid) gemeente Maashorst vastgesteld. Het doel van het M&O-beleid is misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden, regelingen en eigendommen te voorkomen en te bestrijden. Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er ook sprake zijn van fraude. Zowel bij fraude als bij misbruik gaat het om bewuste misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Echter, het verschil tussen misbruik en fraude is dat bij misbruik de oorzaak buiten de organisatie ligt. In het geval van fraude kan de oorzaak ook binnen de organisatie liggen.

Periodiek worden de frauderisico's geanalyseerd en geactualiseerd. Deze analyse is onderdeel van het interne controle plan omdat we de risico's middels beheersmaatregelen in de processen trachten te mitigeren. Voor Privacy en databeveiliging zijn specifieke maatregelen van toepassing. Middels onder meer de jaarlijkse externe audits wordt de werking en naleving van de beheersmaatregelen getoetst. Voor de verantwoording hiervan onderzoeken we hoe deze in de P&C-cyclus kunnen worden geïntegreerd.

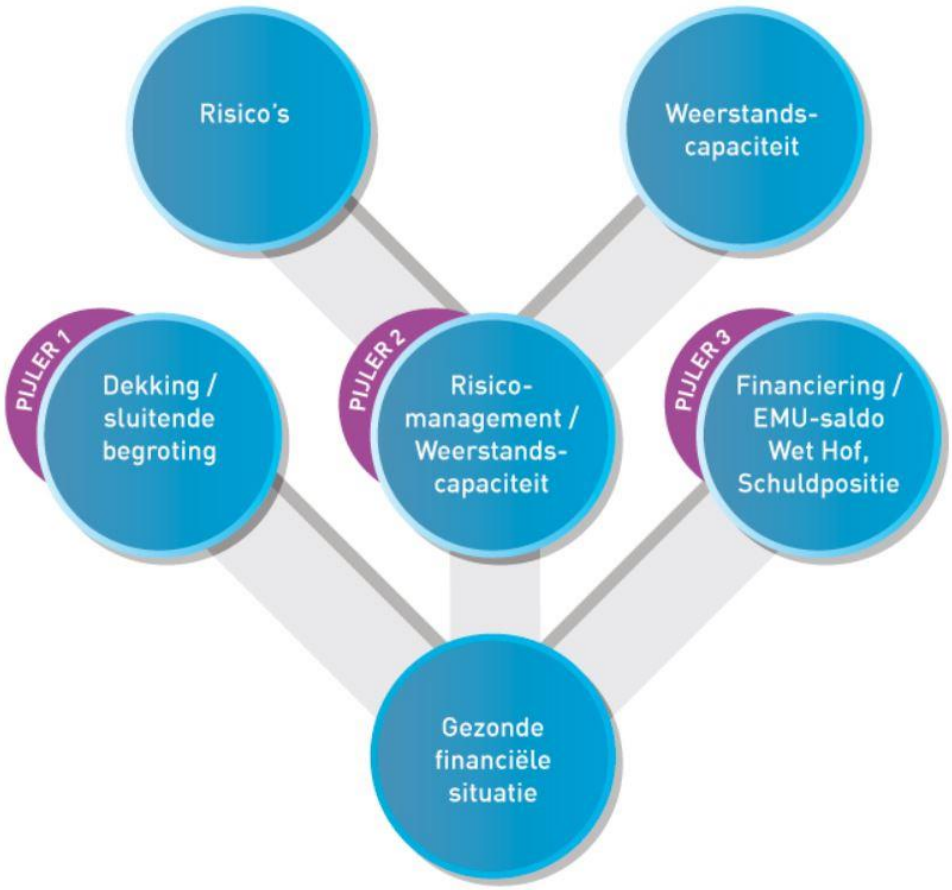
Het college rapporteert bij de jaarrekening in de paragraaf Bedrijfsvoering in hoeverre het M&O-beleid gemeente Maashorst feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen werken. Bij omissies als gevolg van falend M&O beleid maakt het college hiervan melding in de rechtmatigheidsverantwoording (indien de financiële omvang de verantwoordingsgrens overschrijdt).

Financiële begroting

Gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie

Financiële strategie

Ons financieel beleid is gebaseerd op 3 pijlers. Aan de hand van die pijlers brengen we onze financiële positie in beeld.

Prestatie indicatoren
We volgen onze financiën aan de hand van drie pijlers, dekking, risicomanagement en financiering.

Pijler 1 Dekking

Pijler 1 Dekking

- Begroting is structureel in evenwicht

In artikel 189 lid 2 van de Gemeentewet staat: 'De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Van de eis dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is kan de raad afwijken, indien aannemelijk is dat we het structureel en reëel evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming realiseren'.

Onderstaand het bestedings- en dekkingsplan van deze Programmabegroting. Zoals ook vastgelegd in de financieel economische uitgangspunten is ons streven geweest om in ieder geval in de laatste jaarschrijf van de meerjarenraming structureel sluitend te zijn. Dit college geeft op deze wijze een gezonde financiële

basis door aan het nieuwe college, de nieuwe raad na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Gemeenten zijn al geruime tijd op de hoogte van de komst van de zogenoemde 'Ravijnjaren'. Het Rijk geeft gemeenten onvoldoende middelen om al de verplichte taken te kunnen uitvoeren. De lobby van de VNG en het IPO (Interprovinciaal Overleg) heeft wel toe geleid dat gemeenten beter gecompenseerd worden. Dat neemt niet weg dat we zelf scherp aan de wind blijven zeilen. De geldstromen van het Rijk zijn redelijk onvoorspelbaar en kunnen bij een volgende bijstelling alweer wijzigingen. Om die reden hebben we ook de nodige voorzichtigheid ingebouwd in de verwerking van de gevolgen van de meicirculaire. Zo hebben we middelen gereserveerd voor loon- en prijscompensatie en voor wijziging in hoeveelheidsverschillen.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Structurele begrotingssaldi 2026-2029	-2.068.460	717.852	-388.374	2.115.814

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Incidentele begrotingssaldi 2026-2029	0	0	0	0

Pijler 2 Risicomanagement en Weerstandsvermogen

Pijler 2 betreft Risicomanagement en Weerstandsvermogen. De weerstandsratio wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de risico's.

Voor de begroting 2026 is dat € 98.363.068/€ 20.090.453 = 4,9.
De weerstandsratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen. Hierbij is met de Raad afgesproken dat de norm tussen 1 en 2 ligt. De ratio ligt ruim boven de norm. Voor een verdere toelichting op de ontwikkeling van de weerstandsratio wordt verwezen naar de financiële begroting onderdeel "gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie".

De ontwikkelingen in de wereld en in Nederland zijn onzeker en onrustig. We hebben te maken met geo-politieke onzekerheden door de diverse oorlogen, dreigende handelsconflicten en onzekere economische gevolgen door importheffingen. Daarnaast is onduidelijk wat de vorming van een nieuw kabinet gaat betekenen voor gemeenten. Denk bijv. aan de benodigde extra middelen voor defensie en infrastructuur. Dit alles zorgt voor financiële onzekerheden voor gemeenten.

Pijler 3 Financiering

Pijler 3 gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Programmabegroting 2026 dan kunnen we stellen dat er voor € 66,5 miljoen aan investeringen opgenomen is in de jaren 2026 t/m 2029. Dit is tevens het belangrijkste effect op onze financieringsbehoefte. Vanwege een nog uit te voeren bedrag aan onderhanden kredieten t/m 2025 van 37,8 miljoen is de verwachting dat er in 2026 een langlopende lening van € 30 miljoen afgesloten zal moeten worden. Dit heeft een nadelig effect op de financiële kengetallen die hieronder uitgebreid beschreven worden.

Kengetallen financiën

Omschrijving (toelichting)

Naast genoemde prestatie indicatoren zijn gemeenten, op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, verplicht om onderstaande kengetallen op te nemen in de Programmabegroting en Programmarekening.

De berekening van deze kengetallen is voor iedere gemeente identiek. Let wel, een percentage zelf zegt nog niet zoveel. Bij vergelijking met andere gemeenten zal bijvoorbeeld ook het voorzieningenniveau betrokken moeten worden. De wetgever stelt ook geen eisen aan normering. Dit in verband met de eigenheid van gemeenten. In Maashorst beoordelen we deze waarden met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) horen. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Onze ambitie is categorie A maar categorie B is eveneens een voldoende.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteit	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	.35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Kengetallen Programmabegroting 2026	Rekening 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	35,1%	50,4%	48,5%	45,4%	41,9%	46,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	34,0%	49,6%	48,0%	44,9%	41,5%	45,7%
Solvabiliteit	48,5%	41,5%	42,9%	45,6%	45,6%	44,1%
Grondexploitatie	12,9%	15,2%	13,5%	7,4%	6,9%	6,5%
Structurele exploitatieruimte	3,1%	0,9%	-0,9%	0,3%	-0,2%	1,0%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	79,3%	79,5%	82,2%	82,6%	82,9%	83,3%

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst (investeringen), is er al in 2025 sprake van een financieringstekort en is de verwachting dat in 2026 een langlopende lening van € 30.000.000 afgesloten zal moeten worden. Hierdoor verslechtert dit kengetal in de komende jaren. Door de reguliere aflossingen verbetert het percentage weer vanaf 2029.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit laat zien in hoeverre de gemeente afhankelijk is van schuldeisers. Met dit cijfer kun je zien of je aan al je betalingsverplichtingen kunt voldoen.
Onder de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen verstaan. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe beter je in staat bent om al je schulden te betalen. Ook dit percentage verslechtert doordat er in 2025 sprake is van een financieringstekort en in 2026 naar verwachting een

langlopende lening van € 30.000.000 afgesloten zal moeten worden. Het aandeel vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen neemt namelijk toe.

Grondexploitatie
Voor de berekening van dit kengetal wordt de waarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de Programmabegroting / Programmarekening (artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Door aankoop van diverse gronden in 2024 is het kengetal gestegen.. De komende jaren daalt het kengetal door de verwachte verkopen van gronden. Voor de nog vast te stellen grondexploitaties is nog geen nieuwe boekwaarde anders dan de huidige boekwaarde. De toekomstige boekwaarde zal naar verwachting hoger zijn. Daarnaast is het zo dat bij verlieslatende grondexploitaties de verplichte verliesvoorziening verrekend wordt met de bruto boekwaarde voor dit overzicht. Door deze zaken geeft het verloop een aflopend beeld wat niet betekent dat de activiteiten binnen het grondbedrijf zo ver teruglopen.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie, is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en de structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Een positief percentage betekent dat de structurele baten in staat zijn om de structurele lasten te dekken. In 2026 zijn de lasten hoger dan de baten, zoals zichtbaar is in het bestedings- en dekkingsplan. In de jaarschijf 2029 zijn de structurele baten hoger dan de lasten. Dit wordt verder toegelicht bij de uiteenzetting van de financiële positie.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente is ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde. Voor het kengetal 2026-2029 is uitgegaan van een stijging van de woonlasten met 2,2% index en een aanvullende OZB verhoging van 2%.

Uiteenzetting van de financiële positie

Bestedings- en dekkingsplan 2026-2029

Onderstaand een verdere uitwerking van hoe we tot de nu voorliggende programmabegroting 2026 zijn gekomen. Ons vertrekpunt is het financieel beeld zoals opgenomen in de Kadernota 2026. Daarna een uiteenzetting van de gevolgen van de meicirculaire 2025, die een behoorlijke impact heeft op ons financieel beeld. Tenslotte gaan we kort in op nieuwe ontwikkelingen en overige voorstellen die eveneens van invloed zijn op het saldo van de programma. Dit alles leidt samen tot het nu voorliggend meerjarenperspectief.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	6.799.000	6.586.000	3.844.000	4.522.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	-374.923	-822.980	-477.296	-396.000
Structureel saldo Programmabegroting 2026	**-2.068.460**	**717.852**	**-388.374**	**2.115.814**

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	0	0	0	0
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	0	0	0	0
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	0	0	0	0
Incidenteel saldo Programmabegroting 2026	**0**	**0**	**0**	**0**

Begin juli 2025 heeft de raad de kadernota 2026 vastgesteld. De kadernota met zijn opgenomen financieel beeld kunnen we zien als het startdocument voor deze programmabegroting. We starten dan ook met de saldi zoals gepresenteerd in de kadernota.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186

Op 13 juni 2025 heeft het Rijk de herziene meicirculaire gepubliceerd. Hierin staan de meest recente cijfers over de algemene uitkering aan gemeenten. Voor Maashorst, net als voor veel andere gemeenten, is er sprake van een aanzienlijke meevaller. Wij hebben de raad hierover geïnformeerd op 24 juni 2025. Op die manier kon de raad deze ontwikkeling betrekken bij het overleg over de kadernota 2026. Onderstaand een uiteenzetting van de financiële gevolgen van de meicirculaire 2025.

Meicirculaire 2025 (bedragen x € 1.000: + = positief en - = negatief)				
Saldo 2026-2029	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand Decembercirculaire 2024	**128.933**	**129.559**	**130.650**	**132.208**
Uitkeringsfactor (acress/maatstaven)	8.119	9.158	9.505	10.398
Taakmutaties (demping terugval/tekorten enz.)	5.924	4.858	1.197	1.296
Decentralisatie en integratieuitkeringen	743	694	688	697
Overige mutaties/stelposten (woz, inflatie, jeugd en btw-compensatiefonds	-5.261	-5.026	-5.056	-5.050
Mutaties Meicirculaire 2025	*9.525*	*9.684*	*6.334*	*7.341*
Bruto effect (eindstand Meicirculaire)	**138.458**	**139.243**	**136.984**	**139.549**
Netto budgettair effect (mutaties Meicirculaire)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bruto effect	**9.525**	**9.684**	**6.334**	**7.341**
Correctie loon- en prijsontwikkeling (LPO)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Correctie hoeveelheidsverschillen	-949	-1.404	-1.764	-2.086
Invoeren sturen op trajectduur jeugdzorg			763	764
Stelpost sturen op trajectduur jeugdzorg			199	200
Oormerken decentralisatie en integratieuitkeringen	-777	-694	-688	-697
Totaal correcties	**-2.726**	**-3.098**	**-2.490**	**-2.819**
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	**6.799**	**6.586**	**3.844**	**4.522**

Na de behandeling van de kadernota 2026 hebben zich nog een aantal autonome ontwikkelingen voorgedaan en zijn er een aantal voorstellen die eveneens nu meegenomen worden in het bestedings- en dekkingsplan van programmabegroting 2026;

Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid).

SOC (Security Operations Center) is het team dat deze signalen bewaakt. Zij monitoren dag en nacht de digitale veiligheid van de organisatie en grijpen in bij dreigingen zoals malware, datadiefstal of hackpogingen.
Samen zorgen SIEM en SOC ervoor dat digitale aanvallen snel worden ontdekt en aangepakt, zodat vertrouwelijke gegevens van inwoners en de gemeente beschermd blijven.

In stand houden de Meent

Als onderdeel van het project 'structureel sluitend maken meerjarenbegroting 2026-2029' is eerder ingebracht om het gebouw aan de Vaaldriessenstraat 3, nader te noemen 'de Meent' niet meer in stand te houden. Hiermee zouden de noodzakelijke onderhoudskosten kunnen vervallen. Bij nader inzien lijkt ons dit toch geen juiste beslissing. De afgelopen jaren heeft dit gebouw gefunctioneerd als roulatiegebouw voor Onderwijshuisvesting. Door het gebouw op het huidige onderhoudsniveau te houden kan het deze belangrijke functie behouden. Ook in het licht van ons Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 waarin we als doel hebben toekomstbestendige huisvesting

Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen

Maashorst participeert in diverse gemeenschappelijke regelingen. Ons standpunt is dat beleidsveranderingen zoals opgenomen in de begrotingen van de GR's geen autonome ontwikkelingen zijn maar betrokken dienen te worden bij de integrale afweging rond de programmabegroting. De diverse begrotingen zijn inmiddels besproken in de raad en de financiële gevolgen nemen we nu mee in deze programmabegroting.

Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026

Na instemming met de Kadernota 2026 kunnen we de exacte financiële gevolgen ook doorbereken van de zogenoemde kostenplaatsen. Dit levert een positief resultaat op.

Treasury

Treasury zijn alle activiteiten die betrekking hebben op het sturen en beheersen van de geldstromen. We berekenen hier de financiële gevolgen van de investeringsbehoefte die voortvloeit uit deze programmabegroting 2026. Met name door fluctuaties in investeringsvolumes in de verschillende jaren, en ook de ontwikkelingen van de bouwgronden in exploitatie, fluctueert ook de berekening van het financieringstekort (en dus de bijbehorende rentelasten).

Subsidiëring Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit

Bij de programmabegroting 2024 is de wens ingediend om structureel meerjarig een relatie met Halt aan te gaan. Destijds heeft het college besloten dit als een pilot voor 2 jaar aan te gaan waarna een evaluatie uitgevoerd zou moeten worden. Hiermee is de verwachting gewekt, dat na positieve evaluatie de pilot voortgezet zou worden. Er zijn meerdere positieve evaluaties geweest en de wens is dan ook om de pilot nu structureel vorm te geven.

In het bestuursakkoord van de gemeente Maashorst is ‘jonge aanwas’ als prioriteit benoemd. De inzet van Halt sluit hier direct op aan door bij te dragen aan een stevige basisaanpak voor jongeren, waarin preventie, vroegsignalering en repressie samenkomen.

Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen (+ = positief en - = negatief)				
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid)	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
In stand houden de Meent	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen	-133.000	-133.000	-133.000	-133.000
Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026	8.077	21.020	15.704	26.000
Treasury	-76.000	-537.000	-186.000	-115.000
Subsidiering Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	**-374.923**	**-822.980**	**-477.296**	**-396.000**

Het overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma (art. 17 BBV)

Omschrijving (toelichting)

In onderstaand overzicht worden op basis van artikel 17 uit de BBV de begrote baten en lasten (in duizendtallen) gepresenteerd, waarbij de algemene dekkingsmiddelen, lasten en baten overhead, heffing van de vennootschapsbelasting en geraamd bedrag voor onvoorzien apart worden gepresenteerd.

	Jaarrekening 2024			Begroting 2025 incl. wijzigingen			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1. Veiligheid	6.524	323	6.201	6.860	133	6.727	7.119	93	7.026	7.149	93	7.056	7.154	93	7.061	7.155	93	7.061
2. Verkeer en vervoer	10.054	1.632	8.422	11.118	1.630	9.488	10.978	1.399	9.579	11.194	1.401	9.793	11.509	1.404	10.104	11.751	1.408	10.343
3. Economie en toerisme	2.800	708	2.092	3.185	1.258	1.927	3.101	4.465	-1.365	2.922	3.423	-500	2.924	1.107	1.817	2.925	930	1.995
4. Onderwijs	5.908	1.414	4.494	7.865	2.736	5.130	6.674	1.284	5.390	6.769	1.284	5.485	6.730	1.284	5.446	6.697	1.284	5.413
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	22.849	3.599	19.251	25.448	3.247	22.200	24.520	3.100	21.420	24.030	3.088	20.942	24.005	3.088	20.918	24.057	3.088	20.970
6. Sociaal domein	92.470	28.367	64.103	96.824	23.238	73.586	94.380	22.277	72.103	92.649	22.082	70.567	92.564	22.861	69.703	91.914	21.431	70.483
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	24.761	17.612	7.150	31.116	23.442	7.674	24.454	17.478	6.975	24.255	17.479	6.776	24.249	17.479	6.770	24.069	17.479	6.590
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.433	4.954	4.479	9.559	5.178	4.381	8.607	4.097	4.510	8.435	3.942	4.493	8.414	3.424	4.989	8.293	3.416	4.877
9. Bestuur en dienstverlening	6.421	1.430	4.991	5.229	1.144	4.085	5.547	1.416	4.131	5.536	1.511	4.025	6.762	1.432	5.330	5.362	1.432	3.929
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	3.336	3.905	-569	4.195	2.930	1.265	6.510	2.950	3.561	7.965	2.934	5.031	8.301	2.934	5.367	8.624	2.934	5.690
Totaal van de programma's	**184.557**	**63.944**	**120.613**	**201.400**	**64.937**	**136.464**	**191.890**	**58.559**	**133.330**	**190.904**	**57.236**	**133.668**	**192.610**	**55.106**	**137.505**	**190.846**	**53.494**	**137.352**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	0	148.318	-148.318	0	152.546	-152.546	0	160.447	-160.447	0	161.538	-161.538	0	160.160	-160.160	0	163.091	-163.091
Overzicht Overhead	24.616	271	24.346	26.828	121	26.707	27.326	124	27.202	24.902	124	24.779	25.105	124	24.982	24.944	124	24.820
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	684	0	684	684	0	684	684	0	684	684	0	684	1	0	1
Bedrag voor onvoorzien	-182	428	-610	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45
Geraamde totaal van saldo baten en lasten (exclusief mutaties reserves)	**208.991**	**212.961**	**-3.970**	**228.957**	**217.604**	**11.353**	**219.944**	**219.130**	**814**	**216.535**	**218.898**	**-2.363**	**218.444**	**215.389**	**3.055**	**215.836**	**216.708**	**-872**
Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves	18.386	21.373	-2.987	9.104	20.456	-11.353	8.638	7.383	1.254	5.173	3.528	1.645	2.341	5.008	-2.667	1.295	2.539	-1.244
(Geraamd) resultaat	**227.377**	**234.334**	**-6.957**	**238.060**	**238.060**	**0**	**228.582**	**226.514**	**2.068**	**221.708**	**222.426**	**-718**	**220.785**	**220.397**	**388**	**217.131**	**219.247**	**-2.116**
Incidentele baten en lasten	33.625	33.952	-327	15.725	13.271	2.454	12.102	12.102	0	7.044	7.044	0	5.612	5.612	0	2.122	2.122	0
Structureel (begrotings)saldo	**193.752**	**200.382**	**-7.284**	**222.335**	**224.789**	**-2.454**	**216.480**	**214.412**	**2.068**	**214.664**	**215.382**	**-718**	**215.173**	**214.785**	**388**	**215.009**	**217.125**	**-2.116**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Specificatie overhead

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten en doorbelasting van overhead kan als volgt gespecificeerd worden (bedragen x €1.000).

	Jaarrekening 2024			Begroting 2025 incl. wijzigingen			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Lasten en baten overhead	25.690	271	25.420	27.621	121	27.500	28.141	124	28.017	25.718	124	25.594	25.921	124	25.797	25.759	124	25.636
Waarvan doorbelaste overhead naar grondexploitatie, investeringen en voorzieningen groot onderhoud	-1.074	0	-1.074	-793	0	-793	-816	0	-816	-816	0	-816	-815	0	-815	-815	0	-815
Netto lasten en baten overhead	**24.616**	**271**	**24.346**	**26.828**	**121**	**26.707**	**27.326**	**124**	**27.202**	**24.902**	**124**	**24.779**	**25.105**	**124**	**24.982**	**24.944**	**124**	**24.820**

Voor een nadere specificatie van de onderdelen die onder overhead vallen wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Bedrag onvoorzien
Voor onvoorziene uitgaven is een structureel bedrag van € 45.000 opgenomen in de begroting.

Verschillen ten opzichte vorig begrotingsjaar
In de primitieve begroting 2025 was het saldo van baten en lasten exclusief mutaties reserves 204.842.000 (jaarschijf 2026). Het verschil met deze programmabegroting bedraagt derhalve €13.034.000. Dit wordt op hoofdlijnen verklaard door

2e bestuursrapportage 2024 (met name ontwikkelingen Jeugdzorg, taakmutaties algemene uitkering)	3.754.000
1e tussentijdse rapportage 2025	1.620.000
Kadernota 2026 (met name extra kosten Jeugdhulp, CAO stijging personeel en indexering budgetten)	4.252.000
Mutaties Meerjarenperspectief Grondbedrijf	2.022.000
Programmabegroting 2026 (met name stelpost loon en prijsontwikkeling en hoeveelheidsverschillen algemene uitkering)	3.019.000
Diverse overige mutaties	-1.633.000
Totaal	**13.034.000**

Incidentele baten en lasten
Voor een specificatie van de begrote incidentele baten en lasten wordt verwezen naar het overzicht van incidentele baten en lasten.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
In de bijlagen is een staat van reserves opgenomen en daarnaast een specificatie van de aanwendingen en stortingen reserves. In deze bijlagen wordt het onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele mutaties in reserves.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Volgens artikel 19 en 23 van het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting.
Wij dekken de incidentele lasten zoveel als mogelijk met incidentele baten. Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de handreiking "verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten" (gepubliceerd door de Provincies in 2021) als leidraad gehanteerd. Hierin zijn de volgende uitgangspunten opgenomen.

- Een gemeente voert structurele taken uit. Daarom zijn structurele baten en lasten de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.
- Voor het bepalen of er sprake is van die uitzondering, wordt de aard van de raming beoordeeld. De aard van de baten en lasten betekent in het kader van deze notitie dat de soort of de eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld in eerste instantie bepalend is of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt
- Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
- Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. Echter meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere toevoegen/onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten).
- De incidentele baten en/of lasten moeten van materiële omvang zijn. De materiële omvang is voor de gemeente Maashorst vastgesteld op €50.000 of hoger (opgenomen in onze financiële verordening). Baten en lasten onder deze grens beschouwen we altijd als structureel, ondanks dat deze wellicht wel aan bovenstaande voorwaarden voldoen.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel is het saldo van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Binnen de gemeente Maashorst wordt de incidentele baten en lasten op de algemene reserve gemuteerd.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
1. Veiligheid	0	0	0	0
2. Verkeer en vervoer	0	0	0	0
3. Economie en toerisme	0	0	0	0
4. Onderwijs	0	0	0	0
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	13	0	0	0
6. Sociaal Domein	-500	0	0	0
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-250	-250	-250	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-147	0	0	0
9. Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	0	0	-1.400	0
Totaal (dekking uit of storting in algemene reserve)	**-884**	**-250**	**-1.650**	**0**

Specificatie incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel is een specificatie van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. In de eerste tabel zijn de uitgaven en inkomsten exclusief mutatie algemene reserve opgenomen. Vervolgens zijn in de tweede tabel de stortingen en onttrekkingen algemene reserve gepresenteerd.

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting en bron
Totaal programma 1. Veiligheid		**0**	**0**	**0**	**0**	
Storting in BR dekking kapitaallasten ter dekking projecten rehabilitaties en GVVP	U	-2.748	-269	-452	-452	Voor diverse projecten vindt een bijdrage plaats uit de reserves Bovenwijkse Infrastructuur,Bovenwijkse Voorzieningen en Parkeerfonds. Volgens de BBV moet de investeringen bruto geraamd worden en kunnen de kapitaallasten vervolgens gedekt worden uit een reserve dekking kapitaallasten.
Dekking projecten rehabilitaties en GGVP	I	2.748	269	452	452	Onttrekking uit de genoemde reserve ter storting in de reserves dekking kapitaallasten.
Totaal programma 2. Verkeer en vervoer		**0**	**0**	**0**	**0**	
Tijdelijke extra capaciteit wegwerken achterstanden huisvesting internationale werknemers	U	-180	0	0	0	Via raadsbesluit van april 2025 is besloten om tijdelijke extra capaciteit te regelen voor de implementatie van uitvoeringsregels en wegwerken van achterstanden m.b.t. het in beeld brengen van huisvesting internationale werknermers.
Hogere toeristenbelang door huisvesting internationale werknemers	I	180	0	0	0	Tijdelijk extra inkomsten toeristenbelasting doordat we meer huisvesting van internationale werknemers zullen achterhalen
Totaal programma 3. Economie en toerisme		**0**	**0**	**0**	**0**	
Totaal programma 4. Onderwijs		**0**	**0**	**0**	**0**	
Dekking uit reserve groen voor lasten op de exploitatie	I	13	0	0	0	Een stimuleringsbijdrage om aan te kunnen haken op projecten van bijv. het Brabants Landschap die passen binnen de doelstellingen van ons Landschapsbeleidsplan gericht op biodiversiteit en/ of erfbeplanting.
Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur		**13**	**0**	**0**	**0**	
Terugbetaling regio Beschermd Wonen	I	818	818	818	0	Gedurende de jaren 2024-2028 ontvangen we van de Centrumgemeente Oss een jaarlijks uitvoeringsbudget van €817.903 om de 'Lokale basis op Orde' te brengen. Regionaal is afgesproken dat elke gemeente een lokaal uitvoeringsplan “Lokale Basis op Orde” opstelt voor besteding van de middelen aan de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners vanaf 2024. Op basis hiervan zal een voorstel incl. dekking t.l.v. de reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen ter besluitvorming worden voorgelegd.
Reserve Beschemd wonen	U	-818	-818	-818	0	De ontvangen middelen van de centrumgemeente Oss worden in de Reserve Beschermd Wonen gestort.
Lokale ontwikkelagenda Beschermd Wonen	U	-535	0	0	0	De lokale ontwikkelagenda Beschermd Wonen is gerelateerd aan het regionaal Koersdocument Inwoners met een psychische kwetsbaarheid, onderdeel van de regionale kaders Wmo die voor de jaren 2024-2028 geactualiseerd zijn. Daarnaast is met de vaststelling van de Centrumregeling 2024-2028 is regionaal afgesproken dat de middelen die we vanuit de regionale reserve Beschermd Wonen ontvangen beschikbaar houden voor de transformatieopgave Beschermd Wonen.
Reserve Beschemd wonen	I	535	0	0	0	Dekking lasten transformatieopgave Bescherd Wonen door reserve Beschermd Wonen
Middelen migratieopgaven	U	-500	0	0	0	Tijdelijke uitbreiding van ambtelijke capaciteit en middelen voor het realiseren van de migratieopgaven. We hebben een achterstand op het gebied van huisvesting statushouders en Oekraïners en de tijdelijke locatie van Der Valkhotel sluit per 1 oktober 2026. Het zoeken naar geschikte plekken en deze passend maken zal nog de nodige financiële inspanning kosten.
Totaal programma 6. Sociaal Domein		**-500**	**0**	**0**	**0**	

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Project doorontwikkelen Agro Natuurwonen	U	-175	-175	-175	0	In het bestuursakkoord is opgenomen dat de gemeente Maashorst het voortouw zou willen nemen in het project voor het doorontwikkelen van het concept Peel natuurdorpen (Tiny Houses) d.m.v. onderzoek en ontwikkelkosten en ruimtelijke procedures gedurende de periode 2025-2028.
Project Natuurpoort Palmstraat	U	-75	-75	-75	0	Dit is een project om te komen tot een marktpartij die op deze grond een recreatief initiatief ontwikkeld en exploiteert. In de eerste fase zullen er eisen op worden gesteld waar het aan moet voldoen, wat de wensen zijn en wordt de haalbaarheid getoetst bij mogelijke initiatiefnemers. Dit zal vervolgens op de markt gezet worden en samen met de marktpartij ontwikkeld worden. Na ontwikkeling zal de rol van de gemeente beëindigd worden en heeft dit geen structurele financiële consequenties.
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	U	-801	-663	-663	-663	Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Met het GALA wordt ook een substantiële financiële impuls gegeven aan gemeenten om de doelen van het akkoord te kunnen behalen. Deze kosten hebben ook deels betrekking op programma 5 en 6.
Specifieke uitkering GALA vanuit het Rijk	I	801	663	663	663	De kosten voor GALA worden gefinancierd door het Rijk middels een specifieke uitkering
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		**-250**	**-250**	**-250**	**0**	
Bijdragen vanuit Anterieure overeenkomsten	I	65	154	65	65	Bijdragen van derden vanuit anterieure overeenkomsten t.b.v. toekomstige ontwikkelingen.
Storting bijdragen anterieure overeenkomsten in algemene reserve grondbedrijf	U	-65	-154	-65	-65	De bijdragen vanuit derden worden gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Onttrekking bijdrage anterieur t.b.v. reserve Bovenwijks	I	65	154	65	65	De bijdragen voor anterieure overeenkomsten wordt vervolgens onttrokken uit de algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen
Storting bijdrage anterieur in reserve Bovenwijks	U	-65	-154	-65	-65	De bijdragen voor anterieure overeenkomsten wordt vervolgens onttrokken uit de algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen
Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie	I	4.381	3.107	362	178	De verwachte tussentijdse winstnemingen van het grondbedrijf conform het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2025
Storting in ABR tussentijdse winstnemingen	U	-4.381	-3.107	-362	-178	De tussentijdse winstnemingen worden conform het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2025 gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Bijdrage aan reserve Landschapsinvesteringsregeling	U	-165	-204	-105	-61	Bijdrage aan de reserve Landschapsinvesteringsregeling voor diverse grondexploitaties o.b.v. het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2025.
Dekking bijdrage reserve Landschapsinvesteringsregeling	I	165	204	105	61	Dekking van de bijdragen aan de reserve Landschapsinvesteringsregeling door de algemene reserve grondbedrijf.
Aanvulling VZ exploitatienadelen	U	-357	-343	-350	-238	Aanvulling van de voorziening exploitatienadelen o.b..v verwachte toekomstige verliezen.
Dekking aanvulling voorziening exploitatienadelen door ABR	I	357	343	350	238	Dekking van de aanvulling voorziening exploitatienadelen door de algemene reserve grondexploitatie.
Niet te verhalen plankosten initiatieven van derden	U	-400	-400	-400	-400	Diverse (plan)kosten die niet op derden verhaald kunnen worden, maar gemaakt moeten worden om diverse initiatieven te kunnen ondersteunen.
Dekking ABR niet te verhalen plankosten	I	400	400	400	400	Dekking van de diverse (plan)kosten door de algemene reserve grondbedrijf (MJP GREX 2022 Uden)
Dekking algemene kosten restgronden door ABR Grondbedrijf	I	8	0	0	0	Dekking algemene kosten restgronden vanuit de algemene reserve grondbedrijf

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Transitie plangebied Kastanjeweg Oost	U	-155	0	0	0	Programmabegroting 2023: Dit project betreft transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst, waarvan een groene en gezonde leefomgeving het belangrijkst is. Leegstand terug te dringen en bestaande lelijke plekken tegen het Udense centrum een toekomstbestendige/duurzame functie en inrichting te geven. En daarbij gebruik te maken van de ruimtelijke kwaliteiten die er al zijn in het gebied en de directe omgeving. Voor dit project wordt in de periode 2023-2026 budget opgenomen. 2026 is ook de einddatum van dit project.
Totaal programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		**-147**	**0**	**0**	**0**	
Totaal programma 9. Bestuur en dienstverlening		**0**	**0**	**0**	**0**	
Af te dragen Vennootschapsbelasting	U	-682	-682	-682	0	Te betalen vennootschapsbelasting o.b.v. ingeschatte winsten van het grondbedrijf.
Dekking afdracht Vennootschapsbelasting door algemene reserve grondbedrijf	I	682	682	682	0	De vennootschapsbelasting wordt gefinancierd vanuit de algemene reserve grondbedrijf.
Overgang pensioenen wethouders	U	0	0	-1.400	0	De pensioenen van wethouders worden op basis van de Wet toekomst pensioenen overgedragen naar het ABP
Totaal programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten		**0**	**0**	**-1.400**	**0**	
Totaal uitgaven en inkomsten excl. onttrekkingen algemene reserve		**-884**	**-250**	**-1.650**	**0**	

Onttrekkingen/stortingen Algemene Reserve conform eerdere besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023	I	134	0	0	0	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2023 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Incidenteel beeld programmabegroting 2025	I	750	250	250	0	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2025 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Incidenteel beeld kadernota 2026	I	0	0	1.400	0	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de Kadernota 2026 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Totaal programma 10		**884**	**250**	**1.650**	**0**	
Totaal dekking algemene reserve		**884**	**250**	**1.650**	**0**	

Resume:		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Totaal van de uitgaven/inkomsten incidenteel		**-884**	**-250**	**-1.650**	**0**
Totaal van de dekking algemene reserve		**884**	**250**	**1.650**	**0**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlagen

Financieel economische uitgangspunten

Financieel technische uitgangspunten

Onderwerp	Uitgangspunt voor 2026
Algemeen	We dekken structurele uitgaven met structurele inkomsten.
Algemeen	Onze ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar.
Algemeen Raming bestaand beleid	Lasten en baten worden op bestaand beleid geraamd, inclusief de besluitvorming van de raad tot en met juli voorafgaand aan de begroting.
Algemeen Raming nieuw beleid	Nieuw of gewijzigd beleid toetsen we aan de financieel beschikbare ruimte. Nieuw beleid op basis van het Bestuursakkoord wordt als zodanig toegelicht.
Aantal inwoners Maashorst	Voor de rekeneenheid voor het aantal inwoners per 1 januari van het begrotingsjaar hanteren we de meest actuele cijfers. Voor de meerjaren-prognose hanteren we bij voorkeur 'De ontwikkelingen van de bevolking in Noord-Brabant, 2023-2040. (Bron:' De Bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant' van Provincie Noord-Brabant).
Aantal woonruimten Maashorst	De rekeneenheid van aantal woonruimten per 1 januari van het begrotingsjaar is op basis van de betalingsspecificatie algemene uitkering april 2025 (woonfunctie, logiesfunctie, uitwonende studenten).
Algemeen uitgangspunt lonen en prijzen	In het begrotingsjaar ramen we op basis van lopende prijzen. Bij de berekening van de jaren daarna houden we deze lijn constant. • Dat doen we omdat het eenvoudiger is om constante prijzen te hanteren. Het eerste jaar hanteren we prijzen conform de lopende loon- en prijsontwikkeling. Voor de jaren daarna houden we de stijging op 0. Deze aanpak geeft minder kans op fouten, is minder bewerkelijk en laat minder ruimte voor uitzonderingen.
Prijsstijging (LPO)	Voor de prijsstijging in 2026 baseren we ons op de verwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB) zoals vastgelegd in het CEP 2025. Hierbij hanteren we de LPO indexering 2026 (2,2%). Daar waar prijsstijgingen contractueel vastgelegd zijn, houden we vast aan die percentages.

Prijsstijging meerjarenbegroting	In de meerjarenbegroting hanteren we constante prijzen.
Personeelskosten	De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de vastgestelde formatie.
	De ontwikkeling van lonen kent haar eigen dynamiek. We hanteren voor de prognose van de ambtenarenlonen de geldende CAO. Er ligt een nieuw bod met een looptijd tm 31 maart 2027. De verwachting is dat begin juni alle bonden (werkgever en werknemer) hun akkoord hierover geven. Wij hebben vooruitlopend hierop in de kadernota rekening gehouden met deze nieuwe CAO. Concreet stijgen de salarissen per 1 april 2025 met 2%. Op 1 oktober 2025 volgt een stijging van 1,85%. Op 1 juli 2026 volgt een loonstijging van 1,25% en tenslotte op 1 januari 2027 een laatste loonstijging van 1,6%.
Werkkostenregeling	Voor de werkkostenregeling is maximaal het wettelijk toegestane budget beschikbaar van 1,92% over de 1e € 400.000 en daarna 1,18% van de fiscale loonsom.
Onroerendezaakbelasting (voor berekening algemene uitkering)	Voor de waardebepaling van woningen en niet-woningen hanteren we de prognoses van het ministerie van BZK, zoals vermeld in de bevoorschotting van de algemene uitkering.
Onroerendezaakbelasting (voor berekening opbrengst OZB)	De totaalopbrengst wordt voor 2026 verhoogd met de LPO-index 2026 (2,2%). Eventuele extra verhogingen lichten we toe als nieuw beleid in het bestedings- en dekkingsplan.
Tarievenbeleid	Voor de tarieven van rioolheffing en afvalstoffenheffing gaan we uit van 100% kostendekking. Leges bepalen we op basis van begrote en afgesproken kostendekkendheidspercentages
Gronden	Het aantal geraamde m2 grondverkopen is gebaseerd op de actuele en te verwachten afzetprognose voor woningen en bedrijventerreinen, zoals vastgelegd in het MJP2024. De grondprijzen per complex zijn conform het grondprijsbeleid 2025.
Te ontvangen huren	We verwerken de contractueel overeengekomen prijsaanpassingen. Voor de overige ramingen sluiten we aan bij de LPO-index 2026 (2,2% 2026).
Subsidies	Voor de indexering houden we vast aan de LPO index 2026 (2,2%).
Algemene uitkering	We ramen de algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2025. De algemene uitkering zien we als vrij

	besteedbare middelen ter dekking van de voorstellen van college en raad. Wij volgen hierbij de Financiële verhoudingswet. We begroten de middelen uit de algemene uitkering centraal in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten, tegen lopende prijzen voor het begrotingsjaar en tegen constante prijzen voor de jaren daarna. Alleen in gevallen waarbij actief een decentralisatie-uitkering wordt aangevraagd, worden die middelen ook voor dat doel geoormerkt. Alle overige uitkeringen die we via de algemene uitkering ontvangen, zien we als 'algemene middelen' die we als zodanig ook betrekken bij de integrale afweging bij het begrotingstraject. Teams kunnen aanvragen voor decentralisatie-uitkeringen doen door het opstellen van een inhoudelijk plan en onderbouwing van het benodigd budget. Dit plan en budget moeten ze laten vaststellen door het college van burgemeester en wethouders. Na goedkeuring door college worden de middelen overgeheveld naar de decentrale budgetten. Bij feitelijke overheveling van taken en middelen vanuit het Rijk begroten we de hierbij behorende middelen decentraal.
Verbonden partijen	De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op kadernota's en begrotingen 2026 van de verbonden partijen.
Rente	Voor de berekening van de totale rentekosten tellen we eerst alle betaalde rentebedragen over aangetrokken lang- en kortlopende gelden op. Daarna trekken we daar de terugontvangen rente van derden van af. We berekenen 0,9% rente (was 0,9% in 2024) over onze eigen financieringsmiddelen (renteomslag). We hanteren de rentenotitie van het BBV.
Rente langlopende geldleningen	Voor de toekomstige financieringsbehoefte rekenen we een rentepercentage voor langlopende leningen 25 jaar van 3,0% (was 3,0% in 2025).
Rente grondbedrijf	Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere toerekening van rente aan de grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en moet voor het grondbedrijf ook de rente-omslag gebruikt worden volgens de laatste rentenotitie van de BBV.
Rente voorzieningen	Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij voorzieningen op contante waarde zijn gewaardeerd. Voor Maashorst betreft dit momenteel de voorziening begrafenisrechten. Indirect betreft het ook de voorziening pensioenverplichtingen, maar daar is de rente opgenomen in de berekening van Raet/Visma.

Afschrijving	Het afschrijvingsbeleid dat wij hanteren, is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Maashorst (december 2024) Afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van gereedkomen of verwerven van het kapitaalgoed.
Overhead	Overhead wordt niet doorbelast. Die rekenen we alleen toe aan grondexploitaties en investeringen. Daar waar sprake is van ‘tarieven’ berekenen we de overhead extracomptabel (handmatig, na verzameling van alle noodzakelijke informatie)
Vervangingsinvesteringen	In de meerjarenbegroting maken we onderscheid tussen uitbreidings- en vervangingsinvesteringen. Vervangingsinvesteringen inventariseren en beoordelen we bij de Kadernota. Bij noodzaak tot vervanging nemen we de lasten op in het basisbeeld. We gaan daarbij uit van de inventarisatie van investeringen, zoals opgenomen in het MIP.
Incidentele budgetten	Incidentele budgetten die in het betreffende begrotingsjaar niet zijn ingezet, vallen bij het jaarverslag vrij in het jaarrekeningresultaat. Als het college toch vindt dat het budget beschikbaar moet blijven, dan kunnen we dit opnemen in het raadsvoorstel tot overhevelen van budgetten (december) en eventueel daarna nog melden in het jaarverslag. Daarna volgt besluitvorming door u als raad.
Onvoorzien	De stelpost onvoorziene uitgaven gebruiken we alleen voor het opvangen van incidentele tegenvallers, die onvoorzien, niet uit te stellen en onontkoombaar zijn. De hoogte van de stelpost onvoorziene uitgaven is € 45.000 structureel. Het college kan beschikken over de inzet van de stelpost onvoorzien gedurende het lopende boekjaar. Het college informeert uw raad via de reguliere P&C-cyclus over de inzet.

Baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld

Een goede vergelijkbaarheid van baten en lasten die verbonden zijn aan de verschillende taken van gemeenten is in het belang van de Raad, die dergelijke informatie kan benutten voor sturing op prioriteiten. Daarbij is het van belang dat de informatie van goede kwaliteit is en aansluit op de behoefte van gemeenten. Dit draagt bij aan een grotere transparantie van het proces rond begroting en verantwoording en een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden.

In artikel 66 van het BBV staat voorgeschreven dat een gemeente een indeling van taakvelden gebruikt voor de uitvoeringsinformatie. Artikel 71 stelt verplicht dat de aanlevering richting het ministerie van BZK en het CBS ook geschiedt volgens deze indeling op basis van taakvelden. In bijlage 1 van de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden staan tenslotte de voorgeschreven taakvelden opgesomd.

	Begrotingsjaar 2026			Begrotingsjaar 2027			Begrotingsjaar 2028			Begrotingsjaar 2029		
Omschrijving taakveld	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.1 Bestuur	3.421.535	43.589	3.377.946	3.381.302	43.589	3.337.713	4.646.197	43.589	4.602.608	3.246.096	43.589	3.202.507
0.2 Burgerzaken	2.125.568	1.372.625	752.943	2.154.501	1.467.712	686.789	2.115.546	1.388.623	726.923	2.115.532	1.388.623	726.909
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.350.006	1.296.787	53.219	1.322.469	1.296.439	26.030	1.300.892	1.296.439	4.453	1.298.827	1.296.439	2.388
0.4 Overhead	27.325.643	123.693	27.201.950	24.902.280	123.693	24.778.587	25.105.301	123.693	24.981.608	24.944.078	123.693	24.820.385
0.5 Treasury	426.162	11.883	414.279	410.367	-189.205	599.572	410.362	21.484	388.878	410.357	61.397	348.960
0.61 OZB woningen	863.523	9.146.195	-8.282.672	861.951	9.382.215	-8.520.264	861.950	9.619.236	-8.757.286	861.950	9.681.256	-8.819.306
0.62 OZB niet-woningen	218.529	8.637.931	-8.419.402	209.718	8.803.931	-8.594.213	209.716	8.968.931	-8.759.215	209.716	8.968.931	-8.759.215
0.63 Parkeerbelasting	49.971	3.311.428	-3.261.457	42.428	3.494.172	-3.451.744	42.427	3.676.915	-3.634.488	42.427	3.859.658	-3.817.231
0.64 Belastingen overig	16.118	223.582	-207.464	16.118	223.582	-207.464	16.118	223.582	-207.464	16.118	223.582	-207.464
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	288.305	138.457.664	-138.169.359	288.305	139.243.241	-138.954.936	288.305	136.983.469	-136.695.164	288.305	139.549.469	-139.261.164
0.8 Overige baten en lasten	3.343.316	1.569.566	1.773.750	4.858.791	1.569.566	3.289.225	5.216.766	1.569.566	3.647.200	5.541.355	1.569.566	3.971.789
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	683.594	0	683.594	683.594	0	683.594	683.594	0	683.594	1.440	0	1.440
0.10 Mutaties reserves	8.637.881	7.383.462	1.254.419	5.173.097	3.527.733	1.645.364	2.340.895	5.008.012	-2.667.117	1.294.990	2.538.720	-1.243.730
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-2.068.460	0	-2.068.460	717.852	0	717.852	-388.374	0	-388.374	2.115.814	0	2.115.814
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.790.983	1.853	4.789.130	4.827.569	1.853	4.825.716	4.827.569	1.853	4.825.716	4.827.569	1.853	4.825.716
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.328.467	91.395	2.237.072	2.321.592	91.366	2.230.226	2.326.354	91.336	2.235.018	2.327.040	91.307	2.235.733
2.1 Verkeer en vervoer	9.012.191	1.362.775	7.649.416	9.226.446	1.364.429	7.862.017	9.470.596	1.367.645	8.102.951	9.717.134	1.371.155	8.345.979
2.2 Parkeren	1.786.495	31.222	1.755.273	1.802.847	31.222	1.771.625	1.873.466	31.222	1.842.244	1.869.617	31.222	1.838.395
2.5 Openbaar vervoer	179.523	5.479	174.044	164.633	5.479	159.154	164.584	5.479	159.105	164.536	5.479	159.057
3.1 Economische ontwikkeling	1.547.121	869	1.546.252	1.546.937	869	1.546.068	1.546.752	869	1.545.883	1.546.568	869	1.545.699
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	43.551	3.734.581	-3.691.030	44.049	2.692.159	-2.648.110	44.868	376.076	-331.208	45.702	199.327	-153.625
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	236.850	335.059	-98.209	236.981	335.059	-98.078	237.269	335.059	-97.790	237.551	335.059	-97.508
3.4 Economische promotie	1.273.128	1.136.943	136.185	1.094.366	1.042.821	51.545	1.094.702	1.128.699	-33.997	1.094.990	1.208.896	-113.906
4.2 Onderwijshuisvesting	3.160.999	0	3.160.999	3.255.845	0	3.255.845	3.216.934	0	3.216.934	3.183.853	0	3.183.853
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.512.932	1.283.839	2.229.093	3.512.932	1.283.839	2.229.093	3.512.932	1.283.839	2.229.093	3.512.932	1.283.839	2.229.093
5.1 Sportbeleid en activering	1.273.937	462.741	811.196	1.260.542	450.731	809.811	1.260.542	450.731	809.811	1.260.542	450.731	809.811
5.2 Sportaccommodaties	4.743.275	1.181.705	3.561.570	4.722.253	1.181.682	3.540.571	4.750.290	1.181.682	3.568.608	4.703.245	1.181.682	3.521.563
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.926.362	681.462	3.244.900	3.701.095	681.462	3.019.633	3.649.154	681.462	2.967.692	3.648.888	681.462	2.967.426
5.4 Musea	657.126	0	657.126	669.126	0	669.126	669.126	0	669.126	669.126	0	669.126
5.5 Cultureel erfgoed	160.953	6.326	154.627	160.953	6.326	154.627	160.953	6.326	154.627	160.953	6.326	154.627
5.6 Media	2.333.041	416.114	1.916.927	2.157.660	416.114	1.741.546	2.157.280	416.114	1.741.166	2.156.899	416.114	1.740.785

	Begrotingsjaar 2026			Begrotingsjaar 2027			Begrotingsjaar 2028			Begrotingsjaar 2029		
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.424.880	351.259	11.073.621	11.358.184	351.259	11.006.925	11.357.811	351.259	11.006.552	11.457.636	351.259	11.106.377
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.613.843	1.597.428	10.016.415	10.992.168	1.455.539	9.536.629	10.969.258	1.475.224	9.494.034	10.925.102	1.475.224	9.449.878
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.590.279	0	1.590.279	1.587.820	0	1.587.820	1.587.819	0	1.587.819	1.587.819	0	1.587.819
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.917.882	0	1.917.882	1.914.432	0	1.914.432	1.914.434	0	1.914.434	1.914.434	0	1.914.434
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	146.244	0	146.244	144.433	0	144.433	144.432	0	144.432	144.432	0	144.432
6.3 Inkomensregelingen	21.767.166	18.616.573	3.150.593	21.675.283	18.566.573	3.108.710	21.675.280	18.566.573	3.108.707	21.675.280	18.566.573	3.108.707
6.4 WSW en beschut werk	10.278.375	0	10.278.375	9.575.883	0	9.575.883	9.459.288	0	9.459.288	9.461.329	0	9.461.329
6.5 Arbeidsparticipatie	3.363.739	0	3.363.739	3.402.372	0	3.402.372	3.438.665	0	3.438.665	3.445.458	0	3.445.458
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.012.187	115.011	2.897.176	3.034.964	111.793	2.923.171	3.060.855	108.447	2.952.408	3.060.855	108.447	2.952.408
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	6.912.753	516.479	6.396.274	7.153.753	516.479	6.637.274	7.388.753	516.479	6.872.274	7.388.753	516.479	6.872.274
6.712 Begeleiding (Wmo)	6.696.043	0	6.696.043	6.696.043	0	6.696.043	6.696.043	0	6.696.043	6.696.043	0	6.696.043
6.713 Dagbesteding (Wmo)	1.671.317	0	1.671.317	1.671.317	0	1.671.317	1.671.317	0	1.671.317	1.671.317	0	1.671.317
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	13.629	0	13.629	11.571	0	11.571	11.571	0	11.571	11.571	0	11.571
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	30.636	0	30.636	27.584	0	27.584	27.584	0	27.584	27.584	0	27.584
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.143.335	0	11.143.335	11.140.283	0	11.140.283	10.941.283	763.000	10.178.283	10.940.283	764.000	10.176.283
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.270.519	0	1.270.519	1.267.467	0	1.267.467	1.267.467	0	1.267.467	1.267.467	0	1.267.467
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	35.820	0	35.820	32.768	0	32.768	32.768	0	32.768	32.768	0	32.768
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.271.373	0	5.271.373	5.268.321	0	5.268.321	5.268.321	0	5.268.321	5.268.321	0	5.268.321
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.268.493	0	1.268.493	1.265.441	0	1.265.441	1.265.441	0	1.265.441	1.265.441	0	1.265.441
6.791 PGB Wmo	717.153	0	717.153	700.744	0	700.744	695.744	0	695.744	695.744	0	695.744
6.792 PGB Jeugd	467.405	0	467.405	465.996	0	465.996	465.996	0	465.996	465.996	0	465.996
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	966.606	1.431.330	-464.724	431.606	1.431.330	-999.724	431.606	1.431.330	-999.724	-181.821	0	-181.821
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	26.792	0	26.792	26.792	0	26.792	26.792	0	26.792	26.792	0	26.792
6.821 Jeugdbescherming	1.217.069	0	1.217.069	1.217.069	0	1.217.069	1.217.069	0	1.217.069	1.217.069	0	1.217.069
6.822 Jeugdreclassering	98.821	0	98.821	98.821	0	98.821	98.821	0	98.821	98.821	0	98.821
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.442.486	0	1.442.486	1.440.027	0	1.440.027	1.440.026	0	1.440.026	1.440.026	0	1.440.026
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.440.239	0	1.440.239	1.406.242	0	1.406.242	1.367.113	0	1.367.113	1.367.113	0	1.367.113
7.1 Volksgezondheid	3.588.063	245.092	3.342.971	3.578.246	235.275	3.342.971	3.578.246	235.275	3.342.971	3.578.246	235.275	3.342.971
7.2 Riolering	6.350.665	6.919.906	-569.241	6.380.146	6.950.239	-570.093	6.378.691	6.950.205	-571.514	6.377.413	6.950.197	-572.784
7.3 Afval	8.443.095	8.962.986	-519.891	8.422.472	8.942.926	-520.454	8.421.490	8.942.866	-521.376	8.420.625	8.942.806	-522.181
7.4 Milieubeheer	5.662.934	1.063.919	4.599.015	5.462.934	1.063.919	4.399.015	5.462.934	1.063.919	4.399.015	5.287.934	1.063.919	4.224.015

	Begrotingsjaar 2026			Begrotingsjaar 2027			Begrotingsjaar 2028			Begrotingsjaar 2029		
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	408.752	286.515	122.237	411.003	286.515	124.488	407.562	286.515	121.047	404.318	286.515	117.803
8.1 Ruimte en leefomgeving	4.620.376	1.196.023	3.424.353	4.441.693	1.285.023	3.156.670	4.431.505	1.196.023	3.235.482	4.431.305	1.196.023	3.235.282
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	435.623	673.509	-237.886	432.646	442.147	-9.501	432.683	13.088	419.595	320.108	5.258	314.850
8.3 Wonen en bouwen	3.550.675	2.227.094	1.323.581	3.560.967	2.214.994	1.345.973	3.549.394	2.214.994	1.334.400	3.541.481	2.214.994	1.326.487
Totaal taakvelden	**226.513.892**	**226.513.892**	**0**	**222.426.090**	**222.426.090**	**0**	**220.397.128**	**220.397.128**	**0**	**219.247.213**	**219.247.213**	**0**

Verdelingsprincipe baten en lasten per taakveld

De gemeente Maashorst kent in de begroting een onderverdeling naar programma's en Maashorst taakvelden.
De Maashorst taakvelden betreft in enkele gevallen een clustering van BBV taakvelden. Deze indeling is in de financiële administratie eveneens vastgelegd.
In de administratie zijn op een gedetailleerder niveau ook alle posten opgenomen op grootboekrekeningen. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:
• Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één programma en één Maashorst taakveld.
• Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld (artikel 66 BBV).
Leidraad voor de koppeling aan taakvelden is het Iv3-informatievoorschrift van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe (cijfers 2025) op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld.

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
Programma 1 Veiligheid			
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.790.983	1.853	4.789.130
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.328.467	91.395	2.237.072
Totaal programma 1 Veiligheid	**7.119.450**	**93.248**	**7.026.202**
2 Verkeer en vervoer			
0.10 Mutaties reserves	3.099.678	3.417.871	-318.193
2.1 Verkeer en vervoer	9.012.191	1.362.775	7.649.416
2.2 Parkeren	1.786.495	31.222	1.755.273
2.5 Openbaar vervoer	179.523	5.479	174.044
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer	**14.077.887**	**4.817.347**	**9.260.540**
3 Economie en toerisme			
0.10 Mutaties reserves	3.867.165	177.689	3.689.476
3.1 Economische ontwikkeling	1.547.121	869	1.546.252
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	43.551	3.734.581	-3.691.030
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	236.850	335.059	-98.209
3.4 Economische promotie	1.273.128	1.136.943	136.185
Totaal programma 3 Economie en toerisme	**6.967.815**	**5.385.141**	**1.582.674**
4 Onderwijs			
0.10 Mutaties reserves	0	186.143	-186.143
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.160.999		3.160.999
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.512.932	1.283.839	2.229.093
Totaal programma 4 Onderwijs	**6.673.931**	**1.469.982**	**5.203.949**
5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			
0.10 Mutaties reserves	17.000	482.364	-465.364
5.1 Sportbeleid en activering	1.273.937	462.741	811.196
5.2 Sportaccommodaties	4.743.275	1.181.705	3.561.570
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.926.362	681.462	3.244.900
5.4 Musea	657.126		657.126
5.5 Cultureel erfgoed	160.953	6.326	154.627
5.6 Media	2.333.041	416.114	1.916.927
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.424.880	351.259	11.073.621
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	**24.536.574**	**3.581.971**	**20.954.603**
6 Sociaal Domein			
0.10 Mutaties reserves	817.903	548.041	269.862
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.613.843	1.597.428	10.016.415
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.590.279		1.590.279
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.917.882		1.917.882
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	146.244		146.244
6.3 Inkomensregelingen	21.767.166	18.616.573	3.150.593
6.4 WSW en beschut werk	10.278.375		10.278.375
6.5 Arbeidsparticipatie	3.363.739		3.363.739
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.012.187	115.011	2.897.176
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	6.912.753	516.479	6.396.274
6.712 Begeleiding (Wmo)	6.696.043		6.696.043
6.713 Dagbesteding (Wmo)	1.671.317		1.671.317
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	13.629		13.629
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	30.636		30.636

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.143.335	0	11.143.335
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.270.519		1.270.519
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	35.820		35.820
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.271.373		5.271.373
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.268.493		1.268.493
6.791 PGB Wmo	717.153		717.153
6.792 PGB Jeugd	467.405		467.405
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	966.606	1.431.330	-464.724
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	26.792		26.792
6.821 Jeugdbescherming	1.217.069		1.217.069
6.822 Jeugdreclassering	98.821		98.821
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.442.486		1.442.486
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.440.239		1.440.239
Totaal programma 6 Sociaal domein	**95.198.107**	**22.824.862**	**72.373.245**
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			
0.10 Mutaties reserves	0	12.915	-12.915
7.1 Volksgezondheid	3.588.063	245.092	3.342.971
7.2 Riolering	6.350.665	6.919.906	-569.241
7.3 Afval	8.443.095	8.962.986	-519.891
7.4 Milieubeheer	5.662.934	1.063.919	4.599.015
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	408.752	286.515	122.237
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	**24.453.509**	**17.491.333**	**6.962.176**
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
0.10 Mutaties reserves	836.135	819.814	16.321
8.1 Ruimte en leefomgeving	4.620.376	1.196.023	3.424.353
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	435.623	673.509	-237.886
8.3 Wonen en bouwen	3.550.675	2.227.094	1.323.581
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**9.442.809**	**4.916.440**	**4.526.369**
9 Bestuur en dienstverlening			
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
0.1 Bestuur	3.421.535	43.589	3.377.946
0.2 Burgerzaken	2.125.568	1.372.625	752.943
Totaal programma 9 Bestuur en dienstverlening	**5.547.103**	**1.416.214**	**4.130.889**
10 Bedrijfsvoering en inkomsten			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.350.006	1.296.787	53.219
0.4 Overhead	27.325.643	123.693	27.201.950
0.5 Treasury	426.162	11.883	414.279
0.61 OZB woningen	863.523	9.146.195	-8.282.672
0.62 OZB niet-woningen	218.529	8.637.931	-8.419.402
0.63 Parkeerbelasting	49.971	3.311.428	-3.261.457
0.64 Belastingen overig	16.118	223.582	-207.464
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	288.305	138.457.664	-138.169.359
0.8 Overige baten en lasten	3.343.316	1.569.566	1.773.750
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	683.594		683.594
0.10 Mutaties reserves	0	1.738.625	-1.738.625
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-2.068.460	0	-2.068.460
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	**32.496.707**	**164.517.354**	**-132.020.647**
Totaal generaal	**226.513.892**	**226.513.892**	**0**

Reserves incl. beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor reserves is vastgelegd in het BBV. Er is een wezenlijk verschil tussen reserves en voorzieningen. Reserves behoren tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen. Met andere woorden; aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Jaarlijks kijken we kritisch, als onderdeel van de 2e bestuursrapportage, naar nut en noodzaak van onze reserves. Onderstaand een overzicht van de begrote mutaties.

Reserve nummer	Naam reserve	Programma	Saldo 1-1-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 1-1-2027	Storting 2027	Onttrekking 2027	Saldo 1-1-2028	Storting 2028	Onttrekking 2028	Saldo 1-1-2029	Storting 2029	Onttrekking 2029	Saldo 1-1-2030
101000	Algemene reserve	Divers	71.423.615	0	888.000	70.535.615	0	250.000	70.285.615	0	1.650.000	68.635.615	0	0	68.635.615
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	10.139.294	4.473.090	1.668.996	12.943.388	3.288.306	1.782.749	14.448.945	454.164	1.601.574	13.301.535	269.585	764.581	12.806.539
Algemene reserves			**81.562.909**	**4.473.090**	**2.556.996**	**83.479.003**	**3.288.306**	**2.032.749**	**84.734.560**	**454.164**	**3.251.574**	**81.937.150**	**269.585**	**764.581**	**81.442.154**
103101	Dekking kapitaallasten t/m 2016	Divers	4.412.724	0	513.086	3.899.638	0	180.033	3.719.605	0	181.593	3.538.012	0	183.176	3.354.836
103102	Dekking kapitaallasten 2017-2019	Divers	5.191.230	428.086	221.238	5.398.078	256.723	221.238	5.433.563	0	226.988	5.206.575	0	224.287	4.982.288
103103	Dekking kapitaallasten 2020 e.v.	Divers	3.537.771	2.222.611	86.888	5.673.494	0	120.993	5.552.501	446.165	120.993	5.877.673	446.165	143.493	6.180.345
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	871.009	0	24.195	846.814	0	24.195	822.619	0	24.195	798.424	0	24.195	774.229
103105	DKU Rotonde Peelweg/Langenboomseweg	2	257.492	0	10.300	247.192	0	10.300	236.892	0	10.300	226.592	0	10.300	216.292
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	393.999	0	11.761	382.238	0	11.761	370.477	0	11.761	358.716	0	11.761	346.955
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	146.921	0	7.535	139.386	0	7.535	131.851	0	7.535	124.316	0	7.535	116.781
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	357.951	0	15.560	342.391	0	15.560	326.831	0	15.560	311.271	0	15.560	295.711
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	4.304.635	0	149.294	4.155.341	0	149.294	4.006.047	0	149.294	3.856.753	0	149.294	3.707.459
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	5.775	0	963	4.812	0	963	3.849	0	963	2.886	0	963	1.923
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	44.557	0	7.427	37.130	0	7.427	29.703	0	7.427	22.276	0	7.427	14.849
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	32.179	0	5.364	26.815	0	5.364	21.451	0	5.364	16.087	0	5.364	10.723
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	1.130.664	0	41.808	1.088.856	0	41.808	1.047.048	0	41.808	1.005.240	0	41.808	963.432
103114	DKU EVZ Melkpad/Graspeelloop	5	54.050	0	2.350	51.700	0	2.350	49.350	0	2.350	47.000	0	2.350	44.650
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	138.261	0	6.011	132.250	0	6.011	126.239	0	6.011	120.228	0	6.011	114.217
103116	DKU Gemeenschapshuis Zeeland	6	302.494	0	7.502	294.992	0	7.502	287.490	0	7.502	279.988	0	7.502	272.486
103117	DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	124.543	0	5.661	118.882	0	5.661	113.221	0	5.661	107.560	0	5.661	101.899
103118	DKU Verbouwing gemeentehuis 2012	10	24.508	0	0	24.508	0	0	24.508	0	0	24.508	0	0	24.508

Reserve	Naam reserve	Programma	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
Reserves voor dekking kapitaallasten			**21.330.763**	**2.650.697**	**1.116.943**	**22.864.517**	**256.723**	**817.995**	**22.303.245**	**446.165**	**825.305**	**21.924.105**	**446.165**	**846.687**	**21.523.583**
102001	Reserve Doorontwikkeling maatschappelijke locaties	6	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485
102003	Reserve Parkeerfonds	2	5.373.600	448.981	1.397.778	4.424.803	435.331	437.349	4.422.785	435.860	745.133	4.113.512	435.535	741.452	3.807.595
102004	Reserve Arbeidsmarktbeleid Uden	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102005	Reserve Buitengebied in ontwikkeling 2010	5	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500
102006	Reserve Landschapsfonds	5	646.183	165.210	0	811.393	203.834	0	1.015.227	104.803	0	1.120.030	61.705	0	1.181.735
102007	Reserve Leefbaarheid	6	173.070	0	0	173.070	0	0	173.070	0	0	173.070	0	0	173.070
102008	Reserve Bovenwijkse infrastructuur grondbedrijf	3 en 8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	3.951.294	65.000	1.763.486	2.252.808	154.000	239.640	2.167.168	65.000	186.000	2.046.168	65.000	186.000	1.925.168
102010	Reserve bestemde budgetten	Divers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102011	Reserve Openbare verlichting	2	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775
102013	Reserve Bomen	5	113.523	0	0	113.523	0	0	113.523	0	0	113.523	0	0	113.523
102014	Reserve Groen	5	963.243	17.000	13.259	966.984	17.000	0	983.984	17.000	0	1.000.984	17.000	0	1.017.984
102015	Reserve Bossen	5	166.007	0	0	166.007	0	0	166.007	0	0	166.007	0	0	166.007
102016	Reserve Afvalstoffenheffing	7	326.315	0	0	326.315	0	0	326.315	0	0	326.315	0	0	326.315
102017	Reserve egalisatie rioolheffing	7	63.123	0	0	63.123	0	0	63.123	0	0	63.123	0	0	63.123
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	2.533.417	817.903	535.000	2.816.320	817.903	0	3.634.223	817.903	0	4.452.126	0	0	4.452.126
Bestemmingsreserves overige			**15.122.537**	**1.514.094**	**3.709.523**	**12.927.108**	**1.628.068**	**676.989**	**13.878.187**	**1.440.566**	**931.133**	**14.387.620**	**579.240**	**927.452**	**14.039.408**
Totaal Reserves			**118.016.208**	**8.637.881**	**7.383.462**	**119.270.627**	**5.173.097**	**3.527.733**	**120.915.991**	**2.340.895**	**5.008.012**	**118.248.874**	**1.294.990**	**2.538.720**	**117.005.144**

Specificatie aanwendingen en stortingen reserves

Volgens artikel 23 van de BBV is het verplicht om in de begroting een overzicht te presenteren van de per jaar beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In onderstaand overzicht worden alle mutaties gespecificeerd met in de tabel een onderscheid tussen incidentele en structurele mutaties.

Aanwending van reserves

Reserve nummer	Naam reserve	Programma	2026	2027	2028	2029	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
101000	Algemene reserve	10	4.000	0	0	0	Incidenteel	Diverse overige aanwendingen (< 50.000)
101000	Algemene reserve	10	134.000	0	0	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023
101000	Algemene reserve	10	750.000	250.000	250.000	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2025
101000	Algemene reserve	10	0	0	1.400.000	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld Kadernota 2026
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	356.632	342.761	349.617	237.876	Incidenteel	T.b.v. aanvulling voorziening exploitatienadelen
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	65.000	154.000	65.000	65.000	Incidenteel	Doorstorting naar Reserve Bovenswijkse voorzieningen (fondsbijdragen)
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	165.210	203.834	104.803	61.705	Incidenteel	Doorstorting naar Reserve Landschapsinvesteringsregeling
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	400.000	400.000	400.000	400.000	Incidenteel	Dekking niet te verhalen plankosten en opstartkosten AOK
101001	Algemene reserve grondexploitatie	10	682.154	682.154	682.154	0	Incidenteel	Dekking af te dragen Vennootschapsbelasting
Algemene reserves			**2.556.996**	**2.032.749**	**3.251.574**	**764.581**		
103101	Dekking kapitaallasten	Divers	513.086	180.033	181.593	183.176	Structureel	Betreft onttrekking uit diverse reserves dekking kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.
103102	Dekking kapitaallasten vanaf 2017	Divers	221.238	221.238	226.988	224.287	Structureel	
103103	Dekking kapitaallasten vanaf 2020	Divers	86.888	120.993	120.993	143.493	Structureel	
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	24.195	24.195	24.195	24.195	Structureel	
103105	DKU Rotonde Peelweg/Langenboomseweg	2	10.300	10.300	10.300	10.300	Structureel	
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	11.761	11.761	11.761	11.761	Structureel	
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	7.535	7.535	7.535	7.535	Structureel	
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	15.560	15.560	15.560	15.560	Structureel	
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	149.294	149.294	149.294	149.294	Structureel	
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	963	963	963	963	Structureel	
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	7.427	7.427	7.427	7.427	Structureel	
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	5.364	5.364	5.364	5.364	Structureel	
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	41.808	41.808	41.808	41.808	Structureel	
103114	DKU EVZ Melkpad/Graspeelloop	5	2.350	2.350	2.350	2.350	Structureel	
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	6.011	6.011	6.011	6.011	Structureel	
103116	DKU Gemeenschapshuis Zeeland	6	7.502	7.502	7.502	7.502	Structureel	
103117	DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	5.661	5.661	5.661	5.661	Structureel	
Reserves voor dekking kapitaallasten			**1.116.943**	**817.995**	**825.305**	**846.687**		
102003	Reserve Parkeerfonds	2	412.567	408.266	478.968	475.287	Structureel	Reserve dient ter egalisatie van de parkeerexploitatie en wordt gevoegd vanuit de structurele parkeerinkomsten.
102003	Reserve Parkeerfonds	2	985.211	29.083	266.165	266.165	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaallasten, zodra die investeringen gevoteerd en gerealiseerd worden.

Aanwending van reserves

102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	2 en 5	1.763.486	239.640	186.000	186.000	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaallasten, zodra die investeringen gevoteerd en gerealiseerd worden.
102014	Reserve Groen	5	13.259	0	0	0	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen.
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	535.000	0	0	0	Incidenteel	Dekking project Lokale ontwikkelagenda beschermd wonen
Bestemmingsreserves overige			**3.709.523**	**676.989**	**931.133**	**927.452**		
Totaal			***7.383.462***	***3.527.733***	***5.008.012***	***2.538.720***		

Stortingen in reserves

Reserve nummer	Naam reserve	Programma	2026	2027	2028	2029	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3	27.181	27.021	26.737	26.305	Incidenteel	Diverse overige aanwendingen (< 50.000)
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	65.000	154.000	65.000	65.000	Incidenteel	Storting vanuit anterieure overeenkomsten
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	4.380.909	3.107.285	362.427	178.280	Incidenteel	Winstnemingen grondbedrijf
Algemene reserves			**4.473.090**	**3.288.306**	**454.164**	**269.585**		
103102	Dekking kapitaallasten 2017-2019	Divers	428.086	256.723	0	0	Incidenteel	Storting in reserve dekking kapitaallasten vanuit overige reserves ter dekking toekomstige afschrijvingslasten
103103	Dekking kapitaallasten 2020 e.v.	Divers	2.222.611	0	446.165	446.165	Incidenteel	Storting in reserve dekking kapitaallasten vanuit overige reserves ter dekking toekomstige afschrijvingslasten
Reserves voor dekking kapitaallasten			**2.650.697**	**256.723**	**446.165**	**446.165**		
102003	Reserve Parkeerfonds	2	448.981	435.331	435.860	435.535	Structureel	Voeding vanuit parkeerexploitatie (opbrengsten) ter egalisatie kosten en dekking projecten/investeringen openbaar parkeren.
102006	Reserve Landschapsfonds	8	165.210	203.834	104.803	61.705	Incidenteel	Storting vanuit algemene reserve grondexploitaties (bijdrage vanuit grondexploitaties)
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	65.000	154.000	65.000	65.000	Incidenteel	Storting vanuit algemene reserve grondexploitaties (o.b.v. m2 verkopen)
102014	Reserve Groen	5	17.000	17.000	17.000	17.000	Incidenteel	Dekking projecten groen
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	817.903	817.903	817.903		Incidenteel	Van de gemeente Oss wordt t/m 2028 jaarlijks 818K ontvangen om de lokale basis Beschermd Wonen op orde te brengen. Deze middelen worden in een reserve gestort om uitgaven mee te dekken.
Bestemmingsreserves overige			**1.514.094**	**1.628.068**	**1.440.566**	**579.240**		
Totaal			***8.637.881***	***5.173.097***	***2.340.895***	***1.294.990***		

Voorzieningen

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor voorzieningen is vastgelegd in het BBV. Er is een wezenlijk verschil tussen reserves en voorzieningen. Reserves behoren tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen. Met andere woorden; aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Jaarlijks kijken we kritisch, als onderdeel van de 2e bestuursrapportage, naar nut en noodzaak van onze voorzieningen. Onderstaand een overzicht van de begrote mutaties.

Voorziening nummer	Naam voorziening	Saldo 1-1-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 1-1-2027	Storting 2027	Onttrekking 2027	Saldo 1-1-2028	Storting 2028	Onttrekking 2028	Saldo 1-1-2029	Storting 2029	Onttrekking 2029	Saldo 1-1-2030
Voorzieningen aan de passivazijde van de balans														
101.002	Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101.003	Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	5.662.475	67.892	135.000	5.595.367	67.892	135.000	5.528.259	67.892	135.000	5.461.151	67.892	135.000	5.394.043
400.000	Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen	671.107	178.335	0	849.442	178.335	0	1.027.777	178.335	0	1.206.112	178.335	0	1.384.447
400.001	Voorziening Regeling vervroegd uittreden	207.309	0	0	207.309	0	0	207.309	0	0	207.309	0	0	207.309
400.002	Voorziening Bovenwettelijk verlof	767.770	0	0	767.770	0	0	767.770	0	0	767.770	0	0	767.770
8.202.001	Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC)	428.131	0	0	428.131	0	0	428.131	0	0	428.131	0	0	428.131
8.202.003	Voorziening exploitatierisico's	450.222	0	0	450.222	0	0	450.222	0	0	450.222	0	0	450.222
303100	Voorziening Onderhoud gebouwen Maashorst	4.358.277	962.228	1.115.506	4.204.999	962.228	1.350.361	3.816.866	962.228	1.354.354	3.424.740	962.228	1.233.593	3.153.375
2.103.001	Voorziening Groot onderhoud wegen Uden	219.183	0	219.183	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2103025	Voorziening Groot onderhoud wegen Maashorst	1.334.657	1.664.216	1.688.816	1.310.057	1.664.216	2.049.689	924.584	1.664.216	1.752.425	836.375	1.664.216	1.762.220	738.371
2103410	Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken Maashorst	25.579	53.143	60.357	18.365	53.143	69.053	2.455	53.143	53.708	1.890	53.143	34.271	20.762
2.103.501	Voorziening Verkeer en parkeren Landerd	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946
7.203.002	Voorziening Spaarvoorziening riolering	8.189.810	773.929	4.757.308	4.206.431	957.656	1.590.980	3.573.107	1.115.869	104.113	4.584.863	1.115.869	3.180.000	2.520.732
4.304.001	Voorziening Legaat van Cooth	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306
7.203.001	Voorziening Egalisatie Riolering	2.372.899	642.266	593.536	2.421.629	499.940	625.376	2.296.193	281.799	628.161	1.949.831	284.027	631.101	1.602.757
7.303.001	Voorziening Afvalstoffenheffing	1.351.071	1.510.643	1.617.890	1.243.824	1.510.850	1.599.337	1.155.337	1.510.219	1.602.096	1.063.460	1.509.860	1.604.984	968.336
7.503.001	Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats	784.276	30.856	108.500	706.632	27.270	108.500	625.402	23.982	108.500	540.884	20.916	108.500	453.300

Voorziening	Naam voorziening	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
Subtotaal voorzieningen passivazijde balans		**26.856.017**	**5.883.508**	**10.296.096**	**22.443.429**	**5.921.530**	**7.528.296**	**20.836.663**	**5.857.683**	**5.738.357**	**20.955.989**	**5.856.486**	**8.689.669**	**18.122.806**
Voorzieningen aan de activazijde van de balans														
641.001	Voorziening dubieuze debiteuren	43.310	0	0	43.310	0	0	43.310	0	0	43.310	0	0	43.310
611.001	Voorziening dubieuze debiteuren Bsob	258.118	0	0	258.118	0	0	258.118	0	0	258.118	0	0	258.118
6.301.001	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	985.952	0	0	985.952	0	0	985.952	0	0	985.952	0	0	985.952
5.301.001	Voorziening afwaardering deelneming Markant	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890
8.202.002	Voorziening herwaardering (VH)	1.580.346	0	0	1.580.346	0	0	1.580.346	0	0	1.580.346	0	0	1.580.346
8.202.003	Voorziening exploitatierisico's	17.381.324	356.632	0	17.737.956	342.761	0	18.080.717	349.617	0	18.430.334	237.876	0	18.668.210
Subtotaal voorzieningen activazijde balans		**20.475.940**	**356.632**	**0**	**20.832.572**	**342.761**	**0**	**21.175.333**	**349.617**	**0**	**21.524.950**	**237.876**	**0**	**21.762.826**
Totaal voorzieningen		**47.331.957**	**6.240.140**	**10.296.096**	**43.276.001**	**6.264.291**	**7.528.296**	**42.011.996**	**6.207.300**	**5.738.357**	**42.480.939**	**6.094.362**	**8.689.669**	**39.885.632**

Onderhanden werken (inclusief MIP) en nieuwe investeringen 2026

In onderstaand overzicht presenteren we alle nog lopende investeringen, en alle investeringen die voortvloeien uit ons Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP). Bij de lopende investeringen kijken we altijd kritisch naar realiteitswaarde van de planning en wenselijkheid van investeringen. Bij de in latere jaren geplande investeringen hebben we eveneens gekeken of uitvoering dan noodzakelijk/wenselijk is, en of dat realistisch is gelet op de werkvoorraad. Er is financieel rekening gehouden met de lasten die hier mee samenhangen.

Investeringen in het begrotingsjaar 2026

In de programmabegroting 2026 worden de investeringen uit de jaarschijf 2026 beschikbaar gesteld. De herkomst van die investeringen is verschillend:

1. Investeringen 2026 die al eerder waren opgenomen in het MIP via eerdere begrotingen.
2. Vervangingsinvesteringen in 2026. Deze zijn meestal ook al opgenomen in het MIP van eerdere begrotingen maar worden jaarlijks geactualiseerd bij de Kadernota. In de Kadernota 2026 zijn de financiële effecten daarvan gemeld.
3. Nieuwe investeringen 2026. Dit betreft nieuwe investeringen 2026 die zijn opgenomen in de vastgestelde Kadernota 2026. Voor deze nieuwe investeringen geldt dat hierover vanaf de eerstvolgende P&C-stukken gerapporteerd wordt via de voortgangsrapportages (> 1 miljoen).

Het betreft voor 2026 de volgende nieuwe investeringen:

Programma	Omschrijving investering	Investeringsbedrag
2	Bogerd rehabilitatie (ophoging krediet)	€ 241.000
2	Brouwerspad rehabilitatie (ophoging krediet)	€ 105.000
2	Vlasroot rehabilitatie (ophoging krediet)	€ 317.000
2	Armaturen vervanging	€ 380.000
5	MJIP Inventaris	€ 64.000
5	Recreatieve voorzieningen vervanging	€ 100.000
5	Bomen vervanging (ophoging krediet)	€ 59.500
5	Beplanting vervanging (ophoging krediet)	€ 13.800
5	Gas vervanging (ophoging krediet)	€ 40.750
7	Smalle paden begraafplaats	€ 66.000

Naast deze nieuwe investeringen zijn ook een fors aantal investeringen (deels) vervallen of verschoven in tijd. Voor een actueel overzicht van de huidige geraamde investeringen wordt verwezen naar onderstaande overzichten (overzicht onderhanden werken investeringen t/m 2025 en overzicht nieuwe investeringen 2026-2029).

Totaaloverzicht verloop onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma

Omschrijving (toelichting)

Deze tabel geeft op inzicht in de nog uit te voeren investeringen per augustus 2025 met daarbij de volgende toelichting.

- Kredieten die onderdeel uitmaken van integrale projecten zijn volledig gepresenteerd
- Alle overige/losse kredieten zijn gepresenteerd indien deze een restant krediet hebben van €100.000 of meer
- De kredieten met een restantkrediet van minder dan €100.000 zijn opgenomen onder “Kredieten met restant < € 100.000”.
- Investeringen in riolering worden in veel gevallen gedekt uit de spaarvoorziening riolering. Deze investeringen leiden daarom niet tot structurele kapitaallasten maar zijn voor de volledigheid wel in onderstaand overzicht opgenomen.

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Gebied Oost						
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	U	5.	2018	301.383	56.740	244.643
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	I	5.	2018	-396	-1.759	1.363
Gebied Oost nieuwbouw ontmoetingsplein	U	6.	2018	36.783	58.602	-21.820
Gebied Oost nieuwbouw ontmoetingsplein	I	6.	2018	0	-42.171	42.171
Gebied Oost commerciele kindfuncties	U	6.	2018	25.294	11.684	13.609
Gebied Oost algemene plankosten	U	8.	2019	6.257	6.225	32
Totaal Gebied Oost				**369.320**	**89.321**	**279.999**
Heuvelstraat						
Heuvelstraat rehabilitatie	U	2.	2019	116.656	194.158	-77.502
Heuvelstraat+St Annahof bomen	U	5.	2019	73.121	55.372	17.749
Totaal Heuvelstraat				**189.777**	**249.530**	**-59.753**
Hoevenseveld (fase 2)						
Hoevenseveld fase 2 rehabilitatie	U	2.	2021	157.299	63.302	93.997
Hoevenseveld fase 2 renov beplanting	U	5.	2023	50.000	0	50.000
Hoevenseveld fase 2 renov beplantingen	U	5.	2022	12.432	0	12.432
Totaal Hoevenseveld (fase 2)				**219.731**	**63.302**	**156.429**
Hoevenseveld (fase 3)						
Hoevenseveld fase 3 rehabilitatie	U	2.	2020	328.932	226.018	102.914
Hoevenseveld fase 3 beplanting	U	5.	2021	25.000	0	25.000
Hoevenseveld fase 3 bomen	U	5.	2021	75.000	0	75.000
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	U	7.	2021	952.600	0	952.600
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	I	7.	2021	-100.000	0	-100.000
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	U	7.	2021	347.400	0	347.400
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	I	7.	2021	-100.000	0	-100.000
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	U	7.	2021	440.000	3.211	436.789
Totaal Hoevenseveld (fase 3)				**1.968.932**	**229.229**	**1.739.704**
Hoevenseweg						
GVVP projecten. openbaar vervoer	U	2.	2018	5.886	5.886	0
GVVP projecten. openbaar vervoer	I	2.	2018	-16.801	-16.801	0
Hoevenseweg / Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2.	2023	181.541	52.563	128.978
Hoevenseweg bushaltes verplaatsen	U	2.	2021	101.298	176.066	-74.768
Hoevenseweg bushaltes verplaatsen	I	2.	2021	0	-24.366	24.366

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Hoevenseweg reconstructie groen	U	5.	2015	79.471	0	79.471
Totaal Hoevenseweg				**351.396**	**193.348**	**158.047**
Krijten/Stoffels/Hurk/Stadrijk						
Hurk rehabilitatie	U	2.	2018	538.393	312.295	226.098
Hurk rehabilitatie	I	2.	2018	-250.000	0	-250.000
Krijten rehabilitatie	U	2.	2018	698.030	17.636	680.393
Krijten rehabilitatie	I	2.	2018	-310.000	0	-310.000
Stadsrijk rehabilitatie	U	2.	2019	453.880	149.847	304.033
Stoffels rehabilitatie	U	2.	2019	752.878	275.289	477.590
Vervangen bomen diverse straten	U	5.	2023	87.500	53.872	33.628
Hurk riolering VW	U	7.	2019	250.000	0	250.000
Krijten riolering VW	U	7.	2019	309.195	193	309.002
Totaal Krijten/Stoffels/Hurk/Stadrijk				**2.529.877**	**809.132**	**1.720.745**
Maasstraat						
Boekelsedijk-Maasstraat rehabilitatie	U	2.	2021	376.647	394.213	-17.565
Maasstraat vervangen riolering	U	7.	2022	100.000	65.100	34.900
Totaal Maasstraat				**476.647**	**459.313**	**17.335**
Moleneind/Red Sox						
Moleneind parkeervoorzieningen	U	2.	2020	85.444	0	85.444
De Rakt drainage	U	5.	2020	19.032	0	19.032
De Rakt drainage	I	5.	2020	-2.398	0	-2.398
De Rakt extra kleedkamers	U	5.	2018	234.372	0	234.372
De Rakt extra kleedkamers	I	5.	2018	-39.949	0	-39.949
FC de rakt renovatie veld 1	U	5.	2021	48.400	6.982	41.418
FC de rakt renovatie veld 1	I	5.	2021	-8.400	-1.257	-7.143
Moleneind beplanting	U	5.	2020	12.129	13.723	-1.594
Moleneind bomen	U	5.	2020	14.007	0	14.007
Moleneind ea renovatie beregeningsput	U	5.	2021	4.043	0	4.043
Moleneind ea renovatie beregeningsput	I	5.	2021	3.088	0	3.088
Moleneind hekwerk park	U	5.	2020	8.897	250	8.647
Moleneind hekwerk/verlichting sport	U	5.	2020	79.847	4.128	75.719
Moleneind hekwerk/verlichting sport	I	5.	2020	-11.991	0	-11.991
Moleneind omzetten velden	U	5.	2020	114.042	24.776	89.266

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Moleneind omzetten velden	I	5.	2020	-22.558	-2.316	-20.242
Moleneind parkinrichting	U	5.	2020	-7.149	44.199	-51.348
Octopus renov bijveld 3 ICM 71.Moleneind	U	5.	2021	62.000	3.799	58.201
Octopus verl.bijveld 3 ICM 71. Moleneind	U	5.	2021	25.410	0	25.410
Octopus verl.bijveld 3 ICM 71. Moleneind	I	5.	2021	-4.410	0	-4.410
Red Sox aanleg honkbalveld	U	5.	2020	111.853	104.193	7.660
Red Sox aanleg honkbalveld	I	5.	2020	-37.954	-6.082	-31.872
Red Sox hekwerk / dugouts	U	5.	2020	89.731	47.640	42.091
Red Sox hekwerk / dugouts	I	5.	2020	-42.091	-8.177	-33.914
Red Sox kleedaccommodatie	U	5.	2018	42.229	0	42.229
Red Sox kleedaccommodatie	I	5.	2018	-42.229	0	-42.229
Totaal Moleneind / Red Sox				**735.396**	**231.858**	**503.537**
Petruskerk						
Petruskerk aanlichten	U	2.	2021	450.000	147.824	302.176
Petruskerk vervangen verlichting (led)	U	2.	2018	18.322	7.033	11.289
Totaal Petruskerk				**468.322**	**154.857**	**313.464**
Sacramentsweg						
Sacramentsweg/Mondriaanplein wegen	U	2.	2024	35.552	59.053	-23.501
Afroven en afvoeren toplaag gazons	U	5.	2025	90.000	0	90.000
Sacramentsweg/Mondriaanplein riool	U	7.	2024	410.000	0	410.000
Totaal Sacramentsweg				**535.552**	**59.053**	**476.499**
Schutsboomstraat						
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	2.	2023	427.273	182.716	244.557
Schutsboomstraat bomen	U	5.	2024	195.000	0	195.000
Schutsboomstraat riolering	U	7.	2023	1.506.612	0	1.506.612
Schutsboomstraat riolering	I	7.	2023	-206.612	0	-206.612
Totaal Schutsboomstraat				**1.922.273**	**182.716**	**1.739.557**
Skatebaan / pumptrack						
Bevrijdingspark pumptrack	U	5.	2024	150.000	154.945	-4.945
Bevrijdingspark skatebaan uitvoeringskrediet	U	5.	2024	350.000	271.901	78.099
Totaal Skatebaan / pumptrack				**500.000**	**426.846**	**73.154**
Sport en Spel Reek						
Sport en spel Reek openbaar gebied	U	2.	2019	196.797	6.797	190.000

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Sport en Spel Reek gebouw	U	5.	2019	611.620	649.960	-38.340
Sport en Spel Reek gebouw	I	5.	2019	-47.184	-50.589	3.405
Sport en spel Reek grond	U	5.	2019	9.259	22.206	-12.947
Sport en spel Reek grond	I	5.	2019	-1.531	-226	-1.305
Sport en Spel Reek Inrichting gymzaal	U	5.	2024	72.000	14.203	57.797
Sport en Spel Reek Inrichting gymzaal	I	5.	2024	-7.000	0	-7.000
Sport en Spel Reek Investeringssubsidie	U	5.	2024	3.920.000	3.713.479	206.521
Sport en Spel Reek verlichting	U	5.	2024	145.000	25.992	119.008
Sport en Spel Reek verlichting	I	5.	2024	-25.000	0	-25.000
Totaal Sport en Spel Reek				**4.873.961**	**4.381.822**	**492.139**
Stadt-Land groen						
Stadt-Land aankoop grond	U	5.	2024	75.000	783	74.218
Stadt-Land aankoop grond	U	5.	2025	75.000	0	75.000
Stadt-Land verharding	U	5.	2024	50.000	0	50.000
Stadt-Land verharding	U	5.	2025	50.000	0	50.000
Wijstherstel aankoop grond	U	5.	2024	55.000	0	55.000
Wijstherstel aankoop grond	U	5.	2025	55.000	0	55.000
Totaal Stadt-Land groen				**360.000**	**783**	**359.218**
Violierstraat						
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	U	2.	2021	1.076.216	1.339	1.074.877
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	I	2.	2021	-250.000	0	-250.000
Violierstraat rehabilitatie	U	2.	2018	1.725.626	536.929	1.188.697
Violierstraat rehabilitatie	I	2.	2018	-394.825	-394.825	0
Violierstraat bomen	U	5.	2021	30.000	0	30.000
Violierstraat herinrichting riolering	U	7.	2021	999.001	4.025	994.976
Totaal Violierstraat				**3.186.018**	**147.468**	**3.038.550**
Voederheil						
Voederheil herinrichting	U	2.	2024	224.000	56.746	167.255
Voederheil riolering	U	7.	2024	650.000	0	650.000
Totaal Voederheil				**874.000**	**56.746**	**817.255**
Zeelandsedijk						
GVVP projecten. verbreding Zeelandsedijk	U	2.	2019	19.288	57.329	-38.041
Totaal Zeelandsedijk				**19.288**	**57.329**	**-38.041**

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Overige/losse kredieten						
Boekelsedijk rehab. (Hoge Randweg-Morgenweg)	U	2.	2020	295.925	34.282	261.643
Bogerd rehabilitatie	U	2.	2024	249.765	12.993	236.772
Brabantplein oplossen waterproblematiek wooncomplex	U	2.	2017	189.861	10.475	179.387
Buitengebied verbetering recreat. fietspaden	U	2.	2022	100.000	0	100.000
Duifhuizerweg rehabilitatie (grasbetontegels)	U	2.	2025	244.650	923	243.727
Efferen rehabilitatie	U	2.	2022	388.309	86.292	302.017
GVVP projecten. fietsstraat volkelseweg	U	2.	2021	699.999	880.921	-180.922
GVVP projecten. fietsstraat volkelseweg	I	2.	2021	-292.500	-292.500	0
GVVP projecten. landbouwvriendelijke route	U	2.	2019	129.841	0	129.841
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	U	2.	2018	2.688.154	1.565.826	1.122.328
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	I	2.	2018	-1.330.600	-756.573	-574.027
Hemelrijk rehabilitatie	U	2.	2025	164.832	58	164.774
Investeringen element en asfaltverharding	U	2.	2022	1.589.068	219.891	1.369.177
Investeringen element en asfaltverharding	U	2.	2023	739.888	195.269	544.619
Investeringen element en asfaltverharding	U	2.	2024	664.844	18.559	646.285
Investeringen element en asfaltverhardingen	U	2.	2021	250.001	42.560	207.441
Liessentstr/Erfstr/Kromstr rehabilitatie	U	2.	2022	669.491	759.177	-89.686
Maashorst Fietspad	U	2.	2021	282.000	35.447	246.553
Markt aanpassen fiets-/voetpad	U	2.	2024	190.000	695	189.305
Meerkensweg rehabilitatie	U	2.	2020	243.059	37.136	205.924
Morene rehabilitatie	U	2.	2022	148.254	6.091	142.163
N264 doorstroming verbeteren	U	2.	2021	3.555.999	1.670.071	1.885.928
N605	U	2.	2027	1.025.000	170.657	854.343
Peelweg parallelweg rehabilitatie	U	2.	2025	891.345	8.995	882.350
Schuifelenberg rehabilitatie	U	2.	2025	552.930	1.268	551.662
Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2.	2024	595.684	113.488	482.196
Verganging armaturen	U	2.	2025	380.000	2.457	377.543
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	U	2.	2016	2.323.798	746.745	1.577.053
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	I	2.	2016	-1.328.000	-130.207	-1.197.793
Vervanging armaturen	U	2.	2023	1.902.496	1.726.822	175.674
Wijde Wereld herinrichting omgeving	U	2.	2022	151.560	24.673	126.887

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Wislaan rehabilitatie	U	2.	2024	345.274	6.755	338.519
Zeeland centrumplan	U	2.	2016	323.034	667	322.367
Zeeland centrumplan	I	2.	2016	24.706	0	24.706
Zeeland inrichting gebied bij dorpshuis / sporthal	U	2.	2019	384.072	0	384.072
Zeelandsedreef/Schaijkseweg rehabilitatie	U	2.	2023	532.680	84.330	448.349
Evenemententerrein inrichting	U	3.	2025	202.000	0	202.000
Camelot en palster nieuwbouw	U	4.	2018	275.784	102.940	172.844
Camelot en palster nieuwbouw	I	4.	2018	-52.824	0	-52.824
Fietspad Maashorst	U	5.	2024	328.000	34.617	293.383
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	U	5.	2019	139.477	20.494	118.983
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	I	5.	2019	170	-635	805
Hoevenseweg bomen	U	5.	2023	125.000	10.920	114.080
Landschapsbeleidsplan uitvoering	U	5.	2013	222.741	105.863	116.878
Landschapsbeleidsplan uitvoering	I	5.	2013	-61.000	0	-61.000
Maashorst IUP	U	5.	2009	435.741	0	435.741
Maashorst IUP	I	5.	2009	-400.000	0	-400.000
Melkpad-Graspeelloop EVZ	U	5.	2015	117.500	0	117.500
Melkpad-Graspeelloop EVZ	I	5.	2015	-58.750	0	-58.750
Munsche Wetering EVZ	U	5.	2017	460.484	0	460.484
Munsche Wetering EVZ	I	5.	2017	-354.200	0	-354.200
Naat Piek buitenruimte	U	5.	2023	300.000	0	300.000
Palmstraat recreatieve poort	U	5.	2022	115.001	11.634	103.367
Red Sox herhuisvesting	U	5.	2024	2.050.000	215.221	1.834.779
Red Sox herhuisvesting	I	5.	2024	0	-19.964	19.964
Sacramentsweg/Mondriaanplein groen	U	5.	2024	220.000	0	220.000
Sporthal de Stigt dakisolatie	U	5.	2024	100.000	0	100.000
Sporthal de Stigt dakisolatie	I	5.	2024	-72.000	0	-72.000
Sportvelden verledden	U	5.	2025	600.000	109.497	490.502
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	U	5.	2022	203.680	18.532	185.148
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	I	5.	2022	-41.680	0	-41.680
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	U	6.	2019	-391.014	-589.018	198.004
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	I	6.	2019	-257.085	-199.240	-57.845
Borretstraat Reek riolering VW	U	7.	2025	140.000	5.520	134.480

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	U	7.	2020	1.644.540	417.796	1.226.744
EVZ 2014-2016 hw	U	7.	2014	367.701	451	367.250
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	7.	2025	1.040.366	52.732	987.634
KCA Depot (klein chemisch afval)	U	7.	2025	100.000	0	100.000
Ondergrondse restafvalcontainers	U	7.	2020	213.943	764	213.179
Onderhoud gemalen E/M	U	7.	2022	540.543	376.152	164.391
Onderhoud randvoorzieningen E/M	U	7.	2022	623.388	13.907	609.481
Oude maasstraat riolering vw	U	7.	2018	379.705	259.067	120.638
Relinen riolering	U	7.	2025	250.000	0	250.000
Voorbereidingskrediet riolering grote reconstructies	U	7.	2025	100.000	0	100.000
Strategische grondaankopen	U	8.	2022	2.218.815	37.939	2.180.876
Strategische grondaankopen	I	8.	2022	0	-4.700	4.700
ICT smartphones	U	10.	2025	165.600	40.914	124.686
Vervangen vijf voertuigen buitendienst	U	10.	2022	228.817	0	228.817
Kredieten met restant < € 100.000	U	Divers		11.124.751	8.575.796	2.548.955
Kredieten met restant < € 100.000	I	Divers		-402.046	-5.672	-396.374
Totaal overige/losse kredieten				**42.908.566**	**16.875.766**	**26.032.800**
Totaal generaal				***62.489.056***	***24.668.420***	***37.820.636***

Specificatie meerjareninvesteringsprogramma

Onderstaande specificatie geeft inzicht in de nieuwe geraamde kredieten 2026 t/m 2029. Deze zijn gevoteerd via de kadernota 2026 of eerdere P&C-producten.

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Programma 1 Veiligheid					
Cameratoezicht	U	20.000	0	0	0
Cameratoezicht	U	0	20.000	0	0
Totaal programma 1 Veiligheid		***20.000***	***20.000***	***0***	***0***
Programma 2 Verkeer en vervoer					
Batenburglaan rehabilitatie	U	156.000	547.000	0	0
Beukenlaan rehabilitatie	U	99.391	951.910	0	0
Boekelsedijk rehabilitatie (hoge randweg-morgenweg)	U	179.000	0	0	0
Bogerd rehabilitatie	U	241.000	962.000	962.000	0
Bossestraat rehabilitatie	U	0	0	0	64.773
Brand rehabilitatie	U	0	0	0	78.950
Brouwerspad rehabilitatie	U	105.000	13.000	0	0
Burenstraat rehabilitatie	U	0	89.910	0	0
CPHP Parkeerdek apparatuur vervangen	U	0	340.000	0	0
De Regenboog infastructuur gebied	U	0	0	0	50.000
Efferen rehabilitatie	U	347.000	0	0	0
Gladheidsmaterieel NIDO	U	0	0	0	150.000
Groenewoud rehabilitatie	U	290.000	0	0	0
GVVP project fietsenstalling past spieringsstr	U	42.277	0	0	0
GVVP project Kastanjeweg fietsvoorzieningen	U	106.875	0	0	0
GVVP project Kastanjeweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	-106.875	0	0	0
GVVP project Liessent/Erf/Komstr tweez trottoir	U	329.740	0	0	0
GVVP project Oudedijk weren landbouwverkeer	U	1.755.000	0	0	0
GVVP project Oudedijk weren landbouwverkeer	I bijdrage derden	-877.500	0	0	0
GVVP project Overstapvoorziening realiseren	U	375.000	0	0	0
GVVP project Overstapvoorziening realiseren	I bijdrage derden	-75.000	0	0	0
GVVP project Parallelweg N277	U	399.657	0	0	0
GVVP project Parallelweg N277	I bijdrage derden	-200.000	0	0	0
GVVP project Rotonde Ben van Dijk	U	560.000	0	0	0
GVVP project Rotonde Ben van Dijk	I bijdrage derden	-280.000	0	0	0
GVVP project scheiden fietsverkeer rouwstraat	U	344.500	0	0	0
GVVP project Velmolenweg fietsvoorzieningen	U	260.000	0	0	0
GVVP project Velmolenweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	-260.000	0	0	0
GVVP project Wilhelminastr vrijliggende fietsvz	U	420.000	0	0	0
GVVP project Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	U	825.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
GVVP project Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	I bijdrage derden	-200.000	0	0	0
GVVP project. afsluiten cimbaallaan	U	0	99.083	0	0
GVVP project. afsluiten cimbaallaan	I bijdrage derden	0	-50.000	0	0
GVVP project. bewegw. hoofdfietsstructuur	U	74.588	0	0	0
GVVP project. duurzame energie ov	U	70.000	0	0	0
GVVP project. duurzame energie ov	I bijdrage derden	-35.000	0	0	0
GVVP project. fiets overig	U	63.435	0	0	0
GVVP project. fietspad zeelandsedijk	U	86.000	0	0	0
GVVP project. fietspad zeelandsedijk	I bijdrage derden	-43.000	0	0	0
GVVP project. fietsstraat zoggelstraat	U	70.000	0	0	0
GVVP project. fietsstraat zoggelstraat	I bijdrage derden	-35.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz industrielaan	U	0	0	895.719	0
GVVP project. fietsvoorz. cimbaallaan	U	0	225.000	0	0
GVVP project. fietsvoorz. cimbaallaan	I bijdrage derden	0	-112.500	0	0
GVVP project. fietsvoorz. liessentstraat	U	210.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz. liessentstraat	I bijdrage derden	-105.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz. loopkantstraat	U	600.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz. pres kennedylaan	U	0	0	985.662	0
GVVP project. fietsvoorz. pres kennedylaan	I bijdrage derden	0	0	-495.000	0
GVVP project. openbaar vervoer	U	140.455	0	0	0
GVVP project. openbaar vervoer	I bijdrage derden	-42.050	0	0	0
GVVP project. overige vervoerswijzers	U	44.175	0	0	0
GVVP project. rotonde wilhelminastraat	U	74.889	0	0	0
GVVP project. rotonde wilhelminastraat	I bijdrage derden	-30.000	0	0	0
GVVP project. trottoir loopkantstraat	U	98.772	0	0	0
GVVP project. verbreding zeelandsedijk	U	682.161	0	0	0
Hoevenseveld fase 2 rehabilitatie	U	146.000	584.000	584.000	0
Hoevenseveld fase 3 rehabilitatie	U	465.000	155.000	0	0
Hoevenseweg / Van Duerenlaan rehabilitatie	U	312.000	0	0	0
Kop Runstraat	U	0	0	0	100.000
Kroatenstraat rehabilitatie	U	213.000	0	0	0
Meerkensweg rehabilitatie	U	516.000	0	0	0
Mgr. Borretstraat rehabilitatie	U	644.000	0	0	0
Moleneind rehabilitatie	U	0	0	0	130.188
Morene rehabilitatie	U	142.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
N605	U	0	0	0	15.720.000
Oud Moleneind Fase 1 rehabilitatie	U	318.000	0	0	0
Parkeerverwijssysteem	U	300.000	0	0	0
Rolbezem gladheid vervanging	U	32.000	0	0	0
Rondweg/bitswijk hov trace rotonde	U	59.745	0	0	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein wegen	U	409.449	0	0	0
Schutsboomstraat parallelweg rehabilitatie	U	108.780	0	0	0
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	101.000	0	0	0
Sport- en spel Reek openbaar gebied	U	106.203	0	0	0
Turborotonde a50 afrit uden noord (oostzijde)	U	0	677.548	0	0
Uitkijktoren	U	180.000	0	0	0
Van Duerenlaan rehabilitatie	U	537.000	0	0	0
Vervangen Gladheidsmaterieel Schuitemakers	U	0	0	310.000	0
Vervanging armaturen	U	380.000	0	0	0
Vervanging automaten rtp	U	0	345.000	0	0
Violierstraat rehabilitatie	U	1.014.000	338.000	0	0
Violierstraat rehabilitatie	I bijdrage derden	-895.925	0	0	0
Vlasroot rehabilitatie	U	317.000	40.000	0	0
Voederheil herinrichting	U	176.000	0	0	0
Wislaan rehabilitatie	U	804.000	0	0	0
Wolfstraat rehabilitatie	U	27.972	252.000	0	0
Zeelandsedijk (N264-kromstr) rehabilitatie	U	330.000	0	0	0
Zeelandsedreef/Schaijkseweg rehabilitatie	U	1.121.000	0	0	0
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer		***14.624.714***	***5.456.951***	***3.242.381***	***16.293.911***
Programma 3 Economie en toerisme					
Aansluiting evenementenkasten	U	15.284	0	0	0
Totaal programma 3 Economie en toerisme		***15.284***	***0***	***0***	***0***
Programma 4 Onderwijs					
Mulderke tijdelijke huisvesting	U	486.500	0	0	0
Totaal programma 4 Onderwijs		***486.500***	***0***	***0***	***0***
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur					
Aanleg trapveldjes	U	0	0	0	70.000
Aanschaf trekker	U	0	120.000	0	0
Aanschaf wagen toezichthouder	U	0	0	22.000	0
Aanschaf wagen toezichthouder 2	U	0	0	22.000	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Batenburglaan bomen	U	75.000	0	0	0
Beplanting	U	0	0	0	203.500
Beplanting vervangingen	U	63.800	0	0	0
Beplanting vervangingen	U	0	143.000	0	0
Beplanting vervangingen	U	0	0	104.500	0
Beukenlaan bomen	U	100.000	0	0	0
Bogerd beplanting	U	0	60.000	0	0
Bogerd bomen	U	0	85.000	0	0
Bomen	U	0	0	0	110.000
Bomen vervanging	U	159.500	0	0	0
Bomen vervanging	U	0	132.000	0	0
Bomen vervanging	U	0	0	192.500	0
Bossestraat bomen	U	0	0	0	150.000
Buitengebied herstel bomenstructuur div str	U	0	107.500	0	0
Case Luxxum 100 Landerd	U	0	0	130.000	0
De wervel renovatie	U	411.390	0	0	0
De wervel renovatie	I bijdrage derden	-72.292	0	0	0
Den Heuvel Schaijk DAW/EMOS, kunstgrasvelden	U	0	0	0	468.092
Eiment ophoging geluidswal	U	0	0	150.000	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	50.000	0	0	0
Gras vervangingen	U	90.750	0	0	0
Grassen	U	0	0	0	77.000
HCU Hockeycomplex kunstgrasveld 2 toplaag	U	425.000	0	0	0
HCU Hockeycomplex kunstgrasveld 2 toplaag	I bijdrage derden	-73.800	0	0	0
Hekwerken	U	0	0	0	125.200
Hockeycomplex HCU kunstgrasveld 4 toplaag	U	0	0	0	430.000
Hoevenseveld fase 2 bomenstructuur	U	0	190.000	0	0
Maashorst uitkijktoren afwerking	U	75.000	0	0	0
Maashorst uitkijktoren frame	U	222.693	0	0	0
MJIP Inventaris	U	64.000	0	0	0
MJIP Inventaris	U	0	64.000	0	0
MJIP Inventaris	U	0	0	64.000	0
MJIP Inventaris	U	0	0	0	64.000
Moleneind bomen	U	0	0	0	50.000
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	75.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Past. Van Winkelstraat Bomen	U	0	0	75.000	0
Recreatieve voorzieningen	U	0	110.000	0	0
Recreatieve voorzieningen	U	0	0	0	160.000
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	200.000	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	0	0	110.000	0
Sporthal de Stigt dakisolatie	U	87.000	0	0	0
Sporthal de Stigt mechanische ventilatie	U	153.000	0	0	0
Sporthal de Stigt mechanische ventilatie	I bijdrage derden	-58.500	0	0	0
Sporthal de Stigt valbeveiliging	U	32.670	0	0	0
Sporthal de Stigt valbeveiliging	I bijdrage derden	-5.670	0	0	0
Sporthal de Stigt Zonnepanelen	U	137.000	0	0	0
Sporthal de Stigt Zonnepanelen	I bijdrage derden	-52.500	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	75.000	0	0	0
Stadt-Land verharding	U	50.000	0	0	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	U	236.000	0	0	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	-16.000	0	0	0
UDI'19 kleedlokalen	U	230.000	0	0	0
UDI'19 renovatie kleedlokalen 7 tm 12	U	0	210.000	0	0
UDI-'19 Voetbalcompl. kunstgras 6 toplaag	U	0	0	0	430.000
UDI-'19 Voetbalcompl. kunstgras 6 toplaag	I bijdrage derden	0	0	0	-74.600
Veegmachine	U	0	0	0	200.000
Vervangen Case Luxxum 100 sport TRK-38-H	U	0	0	130.000	0
Vervangen Case Luxxum 100 trek TRK-29-H	U	0	0	130.000	0
Vervangen JCB graaflaadcombinatie	U	0	0	230.000	0
Vervanging DAF 75	U	0	230.000	0	0
Vijfhuis bomen	U	0	0	0	50.000
Waterton	U	0	0	0	70.000
Wijstherstel aankoop grond	U	55.000	0	0	0
Wijstherstelprojectect Maashorst	U	50.000	0	0	0
Zeelandsedreef bomen	U	150.000	0	0	0
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur		***2.989.041***	***1.451.500***	***1.360.000***	***2.583.192***
Programma 6 Sociaal domein					
De Nieuwe Pit Uden professionele keuken	U	0	0	0	61.839
Phoenix verbouwing dorpshuis	U	50.000	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	600.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	0	600.000	0	0
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	0	0	600.000	0
Totaal programma 6 Sociaal domein		***650.000***	***600.000***	***600.000***	***61.839***
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid					
Begraafplaatsbeheersysteem	U	24.000	0	0	0
Beukenlaan-Wolfstraat riolering	U	0	0	0	1.330.000
Bossestraat riolering	U	0	0	0	850.000
Brouwerspad Zeeland riolering VW	U	0	220.000	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	1.040.366	0	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	0	70.980	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	0	0	45.113	0
Gruunsel aanleg HWA	U	2.966.942	0	0	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	U	0	850.000	0	0
Netjeshof eo riolering	U	0	450.000	0	0
Odiliapeel afr dubbelfunctie gemaal	U	0	42.000	0	0
Odiliapeel Afr dubbelfunctie gemaal	U	0	0	35.000	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	U	0	0	0	1.000.000
Smalle paden begraafplaats	U	66.000	0	0	0
Vervangen pompen drukriolering	U	0	1.183.000	0	0
Vervangen pompen drukriolering	U	0	0	24.000	0
Vlasroot riolering	U	750.000	0	0	0
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		***4.847.308***	***2.815.980***	***104.113***	***3.180.000***
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Realisatie nieuwe woonwagenlocatie	U	770.000	0	0	0
Realisatie woonwagenlocatie grond	U	250.000	0	0	0
Uitbreiding bestaande woonwagenlocatie	U	250.000	0	0	0
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		***1.270.000***	***0***	***0***	***0***
Programma 9 Bestuur en dienstverlening					
Apparatuur gemeenteraad	U	45.000	0	0	0
Nieuwe Markt 3bc verbouwing	U	0	0	0	57.000
Nieuwe Markt zonnepanelen	U	36.000	0	0	0
Pnemstraat 1 uden voorzieningen	U	0	0	0	29.601
Totaal programma 9 Bedrijfsvoering		***81.000***	***0***	***0***	***86.601***
Programma 10 Bestuur en dienstverlening					
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	20.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	384.997	0	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	0	20.000	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	0	0	20.000
Gemeentehuis lamellen	U	0	0	0	93.000
Gemeentehuis power quality verduurzaming	U	0	0	0	21.403
Gemeentewerf aanpassingen	U	695.000	0	0	0
Gemeentewerf veldschuur	U	30.000	0	0	0
ICT laptops/dockingst/toetsenborden	U	143.713	0	0	0
ICT pinautomaten	U	43.000	0	0	0
ICT servers	U	165.000	0	0	0
ICT servers	U	0	430.000	0	0
ICT servers	U	0	0	71.000	0
ICT servers	U	0	0	0	71.000
ICT Smartphones	U	165.600	0	0	0
ICT Smartphones	U	0	165.600	0	0
ICT Smartphones	U	0	0	165.600	0
ICT Smartphones	U	0	0	0	165.600
ICT tablets	U	6.267	0	0	0
ICT tablets	U	0	6.267	0	0
ICT tablets	U	0	0	6.267	0
ICT tablets	U	0	0	0	6.267
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	143.713	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	0	143.713	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	0	0	143.713
Tractor vervanging	U	110.000	0	0	0
Wireless omgeving (WiFi)	U	0	235.742	0	0
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten		***1.378.580***	***1.366.319***	***406.580***	***520.983***
Totaal generaal		***26.362.427***	***11.710.750***	***5.713.074***	***22.726.526***

Geldleningen

Opgenomen geldleningen 2026

Dit zijn alle leningen die zijn aangegaan ter financiering van bijvoorbeeld investeringen, groot onderhoud, het grondbedrijf e.d. De gemeente Maashorst hanteert totaalfinanciering.

Nr	Hoofdsom	Laatste jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2026	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2026
15	15.000.000	2038	4,55	6.125.000	0	266.482	500.000	5.625.000
27	15.000.000	2032	3,31	5.250.000	0	154.605	750.000	4.500.000
30	20.000.000	2033	2,81	7.250.000	0	188.973	1.000.000	6.250.000
94	15.000.000	2039	4,49	7.000.000	0	300.643	500.000	6.500.000
99	1.888.179	2032	3,75	627.592	0	20.783	80.064	547.528
101	3.495.651	2033	4,81	1.309.538	0	59.115	138.072	1.171.466
116	3.076.630	2033	4,81	1.190.098	0	53.723	125.479	1.064.619
122	6.352.923	2026	4,45	391.020	0	11.600	391.020	0
123	6.352.923	2027	4,62	776.049	0	24.172	379.263	396.786
135	6.806.703	2026	5,58	272.268	0	2.530	272.268	0
136	10.000.000	2034	4,45	3.000.000	0	129.750	333.333	2.666.667
137	15.000.000	2035	3,64	5.000.000	0	175.692	500.000	4.500.000
155	20.000.000	2047	1,44	17.200.000	0	240.480	800.000	16.400.000
*	30.000.000	2026	3,00	0	30.000.000	900.000	1.200.000	28.800.000
Totaal	**167.973.009**			**55.391.565**	**30.000.000**	**2.528.548**	**6.969.500**	**78.422.065**

* Naar verwachting zal er in 2026 een nieuwe lening aangetrokken moeten worden van €30.000.000. Een verdere toelichting hieromtrent is te vinden in de in de financieringsparagraaf

Verstrekte geldleningen 2026

Het verstrekken van geldleningen is voorbehouden aan banken. Gemeenten zien daar voor zichzelf in principe geen rol weggelegd. Gemeenten werken met gemeenschapsgeld van en voor inwoners en bedrijven. Daar past de functie van 'bankier' niet bij. In het verleden werd hier binnen de overheid anders over gedacht. Nadat diverse rijksinstellingen geconfronteerd werden met verliezen als gevolg van faillissement e.d., heeft de wetgever hier strenge regels voor vastgelegd. Wij zien deze staat van verstrekte geldleningen dan ook als een sterfhuisconstructie.

Nr	Verstrekt aan	Hoofdsom	Rente %	Begindatum	Looptijd in jaren	Stand 01-01-2026	Nieuwe verstrekte leningen	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2026
275	Stichting Area	6.352.923	4,45%	1-9-1994	32	391.020	0	11.600	391.020	0
Totaal woningbouwcorporatie		**6.352.923**				**391.020**	**0**	**11.600**	**391.020**	**0**
115	Harmonie en drumband st Caecilia	124.790	6,00%	31-12-1996	30	1.580	0	4.191	1.579	0
311	Stg eigen herd	726.000	5,50%	31-12-2003	30	80.184	0	39.930	10.023	70.161
Totaal derden		**850.790**				**81.764**	**0**	**44.121**	**11.602**	**70.161**
Totaal		**7.203.713**				**472.784**	**0**	**55.721**	**402.622**	**70.162**

Gewaarborgde geldleningen 2026

Dit zijn leningen waar de gemeente borg voor staat. Dit onder stringente voorwaarden en in principe nooit zonder achtervang van een voorliggende instantie

Leningnr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2026	Stand 31-12-2026	Toelichting
4	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,49%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
17	8.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,72%	8.000.000	8.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
18	12.000.000	ASN Bank	Stichting Area	4,32%	12.000.000	12.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
19	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	3,92%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
22	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	2,96%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
24	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,08%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
25	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,12%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
35	8.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,03%	4.800.000	4.800.000	achtervang na wsw (max. 50%)
113	418.449	ING Bank	Gemeente Maashorst	divers	36.914	36.914	1) 100% garantstelling
140	384.579	Stater	Gemeente Maashorst	divers	40.711	40.711	1) 100% garantstelling
142	19.173	Rabobank	Gemeente Maashorst	divers	14.157	14.157	1) 100% garantstelling
143	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,19%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
144	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,11%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
145	127.512	Woonfonds Hypotheken	Gemeente Maashorst	divers	63.983	63.983	1) 100% garantstelling
146	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,79%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
148	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	4,03%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
149	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,24%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
150	3.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,80%	3.000.000	3.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
151	6.000.000	NWB Bank	Stichting Area	0,51%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
152	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,68%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
153	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,58%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
154	13.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,66%	13.000.000	13.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
156	129.526	Rabobank	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	108.538	108.538	1) 100% garantstelling
157	129.526	Rabobank	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	108.538	108.538	1) 100% garantstelling
158	2.728.000	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	1.799.500	1.799.500	achtervang na wsw (max. 50%)
160	10.744.000	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	8.078.807	8.078.807	achtervang na wsw (max. 50%)
161	48.600.000	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	46.807.500	46.807.500	achtervang na wsw (max. 50%)
162	75.000	Rabobank	Park Hoeven	3,05%	60.000	52.500	1) 100% garantstelling
n.v.t.	1.455.149	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	1.455.148	1.455.148	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	13.121.800	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	3.258.312	3.258.312	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	10.787.652	NWB Bank	Stichting Area	divers	10.787.652	10.787.652	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	59.056.269	BNG Bank	Stichting Area	divers	59.056.269	59.056.269	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	4.306.186	Stg Pensioenfonds Werk- en Reintegratie	Stichting Area	0,00%	4.306.186	4.306.186	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	3.832.142	NWB Bank	Stichting Brabantwonen	divers	3.747.316	3.747.316	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	2.684.149	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	2.574.074	2.574.074	2) o.b.v. verdeelsleutel
Totaal	**295.599.111**				**276.103.605**	**276.096.105**	

1) Deze garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldleningen ambtenaren. Dit betreft een oude constructie, er worden geen nieuwe hypothecaire waarborgen afgegeven.
2) Alle geborgde leningen afgesloten vóór 1 augustus 2021 vallen onder het toen geldende regime: elke lening wordt toegerekend aan een individuele gemeente. Alle geborgde leningen afgesloten vanaf 1 augustus 2021 vallen onder het regime van de nieuwe achtervangovereenkomsten.
In het regime vanaf 1 augustus 2021 worden leningen toegerekend aan gemeenten naar rato van de marktwaarde van het DAEB-bezit (Diensten van Algemeen Economisch Belang) dat corporaties in de gemeenten hebben. Voor meer informatie zie de website van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

BBV beleidsindicatoren

BBV beleidsindicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkering en nieuwbouwwoningen. Deze indicatoren worden geplaatst op https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv-

De website www.waarstaatjegemeente.nl is continue in ontwikkeling. De indeling is op thema. Denk hierbij aan thema's als ' bouwen en wonen'. Op themaniveau kunt u nu informatie van Maashorst raadplegen en eventueel afzetten tegen andere gemeenten. Onderstaand ter volledigheid opgenomen de verplichte indicatoren. Inmiddels zijn een aantal indicatoren uit de wettelijke regeling geschrapt. Het betreft nummer 7,12,13,15 en 25.

Nummer	Taakveld (BBV)	Naam Indicator	Eenheid	Bron
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting
6.	1. Veiligheid	Verwijzing Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
7.				
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
12.				
13.				
14.	3. Economie	Functiemening	%	LISA

15.				
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LIDS
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19.	4. Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado
20	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS,RIVM)
21.	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
25.				
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
32.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS
36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro	COELO
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro	COELO

Programmabegroting 2026

maashorst

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **4**
Algemeen **6**
Inleiding/aanbieding programmabegroting 2026 6
Bestuurlijke hoofdlijn 6
Financieel perspectief op hoofdlijn 8
Samenvatting Programmabegroting 8
Leeswijzer **15**
Programma 1 Veiligheid **16**
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding 16
1.2 Openbare orde en veiligheid 17
Programma 2 Verkeer en vervoer **24**
2.1 Verkeer en vervoer 24
2.2 Parkeren 27
Programma 3 Economie en toerisme **30**
3.1 Economische ontwikkeling 30
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur 35
3.3 Economische promotie 37
Programma 4 Onderwijs **41**
4.1 Onderwijs algemeen 41
4.2 Onderwijshuisvesting 44
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur **47**
5.1 Sportbeleid en- activering 47
5.2 Sportaccommodaties 49
5.3 Cultuur 50
5.4 Media 53
5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie 53
Programma 6 Sociaal Domein **59**
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie 59
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen 63
6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening) 64
6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie 67
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO 69
6.6 Maatwerkdienstverlening WMO 70
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp 72
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid **78**
7.1 Volksgezondheid 79
7.2 Riolering 80
7.3 Afval 82
7.4 Milieubeheer 83
7.5 Begraafplaatsen en crematoria 88
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing **91**
8.1 Ruimtelijke ordening 91
8.2 Grondexploitatie (woningbouw) 93
8.3 Wonen en bouwen 93
Programma 9 Bestuur en dienstverlening **101**
9.1 Bestuur en dienstverlening 101
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken 106
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten **110**
10.1 Overhead 110
10.2 Treasury 113
10.3 Belastinginkomsten 115
10.4 Gemeentefonds 116

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien 120
Paragrafen 123
Paragraaf Wet Open Overheid 123
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 123
Paragraaf verbonden partijen 127
Paragraaf financiering 187
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen 193
Paragraaf lokale heffingen 197
Paragraaf grondbeleid 209
Paragraaf bedrijfsvoering 213
Financiële begroting 217
Gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie 217
Uiteenzetting van de financiële positie 220
Het overzicht van baten en lasten 222
Overzicht van incidentele baten en lasten 225
Bijlagen 230
Risico's totaaloverzicht 230
Financieel economische uitgangspunten 238
Baten en lasten per taakveld 243
Reserves incl. beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 251
Voorzieningen 257
Onderhanden werken (inclusief MIP) en nieuwe investeringen 2026 261
Geldleningen 277
BBV beleidsindicatoren 278

Algemeen

Inleiding/aanbieding programmabegroting 2026

Hierbij presenteren wij de programmabegroting 2026-2029. Het is een bijzondere begroting, aangezien de uitvoering grotendeels valt in de nieuwe bestuursperiode. Dankzij ons solide financieel beleid van de afgelopen jaren, is Maashorst drie jaar na oprichting een gezonde gemeente. Dat is een fijne uitgangspositie in tijden waarin door een veelheid aan redenen de financiële situatie van gemeenten onzeker is. Met deze programmabegroting kunnen we het voorzieningenniveau in onze gemeente op peil houden én het ‘huishoudboekje‘ netjes overdragen. Onze opdracht voor de komende periode is afronding van de uitvoering van ons Bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we Maashorst'. Na de verkiezingen in maart van 2026 kan op basis van een nieuw coalitieprogramma vastgesteld door de nieuwe raad het college uitvoering geven aan de ambities in dit coalitieprogramma. Een structureel sluitende begroting in 2029 maakt dat mogelijk.

Bestuurlijke hoofdlijn

Voor u ligt de Programmabegroting 2026 van de gemeente Maashorst: de begroting voor het laatste jaar van de eerste bestuursperiode van onze gemeente. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 dragen we het stokje immers over aan een nieuw bestuur. In deze begroting hebben we de speerpunten uit de Kadernota 2026 uitgewerkt en geven we een actueel beeld van de financiën.

Nog steeds op koers

Terugkijkend op deze eerste bestuursperiode van onze relatief jonge gemeente, mogen we trots zijn op de stappen die zijn gezet. Stappen die bijdragen aan een hoog voorzieningenniveau in onze gemeente en die ervoor zorgen dat Maashorst die fijne en groene gemeente is waar je graag woont, werkt en verblijft. Dat is vooral gelukt dankzij de fijne samenwerking met de gemeenteraad, onze partners in het maatschappelijke veld, een actief en betrokken MKB, onze inwoners en dankzij een hardwerkende ambtelijke organisatie. Met deze Programmabegroting 2026 vervolgen we die koers. We gaan ruim 26 miljoen investeren en richten ons op afronding van bestaande afspraken en overdracht van een stabiele financiële situatie aan het volgende bestuur.

Financieel gezond in tijden van ravijnen

Dankzij een solide financieel beleid in de afgelopen jaren en niet aflatende inspanningen van de VNG, is het voorspelde, spreekwoordelijke ravijn voor onze gemeente minder diep dan gevreesd, zeker in vergelijking met enkele van onze collega-gemeenten. We hebben dit eerder al toegelicht in de raadsinformatiebrief over de meicirculaire van 24 juni 2025.

Op moment van schrijven van deze Programmabegroting 2026 is nog niet duidelijk hoe de samenstelling van een volgend Kabinet zal zijn, na de Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober 2025. We weten dus nog niet hoe een nieuw Kabinet aankijkt tegen de financiering voor gemeenten. Toch proberen we in deze begroting zo goed mogelijk te anticiperen op actualiteiten en ontwikkelingen. We willen ons spreekwoordelijke huishoudboekje tenslotte zo goed mogelijk overdragen aan het nieuwe bestuur.

Keuzes

In tijden van financiële krapte moet je als gemeente keuzes maken. Daarom zijn we op zoek gegaan naar mogelijkheden om nóg efficiënter te begroten. Zo hebben we via de zogenaamde **watervalmethode** in kaart gebracht wat nu al wél kan worden uitgevoerd of gepland, en wat nog moet wachten omdat er nu (op korte termijn) onvoldoende budget voor is. Ook houden we ons nog steeds strikt aan het uitgangspunt **‘nieuw voor oud’**: we investeren alleen in nieuwe projecten als die in de plaats komen voor al bestaande of geplande projecten. Er is eenvoudigweg geen financiële ruimte voor nieuwe plannen. Tenslotte spreken we onze **algemene reserves** aan om de ravijnjaren te overbruggen. Daarmee slagen we erin om een sluitende meerjarenbegroting voor te leggen, met een voorzichtige, positieve vooruitblik naar het jaar 2029: met een

saldo van € 2,1 miljoen. Dat is op zich een fijn vooruitzicht, vooral ook richting het nieuwe bestuur.
Naast deze maatregelen op financieel vlak, hebben we te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Dat botst af en toe flink met onze ambities. We blijven ambitieus, maar hebben nu eenmaal te maken met beperkte capaciteit, waardoor we genoodzaakt zullen blijven om scherpe keuzes te maken.

Toch al oppakken

Door nieuwe inzichten en de extra financiële middelen zoals aangekondigd in de Meicirculaire, is er nu toch ruimte (500.000 euro) om zaken op te pakken die eerder, in de kadernota 2026, nog 'on hold' waren gezet. Daarom stelt het college voor om toch te investeren in voortzetting van het project **Vitale vakantieparken**, om onwenselijke en onveilige situaties op enkele vakantieparken goed aan te kunnen pakken. Daarnaast is het voorstel te investeren in een snellere en bredere uitrol van het beleidskader **'Sterke sociale basis'**, met name door uitbreiding en versterking van het preventieteam Maashorst en voor het faciliteren van inwonersinitiatieven gericht op samenredzaamheid.
Verder willen we de vrijgekomen financiële ruimte besteden aan de aanpak van het **Sport- en wandelpark in Uden,** verhoging van het **Maashorstfonds**, uitbreiding van de aanpak van **kwetsbare wijken** en verbouwing van ontmoetingscentrum **Phoenix in Schaijk**. Deze investeringen staan (nog) niet in dit begrotingsdocument, maar leggen we de raad voor in de vorm van een begrotingswijziging.

Grootste investeringen

Nieuw in deze Programmabegroting 2026 zijn de investeringen in renovaties van de wijk de Bogerd en de begraafplaats in Uden, het Brouwerspad en de Vlasroot in Zeeland en de Zeelandsedreef/Schaijkseweg tussen Zeeland en Schaijk. Ook zijn voor dit jaar nieuwe investeringen opgenomen voor vervanging van lantaarnpalen, recreatieve voorzieningen en bomen en beplanting.

En naast de al in de Kadernota 2026 opgenomen extra middelen, bijvoorbeeld voor vergroening en jeugdhulp, bevat deze Programmabegroting ruim 37 miljoen aan lopende investeringen (die al eerder beschikbaar zijn gesteld en nog niet zijn afgerond), onder meer voor de omklap van de N605 in Volkel en herinrichtingen van de wijk Hoevenseveld in Uden (fase 3), de Violierstraat in Uden en de Schutsboomstraat in Schaijk

Vooruit kijken

Elke slimme organisatie kijkt ook vooruit. Daarom ontwikkelden we onlangs samen met inwoners en de gemeenteraad een toekomstvisie **Maashorst 2050** (hoe ziet Maashorst eruit in 2050?), aansluitend op de ambities die we bij de start van onze gemeente hadden geformuleerd. Zo'n visie draagt bij aan een scherpe focus op de toekomst en kan ook helpen om een volgende bestuursperiode nog meer positie te pakken in de regio en onze potentie waar te maken. We zien het document als een mooi kompas voor de toekomst: richtinggevend, en vooral ter inspiratie.

Overdracht aan nieuw bestuur

Naast die inhoudelijk input in de vorm van een toekomstvisie, willen we deze bestuursperiode ook netjes overdragen aan een nieuw bestuur, met voldoende ruimte om wederom met een ambitieus programma voor Maashorst aan de slag te gaan. Zoals in de Kadernota aangekondigd, reserveren we daarom bewust voldoende **bestedingsruimte voor het nieuwe bestuur** dat aantreedt na de komende gemeenteraadsverkiezingen in maart '26, zodat ook zij hun eigen keuzes kunnen maken.

Tot die tijd blijven wij al onze energie steken in het afronden van de ambities uit het huidige bestuursakkoord en blijven we samen bouwen aan een gemeente waar we oog hebben voor elkaar, waar ruimte is om te ondernemen en te experimenten en waar we samen oplossingen zoeken voor uitdagingen van de toekomst.

Kortom, met deze Programmabegroting voor 2026 zetten we weer mooie stappen op weg naar de gemeente die we willen zijn.

Financieel perspectief op hoofdlijn

In navolging van de begrotingscyclus 2025 heeft de gemeenteraad ook dit jaar zijn beschouwingen gegeven bij de behandeling van de Kadernota. Bij die behandeling heeft de raad ook de raadsinformatiebrief betrokken naar aanleiding van de positieve uitkomst van de meicirculaire. Het uitgangspunt van een structureel sluitende begroting in het jaar 2029 is ongewijzigd gebleven. De raad onderschrijft het standpunt dat enige terughoudendheid over het positieve beeld van de meicirculaire verstandig is. Het Kabinet dat verantwoordelijk is voor de afspraken in die meicirculaire is inmiddels gevallen. Met gerichte stelposten en reserveringen blijven we financieel in control, ook bij economische of beleidsmatige tegenwind. Structurele compensatie voor het sociaal domein- zoals jeugdzorg en Wmo- blijft vooralsnog uit, terwijl we wel verwachten dat kostenstijgingen zich de komende jaren zullen doorzetten.

Maashorst heeft de afgelopen jaren een gedegen financieel beleid gevoerd. Dit in navolging van de voormalige gemeenten Uden en Landerd. Dit beleid heeft geleid tot een prima voorzieningenniveau, zowel op sociaal gebied als op het gebied van groen, wegen, sport, cultuur en zo verder. Daarnaast is er voldoende weerstandscapaciteit opgebouwd, die we in krapte kunnen aanspreken. In de Kadernota 2026 is een verhoging van parkeer- en toeristenbelasting doorgevoerd. De tarieven zijn sinds 2012 niet meer geïndexeerd terwijl de uitgaven van voorzieningen wel ieder jaar oplopen. Deze verhoging zorgt ook voor een betere verhouding van belastingdruk van onze inwoners. De beleidsmatige uitwerking zal in samenspraak met betrokken sectoren plaatsvinden.

Met deze begroting houden we vast aan het ingezette beleid; een realistische financieel kader dat ruimte biedt voor gerichte investeringen én tegelijkertijd robuust genoeg is om toekomstige schommelingen en mogelijke risico's op te vangen. Zo combineren we ambitie en verkleinen we het risico dat op termijn alsnog ingrijpende bezuinigingen nodig zijn.

Samenvatting Programmabegroting

Zoals inmiddels gebruikelijk nemen we in ieder P&C-product een samenvatting op. De onderwerpen van de samenvatting zijn:

1. Bestuurlijke hoofdlijn
2. Financieel beeld
3. (Financiële) hoofdpunten nieuw beleid
4. Risico’s
5. Ontwikkeling lastendruk inwoners/bedrijven
6. Participatie inwoners/bedrijven
7. Korte toelichting op de drie pijlers van ons financieel beleid:
   - Structureel beeld/sluitende begroting
   - Financiering
   - Risico's

Hieronder zijn deze onderwerpen per punt toegelicht.

1. Bestuurlijke hoofdpunten 2026

Kort samengevat (uit de bestuurlijke hoofdlijn) zijn dit op basis van programmavolgorde de meest belangrijke punten voor 2026:

1. Financiële kaders: De ingezette lijn van afgelopen jaar zetten we ook in 2026 door. 'Nieuw voor oud' is een harde afspraak voor raad, college en organisatie. De begroting staat in het teken van het afronden van het huidige coalitieakkoord. Met deze begroting dragen we een realistische en

behoedzame begroting over aan het nieuwe bestuur. De begroting sluit met een structureel sluitend beeld met ingang van 2029.

2. Bestuurlijke overdracht en bestedingsruimte voor het nieuwe bestuur: Ons huishoudboekje is prima 'op orde'. Er is voldoende ruimte voor het nieuwe bestuur om wederom met een ambitieus programma voor Maashorst aan de slag te gaan.
3. Blik op de toekomst: Inmiddels is dit wensbeeld vertaald naar een toekomstvisie Maashorst 2050, die kan helpen om een volgende bestuursperiode nog meer positie te pakken in de regio en onze potentie waar te maken. We zien het document als een mooi Kompas voor de toekomst; richtinggevend, en vooral ter inspiratie.

2. Financieel beeld 2026

In de Kadernota 2026 is een bestedings- en dekkingsplan 2025-2029 opgenomen, inclusief autonome ontwikkelingen en alle overige zaken met financiële gevolgen die op dat moment bekend waren. De raad heeft in grote meerderheid ingestemd met de Kadernota 2026. Ter voorbereiding op deze programmabegroting is de financiële stand van de Kadernota 2026 dan ook ons startpunt geweest. In het financiële beeld 2026-2029 in deze Programmabegroting zijn de financiële gevolgen van de Meicirculaire 2025 verwerkt en verder zijn er nog enkele nieuwe ontwikkelingen toegevoegd die zich voordeden na publicatie van de Kadernota 2026. Dit alles resulteert in het uiteindelijke financiële beeld van Programmabegroting 2026-2029.

Hieronder twee tabellen. Als eerste het structurele financiële beeld van de begroting 2026 en daaronder het incidentele beeld, wat overigens 0 is. Op het structurele financiële beeld worden wij beoordeeld door de toezichthouder, de Provincie Noord-Brabant.

Programmabegroting 2026 sluit met een structureel overschot in 2029 van € 2.115.814. We laten hiermee zien dat ons meerjarenbeeld op termijn structureel sluitend is. Hiermee voldoen we aan de door de Provincie gestelde eisen. Die eisen zijn: een structureel sluitende begroting in het komend jaar (2026) of in ieder geval aannemelijk dat de begroting structureel sluitend is in het laatste jaar. Hiermee is repressief toezicht gewaarborgd.

Voor een volledig beeld van de totstandkoming van de begrotingssaldi verwijzen we naar de Financiële Begroting, onderdeel 'Uiteenzetting van de financiële positie' of naar punt 3 van deze samenvatting.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Structurele begrotingssaldi 2026-2029	-2.068.460	717.852	-388.374	2.115.814

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Incidentele begrotingssaldi 2026-2029	0	0	0	0

3. (Financiële) Hoofdpunten nieuw beleid 2026

Onderstaand een verdere uitwerking van hoe we tot de nu voorliggende programmabegroting 2026 zijn gekomen. Ons vertrekpunt is het financieel beeld zoals opgenomen in de Kadernota 2026. Daarna een uiteenzetting van de gevolgen van de Meicirculaire 2025, die een behoorlijke impact heeft op ons financieel beeld. Tenslotte gaan we kort in op nieuwe ontwikkelingen en overige voorstellen die eveneens van invloed zijn op het saldo van de programma. Dit alles leidt samen tot het nu voorliggend meerjarenperspectief.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	6.799.000	6.586.000	3.844.000	4.522.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	-374.923	-822.980	-477.296	-396.000
Structureel saldo Programmabegroting 2026	**-2.068.460**	**717.852**	**-388.374**	**2.115.814**

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	0	0	0	0
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	0	0	0	0
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	0	0	0	0
Incidenteel saldo Programmabegroting 2026	**0**	**0**	**0**	**0**

Begin juli 2025 heeft de raad de kadernota 2026 vastgesteld. De kadernota met zijn opgenomen financieel beeld kunnen we zien als het startdocument voor deze programmabegroting. We starten dan ook met de saldi zoals gepresenteerd in de kadernota.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186

Op 13 juni 2025 heeft het Rijk de herziene meicirculaire gepubliceerd. Hierin staan de meest recente cijfers over de algemene uitkering aan gemeenten. Voor Maashorst, net als voor veel andere gemeenten, is er sprake van een aanzienlijke meevaller. Wij hebben de raad hierover geïnformeerd op 24 juni 2025. Op die manier kon de raad deze ontwikkeling betrekken bij het overleg over de kadernota 2026. Onderstaand een uiteenzetting van de financiële gevolgen van de Meicirculaire 2025.

Meicirculaire 2025 (bedragen x € 1.000: + = positief en - = negatief)				
Saldo 2026-2029	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand Decembercirculaire 2024	**128.933**	**129.559**	**130.650**	**132.208**
Uitkeringsfactor (acress/maatstaven)	8.119	9.158	9.505	10.398
Taakmutaties (demping terugval/tekorten enz.)	5.924	4.858	1.197	1.296
Decentralisatie en integratieuitkeringen	743	694	688	697
Overige mutaties/stelposten (woz, inflatie, jeugd en btw-compensatiefonds	-5.261	-5.026	-5.056	-5.050
Mutaties Meicirculaire 2025	*9.525*	*9.684*	*6.334*	*7.341*
Bruto effect (eindstand Meicirculaire)	**138.458**	**139.243**	**136.984**	**139.549**
Netto budgettair effect (mutaties Meicirculaire)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bruto effect	**9.525**	**9.684**	**6.334**	**7.341**
Correctie loon- en prijsontwikkeling (LPO)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Correctie hoeveelheidsverschillen	-949	-1.404	-1.764	-2.086
Invoeren sturen op trajectduur jeugdzorg			763	764
Stelpost sturen op trajectduur jeugdzorg			199	200
Oormerken decentralisatie en integratieuitkeringen	-777	-694	-688	-697
Totaal correcties	**-2.726**	**-3.098**	**-2.490**	**-2.819**
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	**6.799**	**6.586**	**3.844**	**4.522**

Na de behandeling van de kadernota 2026 hebben zich nog een aantal autonome ontwikkelingen voorgedaan en zijn er een aantal voorstellen die eveneens nu meegenomen worden in het bestedings- en dekkingsplan van programmabegroting 2026;

Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid).

SIEM (Security Information and Event Management) is een technologie die continu gegevens verzamelt uit de ICT-omgeving van de gemeente om verdachte of afwijkende activiteiten op te sporen, zoals ongebruikelijke netwerkactiviteiten.
SOC (Security Operations Center) is het team dat deze signalen bewaakt. Zij monitoren dag en nacht de digitale veiligheid van de organisatie en grijpen in bij dreigingen zoals malware, datadiefstal of hackpogingen.
Samen zorgen SIEM en SOC ervoor dat digitale aanvallen snel worden ontdekt en aangepakt, zodat vertrouwelijke gegevens van inwoners en de gemeente beschermd blijven.

In stand houden de Meent

Als onderdeel van het project 'structureel sluitend maken meerjarenbegroting 2026-2029' is eerder ingebracht om het gebouw aan de Vaaldriessenstraat 3, nader te noemen 'de Meent' niet meer in stand te houden. Hiermee zouden de noodzakelijke onderhoudskosten kunnen vervallen. Bij nader inzien lijkt ons dit toch geen juiste beslissing. De afgelopen jaren heeft dit gebouw gefunctioneerd als roulatiegebouw voor Onderwijshuisvesting. Door het gebouw op het huidige onderhoudsniveau te houden kan het deze belangrijke functie behouden. Ook in het licht van ons Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 waarin we als doel hebben toekomstbestendige huisvesting

Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen

Maashorst participeert in diverse gemeenschappelijke regelingen. Ons standpunt is dat beleidsveranderingen zoals opgenomen in de begrotingen van de GR's geen autonome ontwikkelingen zijn maar betrokken dienen te worden bij de integrale afweging rond de programmabegroting. De diverse begrotingen zijn inmiddels besproken in de raad en de financiële gevolgen nemen we nu mee in deze programmabegroting.

Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026

Na instemming met de Kadernota 2026 kunnen we de exacte financiële gevolgen ook doorbereken van de zogenoemde kostenplaatsen. Dit levert een positief resultaat op.

Treasury

Treasury zijn alle activiteiten die betrekking hebben op het sturen en beheersen van de geldstromen. We berekenen hier de financiële gevolgen van de investeringsbehoefte die voortvloeit uit deze programmabegroting 2026.

Subsidiëring Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit

Bij de programmabegroting 2024 is de wens ingediend om structureel meerjarig een relatie met Halt aan te gaan. Destijds heeft het college besloten dit als een pilot voor 2 jaar aan te gaan waarna een evaluatie uitgevoerd zou moeten worden. Hiermee is de verwachting gewekt, dat na positieve evaluatie de pilot voortgezet zou worden. Er zijn meerdere positieve evaluaties geweest en de wens is dan ook om de pilot nu structureel vorm te geven.

In het bestuursakkoord van de gemeente Maashorst is 'jonge aanwas' als prioriteit benoemd. De inzet van Halt sluit hier direct op aan door bij te dragen aan een stevige basisaanpak voor jongeren, waarin preventie, vroegsignalering en repressie samenkomen.

Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen (+ = positief en - = negatief)				
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid)	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
In stand houden de Meent	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen	-133.000	-133.000	-133.000	-133.000
Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026	8.077	21.020	15.704	26.000
Treasury	-76.000	-537.000	-186.000	-115.000
Subsidiering Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	**-374.923**	**-822.980**	**-477.296**	**-396.000**

4. Risico's 2026

Risico	**Risicobedrag begroting 2026**	**Financieel effect begroting 2026**
1. Grondexploitatie	€ 7.410.000	€ 4.786.000
2. Onderwijshuisvesting	€ 2.160.000	€ 2.160.000
3. Sociaal Domein Gespecialiseerde jeugdhulp	€ 20.271.805	€ 2.027.181
4. Sociaal Domein | Wmo Maatwerkvoorzieningen	€ 18.407.508	€ 1.841.000
5. Stikstofproblematiek	€ 6.000.000	€ 1.800.000
6. Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico van gevolgschade door het niet nakomen van contractuele afspraken	€ 13.889.550	€ 1.388.955
7. Sociaal Domein | Participatiewet Inkomen	€ 9.177.469	€ 917.747
8. Gemeenschappelijke regelingen	€ 7.000.000	€ 700.000
9. Bedrijfsvoeringsrisico	€ 6.154.000	€ 615.400

10. Sociaal Domein | Participatiewet Arbeid	€ 5.689.470	€ 568.947
Totaal	€ 96.159.802	€ 16.805.229
Totaal alle risico's	**€ 121.492.038**	**€ 20.090.453**

Voor meer toelichting en de overige risico's wordt verwezen maar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5. Ontwikkeling Lastendruk inwoners/bedrijven 2026

In de paragraaf Lokale Heffingen zijn al onze belastingen en heffingen toegelicht. Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de lastendruk 2025--> 2026.

Ontwikkeling lastendruk Maashorst (voor gemiddeld gezin of bedrijf)	Inwoners		Bedrijven	
	2025	2026	2025	2026
Onroerende zaakbelasting - o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde woningen 2024 (peildatum 01-01-2024, bron CBS) ad. €423.000 - o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde niet-woningen 2025 (cf PowerBI BSOB per 13-08-2025) ad. €550.000	326,30	340,01	2.671,96	2.784,18
Rioolheffing - voor niet-woningen o.b.v. een waterverbruik van 250m3 tot 1.000m3	236,28	245,16	246,60	255,84
Afvalstoffenheffing	273,72	279,72	0,00	0,00
Totaal woonlasten voor gezin of bedrijf bij gemiddelde WOZ-waarde	**836,30**	**864,89**	**2.918,56**	**3.040,02**

- De OZB stijgt met 4,2% (2,2% indexering en 2% extra verhoging als maatregel uit de programmabegroting 2025.
- De rioolheffing stijgt voorlopig met 3,8% (2,2% indexering en 1,6% extra jaarlijkse verhoging volgens het vastgestelde rioleringsplan). In december zal een nieuw rioleringsplan worden aangeboden aan de raad waardoor, conform het eerder vastgestelde uitgangspunt van kostendekkendheid, deze tarieven nog zullen wijzigen.
- De afvalstoffenheffing stijgt met 2,2% indexering conform de Kadernota 2026. Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting vindt een herijking van de afvalexploitatie plaats vanwege vernieuwing van contracten, wijziging van marktprijzen en vergoedingen van gescheiden inzameling. Met het eerder door de raad vastgestelde uitgangspunt van kostendekkendheid is het aannemelijk dat de tarieven verder moeten stijgen dan hierboven gepresenteerd. Dit is een ontwikkeling die we bij veel gemeenten zien de laatste jaren.
- In totaal een gemiddelde stijging van 3,4% voor inwoners en 4,1% voor bedrijven.

6. Participatie inwoners/instellingen en bedrijven 2026

Op verzoek van de gemeenteraad is er een participatietraject voor de begroting 2026 georganiseerd. Aan inwoners, instellingen en bedrijven is gevraagd om hun wensen of wijzigingen voor het gemeentelijk beleid kenbaar te maken tijdens een inspreekavond die ruim voor de behandeling van de kadernota 2026 plaatsvond (4 juni). Het is daarna aan de gemeenteraad om die onderwerpen al dan niet een plek te geven in de begroting 2026.
Verder worden participatieprocessen opgestart bij de uitwerking van het beleid dat opgenomen is in de begroting.

7. Korte toelichting op de drie pijlers van ons financieel beleid 2026

De drie pijlers zijn opgenomen onder de financiële begroting, "Gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie" Hieronder is dat kort samengevat.

Dekking/sluitende begroting

Onze begroting 2026 is voor het jaar 2029 structureel sluitend. In 2026 en 2028 zijn er tekorten. Zie de tabel onder punt 2 van deze samenvatting, Financieel beeld. We voldoen hiermee aan de eisen van de Provincie voor goedkeuring. Het is positief om te constateren dat het financieel meerjarenperspectief vanaf 2029 een aanzienlijk voordeel laat zien (€ 2 miljoen). Ondanks het nodige voorbehoud voor toekomstige ontwikkelingen met financiële gevolgen laat dit college een gezonde financiële positie na aan het nieuwe college, de nieuwe raad die na de verkiezingen in maart 2026 van start gaan.

Risicomanagement en risicobeheersing

De risico's zijn in beeld en worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Daaruit volgt een weerstandsratio. Met de raad is afgesproken dat deze tussen 1 en 2 moet liggen. Op dit moment bedraagt deze 4,9. Dit betekent dat we onze risico's ruim hebben afgedekt en dat een deel van onze algemene reserve ingezet zou kunnen worden voor onze inwoners en bedrijven. Dat laatste gebeurt nu ook door onder andere het tekort van 2026 in de voorliggende begroting uit deze reserve te dekken.

Financiering

Pijler 3 gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Programmabegroting 2026 en de daarin opgenomen investeringen dan is de verwachting dat er in 2026 een langlopende lening van 30 miljoen afgesloten moet worden. Dit heeft een nadelig effect op de financiële kengetallen.

Deze drie pijlers zijn uitgebreider toegelicht in de Financiële begroting, onderdeel 'Gevolgen programmabegroting 2026 voor financiële positie' en in de paragrafen financiering en weerstandsvermogen.

Leeswijzer

Deze Programmabegroting is opgesteld met behulp van een planning & control pakket en kan het best gelezen worden via deze begrotingsapp. Daarnaast is er een pdf-versie aangeboden bij de raadsagenda.

Opbouw Programmabegroting 2026- 2029
De Programmabegroting 2026 - 2029 is als volgt opgebouwd.

Algemeen

Onder algemeen treft u de bestuurlijke hoofdlijn en het financieel perspectief op hoofdlijnen. In een notendop informeren wij u over de belangrijkste opgenomen ontwikkelingen in deze begroting en hoe we onze financiële toekomst zien. Ook bevat dit deel een samenvatting. In deze samenvatting is onder punt 3 een financieel overzicht opgenomen waarin het verloop vanaf beginstand Kadernota 2026 tot de eindstand Programmabegroting 2026 alle mutaties, ontwikkelingen, etc. zijn genoemd die vanaf de Kadernota een nieuw financieel effect hebben voor 2026 t/m 2029.

Programma's

Daarop volgen de tien programma's, zoals vastgelegd in het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). De programma's zijn onderverdeeld in 34 taakvelden. Per taakveld schetsen we de ontwikkelingen en zijn de ambities geformuleerd door middel van antwoord op de vraag: "Wat willen we bereiken?" Het bestuursakkoord, en het daarvan afgeleide uitvoeringsprogramma en de wettelijke taken geven ons hierbij richting. Verder geven we antwoord op de vragen "Wat gaan we ervoor doen?" en "Wat mag het kosten?" voor het jaar 2026. Dat is onze opdracht voor het komend jaar.

Na de programma's komen achtereenvolgend de volgende verplichte onderdelen aan de orde:

- Acht verplichte paragrafen: Wet Open Overheid, weerstandsvermogen en risicobeheersing, verbonden partijen, financiering, onderhoud kapitaalgoederen, lokale heffingen, grondbeleid en bedrijfsvoering.
- Een financiële begroting met daarin de uiteenzetting van de financiële positie, de gevolgen voor onze financiële positie van deze begroting en de overzichten van (incidentele) baten en lasten.
- Tenslotte een aantal bijlagen: totaaloverzicht risico's, financieel economische uitgangspunten, baten en lasten per taakveld, overzicht van de reserves, overzicht van de voorzieningen, onderhanden werken (inclusief MIP), geldleningen, BBV beleidsindicatoren.

Programma 1 Veiligheid

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van openbare orde en veiligheid: crisisbeheersing en rampenbestrijding, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met onze partners zoals de politie, de Veiligheidsregio, het openbaar ministerie en anderen werken we aan een veilige omgeving voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Maashorst.

1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

De gemeente zorgt voor haar inwoners, ook in tijde van nood. Bij een ramp of crisis helpt de gemeente om de situatie onder controle te krijgen en inwoners te ondersteunen. Alles wat de gemeente daarbij doet, noemen we Bevolkingszorg.

Ontwikkelingen Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en het grotere risico op langdurige stroomuitval vragen om het integraal versterken van zowel de maatschappelijke weerbaarheid als de veerkracht van de samenleving. Deze dreigingen brengen nieuwe opgaven met zich mee voor de manier waarop we als samenleving omgaan met thema's als maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht, openbare orde en
crisisbeheersing. De gemeente Maashorst werkt samen met andere gemeenten in de Veiligheidsregio Brabant-Noord. De Veiligheidsregio helpt gemeenten om goed voorbereid te zijn op rampen en crises.
In 2026 blijven we onze crisisorganisatie en de maatschappelijke weerbaarheid verder versterken. Daarbij kijken we naar allerlei risico's, zoals:
- veranderingen in de samenleving en in de wereld om ons heen
- de gevolgen van klimaatverandering en extreem weer
- het gevaar van grote branden en ongelukken
- de kwetsbaarheid van belangrijke voorzieningen en digitale systemen.

Wat willen we bereiken?

We willen ons zo goed als mogelijk voorbereiden op (natuur)rampen en crises, zodat we adequaat kunnen optreden

Daarbij kijken we niet alleen naar wat er in onze eigen gemeente speelt, maar ook naar ontwikkelingen in Nederland en de rest van de wereld.

Wat gaan we ervoor doen?

Oefenen, opleiden en trainen van de gemeentelijke personen (ambtelijk en bestuurlijk) die een rol/taak hebben in de rampenbestrijding

De bestuursleden met een rol in de crisisorganisatie nemen deel aan opleidingen en trainingen van de Veiligheidsregio. In 2026 wordt een bevolkingszorg brede oefening georganiseerd voor het bestuur in de vorm van een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)-oefening. De ambtelijke organisatie nemen we mee in hun taken per functie in de crisisorganisatie en zij hebben in 2025 een oefening kunnen doen. De functies hebben we meer gekoppeld aan de dagelijkse lijn functies om wat meer continuïteit en kennis te krijgen in de crisisorganisatie.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Opstellen van een natuurbrandbeheersplan

Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau
In 2026 gaan we aan de slag met de maatregelen die we lokaal moeten treffen om de gemeente en haar inwoners beter te prepareren op noodscenario's. Dit doen we samen met de Veiligheidsregio Brabant-Noord

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verder inrichten van een gemeentelijke crisisstructuur en werkprocessen

Voor 2026 staat het verder optimaliseren van de gemeentelijke monodisciplinair opschalingstructuur en werkprocessen bij grip 0 situaties centraal. Deze structuur kunnen we ook inzetten bij bijvoorbeeld grote demonstraties en manifestaties.

Uitvoeringsprogramma

Nee

1.2 Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen onder andere openbare orde, de aanpak van ondermijning, sociale veiligheid en leefbaarheid. Wij werken aan een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt. Dit draagt bij aan een prettige woon- en leefomgeving. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is het van belang dat we goed samen werken met onze partners in het veiligheidsveld en met onze inwoners.

Ontwikkelingen Openbare orde en veiligheid

Prioriteitstellingen vanuit het Integraal Veiligheidsplan (IVP)
De gemeenteraad heeft in december 2022 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 vastgesteld. Dit wordt uitgewerkt in een uitvoeringsplan, dat voor de jaren 2025 en 2026 inmiddels is vastgesteld. In 2026 gaan we aan de slag met een nieuw IVP voor 2027-2030. Dit zal eind 2026 vastgesteld worden.

Wat willen we bereiken?

Adequate bescherming van medewerkers en bestuur tegen agressie en geweld

Medewerkers en bestuurders moeten hun werk kunnen doen zonder dat ze te maken krijgen met fysiek of verbaal geweld of intimidatie. Hiervoor stellen we beleid Veilig Publieke Taak op. Bovendien geven we trainingen en presentaties om de weerbaarheid te vergroten.

Wat gaan we ervoor doen?

We hanteren de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilige Publieke Taak.

In 2026 gaan we aan de slag met het vastleggen hiervan in het beleid Veilig Publieke Taak. Het bestaande agressieprotocol is hier onderdeel van.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders op een minimaal niveau

Wij signaleren tijdig mogelijke onveilige situaties en ondersteunen medewerkers en bestuurders in weerbaarheid, het herkennen van grensoverschrijdend gedrag en
effectief handelen. In 2026 zullen we, na een analyse van meldingen, verbetermaatregelen nemen om onveilige situaties verder terug te dringen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Bestrijding cybercrime

We zien steeds meer cybercrime in onze samenleving. We willen dat onze inwoners en ondernemers hier zo goed mogelijk tegen beschermd zijn. We willen dat ze bewust zijn van de risico's. Ook in onze eigen organisatie, en als gemeentelijke overheid, moet onze weerbaarheid op orde en sterk zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Bewustwordingscampagne opzetten om de dreigingen van cybercrime onder de aandacht brengen

Om inwoners en bedrijven bewust te maken van de risico's van cybercriminaliteit, organiseren we in 2026 voorlichtingsmomenten en -materialen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit

We willen bereiken dat we met succes het winstgevende systeem van (drugs)criminelen verstoren en we willen dat bestuurders en medewerkers meer weerbaar zijn tegen bedreigingen en intimidaties. Daarnaast willen we voorkomen dat we ongewild criminele activiteiten faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Zorgen dat eigen medewerkers, inwoners en bedrijven bekend zijn met ondermijning en het herkennen. Zij zijn bereid om dit te melden en kunnen dit eenvoudig doen

Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is één vaste plek waar onze medewerkers signalen van fraude, criminaliteit en ondermijning kunnen melden. Verschillende teams krijgen in 2026 een training in het herkennen van ondermijning én de mogelijkheden om te melden zijn uitgebreid. Online signalen melden is eenvoudig en kan anoniem, om de meldingsbereidheid te verhogen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Versterken informatiepositie

Sinds 2024 werken we met het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK). Om te komen tot een weerbare gemeente met een goed en leefbaar woon- en ondernemersklimaat is het van belang te blijven investeren in een goede informatiepositie. Dat is essentieel om goed zicht te kunnen krijgen op wat er zich afspeelt in de gemeente en gerichte barrières op te werpen tegen personen/organisaties die kwade bedoelingen hebben. Daarnaast is het VIK van meerwaarde om te zorgen dat de gemeente niet –onbewust– faciliterend is aan diverse vormen fraude en criminaliteit.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Zichtbare effectieve interventies

Doel van het Interventieteam Maas & Leijgraaf (IML) is om complexe handhavingszaken samen met belangrijke ketenpartners duurzamer en veiliger op te pakken. We werken bijvoorbeeld samen met de politie en de belastingdienst. In 2026 zetten we ook in op regionale actieweken, interventiecontroles met integrale partners én preventieve bezoeken in het kader van weerbaarheid op bijvoorbeeld industrieterreinen en in het buitengebied.
Onze boa's zijn zichtbaar aanwezig en vervullen een oog- en oorfunctie op straat.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Organisatie weerbaarder maken

Als gemeente moeten wij weerbaar zijn tegen criminele invloeden. We moeten criminele activiteiten niet (onbewust) faciliteren. Daarom zetten we nadrukkelijk in op de bewustwording van signalen van ondermijning, onze informatiepositie door middel van het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK), informatiebeveiliging, integriteit en beleid en handhaving. Om ongewenste inmenging en onrechtmatige verstrekking te voorkomen zullen we in 2026 de uitvoering van de Wet BIBOB meer duurzaam in de organisatie inbedden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Samenleving weerbaarder maken

In 2026 gaan we kwetsbare doelgroepen weerbaarder maken door in te zetten op preventiecampagnes en verhoging van meldingsbereidheid. Daarbij werken we gebieds- en themagericht. Hierin betrekken we ook de eerdergenoemde handreiking vanuit de VNG.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Criminaliteit voorkomen waar het kan en bestrijden waar het moet

In de dealeraanpak trekken we gezamenlijk op: de politie treedt strafrechtelijk op, terwijl wij aanvullend bestuurlijke maatregelen kunnen inzetten, zoals het opleggen van een last onder dwangsom. Zo maken we het minder aantrekkelijk om in onze gemeente te dealen.

Bij woonoverlast zetten we de Wet aanpak woonoverlast steeds meer in. Samen met politie en woningcorporaties voeren we stopgesprekken en kunnen we, indien nodig, gedragsaanwijzingen met consequenties opleggen.

Daarnaast zetten we in 2026 sterk in op preventie. Voorbeelden hiervan zijn borden en zadelhoesjes tegen fietsdiefstal, de ‘witte voetjes’-actie en buurtpreventie om woninginbraken te voorkomen. Ook nemen we in 2026 deel aan de Week van de Veiligheid en landelijke campagnes, waarbij we steeds kijken wat passend en actueel is voor onze gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Een actueel handhavingsplan voor de BOA's maken

Om te zorgen dat de prioriteiten weer voldoen aan de ambities van de gemeente Maashorst maken we voor 2026 een nieuw handhavingsplan.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Inzetten op de aanpak van high impact crimes (zoals woninginbraken en fietsendiefstallen)

High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof, (fietsen-)diefstal en geweldsmisdrijven. In 2026 monitoren we de ontwikkelingen van deze HIC's en maken, samen met de politie, een maatwerk plan van aanpak als de situatie daarom vraagt.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Verminderen van overlast door jeugd

De jeugdoverlast verminderen doen we door integraal te werken met partners als HALT, politie, jongerenwerk en de scholen. We zijn gestart met het project jonge aanwas om te voorkomen dat jongeren het criminele circuit ingaan. Daarnaast hebben we inmiddels twee opgeleide jeugdboa's die de groepen in beeld houden en (preventief) gesprekken voeren met (overlastgevende) jeugd.

Wat gaan we ervoor doen?

We intensiveren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk

In 2025 zijn we, basisteam breed samen met het RIEC, een onderzoek gestart naar jonge aanwas. Dit heeft als doel de jeugdige doelgroep in de gemeente beter in beeld te brengen. Op basis van de onderzoeksresultaten bepalen we gezamenlijk de vervolgaanpak in 2026, zodat deze optimaal aansluit bij de doelgroep jeugd (jonge aanwas). Vroeg signalering is hierin een belangrijk onderwerp.
Bovendien wordt de subsidierelatie met HALT structureel voortgezet.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

We maken veilige en leefbare wijken tot een gedeelde verantwoordelijkheid

We willen bereiken dat, naast de verschillende veiligheidspartners ook de inwoners en partners in de wijken en dorpen, zoals welzijnswerk zorgaanbieders, scholen en verenigingen actief helpen om problemen in hun buurt op te lossen.

Wat gaan we ervoor doen?

Datagericht optreden is uitgangspunt

De gemeente heeft data gedreven werken als belangrijke pijler omschreven in het bestuursakkoord. In 2026 wordt het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) gebruikt om ook op het thema veiligheid meer data gedreven te werken.

Uitvoeringsprogramma

Ja

De juiste inzet van politieagenten en boa’s die goed toegerust en zichtbaar zijn

De politie heeft ook de komende jaren te maken met capaciteitsproblemen. De inzet van de capaciteit is onderwerp van gesprek in de Bestuurlijke Driehoek Maas en Leijgraaf en in het reguliere Lokaal Politie Overleg van de burgemeester met de teamleiding van de politie. Daar worden keuzes en afspraken gemaakt, onder andere over de inzet van de capaciteit.
De BOA's werken in een groot gebied (inclusief de gemeente Boekel). Des te belangrijker is het dat de BOA's goed toegerust en getraind zijn en zoveel mogelijk bereikbaar en zichtbaar in het publieke domein zijn. Om beter te kunnen voldoen aan de behoefte aan toezicht in de natuurgebieden is binnen de eigen formatie een tweede groene BOA opgeleid en beëdigd.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We maken een doorstart van de wijkgerichte aanpak

In de wijk Bogerd-Vijfhuis heeft de afgelopen jaren een wijkaanpak gedraaid. Dit project was een samenwerking tussen zorg en veiligheid. Partners zoals de politie en Area hielpen ook mee. Het project is afgerond. In 2026 wordt bekeken of we een doorstart kunnen maken als onderdeel van de Sterke Sociale Basis waarin naast de Bogerd ook de Flatwijk wordt meegenomen in een integrale wijkaanpak.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	**4.279**	**4.556**	**4.791**	**4.828**	**4.828**	**4.828**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**2.246**	**2.304**	**2.328**	**2.322**	**2.326**	**2.327**
Totaal Lasten	**6.524**	**6.860**	**7.119**	**7.149**	**7.154**	**7.155**
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**321**	**131**	**91**	**91**	**91**	**91**
Totaal Baten	**323**	**133**	**93**	**93**	**93**	**93**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**6.201**	**6.727**	**7.026**	**7.056**	**7.061**	**7.061**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**6.201**	**6.727**	**7.026**	**7.056**	**7.061**	**7.061**

Verbonden partijen Programma 1 Veiligheid

Gemeenschappelijke regelingen
- Veiligheidsregio Brabant-Noord

Rechtspersonen
- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen
- Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 1 Veiligheid

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UVP) 2024
- Evenementenbeleidsregels Gemeente Maashorst
- Algemene Plaatselijke Verordening Maashorst

Verplichte BBV - indicatoren Programma 1 Veiligheid

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Verwijzing Halt
- Geweldsmisdrijven
- Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)
- Diefstallen uit woning
- Winkeldiefstallen

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Openbare orde en Veiligheid
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 2 Verkeer en vervoer

Dit programma gaat over wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer, om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten.
Daarvoor voeren wij beheer, onderhoud en/of reconstructies uit aan wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

In dit programma is ook opgenomen wat wij doen aan beleid, beheer, inrichting en onderhoud van alle parkeervoorzieningen in de gemeente.

2.1 Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer (inclusief voetgangers), vervoer (personen en goederen) en de aanleg en het onderhoud van de bijbehorende infrastructuur en openbare verlichting in de openbare ruimte.

Ontwikkelingen Verkeer en vervoer

De komende jaren verwachten wij een toename van verkeer. Dat betekent dat het steeds belangrijker wordt om andere vormen van vervoer aantrekkelijk te maken. Denk hierbij aan lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelvervoer.
We hebben verder te maken met een woningbouwopgave, de omgevingswet, stikstofproblematiek, hittestress en overig nieuw beleid uit andere beleidsvelden intern en extern. Deze zaken zullen invloed hebben op de planningen van de projecten. Projecten kunnen hierdoor vertraging oplopen. Hittestress en stikstofproblematiek zullen ook invloed hebben op de keuze van de toe te passen materialen en te gebruiken machines. Dit kan kostenverhogend zijn.

Wat willen we bereiken?

Goede bereikbaarheid van alle kernen

We willen zorgen dat alle kernen goed bereikbaar blijven. Daar waar mogelijk willen we de bereikbaarheid zelfs verbeteren voor met name voetgangers, fietsers en openbaar vervoer.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming)

Er vindt onderzoek plaats naar het verbeteren van de doorstroming op knooppunt Paalgraven. Ook hebben we overleg met Rijkswaterstaat, provincie en gemeenten langs de A50 over kleine infrastructurele maatrelen (KIM). In 2026 neemt Rijkswaterstaat maatregelen zodat de bus over de vluchtstrook kan bij file. Ook bekijken we oplossingen voor de doorstromingsproblematiek bij de op- en afritten bij Uden-noord en -zuid.

We werken aan een BRT-verbinding (snelle busverbinding) tussen Oss en Eindhoven.

De verbreding van de A50 tussen Paalgraven en Ewijk is door het Rijk on-hold gezet.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan door met de ruimtelijke studie N605

We doorlopen de ruimtelijke procedure (omgevingsplan).

Uitvoeringsprogramma

Nee

We onderzoeken nut en noodzaak van de doortrekking van de N605 richting de noordelijke rondweg

Als vervolg op de geplande omleg van de provinciale weg rondom Volkel via de Zeelandsedijk (N 605) onderzoeken we het doortrekken daarvan richting de noordelijke rondweg.
De basis voor deze nieuwe oostelijke rondweg is de ontwikkeling van Maashorst, hierbij is de uitbreiding van de bedrijventerreinen inbegrepen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan ontwikkelingen (met name woningbouw) die een probleem met de parkeeropgave hebben, helpen met alternatieven

We stellen nieuw parkeerbeleid vast waarin meer mogelijkheden gegeven worden om met de parkeeropgave om te gaan, bijvoorbeeld inzet van deelvervoer, afkoop van parkeereisen et cetera.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken

Regionaal is er een onderzoek uitgevoerd naar de bereikbaarheid van kleine kernen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn meegenomen in de aanbesteding van de nieuwe OV-concessie en bij het opstellen van de dorpenstrategie.

In 2026 start BravoFlex als aanvulling op het huidige OV. BravoFlex biedt de mogelijkheid om vanuit een kern waar bijvoorbeeld 's avonds of in het weekend geen regulier OV rijdt, een rit te reserveren naar een opstaphalte van regulier OV (en andersom).
We faciliteren de inzet van vrijwilligers als chauffeurs. Openbaar vervoer moet - zeker vanuit onze verantwoordelijkheid als uitvoerder van de WMO - beschikbaar en betaalbaar blijven. Ook steunen we initiatieven als de Muzemobiel.

In het nieuwe beleidsprogramma Mobiliteit (vastgesteld in 2025) is een visie op fijnmazige mobiliteit opgenomen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's en deelfietsen

We bespreken regionaal de mogelijkheden van innovatieve vervoerssystemen. Mogelijke plannen zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Mobiliteit (vaststelling 2025). Ook de nieuwe OV-concessie speelt hierin een belangrijke rol.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Verbetering van de verkeersveiligheid

Ieder slachtoffer in het verkeer is er één te veel. Daarom streven we naar nul verkeersslachtoffers. Vooral de kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers en voetgangers, willen we beschermen.
Daar waar mogelijk vermijden we de combinatie van zwaar landbouw- en vrachtverkeer met fietsers en

voetgangers. Ook gaan we voor meer verkeersveiligheid rondom scholen, op de routes naar scholen en naar sportverenigingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Onveilige verkeerssituaties pakken we aan

We verbeteren de fiets- en wandelpaden tussen - en in kernen en naar toeristische hotspots. Daarbij maken we gebruik van duurzame en innovatieve toepassingen in de aanleg en reconstructie van wegen en openbare verlichting.
We werken aan verkeersveiligheid rond scholen in een continu-proces met de scholen, de verkeersouders van de scholen en de gemeente. Verkeerseducatie, veiligheidsacties en pogingen tot gedragsverandering zijn voorbeelden van het creëren van een veilige schoolzone.
Met behulp van de risico-gestuurde aanpak uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) hebben we de risicovolle locaties en thema's binnen de gemeente in beeld. Daar waar nodig passen we de infrastructuur aan. Maar we zetten ook in op gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie. Verkeersonveiligheid wordt vaak veroorzaakt door het gedrag van verkeersdeelnemers.

We controleren de verlichting bij fietspaden. Het plaatsen van (extra) verlichting is alleen van toepassing binnen de bebouwde kom. Daarbuiten doen we dat alleen op kruisingen en bij bochten. In natuurgebieden wordt geen verlichting geplaatst.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

We willen dat mensen minder in de auto stappen, en meer gebruik maken van andere middelen voor vervoer, zoals de fiets en het openbaar vervoer

Minder autogebruik is beter voor het milieu. Fietsen en wandelen draagt daarnaast bij aan het verbeteren van gezondheid.

Wat gaan we ervoor doen?

We stellen nieuw parkeerbeleid op

Verwacht wordt dat het nieuwe parkeerbeleid iets gaat betekenen voor de parkeernormen en het aantal parkeerplaatsen voor auto’s en fietsen in het centrum.

Uitvoeringsprogramma

Ja

In het kader van de Mobiliteitsaanpak A50 corridor Eindhoven-Nijmegen, gaan we samen met de regio en provincie de mogelijkheden onderzoeken voor de inzet van een BRT (Bus Rapid Transit)

Hiermee willen we de openbaar vervoer verbindingen naar de grote steden om ons heen verbeteren. We gaan door met de regionale afstemming.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We stimuleren weggebruikers om de auto te laten staan en te kiezen voor andere vormen van vervoer

We moedigen wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van fietsroutes en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk. Het fietsnetwerk heeft bijbehorende faciliteiten als stallingen en laadvoorzieningen voor E-bikes.
In het centrum van Uden zijn al twee fietsenstallingen met toezicht (busstation en Mondriaanplein). Op beide locaties kan ook een E-bike worden opgeladen. Een onderzoek naar fiets parkeren heeft maatregelen opgeleverd die we meenemen in het uitvoeringsprogramma Mobiliteit.
Het laatste gedeelte van de snelfietsroutes F50 van Uden naar Veghel wordt uitgevoerd.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

We willen ons gemeentelijk weggennet handhaven op het huidige kwaliteitsniveau en de leefomgeving van onze inwoners verbeteren

De kwaliteit van het wegennet gaat door gebruik en leeftijd achteruit. Hierdoor vermindert ook de kwaliteit van de leefomgeving van onze inwoners. Door het huidige kwaliteitsniveau te handhaven en onderhoud uit te voeren als deze niet meer gehaald wordt, verbeteren we de leefomgeving van onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

We voeren tijdig onderhoud uit of voeren reconstructies uit

Als uit inspectie blijkt dat de kwaliteit van de wegen niet meer voldoet, zal er onderhoud uitgevoerd worden. Als een weg aan het einde van de levensduur is, zal de weg worden gereconstrueerd. Bij reconstructies wordt gekeken of de werkzaamheden in combinatie met andere disciplines, zoals riolering en openbaar groen, uitgevoerd kunnen worden. We streven naar een gebiedsgerichte aanpak met meerdere disciplines, zodat de gehele openbare ruimte opnieuw wordt ingericht met de minste overlast voor de inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

2.2 Parkeren

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling van beleid, beheer, inrichting en onderhoud van parkeervoorzieningen, zowel de openluchtterreinen als de parkeergarages in en rondom de centra en ziekenhuis Bernhoven (Uden). Ook handelen we parkeervergunningen, -abonnementen en -ontheffingen af. Het fietsparkeren behoort ook tot dit taakveld. En dan met name het beheer en onderhoud van de fietsenstallingen.

Ontwikkelingen Parkeren

Voor het centrum van Uden voorzien wij een veranderend gebruik van gebouwen en daarbij ook een verandering in de parkeervraag.

Wat willen we bereiken?

Geen parkeerproblemen voor fiets en auto

Nieuw parkeerbeleid moet de functieveranderingen mogelijk maken en tegelijkertijd de parkeervraag voor bezoekers van het centrum garanderen. We willen de bestaande parkeercapaciteit beter benutten in plaats van de beschikbare capaciteit verhogen.

Het parkeren van je fiets in het centrum van Uden mag geen problemen opleveren. Hiermee willen we het aantrekkelijk maken om met de fiets naar het centrum te komen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	**8.341**	**9.355**	**9.192**	**9.391**	**9.635**	**9.882**
2.2 Parkeren	**1.713**	**1.763**	**1.786**	**1.803**	**1.873**	**1.870**
Totaal Lasten	**10.054**	**11.118**	**10.978**	**11.194**	**11.509**	**11.751**
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	**1.601**	**1.600**	**1.368**	**1.370**	**1.373**	**1.377**
2.2 Parkeren	**32**	**31**	**31**	**31**	**31**	**31**
Totaal Baten	**1.632**	**1.630**	**1.399**	**1.401**	**1.404**	**1.408**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**8.422**	**9.488**	**9.579**	**9.793**	**10.104**	**10.343**
Stortingen in reserves	3.953	1.292	3.100	692	882	882
Onttrekkingen uit de reserves	4.105	1.817	3.418	956	1.222	1.240
Totaal mutaties reserves	**-152**	**-524**	**-318**	**-264**	**-340**	**-359**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**8.270**	**8.964**	**9.261**	**9.529**	**9.765**	**9.985**

Verbonden partijen Programma 2 Verkeer en vervoer

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 2 Verkeer en vervoer

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota:

- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan Maashorst 2023

Verplichte BBV - indicatoren Programma 2 Verkeer en vervoer

Programma 2 heeft geen verplichte BBV indicatoren. In bijlage BBV indicatoren is een totaal overzicht opgenomen van de verplichte BBV indicatoren.

Hieronder vind je een hyperlink naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Mobiliteit
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 3 Economie en toerisme

Dit programma is erop gericht het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit te realiseren werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en een evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. We werken daarom aan het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, aantrekkelijke centrumgebieden van de kernen en een sterke netwerkeconomie. Wij staan open voor ondernemers met nieuwe plannen en initiatieven.

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave en is verantwoordelijk voor duurzame voedselproductie en onderhoud en beheer van het landschap. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende (beleids)ruimte wordt gegeven om een transitie mogelijk te maken naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Ook verduurzaming van het buitengebied is een belangrijk thema. De samenwerkingen binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital zijn van belang voor de lokale en regionale economie. Gemeente Maashorst wil hierin nadrukkelijk participeren en meer samenwerken met de gemeenten in Noordoost Brabant.

Op het gebied van recreatie en toerisme sluiten we aan bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Met aandacht voor 'groen', 'duurzaam', 'innovatief', 'toeristisch' en 'actief'. We zijn in 2035 een aantrekkelijke, gastvrije en vitale regio. Onze inwoners en ondernemers profiteren van de toeristisch-recreatieve samenwerking omdat er aandacht is voor maatschappelijke doelstellingen en economische bestedingen.

3.1 Economische ontwikkeling

Dit programma gaat over de ontwikkelingen op gebied van economie in onze gemeente, waaronder het MKB, de bedrijventerreinen, de centrumgebieden en de agrarische sector.

Ontwikkelingen Economische ontwikkeling

De druk op bedrijfskavels is groot. De kavels op bestaande bedrijventerreinen zijn vrijwel allemaal verkocht. Ook in de regio is een tekort aan bedrijfskavels. Aandacht gaat ook uit naar de centrumvoorzieningen. De consument verandert, het bestedingsgedrag verandert en de behoefte aan meer reuring en vermaak neemt toe. Daarnaast neemt ook het belang van doelgericht bezoek toe.

De agrifood-sector staat voor een grote transitieopgave. De sector moet veranderen in een sector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare (gezondheids)risico’s voor mens en dier met zich meebrengt.

Wat willen we bereiken?

Een gezonde agrarische economie

Vanuit de gemeentelijke omgevingsvisie en de provinciale Aanpak Landelijk Gebied geven we vorm aan de transitie van het hele buitengebied. Als Maashorst faciliteren wij bij ontwikkelingen voor een vitale leefomgeving in het buitengebied. Dat doen we door het stimuleren van kringlooplandbouw samen met de ontwikkeling van extra natuur. Daarbij staan de inpasbaarheid, nieuwe verdienmodellen en oog voor mens dier en natuur, biodiversiteit bodem en water centraal.

We helpen agrarische ondernemers in onze gemeente actief bij de productie van duurzaam en gezond voedsel. Agrarisch ondernemerschap promoten we. We stimuleren initiatieven die de lokaal geproduceerde producten directer voor de bevolking beschikbaar maken. Ook bieden we ruimte aan alternatieve ondernemersvormen en verdienmodellen in de richting van circulaire of natuurinclusieve landbouw, akkerbouw (eiwit-transitie) of productie van bio-based bouwmaterialen.

Verder faciliteren we ondernemers in het buitengebied om de kansen te benutten die bijvoorbeeld ons toeristisch/recreatief potentieel, de energietransitie of woonopgaven bieden. Daarbij houden we rekening met de gebiedskwaliteiten. Voor gemeentelijke gronden formuleren we randvoorwaarden om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen.

Wat gaan we ervoor doen?

Agrotoerisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang worden gepromoot

De Omgevingsvisie biedt kansen voor agrotoerisme, zorgboerderijen en andere (kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen, afhankelijk van de locatie. We stimuleren nieuwe verdienmodellen die passen bij de ontwikkelingen in het landelijk gebied. We gaan het gesprek aan met agrarische ondernemers over alternatieven voor en nevenactiviteiten bij landbouw.

Uitvoeringsprogramma

Nee

In samenwerking met andere partners in de agrarische sector zijn we in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming

De landbouw is in Maashorst een belangrijke economische sector. Het is daarmee ook een belangrijke speler in de transitie van het landelijk gebied. Die transitie is een van de ambities die we benoemen in de omgevingsvisie van de gemeente Maashorst. Het accent ligt daarbij op kringlooplandbouw, van natuurinclusief tot hoogproductief. Hoe dat eruit komt te zien is een zoektocht en kan, in verband met de verschillende opgaves en fysieke condities ter plaatse (zoals bodemsoort en beschikbaarheid van water), verschillen per gebied.

Wij zijn in gesprek met agrarische ondernemers, agrarische organisaties en brancheverenigingen om de mogelijkheden van doorontwikkeling /omschakeling naar vormen van kringlooplandbouw te bespreken die passen bij de ondernemers en de ontwikkelingsrichtingen en -doelen van een gebied.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We werken mee aan "AgroNatuurWonen Experimenten" als alternatief financieringsmodel voor agrariërs en natuurontwikkeling.

Het concept AgroNatuurWonen experimenten is vastgesteld. Hiermee willen we initiatieven die voldoende bijdragen aan onze ambities laten realiseren aan de hand van randvoorwaarden en succescriteria. Namens Maashorst is een projectleider aangesteld. We gaan in samenwerking met initiatiefnemers, overheden en andere belanghebbenden aan de slag met het verder invulling geven aan AgroNatuurWonen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een krachtig MKB

We koesteren de kracht van het aanwezige MKB en blijven de kansen benutten die onze ligging biedt in het hart van de driehoek Nijmegen, Eindhoven en ‘s-Hertogenbosch. We blijven ons inzetten om het ondernemerschap in de gemeente te faciliteren en stimuleren. We brengen eventuele bottlenecks voor het lokale ondernemerschap in kaart en werken aan de verbetering hiervan. Daarnaast verkennen we potentiële fieldlabs voor innovatie in kansrijke economische groeisectoren.

Wat gaan we ervoor doen?

Boegbeelden uit het lokale bedrijfsleven zetten Maashorst beter op de kaart

Met het bedrijfsleven bespreken we de mogelijkheden om ons te profileren binnen Agrifood Capital. We dragen lokale ondernemers aan om deel te nemen aan regionale ondernemerstafels.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Eventuele knelpunten voor het lokale ondernemerschap in kaart brengen en werken aan de verbetering hiervan

We werken op een breed scala aan economische thema's samen met het lokale bedrijfsleven. We ondersteunen de ontwikkeling van Ondernemend Maashorst (samenwerking tussen verschillende ondernemersverenigingen in de kernen) om met hen algemene economische thema's en bottlenecks te bespreken en aan te pakken. Daarnaast bespreken we met de lokale ondernemersverenigingen de bottlenecks in de kernen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Periodiek netwerksessies organiseren

We voeren bestuurlijke overleggen met de ondernemersverenigingen van de kernen, ondersteunen de samenwerking tussen de verenigingen en bezoeken netwerksessies georganiseerd door het bedrijfsleven.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verkennen of satellietopleidingen bij grote bedrijven mogelijk zijn en de satellietopleiding bij Bernhoven continueren

Samen met Campus Uden, Ondernemend Maashorst en onderwijsinstellingen (waaronder Koning Willem 1 College, Avans Hogeschool, HAN, en Udens College), werken we aan het opstellen van de onderwijs- en arbeidsmarktagenda. Onderdeel hiervan is de zorgalliantie. Daarnaast werken ondernemers samen in de Maashorst Academy op het gebied van (bij)scholing van personeel (leven lang leren).

Uitvoeringsprogramma

Ja

Verkennen potentiële fieldlabs

We werken samen met de provincie, RNOB, Campus Uden, onderwijsinstellingen en bedrijven aan de ontwikkeling van de Sociale Innovatie Campus. Hierin worden fieldlabs ontwikkeld. Daarnaast ondersteunen we Agro Proeftuin Noordoost-Brabant waarin ondernemers de ruimte krijgen om te experimenteren met innovaties in de kringlooplandbouw.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Bedrijvigheid in de kernen

Elke kern heeft voldoende bedrijvigheid om de huidige inwoners te faciliteren. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid. We streven naar voldoende differentiatie tussen de verschillende kernen.
Basisvoorzieningen behouden we in alle kernen. En natuurlijk moet elke kern kunnen voorzien in de mogelijkheid voor wonen met werken.
Startende lokale bedrijven en ZZP-ers voelen zich door Maashorst gestimuleerd en gefaciliteerd.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen startende ondernemers op verschillende manieren

We verstrekken subsidie aan startersloket Maashorst Vliegende Start (nieuwe naam voor Misfits) voor de ondersteuning van startende ondernemers in Maashorst. In de regio Noordoost-Brabant (RNOB) werken we aan de ontwikkeling van een startup en scale-up ecosysteem om de economische kracht van de regio te versterken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

De mogelijkheden om leegstand te voorkomen zijn onderzocht en ingevoerd

We werken in Uden Centrum Management (UCM) samen met de ondernemers en de vastgoedsector in de taskforce leegstand. Daarnaast werken we aan de transformatie van de centrumrand in het gebied Kastanjeweg-Oost.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen

Het netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen willen we versterken door nóg vaker en intensiever samen op te trekken. De prettige relatie en interactie die we als gemeente al hebben met ondernemers en onderwijsinstellingen willen we behouden en verder versterken.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen sociaal maatschappelijk ondernemen

We voeren gesprekken met ondernemers over de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO). We geven vouchers uit om ondernemers te stimuleren een PSO-certificering te behalen en daarmee te stijgen op de prestatieladder.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We promoten 'Koop lokaal'

Om de centrumgebieden van Schaijk, Reek, Zeeland, Volkel en Odiliapeel te versterken en aantrekkelijker te maken, verstrekken we subsidie aan de ondernemersverenigingen voor de sfeeraankleding. We verstrekken subsidie aan de centrumondernemers in Uden voor promotionele activiteiten.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We realiseren vormen van hybride werken en leren

We ondersteunen vormen van hybride leren en werken door samenwerking in de triple helix (samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid). Op basis van de subsidieregeling Hybride leer- en werkomgeving gemeente Maashorst verstrekken we subsidie aan Campus Uden. Daarnaast werken we met de partners in de triple helix aan het Regiodeal project Hybride leren Zorg en Welzijn Maashorst.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We werken aan de uitvoering van de Centrumvisie Uden om het centrum aantrekkelijker te maken

We werken aan de uitvoering van de Centrumvisie o.a. door vergroening, aanpassingen aan de openbare ruimte, herinrichting van de Sacramentsweg/Galerij/hoek Mondriaanplein, aanpak leegstand en transformatie centrumrand. We werken samen met UCM (Uden Centrum Management) om de aantrekkingskracht van het centrum te versterken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We werken mee als ondernemers Bedrijven Investeringszone (BIZ) aanvragen

We werken mee als ondernemers om de oprichting van een BIZ vragen. In het centrum van Uden heffen we reclamebelasting. De ondernemersvereniging Uden Centrum Ondernemers (UCO) ontvangt subsidie (gebaseerd op de opbrengst van de reclamebelasting) voor activiteiten op gebied van promotie.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede bedrijventerreinen

Er is vrijwel geen aanbod meer aan bedrijfskavels op de bedrijventerreinen. We zoeken naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden voor alle kernen. De nadruk ligt daarbij op de behoefte van MKB-bedrijven. Bestaande MKB-bedrijven die willen doorgroeien, moeten we immers maximaal kunnen faciliteren.

We zetten ons extra in voor innovatieve bedrijven en bedrijven met een lokale binding. Bijvoorbeeld bedrijven met veel personeel uit onze gemeente of met onze gemeente als afzetmarkt. Nieuwe bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals logistieke bedrijven en zware industrie, verwijzen we graag door naar de daarvoor aangewezen regionale bedrijventerreinen.

Om te voorkomen dat bedrijventerreinen en de centra in de kernen in verval raken, monitoren we de leegstand. In overleg met de ondernemersverenigingen gaan we de mogelijkheid onderzoeken om eigenaren te stimuleren leegstaande panden te vullen en leegstand te voorkomen.

De kwaliteit van particuliere bedrijven in hun omgeving verdient ook aandacht. We streven naar kwalitatief hoogwaardige en duurzame bedrijventerreinen, waarbij de uitstraling van panden en hun omgeving een belangrijke rol speelt. Waar nodig zetten we in op transitie van bedrijventerreinen.

Wat gaan we ervoor doen?

De ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is onderzocht en de locaties zijn bekend. De nieuwe bedrijventerreinen zijn in ontwikkeling

We werken aan de ontwikkeling van de nieuwe terreinen Hoogveld-Zuid in Uden, Voederheil (Voederheil II fase 2 en Voederheil-West) in Zeeland, Reek-Zuid en Vluchtoordweg in Uden. Verder onderzoek naar nieuwe locaties is afhankelijk van de prioritering en de beschikbaarheid van capaciteit en budget. Op de bestaande bedrijventerreinen werken we in het parkmanagement samen met Stichting Beheer Bedrijventerreinen Maashorst (SBBM). Daarnaast werken we in Regio Noordoost-Brabant aan het project Energyhubs op bedrijventerreinen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Het toekomstige omgevingsplan wordt flexibel ingericht, waardoor het relatief eenvoudig is om bedrijfsverzamelgebouwen te realiseren

In de omgevingsvisie is opgenomen dat we de ontwikkeling van bedrijfsverzamelgebouwen stimuleren. Dit werken we verder uit in beleidsprogramma's en het omgevingsplan.

Uitvoeringsprogramma

Ja

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld gaat over de grondexploitatie voor bedrijventerreinen (woningbouwprojecten staan beschreven onder programma 8.2 Grondexploitatie). Bij de grondexploitatie (afgekort grex) gaat het om een proces waarbij de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling maken we een begroting (grondexploitatie), met alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst. Hierbij houden we rekening met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over

meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Het Grondbedrijf van de gemeente Maashorst heeft per 1 januari 2026 één in voorbereiding en drie actieve grondexploitaties voor bedrijventerreinen. De fase van de ontwikkeling en de samenstelling van de bedrijventerreinen is per locatie verschillend. De voortgang van de gemeentelijke ontwikkellocaties lichten we jaarlijks tweemaal aan de gemeenteraad toe: in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.

Wat willen we bereiken?

We willen (groei)ruimte bieden aan het bedrijfsleven en een gunstig vestigingsklimaat creëren voor bestaande en nieuwe ondernemers

We werken aan de ontwikkeling van de nieuwe bedrijventerreinen Hoogveld-Zuid in Uden, Voederheil (Voederheil II fase 2 en Voederheil-West) in Zeeland, Reek-Zuid en Vluchtoordweg in Uden. Daarnaast zoeken we naar uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen. De nadruk ligt daarbij op de behoefte van MKB-bedrijven. Bestaande MKB-bedrijven die willen doorgroeien, willen we immers maximaal faciliteren.

We zetten ons extra in voor innovatieve bedrijven en bedrijven met een lokale binding. Bijvoorbeeld bedrijven met veel personeel uit onze gemeente of met onze gemeente als afzetmarkt. Nieuwe bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals logistieke bedrijven en zware industrie, verwijzen we graag door naar de daarvoor aangewezen regionale bedrijventerreinen.

Wat gaan we ervoor doen?

We ontwikkelen bedrijventerrein Hoogveld-Zuid

We werken aan het bouwrijp maken van het gebied en maken een start met de verkoop van de bedrijfskavels.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We gaan bedrijventerrein Voederheil uitbreiden

Als het bestemmingsplan onherroepelijk is (afhankelijk van het verloop van de planologische procedure), starten we met het bouwrijp maken en de verkoop van kavels. Daarnaast ronden we de herinrichting van de weg Voederheil af.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We ontwikkelen bedrijfskavels in Reek-Zuid

De bedrijfskavel en een deel van de woon-werkkavels zijn verkocht. Het restant is beschikbaar voor verkoop. We starten de uitvoering van het woonrijp maken van het gebied. We bereiden de planvorming van de zuidkant van de entree voor.

Uitvoeringsprogramma

Ja

3.3 Economische promotie

Dit programma gaat over activiteiten die gericht zijn op het ‘op de kaart zetten’ van Maashorst, zoals promotie en branding (gericht op het aantrekken van bedrijvigheid, bezoekers en werknemers), evenementen en investeren in regionale en landelijke kennis- en relatienetwerken.

Ontwikkelingen Economische promotie

Maashorst investeert in een positief vestigingsklimaat voor bedrijven die aansluiten bij de ambities van de gemeente. Daarbij zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Aandacht is er voor groen, duurzaam, innovatief, toeristisch en actief. Ondernemers zijn van harte welkom om een bijdrage te leveren aan het realiseren van onze ambities.

Wat willen we bereiken?

Branding - Maashorst op de kaart

2026 staat in het teken van activatie op het gebied van marketingcommunicatie(campagnes) richting onze inwoners, bezoekers (regionaal en nationaal) en ondernemers. Met als doel inwoners trots te maken en hen vaker te verleiden vrijetijd in de eigen streek te besteden, bezoekers te trekken en hun verblijf kwalitatief in te vullen en ondernemers helpen en motiveren samenwerkingen op te zetten op het gebied van arrangementen en winacties.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan samen met externe partners bouwen aan de naamsbekendheid en vindbaarheid van Explore Maashorst door zoveel mogelijk exposure te generen, zowel online als offline.

Explore Maashorst is het online platform waarmee we Maashorst op de kaart zetten bij onze inwoners en bezoekers als ‘Streek om te zijn’.

Het platform zet het complete aanbod van natuur en vrijetijd in de etalage met als doel:

- inwoners trots te maken;
- toeristen en dagjesmensen te verleiden tot een kwalitatief bezoek aan onze streek;
- ondernemers te helpen hun locatie of activiteit onder de aandacht te brengen bij de doelgroep.

Om de naamsbekendheid en de bezoekersaantallen van en naar de website en onze streek te vergroten, zetten we in op (online)marketingactivatie-campagnes.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Maashorst is de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant

Maashorst profileert zich als een toeristisch recreatieve gemeente. Natuurgebied De Maashorst ontwikkelt zich tot het aantrekkelijkste natuurgebied van Noord-Brabant. Vrijetijdsondernemers voelen de ruimte om de huidige kernkwaliteiten van het natuurgebied te versterken. Dit is in lijn met de visie op het natuurgebied. De kern Uden is en blijft het toonaangevende winkelcentrum voor de directe omgeving en regio door uitvoering van de Centrumvisie en transformatie van delen aan de rand van het centrum. Detailhandel en horeca zijn onlosmakelijk verbonden met een goede centrumfunctie en horen in alle kernen thuis.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen de verdere groei van het toerisme in onze gemeente en zetten ons daarom mét ondernemers in voor profilering en gebiedsmarketing

In 2040 is Maashorst een bekende en veel bezochte toeristische gemeente. Uniek om zijn natuur, cultuurhistorie, Brabantse gastvrijheid en veelzijdige recreatieve aanbod. We zorgen daar samen met de recreatieve sector, inwoners, ondernemers en organisaties voor. Elk jaar stellen we samen met belanghebbenden een uitvoeringsprogramma op. Voor 2026 zijn de highlights:

- De verbinding van recreatie en toerisme met cultuur, natuur en landschap versterken die bijdragen aan de lokale economie, werkgelegenheid en leefbaarheid.
- Een sterke marketingorganisatie die de toeristische netwerken versterkt door samenwerking, marketing en kennis te bundelen.
- Samen met marketingorganisaties, ondernemers, BrabantPartners en NOB gemeenten de onderlinge samenwerking versterken voor profilering van Maashorst en de regio.
- Het monitoren en inzichtelijk maken van de bezoekersstromen (herkomst), zowel lokaal als regionaal.

We stimuleren nieuwe recreatieve ontwikkelingen van ondernemers, zodat ze kunnen investeren in hun onderneming. Daardoor verblijven toeristen langer in Maashorst en besteden ze meer. De geïnde toeristenbelasting komt ten gunste van onze inwoners, bezoekers en ondernemers.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in onderstaande cijfers opgenomen. Voor 2026 betreft het 4,1 miljoen aan begrote lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	**1.510**	**1.739**	**1.784**	**1.784**	**1.784**	**1.784**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**46**	**42**	**44**	**44**	**45**	**46**
3.3 Economische promotie	**1.244**	**1.404**	**1.273**	**1.094**	**1.095**	**1.095**
Totaal Lasten	**2.800**	**3.185**	**3.101**	**2.922**	**2.924**	**2.925**
Baten						
3.1 Economische ontwikkeling	**261**	**328**	**336**	**336**	**336**	**336**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**99**	**573**	**3.735**	**2.692**	**376**	**199**
3.3 Economische promotie	**875**	**1.021**	**1.137**	**1.043**	**1.129**	**1.209**
Totaal Baten	**1.235**	**1.922**	**5.207**	**4.071**	**1.841**	**1.744**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**1.565**	**1.263**	**-2.107**	**-1.149**	**1.083**	**1.181**
Stortingen in reserves	311	573	3.867	2.763	376	199
Onttrekkingen uit de reserves	443	259	178	117	47	48
Totaal mutaties reserves	**-131**	**315**	**3.689**	**2.646**	**329**	**152**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**1.434**	**1.578**	**1.583**	**1.498**	**1.412**	**1.332**

Verbonden partijen Programma 3 Economie en toerisme

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 3 Economie en toerisme

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Centrumvisie gemeente Uden
- Noordoost Brabant, Detailhandelsvisie

Verplichte BBV - indicatoren Programma 3 Economie en toerisme

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Functiemenging
- Vestigingen (van bedrijven)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Bedrijvigheid en economie
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 4 Onderwijs

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals peuteropvang en voorschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid, passend onderwijs, bewegingsonderwijs, leerlingenvervoer, leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en volwasseneducatie. Verder heeft de gemeente een taak in het voor iedereen toegankelijk maken en houden van het onderwijs. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

4.1 Onderwijs algemeen

Onderwijs is een vitale pijler in een samenleving die sterk in beweging is. Scholen en integrale kindcentra zijn van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van kinderen. Het zijn onderwijsinstellingen waar kennis en vaardigheden worden overgedragen en waar kinderen zich sociaal en emotioneel kunnen ontplooien.

Het gaat om een belangrijke plaats waar kinderen een groot deel van hun tijd doorbrengen, net als binnen de peuter- en kinderopvang. Er liggen gezamenlijke uitdagingen als het gaat om passend onderwijs en het voorkomen van segregatie en stimuleren van integratie. Belangrijke ontwikkelingen worden besproken in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In programma 3 en 6 vermelden we hoe we de inburgering en scholing voor onze nieuwe Nederlanders vormgeven en hoe scholing wordt ingezet bij de weg of terugkeer naar werk.

Voor het handhaven van het recht op onderwijs, is er de leerplichtwet en de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Voor de toegang tot het speciaal onderwijs, faciliteren we het leerlingenvervoer voor die leerlingen die dat nodig hebben.

De taken op het gebied van onderwijs vinden hun wettelijke basis in onderstaande landelijke regelgeving:
- Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE)
- Wet Kinderopvang (WKO)
- Wet op het Primair Onderwijs (WPO)
- Wet op het voortgezet onderwijs 2020
- Wet Passend onderwijs
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB)
- Leerplichtwet, en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

Ontwikkelingen Onderwijs algemeen

In een snel veranderende samenleving is het van belang dat inwoners zich een leven lang kunnen blijven ontwikkelen. De verwachting is dat het beroep op het lerend vermogen van onze inwoners in de toekomst alleen nog maar zal toenemen, doordat de samenleving ook steeds complexer wordt. Omdat we het van belang vinden dat iedereen mee kan doen, dragen we als gemeente bij aan de voorwaarden die nodig zijn om tot leren te kunnen komen.

Maashorst wil zich profileren als aantrekkelijk vestigingsgebied voor onder meer jonge gezinnen en wil de jeugd behouden voor de huidige (krappe) arbeidsmarkt. Het kwalitatief hoge aanbod van de huidige voorzieningen, helpt bij het realiseren van deze ambitie. Daarnaast kan een nadere samenwerking of locatie voor voortgezet en/of vervolgonderwijs een bepalende rol spelen in de keuze voor definitieve vestiging van gezinnen met kinderen. Net als de mogelijkheid die een nauwere samenwerking tussen gemeente, voortgezet en vervolgonderwijs met het MKB kan bieden voor het behoud of aantrekken van jongeren voor Maashorst.

Een leven lang leren doen we binnen en buiten de school (en schooltijden). De school als fysiek gebouw is in de afgelopen jaren meer geworden dan alleen een plek om formeel te leren. Het is ook een gebouw waarin wordt samengewerkt en organisaties uit het gebied/de wijk samengekomen . Juist vanwege die verschillende didactische en maatschappelijke functies, is passende huisvesting van groot belang.

Het vormgeven van onderwijshuisvesting nu en in de toekomst, is geen makkelijke opgave. Factoren als de gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbestuur voor de bouw, het onderhoud, de toename van partners en soorten gebruik in een Integraal Kindcentrum en stijgende bouwkosten spelen hierin een rol. Het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) is een ambitiedocument dat hierbij een richting geeft .

Met ons onderwijs willen we in Maashorst bereiken dat inwoners zich maximaal kunnen ontplooien, zelfstandig een inkomen kunnen verwerven en zelfredzaam zijn. Per onderdeel is dit uitgewerkt naar middel en doelen. De doelen worden eerst kort toegelicht en daarna gevolgd door wat gaan we ervoor doen

Wat willen we bereiken?

Realiseren regiodeal voor Hybride leren en werken

Het ontvangen budget vanuit de regiodeal gaan we inzetten om vraagstukken in de zorg te onderzoeken en op te pakken in modulair en praktijkgericht onderwijs, in samenwerking met zorg- en welzijnsinstellingen en onderwijsinstellingen (onder andere de HAN).

Wat gaan we ervoor doen?

Basisvaardigheden van inwoners vergroten

We willen de basisvaardigheden (Nederlands spreken, lezen en schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) van inwoners vergroten. Nog steeds te veel mensen hebben moeite met deze vaardigheden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Het aanbod basisvaardigheden meer bekend maken en uitbreiden

We gaan het aanbod basisvaardigheden meer onder de aandacht brengen en het aanbod uitbreiden naar meer vindplaatsen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een goede start voor elk kind

Dit begint met het aanbod van voorschoolse educatie (VE) en peuteropvang. VE-indicaties worden in alle gevallen doorgeleid naar een passende locatie met VE-aanbod. Dit aanbod moet vloeiend overlopen in het basisonderwijs. Wij investeren nadrukkelijk in de doorgaande (leer)lijn.

Waar nodig, zorgen we aanvullend op het schoolaanbod voor versterking van de omgeving van kinderen met leerachterstanden. Met als doel dat iedereen aan het einde van de basisschool de overstap moet kunnen maken naar het voortgezet onderwijs om eigen talenten verder te ontwikkelen.

Ook willen we dat op scholen aandacht wordt besteed aan omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen. Hierbij zien wij een rol onder meer voor de preventiewerkers jeugd, de aansluitfunctionarissen van de GGD en/of jongerenwerkers op scholen.

Wat gaan we ervoor doen?

Monitoren doelgroep

We hebben in beeld hoeveel kinderen gebruik maken van een voorschoolse voorziening en welke doelgroep we nog niet bereiken. Hiervoor maken we gebruik van de VE indicaties van de GGD, met als doel een 100% bereik van het aantal VE peuters in 2026.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Evalueren van het beleidskader Kind-Kans 2023-2026

De notitie 'Kind en Kans Maashorst' (onderwijsachterstandenbeleid) wordt in 2026 geëvalueerd en op basis daarvan wordt het beleid herijkt voor de nieuwe onderwijsachterstandenbeleidsperiode 2027 tot en met 2030. De uitkomsten van de VVE-monitor worden gebruikt bij het herijken van het beleidskader. De monitor heeft de kwaliteit en effectiviteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie gemeten.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Gelijke kansen voor iedereen bevorderen

Samen met de schoolbesturen, kinderopvang en andere netwerkpartners (zoals bijv. GGD) wordt met de Lokale Educatieve Agenda (LEA) een gezamenlijke koers uitgezet die bijdraagt aan de optimale ontwikkeling van alle kinderen en jongeren in de gemeente Maashorst. Zodat elk kind gelijke kansen krijgt om zich te ontwikkelen, van peuter tot jongvolwassene, ongeacht achtergrond of thuissituatie. De samenwerkende partijen zetten vanuit een gemeenschappelijke visie en ambitie in op goed onderwijs en gelijke kansen en hebben inzicht in de lokale opgaven en kansen en de samenwerking is gestructureerd en versterkt.

Wat gaan we ervoor doen?

In samenwerking met betrokken partners een strategische LEA agenda opstellen en hier uitvoering aan geven

In samenwerking met betrokken partners een strategische LEA agenda stellen en hier uitvoering aangeven.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken

We dragen bij aan onze ambitie van Maashorst als aantrekkelijk vestigingsgebied. Dit doen we door te zorgen dat het onderwijs aansluit op de vragen van de arbeidsmarkt en de arbeidsmarkt mede zorgdraagt voor opleiding, stage en arbeidsperspectief. Samen met onze partners willen we een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven realiseren en het opleidingsaanbod verbreden.

Wat gaan we ervoor doen?

Subsidies gericht inzetten

We subsidiëren de organisaties Campus Uden en Maashorst Academy. Deze organisaties stimuleren de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het doel hiervan is om het lerend en ontwikkelend vermogen van bedrijven te stimuleren en daarnaast om inwoners (waaronder jongeren) de gelegenheid te bieden te leren in een hybride leer/werkomgeving.

Uitvoeringsprogramma

Nee

4.2 Onderwijshuisvesting

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van huisvesting voor basis- en voorgezet onderwijs. Onderdeel hiervan is het borgen van voorzieningen voor bewegingsonderwijs:

- nieuwbouw van schoolgebouwen;
- uitbreiding van bestaande schoolgebouwen;
- opstellen programma onderwijshuisvesting;
- vandalismebestrijding.

Ontwikkelingen Onderwijshuisvesting

In de gemeente Maashorst willen wij thuisnabij basisonderwijs en kinderopvang in alle wijken en kernen hebben en behouden. Een van de uitgangspunten is om een doorlopende leerlijn te creëren voor de kinderen van o tot 12 jaar. Hiermee leveren we een bijdrage aan de kwaliteit van het voorzieningenniveau in elke wijk of (dorps)kern. Een van de uitgangspunten is onze ambitie om meer arbeidspotentieel (jonge gezinnen en jongeren) in onze gemeente en de regio te behouden en aan te trekken.

In 2024 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024-2039 onderwijs opgesteld en als richtinggevend ambitiedocument vastgesteld. De aanbevelingen die hierin in het staan opgenomen worden in de nieuwe verordening onderwijshuisvesting meegenomen.

Naar verwachting treedt de 'Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting' in werking per januari 2026. Deze wet moet de verdeling van verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen verhelderen en de samenwerking verbeteren. De insteek van de wet is een meer planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting. Dit zal naar verwachting leiden tot een hogere effectiviteit en dus betere kwaliteit van onderwijshuisvesting.

Met het Udens College vinden er verkennende gesprekken plaats om de mogelijkheden te onderzoeken om het vrije school (Waldorf) onderwijs uit te breiden naar 18 jaar.

Wat willen we bereiken?

Voorzien in goede onderwijshuisvesting

We willen goede en eigentijdse onderwijshuisvesting voor het primair-, speciaal- en voorgezet onderwijs in de gemeente Maashorst. Een goed schoolgebouw bestaande uit goede onderwijsruimten en ruimten die flexibel in kunnen worden gezet is een belangrijke randvoorwaarde voor het verzorgen van goed onderwijs. Het schoolgebouw is of kan een voorziening zijn die door maatschappelijke organisaties worden gebruikt die een relatie hebben met het jonge kind zoals kinderopvang, dit noemen we een Integraal Kindcentrum.

Vanuit de wet bouwt de gemeente alleen voor het onderwijs, maar de landelijke tendens is dat er steeds meer gebouwd wordt met of vóór organisaties, die direct of indirect betrokken zijn bij het onderwijs.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren IHP

We werken planmatig en gefaseerd aan het verbeteren van onze onderwijsgebouwen, op basis van een Integraal Huisvestingsplan. Bij nieuwe schoolgebouwen wordt gestreefd naar een maximale bijdrage aan de verduurzamingsopgave. De gemeente is vanuit wet- en regelgeving verantwoordelijk voor de bekostiging van Bijna Energie Neutrale Gebouwen. De ambitie uitgesproken om bij vervangende nieuwbouw van scholen zoveel mogelijk te voldoen aan Energie Neutrale Gebouwen, de schoolbesturen dragen hier financieel aan bij. Voor ieder project wordt onderzocht of ENG haalbaar is. Ook willen we in alle wijken en (dorps)kernen goed bereikbaar basisonderwijs en kinderopvang behouden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verhuurbeleid onderwijsgebouwen

Uitvoering geven aan het verhuurbeleid voor onderwijsgebouwen. Het verhuurbeleid beoogt een duurzame, rechtvaardige en efficiënte inrichting van onderwijsgebouwen, waarbij kinderopvang en onderwijs nauw samenwerken, publieke middelen doelmatig worden ingezet en transparantie en gelijkwaardigheid centraal staan.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**3.167**	**4.573**	**3.513**	**3.513**	**3.513**	**3.513**
4.2 Onderwijshuisvesting	**2.741**	**3.292**	**3.161**	**3.256**	**3.217**	**3.184**
Totaal Lasten	**5.908**	**7.865**	**6.674**	**6.769**	**6.730**	**6.697**
Baten						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**1.252**	**2.382**	**1.284**	**1.284**	**1.284**	**1.284**
4.2 Onderwijshuisvesting	**162**	**354**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**1.414**	**2.736**	**1.284**	**1.284**	**1.284**	**1.284**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.494**	**5.130**	**5.390**	**5.485**	**5.446**	**5.413**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	308	278	186	186	186	186
Totaal mutaties reserves	**-308**	**-278**	**-186**	**-186**	**-186**	**-186**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.186**	**4.852**	**5.204**	**5.299**	**5.260**	**5.227**

Verbonden partijen Programma 4 Onderwijs

Gemeenschappelijke regelingen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 4 Onderwijs

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2039
- Kind en Kans Maashorst 2023 - 2026
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Maashorst
- Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang gemeente Maashorst 2022

Verplichte BBV - indicatoren Programma 4 Onderwijs

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Voortijdig schoolverlaters totaal (VO MBO)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Onderwijs
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Het programma Sport, cultuur, recreatie en natuur gaat over besteding van vrije tijd. Deze activiteiten dragen bij aan de vitaliteit van onze inwoners en zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Daarnaast wordt in dit programma specifiek aandacht besteed aan monumenten- en welstandstoezicht en aan natuurgebied De Maashorst. Per taakveld worden de onderwerpen uitgewerkt.

Sportbeleid en sportaccommodaties

Wij vinden het belangrijk dat inwoners kunnen sporten. Sporten biedt ontspanning, is gezond en versterkt de sociale samenhang. Het draagt bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners. Sporten kan ook het meedoen in de samenleving bevorderen.

5.1 Sportbeleid en- activering

Tot het taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om amateursport te faciliteren en stimuleren:

- Sport in de buurt en combinatiefuncties;
- Ondersteunen van organisaties die zich met sport bezighouden;
- Ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening.

Ontwikkelingen Sportbeleid en- activering

Sporten heeft een positief effect op de fysieke als mentale gezondheid van inwoners. We zien dat de trends dat meer mensen kampen met de effecten van een ongezonde leefstijl en de toename van (jonge) inwoners die mentale problemen ervaren, doorzetten. Nader onderzoek toont aan dat sport een directe (positieve) invloed heeft op het gevoel van welzijn. Met name mensen met neerslachtige en eenzame gevoelens kunnen bij sporten veel baat hebben. Ook bevordert sport de sociale cohesie. Daarnaast levert een goed en gevarieerd aanbod een directe bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving en hiermee aan het zijn van een aantrekkelijke gemeente om in te verblijven.

Omdat we het belangrijk vinden dat iedereen mee moet kunnen doen, zorgen we voor goede voorwaarden zodat iedereen kan sporten. Bewegen van jongeren is hierbij essentieel, ook met het oog op preventieve gezondheid en om vitaal ouder te kunnen worden. Jong geleerd is oud gedaan. We werken specifieke opgaven uit in het sportbeleid en aanpalend beleid zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord, Integraal Zorgakkoord en de Sportakkoorden.

Wat willen we bereiken?

Iedereen moet mee kunnen doen (sporten en bewegen)

Een toegankelijke en laag drempelig sport- en beweegaanbod waarin iedereen die mee wil doen mee kan doen.
Een breed sport- en beweegaanbod voor alle inwoners.

Sociaal veilig sport- en beweegaanbod.
Alle inwoners kunnen veilig en met plezier sporten en bewegen bij het sportaanbod in Maashorst.

Vitale sport- en beweegaanbieders
Het faciliteren en ondersteunen van sport- en beweegaanbieders bij hun sport- en beweegaanbod.

Kinderen en jongeren die vaardig zijn in bewegen.
Het stimuleren van aanbod en voorzieningen voor kinderen en jongeren om vaardig en veelzijdig te sporten en bewegen.

Ruimte voor sport- en bewegen
Een toekomstbestendige sportinfrastructuur doe uitnodigend en toegankelijk voor iedereen.

Wat gaan we ervoor doen?

Breedtesport en inclusie in de sport faciliteren

Als gemeente gaan we sport- en beweegaanbieders ondersteunen en faciliteren door de inzet van de verenigingsondersteuner. Deze gaat o.a. aan de slag met het organiseren van sportcafés en gezamenlijke overleggen per type sport georganiseerd.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Faciliteiten op orde houden

We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door waar nodig te kijken naar gecombineerd gebruik van faciliteiten. We blijven de sportaanbieders ondersteunen met de inzet van een verenigingsondersteuner om passend aanbod te realiseren voor onze inwoners.

In 2026 gaan we aan de slag met de implementatie van het nieuwe gemeente brede accommodatiebeleid voor de binnen- en buitensport.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Aandacht voor doelgroepen in sport- en beweegvoorzieningen

We blijven continu stimuleren en monitoren dat iedereen kan bewegen door in te zetten op programma's, zoals Uniek Sporten (inwoners met een beperking), Sjors Sportief (jeugd), Max Vitaal (ouderen) en het Volwassenenfonds (betaalbaarheid). Er zijn combinatiefuncties in de wijk actief om voorzieningen op te zetten en aan te bieden voor aandachtsdoelgroepen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We ondersteunen kinderen en jongeren bij het vaardig worden in bewegen

In 2026 ontwikkelen we een werkwijze met betrekking tot de herpositionering van de combinatiefuncties om de verbinding tussen scholen en de wijk te blijven borgen, waarmee kinderen en jongeren vaardig worden in bewegen. Deze werkwijze zal een uitwerking krijgen in de Brede Regeling Combinatiefuncties.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We leggen verbindingen tussen het brede sport- en beweegveld

In 2026 gaan we door met we het leggen van verbindingen in het brede werkveld tussen verschillende organisaties en het integraal samenwerken tussen verschillende beleidsterreinen op het gebied van gezondheid en GALA.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.2 Sportaccommodaties

Tot dit taakveld behoren alle aanleg, beheer en onderhoud van accommodaties voor specifiek sportbeoefening: Sporthallen, groene velden, kunstvelden en terreinen.

Ontwikkelingen Sportaccommodaties

Omdat we inwoners willen stimuleren om te sporten, zorgen we voor voldoende en passende sportaccommodaties. Sporten draagt bij aan het vitaal ouder worden, de mentale gezondheid van inwoners en de sociale cohesie als belangrijk onderdeel van een sterke sociale basis (programma 6 en 7). De gemeente Maashorst blijft het sporten en bewegen zo veel mogelijk faciliteren en ondersteunen. Hiervoor gaan we aan de slag met het implementeren van de nieuwe subsidies, tarieven en afspraken met het lokale veld.

Wat willen we bereiken?

Sportvoorzieningen die aansluiten op de behoefte

We vinden het belangrijk dat ons aanbod van sportvoorzieningen aansluit bij de behoefte van onze aanbieders en deelnemers. Dit ter ondersteuning van het vitaal ouder worden, de mentale gezondheid en een sterke sociale basis

Wat gaan we ervoor doen?

Een functioneel, kwalitatief en duurzaam sportkapitaal ontwikkelen

Met de verenigingsondersteuners blijven we inzetten op vitale sportaanbieders die duurzaam sportaanbod organiseren binnen de gemeente.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Verstrekken bijdrage aan crossterrein Zevenbergen voor realisatie van een geluidswal

Het motorcrossterrein Nieuw-Zevenbergen in gemeente Oss wordt gewijzigd. Vanuit voormalig gemeente Landerd is een budget beschikbaar gesteld om te voorzien in de behoeften van inwoners die het voormalig motorcrossterrein binnen onze gemeente gebruikten. Bij de wijziging is het uitgangspunt om de geluidsoverlast van de inwoners van 'T Mun te reduceren.
Eind 2025 zal de planologische procedure hiervoor doorlopen worden in Oss en Bernheze. De planologische procedure kan voor gemeente Maashorst pas later plaatsvinden, omdat wij moeten wachten tot we het omgevingsplan kunnen wijzigen. De verwachting is dat dit in 2026/2027 mogelijk gaat zijn. Momenteel lopen

de onderzoeken voor de planologische procedure, en deze zijn nog niet allemaal betaald door gemeente Oss en gemeente Maashorst.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Het beschikbaar houden van zwemwater in de gemeente

In 2026 en verder gaan we aan de slag met de implementatie van de gemaakte afspraken voor het beschikbaar houden van het zwemwater van Ezzy's en het Zeesterbad.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.3 Cultuur

Kunst en cultuur zijn overal om ons heen. Cultuur is de muziek die we luisteren, het zijn de films die we kijken en de boeken die we lezen. Cultuur is ook samen zingen en musiceren. Bezoek aan theater en musea, maar ook amateurtoneel en muziekverenigingen. Kunst en cultuur zorgen voor levendigheid in de kernen en dragen ook bij aan het realiseren van tal van andere beleidsterreinen. Ze dragen bij aan het zijn van een volwaardige gemeente met een goed voorzieningenniveau, waardoor inwoners en bezoekers zich kunnen ontplooien, zich thuis en verbonden voelen. Met het cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

Het taakveld Cultuur bestaat uit 3 deeltaakvelden:

- Deeltaak 1: Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: Activiteiten en subsidiering ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, en cultuureducatie
- Deeltaak 2: Musea: Activiteiten gericht op het verwerven, behouden en presenteren van kunst en cultuur: musea en exposities en historische archieven
- Deeltaak 3: Cultureel erfgoed: Taken gericht op behouden en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Hieronder vallen historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte en subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed.

Ontwikkelingen Cultuur

Kunst en cultuur dragen eraan bij dat inwoners -op eigen wijze- onderdeel kunnen zijn van een continue in verandering zijnde wereld, en met zelfvertrouwen daarin hun plek kunnen innemen. Het zijn bewezen bouwstenen voor een stevige sociale basis. Het actief of passief meedoen aan cultuur werkt preventief voor de mentale en fysieke gezondheid. Uit onderzoek van de World Health Organisation (WHO) blijkt verder dat het meedoen aan cultuurprojecten mensen weliswaar niet minder arm of eenzaam maakt, maar dat het wel ertoe leidt dat mensen zich beter gaan voelen. Ze ontmoeten andere mensen en ze kunnen hun talenten ontwikkelen en tonen, waardoor het zelfvertrouwen toeneemt. Dit vergroot de zelfredzaamheid en biedt mensen de nodige zingeving. Kunst en cultuur draagt op die manier bij aan veerkrachtige en gezonde inwoners.

Tegelijkertijd zien we dat vanuit rijksbeleid in toenemende mate wordt bezuinigd op cultuur. Dit vertaalt zich naar financiële vraagstukken binnen de culturele sector breed. Het vraagt om nieuwe manieren om te komen tot een gezonde exploitatie van beroepsvoorzieningen (theater, musea, orkesten et cetera). Ook heeft het

zijn weerslag op het cultuuraanbod van amateurgezelschappen en de betaalbaarheid van cultuureducatie voor onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Een evenwichtig en divers aanbod van kunst en cultuur behouden en uitbreiden

Culturele verenigingen en stichtingen zijn in Maashorst stevig verankerd. Er is aandacht voor cultuureducatie binnen- en buitenschools. Hiermee leveren we ook een bijdrage aan doelen uit de 'Sustainable Development Goals' van de Verenigde Naties, namelijk het bieden van kwalitatief onderwijs en het terugdringen van kansenongelijkheid en armoede.

Kerkgebouwen in alle kernen moeten behouden blijven. In bredere zin willen we ons eigen culturele erfgoed bewaken, zoals de geschiedenis van onze kernen en tradities rondom carnaval. Daarom willen we lokale gebeurtenissen vastleggen en bewaren.

Wij vinden het belangrijk om historische bebouwing en historische elementen in het landschap te behouden. Waarbij mee ontwikkelen in de huidige tijdsgeest ook een optie is. Het is daarom van belang om ons culturele erfgoed te inventariseren en te beschrijven met als doel om ons culturele erfgoed te bewaken. En tegelijkertijd een weloverwogen keuze te maken om toekomstige ontwikkelingen waar cultuurhistorie een rol speelt te blijven faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Aandacht houden voor immaterieel Erfgoed (deeltaak 1)

In onze gemeente hebben we actieve carnavalsverenigingen, heemkundekringen, molenaars, gildes en meer. Deze verenigingen en ambachten zijn ons immaterieel erfgoed. We zien de rijkdom die deze verenigingen en ambachten ons brengen en het belang hiervan voor de lokale identiteit. We volgen de Europese lijn zoals uitgezet in het 'Verdrag van Faro' waarin erfgoed meer wordt gezien als een dynamisch gemeengoed dat betekenis krijgt door de mens die het (mede) maakt en beleeft.?

Wij vinden het belangrijk om dit immateriële erfgoed te behouden en in te zetten voor lokale identiteit en een goed woon- en leefklimaat. Het is daarom belangrijk om ons immateriële erfgoed te inventariseren en te beschrijven zodat we gericht kunnen ondersteunen en verbinden. In 2026 worden stappen gezet in het ondersteunen en verbinden van inwoners en immaterieel erfgoed. Dit gebeurt op basis van het in 2025 vastgestelde immaterieel erfgoed beleid.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Concessieovereenkomst Markant Maashorst verlengen (deeltaak 1)

De gemeente Maashorst heeft een concessieovereenkomst met Heven Theater Markant Exploitatie (HTME) voor de exploitatie en het onderhoud van theater Markant. In 2026 gaan we aan de slag met het opstellen van de consessieovereenkomst voor na 2030.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Implementatie nieuw cultuurbeleid (deeltaak 1)

We gaan in 2026 verder met de uitvoering van activiteiten en maatregelen uit het cultuurbeleid. Samenwerkingen binnen én buiten het culturele veld worden gestimuleerd tijdens de cultuurcafé's. De organisatie hiervan ligt in 2026 bij het culturele veld. Daarnaast wordt in 2026 invulling gegeven aan het digitaal cultuurplatform voor onderlinge verbinding om beter de krachten te kunnen bundelen. De blauwdruk voor de rol van cultuurcoach wordt in 2026 geïmplementeerd. Kunst in de wijken en op openbare plekken stimuleren wordt in 2026 voortgezet.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Stimuleren cultuureducatie (deeltaak 1)

We continueren in 2026 de huidige cultuur-educatieve programma's zoals Xpress en de Kunstkar en stimuleren lokale verenigingen en stichtingen om hieraan bij te dragen. Tevens verwachten we van de gesubsidieerde culturele instellingen dat zij zich inzetten voor cultuureducatie voor jong en oud. Dit nemen we als voorwaarde op in de subsidieverlening voor 2026. Gedurende het jaar sturen we op de navolging hiervan.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Bewaken én bewaren van de geschiedenis van de kernen (deeltaak 1)

We ondersteunen verenigingen en initiatieven die de lokale geschiedenis levend en leefbaar houden. We brengen het materieel en immaterieel erfgoed in kaart en leggen de verbinding met inwoners en organisaties. Zo ontwikkelen we beleid voor zowel materieel als immaterieel erfgoed met gepaste borging.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Subsidiëren museum Krona (deeltaak 2)

In onze gemeente is een museum gevestigd: Museum Krona, een museum voor religieuze kunst. Immaterieel erfgoed behouden doen we onder meer door het onderhouden van een subsidierelatie met Museum Krona. Deze regeling gaan we continueren in lijn met het cultuurbeleid 2024-2030.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Materieel Erfgoed koesteren (deeltaak 3)

We vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te behouden. Ons materieel erfgoed is geïnventariseerd en aan de hand van die inventarisatie werken we het beleid uit. Cultureel erfgoed legt de basis voor de uitstraling en identiteit van onze huidige kernen en omliggende gebieden. Onder de Omgevingswet valt erfgoed onder ruimtelijke kwaliteit. Daarom werken we aan een integraal beleid en wordt bij iedere planontwikkeling rekening gehouden met het aanwezige culturele erfgoed.

Naast het beleid behouden we ons materieel erfgoed door het verlenen van subsidies, het adviseren over beheer en onderhoud van monumenten, het beheer en onderhoud van monumenten in gemeentelijk eigendom en waar nodig door inzet van toezicht en handhaving.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.4 Media

Tot dit taakveld behoort de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: de bibliotheek en de lokale omroep.

Ontwikkelingen Media

Vorming streekomroepen
Het rijk heeft het voornemen om meer geld beschikbaar te stellen voor lokale omroepen, en daarbij in te zetten op het vormen van streekomroepen. Dit moet een grote kwaliteitsimpuls opleveren voor de lokale omroepen. Over deze ontwikkeling zijn we met Dtv in gesprek. Uitgangspunt is dat het lokale karakter altijd behouden blijft, dus nieuws specifiek voor Maashorst.

Bibliotheek
De Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) wordt vanaf 2026 een wettelijke verplichting, een zorgplicht. Voorheen werd dit gezien als bevorderingstaak. In 2025 zijn decentralisatiemiddelen aan de Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB) toegekend voor het versterken van het bibliotheekwezen in het kader van de wettelijke zorgplicht. Voor de periode 2026 en verder wordt door de NOBB en betrokken gemeenten, conform de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, een gemeentelijk meerjarenplan voor bibliotheekwerk opgesteld en ter uitvoering gebracht.

Wat willen we bereiken?

Handhaven kwaliteitsniveau Bibliotheek als laagdrempelige publieksvoorziening

We willen de komende jaren de inzet van de bibliotheek op hetzelfde kwaliteitsniveau houden.

Wat gaan we ervoor doen?

Aansluiten op de huidige wettelijke taak en zorgplicht gemeente

De Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) wordt vanaf 2026 een wettelijke verplichting, een zorgplicht. Voorheen werd dit gezien als bevorderingstaak. In 2026 en verder wordt door de NOBB en betrokken gemeenten, conform de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen een gemeentelijk meerjarenplan voor bibliotheekwerk opgesteld en ter uitvoering gebracht.

Uitvoeringsprogramma

Nee

5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:

- natuurbescherming;
- onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden;
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;

- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen.

De recreatieve sector heeft een aanzienlijke directe en indirecte impact op onze economie.
Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten binnen de gemeente en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! De visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 en de regionale samenwerking in Noordoost Brabant zijn hierbij sturend.

Ontwikkelingen Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Door veranderende klimaatomstandigheden krijgen we steeds meer te maken met hete zomerdagen en heel natte dagen. Klimaatadaptatie is daarom een belangrijk thema en inrichtingsprincipe in de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving vraagt ook om meer mogelijkheden voor sport en spel en recreatieve beleving in de directe woonomgeving. Bij de aanleg en renovatie en het beheer van de openbare ruimte moeten we hier rekening mee houden. Stad-landintegratie kan hier eveneens een stevige bijdrage in leveren.

Natuurgebied De Maashorst is al jaren volop in ontwikkeling, zowel recreatief als ecologisch. Door verwerving van landbouwgronden realiseren de samenwerkende partijen het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Hiermee vergroten we de natuurkern en het natuurgebied. We volgen de landelijke ontwikkelingen en zijn alert op de kansen of bedreigingen voor de Maashorst. Daarnaast kan het natuurgebied berging van grondwater bevorderen en daarbij een grote rol spelen in de strijd tegen verdroging.

Voor Maashorst is de ontwikkeling van toerisme en recreatie binnen haar gemeentegrenzen een speerpunt.

Wat willen we bereiken?

De groenste gemeente van Nederland

Maashorst is natuur. En natuur is Maashorst. Natuurgebied De Maashorst is onze grootste troef. Die willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. De ambitie voor 2050 is vastgelegd in de Gebiedsvisie.

We willen de groenste gemeente van Nederland zijn. We vergroten de diversiteit in natuuraanbod, met een goede spreiding over de hele gemeente. Focus ligt daarbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aaneengesloten natuurgebied en variatie in natuur. Ook zorgen we voor natuurcompensatie.

Vergroening heeft in de volle breedte onze aandacht, dus ook in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. En als inwoners dit wensen, betrekken we hen graag bij het onderhoud van het groen in hun eigen wijk/dorp. Ook werken we samen met inwoners, ondernemers en organisaties aan plannen met quick wins voor natuur, landschap en recreatie.

Kwaliteit van natuur en aantrekkingskracht bepalen in sterke mate de recreatieve mogelijkheden. De balans tussen natuur en recreatieve druk mag niet uit het oog worden verloren. We bieden recreatieve mogelijkheden voor de inwoners van gemeente Maashorst en zijn daarmee ook aantrekkelijk voor mensen van verder weg.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan de biodiversiteit van natuur waarborgen en versterken, bijvoorbeeld door deelname aan het Deltaplan Biodiversiteit

Versterken van de biodiversiteit is als doel vastgelegd in de Duurzame Doelen Agenda Veerkrachtig en Soortenrijk. Het belangrijkste doel is 'Biodiversiteitsverlies in de gemeente Maashorst is omgebogen naar biodiversiteitsherstel' in 2050. We zetten daarom in op nieuwe groenblauwe verbindingen tussen stedelijk en landelijk gebied. Mogelijk met extra financiering vanuit de Regiodeal. Daarnaast zetten we in op onderzoek, monitoring, bescherming en ondersteuning van de biodiversiteit. Bijvoorbeeld door het plaatsen van

gemonitorde bijenkasten en het onderzoek naar en ondersteunen van gebouwbewonende soorten, in relatie tot de isolatieopgave. Participatie van inwoners bij deze opgave is essentieel. We zetten daarom ook in op communicatie, waarbij handelingsperspectief op biodiversiteitsverbetering in eigen tuin centraal staat.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan pilots opstarten voor beheer van het openbaar groen/natuur door inwoners

Samen met Area bekijken we of bij een (nieuwe) locatie een pilot voor zelfbeheer kan starten. Ook bij nieuwbouw- en/of transformatieprojecten kijken we of er mogelijkheden zijn om een pilot zelfbeheer te starten.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We realiseren quick wins, zoals aanplant landschap, ecologisch bermbeheer, erfbeplanting, picknick-voorzieningen, fietsroutes en wandelpaden

We zoeken continu naar mogelijkheden om te vergroenen. Dit doen we binnen de kernen en in het buitengebied. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken. In navolging van het gemeentehuis, gaan we de gevels vergroenen van onze maatschappelijke accommodaties. Inwoners stimuleren we in verschillende campagnes om ook zelf actief aan de slag te gaan met vergroening van hun omgeving, zoals 'tegels wippen'.

We nemen ook in 2026 deel aan de stimuleringsregelingen landschap (Stila) en Erven Plus. Om de biodiversiteit in projecten te vergroten, leggen we uitgangspunten voor natuurinclusief bouwen vast.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We willen diversiteit in natuuraanbod vergroten, met een goede spreiding over de hele gemeente

We realiseren bestaande en nieuwe ecologische verbindingszones. We versterken de natuur- en recreatieverbindingen tussen de kernen en bos- en natuurgebieden. Bijvoorbeeld door realisatie van groenblauwe dooradering in het landelijk gebied, mogelijk ook in combinatie met het herstel van wijst. We nemen ook in 2026 deel aan Geopark Peelhorst en Maasvallei om educatieve en recreatieve projecten op het gebied van breuken en wijst uit te voeren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We gaan De Maashorst verder uitbreiden en ontwikkelen als natuurgebied

In de Gebiedsvisie voor natuurgebied De Maashorst is het eindbeeld voor 2050 opgenomen. Hier werken we samen met de partners in het natuurgebied naartoe. Dit doen we aan de hand van het uitvoeringsprogramma dat is opgenomen in de Gebiedsvisie en het Inrichtings- en beheerplan. We werken aan een klimaatbestendig watersysteem, herstellen wijst, versterken waar mogelijk recreatieve voorzieningen en vergroten de toegankelijkheid. Daarnaast wordt ingezet op verwerving van gronden om het Natuurnetwerk Brabant te realiseren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een sterke recreatieve sector

De recreatieve sector is een belangrijke basis van onze economie. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt recreatieve bedrijven en agrarische bedrijven mogelijkheden zich te verbreden.
We willen dat inwoners en bezoekers tijd besteden in Maashorst. We werken meer samen in de regio Noordoost Brabant. Toeristen laten zich nu eenmaal niet leiden door gemeentegrenzen en op deze manier komen bezoekers naar Maashorst toe.

Wat gaan we ervoor doen?

Natuurcentrum De Maashorst blijft een belangrijke educatieve partner

We stimuleren en faciliteren de ontwikkeling van natuureducatie en natuurbeleving. Natuurcentrum De Maashorst zet zich in voor het vergroten van kennis over natuur (in breedste zin) onder inwoners en bedrijven in Maashorst. In het bijzonder jeugd in de basisschoolleeftijd. Daarnaast stelt het Natuurcentrum als recreatieve entree de bezoeker centraal en voorziet in informatie over natuurgebied De Maashorst. Hiervoor ontvangt het Natuurcentrum subsidie. Jaarlijks vindt met het bestuur van het Natuurcentrum een subsidiëntenoverleg plaats.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We richten onze positionering nadrukkelijk op ‘Maashorst is de meest toeristische recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant'. We benadrukken de sterke verwevenheid met natuurgebied De Maashorst

Via het uitvoeringsprogramma van de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 promoot Maashorst zichzelf als recreatieve gemeente. Dit doen we samen met onze stakeholders aan de hand van de vier pijlers: gevarieerd en aantrekkelijk, gastvrij en verbonden, leefbaar en in balans en toegankelijk en bereikbaar. Natuurgebied De Maashorst is een belangrijk onderdeel van de toeristische en recreatieve visie. Het uitvoeringsprogramma stellen we jaarlijks samen met onze stakeholders op. In 2026 richten we ons samen met de gemeenten in Noordoost Brabant (NOB) op de regionale samenwerking voor data/monitoring en het versterken van onze ondernemers in NOB.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We vergroten de diversiteit in natuuraanbod met een goede spreiding over de hele gemeente

De focus ligt hierbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aaneengesloten natuurgebied en het vergroten van de variatie in natuur.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We gaan de Natuurpoort (Palmstraat, Schaijk) en de uitkijktoren in De Maashorst realiseren

We zoeken verbinding met een marktpartij voor de ontwikkeling van de Natuurpoort Palmstraat. We informeren de omgeving en doorlopen een selectieproces om een geschikte marktpartij te vinden. Zodra deze partij is gevonden, start het planvormingsproces. We volgen de kaders van het sinds 2020 onherroepelijke bestemmingsplan en realiseren hiermee een unieke toegangspoort tot natuurgebied De Maashorst.
We ronden de ruimtelijke procedure voor de ontwikkeling van een uitkijktoren in De Maashorst af en starten met de realisatie.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	**1.286**	**1.386**	**1.274**	**1.261**	**1.261**	**1.261**
5.2 Sportaccommodaties	**4.271**	**4.935**	**4.743**	**4.722**	**4.750**	**4.703**
5.3 Cultuur	**4.382**	**4.840**	**4.744**	**4.531**	**4.479**	**4.479**
5.4 Media	**2.114**	**2.298**	**2.333**	**2.158**	**2.157**	**2.157**
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**10.796**	**11.989**	**11.425**	**11.358**	**11.358**	**11.458**
Totaal Lasten	**22.849**	**25.448**	**24.520**	**24.030**	**24.005**	**24.057**
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	**617**	**520**	**463**	**451**	**451**	**451**
5.2 Sportaccommodaties	**1.166**	**1.124**	**1.182**	**1.182**	**1.182**	**1.182**
5.3 Cultuur	**666**	**675**	**688**	**688**	**688**	**688**
5.4 Media	**406**	**419**	**416**	**416**	**416**	**416**
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**743**	**510**	**351**	**351**	**351**	**351**
Totaal Baten	**3.599**	**3.247**	**3.100**	**3.088**	**3.088**	**3.088**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**19.251**	**22.200**	**21.420**	**20.942**	**20.918**	**20.970**
Stortingen in reserves	1.421	261	17	17	17	17
Onttrekkingen uit de reserves	2.187	2.709	482	135	135	132
Totaal mutaties reserves	**-766**	**-2.448**	**-465**	**-118**	**-118**	**-115**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**18.485**	**19.753**	**20.955**	**20.825**	**20.800**	**20.855**

Verbonden partijen Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Gemeenschappelijke regelingen

- Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Rechtspersonen

- Theater Markant N.V.
- Museum Krona

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Sport- en Beweegvisie 2024 - 2030 Natuurlijk gezond bewegen
- Visie en uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie Maashorst 2040
- Uitvoeringsprogramma Toerisme & Recreatie 2024
- Cultuurbeleid 2024 - 2030
- Beleidsvisie en -uitgangspunten Speelruimtebeleid

Verplichte BBV - indicatoren Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Niet-sporters

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Sport en cultuur
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 6 Sociaal Domein

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Maashorst onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te leven, wonen en meedoen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd, participatie die alle drie een eigen wettelijke kader hebben, het brede welzijn dat als voorliggende voorziening voor deze 3 wetten dient. Maar ook over migratie waar het gaat over meedoen in de samenleving.

6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie

Het merendeel van onze inwoners is goed in staat om het eigen leven vorm te geven en doet naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.

In de wijken/kernen hebben we een sterke sociale basis waar hulpvragen worden opgelost. Een sterke sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, verenigingsleven, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Alles bij elkaar vormen die voorzieningen een vangnet van sociale contacten, hulp en ondersteuning. Ze zijn aanwezig in de wijken/kernen, zichtbaar en laagdrempelig. Iedereen kan er gebruik van maken.

Wanneer er toch meer aan de hand is, is een aanbod van gespecialiseerde hulp en ondersteuning beschikbaar.

Ontwikkelingen Samenkracht en Burgerparticipatie

Investeren in preventie en vroegsignalering is noodzakelijk om inwoners in staat te stellen hun eigen leven vorm te geven en daarmee te voorkomen dat zwaardere ondersteuning nodig is, omdat we liever voorkomen, dan genezen. Het positieve effect van dit principe geldt zowel voor de individuele inwoners, als voor de realisatie van een reële en toekomstbestendige zorg. Dit veranderend perspectief op zorg vergt zowel van de gemeente als van de inwoners een andere aanpak. Hierin hebben we als gemeente Maashorst met maatschappelijke partners een gedeelde verantwoordelijkheid.

De sociale cohesie in de wijken en kernen van de gemeente Maashorst is redelijk hoog. De lijnen zijn kort en over het algemeen kent men elkaar en weet men elkaar te vinden. Dat is een kracht die we willen benutten en versterken. Preventie en vroegsignalering zijn voor ons de basis in het werken in de wijk/kern. Ontmoeten is nauw verbonden met preventie. Hoe meer inwoners elkaar ontmoeten, hoe meer netwerken ontstaan of worden uitgebreid.

Leefgemeenschappen met veel informele netwerken, zijn sterk en in staat om veel vraagstukken uit het dagelijks leven met elkaar op te lossen. Behoeften of problemen die vroegtijdig aan het licht komen, kunnen daardoor vaak worden opgelost binnen dit netwerk. Behoeften worden tijdig gesignaleerd waarbij het samenspel binnen het netwerk ervoor zorgt dat in die behoeften laagdrempelig en passend wordt voorzien. We zien gastvrije en fysieke plekken voor spontane ontmoeting in elke wijk/kern dan ook als een belangrijke basisvoorwaarde om inwoners te stimuleren om de deur uit te gaan en hun medebewoners te ontmoeten. Dit is de eerste stap om te kunnen komen tot sterke informele netwerken.

We bepalen samen met maatschappelijke partners en de inwoners welke basisvoorzieningen en preventief aanbod in de wijk/kern nodig zijn. Hierbij houden we rekening met de diversiteit van de inwoners en de synergie in de wijk. Belangrijke data ondersteunt ons hierbij.

Met de inrichting van de sociale basis wordt een belangrijke en fundamentele voorwaarde voor een toekomstbestendig sociaal domein ingevuld. Tegelijkertijd is deze basis een onderdeel van het geheel aan maatregelen dat nodig is om het sociaal domein structureel te versterken.

Het programma Toekomstbestendig Sociaal Domein vraagt om een brede blik en samenwerking over de domeinen heen. Door data te gebruiken om risico's per gebied tijdig te herkennen, monitoren en op termijn zelfs voorspellen, kunnen we samen met partners passende interventies bepalen waarmee we sneller en effectiever handelen. Het programma sluit aan op de ambitie van een toekomstbestendig sociaal domein, waarin de inwoner centraal staat en waarin we niet alleen repareren, maar vooral ook voorkomen. Met deze investering leggen we de basis voor een gezondere, meer veerkrachtige samenleving en beperken we de druk op de zorg en het gemeentelijke budget op de lange termijn.

Evenals andere gemeenten wordt ook de gemeente Maashorst geconfronteerd met een scala aan nieuwkomers, zoals vluchtelingen, ontheemden uit Oekraïne en statushouders. De hiervoor beschreven aanpak is ook voor deze groepen onverkort van toepassing.

Nederlandse gemeenten hebben een gezamenlijke opgave met betrekking tot de opvang en huisvesting van diverse groepen vluchtelingen en asielzoekers. Ook de gemeente Maashorst neemt haar deel van deze opgaven. We spannen ons in asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne op een zo goed mogelijke manier te verwelkomen en mee te laten doen in onze gemeente.

Wat willen we bereiken?

Een in gezamenlijkheid, gezond en zelfstandig leven voor alle inwoners bevorderen door een integrale benadering van 0-100+

We hebben oog voor iedereen. Positieve gezondheid zetten we in als aanpak om gezond leven voor alle inwoners bereikbaar te maken. We zijn ons als gemeente ook bewust van de verschillende behoeften van specifieke doelgroepen en we ondernemen actie om aan deze behoeften tegemoet te komen.

Hierbij zetten we specifiek in op het jongerenwerk. Speciale aandacht vergt ook de doelgroep senioren, vanwege de vergrijzing van onze bevolking in combinatie met langer thuis wonen. Verder besteden we extra aandacht aan de groep inwoners met dementie en dragen we bij aan oplossingen hiervoor in onze gemeente. In Maashorst kun je gezond en gelukkig oud worden.

Om dit te bereiken werken we programmatisch over de domeinen heen. Door een programmatische aanpak zijn we beter in staat om regie te voeren over de activiteiten die een bijdrage leveren aan onze doelstellingen, maar zijn ondergebracht in de afzonderlijke beleidsvelden en domeinen.

Wat gaan we ervoor doen?

Werken aan een Sterke Sociale basis in de wijken

In 2026 gaan we verder met het ondersteunen van inwoners en het bouwen aan een sterker persoonlijk netwerk van de inwoner. Het (collectieve) preventieve aanbod neemt toe en er zijn meer activiteiten beschikbaar gericht op preventie en ontmoeten. Het aanbod en de activiteiten zijn voor de inwoner makkelijk te vinden.

Het netwerk in de wijk/kern wordt verder uitgebouwd en de samenwerking met belanghebbende organisaties krijgt verder vorm. Hierbij wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van georganiseerde vrijwilligersorganisaties, zoals de zorgcooperaties.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Stimuleren van activiteiten en ontmoeting in maatschappelijk vastgoed

In 2026 geven we verder uitvoering aan het nieuwe accommodatiebeleid. Onderdeel hiervan is het optimaal benutten van de dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) voor ontmoeting tussen inwoners. Daarnaast is er een financiële doorrekening voor de komende jaren, zowel structureel als incidenteel, gemaakt. De exploitatie van o.a. de wijkgebouwen is hier een belangrijk onderdeel van omdat ontmoetingsruimten behoren tot de 5 bouwstenen van de sterke sociale basis.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Vitaal oud(er) worden stimuleren

Door de uitvoering van het beleidsplan Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst, willen we aan de fors groeiende groep kwetsbare senioren passende zorg en welzijnsvoorzieningen blijven bieden. Daarom zetten we in op de zelf- en samenredzaamheid van de senior. We doen dat in samenwerking met alle belanghebbenden en versterken de rol van bestaande diensten die het welzijn bevorderen. Daarnaast bevorderen en ondersteunen we het zorgen voor elkaar. Vanuit het beleidsprogramma wonen en zorg werken we aan het toevoegen van geschikte, betaalbare en passende woonvormen voor ouderen in alle kernen. Hierin kunnen zij zo lang mogelijk thuis en zelfstandig wonen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Vanuit IZA/GALA dragen we bij aan het programmatisch werken aan een gezonde samenleving

Inrichten van een gezonde leefomgeving en het stimuleren van een gezonde leefstijl, zijn zaken die een gemeente zelf kan en moet doen. Alle opgaven uit GALA, Gezond en Actief Leven Akkoord, behoren tot het werkveld van gemeenten. Als er zorg nodig is die medische of GGZ-deskundigheid vraagt, overstijgt dit het werkveld van gemeenten. Die deskundigheid is niet op dezelfde schaal georganiseerd als een gemeente. Drie ziekenhuizen bestrijken heel Noordoost-Brabant. De GGZ die hier actief is, bestrijkt heel Oost-Brabant. We moeten allemaal anders leren werken om 'gezond en vitaal oud(er) te kunnen worden': de gemeenten maar ook de zorgpartijen. De verbinding leggen en houden tussen dit netwerk op alle niveaus is de grote opgave. Dit netwerk is zichzelf aan het hervormen om de juiste zorg bij de juiste plek te krijgen. In onze eigen organisatie vraagt dat om domeinoverstijgend samenwerken, tussen fysiek en sociaal domein. Buitenshuis vraagt dat om domein overstijgend samenwerken tussen gemeentelijk- en medisch domein.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Werken aan een toekomstbestendig sociaal domein

Van 2025 tot en met 2029 investeren we in het programma Toekomstbestendig Sociaal Domein dat gericht is op de volgende 6 pijlers: 1. werken vanuit de bedoeling, 2. inwonersparticipatie als onderdeel van beleid, 3. het versterken van strategische partnerships, 4. meer grip door data en monitoring, gebiedsgericht werken en het inrichten van de sterke sociale basis.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Samen met ervaringsdeskundigen werken aan het oplossen en voorkomen van vraagstukken van inwoners

Binnen het sociaal domein groeit de behoefte om ervaringsdeskundigen structureel in te zetten bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Een integrale aanpak is hierbij essentieel, om ervoor te zorgen dat inwoners op dezelfde manier worden ondersteund. We gaan onderzoeken op welke wijze we ervaringsdeskundigen duurzaam kunnen inzetten binnen onze organisatie en in samenwerking met onze partners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het preventief jeugdbeleid

We zorgen dat hulpvragen, ook van jeugdigen en hun ouders, zoveel mogelijk in de wijk/kern worden opgelost in een vroeg stadium, zodat zwaardere zorg wordt voorkomen of beperkt. Het preventief jeugdbeleid van de gemeente Maashorst richt zich op het versterken van de opvoedomgeving door een sterke sociale basis te creëren waarin kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien met steun van ouders, scholen en professionals. Daarbij wordt ingezet op het stimuleren van beschermende factoren zoals zelfvertrouwen, sociale relaties en positieve vrijetijdsbesteding. Ouders en jeugdigen kunnen zonder verwijzing of diagnose snel en laagdrempelig hulp krijgen in hun eigen buurt. De preventieve inzet richt zich daarbij op zes belangrijke thema’s: scheidingsproblematiek, een kansrijke start, eenzaamheid, mentale veerkracht, middelengebruik en bestaanszekerheid.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het WMO beleidsplan

We voeren het Wmo beleidsplan uit. Hierin worden algemene en collectieve voorzieningen zoals hulpmiddelen en diensten aangeboden die zonder indicatie kunnen worden gebruikt. Ook alternatieve vormen van dagbesteding en op herstelgerichte activiteiten geven we zodanig vorm zodat hiervoor minder vaak een individuele maatwerk beschikking nodig is.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Versterking van het preventieteam in het kader van een toekomstbestendig sociaal domein

In aansluiting op de programma 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' en het beleidskader 'Sterke Sociale Basis', investeert de gemeente verder in de versterking van het preventieteam. Dit team vormt de verbindende schakel tussen algemene, preventieve voorzieningen en gespecialiseerde ondersteuning, en wordt cruciaal in het realiseren van een gebiedsgerichte werkwijze. Door samenwerking met onderwijs, zorg, veiligheid en welzijn wordt passende ondersteuning laagdrempelig, vroegtijdig en integraal georganiseerd. Hiermee geven we invulling aan landelijke opgaven zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, en dragen we bij aan een houdbaar sociaal stelsel waarin meer inwoners op eigen kracht of met hun netwerk tot oplossingen komen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Voldoende opvang- en huisvestingsoplossingen voor nieuwkomers

De gemeente heeft in de regio afgesproken om ongeveer 400 ontheemden uit Oekraïne op te vangen. Daartoe hebben we meer opvangplekken nodig dan we nu beschikbaar hebben. Daarnaast sluit de noodopvang in het Van der Valk hotel op 1 oktober 2026. Dat betekent dat we voor die tijd een duurzame asielopvanglocatie gerealiseerd moeten hebben voor 300 personen, ter vervanging van de huidige noodopvanglocatie. Bovendien moet de gemeente een opvanglocatie aanwijzen voor de opvang van 29 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv's). Ook is de gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting van 50 tot 60 statushouders per half jaar. Hiervoor werken we samen met de woningcorporaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Werken aan het programma migratieopgaven

We behouden en ontwikkelen de huidige Oekraïne opvanglocaties. Op de Boekelsedijk in Uden wordt een nieuw asielzoekerscentrum ontwikkeld. Ook bereiden we de overige ontwikkelingen (woningen en opvang) op de Boekelsedijk en op de Repelakker in Zeeland en de Molenaarstraat in Schaijk voor. Daarnaast spannen we ons, in samenwerking met de woningcorporaties, in om statushouders te plaatsen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen die gericht zijn op het identificeren van eigen kracht, en het begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en dienstverlening):

- voorlichting
- advisering
- cliëntondersteuning
- toegang tot eerste- en tweedelijnsvoorzieningen
- preventie
- vroegsignalering
- PraktijkOndersteuner Huisarts voor Jeugd (POH Jeugd).

Geïndiceerde hulp en ondersteuning is alleen toegankelijk met een indicatie die door onder meer de gemeentelijke toegang wordt afgegeven. De algemene en collectieve voorzieningen gaan hieraan vooraf. Pas als deze niet toereikend zijn, komt geïndiceerde ondersteuning in beeld. Die wordt verleend vanuit 'De Toegang'. Dit is de wettelijke aanduiding van ondersteuning vanuit sociaal domein van gemeenten. Het gaat hierbij om hulp en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet. Maar ook om inzet van uitkeringen, bijzondere bijstand, armoedevoorzieningen, re-integratie trajecten en Beschut Werk vanuit de Participatiewet en schuldhulpverlening uit de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.
Voor iedere inwoner hebben we als gemeente de mogelijkheid voor het inzetten van passende cliëntondersteuning.

Ontwikkelingen Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Inwoners doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Wanneer hulpvragen van inwoners niet opgelost kunnen worden door de eigen draagkracht of het netwerk binnen de sterke sociale basis, is gespecialiseerde hulp en ondersteuning beschikbaar. De tendens van de afgelopen paar jaar, waarbij de complexiteit van vragen toeneemt en de wachtlijsten groeien, proberen we te doorbreken door meer in te zetten op vroegsignalering en preventie (programma 6.1).
Het is immers het fijnste als inwoners met al hun vragen terecht kunnen bij vertrouwde gezichten in de

wijk/kern. Die professionals kunnen via warme overdracht de vraag doorzetten naar de gemeentelijke toegang als er meer nodig is dan waarin het systeem en/of de wijk of kern voorziet.
De uitvoeringsteams (jeugd, Wmo & schuldhulpverlening en participatie, inkomen en inburgering) gaan vervolgens kijken wat de best passende hulp is. Dat kan gaan om geïndiceerde tweedelijnszorg, maar we verwachten ook dat we veel vaker een passend aanbod kunnen doen met beschikbaarheid van eerstelijnszorg (samenwerking tussen (para-)medisch en sociaal domein). Vanuit het programma 'Toekomstbestendig sociaal domein' en in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd gaan we nader bekijken hoe de toegang tot ondersteuning herkenbaar, laagdrempelig en effectief kan worden ingericht

Met het programma Toekomstbestendig sociaal domein streven we naar versterking en uitbreiding van preventieve en algemene voorzieningen in de sociale basis en monitoren we de beweging dat deze versterking zich vertaalt in afname van (duur) geïndiceerd aanbod waarvoor de lokale aanpak onvoldoende oplossing biedt.

Wat willen we bereiken?

Een vindbare, herkenbare en professionele toegang voor vragen en voorzieningen

Voor situaties waarin professionele ondersteuning nodig is, willen we een vindbare, herkenbare en professionele toegang. Inwoners kunnen daar terecht met al hun vragen over zaken waarvoor wij als gemeente verantwoordelijk zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Inrichten toegang

In 2026 gaan we vanuit het programma 'Toekomstbestendig sociaal domein' en in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd nader bekijken hoe we de toegang tot ondersteuning herkenbaarder, laagdrempeliger en effectiever kunnen inrichten. Er wordt ingezet op nauwere samenwerking tussen het preventieteam en de consulenten van de interne uitvoeringsteams.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:
• Inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies (LKS) op grond van de Participatiewet
• Bijzondere bijstand voor bijzondere en noodzakelijke kosten vanuit de Participatiewet
• Geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening
• IOAW (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers)
• IOAZ (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
• Kosten van levensonderhoud en kapitaalverstrekking voor gevestigde ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004)
• Kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
• Sociale zekerheidsregelingen van het rijk, bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima
• Schuldhulpverlening en vroegsignalering van schulden vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
• Gemeentelijk minimabeleid: regelingen gericht op maatschappelijke participatie voor inwoners die tot de doelgroep minimabeleid horen (tot 120% sociaal minimum) vanuit de Gemeentewet.

Ontwikkelingen Inkomensregelingen

Participatiewet
De regering wil de regelgeving en toepassing van de Participatiewet eenvoudiger en klantvriendelijker maken, met meer ruimte voor maatwerk. Hiervoor zijn verschillende wijzigingen samengevoegd in het Wetsvoorstel Participatiewet in Balans en deze treedt in werking in 2026. Op de uitwerking van het wetsvoorstel is lokaal inhoudelijk voorgesorteerd door de samenwerking te versterken met lokale ketenpartners en door onze dienstverlening zo dicht mogelijk bij de inwoner te organiseren.

Schulden en Armoedebestrijding
We hebben als gemeente de taak om (bijzondere) bijstand, minimaregelingen en brede ondersteuning bij schuldhulpverlening te verlenen aan inwoners die het nodig hebben. Deze wettelijke taak blijven we uitvoeren, met als doel om de negatieve effecten van het leven met geldzorgen zoveel mogelijk te beperken. We zetten in op preventie en vroegsignalering van schulden. In onze aanpak streven we naar financiële zelfredzaamheid en zetten we ons in voor een integrale aanpak. Hierbij geven we specifiek aandacht aan kinderen in armoede, omdat armoede vaak leidt tot stress, wat het opgroeien in een gezonde leefomgeving belemmert. We vinden dat kinderen, ongeacht de gezinssituatie waarin ze opgroeien, alle kansen moeten krijgen om zich op sociaal, mentaal en fysiek vlak te ontwikkelen.

Onze diverse meedoenregelingen hebben tot doel dat inwoners actief mee kunnen blijven doen. Wij spannen ons maximaal in zodat hier ook gebruik van wordt gemaakt. Kennis van de doelgroep en inzicht in samenstelling, draagt bij aan een effectieve besteding van de middelen.

Wat willen we bereiken?

Inkomensondersteuning beter bereikbaar maken voor de doelgroep

Het bereik van inkomensondersteuning willen we verbeteren en het gebruik van regelingen willen we klantvriendelijker maken.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorvoeren van de wetswijzigingen die de lokale toepassing van de participatiewet verbeteren

We hebben al verschillende stappen gemaakt naar een klantvriendelijker uitvoering van de Participatiewet. Niettemin zullen we een aantal wijzigingen in de wet nog moeten gaan doorvoeren in verordeningen, beleidsregels en werkprocessen. Naast de Participatiewet zijn er meer mogelijkheden tot het bieden van evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Die faciliteiten zijn makkelijk bereikbaar voor de beoogde doelgroep.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Het aantal inwoners dat te maken heeft met armoede en schulden, laten afnemen

Steeds meer inwoners die te maken hebben met geldzorgen, armoede of schulden weten de weg naar passende hulp en ondersteuning te vinden. Hierdoor worden de negatieve gevolgen van financiële problemen verminderd. Dit draagt bij aan het voorkomen van (verdere) schulden en vergroot de kans op een stabielere financiële situatie. Uiteindelijk leidt dit tot een afname van het aantal inwoners dat in armoede leeft of met problematische schulden kampt.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren van het beleidskader Armoede & Schulden waarin we beide problemen (armoede en schulden) integraal aanvliegen

In 2026 zetten we de uitvoering van het beleidskader Armoede & Schulden voort, waarbij we armoede en schulden integraal benaderen. We monitoren het gebruik van bestaande regelingen en onderzoeken welke interventies het meest effectief bijdragen aan onze doelstellingen. Daarnaast investeren we in het verbeteren van onze informatievoorziening aan onze inwoners. Een belangrijk onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een sociale kaart die specifiek gericht is op ondersteuning bij geldzorgen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Intensiveren van de inzet van vroegsignalering

We verbeteren de uitvoering van onze schuldhulpverlening, waarbij vroegsignalering een cruciale rol speelt. Door vroegtijdig signalen op te vangen, kunnen we inwoners sneller passende ondersteuning bieden. Onze dienstverlening is laagdrempelig en toegankelijk, met (inloop)spreekuren verspreid over de gemeente en zichtbare aanwezigheid van onze consulenten en partners in de wijken/kernen. We investeren in een sterke samenwerking met ketenpartners om signalen tijdig te delen en gezamenlijk op te pakken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

In beeld brengen en aanpakken van verborgen armoede

We investeren actief in de samenwerking met de netwerkpartners in de gemeente met Platform Geldzorgen. Door deze samenwerking vergroten we het bereik van inkomensondersteunende- en meedoenregelingen voor onze inwoners. Daarnaast zetten we in op aanvullende interventies om (verborgen) doelgroepen beter te signaleren en te ondersteunen. Hiermee bevorderen we maatschappelijke participatie en dragen we bij aan het terugdringen van armoede.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Data-gedreven werken

De gemeente neemt haar beslissingen op basis van feiten, kennis en ervaring. Met data-gedreven werken zetten we hierin een volgende stap: we gebruiken gegevens systematischer en breder, zodat we trends beter kunnen herkennen en keuzes nog beter kunnen onderbouwen. Dit helpt ons om onze dienstverlening efficiënter, effectiever en meer op maat voor inwoners te organiseren.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Aansluiten bij de elementen van de basisdienstverlening schuldhulpverlening

We zetten de ontwikkelingen van de uitvoering van onze schuldhulpverlening verder door, met als doel om aan te sluiten bij de elementen van de basisdienstverlening schuldhulpverlening. Denk bijvoorbeeld aan een laagdrempelige aanmelding en een persoonlijk begeleidingstraject dat start vanaf het eerste gesprek. We leggen ook extra nadruk op schuldpreventie, onder andere door financiële educatie op scholen en bij

belangrijke life events. Zo willen we financiële problemen vroegtijdig signaleren en waar mogelijk voorkomen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie

Het taakveld Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat om gemeentelijke taken op het gebied van:

Wsw en Beschut Werk
Tot dit taakveld behoren voorzieningen om maatschappelijke participatie te bevorderen, maar niet gericht op doorstromen naar arbeid:
- beschut werken
- bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken dienstbetrekkingen
- arbeidsmatige dagbesteding.

Arbeidsparticipatie
Hiertoe behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten
- ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf
- bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie (voor zover ingezet als re-integratie-instrument)
- stimuleringsmaatregelen, waaronder de No-riskpolis
- loonwaardebepaling
- voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz).

Ontwikkelingen Maatschappelijke en arbeidsparticipatie

De arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door arbeidskrapte. Dat heeft meerdere oorzaken waaronder vergrijzing en ontgroening van de bevolking en toenemende vraag naar arbeid. Het Rijk richt zich op vijf speerpunten om, binnen haar mogelijkheden, de arbeidsmarkt zo goed mogelijk te laten functioneren

1. Verhogen van de kwaliteit van werk;
2. Versterken van de economie;
3. Verhogen van de productiviteit;
4. Verhogen van duurzame arbeidsparticipatie;
5. Verbeteren van matching op de arbeidsmarkt.

Vier landelijke beleidsinspanningen ten aanzien van de arbeidsmarkt en de Participatiewet lichten we uit, omdat deze het lokaal beleid ten aanzien van maatschappelijke- en arbeidsparticipatie beïnvloeden:

- De hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur.

Met deze hervorming wordt gewerkt aan een andere organisatie van de 35 arbeidsmarktregio's, waarbij de focus ligt op het creëren van één loket voor werkzoekenden en werkgevers genaamd het Werkcentrum

- Toekomstbestendig maken van de sociaal ontwikkelbedrijven

De komende tien jaar moeten sociaal ontwikkelbedrijven transformeren naar een bestendige organisatie waar inwoners met een arbeidsbeperking werk kunnen vinden. IBN krijgt daarbij drie functies: een

springplank naar regulier werk; een vangnet als een regulier baan even niet lukt; en een duurzame werkplek voor mensen die niet terecht kunnen op de reguliere arbeidsmarkt.

- Wet van School naar Duurzaam werk

Deze wet is erop gericht om alle jongeren, met name de kwetsbare jongeren, de juiste ondersteuning te bieden om de overstap van onderwijs naar werk goed en zonder uitval te laten verlopen. Het onderwijs (mbo, vso en praktijkonderwijs), de doorstroompunten, maar ook de gemeenten zijn gezamenlijk aan zet om dit te realiseren.

- Participatiewet in Balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is erop gericht om de Participatiewet menselijker te maken door. de bijstandsgerechtigde centraal te stellen, meer ruimte te maken voor maatwerk en uit te gaan van vertrouwen. De nadruk ligt niet meer op controle, maar op ondersteuning. Het wetsvoorstel treedt in werking in 2026.

Wat willen we bereiken?

Arbeidsparticipatie verhogen

In de huidige krappe arbeidsmarkt is het belangrijk de arbeidsparticipatie te verhogen. Binnen het vastgesteld arbeidsmarktbeleid richten we onze inspanningen op het begeleiden van onze inwoners naar werk (voorzetting van de basis die we hebben gelegd met het project Iedereen Kans op Werk), waarbij jongeren, statushouders en ouderen belangrijke doelgroepen zijn. We richten ons ook op de samenwerking met bedrijven en onderwijs om de match tussen vraag en aanbod van werk te verbeteren. Daarbij zijn het stimuleren van brede talentontwikkeling en van innovatie belangrijke doelen.

Wat gaan we ervoor doen?

Versterken van het partnership met IBN

De komende jaren investeren we samen met de zes betrokken gemeenten om IBN toekomstbestendig te maken. Dat betekent dat we de samenwerking met IBN gaan intensiveren en meer inwoners met een arbeidsbeperking naar (tijdelijk) werk bij IBN gaan begeleiden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Lokaal arbeidsmarktbeleid uitwerken in een uitvoeringsagenda

Het lokale arbeidsmarktbeleid dat we in 2025 hebben vastgesteld is gericht op het versterken van de economische vitaliteit, het behouden van jongeren voor Maashorst, op brede talentontwikkeling en op het stimuleren van innovatie. In 2026 en verder werken we dit beleidsplan uit in een uitvoeringsagenda.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Goede begeleiding ontwikkelen voor kwetsbare jongeren van school naar werk

De gemeente krijgt een grotere taak in het ondersteunen van kwetsbare jongeren naar werk, samen met het onderwijs en het Doorstroompunt. Met deze partijen gaan we een werkwijze opzetten (onder regie van de

Jongerenaanpak van de arbeidsmarktregio) om jongeren goed te begeleiden naar opleiding of werk zodat ze niet uitvallen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Participatiewet in balans implementeren

Het wetsvoorstel vraagt om een gedegen implementatie van de verschillende onderdelen, waaronder maatschappelijke participatie (wel of niet gericht op arbeidsinschakeling).

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO

Tot dit taakveld behoren de volgende voorzieningen:

- Wmo Rolstoelen
- Wmo Vervoersvoorzieningen, waaronder de scootmobiel
- Wmo Vervoersdiensten, waaronder de Regiotaxi
- Wmo Woningaanpassingen
- Wmo Overige maatwerkvoorzieningen
- Wmo Eigen bijdragen
- Parkeerbeleid invaliden, inclusief leges.

Ontwikkelingen Maatwerkvoorzieningen WMO

We zetten in op het behouden en/of vergroten van de zelfredzaamheid in de directe woonomgeving. We bevorderen hiermee de participatie in de samenleving. Hierbij staat positieve gezondheid centraal. Deze ambitie staat onder druk vanwege schaarste bij een aantal maatwerkvoorzieningen. We zetten daarom zoveel mogelijk in op het gebruik van algemene voorzieningen. We werken hierin samen met ketenpartners. We houden oog voor de individuele situatie en zorgen voor maatwerk als dat noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken?

Een verbeterde inrichting van de directe leefomgeving van kwetsbare inwoners zodat zij zoveel en zolang mogelijk in de voor hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen en meedoen in de samenleving

Er zijn verschillende redenen waarom we dit streven naar zelfstandigheid en thuis wonen ondersteunen. Ten eerste kan het bijdragen aan het welzijn en de kwaliteit van leven van individuele inwoners. Veel mensen voelen zich comfortabeler en gelukkiger in hun eigen vertrouwde omgeving. Daarnaast is het de verwachting dat het bevorderen van zelfstandigheid en thuis wonen de druk op de intramurale zorg kan verminderen.

Wat gaan we ervoor doen?

Implementeren van algemene voorzieningen en stimuleren van het gebruik

We bevorderen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners. We leggen de focus op eigen kracht, het eigen netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. Op basis van het beleidsplan Wmo realiseren we (algemene) voorzieningen in de wijk/kern en stimuleren inwoners hiervan gebruik te maken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Prestatieafspraken maken vanuit volkshuisvesting met de woningcorporaties, waarin ook de zorgaspecten worden meegenomen

De versnellingsafspraken zijn vastgelegd in een meerjarige samenwerkingsovereenkomst (prestatieafspraken) en worden in 2026 uitgevoerd. In 2026 sturen en monitoren we met name op de prestatieafspraken waar wonen en zorg elkaar raken. De verantwoording loopt via programma 8.3

Uitvoeringsprogramma

Nee

Een huisvestingverordening met urgentiebeleid regionaal ontwikkelen die in 2025 vertaald moet worden naar lokaal urgentiebeleid om bij woningtoewijzing voorrang te kunnen geven aan specifieke doelgroepen

Het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting gaat gemeenten verplichten een Huisvestingsverordening voor het onderdeel ‘urgenties’ op te stellen en dit regionaal af te stemmen.

Het gaat om urgenties voor onder andere mantelzorgverleners/-ontvangers, mensen met een ernstige en chronische medische achtergrond, dak- en thuislozen, mensen uit maatschappelijke opvang, uit beschermd wonen, uit de GGZ, uit jeugdhulp, uit detentie, of uitstap uit prostitutie. In 2026 stellen we de huisvestingsverordening met in ieder geval de urgentieregels op en door de gemeenteraad vastgesteld. De urgentieregeling zal naar verwachting in 2027 in werking treden. De verantwoording loopt via programma 8.3

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.6 Maatwerkdienstverlening WMO

Het taakveld maatwerkdienstverlening Wmo bestaat uit 2 deeltaakvelden met gemeentelijke taken op gebied van:

Maatwerkdienstverlening Wmo
Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en (eventueel op basis van een toekenningsbeschikking) ondersteuning nodig hebben in de vorm van:
- Wmo Hulp bij het Huishouden
- Wmo Begeleiding en Persoonlijke Verzorging
- Wmo Dagbesteding, waaronder de inloopfunctie GGZ
- Wmo Overige Maatwerkarrangementen

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Wmo
Hierbij gaat het om alle opvang en beschermd wonen voorzieningen, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de opvangvoorzieningen verblijven:
- Wmo Beschermd Wonen / Beschermd thuis
- Wmo Maatschappelijke- en Vrouwenopvang

Ontwikkelingen Maatwerkdienstverlening WMO

We zien dat steeds meer inwoners gebruik maken van gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ook groeit de groep steeds ouder wordende inwoners. De vergrijzing speelt een grote rol in het gebruik van maatwerkvoorzieningen. Samen met een krapte op de arbeidsmarkt legt dit druk op de beschikbaarheid van Wmo-ondersteuning. We proberen deze druk te verlichten door de realisatie van algemene voorzieningen met onderliggende diensten op maat voor dat gebied. Daarmee wordt de vraag naar individueel maatwerk verkleind.

Gespecialiseerde hulp en ondersteuning die wordt geboden is gericht op herstel, ontwikkeling, stabilisering of begeleiding. De hulp en ondersteuning is altijd maatwerk. We voeren regie en zijn betrokken bij de inwoner. We stellen realistische doelen. We zijn ons daarbij bewust van de kosten, goed is goed genoeg. Dit betekent dat we vooral kijken wat de inwoner nodig heeft om zo zelfredzaam mogelijk te zijn.

De verandering van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis vindt de komende jaren plaats. Dit betekent dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk thuis en in hun eigen gemeente wonen. Zij zijn hierbij zoveel mogelijk zelfredzaam en participeren naar vermogen. De zorg en ondersteuning die iemand nodig heeft, wordt in samenhang geboden en is ondersteunend aan herstel. Wanneer het een inwoner (tijdelijk) niet lukt om zelfstandig te wonen of om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd dan zijn er voldoende passende (tijdelijke) opvangvarianten beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

Een passend aanbod voor inwoners die zorg nodig hebben

Met onder andere de (dubbele) vergrijzing en de personeelstekorten in de zorg komt de beschikbaarheid van zorg onder druk. Het is belangrijk om de zorg beschikbaar te houden voor de mensen die dit nodig hebben. We zorgen lokaal voor een passend ondersteuningsaanbod. Dit aanbod sluit aan bij hetgeen vanuit preventie en sterke sociale basis al beschikbaar is. Op deze manier kunnen we de inwoners passende ondersteuning bieden in aanvulling op het aanbod van algemene voorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering van het WMO beleidsplan en Gezond en gelukkig in Maashorst

We leggen hierin focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. Door de uitvoering van het beleidsplan Wmo en Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst zetten we in op de ontwikkeling van (algemene) voorzieningen in de wijk/kernen en stimuleren we inwoners om deze voorzieningen te gebruiken, zoals dag invulling en mantelzorgondersteuning

Uitvoeringsprogramma

Nee

Een passend aanbod voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

Met de verandering van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis, krijgt de gemeente steeds meer verantwoordelijkheid voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We zorgen lokaal voor een gevarieerd en flexibel ondersteuningsaanbod om deze doelgroep passende ondersteuning te kunnen bieden. Hiervoor zijn drie nieuwe producten ontwikkeld Geclusterd Beschermd Thuis, Beschermd Thuis en Eerst Een Thuis die in 2026 worden doorontwikkeld en ingevoerd.

Vanuit de regionale woondeal realiseren we andersoortige woningbouw (gespikkeld wonen) gericht op de interactie tussen zorgvragers en buurtbewoners. Doordat buurtbewoners een stukje van de begeleiding op zich nemen, is minder of andersoortige professionele zorg nodig.

Uitvoeringsprogramma

Nee

6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Het taakveld maatwerkdienstverlening Jeugdhulp bestaat uit 4 deeltaakvelden met gemeentelijke taken op het gebied van:

Jeugdhulp zonder verblijf
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het gaat om hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis in het eigen gezin.

- Jeugdhulp Begeleiding
- Jeugdhulp Behandeling
- Jeugdhulp Dagbesteding
- Jeugdhulp zonder Verblijf Overig.

Jeugdhulp met verblijf
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het gaat om hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

- Jeugdhulp Pleegzorg
- Jeugdhulp Gezinsgericht
- Jeugdhulp met Verblijf Overig.

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ
Dit betreft jeugdhulp die vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling.

- Jeugdhulp Behandeling GGZ zonder Verblijf
- Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Jeugdhulp Gesloten Plaatsing.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
Hiertoe behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen.

- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Ontwikkelingen Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

In de periode 2023 – 2028 wordt uitvoering gegeven aan de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda heeft als doel: Verbeteren van kwaliteit en passende zorg voor kinderen en gezinnen en op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. Dit heeft onder andere gevolgen voor de reikwijdte en de omvang van de Jeugdwet. De hoofdlijnen zijn vastgesteld door het rijk en worden nu landelijk verder uitgewerkt.
Vanaf 2026 tot en met 2030 wordt het toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming landelijk geïmplementeerd en verankerd. Het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is een plan voor de hervorming van de jeugdbescherming in Nederland. Het scenario streeft naar snellere, meer samenhangende en minder ingrijpende hulp aan gezinnen, met één regisseur per gezin en minder wisselingen van hulpverleners. Het doel is om kinderen veiliger en beter op te laten groeien, door eerder en effectiever samen te werken rond het gezin.

Voor het jeugddomein is grip krijgen op de stijgende uitgaven van gespecialiseerde jeugdhulp belangrijk. Belangrijke uitgangspunten zijn beschikbaarheid en continuïteit van hulp. Dit staat onder druk, mede door de krappe arbeidsmarkt. We zoeken met zorgaanbieders naar oplossingen hiervoor. Tegelijk blijven we sturen op kostenbeheersing. Specialistische jeugdhulp is een schaars goed en moet beschikbaar zijn voor de jeugdigen die dit het hardst nodig hebben. Het is daarom belangrijk dat we hulpvragen zo vroeg mogelijk signaleren en problemen zo klein mogelijk houden. Ook zetten we in op normaliseren en de-medicaliseren. Uitdagingen die horen bij het gewone opvoeden en opgroeien kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht (normaliseren) van ouders en verwanten, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.
We investeren in preventie. We hebben praktijkondersteuners huisarts (POH's) jeugd en preventiewerkers in de gehele gemeente waar kinderen of ouders naartoe kunnen met hulpvragen. Wanneer ze merken dat meerdere ouders vragen hebben over een specifiek thema, organiseren zij een collectief aanbod. Gespecialiseerde jeugdhulp is bedoeld voor, en blijft beschikbaar voor de complexere vraagstukken van jeugdigen.
We versterken voor de complexere vraagstukken van jeugdigen de (gemeentelijke) toegang en verbinden deze met partners uit de jeugdketen, zoals het voorliggend veld, voorschoolse voorzieningen en onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Een effectiever, mensgerichter en toekomstbestendig jeugdstelsel

Gelet op de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming moeten er stevige lokale teams worden gerealiseerd die dicht bij de gezinnen werken. Ze bieden zowel lichte als complexere ondersteuning, hebben regie over de hulp en werken nauw samen met zorg- en veiligheidspartners. De teams bestaan uit generalisten met toegang tot specialistische kennis, en zijn gericht op preventie, vroegsignalering en maatwerk. Ze zijn cruciaal om de druk op jeugdzorg te verlagen, hulp toegankelijker te maken en veiligheid en zorg beter te verbinden.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorontwikkelen van het preventieteam Maashorst

Het realiseren van stevige lokale teams past binnen pijler 4 (gebiedsgericht werken), met ondersteuning vanuit de pijlers 1, 3 en 6 voor methodiek, samenwerking en infrastructuur van het programma 'Toekomstbestendig Sociaal Domein'.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

In Maashorst groeien kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk op.

Dat doen ze thuis, bij hun eigen ouders. Hierbij ontwikkelen zij zich tot veerkrachtige (jong)volwassen die naar vermogen actief meedoen in de samenleving. Ouders zijn daarvoor primair verantwoordelijk. Het kan zijn dat de ontwikkeling van een jeugdige hapert of zelfs vastloopt en in het voorliggend veld niet opgelost kan worden. De toegang beoordeelt samen met ouders en jeugdige of gespecialiseerde jeugdhulp noodzakelijk is en geeft zo nodig een beschikking af.

Wat gaan we ervoor doen?

Zorgdragen voor een sluitende aanpak Jeugdhulpverlening

Wij zorgen voor passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin. Jeugdhulp die past bij de zwaarte en aard van de problematiek en die zo dichtbij mogelijk wordt ingezet.
We sluiten aan bij het onderwijs door het inzetten van aansluitfunctionarissen. We werken in de driehoek van jeugdige/gezin, jeugdprofessional en jeugdhulpaanbieder en kijken daarbij welke hulp het best past en in welke omvang. We blijven werken aan verbeteringen in het aanbod van jeugdhulp. dit doen we onder meer door te sturen op meer gezinsgerichte hulpverlening, meer ambulante hulp in de omgeving van de jeugdige en een betere ondersteuning van jongeren bij de stap naar zelfstandigheid als ze 18 jaar worden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het nieuwe Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp en Uitvoeringsplan Jeugdhulp

In 2026 geven we uitvoering aan het regionaal beleidsprogramma jeugdhulp. Het beleidsprogramma is bedoeld om richting te geven aan de regionale samenwerking ten aanzien van gespecialiseerde jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**15.401**	**15.510**	**11.614**	**10.992**	**10.969**	**10.925**
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	**4.449**	**3.491**	**3.654**	**3.647**	**3.647**	**3.647**
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	**20.639**	**21.681**	**21.767**	**21.675**	**21.675**	**21.675**
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	**12.644**	**13.481**	**13.642**	**12.978**	**12.898**	**12.907**
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	**1.904**	**3.157**	**3.012**	**3.035**	**3.061**	**3.061**
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	**16.713**	**17.824**	**18.447**	**18.132**	**18.362**	**17.748**
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	**20.721**	**21.680**	**22.244**	**22.190**	**21.952**	**21.951**
Totaal Lasten	**92.470**	**96.824**	**94.380**	**92.649**	**92.564**	**91.914**
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**6.838**	**2.573**	**1.597**	**1.456**	**1.475**	**1.475**
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	**19.156**	**18.610**	**18.617**	**18.567**	**18.567**	**18.567**
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	**322**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	**31**	**117**	**115**	**112**	**108**	**108**
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	**2.020**	**1.938**	**1.948**	**1.948**	**1.948**	**516**
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	**0**	**0**	**0**	**0**	**763**	**764**
Totaal Baten	**28.367**	**23.238**	**22.277**	**22.082**	**22.861**	**21.431**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**64.103**	**73.586**	**72.103**	**70.567**	**69.703**	**70.483**
Stortingen in reserves	3.617	818	818	818	818	0
Onttrekkingen uit de reserves	6.986	4.701	548	13	13	13
Totaal mutaties reserves	**-3.369**	**-3.883**	**270**	**805**	**805**	**-13**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**60.734**	**69.703**	**72.373**	**71.372**	**70.508**	**70.470**

Verbonden partijen Programma 6 Sociaal Domein

Gemeenschappelijke regelingen

- Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020

- Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noord oost(Regiotaxi)

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 6 Sociaal Domein

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Verordening maatschappelijke ondersteuning Maashorst per 1 januari 2024
- Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Maashorst 2024.2
- Beleidskader Sterke Sociale Basis
- Verordening Wet Inburgering gemeente Maashorst
- Preventief jeugdbeleid gemeente Maashorst
- Regionaal Beleidsprogramma Jeugd Regio Noordoost Brabant 2024 - 2028
- Verordening Jeugdhulp gemeente Maashorst 2024
- Mantelzorgbeleid Maashorst 'Zorg samen'
- Gezond en gelukkig oud in Maashorst 2023 - 2033

Verplichte BBV - indicatoren Programma 6 Sociaal Domein

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.)
- Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)
- Werkloze jongeren (% 16 tm 22 jarigen)
- Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)
- Lopende re-integratievoorzieningen (Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar)
- Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 tm 21 jarigen)
- Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugdhulp(% van alle jongeren tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugbescherming(% van alle jongeren tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)
- Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard ‘Waar staat je gemeente?’. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Werk en inkomen
- Gezondheid
- Jeugd en jeugdhulpverlening
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Het doel van Volksgezondheid is het bevorderen van de algehele gezondheid en het welzijn van de mensen die in ons land wonen. In Maashorst streven we naar 'positieve gezondheid' (= een benadering binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op beperkingen of ziekte). Mensen moeten om kunnen gaan met de uitdagingen op fysiek, emotioneel en sociaal gebied. Ze moeten zoveel mogelijk zelf de regie kunnen voeren over hun eigen leven. Preventieve maatregelen zijn dan ook voornamelijk gericht op de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving. Die leefomgeving bestaat onder andere uit school, werk, vrije tijd en de bereikbaarheid van deze locaties. Als beperkingen toenemen, wordt de leefwereld kleiner. Het is daarom belangrijk dat we als gemeente voorwaarden creëren die ervoor zorgen dat de gezonde leefomgeving bereikbaar blijft voor iedereen.

Ontwikkelingen Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

De effecten van klimaatverandering hebben een steeds grotere invloed op onze gezondheid en welzijn. Dit geldt met name voor kwetsbare mensen die zich moeilijk buiten hun eigen buurt kunnen verplaatsen. Maar het heeft ook bredere gevolgen. Denk bijvoorbeeld aan scholen met goede ventilatie, de kwaliteit van bedrijventerreinen en de mogelijkheid om te voet of per fiets naar winkels, werk, school en verenigingen te gaan.
In Nederland wordt gemiddeld bijna 6% van de ziektelast toegeschreven aan milieufactoren. Op lokaal niveau kan dit percentage sterk variëren, tussen de 4% en 14%. Dit zijn factoren waar individuele burgers weinig of geen invloed op hebben.

Een belangrijke partner voor ons op dit gebied van gezondheid is de GGD Hart voor Brabant. Wij geven als gemeente opdracht aan de GGD om verantwoordelijkheden uit te voeren die voortvloeien uit de Wet publieke gezondheid (WPG). De WPG is gebaseerd op preventie. Preventie kan zich richten op individuen of groepen, maar ook op de omgeving, zoals wijken en buurten. De GGD geeft advies aan de gemeente op verschillende terreinen:

- Leefstijl, inclusief het gebruik van middelen zoals roken, alcohol en drugs. Dit ligt onder andere vast in het gezondheidsbeleid en het preventief jeugdbeleid. Daar werken veel verschillende partners op het gebied van preventie aan mee, zoals Sportservice Noord-Brabant, Ons-Welzijn, Compass en wijkondersteuners.
- De inrichting van de omgeving wat betreft groen, beweging, hygiëne (afval, riolering, toezicht op risicovolle gebouwen, etc.), milieu (geluid, licht, etc.) en het binnenmilieu van openbare voorzieningen (zoals scholen met goede ventilatie). Dit is onderdeel van de werkwijze volgens de Omgevingswet, die vanaf 1 juli 2023 wordt toegepast.

De GGD heeft als belangrijkste taak ervoor te zorgen dat kinderen gezond zijn, en staat aan de lat om problemen vroegtijdig op te sporen en ouders te ondersteunen. De taken van de GGD die op maat gemaakt zijn voor individuele gevallen, vallen onder programma 6.

We hebben als gemeente een grote verantwoordelijkheid om de omgeving gezond en veilig te houden. We verzamelen en verwerken bijvoorbeeld afval en afvalwater en zorgen voor een goede leefomgeving bij ruimtelijke ontwikkelingen. We concentreren ons op vermindering van de hoeveelheid afval en afvalwater en op verbetering van de kwaliteit van het afval. Naast problemen zoals wateroverlast en droogte, heeft ook extreme hitte een grote invloed op de gezondheid en het comfort van onze leefomgeving. Door meer groen in de buurt, kunnen we bijdragen aan de aanpak van grotere uitdagingen zoals klimaatverandering, hitte, waterbeheer, biodiversiteit en gezondheid. Bij het ontwerpen en bouwen van onze woonomgeving kijken we dan ook zorgvuldig naar geschikte oplossingen, zodat na periodes van zware regenval, hitte en droogte de leefomgeving snel en gemakkelijk kan herstellen. Ook aan de sociale kant van klimaatverandering en hitte besteden we aandacht met het Lokaal Hitteplan.

We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ook promoten we maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) onder ondernemers en passen dit zelf toe in onze eigen organisatie. In 2020 hebben we als onderdeel van de Regio Noordoost-Brabant een plan ingediend bij de Rijksoverheid: de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Daarin staat beschreven hoe we gaan bijdragen aan de nationale doelstelling

van CO2-reductie. Momenteel werken we aan een RES 2.0 om te voldoen aan onze regionale afspraken in de RES.

7.1 Volksgezondheid

Gemeenten hebben een wettelijke taak op het gebied van volksgezondheid. Tot dat taakveld behoren maatregelen om de gezondheid te beschermen van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Het monitoren van de gezondheidssituatie.
- Uitvoering van preventieprogramma's en vroegtijdige signalering van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren.
- Uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid.
- Bestrijding van infectieziekten en aanbod van vaccinaties.
- Het geven van voorlichting, advies en begeleiding.
- Het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders.
- Het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen.
- Het bevorderen van medisch milieukundige zorg.
- Het bevorderen van technische hygiënezorg.
- Het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen en ambulance.
- Het laten uitvoeren van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg.

Ontwikkelingen Volksgezondheid

Onze gezondheid is geen vanzelfsprekendheid. Dat de kwaliteit van ons voedsel en drinkwater is toegenomen, betekent niet automatisch dat we er een gezondere leefstijl op nahouden. Overgewicht, te weinig beweging, geen voedzame voeding, en infectieziektes behoren ook tot de kenmerken van deze tijd. Die kenmerken - in combinatie met de manier waarop we tegenwoordig (digitaal) met elkaar zijn gaan communiceren- hebben invloed op onze mentale veerkracht. Door de inzet van preventieve voorzieningen kunnen we een aantal van deze ontwikkelingen ombuigen.

We doen dat in het belang van onze inwoners, maar ook vanuit de overtuiging dat voorkomen -in alle opzichten- beter is dan genezen.

Daarom is gezondheid speerpunt van ons beleid. We willen dit onderwerp integraal (= vanuit alle mogelijke invalshoeken) benaderen en onderdeel maken van ál ons gemeentelijk beleid in samenwerking met de relevante partners.

In het fysieke domein is gezondheid al een integraal onderdeel van de Omgevingsvisie. We sturen hierbij nadrukkelijk op schone lucht en zuiver water. In het sociaal domein zien we eenzelfde beweging naar een integrale benadering van gezondheid.

We werken op verschillende bestuurlijke niveaus aan versterking van netwerken en aanleg van dwarsverbanden tussen de domeinen wonen, zorgen en leven. De projecten en acties die hieruit voortkomen, zouden dan ook op diverse plekken in deze programmabegroting moeten landen.

Wat willen we bereiken?

Vitaal oud(er) worden, mentale gezondheid versterken en gezondheidsverschillen verkleinen

De gemeente Maashorst wil activiteiten en netwerken stimuleren die een bijdrage leveren aan:

- vitaal oud(er) worden in een gezonde leefomgeving.
- versterking van mentale gezondheid.
- verkleining van gezondheidsverschillen tussen inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

Toewerken naar integraal gezondheidsbeleid

In 2026 geven we een vervolg aan de verdere implementatie en uitvoering van het integraal gezondheidsbeleid. We werken hierbij aan een gezonde leefomgeving, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het bevorderen van een gezonde leefstijl van onze inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Verder ontwikkelen van goede gezondheidspreventieprogramma's

Ook vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) werken we op regionaal en subregionaal niveau met de brede benadering van gezondheid. Het transformatieplan van het samenwerkingsverband Samen in Gezondheid (SIG) richt zich op drie speerpunten: 1. vitaal oud(er) worden, 2. mentale gezondheid en 3. werken vanuit de principes van positieve gezondheid. Die brede benadering zien we ook terug in de sterke sociale basis die lokaal gericht is op uitvoering van 'het Gezond en actief leven akkoord' (GALA). Hiermee sturen we op lokaal niveau op sterke gemeenschappen en een gezonde samenleving door de wisselwerking tussen formele en informele netwerken optimaal te benutten.

In deze aanpak wordt op alle niveaus gewerkt aan versterking van de samenwerking met partners en de bouw van een netwerk met partijen binnen het sociaal en medisch domein. Hiermee leggen de landelijke akkoorden (IZA en GALA) ook een directe lijn naar het rijksprogramma 'Wonen en Zorg voor ouderen' (WOZO).

Uitvoeringsprogramma

Nee

7.2 Riolering

Uit het oogpunt van volksgezondheid en veiligheid zorgen wij voor de afvoer van stedelijk afvalwater en afvloeiend hemelwater, en voor het grondwater. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor:

- inzameling en transport van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater.
- inzameling, transport en verwerking van hemelwater.
- voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater.
- bestrijding van verontreiniging van oppervlaktewater.
- de baten van riool- en waterzorgheffing voor niet-woningen en voor woningen.
- de kosten en invordering van de riool- en waterzorgheffing.

In het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) staat omschreven hoe we invulling geven aan de plicht die we hebben voor het zorgen voor het riool en de taken voor water.

Ontwikkelingen Riolering

Het klimaat verandert. Met als gevolg meer hitte, droogte en wateroverlast. In 2020 hebben we gekeken op welke plekken onze (woon)omgeving kwetsbaar is voor extreem weer. Het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) verplicht gemeenten om elke zes jaar dit onderzoek naar kwetsbare plekken te doen. In 2025 zijn we gestart met een nieuwe ronde stresstesten, zoals we die onderzoeken noemen. De uitkomsten gebruiken we bij overleggen met de omgeving en belanghebbenden, in onze gemeente en in de regio. De klimaatmonitor is een hulpmiddel om kwetsbare plekken in kaart te brengen.

Wat willen we bereiken?

Verbeteren van het functioneren van drukriolering en het lokaal vasthouden van regenwater in het buitengebied.

In het buitengebied ligt een ander soort riool dan in de gebouwde omgeving. Het vuile water wordt hier via pompen naar het riool in het centrum geduwd. Er is in deze buizen geen ruimte om ook regenwater mee te nemen. Daarom is het verboden regenwater aan te sluiten op dit riool. We weten door onderzoek in welke gebieden er nog verboden aansluitingen voor regenwater zitten. We laten eigenaren deze verbindingen afsluiten.

Wat gaan we ervoor doen?

Waar in het buitengebied nog regenwateraansluitingen zijn op het riool, gaan we op bezoek

We gaan het gesprek aan met de bewoners en leggen uit waarom het belangrijk is het regenwater op eigen grond op te vangen. Als de verbinding van het regenwater niet wordt afgesloten, leggen we een boete op.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een klimaat veerkrachtige inrichting van onze fysieke leefomgeving

We kijken samen waar het nodig is om maatregelen te treffen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat maatregelen nut hebben en dat ze betaalbaar zijn. Het belangrijkste punt bij hoe we omgaan met regenwater (hemelwaterbeleid), is dat we ‘water neutraal ontwikkelen'. Dit betekent dat er voor elke extra vierkante meter aan daken, tegels en inritten (verhard oppervlak) berging van water moet worden aangelegd. De berging moet minimaal 60 mm water (60 liter) per vierkante meter verhard oppervlak aan inhoud hebben. Vanuit deze berging moet het water in de bodem weg kunnen zakken.
Het werkt goed om het regenwater niet meer direct naar het riool te laten stromen. Daardoor verminderen de gevolgen van klimaatverandering . We bedoelen hier de regen die op onze daken en inritten valt, maar ook op de wegen en voetpaden. We leggen projecten aan om het regenwater te verzamelen, te bergen en in de bodem te laten zakken. Of als dit niet snel genoeg lukt, om dit water naar een plek te laten stromen waar het geen overlast geeft.

Wat gaan we ervoor doen?

We onderzoeken of onze leefomgeving weerbaar is tegen extreem weer

We doen in 2026 stresstesten van onze fysieke leefomgeving. Dit zijn modelmatige analyses over hoe onze fysieke leefomgeving reageert bij extreme weersomstandigheden als waterveiligheid, wateroverlast en droogte. Dit zijn de drie thema’s die impact hebben op het water er riolering. We bouwen verder op de eerste stresstesten van 6 jaar geleden (2020) en actualiseren dit naar de laatste stand van het klimaat. Het rapport van het IPCC uit 2022 over ‘wereldwijde klimaatverandering 2022’ is door KNMI in 2023 vertaald naar de situatie voor Nederland. Er zijn een aantal klimaatscenario’s uitgewerkt, die als uitgangspunt dienen

voor onze nieuwe ronde van stresstesten. Naast klimaatdoelstellingen zal er de komende jaren veel aandacht uitgaan naar de doelen van Europese Kader Richtlijn Water (KRW). We gebruiken de stresstesten ook om inzicht te krijgen in voortgang op doelen van de KRW. Uitkomsten van de stresstesten geven input voor het in samenhang prioriteren van maatregelen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

7.3 Afval

Het inzamelen en laten verwerken en/of recyclen van huishoudelijk afval is onderdeel van onze dienstverlening. We heffen voor deze dienstverlening de afvalstoffenheffing.

Ontwikkelingen Afval

De wereld is in beweging. De wereldbevolking neemt toe en ook onze welvaart groeit. Voor onze materiële behoeften en de technologische ontwikkelingen doen we een steeds groter beroep op grondstoffen en materialen. Dat beroep is veel groter dan de planeet ons kan bieden. Het laat onze kwetsbaarheid en afhankelijkheid zien. We zijn bovendien ook vaak afhankelijk van grondstoffen uit andere landen en dat maakt ons extra kwetsbaar. Dat dwingt ons tot actie. We moeten slimmer en efficiënter omgaan met grondstoffen en materialen. Omschakeling naar een circulaire economie, waarin sprake is van volledig hergebruik, helpt hierbij. Daarom werkt de Rijksoverheid samen met het bedrijfsleven en kennisinstituten om zuiniger en slimmer met grondstoffen om te gaan. Het doel: Nederland is volledig circulair in 2050.

Dat is haalbaar. Bijvoorbeeld door producten beter te ontwerpen en produceren, door milieubelastende producten niet meer te kopen, door ze te delen, en door ze langer en intensiever te gebruiken, bijvoorbeeld door reparatie. Ook helpt het als we de grondstoffen van de producten recyclen en niet-hernieuwbare grondstoffen of grondstoffen met een grote milieudruk vervangen door hernieuwbare grondstoffen, secundaire grondstoffen of andere primaire meer algemeen beschikbare grondstoffen met minder milieudruk.

Sinds 2019 wordt jaarlijks het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie gepubliceerd. Daarin staat beschreven welke acties we moeten uitvoeren om de transitie te realiseren naar een circulaire economie. Voor ons als gemeenten staat daar bijvoorbeeld in:

- We moeten méér, maar ook beter (kwalitatief) huishoudelijk afval scheiden.
- We moeten zelf ook secundaire grondstoffen gaan toepassen.
- We moeten afval voorkomen.

Zo kunnen wij als gemeente een bijdrage leveren aan de gewenste verandering om te komen tot een circulaire economie.

Wat willen we bereiken?

We willen onze afvalinzameling uniformiseren en dat er meer afval wordt gescheiden en voor recycling beschikbaar komt.

Belangrijk is dat de gescheiden grondstoffen van voldoende kwaliteit zijn om gerecycled te kunnen worden. In 2028 willen we dat de hoeveelheid restafval per inwoner is verminderd van 158 tot 80 kilo – een eerste stap richting een circulaire economie in 2050.

Wat gaan we ervoor doen?

Optimaliseren papierinzameling

We gaan de papierinzameling in Maashorst in 2026 evalueren. We kijken hierbij naar de efficiëntie en of de kosten in verhouding zijn met de in te zamelen hoeveelheden. We gaan beoordelen of de huidige inzamelmethode de meest geschikte is om zo optimaal mogelijk papier gescheiden in te zamelen. En we gaan daar waar nodig een verbeterplan opstellen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Optimaliseren afvalinzameling bij hoogbouw

We gaan de afvalinzameling bij de hoogbouw in 2026 evalueren. We kijken hierbij naar de efficiëntie en of de kosten in verhouding zijn met de in te zamelen hoeveelheden. We gaan beoordelen of de huidige inzamelmethode de meest geschikte is om zo optimaal mogelijk alle afvalstromen gescheiden in te zamelen. En we gaan daar waar nodig een verbeterplan opstellen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering uitvoeringsprogramma Van Afval naar Grondstof

We voeren het uitvoeringsprogramma 'Van Afval Naar Grondstof' uit, waarin we invulling geven aan het doel om de hoeveelheid afval per inwoner terug te dringen. In 2025 zijn een aantal zaken uitgevoerd: de afvalinzameling in Reek, Schaijk en Zeeland is gelijkgetrokken met de rest van Maashorst, is de textielinzameling vanwege wetgeving onder de loep genomen, is de meerjarig 'Bewust minder afval' campagne gestart, en is in alle kernen de mobiele milieustraat ingevoerd om het scheiden van recyclebare materialen te vergemakkelijken. In 2026 evalueren we in de inzamelresultaten.

Uitvoeringsprogramma

Nee

7.4 Milieubeheer

Tot onze gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving behoren onder meer:

- (kwalitatieve) Bescherming en sanering van de bodem.
- Bescherming van de atmosfeer.
- Beheersing van geluidhinder.
- Bescherming tegen straling.
- Verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven.
- Ongediertebestrijding.
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) .
- Treffen van maatregelen om de effecten van klimaatverandering te beperken (klimaatadaptatie).
- Werken volgens de principes van de circulaire economie.
- Uitvoering 'Schone lucht-akkoord'.
- Regie op de uitvoering van de energietransitie.

We houden toezicht op bedrijfsactiviteiten en zorgen voor de inzameling van afval en afvalwater. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen krijgt milieu veel aandacht, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, luchtkwaliteit,

volksgezondheid in relatie tot veehouderijen, bodemkwaliteit, externe veiligheid (bv. transport en opslag gevaarlijke stoffen, straling door hoogspanningsmasten).

Ontwikkelingen Milieubeheer

Gezondheid is een belangrijk thema in onze leefomgeving. Dit komt terug in de transitie van de landbouw, maar ook in onze omgevingsvisie. In deze visie zijn bodem en water leidende principes bij het vormgeven van ruimtelijke ontwikkelingen. Gerelateerd aan gezondheid zijn geluid en geluidbeleving belangrijke onderwerpen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde langs autowegen, maar ook bij de vliegbewegingen rondom vliegbasis Volkel.

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We proberen daarbij optimaal gebruik te maken van de (financiële) mogelijkheden die worden geboden. Zelf zorgen we ervoor dat het 'Schone lucht-akkoord' een vast onderdeel is van al onze beleidskeuzes.

Het is verder een gemeentelijke taak om te zorgen voor de opvang van zwerfdieren en bestrijding van ongedierte. Hierover hebben we afspraken gemaakt met partijen die hierin voorzien.

De internationale Sustainable Development Goals (SDGs), ofwel duurzaamheidsdoelen, en het Nationaal Klimaatakkoord vormen minimaal de uitgangspunten voor ons duurzaamheidsprogramma. Daarmee geven we breed invulling aan de duurzaamheidsagenda's. De SDGs vormen in de opzet en de monitoring het vertrekpunt. Naast Energie en Warmte focussen we op thema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit, grondstoffen en materialen.

Woningen, bedrijven en vervoer moeten duurzamer worden, met een lager energieverbruik. Ook moet de gebruikte energie hernieuwbaar zijn. Dat is een grote opgave die we moeten combineren met andere grote opgaven, zoals de adaptatie aan een ander klimaat, de transitie van het landelijk gebied, de herstructurering van woonwijken en bedrijfsterreinen en het versterken van de biodiversiteit. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat we inwoners bij deze veranderingen betrekken en samen vorm en invulling geven aan deze opgaven.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker voor bedrijven, omdat opdrachtgevers hier steeds hogere eisen aan stellen. Ook wij geven daar invulling aan.

We treffen maatregelen om de invloed van klimaatverandering op ons dagelijks leven zoveel mogelijk te beperken.

Wat willen we bereiken?

Duurzame ontwikkeling

Samen met onze inwoners willen we van Maashorst een duurzame en groene gemeente maken. We hechten belang aan inclusiviteit (= iedereen kan meedoen). Daarom besteden we speciale aandacht aan inwoners met een laag inkomen en het voorkomen van energiearmoede. Bij de uitvoering van ons energieprogramma werken we samen met de regio aan de Regionale Energie Strategie (RES). Binnen de mogelijkheden van de huidige beperkte netwerkcapaciteit, richten we ons op oplossingen voor zowel inwoners als bedrijven. Voor wat betreft de gebouwde omgeving zetten we in op zowel energiebesparing (bijvoorbeeld door gerichte isolatie en het dichten van kieren) als de overgang naar duurzame warmte. We bieden extra ondersteuning in lijn met het nationale isolatieprogramma en we verkennen de mogelijkheden van andere energiedragers. Als gemeente streven we ernaar om zelf het goede voorbeeld te geven door ons gemeentelijk vastgoed energieneutraal te maken.

Klimaatadaptatie is een overkoepelend thema dat we belangrijk vinden.

We ontwikkelen instrumenten waarmee we kunnen beoordelen of onze maatregelen effectief zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

We brengen de mogelijkheden voor een lokaal energiebedrijf in beeld

De beweging naar lokale duurzame energie is in ontwikkeling. Een lokaal energiebedrijf kan mogelijk een waardevolle bijdrage leveren aan onze energietransitie. Daarom brengen we momenteel de mogelijkheden van een dergelijk bedrijf in beeld. Dit traject zal, afhankelijk van de verdere ontwikkelingen rondom lokaal opgewekte duurzame energie voldoende handvatten bieden om op termijn een zorgvuldige afweging te kunnen maken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We maken ons eigen gemeentelijke vastgoed energieneutraal

We stellen in 2025 een uitvoeringsplan op voor verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen. Verduurzaming wordt hierdoor een onderdeel van het meerjaren-onderhoudsplan en de meerjaren-begroting. We ronden het project ‘verduurzaming sporthal de Stigt’ af.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We zorgen voor lokale initiatieven voor zonneparken in onze gemeente, bij voorkeur op daken.

Eind 2025 openen we de tweede opstellingsronde 'tender zon-op-land'. Daarnaast hebben we de potenties in beeld gebracht voor alle treden van de zonneladder, zoals zon op grote daken, parkeerplaatsen, restgronden en water. Ondanks de problematiek rondom de netcongestie gaan we bekijken wat er mogelijk is op deze treden van de zonneladder.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan ons aanpassen aan een veranderend klimaat

Vanaf 2026 geven we verdere uitvoering aan de doelen uit duurzame doelenagenda 'Veerkrachtig & Soortenrijk'. Dat doen we door uitgangspunten en maatregelen mee te nemen in lopende projecten. Daarnaast wordt ingezet op communicatie om inwoners te informeren en stimuleren bij te dragen aan de gestelde doelen. Ook krijgt klimaat(adaptatie) een plek in de verschillende nog op te stellen programma's.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We ontwikkelen een lokale aanpak voor isolatie en energiebesparing

In 2026 zetten we vol in op de isolatie van woningen. Maashorst neemt deel aan het regionale isolatieprogramma Meerjarig Collectief Ontzorgen (MCO-aanpak), die in 2025 is ontwikkeld.
Het isoleren gebeurt in lijn met het Nationaal Isolatieprogramma en binnen de kaders van het Natuurvriendelijk Isoleren. Met communicatiecampagnes brengen we nut en noodzaak van energiebesparing en isolatiemogelijkheden onder de aandacht en activeren we onze inwoners om, met de ontzorging en steun van de MCO-aanpak, hun woning te verduurzamen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan gebouwen natuurvriendelijk isoleren

In 2026 ontwikkelen we ons 'Soortenmanagementplan' (SMP) verder door. Dit plan volgt uit een verplichting vanuit de Omgevingswet Natuur. De verblijfplaatsen van diersoorten die gebruik maken van daken en spouwen (mus, huis- en gierzwaluw en verschillende soorten vleermuizen) worden aangetast bij de uitvoering van isolatiemaatregelen. Het SMP leidt tot een collectieve vrijstelling voor het uitvoeren van isolatiemaatregelen. De huidige planning is dat die collectieve vrijstelling in 2026 van kracht wordt.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan samen met wijken en buurten uitvoeringsplannen maken voor duurzame verwarming.

Gemeenten hebben de regie in het gebiedsgericht en planmatig verduurzamen en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Een (Wijk)uitvoeringsplan in dit kader is een plan om de gebouwen in een wijk (of ander gebied) aardgasvrij te maken, met voldoende isolatie als tussenstap. In 2026 zetten we het ingezette werk aan wijkuitvoeringsplannen Reek en Melle in participatie met deze wijken voort en pakken we minimaal één nieuw wijkuitvoeringsplan op. Welke wijk wordt opgestart moet nog worden bepaald.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We versterken onze samenwerking met de woningbouwcorporaties

In 2025 is het duurzaamheidsakkoord met onze woningcorporaties gesloten. In 2026 gaan we de acties uit het Duurzaamheidsakkoord met de woningcorporaties verder vormgeven en uitvoeren.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We brengen de mogelijkheden voor het stimuleren van bio-based en circulaire materialen in beeld.

De opinienota Biobaed bouwen is opgesteld en aangeboden aan de commissie REF. Op 19 juni heeft de commissie REF de opinienota Biobased bouwen besproken.

De input van deze bespreking wordt meegenomen in de Duurzame Doelen Agenda 'Materialen en Grondstoffen'.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stimuleren het integraal werken aan duurzame ontwikkelingsdoelen.

De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn het kompas voor het werken aan duurzame ontwikkeling en brede welvaart. Ze helpen om in samenhang te werken aan duurzame doelen.

Momenteel wordt er gewerkt aan een projectopdracht om te komen tot een implementatieplan voor het werken aan de SDG’s. De directie heeft daar eind juni randvoorwaarden voor meegegeven.

In het implementatieplan wordt aangegeven hoe de SDG's worden geborgd in de organisatie, waarbij ook aandacht is voor de bestuurlijke organisatie.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stellen een warmteprogramma op

‘Gemeente Maashorst werkt aan een plan om woningen en gebouwen stap voor stap beter te isoleren om uiteindelijk uiterlijk in 2050 van het aardgas af te halen. Dit plan heet het warmteprogramma, de opvolger van de Transitievisie Warmte uit 2021. Het biedt duidelijkheid en handelingsperspectief voor professionele partners, en voor bewoners, ondernemers en andere gebouweigenaren. Het warmteprogramma moet uiterlijk 31 december 2026 door het college worden vastgesteld en wordt vervolgens elke 5 jaar geactualiseerd.’

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stellen een update van het uitvoeringsplan verduurzaming gebouwde omgeving op

Het Warmteprogramma (Wp) zal in 2026 worden vastgesteld. Dit is een verplichting die volgt uit de Omgevingswet. Het Wp is de opvolger van de Transitievisie Warmte (TVW) uit 2021. Als gevolg van deze beleidsupdate zal het Uitvoeringsplan Verduurzaming Gebouwde Omgeving 2023 tot en met 2026 aan de hand van het Warmteprogramma worden geupdate. In 2026 zal hiermee een start worden gemaakt.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Transitie van het landelijk gebied

We zoeken naar een nieuwe balans tussen wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Daarbij staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (leefbaarheid en gezondheid) voorop. De transformatie van het landelijk gebied kan in onze ogen alleen slagen als we verbinding creëren en samenspel tussen de bewoners en gebruikers. We willen -in samenwerking met partners– goede gesprekken over de stikstofproblematiek mogelijk maken met het gebied en de sector, en waar nodig daarvoor het initiatief nemen. We willen oplossingen realiseren voor de knelpunten rond ammoniak, stank en gezondheid van mens en dier. We richten ons als eerste op de voormalige Landbouw Ontwikkel Gebied (LOG)-gebieden Graspeel en Odiliapeel.

Wat gaan we ervoor doen?

We blijven in gesprek met belanghebbenden over stikstof e.d.

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We maken daarbij gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel, de Brabantse Aanpak Landelijk Gebied en de financiële mogelijkheden die daaruit voorkomen. Om de doelen voor het landelijk gebied concreet te maken en om opgaven en initiatieven te verbinden, wordt met de gemeente Land van Cuijk een integraal gebiedsproces gestart voor het noordelijke deel van de Peel, oftewel De Noordelijke Peelpoort.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We zorgen voor een beleidsprogramma Landelijk Gebied

We hebben voorbereidingen gestart om te komen tot een Programma 'Integraal werken aan een Vitaal Landelijk Gebied". De gevraagde budgetten zijn in de begroting opgenomen en deze zetten we in voor verbetering en versnelling van de uitvoering.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We blijven aangehaakt bij de landelijke, provinciale en regionale stikstofaanpak

We maken gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel en het Brabantse Aanpak Landelijk Gebied (ALG) en de financiële mogelijkheden die daaruit voorkomen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We putten uit twee pilots voor meting en streefwaardebepaling van milieubelasting (geur en ammoniak). Daarbij benutten we de kennis uit de regio

Een mobiel meetstation in de Graspeel heeft onverklaarbare pieken ammoniak gemeten. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat nieuwe metingen geen werkbare oplossingsrichtingen biedt voor het terugdringen van de ervaren geurhinder in het gebied. Om de ervaren overlast beter in kaart te brengen en mogelijke oplossingen te verkennen, wordt onderzocht of er draagvlak is voor een belevingsonderzoek.

Uitvoeringsprogramma

Ja

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van:
- Lijkbezorging: begraven, herbegraven en opgraven op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden.
- Asbezorging op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden.
- Vergunningverlening opgravingen algemene begraafplaatsen en parochiebegraafplaatsen.
- Vergunningverlening grafbedekkingen en gedenkplaten urnennissen.
- Verloven tot lijkbezorging en verloven tot crematie.
- Lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden).
- Baten begraafplaatsrechten.
- Baten afkoopsommen onderhoud.

Ontwikkelingen Begraafplaatsen en crematoria

De laatste jaren neemt de voorkeur om overledenen te begraven op traditionele begraafplaatsen af. De vraag naar crematies is nog altijd hoog en de behoefte aan natuur(lijker) begraven neemt toe. Dat geldt ook voor de wens om nabestaanden niet of minder te belasten met het onderhoud van de graven.
Door het lagere aantal traditionele begrafenissen staat de gewenste mate van kostendekking van de gemeentelijke begraafplaats steeds meer onder druk.

Wat willen we bereiken?

Vanuit een geharmoniseerde begraafplaatsverordening willen we onze begraafplaatsen toekomstbestendig maken.

Onderzoeken naar de mogelijkheden om de begraafplaatsen op een andere manier vorm te geven en in te spelen op de ontwikkelingen. Bij de huidige ontwikkelingen is de trend te zien dat steeds minder mensen worden begraven en veel bestaande graven worden geruimd. In 2025 zijn de eerste stappen gezet in de aanpassing van de begraafplaats in Uden, met als doel deze toekomstbestendiger te maken.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2025 wordt vervolg gegeven van de herinrichting van de Udense begraafplaats die inspeelt op de veranderende tendensen.

De laatste jaren neemt het begraven op traditionele begraafplaatsen af. De vraag naar crematies is nog altijd hoog en de behoefte aan natuur(lijker) begraven neemt toe. Dat geldt ook voor de wens om nabestaanden niet of minder te belasten met het onderhoud van de graven.
Door het lagere aantal traditionele begrafenissen staat de gewenste mate van kostendekking van de gemeentelijke begraafplaats steeds meer onder druk.

In 2025 is gestart met het ontwerp van de herinrichting en de uitwerking daarvan. De tweede helft van 2025 wordt de uitvoering opgestart en zal doorlopen tot maart 2026. Het project loopt daarmee door in 2026.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	**3.364**	**3.579**	**3.588**	**3.578**	**3.578**	**3.578**
7.2 Riolering	**5.913**	**6.375**	**6.351**	**6.380**	**6.379**	**6.377**
7.3 Afval	**9.227**	**8.328**	**8.443**	**8.422**	**8.421**	**8.421**
7.4 Milieubeheer	**5.722**	**12.433**	**5.663**	**5.463**	**5.463**	**5.288**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**535**	**400**	**409**	**411**	**408**	**404**
Totaal Lasten	**24.762**	**31.116**	**24.454**	**24.255**	**24.249**	**24.069**
Baten						
7.1 Volksgezondheid	**414**	**349**	**245**	**235**	**235**	**235**
7.2 Riolering	**6.586**	**6.901**	**6.920**	**6.950**	**6.950**	**6.950**
7.3 Afval	**8.788**	**8.762**	**8.963**	**8.943**	**8.943**	**8.943**
7.4 Milieubeheer	**1.578**	**7.147**	**1.064**	**1.064**	**1.064**	**1.064**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**245**	**283**	**287**	**287**	**287**	**287**
Totaal Baten	**17.612**	**23.442**	**17.478**	**17.479**	**17.479**	**17.479**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**7.150**	**7.674**	**6.975**	**6.776**	**6.770**	**6.590**
Stortingen in reserves	159	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	1.096	82	13	13	13	13
Totaal mutaties reserves	**-937**	**-82**	**-13**	**-13**	**-13**	**-13**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**6.213**	**7.591**	**6.962**	**6.763**	**6.757**	**6.577**

Verbonden partijen Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Gemeenschappelijke regelingen

- GGD Hart voor Brabant
- Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Beleidsplan Van Afval naar Grondstof, Maashorst
- Duurzame Doelen Agenda Warm & Comfortabel
- Duurzame Doelen Agenda Veerkrachtig & Soortenrijk
- Uitvoeringsregel voor kleinschalige zonne-energie installaties, windwokkels en kleinschalige windturbines
- Verordening fysiek leefomgeving

Verplichte BBV - indicatoren Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Omvang huishoudelijk restafval
- Hernieuwbare elektriciteit

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Duurzame leefomgeving
- Energietranisatie
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bij ruimtelijke beleidsontwikkeling werken we aan omgevingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook onderwerpen als de grondexploitatie, de Omgevingswet en 'vergunningverlening, toezicht en handhaving' (VTH) deel uit van dit programma.

8.1 Ruimtelijke ordening

Dit taakveld gaat over de ruimtelijke ordening, de implementatie van de Omgevingswet (die op 1 januari 2024 in werking is getreden) en gebiedsontwikkelingen. De Omgevingswet vervangt diverse wetten en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering, waarbij de leefomgeving centraal staat.
Bij gebiedsontwikkeling gaat het om het verbinden van functies, disciplines, partijen, belangen en geldstromen, met het oog op de (her)ontwikkeling van een gebied. Het gaat daarbij niet om één specifiek omgevingsaspect, maar om verschillende aspecten die we in samenhang, integraal tegen elkaar af moeten wegen. Het uiteindelijke resultaat moet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

Ontwikkelingen Ruimtelijke ordening

De invoering van de Omgevingswet heeft grote impact op de manier waarop ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vorm krijgen. De Omgevingswet gaat namelijk uit van uitnodigingsplanologie, waarbij initiatieven niet op voorhand worden uitgesloten. Als gemeente geven we op hoofdlijnen aan waar we ruimtelijk gezien veranderingen willen en waar niet. Daarmee beschermen we omgevingswaarden voor de langere termijn. We nodigen burgers en ondernemers uit om met initiatieven te komen en stellen ons daarbij faciliterend op. We maken daarbij gebruik van verschillende instrumenten, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan, vergunningverlening en toezicht en handhaving. En we kijken ook naar andere aspecten van de leefomgeving, zoals gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, natuur, wonen en werken. Dat doen we om de omgevingskwaliteit te verbeteren. Participatie en de omgevingsdialoog maken deel uit van het proces om tot goede afwegingen te komen.

Wat willen we bereiken?

Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling

In de omgevingsvisie van Maashorst hebben we een beeld van de toekomst van onze gemeente geschetst. De omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving: alles wat we buiten zien, horen, ruiken of op een andere manier ervaren. In de omgevingsvisie liggen onze ambities en beleidsdoelen vast voor de fysieke leefomgeving. De visie is daarmee een overkoepelende visie.

Wat gaan we ervoor doen?

We actualiseren de archeologische verwachtingskaarten

We gebruiken nieuwe methodes waarmee we de te verwachten archeologische waarden beter kunnen voorspellen dan de huidige, verouderde kaarten. Door deze actualisatie zorgen we dat we bij ontwikkelingen gerichter archeologisch onderzoek kunnen laten uitvoeren. Zo maken we het voor inwoners en ontwikkelaars makkelijker om nieuwe ontwikkelingen voor elkaar te krijgen.

We zorgen er ook voor dat de archeologische verwachtingskaarten en de bijbehorende regels in het omgevingsplan verwerkt worden.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We stellen een ontwikkelperspectief op voor de kern Volkel

De kern Volkel wil, aldus de Dorpsraad Volkel, graag aan de slag met de leefbaarheid van de kern Volkel. Hiervoor bestaat al lange tijd de wens om een visie voor de kern Volkel te maken die ingaat op leefbaarheid, woningbouw, sociale cohesie, voorzieningenniveau enzovoort. Deze wens is ook onderdeel van het Kernen-CV Volkel.

In 2025 hebben we een start gemaakt met de totstandkoming van dit ontwikkelperspectief. In 2026 vindt de nadere uitvoering van het 'Ontwikkelperspectief Volkel' plaats.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Implementatie van de Omgevingswet

We zorgen voor een soepele invoering van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. Daarbij nemen we alle aspecten in de fysieke leefomgeving mee. Onze speerpunten daarbij zijn: vormgeving van participatie in ruimtelijke processen, digitalisering, vereenvoudiging van processen en deregulering. En ook zetten we vervolgstappen in het ‘Anders Werken’, waarbij we vanuit een positieve houding proberen initiatieven mogelijk te maken.

Wat gaan we ervoor doen?

Regels voor verbouwingen zijn versoepeld

We zorgen voor een goede voorlichting vanuit de frontoffice en begeleiding vanuit omgevingsadviseurs om de initiatiefnemer wegwijs te maken in de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor verbouw

Uitvoeringsprogramma

Ja

We blijven ‘Anders Werken’

- We gaan vastgestelde omgevingsvisie uitwerken naar beleidsprogramma's.
- Vanuit het tijdelijk omgevingsplan bouwen we verder aan een casco-omgevingsplan (naar verwachting eind 2026 gereed) en daarna aan eerste definitief omgevingsplan, inclusief verordeningen en beleidsregels (eind 2031 moet het omgevingsplan gereed zijn).
- We blijven het nieuwe proces ruimtelijke initiatieven monitoren, evalueren en stroomlijnen. Het verloopt volledig digitaal.
- We voeren toezicht en handhaving uit zoals is voorgeschreven door de in werking getreden Wet Kwaliteitsborging.
- Het anders werken heeft vorm gekregen in onder meer de Intake- en Omgevingstafel. Die gaan we verder doorontwikkelen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

8.2 Grondexploitatie (woningbouw)

Dit taakveld heeft betrekking op de grond die bestemd is voor woningbouw (bedrijventerreinen staan beschreven onder programma 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur). Alle activiteiten die een gemeente daarvoor uitvoert, vatten we samen onder de term grondexploitatie (afgekort grex). Het gaat dan specifiek om activiteiten waarbij de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling maakt de gemeente onder andere een begroting. Hierin staan alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst. Daarbij houden we rekening met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen Grondexploitatie (woningbouw)

Het Grondbedrijf van onze gemeente heeft per 1 januari 2026 13 actieve grondexploitaties voor woningbouw. Naast de projecten van de gemeente worden ook woningbouwlocaties ontwikkeld door andere partijen. Die worden met een zogenaamde anterieure overeenkomst vastgelegd. De uitvoeringfase is per locatie anders. De samenstelling van het woningbouwprogramma staat beschreven onder programma 8.3 Wonen en Bouwen. De voortgang van de gemeentelijke locaties lichten we jaarlijks twee keer toe aan de gemeenteraad: in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.
Een grondexploitatie start nadat de gemeenteraad deze heeft vastgesteld. Dat is vaak direct verbonden met een omgevingsplanwijziging. Dit betekent dat zowel het bouwprogramma als de gebiedsinrichting worden vastgelegd. De grondexploitatie is de financiële onderbouwing van de ambities die in het omgevingsplan zijn beschreven.
Het Grondbeleid is faciliterend voor gemeentelijke beleidsdoelen. Dit betekent dat het Grondbedrijf geen zelfstandige beleidsdoelen heeft, maar ondersteunt om beleidsdoelen te realiseren.
De voortgang van alle grondexploitaties beschrijven we in het Meerjarenprogramma (MJP) Grondbedrijf.
Voor strategische grondaankopen heeft de gemeenteraad een speciaal krediet beschikbaar (dat noemen we: revolverend krediet). De gemeente kan dit krediet gebruiken om strategische ontwikkellocaties te kopen en tot het moment van ontwikkelen te beheren (de strategische grondvoorraad). Zoals in het grondbeleid is vastgelegd, wordt de gemeenteraad actief geïnformeerd als er sprake is van een strategische aankoop.

8.3 Wonen en bouwen

Onze taken op het gebied van Wonen en bouwen hebben betrekking op:
- omgevingsrecht, ofwel vergunningsverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- wonen. Dat wil zeggen: woningmarkt, demografie, woningbehoefte en woningbouw
- transformatie van gebieden
- locaties en leegstand, evenals herbestemming van vastgoed.

Ontwikkelingen Wonen en bouwen

Belangrijke demografische ontwikkelingen voor het thema 'wonen' zijn:

- de vergrijzing van de bevolking
- de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens
- de beweging vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) om steeds meer ‘zorg aan huis’ te leveren, zodat verhuizing naar een instelling niet nodig is.

Een belangrijke ontwikkeling op het gebied van ruimtelijke ordening is de Verstedelijkingsstrategie. Die beschrijft op hoofdlijnen de koers voor de ontwikkeling van Brabantse steden en dorpen. Voor het bewaken van de leefbaarheid in de dorpen wordt ook gewerkt aan een dorpenstrategie. Beide documenten besteden aandacht voor verduurzaming en efficiënt ruimtegebruik.

Bij de thema's herstructurering en verduurzaming van het bestaande aantal woningen in Maashorst (ook wel 'woningvoorraad' genoemd), richten we ons niet alleen op verdichting van bebouwd gebied, maar ook op verlichting van de woonlast voor bewoners.

Vanuit de Regionale Woondeal werken we samen met andere partijen om de druk op de woningmarkt te verlichten en veranderingen in wet- en regelgeving (zoals de Wet versterking regie op de volkshuisvesting en de Huisvestingswet) gezamenlijk te vertalen naar een huisvestingsverordening met onderliggend urgentiebeleid.

Deze ontwikkelingen komen voort uit het Rijksprogramma Wonen en Zorg voor ouderen (WOZO). Daarmee is er een basis voor het koppelen van wonen aan zorg. Wonen omvat immers meer dan volkshuisvesting.

Wat willen we bereiken?

Een circulaire woonomgeving en circulaire woningbouw(projecten)

We hebben oog voor toekomstige generaties. We bouwen duurzaam en CO2-neutraal en we creëren een leefbare en klimaatbestendige woonomgeving. Dat betekent dat we onder meer kansen pakken om onze groene identiteit te versterken. We borgen ruimtelijke kwaliteit. En we pakken kansen om circulariteit te vergroten en onze ecologische voetafdruk te verkleinen. Ook marktpartijen met wie we samenwerken, dagen we uit tot het leveren van maatschappelijke meerwaarde en kwaliteit.

Wat gaan we ervoor doen?

We stimuleren het bouwen van circulaire woonmilieus en woningbouw(projecten)

In 2025 hebben we een duurzaamheidsakkoord gesloten. In 2026 voeren we het duurzaamheidsakkoord uit.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Er is ruimte voor innovatie (vernieuwende initiatieven) op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaatneutraal bouwen

We faciliteren innovatieve woningbouwinitiatieven op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaat neutraal bouwen. We benutten kansen om circulariteit te vergroten en onze ecologische footprint te verkleinen. We zijn daarbij afhankelijk van initiatieven die we van buiten ontvangen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We onderzoeken de cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst, met een voorstel tot bescherming

We willen op gepaste wijze voor ons erfgoed zorgen. We hebben daarom in 2024 eerst een cultuurhistorische inventarisatie uitgevoerd. Die inventarisatie laat zien wat we aan cultuurhistorische waarden in de gemeente hebben. Dit biedt de basis voor de bescherming van ons erfgoed.

Volgens de werkwijze van de Omgevingswet laten we erfgoedbeleid onder het thema ruimtelijke kwaliteit vallen. In de uitwerking van het beleid voor ruimtelijke kwaliteit zorgen we daarom dat de juiste cultuurhistorische waarden beschermd worden, en dat dit op de juiste manier geborgd wordt.

Daarnaast stellen we eisen op voor het aanwijzen van beeldbepalende panden in de gemeente, in verband met de mogelijkheden voor splitsing in het buitengebied.

Een ander onderdeel van het beschermen van de cultuurhistorische waarden in de gemeente is het behouden van kerkgebouwen. Zo behouden we niet alleen een mooi aanbod van kunst en cultuur, maar ondersteunen en faciliteren we ook herbestemming van kerken.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod per kern voor alle doelgroepen

We sturen op kwalitatieve aspecten van de woningen én de omgeving ervan. De ‘klant’ staat daarbij centraal. We noemen dat vraaggericht ontwikkelen en bouwen. We zetten in op het beter benutten van de bestaande woningvoorraad en verbetering van aspecten waarin de bestaande voorraad nu nog niet of onvoldoende voorziet.

Wat gaan we ervoor doen?

We professionaliseren de huisvesting van arbeidsmigranten in Maashorst

Het geactualiseerde beleid 'Uitvoeringsregels huisvesting van internationale werknemers' is vastgesteld en gaan verder met de implementatie van het opgenomen vergunningstelsel en gebruik Digitaal Nachtregister.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We stimuleren bewonersinitiatieven en initiatieven voor de behoefte aan kleinschalige woningbouw voor onder meer jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare groepen

Op basis van het 'Beleidsprogramma wonen en zorg' (ook wel woonzorgvisie genoemd) toetsen we woningbouwinitiatieven. Daarbij zijn we afhankelijk van woningbouwinitiatieven die we (hebben) ontvangen. We sturen ook hierop met onze actieve grondpolitiek.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We stimuleren vraaggericht ontwikkelen en bouwen door ontwikkelende partijen

In lijn met het 'Beleidsprogramma wonen en zorg' stimuleren we ontwikkelende partijen om vraaggericht te ontwikkelen en te bouwen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We verkennen nieuwe mogelijkheden voor woningsplitsing en zetten die indien gewenst om in nieuw beleid

We onderzoeken de mogelijkheden hiervoor bij het nieuwe woonbeleid.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We zetten de starterslening voort

We blijven de ontwikkelingen op de woningmarkt volgen om te bepalen of de huidige koppeling met de betaalbaarheidsgrens in de ‘Verordening Starterslening' nog steeds voldoet.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor specifieke doelgroepen, zoals mensen die zorg en wonen willen combineren

Bij de vorming van nieuwe plannen houden we rekening met mogelijkheden voor specifieke doelgroepen. We sturen erop door initiatiefnemers daarop te attenderen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We gaan sommige woonwagenlocaties herinrichten en/of uitbreiden en bereiden een nieuwe locatie voor

We gaan de twee bestaande woonwagenlocaties uitbreiden met in totaal drie standplaatsen. We gaan verder met de uitvoering van de herinrichting van De Berkendonk. Zo gaan we nieuwe bergingen plaatsen, waar nodig beplanting toevoegen en de begrenzing van standplaatsen herzien.
Voor ’t Oliemeulen in Schaijk voeren we de ruimtelijke procedure om een standplaats te kunnen toevoegen. Om te voldoen aan de behoefte gaat de zoektocht naar een nieuwe locatie voor extra standplaatsen door en worden de eerste stappen gezet om tot één locatie te komen.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Stevige groei van het aantal woningen

We willen dat alle inwoners en woningzoekenden die daarvoor belangstelling hebben een plek kunnen vinden in onze gemeente. Dat vraagt met name om een versnelling van de productie van woningbouw en in beperkte mate om nieuwe locaties. We bouwen passend en betaalbaar in elke kern voor iedereen. Bouwen voor de eigen behoefte (= de vraag naar nieuwe woningen vanuit onze inwoners) staat daarbij centraal. Een mogelijke groei boven op die eigen behoefte met nieuwe plannen faciliteren we als eerste in de kern Uden. We willen gemiddeld 250 nieuwe woningen per jaar bouwen gedurende onze bestuursperiode. Om de gewenste versnelling van woningbouw mogelijk te maken, kijken we buiten de bestaande kaders. Ook maken we concrete afspraken met de woningbouwcorporaties en we dagen marktpartijen uit om te komen met versnellingsmogelijkheden. Daarbij voeren we een actiever grondbeleid dan in de vorige bestuursperiode en maken we optimaal gebruik van de beschikbare instrumenten.

Wat gaan we ervoor doen?

Kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en bestaand vastgoed benutten we beter

We benutten kansen in bestaand stedelijk gebied en in bestaand vastgoed. Denk hierbij aan de gebiedsontwikkeling Kastanjeweg-Oost, herontwikkeling van de Pius X-kerk, herbestemming van het voormalige gemeentehuis in Zeeland en de gemeentewerf in Schaijk, en dergelijke.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Versnelling van het woningbouwprogramma realiseren we aan de hand van een versnellingsagenda

Jaarlijks streven we nog steeds naar het realiseren van (gemiddeld) 250 woningen (start bouw).

Uitvoeringsprogramma

Nee

Vrijkomende gemeentelijke panden zoals het voormalige gemeentehuis in Zeeland vormen we om naar (sociale) woningbouw

Het Ontwikkelperspectief Centrum Zeeland is in juni 2025 vastgesteld. Daarin is de mogelijkheid opgenomen om in het voormalige gemeentehuis woningen (in het nieuwe deel) en een zorgcentrum (in het oude deel) te ontwikkelen. We hebben daarover al gesprekken met woningcorporatie Mooiland en het Initiatief Zorgcentrum. Daarin onderzoeken we wat er in het oude gemeentehuis Zeeland mogelijk is. Dit zal in 2026 verder zijn vervolg krijgen.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We maken versnellingsafspraken met corporaties, die we ook hebben opgenomen in de prestatieafspraken

We hebben afspraken vastgelegd in onze samenwerkingsovereenkomsten (de zogenaamde prestatieafspraken) met woningcorporaties over versnelling van woningbouw. In 2025 zijn we het proces gestart om de (meerjarige) prestatieafspraken te actualiseren. In 2026 voeren we de uitvoeringsagenda voor 2026 uit.

Uitvoeringsprogramma

Ja

We voeren actieve grondpolitiek met lef en beter gebruik van het beschikbare instrumentarium, zoals onteigening of de Wet Voorkeursrecht Gemeenten

Het vorige kabinet heeft de 'Wet regie versterking volkshuisvesting' aangenomen. Deze wet schrijft voor dat bij woningbouwplannen 67% gebouwd moet worden in het betaalbare segment tot € 355.000 vrij-op-naam (VON). Dit betekent dat het complexer wordt voor een ontwikkelaar om tot een financieel haalbaar en kwalitatief goed plan te komen. Dit vraagt om duidelijke kaders en meer creativiteit in projecten. Het wordt daarom nog harder nodig dat wij als gemeente actieve grondpolitiek gaan voeren.
De Omgevingswet is in werking getreden. Dit betekent een aangepaste werkwijze voor het indienen van omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Ook wordt de bevoegdheid voor onteigening bij de gemeenteraad gelegd. De onteigening van gronden kan de gemeente gericht als instrument inzetten om de woningbouwdoelstellingen te realiseren als de markt niet tot ontwikkeling over gaat.

Uitvoeringsprogramma

Nee

We zetten in op tijdelijke huisvesting

We onderzoeken de haalbaarheid van diverse locaties voor tijdelijke/flexibele huisvesting. Daar waar mogelijkheden zijn, werken we concrete plannen uit.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Betaalbaar bouwen

De strekking van de motie is een voorstel voor een ‘out of the box’-onderzoek naar de mogelijkheden om minimaal 10 woningen te realiseren die betaalbaar zijn voor gezinnen met één modaal inkomen. We verwachten in het najaar 2025 te starten met het uitvoeren van de motie. De werkzaamheden ronden we naar verwachting in het eerste kwartaal 2026 af.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Vitale, krachtige, inclusieve kernen en wijken

We willen dat onze inwoners kunnen vertrouwen op een sterke en zelfredzame gemeenschap, waarin ze zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen. Hiervoor is meer nodig dan alleen woningbouw. Zo zetten we in op (behoud van) goede voorzieningen in de centra van de kernen, want die vergroten de aantrekkingskracht. Daarnaast willen we kwetsbaardere gebieden versterken (buurten, wijken en/of kernen).

Wat mag het kosten?

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in onderstaande cijfers opgenomen. Voor 2026 betreft het 6,2 miljoen aan begrote lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
8.1 Ruimtelijke ordening	**4.718**	**5.673**	**4.620**	**4.442**	**4.432**	**4.431**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**1.238**	**423**	**436**	**433**	**433**	**320**
8.3 Wonen en bouwen	**3.477**	**3.463**	**3.551**	**3.561**	**3.549**	**3.541**
Totaal Lasten	**9.433**	**9.559**	**8.607**	**8.435**	**8.414**	**8.293**
Baten						
8.1 Ruimtelijke ordening	**873**	**2.241**	**1.196**	**1.285**	**1.196**	**1.196**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**1.890**	**738**	**674**	**442**	**13**	**5**
8.3 Wonen en bouwen	**2.191**	**2.200**	**2.227**	**2.215**	**2.215**	**2.215**
Totaal Baten	**4.954**	**5.178**	**4.097**	**3.942**	**3.424**	**3.416**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.479**	**4.381**	**4.510**	**4.493**	**4.989**	**4.877**
Stortingen in reserves	2.972	2.454	836	883	248	197
Onttrekkingen uit de reserves	3.212	2.413	820	1.007	889	734
Totaal mutaties reserves	**-240**	**41**	**16**	**-123**	**-641**	**-537**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.239**	**4.422**	**4.526**	**4.370**	**4.348**	**4.340**

Verbonden partijen Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Omgevingsvisie gemeente Maashorst
- Nota Grondbeleid Maashorst 2022

- Doelgroepenverordening Maashorst
- Beleidsregels uitgifte grond en vastgoed gemeente Maashorst 2023
- Beleidsnota uitgifte groen- en reststroken gemeente Maashorst 2024
- Welstandsnota gemeente Maashorst 2023
- Nota Archeologie gemeente Maashorst 2023

Verplichte BBV - indicatoren Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)
- Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)
- Demografische druk in %
- Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden in euro's
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in euro's

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard ‘Waar staat je gemeente?’. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Bouwen en wonen
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Dit programma gaat over hoe wij de gemeente besturen, hoe wij de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties inrichten en hoe wij participatie vormgeven.

In ons bestuursakkoord hebben we daarover afgesproken dat we als bestuur dichtbij onze inwoners willen staan. We gaan uit van ‘samen denken, samen doen’. En we zorgen ervoor dat onze dienstverlening en onze communicatie aansluiten op de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Om de precieze behoeften te kennen, gaan we in gesprek met onze inwoners en ondernemers. We betrekken ze actief bij projecten en beleid van Maashorst. En omgekeerd denken en doen we ook mee bij initiatieven uit de gemeenschap.

9.1 Bestuur en dienstverlening

Met programma 9 richten we ons op een bestuur dat dichtbij is, op 'samen denken en doen' (zowel in de gemeente als daarbuiten) en goede dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Ontwikkelingen Bestuur en dienstverlening

Een bereikbaar bestuur
De afgelopen jaren is op basis van het bestuursakkoord ingezet op een zichtbaar en bereikbaar bestuur. Dit blijft belangrijk, zeker met het oog op de lokale verkiezingen in maart 2026 en de bijbehorende bestuurswissel.

Daarnaast zetten we in op een sterke sociale basis. Daarvoor is het van belang dat onze medewerkers steeds vaker in de wijken te vinden zijn.

Intensieve en constructieve samenwerking in de regio
Bij het realiseren van onze opgaven staan we sterker als we samenwerken. Dat speelt zeker bij de grote veranderopgaven die de eigen gemeentegrenzen overstijgen zoals de woon-, mobiliteit- en energieopgave. Maashorst neemt deel in verschillende samenwerkingsverbanden, waaronder RNOB, Agrifood Capital, Noordoost Brabant Werkt, Regionale Woondeal, de Regionale Energiestrategie (RES) en NOVEX.

De verandering van taken die we krijgen vanuit het Rijk leidt tot verplichte en intensievere regionale samenwerking. Regionale samenwerking is vaak een voorwaarde om een beroep te kunnen doen op de diverse landelijke en provinciale geldstromen voor deze taken, zoals de Regio Deal.

Om goed in te kunnen spelen op (financiële) kansen die zich regionaal en landelijk voordoen, moeten we als Maashorst verder vooruit kunnen kijken. In september 2025 bieden we de visie 'Maashorst 2050, Kompas voor de toekomst' aan aan de raad. Dit lange termijn perspectief helpt in 2026 bij het opstellen van een strategische- en lobby-agenda en het verder versterken van onze positie in de regio.

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente
In 2025 zijn zowel het participatiebeleid als de participatieverordening van Maashorst vastgesteld. Dat biedt ruimte voor onze inwoners om de gemeente uit te dagen om bepaalde werkzaamheden over te nemen (uitdaagrecht). Daarnaast komt participatie steeds meer in het DNA van de medewerkers, zodat participatie een vast onderdeel wordt van onder andere beleids- en projectontwikkeling.

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening
Onze visie op dienstverlening is: ‘Goed geholpen met een WARM hart’. In 2026 blijven we hier samen aan werken. Uiteraard kijken we hierbij naar de landelijke ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening: dienstverlening toegankelijk voor iedereen, technologie, gebruik van data en digitalisering als ruggengraat voor dienstverlening (Nationale Digitaliserings Strategie, NDS). We digitaliseren waar het kan en zorgen voor

persoonlijk contact waar het nodig is. Uitgangspunt is dat we werken als één overheid richting onze inwoners (zoals benoemd in Werk aan Uitvoering, WaU).

Wat willen we bereiken?

Een bereikbaar bestuur

Als bestuur willen we bereikbaar en toegankelijk zijn voor onze inwoners. Het bestuur (en de ambtelijke organisatie) zijn zichtbaar voor onze inwoners en we laten zien wat we doen. Via heldere communicatie, maar vooral ook door daar te zijn waar het gebeurt. In 2026 willen we bereiken dat onze inwoners op de hoogte zijn van de bestuurswissel, en dat de overgang naar een nieuw bestuur soepel verloopt. Een goede kennismaking met het nieuwe bestuur is daarbij essentieel.

Wat gaan we ervoor doen?

Voor inwoners is het bestuur en wat zij doen zichtbaar

We bouwen in 2026 voort op de vastgestelde communicatieopgaven en – prioriteiten. Daarnaast maken we zichtbaar wat de eerste bestuursperiode van Maashorst heeft gebracht.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Kennismakingsprogramma nieuw bestuur

In 2026 stellen we het nieuwe college voor aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Ook communiceren we over de richting van het nieuwe bestuur, passend bij het nieuw op te stellen bestuursakkoord.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Ambtenaren zijn als aanspreekpunt regelmatig zichtbaar in de wijk

Passend bij sterke sociale basis is het cruciaal om in contact te staan met onze inwoners. Te luisteren naar onze inwoners en naar wat zij belangrijk vinden. In 2026 trainen we medewerkers om nog beter het goede gesprek met inwoners te voeren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een intensieve en constructieve samenwerking in de regio

Ons hoofddoel is onderverdeeld in drie subdoelen:
- Versterken van de positie van gemeente Maashorst binnen de regio.
- Versterken van de positie van de regio op provinciaal- en Rijksniveau.
- Verbeteren van de dienstverlening voor onze eigen inwoners door robuuste samenwerking in de regio.

Wat gaan we ervoor doen?

We hebben een prominente rol in de regionale samenwerkingsverbanden die belangrijk zijn voor het realiseren van onze ambities

Actieve deelname aan Regiodagen
Actieve deelname aan vier Regiodagen, zowel in de voorbereiding als in de uitvoering, over alle beleidsvelden die daar geagendeerd worden. Daarbij kiezen wij voor een ambtelijke en bestuurlijke trekkersrol voor die onderwerpen die bijdragen aan de speerpunten van het huidige bestuursakkoord. Het nieuwe bestuursakkoord en het visiedocument 'Maashorst 2050 Kompas voor de toekomst' biedt de mogelijkheid hier in 2026 met een frisse blik naar te kijken en onze positionering waar nodig verder te versterken.

Lokale Regiotafel Maashorst
De organisatie van vier Lokale Regiotafels Maashorst. Raadsleden worden tijdens deze bijeenkomsten meegenomen in de onderwerpen die regionaal spelen en kunnen input meegeven aan de collegeleden die aanwezig zijn tijdens de Regiodagen. Dit om de 'heen en weer beweging' tussen raad en regio te versterken.

Actieve deelname aan regionale werkgroepen
Actieve deelname aan regionale werkgroepen (vanuit o.a. Noordoost Brabant Werkt, RNOB, de Regionale Woondeal en IZA-transformatie) om ontwikkelingen uit te wisselen en oplossingen te krijgen voor vraagstukken van onze eigen inwoners zonder als gemeente zelfstandig een ‘wiel te hoeven uitvinden’ binnen bv. de krapte van de arbeidsmarkt.

Inzet op de Regio Deal
De Regio Deal is een deal die het Rijk sluit met onze regio. De deal loopt van 2026 tot en met 2029 en biedt Maashorst de komende jaren kansen te versnellen op thema's als energiehubs op bedrijventerreinen, het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven en het vormgeven van de Noordelijke Peelpoort.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

In 2026 doen we dat door ons te richten op de thema’s digitalisering & klantgemak, klantfeedback, innovatie, bereikbaarheid en houding & gedrag.

Wat gaan we ervoor doen?

Bereikbaarheid: we willen dat onze inwoners ons gemakkelijk kunnen bereiken

We voeren het plan ‘telefonische bereikbaarheid’ uit en monitoren de stand van zaken.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Communicatie: we communiceren begrijpelijk voor iedereen

We schrijven op taalniveau B1, passend bij de schrijfstijl van Maashorst, ondersteund door onze schrijfwijzer. We vragen onze inwoners actief om feedback op onze brieven en website.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Digitalisering & klantgemak: implementatie persoonlijk portaal

Om onze inwoners meer en gemakkelijk inzicht te geven in de status van hun ‘zaak’ implementeren we in 2026 een persoonlijk portaal.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Innovatie: ontwikkeling digitale balie

We starten met de pilot voor een nieuw kanaal: de digitale balie. Bij deze 'balie' kunnen inwoners vanuit huis dezelfde dienstverlening ontvangen als aan de balie in het gemeentehuis.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Houding & gedrag: dienstverlenend DNA van alle collega’s ontwikkelen

In 2026 verbreden we de hostmanship trainingen in Maashorst. Verder borgen we het dienstverleningsgedrag in het programma organisatieontwikkeling.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Klantfeedback: uitbreiden klantfeedback en aansluiting Meethuis

We breiden onze klantfeedbackmetingen uit met minimaal 2 metingen. En we gebruiken het zogenaamde landelijk ontwikkelde meethuis. Het meethuis is een manier om allerlei klantfeedback op een eenduidige en vergelijkbare manier te meten, en het maakt duidelijk waar je de meeste impact maakt voor inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente

We willen een participatieve gemeente worden die:
- luistert naar wat inwoners te zeggen hebben over hun omgeving.
- inwoners actief betrekt bij plannen en beslissingen.
- denkt in kansen en actief betrokken is bij ideeën die uit de gemeente komen.
- plannen en beleid maakt samen met inwoners, verenigingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- inwoners helpt om hun omgeving mooi, schoon en veilig te houden.

Wat gaan we ervoor doen?

Actief inzetten digitale participatiekanaal ‘Maashorst aan het woord’

We blijven ons digitale platform verder ontwikkelen. We streven naar 4.000 geregistreerde gebruikers eind 2026. Daarnaast proberen we nieuwe vormen van participatie uit in het belang van zowel de inwoners als de gemeente.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Uitvoering geven aan het participatiebeleid

In de praktijk passen we de uitgangspunten en kaders van het participatiebeleid toe. Dit betekent onder andere dat we:
- processen bij inwonersparticipatie met de ‘vier sleutels van participatie’ in goede banen leiden;
- overheidsparticipatie blijven doorontwikkelen;
- blijven werken aan het ontwikkelen van het participatie-DNA (houding en gedrag) in onze organisatie.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Proces rondom uitdaagrecht opzetten

Elke gemeente is verplicht uiterlijk in 2027 een participatieverordening vast te stellen. Door vaststelling van de participatieverordening wordt met name invulling gegeven aan het recht van inwoners en maatschappelijke organisaties om de gemeente uit te dagen (uitdaagrecht). Zij krijgen de gelegenheid een voorstel in te dienen om een bepaalde publieke taak over te nemen, als zij denken dat ze dit beter, goedkoper of met meer meerwaarde kunnen uitvoeren.

In de participatieverordening wordt ook vastgelegd hoe de gemeente invulling geeft aan het (meer) betrekken van inwoners bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van beleid. Evalueren is sowieso een vast onderdeel van onze participatieaanpak. Op basis daarvan leren we en verbeteren we onze processen. Hierbij betrekken we uiteraard onze inwoners.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Participatie 'van onderop' (overheidsparticipatie) in de kern Uden

We stimuleren initiatieven in de wijken op het gebied van meedenken en meedoen. En helpen inwoners die hun eigen omgeving mooier en beter willen maken. We faciliteren participatievormen-op-maat die (daaruit) kunnen ontstaan. Deze moeten passen bij nut, noodzaak en energie in de betreffende wijken. Dit doen we samen met professionele partners die daar actief zijn en natuurlijk ook samen met de inwoners. We sluiten hierbij aan op het beleid sterke sociale basis.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Trainingen verzorgen en werken aan het participatie-DNA van collega's

We trainen collegeleden, projectleiders, beleidsadviseurs en andere collega's in participatief denken en werken. Dit waar mogelijk vanuit een goed hostmanship. Ook bieden we workshops aan om de vaardigheden van het presenteren voor groepen en het leiden van informatiebijeenkomsten te verbeteren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken

Burgerzaken houdt zich bezig met wijzigingen in de 'basisregistratie personen' of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn, zoals akten, identiteitskaarten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook de organisatie van verkiezingen.
Een van de doelen uit het bestuursakkoord is het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening voor onze inwoners en bedrijven in gemeente Maashorst. Burgerzaken speelt hierin een belangrijke rol, omdat zij direct in contact staan met de gemeenschap.

Ontwikkelingen Telefonie, receptie en burgerzaken

(Wet) Kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces
Verkiezingen zijn het kernproces van de democratische rechtsstaat. Het proces van verkiezingen komt steeds meer onder een vergrootglas te liggen. Dit komt deels door de afname van het vertrouwen in de overheid. Het is belangrijk dat iedereen die dat wíl ook kán controleren hoe de verkiezingsuitslag tot stand komt en of het verkiezingsproces wordt uitgevoerd zoals de wet het voorschrijft. Er mag geen enkele twijfel ontstaan over hoe goed en betrouwbaar het verkiezingsproces is ingericht.

Daarnaast wordt er steeds meer nadruk gelegd op het faciliteren van de kiezer en het verhogen van inclusiviteit, zowel voor kiezers als voor stembureauleden. Datzelfde geldt voor de toegankelijkheid van verkiezingen voor alle kiezers, en het zo zelfstandig mogelijk uitbrengen van een stem.

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres
Een ontwikkeling in de maatschappij is dat de groep kwetsbare personen groeit. Denk aan thuis- of daklozen of mensen met sociale en/of financiële problematiek. Hierbij groeit ook het risico op woonadresfraude en de behoefte aan maatwerk.

Uitbreiding dienstverlening reisdocumenten en rijbewijzen
Gemeenten staan voor een uitdaging door de paspoortpiek. In 2014 werden paspoorten en identiteitskaarten voor het eerst 10 jaar geldig in plaats van 5 jaar. Inwoners gingen toen massaal reisdocumenten aanvragen. Deze extra drukte herhaalt zich nu. De paspoortpiek zal naar verwachting vijf jaar duren tot 2029.

Wat willen we bereiken?

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres

We willen meer zicht hebben op adresfraude en de financiële en/of sociale problematiek van onze inwoners. Daarnaast willen we onze inwoners meer maatwerk bieden, onder andere door intern en extern samen te werken.

Wat gaan we ervoor doen?

Vooraf adresonderzoek op basis van risico-signalen

Door de ontwikkeling van de Wet landelijke aanpak adreskwaliteit werken wij op basis van vastgestelde risicosignalen. We onderzoeken proactief op locatie een adres om adresfraude te voorkomen en om meer inzicht te krijgen in eventuele zorgelijke situaties achter de voordeur. Er worden jaarlijks gemiddeld 250 adresonderzoeken afgehandeld, waarvan 50 afkomstig uit de LAA-terugmeldingen. Daarnaast worden bij de reguliere verhuizingen sinds 12 mei 2025 risicosignalen toegepast. Hiervan is nog onvoldoende data beschikbaar.

Wij sluiten aan bij het Lokaal Informatie Overleg (LIO)om integraal samen te werken met diverse teams en de politie aan fraude, ondermijning en eventuele andere sociale problematiek. De netwerkpartners brengen signalen in bij het Lokaal Informatie Overleg en dit wordt vanuit de diverse disciplines bekeken. Als er sprake is van inconsistenties starten we een adresonderzoek en wordt het adres integraal bezocht.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Kwetsbare inwoners oplossingen op maat bieden

Door de toename van kwetsbare doelgroepen in de samenleving en de landelijke aandacht voor deze groepen als het gaat om hun briefadres, volgen wij de Wet Basisregistratie Personen en bieden wij maatwerk. In samenwerking met interne gerelateerde dienstverleners, externe partners en de betrokkene kijken we naar een passende oplossing voor financiële en/of sociale problemen in combinatie met het ontbreken van een vaste verblijfplaats.

We sluiten aan bij integrale overleggen waarin de situaties worden besproken. Bij die overleggen zijn zowel interne collega's als externe partners aangesloten, zoals bemoeizorg, GGD en de woningcorporaties.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een open en transparant verkiezingsproces

De kwaliteit van het verkiezingsproces verbeteren en het proces vergemakkelijken.

Wat gaan we ervoor doen?

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces implementeren

Als deze wet wordt aangenomen, gaan we uitvoering geven aan de daarin opgenomen wijzigingen.

Daarnaast gaan we in samenwerking met andere organisatie(s) extra aandacht schenken aan behoud en verbetering van de toegankelijkheid van de stembureaus en aan de bezetting van een stembureau, zodat deze een afspiegeling is van de samenleving waarin iedereen zichzelf herkent. We gaan de inclusiviteit van stembureaus stimuleren door de inzet van sprokkelduos. Ook gaan we de digitale aanvraag van een kiezerspas, volmachtbewijs of vervangende stempas mogelijk maken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Goede dienstverlening reisdocumenten en rijbewijzen

Ons doel is om maatregelen te nemen die de dienstverlening aan onze inwoners verbetert en aansluit bij hun behoeften.

Wat gaan we ervoor doen?

Waardedocumenten kosteloos thuis laten bezorgen.

Dit voldoet aan een behoefte van onze inwoners. Daarnaast vermindert dit de druk op de medewerkers aan de receptie.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
9.1 Bestuur en dienstverlening	**4.166**	**3.137**	**3.422**	**3.381**	**4.646**	**3.246**
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	**2.255**	**2.092**	**2.126**	**2.155**	**2.116**	**2.116**
Totaal Lasten	**6.421**	**5.229**	**5.547**	**5.536**	**6.762**	**5.362**
Baten						
9.1 Bestuur en dienstverlening	**41**	**44**	**44**	**44**	**44**	**44**
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	**1.390**	**1.100**	**1.373**	**1.468**	**1.389**	**1.389**
Totaal Baten	**1.430**	**1.144**	**1.416**	**1.511**	**1.432**	**1.432**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.991**	**4.085**	**4.131**	**4.025**	**5.330**	**3.929**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	120	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**-120**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.871**	**4.085**	**4.131**	**4.025**	**5.330**	**3.929**

Verbonden partijen Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Geen beleidskader van toepassing.

Verplichte BBV - indicatoren Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Programma 9 heeft geen verplichte BBV indicatoren. In bijlage BBV indicatoren is een totaal overzicht opgenomen van de verplichte BBV indicatoren.

Hieronder vind je een hyperlink naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Landelijke voorzieningen digitalisering
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Een stevig fundament voor nu en de toekomst

De gemeente Maashorst is ambitieus en heeft een duidelijke missie en visie. De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent dat ook de bedrijfsvoering in Maashorst op orde moet zijn.
Afgelopen jaren is een goede basis gelegd voor onze jonge gemeente. Evenals in 2025 werken we ook in 2026 aan verdere verbeteringen. Een organisatie is immers nooit af. Met een goed georganiseerde en moderne bedrijfsvoering zorgen we voor onze inwoners, instellingen en bedrijven voor een goede dienstverlening. We benutten de kwaliteiten van onze medewerkers door hen een professionele werkomgeving met moderne faciliteiten te bieden. Zo zetten we stappen om de bedrijfsvoering constant te innoveren zodat we ook een uitdagende werkgever zijn en blijven.
Bij een stevig fundament hoort ook een gezonde financiële basis. Een goede verhouding tussen de inkomsten en uitgaven van een gemeente is belangrijk om doelstellingen van het bestuursakkoord op korte en lange termijn te realiseren. Een solide financieel beleid is vanzelfsprekend ook belangrijk voor de nieuwe bestuursperiode.

10.1 Overhead

Met overhead bedoelen we alle activiteiten/functies die nodig zijn om de dienstverlening aan inwoners en ondernemers mogelijk te maken.
De activiteiten uit programma 10 zijn nodig om de activiteiten van de programma's 1 tot en met 9 te kunnen uitvoeren.

Ontwikkelingen Overhead

Werken aan een toekomstbestendige organisatie

We willen onze jonge organisatie stevig positioneren, zowel voor nu als voor de toekomst. Daarbij houden we voortdurend oog voor maatschappelijke ontwikkelingen, zoals veranderingen op de arbeidsmarkt, de voortgaande digitalisering en de druk op onze financiën.

Deze ontwikkelingen vragen ook om een veranderende rol van de overheid. Als gemeente transformeren we naar een faciliterende, stimulerende en innovatieve organisatie, die het voorzieningenniveau op peil houdt voor een gemeenschap die steeds meer zelfredzaam is. We ondersteunen initiatieven waarbij inwoners elkaar helpen, verantwoordelijkheid nemen, naar elkaar omzien en zoveel mogelijk de regie over hun eigen leven behouden.

In die ontwikkeling zijn we in de toekomst steeds meer een partner in plaats van een verzorger. Handelen vanuit vertrouwen, en niet vanuit controle, is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Een aantrekkelijke organisatie om in te werken

De arbeidsmarkt staat onder grote druk. De instroom van nieuwe arbeidskrachten blijft beperkt, terwijl de uitstroom door vergrijzing hoog is. Dit vraagt om gerichte aandacht voor het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent.

De jongste generaties medewerkers (zoals generatie Z) hebben een andere kijk op werk. Zij hechten meer waarde aan flexibiliteit, zingeving en ontwikkelmogelijkheden. Dit vraagt om een eigentijdse aanpak van werving, werkcultuur en arbeidsvoorwaarden.

Daarnaast verandert ook de rol van gemeenten in de samenleving. Dat betekent dat we onze manier van werken voortdurend aanpassen: meer samenwerken, innovatiever en digitaler. Voor onze huidige én toekomstige medewerkers ligt hier een uitdaging, maar ook een kans om samen te bouwen aan een wendbare en toekomstbestendige organisatie.

Een blijvend financieel gezonde gemeente
De exploitatie van de gemeente Maashorst is de afgelopen jaren solide geweest. De weerstandscapaciteit is goed en de weerstandsratio hoog (zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing). Dit is mede het resultaat van een zorgvuldig financieel beleid. Dankzij het project 'Sluitend maken van de begroting' en extra inkomsten vanuit de meicirculaire 2025 is de exploitatie structureel sluitend. Daarmee ligt er een solide uitgangspositie voor de nieuwe bestuursperiode na de raadsverkiezingen van maart 2026.

De financiering door het Rijk blijft een belangrijk aandachtspunt. Regelmatig wisselende besluiten maken het lastig om hierop te vertrouwen. Bovendien staat vast dat het Rijk in de komende regeerperiode zelf voor aanzienlijke financiële uitdagingen staat, zoals extra uitgaven voor defensie en infrastructuur. Ook mondiale ontwikkelingen, zoals oorlogen en de gevolgen van handelsakkoorden, hebben invloed op de financiële positie van het Rijk en daarmee op die van gemeenten.

Voorzichtigheid en het voortzetten van een solide financieel beleid blijven daarom essentiële uitgangspunten voor de begroting 2026 en de jaren daarna.

Een veilige en moderne informatievoorziening
Informatietechnologie ontwikkelt zich razendsnel. Steeds meer applicaties zijn beschikbaar als dienst en nieuwe technieken helpen ons de bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. Ontwikkelingen als kunstmatige intelligentie (AI) en robotisering bieden kansen om de bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. Daarmee krijgen inwoners meer mogelijkheden om zelf zaken te regelen en kunnen medewerkers zich richten op persoonlijk contact daar waar dit de meeste waarde heeft.

Nieuwe technologie brengt ook nieuwe gevaren met zich mee. Mondiale en technologische ontwikkelingen vragen steeds sterkere maatregelen van informatie- en IT-beveiliging. Bedreigingen zoals hacking, online profilering en spionage nemen in omvang en complexiteit toe. Naar verwachting treedt in 2026 de NIS2-richtlijn (Europese cybersecuritywetgeving) in werking en gaat de BIO 2.0 gelden als normenkader.

De Wet open overheid (Woo) vraagt van overheden dat zij transparanter zijn in hun informatievoorziening richting de samenleving. Het borgen van de Woo binnen onze organisatie is daarom een belangrijk speerpunt voor 2026.

Wat willen we bereiken?

Vanuit een heldere visie op Maashorst 2050 geven we richting en focus aan de organisatie, gedragen door de strategische agenda

Als gemeente Maashorst kijken we vooruit naar 2050. Het visiedocument 'Maashorst 2050 - Kompas voor de toekomst' biedt richting bij belangrijke keuzes op de lange termijn. We willen vijf bewegingen maken om ons voor te bereiden op de toekomst. Dat zijn 1. op naar een gezonde economie, 2. op naar verwevenheid met de natuur, 3. op naar een gezamenlijk thuis, 4. op naar samen wel zijn, 5. op naar samen mogelijk maken.

We willen richtinggevende stukken en kaders samenbrengen tot een basis om richting te bepalen, om mee te kunnen bewegen op ontwikkelingen met oog op de lange termijn (effecten). We willen een kompas om koers te houden richting de toekomst om zo beter integraal te kunnen sturen en de organisatie richting te geven.

Wat gaan we ervoor doen?

Visietraject Maashorst 2050

Als gemeente Maashorst kijken we vooruit naar 2050. Het visiedocument 'Maashorst 2050 - Kompas voor de toekomst' biedt richting bij belangrijke keuzes op de lange termijn. Voor de middellange termijn werken we met een strategische agenda die focus brengt in onze plannen en werkzaamheden. Daarnaast stellen we een lobbyagenda op om onze inzet en positie aan regionale en landelijke tafels te versterken.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige organisatie

Bij gemeente Maashorst past een robuuste organisatie die klaar is voor de toekomst. De basis van deze organisatie wordt gevormd door de vijf kernwaarden: ondernemend & lef, eigenaarschap, omgevingsbewust, samen en open. We bouwen de komende jaren stevig verder aan een organisatie die voldoet aan die kernwaarden.

Wat gaan we ervoor doen?

Verder bouwen aan de organisatie, met een programma organisatieontwikkeling

In 2026 bouwen we verder aan de ontwikkeling van onze organisatie. In 2026 blijven we investeren om de schaalsprong te maken en de veranderende positie van de gemeente op regionaal en landelijk niveau in te nemen. Dit doen we vanuit het programma organisatieontwikkeling. Daarmee geven we een impuls aan de groei van onze professionele organisatie. De programmatische aanpak zorgt er bovendien voor dat we in samenhang werken aan verschillende ontwikkelinitiatieven. Een professionele werk -en leercultuur waarin we werken vanuit onze kernwaarden zijn belangrijke pijlers in dit programma.

Uitvoeringsprogramma

Nee

Wat willen we bereiken?

We zijn een aantrekkelijke werkgever waar mensen graag werken en de ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen

Iedereen die bij de gemeente Maashorst komt werken, staat aan het begin van een reis. Deze reis begint bij het werven van het personeelslid en eindigt bij de uitdiensttreding. Onderstaande vier elementen staan aan de basis waarop onze visie op de reis van onze medewerkers en het werken bij de gemeente Maashorst gestoeld is:

1. Het vinden en werven van nieuwe collega's die we, door een onboarding programma, een goede start willen geven in onze organisatie.
2. Het vinden van je draai binnen de functie en het ontwikkelen van je talenten.
3. Fluitend naar je werk én weer blij naar huis gaan.
4. Tevreden doorstromen naar je volgende bestemming.

Onze medewerkers zijn net zo verschillend als de inwoners van onze gemeente. We willen een organisatie zijn waarin je jezelf kan zijn, waarin je mag leren en wordt gewaardeerd. We voeren open gesprekken, bieden ontwikkelmogelijkheden, geven verantwoordelijkheid en ruimte.

Wat gaan we ervoor doen?

Visie leren en ontwikkelen

Vanuit onze visie op leren en ontwikkelen richten we een organisatiebrede academie in. Hierin borgen we een duurzaam leer- en ontwikkelbeleid en aanbod dat aansluit bij de gewenste ontwikkelingen van de organisatie. We sluiten aan bij relevante ontwikkelingen en bieden ruimte voor talentontwikkeling. We zien leren als een doorlopend verbeterproces. We richten een evaluatieproces in om het effect zichtbaar te maken en bij te kunnen sturen zodat we duurzame ontwikkeling kunnen blijven stimuleren.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Wat willen we bereiken?

Een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening

We werken continu aan een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening, waarin de informatie- en privacybeveiliging op orde zijn en continuïteit is geborgd.

Wat gaan we ervoor doen?

Realisatie en opvolging risicoanalyse informatieveiligheid

We passen maatregelen toe in het kader van de Europese NIS2-richtlijn en hanteren het nieuwe, op risico's gebaseerde normenkader voor informatieveiligheid (BIO 2.0). Daarbij ontwikkelen wij onze fysieke en technische informatiebeveiliging verder door.

Daarnaast investeren wij in bewustwording van onze medewerkers én van onze inwoners. Daarmee versterken we de weerbaarheid van onze organisatie en de bescherming van gegevens van inwoners en bedrijven.

Uitvoeringsprogramma

Ja

Data-gedreven werken

De gemeente neemt haar beslissingen op basis van feiten, kennis en ervaring. Met data-gedreven werken zetten we hierin een volgende stap: we gebruiken gegevens systematischer en breder, zodat we trends beter kunnen herkennen en keuzes nog beter kunnen onderbouwen. Dit helpt ons om onze dienstverlening efficiënter, effectiever en meer op maat voor inwoners te organiseren.

Uitvoeringsprogramma

Nee

AI & Robotisering

We verkennen de mogelijkheden van AI en robotisering voor het verbeteren van onze dienstverlening en vergroten van de efficiëntie van onze bedrijfsvoering. Daarbij richten we ons op het automatiseren van repeterende taken en het ondersteunen van medewerkers bij administratieve processen. We passen AI en robotisering zorgvuldig toe, met oog voor transparantie, betrouwbaarheid en de bescherming van persoonsgegevens. Hiervoor hanteren we de Europese verordening (AI Act) en Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) als belangrijkste kaders.

Uitvoeringsprogramma

Nee

10.2 Treasury

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's.
De gemeente Maashorst wil financieel gezond zijn. Eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Zorgvuldig met gemeenschapsgeld omgaan, staat hierbij voorop. We zijn ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om onze ambities te realiseren. Wanneer er meer capaciteit nodig is, zijn we bereid daarin te investeren.

De inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing kostendekkend zijn.

Ontwikkelingen Treasury

Financieel beleid
Een gezond financieel beleid van de gemeente is gebaseerd op drie pijlers: structurele dekking, goed uitgewerkt risicomanagement met een weerstandscapaciteit passend bij de gemeente en financiering.

Aanscherping financieel kader

Gezien de verslechterde financiële vooruitzichten de komende jaren, hebben we besloten om scherp aan de wind te zeilen. Dit wil zeggen dat we terughoudend zijn met nieuwe plannen en stevig sturen op ons uitgavenpatroon. Het uitgangspunt bij de Programmabegroting 2025-2028, een strakker financieel kader waarin geen ruimte is voor nieuw beleid dat extra geld kost, is ook in deze programmabegroting van toepassing. Het principe 'nieuw voor oud' is leidend. Dat wil zeggen dat we nieuwe plannen of initiatieven alleen in gang zetten als ze in plaats komen van bestaande plannen of als we ze binnen bestaande taakvelden en -budgetten kunnen opvangen. Uitzondering hierop zijn wettelijke verplichtingen en de risicoposten die al in de vorige programmabegroting zijn opgenomen.

Beoordeling financiële positie
Gemeenten zijn verplicht om een aantal financiële kengetallen te presenteren. De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.
Wij hanteren de signaleringswaarden, zoals die in de stresstest voor 100.000+ gemeenten zijn opgenomen. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, ambiëren we categorie A en accepteren we categorie B.
We rapporteren over deze financiële kengetallen in zowel de Programmabegroting (prognose) als de Programmarekening (realisatie).
Bij de integrale afweging van middelen bij de Programmabegroting 2026, worden de gevolgen voor de financiële kengetallen zoveel als mogelijk vooraf in beeld gebracht. Op die manier zijn alle pijlers van ons financieel beleid (structurele dekking, goed uitgewerkt risicomanagement met een weerstandscapaciteit passend bij de gemeente en financiering) betrokken bij de integrale afweging. Maar nog belangrijker is, dat we op deze manier in staat zijn om daar op te sturen.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de financiële kengetallen opgenomen.

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente

De gemeente Maashorst is ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om die ambities te realiseren. We doen wat nodig is. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat onze financiën structureel op orde blijven.

Wat gaan we ervoor doen?

Om te kunnen sturen op de financiën werken we met een aantal prestatie indicatoren (PI's)

Deze PI's hebben we ondergebracht in drie pijlers, namelijk: ‘Dekking', 'Risicomanagement' en 'Financiering'. We hebben onze financiële strategie vastgelegd in de paragrafen 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' en 'financiering'. De vastgestelde streefwaarden bij de PI's monitoren we en we doen voorstellen tot bijsturing als daar aanleiding toe is.

Uitvoeringsprogramma

Nee

10.3 Belastinginkomsten

Naast de algemene uitkering vanuit het Rijk haalt de gemeente Maashorst een deel van de inkomsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen. Met name de onroerendzaakbelasting (OZB) is belangrijk. Deze inkomsten uit belastingen en heffingen zijn onderdeel van het gemeentelijk beleid en daarin kunnen keuzes gemaakt worden.
Er zijn twee soorten gemeentelijke belastinginkomsten:

- Belastingen: bijvoorbeeld onroerende zaakbelasting (OZB), toeristenbelasting en parkeerbelasting. De opbrengst daarvan gaat naar de gemeente. De gemeente bepaalt zelf waarvoor ze de opbrengst gebruikt.
- Heffingen: dit zijn rechten, tarieven en leges. Bijvoorbeeld rioolheffing of de kosten voor een paspoort. De gemeente kan hier alleen de totale kosten vergoed krijgen die ze gemaakt heeft. Met andere woorden: de totale opbrengst van deze heffingen mag niet meer zijn dan de totale kosten die we ervoor moeten maken.

Ontwikkelingen Belastinginkomsten

We streven naar een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau tegen zo laag mogelijke kosten voor onze inwoners. Door jarenlang de OZB alleen te indexeren, staan we landelijk gezien onderaan de lijsten met lastendruk voor onze inwoners. Met het oog op stijgende prijzen voor onze voorzieningen en de financiële onzekerheden de komende jaren, is middels vaststelling van de programmabegroting 2025 besloten om de OZB in 2025 met 10% te verhogen en aanvullend in 2026 met 2%. Daarnaast worden conform de financieel technische uitgangspunten uit deze programmabegroting alle tarieven met 2,2% indexering verhoogd.

Op het gebied van belastingen is verder in de kadernota 2026 besloten om de parkeeropbrengsten centrum te indexeren middels een groeimodel en gaan we in overleg met het centrummanagement over de tijden waarbinnen betaald geparkeerd wordt. Dit met als doel om uiteindelijk op de jaarschijf 2029 een aanvullende inkomst te generen van € 1.463.000.

Daarnaast worden de tarieven toeristenbelasting verhoogd. In de gemeente Maashorst willen we tarieven hanteren die in lijn zijn met de buurgemeenten. En dit zorgt ook voor een eerlijkere verdeling van de belastingdruk voor onze inwoners. Om de impact van de herijking te spreiden gebeurt dat via ingroeimodel. Om ondernemers de tijd te geven hierop te anticiperen voeren we de tariefstijging pas per 2027 in. Via het ingroeimodel is de stijging ten opzichte van de huidige situatie een verhoging in 2027 van 17% tot een verhoging van 50% in 2029.

De belastingsamenwerking Oost-Brabant onderzoekt de mogelijkheden van uitbreiding (schaalvergroting) met gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit van de belastingheffing.

Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en kijken we of deze kostendekkend zijn.

Wat willen we bereiken?

De heffingen zijn kostendekkend

We streven naar 100% kostendekkendheid zoals wettelijk is toegestaan en zoals opgenomen is in ons bestuursakkoord.

Wat gaan we ervoor doen?

Kostendekkendheidsonderzoek en impactanalyse afronden voor de leges op het gebied van de Omgevingswet

Op het gebied van belastingen zijn er geen veranderingen. De belastingsamenwerking Oost-Brabant onderzoekt de mogelijkheden van uitbreiding (schaalvergroting) met gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit met betrekking tot de belastingheffing. Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en wordt gekeken of deze kostendekkend zijn.

Uitvoeringsprogramma

Nee

10.4 Gemeentefonds

Gemeenten ontvangen een financiële bijdrage van de Rijksoverheid uit het Gemeentefonds (= de algemene uitkering). Hiermee kunnen we een deel van onze uitgaven financieren. We mogen zelf bepalen waar we dit geld aan besteden. Het college van burgemeester en wethouders en uiteindelijk de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de keuzes en verantwoording. Hoeveel geld we precies uit het Gemeentefonds krijgen, hangt af van gemeentelijke kenmerken en belastingcapaciteit (= hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen). De Rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het Gemeentefonds onder meer naar:

- aantal inwoners
- aantal jongeren
- aantal uitkeringsgerechtigden
- oppervlakte van de gemeente
- grootte van de watergebieden.

Deze kenmerken heten maatstaven. Er zijn veel verschillende maatstaven. Elke maatstaf heeft een bedrag voor elke 'eenheid'. De gemeente krijgt dus geld voor iedere inwoner, iedere jongere, enzovoort.

Het aantal maatstaven is de afgelopen jaren sterk teruggelopen. Het idee hierachter was om fluctuaties te voorkomen. In de praktijk blijkt nu echter dat de impact van wijzigingen op de maatstaven juist groter is.

Ontwikkelingen Gemeentefonds

Jaarlijks verschijnen er drie circulaires (= nieuwsbrieven) vanuit het Rijk. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid. De septembercirculaire is de vertaling van de Miljoenennota (de Rijksbegroting). En de decembercirculaire rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

Met de Raadsinformatiebrief 52415/2025 van 24 juni 2025 hebben we de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2025. De gevolgen van deze meicirculaire zijn verwerkt in de Programmabegroting 2026-2029.

Samengevat;

- De algemene uitkering van het Rijk voor Maashorst stijgt vanaf 2026 sterk, met een bruto voordeel van ruim € 9,5 miljoen per jaar.
- Door deze hogere uitkering worden de saldi van de begroting aanzienlijk verbeterd.
- Tegelijkertijd blijven we voorzichtig waarbij de extra ruimte deels wordt gereserveerd voor onzekerheden, zoals toekomstige kosten binnen het sociaal domein, inflatiecorrecties en de ontwikkeling van gemeenschappelijke regelingen.
- Vanaf 2028 geldt een korting op het gemeentefonds vanwege een voorgenomen eigen bijdrage in de jeugdzorg. Zolang de wetgeving hierover ontbreekt, mag deze budgettair neutraal worden verwerkt (advies van de Provincie Noord-Brabant).

Meicirculaire 2025 (bedragen x € 1.000: + = positief en - = negatief)				
Saldo 2026-2029	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand Decembercirculaire 2024	**128.933**	**129.559**	**130.650**	**132.208**
Uitkeringsfactor (acress/maatstaven)	8.119	9.158	9.505	10.398
Taakmutaties (demping terugval/tekorten enz.)	5.924	4.858	1.197	1.296
Decentralisatie en integratieuitkeringen	743	694	688	697
Overige mutaties/stelposten (woz, inflatie, jeugd en btw-compensatiefonds	-5.261	-5.026	-5.056	-5.050
Mutaties Meicirculaire 2025	*9.525*	*9.684*	*6.334*	*7.341*
Bruto effect (eindstand Meicirculaire)	**138.458**	**139.243**	**136.984**	**139.549**
Netto budgettair effect (mutaties Meicirculaire)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bruto effect	**9.525**	**9.684**	**6.334**	**7.341**
Correctie loon- en prijsontwikkeling (LPO)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Correctie hoeveelheidsverschillen	-949	-1.404	-1.764	-2.086
Invoeren sturen op trajectduur jeugdzorg			763	764
Stelpost sturen op trajectduur jeugdzorg			199	200
Oormerken decentralisatie en integratieuitkeringen	-777	-694	-688	-697
Totaal correcties	**-2.726**	**-3.098**	**-2.490**	**-2.819**
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	**6.799**	**6.586**	**3.844**	**4.522**

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
10.1 Overhead	**24.616**	**26.828**	**27.326**	**24.902**	**25.105**	**24.944**
10.2 Treasury	**1.671**	**3.539**	**5.803**	**7.275**	**7.612**	**7.252**
10.3 Belastinginkomsten	**1.246**	**1.116**	**1.148**	**1.130**	**1.130**	**1.130**
10.4 Gemeentefonds	**236**	**283**	**288**	**288**	**288**	**288**
Totaal Lasten	**27.769**	**31.765**	**34.565**	**33.596**	**34.135**	**33.615**
Baten						
10.1 Overhead	**271**	**121**	**124**	**124**	**124**	**124**
10.2 Treasury	**4.545**	**2.678**	**2.878**	**2.677**	**2.887**	**2.927**
10.3 Belastinginkomsten	**17.698**	**19.628**	**21.319**	**21.904**	**22.489**	**22.733**
10.4 Gemeentefonds	**129.882**	**132.507**	**138.458**	**139.243**	**136.983**	**139.549**
Totaal Baten	**152.395**	**154.934**	**162.779**	**163.948**	**162.483**	**165.334**
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	**-124.626**	**-123.169**	**-128.214**	**-130.352**	**-128.348**	**-131.719**
Stortingen in reserves	5.953	3.705	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	2.916	8.198	1.739	1.102	2.504	173
Totaal mutaties reserves	**3.037**	**-4.493**	**-1.739**	**-1.102**	**-2.504**	**-173**
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	**-121.589**	**-127.661**	**-129.952**	**-131.454**	**-130.852**	**-131.893**

Verbonden partijen Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Gemeenschappelijke regelingen

- Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Rechtspersonen

- Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- Dimpact

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Geen beleidskader van toepassing.

Verplichte BBV - indicatoren Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Formatie (fte per 1.000 inwoners)
- Bezetting (fte per 1.000 inwoners)
- Apparaatskosten (per inwoner)
- Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)
- Overhead (% van totale lasten)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

Artikel 66 van het BBV verplicht gemeenten om alle kosten en opbrengsten met ingang van 2017 in te delen naar taakvelden. Daarnaast verplicht artikel 8 een overzicht op te nemen van de algemene dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen zijn baten en lasten die niet specifiek tot een programma behoren. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de 'algemene dekkingsmiddelen' naar taakveld.

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividend	86	83	83	83	83	83
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	225	-308	-127	-312	101	-61
Totaal taakveld 0.5 treasury	**311**	**-225**	**-44**	**-229**	**-18**	**21**
Totaal taakveld 0.61 OZB woningen	**7.672**	**8.692**	**9.118**	**9.354**	**9.591**	**9.653**
Totaal taakveld 0.62 OZB niet-woningen	**7.356**	**8.291**	**8.638**	**8.804**	**8.969**	**8.969**
Totaal taakveld 0.63 Parkeebelasting	**2.362**	**2.398**	**3.311**	**3.494**	**3.677**	**3.860**
Reclamebelasting	210	219	224	224	224	224
Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig	**210**	**219**	**224**	**224**	**224**	**224**
Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering	**129.882**	**132.507**	**138.458**	**139.243**	**136.983**	**139.549**
Forensenbelasting	13	35	36	36	36	36
Toeristenbelasting	514	629	706	612	698	778
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie	**527**	**664**	**742**	**648**	**734**	**814**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**148.318**	**152.546**	**160.447**	**161.538**	**160.160**	**163.091**

Overhead

Om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen, wordt de overhead centraal begroot en verantwoord op BBV taakveld 0.4 Overhead (ondersteuning organisatie). Er zijn regels opgesteld in het BBV over welke kosten wel en niet onder de overhead geschaard worden. Dit betekent voor ons de volgende onderdelen:

- Leidinggevenden (inclusief gemeentesecretaris)
- Management- en bestuursondersteuning
- Financiën

- HR (inclusief salarisadministratie) en Juridische zaken
- Communicatie en Creatie
- Informatiemanagement, applicatie- en systeembeheer
- Informatie- en gegevensbeheer
- Facilitair
- Telefonie en receptie
- Huisvestingskosten
- ICT kosten

Berekening opslagpercentage overhead van de tarieven lokale heffingen

De overhead wordt niet toegerekend aan alle producten (m.u.v. grondexploitatie en investeringen). Voor de berekening van lokale heffingen en andere kostendekkende tarieven, dienen we extracomptabel echter wel een component overhead toe te rekenen. Dit betekent dat de overheadkosten bij lokale heffingen (afval, riool, leges) wel worden betrokken in de tarieven (extracomptabel).
De wetgever laat gemeenten redelijk vrij in de methodiek van toerekenen. Wel is het noodzakelijk om de gekozen methodiek vast te leggen in de financiële verordening van de gemeente. In de gemeente Maashorst is gekozen voor de methode van 'toerekenen op basis van personeelslasten'. De formule die hiervoor wordt gehanteerd, luidt:

Overheadkosten
totale directe personeelslasten + inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead

De uitkomst van de gekozen methode resulteert voor 2026 in een opslagpercentage van 75,19% (75,36% in 2025) en ligt hiermee in lijn met de begroting 2025.

In de begroting 2026 worden overigens twee overheadpercentages genoemd die verschillend zijn.

1. De hierboven berekende 75,19%. Dit is het percentage opslag overhead dat toegerekend kan worden aan onze directe salarislasten per uur. Als een uurtarief € 60,- is dan moeten we daar € 45,11 bij optellen om de totale lasten per direct uur te bepalen. Dat zijn de directe salarislasten plus de overhead. Dat is dan in dit voorbeeld € 105,11.
2. Overheadpercentage t.o.v. totale lasten. Dit zijn de totale overheadkosten gedeeld door de totale lasten van de begroting excl. de stortingen in de reserves. Dit percentage geeft aan dat 12,79% van onze begrotingsuitgaven bestaat uit overhead

Het uitgangspunt in de verslaggevingsregels van het BBV is dat de werkelijke kosten moeten worden toegerekend en niet een begroot bedrag. Voor de overhead betekent dit dat dus moet worden gerekend met de werkelijke overheadlasten. De verdeelsleutel die wordt gehanteerd (75,19% in 2026) hoeft binnen het BBV niet te worden nagecalculeerd. Dit betekent dat de voorgecalculeerde verhouding wordt gehanteerd en afgezet tegen de werkelijke kosten. Eventuele budgetverschillen binnen de overhead worden in de programmarekening toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Dit met als doel een gelijk speelveld te creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. De verschuldigde vennootschapsbelasting (Vpb) wordt extracomptabel berekend over (winstgevende) ondernemersactiviteiten.

Op basis van onze inventarisatie en uitgangspunten worden de volgende activiteiten in de aangifte betrokken:

- Grondbedrijf

- Afval (reststromen en bedrijfsafval)
- Reclame-uitingen (abri's)
- Parkeren (vrijgesteld)
- Kermissen (vrijgesteld)

De aangiften hebben geleid tot de volgende fiscale resultaten:

Boekjaar	**Fiscaal Resultaat (- = verlies, + = winst)**		
	Uden	**Landerd**	**Totaal Maashorst**
2016	€ 89.163	€ 227.775	€ 316.938
2017	€ 2.027.462	€ 110.052	€ 2.137.514
2018	€ 2.243.963	€ 845.433	€ 3.089.396
2019	-€ 596.922	€ 341.404	- € 255.518
2020	-€ 78.945	- € 389.488	- € 468.433
2021	€ 2.966.985	- € 72.889	€ 2.894.096
2022	n.v.t.	n.v.t.	- € 2.160.314
2023	n.v.t.	n.v.t.	- € 818.390
2024	n.v.t.	n.v.t.	*
Totaal	**€ 6.651.706**	**€ 1.062.287**	**€ 4.735.289**

* De aangifte 2024 moet nog opgesteld worden. De verwachting is dat ook voor 2024 een fiscaal verlies resteert.

Fiscale resultaten worden overigens heel anders berekend dan bedrijfseconomische resultaten (o.b.v. het BBV), met name op basis van een fiscale beginbalans. Het is derhalve mogelijk dat het grondbedrijf bedrijfseconomisch winstgevend is, maar fiscaal gezien verlieslatend en vice versa.

Onvoorzien

In de begroting is volgens onze financiële verordening een structurele post onvoorzien opgenomen van €45.000.

Paragrafen

Paragraaf Wet Open Overheid

Een open en transparante gemeente willen we vanuit onze kernwaarden zijn. De Wet Open Overheid is hiervoor de wettelijke grondslag. In 2026 gaan we het interne proces hiervoor verder verbeteren. Een belangrijke stap hierin is het opzetten van een ondersteuningsteam dat zowel aan de passieve openbaarmaking (naar aanleiding van een Woo-verzoek) als de actieve openbaarmaking van besluiten gaat bijdragen.

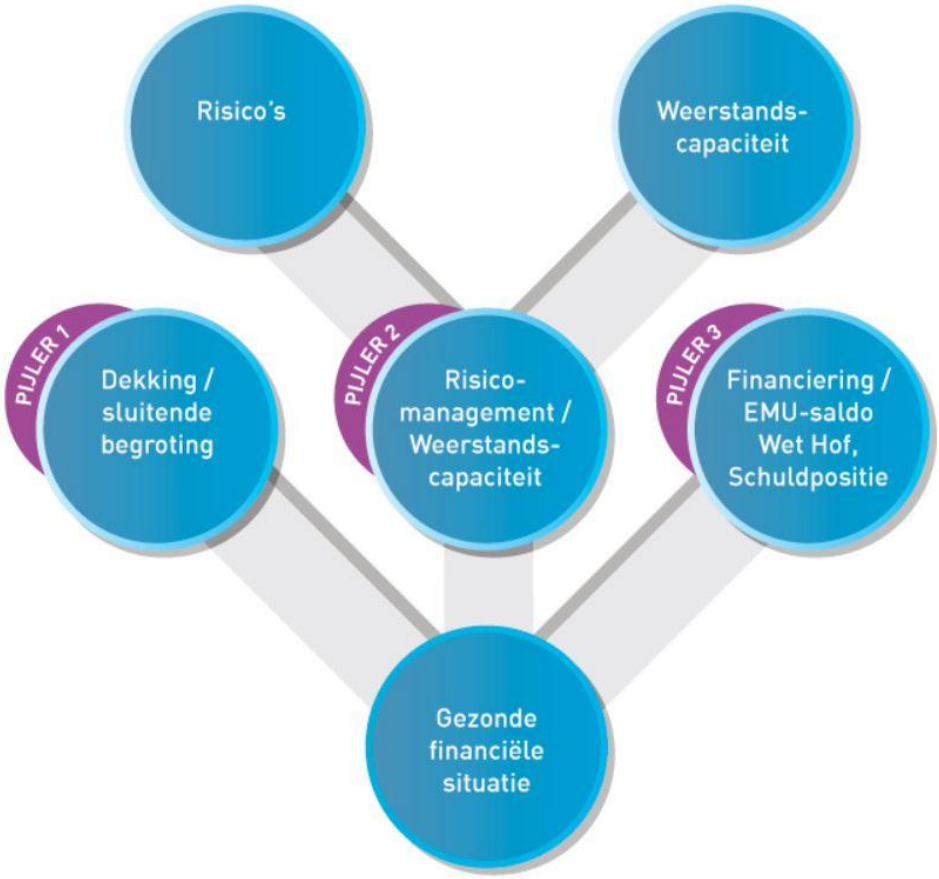
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

We vinden risicomanagement belangrijk in de gemeente Maashorst. Het heeft dan ook een prominente plek binnen de planning & control cyclus.

Bij alle planning & control producten rapporteren we hierover in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. In plaats van een periodieke inventarisatie, is risicomanagement bij gemeente Maashorst een continu proces. Het dient als hulpmiddel bij het nemen van besluiten door zowel de raad als het college.

Risicomanagement is een van de drie pijlers van ons financieel beleid. Deze pijlers worden toegelicht bij het onderdeel ‘Gevolgen Programmabegroting 2026 voor de financiële positie'.

2026 Financiële strategie en beleid

Korte toelichting op de 3 pijlers van ons financieel beleid

Risicomanagement en risicobeheersing

De risico's zijn in beeld en worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Daaruit volgt een weerstandsratio. Met de raad is afgesproken dat deze ten minste tussen 1 en 2 moet liggen. Op dit moment bedraagt deze 4,9. Dit betekent dat we onze risico's ruim hebben afgedekt en dat een deel van onze algemene reserve ingezet zou kunnen worden voor onze inwoners en bedrijven. Dat laatste gebeurt nu ook door onder andere het tekort van 2026 in de voorliggende begroting uit deze reserve te dekken.

Kengetallen financiële positie

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, zijn gemeenten verplicht om een aantal kengetallen op te nemen in deze paragraaf. Deze indicatoren zijn opgenomen in het onderdeel 'Financiële begroting - gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie'.

Kengetallen financiële verordening
Daarnaast presenteren we conform artikel 22 uit onze financiële verordening de volgende kengetallen.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1. Netto schuld per inwoner	€ 1.032,82	€ 928,29	€ 1.322.51	€ 1.209.39	€ 1.104.31	€ 1.000,36
2. Saldo van baten en lasten voor mutaties reserves als percentage van de inkomsten(-=voordeel, +=nadeel)	-1,89%	5,22%	0,37%	-1,08%	1,42%	-0,40%
3. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	3,55%	2,44%	2,97%	2,95%	2,96%	3,00%

Risico's

Uitgebreide risicoanalyse met een top 10 aan risico’s
Doelstelling van de gemeente Maashorst is om periodiek inzicht te hebben in de risico's. Door de periodieke inventarisatie is op een gedetailleerd niveau inzicht in de risico's die de gemeente Maashorst loopt. Tevens wordt door de teams aangegeven op welke wijze de risico's beheerst worden. De financiële omvang van deze risico's brengen we op uniforme wijze in beeld, conform het vastgestelde beleid voor risicomanagement. De risico-inventarisatie vindt plaats op basis van het inschatten van de financiële impact en de kans van optreden. We hanteren bij het bepalen van de kans, klassen van 1 tot 5. De top 10 van de risico's beslaat 84% van de totale risico's.

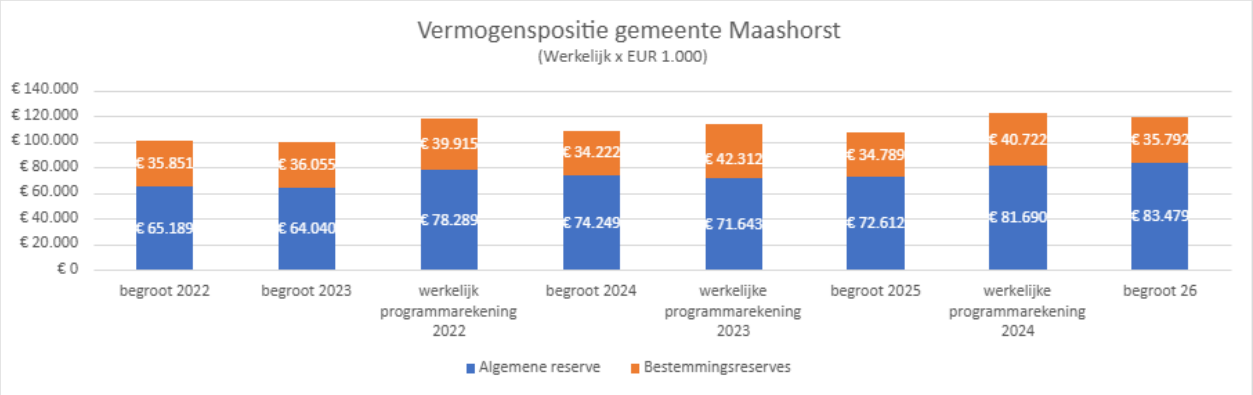
Hierover wordt 4x per jaar (in de 1e Tussentijdse rapportage, Programmabegroting, 2e Tussentijdse rapportage en Programmarekening) verantwoording afgelegd.

De risico’s zijn opnieuw beoordeeld en zo nodig aangepast ten opzichte van de risico's in de jaarrekening van 2024. In onderstaand schema is weergegeven wat de 10 grootste risico’s zijn voor de gemeente Maashorst.

Risico	Risicobedrag begroting 2026	Financieel effect begroting 2026
1. Grondexploitatie	€ 7.410.000	€ 4.786.000
2. Onderwijshuisvesting	€ 2.160.000	€ 2.160.000
3. Sociaal Domein Gespecialiseerde jeugdhulp	€ 20.271.805	€ 2.027.181
4. Sociaal Domein | Wmo Maatwerkvoorzieningen	€ 18.407.508	€ 1.841.000
5. Stikstofproblematiek	€ 6.000.000	€ 1.800.000
6. Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico van gevolgschade door het niet nakomen van contractuele afspraken	€ 13.889.550	€ 1.388.955
7. Sociaal Domein | Participatiewet Inkomen	€ 9.177.469	€ 917.747
8. Gemeenschappelijke regelingen	€ 7.000.000	€ 700.000
9. Bedrijfsvoeringsrisico	€ 6.154.000	€ 615.400
10. Sociaal Domein | Participatiewet Arbeid	€ 5.689.470	€ 568.947
Totaal	€ 96.159.802	€ 16.805.229
Totaal alle risico's	**€ 121.492.038**	**€ 20.090.453**

Ontwikkeling vermogenspositie

De gemeente Maashorst wil sturen op risico's en weerstandsvermogen. Belangrijk hierbij is ook de ontwikkeling van de vermogenspositie van onze gemeente. De vermogenspositie heeft betrekking op de incidentele weerstandscapaciteit. In onderstaand overzicht is duidelijk zichtbaar hoe het vermogen zich ontwikkelt.

In de grafiek is zichtbaar dat de reservepositie van de gemeente Maashorst redelijk stabiel is. De begrote reserves in 2026 nemen af. Dit wordt vooral veroorzaakt door nadelige meerjarensaldi die ten laste komen van de Algemene reserve.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Nummer	Onderdeel	Bedrag
1	Algemene reserve vrij besteedbaar	€ 70.535.615
2	Algemene reserve grondbedrijf	€ 12.943.388
3	Stille reserves	€ 8.415.204
4	Onbenutte belastingcapaciteit (Onroerende zaak Belasting)	€ 6.468.861
	Totaal	**€ 98.363.068**

1. Algemene reserve vrij besteedbaar
De algemene reserve vrij besteedbaar is begroot op € 70,5 miljoen. Het verloop van de algemene reserve is zichtbaar bij de ontwikkeling vermogenspositie.

2. Algemene reserve grondbedrijf
Het doel van de algemene reserve van het Grondbedrijf is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook de risico's van het grondbedrijf opgenomen. Daarom wordt deze reserve meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. De algemene reserve van het grondbedrijf is begroot op ruim € 12,9 mln.

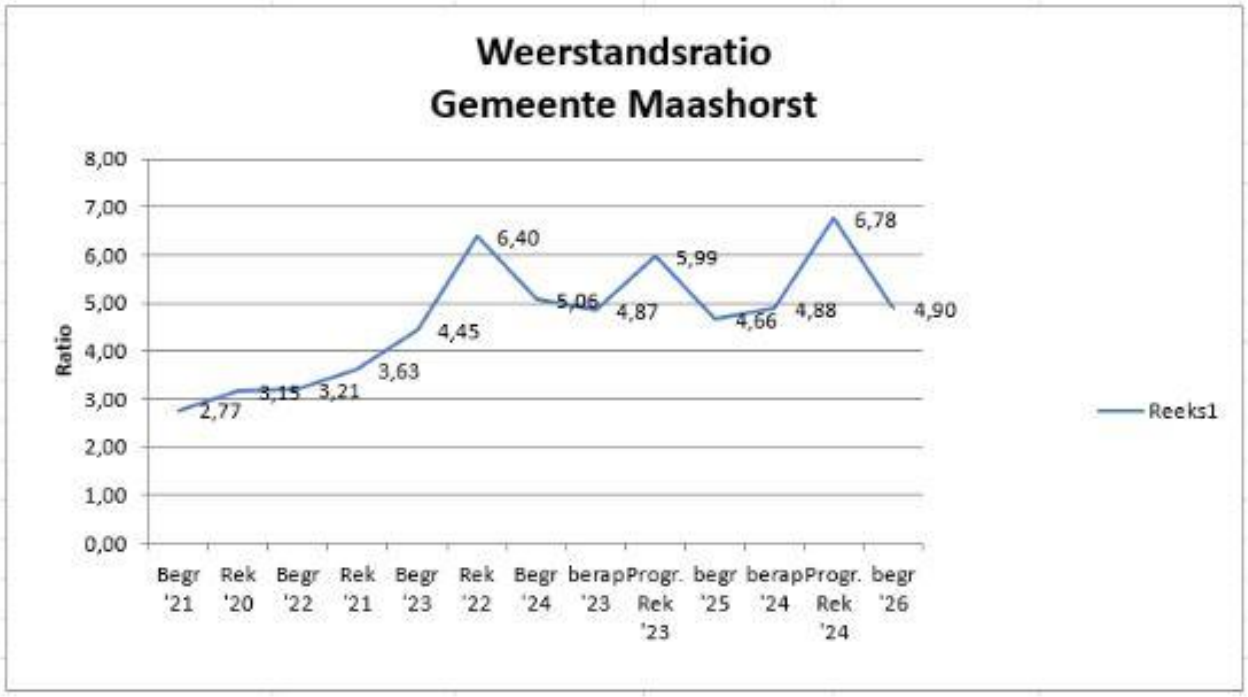
3. Stille reserves
Onder stille reserves vallen onder andere de gemeentelijke gronden en panden die gewaardeerd zijn tegen de toen geldende aankoopwaarden. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander per direct verkoopbaar is. De stille reserves bedragen € 8,4 miljoen. De inschatting van de stille reserve is conform de stand per 31 december 2024. De actualisatie van de berekening vindt 1x per jaar, per jaareinde plaats.

4. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend door de maximale tarieven te vergelijken met de tarieven van de gemeente Maashorst. Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12-beleid. Dit betekent dat, als de gemeente Maashorst niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid. Volgens de hiervoor geldende wettelijke richtlijnen heeft de gemeente Maashorst een onbenutte belastingcapaciteit van € 6,5 miljoen.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de risico's.
Voor de begroting 2026 is dat € 98.363.068/ € 20.090.453 = 4,9.
De weerstandsratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen.
Hierbij is met de Raad afgesproken dat de norm tussen 1 en 2 ligt. De ratio ligt ruim boven de norm.
Voor een verdere toelichting op de ontwikkeling van de weerstandsratio wordt verwezen naar de financiële begroting onderdeel "gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie".

De onderstaande grafiek geeft weer hoe de weerstandsratio zich in de tijd ontwikkelt:

Paragraaf verbonden partijen

Verbonden partijen
Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: ‘een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.’

Wat is een bestuurlijk belang?
Een bestuurlijk belang houdt in zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Wat is een financieel belang?
Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De verbonden partijen zijn binnen de gemeente Maashorst onderverdeeld in;
- Publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is betrokken bij diverse gemeenschappelijke regelingen.
- Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is deelnemer in vennootschappen en coöperaties. Tevens is de gemeente Maashorst deelnemer van een aantal stichtingen en verenigingen.
- Overige samenwerkingsverbanden. Er zijn echter ook samenwerkingsverbanden die niet officieel onder de definitie van verbonden partij vallen, maar door het college en/of de raad zijn aangemerkt als politiek belangrijk. Deze zullen wel gehandhaafd worden in de planning en control producten.

Op basis van het BBV wordt tenminste de volgende informatie opgenomen;
- De naam en vestigingsplaats.
- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat erbij

hoort.
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
- De risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Beleid Verbonden Partijen

Een samenwerkingsverband is bedoeld om beleidsdoelen van de gemeente te bereiken.
Hoe kun je daar grip op krijgen? De gemeenten en besturen van de gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Noord, werken reeds met de procedure om te komen tot een betere afstemming in de beleidsprocessen met de deelnemende gemeenten. Dit is het adoptieproces, waarin gemeente Meierijstad als regionale trekker fungeert. In samenspraak met griffiers en de gemeenschappelijke regelingen wordt een jaarplanning opgesteld, zodat kadernota's, begrotingen en jaarstukken tijdig voorbereid en besproken kunnen worden door de raden. Hierdoor hebben zowel de deelnemers als de gemeenschappelijke regeling een leidraad om het adoptieproces goed te kunnen organiseren.

Waarom het adoptieproces?
Er zijn verschillende redenen hiervoor, maar de belangrijkste zijn:
- Gemeenteraden staan op afstand als gevolg van het werken met gemeenschappelijke regelingen. Het adoptieproces is bedoeld om raden in positie te brengen op tijd een zienswijze op de stukken van de gemeenschappelijke regelingen uit te brengen.
- De gemeenschappelijke regelingen krijgen de zienswijzen van de gemeenten binnen een kort tijdsbestek, zodat zij weten wat er binnen de gemeenten leeft en in staat zijn de zienswijzen te verwerken.
- De betrokken medewerkers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen werken samen aan de voorzijde bij het opstellen van zienswijzen. Korte communicatielijnen en niet iedereen hoeft het wiel volledig zelf uit te vinden.

Daarnaast hebben de griffiers van Noord-Oost Brabant in het rapport 'Grip op regionale samenwerkingsverbanden' verbetervoorstellen gepresenteerd, om de sturing van de raden op de regionale samenwerking te versterken. Deze voorstellen zijn inmiddels ingevoerd. De belangrijkste zijn: focus/prioritering op een aantal samenwerkingsverbanden, de vergadercycli op elkaar afstemmen en tweemaal per jaar een regionale beeldvormende bijeenkomst om meer interactie met de samenwerkingsverbanden te krijgen. Daarnaast is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd met ingang van 1 juli 2022. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Afgelopen jaren is binnen gemeente Maashorst gewerkt aan het versterken van de ambtelijke organisatie in het besluitvormingsproces rondom verbonden partijen. Zo wordt voorafgaand aan de start van het proces van de kadernota de inhoudelijk verantwoordelijke ambtenaren uitgenodigd voor een bijeenkomst. Daarin wordt de planning gedeeld en wordt ook inhoudelijk besproken waar aandacht aan besteed moet worden bij het maken van het college-/raadsvoorstel (o.a. vaste beoordelingspunten, vaste beslispunten).

Visie en doorkijk naar de toekomst
De gemeente Maashorst heeft als visie dat de keuze voor een samenwerkingsverband altijd dient te gebeuren vanuit het maatschappelijk belang. Om te bepalen of in specifieke situaties dat belang het meest gediend wordt door aansluiting bij een samenwerkingsverband volgt de gemeente Maashorst in hoofdlijnen de VNG-BiZa-Handreiking voor de toepassing van de wet gemeenschappelijke samenwerkingen. Deze handreiking is uitgewerkt in het ambtelijk beheersinstrument Proceskader Samenwerkingsverbanden. Dit proceskader wordt gehanteerd om te bepalen of nieuwe samenwerkingsverbanden worden aangegaan, alsmede om periodiek te evalueren of een samenwerkingsverband nog de meest optimale vorm is om het maatschappelijk belang te borgen.

Wet- en regelgeving
Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen is de landelijke tendens dat het belang van een adequate beheersing van de verbonden partijen toeneemt. Mede naar aanleiding hiervan is de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is op 16 juli 2014 gewijzigd (zie BBV-commissie). Daarnaast zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie Verbonden partijen vanaf 2018 in werking getreden. Ook de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

Doorkijk naar de toekomst
De aard en het aantal samenwerkingsverbanden is in beweging. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren voort zal zetten.
Om goed in te kunnen spelen op (financiële) kansen die zich regionaal en landelijk voordoen, moeten we als Maashorst verder vooruit kunnen kijken. In september 2025 bieden we de visie 'Maashorst 2050, Kompas voor de toekomst' aan aan de raad. Dit lange termijnperspectief helpt in 2026 bij het opstellen van een strategische- en lobby-agenda en het verder versterken van onze positie in de regio en zal wellicht ook zijn weerslag hebben op onze samenwerkingsverbanden. Daarnaast zal in 2026 een bestuurswisseling plaatsvinden na de gemeenteraadsverkiezing.
Als gevolg van alle ontwikkelingen is de beheersing van verbonden partijen van belang.
Daarmee is het ook van belang om de risico's die hiermee samenhangen in beeld te hebben en te houden. Deze risico's hebben zijn plek in het systeem van risicobeheersing van de gemeente Maashorst. Zie hiervoor de risico-inventarisatie in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Eind juni 2025 is een nieuwe BBV-notitie over de Verbonden Partijen verschenen. Deze bevat aanbevelingen, maar geen verplichtingen en zijn we als gemeente vrij in onze keuze om een aanbeveling wel/niet over te nemen. De aanbevelingen hebben betrekking op de presentatie van de gegevens van de Verbonden Partijen. Afstemming hierover vindt momenteel plaats en zal eventueel in een volgende P&C-product tot uiting komen.

Overzicht verbonden partijen

Paragraaf verbonden partijen

1. Brabant Historisch Informatie Centrum

Verband	Naam	Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
	Website	www.bhic.nl
	Vestigingsplaats	‘s- Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	In gezamenlijkheid behartigen van de belangen van ministerie, gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord- Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten en de waterschappen.
Inhoud	Taakveld	Cultuur
	Doelstelling	Het borgen van een goede uitvoering van de archiefwet zodat de juiste informatie op de juiste manier beschikbaar is. Hierdoor helpt de BHIC niet alleen particulieren, maar ook organisaties, gemeenten, waterschappen en provinciale instellingen met al hun vragen op het gebied van archieven en cultuurhistorie. Dit valt onder de doelstelling bij programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Binnen cultuur valt de BHIC onder de deeltaakveld musea.

	Taken	Uitvoering geven aan de zogenaamde vraagtaken (nazorg, educatieve taken en wetenschappelijke activiteiten) als aanvulling op de wettelijke taken. De wettelijke taak van het BHIC gaat om het toezicht op het archief- en informatiebeheer naast het beheer van het statische archief. Deze taken zijn overgedragen aan het BHIC toen de gemeenten Uden en Landerd deel gingen nemen aan deze Gemeenschappelijke Regeling. Afnemers van de vraagtaken zijn het Rijksarchief in Noord-Brabant, gemeenten en de waterschappen.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Minister van OCW, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Lid algemeen bestuur
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling: € 6.683.481 • Bijdrage Maashorst € 245.000. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 1.621.476 en per 31/12 € 1.635.732 • Vreemd vermogen per 1/1 € 5.052.854 en per 31/12 € 5.973.839 • Resultaat (instelling) € 68.593 positief

	Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling: € 7.181.300 • Bijdrage Maashorst: € 274.100 • Eigen vermogen per 1/1 € 1.477.000 en per 31/12 € 1.299.000 • Vreemd vermogen per 1/1 € 5.225.000 en per 31/12 € 5.374.000 • Zienswijze: Positief
	Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling: € 7.469.800 • Bijdrage Maashorst: € 291.300 • Eigen vermogen per 1/1 € 1.458.000 en per 31/12 € 1.324.000 • Vreemd vermogen per 1/1 € 5.913.000 en per 31/12 € 5.977.000 • Zienswijze: Positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op de deelnemers afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
	Risico-bepaling	Risico's die van invloed kunnen zijn op toekomstige cijfers zijn o.a.: • vertraging in de besluitvorming op bestuurlijk niveau, • wijzigingen in de hoogte van de bijdrage door de deelnemers • wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling • CAO aanpassingen • Wachtgeld verplichtingen

- Verhoging huurpenningen die afwijken van de bijdrage van OCW
- Contracten van de depotverhuur zijn jaarlijks opzegbaar
- Wijzigingen in de hoogte van de bijdrage via DVO's
- Geen volledige dekking van de kosten van het e-depot
- Structurele stijging energiekosten

Het begroot weerstandvermogen bedraagt ultimo 2029 € 502.000. De gemeenschappelijke regeling geeft aan dat de algemene reserve niet meer mag bedragen dan 10%. De algemene reserves staan in de begroting 2025 op 8,1 % van de bijdrage van de deelnemers.

2. GGD Hart voor Brabant

Verband	Naam	GGD Hart voor Brabant
	Website	www.ggdhvb.nl
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling

	Doel	Preventie, bijdrage aan volksgezondheid, gemeenschappelijke gezondheidsdienst
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Maximaal meedoen: Sociale en doelmatige aanpak
	Taken	Uitvoeren wettelijke taken vanuit WPG (Wet Publieke Gezondheid) en (Jeugd)gezondheidszorg (vanuit Wmo en jeugdwet). Dit omvat preventie, bijdrage aan volksgezondheid en uitvoering geven aan Jeugdgezondheidszorg
	Wijzigingen	In 2024 is de GR GGD Hart voor Brabant gewijzigd.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, ‘s-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Oisterwijk, Oss, Sint-Michielsgestel, Tilburg, Vught en Waalwijk.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling € 96.118.000,00 • Bijdrage Maashorst € 2.741.433,00 (Basistaken + incidenteel) Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 01/01 € 4.024.000,00 en per 31/12 € 7.400.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 17.769.000 en per 31/12 € 18.185.000,00 • Resultaat € 151.000,00

Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling € 97.185.000,00 • Bijdrage Maashorst € 2.656.124,00 (Basistaken) • Eigen vermogen per 01/01 € 7.400.000,00 en per 31/12 € 4.670.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 18.185.000,00 en per 31/12 € 11.079.000,00 • Resultaat € 0,00 • Zienswijze: geen zienswijze • Kernpunten zienswijze

Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling € 90.987.000,00
	• Bijdrage Maashorst € 2.745.325,00 (Basistaken)
	• Eigen vermogen per 01/01 € 4.670.000,00 en per 31/12 € 3.509.000,00
	• Vreemd vermogen per 01/01 € 11.079.000,00 en per 31/12 € 10.494.000,00
	• Resultaat € 0,00
	• Zienswijze: ja
	• Kernpunten zienswijze:
	• Instemmen begroting 2026 en doorvoeren indexering van 2.57%, daarbij:
	  ○ Inzichtelijker maken van diensten opleveren en keuzes voor leggen om taakstelling te realiseren.
	  ○ Bij voordoen van risico's in gesprek gaan met gemeenten over taken.
	• We verwachten meer informatie over de verschillende samenwerkscenario's met GGD West-Brabant
	• Zorgvuldiger zijn in verwoordingen als budgetneutraal niet voor alle gemeenten op gaat.

Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De GGD HvB stelt bij de begroting een risico-inventarisatie op als onderdeel van het hoofdstuk weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's worden benoemd en hoe de GGD hier mee omgaat. Het weerstandvermogen liet zien hoe de GGD-tegenvallers kon opvangen zonder dat het werk in gevaar komt. De afgelopen jaren is het steeds moeilijker gebleken de begroting sluitend te krijgen. Najaar 2023 is gebleken dat de algemene reserve van de GGD niet meer groot genoeg is, zij zijn gezakt onder de reserves. Dit betekent dat er in 2024 eenmalig een extra rekening naar de gemeenten is gestuurd van €74.610,00 (over 2023) om de algemene reserve aan te vullen tot de ondergrens. Daarnaast is er besloten om in te stemmen met een transitieplan met bijbehorende middelen vanaf 2024. Voor Maashorst gaat dit om € 147.186,00. Middels dit voorstel vraagt de GGD eenmalig om extra middelen waarmee ze in de komende 2-3 jaar de transitie doormaken, om daarna weer financieel fit en gezond te zijn, en structurele kostenstijgingen op te kunnen vangen in de eigen begroting. Het traject verloopt volgens plan.

3. Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost

Verband	Naam	Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost(Regiotaxi)
	Website	www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (uitvoeringsovereenkomst)

	Doel	Tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer in aanvulling op openbaar vervoer
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Maatwerkdienstverlening 18+ Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en ondersteuning nodig hebben in de vorm van beschikbare uren (o.b.v. een toekenningsbeschikking). Hieronder valt ook individueel vervoer
	Taken	Voldoen aan de mobiliteitsbehoefte van de inwoners, ook als deze bij het zich verplaatsen ondersteuning behoeven (vanuit WMO, Jeugdwet e/o Participatiewet)
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie Noord Brabant, gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Op basis van voorlopige jaarstukken 2024 • Totale exploitatie instelling: € 4.290.383 • Bijdrage Maashorst € 561.283 (Voorlopige jaarstukken) • Eigen vermogen per 1/1 € 812.527 en per 31/12 € 946.369 • Vreemd vermogen per 1/1 € 380.273 en per 31/12 € 378.388

		• Resultaat (instelling): € 54.759
	Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling: € 4.348.377 • Bijdrage Maashorst: € 553.094 • Eigen vermogen per 1/1 € 946.368 en per 31/12 € € 946.368 • Vreemd vermogen per 1/1 € 378.388 en per 31/12 € 335.000 • Zienswijze: positief
	Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling: € 4.519.529 • Bijdrage Maashorst: € 591.317 • Eigen vermogen per 1/1 € 946.369 en per 31/12 € 810.093 • Vreemd vermogen per 1/1 € 335.000 en per 31/12 € 336.750 • Zienswijze: Positief
Risico	Risico beoordeling	• Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja • Is er een risico-inventarisatie: ja • Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja • Zijn risico's afgedekt: ja

	Risico-bepaling	Het risico van de GR zelf is beperkt. De uitvoeringsregeling WMO vervoer die door de GR wordt uitgevoerd is echter een openeind regeling die als gevolg van invoering transities opnieuw ingebed moeten worden in het integrale klantproces vanuit het integrale Sociale Domein om de risico's te minimaliseren

4. Regionaal Bureau Leerlingzaken Brabant Noordoost

Verband	Naam	Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
	Website	www.rblbno.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrum gemeente is Oss), maar geen verbonden partij. Op 1 januari 2018 is in werking getreden de Centrumregeling Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Regio Brabant Noord Oost (regio 36b)
	Doel	Op grond van artikel 25, eerste lid, van de leerplichtwet 1969 dienen burgemeester en wethouders jaarlijks voor 1 oktober een verslag aan de Raad uit te brengen over het gevoerde beleid.
Inhoud	Taakveld	Onderwijs algemeen

	Doelstelling	Subtaakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen: achterstanden-beleid en internationale schakelklas, volwasseneducatie, peuter- en kinderopvang, leerlingenvervoer, leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.
	Taken	Het Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) heeft twee taken: de leerplichtwet en de RMC-wet uitvoeren
	Wijzigingen	geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss (centrum-gemeente)
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totaal € 2.344.792 • Bijdrage Maashorst € 146.859. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1/2024 € 582.576 (reserve RBL) en per 31/12/2024 € 583.299 (RBL reserve) • Vreemd vermogen per 1/1 €nvt en per 31/12 € nvt
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 2.321.558 • Bijdrage Maashorst € 162.196

		• Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 2.594.584 • Bijdrage Maashorst € 162.196 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Het gaat hier niet om volledig zelfstandig orgaan maar om een uitvoeringsorganisatie onder de gemeente Oss. Gemeente is een deelnemende gemeente en als zodanig aansprakelijk op basis van besluitvorming (WGR). De financiële positie is goed. Op termijn wordt de vorm van samenwerking aangepast.

5. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Verband	Naam	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
	Website	www.odbn.nl
	Vestigingsplaats	‘s- Hertogenbosch

	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Taakuitvoering op gebied van vergunningen, toezicht en handhaving en duurzame en ruimtelijke ontwikkeling.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer
	Doelstelling	Een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.
	Taken	Dienstverlening aan de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noordoost. Gestart m.i.v. 1 oktober 2013
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, ’s-Hertogenbosch, SintMichielsgestel, Vught en de provincie Noord-Brabant.
	Vertegenwoordiging	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).

	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie (instelling) € 39.922.504 • Bijdrage Maashorst: € 2.304.655 Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1 € 9.262.000 en per 31/12 € 8.902.747 • Vreemd vermogen per 1/1 € 3.713.000 en per 31/12 € 5.768.425 • Resultaat voor bestemming (instelling) € 959.322
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 38.053.939 • Bijdrage € 2.704.205 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: Er zijn geen zienswijzen ingediend
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 36.171.362 • Bijdrage € 2.719.172 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: We verwijzen naar de zienswijze die we hebben ingediend op de Kadernota 2026. De financiële situatie van gemeenten is niet veranderd. De uitgangspunten die wij hierbij hanteren ook niet. Wij doen nogmaals een dringend beroep op u om scherp te zijn op de noodzaak van de verhoging en deze zo veel als mogelijk te beperken. Ook na vaststelling van de begroting vragen we u hierop scherp te zijn en eventuele (structurele) voordelen in het lopende en begrotingsjaar direct via een begrotingswijziging aan ons te melden.

Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
	Risico-bepaling	De ODBN stelt in de begroting en jaarrekening een risico-inventarisatie op als onderdeel van de paragraaf weerstandvermogen & risicobeheersing. Dit wordt afgezet ten opzichte van de weerstandcapaciteit (algemene reserve ODBN) waaruit de weerstandsratio blijkt. Hierop wordt door de ODBN beleid op gevoerd.

6. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Verband	Naam	Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
	Website	RAV Brabant Midden-West-Noord | Ambulancezorg vanuit het hart (ravbrabantmwn.nl)
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Levert Volksgezondheid algemeen (bewaken van de gezondheidssituatie en uitvoeren maatregelen tegen bedreiging van de gezondheid)
	Taken	- Het in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;

		- Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord; - Het vaststellen en (doen) uitvoeren van regionale ambulanceplannen voor Midden- en West-Brabant en voor Brabant-Noord; - Het (doen) leveren van een bijdrage aan de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen voor de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Veiligheidsregio Brabant-Noord;
	Wijzigingen	In 2024 is de GR gewijzigd.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling € 94.083.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 15.119.000,00 en per 31/12 € 15.980.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 27.435.000 en per 31/12 € 26.188.000 • Resultaat (instelling) € 995.378,00

	Begroting 2025	• Totale exploitatie instelling € 99.902.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 15.980.000 en per 31/12 € 15.887.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 26.188.000,00 en per 31/12 € 31.782.000,00 • Resultaat (instelling) € 0,00 (na begrotingswijziging) • Zienswijze: N.v.t. • Kernpunten zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale exploitatie instelling € 103.620.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 15.887.000,00 en per 31/12 € 15.887.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 31.782.000,00 en per 31/12 € 30.833.000,00 • Resultaat (instelling) € 0,00 • Zienswijze: geen • Kernpunten zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja

	Risico-bepaling	De gemeenten zijn niet langer risicodragend, deze taak is overgenomen door Rijk en ziektekostenverzekeraars (garantstelling). De GR is er alleen nog vanwege de zekerheid voor het behouden van opgebouwde pensioenafspraken voor het personeel.

7. Veiligheidsregio Brabant-Noord

Verband	Naam	Veiligheidsregio Brabant-Noord
	Website	www.vrbn.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Uitvoering geven aan de Wet Veiligheidsregio
Inhoud	Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer
	Doelstelling	De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop. De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen: a brandweerzorg; b. geneeskundige hulpverlening; c. bevolkingszorg; d. brandweerzorg

	Taken	Het inventariseren van de grootste risico's in de regio.
		Het instellen en in stand houden van een brandweerorganisatie. De belangrijkste taak van de brandweer is het voorkomen, beperken en bestrijden van branden en gevaren bij ongevallen (anders dan brand). Het instellen en in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio. De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen. Het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor bevolkingszorg. De belangrijkste taken van bevolkingszorg is het voorbereiden en uitvoeren van de gemeentelijke processen bij rampen en crises.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Hans van der Pas is lid van het Algemeen Bestuur en miv 12-3-2024 Hans van der Pas
	Portefeuillehouder	Hans van der Pas
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie € 52.544.000 • Bijdrage Maashorst € Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 17.627.817 en per 31/12 € 21.598.836

		• Vreemd vermogen per 1/1 € 66.847.876 en per 31/12 € 66.724.816 • Resultaat € 1.939.947
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 58.44.000 • Bijdrage Maashorst € 4.436.623 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 65.579.000 • Bijdrage Maashorst € 4.598.694 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: positief
Risico	Risico-beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Geen specifieke algemeen risico's.

8. Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant

Verband	Naam	Werkvoorzieningschap NO Brabant
	Website	www.wvs-nb.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Doelmatige, rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Wsw
Inhoud	Taakveld	Begeleide- en arbeidsparticipatie in programma 6
	Doelstelling	Een inclusieve samenleving, waarin iedereen optimaal kan deelnemen in werk of maatschappelijke activiteiten op een individueel haalbaar niveau.
	Taken	Afspraken binnen het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant over uitvoering van de Wsw: het aanbieden van werk aan mensen met een Wsw-indicatie.
	Wijzigingen	Het werkvoorzieningschap Noordoost Brabant is een gemeenschappelijke regeling die voor de aangesloten gemeenten de dienstverbanden binnen de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uitvoert. Het werkvoorzieningschap is eigenaar van IBN Holding waar de WSW-ers werken. De uitvoering van de dienstverbanden binnen de WSW kent een uitsterfconstructie. Binnen de gemeenschappelijke regeling vindt daarom geen beleidsontwikkeling meer plaats.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss

	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	Op basis van de concept jaarstukken 2024: • Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € 103.400 • Bijdrage Maashorst € 15.920. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 01/01 € 26.067.400 en per 31/12 € 25.090.900 • Vreemd vermogen per 01/01 € 2.665.200 en per 31/12 € 3.962.600 • Resultaat (instelling) € 0
	Begroting 2025	• Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € 133.000,00 • Bijdrage Maashorst € 16.554 • Eigen vermogen per 01/01 € 28.554,100,00 en per 31/12 € 28.554.100,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 178.500,00 en per 31/12 € 178.500,00 • Resultaat (instelling) € 0,00 • Zienswijze: “In de begroting is voor de gemeente Maashorst een bijdrage opgenomen van € 16.554. Dit betekent een bedrag per inwoner van € 0,279 oftewel afgerond € 0,28 per inwoner. Dit is niet in overeenstemming met het vastgestelde bedrag van € 0,27 per inwoner in de Kadernota 2025. Om het bedrag per inwoner in overeenstemming te brengen met de Kadernota 2025 verzoeken wij u het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningschap te bevorderen dat de bijdrage per inwoner uitkomt op € 0,27, met als voorwaarde een sluitende begroting”.

	Begroting 2026	• Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € • Bijdrage Maashorst € • Eigen vermogen per 01/01 € en per 31/12 € • Vreemd vermogen per 01/01 € en per 31/12 € • Resultaat (instelling) € • Zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: deze zijn deels afgedekt door de egalisatiereserve
	Risico-bepaling	Het Werkvoorzieningsschap NO Brabant is eigenaar van de IBN Holding die de WSW regeling uitvoert, maar houdt geen eigen risicoreserve aan omdat de risico's in de holding worden genomen.

9. Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Verband	Naam	Belastingsamenwerking Oost Brabant
	Website	www.bs-ob.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling

	Doel	Door samenwerking efficiënter werken en de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren. Dit doen tegen zo laag mogelijke kosten, wat uiteindelijk ten goede komt aan u als belastingbetaler. BSOB is een uitvoeringsorganisatie en bepaalt niet de hoogte van de belastingtarieven
Inhoud	Taakveld	Belastinginkomsten
	Doelstelling	De kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschapsbelastingen te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten Draagt bij aan de doelstelling voor een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: “De basis op orde”.
	Taken	Opleggen en innen van belastingen OZB, reclame en parkeren:, taxaties WOZ, afwikkeling kwijtscheldingsverzoeken.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss, Someren en Waterschap Aa en Maas
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening

Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling € 10.464 • Bijdrage Maashorst € 1.223.389 excl. Btw en inclusief invorderingsopbrengsten ter grootte van €70.100. Daarnaast € 36.653 extra kosten vanwege negatief resultaat 2023 van de BSOB. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 626.000 per 31/12 € 1.212 • Vreemd vermogen: Aangezien in de afgelopen jaren geen langlopend vreemd vermogen aan is getrokken, is het treasury risico nihil en zijn er geen kengetallen opgenomen met betrekking tot het renterisico en renteresultaat resultaat (instelling): Het totaal saldo baten & lasten over 2024 bedraagt € 602K, voor toevoeging en onttrekking bestemmingsreserve. Na toevoeging en onttrekking bestemmingsreserve bedraag het resultaat € 582K.
	Begroting 2025	• Totale begroting instelling € 11.995.667 • Totale bijdrage Maashorst € 1.305.769 exclusief invorderingsbijdrage van €70.100 • Zienswijze: positief
	Begroting 2026	• Totale begroting instelling € 15.069.212 • Totale bijdrage Maashorst € 1.277.231 exclusief invorderingsbijdrage van € 71.000 • Zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: nee

	Risico-bepaling	In het treasurystatuut is het risicobeheer met betrekking tot de financieringsfunctie van BSOB beschreven. In artikel 53 GR staat opgenomen dat de deelnemers garant staan dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. In de paragraaf weerstandsvermogen is een matrix opgenomen waarin de risico's zijn onderverdeeld in de categorieën: programmatuur, gegevens, mens, omgeving en apparatuur. De risico's zijn niet gekwantificeerd in euro's, maar wel is op detailniveau aangegeven dat de kans, de impact, de waarde van het risico en de prioriteit. Op een achttal onderdelen wordt de prioriteit als middel beoordeeld, waarbij het risico schommelt tussen een 6 en een 9. Hieraan zouden wel euro's moeten worden toebedeeld

10. Centrumregeling Jeugd N.O. Brabant

Verband	Naam	Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Centrumgemeente is 's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij

	Doel	De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp 2020-2023 en beleidsopdrachten met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18- in programma 6
	Doelstelling	Zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp.
	Taken	• Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer. • De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren • Gevraagd en ongevraagd adviseren aan het Regionaal Regieteam • Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen • Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer • Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken
		• Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer. • De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren • Gevraagd en ongevraagd integraal adviseren aan het Regionaal Bestuurlijk Overleg in samenwerking met het Regionaal Controllers Overleg en RIOZ • Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen • Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer

		• Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken • Het coördineren van materiële controle en het doen van fraudeonderzoek bij gecontracteerde aanbieders • Het uitvoeren van accountmanagement en contractbeheer • Beheren van de uitvoeringsbudgetten van het RBO, het Regionaal Regieteam en het Regionaal Beleidsteam • Verantwoording afleggen aan het Regionale Regieteam op basis van het door het Regionaal Inkoopteam bepaalde KPI's en rapportage frequentie • In voorkomend geval het namens de gemeente voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten tussen gemeenten uit de samenwerkende jeugdzorgregio's en aanbieders van Jeugdzorgplus, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd. Indien daarvoor nodig, het onderhandelen en mede sluiten van een samenwerkingsconvenant tussen de samenwerkende gemeenten na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd • Verantwoording afleggen aan het Regionaal Regieteam over inhoudelijke en financiële voortgang en realisatie van de inkoopopdracht • Het voeren van rechtsgedingen voortvloeiende uit de hiervoor vermelde taken
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, 's- Hertogenbosch, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, SintMichielsgestel en Vught.
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).

	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 199.457 (Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten) • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 = n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 = n.v.t. • Resultaat € 0
	Begroting 2025	• Totale begroting € 2.590.417 • Bijdrage Maashorst: € 250.752 • Resultaat instelling: € 0 • -Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting € • Bijdrage Maashorst: € • Resultaat instelling: € • Zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee

		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente 's-Hertogenbosch namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

11. Centrumregeling WMO Noordoost-oost 2020

Verband	Naam	Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo op basis van het regionaal beleidskader Wmo en het tweejaarlijkse inkoopplan.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Preventie, vroegsignalering en persoonsgerichte aanpak, inwoners krijgen de voor hen benodigde ondersteuning op de daarvoor meest geëigende plek.

	Taken	De regionale inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo. Het afsluiten, beheren, uitvoeren van de overeenkomsten die voortvloeien uit de aanbesteding en alle activiteiten die daarvoor noodzakelijk zijn. Het leveren van monitorrapportages per half jaar of zo veel vaker als nodig waarmee regiogemeenten sturingsinformatie ontvangen over zorggebruik Wmo en de kosten daarvan, soorten producten, omvang en samenloop van de diverse producten per regiogemeente en ten opzichte van andere gemeente in de samenwerkingsregio.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Maashorst
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg. Aan het portefeuillehoudersoverleg Wmo nemen deel de portefeuillehouders Wmo en een ambtelijke vertegenwoordiger per subregio.
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst 2024: € 238.013 • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Resultaat € 0
	Begroting 2025	• Bijdrage Maashorst € 216.405 • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.

		• Resultaat instelling €
	Begroting 2026	• Bijdrage Maashorst € • Eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • Resultaat instelling €
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente Oss namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

De gemeente Maashorst neemt deel aan de volgende stichtingen, vennootschappen en verenigingen.

Vennootschappen en coöperaties

1. Brabant Water N.V

Verband	Naam	Brabant Water N.V.
	Website	www.brabantwater.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap. Geen verbonden partij.
	Doel	Het voor nu en in de toekomst borgen van een optimale drinkwatervoorziening voor de inwoners en het bedrijfsleven in haar voorzieningsgebied.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Geen echte doelstelling. De gemeente Maashorst is alleen aandeelhouder.
	Taken	De gemeente Maashorst heeft 51.756 aandelen met een waarde van €5.175,60 in Brabant Water NV. Er wordt geen dividend uitgekeerd
	Wijzigingen	geen wijziging

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 50 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 0 • Eigen vermogen per 1/1/2024 €699.235.000 en per 31/12/2024 € 716.350.000 • Vreemd vermogen per 1/1/2024 €618.615.000 en per 31/12/2023 €694.860.000 • Resultaat 2024: €17.115.000
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): niet beschikbaar • Bijdrage Maashorst € 0 • Resultaat instelling: niet beschikbaar • Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): niet beschikbaar • Bijdrage Maashorst € 0 • Resultaat instelling: niet beschikbaar

		• Zienswijze: n.v.t.

Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja, middels reserves die meegenomen worden in de bepaling van het weerstandsvermogen.
	Risico-bepaling	N.v.t.

2. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten
	Website	www.bng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap Geen verbonden partij

	Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Excellente dienstverlening. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling. Doordat de bank de kosten zo laag mogelijk probeert te houden draagt dit bij aan het doel om een solide financieel beleid voort te zetten en een structureel sluitende programmabegroting te presenteren.
	Taken	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG biedt de gemeenten een gespecialiseerd pakket aan financiële producten tegen zo laag mogelijk kosten. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente Maashorst heeft 46.644aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel, deelname totaal € 116.610-. Door deze deelneming heeft de gemeente Maashorsteen direct belang in de het aanbod van korte en lange financieringsmiddelen voor de gemeentelijke overheid.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Niet vertegenwoordigd
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening

Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale begroting (instelling) niet beschikbaar • Ontvangen dividendbijdrage € 85.638 • Eigen vermogen per 1/1 € 4.721.000.000 / per 31/12 € 4.777.000.000 • Vreemd vermogen per 1/1 € 110.819.000.000 per 31/12 € 123.614.000.000 • Resultaat- (instelling): 294.000.000 (2023: 254.000.000)
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): niet beschikbaar • Te ontvangen dividendbijdrage: € 99.515 • Resultaat instelling : niet beschikbaar • Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): • Te ontvangen dividendbijdrage: € • Resultaat instelling : • Zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee
		Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja

	Risico-bepaling	De bank beschikt over een Risk Appetite Framework waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.
	Risico niet gerealiseerde beleidsdoelstellingen (meerjarig)	- Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn

3 . BIZOB

Verband	Naam	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
	Website	https://www.bizob.nl
	Vestigingsplaats	Oirschot
	Rechtsvorm	Stichting
	Doel	Het efficiënt en effectief uitvoeren van de inkoopfunctie bij deelnemende gemeenten
Inhoud	Taakveld	Bedrijfsvoering
	Doelstelling	Het Inkoopbeleid past binnen de doelstelling van een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".

	Taken	Stichting levert advieswerkzaamheden ten behoeve van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente en streeft naar het behalen van voordelen op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied. Stichting Bizob pakt voorbereidende, coördinerende en uitvoerende taken met betrekking tot het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Maashorst en andere deelnemers op.
	Wijzigingen	Het college van de gemeente Maashorst, in acht nemende dat de gemeenteraad geen wensen en bedenkingen heeft geuit, heeft eind 2022 besloten aan te sluiten bij Stichting Bizob. Hier is de samenwerking die Bizob al had met de gemeente Uden voortgezet voor gemeente Maashorst.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Meerdere clusters (Noordoost -en Zuidoost- Brabant) waarin gemeenten zijn ondergebracht en een cluster aangeslotenen in de categorie overige.
	Vertegenwoordiging	Geen stemrecht in het bestuur, wel vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk(het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 419.703. Dit is opgebouwd uit € 442.814 (bepaald aan de hand van inkoopplan en de daaruit voortvloeiende benodigde adviesuren) en een teruggave over 2023 van € 23.111. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen: 01-01-2024: € 1.302.202 en 31-12-2024: € 1.943.604 • Vreemd vermogen 01-01-2024: € 1.973.315 en 31-12-2024: € 1.831.769 • Resultaat 2024: € 1.343.481

	Begroting 2025	• Bijdrage Maashorst € 403.305 • Resultaat instelling € nog niet bekend • Zienswijze: n.v.t.
	• Begroting 2026	• -bijdrage Maashorst € • -resultaat instelling € nog niet bekend • -zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: Is er een risico-inventarisatie: obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risicoinventarisatie voorligt. Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Zijn risico's afgedekt:
	Risico-bepaling	obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risico-inventarisatie voorligt.

4. Dimpact

Verband	Naam	Dimpact
	Website	www.dimpact.nl
	Vestigingsplaats	Enschede

	Rechtsvorm	Coöperatie
	Doel	Het moderniseren van publieke dienstverlening
Inhoud	Taakveld	Overhead
	Doelstelling	De missie van Dimpact luidt: “door samenwerking, kennisbundeling en klantgerichte innovatie – gemeenten te voorzien van gestandaardiseerde ICT oplossingen die optimale dienstverlening naar burgers, bedrijven, verenigingen & instellingen mogelijk maakt. In nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten selecteert Dimpact hiervoor de meest geschikte ondersteunende software c.q. laat waar nodig software realiseren en ondersteunt deelnemers bij de goede implementatie hiervan. Gemeente Maashorst neemt de diensten E-suite en Mylex af. Er loopt een omvangrijk programma om de E-suite (veel functionaliteit in één applicatie) om te bouwen naar losse (flexibele) componenten volgens de Common Ground architectuur. Dimpact loopt hiermee voorop in landelijke ontwikkelingen op het gebied van gemeentelijke informatievoorziening.
	Taken	Verbeteren en moderniseren van publieke dienstverlening door het inkopen en gezamenlijk doorontwikkelen van dienstverleningsapplicaties, waaronder een zaaksysteem.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Diverse gemeente in Nederland
	Vertegenwoordiging	Lid algemene ledervergadering
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening

Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Bijdrage Maashorst € 287.208,- . Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1 € 2.991.464,- en per 31/12 € 702.863,- • Vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • Resultaat: -€ 2.288.601,- (negatief resultaat als gevolg van ALV besluit tot eenmalige investering in lopend project vanuit eigen vermogen)
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): € 14.981.031,- (totale omzet) • Bijdrage Maashorst € 271.653,- • Resultaat instelling : € 155.703,- (verwacht resultaat) • Zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): € 16.727.064 (totale omzet) • Bijdrage Maashorst € 533.850 (hoger dan 2025 doordat Burgerzaken applicatie toegevoegd is aan applicaties die we via Dimpact afnemen) • Resultaat instelling : € 650.536 (verwacht resultaat) • Zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee

	Risico-bepaling	Te weinig bijdrage / inzet vanuit de gemeenten, waardoor Dimpact genoodzaakt is om voor de voortgang extra capaciteit in te huren.

5. Theater Markant N.V.

Verband	Naam	Theater Markant N.V.
	Website	https://www.markantuden.nl/
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap (BBV-artikel 15 lid 1-b, 2e categorie)
	Doel	De artistieke en de commerciële exploitatie van “Theater Markant” te Uden.
Inhoud	Taakveld	Culturele instellingen
	Doelstelling	Theater Markant N.V. is op dit moment een lege N.V. De exploitatie is overgedragen aan Heven Theater Markant Exploitatie (HTME). De exploitatie draagt bij aan de doelstelling cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie. Dit ter bevordering van de beeldende kunst, muziek, dans, toneel en cultuureducatie.
	Taken	De overdracht naar HTME is gerealiseerd door een activa/ passiva transactie als onderdeel van concessieovereenkomst. In geval van beëindiging van de concessieovereenkomst is Theater Markant N.V. verplicht de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen. De gemeente Maashorst heeft 500 aandelen met een nominale waarde van € 453,78 per aandeel, aandelenkapitaal totaal € 226.890. De activiteiten van Theater Markant N.V. zijn nihil. De N.V. is leeg. De enige geldstromen binnen de NV zijn de doorbelasting van huur/recht van

		opstal en verzekeringen. Indien de concessieovereenkomst wordt beëindigd, is Theater Markant N.V. verplicht om de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Maashorst enig aandeelhouder
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Financiën – wethouder van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• eigen vermogen per 31/12/2022 - €3.062 • vreemd vermogen per 31/12/2022 €3.062 • resultaat € 0
	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling) € 618.449 • Bijdrage Maashorst €0 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: n.v.t.

	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling) € 631.368 • Bijdrage Maashorst € 0 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De exploitatie met bijbehorende risico's is overgedragen naar Heven Theater Markant Exploitatie B.V. (HTME). Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn op de gemeente Uden die niet zijn afgedekt door HTME BV.

Stichtingen en verenigingen

1. Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
	Website	www.vng.nl
	Vestigingsplaats	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (lidmaatschap) Geen verbonden partij

	Rechtsvorm	Vereniging
	Doel	De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende: • voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede; • de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.
Inhoud	Taakveld	Bestuursorganen
	Doelstelling	Correcte uitoefening van bestuurstaken. De dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, staat bij de gemeente Uden centraal. Dit alles zo effectief en efficiënt mogelijk, met onze basistaken als uitgangspunt
	Taken	Behartigen van de belangen van de Nederlandse gemeenten
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alle Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).

Financiële positie	Domein	Dienstverlening
	Begroting en afrekening 2025	€. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.

2. Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst)

Verband	Naam	Museum Krona
	Website	www.museumkrona.nl
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3e categorie)
	Doel	Een museum, voornamelijk met religieuze kunst, erfgoed en de Kunstcollectie van gemeente Uden, in standhouden en exploiteren.
Inhoud	Taakveld	Cultuur algemeen in programma 5, deeltaakveld Musea
	Doelstelling	Beleidsvoornemens van de verbonden partij: verbreding van het ‘verblijfsaanbod van het museum om daarmee een grote aantal bezoekers te trekken. Het museum moet daarmee ook ‘de poort’ tot toeristisch en recreatief Uden worden. Dit draagt bij aan onze doelstelling.

	Taken	Collectiebeheer, Educatieve projecten, nieuwe exposities, meer samenwerking met kunstenaars en organisaties op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
	Wijzigingen	Een aantal jaar geleden is een nieuwe weg ingeslagen die moet resulteren in een stevig en duurzaam fundament voor een gezonde toekomst. Belangrijke onderdelen van het transitieproces zijn: een vernieuwd profiel, een vernieuwd museum, nieuwe product en verdienmodellen en nieuwe doelgroepen. In 2019 is ook de naam gewijzigd in Museum Krona, met een profiel gericht op kunst, klooster en kruidentuin.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Het bisschoppelijk Museum 's-Hertogenbosch, vereniging Birgittinessen, gemeente Maashorst.
	Vertegenwoordiging	E. Backx en T. Evers als vertegenwoordigers namens de gemeente Maashorst als leden van het bestuur.
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling: € 698.085 • Bijdrage gemeente Maashorst € 352.944 Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • Eigen vermogen per 1/1 € 1.110.033 en per 31/12 € 1.106.524 • Vreemd vermogen per 1/1 € 197.649 en per 31/12 € 176.743 • Resultaat (instelling) € -/-3.509 Conform de subsidiebeschikking – en dit geldt ook voor andere gesubsidieerde culturele organisaties – hoeven ze het voorafgaande jaar pas uiterlijk 1 juli te verantwoorden. Derhalve is van het museum de verantwoording en de aanvraag tot vaststelling nog niet ontvangen.

	Begroting 2025	Verwachte bijdrage Maashorst 2025 € 361.062
	Begroting 2026	Verwachte bijdrage Maashorst 2026 € 361.062 (+indexering)
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee
		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Formeel is Museum Krona een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Maar de gemeente is medeoprichter en is in het bestuur met twee personen vertegenwoordigd. De kans, dat er een beroep op de gemeente wordt gedaan, bij financiële problemen is groot. Het museum heeft de afgelopen jaren een koers ingezet waarmee zij meer bezoekers en daaruit voortvloeiende inkomsten genereert. Hierdoor is het risico op problemen afgenomen. Desalniettemin blijft het museum de komende jaren werken aan groeiende bezoekersaantallen en inkomsten uit kaartverkoop en nevenomzet uit gastheerschap en merchandising en blijft zij zoeken naar fondswerving en sponsoring.

Overige verbonden partijen

1. AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Verband	Naam	Regio Noordoost Brabant Agrifood Capital Noordoost Brabant Werkt!
	Website	www.rnob.nl) www.noordoostbrabantwerkt.nl www.agrifoodcapital.nl
	Vestigingsplaats	Den Bosch
	Rechtsvorm	Convenant. • Voor RNOB is het convenant regionale samenwerking Regoio Noordoost-Brabant opgesteld dat door alle deelnemers, 10 gemeenten (Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, 's-Hertogenbosch, Maashorst, Oss, Sint-Michielsgestel, Meijerijstad, Vught) en twee waterschappen (Aa en Maas en Dommel) door de gemeenteraden en AB Waterschappen is vastgesteld, eind 2024 is ondertekend en op 1 januari 2025 in werking is getreden. • Met deelname aan RNOB wordt automatisch ook deelgenomen aan Agrifood Capital. Agrifood Capital is de samenwerking in een stichting waar overheden, onderwijs en ondernemers vertegenwoordigd zijn. Agrifood Capital heeft een stichting en een B.V. RNOB heeft een afvaardiging in het stichtingsbestuur en zorgt voor een basisfinanciering. • NOB Werkt is eveneens een convenant. Voor Noordoost Brabant Werkt geldt een samenwerkingsovereenkomst welke in 2020 door alle deelnemers (gemeenten, UWV WERKbedrijf, Werk- en ontwikkelbedrijven, onderwijsinstellingen en

		werknemersorganisaties) is getekend. Deze overeenkomst loopt tot 31 december 2029. • Conform BBV artikel 15, lid 1 sub b onder 4 valt deze samenwerking onder overige verbonden partijen.
	Doel	• Deelname aan RNOB (Regio Noordoost Brabant) betekent een platform voor regionale afstemming. Hierdoor kunnen we samen optrekken richting Rijk, provincie, andere regio's en ook met onderwijs- en maatschappelijke instellingen en ondernemers. Ook kunnen we gezamenlijk een extra impuls geven aan de economische, ruimtelijke en ecologische ontwikkeling van de regio. Samen werken we aan goed leven, wonen en werken in Noordoost Brabant. Zie ook artikel 2 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. • Agrifood Capital is gericht op het stimuleren van het innovatieklimaat in de regio. De focus ligt op de agrifood-keten in de breedste zin van het woord. Agrifood Capital organiseer een beweging van ondernemers, kennisinstellingen en overheden die werk maken van transities in het huidige voedselsysteem. Het agrifood cluster, dat in het DNA van de regio zit, wordt gecombineerd met kennis en expertise uit andere sectoren en branches, zoals de innovatieve maakindustrie, ICT en data. Daarmee draagt Agrifood Capital bij aan het behoud en waar nodig verbeteren van de brede welvaart in de regio met de keten van boer tot bord als katalysator. • NOW Werkt heeft als doel een goed functionerende arbeidsmarkt met: • Structurele verbetering van processen en dienstverlening voor werkgevers, werkenden, werkzoekenden en jongeren gericht op het voorkomen van werkloosheid en een duurzame plek op de arbeidsmarkt; • Opgaven, om als arbeidsmarktregio strategisch, flexibel en effectief in te spelen op snelle ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken; • Leven lang Ontwikkelen als de centrale opgave voor de komende jaren.
Inhoud	Taakveld	Bestuur

	Taken	• De RNOB is een overheidssamenwerking van 10 gemeenten en twee waterschappen in Noordoost Brabant met gezamenlijke opgaven die over de gemeentegrenzen heen gaan en waarvan de aanpak een lange adem en veel samenwerking met partijen vraagt. De samenwerking richt zich op vitale leefomgeving, duurzame bereikbaarheid, aantrekkelijk vestigen en behoud van talent in onze regio. De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' en de Prioriteitennota (2023) zijn leidend voor de activiteiten, zoals deze worden uitgewerkt in de jaar- en werkplannen. • De Stichting Agrifood Capital fungeert als platform voor de regionale ambitie koploper te zijn in slimme en duurzame voedselketens. De stichting bepaalt de strategie van Agrifood Capital en bestaat uit vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Agrifood Capital B.V, is de uitvoeringsorganisatie van de stichting. De B.V. helpt vernieuwers die werken aan de voedselsystemen van de toekomst. Hun rollen variëren van netwerkbouwer en matchmaker tot programmamaker en projectontwikkelaar. De activiteiten van Agrifood Capital zijn vastgelegd in de Strategische Agenda Agrifood Capital. • Arbeidssamenwerking NOB Werkt zet zich in voor een veerkrachtige arbeidsmarkt waar plaats is voor alle talenten en werk voor iedereen die wil werken. Binnen deze samenwerking worden programma's, tools en diensten voor bedrijven en inwoners ontwikkeld.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Zie onder 'rechtsvorm'
	Vertegenwoordiging	• RNOB: De burgemeester is lid van de Algemene Vergadering. Wethouders nemen deel aan de portefeuillehouders-overleggen Duurzame Leefomgeving, Economie en Ruimte, Mobiliteit en Wonen. De voorzitters van de portefeuillehouders overleggen (Poho) zijn tevens lid van het dagelijks bestuur van de regio Noordoost Brabant. Het overleg tussen de gemeentesecretarissen in het Secretarissenteam zorgt voor de afstemming tussen ambitie en menskracht. Raadsleden worden betrokken bij de samenwerking door: o Verenigde Voorbereidende Bijeenkomsten o Klankbordgroep Raadsleden o Lokale Regiotafel (in Maashorst gestart in 2025) • NOB Werkt: de wethouder neemt deel aan de portefeuillehouders overleggen van Arbeidsmarkt.

	Portefeuillehouder	Diverse portefeuillehouders zijn betrokken.
	Domein	Diverse
Financiële positie	Jaarrekening 2024	RNOB: Het bedrijfsresultaat (na bestemming) is voor 2024 0 en voor 2025 0. Het eigen vermogen is per 31-12-2024 € . Per 31-12-2024 € . Het vreemd vermogen is per 31-12-2024 . Per 31-12-2024 . • NOB Werkt: De bekostiging van de samenwerking NOB werkt wordt in 2025 nog geïnd via RNOB. De raad heeft ingestemd met een financiële bijdrage 2025 aan de Strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' waarbij de financiële bijdrage van €1 per inwoner in 2024 geldt als basisjaar en dat dit bedrag per 1 januari 2025 wordt geïndexeerd, De bijdrage voor 2025 is vastgesteld op € 1,04 per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. In de loop van 2025 zal het convenant NOB werkt worden aangepast en zal de financiering van deze samenwerking hierin worden opgenomen.
	Begroting 2025	De bekostiging van de samenwerking is geregeld in artikel 11 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. De bijdrage vindt plaats op basis van een vast bedrag per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. Voor de bijdrage per inwoner geldt 2024 als basisjaar. Met ingang van 1 januari 2025 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. - De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,62 voor RNOB en € 1,50 voor Agrifood Capital. - De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,04 voor NOB Werkt. Dit was in 2024 € 1.
	Begroting 2026	De bekostiging van de samenwerking is geregeld in artikel 11 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. De bijdrage vindt plaats op basis van een vast bedrag per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. Voor de bijdrage per inwoner geldt 2024 als basisjaar. Met ingang van 1 januari 2025 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. Voor 2026 zijn deze bedragen ten tijde van het opstellen van dit document nog niet bekend.

Risico	Risico beoordeling	Bijdrage wordt bepaald op basis van artikel 10 van het samenwerkingsconvenant Artikel 10: Financiën 1. Partijen hebben een regiorekening, dat gevuld wordt met de door de partijen jaarlijks ter beschikking te stellen bijdragen en financiële bijdragen van derden. 2. De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,-- per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. 3. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld: a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor Regio Noordoost Brabant b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital c. € 1,-- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt d. De gemeente Heusden zit in een andere arbeidsmarktregio en levert daarom aan Noordoost Brabant Werkt geen inwonersbijdrage. 4. De bijdrage van beide waterschappen gezamenlijk bedraagt 6,5% van het totaalbedrag ingebracht door de deelnemende gemeenten voor Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital. De waterschappen bepalen in onderling overleg de verdeling van dat totaalbedrag dat door hen wordt ingebracht. 5 Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024 5. Het dagelijks bestuur maakt met AgriFood Capital bindende afspraken, opdat geborgd is dat de bijdrage aan deze organisatie ten goede komt aan de realisatie van, ingevolge de Samenwerkingsagenda, overeen te komen tegenprestaties. 6. De vanuit de regiorekening betaalde compensabele BTW wordt jaarlijks in januari met toepassing van het transparantiebeginsel doorgeschoven naar de betreffende compensatiegerechtigde gemeente. 7. De gemeenten compenseren deze BTW bij het compensatiefonds en stellen dit volledige bedrag weer beschikbaar aan de regiorekening. Mocht de Belastingdienst haar zienswijze uit haar brief van 11 september 2015 om dit te ondersteunen herzien, zal de werkwijze daarop worden aangepast op een zodanige wijze dat het samenwerkingsverband hiervan geen financieel nadeel ondervindt. 8. Voor de berekening van deze bijdrage wordt uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Voor de vaststelling van de aantallen inwoners worden aangehouden de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers. 9. De regiorekening zal worden ingezet voor (co)financiering van projecten en/of programma’s passend bij de samenwerkingsagenda en binnen de vastgestelde begroting. Maximaal 25% van de regiorekening is bestemd voor de algemene kosten (overhead), waaronder kosten voor het regiobureau, regiomanager, huisvesting, secretariële

		ondersteuning en communicatieondersteuning.

- 2. Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis

Verband	Naam	Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Website	www.rvml.nl
	Vestigingsplaats	’s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Door nu uit te gaan van de huidige samenwerkingsovereenkomst heeft ZVH geen rechtspersoonlijkheid (=’geen zelfstandige organisatie’ d.w.z. ZVH sluit geen overeenkomsten maar dat doet de “beheergemeente”). Die rechtspersoonlijkheid is nodig om hierin als gemeente een persoonlijk en financieel belang te hebben. Dus is ZVH geen verbonden partij
	Doel	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH) is een samenwerkingsverband waarin zorg- en veiligheidspartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. De doelstelling van deze samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken.
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en Veiligheid en Zorg
	Doelstelling	Veilig gevoel, Sociaal veilig

	Taken	1. Het voeren van procesregie; 2. Het adviseren van professionals; 3. Het signaleren en adviseren ten aanzien van kansen en knelpunten.
	Wijzigingen	Optimalisering systeem ten behoeve van casus overleg
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel en Vught, Dienst Justitiële Inrichtingen, GGD Hart voor Brabant, GGZ Oost-Brabant, Novadic-Kentron, Openbaar Ministerie, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, Reinier van Arkel, Sociom, Stichting Jeugdbescherming Brabant, Stichting Ons Welzijn, Stichting Veilig Thuis Brabant Noordoost, William Schrikker Stichting, Jeugdbescherming & Jeugdreclassering.
	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Portefeuillehouder	Ramona Sour neemt deel aan stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost. (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Afdeling	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2024	• Totale exploitatie instelling: € 1.372.643 • Bijdrage Maashorst: € 67.990 . Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans) • Vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans) • Resultaat (instelling): € -/-33.728

	Begroting 2025	• Totale begroting (instelling): € 1.358.040 • Bijdrage Maashorst: € 73.450 • Resultaat instelling € 0
	Begroting 2026	• Totale begroting (instelling): € 1.419.620 • Bijdrage Maashorst: € 79.100 • Resultaat instelling € 0
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Staat niet in jaarverslag

Paragraaf financiering

In de financieringsparagraaf legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.
De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient, en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Financieringsbeleid en schuldpositie

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- Overtollige gelden zetten we alleen uit bij banken of instellingen die voldoen aan de eisen van de Wet FIDO en de bijbehorende uitvoeringsregeling.
- Het aantrekken van leningen gebeurt door bij tenminste 3 financiële instellingen een offerte aan te vragen.
- We maken alleen gebruik van financiële instrumenten om risico's te verkleinen en niet om te speculeren.

Uit deze keuzes blijkt dat we voor een laag risicoprofiel gekozen hebben.

Het financieringsbeleid is er op gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met "kort geld" te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat noodzakelijk is. Wij streven er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen. Door een meerjarige raming van het financieringstekort proberen we dit zo goed mogelijk in beeld te brengen. De liquiditeitsbehoefte in onze gemeente gedurende de periode 2026 t/m 2029 wordt in belangrijke mate bepaald door de geplande investeringen en ontwikkelingen binnen het grondbedrijf.

Onderstaand een overzicht van het verloop van onze langlopende schuld.

Jaar	Totaalbedrag langlopende schuld per 31 december
2021	€ 61 miljoen
2022	€ 74 miljoen
2023	€ 68 miljoen
2024	€ 61 miljoen
2025	€ 55 miljoen *
2026	€ 78 miljoen *

* = schatting.
Door de geplande investeringen is de verwachting dat in 2026 een langlopende lening van € 30.000.000 afgesloten zal moeten worden. In het bestedings- en dekkingsplan van deze programmabegroting zijn de bijbehorende rentelasten opgenomen.

Algemene ontwikkelingen en financieringsbehoefte

Kortlopende financiering

Vanwege de dalende inflatie heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de centrale rente het afgelopen jaar fors verlaagd met als doel om de economie te stimuleren. Dit heeft geleid tot een daling van de kortlopende rente. De huidige rentepercentages voor financieringsmiddelen voor de korte termijn zijn veelal gekoppeld aan de Euribor-rentes en bedraagt momenteel ongeveer 1,9%. Veel experts verwachten de komende tijd een gelijkblijvend renteverloop doordat verwacht wordt dat de ECB de rente niet nog verder zal verlagen.

Langlopende financiering

Zoals vermeld heeft de ECB de rente het afgelopen jaar fors verlaagd om de economie te stimuleren. Hierdoor zijn ook de langlopende rentes licht gedaald (looptijd van 25 jaar: van 3,5% begin 2024 naar momenteel ongeveer 3,0%). Ook deze rente zal naar verwachting de komende tijd ongeveer gelijk blijven. Natuurlijk kunnen externe ontwikkelingen (zoals de huidige geopolitieke situatie) van invloed zijn op de renteontwikkeling.

Financieringsbehoefte

De gemeente Maashorst werkt vanuit totaalfinanciering. Alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden hierbij gesaldeerd voordat we ons op de geld- of kapitaalmarkt begeven. Goed inzicht in het verloop van inkomsten en uitgaven leidt tot betere sturing op de benodigde liquiditeiten voor de komende jaren, de aan te trekken externe financiering en de ontwikkeling van de rentekosten.
In onderstaand overzicht vindt u een weergave van de verwachte ontwikkeling van de financieringspositie met een kasstroomoverzicht. Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Op basis van dit kasstroomoverzicht kan geconcludeerd worden dat er in 2026 waarschijnlijk een langlopende lening afgesloten moet worden. De forse negatieve kasstroom overstijgt namelijk de kasgeldlimiet.
Het meerjarig beeld van de financieringspositie is wel lastig te bepalen. Een aanzienlijk aantal investeringen dient nog opgepakt te worden. Zie hiervoor de bijlage Staat van onderhanden werken. Ook realisaties binnen de grondexploitaties zijn soms moeilijk te plannen. Vertragende omstandigheden hierbij zijn ecologische/geologische vondsten, lopende procedures, het stikstofbesluit en het PFAS besluit.

Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo programmarekening / -begroting	6.957	0	-2.068	718	-388	2.116
Afschrijvingen	6.293	7.382	9.475	9.598	10.092	10.481
Mutatie werkkapitaal	10.526	-1.995	-1.082	13.333	1.427	736
- Mutatie voorraden	-5.923	-5.597	3.515	13.323	1.417	726
- Mutatie vorderingen	11.697	303	403	10	10	10
- Mutatie kortlopende schulden excl. Bankschulden	4.753	3.299	-5.000	0	0	0
Mutatie reserves	-2.987	-11.353	3.323	927	-2.279	-3.360
Mutatie voorzieningen	-128	-2.225	-4.413	-7.361	5.755	-2.714
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	**20.661**	**-8.191**	**5.235**	**17.215**	**14.607**	**7.259**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investeringen immateriële vaste activa	-271	-3.706	0	0	0	0
Desinvesteringen immateriële vaste activa	28	0	0	0	0	0
Investeringen materiële vaste activa	-26.154	-21.187	-9.863	-10.287	-6.140	-16.901
Desinvesteringen materiële vaste activa (bijdrage derden)	3.666	4.889	2.924	163	530	75
Investeringen financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	622	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-22.109**	**-20.004**	**-6.939**	**-10.124**	**-5.610**	**-16.826**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Opname langlopende geldleningen	0	0	30.000	0	0	0
Aflossing langlopende geldleningen	-6.422	-5.773	-5.770	-6.339	-5.959	-5.977
Mutatie kasgeldleningen	0	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	**-6.422**	**-5.773**	**24.230**	**-6.339**	**-5.959**	**-5.977**
Mutatie geldmiddelen	**-7.870**	**-33.968**	**22.526**	**752**	**3.038**	**-15.544**
De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren:						
Liquide middelen ultimo vorig dienstjaar:	2.568	-5.302	-39.270	-16.744	-15.992	-12.954
Liquide middelen ultimo dienstjaar:	-5.302	-39.270	-16.744	-15.992	-12.954	-28.498
Mutatie geldmiddelen	**-7.870**	**-33.968**	**22.526**	**752**	**3.038**	**-15.544**

Inzicht rentelasten/-baten

De BBV-voorschriften schrijven voor dat we ook inzicht moeten geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.
Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.458.641	
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-191.704	
c	**Saldo rentelasten en rentebaten**		**2.266.937**
d1.	De rente die aan facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) **moet** worden doorberekend	0	
d2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	-70.715	
d3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	147.583	
d.	**Subtotaal doorberekende rente aan specifieke onderdelen**		**76.868**
e.	**Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (c + d)**		**2.343.805**
f1.	Rente over eigen vermogen	0	
f2.	Rente over voorzieningen	30.856	
g.	**Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag) (e + f)**		**2.374.661**
h.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-2.217.279
i.	**(negatief) Renteresultaat op het taakveld Treasury (g + h)**		**157.382**

Ad. a: Betreft de rentelasten over de reeds opgenomen langlopende geldleningen, de verwachte op te nemen lening ad. € 30.000.000 en de rente over kortlopende financiering (rekening-courant).

Ad. b: Betreft de renteopbrengsten over de verstrekte langlopende leningen aan Area en derden en overige rentebaten (bijv. rente startersleningen).

Ad. d1: In verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting werd hier voorheen de toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) opgenomen o.b.v. een gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere fiscale toerekening van rente aan grondexploitaties, waardoor de noodzaak van een afwijkend rentepercentage is vervallen. Op basis van de notitie rente 2023 van de Commissie BBV moet vanaf de begroting 2025 de rente aan bouwgronden in exploitatie toegerekend worden via de algemene rente-omslag (onderdeel h). Bij faciliterende grondexploitaties moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening wel een ander rentepercentage worden gehanteerd. Voorlopig verwachten wij dat dit voor Maashorst niet van toepassing is.

Ad. d2: Wanneer specifieke leningen extern zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. Dit betekent dat de rentelasten en -baten niet opgenomen worden in de renteomslag. Voor Maashorst betreft dit 1 geldlening die doorgeleend is aan woningbouwcorporatie Area.

Ad. d3: Dit betreft de rentebaten van de doorgeleende geldlening aan stichting Area en overige rentebaten (zie ook d2).

Ad. f1: Binnen de gemeente Maashorst wordt er geen rente toegevoegd aan reserves.

Ad. f2: Dit betreft de rentetoevoeging aan de voorziening nr. 7503001 Afkoop onderhoud begraafplaats (4,0%). Deze voorziening is op contante waarde gewaardeerd. In dat geval is rentetoevoeging aan de voorziening toegestaan.

Ad. h/i: De totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt € 2.374.661. De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Op basis van de uitgangspunten in de BBV notitie rente, mag het omslagpercentage worden afgerond om een consistent percentage te kunnen hanteren.
Het te hanteren omslagpercentage is voor 2026 vastgesteld op 0,9%. Dit leidt naar verwachting tot € 2.217.279 aan doorbelaste rente en een begroot renteresultaat van € 157.382 nadelig. Jaarlijks zal de noodzaak tot aanpassing van het renteomslag-percentage beoordeeld worden.

Risico's

Onder risico's worden met name renterisico's (van vaste schuld en vlottende schuld) verstaan. Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.
De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.
De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

De kasgeldlimiet

Omschrijving	2026
Omvang begroting (x € 1.000)	219.944
Toegestane kasgeldlimiet (in procenten van de grondslag)	8,5
Toegestane kasgeldlimiet in bedrag (x € 1.000)	18.695

Volgens de wet FIDO mag de kasgeldlimiet gedurende maximaal 3 achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. Intern wordt hierop gestuurd. Deze limiet zal naar verwachting in 2026 overschreden gaan worden. Om deze overschrijding van de kasgeldlimiet op te lossen zal een langlopende lening van naar verwachting € 30 miljoen aangetrokken moeten worden.

De renterisiconorm

Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.
Het renterisico kan worden gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervaldata en renteherzieningen van de bestaande schuld.

In onderstaand overzicht wordt de renterisiconorm en het renterisico uiteengezet.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2026	2027	2028	2029
1.	Renteherzieningen	0	0	0	0
2.	Aflossingen	6.569	5.939	5.559	5.576
3.	**Renterisico op de vaste schuld (1+2)**	**6.569**	**5.939**	**5.559**	**5.576**
4.	Renterisiconorm	43.989	43.989	43.989	43.989
5.	**Ruimte onder de renterisiconorm (4 -/- 3)**	**37.420**	**38.050**	**38.430**	**38.413**
	Berekening renterisiconorm				
4a.	Begrotingstotaal 2026	219.944			
4b.	Vastgesteld percentage	20%			
4.	Renterisiconorm (4a.* 4b. / 100)	43.989			

Wet HOF / EMU-saldo

De Europese regeringsleiders hebben in 2011 afspraken gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. De Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline zijn in Nederland opgenomen in de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF). Voor decentrale overheden vloeien hier verplichtingen uit voort.

Schatkistbankieren

Om de overheidsschuld en het financiële risico voor decentrale overheden te verminderen wil het kabinet dat gemeenten hun overtollige middelen niet meer overal kunnen stallen. Hiervoor is per 15 december 2013 de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. De Wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te houden in de schatkist. Het woord ‘overtollig’ verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet FIDO, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan Schatkistbankieren verandert daar niets aan.
Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten voor verplicht Schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het minimum drempelbedrag is ook verhoogd van € 250.000 naar € 1 miljoen.
De komende jaren verwachten wij, als gevolg van de grote onderhanden werken positie, geen overtollige

middelen te bezitten. De financiële gevolgen van het verplicht Schatkistbankieren zijn naar verwachting voor onze gemeente dan ook te verwaarlozen.

In onderstaande tabel is het drempelbedrag voor het komende begrotingsjaar opgenomen:

	Berekening drempelbedrag schatkistbankieren	**2026**
1a.	Begrotingstotaal verslagjaar	219.944
1b.	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	219.944
1c.	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0
	Drempelbedrag = (1b)*0,02 + (1c)*0,002	4.399

EMU-Saldo

Beleid

Het doel van de Wet HOF is ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij doorvertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,5% van het BBP per jaar voor de periode 2024 t/m 2026. Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,34% en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn. Deze meerjarige afspraak is besloten om tot en met 2026 bestuurlijke rust en duidelijkheid te creëren voor alle partijen inzake de EMU-norm. Zodra er wel sancties volgen, gaan wij daar op sturen.

Inzicht in individuele EMU-saldi

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of er sprake is van een overschot of een tekort.
Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een paragraaf in de begroting. Via de geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.
Aandachtspunt hierbij is wel dat een aantal componenten uit deze berekening moeilijk te voorspellen zijn, zoals bijvoorbeeld grond aan- en verkopen. Dit wordt veroorzaakt door de economische ontwikkelingen en het doorlopen van bijvoorbeeld planprocedures.

De meerjarige EMU-saldi van de gemeente Maashorst zijn als volgt:

Berekening EMU-saldo 2026-2029 (bedragen x€1.000)	2026	2027	2028	2029	
1. Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-814	2.363	-3.055	-872	
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-1.675	1.076	-3.901	7.220	-/-
3. Mutatie voorzieningen	-3.780	-1.194	532	-2.535	+/+
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-3.515	-13.323	-1.417	-726	-/-
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	-/-
Berekend EMU-Saldo	**596**	**13.416**	**2.795**	**-9.901**	
Norm EMU-saldo	**-2.246**	**-2.343**	**-2.431**	**-2.522**	
Overschrijding (-) of onderschrijding (+) ten opzichte van de norm	**2.842**	**15.759**	**5.226**	**-7.379**	

De saldi zijn gebaseerd op de volgende geprognosticeerde balans:

Geprognotiseerde balans (bedragen in miljoenen €)													
ACTIVA	Ultimo 2024 *	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	PASSIVA	Ultimo 2024 *	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Immateriële Vaste activa -onderzoek en ontwikkeling - bijdrage aan activa in eigendomvan derden	1	4	4	4	4	4	*Eigen vermogen* -algemene reserves -bestemmingsreserves -jaarrekeningresultaat	129	118	119	121	118	117
Materiële Vaste activa -gronden en terreinen -gebouwen -wegen, riolering, etc. -machines	207	216	213	214	210	216	*Voorzieningen* -t.b.v.verplichtingen -t.b.v. risico's -t.b.v.kosten volgend jaar -t.b.v.specifieke bestedingen	34	32	27	20	26	23
Financiele Vaste Activa -verstrekte leningen (woningbouwcorp./derden) -aandelen -overige langlopende vorderingen	3	7	6	6	6	6	*Leningen* -opgenomen geldleningen van banken	61	55	80	73	67	61
Totaal vaste activa	**211**	**226**	**224**	**224**	**220**	**226**	**Totaal vaste passiva**	**225**	**205**	**226**	**214**	**211**	**201**
Voorraden -Bouwgronden in exploitatie -Overige gronden	27	33	30	16	15	14							
Overige kortlopende activa -debiteuren/Nog te ontvangen bedragen -kas-/banksaldi	29	25	25	25	25	25	*Kortlopende passiva* -crediteuren (nog te betalen bedragen) -overlopende passiva -vooruitontvangsten (Rijk)	42	79	52	51	48	63
Totaal vlottende activa	**56**	**58**	**55**	**41**	**40**	**39**	**Totaal vlottende passiva**	**42**	**79**	**52**	**51**	**48**	**63**
Balanstotaal	**267**	**285**	**278**	**265**	**259**	**265**	**Balanstotaal**	**267**	**285**	**278**	**265**	**259**	**265**

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen de fysieke pijlers voor tal van beleidsdoelen zoals mobiliteit, leefbaarheid, omgevingskwaliteit en economie. Concreet bestaan de kapitaalgoederen uit onder meer wegen, groene en recreatieve voorzieningen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, riolering en water, gebouwen en sport- en speelvelden. Het is een gemeentelijke kerntaak om deze goederen op een gewenst niveau te hebben en te houden.

Daarnaast vormt de verbetering en transformatie van deze kapitaalgoederen de komende decennia een onlosmakelijke rol bij tal van transities op het gebied van duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

De instandhouding van de kapitaalgoederen wordt aan de hand van een viertal elementen uitgevoerd, namelijk kwaliteit, integraliteit, risico en omgevingsbewust.

- Kwaliteit: Met beeldkwaliteiten en schouwen, het ontwikkelen en opstellen van beeldbestekken, rapportagemodellen en de gewenste kwaliteit vertalen naar de verschillende uitvoeringsprogramma's. Via inspecties en schouwrondes controleren we of het gekozen kwaliteitsniveau ook daadwerkelijk wordt gehaald.
- Integraliteit: Het onderhoud aan onze kapitaalgoederen wordt zoveel als mogelijk integraal opgepakt. Het onderhoud aan de riolering is hierbij leidend. Concreet betekent dit dat bij een onderhoudsplan aan de riolering ook de rijbaan, het trottoir en de groenvoorziening worden meegenomen als dit noodzakelijk is. Ook vindt er afstemming plaats met werkzaamheden van nutsbedrijven en ontwikkelaars.
- Risico: In de uitvoeringsprogrammering staat het risico steeds meer centraal. De toepassing van het element risico zorgt voor een constante (her)prioritering. Zo zetten we de beschikbare middelen daar in waar ze het meest effectief zijn. Hogere risiconiveaus worden daardoor verlaagd. Jaarlijks worden wegen en civieltechnische kunstwerken geschouwd en iedere 2 jaar worden de wegen conform de richtlijnen geïnspecteerd en de civieltechnische kunstwerken worden iedere 5 jaar geïnspecteerd. De riolering wordt volgens een vastgestelde cyclus geïnspecteerd waarbij aan het eind van de cyclus het gehele rioolstelsel een keer is geïnspecteerd. Jaarlijks wordt met alle disciplines in de openbare ruimte de meerjarenplanning opgesteld. Hierin worden projecten indien nodig geherprioriteerd, opgevoerd of afgevoerd.
- Omgevingsbewust: Niet alleen bij de inrichting maar ook bij het onderhoud van de openbare ruimte zijn verschillende partijen betrokken die op diverse manieren hun inbreng kunnen leveren. Onze

onderhoudsplannen bespreken we met onze inwoners. Tijdens de uitvoering worden bewoners actief benaderd met informatie door de gemeente (omgevingsmanagement). Vragen of klachten worden zoveel mogelijk besproken in een persoonlijk gesprek.

Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. In de gemeente Maashorst loopt groot onderhoud volgens planning. In deze paragraaf is de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen opgenomen en geeft inzicht in het beleidskader, het onderhoudsprogramma, de meerjarenplanning en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. In de paragraaf is geen rekening gehouden met rehabilitatie en vervanging van kapitaalgoederen. Deze investeringen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2026-2029.

Voor het opstellen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. De vastgestelde beleidskaders worden gehanteerd.

Onderdeel	Opmerking
Wegen	Vastgesteld 20-12-2023
Openbaar Groen	Vastgesteld 12-12-2024
Civiele Kunstwerken	Vastgesteld 20-12-2023
Openbare verlichting	Vastgesteld 16-11-2023
Sport- en speelvelden	Vastgesteld 10-10-2024
Riolering	Vastgesteld 4-11-2021
Gebouwen	Vastgesteld 4-4-2024

Wegen 2026

De voorziening wegen is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het groot onderhoud aan het wegen areaal binnen de gemeente Maashorst. In het vastgestelde beleidsplan Wegen 2024-2027 is onder andere aandacht besteed aan integraliteit en risico gestuurd beheer (assetmanagement). In het beleidsplan zijn de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding, maar daar zal naar verwachting geen onderhoud benodigd zijn, omdat het om nieuwe wegen gaat. In de berekeningen is ook geen rekening gehouden met indexatie. Deze wordt ieder jaar aan de hand van CBS-cijfers bepaald en met de afwijkingenrapportage als aanvulling op het budget aangevraagd. Iedere 2 jaar wordt conform het principe van rationeel wegbeheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

- Kwaliteitsniveau B (CROW) (binnen bebouwde kom) en C (buiten bebouwde kom)
- In 2026 wordt klein en groot onderhoud aan de wegen uitgevoerd. Welke wegen dit zijn wordt nog nader bepaald aan de hand van inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Voorziening groot onderhoud wegen	€ 1.334.657	€ 1.664.216	€ 1.688.816	€ 1.310.057

Sport- en Speelvelden 2026

In oktober 2024 is het nieuwe beheer- en beleidsplan speelvelden door de Raad vastgesteld. Hierbij is opgenomen dat voor de instandhouding kapitaalgoed, naast de jaarlijkse exploitatie (klein onderhoud), alleen nog een beroep wordt gedaan op financiële middelen voor vervanging middels het meerjaren investerings programma (MIP). Derhalve is deze voorziening opgeheven.

Gebouwen 2026

In 2026 gaan we verder met uitvoering geven aan de in het MJOP geplande werkzaamheden en de verduurzamingswerkzaamheden.

Ook gaan we verder met het opstellen van verduurzamingsplannen. Deze plannen worden toegevoegd aan het MJOP zodat er een DMJOP ontstaat: een Duurzaam MeerJaren OnderhoudsPlan.

Voor de aanvullende duurzaamheidsmaatregelen is in de kadernota 2025 een budget van € 600.000 per jaar opgenomen, vanaf 2026. Gedurende 2025 zijn we gestart om het complete uitvoeringsplan MJOP en uitvoeringsplan verduurzaming op elkaar af te stemmen en wordt gestart met de voorbereiding van de eerste projecten welke uitgevoerd worden in 2026. Daarvoor kiezen we de natuurlijke vervangingsmomenten uit het MJOP.

Omschrijving	Stand 1/1/2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2025
Voorziening groot onderhoud gebouwen	4.358.277	962.228	1.115.506	4.204.999

Civiele kunstwerken 2026

De voorziening civiele kunstwerken (bruggen, fietstunnels, steigers etc.) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het areaal van civieltechnische kunstwerken. In het vastgestelde beleidsprogramma Civieltechnische Kunstwerken 2024-2033 is de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op het gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. Iedere 2-5 jaar wordt conform het principe van beheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

- Kwaliteitsniveau B
- Uitvoering 2026: In 2026 wordt klein en groot onderhoud aan de civiele kunstwerken uitgevoerd.

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken	€ 25.579	€ 53.143	€ 60.537	€ 18.365

Groene en recreatieve voorzieningen 2026

Openbaar groen en recreatieve voorzieningen

Eind 2024 is het ‘Beheerplan openbaar groen en recreatieve voorzieningen 2025 – 2028’ vastgesteld. Hierbij is opgenomen dat voor de instandhouding kapitaalgoed, naast de jaarlijkse exploitatie (klein onderhoud),

alleen nog een beroep wordt gedaan op financiële middelen voor vervanging middels het meerjaren investerings programma (MIP). Derhalve is de voorziening ten behoeve van groot onderhoud opgeheven.

Bossen

Het bosbeheer in Maashorst vindt plaats volgens het systeem van geïntegreerd bosbeheer, waarin ieder jaar een gebied wordt aangepakt. In totaal is het areaal bos van Maashorst verdeeld in zes werkblokken.

- De bestemmingsreserve bossen heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen.
- Het groot en klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie.

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Bestemmingsreserve bossen (L)	€ 166.007	€ 0	€ 0	€ 166.007

Riolering en water 2026

In de Wet milieubeheer en de Waterwet zijn de algemene verplichtingen op het gebied van milieu en water onderverdeeld in drie soorten zorgplichten: afvalwater, hemelwater en grondwater. Het kostendekkingsplan: Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) 2026 – 2029 staat gepland om in december in de raad te behandelen. Het betreft een nieuwe financiële doorrekening voor de komende vier jaar. Het programma beschrijft de beheersmaatregelen aan het riool. Afwegingen in vervanging en onderhoud worden gemaakt op basis van schadebeelden en restlevensduur. Het POW&R bevat ook een programma met maatregelen voor het omgaan met regenwater als onderdeel van klimaatadaptatie. Hiervoor zijn nieuwe investeringen opgenomen. Er wordt op verschillende niveaus samengewerkt aan het onderwerp klimaatadaptatie, voornamelijk binnen de watersamenwerking As50+ en de Regio Noordoost-Brabant (RNOB).

De voorziening riolering regelt alles wat nodig is voor de vervanging, verbetering en onderhoud van het riool volgens de drie zorgplichten. De kosten hiervan worden gedekt uit de riool- en waterzorgheffing, waarbij we ervan uitgaan dat de exploitatie binnen de geplande periode kostendekkend is.

Programma onderhoud, vervanging en verbetering 2026:

- Kwaliteitsniveau: schadebeelden en restlevensduur gebaseerd op NEN 3399;
- Vervanging van vuilwater riolering binnen integrale projecten: Schutboomstraat (Schaijk), Bloemenwijk fase 3 en Gruunsel (Uden);
- Aanleg hemelwatermaatregelen: Schutboomstraat (Schaijk), Bloemenwijk fase 3, Sacramentsweg, Broekmorgen en Gruunsel (Uden)
- Relinen Paus Johanneslaan – Hooihofstraat (Uden).

Omschrijving	Stand 1/1/2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2026
Spaarvoorziening riolering	€ 8.189.810	€ 773.929	€ 4.757.308	€ 4.206.431
Voorziening egalisatie riolering	€ 2.372.899	€ 642.266	€ 593.536	€ 2.421.629

Openbare verlichting, parkeervoorzieningen en verkeersregelinstallaties 2026

De onderhoudsvoorziening openbare verlichting is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het verlichtingsareaal. Hierin wordt opgenomen dat energie-onzuinige verlichting verder vervangen wordt door Led-verlichting welke gedimd kunnen worden.

- Kwaliteitsniveau conform CROW: A (centrum), B (hoofdinfrastructuur en woonwijken) en C (bedrijventerreinen, parken en buitengebied)
- Uitvoering 2026: Openbare verlichting wordt vaak separaat van integrale projecten uitgevoerd, doordat veel straten al voorzien zijn van nieuwe ledverlichting en niet hoeft worden aangepast. Vaak moet alleen naar de locatie van de verlichting gekeken worden en eventueel aangepast worden aan de nieuwe situatie.

Doordat de afgelopen jaren veel armaturen voorzien zijn van led-verlichting is het areaal jong en is er alleen jaarlijks klein onderhoud nodig. Daarom is middels vaststelling van het nieuwe onderhoudsplan openbare verlichting 2024-2027 (december 2023) besloten om de voorziening groot onderhoud openbare verlichting op te heffen zodra alle lopende verplichtingen afgewikkeld zijn. Er is alleen nog maar sprake van klein onderhoud dat bekostigd wordt uit de exploitatie.

Paragraaf lokale heffingen

De lokale lasten vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten, en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale lasten – en daarmee meer inzicht - is van belang voor de raad en inwoners. De aanduiding van de lokale lastendruk is ook afgezet tegen de buurgemeenten. Dit is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten.

De voorstellen ten aanzien van de belastingen en leges worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd. Daarin zijn alle tarieven opgenomen. Voor de hoogte van de belastingen, rechten en tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar (meer) kostendekkendheid van alle leges, rechten en tarieven, waartegenover een concrete dienstverlening van de overheid staat.
- Voor de toeristenbelasting (vanaf 2027) en parkeerbelasting (vanaf 2026) is in de Kadernota 2026 besloten om deze tarieven extra te verhogen.
- De overige belastingen en tarieven mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2026 wordt uitgegaan van een inflatiecijfer van 2,2%.
- In processtap 2 van het project ‘Sluitend maken meerjarenbegroting´ waren de businesscases ‘Kostendekkendheid leges Burgerzaken' en 'Kostendekkendheid evenementen' opgenomen. Deze uitkomsten zijn nog niet verwerkt in deze begroting en zullen een plek krijgen in de 2e tussentijdse rapportage 2025.
- In december zal een nieuw rioleringsplan en een herijking van de afvalexploitatie worden aangeboden aan de raad waarin mogelijk een ander stijgingspercentage opgenomen is.
- Het beleid lokale lasten zoals opgenomen in het bestuursakkoord, de kadernota en deze programmabegroting wordt vertaald in de diverse belastingverordeningen.

Kwijtscheldingsbeleid 2026

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om een belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Het kwijtscheldingspercentage dat Maashorst hanteert bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat gelijk of lager is dan het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm), in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing particuliere eigenaren/gebruikers voor de jaarlijks te betalen bedragen. De

overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding. Meer informatie omtrent kwijtscheldingen is te lezen op de website van de Belastingsamenwerking Oost-Brabant.

Inzicht in verstrekte kwijtscheldingen

Heffingsjaar	Kosten kwijtscheldingen	Ontvangen verzoeken	Openstaand	Afgedaan	Toegekend	Afgewezen
2023	€196.551	1.102	3	1.099	835	264
2024	€230.253	1.650	7	1.643	1.350	293
2025 (medio boekjaar)	€209.358	938	45	893	687	206

De gestegen kosten (en aantallen) van kwijtschelding vanaf 2024 wordt veroorzaakt door de gewijzigde heffingssystematiek van de riool- en waterzorgheffing. Sinds 2024 betalen ook gebruikers (huurders) in de kernen Uden, Volkel en Odiliapeel rioolheffing. Gebruikers die voldoen aan de normen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Met deze gestegen kosten is rekening gehouden in de begroting.

Geraamde opbrengsten 2026

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende zaakbelastingen	15.028	16.983	17.756
Afvalstoffenheffing	6.198	6.243	6.380
Rioolheffingen	6.369	6.552	6.801
Marktgelden en standplaatsen	61	76	78
Begrafenisrechten	131	174	178
Parkeerbelasting	2.362	2.398	3.311
Reclamebelasting	210	219	224
Staangelden woonwagens	12	12	12
Secretarieleges (hoofdstuk 1 legesverordening)	1.460	1.306	1.573
Leges omgevingsvergunningen (hoofdstuk 2 legesverordening)	1.914	2.123	2.170
Overige leges (hoofdstuk 3 legesverordening)	16	28	29
Forensenbelasting	13	35	36
Toeristenbelasting	514	629	706
Doorbelasting secretarieleges rijk	-566	-415	-521
Totale opbrengsten	**33.721**	**36.362**	**38.733**

De begrote opbrengst 2025 is inclusief de verwerking van besluiten die in 2025 genomen zijn, en geleid hebben tot een wijziging van de primitieve begroting.

Onroerende zaakbelastingen 2026

Onder de naam ‘onroerende zaakbelastingen’ worden op onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen liggen, de volgende belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar eigenaar is van onroerende zaken (formeel: “het genot hebben krachtens eigendom, bezit of beperkt recht”);
- een gebruikersbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar onroerende zaken gebruiken. Dit geldt niet voor woningen.

De heffingsgrondslag voor 2026 is de waarde van de onroerende zaak naar peildatum 1 januari 2025.

Ontwikkeling van de OZB tarieven

Tarieven	**2025**	**2026***
Woningen		
eigenaren	0,07714%	0,08053%
Niet-woningen		
Eigenaren	0,27036%	0,28226%
Gebruikers	0,21545%	0,22493%

* De tarieven 2026 (en bijbehorende woonlasten) zijn gebaseerd op de tarieven 2025 verhoogd met 2,2% inflatiecorrectie. Daarnaast worden de tarieven jaarlijks t/m 2028 met 2% extra verhoogd als maatregel uit de begroting 2025. De definitieve tarieven zijn pas in december bekend waarbij rekening is gehouden met de verwachte WOZ-waardeontwikkeling.

Opbrengst (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Eigenaren woningen	€ 7.672	€ 8.692	€9.118
Eigenaren niet-woningen	€ 4.315	€ 3.443	€3.587
Gebruikers niet-woningen	€ 3.041	€ 4.848	€5.051
Totaal	**€ 15.028**	**€ 16.983**	**€17.756**

Afvalstoffenheffing 2026

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degenen die in de gemeente gebruik maken van een perceel, waarvoor een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval geldt. De kosten die de gemeente maakt voor het beheer van de huishoudelijke afvalstoffen worden omgezet in tarieven die de kosten moeten dekken. In de afvalstoffenheffing zijn kosten verrekend voor het transport en verwerken van de huishoudelijke afvalstoffen, inkoop en onderhoud containers voor huishoudens, communicatie, milieustraat en het regelen hiervan.

Activiteiten zoals het vegen van wegen, opruimen zwerfafval en reinigen winkelcentra dienen meerdere doelen. Een van de doelen bij deze activiteiten is het opruimen van verkeerd aangeboden huishoudelijk afval. Het kostendeel van deze activiteiten met dit doel wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Gederfde inkomsten door kwijtschelding afvalstoffenheffing maken ook deel uit van de afvalstoffenheffing.

Tarieven

Voor 2026 zijn onderstaand de tarieven 2025 verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,2%. Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting vindt een herijking van de afvalexploitatie plaats vanwege vernieuwing van contracten, wijziging van marktprijzen en vergoedingen van gescheiden inzameling. Met het eerder door de raad vastgestelde uitgangspunt van kostendekkendheid is het aannemelijk dat de tarieven verder moeten stijgen dan hieronder gepresenteerd. Dit is een ontwikkeling die we bij veel gemeenten zien de laatste jaren. Het voorstel voor Maashorst zal in de raadsvergadering van december worden geagendeerd.

Tarieven per soort huishoudens	**2025**	**2026**
Eenpersoonshuishoudens	€ 204,96	€209,40
Meerpersoonshuishoudens	€ 273,72	€279,72

Berekening kostendekkenheid afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Kosten kwijtschelding afvalstoffenheffing (minimabeleid) taakveld 6.3	246
Diverse directe kosten van taakveld 7.3 afvalstoffenheffing zoals loonkosten, ophalen en verwerken van afval.	7.596
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) en zwerfafval (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	181
Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	102
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	100
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing en inkomsten gescheiden inzamelingen milieustraat (taakveld 7.3)	-2.582
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1)	-473
Bijdrage voorziening afval t.b.v. minimabeleid kwijtschelding afvalstoffenheffing (taakveld 6.3)	-246
Netto kosten taakveld	**4.923**
Toe te rekenen kosten:	
-overhead inclusief (omslag) rente: betreft de toerekening van overhead (75,19%) over de loonkosten+ inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3	610
-btw: de btw over de voor afval gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de afvalstoffenheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds	848
Totale kosten	**6.380**
Opbrengst heffingen	**6.380**
Dekkingspercentage	**100,00%**

Rioolheffingen 2026

Gemeenten hebben vanuit de Wet gemeentelijke watertaken de zorg voor het transport voor afval- en hemelwater en ook de zorg om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand tegen te gaan. De rioolheffing is het instrument om deze taken te bekostigen. Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven van alle eigenaren of gebruikers van percelen, die direct dan wel indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Beleidsuitgangspunt van de rioolheffing is een kostendekkende begroting, die zorgt voor een onderbouwing van de benodigde inkomsten voor riolering en waterzorg. De heffingssystematieken van de voormalige gemeenten Uden en Landerd zijn in 2024 geharmoniseerd. Er is gekozen voor een combinatie van een eigenarenheffing en een gebruikersheffing.

Onderstaand zijn de vastgestelde tarieven 2025 en concept tarieven 2026 opgenomen. Het tarief voor 2026 is gebaseerd op een inflatiecorrectie van 2,2% + een aanvullende stijging van 1,6% volgens het vorige vastgesteld rioleringsplan (POW&R). In december zal een nieuw rioleringsplan worden aangeboden aan de raad waarin mogelijk een ander stijgingspercentage opgenomen is. Ook worden de definitieve belastingverordeningen in december aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

Tarieven	**2025**	**2026**
Eigenarendeel	€ 137,76	€ 142,92
Het gebruikersdeel bedraagt voor een perceel dat in hoofdzaak wordt gebruikt als woning bij meer dan 1 persoon	€ 98,52	€ 102,24
Het gebruikersdeel voor een perceel dat wordt bewoond door 1 persoon	€ 56,76	€ 58,92
Het gebruikersdeel bedraagt voor de overige percelen voor elke volle eenheid van 250 kubieke meters water bij een hoeveelheid water:		
- van 0 t/m 250 m3	€ 98,52	€ 102,24
- van 251 m3 tot en met 1.000 m3	€ 108,84	€ 112,92
- van 1.001 m3 tot en met 2.500 m3	€ 119,28	€ 123,72
- van 2.501 m3 tot en met 5.000 m3	€ 129,60	€ 134,52
Voor tarieven boven 5.000 m3 zie de verordening.		

<u>Berekening kostendekkendheid rioolheffing (bedragen x € 1.000)</u>

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Kosten kwijtschelding rioolheffing (minimabeleid) taakveld 6.3	103
Diverse directe kosten van taakveld 7.2 riolering, zoals loonkosten, onderhoud riolering en kapitaallasten	5.639
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) en zwerfafval (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	181
Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast	102

de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	100
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	
Betreft bijdrage voorziening egalisatie riolering en reserve dekking kapitaallasten (taakveld 7.2)	-132
Bijdrage voorziening egalisatie riolering voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1)	-473
Bijdrage voorziening egalisatie rioolheffing t.b.v. minimabeleid kwijtschelding afvalstoffenheffing (taakveld 6.3)	-103
Netto kosten taakveld	**5.416**
Toe te rekenen kosten:	
-overhead inclusief (omslag)rente: betreft de toerekening van overhead (75,19%) over de loonkosten+ inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3	672
-btw: de btw over de voor riool gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de rioolheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW Compensatiefonds	712
Totale kosten	**6.801**
Opbrengst heffingen	**6.801**
Dekkingspercentage	**100,00%**

Begrafenisrechten 2026

Voor het gebruik van de begraafplaats en het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats, worden rechten geheven.
Algemeen uitgangspunt voor de begrafenisrechten is een aanpassing van de tarieven met alleen de inflatiecorrectie (2,2% voor 2026), waarbij de tarieven rekenkundig worden afgerond op eenheden van € 1.

Een overzicht van de tarieven is zichtbaar in de verordening begrafenisrechten.

Berekening kostendekkendheid Begraafplaatsen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving onderdeel	Totale kosten	Totale inkomsten	Kostendekkendheidspercentage
Recht	€ 60	€ 70	116,74 %
Begraven	€ 64	€ 61	95,14 %
Gedenkteken	€ 4	€ 4	99,85 %
Opgraven	€ 14	€ 14	99,91 %
Asverstrooing	€ 0	€ 0	99,89 %
Onderhoud	€ 222	€ 117	52,48 %
Totaal	**€ 364**	**€ 266**	**72,93 %**

De gemeente Maashorst beschikt over twee openbare begraafplaatsen, te weten in Uden en Schaijk. Op beide begraafplaatsen wordt eenzelfde beleid gevoerd en worden gelijke tarieven gehanteerd. Dit wordt in 2026 doorgezet.
Een deel van de tarieven heeft betrekking op éénmalige handelingen. Te weten verlenen en verlengen van recht, begraven, vergunning verlenen voor het plaatsen van een gedenkteken, opgraven en as-verstrooiing.

Het onderhoud van de begraafplaatsen is al jaren niet kostendekkend. De trend van afnemende vraag naar begraven is al jaren zichtbaar in het hele land. Ook de gemeente Maashorst heeft hier mee te maken. Doordat de begraafplaatsen steeds 'leger' worden, worden er ook minder leges betaald voor het onderhoud van de begraafplaatsen door de nabestaanden. Dit gaat ten koste van de kostendekkendheid van het onderhoud op de begraafplaatsen. Hiernaast wordt groenonderhoud steeds kostbaarder. De functie en kostendekkendheid van de begraafplaatsen worden in 2026 nader onderzocht en afgewogen om tot een duurzame toekomststrategie voor de begraafplaatsen te komen.

Parkeerbelasting 2026

Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een door het college van B&W te bepalen plaats, tijdstip en wijze
- een belasting voor een door de gemeente verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

In de kadernota 2026 is besloten om de parkeeropbrengsten centrum te indexeren middels een groeimodel en gaan we in overleg met het centrummanagement over de tijden waarbinnen betaald geparkeerd wordt. Dit met als doel om uiteindelijk op de jaarschijf 2029 een aanvullende inkomst te generen van € 1.463.000

Parkeren (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Straatparkeren incl. vergunningen en boetes	€ 1.702	€ 1.560	€ 2.387
Parkeergarage Brabantplein	€ 52	€ 50	€ 76
Parkeerdek Centrumplan-Hoek-Promenade	€ 74	€ 112	€ 172
Ziekenhuis Bernhoven	€ 534	€ 675	€ 675
Totaal	**€ 2.362**	**€ 2.398**	**€3.311**

Reclamebelasting 2026

Onder de naam reclamebelasting wordt een belasting geheven voor een openbare aankondiging, die zichtbaar is vanaf de openbare weg. De opbrengst van de heffing wordt, na aftrek van de heffingskosten, aan de vereniging UCO (Udense Centrum Ondernemers) in de vorm van een subsidie overgedragen. Daarnaast wordt de centrummanager deels uit deze heffing gedekt. De besteding dient ten goede te komen aan het algemene ondernemersklimaat van het centrum van Uden.
Het tarief voor 2026 is gebaseerd op het tarief 2025 inclusief inflatiecorrectie van 2,2%.

	2025	**2026**
Opbrengst reclamebelasting (bedragen x € 1.000)	€ 219	€ 224
Tarieven:		
openbare aankondigingen met een oppervlakte tot 0,5m2	€ 576	€ 588

openbare aankondigingen met een oppervlakte van 0,5m2 tot 10m2	€ 793	€ 810
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 10m2 tot 20m2	€ 868	€ 887
openbare aankondigingen met een oppervlakte vanaf 20m2	€ 945	€ 966

Marktgelden 2026

Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het tijdens marktdagen innemen van standplaatsen, of het plaatsen van kramen op plaatsen die als marktterrein zijn aangewezen. Uitgangspunt voor de marktgelden is een aanpassing van de tarieven met alleen het netto inflatiepercentage van 2,2%.

	2025	**2026**
Opbrengsten marktgelden en losse standplaatsen inclusief promotie en kraamhuur (bedragen x 1.000)	€76	€78
Tarief Markt Uden per kwartaal per strekkende meter	€25,87	€26,39
Tarief Markt Schaijk per kwartaal per strekkende meter	€19,50	€19,89

Berekening kostendekkendheid Marktgelden (x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Diverse directe kosten van taakveld 3.1 economische ontwikkeling, zoals loonkosten, elektriciteitsverbruik en promotie	103
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld	**103**
Toe te rekenen kosten	
-overhead inclusief (omslag) rente: betreft de toerekening van overhead (75,19%) over de loonkosten+ inhuur	50
Totale kosten	**153**
Opbrengsten heffingen	**78**
Dekkingspercentage	**51,16%**

Toeristenbelasting 2026

De onderneming die overnachtingen aanbiedt, dient toeristenbelasting te betalen. Deze belasting mogen zij doorbelasten naar de gebruikers van de accommodaties. De tarieven zijn:
• hoog tarief: hotels, B&B, vakantieparken, particuliere verhuur
• laag tarief: campings, groepsaccommodaties, kampeerboerderijen

	2025	**2026**
Opbrengst toeristenbelasting (bedragen x € 1.000)	€ 629	€ 706
Tarieven:		
-Hoog tarief per persoon per overnachting	€ 1,30	€1,35
-Laag tarief per persoon per overnachting	€0,95	€0,95

De opbrengsten zijn incidenteel hoger geraamd in 2025 (€ 130.000) en 2026 (€ 180.000) vanwege het onderzoek naar arbeidsmigranten (raadsbesluit 3 april 2025).

De tarieven 2026 zijn berekend door de (niet afgeronde) tarieven 2025 te verhogen met de inflatiecorrectie van 2,2%. . De definitieve tarieven worden vastgesteld tijdens de raadsvergadering van december.

Vrijstelling
In de verordening toeristenbelasting is een vrijstelling opgenomen voor georganiseerde jeugdbewegingen. Onder georganiseerde jeugdbeweging wordt verstaan: een jeugdorganisatie op levensbeschouwelijke of ideologische grondslag die de ‘verheffing’ van het volk, of ‘verbetering’ van de jeugd ten doel heeft door middel van opvoeding in en kennismaking met cultuur, natuur, sport en spel. Hieronder worden mede scholen begrepen.
Daarnaast hoeven gasten die in de gemeente Maashorst wonen geen toeristenbelasting te voldoen.

Forensenbelasting 2026

Deze belasting wordt geheven van eigenaren die een gemeubileerde (vakantie)woning in Maashorst in hebben, daar niet staan ingeschreven en deze woning meer dan 90 dagen per jaar voor zichzelf beschikbaar hebben.

Forensenbelasting	**2025**	**2026**
Begrote opbrengst forensenbelasting (bedragen x € 1.000)	€35	€ 36
Tarieven		
- Oppervlakte kleiner dan 45m2	€148,20	€151,50
- Oppervlakte 45-100m2	€224,20	€229,10
-Oppervlakte 100m2 en groter	€448,40	€458,30

Inzicht in kostendekkendheid leges 2026

Dit onderdeel bevat op hoofdlijnen inzicht in de kostendekkendheid van de leges die hoogstens kostendekkend mogen zijn.

Kostprijsberekening methode
Om de kostprijs van de diverse producten (zoals paspoorten, omgevingsvergunningen, etc.) te berekenen, hanteert de gemeente Maashorst de methode Activity Based Costing method (ABC methode). Dit is in onze ogen de beste en meest transparante methode. Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met de uurprijs van een behandelend ambtenaar. Zodoende wordt van alle producten inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbelasting is, en hoeveel producten er verkocht worden. Om te bepalen welke kosten toerekenbaar zijn, is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kostentoerekening leges en tarieven' (opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK), en van het VNG kostenmodel.

Berekening kostendekkendheid Legesverordening Gemeente Maashorst (bedragen x € 1.000)

Hieronder worden de resultaten per Hoofdstuk van de legesverordening gepresenteerd bij de begroting van 2026

Recapitulatie hoofdstuk 1, 2 en 3	**Totale lasten**	**Totale opbrengsten**	**Kostendekking**
Kostendekkendheid hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.811	€ 1.572	86,82%
Kostendekkendheid hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 2.400	€ 2.170	90,41%
Kostendekkendheid hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	€ 35	€ 28	80,79%
Kostendekkendheid totale tarieventabel	**€ 4.246**	**€ 3.770**	**88,80%**

De kostendekkendheid van de tarieven van gemeente Maashorst voldoet hiermee aan de wettelijk gestelde eisen. Hieronder wordt ingezoomd op detailberekeningen per hoofdstuk van de legesverordening.

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
Onder de naam 'secretarieleges' wordt een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in hoofdstuk 1 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op die van 2025 en waar mogelijk aangepast met de inflatiecorrectie van 2,20%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2026.

Paragraaf	**Omschrijving**	**Directe kosten**	**Loonkosten**	**Overhead**	**Opbrengsten**	**Kostendekkendheid**
1	Burgerlijke stand	€ 52	€ 75	€ 56	€ 119	64,98%
2	Reisdocumenten	€ 410	€ 258	€ 194	€ 828	96,05%
3	Rijbewijzen	€ 90	€ 111	€ 84	€ 272	95,62%
4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	€ 7	€ 42	€ 32	€ 36	44,28%
5	Verstrekkingen op grond van de Algemene Verordening Gegevensverwerking of AVG	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
6	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
7	Overige publiekszaken	€ 3	€ 7	€ 5	€ 9	56,97%
8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
9	Leegstandswet	€ 0	€ 1	€ 1	€ 2	93,83%
10	Kansspelen	€ 0	€ 1	€ 1	€ 4	259,17%
11	Ondergrondse infrastructuren	€ 0	€ 148	€ 108	€ 230	89,78%
12	Verkeer en vervoer	€ 32	€ 32	€ 24	€ 41	46,33%
13	Diversen	€ 10	€ 17	€ 12	€ 33	85,08%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 1	**€ 604**	**€ 691**	**€ 516**	**€ 1.572**	**86,82%**

De kostendekkendheid van Hoofdstuk 1 ligt met 86,82% in lijn met de kostendekkendheid van Hoofdstuk 1 in de begroting 2025 van 84,00%. Er zijn geen materiële wijzigingen geweest in producten, kosten en / of processen.

Hoofdstuk 2 Omgevingswet
Onder de naam ‘omgevingswet’ worden een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in hoofdstuk 2 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025, aangepast met de inflatiecorrectie van 2,20%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2026.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Algemene bepalingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
2	Voorfase	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 0	€ 1.382	€ 1.018	€ 2.170	90,41%
4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
5	Milieubelastende activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
6	Lozingsactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
7	Aanlegactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
8	Overige activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
9	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
11	Overige tarieven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
12	Modaliteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
13	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 2	**€ 0**	**€ 1.382**	**€ 1.018**	**€ 2.170**	**90,41%**

De kostendekkendheid van hoofdstuk 2 ligt met 90,41% in 2026 in lijn met de kostendekkendheid van hoofdstuk 2 in de begroting 2025 (88,46%). De intrede van de nieuwe omgevingswet maakt een goed vergelijk tussen voorgaande jaren en 2026 nog steeds lastig. De effecten vanuit deze nieuwe wetgeving worden gaandeweg 2025 en 2026 beter zichtbaar. Mede door de uitkomsten vanuit een kostendekkendheids-onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2025. De uitkomsten hiervan zullen worden opgenomen in toekomstige kostendekkendheidsberekeningen.

Hoofdstuk 3 Europese Dienstenrichtlijn
De tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025 aangepast met de inflatiecorrectie van 2,20%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2026.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Horeca	€ 0	€ 9	€ 7	€ 15	94,62%
2	Organiseren evenementen	€ 0	€ 10	€ 8	€ 12	69,77%
3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
4	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 1	€ 1	€ 1	63,23%
5	Collecteren	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%

6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 3	**€ 0**	**€ 20**	**€ 15**	**€ 28**	**80,79%**

Hoofdstuk 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. De kostendekkendheid is gedaald van 87,83% in de begroting 2025 naar 80,79% in de begroting 2026. Dit is te verklaren door de hogere stijging in de loonkosten t.o.v. de stijging in opbrengsten. Er zijn geen materiële wijzigingen doorgevoerd in producten, kosten en / of processen.

Lastendruk t.o.v. buurgemeenten

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lastendruk voor inwoners en een vergelijking met enkele buurgemeenten voor de vorige 2 begrotingsjaren. De lastendruk voor 2026 van de buurgemeenten is namelijk nog niet inzichtelijk ten tijde van het opstellen van deze begroting.

	Bernheze		**Meierijstad**		**Oss**		**Maashorst**	
	2024	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Onroerende zaakbelasting								
Tarief eenpersoonshuishoudens in percentage van de WOZ-waarde	0,0842	0,0842	0,08540	0,08393	0,0927	0,1007	0,07287	0,07714
Tarief meerpersoonshuishoudens in percentage van de WOZ-waarde	0,3092	0,3211	0,19232	0,19535	0,2666	0,2942	0,24545	0,27036
Afvalstoffenheffing woningen								
Tarief eenpersoonshuishoudens in euro's	193	195	202	202	237	303	200	205
Tarief meerpersoonshuishoudens in euro's	247	252	242	244	269	333	268	274
Rioolheffing woningen								
Tarief eenpersoonshuishoudens in euro's	215	229	177	226	178	178	187	195
Tarief meerpersoonshuishoudens in euro's	215	229	189	241	178	178	227	236
Gemeentelijke woonlasten								
Eenpersoonshuishoudens in euro's	837	894	794	836	819	942	737	791
Meerpersoonshuishoudens in euro's	891	951	847	919	851	972	844	901
Rangnummer t.o.v. alle gemeenten (voor het rangnummer geldt dat nummer 1 de laagste woonlasten heeft)	**67**	**80**	**37**	**55**	**42**	**98**	**35**	**42**

Uitgangspunt voor ons blijft zo laag mogelijk gemeentelijke lasten bij een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau. Als we kijken naar het jaarlijks opgestelde vergelijkend onderzoek naar gemeentelijke lasten over 2025 (zie bovenstaand, bron: Coelo.nl) bezet Maashorst landelijk gezien de 42e plaats van 345 vergeleken gemeenten. 42 betekent in dit geval dat er 303 gemeenten duurder zijn. De vergelijking gaat over OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens. Als we kijken naar de provincie Noord-Brabant staan we op plek 8 van 55 gemeenten. 47 gemeenten in onze provincie hebben dus hogere lasten.

Paragraaf grondbeleid

Visie en uitvoering grondbeleid

In de raadsvergadering van 24 november 2022 is de Nota Grondbeleid Maashorst 2022 vastgesteld. De Nota Grondbeleid helpt de gemeente Maashorst om haar koers en rol voor de grondpolitiek en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te bepalen in een dynamische markt met steeds veranderende omstandigheden. Het grondbeleid helpt bij:

- Waarmaken bestuurlijke en sectorale ambities, bijvoorbeeld versnellingsagenda woningbouw, ruimtelijke ordening, economie, transformatie buitengebied, duurzaamheid, natuur, recreatie en toerisme.
- Een afwegingskader voor de inzet van vrijkomende locaties/vastgoed en gemeentelijke (strategische) gronden.
- Een afwegingskader voor het omgaan met private initiatieven.

Het grondbeleid is een middel om gemeentelijke ambities te halen. Daarnaast helpt het vastgestelde grondbeleid om keuzes te maken en de volgorde te bepalen voor welke ambities en sectoraal beleid de schaarse grond wordt ingezet. De doelstellingen van het grondbeleid zijn onder meer:

- Het mogelijk maken en sturen van bestuurlijke en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren.
- Het begrijpelijk maken en beheersen van de risico's bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten.

De gemeente Maashorst heeft voor een dynamisch grondbeleid gekozen, waarbij per ruimtelijke ontwikkeling maatwerk zal worden toegepast om te bepalen welke rol de gemeente speelt en inzet van instrumenten het beste past. De gemeente maakt op basis van ambitie, prioriteit en de mate van gewenste regie de keuze tussen faciliterend, proactief faciliterend en actief grondbeleid.

Verloop van de grondexploitaties

Prognose grondexploitaties

Verwachte resultaten per grondexploitatie
Er zijn op dit moment 13 actieve grondexploitaties. In onderstaande tabel zijn per grondexploitatie de te verwachten resultaten weergegeven.

Grondexploitatie	Balanswaarde per 31-12-2024	Geraamde nog te realiseren kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (eindwaarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)		Looptijd t/m
De Ruiter	3.105	4.963.785	6.102.005	-2.166.838	-2.080.393	V	2028
Hoenderbos/Velmolen	-760.198	513.589	11.420	-16.175.200	-16.165.181	V	2026
Uden-Noord 1	4.428.374	5.326.894	8.619.673	10.136.649	9.001.054	N	2030
Eikenheuvel	8.990.943	17.913.365	26.901.656	23.661	21.010	N	2030
Uden-Noord 2	1.362.089	568.528	1.726.000	2.170.563	1.965.946	N	2029
Hoogveld Zuid	10.792.944	4.082.795	20.445.257	-5.569.518	-5.248.281	V	2027
Hoevenseweg	189.294	75.081	503.234	-238.860	-229.585	V	2026
Leeuwerikseweg	1.252.005	1.137.255	3.234.080	-844.820	-780.483	V	2028
Reek-Zuid	1.233.196	2.227.195	3.008.288	5.936.654	5.484.551	N	2028
Bedrijventerrein Voederheil	-64.280	3.755.084	5.633.054	-3.182.776	-2.999.682	V	2029
Repelakker II	-66.045	10.251	187.380	-1.623.081	-1.618.313	V	2025
Dierenparkje Volkel	131.876	397.450	546.087	-16.761	-15.485	V	2028
Kerkstraat Oost	-450.222	1.137.161	646.162	1.050.124	1.009.346	N	2026
Totaal	**27.043.081**	**42.108.433**	**77.564.296**	**-10.500.203**	**-11.655.496**		

Het geprognosticeerd resultaat van de grondexploitaties met een 'V' is voordelig en met een 'N' nadelig

Gehanteerde uitgangspunten
De in de grondexploitaties te gebruiken parameters bepalen we precies en hebben grote invloed op het resultaat. De disconteringsvoet is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording gelijk aan het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB) van 2%. Voor de rente in de grondexploitaties gaan we uit van het gemiddelde rentepercentage over het vreemd vermogen, meerjarig 0,9%. Bij het bepalen van de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging maken we gebruik van de Outlook grondexploitaties 2025 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Deze Outlook is gebaseerd op de jaarcijfers en prognoses van belangrijke instanties zoals ABN AMRO, BDB, CBRE, CBS, DNB, ING, NVM en Rabobank. Door deze cijfers kunnen we een zo goed mogelijke inschatting maken van de ontwikkeling van de parameters voor kosten en opbrengsten.

Het vorige leidt tot de volgende in de grondexploitaties te gebruiken parameters. Op projectniveau kan van deze parameters worden afgeweken als daar reden voor is. In sommige projecten is dat het geval. Bijvoorbeeld als er een koopovereenkomst voor de verkoop van grond gesloten is. Er is dan meestal geen sprake meer van een standaard opbrengstenstijgingspercentage, maar van een afgesproken contractuele bepaling in de overeenkomst.

Parameters grondexploitaties MJP 2025	2025	2026	2027	2028 >
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente boekwaarde (bij winst en verlies)	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%
Kostenstijging				
- GWW	4,50%	3,50%	3,50%	2,00%
- Plankosten	5,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Opbrengstenstijging				
- Woningbouw vrije sector	9,50%	6,50%	6,50%	2,00%
- Woningbouw betaalbare koop	3,50%	3,00%	3,00%	2,00%
- Woningbouw middenhuur en sociale huur	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%
- Bedrijventerreinen	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%

Resterende programma
Per 1-1-2025 blijft het in de volgende tabel opgenomen uit te geven programma over. Per soort (wonen, bedrijven of maatschappelijk) is te zien in welk jaar de uitgifte te verwachten is. Het gaat dus niet om het bouwen van bijvoorbeeld woningen, maar de verkoop van de grond om de woningen daarna te kunnen bouwen. Op basis van een gemiddelde bouwtijd is de oplevering van de woningen één tot anderhalf jaar later dan de gronduitgifte.

Programma nog te realiseren	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Wonen (aantal)	138	77	164	164	94	93	**730**
Bedrijven (m2)	9.217	83.067	57.942	10.011	4.638		**164.875**

Winstneming
Het voorzichtigheidsbeginsel houdt in dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van de grondexploitatie. Volgens het realisatiebeginsel moet de winst ook tussentijds worden genomen. Voor winstneming geldt de Percentage of Completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst op basis van de eindwaarde worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt hieraan een aantal voorwaarden.

Prognose winstnemingen MJP 2025-2029						
Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Winstneming	€ 1.283.439	€ 4.380.909	€ 3.107.285	€ 362.427	€ 178.280	€ 9.312.340

In de bovenstaande tabel is op totaalniveau de prognose van de winstneming weergegeven tot en met 2029. Er resteert in de lopende projecten nog een winstneming van afgerond 9,3 miljoen euro. Ruim de helft hiervan (afgerond 5,5 miljoen euro) is de toekomstige winstneming van bedrijventerrein Hoogveld-Zuid in 2026 en 2027. De berekeningen zijn gedaan op basis van de hiervoor omschreven POC methode. Het gaat hier om een momentopname en bij elke actualisatie van de grondexploitaties veranderen de winstnemingen. De prognose van de winstneming is onder meer van belang om de toekomstige stand van de in de volgende paragraaf beschreven Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf (ABR) te kunnen inschatten. De winstnemingen van de grondexploitaties zijn de belangrijkste toevoegingen aan de ABR en zijn noodzakelijk om de ABR op het gewenste niveau te houden.

Reserves & voorzieningen
Binnen de gemeente Maashorst kennen we drie reserves en drie voorzieningen gerelateerd aan de grondexploitaties. Jaarlijks vindt er een herijking plaats. In de onderstaande tabel is een meerjarige doorkijk gegeven van de stand van de reserves. De stand van de ABR loopt na 2028 terug vooral omdat er dan geen winstnemingen meer worden toegevoegd aan de reserve. De reserve bovenwijkse voorzieningen wordt zoals hierna aangegeven sinds 2024 niet meer aangevuld met stortingen vanuit de grondexploitaties of nieuwe particuliere initiatieven.

Prognose reserves grondbedrijf meerjarig							
	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030	1-1-2031
Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf	10.260.306	10.111.953	12.888.867	14.367.402	13.193.255	12.671.954	12.011.027
Reserve Bovenwijkse Infrastructuur	135.068	-	-	-	-	-	-
Reserve Bovenwijkse Voorzieningen	3.795.329	2.528.806	913.797	848.157	727.157	786.157	845.157
TOTAAL.	14.190.703	12.640.759	13.802.664	15.215.559	13.920.412	13.458.111	12.856.184

De Algemene Bedrijfsreserve grondbedrijf (ABR)
De ABR dient als buffer en is bedoeld om tegenvallers en risico's binnen het grondbedrijf op te vangen. Deze reserve is ingesteld met meerdere bestedingsdoelen:
- Opvangen van eventuele (verwachte) nadelen op grondexploitatiecomplexen.
- Risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief Grondbedrijf/jaarlijkse risicoinventarisatie.
- Treffen van voorzieningen voor herwaardering van gronden.
- Egalisatie van tijdelijke tekorten van overige reserves van het grondbedrijf.

De ABR wordt gevoed door de winstnemingen uit projecten. Op vaste momenten vinden stortingen door de Algemene Dienst plaats als de reserve onder een vooraf bepaald niveau komt. Als de reserve boven een bepaald niveau komt wordt dit toegevoegd aan de Algemene Reserve van de gemeente. De onttrekkingen aan de reserve bestaan bijvoorbeeld uit afdrachten aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen en de stortingen in de Voorziening exploitatienadelen.

Reserve Bovenwijkse Infrastructuur
Deze reserve is inmiddels vervangen door de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen. Op het moment dat aan de lopende verplichtingen (laatste project) van deze reserve is voldaan wordt deze reserve afgesloten en wordt het eventuele saldo toegevoegd aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen.

Reserve Bovenwijkse Voorzieningen
Deze reserve is ingesteld met als doel realisering van bovenwijkse/gebiedsoverstijgende infrastructurele voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed met een storting van (maximaal) € 14,90 per m² verkochte grond dan wel te realiseren m2 bruto vloeroppervlak (bvo). Ook bij particuliere initiatieven (kostenverhaal) gold deze bijdrage. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de nota kostenverhaal vervallen. Dat betekent dat er geen nieuwe stortingen en afdrachten meer gebeuren voor nieuwe projecten (ingediend na 1 januari 2024). Dit geldt zowel voor gemeentelijke projecten als particuliere initiatieven. Bij

de tweede bestuursrapportage 2024 is er een bedrag van € 2.900.000 overgeheveld van de reserve bovenwijkse voorzieningen naar het parkeerfonds.

Prognose voorzieningen grondbedrijf meerjarig							
	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030	1-1-2031
Voorziening Herwaardering	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346	1.580.346
Voorziening Kosten Gerealiseerde Complexen	428.131	428.131	428.131	428.131	428.131	428.131	428.131
Voorziening Exploitatienadelen	17.481.907	17.831.545	17.138.052	17.480.813	11.893.775	9.961.088	-
TOTAAL	**19.490.384**	**19.840.022**	**19.146.529**	**19.489.290**	**13.902.252**	**11.969.565**	**2.008.477**

In de bovenstaande tabel is een meerjarige doorkijk gegeven van de stand van de voorzieningen. De voorziening exploitatienadelen loopt gelijk met de som van de netto contante waarden van projecten met een te verwachten verlies. Zoals te zien loopt de voorziening na 2030 terug naar 0, omdat de verlieslatende grondexploitaties dan zijn afgerond. De prognose van deze voorziening is sterk aan verandering onderhevig bij wijzigingen in projecten die tot een lager of hoger verlies te verwachten verlies leiden.

Voorziening exploitatienadelen
Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht een voorziening te treffen voor verlieslatende exploitaties. Dit wordt gedaan op basis van de Netto Contante Waarde-methode. De voorziening is per saldo met afgerond € 595.000 gestegen naar aanleiding van de actualisaties van de in het bovenstaande overzicht vermelde grondexploitaties.

Voorziening herwaardering
Deze voorziening dekt het verschil tussen de huidige boekwaarde en de marktwaarde van percelen die bij de gemeente op de balans staan, voor het geval dat de geplande bebouwing op deze locaties of andere beoogde bestemmingen niet doorgaan of als sprake is van waardedaling.

Voorziening gerealiseerde complexen
Deze voorziening is nodig om de laatste werkzaamheden of nakomende kosten bij al administratief afgesloten complexen te betalen.

Risico's
Het voeren van actief grondbeleid via grondexploitaties brengt diverse risico's met zich mee. Er zijn (aanzienlijke) investeringen gemoeid bij de productie van bouwrijpe gronden. Risico's die zich voordoen hebben effect op onder meer de aandachtsgebieden fasering, programmering, fiscaliteit, verwervingen, milieu, rente, markt, organisatie en andere. Het risicoprofiel verschilt per project en hangt af van onder meer de hoogte van de investering(en), het product (wonen, bedrijven, maatschappelijk), eventuele fysieke belemmeringen zoals bodemsanering, waterberging en (ondergrondse) infrastructuur.

Systematiek
Om tot een benodigde risicoreserve voor alle grondexploitatie te komen kijken we naar risico's op macroniveau en projectniveau. Dit doen we op basis van een kwalitatieve risicoanalyse. Hierbij identificeren we risico's, wegen deze op basis van een kans maal impact en stellen beheersmaatregelen op om de risico's te verminderen, te vermijden, te accepteren of over te dragen. Met deze werkwijze sluiten we zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten voor risicomanagement zoals opgenomen in de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicobeheersing van de gemeente Maashorst.

Risico's op macroniveau
Voor de macrorisico's is een gevoeligheidsanalyse gedaan op alle grondexploitaties door het opstellen van een basis risico scenario en een worst case scenario. In deze scenario's doen we aannames voor het wijzigen van een aantal parameters ten opzichte van de vastgestelde grondexploitaties zoals opbrengstendaling (%), uitgiftevertraging (jaar), rentestijging (%) en kostenstijging (%). Het risicobedrag is het gemiddelde van het basis risicoscenario en het worst case risicoscenario, beide met een kans van 50% dat dit scenario zich voordoet.

Projectspecifieke risico's
Voor een aantal projecten zijn projectspecifieke risico's geformuleerd. Dit gebeurt eveneens op basis van een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact. De opstelsom van de

macrorisico’s en de projectspecifieke risico’s gecorrigeerd met de te verwachten winst van de projecten leidt tot het benodigde weerstandsvermogen.

In het MJP 2025 staat een uitgebreidere toelichting over de risico’s met betrekking tot de grondexploitaties. Jaarlijks vindt een actualisatie van de grondexploitaties plaats. Een onderdeel hiervan is het opnieuw beoordelen van zowel de macrorisico's als de projectspecifieke risico's. Het onderkennen en inzichtelijk maken van risico's is een cyclisch proces als onderdeel van risicomanagement. Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse en het daaruit voortvloeiende benodigde weerstandsvermogen is er ruim voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar binnen de gemeente Maashorst.

Paragraaf bedrijfsvoering

De beleidsvoornemens van de bedrijfsvoering worden toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten. In deze paragraaf geven we nadere toelichting over onze bedrijfsvoering.

Op basis van onze Financiële verordening betreft dat de volgende onderdelen:

- de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- de kosten van inhuur derden;
- de huisvestingskosten;
- de automatiseringskosten;
- de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant

Daarnaast worden de volgende onderdelen toegelicht:

- Informatiebeleid, informatieveiligheid en privacy;
- Rechtmatigheid;
- Frauderisico's;

Cijfers 2025 zijn inclusief eventuele begrotingswijzigingen op de primitieve begroting.

Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de structurele loonkosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Formatieve omvang personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	473,91	521,86	521,86
Begrote totale loonsom	€ 41.072.704	€ 46.565.395	€ 47.475.674
Werkelijke bezetting personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	476,83		
Werkelijke totale loonsom	€ 39.406.904		

De stijging van de loonsom wordt deels veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (CAO-stijging). In de kadernota 2026 is hiervoor € 1,6 miljoen opgenomen. Daarnaast is in de begroting 2025 € 2 miljoen opgenomen voor structurele formatie-uitbreiding .

Kosten inhuur van derden

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026

Kosten inhuur extern personeel	€ 11.355.219	€ 2.552.859	€ 2.314.974

De afname van de inhuurkosten in 2025 en 2026 wordt met name veroorzaakt doordat er in 2024 een fors aantal incidentele inhuurbudgetten gevoteerd zijn, b.v. vanwege het project huisvesting Oekraïners en de implementatie van de omgevingswet. Daarnaast was in 2024 een deel van de vacatureruimte via inhuur opgevuld. Met het toevoegen van het extra formatiebudget in 2025 verwachten wij de benodigde inhuur verder terug te dringen.

Huisvestingskosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Huisvestingskosten van de kantoorruimten	€ 1.555.584	€ 2.104.774	€ 2.173.721

De huisvestingskosten zijn vanaf 2025 gestegen door de investeringen in het gemeentehuis in voorgaande jaren. Deze investering is afgerond in 2024 waardoor de afschrijvingslasten gaan starten vanaf boekjaar 2025.

Automatiseringskosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Automatiseringskosten	€ 6.321.515	€ 7.126.418	€ 7.231.681

De hogere automatiseringskosten in 2025 en 2026 ten opzichte van 2024 wordt grotendeels veroorzaakt door incidentele implementatiekosten.

Budgetten voor raad, griffie, rekenkamer en accountant

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Raad	€ 780.766	€ 800.552	€ 930.339
Griffie	€ 435.923	€ 481.146	€ 485.781
Rekenkamer	€ 43.418	€ 53.718	€ 55.436
Accountant	€ 261.043	€ 173.740	€ 177.563

De accountantskosten 2024 zijn flink hoger dan de jaren daarna door divers meerwerk bij de jaarrekeningcontrole 2023.

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de kosten van de raad fors stijgen. Dit komt doordat vanaf 2026 wordt gerekend met een groei naar 60.000 inwoners. Hierdoor neemt de raadsvergoeding voor alle raadsleden toe.

Informatiebeleid, informatieveiligheid & Privacy

Informatiebeleid
De snelle ontwikkelingen in informatievoorziening en IT, waaronder digitalisering, AI, robotisering en

datagedreven werken bieden kansen om de dienstverlening te verbeteren en processen efficiënter in te richten. Daarvoor zijn echter meer en complexere voorzieningen nodig, met hogere kosten voor systemen, beveiliging en kennis. Deze investeringen vergroten de potentie om de organisatie toekomstbestendig te maken en de kwaliteit van de bedrijfsvoering verder te versterken. Dit vraagt om duidelijke visie en planvorming. In 2026 ontwikkelen wij hiervoor een meerjarig programma voor de digitale transformatie.

Informatiekwaliteit en -veiligheid
Informatieveiligheid is en blijft belangrijk om het vertrouwen van onze inwoners te borgen. Door de steeds verdergaande digitalisering is verantwoording hierover een randvoorwaarde voor de kwaliteit van de gehele bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie.
Jaarlijks legt het college van B&W verantwoording af over de kwaliteit en veiligheid van de informatie. Hiervoor hanteren gemeenten de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) van de VNG. De ENSIA rapportage omvat verantwoording over de Paspoortuitvoering, Inkomen, DigID en de basisregistraties: Personen, Adressen en Gebouwen, Ondergrond.

Informatiesystemen en continuïteit
Onze systemen voldoen aan de vereisten van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Met ketenpartners die namens de gemeente informatie verwerken zijn verwerkersovereenkomsten gesloten. Continuïteit is gewaarborgd en dit wordt periodiek getest. We monitoren eventuele incidenten.

Privacy en informatie
Voor het toezicht op privacy heeft de organisatie een (verplichte) functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. Deze adviseert gevraagd en ongevraagd op privacygebied en is het verlengstuk van de landelijk toezichthouder (Autoriteit Persoonsgegevens). De FG rapporteert op jaarbasis aan de directie en stemt af met de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Rechtmatigheid 2026

<u>Control</u>
Om in control te zijn hebben de volgende elementen voortdurend aandacht nodig:

- de inrichting van de bedrijfsprocessen: we doen de goede dingen en we doen de dingen goed;
- een effectief besturingsmodel: er is sprake van relevante, juiste en actuele informatievoorziening zodat de planning- & controlcyclus goede handvatten biedt om te sturen;
- de naleving van relevante wet- en regelgeving.

Via een uitvoeringsplan werken we in de gemeente Maashorst stap voor stap toe naar een bedrijfsvoering die op alle niveaus op orde is zodat met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld dat de doelstellingen worden gerealiseerd.
We bouwen aan een stevig fundament, een basis op orde die op orde is en blijft. Daar waar nodig worden de beheersmaatregelen verder aangescherpt en/of de interne beheersmaatregelen versterkt. Tevens controleren we op de werking van de processen en op de naleving van relevante wet- en regelgeving.
Ook werken we aan de verbetering van de controlorganisatie en de rollen van de diverse betrokkenen in het gehele palet van risicomanagement binnen de organisatie. We baseren ons daarbij op het zogenaamde 'three lines model'. Dit is een raamwerk voor goed bestuur, risicobeheersing en interne controle.

<u>Rechtmatigheidsverantwoording</u>
Sinds 2023 is de gemeente verplicht om in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen. Hiermee legt het college eigenstandig verantwoording af over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Vervolgens stelt de accountant vast of dit oordeel klopt.

Frauderisico's 2026

Op 17 december 2024 is het beleidskader Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O beleid) gemeente Maashorst vastgesteld. Het doel van het M&O-beleid is misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden, regelingen en eigendommen te voorkomen en te bestrijden. Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er ook sprake zijn van fraude. Zowel bij fraude als bij misbruik gaat het om bewuste misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Echter, het verschil tussen misbruik en fraude is dat bij misbruik de oorzaak buiten de organisatie ligt. In het geval van fraude kan de oorzaak ook binnen de organisatie liggen.

Periodiek worden de frauderisico's geanalyseerd en geactualiseerd. Deze analyse is onderdeel van het interne controle plan omdat we de risico's middels beheersmaatregelen in de processen trachten te mitigeren. Voor Privacy en databeveiliging zijn specifieke maatregelen van toepassing. Middels onder meer de jaarlijkse externe audits wordt de werking en naleving van de beheersmaatregelen getoetst. Voor de verantwoording hiervan onderzoeken we hoe deze in de P&C-cyclus kunnen worden geïntegreerd.

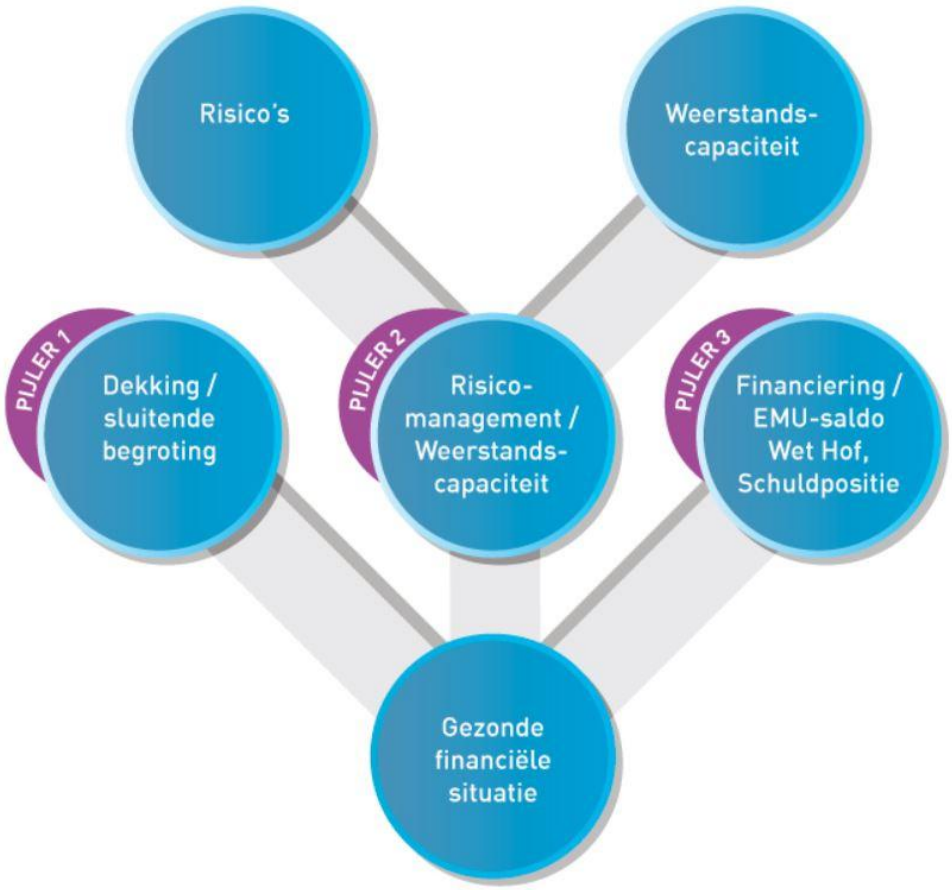
Het college rapporteert bij de jaarrekening in de paragraaf Bedrijfsvoering in hoeverre het M&O-beleid gemeente Maashorst feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen werken. Bij omissies als gevolg van falend M&O beleid maakt het college hiervan melding in de rechtmatigheidsverantwoording (indien de financiële omvang de verantwoordingsgrens overschrijdt).

Financiële begroting

Gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie

Financiële strategie

Ons financieel beleid is gebaseerd op 3 pijlers. Aan de hand van die pijlers brengen we onze financiële positie in beeld.

Prestatie indicatoren
We volgen onze financiën aan de hand van drie pijlers, dekking, risicomanagement en financiering.

Pijler 1 Dekking

Pijler 1 Dekking

- Begroting is structureel in evenwicht

In artikel 189 lid 2 van de Gemeentewet staat: 'De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Van de eis dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is kan de raad afwijken, indien aannemelijk is dat we het structureel en reëel evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming realiseren'.

Onderstaand het bestedings- en dekkingsplan van deze Programmabegroting. Zoals ook vastgelegd in de financieel economische uitgangspunten is ons streven geweest om in ieder geval in de laatste jaarschrijf van de meerjarenraming structureel sluitend te zijn. Dit college geeft op deze wijze een gezonde financiële basis

door aan het nieuwe college, de nieuwe raad na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Gemeenten zijn al geruime tijd op de hoogte van de komst van de zogenoemde 'Ravijnjaren'. Het Rijk geeft gemeenten onvoldoende middelen om al de verplichte taken te kunnen uitvoeren. De lobby van de VNG en het IPO (Interprovinciaal Overleg) heeft wel toe geleid dat gemeenten beter gecompenseerd worden. Dat neemt niet weg dat we zelf scherp aan de wind blijven zeilen. De geldstromen van het Rijk zijn redelijk onvoorspelbaar en kunnen bij een volgende bijstelling alweer wijzigingen. Om die reden hebben we ook de nodige voorzichtigheid ingebouwd in de verwerking van de gevolgen van de meicirculaire. Zo hebben we middelen gereserveerd voor loon- en prijscompensatie en voor wijziging in hoeveelheidsverschillen.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Structurele begrotingssaldi 2026-2029	-2.068.460	717.852	-388.374	2.115.814

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
Incidentele begrotingssaldi 2026-2029	0	0	0	0

Pijler 2 Risicomanagement en Weerstandsvermogen

Pijler 2 betreft Risicomanagement en Weerstandsvermogen. De weerstandsratio wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de risico's.

Voor de begroting 2026 is dat € 98.363.068/€ 20.090.453 = 4,9.
De weerstandsratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen. Hierbij is met de Raad afgesproken dat de norm tussen 1 en 2 ligt. De ratio ligt ruim boven de norm.
Voor een verdere toelichting op de ontwikkeling van de weerstandsratio wordt verwezen naar de financiële begroting onderdeel "gevolgen programmabegroting 2026 voor de financiële positie".

De ontwikkelingen in de wereld en in Nederland zijn onzeker en onrustig. We hebben te maken met geo-politieke onzekerheden door de diverse oorlogen, dreigende handelsconflicten en onzekere economische gevolgen door importheffingen. Daarnaast is onduidelijk wat de vorming van een nieuw kabinet gaat betekenen voor gemeenten. Denk bijv. aan de benodigde extra middelen voor defensie en infrastructuur. Dit alles zorgt voor financiële onzekerheden voor gemeenten.

Pijler 3 Financiering

Pijler 3 gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Programmabegroting 2026 dan kunnen we stellen dat er voor € 66,5 miljoen aan investeringen opgenomen is in de jaren 2026 t/m 2029. Dit is tevens het belangrijkste effect op onze financieringsbehoefte. Vanwege een nog uit te voeren bedrag aan onderhanden kredieten t/m 2025 van 37,8 miljoen is de verwachting dat er in 2026 een langlopende lening van € 30 miljoen afgesloten zal moeten worden. Dit heeft een nadelig effect op de financiële kengetallen die hieronder uitgebreid beschreven worden.

Kengetallen financiën

Omschrijving (toelichting)

Naast genoemde prestatie indicatoren zijn gemeenten, op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, verplicht om onderstaande kengetallen op te nemen in de Programmabegroting en Programmarekening.

De berekening van deze kengetallen is voor iedere gemeente identiek. Let wel, een percentage zelf zegt nog niet zoveel. Bij vergelijking met andere gemeenten zal bijvoorbeeld ook het voorzieningenniveau betrokken

moeten worden. De wetgever stelt ook geen eisen aan normering. Dit in verband met de eigenheid van gemeenten. In Maashorst beoordelen we deze waarden met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) horen. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Onze ambitie is categorie A maar categorie B is eveneens een voldoende.

Kengetal	**Categorie A**	**Categorie B**	**Categorie C**
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteit	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	.35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Kengetallen Programmabegroting 2026	**Rekening 2024**	**Begroting 2025 incl. wijzigingen**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Netto schuldquote	35,1%	50,4%	48,5%	45,4%	41,9%	46,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	34,0%	49,6%	48,0%	44,9%	41,5%	45,7%
Solvabiliteit	48,5%	41,5%	42,9%	45,6%	45,6%	44,1%
Grondexploitatie	12,9%	15,2%	13,5%	7,4%	6,9%	6,5%
Structurele exploitatieruimte	3,1%	0,9%	-0,9%	0,3%	-0,2%	1,0%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	79,3%	79,5%	82,2%	82,6%	82,9%	83,3%

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst (investeringen), is er al in 2025 sprake van een financieringstekort en is de verwachting dat in 2026 een langlopende lening van € 30.000.000 afgesloten zal moeten worden. Hierdoor verslechtert dit kengetal in de komende jaren. Door de reguliere aflossingen verbetert het percentage weer vanaf 2029.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit laat zien in hoeverre de gemeente afhankelijk is van schuldeisers. Met dit cijfer kun je zien of je aan al je betalingsverplichtingen kunt voldoen.
Onder de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen verstaan. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe beter je in staat bent om al je schulden te betalen. Ook dit percentage verslechtert doordat er in 2025 sprake is van een financieringstekort en in 2026 naar verwachting een langlopende lening van € 30.000.000 afgesloten zal moeten worden. Het aandeel vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen neemt namelijk toe.

Grondexploitatie
Voor de berekening van dit kengetal wordt de waarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de Programmabegroting / Programmarekening (artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Door aankoop van diverse gronden in 2024 is het kengetal gestegen.. De komende jaren daalt het kengetal door de verwachte verkopen van gronden. Voor de nog vast te stellen grondexploitaties is nog geen nieuwe boekwaarde anders dan de huidige boekwaarde. De toekomstige boekwaarde zal naar verwachting hoger zijn. Daarnaast is het zo dat bij verlieslatende grondexploitaties de verplichte verliesvoorziening verrekend wordt met de bruto boekwaarde voor dit overzicht. Door deze zaken geeft het verloop een aflopend beeld wat niet betekent dat de activiteiten binnen het grondbedrijf zo ver teruglopen.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie, is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en de structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Een positief percentage betekent dat de structurele baten in staat zijn om de structurele lasten te dekken. In 2026 zijn de lasten hoger dan de baten, zoals zichtbaar is in het bestedings- en dekkingsplan. In de jaarschijf 2029 zijn de structurele baten hoger dan de lasten. Dit wordt verder toegelicht bij de uiteenzetting van de financiële positie.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente is ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde. Voor het kengetal 2026-2029 is uitgegaan van een stijging van de woonlasten met 2,2% index en een aanvullende OZB verhoging van 2%.

Uiteenzetting van de financiële positie

Bestedings- en dekkingsplan 2026-2029

Onderstaand een verdere uitwerking van hoe we tot de nu voorliggende programmabegroting 2026 zijn gekomen. Ons vertrekpunt is het financieel beeld zoals opgenomen in de Kadernota 2026. Daarna een uiteenzetting van de gevolgen van de meicirculaire 2025, die een behoorlijke impact heeft op ons financieel beeld. Tenslotte gaan we kort in op nieuwe ontwikkelingen en overige voorstellen die eveneens van invloed zijn op het saldo van de programma. Dit alles leidt samen tot het nu voorliggend meerjarenperspectief.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	6.799.000	6.586.000	3.844.000	4.522.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	-374.923	-822.980	-477.296	-396.000
Structureel saldo Programmabegroting 2026	**-2.068.460**	**717.852**	**-388.374**	**2.115.814**

Incidenteel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	2027	2028	2029
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	0	0	0	0
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	0	0	0	0
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	0	0	0	0
Incidenteel saldo Programmabegroting 2026	**0**	**0**	**0**	**0**

Begin juli 2025 heeft de raad de kadernota 2026 vastgesteld. De kadernota met zijn opgenomen financieel beeld kunnen we zien als het startdocument voor deze programmabegroting. We starten dan ook met de saldi zoals gepresenteerd in de kadernota.

Structureel financieel beeld (+ = positief en - = negatief)				
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2026-2029	-8.492.537	-5.045.168	-3.755.078	-2.010.186

Op 13 juni 2025 heeft het Rijk de herziene meicirculaire gepubliceerd. Hierin staan de meest recente cijfers over de algemene uitkering aan gemeenten. Voor Maashorst, net als voor veel andere gemeenten, is er sprake van een aanzienlijke meevaller. Wij hebben de raad hierover geïnformeerd op 24 juni 2025. Op die manier kon de raad deze ontwikkeling betrekken bij het overleg over de kadernota 2026. Onderstaand een uiteenzetting van de financiële gevolgen van de meicirculaire 2025.

Meicirculaire 2025 (bedragen x € 1.000: + = positief en - = negatief)				
Saldo 2026-2029	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand Decembercirculaire 2024	**128.933**	**129.559**	**130.650**	**132.208**
Uitkeringsfactor (acress/maatstaven)	8.119	9.158	9.505	10.398
Taakmutaties (demping terugval/tekorten enz.)	5.924	4.858	1.197	1.296
Decentralisatie en integratieuitkeringen	743	694	688	697
Overige mutaties/stelposten (woz, inflatie, jeugd en btw-compensatiefonds	-5.261	-5.026	-5.056	-5.050
Mutaties Meicirculaire 2025	*9.525*	*9.684*	*6.334*	*7.341*
Bruto effect (eindstand Meicirculaire)	**138.458**	**139.243**	**136.984**	**139.549**
Netto budgettair effect (mutaties Meicirculaire)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bruto effect	**9.525**	**9.684**	**6.334**	**7.341**
Correctie loon- en prijsontwikkeling (LPO)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Correctie hoeveelheidsverschillen	-949	-1.404	-1.764	-2.086
Invoeren sturen op trajectduur jeugdzorg			763	764
Stelpost sturen op trajectduur jeugdzorg			199	200
Oormerken decentralisatie en integratieuitkeringen	-777	-694	-688	-697
Totaal correcties	**-2.726**	**-3.098**	**-2.490**	**-2.819**
2. Totale gevolgen Meicirculaire 2025	**6.799**	**6.586**	**3.844**	**4.522**

Na de behandeling van de kadernota 2026 hebben zich nog een aantal autonome ontwikkelingen voorgedaan en zijn er een aantal voorstellen die eveneens nu meegenomen worden in het bestedings- en dekkingsplan van programmabegroting 2026;

Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid).

SOC (Security Operations Center) is het team dat deze signalen bewaakt. Zij monitoren dag en nacht de digitale veiligheid van de organisatie en grijpen in bij dreigingen zoals malware, datadiefstal of hackpogingen.
Samen zorgen SIEM en SOC ervoor dat digitale aanvallen snel worden ontdekt en aangepakt, zodat vertrouwelijke gegevens van inwoners en de gemeente beschermd blijven.

In stand houden de Meent

Als onderdeel van het project 'structureel sluitend maken meerjarenbegroting 2026-2029' is eerder ingebracht om het gebouw aan de Vaaldriessenstraat 3, nader te noemen 'de Meent' niet meer in stand te

houden. Hiermee zouden de noodzakelijke onderhoudskosten kunnen vervallen. Bij nader inzien lijkt ons dit toch geen juiste beslissing. De afgelopen jaren heeft dit gebouw gefunctioneerd als roulatiegebouw voor Onderwijshuisvesting. Door het gebouw op het huidige onderhoudsniveau te houden kan het deze belangrijke functie behouden. Ook in het licht van ons Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 waarin we als doel hebben toekomstbestendige huisvesting

Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen

Maashorst participeert in diverse gemeenschappelijke regelingen. Ons standpunt is dat beleidsveranderingen zoals opgenomen in de begrotingen van de GR's geen autonome ontwikkelingen zijn maar betrokken dienen te worden bij de integrale afweging rond de programmabegroting. De diverse begrotingen zijn inmiddels besproken in de raad en de financiële gevolgen nemen we nu mee in deze programmabegroting.

Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026

Na instemming met de Kadernota 2026 kunnen we de exacte financiële gevolgen ook doorbereken van de zogenoemde kostenplaatsen. Dit levert een positief resultaat op.

Treasury

Treasury zijn alle activiteiten die betrekking hebben op het sturen en beheersen van de geldstromen. We berekenen hier de financiële gevolgen van de investeringsbehoefte die voortvloeit uit deze programmabegroting 2026. Met name door fluctuaties in investeringsvolumes in de verschillende jaren, en ook de ontwikkelingen van de bouwgronden in exploitatie, fluctueert ook de berekening van het financieringstekort (en dus de bijbehorende rentelasten).

Subsidiëring Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit

Bij de programmabegroting 2024 is de wens ingediend om structureel meerjarig een relatie met Halt aan te gaan. Destijds heeft het college besloten dit als een pilot voor 2 jaar aan te gaan waarna een evaluatie uitgevoerd zou moeten worden. Hiermee is de verwachting gewekt, dat na positieve evaluatie de pilot voortgezet zou worden. Er zijn meerdere positieve evaluaties geweest en de wens is dan ook om de pilot nu structureel vorm te geven.

In het bestuursakkoord van de gemeente Maashorst is ‘jonge aanwas’ als prioriteit benoemd. De inzet van Halt sluit hier direct op aan door bij te dragen aan een stevige basisaanpak voor jongeren, waarin preventie, vroegsignalering en repressie samenkomen.

Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen (+ = positief en - = negatief)				
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Implementatie SIEM/SOC (digitale weerbaarheid)	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
In stand houden de Meent	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Gevolgen instemming met begroting 2026 Gemeenschappelijke Regelingen	-133.000	-133.000	-133.000	-133.000
Doorbelasting kostenplaatsen Kadernota 2026	8.077	21.020	15.704	26.000
Treasury	-76.000	-537.000	-186.000	-115.000
Subsidiering Halt voor preventie op jeugdcriminaliteit	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
3. Nieuwe autonome ontwikkelingen en overige voorstellen	**-374.923**	**-822.980**	**-477.296**	**-396.000**

Het overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma (art. 17 BBV)

Omschrijving (toelichting)

In onderstaand overzicht worden op basis van artikel 17 uit de BBV de begrote baten en lasten (in duizendtallen) gepresenteerd, waarbij de algemene dekkingsmiddelen, lasten en baten overhead, heffing van de vennootschapsbelasting en geraamd bedrag voor onvoorzien apart worden gepresenteerd.

	Jaarrekening 2024			Begroting 2025 incl. wijzigingen			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1. Veiligheid	6.524	323	6.201	6.860	133	6.727	7.119	93	7.026	7.149	93	7.056	7.154	93	7.061	7.155	93	7.061
2. Verkeer en vervoer	10.054	1.632	8.422	11.118	1.630	9.488	10.978	1.399	9.579	11.194	1.401	9.793	11.509	1.404	10.104	11.751	1.408	10.343
3. Economie en toerisme	2.800	708	2.092	3.185	1.258	1.927	3.101	4.465	-1.365	2.922	3.423	-500	2.924	1.107	1.817	2.925	930	1.995
4. Onderwijs	5.908	1.414	4.494	7.865	2.736	5.130	6.674	1.284	5.390	6.769	1.284	5.485	6.730	1.284	5.446	6.697	1.284	5.413
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	22.849	3.599	19.251	25.448	3.247	22.200	24.520	3.100	21.420	24.030	3.088	20.942	24.005	3.088	20.918	24.057	3.088	20.970
6. Sociaal domein	92.470	28.367	64.103	96.824	23.238	73.586	94.380	22.277	72.103	92.649	22.082	70.567	92.564	22.861	69.703	91.914	21.431	70.483
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	24.761	17.612	7.150	31.116	23.442	7.674	24.454	17.478	6.975	24.255	17.479	6.776	24.249	17.479	6.770	24.069	17.479	6.590
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.433	4.954	4.479	9.559	5.178	4.381	8.607	4.097	4.510	8.435	3.942	4.493	8.414	3.424	4.989	8.293	3.416	4.877
9. Bestuur en dienstverlening	6.421	1.430	4.991	5.229	1.144	4.085	5.547	1.416	4.131	5.536	1.511	4.025	6.762	1.432	5.330	5.362	1.432	3.929
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	3.336	3.905	-569	4.195	2.930	1.265	6.510	2.950	3.561	7.965	2.934	5.031	8.301	2.934	5.367	8.624	2.934	5.690
Totaal van de programma's	**184.557**	**63.944**	**120.613**	**201.400**	**64.937**	**136.464**	**191.890**	**58.559**	**133.330**	**190.904**	**57.236**	**133.668**	**192.610**	**55.106**	**137.505**	**190.846**	**53.494**	**137.352**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	0	148.318	-148.318	0	152.546	-152.546	0	160.447	-160.447	0	161.538	-161.538	0	160.160	-160.160	0	163.091	-163.091
Overzicht Overhead	24.616	271	24.346	26.828	121	26.707	27.326	124	27.202	24.902	124	24.779	25.105	124	24.982	24.944	124	24.820
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	684	0	684	684	0	684	684	0	684	684	0	684	1	0	1
Bedrag voor onvoorzien	-182	428	-610	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45
Geraamde totaal van saldo baten en lasten (exclusief mutaties reserves)	**208.991**	**212.961**	**-3.970**	**228.957**	**217.604**	**11.353**	**219.944**	**219.130**	**814**	**216.535**	**218.898**	**-2.363**	**218.444**	**215.389**	**3.055**	**215.836**	**216.708**	**-872**
Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves	18.386	21.373	-2.987	9.104	20.456	-11.353	8.638	7.383	1.254	5.173	3.528	1.645	2.341	5.008	-2.667	1.295	2.539	-1.244
(Geraamd) resultaat	**227.377**	**234.334**	**-6.957**	**238.060**	**238.060**	**0**	**228.582**	**226.514**	**2.068**	**221.708**	**222.426**	**-718**	**220.785**	**220.397**	**388**	**217.131**	**219.247**	**-2.116**
Incidentele baten en lasten	33.625	33.952	-327	15.725	13.271	2.454	12.102	12.102	0	7.044	7.044	0	5.612	5.612	0	2.122	2.122	0
Structureel (begrotings)saldo	**193.752**	**200.382**	**-7.284**	**222.335**	**224.789**	**-2.454**	**216.480**	**214.412**	**2.068**	**214.664**	**215.382**	**-718**	**215.173**	**214.785**	**388**	**215.009**	**217.125**	**-2.116**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Specificatie overhead

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten en doorbelasting van overhead kan als volgt gespecificeerd worden (bedragen x €1.000).

	Jaarrekening 2024			Begroting 2025 incl. wijzigingen			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Lasten en baten overhead	25.690	271	25.420	27.621	121	27.500	28.141	124	28.017	25.718	124	25.594	25.921	124	25.797	25.759	124	25.636
Waarvan doorbelaste overhead naar grondexploitatie, investeringen en voorzieningen groot onderhoud	-1.074	0	-1.074	-793	0	-793	-816	0	-816	-816	0	-816	-815	0	-815	-815	0	-815
Netto lasten en baten overhead	**24.616**	**271**	**24.346**	**26.828**	**121**	**26.707**	**27.326**	**124**	**27.202**	**24.902**	**124**	**24.779**	**25.105**	**124**	**24.982**	**24.944**	**124**	**24.820**

Voor een nadere specificatie van de onderdelen die onder overhead vallen wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Bedrag onvoorzien
Voor onvoorziene uitgaven is een structureel bedrag van € 45.000 opgenomen in de begroting.

Verschillen ten opzichte vorig begrotingsjaar
In de primitieve begroting 2025 was het saldo van baten en lasten exclusief mutaties reserves 204.842.000 (jaarschijf 2026). Het verschil met deze programmabegroting bedraagt derhalve €13.034.000. Dit wordt op hoofdlijnen verklaard door

2e bestuursrapportage 2024 (met name ontwikkelingen Jeugdzorg, taakmutaties algemene uitkering)	3.754.000
1e tussentijdse rapportage 2025	1.620.000
Kadernota 2026 (met name extra kosten Jeugdhulp, CAO stijging personeel en indexering budgetten)	4.252.000
Mutaties Meerjarenperspectief Grondbedrijf	2.022.000
Programmabegroting 2026 (met name stelpost loon en prijsontwikkeling en hoeveelheidsverschillen algemene uitkering)	3.019.000
Diverse overige mutaties	-1.633.000
Totaal	**13.034.000**

Incidentele baten en lasten
Voor een specificatie van de begrote incidentele baten en lasten wordt verwezen naar het overzicht van incidentele baten en lasten.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
In de bijlagen is een staat van reserves opgenomen en daarnaast een specificatie van de aanwendingen en stortingen reserves. In deze bijlagen wordt het onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele mutaties in reserves.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Volgens artikel 19 en 23 van het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting.
Wij dekken de incidentele lasten zoveel als mogelijk met incidentele baten. Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de handreiking "verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten" (gepubliceerd door de Provincies in 2021) als leidraad gehanteerd. Hierin zijn de volgende uitgangspunten opgenomen.

- Een gemeente voert structurele taken uit. Daarom zijn structurele baten en lasten de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.
- Voor het bepalen of er sprake is van die uitzondering, wordt de aard van de raming beoordeeld. De aard van de baten en lasten betekent in het kader van deze notitie dat de soort of de eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld in eerste instantie bepalend is of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt
- Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
- Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. Echter meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere toevoegen/onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten).
- De incidentele baten en/of lasten moeten van materiële omvang zijn. De materiële omvang is voor de gemeente Maashorst vastgesteld op €50.000 of hoger (opgenomen in onze financiële verordening). Baten en lasten onder deze grens beschouwen we altijd als structureel, ondanks dat deze wellicht wel aan bovenstaande voorwaarden voldoen.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel is het saldo van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Binnen de gemeente Maashorst wordt de incidentele baten en lasten op de algemene reserve gemuteerd.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
1. Veiligheid	0	0	0	0
2. Verkeer en vervoer	0	0	0	0
3. Economie en toerisme	0	0	0	0
4. Onderwijs	0	0	0	0
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	13	0	0	0
6. Sociaal Domein	-500	0	0	0
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-250	-250	-250	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-147	0	0	0
9. Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	0	0	-1.400	0
Totaal (dekking uit of storting in algemene reserve)	**-884**	**-250**	**-1.650**	**0**

Specificatie incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel is een specificatie van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. In de eerste tabel zijn de uitgaven en inkomsten exclusief mutatie algemene reserve opgenomen. Vervolgens zijn in de tweede tabel de stortingen en onttrekkingen algemene reserve gepresenteerd.

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting en bron
Totaal programma 1. Veiligheid		**0**	**0**	**0**	**0**	
Storting in BR dekking kapitaallasten ter dekking projecten rehabilitaties en GVVP	U	-2.748	-269	-452	-452	Voor diverse projecten vindt een bijdrage plaats uit de reserves Bovenwijkse Infrastructuur,Bovenwijkse Voorzieningen en Parkeerfonds. Volgens de BBV moet de investeringen bruto geraamd worden en kunnen de kapitaallasten vervolgens gedekt worden uit een reserve dekking kapitaallasten.
Dekking projecten rehabilitaties en GGVP	I	2.748	269	452	452	Onttrekking uit de genoemde reserve ter storting in de reserves dekking kapitaallasten.
Totaal programma 2. Verkeer en vervoer		**0**	**0**	**0**	**0**	
Tijdelijke extra capaciteit wegwerken achterstanden huisvesting internationale werknemers	U	-180	0	0	0	Via raadsbesluit van april 2025 is besloten om tijdelijke extra capaciteit te regelen voor de implementatie van uitvoeringsregels en wegwerken van achterstanden m.b.t. het in beeld brengen van huisvesting internationale werknermers.
Hogere toeristenbelang door huisvesting internationale werknemers	I	180	0	0	0	Tijdelijk extra inkomsten toeristenbelasting doordat we meer huisvesting van internationale werknemers zullen achterhalen
Totaal programma 3. Economie en toerisme		**0**	**0**	**0**	**0**	
Totaal programma 4. Onderwijs		**0**	**0**	**0**	**0**	
Dekking uit reserve groen voor lasten op de exploitatie	I	13	0	0	0	Een stimuleringsbijdrage om aan te kunnen haken op projecten van bijv. het Brabants Landschap die passen binnen de doelstellingen van ons Landschapsbeleidsplan gericht op biodiversiteit en/ of erfbeplanting.
Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur		**13**	**0**	**0**	**0**	
Terugbetaling regio Beschermd Wonen	I	818	818	818	0	Gedurende de jaren 2024-2028 ontvangen we van de Centrumgemeente Oss een jaarlijks uitvoeringsbudget van €817.903 om de 'Lokale basis op Orde' te brengen. Regionaal is afgesproken dat elke gemeente een lokaal uitvoeringsplan “Lokale Basis op Orde” opstelt voor besteding van de middelen aan de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners vanaf 2024. Op basis hiervan zal een voorstel incl. dekking t.l.v. de reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen ter besluitvorming worden voorgelegd.
Reserve Beschemd wonen	U	-818	-818	-818	0	De ontvangen middelen van de centrumgemeente Oss worden in de Reserve Beschermd Wonen gestort.
Lokale ontwikkelagenda Beschermd Wonen	U	-535	0	0	0	De lokale ontwikkelagenda Beschermd Wonen is gerelateerd aan het regionaal Koersdocument Inwoners met een psychische kwetsbaarheid, onderdeel van de regionale kaders Wmo die voor de jaren 2024-2028 geactualiseerd zijn. Daarnaast is met de vaststelling van de Centrumregeling 2024-2028 is regionaal afgesproken dat de middelen die we vanuit de regionale reserve Beschermd Wonen ontvangen beschikbaar houden voor de transformatieopgave Beschermd Wonen.
Reserve Beschemd wonen	I	535	0	0	0	Dekking lasten transformatieopgave Bescherd Wonen door reserve Beschermd Wonen
Middelen migratieopgaven	U	-500	0	0	0	Tijdelijke uitbreiding van ambtelijke capaciteit en middelen voor het realiseren van de migratieopgaven. We hebben een achterstand op het gebied van huisvesting statushouders en Oekraïners en de tijdelijke locatie van Der Valkhotel sluit per 1 oktober 2026. Het zoeken naar geschikte plekken en deze passend maken zal nog de nodige financiële inspanning kosten.
Totaal programma 6. Sociaal Domein		**-500**	**0**	**0**	**0**	

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Project doorontwikkelen Agro Natuurwonen	U	-175	-175	-175	0	In het bestuursakkoord is opgenomen dat de gemeente Maashorst het voortouw zou willen nemen in het project voor het doorontwikkelen van het concept Peel natuurdorpen (Tiny Houses) d.m.v. onderzoek en ontwikkelkosten en ruimtelijke procedures gedurende de periode 2025-2028.
Project Natuurpoort Palmstraat	U	-75	-75	-75	0	Dit is een project om te komen tot een marktpartij die op deze grond een recreatief initiatief ontwikkeld en exploiteert. In de eerste fase zullen er eisen op worden gesteld waar het aan moet voldoen, wat de wensen zijn en wordt de haalbaarheid getoetst bij mogelijke initiatiefnemers. Dit zal vervolgens op de markt gezet worden en samen met de marktpartij ontwikkeld worden. Na ontwikkeling zal de rol van de gemeente beëindigd worden en heeft dit geen structurele financiële consequenties.
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	U	-801	-663	-663	-663	Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Met het GALA wordt ook een substantiële financiële impuls gegeven aan gemeenten om de doelen van het akkoord te kunnen behalen. Deze kosten hebben ook deels betrekking op programma 5 en 6.
Specifieke uitkering GALA vanuit het Rijk	I	801	663	663	663	De kosten voor GALA worden gefinancierd door het Rijk middels een specifieke uitkering
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		**-250**	**-250**	**-250**	**0**	
Bijdragen vanuit Anterieure overeenkomsten	I	65	154	65	65	Bijdragen van derden vanuit anterieure overeenkomsten t.b.v. toekomstige ontwikkelingen.
Storting bijdragen anterieure overeenkomsten in algemene reserve grondbedrijf	U	-65	-154	-65	-65	De bijdragen vanuit derden worden gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Onttrekking bijdrage anterieur t.b.v. reserve Bovenwijks	I	65	154	65	65	De bijdragen voor anterieure overeenkomsten wordt vervolgens onttrokken uit de algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen
Storting bijdrage anterieur in reserve Bovenwijks	U	-65	-154	-65	-65	De bijdragen voor anterieure overeenkomsten wordt vervolgens onttrokken uit de algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen
Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie	I	4.381	3.107	362	178	De verwachte tussentijdse winstnemingen van het grondbedrijf conform het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2025
Storting in ABR tussentijdse winstnemingen	U	-4.381	-3.107	-362	-178	De tussentijdse winstnemingen worden conform het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2025 gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Bijdrage aan reserve Landschapsinvesteringsregeling	U	-165	-204	-105	-61	Bijdrage aan de reserve Landschapsinvesteringsregeling voor diverse grondexploitaties o.b.v. het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2025.
Dekking bijdrage reserve Landschapsinvesteringsregeling	I	165	204	105	61	Dekking van de bijdragen aan de reserve Landschapsinvesteringsregeling door de algemene reserve grondbedrijf.
Aanvulling VZ exploitatienadelen	U	-357	-343	-350	-238	Aanvulling van de voorziening exploitatienadelen o.b..v verwachte toekomstige verliezen.
Dekking aanvulling voorziening exploitatienadelen door ABR	I	357	343	350	238	Dekking van de aanvulling voorziening exploitatienadelen door de algemene reserve grondexploitatie.
Niet te verhalen plankosten initiatieven van derden	U	-400	-400	-400	-400	Diverse (plan)kosten die niet op derden verhaald kunnen worden, maar gemaakt moeten worden om diverse initiatieven te kunnen ondersteunen.
Dekking ABR niet te verhalen plankosten	I	400	400	400	400	Dekking van de diverse (plan)kosten door de algemene reserve grondbedrijf (MJP GREX 2022 Uden)
Dekking algemene kosten restgronden door ABR Grondbedrijf	I	8	0	0	0	Dekking algemene kosten restgronden vanuit de algemene reserve grondbedrijf

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Transitie plangebied Kastanjeweg Oost	U	-155	0	0	0	Programmabegroting 2023: Dit project betreft transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst, waarvan een groene en gezonde leefomgeving het belangrijkst is. Leegstand terug te dringen en bestaande lelijke plekken tegen het Udense centrum een toekomstbestendige/duurzame functie en inrichting te geven. En daarbij gebruik te maken van de ruimtelijke kwaliteiten die er al zijn in het gebied en de directe omgeving. Voor dit project wordt in de periode 2023-2026 budget opgenomen. 2026 is ook de einddatum van dit project.
Totaal programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		**-147**	**0**	**0**	**0**	
Totaal programma 9. Bestuur en dienstverlening		**0**	**0**	**0**	**0**	
Af te dragen Vennootschapsbelasting	U	-682	-682	-682	0	Te betalen vennootschapsbelasting o.b.v. ingeschatte winsten van het grondbedrijf.
Dekking afdracht Vennootschapsbelasting door algemene reserve grondbedrijf	I	682	682	682	0	De vennootschapsbelasting wordt gefinancierd vanuit de algemene reserve grondbedrijf.
Overgang pensioenen wethouders	U	0	0	-1.400	0	De pensioenen van wethouders worden op basis van de Wet toekomst pensioenen overgedragen naar het ABP
Totaal programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten		**0**	**0**	**-1.400**	**0**	
Totaal uitgaven en inkomsten excl. onttrekkingen algemene reserve		**-884**	**-250**	**-1.650**	**0**	

Onttrekkingen/stortingen Algemene Reserve conform eerdere besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023	I	134	0	0	0	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2023 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Incidenteel beeld programmabegroting 2025	I	750	250	250	0	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2025 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Incidenteel beeld kadernota 2026	I	0	0	1.400	0	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de Kadernota 2026 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Totaal programma 10		**884**	**250**	**1.650**	**0**	
Totaal dekking algemene reserve		**884**	**250**	**1.650**	**0**	

Resume:		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Totaal van de uitgaven/inkomsten incidenteel		**-884**	**-250**	**-1.650**	**0**
Totaal van de dekking algemene reserve		**884**	**250**	**1.650**	**0**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlagen

Risico's totaaloverzicht

Totaaloverzicht risico's

Risico inventarisatie

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Grondexploitatie	Het voeren van actief grondbeleid middels grondexploitaties brengt diverse risico's met zich mee. Er zijn (aanzienlijke) investeringen gemoeid bij de productie van bouwrijpe gronden. Risico's die zich voordoen hebben effect op onder meer de aandachtsgebieden fasering, programmering, fiscaliteit, verwervingen, milieu, rente, markt, organisatie en andere. Het risicoprofiel verschilt per project en hangt af van onder meer de hoogte van de investering(en), het product (wonen, bedrijven, maatschappelijk), eventuele fysieke belemmeringen zoals bodemsanering, waterberging etc. Om tot een benodigde risicoreserve voor de grondexploitatie als geheel te komen kijken we naar risico's op zowel macroniveau als projectniveau. Voor de macrorisico's is een gevoeligheidsanalyse gedaan op alle grondexploitaties door het opstellen van een basis risico scenario en een worst case scenario. In deze scenario's doen we aannames voor het wijzigen van een aantal parameters ten opzichte van de grondexploitaties zoals opbrengstendaling (%), uitgiftevertraging (jaar), rentestijging (%) en kostenstijging (%). Het risicobedrag is het gemiddelde van het basis risicoscenario en het worst case risicoscenario, beide met een kans van 50% dat dit scenario zich voordoet. Het hieruit voortvloeiende risicobedrag vullen aan met projectspecifieke risico's (inventarisatie op basis van kans maal impact). Na inzet van de winst per projecrt leidt dit tot een totaal benodigd risicobedrag als weerstandsvermogen voor de grondexploitaties.	Jaarlijks vindt een actualisatie van de grondexploitaties plaats. Een onderdeel hiervan is het opnieuw beoordelen van zowel de macrorisico's als de projectspecifieke risico's. Het onderkennen en inzichtelijk maken van risico's is een cyclisch proces als onderdeel van risicomanagement. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de uitgangspunten voor risicomanagement zoals geformuleerd in de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicobeheersing.	€ 8.180.000	Voor de verschillende onderdelen diverse % gebruikt	€ 5.527.000
Stikstof problematiek	De stikstof problematiek zorgt binnen verkeers- en civiele projecten een probleem om tot uitvoering te kunnen komen. Om tot deze uitvoering te kunnen komen moet afhankelijk van het soort werk gekeken worden naar de mogelijke inzet van duurzamere materialen en/of elektrisch materieel. Dit zorgt in meer of mindere mate voor verhoging van kosten . Meerkosten kunnen oplopen naar 15 à 20% (gemiddeld dus 17,5%). Lopende projecten (het onderhanden werk) zijn het risico omdat deze niet zijn doorgerekend met deze stikstof problematiek.	In kostenramingen van nieuwe projecten hier rekening mee houden.	€ 6.100.000	Klasse 2, 30%	€ 1.830.000

Risico inventarisatie pagina 2

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Sociaal Domein: Wmo 2015 [Dagbesteding, Hulp bij het Huishouden, Individuele Begeleiding en Voorzieningen]	Vergrijzing van de bevolking en ambulantiserings van de zorg hebben een forse impact op de zorgvraag, deze neemt jaarlijks toe. Door de krapte op de arbeidsmarkt neemt het aanbod af en stijgen de kosten. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen/toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	We monitoren Wmo Maatwerkdienstverlening en de Voorzieningen en beoordelen periodiek kritisch de uitgaven. We zetten in op normaliseren (uitdagingen horen bij het leven) en een sterke Sociale Basis. Dat doen we onder andere door preventie, wijkgericht werken en het collectiveren van voorzieningen. Op 27 juni 2024 heeft de gemeenteraad het Beleidskader Sterke Sociale Basis Maashorst goedgekeurd. Met dit nieuwe beleidskader wordt de beweging naar het voorliggende veld verder in gang gezet. Daarmee zetten we in op de beheersing van de beschikbare budgetten. De Wmo-budgetten worden periodiek via de P&C-cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's rondom de Wmo worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij de norm van 10% van het geraamde Wmo-budget.	€ 16.507.000	Klasse 1, 10%	€ 1.651.000
Sociaal Domein: Gespecialiseerde Jeugdhulp	Verwijzers bepalen samen met de ouders / jeugdige en de jeugdhulpaanbieder de (omvang van de) in te zetten gespecialiseerde jeugdhulp. Het gross van de zorgkosten gespecialiseerde jeugdhulp wordt lokaal door de gemeente Maashorst betaald, het overige regionaal door de Regionale InkoopOrganisatie Zorg (RIOZ). Regionaal is een beperkte solidariteit van toepassing. Onzekerheden zijn: de ontwikkeling van het zorgverbruik door toename van het aantal unieke jeugdigen in de zorg en complexiteit van de cassusen in de jeugdhulp, de lange(re) termijneffecten in de GGZ mede als gevolg van de coronacrisis en de prestatiedruk, de krapte op de arbeidsmarkt in de jeugdzorg en druk op de jeugdhulp in het algemeen. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen / toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	We monitoren de inzet van jeugdvoorzieningen en beoordelen kritisch de uitgaven. Landelijk en regionaal zien we een trend van sterk stijgende aantallen unieke jeugdigen in de zorg maar ook een sterke stijging in de uitgaven per unieke jeugdige. We zetten in op het normaliseren (uitdagingen horen bij het leven), vroegsignalering en een sterke sociale basis. Dat doen we onder andere door preventie, waaronder de inzet van het preventieteam jeugd, de inzet van de POH-jeugd, door wijkgericht werken en het collectiveren van voorzieningen. Ook wordt er ingezet op een betere interne informatievoorziening zodat sturing beter mogelijk wordt. Daarmee proberen we in te zetten op de beheersing van de beschikbare gespecialiseerde jeugdbudgetten. Deze budgetten worden periodiek via de P&C-cyclus kritisch beoordeeld en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's rondom de gespecialiseerde jeugdhulp worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij de norm van 10% van het geraamde gespecialiseerde jeugdhulpbudget.	€ 15.860.000	Klasse 1, 10%	€ 1.586.000

Risico inventarisatie pagina 3

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Sociaal Domein, Participatiewet (Gebundelde Uitkering | Algemene Bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en Loonkostensubsidie)	Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie (LKS). De gebundelde uitkering (BUIG) is taakstellend in de begroting opgenomen en fluctueert mee met de ontwikkelingen van het macro budget / de beschikking gebundelde uitkering (BUIG). Op basis van de historische realisatiecijfers gebundelde uitkering is hierop een structurele taakstelling van € 1.500K. Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal aanvragen / toekenningen het beschikbare budget (rekening houdend met de taakstelling) in enig jaar overschrijdt.	We monitoren periodiek de voortgang van de uitvoering van de Participatiewet en beoordeelen de uitgaven van de gebundelde uitkering (BUIG). Deze budgetten worden periodiek via de P&C-cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's Pwet Inkomensdeel worden op hoofdlijnen beoordeeld. Daarbij hanteren wij een norm van 10% van 50% van het geraamde budget Pwet - gebundelde uitkering (BUIG).	€ 15.000.000	Klasse 1 , 10%	€ 1.500.000
Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico gevolgschade a.g.v. niet nakomen van contractuele afspraken	De polisvoorwaarden van de aansprakelijkheidsverzekering sluiten een aantal zaken uit. De belangrijkste zijn claims ten gevolge van: -milieuaantasting- bijzondere projecten- toezeggingen en gewekte verwachtingen - opgeleverde grond - termijnoverschrijding - aanbestedingen - overeenkomsten - niet tijdig melden -, nadeelcompensatie, oneerlijke concurrentie, asbest, Wet Markt en Overheid, Schade aan zaken van derden in verhuurde ruimten en bewust gedogen . Hierdoor loopt de gemeente een risico. Daarnaast is er het risico dat de gemeente financieel wordt aangesproken op nakoming van de overeenkomst vanwege aansprakelijkheid of misinterpretatie van de afspraken.	Verzekeringsportefeuille periodiek doorlichten. Vast contactpersoon met kennis van aansprakelijkheidvoorwaarden. Middels onze juristen en intranet aandacht vragen voor uitsluitingen op aansprakelijkheidsverzekering. Aandacht voor preventie en het voorkomen van schade. Tevens periodieke inventarisatie van lopende claims met daarbij een inschatting van risico's en beoordeling of de verzekering actueel is.	€ 10.000.000	Klasse 1, 10%	€ 1.000.000
Gemeenschappelijke regelingen	De gemeente Maashorst heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze partijen voeren beleid uit voor/namens de gemeente. Naast de beleidsmatige verantwoordelijkheid hebben we als gemeente Maashorst ook een financiële verantwoordelijkheid ten aanzien van deze partijen.	We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Die worden jaarlijks aan ons voorgelegd en wij kunnen als deelnemer daarover meepraten c.q. reageren op voorstellen door een zienswijze af te geven. Een aantal regelingen heeft zelf vermogen voor risico's afgezonderd. Voor die regelingen nemen we geen risico op. Regionaal wordt de samenwerking gezocht voor het beheer rondom de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen.	€ 7.000.000	Klasse 1, 10%	€ 700.000

Risico inventarisatie pagina 4

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Sociaal Domein, Participatiewet (Wsw, Beschut Werk en Arbeids-participatie)	De van het Rijk ontvangen middelen voor de uitvoering van de Pwet en dan meer specifiek voor de uitvoering van de Wsw, het Beschut Werken en Arbeidsparticipatie (w.o. reïntergratie) worden taakstellend in de begroting van de gemeente Maashorst opgenomen en flucturen mee aan de ontwikkeling van het macro-budget. De middelen worden ingezet voor het doel waarvoor deze zijn verkregen. Op basis van de historische realisatie-cijfers is hierop per 2023 structureel € 100K in mindering gebracht.	Het Partnership Gemeenten-IBN speelt in op de ontwikkelingen van de doelgroep, in relatie tot de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de ontwikkelingen van de Pwet (o.a. door de afname van het aantal kandidaten in de Wsw en o.a. door de toename van het aantal kandidaten Beschut Werken en Begeleiding Regulier). Door het Partnership wordt de instroom van aantal personen in de Pwet naar het Partnership Gemeenten-IBN geïntensiveerd. We monitoren daarbij periodiek de uitvoering van de Participatiewet (arbeid). De Pwet-budgetten worden periodiek via de P&C-cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's Pwet Arbeid worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij een norm van 10% van 50% van het geraamde budget (Pwet | Wsw en Beschut Werk).	€ 6.000.000	Klasse 1, 10%	€ 600.000
Bedrijfsvoerings-risico	Het runnen van een gemeente, bedrijf in de publieke sector met meerdere bestuursorganen, brengt risico's met zich mee. Het risico bestaat dat het gemeentebestuur beslissingen neemt waarvan de financiële en juridische consequenties onvoldoende in beeld zijn (gebracht). Ongeacht of dit risico bestaat, kan iedere belanghebbende zijn recht beschermen door een gerechtelijke procedure te starten tegen een voor hem nadelige beslissing of andere handeling van het gemeentebestuur. Ook de vele toezichthouders kunnen dat tegen zo'n handeling doen vanuit hun taak tot naleving van regelgeving. Uit het voorgaande volgen dan extra kosten voor extra werk, verplichte procesvertegenwoordiging, schadevergoeding en/of boetes. Daarnaast zorgt de oorlog in Oekraïne voor een hogere inflatie op met name de olieprijzen. Dit heeft gemeentebreed zijn effect (vooral in de dienst ruimtelijk domein bijv. bij wegenonderhoud). De basis voor het berekenen van de financiële omvang zijn de lasten van de overhead (zie overzicht baten en lasten per programma) uit de meest recent vastgestelde jaarrekening (2023). EUR 22,2 mln * 25%= EUR 5,55 mln	Organisatieregeling Maashorst, Mandaatregeling Maashorst, Werkwijze Algemeen Belang (basis kwaliteitssysteem), Budgetregeling, planning & control cyclus, interne controle op de processen om de interne beheersing zo optimaal mogelijk te krijgen. Daarnaast goede contractafspraken met leveranciers voor het maken van goede prijsafspraken.	€ 5.550.000	Klasse 1, 10%	€ 555.000

Risico inventarisatie pagina 5

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Kwaliteitsmanagementsysteem-Rechtmatigheid (compliance) OF Juridische kwaliteitszorg (JKZ)	De gemeente wilt met haar dienstverlening of besluitvorming het fijn-met-elkaar-samenleven behouden. Hiervoor gebruikt de gemeente bestuursmacht volgens het recht. Daarom handelt ze bevoegd met een algemeen-belangafweging, gelijk naar doelgroep en openbaar. In onze democratie bestaat hiertegen steeds tegenmacht: rechtsbescherming voor een benadeelde, toezicht op de regelnaleving en de (volks-)verantwoording. Dit rechtmatig handelen heeft het college vastgelegd in de 'Werkwijze Algemeen Belang' voor betrouwbare en volledige informatie bij het gemeentebestuur. Anders bestaat het risico dat een beslissing niet oplevert wat bedoeld is en wordt het geld niet rechtmatig besteed omdat het recht de handeling corrigeert. Met extra werk en kosten tot gevolg. Zo kan een belanghebbende gelijk financieel voordeel of schadevergoeding eisen. Of een toezichthouder straft het onrecht af met een boete. Met dit PDCA-risicosysteem bestaat een beeld over de (niet-)naleving van regelgeving: 'rechtmatigheid-in-control'. De basis voor het berekenen van de financiële omvang zijn de bruto lasten van de meest recent vastgestelde jaarrekening (2023) x 2,5% = EUR 211 mln * 2,5% = EUR 5,3 mln.	Noodzakelijk is de door het college vastgestelde "Werkwijze Algemeen Belang" aan te vullen met het 'Recht'-systeem. Dan kan het management formeel werken met het adagium 'Inhoud-Financiën-Recht in evenwicht' volgens het integraal kwaliteits- en risicomanagementsysteem uit de Organisatieregeling Maashorst. Hierdoor zijn betrokken functionarissen verplicht tot integrale samenwerking voor de juiste oplossingen bij de maatschappelijke kwesties. Zo'n oplossing is dan inhoudelijk acceptabel, binnen de minst beschikbare financiën en voldoet aan het recht: wettelijke en participatieve eisen. Dit systeem bestaat uit een Ontwikkelcirkel van Plan, Do, Check, Act. Voor wat betreft 'Recht' zijn de beheersmaatregelen voor, veelal impliciet, gebruik uitgewerkt in Rad-van-de-Wet-onderdelen: Klantvraag, Bevoegdheid, Wettelijk kader, Klantinvloed, Openbaar, Privacy, Tijdig en Beslissing. Volgt hieruit risico-informatie over rechtmatigheid dan komt het complete verhaal -soms met een alternatief- voor risicoafweging bij management en/of bestuur.	€ 5.300.000	Klasse 1, 10%.	€ 530.000
Natuurramp	Schade door natuurgeweld/extreem weer en aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten.	Bij natuurrampen en/of extreem weer kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan door wateroverlast, storm en droogte die niet door verzekering worden gedekt. Waar we de laatste jaren steeds meer mee te maken krijgen is aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten. Denk hierbij aan de eikenprocessierups maar zeker ook de Dennenscheerder die er voor zorgt dat veel opstanden met naaldhout sneuvelen.	€ 4.500.000	Klasse 1, 10%	€ 450.000

Risico inventarisatie pagina 6

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Overspannen arbeidsmarkt	Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt op steeds meer werkterreinen (een overspannen arbeidsmarkt) kan de gemeente geconfronteerd worden met extra kosten. Deze kosten kunnen op verschillende manieren ontstaan, zoals: - Het niet kunnen invullen van vacatures of op latere datum invullen daarvan: ontstaan achterstanden in de dienstverlening - Extra kosten externe inhuur voor het uitvoeren van werkzaamheden/ wegwerken van achterstanden door het niet kunnen invullen van vacatures; - Extra kosten voor werving & selectie a.g.v. vaker moeten adverteren, inhuren van recruiters of bureaus voor het kunnen aantrekken van personeel. - Meer en snellere wisseling in het personeelsbestand; - Risico op hoger ziekteverzuim a.g.v. overbelasting; - Investeren in talenten en opleidingen eigen personeel voor het kunnen invullen van functies.	De volgende beheersmaatregelen worden getroffen: - Extra inzet op werving & selectie en onboarding van nieuwe medewerkers; - Prioritering van werkzaamheden ter voorkoming ziekteverzuim a.g.v. overbelasting; - Tijdelijke uitbreiding uren; - Inhuur van tijdelijke krachten; Naast het werven van nieuw personeel, inzet op behoud van personeel door het bevorderen van vitaliteit (fysiek en mentaal) en maatregelen in het kader van duurzame inzetbaarheid (benutten talent en potentieel, deeltijdwerk, doorstroom, verlofsparen en demotie).	€ 4.400.000	Klasse 1, 10%	€ 440.000
Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Risico doet zich vooral voor op moment van eventuele collegecrisis en bij het einde van een raadsperiode.	Voor wachtgelden is inmiddels een voorziening gevormd voor de maximale verplichting die jaarlijks geactualiseerd wordt. Een andere beheersmaatregel is actieve stimulering herintreding van oud wethouders, teneinde de wachtgelduitkering vroegtijdig te reduceren.	€ 1.300.000	Klasse 2, 30%	€ 390.000

Risico inventarisatie pagina 7

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Gewaarborgde geldleningen	Onze gemeente heeft zich in het verleden garant gesteld voor een aantal geldleningen. De meeste garantstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Bij problemen wordt dit fonds als eerste aangesproken. Onze gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft de zogenaamde achtervang. Hierbij is het risico aanzienlijk gereduceerd. Op dit moment bedraagt het saldo van de gegarandeerde leningen ca. € 252 miljoen. Hiervan is het overgrote deel overgegaan naar het waarborgfonds. De overige verstrekte geldleningen bedragen EUR 1,2 mln. Het risicobedrag wordt hierdoor 1,2 miljoen (verstrekte leningen) + 1,0 miljoen voor gewaarborgde geldleningen (risico zeer minimaal i.v.m. achtervang WSW)	We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Bij lokale verenigingen wordt eventueel in gesprek gegaan als er betalingsproblemen blijken uit hun jaarstukken.	€ 3.100.000	Klasse 1, 10%	€ 310.000
IT	Beveiligingsrisico's, uitval door stroomstoringen en hardwarerisico's.	Beveiligingsrisico's: [1] Gebruik firewalls,Intrusion Prevention System, aansluiting GemNet, Antivirusvoorziening, toegangsbeveiliging, passwordgebruik, e-mail / internetprotocol. [2] Alertheid bij management. [3] kwetsbare situatie personeel, informatie- beveiligingsvoorschriften, formulier autorisatie; gebruik geheimhoudingsverklaringen, privacy-voorschriften; procedure vernietiging gegevensdragers; gebruik audit-procedures. Voldoen aan wetgeving inzake BIG/BIO-beveiliging mbv ENSIA; hiervoor moet een verklaring aan de jaarrekening toegevoegd worden. Doorlopend project waarbij voldoende commitment van het gehele personeel benodigd is. [4] Procedure begeleiding bezoek, alarmering- systeem; toegangsbeveiliging. Er is een beveiligingsplan in werking. Beveiligd emailen ingevoerd.	€ 3.000.000	Klasse 1, 10%	€ 300.000

Risico inventarisatie pagina 8

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
IT (vervolg)		[5] Beveiligingsbeleid, IT-deskundigen, beveiligingsworkshops, toezicht op contractpartijen, functionaris voor gegevensbescherming, regionale samenwerking ICT/FG/CISO, Beveiligingsrisico onderzoeken, organisatiebrede beveiligingsmaatregelen, project E-learning AVG en informatiebeveiliging. Als gevolg van de wet Meldplicht datalekken is er een meldingsprocedure informatiebeveiliging incidenten. Deze moeten worden gemeld bij de functionaris informatie beveiliging. Stroomstoringen: UPS in computerruimte en noodstroom-aggregaten, inclusief onderhoudscontracten en periodieke testen. Hardware: Support- en Onderhoudscontracten, wijzigingsbeheer; backup- / restorevoorzieningen en procedures, uitwijkcontract/ jaarlijkse tests.			
Voorziening voor wethouders-pensioenen	De berekening van de voorziening wethouders-pensioenen is o.a. afhankelijk van de rente waarmee gerekend wordt. Als de rente daalt, moet er bijgestort worden om het benodigde bedrag te bereiken.	Het bedrag dat jaarlijks wordt bijgestort proberen zo nauwkeurig mogelijk te bepalen zodat er incidenteel zo weinig mogelijk onverwacht bijgestort moet worden. Afgelopen jaren zijn er flinke dotaties aan deze voorziening noodzakelijk gebleken.	€ 500.000	Klasse 3, 50%	€ 250.000
Parkeerexploitatie	De kosten door de digitalisering van voorzieningen worden hoger. Mogelijk risico is dat de totale kosten niet opgevangen kunnen worden binnen de totale parkeeropbrengsten. Daarnaast vindt er een verschuiving plaats van bezoekers naar de avonduren als er geen betaald parkeren is. Anderzijds heeft ziekenhuis Bernhoven het aantal bezoekers per patient gemaximaliseerd op 2 per dag. Hierdoor staan de parkeeropbrengsten onder druk.	Uniform intern parkeerbeheer. Overeenstemming bereiken met ziekenhuis over kostendekkende tarieven. Regelmatige bijstelling van de exploitatie-opzetten op basis van recente ontwikkelingen. Monitoring van de bezettingsgraden.	€ 1.500.000	Klasse 1, 10%	€ 150.000
CO2-heffing	Er bestaat een kans dat in 2023 en verder dat er landelijk een CO2-heffing komt op het verbranden van afval. Precieze invulling is landelijk nog onderwerp van discussie.	Wij volgen de landelijk CO2-heffing ontwikkelingen voor huishoudelijk afval.	€ 200.000	Klasse 4, 70%	€ 140.000

Risico inventarisatie pagina 9

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Rente/treasury	In onze financieringsrente houden wij rekening met een rentepercentage van 3,0% (meerjarig) voor nieuw aan te trekken leningen. Dit percentage is gebaseerd op het bij de begroting 2025 geldende percentage voor langlopende leningen (Bron BNG). Op basis van onze geplande investeringen moeten wij de komende jaren wellicht aanvullende leningen afsluiten. Indien de rente gaat stijgen, betekent dit dat mogelijk niet voor 3,0% geleend kan worden. Er is een financieringstekort van EUR 20 mln. Op basis daarvan zou het risico EUR 120.000 bedragen (20.000.000 x afwijking van 2% rente x 30%).	Wij volgen de renteontwikkelingen en passen het rentepercentage aan als we verwachten dat de rente gaat stijgen. Het is op dit moment echter lastig om te bepalen hoe de externe financieringsrente zich gaat ontwikkelen.	€ 400.000	Klasse 2, 30%	€ 120.000
Sociaal Domein: Armoedebeleid (Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen).	Inwoners van de gemeente Maashorst kunnen, indien zij aan de geldende voorwaarden voldoen, een beroep doen op de bijzondere bijstand en de overige minimaregelingen (w.o. het activiteitenfonds, het kindpakket, de voedselbank en de kwijtschelding gemeentelijke belastingen). Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regelingen bestaat het risico dat het aantal aanvragen c.q. (de hoogte van) de toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	Eind 2023 is door de gemeenteraad het nieuwe Armoedebeleid 2024-2027 vastgesteld. Periodiek monitoren we de uitvoering van dit nieuwe beleid (Bijzondere Bijstand en van de Minimaregelingen). De budgetten Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen worden via de P&C-cyclus kritisch beoordeeld en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's voor de Bijzondere Bijstand en de Minimaregelingen worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij een norm van 10 % van 50% van het geraamde budget (Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen).	€ 1.200.000	Klasse 1, 10%	€ 120.000
Planschade	Het wijzigen van bestemmingsplannen of het verlenen van een omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) brengt het risico met zich dat de gemeente een planschadevergoeding uit moet keren aan belanghebbenden die als gevolg van dat besluit schade lijden. Naast de verschuldigde planschadevergoeding draagt de gemeente ook de kosten voor het inschakelen van een deskundig adviesbureau.	Het risico voor planschade en advieskosten voor externe adviseurs wordt in het geval van particuliere ontwikkelingen al bij de initiatiefnemer neergelegd. Hiermee komt planschade die het gevolg is van een particulier plan niet voor rekening van de gemeente. Voor het overige zullen we het risico op planschade moeten accepteren	€ 20.000	Klasse 4, 70%	€ 14.000
Totaal			€ 115.617.000		€ 18.163.000

Financieel economische uitgangspunten

Financieel technische uitgangspunten

Onderwerp	Uitgangspunt voor 2026
Algemeen	We dekken structurele uitgaven met structurele inkomsten.
Algemeen	Onze ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar.
Algemeen Raming bestaand beleid	Lasten en baten worden op bestaand beleid geraamd, inclusief de besluitvorming van de raad tot en met juli voorafgaand aan de begroting.

Algemeen Raming nieuw beleid	Nieuw of gewijzigd beleid toetsen we aan de financieel beschikbare ruimte. Nieuw beleid op basis van het Bestuursakkoord wordt als zodanig toegelicht.
Aantal inwoners Maashorst	Voor de rekeneenheid voor het aantal inwoners per 1 januari van het begrotingsjaar hanteren we de meest actuele cijfers. Voor de meerjaren-prognose hanteren we bij voorkeur 'De ontwikkelingen van de bevolking in Noord-Brabant, 2023-2040. (Bron:' De Bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant' van Provincie Noord-Brabant).
Aantal woonruimten Maashorst	De rekeneenheid van aantal woonruimten per 1 januari van het begrotingsjaar is op basis van de betalingsspecificatie algemene uitkering april 2025 (woonfunctie, logiesfunctie, uitwonende studenten).
Algemeen uitgangspunt lonen en prijzen	In het begrotingsjaar ramen we op basis van lopende prijzen. Bij de berekening van de jaren daarna houden we deze lijn constant. • Dat doen we omdat het eenvoudiger is om constante prijzen te hanteren. Het eerste jaar hanteren we prijzen conform de lopende loon- en prijsontwikkeling. Voor de jaren daarna houden we de stijging op 0. Deze aanpak geeft minder kans op fouten, is minder bewerkelijk en laat minder ruimte voor uitzonderingen.
Prijsstijging (LPO)	Voor de prijsstijging in 2026 baseren we ons op de verwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB) zoals vastgelegd in het CEP 2025. Hierbij hanteren we de LPO indexering 2026 (2,2%). Daar waar prijsstijgingen contractueel vastgelegd zijn, houden we vast aan die percentages.
Prijsstijging meerjarenbegroting	In de meerjarenbegroting hanteren we constante prijzen.
Personeelskosten	De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de vastgestelde formatie.
	De ontwikkeling van lonen kent haar eigen dynamiek. We hanteren voor de prognose van de ambtenarenlonen de geldende CAO. Er ligt een nieuw bod met een looptijd tm 31 maart 2027. De verwachting is dat begin juni alle bonden (werkgever en werknemer) hun akkoord hierover geven. Wij hebben vooruitlopend hierop in de kadernota rekening gehouden met deze nieuwe CAO. Concreet stijgen de salarissen per 1 april 2025 met 2%. Op 1 oktober 2025 volgt een stijging van 1,85%. Op 1 juli 2026 volgt een loonstijging van 1,25% en tenslotte op 1 januari 2027 een laatste loonstijging van 1,6%.

Werkkostenregeling	Voor de werkkostenregeling is maximaal het wettelijk toegestane budget beschikbaar van 1,92% over de 1e € 400.000 en daarna 1,18% van de fiscale loonsom.
Onroerendezaakbelasting (voor berekening algemene uitkering)	Voor de waardebepaling van woningen en niet-woningen hanteren we de prognoses van het ministerie van BZK, zoals vermeld in de bevoorschotting van de algemene uitkering.
Onroerendezaakbelasting (voor berekening opbrengst OZB)	De totaalopbrengst wordt voor 2026 verhoogd met de LPO-index 2026 (2,2%). Eventuele extra verhogingen lichten we toe als nieuw beleid in het bestedings- en dekkingsplan.
Tarievenbeleid	Voor de tarieven van rioolheffing en afvalstoffenheffing gaan we uit van 100% kostendekking. Leges bepalen we op basis van begrote en afgesproken kostendekkendheidspercentages
Gronden	Het aantal geraamde m2 grondverkopen is gebaseerd op de actuele en te verwachten afzetprognose voor woningen en bedrijventerreinen, zoals vastgelegd in het MJP2024. De grondprijzen per complex zijn conform het grondprijsbeleid 2025.
Te ontvangen huren	We verwerken de contractueel overeengekomen prijsaanpassingen. Voor de overige ramingen sluiten we aan bij de LPO-index 2026 (2,2% 2026).
Subsidies	Voor de indexering houden we vast aan de LPO index 2026 (2,2%).
Algemene uitkering	We ramen de algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2025. De algemene uitkering zien we als vrij besteedbare middelen ter dekking van de voorstellen van college en raad. Wij volgen hierbij de Financiële verhoudingswet. We begroten de middelen uit de algemene uitkering centraal in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten, tegen lopende prijzen voor het begrotingsjaar en tegen constante prijzen voor de jaren daarna. Alleen in gevallen waarbij actief een decentralisatie-uitkering wordt aangevraagd, worden die middelen ook voor dat doel geoormerkt. Alle overige uitkeringen die we via de algemene uitkering ontvangen, zien we als ‘algemene middelen’ die we als zodanig ook betrekken bij de integrale afweging bij het begrotingstraject. Teams kunnen aanvragen voor decentralisatie-uitkeringen doen door het opstellen van een inhoudelijk plan en onderbouwing van het benodigd budget. Dit plan en budget moeten ze laten vaststellen door het college van burgemeester en wethouders. Na goedkeuring door college worden de middelen overgeheveld naar de decentrale budgetten. Bij feitelijke overheveling van taken en middelen vanuit het Rijk begroten we de hierbij behorende middelen decentraal.

Verbonden partijen	De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op kadernota's en begrotingen 2026 van de verbonden partijen.
Rente	Voor de berekening van de totale rentekosten tellen we eerst alle betaalde rentebedragen over aangetrokken lang- en kortlopende gelden op. Daarna trekken we daar de terugontvangen rente van derden van af. We berekenen 0,9% rente (was 0,9% in 2024) over onze eigen financieringsmiddelen (renteomslag). We hanteren de rentenotitie van het BBV.
Rente langlopende geldleningen	Voor de toekomstige financieringsbehoefte rekenen we een rentepercentage voor langlopende leningen 25 jaar van 3,0% (was 3,0% in 2025).
Rente grondbedrijf	Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere toerekening van rente aan de grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en moet voor het grondbedrijf ook de rente-omslag gebruikt worden volgens de laatste rentenotitie van de BBV.
Rente voorzieningen	Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij voorzieningen op contante waarde zijn gewaardeerd. Voor Maashorst betreft dit momenteel de voorziening begrafenisrechten. Indirect betreft het ook de voorziening pensioenverplichtingen, maar daar is de rente opgenomen in de berekening van Raet/Visma.
Afschrijving	Het afschrijvingsbeleid dat wij hanteren, is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Maashorst (december 2024) Afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van gereedkomen of verwerven van het kapitaalgoed.
Overhead	Overhead wordt niet doorbelast. Die rekenen we alleen toe aan grondexploitaties en investeringen. Daar waar sprake is van 'tarieven' berekenen we de overhead extracomptabel (handmatig, na verzameling van alle noodzakelijke informatie)
Vervangingsinvesteringen	In de meerjarenbegroting maken we onderscheid tussen uitbreidings- en vervangingsinvesteringen. Vervangingsinvesteringen inventariseren en beoordelen we bij de Kadernota. Bij noodzaak tot vervanging nemen we de lasten op in het basisbeeld. We gaan daarbij uit van de inventarisatie van investeringen, zoals opgenomen in het MIP.

Incidentele budgetten	Incidentele budgetten die in het betreffende begrotingsjaar niet zijn ingezet, vallen bij het jaarverslag vrij in het jaarrekeningresultaat. Als het college toch vindt dat het budget beschikbaar moet blijven, dan kunnen we dit opnemen in het raadsvoorstel tot overhevelen van budgetten (december) en eventueel daarna nog melden in het jaarverslag. Daarna volgt besluitvorming door u als raad.
Onvoorzien	De stelpost onvoorziene uitgaven gebruiken we alleen voor het opvangen van incidentele tegenvallers, die onvoorzien, niet uit te stellen en onontkoombaar zijn. De hoogte van de stelpost onvoorziene uitgaven is € 45.000 structureel. Het college kan beschikken over de inzet van de stelpost onvoorzien gedurende het lopende boekjaar. Het college informeert uw raad via de reguliere P&C-cyclus over de inzet.

Baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld

Een goede vergelijkbaarheid van baten en lasten die verbonden zijn aan de verschillende taken van gemeenten is in het belang van de Raad, die dergelijke informatie kan benutten voor sturing op prioriteiten. Daarbij is het van belang dat de informatie van goede kwaliteit is en aansluit op de behoefte van gemeenten. Dit draagt bij aan een grotere transparantie van het proces rond begroting en verantwoording en een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden.

In artikel 66 van het BBV staat voorgeschreven dat een gemeente een indeling van taakvelden gebruikt voor de uitvoeringsinformatie. Artikel 71 stelt verplicht dat de aanlevering richting het ministerie van BZK en het CBS ook geschiedt volgens deze indeling op basis van taakvelden. In bijlage 1 van de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden staan tenslotte de voorgeschreven taakvelden opgesomd.

	Begrotingsjaar 2026			Begrotingsjaar 2027			Begrotingsjaar 2028			Begrotingsjaar 2029		
Omschrijving taakveld	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.1 Bestuur	3.421.535	43.589	3.377.946	3.381.302	43.589	3.337.713	4.646.197	43.589	4.602.608	3.246.096	43.589	3.202.507
0.2 Burgerzaken	2.125.568	1.372.625	752.943	2.154.501	1.467.712	686.789	2.115.546	1.388.623	726.923	2.115.532	1.388.623	726.909
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.350.006	1.296.787	53.219	1.322.469	1.296.439	26.030	1.300.892	1.296.439	4.453	1.298.827	1.296.439	2.388
0.4 Overhead	27.325.643	123.693	27.201.950	24.902.280	123.693	24.778.587	25.105.301	123.693	24.981.608	24.944.078	123.693	24.820.385
0.5 Treasury	426.162	11.883	414.279	410.367	-189.205	599.572	410.362	21.484	388.878	410.357	61.397	348.960
0.61 OZB woningen	863.523	9.146.195	-8.282.672	861.951	9.382.215	-8.520.264	861.950	9.619.236	-8.757.286	861.950	9.681.256	-8.819.306
0.62 OZB niet-woningen	218.529	8.637.931	-8.419.402	209.718	8.803.931	-8.594.213	209.716	8.968.931	-8.759.215	209.716	8.968.931	-8.759.215
0.63 Parkeerbelasting	49.971	3.311.428	-3.261.457	42.428	3.494.172	-3.451.744	42.427	3.676.915	-3.634.488	42.427	3.859.658	-3.817.231
0.64 Belastingen overig	16.118	223.582	-207.464	16.118	223.582	-207.464	16.118	223.582	-207.464	16.118	223.582	-207.464
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	288.305	138.457.664	-138.169.359	288.305	139.243.241	-138.954.936	288.305	136.983.469	-136.695.164	288.305	139.549.469	-139.261.164
0.8 Overige baten en lasten	3.343.316	1.569.566	1.773.750	4.858.791	1.569.566	3.289.225	5.216.766	1.569.566	3.647.200	5.541.355	1.569.566	3.971.789
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	683.594	0	683.594	683.594	0	683.594	683.594	0	683.594	1.440	0	1.440
0.10 Mutaties reserves	8.637.881	7.383.462	1.254.419	5.173.097	3.527.733	1.645.364	2.340.895	5.008.012	-2.667.117	1.294.990	2.538.720	-1.243.730
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-2.068.460	0	-2.068.460	717.852	0	717.852	-388.374	0	-388.374	2.115.814	0	2.115.814
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.790.983	1.853	4.789.130	4.827.569	1.853	4.825.716	4.827.569	1.853	4.825.716	4.827.569	1.853	4.825.716
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.328.467	91.395	2.237.072	2.321.592	91.366	2.230.226	2.326.354	91.336	2.235.018	2.327.040	91.307	2.235.733
2.1 Verkeer en vervoer	9.012.191	1.362.775	7.649.416	9.226.446	1.364.429	7.862.017	9.470.596	1.367.645	8.102.951	9.717.134	1.371.155	8.345.979
2.2 Parkeren	1.786.495	31.222	1.755.273	1.802.847	31.222	1.771.625	1.873.466	31.222	1.842.244	1.869.617	31.222	1.838.395
2.5 Openbaar vervoer	179.523	5.479	174.044	164.633	5.479	159.154	164.584	5.479	159.105	164.536	5.479	159.057
3.1 Economische ontwikkeling	1.547.121	869	1.546.252	1.546.937	869	1.546.068	1.546.752	869	1.545.883	1.546.568	869	1.545.699
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	43.551	3.734.581	-3.691.030	44.049	2.692.159	-2.648.110	44.868	376.076	-331.208	45.702	199.327	-153.625
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	236.850	335.059	-98.209	236.981	335.059	-98.078	237.269	335.059	-97.790	237.551	335.059	-97.508
3.4 Economische promotie	1.273.128	1.136.943	136.185	1.094.366	1.042.821	51.545	1.094.702	1.128.699	-33.997	1.094.990	1.208.896	-113.906
4.2 Onderwijshuisvesting	3.160.999	0	3.160.999	3.255.845	0	3.255.845	3.216.934	0	3.216.934	3.183.853	0	3.183.853
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.512.932	1.283.839	2.229.093	3.512.932	1.283.839	2.229.093	3.512.932	1.283.839	2.229.093	3.512.932	1.283.839	2.229.093
5.1 Sportbeleid en activering	1.273.937	462.741	811.196	1.260.542	450.731	809.811	1.260.542	450.731	809.811	1.260.542	450.731	809.811
5.2 Sportaccommodaties	4.743.275	1.181.705	3.561.570	4.722.253	1.181.682	3.540.571	4.750.290	1.181.682	3.568.608	4.703.245	1.181.682	3.521.563
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.926.362	681.462	3.244.900	3.701.095	681.462	3.019.633	3.649.154	681.462	2.967.692	3.648.888	681.462	2.967.426
5.4 Musea	657.126	0	657.126	669.126	0	669.126	669.126	0	669.126	669.126	0	669.126
5.5 Cultureel erfgoed	160.953	6.326	154.627	160.953	6.326	154.627	160.953	6.326	154.627	160.953	6.326	154.627
5.6 Media	2.333.041	416.114	1.916.927	2.157.660	416.114	1.741.546	2.157.280	416.114	1.741.166	2.156.899	416.114	1.740.785

	Begrotingsjaar 2026			Begrotingsjaar 2027			Begrotingsjaar 2028			Begrotingsjaar 2029		
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.424.880	351.259	11.073.621	11.358.184	351.259	11.006.925	11.357.811	351.259	11.006.552	11.457.636	351.259	11.106.377
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.613.843	1.597.428	10.016.415	10.992.168	1.455.539	9.536.629	10.969.258	1.475.224	9.494.034	10.925.102	1.475.224	9.449.878
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.590.279	0	1.590.279	1.587.820	0	1.587.820	1.587.819	0	1.587.819	1.587.819	0	1.587.819
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.917.882	0	1.917.882	1.914.432	0	1.914.432	1.914.434	0	1.914.434	1.914.434	0	1.914.434
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	146.244	0	146.244	144.433	0	144.433	144.432	0	144.432	144.432	0	144.432
6.3 Inkomensregelingen	21.767.166	18.616.573	3.150.593	21.675.283	18.566.573	3.108.710	21.675.280	18.566.573	3.108.707	21.675.280	18.566.573	3.108.707
6.4 WSW en beschut werk	10.278.375	0	10.278.375	9.575.883	0	9.575.883	9.459.288	0	9.459.288	9.461.329	0	9.461.329
6.5 Arbeidsparticipatie	3.363.739	0	3.363.739	3.402.372	0	3.402.372	3.438.665	0	3.438.665	3.445.458	0	3.445.458
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.012.187	115.011	2.897.176	3.034.964	111.793	2.923.171	3.060.855	108.447	2.952.408	3.060.855	108.447	2.952.408
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	6.912.753	516.479	6.396.274	7.153.753	516.479	6.637.274	7.388.753	516.479	6.872.274	7.388.753	516.479	6.872.274
6.712 Begeleiding (Wmo)	6.696.043	0	6.696.043	6.696.043	0	6.696.043	6.696.043	0	6.696.043	6.696.043	0	6.696.043
6.713 Dagbesteding (Wmo)	1.671.317	0	1.671.317	1.671.317	0	1.671.317	1.671.317	0	1.671.317	1.671.317	0	1.671.317
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	13.629	0	13.629	11.571	0	11.571	11.571	0	11.571	11.571	0	11.571
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	30.636	0	30.636	27.584	0	27.584	27.584	0	27.584	27.584	0	27.584
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.143.335	0	11.143.335	11.140.283	0	11.140.283	10.941.283	763.000	10.178.283	10.940.283	764.000	10.176.283
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.270.519	0	1.270.519	1.267.467	0	1.267.467	1.267.467	0	1.267.467	1.267.467	0	1.267.467
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	35.820	0	35.820	32.768	0	32.768	32.768	0	32.768	32.768	0	32.768
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.271.373	0	5.271.373	5.268.321	0	5.268.321	5.268.321	0	5.268.321	5.268.321	0	5.268.321
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.268.493	0	1.268.493	1.265.441	0	1.265.441	1.265.441	0	1.265.441	1.265.441	0	1.265.441
6.791 PGB Wmo	717.153	0	717.153	700.744	0	700.744	695.744	0	695.744	695.744	0	695.744
6.792 PGB Jeugd	467.405	0	467.405	465.996	0	465.996	465.996	0	465.996	465.996	0	465.996
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	966.606	1.431.330	-464.724	431.606	1.431.330	-999.724	431.606	1.431.330	-999.724	-181.821	0	-181.821
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	26.792	0	26.792	26.792	0	26.792	26.792	0	26.792	26.792	0	26.792
6.821 Jeugdbescherming	1.217.069	0	1.217.069	1.217.069	0	1.217.069	1.217.069	0	1.217.069	1.217.069	0	1.217.069
6.822 Jeugdreclassering	98.821	0	98.821	98.821	0	98.821	98.821	0	98.821	98.821	0	98.821
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.442.486	0	1.442.486	1.440.027	0	1.440.027	1.440.026	0	1.440.026	1.440.026	0	1.440.026
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.440.239	0	1.440.239	1.406.242	0	1.406.242	1.367.113	0	1.367.113	1.367.113	0	1.367.113
7.1 Volksgezondheid	3.588.063	245.092	3.342.971	3.578.246	235.275	3.342.971	3.578.246	235.275	3.342.971	3.578.246	235.275	3.342.971
7.2 Riolering	6.350.665	6.919.906	-569.241	6.380.146	6.950.239	-570.093	6.378.691	6.950.205	-571.514	6.377.413	6.950.197	-572.784
7.3 Afval	8.443.095	8.962.986	-519.891	8.422.472	8.942.926	-520.454	8.421.490	8.942.866	-521.376	8.420.625	8.942.806	-522.181
7.4 Milieubeheer	5.662.934	1.063.919	4.599.015	5.462.934	1.063.919	4.399.015	5.462.934	1.063.919	4.399.015	5.287.934	1.063.919	4.224.015

	Begrotingsjaar 2026			Begrotingsjaar 2027			Begrotingsjaar 2028			Begrotingsjaar 2029		
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	408.752	286.515	122.237	411.003	286.515	124.488	407.562	286.515	121.047	404.318	286.515	117.803
8.1 Ruimte en leefomgeving	4.620.376	1.196.023	3.424.353	4.441.693	1.285.023	3.156.670	4.431.505	1.196.023	3.235.482	4.431.305	1.196.023	3.235.282
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	435.623	673.509	-237.886	432.646	442.147	-9.501	432.683	13.088	419.595	320.108	5.258	314.850
8.3 Wonen en bouwen	3.550.675	2.227.094	1.323.581	3.560.967	2.214.994	1.345.973	3.549.394	2.214.994	1.334.400	3.541.481	2.214.994	1.326.487
Totaal taakvelden	**226.513.892**	**226.513.892**	**0**	**222.426.090**	**222.426.090**	**0**	**220.397.128**	**220.397.128**	**0**	**219.247.213**	**219.247.213**	**0**

Verdelingsprincipe baten en lasten per taakveld

De gemeente Maashorst kent in de begroting een onderverdeling naar programma's en Maashorst taakvelden.
De Maashorst taakvelden betreft in enkele gevallen een clustering van BBV taakvelden. Deze indeling is in de financiële administratie eveneens vastgelegd.
In de administratie zijn op een gedetailleerder niveau ook alle posten opgenomen op grootboekrekeningen.
Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:
• Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één programma en één Maashorst taakveld.
• Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld (artikel 66 BBV).
Leidraad voor de koppeling aan taakvelden is het Iv3-informatievoorschrift van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe (cijfers 2025) op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld.

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
Programma 1 Veiligheid			
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.790.983	1.853	4.789.130
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.328.467	91.395	2.237.072
Totaal programma 1 Veiligheid	**7.119.450**	**93.248**	**7.026.202**
2 Verkeer en vervoer			
0.10 Mutaties reserves	3.099.678	3.417.871	-318.193
2.1 Verkeer en vervoer	9.012.191	1.362.775	7.649.416
2.2 Parkeren	1.786.495	31.222	1.755.273
2.5 Openbaar vervoer	179.523	5.479	174.044
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer	**14.077.887**	**4.817.347**	**9.260.540**
3 Economie en toerisme			
0.10 Mutaties reserves	3.867.165	177.689	3.689.476
3.1 Economische ontwikkeling	1.547.121	869	1.546.252
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	43.551	3.734.581	-3.691.030
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	236.850	335.059	-98.209
3.4 Economische promotie	1.273.128	1.136.943	136.185
Totaal programma 3 Economie en toerisme	**6.967.815**	**5.385.141**	**1.582.674**
4 Onderwijs			
0.10 Mutaties reserves	0	186.143	-186.143
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.160.999		3.160.999
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.512.932	1.283.839	2.229.093
Totaal programma 4 Onderwijs	**6.673.931**	**1.469.982**	**5.203.949**
5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			
0.10 Mutaties reserves	17.000	482.364	-465.364
5.1 Sportbeleid en activering	1.273.937	462.741	811.196
5.2 Sportaccommodaties	4.743.275	1.181.705	3.561.570
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.926.362	681.462	3.244.900
5.4 Musea	657.126		657.126
5.5 Cultureel erfgoed	160.953	6.326	154.627
5.6 Media	2.333.041	416.114	1.916.927
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.424.880	351.259	11.073.621
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	**24.536.574**	**3.581.971**	**20.954.603**
6 Sociaal Domein			
0.10 Mutaties reserves	817.903	548.041	269.862
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.613.843	1.597.428	10.016.415
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.590.279		1.590.279
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.917.882		1.917.882
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	146.244		146.244
6.3 Inkomensregelingen	21.767.166	18.616.573	3.150.593
6.4 WSW en beschut werk	10.278.375		10.278.375
6.5 Arbeidsparticipatie	3.363.739		3.363.739
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.012.187	115.011	2.897.176
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	6.912.753	516.479	6.396.274
6.712 Begeleiding (Wmo)	6.696.043		6.696.043
6.713 Dagbesteding (Wmo)	1.671.317		1.671.317
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	13.629		13.629
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	30.636		30.636

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.143.335	0	11.143.335
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.270.519		1.270.519
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	35.820		35.820
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.271.373		5.271.373
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.268.493		1.268.493
6.791 PGB Wmo	717.153		717.153
6.792 PGB Jeugd	467.405		467.405
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	966.606	1.431.330	-464.724
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	26.792		26.792
6.821 Jeugdbescherming	1.217.069		1.217.069
6.822 Jeugdreclassering	98.821		98.821
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.442.486		1.442.486
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.440.239		1.440.239
Totaal programma 6 Sociaal domein	**95.198.107**	**22.824.862**	**72.373.245**
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			
0.10 Mutaties reserves	0	12.915	-12.915
7.1 Volksgezondheid	3.588.063	245.092	3.342.971
7.2 Riolering	6.350.665	6.919.906	-569.241
7.3 Afval	8.443.095	8.962.986	-519.891
7.4 Milieubeheer	5.662.934	1.063.919	4.599.015
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	408.752	286.515	122.237
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	**24.453.509**	**17.491.333**	**6.962.176**
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
0.10 Mutaties reserves	836.135	819.814	16.321
8.1 Ruimte en leefomgeving	4.620.376	1.196.023	3.424.353
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	435.623	673.509	-237.886
8.3 Wonen en bouwen	3.550.675	2.227.094	1.323.581
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**9.442.809**	**4.916.440**	**4.526.369**
9 Bestuur en dienstverlening			
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
0.1 Bestuur	3.421.535	43.589	3.377.946
0.2 Burgerzaken	2.125.568	1.372.625	752.943
Totaal programma 9 Bestuur en dienstverlening	**5.547.103**	**1.416.214**	**4.130.889**
10 Bedrijfsvoering en inkomsten			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.350.006	1.296.787	53.219
0.4 Overhead	27.325.643	123.693	27.201.950
0.5 Treasury	426.162	11.883	414.279
0.61 OZB woningen	863.523	9.146.195	-8.282.672
0.62 OZB niet-woningen	218.529	8.637.931	-8.419.402
0.63 Parkeerbelasting	49.971	3.311.428	-3.261.457
0.64 Belastingen overig	16.118	223.582	-207.464
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	288.305	138.457.664	-138.169.359
0.8 Overige baten en lasten	3.343.316	1.569.566	1.773.750
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	683.594		683.594
0.10 Mutaties reserves	0	1.738.625	-1.738.625
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-2.068.460	0	-2.068.460
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	**32.496.707**	**164.517.354**	**-132.020.647**
Totaal generaal	**226.513.892**	**226.513.892**	**0**

Reserves incl. beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor reserves is vastgelegd in het BBV. Er is een wezenlijk verschil tussen reserves en voorzieningen. Reserves behoren tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen. Met andere woorden; aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Jaarlijks kijken we kritisch, als onderdeel van de 2e bestuursrapportage, naar nut en noodzaak van onze reserves. Onderstaand een overzicht van de begrote mutaties.

Reserve nummer	Naam reserve	Programma	Saldo 1-1-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 1-1-2027	Storting 2027	Onttrekking 2027	Saldo 1-1-2028	Storting 2028	Onttrekking 2028	Saldo 1-1-2029	Storting 2029	Onttrekking 2029	Saldo 1-1-2030
101000	Algemene reserve	Divers	71.423.615	0	888.000	70.535.615	0	250.000	70.285.615	0	1.650.000	68.635.615	0	0	68.635.615
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	10.139.294	4.473.090	1.668.996	12.943.388	3.288.306	1.782.749	14.448.945	454.164	1.601.574	13.301.535	269.585	764.581	12.806.539
Algemene reserves			**81.562.909**	**4.473.090**	**2.556.996**	**83.479.003**	**3.288.306**	**2.032.749**	**84.734.560**	**454.164**	**3.251.574**	**81.937.150**	**269.585**	**764.581**	**81.442.154**
103101	Dekking kapitaallasten t/m 2016	Divers	4.412.724	0	513.086	3.899.638	0	180.033	3.719.605	0	181.593	3.538.012	0	183.176	3.354.836
103102	Dekking kapitaallasten 2017-2019	Divers	5.191.230	428.086	221.238	5.398.078	256.723	221.238	5.433.563	0	226.988	5.206.575	0	224.287	4.982.288
103103	Dekking kapitaallasten 2020 e.v.	Divers	3.537.771	2.222.611	86.888	5.673.494	0	120.993	5.552.501	446.165	120.993	5.877.673	446.165	143.493	6.180.345
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	871.009	0	24.195	846.814	0	24.195	822.619	0	24.195	798.424	0	24.195	774.229
103105	DKU Rotonde Peelweg/Langenboomseweg	2	257.492	0	10.300	247.192	0	10.300	236.892	0	10.300	226.592	0	10.300	216.292
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	393.999	0	11.761	382.238	0	11.761	370.477	0	11.761	358.716	0	11.761	346.955
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	146.921	0	7.535	139.386	0	7.535	131.851	0	7.535	124.316	0	7.535	116.781
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	357.951	0	15.560	342.391	0	15.560	326.831	0	15.560	311.271	0	15.560	295.711
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	4.304.635	0	149.294	4.155.341	0	149.294	4.006.047	0	149.294	3.856.753	0	149.294	3.707.459
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	5.775	0	963	4.812	0	963	3.849	0	963	2.886	0	963	1.923
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	44.557	0	7.427	37.130	0	7.427	29.703	0	7.427	22.276	0	7.427	14.849
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	32.179	0	5.364	26.815	0	5.364	21.451	0	5.364	16.087	0	5.364	10.723
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	1.130.664	0	41.808	1.088.856	0	41.808	1.047.048	0	41.808	1.005.240	0	41.808	963.432
103114	DKU EVZ Melkpad/Graspeelloop	5	54.050	0	2.350	51.700	0	2.350	49.350	0	2.350	47.000	0	2.350	44.650
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	138.261	0	6.011	132.250	0	6.011	126.239	0	6.011	120.228	0	6.011	114.217
103116	DKU Gemeenschapshuis Zeeland	6	302.494	0	7.502	294.992	0	7.502	287.490	0	7.502	279.988	0	7.502	272.486
103117	DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	124.543	0	5.661	118.882	0	5.661	113.221	0	5.661	107.560	0	5.661	101.899
103118	DKU Verbouwing gemeentehuis 2012	10	24.508	0	0	24.508	0	0	24.508	0	0	24.508	0	0	24.508
Reserves voor dekking kapitaallasten			**21.330.763**	**2.650.697**	**1.116.943**	**22.864.517**	**256.723**	**817.995**	**22.303.245**	**446.165**	**825.305**	**21.924.105**	**446.165**	**846.687**	**21.523.583**

Reserve	Naam reserve	Programma	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
102001	Reserve Doorontwikkeling maatschappelijke locaties	6	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485
102003	Reserve Parkeerfonds	2	5.373.600	448.981	1.397.778	4.424.803	435.331	437.349	4.422.785	435.860	745.133	4.113.512	435.535	741.452	3.807.595
102004	Reserve Arbeidsmarktbeleid Uden	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102005	Reserve Buitengebied in ontwikkeling 2010	5	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500
102006	Reserve Landschapsfonds	5	646.183	165.210	0	811.393	203.834	0	1.015.227	104.803	0	1.120.030	61.705	0	1.181.735
102007	Reserve Leefbaarheid	6	173.070	0	0	173.070	0	0	173.070	0	0	173.070	0	0	173.070
102008	Reserve Bovenwijkse infrastructuur grondbedrijf	3 en 8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	3.951.294	65.000	1.763.486	2.252.808	154.000	239.640	2.167.168	65.000	186.000	2.046.168	65.000	186.000	1.925.168
102010	Reserve bestemde budgetten	Divers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102011	Reserve Openbare verlichting	2	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775
102013	Reserve Bomen	5	113.523	0	0	113.523	0	0	113.523	0	0	113.523	0	0	113.523
102014	Reserve Groen	5	963.243	17.000	13.259	966.984	17.000	0	983.984	17.000	0	1.000.984	17.000	0	1.017.984
102015	Reserve Bossen	5	166.007	0	0	166.007	0	0	166.007	0	0	166.007	0	0	166.007
102016	Reserve Afvalstoffenheffing	7	326.315	0	0	326.315	0	0	326.315	0	0	326.315	0	0	326.315
102017	Reserve egalisatie rioolheffing	7	63.123	0	0	63.123	0	0	63.123	0	0	63.123	0	0	63.123
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	2.533.417	817.903	535.000	2.816.320	817.903	0	3.634.223	817.903	0	4.452.126	0	0	4.452.126
Bestemmingsreserves overige			**15.122.537**	**1.514.094**	**3.709.523**	**12.927.108**	**1.628.068**	**676.989**	**13.878.187**	**1.440.566**	**931.133**	**14.387.620**	**579.240**	**927.452**	**14.039.408**
Totaal Reserves			**118.016.208**	**8.637.881**	**7.383.462**	**119.270.627**	**5.173.097**	**3.527.733**	**120.915.991**	**2.340.895**	**5.008.012**	**118.248.874**	**1.294.990**	**2.538.720**	**117.005.144**

Specificatie aanwendingen en stortingen reserves

Volgens artikel 23 van de BBV is het verplicht om in de begroting een overzicht te presenteren van de per jaar beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In onderstaand overzicht worden alle mutaties gespecificeerd met in de tabel een onderscheid tussen incidentele en structurele mutaties.

Aanwending van reserves

Reserve nummer	Naam reserve	Programma	2026	2027	2028	2029	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
101000	Algemene reserve	10	4.000	0	0	0	Incidenteel	Diverse overige aanwendingen (< 50.000)
101000	Algemene reserve	10	134.000	0	0	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023
101000	Algemene reserve	10	750.000	250.000	250.000	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2025
101000	Algemene reserve	10	0	0	1.400.000	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld Kadernota 2026
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	356.632	342.761	349.617	237.876	Incidenteel	T.b.v. aanvulling voorziening exploitatienadelen
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	65.000	154.000	65.000	65.000	Incidenteel	Doorstorting naar Reserve Bovenswijkse voorzieningen (fondsbijdragen)
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	165.210	203.834	104.803	61.705	Incidenteel	Doorstorting naar Reserve Landschapsinvesteringsregeling
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	400.000	400.000	400.000	400.000	Incidenteel	Dekking niet te verhalen plankosten en opstartkosten AOK
101001	Algemene reserve grondexploitatie	10	682.154	682.154	682.154	0	Incidenteel	Dekking af te dragen Vennootschapsbelasting
Algemene reserves			**2.556.996**	**2.032.749**	**3.251.574**	**764.581**		
103101	Dekking kapitaallasten	Divers	513.086	180.033	181.593	183.176	Structureel	Betreft onttrekking uit diverse reserves dekking kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.
103102	Dekking kapitaallasten vanaf 2017	Divers	221.238	221.238	226.988	224.287	Structureel	
103103	Dekking kapitaallasten vanaf 2020	Divers	86.888	120.993	120.993	143.493	Structureel	
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	24.195	24.195	24.195	24.195	Structureel	
103105	DKU Rotonde Peelweg/Langenboomseweg	2	10.300	10.300	10.300	10.300	Structureel	
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	11.761	11.761	11.761	11.761	Structureel	
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	7.535	7.535	7.535	7.535	Structureel	
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	15.560	15.560	15.560	15.560	Structureel	
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	149.294	149.294	149.294	149.294	Structureel	
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	963	963	963	963	Structureel	
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	7.427	7.427	7.427	7.427	Structureel	
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	5.364	5.364	5.364	5.364	Structureel	
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	41.808	41.808	41.808	41.808	Structureel	
103114	DKU EVZ Melkpad/Graspeelloop	5	2.350	2.350	2.350	2.350	Structureel	
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	6.011	6.011	6.011	6.011	Structureel	
103116	DKU Gemeenschapshuis Zeeland	6	7.502	7.502	7.502	7.502	Structureel	
103117	DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	5.661	5.661	5.661	5.661	Structureel	
Reserves voor dekking kapitaallasten			**1.116.943**	**817.995**	**825.305**	**846.687**		
102003	Reserve Parkeerfonds	2	412.567	408.266	478.968	475.287	Structureel	Reserve dient ter egalisatie van de parkeerexploitatie en wordt gevoegd vanuit de structurele parkeerinkomsten.
102003	Reserve Parkeerfonds	2	985.211	29.083	266.165	266.165	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaallasten, zodra die investeringen gevoteerd en gerealiseerd worden.

Aanwending van reserves

102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	2 en 5	1.763.486	239.640	186.000	186.000	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaallasten, zodra die investeringen gevoteerd en gerealiseerd worden.
102014	Reserve Groen	5	13.259	0	0	0	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen.
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	535.000	0	0	0	Incidenteel	Dekking project Lokale ontwikkelagenda beschermd wonen
Bestemmingsreserves overige			**3.709.523**	**676.989**	**931.133**	**927.452**		
Totaal			***7.383.462***	***3.527.733***	***5.008.012***	***2.538.720***		

Stortingen in reserves

Reserve nummer	Naam reserve	Programma	2026	2027	2028	2029	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3	27.181	27.021	26.737	26.305	Incidenteel	Diverse overige aanwendingen (< 50.000)
101001	Algemene reserve grondexploitatie	8	65.000	154.000	65.000	65.000	Incidenteel	Storting vanuit anterieure overeenkomsten
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	4.380.909	3.107.285	362.427	178.280	Incidenteel	Winstnemingen grondbedrijf
Algemene reserves			**4.473.090**	**3.288.306**	**454.164**	**269.585**		
103102	Dekking kapitaallasten 2017-2019	Divers	428.086	256.723	0	0	Incidenteel	Storting in reserve dekking kapitaallasten vanuit overige reserves ter dekking toekomstige afschrijvingslasten
103103	Dekking kapitaallasten 2020 e.v.	Divers	2.222.611	0	446.165	446.165	Incidenteel	Storting in reserve dekking kapitaallasten vanuit overige reserves ter dekking toekomstige afschrijvingslasten
Reserves voor dekking kapitaallasten			**2.650.697**	**256.723**	**446.165**	**446.165**		
102003	Reserve Parkeerfonds	2	448.981	435.331	435.860	435.535	Structureel	Voeding vanuit parkeerexploitatie (opbrengsten) ter egalisatie kosten en dekking projecten/investeringen openbaar parkeren.
102006	Reserve Landschapsfonds	8	165.210	203.834	104.803	61.705	Incidenteel	Storting vanuit algemene reserve grondexploitaties (bijdrage vanuit grondexploitaties)
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	65.000	154.000	65.000	65.000	Incidenteel	Storting vanuit algemene reserve grondexploitaties (o.b.v. m2 verkopen)
102014	Reserve Groen	5	17.000	17.000	17.000	17.000	Incidenteel	Dekking projecten groen
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	817.903	817.903	817.903		Incidenteel	Van de gemeente Oss wordt t/m 2028 jaarlijks 818K ontvangen om de lokale basis Beschermd Wonen op orde te brengen. Deze middelen worden in een reserve gestort om uitgaven mee te dekken.
Bestemmingsreserves overige			**1.514.094**	**1.628.068**	**1.440.566**	**579.240**		
Totaal			***8.637.881***	***5.173.097***	***2.340.895***	***1.294.990***		

Voorzieningen

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor voorzieningen is vastgelegd in het BBV. Er is een wezenlijk verschil tussen reserves en voorzieningen. Reserves behoren tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen. Met andere woorden; aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Jaarlijks kijken we kritisch, als onderdeel van de 2e bestuursrapportage, naar nut en noodzaak van onze voorzieningen. Onderstaand een overzicht van de begrote mutaties.

Voorziening nummer	Naam voorziening	Saldo 1-1-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 1-1-2027	Storting 2027	Onttrekking 2027	Saldo 1-1-2028	Storting 2028	Onttrekking 2028	Saldo 1-1-2029	Storting 2029	Onttrekking 2029	Saldo 1-1-2030
Voorzieningen aan de passivazijde van de balans														
101.002	Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101.003	Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	5.662.475	67.892	135.000	5.595.367	67.892	135.000	5.528.259	67.892	135.000	5.461.151	67.892	135.000	5.394.043
400.000	Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen	671.107	178.335	0	849.442	178.335	0	1.027.777	178.335	0	1.206.112	178.335	0	1.384.447
400.001	Voorziening Regeling vervroegd uittreden	207.309	0	0	207.309	0	0	207.309	0	0	207.309	0	0	207.309
400.002	Voorziening Bovenwettelijk verlof	767.770	0	0	767.770	0	0	767.770	0	0	767.770	0	0	767.770
8.202.001	Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC)	428.131	0	0	428.131	0	0	428.131	0	0	428.131	0	0	428.131
8.202.003	Voorziening exploitatierisico's	450.222	0	0	450.222	0	0	450.222	0	0	450.222	0	0	450.222
303100	Voorziening Onderhoud gebouwen Maashorst	4.358.277	962.228	1.115.506	4.204.999	962.228	1.350.361	3.816.866	962.228	1.354.354	3.424.740	962.228	1.233.593	3.153.375
2.103.001	Voorziening Groot onderhoud wegen Uden	219.183	0	219.183	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2103025	Voorziening Groot onderhoud wegen Maashorst	1.334.657	1.664.216	1.688.816	1.310.057	1.664.216	2.049.689	924.584	1.664.216	1.752.425	836.375	1.664.216	1.762.220	738.371
2103410	Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken Maashorst	25.579	53.143	60.357	18.365	53.143	69.053	2.455	53.143	53.708	1.890	53.143	34.271	20.762
2.103.501	Voorziening Verkeer en parkeren Landerd	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946
7.203.002	Voorziening Spaarvoorziening riolering	8.189.810	773.929	4.757.308	4.206.431	957.656	1.590.980	3.573.107	1.115.869	104.113	4.584.863	1.115.869	3.180.000	2.520.732
4.304.001	Voorziening Legaat van Cooth	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306
7.203.001	Voorziening Egalisatie Riolering	2.372.899	642.266	593.536	2.421.629	499.940	625.376	2.296.193	281.799	628.161	1.949.831	284.027	631.101	1.602.757
7.303.001	Voorziening Afvalstoffenheffing	1.351.071	1.510.643	1.617.890	1.243.824	1.510.850	1.599.337	1.155.337	1.510.219	1.602.096	1.063.460	1.509.860	1.604.984	968.336
7.503.001	Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats	784.276	30.856	108.500	706.632	27.270	108.500	625.402	23.982	108.500	540.884	20.916	108.500	453.300

Voorziening	Naam voorziening	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
Subtotaal voorzieningen passivazijde balans		**26.856.017**	**5.883.508**	**10.296.096**	**22.443.429**	**5.921.530**	**7.528.296**	**20.836.663**	**5.857.683**	**5.738.357**	**20.955.989**	**5.856.486**	**8.689.669**	**18.122.806**
Voorzieningen aan de activazijde van de balans														
641.001	Voorziening dubieuze debiteuren	43.310	0	0	43.310	0	0	43.310	0	0	43.310	0	0	43.310
611.001	Voorziening dubieuze debiteuren Bsob	258.118	0	0	258.118	0	0	258.118	0	0	258.118	0	0	258.118
6.301.001	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	985.952	0	0	985.952	0	0	985.952	0	0	985.952	0	0	985.952
5.301.001	Voorziening afwaardering deelneming Markant	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890
8.202.002	Voorziening herwaardering (VH)	1.580.346	0	0	1.580.346	0	0	1.580.346	0	0	1.580.346	0	0	1.580.346
8.202.003	Voorziening exploitatierisico's	17.381.324	356.632	0	17.737.956	342.761	0	18.080.717	349.617	0	18.430.334	237.876	0	18.668.210
Subtotaal voorzieningen activazijde balans		**20.475.940**	**356.632**	**0**	**20.832.572**	**342.761**	**0**	**21.175.333**	**349.617**	**0**	**21.524.950**	**237.876**	**0**	**21.762.826**
Totaal voorzieningen		**47.331.957**	**6.240.140**	**10.296.096**	**43.276.001**	**6.264.291**	**7.528.296**	**42.011.996**	**6.207.300**	**5.738.357**	**42.480.939**	**6.094.362**	**8.689.669**	**39.885.632**

Onderhanden werken (inclusief MIP) en nieuwe investeringen 2026

In onderstaand overzicht presenteren we alle nog lopende investeringen, en alle investeringen die voortvloeien uit ons Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP). Bij de lopende investeringen kijken we altijd kritisch naar realiteitswaarde van de planning en wenselijkheid van investeringen. Bij de in latere jaren geplande investeringen hebben we eveneens gekeken of uitvoering dan noodzakelijk/wenselijk is, en of dat realistisch is gelet op de werkvoorraad. Er is financieel rekening gehouden met de lasten die hier mee samenhangen.

Investeringen in het begrotingsjaar 2026

In de programmabegroting 2026 worden de investeringen uit de jaarschijf 2026 beschikbaar gesteld. De herkomst van die investeringen is verschillend:

1. Investeringen 2026 die al eerder waren opgenomen in het MIP via eerdere begrotingen.
2. Vervangingsinvesteringen in 2026. Deze zijn meestal ook al opgenomen in het MIP van eerdere begrotingen maar worden jaarlijks geactualiseerd bij de Kadernota. In de Kadernota 2026 zijn de financiële effecten daarvan gemeld.
3. Nieuwe investeringen 2026. Dit betreft nieuwe investeringen 2026 die zijn opgenomen in de vastgestelde Kadernota 2026. Voor deze nieuwe investeringen geldt dat hierover vanaf de eerstvolgende P&C-stukken gerapporteerd wordt via de voortgangsrapportages (> 1 miljoen).

Het betreft voor 2026 de volgende nieuwe investeringen:

Programma	Omschrijving investering	Investeringsbedrag
2	Bogerd rehabilitatie (ophoging krediet)	€ 241.000
2	Brouwerspad rehabilitatie (ophoging krediet)	€ 105.000
2	Vlasroot rehabilitatie (ophoging krediet)	€ 317.000
2	Armaturen vervanging	€ 380.000
5	MJIP Inventaris	€ 64.000
5	Recreatieve voorzieningen vervanging	€ 100.000
5	Bomen vervanging (ophoging krediet)	€ 59.500
5	Beplanting vervanging (ophoging krediet)	€ 13.800
5	Gas vervanging (ophoging krediet)	€ 40.750
7	Smalle paden begraafplaats	€ 66.000

Naast deze nieuwe investeringen zijn ook een fors aantal investeringen (deels) vervallen of verschoven in tijd. Voor een actueel overzicht van de huidige geraamde investeringen wordt verwezen naar onderstaande overzichten (overzicht onderhanden werken investeringen t/m 2025 en overzicht nieuwe investeringen 2026-2029).

Totaaloverzicht verloop onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma

Omschrijving (toelichting)

Deze tabel geeft op inzicht in de nog uit te voeren investeringen per augustus 2025 met daarbij de volgende toelichting.

- Kredieten die onderdeel uitmaken van integrale projecten zijn volledig gepresenteerd
- Alle overige/losse kredieten zijn gepresenteerd indien deze een restant krediet hebben van €100.000 of meer
- De kredieten met een restantkrediet van minder dan €100.000 zijn opgenomen onder “Kredieten met restant < € 100.000”.
- Investeringen in riolering worden in veel gevallen gedekt uit de spaarvoorziening riolering. Deze investeringen leiden daarom niet tot structurele kapitaallasten maar zijn voor de volledigheid wel in onderstaand overzicht opgenomen.

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Gebied Oost						
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	U	5.	2018	301.383	56.740	244.643
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	I	5.	2018	-396	-1.759	1.363
Gebied Oost nieuwbouw ontmoetingsplein	U	6.	2018	36.783	58.602	-21.820
Gebied Oost nieuwbouw ontmoetingsplein	I	6.	2018	0	-42.171	42.171
Gebied Oost commerciele kindfuncties	U	6.	2018	25.294	11.684	13.609
Gebied Oost algemene plankosten	U	8.	2019	6.257	6.225	32
Totaal Gebied Oost				**369.320**	**89.321**	**279.999**
Heuvelstraat						
Heuvelstraat rehabilitatie	U	2.	2019	116.656	194.158	-77.502
Heuvelstraat+St Annahof bomen	U	5.	2019	73.121	55.372	17.749
Totaal Heuvelstraat				**189.777**	**249.530**	**-59.753**
Hoevenseveld (fase 2)						
Hoevenseveld fase 2 rehabilitatie	U	2.	2021	157.299	63.302	93.997
Hoevenseveld fase 2 renov beplanting	U	5.	2023	50.000	0	50.000
Hoevenseveld fase 2 renov beplantingen	U	5.	2022	12.432	0	12.432
Totaal Hoevenseveld (fase 2)				**219.731**	**63.302**	**156.429**
Hoevenseveld (fase 3)						
Hoevenseveld fase 3 rehabilitatie	U	2.	2020	328.932	226.018	102.914
Hoevenseveld fase 3 beplanting	U	5.	2021	25.000	0	25.000
Hoevenseveld fase 3 bomen	U	5.	2021	75.000	0	75.000
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	U	7.	2021	952.600	0	952.600
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	I	7.	2021	-100.000	0	-100.000
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	U	7.	2021	347.400	0	347.400
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	I	7.	2021	-100.000	0	-100.000
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	U	7.	2021	440.000	3.211	436.789
Totaal Hoevenseveld (fase 3)				**1.968.932**	**229.229**	**1.739.704**
Hoevenseweg						
GVVP projecten. openbaar vervoer	U	2.	2018	5.886	5.886	0
GVVP projecten. openbaar vervoer	I	2.	2018	-16.801	-16.801	0
Hoevenseweg / Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2.	2023	181.541	52.563	128.978
Hoevenseweg bushaltes verplaatsen	U	2.	2021	101.298	176.066	-74.768
Hoevenseweg bushaltes verplaatsen	I	2.	2021	0	-24.366	24.366

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Hoevenseweg reconstructie groen	U	5.	2015	79.471	0	79.471
Totaal Hoevenseweg				**351.396**	**193.348**	**158.047**
Krijten/Stoffels/Hurk/Stadrijk						
Hurk rehabilitatie	U	2.	2018	538.393	312.295	226.098
Hurk rehabilitatie	I	2.	2018	-250.000	0	-250.000
Krijten rehabilitatie	U	2.	2018	698.030	17.636	680.393
Krijten rehabilitatie	I	2.	2018	-310.000	0	-310.000
Stadsrijk rehabilitatie	U	2.	2019	453.880	149.847	304.033
Stoffels rehabilitatie	U	2.	2019	752.878	275.289	477.590
Vervangen bomen diverse straten	U	5.	2023	87.500	53.872	33.628
Hurk riolering VW	U	7.	2019	250.000	0	250.000
Krijten riolering VW	U	7.	2019	309.195	193	309.002
Totaal Krijten/Stoffels/Hurk/Stadrijk				**2.529.877**	**809.132**	**1.720.745**
Maasstraat						
Boekelsedijk-Maasstraat rehabilitatie	U	2.	2021	376.647	394.213	-17.565
Maasstraat vervangen riolering	U	7.	2022	100.000	65.100	34.900
Totaal Maasstraat				**476.647**	**459.313**	**17.335**
Moleneind/Red Sox						
Moleneind parkeervoorzieningen	U	2.	2020	85.444	0	85.444
De Rakt drainage	U	5.	2020	19.032	0	19.032
De Rakt drainage	I	5.	2020	-2.398	0	-2.398
De Rakt extra kleedkamers	U	5.	2018	234.372	0	234.372
De Rakt extra kleedkamers	I	5.	2018	-39.949	0	-39.949
FC de rakt renovatie veld 1	U	5.	2021	48.400	6.982	41.418
FC de rakt renovatie veld 1	I	5.	2021	-8.400	-1.257	-7.143
Moleneind beplanting	U	5.	2020	12.129	13.723	-1.594
Moleneind bomen	U	5.	2020	14.007	0	14.007
Moleneind ea renovatie beregeningsput	U	5.	2021	4.043	0	4.043
Moleneind ea renovatie beregeningsput	I	5.	2021	3.088	0	3.088
Moleneind hekwerk park	U	5.	2020	8.897	250	8.647
Moleneind hekwerk/verlichting sport	U	5.	2020	79.847	4.128	75.719
Moleneind hekwerk/verlichting sport	I	5.	2020	-11.991	0	-11.991
Moleneind omzetten velden	U	5.	2020	114.042	24.776	89.266

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Moleneind omzetten velden	I	5.	2020	-22.558	-2.316	-20.242
Moleneind parkinrichting	U	5.	2020	-7.149	44.199	-51.348
Octopus renov bijveld 3 ICM 71.Moleneind	U	5.	2021	62.000	3.799	58.201
Octopus verl.bijveld 3 ICM 71. Moleneind	U	5.	2021	25.410	0	25.410
Octopus verl.bijveld 3 ICM 71. Moleneind	I	5.	2021	-4.410	0	-4.410
Red Sox aanleg honkbalveld	U	5.	2020	111.853	104.193	7.660
Red Sox aanleg honkbalveld	I	5.	2020	-37.954	-6.082	-31.872
Red Sox hekwerk / dugouts	U	5.	2020	89.731	47.640	42.091
Red Sox hekwerk / dugouts	I	5.	2020	-42.091	-8.177	-33.914
Red Sox kleedaccommodatie	U	5.	2018	42.229	0	42.229
Red Sox kleedaccommodatie	I	5.	2018	-42.229	0	-42.229
Totaal Moleneind / Red Sox				**735.396**	**231.858**	**503.537**
Petruskerk						
Petruskerk aanlichten	U	2.	2021	450.000	147.824	302.176
Petruskerk vervangen verlichting (led)	U	2.	2018	18.322	7.033	11.289
Totaal Petruskerk				**468.322**	**154.857**	**313.464**
Sacramentsweg						
Sacramentsweg/Mondriaanplein wegen	U	2.	2024	35.552	59.053	-23.501
Afroven en afvoeren toplaag gazons	U	5.	2025	90.000	0	90.000
Sacramentsweg/Mondriaanplein riool	U	7.	2024	410.000	0	410.000
Totaal Sacramentsweg				**535.552**	**59.053**	**476.499**
Schutsboomstraat						
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	2.	2023	427.273	182.716	244.557
Schutsboomstraat bomen	U	5.	2024	195.000	0	195.000
Schutsboomstraat riolering	U	7.	2023	1.506.612	0	1.506.612
Schutsboomstraat riolering	I	7.	2023	-206.612	0	-206.612
Totaal Schutsboomstraat				**1.922.273**	**182.716**	**1.739.557**
Skatebaan / pumptrack						
Bevrijdingspark pumptrack	U	5.	2024	150.000	154.945	-4.945
Bevrijdingspark skatebaan uitvoeringskrediet	U	5.	2024	350.000	271.901	78.099
Totaal Skatebaan / pumptrack				**500.000**	**426.846**	**73.154**
Sport en Spel Reek						
Sport en spel Reek openbaar gebied	U	2.	2019	196.797	6.797	190.000

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Sport en Spel Reek gebouw	U	5.	2019	611.620	649.960	-38.340
Sport en Spel Reek gebouw	I	5.	2019	-47.184	-50.589	3.405
Sport en spel Reek grond	U	5.	2019	9.259	22.206	-12.947
Sport en spel Reek grond	I	5.	2019	-1.531	-226	-1.305
Sport en Spel Reek Inrichting gymzaal	U	5.	2024	72.000	14.203	57.797
Sport en Spel Reek Inrichting gymzaal	I	5.	2024	-7.000	0	-7.000
Sport en Spel Reek Investeringssubsidie	U	5.	2024	3.920.000	3.713.479	206.521
Sport en Spel Reek verlichting	U	5.	2024	145.000	25.992	119.008
Sport en Spel Reek verlichting	I	5.	2024	-25.000	0	-25.000
Totaal Sport en Spel Reek				**4.873.961**	**4.381.822**	**492.139**
Stadt-Land groen						
Stadt-Land aankoop grond	U	5.	2024	75.000	783	74.218
Stadt-Land aankoop grond	U	5.	2025	75.000	0	75.000
Stadt-Land verharding	U	5.	2024	50.000	0	50.000
Stadt-Land verharding	U	5.	2025	50.000	0	50.000
Wijstherstel aankoop grond	U	5.	2024	55.000	0	55.000
Wijstherstel aankoop grond	U	5.	2025	55.000	0	55.000
Totaal Stadt-Land groen				**360.000**	**783**	**359.218**
Violierstraat						
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	U	2.	2021	1.076.216	1.339	1.074.877
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	I	2.	2021	-250.000	0	-250.000
Violierstraat rehabilitatie	U	2.	2018	1.725.626	536.929	1.188.697
Violierstraat rehabilitatie	I	2.	2018	-394.825	-394.825	0
Violierstraat bomen	U	5.	2021	30.000	0	30.000
Violierstraat herinrichting riolering	U	7.	2021	999.001	4.025	994.976
Totaal Violierstraat				**3.186.018**	**147.468**	**3.038.550**
Voederheil						
Voederheil herinrichting	U	2.	2024	224.000	56.746	167.255
Voederheil riolering	U	7.	2024	650.000	0	650.000
Totaal Voederheil				**874.000**	**56.746**	**817.255**
Zeelandsedijk						
GVVP projecten. verbreding Zeelandsedijk	U	2.	2019	19.288	57.329	-38.041
Totaal Zeelandsedijk				**19.288**	**57.329**	**-38.041**

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Overige/losse kredieten						
Boekelsedijk rehab. (Hoge Randweg-Morgenweg)	U	2.	2020	295.925	34.282	261.643
Bogerd rehabilitatie	U	2.	2024	249.765	12.993	236.772
Brabantplein oplossen waterproblematiek wooncomplex	U	2.	2017	189.861	10.475	179.387
Buitengebied verbetering recreat. fietspaden	U	2.	2022	100.000	0	100.000
Duifhuizerweg rehabilitatie (grasbetontegels)	U	2.	2025	244.650	923	243.727
Efferen rehabilitatie	U	2.	2022	388.309	86.292	302.017
GVVP projecten. fietsstraat volkelseweg	U	2.	2021	699.999	880.921	-180.922
GVVP projecten. fietsstraat volkelseweg	I	2.	2021	-292.500	-292.500	0
GVVP projecten. landbouwvriendelijke route	U	2.	2019	129.841	0	129.841
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	U	2.	2018	2.688.154	1.565.826	1.122.328
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	I	2.	2018	-1.330.600	-756.573	-574.027
Hemelrijk rehabilitatie	U	2.	2025	164.832	58	164.774
Investeringen element en asfaltverharding	U	2.	2022	1.589.068	219.891	1.369.177
Investeringen element en asfaltverharding	U	2.	2023	739.888	195.269	544.619
Investeringen element en asfaltverharding	U	2.	2024	664.844	18.559	646.285
Investeringen element en asfaltverhardingen	U	2.	2021	250.001	42.560	207.441
Liessentstr/Erfstr/Kromstr rehabilitatie	U	2.	2022	669.491	759.177	-89.686
Maashorst Fietspad	U	2.	2021	282.000	35.447	246.553
Markt aanpassen fiets-/voetpad	U	2.	2024	190.000	695	189.305
Meerkensweg rehabilitatie	U	2.	2020	243.059	37.136	205.924
Morene rehabilitatie	U	2.	2022	148.254	6.091	142.163
N264 doorstroming verbeteren	U	2.	2021	3.555.999	1.670.071	1.885.928
N605	U	2.	2027	1.025.000	170.657	854.343
Peelweg parallelweg rehabilitatie	U	2.	2025	891.345	8.995	882.350
Schuifelenberg rehabilitatie	U	2.	2025	552.930	1.268	551.662
Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2.	2024	595.684	113.488	482.196
Verganging armaturen	U	2.	2025	380.000	2.457	377.543
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	U	2.	2016	2.323.798	746.745	1.577.053
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	I	2.	2016	-1.328.000	-130.207	-1.197.793
Vervanging armaturen	U	2.	2023	1.902.496	1.726.822	175.674
Wijde Wereld herinrichting omgeving	U	2.	2022	151.560	24.673	126.887

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Wislaan rehabilitatie	U	2.	2024	345.274	6.755	338.519
Zeeland centrumplan	U	2.	2016	323.034	667	322.367
Zeeland centrumplan	I	2.	2016	24.706	0	24.706
Zeeland inrichting gebied bij dorpshuis / sporthal	U	2.	2019	384.072	0	384.072
Zeelandsedreef/Schaijkseweg rehabilitatie	U	2.	2023	532.680	84.330	448.349
Evenemententerrein inrichting	U	3.	2025	202.000	0	202.000
Camelot en palster nieuwbouw	U	4.	2018	275.784	102.940	172.844
Camelot en palster nieuwbouw	I	4.	2018	-52.824	0	-52.824
Fietspad Maashorst	U	5.	2024	328.000	34.617	293.383
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	U	5.	2019	139.477	20.494	118.983
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	I	5.	2019	170	-635	805
Hoevenseweg bomen	U	5.	2023	125.000	10.920	114.080
Landschapsbeleidsplan uitvoering	U	5.	2013	222.741	105.863	116.878
Landschapsbeleidsplan uitvoering	I	5.	2013	-61.000	0	-61.000
Maashorst IUP	U	5.	2009	435.741	0	435.741
Maashorst IUP	I	5.	2009	-400.000	0	-400.000
Melkpad-Graspeelloop EVZ	U	5.	2015	117.500	0	117.500
Melkpad-Graspeelloop EVZ	I	5.	2015	-58.750	0	-58.750
Munsche Wetering EVZ	U	5.	2017	460.484	0	460.484
Munsche Wetering EVZ	I	5.	2017	-354.200	0	-354.200
Naat Piek buitenruimte	U	5.	2023	300.000	0	300.000
Palmstraat recreatieve poort	U	5.	2022	115.001	11.634	103.367
Red Sox herhuisvesting	U	5.	2024	2.050.000	215.221	1.834.779
Red Sox herhuisvesting	I	5.	2024	0	-19.964	19.964
Sacramentsweg/Mondriaanplein groen	U	5.	2024	220.000	0	220.000
Sporthal de Stigt dakisolatie	U	5.	2024	100.000	0	100.000
Sporthal de Stigt dakisolatie	I	5.	2024	-72.000	0	-72.000
Sportvelden verledden	U	5.	2025	600.000	109.497	490.502
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	U	5.	2022	203.680	18.532	185.148
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	I	5.	2022	-41.680	0	-41.680
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	U	6.	2019	-391.014	-589.018	198.004
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	I	6.	2019	-257.085	-199.240	-57.845
Borretstraat Reek riolering VW	U	7.	2025	140.000	5.520	134.480

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / Inkomsten (bijdrage derden)	Programma	start-jaar	Oorspronkelijk begroot Krediet	cumulatief werkelijk per 21-08-2025	Restant krediet per 21-08-2025
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	U	7.	2020	1.644.540	417.796	1.226.744
EVZ 2014-2016 hw	U	7.	2014	367.701	451	367.250
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	7.	2025	1.040.366	52.732	987.634
KCA Depot (klein chemisch afval)	U	7.	2025	100.000	0	100.000
Ondergrondse restafvalcontainers	U	7.	2020	213.943	764	213.179
Onderhoud gemalen E/M	U	7.	2022	540.543	376.152	164.391
Onderhoud randvoorzieningen E/M	U	7.	2022	623.388	13.907	609.481
Oude maasstraat riolering vw	U	7.	2018	379.705	259.067	120.638
Relinen riolering	U	7.	2025	250.000	0	250.000
Voorbereidingskrediet riolering grote reconstructies	U	7.	2025	100.000	0	100.000
Strategische grondaankopen	U	8.	2022	2.218.815	37.939	2.180.876
Strategische grondaankopen	I	8.	2022	0	-4.700	4.700
ICT smartphones	U	10.	2025	165.600	40.914	124.686
Vervangen vijf voertuigen buitendienst	U	10.	2022	228.817	0	228.817
Kredieten met restant < € 100.000	U	Divers		11.124.751	8.575.796	2.548.955
Kredieten met restant < € 100.000	I	Divers		-402.046	-5.672	-396.374
Totaal overige/losse kredieten				**42.908.566**	**16.875.766**	**26.032.800**
Totaal generaal				***62.489.056***	***24.668.420***	***37.820.636***

Specificatie meerjareninvesteringsprogramma

Onderstaande specificatie geeft inzicht in de nieuwe geraamde kredieten 2026 t/m 2029. Deze zijn gevoteerd via de kadernota 2026 of eerdere P&C-producten.

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Programma 1 Veiligheid					
Cameratoezicht	U	20.000	0	0	0
Cameratoezicht	U	0	20.000	0	0
Totaal programma 1 Veiligheid		***20.000***	***20.000***	***0***	***0***
Programma 2 Verkeer en vervoer					
Batenburglaan rehabilitatie	U	156.000	547.000	0	0
Beukenlaan rehabilitatie	U	99.391	951.910	0	0
Boekelsedijk rehabilitatie (hoge randweg-morgenweg)	U	179.000	0	0	0
Bogerd rehabilitatie	U	241.000	962.000	962.000	0
Bossestraat rehabilitatie	U	0	0	0	64.773
Brand rehabilitatie	U	0	0	0	78.950
Brouwerspad rehabilitatie	U	105.000	13.000	0	0
Burenstraat rehabilitatie	U	0	89.910	0	0
CPHP Parkeerdek apparatuur vervangen	U	0	340.000	0	0
De Regenboog infastructuur gebied	U	0	0	0	50.000
Efferen rehabilitatie	U	347.000	0	0	0
Gladheidsmaterieel NIDO	U	0	0	0	150.000
Groenewoud rehabilitatie	U	290.000	0	0	0
GVVP project fietsenstalling past spieringsstr	U	42.277	0	0	0
GVVP project Kastanjeweg fietsvoorzieningen	U	106.875	0	0	0
GVVP project Kastanjeweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	-106.875	0	0	0
GVVP project Liessent/Erf/Komstr tweez trottoir	U	329.740	0	0	0
GVVP project Oudedijk weren landbouwverkeer	U	1.755.000	0	0	0
GVVP project Oudedijk weren landbouwverkeer	I bijdrage derden	-877.500	0	0	0
GVVP project Overstapvoorziening realiseren	U	375.000	0	0	0
GVVP project Overstapvoorziening realiseren	I bijdrage derden	-75.000	0	0	0
GVVP project Parallelweg N277	U	399.657	0	0	0
GVVP project Parallelweg N277	I bijdrage derden	-200.000	0	0	0
GVVP project Rotonde Ben van Dijk	U	560.000	0	0	0
GVVP project Rotonde Ben van Dijk	I bijdrage derden	-280.000	0	0	0
GVVP project scheiden fietsverkeer rouwstraat	U	344.500	0	0	0
GVVP project Velmolenweg fietsvoorzieningen	U	260.000	0	0	0
GVVP project Velmolenweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	-260.000	0	0	0
GVVP project Wilhelminastr vrijliggende fietsvz	U	420.000	0	0	0
GVVP project Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	U	825.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
GVVP project Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	I bijdrage derden	-200.000	0	0	0
GVVP project. afsluiten cimbaallaan	U	0	99.083	0	0
GVVP project. afsluiten cimbaallaan	I bijdrage derden	0	-50.000	0	0
GVVP project. bewegw. hoofdfietsstructuur	U	74.588	0	0	0
GVVP project. duurzame energie ov	U	70.000	0	0	0
GVVP project. duurzame energie ov	I bijdrage derden	-35.000	0	0	0
GVVP project. fiets overig	U	63.435	0	0	0
GVVP project. fietspad zeelandsedijk	U	86.000	0	0	0
GVVP project. fietspad zeelandsedijk	I bijdrage derden	-43.000	0	0	0
GVVP project. fietsstraat zoggelstraat	U	70.000	0	0	0
GVVP project. fietsstraat zoggelstraat	I bijdrage derden	-35.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz industrielaan	U	0	0	895.719	0
GVVP project. fietsvoorz. cimbaallaan	U	0	225.000	0	0
GVVP project. fietsvoorz. cimbaallaan	I bijdrage derden	0	-112.500	0	0
GVVP project. fietsvoorz. liessentstraat	U	210.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz. liessentstraat	I bijdrage derden	-105.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz. loopkantstraat	U	600.000	0	0	0
GVVP project. fietsvoorz. pres kennedylaan	U	0	0	985.662	0
GVVP project. fietsvoorz. pres kennedylaan	I bijdrage derden	0	0	-495.000	0
GVVP project. openbaar vervoer	U	140.455	0	0	0
GVVP project. openbaar vervoer	I bijdrage derden	-42.050	0	0	0
GVVP project. overige vervoerswijzers	U	44.175	0	0	0
GVVP project. rotonde wilhelminastraat	U	74.889	0	0	0
GVVP project. rotonde wilhelminastraat	I bijdrage derden	-30.000	0	0	0
GVVP project. trottoir loopkantstraat	U	98.772	0	0	0
GVVP project. verbreding zeelandsedijk	U	682.161	0	0	0
Hoevenseveld fase 2 rehabilitatie	U	146.000	584.000	584.000	0
Hoevenseveld fase 3 rehabilitatie	U	465.000	155.000	0	0
Hoevenseweg / Van Duerenlaan rehabilitatie	U	312.000	0	0	0
Kop Runstraat	U	0	0	0	100.000
Kroatenstraat rehabilitatie	U	213.000	0	0	0
Meerkensweg rehabilitatie	U	516.000	0	0	0
Mgr. Borretstraat rehabilitatie	U	644.000	0	0	0
Moleneind rehabilitatie	U	0	0	0	130.188
Morene rehabilitatie	U	142.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
N605	U	0	0	0	15.720.000
Oud Moleneind Fase 1 rehabilitatie	U	318.000	0	0	0
Parkeerverwijssysteem	U	300.000	0	0	0
Rolbezem gladheid vervanging	U	32.000	0	0	0
Rondweg/bitswijk hov trace rotonde	U	59.745	0	0	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein wegen	U	409.449	0	0	0
Schutsboomstraat parallelweg rehabilitatie	U	108.780	0	0	0
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	101.000	0	0	0
Sport- en spel Reek openbaar gebied	U	106.203	0	0	0
Turborotonde a50 afrit uden noord (oostzijde)	U	0	677.548	0	0
Uitkijktoren	U	180.000	0	0	0
Van Duerenlaan rehabilitatie	U	537.000	0	0	0
Vervangen Gladheidsmaterieel Schuitemakers	U	0	0	310.000	0
Vervanging armaturen	U	380.000	0	0	0
Vervanging automaten rtp	U	0	345.000	0	0
Violierstraat rehabilitatie	U	1.014.000	338.000	0	0
Violierstraat rehabilitatie	I bijdrage derden	-895.925	0	0	0
Vlasroot rehabilitatie	U	317.000	40.000	0	0
Voederheil herinrichting	U	176.000	0	0	0
Wislaan rehabilitatie	U	804.000	0	0	0
Wolfstraat rehabilitatie	U	27.972	252.000	0	0
Zeelandsedijk (N264-kromstr) rehabilitatie	U	330.000	0	0	0
Zeelandsedreef/Schaijkseweg rehabilitatie	U	1.121.000	0	0	0
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer		***14.624.714***	***5.456.951***	***3.242.381***	***16.293.911***
Programma 3 Economie en toerisme					
Aansluiting evenementenkasten	U	15.284	0	0	0
Totaal programma 3 Economie en toerisme		***15.284***	***0***	***0***	***0***
Programma 4 Onderwijs					
Mulderke tijdelijke huisvesting	U	486.500	0	0	0
Totaal programma 4 Onderwijs		***486.500***	***0***	***0***	***0***
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur					
Aanleg trapveldjes	U	0	0	0	70.000
Aanschaf trekker	U	0	120.000	0	0
Aanschaf wagen toezichthouder	U	0	0	22.000	0
Aanschaf wagen toezichthouder 2	U	0	0	22.000	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Batenburglaan bomen	U	75.000	0	0	0
Beplanting	U	0	0	0	203.500
Beplanting vervangingen	U	63.800	0	0	0
Beplanting vervangingen	U	0	143.000	0	0
Beplanting vervangingen	U	0	0	104.500	0
Beukenlaan bomen	U	100.000	0	0	0
Bogerd beplanting	U	0	60.000	0	0
Bogerd bomen	U	0	85.000	0	0
Bomen	U	0	0	0	110.000
Bomen vervanging	U	159.500	0	0	0
Bomen vervanging	U	0	132.000	0	0
Bomen vervanging	U	0	0	192.500	0
Bossestraat bomen	U	0	0	0	150.000
Buitengebied herstel bomenstructuur div str	U	0	107.500	0	0
Case Luxxum 100 Landerd	U	0	0	130.000	0
De wervel renovatie	U	411.390	0	0	0
De wervel renovatie	I bijdrage derden	-72.292	0	0	0
Den Heuvel Schaijk DAW/EMOS, kunstgrasvelden	U	0	0	0	468.092
Eiment ophoging geluidswal	U	0	0	150.000	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	50.000	0	0	0
Gras vervangingen	U	90.750	0	0	0
Grassen	U	0	0	0	77.000
HCU Hockeycomplex kunstgrasveld 2 toplaag	U	425.000	0	0	0
HCU Hockeycomplex kunstgrasveld 2 toplaag	I bijdrage derden	-73.800	0	0	0
Hekwerken	U	0	0	0	125.200
Hockeycomplex HCU kunstgrasveld 4 toplaag	U	0	0	0	430.000
Hoevenseveld fase 2 bomenstructuur	U	0	190.000	0	0
Maashorst uitkijktoren afwerking	U	75.000	0	0	0
Maashorst uitkijktoren frame	U	222.693	0	0	0
MJIP Inventaris	U	64.000	0	0	0
MJIP Inventaris	U	0	64.000	0	0
MJIP Inventaris	U	0	0	64.000	0
MJIP Inventaris	U	0	0	0	64.000
Moleneind bomen	U	0	0	0	50.000
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	75.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Past. Van Winkelstraat Bomen	U	0	0	75.000	0
Recreatieve voorzieningen	U	0	110.000	0	0
Recreatieve voorzieningen	U	0	0	0	160.000
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	200.000	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	0	0	110.000	0
Sporthal de Stigt dakisolatie	U	87.000	0	0	0
Sporthal de Stigt mechanische ventilatie	U	153.000	0	0	0
Sporthal de Stigt mechanische ventilatie	I bijdrage derden	-58.500	0	0	0
Sporthal de Stigt valbeveiliging	U	32.670	0	0	0
Sporthal de Stigt valbeveiliging	I bijdrage derden	-5.670	0	0	0
Sporthal de Stigt Zonnepanelen	U	137.000	0	0	0
Sporthal de Stigt Zonnepanelen	I bijdrage derden	-52.500	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	75.000	0	0	0
Stadt-Land verharding	U	50.000	0	0	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	U	236.000	0	0	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	-16.000	0	0	0
UDI'19 kleedlokalen	U	230.000	0	0	0
UDI'19 renovatie kleedlokalen 7 tm 12	U	0	210.000	0	0
UDI-'19 Voetbalcompl. kunstgras 6 toplaag	U	0	0	0	430.000
UDI-'19 Voetbalcompl. kunstgras 6 toplaag	I bijdrage derden	0	0	0	-74.600
Veegmachine	U	0	0	0	200.000
Vervangen Case Luxxum 100 sport TRK-38-H	U	0	0	130.000	0
Vervangen Case Luxxum 100 trek TRK-29-H	U	0	0	130.000	0
Vervangen JCB graaflaadcombinatie	U	0	0	230.000	0
Vervanging DAF 75	U	0	230.000	0	0
Vijfhuis bomen	U	0	0	0	50.000
Waterton	U	0	0	0	70.000
Wijstherstel aankoop grond	U	55.000	0	0	0
Wijstherstelprojectect Maashorst	U	50.000	0	0	0
Zeelandsedreef bomen	U	150.000	0	0	0
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur		***2.989.041***	***1.451.500***	***1.360.000***	***2.583.192***
Programma 6 Sociaal domein					
De Nieuwe Pit Uden professionele keuken	U	0	0	0	61.839
Phoenix verbouwing dorpshuis	U	50.000	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	600.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	0	600.000	0	0
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	0	0	600.000	0
Totaal programma 6 Sociaal domein		***650.000***	***600.000***	***600.000***	***61.839***
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid					
Begraafplaatsbeheersysteem	U	24.000	0	0	0
Beukenlaan-Wolfstraat riolering	U	0	0	0	1.330.000
Bossestraat riolering	U	0	0	0	850.000
Brouwerspad Zeeland riolering VW	U	0	220.000	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	1.040.366	0	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	0	70.980	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	0	0	45.113	0
Gruunsel aanleg HWA	U	2.966.942	0	0	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	U	0	850.000	0	0
Netjeshof eo riolering	U	0	450.000	0	0
Odiliapeel afr dubbelfunctie gemaal	U	0	42.000	0	0
Odiliapeel Afr dubbelfunctie gemaal	U	0	0	35.000	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	U	0	0	0	1.000.000
Smalle paden begraafplaats	U	66.000	0	0	0
Vervangen pompen drukriolering	U	0	1.183.000	0	0
Vervangen pompen drukriolering	U	0	0	24.000	0
Vlasroot riolering	U	750.000	0	0	0
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		***4.847.308***	***2.815.980***	***104.113***	***3.180.000***
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Realisatie nieuwe woonwagenlocatie	U	770.000	0	0	0
Realisatie woonwagenlocatie grond	U	250.000	0	0	0
Uitbreiding bestaande woonwagenlocatie	U	250.000	0	0	0
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		***1.270.000***	***0***	***0***	***0***
Programma 9 Bestuur en dienstverlening					
Apparatuur gemeenteraad	U	45.000	0	0	0
Nieuwe Markt 3bc verbouwing	U	0	0	0	57.000
Nieuwe Markt zonnepanelen	U	36.000	0	0	0
Pnemstraat 1 uden voorzieningen	U	0	0	0	29.601
Totaal programma 9 Bedrijfsvoering		***81.000***	***0***	***0***	***86.601***
Programma 10 Bestuur en dienstverlening					
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	20.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028	Nieuwe kredieten 2029
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	384.997	0	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	0	20.000	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	0	0	20.000
Gemeentehuis lamellen	U	0	0	0	93.000
Gemeentehuis power quality verduurzaming	U	0	0	0	21.403
Gemeentewerf aanpassingen	U	695.000	0	0	0
Gemeentewerf veldschuur	U	30.000	0	0	0
ICT laptops/dockingst/toetsenborden	U	143.713	0	0	0
ICT pinautomaten	U	43.000	0	0	0
ICT servers	U	165.000	0	0	0
ICT servers	U	0	430.000	0	0
ICT servers	U	0	0	71.000	0
ICT servers	U	0	0	0	71.000
ICT Smartphones	U	165.600	0	0	0
ICT Smartphones	U	0	165.600	0	0
ICT Smartphones	U	0	0	165.600	0
ICT Smartphones	U	0	0	0	165.600
ICT tablets	U	6.267	0	0	0
ICT tablets	U	0	6.267	0	0
ICT tablets	U	0	0	6.267	0
ICT tablets	U	0	0	0	6.267
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	143.713	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	0	143.713	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	0	0	143.713
Tractor vervanging	U	110.000	0	0	0
Wireless omgeving (WiFi)	U	0	235.742	0	0
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten		***1.378.580***	***1.366.319***	***406.580***	***520.983***
Totaal generaal		***26.362.427***	***11.710.750***	***5.713.074***	***22.726.526***

Geldleningen

Opgenomen geldleningen 2026

Dit zijn alle leningen die zijn aangegaan ter financiering van bijvoorbeeld investeringen, groot onderhoud, het grondbedrijf e.d. De gemeente Maashorst hanteert totaalfinanciering.

Nr	Hoofdsom	Laatste jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2026	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2026
15	15.000.000	2038	4,55	6.125.000	0	266.482	500.000	5.625.000
27	15.000.000	2032	3,31	5.250.000	0	154.605	750.000	4.500.000
30	20.000.000	2033	2,81	7.250.000	0	188.973	1.000.000	6.250.000
94	15.000.000	2039	4,49	7.000.000	0	300.643	500.000	6.500.000
99	1.888.179	2032	3,75	627.592	0	20.783	80.064	547.528
101	3.495.651	2033	4,81	1.309.538	0	59.115	138.072	1.171.466
116	3.076.630	2033	4,81	1.190.098	0	53.723	125.479	1.064.619
122	6.352.923	2026	4,45	391.020	0	11.600	391.020	0
123	6.352.923	2027	4,62	776.049	0	24.172	379.263	396.786
135	6.806.703	2026	5,58	272.268	0	2.530	272.268	0
136	10.000.000	2034	4,45	3.000.000	0	129.750	333.333	2.666.667
137	15.000.000	2035	3,64	5.000.000	0	175.692	500.000	4.500.000
155	20.000.000	2047	1,44	17.200.000	0	240.480	800.000	16.400.000
*	30.000.000	2026	3,00	0	30.000.000	900.000	1.200.000	28.800.000
Totaal	**167.973.009**			**55.391.565**	**30.000.000**	**2.528.548**	**6.969.500**	**78.422.065**

* Naar verwachting zal er in 2026 een nieuwe lening aangetrokken moeten worden van €30.000.000. Een verdere toelichting hieromtrent is te vinden in de in de financieringsparagraaf

Verstrekte geldleningen 2026

Het verstrekken van geldleningen is voorbehouden aan banken. Gemeenten zien daar voor zichzelf in principe geen rol weggelegd. Gemeenten werken met gemeenschapsgeld van en voor inwoners en bedrijven. Daar past de functie van 'bankier' niet bij. In het verleden werd hier binnen de overheid anders over gedacht. Nadat diverse rijksinstellingen geconfronteerd werden met verliezen als gevolg van faillissement e.d., heeft de wetgever hier strenge regels voor vastgelegd. Wij zien deze staat van verstrekte geldleningen dan ook als een sterfhuisconstructie.

Nr	Verstrekt aan	Hoofdsom	Rente %	Begindatum	Looptijd in jaren	Stand 01-01-2026	Nieuwe verstrekte leningen	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2026
275	Stichting Area	6.352.923	4,45%	1-9-1994	32	391.020	0	11.600	391.020	0
Totaal woningbouwcorporatie		**6.352.923**				**391.020**	**0**	**11.600**	**391.020**	**0**
115	Harmonie en drumband st Caecilia	124.790	6,00%	31-12-1996	30	1.580	0	4.191	1.579	0
311	Stg eigen herd	726.000	5,50%	31-12-2003	30	80.184	0	39.930	10.023	70.161
Totaal derden		**850.790**				**81.764**	**0**	**44.121**	**11.602**	**70.161**
Totaal		**7.203.713**				**472.784**	**0**	**55.721**	**402.622**	**70.162**

Gewaarborgde geldleningen 2026

Dit zijn leningen waar de gemeente borg voor staat. Dit onder stringente voorwaarden en in principe nooit zonder achtervang van een voorliggende instantie

Leningnr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2026	Stand 31-12-2026	Toelichting
4	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,49%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
17	8.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,72%	8.000.000	8.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
18	12.000.000	ASN Bank	Stichting Area	4,32%	12.000.000	12.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
19	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	3,92%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
22	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	2,96%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
24	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,08%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
25	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,12%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
35	8.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,03%	4.800.000	4.800.000	achtervang na wsw (max. 50%)
113	418.449	ING Bank	Gemeente Maashorst	divers	36.914	36.914	1) 100% garantstelling
140	384.579	Stater	Gemeente Maashorst	divers	40.711	40.711	1) 100% garantstelling
142	19.173	Rabobank	Gemeente Maashorst	divers	14.157	14.157	1) 100% garantstelling
143	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,19%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
144	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,11%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
145	127.512	Woonfonds Hypotheken	Gemeente Maashorst	divers	63.983	63.983	1) 100% garantstelling
146	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,79%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
148	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	4,03%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
149	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,24%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
150	3.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,80%	3.000.000	3.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
151	6.000.000	NWB Bank	Stichting Area	0,51%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
152	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,68%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
153	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,58%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
154	13.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,66%	13.000.000	13.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
156	129.526	Rabobank	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	108.538	108.538	1) 100% garantstelling
157	129.526	Rabobank	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	108.538	108.538	1) 100% garantstelling
158	2.728.000	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	1.799.500	1.799.500	achtervang na wsw (max. 50%)
160	10.744.000	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	8.078.807	8.078.807	achtervang na wsw (max. 50%)
161	48.600.000	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	46.807.500	46.807.500	achtervang na wsw (max. 50%)
162	75.000	Rabobank	Park Hoeven	3,05%	60.000	52.500	1) 100% garantstelling
n.v.t.	1.455.149	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	1.455.148	1.455.148	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	13.121.800	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	3.258.312	3.258.312	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	10.787.652	NWB Bank	Stichting Area	divers	10.787.652	10.787.652	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	59.056.269	BNG Bank	Stichting Area	divers	59.056.269	59.056.269	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	4.306.186	Stg Pensioenfonds Werk- en Reintegratie	Stichting Area	0,00%	4.306.186	4.306.186	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	3.832.142	NWB Bank	Stichting Brabantwonen	divers	3.747.316	3.747.316	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	2.684.149	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	2.574.074	2.574.074	2) o.b.v. verdeelsleutel
Totaal	**295.599.111**				**276.103.605**	**276.096.105**	

1) Deze garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldleningen ambtenaren. Dit betreft een oude constructie, er worden geen nieuwe hypothecaire waarborgen afgegeven.
2) Alle geborgde leningen afgesloten vóór 1 augustus 2021 vallen onder het toen geldende regime: elke lening wordt toegerekend aan een individuele gemeente. Alle geborgde leningen afgesloten vanaf 1 augustus 2021 vallen onder het regime van de nieuwe achtervangovereenkomsten.
In het regime vanaf 1 augustus 2021 worden leningen toegerekend aan gemeenten naar rato van de marktwaarde van het DAEB-bezit (Diensten van Algemeen Economisch Belang) dat corporaties in de gemeenten hebben. Voor meer informatie zie de website van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

BBV beleidsindicatoren

BBV beleidsindicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkering en nieuwbouwwoningen. Deze indicatoren worden geplaatst op https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv-

De website www.waarstaatjegemeente.nl is continue in ontwikkeling. De indeling is op thema. Denk hierbij aan thema's als ' bouwen en wonen'. Op themaniveau kunt u nu informatie van Maashorst raadplegen en eventueel afzetten tegen andere gemeenten. Onderstaand ter volledigheid opgenomen de verplichte indicatoren. Inmiddels zijn een aantal indicatoren uit de wettelijke regeling geschrapt . Het betreft nummer 7,12,13,15 en 25.

Nummer	Taakveld (BBV)	Naam Indicator	Eenheid	Bron
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting
6.	1. Veiligheid	Verwijzing Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
7.				
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
12.				
13.				
14.	3. Economie	Functiemening	%	LISA

15.				
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LIDS
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19.	4. Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado
20	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS,RIVM)
21.	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
25.				
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
32.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS
36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro	COELO
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro	COELO

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 09-11-2025 14:39 CET
Document ID:
a5d143a9-5d92-417b-86dc-d923e0973455

Begrotingswijzigingnummer **1** **dienstjaar** **2026** 18-9-2025

Zaaknummer E-suite **15610-2025**

betreft: **uitgewerkte voorstellen begroting 2026**

De raad van de gemeente Maashorst besluit de begroting als volgt te wijzigen:

FCL	Omschrijving FCL	Programma nr	ECL	i/u	n/j	Omschrijving ECL	Debet dienstjaar 2026	Credit dienstjaar 2026	Debet jaar + 1 2027	Credit jaar + 1 2027	Debet jaar + 2 2028	Credit jaar + 2 2028	Debet jaar + 3 2029	Credit jaar + 3 2029	Debet jaar + 4 2030	Credit jaar + 4 2030	Toelichting max 100 tekens per regel
63401000	Toerisme	3	38006	u	j	Overige kosten goed.&dienst incidenteel	248.000		223.000								Vitale vakantieparken
59990302	KPL Dienstverlening - Team Veiligheid	kostenplaats	11000	u	j	Salarissen en Sociale lasten	116.839		116.839		116.839		116.839		116.839		Projectleider wijkaanpak
59990302	KPL Dienstverlening - Team Veiligheid	kostenplaats	11001	u	j	Stelpost salarissen							-56.000		-56.000		Projectleider wijkaanpak
59990302	KPL Dienstverlening - Team Veiligheid	kostenplaats	11900	u	j	Doorbelasting directe salarislasten (kostenp uitg)	-116.839		-116.839		-116.839		-60.839		-60.839		Projectleider wijkaanpak
61200000	Openbare orde en veiligheid	1	35100	u	j	Inhuur personeel	-60.839		-60.839		-60.839		-60.839		-60.839		Projectleider wijkaanpak
61209999	Openbare orde - Doorbelasting Kostenplaats	1	11903	u	j	Doorbelasting directe salarislasten Dienstv (uitg)	116.839		116.839		116.839		60.839		60.839		Projectleider wijkaanpak
59990105	KPL Sociaal - Team Sociaal Beleid	kostenplaats	11000	u	j	Salarissen	184.000		184.000		184.000		184.000		184.000		Versnellen sterke sociale basis
59990105	KPL Sociaal - Team Sociaal Beleid	kostenplaats	11900	u	j	Doorbelasting directe salarislasten (kostenp uitg)	-184.000		-184.000		-184.000		-184.000		-184.000		Versnellen sterke sociale basis
66109999	Samenkracht - Doorbelasting Kostenplaats (K)	6	11902	u	j	Doorbelasting directe salarislasten Sociaal (uitg)	184.000		184.000		184.000		184.000		184.000		Versnellen sterke sociale basis
66109900	Programma - Toekomstbestendig Sociaal Domein	6	11001	u	j	Stelpost salarissen							-184.000		-184.000		Versnellen sterke sociale basis
66106500	Basis - Lokale Inzet	6	38004	u	j	Overige kosten overige goederen en diensten	26.000		26.000		26.000		26.000		26.000		Versnellen sterke sociale basis
66106501	Basis - Bewonersinitiatieven	6	43806	u	j	Subsidie overige instel. & pers. algemeen	60.000		60.000		60.000		60.000		60.000		Versnellen sterke sociale basis
66108080	Migratie Asielzoekers COA - Locatie Boekelsedijk	6	38004	u	j	Overige kosten overige goederen en diensten	50.000		50.000		50.000		50.000		50.000		Aanpassen omgeving Sportpark
76100007	2026 Phoenix verbouwing dorpshuis	kap.dienst	32004	u	n	Uitbestede investeringen algemeen	3.300.000										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - krediet
76100007	2026 Phoenix verbouwing dorpshuis	kap.dienst	45100	i	n	Investeringsbijdrage van het Rijk		87.500									Verbouwing Dorpshuis Phoenix - dumava subsidie
79999913	Sluitrek MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (K)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	-3.212.500										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - krediet
1300	MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (F)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	3.212.500										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - krediet
20020	Kruisposten Maashorst	Kap.dienst	38000	u	n	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	-3.212.500										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - krediet
66100103	Accommodatie - Dorpshuis Phoenix Schaijk (K)	6	74000	u	j	Rente	14.456		28.190		26.744		25.298		23.852		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - kapitaallasten
66100103	Accommodatie - Dorpshuis Phoenix Schaijk (K)	6	73000	u	j	Afschrijving			160.625		160.625		160.625		160.625		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - kapitaallasten
76100016	2026 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed (K)	kap.dienst	32004	u	n	Uitbestede investeringen algemeen	-143.201										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet krediet Verduurzaming vastgoed
79999913	Sluitrek MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (K)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	143.201										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet krediet Verduurzaming vastgoed
1300	MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (F)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	-143.201										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet krediet Verduurzaming vastgoed
20020	Kruisposten Maashorst	Kap.dienst	38000	u	n	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	143.201										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet krediet Verduurzaming vastgoed
66100501	Accommodatie - Wijkaccommodaties Overige	6	74000	u	j	Rente	-644		-1.257		-1.192		-1.128		-1.063		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet krediet Verduurzaming vastgoed
66100501	Accommodatie - Wijkaccommodaties Overige	6	73000	u	j	Afschrijving			-7.160		-7.160		-7.160		-7.160		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet krediet Verduurzaming vastgoed
60500200	Rente en afschrijvingen	10	74002	u	j	Doorberekende rente kapitaallasten aan taakvelden	-13.812		-26.933		-25.552		-24.170		-22.789		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet krediet Verduurzaming vastgoed
60500200	Rente en afschrijvingen	10	51002	u	j	Rente rekening courant	13.812		26.933		25.552		24.170		22.789		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - kapitaallasten
79999934	Sluitrek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap.dienst	73003	i	j	Afschrijving investeringen (kapitaaldienst)		0		153.465		153.465		153.465		153.465	Verbouwing Dorpshuis Phoenix - kapitaallasten
79999934	Sluitrek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap.dienst	90000	u	j	Overboeking naar Balans	0		153.465		153.465		153.465		153.465		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - kapitaallasten
1900	MVA-EN: Overige (F)	kap.dienst	90000	u	j	Overboeking naar Balans	0		-153.465		-153.465		-153.465		-153.465		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - kapitaallasten
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap.dienst	38000	u	j	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	0		153.465		153.465		153.465		153.465		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - kapitaallasten
66100103	Accommodatie - Dorpshuis Phoenix Schaijk (K)	6	72005	i	n	Onttrekking uit voorziening groot onderhoud		375.368									Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
90303037	VZ Dorpshuis Phoenix Schaijk (K)	kap.dienst	72000	u	n	Onttrekking uit voorziening (kapitaaldienst)	375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
99997999	Sluitrek: Voorzieningen (art 44.1c) (K)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	-375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
6570	Voorzieningen (art 44.1c) (F)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap.dienst	38000	u	n	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	-375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
69100061	Mut.res. 6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	6	71006	u	n	Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten	375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
80103103	Reserve dekking kapitaallasten 2020 ev (K)	kap.dienst	71001	i	j	Toevoeging aan reserve (kapitaaldienst)		375.368									Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
80102999	Sluitrek: Bestemmingsreserves (K)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
6200	EV: Bestemmingsreserves (F)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans	-375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap.dienst	38000	u	n	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	375.368										Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
69100061	Mut.res. 6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	6	71007	i	j	Onttrekking uit reserve dekking kapitaallasten				18.768		18.768		18.768		18.768	Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
80103103	Reserve dekking kapitaallasten 2020 ev (K)	kap.dienst	71000	u	j	Onttrekking uit reserve (kapitaaldienst)			18.768		18.768		18.768		18.768		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
80102999	Sluitrek: Bestemmingsreserves (K)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans			-18.768		-18.768		-18.768		-18.768		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
6200	EV: Bestemmingsreserves (F)	kap.dienst	90000	u	n	Overboeking naar Balans			18.768		18.768		18.768		18.768		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap.dienst	38000	u	n	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven			-18.768		-18.768		-18.768		-18.768		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - inzet MJOP onderhoudsbudget
66100103	Accommodatie - Dorpshuis Phoenix Schaijk (K)	6	43806	u	j	Subsidie overige instel. & pers. algemeen			-50.000		-50.000		-50.000		-50.000		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - verlaging exploitatiesubsidie
66100103	Accommodatie - Dorpshuis Phoenix Schaijk (K)	6	38109	u	j	Onderhoud gebouwen en terreinen	-13.812		-3.630		-2.249		-867		514		Verbouwing Dorpshuis Phoenix - restant dekking
66100103	Accommodatie - Dorpshuis Phoenix Schaijk (K)	6	38002	u	n	Stelpost overige goederen en dienst uitgaven											Verbouwing Dorpshuis Phoenix - budget 2026 ivm afschrijving vanaf 2027

63100101	Economische stimulering(K)	3	38002	u	j	Stelpost overige goederen en dienst uitgaven	180.000										Regiodeal
60800001	Stelpost algemeen (K)	10	38000	u	j	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	-449.000		-449.000		-449.000		-449.000		-449.000		uitgewerkte voorstellen begroting 2026 (Maashorstfonds reeds begroot)
60110000	Saldi van rekening van baten en lasten (K)	10	38000	u	j	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	-355.000		-258.000		-35.000		205.000		205.000		uitgewerkte voorstellen begroting 2026 tlv/tgv begrotingssaldo
							838.236	838.236	172.233	172.233	172.233	172.233	172.233	172.233	172.233	172.233	

Vastgesteld in de (openbare) vergadering van 6-11-2025

Ondertekening bij raadsbesluit

De raad voornoemd

de griffier	de voorzitter
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

Technische vragen programmabegroting 2026

Nr.	Onderdeel/pagina	Vraagsteller (fractie)	Vraag en antwoord
1	Algemeen / Bestuurlijke hoofdlijn (pagina 7)	Jong Maashorst	Vraag: Wat gaat er concreet gebeuren met de investering Zeelandsedreef/Schaijkseweg? Antwoord: Aan de Zeelandsedreef en Schaijkseweg (tot aan Bergmaas) gaan we groot onderhoud uitvoeren. De huidige wegen moeten hersteld worden en de fietspaden hebben last van wortelopdruk en zijn te smal. Begin 2025 hebben we bewoners en/of ondernemers door middel van een enquête gevraagd om mee te denken over de inrichting van de wegen en fietspaden. We hebben toen het idee voor een fietsstraat met knip voor het doorgaand verkeer voorgelegd. Uit de reacties is gebleken dat veel bewoners, ondernemers en weggebruikers geen voorstander zijn van de fietsstraat met knip. Zij willen de weg openhouden. Op basis van alle afwegingen en de enquêteresultaten beperken we ons tot groot onderhoud aan de rijbanen en het opnieuw aanleggen van vrij liggende fietspaden. Met een Boom Effect Analyse (BEA) hebben we onderzocht hoe we schade aan de bomen kunnen voorkomen maar ook hoe we schade door boomwortels zo lang mogelijk kunnen uitstellen. Het doorsnijden van wortels is namelijk geen optie, dat schaadt de gezondheid en stabiliteit van bomen. Concreet betekent dit dat er op diverse plekken maatwerk moet komen. Hierbij te denken aan geringe verschuiving en/of ophoging van de fietspaden, aanbrengen puinfundering, alternatief materiaalgebruik op specifieke locaties etc. De bomen zullen de komende 10 jaar verder groeien. Dat betekent dat, ondanks onze inspanningen, de bomen op plekken weer verharding zullen gaan opdrukken.

2E TUSSENTIJDSE RAPPORTAGE 2025

Inhoudsopgave

Aanbieding **4**
Samenvatting 2e tussentijdse rapportage **5**
Tussentijdse beleidsverantwoording **12**
Inleiding tussentijdse beleidsverantwoording 12
Programma 1 Veiligheid 13
Programma 2 Verkeer en vervoer 16
Programma 3 Economie en toerisme 19
Programma 4 Onderwijs 22
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur 24
Programma 6 Sociaal Domein 29
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid 34
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 38
Programma 9 Bestuur en dienstverlening 42
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten 45
Voortgang grote projecten 2025 49
Financiële voortgangsrapportage **53**
Inleiding financiële voortgangsrapportage 53
Meerjarig financieel beeld 53
Financiële afwijkingen per programma 57
Budgetoverhevelingen 86
Herijking reserves en voorzieningen 91
Bijlagen **92**
Bijlage: Notitie reserves en voorzieningen 2025 92
Bijlage: Uitvoeringsprogramma 2025 92
Bijlage: Begrotingswijzigingen 2e turap 2025 92

Planning & Control cyclus 2025

Aanbieding

De 2e tussentijdse rapportage 2025 geeft een samenhangend beeld van de beleidsmatige en financiële stand van zaken van de gemeente. De rapportage is opgesteld op basis van cijfers tot en met augustus 2025 en bevat een doorkijk naar het einde van het jaar. Daarbij is rekening gehouden met specifieke ontwikkelingen en al aangegane verplichtingen.

Met deze rapportage krijgt u inzicht in:

- de actuele beleidsmatige voortgang en relevante trends;
- het financiële beeld en de belangrijkste afwijkingen;
- de voortgang van het uitvoeringsprogramma en de grote projecten > € 1 miljoen;
- de voorgestelde budgetaanpassingen en budgetoverhevelingen;
- de herijking van reserves en voorzieningen ter ondersteuning van de strategische doelen.

Door deze integrale aanpak ontstaat een actueel en realistisch overzicht dat de basis vormt voor bestuurlijke keuzes in de resterende maanden van 2025.

Samenvatting 2e tussentijdse rapportage

Bestuurlijke hoofdlijn

Beleidsuitvoering op koers in Maashorst

Terugkijkend op de huidige bestuursperiode van onze relatief jonge gemeente, mogen we trots zijn op de stappen die zijn gezet. Stappen die bijdragen aan een hoog voorzieningenniveau in onze gemeente en die ervoor zorgen dat Maashorst die fijne en groene gemeente is waar je graag woont, werkt en verblijft. Dat is vooral gelukt dankzij de fijne samenwerking met de gemeenteraad, onze partners in het maatschappelijke veld, een actief en betrokken MKB, onze inwoners en dankzij een hardwerkende ambtelijke organisatie.

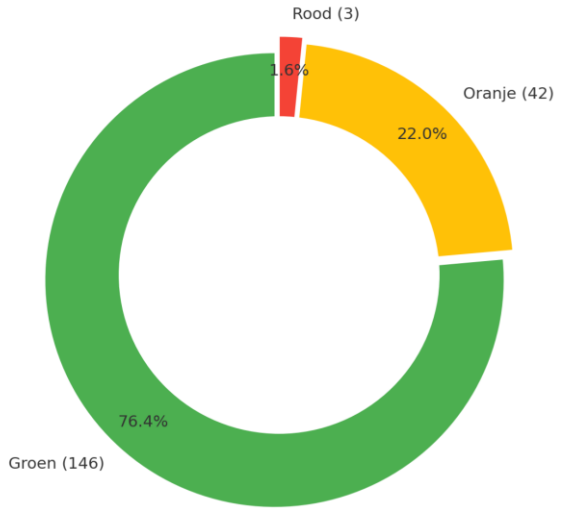
Met deze tweede tussentijdse rapportage (2e turap) blikken we terug op wat tot nu toe is bereikt en waar we nu staan. We ronden lopende afspraken af en dragen een financieel stabiele en inhoudelijk goed op koers liggende organisatie over aan het volgende bestuur. Deze rapportage vormt tegelijk de voorbereiding op de jaarrekening 2025, waarin de resultaten over het hele jaar definitief worden verantwoord. De tussentijdse beleidsverantwoording laat zien hoe de uitvoering van de activiteiten uit de programmabegroting 2025 verloopt. De uitvoering ligt goed op koers.

Van de 191 activiteiten staan er 146 op groen, 42 op oranje en 3 op rood. Dat betekent dat ongeveer driekwart van de activiteiten volgens planning verloopt en dat de meeste doelstellingen worden gehaald.

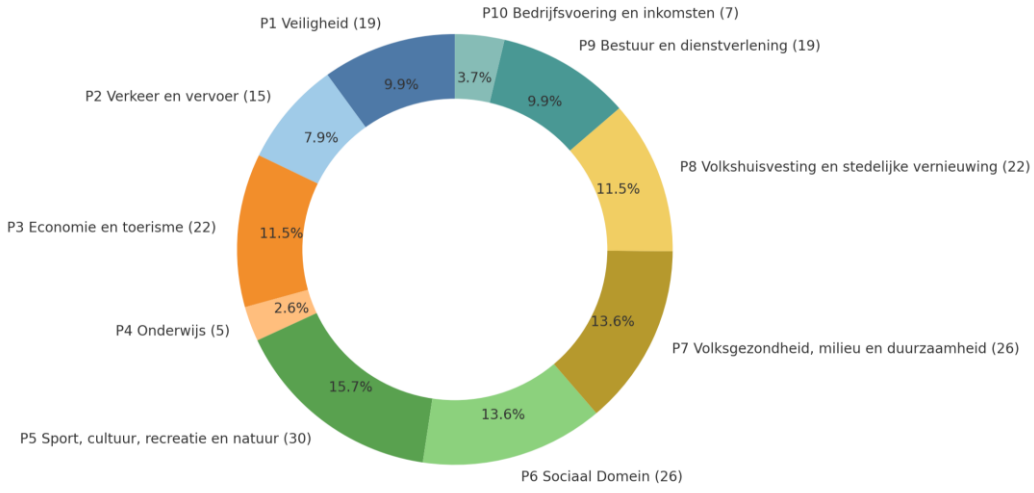
De voortgang is weergegeven met een stoplichtsystematiek die inzicht geeft in de mate waarin de geplande resultaten worden behaald. Activiteiten met een oranje of rood stoplicht vragen bestuurlijke aandacht. Dit gaat vaak om projecten die afhankelijk zijn van externe partijen, kampen met beperkte capaciteit of vertraging oplopen in vergunning- of aanbestedingsprocedures. Waar mogelijk worden deze knelpunten in 2025 opgelost. Als dat niet haalbaar is, schuiven de activiteiten door naar 2026.

De meeste activiteiten vallen binnen de programma's: 3. Economie en toerisme, 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur, 6. Sociaal domein en 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Deze programma's vormen de kern van het uitvoeringsprogramma en dragen bij aan de maatschappelijke opgaven uit het coalitieakkoord *Samen bouwen we Maashorst*.

Aantal activiteiten per programma in 2e turap

Voortgang activiteiten in 2e turap 2025 (stoplicht)

Voortgang van de activiteiten
De bestuursperiode loopt op haar einde. In deze tweede tussentijdse rapportage blikken we terug op wat er in 2025 is bereikt en kijken we vooruit naar de overdracht aan een nieuw bestuur. Het college volgt de uitvoering van het bestuursakkoord en de programmabegroting nauwgezet en stuurt bij waar nodig. Met trots draagt het college deze resultaten straks over aan de nieuwe raad en het nieuwe college.
Hieronder gaan we kort in op enkele belangrijke ontwikkelingen en resultaten van dit jaar.

1. Binnen de thema's veiligheid en leefbaarheid is de crisisorganisatie verder geprofessionaliseerd en heeft de regio succesvol geoefend met bevolkingszorg. De aanpak van ondermijning is versterkt en de wijkaanpak maakt nu deel uit van de Sterke Sociale Basis.
2. Op het gebied van mobiliteit is het beleidsprogramma *Mobiliteit Maashorst* met uitvoeringsprogramma vastgesteld. Enkele projecten lopen vertraging op door stikstofbeperkingen en de invoering van de Omgevingswet. De herziening van het parkeerbeleid is inmiddels gestart.
3. De economische ontwikkeling verloopt positief. De vraag naar bedrijfskavels blijft hoog en verschillende bestemmingsplannen en projecten zijn afgerond. Met het Centrumplan Uden 2025–2028 en de Regiodeal wordt verder gewerkt aan regionale samenwerking, innovatie en verduurzaming. Een belangrijk bestuurlijk aandachtspunt voor de komende jaren is de netcongestie. De beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet maakt het voorlopig niet mogelijk om nieuwe of grotere energieaansluitingen te realiseren. Dit kan gevolgen hebben voor de verdere ontwikkeling van bedrijven en de uitvoering van nieuwe initiatieven in de regio.
4. In 2024 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024–2039 vastgesteld. Daarmee is een belangrijk kader gelegd voor de samenwerking met schoolbesturen en de toekomst van de onderwijsvoorzieningen in Maashorst. In 2025 zijn de eerste stappen gezet voor de uitvoering van dit plan, waaronder de voorbereiding van een nieuwe verordening onderwijshuisvesting en de aanpassing aan de komende Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting.
5. In 2025 is verder ingezet op sport en bewegen als belangrijke pijler voor gezondheid en sociale samenhang. De gemeente geeft hier invulling aan via de uitvoering van de Sport- en Beweegvisie, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de lokale Sportakkoorden.
6. In het sociaal domein ligt de nadruk op preventie, vroegsignalering en het versterken van de sociale basis. Het nieuwe Wmo-beleid is ingevoerd en de overgang van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis is in uitvoering. Ook is gestart met de opvang en huisvesting van asielzoekers en statushouders aan de Boekelsedijk. Tegelijk zien we een sterke stijging van de kosten binnen de Jeugdzorg en de Wmo. Om deze ontwikkeling te beheersen, is het meerjarige programma *Verbinden en Versterken: naar een toekomstbestendig sociaal domein in 2030* opgezet. Hiermee zetten we in op het voorliggend veld en een sterke sociale basis, wijkgerichte aanpak, en monitoren en sturen we actief op een doelmatige inzet van zorg en beschikbare middelen.
7. De energietransitie en de klimaatopgave vragen blijvende aandacht. Er is voortgang geboekt bij de uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES), het isolatieprogramma en de uitbreiding van het laadnetwerk. Enkele warmteprojecten zijn beëindigd omdat ze niet doelmatig bleken. De gemeente bereidt zich daarnaast voor op de toekomstige klimaatopgaven door in 2025 en 2026 stresstesten uit te voeren. Daarmee brengen we kwetsbare plekken voor hitte, droogte en wateroverlast in beeld.
8. Binnen het thema wonen zijn stappen gezet in woningbouw, herbestemming en grondexploitaties. Het ontwikkelperspectief voor Volkel is gestart en de dekking van de kosten hiervan wordt gerealiseerd volgens het principe *nieuw-voor-oud.*
9. Op het gebied van dienstverlening en participatie wordt gewerkt aan de uitvoering van de nieuwe participatieverordening, inclusief het uitdaagrecht. Ook worden inwonersplatforms verder ontwikkeld. De introductie van het persoonlijk digitaal portaal is verschoven naar het eerste kwartaal van 2026.

De activiteiten uit de programmabegroting 2025 zijn opgenomen in het hoofdstuk *Tussentijdse beleidsverantwoording*, onder het onderdeel *Doelen en resultaten in beeld* per programma. De activiteiten uit het uitvoeringsprogramma 2022–2026 voor het jaar 2025 wijken deels af van die in de programmabegroting. Om de raad volledig inzicht te geven, is een stoplichtenrapportage toegevoegd als bijlage: *Totaaloverzicht*

Uitvoeringsprogramma 2025. Deze bijlage laat de actuele voortgang van de uitvoering in 2025 zien. Bij de bestuurswisseling draagt het college het volledige uitvoeringsprogramma 2022–2026 over aan het nieuwe bestuur.

Meerjarig financieel beeld 2025-2029

Analyse van het saldo in 2025

In deze tweede tussentijdse rapportage wordt voor 2025 een positief begrotingssaldo van € 12,1 miljoen verwacht. Dit resultaat komt voort uit combinatie van bijstellingen in de programma's, genomen raadsbesluiten en een hogere algemene uitkering.

Het onderstaande overzicht laat zien hoe het begrotingssaldo zich ontwikkelt over de jaren 2025 tot en met 2029:

Begrotingssaldo (N=nadeel/ V=voordeel)						
(bedragen x € 1.000)	Saldi inves-teringen	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo na kadernota / programmabegroting 2026 (structureel)		**0 N**	**2.068 N**	**718 V**	**388 N**	**2.116 V**
1. Invulling voorstellen ten laste van €500.000 (A)*1		50 N	355 N	258 N	35 N	205 V
2. Genomen raadsbesluiten na kadernota / programmabegroting 2026 (B)		2 N	62 N	57 N	51 N	51 N
3. Totaal afwijkingen 2e turap 2025 (C)	1.017 N	3.114 V	6.185 N	2.035 N	1.442 N	1.262 N
4. Algemene uitkering (structureel) (D)		8.994 V	2.655 V	303 V	201 N	506 N
Begrotingssaldo na 2e turap 2025 (A+B+C+D)	**1.017 N**	**12.056 V**	**6.015 N**	**1.329 N**	**2.117 N**	**502 V**
Mutaties ten opzichte van de programmabegroting 2026		12.056 V	3.947 N	2.047 N	1.729 N	1.614 N
Reeds ten laste van de algemene reserve gebracht *1			2.458 V			
Ten gunste van de algemene reserve (voorstel 2e turap 2025)		12.056 N				
Ten laste van de algemene reserve (voorstel 2e turap 2025)			3.557 V			
Totale mutatie van de algemene reserve	0 N	12.056 N	6.015 V	0 N	0 N	0 N
Totaal begrotingsaldo na 2e tussentijdse rapportage 2025		**0 N**	**0 N**	**1.329 N**	**2.117 N**	**502 V**

***1** . *conform raadsvoorstel programmabegroting 2026 en 1e begrotingswijziging 2026 (Z 15610-2025)*

Tabel: opbouw begrotingssaldo 2025–2029 (x € 1.000)

Afwijkingen 2e turap 2025 (exclusief algemene reserve) € 3,1 miljoen

De grootste voordelige afwijkingen in 2025 komen uit:
- Programma 2 – Verkeer en vervoer: € 1,1 miljoen;
- Programma 5 – Sport, cultuur en natuur: € 1,2 miljoen;
- Programma 10 – Bedrijfsvoering en inkomsten: € 1,2 miljoen.

De voordelen zijn vooral het gevolg van verschoven investeringen in de tijd. Hierdoor vallen de rente- en afschrijvingslasten lager uit (programma's 2 en 5) en zijn er voordelen ontstaan binnen het treasurybeheer (programma 10), bijvoorbeeld doordat geen nieuwe leningen hoefden te worden aangetrokken. Daarnaast zijn in deze programma's activiteiten doorgeschoven naar latere jaren op basis van geactualiseerde uitvoeringsplannen. Een nadere financiële onderbouwing is opgenomen in het hoofdstuk 'Financiële afwijkingen per programma'.

Binnen programma 6 – Sociaal domein blijft de financiële druk groot. Hoewel het bijgestelde saldo in 2025 vrijwel neutraal is, toont de onderliggende analyse een structureel tekort van circa € 2 miljoen. De stijging komt onder andere door:
- BUIG (Participatiewet): € 500.000;
- Wmo-begeleiding en dagbesteding: € 300.000;
- Jeugdzorg (zwaardere zorg en kleinschalig verblijf): € 1,5 miljoen.

Deze meerkosten worden in 2025 nog opgevangen door incidentele meevallers, waaronder:
- lagere inzet van Beschermd Thuis (€ 300.000);
- minder gebruik van Wmo-hulpmiddelen (€ 300.000);
- verrekening van niet-geleverde zorg (€ 400.000);
- het uitstellen van activiteiten (€ 1,2 miljoen).

Algemene uitkering 2025 € 9,0 miljoen

De algemene uitkering valt in 2025 ongeveer € 9 miljoen hoger uit dan verwacht. Een deel hiervan is eerder toegelicht in de raadsinformatiebrief over de meicirculaire 2025, waarin een voordeel van € 4,7 miljoen is gemeld.
De septembercirculaire levert aanvullende inkomsten op, waaronder:
- € 2,38 miljoen aan incidentele jeugdzorgcompensatie (voor 2023–2024);
- € 197.000 voor de organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen;
- € 175.000 via de integratie-uitkering Participatie;
- een hogere uitkering door bijstelling van het gemeentefonds (accres): € 704.000 in 2024 en € 762.000 in 2025.

Voorstel toevoeging van het begrotingssaldo aan de algemene reserve
Het positieve saldo van 2025 wordt toegevoegd aan de algemene reserve, waarmee het weerstandsvermogen verder toeneemt. Tegelijkertijd blijft de structurele opgave vanaf 2026 groot. Blijvende zorgvuldige raming, beheersing van structurele uitgaven en voortzetting van het project 'Sluitend maken meerjarenbegroting 2026–2029' zijn cruciaal om het financiële evenwicht te behouden.

Vanaf 2026 verandert het beeld

Vanaf 2026 verandert het structurele beeld. De zogenoemde ravijnjaren brengen aanzienlijke tekorten met zich mee, zoals ook in de tabel zichtbaar is. De financiële ontwikkeling per jaar is als volgt:

Jaar	Saldo (€ mln)	Type saldo	Bestuurlijke duiding
2025	+12,1	Voordelig	Sterk financieel jaar; flinke financiële meevallers algemene uitkering/ versterken van weerstandsvermogen
2026	−6,0	Nadelig	Ravijnjaar; structureel tekort vraagt om evenwichtige heroriëntatie en bijsturing (herstelmaatregelen) op basis van watervalmethode
2027	−1,3	Nadelig	Inzetten op evenwichtige herstel
2028	−2,1	Nadelig	Inzetten op evenwichtige herstel
2029	+ 0,5	Voordelig	Begroting is sluitend en positief.

De verslechtering vanaf 2026 komt vooral door:

- een structurele stijging van de zorgkosten (circa € 2,1 miljoen in 2026, aflopend naar € 1,8 miljoen in 2029);
- het doorschuiven van middelen uit 2025 naar 2026, waaronder € 1,2 miljoen binnen het sociaal domein en € 0,4 miljoen voor de Omgevingswet.

Financiële koers en aanbevelingen

Het college blijft inzetten op een gezonde financiële positie, met ruimte om bij te sturen waar dat nodig is. De uitgangspunten blijven ongewijzigd:

- Nieuw voor oud: nieuw beleid wordt alleen ingevoerd als bestaande middelen vrijkomen;
- Realistische investeringsplanning en beheersing van kapitaallasten;
- Geen nieuw beleid zonder structurele dekking.

Op basis van deze uitgangspunten stuurt de gemeente op een structureel sluitende begroting vanaf 2029. Binnen het sociaal domein blijven de ontwikkeling van de zorgkosten en de investeringsopgave voor onderwijshuisvesting belangrijke aandachtspunten. Daarnaast hebben externe factoren zoals stikstofmaatregelen en netcongestie directe gevolgen voor grondexploitaties en woningbouwontwikkeling. Dit vraagt om een brede bestuurlijke afweging, over beschikbare middelen én over maatschappelijke prioriteiten. Daarbij hoort het gesprek met samenwerkingspartners, leveranciers, politiek en samenleving over wat nodig, haalbaar en wenselijk is. Ook het omgaan met financiële risico’s vraagt daarbij blijvende aandacht.

Belangrijkste risico's
De risico's zijn opnieuw beoordeeld en geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2024. De meest recente analyse is die bij de programmabegroting 2026. De financiële omvang van de risico's is bepaald volgens het vastgestelde risicobeleid.

De top 5 risico's dekt ongeveer 63% van het totaal financieel effect aan risico's. Het gaat om:

1. Gespecialiseerde jeugdhulp – risico € 20,3 miljoen, financieel effect € 2,0 miljoen;
2. Wmo-maatwerkvoorzieningen – risico € 18,4 miljoen, effect € 1,8 miljoen;
3. Onderwijshuisvesting – risico € 2,2 miljoen;
4. Grondexploitaties – risico € 7,4 miljoen, effect € 4,8 miljoen;
5. Stikstofproblematiek – risico € 6,0 miljoen, effect € 1,8 miljoen.

De gemeente beheerst deze risico's door actief te sturen op kosten, samenwerking in de regio en beter inzicht in de uitvoering van beleid.

Vooruitblik en overdracht
Om ook de komende jaren financieel koersvast te blijven, werkt het college verder aan het project Sluitend maken van de meerjarenbegroting 2026–2029. De inzet is om het nieuwe bestuur goed onderbouwde voorstellen mee te geven voor het maken van keuzes in beleid en financiën. Zo ontstaat ruimte voor heroverweging, met oog voor inhoud, uitvoerbaarheid en bestuurlijke afweging.

TUSSENTIJDSE BELEIDSVERANTWOORDING

Tussentijdse beleidsverantwoording

Inleiding tussentijdse beleidsverantwoording

In deze rapportage wordt per programma ingegaan op vier onderdelen. Hiermee geven we inzicht in de voortgang, de behaalde resultaten en de financiële stand van zaken van dit jaar.

De beleidsverantwoording richt zich op de activiteiten die in de programmabegroting zijn opgenomen. Een deel van deze activiteiten komt rechtstreeks voort uit het uitvoeringsprogramma. Daarnaast heeft het college in 2025 ook gewerkt aan andere onderdelen uit het uitvoeringsprogramma die niet expliciet in de programmabegroting staan, maar wel bijdragen aan de uitvoering van het coalitieakkoord.

In de bijlage van deze rapportage is het volledige uitvoeringsprogramma opgenomen. Net als bij de programmabegroting is ook hier de voortgang weergegeven met een stoplichtsystematiek. Bij activiteiten met een oranje of rood stoplicht is de stand van zaken kort toegelicht.

1. Relevante ontwikkelingen
   In dit onderdeel staan de belangrijkste bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen van het lopende jaar. We laten zien welke resultaten zichtbaar zijn bereikt en waar we als gemeente trots op zijn. Ook kijken we terug op gebeurtenissen of trends die invloed hebben gehad op onze uitvoering, zoals nieuwe wetgeving, maatschappelijke ontwikkelingen, regionale samenwerking of vraagstukken rond capaciteit. Waar nodig lichten we toe wat deze ontwikkelingen betekenen voor de uitvoering van het programma en de realisatie van de doelen.
2. Wat willen we bereiken?
   Hier beschrijven we de maatschappelijke effecten en ambities die de raad heeft vastgesteld in het bestuursakkoord en de programmabegroting.
3. Wat hebben we tot nu toe gedaan?
   Dit onderdeel geeft een overzicht van de voortgang. We laten zien welke activiteiten zijn uitgevoerd, welke resultaten zijn bereikt en welke mijlpalen zijn behaald.
4. Wat heeft het gekost?
   Tot slot volgt een financiële toelichting op de uitgaven en inkomsten binnen het programma. We geven aan waar de cijfers afwijken van de vastgestelde begroting en lichten de belangrijkste verschillen toe.

Programma 1 Veiligheid

Inleiding

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van openbare orde en veiligheid: crisisbeheersing en rampenbestrijding, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met onze partners, zoals de politie, de Veiligheidsregio en het Openbaar Ministerie, werken we aan een veilige omgeving voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Maashorst.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Relevante ontwikkelingen

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet om onze crisisorganisatie te verbeteren en de samenleving weerbaarder te maken. Zo is de regionale oefening voor bevolkingszorg dit jaar goed verlopen. Daarmee is een belangrijke mijlpaal bereikt in de verdere professionalisering van onze crisisorganisatie.

Ook is het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) verder geprofessionaliseerd. Dit heeft onze informatiepositie versterkt in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daarmee vergroten we de weerbaarheid van onze organisatie én van de samenleving. Tegelijk zien we dat jeugdoverlast toeneemt in enkele wijken. Daarom is extra ingezet op politie, jongerenwerk en boa's om snel en goed te kunnen ingrijpen. De structurele subsidieafspraak met HALT helpt hierbij en maakt een gerichte aanpak mogelijk.

Het veiligheidsteam is inmiddels goed georganiseerd. Daar plukken de gemeente, inwoners en ondernemers nu de vruchten van, zowel bij beleidsontwikkeling als bij het aanpakken van incidenten en casuïstiek, zoals demonstraties.

Tot slot is besloten de wijkaanpak opnieuw te starten en deze als duurzame aanpak onderdeel te maken van de Sterke Sociale Basis. Zo versterken we de sociale samenhang en leefbaarheid in onze wijken.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	We willen ons zo goed als mogelijk voorbereiden op (natuur)rampen en crises, zodat we adequaat kunnen optreden			
1.1	Oefenen, opleiden en trainen van de gemeentelijke personen (ambtelijk en bestuurlijk) die een rol/taak hebben in de rampenbestrijding	groen		
1.2	Opstellen van een natuurbrandbeheersplan	groen		
1.3	Verder inrichten van een gemeentelijke crisisstructuur en werkprocessen	groen		
Doel 2:	Wijkpreventie en buurtbemiddeling zijn goed georganiseerd in onze kernen			
2.1	Procesafspraken maken gericht op Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE-model uitwerken voor de gemeente Maashorst); horizontale en verticale doorzettingsmacht vertalen naar procesafspraken en mandaatbesluiten.	oranje	We zijn gestart met het implementeren van het AVE-model in Maashorst. Dit is een proces van maanden.	ja

1.2 Openbare orde en veiligheid		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Adequate bescherming van medewerkers en bestuur tegen agressie en geweld			
1.1	We hanteren de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilige Publieke Taak.	oranje	We hebben o.a. een agressieprotocol. Aan beleid voor Veilig Publieke Taak wordt nog gewerkt.	
1.2	We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders op een minimaal niveau	groen		
1.3	We creëren inzicht in de agressiemeldingen en gebruiken deze inzichten voor verbeteringen die voor een mogelijke afname moeten zorgen	groen		
Doel 2:	Bestrijding cybercrime			
2.1	Bewustwordingscampagne opzetten om de dreigingen van cybercrime onder de aandacht brengen	groen		ja
Doel 3:	Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit			
3.1	Organisatie weerbaarder maken	oranje	We hebben hier flinke stappen in gezet maar verdere professionalisering en inzet is hierop ook in 2026 nodig. Zo moet de Wet BIBOB breder toegepast worden in de gehele organisatie.	
3.2	Samenleving weerbaarder maken	groen		
3.3	Versterken informatiepositie	groen		
3.4	Zichtbare effectieve interventies	groen		
3.5	Zorgen dat eigen medewerkers, inwoners en bedrijven bekend zijn met ondermijning en het herkennen. Zij zijn bereid om dit te melden en kunnen dit eenvoudig doen	oranje	In 2026 zullen teams, inwoners en ondernemers getraind worden in het herkennen en melden van signalen.	
Doel 4:	Criminaliteit voorkomen waar het kan en bestrijden waar het moet			
4.1	Inzetten op de aanpak van high impact crimes (zoals woninginbraken en fietsendiefstallen)	groen		
4.2	Een actueel handhavingsplan voor de BOA's maken	groen		
Doel 5:	Verminderen van overlast door jeugd			
5.1	We intensiveren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk	groen		ja
Doel 6:	We maken veilige en leefbare wijken tot een gedeelde verantwoordelijkheid			
6.1	Datagericht optreden is uitgangspunt	oranje	Het VIK is in gebruik genomen maar het data gedreven werken heeft (organisatie breed) nog meer ontwikkeling nodig.	
6.2	De juiste inzet van politieagenten en boa's die goed toegerust en zichtbaar zijn	groen		ja
6.3	We maken een doorstart van de wijkgerichte aanpak	groen		

Wat betekent dit financieel?

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	6.573	6.744	20	6.764	6.201	5.564
Saldo mutaties reserves (B)	0	0	0	0	0	-34
Geraamd resultaat (A+B)	**6.573**	**6.744**	**20**	**6.764**	**6.201**	**5.530**

Binnen dit programma zijn geen afwijkingen groter dan €100.000.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Inleiding

Dit programma gaat over wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten. We voeren beheer, onderhoud en reconstructies uit aan wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

Daarnaast omvat dit programma het beleid, beheer, de inrichting en het onderhoud van alle parkeervoorzieningen in de gemeente.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren

Relevante ontwikkelingen

In 2025 is het beleidsprogramma Mobiliteit Maashorst afgerond en vastgesteld, inclusief een uitvoeringsprogramma. Daarmee hebben we een belangrijke mijlpaal bereikt in het toekomstbestendig maken van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. In het beleidsprogramma is volop aandacht besteed aan de mobiliteitstransitie die gaande is. We zullen moeten kiezen voor andere vervoerswijzen dan de auto. Niet alleen vanwege het milieu, maar ook omdat het wegennet steeds verder dichtslibt. De opgaven voor gemeenten veranderen hierdoor. Investeerden we in het verleden voornamelijk in de autobereikbaarheid. Voor nu en in de toekomst worden investeringen in de bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto steeds belangrijker. Naast infrastructurele maatregelen worden maatregelen om gedrag te veranderen steeds belangrijker.

We constateren dat projecten vertraging oplopen door externe factoren, zoals stikstofproblematiek, hittestress en de invoering van de Omgevingswet. Dit betekent dat bepaalde maatregelen later worden uitgevoerd en kosten deels doorschuiven naar de komende jaren.

De mobiliteitstransitie betekent ook iets voor ons parkeerbeleid. Daarom zijn we in oktober gestart met het opstellen van nieuw parkeerbeleid, inclusief de Nota parkeernormen. De uitgangspunten voor dit parkeerbeleid zijn vastgelegd in het beleidsprogramma mobiliteit. Fietsgebruik wordt gestimuleerd wanneer er goede fietsenstallingen zijn. De ruimte in het openbaar gebied is schaars en moet naast parkeren ook ruimte bieden aan klimaatopgaven zoals extra groen om hittestress tegen te gaan en waterberging. En met de komst van deelauto's wordt het bezit van een eigen auto minder noodzakelijk. Ontwikkelingen die van invloed zijn op het parkeerbeleid.

Tegelijkertijd zien we dat veranderend gebruik van gebouwen en toenemende functieveranderingen in het centrum leiden tot een andere parkeervraag. Hierdoor verschuift de focus van het creëren van extra capaciteit naar het beter benutten van bestaande voorzieningen.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

2.1 Verkeer en vervoer		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Goede bereikbaarheid van alle kernen			
1.1	We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming)	groen		
1.2	We gaan door met de ruimtelijke studie N605	groen		
1.3	We gaan ontwikkelingen (met name woningbouw) die een probleem met de parkeeropgave hebben, helpen met alternatieven	oranje	In oktober zijn we gestart met het opstellen van nieuw parkeerbeleid. Gelet op de start in oktober lukt het niet meer om het opstellen van het parkeerbeleid dit jaar af te ronden. De uitgangspunten voor het nieuwe parkeerbeleid zijn opgenomen in het beleidsprogramma mobiliteit. De afronding en vaststelling van dit beleidsprogramma heeft meer tijd gekost dan gepland, door extra participatie, wijzigen van de vaststellingsprocedure en de rol van de raad.	
1.4	We onderzoeken nut en noodzaak van de doortrekking van de N605 richting de noordelijke rondweg	rood	Het heeft pas nut om dit onderzoek op te starten op het moment dat de omklap van de N605 bij Volkel plan-juridisch vastgesteld is. Dit is momenteel nog niet het geval.	
1.5	We ontwikkelen beleid op verschillende fietsverkeersstromen (utilitair en recreatief)	groen		
1.6	We ronden het nieuwe beleidsprogramma mobiliteit Maashorst af en stellen een uitvoeringsprogramma op	groen		ja
1.7	We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken	groen		
1.8	We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's en deelfietsen	groen		
Doel 2:	Verbetering van de verkeersveiligheid			
2.1	Onveilige verkeerssituaties pakken we aan	groen		
Doel 3:	We willen dat mensen minder in de auto stappen, en meer gebruik maken van andere middelen voor vervoer, zoals de fiets en het openbaar vervoer			
3.1	In het kader van de Mobiliteitsaanpak A50 corridor Eindhoven-Nijmegen, gaan we samen met de regio en provincie de mogelijkheden onderzoeken voor de inzet van een BRT (Bus Rapid Transit)	groen		
3.2	Er is een onderzoek gedaan naar mobiliteitshubs en logistieke hubs (of een combinatie daarvan)	groen		
3.3	We stellen nieuw parkeerbeleid op	oranje	De planning was om in 2025 nieuw parkeerbeleid gereed te hebben. In oktober is gestart met het opstellen ervan. We ronden dit echter niet af in 2025. De uitgangspunten van het parkeerbeleid komen uit het beleidsprogramma mobiliteit. Het afronden en vaststellen van dit beleidsprogramma heeft meer tijd gekost door extra participatie, het wijzigen van de vaststellingsprocedure en de rol van de raad.	ja
3.4	We stimuleren weggebruikers om de auto te laten staan en te kiezen voor andere vormen van vervoer	groen		
Doel 4:	We willen ons gemeentelijk weggennet handhaven op het huidige kwaliteitsniveau en de leefomgeving van onze inwoners verbeteren			
4.1	We voeren tijdig onderhoud uit of voeren reconstructies uit	groen		

2.2 Parkeren		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Geen parkeerproblemen voor fiets en auto			
1.1	In het mobiliteitsplan Maashorst (visiedeel) worden nieuwe pijlers voor het parkeerbeleid bepaald	groen		Zie 2.1.3.3

Wat betekent dit financieel?

	Begroting 2025				Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	9.837	9.508	-1.238	8.270	8.422	7.602
Saldo mutaties reserves (B)	-232	-529	48	-481	-152	450
Geraamd resultaat (A+B)	**9.605**	**8.979**	**-1.190**	**7.789**	**8.270**	**8.052**

Het voordeel binnen dit programma komt grotendeels door lagere kapitaallasten (€ 1,1 miljoen), omdat het afschrijven van infrastructurele investeringen later start door uitvoeringsvertragingen uit voorgaande jaren.

Daarnaast is in 2025 voor investeringskredieten een totaalbedrag van € 1,7 miljoen aan uitgaven en € 1 miljoen aan inkomsten geraamd. Per saldo wordt hiervoor circa € 0,7 miljoen krediet uit toekomstige jaren naar voren gehaald.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 3 Economie en toerisme

Inleiding

Dit programma richt zich op het versterken van het economisch klimaat in Maashorst. We werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, vitale centrumgebieden, een sterke netwerkeconomie en duurzame landbouw. Ook stimuleren we recreatie en toerisme in lijn met de branding van Maashorst en werken we samen in de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Economische promotie

Relevante ontwikkelingen

In 2025 zijn belangrijke mijlpalen bereikt op het gebied van bedrijven. Een deel van de woon-werkkavels in Reek-Zuid is inmiddels verkocht. Het bestemmingsplan Hoogveld-Zuid is onherroepelijk geworden, er zijn geen bezwaren ingediend. Bestemmingsplan Voederheil is vastgesteld door de raad. De kavel aan de Vluchtoordweg is verkocht aan ViaSana. De lokale en regionale vraag naar bedrijfskavels blijft onverminderd hoog. Aandachtspunt is netcongestie, waardoor grotere energieaansluitingen niet mogelijk zijn de komende jaren.

Het centrum van Uden vraagt onverminderd aandacht om de regionale aantrekkingskracht te behouden. In 2025 is door stichting Uden Centrum Management (UCM) samen met ondernemers, vastgoedeigenaren, de culturele sector, bewoners en de gemeente het Centrumplan 20252028 opgesteld. Hierin staan de speerpunten voor het centrum van Uden waar UCM zich de komende vier jaar op gaat richten. In de centra van de andere kernen is behoud van voorzieningen belangrijk om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid te behouden. Het ontwikkelperspectief Centrum Zeeland is vastgesteld door het college.

Op het gebied van de agrarische sector zijn we in gesprek met agrarische ondernemers over de mogelijkheden van vormen van kringlooplandbouw en nevenactiviteiten. In de Graspeel lopen gesprekken met ondernemers en bewoners over geurervaring. We ondersteunen het project AgroProeftuin de Peel. Binnen het experiment AgroNatuurWonen werken we samen met initiatiefnemers en provincie aan vergunbare plannen voor eerste proeflocaties.

Maashorst werkt regionaal samen binnen Noordoost-Brabant. In 2025 heeft Noordoost-Brabant de Regiodeal toegekend gekregen. Dit geeft een belangrijke impuls aan onze regio. In het Regiodealproject "hybride leren en werken" werken we samen met Campus en onderwijsinstellingen aan de verdere ontwikkeling van de Sociale Innovatie Campus. In het project "energyhubs op bedrijventerreinen" werken we samen met stichting Beheer Bedrijventerreinen Maashorst.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

3.1 Economische ontwikkeling		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een gezonde agrarische economie			
1.1	Agrotoerisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang worden gepromoot	groen		
1.2	In samenwerking met andere partners in de agrarische sector zijn we in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming	groen		
1.3	We werken mee aan "AgroNatuurWonen Experimenten" als alternatief financieringsmodel voor agrariërs en natuurontwikkeling	groen		
Doel 2:	Een krachtig MKB			
2.1	Boegbeelden uit het lokale bedrijfsleven zetten Maashorst beter op de kaart	groen		
2.2	Eventuele knelpunten voor het lokale ondernemerschap in kaart brengen en werken aan de verbetering hiervan	groen		
2.3	Periodiek netwerksessies organiseren	groen		
2.4	Verkennen of satellietopleidingen bij grote bedrijven mogelijk zijn en de satellietopleiding bij Bernhoven continueren	groen		ja
2.5	Verkennen potentiële fieldlabs	groen		ja
Doel 3:	Bedrijvigheid in de kernen			
3.1	De mogelijkheden om leegstand te voorkomen zijn onderzocht en ingevoerd	groen		
3.2	We ondersteunen startende ondernemers op verschillende manieren	groen		
Doel 4:	Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen			
4.1	We werken mee als ondernemers Bedrijven Investeringszone (BIZ) aanvragen	groen		
4.2	We ondersteunen sociaal maatschappelijk ondernemen	groen		
4.3	We promoten 'Koop lokaal'	groen		
4.4	We realiseren vormen van hybride werken en leren	groen		
4.5	We werken aan de uitvoering van de Centrumvisie Uden om het centrum aantrekkelijker te maken	groen		
Doel 5:	Kwalitatief goede bedrijventerreinen			
5.1	De ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is onderzocht en de locaties zijn bekend. De nieuwe bedrijventerreinen zijn in ontwikkeling	groen		
5.2	Het toekomstige omgevingsplan wordt flexibel ingericht, waardoor het relatief eenvoudig is om bedrijfsverzamelgebouwen te realiseren	groen		ja

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	We willen (groei)ruimte bieden aan het bedrijfsleven en een gunstig vestigingsklimaat creëren voor bestaande en nieuwe ondernemers			
1.1	We gaan bedrijventerrein Voederheil uitbreiden	groen		ja
1.2	We ontwikkelen bedrijfskavels in Reek-Zuid	groen		zie 1.1.
1.3	We ontwikkelen bedrijventerrein Hoogveld-Zuid	groen		zie 1.1.

3.3 Economische promotie		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Branding - Maashorst op de kaart			
1.1	We gaan samen met externe partners bouwen aan de naamsbekendheid en vindbaarheid van Explore Maashorst door zoveel mogelijk exposure te generen, zowel online als offline.	groen		
Doel 2:	Maashorst is de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant			
2.1	We ondersteunen de verdere groei van het toerisme in onze gemeente en zetten ons daarom mét ondernemers in voor profilering en gebiedsmarketing	groen		

Wat betekent dit financieel?

	Begroting 2025				Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	192	1.296	-190	1.106	1.565	1.651
Saldo mutaties reserves (B)	1.376	287	123	410	-131	196
Geraamd resultaat (A+B)	**1.568**	**1.583**	**-67**	**1.516**	**1.434**	**1.847**

De baten en lasten laten een stijging zien door de verkoop van grond aan de Linie. De grond had een boekwaarde van € 804.000 en is verkocht voor € 900.000. Hiermee is een positief resultaat van € 96.000 behaald. Het resterende voordeel van € 94.000 bestaat uit diverse kleinere afwijkingen, elk met een omvang van minder dan € 100.000. Het resultaat uit verkoop is toegevoegd aan de reserve.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 4 Onderwijs

Inleiding

Dit programma gaat over de toegankelijkheid en kwaliteit van onderwijs in Maashorst. Het omvat peuteropvang en voorschoolse educatie, passend onderwijs, onderwijsachterstandenbeleid, bewegingsonderwijs, leerlingenvervoer, leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en volwasseneneducatie. Ook de huisvesting van scholen valt binnen dit programma.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 4.1 Onderwijs algemeen
- 4.2 Onderwijshuisvesting

Relevante ontwikkelingen

In 2024 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024–2039 vastgesteld. We werken de aanbevelingen uit in een nieuwe verordening onderwijshuisvesting, zodat de rolverdeling en verantwoordelijkheden beter worden vastgelegd en voorzieningen toekomstbestendig blijven.

Daarnaast bereiden we ons voor op de Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting, die op een later moment ingaat. In 2025 hebben we de eerste stappen gezet om de samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen te versterken en de nieuwe werkwijze goed voor te bereiden.

Tot slot vinden in 2025 verkennende gesprekken plaats met het Udens College over uitbreiding van het vrije schoolonderwijs (Waldorf) tot 18 jaar. Dit draagt bij aan een aantrekkelijker onderwijsaanbod, het voorzieningenniveau in de kernen en de ambitie om jonge gezinnen en jongeren voor Maashorst te behouden.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

4.1 Onderwijs algemeen		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Bereikbaarheid van onderwijs faciliteren			
1.1	Uitvoering leerlingenvervoer harmoniseren	oranje	In 2025 is een evaluatie van de opstapplaatsen binnen het leerlingenvervoer uitgevoerd onder de gebruikers. De aanbevelingen uit deze evaluatie zijn verwerkt en enkele opstapplaatsen zijn daarop aangepast. Per 1 januari 2026 is het aanvraagproces geharmoniseerd en organiseert de gemeente de uitvoering van het leerlingenvervoer volledig in eigen beheer.	
Doel 2:	Een goede start voor elk kind			
2.1	Monitoren doelgroep	groen		
Doel 3:	Gelijke kansen voor iedereen bevorderen			
3.1	Regionale samenwerkingsafspraken maken	oranje	Om de hulpvragen van kinderen die in het grijze gebied vallen tussen jeugdwet en passend onderwijs adequaat te kunnen beantwoorden, wordt in de regio NoordOost-Brabant samengewerkt door gemeenten en scholen. Voorstellen voor regionale richtlijnen/afspraken zijn in ontwikkeling.	
Doel 4:	Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken			
4.1	Subsidies gericht inzetten	groen		

4.2 Onderwijshuisvesting	Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1: Voorzien in goede onderwijshuisvesting			
1.1 Uitvoeren IHP	groen		

Wat betekent dit financieel?

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	5.339	5.190	14	5.204	4.494	4.698
Saldo mutaties reserves (B)	-186	-278	0	-278	-308	-438
Geraamd resultaat (A+B)	**5.153**	**4.912**	**14**	**4.926**	**4.186**	**4.260**

Binnen dit programma zijn geen afwijkingen groter dan €100.000.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Inleiding

Dit programma gaat over de besteding van vrije tijd en het aanbod van voorzieningen die bijdragen aan vitaliteit en sociale samenhang. Het richt zich op sport, cultuur, recreatie en natuur. Ook monumenten- en welstandstoezicht en natuurgebied De Maashorst maken deel uit van dit programma. Sport en bewegen zijn belangrijk voor ontspanning, gezondheid en deelname aan de samenleving.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuur
- 5.4 Media
- 5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Relevante ontwikkelingen

In 2025 is verder ingezet op sport en bewegen, omdat dit bijdraagt aan de fysieke en mentale gezondheid en aan sociale samenhang. De gemeente faciliteert dit door passende accommodaties en via uitvoering van de lokale Sport en Beweegvisie, het Gezond en Actief Leven Akkoord en de Sportakkoorden. Veel nieuwe subsidies, tarieven en afspraken met het lokale veld zijn dit jaar geïmplementeerd.

Binnen de cultuursector is het aanbod versterkt en is verder uitvoering gegeven aan het lokale Cultuurbeleid 20242030. Samen met de Noord Oost Brabantse Bibliotheken zijn in 2025 middelen ingezet om het bibliotheekwerk te versterken, vooruitlopend op de wettelijke zorgplicht vanaf 2026.

Ook in media, recreatie en natuur zijn stappen gezet. Met Dtv zijn gesprekken gestart over de vorming van een streekomroep met behoud van lokaal karakter. In de openbare ruimte wordt meer rekening gehouden met klimaatadaptatie en recreatieve functies. Natuurgebied De Maashorst is verder ontwikkeld door uitbreiding van het Natuur Netwerk Brabant en levert een grotere bijdrage aan het tegengaan van verdroging.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

5.1 Sportbeleid en- activering		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Iedereen moet mee kunnen doen (sporten en bewegen)			
1.1	Breedtesport en inclusie in de sport faciliteren	groen		
1.2	Sportprogramma's voor specifieke doelgroepen inzetten	groen		
Doel 2:	In alle kernen een sportaanbod voor alle inwoners			
2.1	Buurtsport- (en cultuur)coaches inzetten	groen		
2.2	Faciliteiten op orde houden	groen		
2.3	Het Lokaal Sportakkoord uitvoeren	groen		
Doel 3:	Waarderen van het verenigingsleven als verbindende schakel tussen mensen			
3.1	Huur en tarievenbeleid voor accommodaties actualiseren	groen		ja
3.2	Nieuw subsidiebeleid vrijwilligersorganisaties implementeren	oranje	In 2025 worden voor alle cultuur- en binnensportorganisaties en scouting organisatie subsidies verstrekt op basis van een geactualiseerde subsidieregeling. Voor buitensportorganisaties zal dat pas per 1 januari 2027 het geval zijn.	ja

5.2 Sportaccommodaties		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Sportvoorzieningen die aansluiten op de behoefte			
1.1	Een functioneel, kwalitatief en duurzaam sportkapitaal ontwikkelen	groen		
1.2	Onderzoek verrichten naar exploitatie zwembad	groen		
1.3	Realiseren Skatebaan Bevrijdingspark	groen		
1.4	Verstrekken bijdrage aan crossterrein Zevenbergen voor realisatie van een geluidswal	oranje	Door de stikstofuitspraak van 18 december 2024 is de planologische procedure vertraagd. De procedure zal voor het eind van het jaar opgestart zijn in Oss en Bernheze. Onderzoeken zijn hierdoor nog lopende.	

5.3 Cultuur		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een evenwichtig en divers aanbod van kunst en cultuur behouden en uitbreiden			
1.1	Aandacht houden voor immaterieel Erfgoed (deeltaak 1)	oranje	Op dit moment loopt het proces om een gedegen immaterieel erfgoed beleid voor de gemeente Maashorst vorm te geven. In september 2025 staat hiervoor een participatiebijeenkomst met verenigingen, organisaties en andere betrokkenen gepland. De uitkomst hiervan wordt verwerkt in het beleid.	
1.2	Concessieovereenkomst Markant Maashorst verlengen (deeltaak 1)	groen		
1.3	Implementatie nieuw cultuurbeleid (deeltaak 1)	oranje	In 2025 is de implementatie van het cultuurbeleid voortgezet. Samenwerkingen binnen én buiten het culturele veld worden onder andere gestimuleerd tijdens het cultuurcafé, in 2025 voor het eerst georganiseerd door het culturele veld. In 2025 is invulling gegeven aan de rol van Kwartiermaker Cultuur. De herijking van de financiering van Stichting Kunst & Co vordert. Het doel is in 2025 samen tot een oplossing te komen en de eerste helft van 2026 als overgangsperiode te beschouwen.	
1.4	Materieel Erfgoed koesteren (deeltaak 3)	groen		
1.5	Subsidiëren museum Krona (deeltaak 2)	groen		
1.6	Bewaken én bewaren van de geschiedenis van de kernen (deeltaak 1)	oranje	Voor deze deeltaak gesteld dat we vorm geven aan het lokale erfgoed beleid (in samenwerking met onder andere heemkundekringen). Onder de Omgevingswet valt erfgoed onder de noemer ruimtelijke kwaliteit. Het opstellen van dit beleid moet worden afgestemd met het opstellen van omgevingsprogramma's onder de Omgevingswet en heeft daarom meer tijd voor uitwerking nodig.	
1.7	Stimuleren cultuureducatie (deeltaak 1)	groen		ja

5.4 Media		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Handhaven kwaliteitsniveau Bibliotheek als laagdrempelige publieksvoorziening			
1.1	Aansluiten op de huidige wettelijke taak en zorgplicht gemeente	groen		

5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	De groenste gemeente van Nederland			
1.1	Realisatie honden- en uitlaatvelden in voormalig Landerd	groen		
1.2	We gaan pilots opstarten voor beheer van het openbaar groen/natuur door inwoners	groen		ja
1.3	We realiseren quick wins, zoals aanplant landschap, ecologisch bermbeheer, erfbeplanting, picknick-voorzieningen, fietsroutes en wandelpaden	groen		ja
1.4	We willen diversiteit in natuuraanbod vergroten, met een goede spreiding over de hele gemeente	groen		ja
1.5	We gaan de biodiversiteit van natuur waarborgen en versterken, bijvoorbeeld door deelname aan het Deltaplan Biodiversiteit	groen		
1.6	We gaan De Maashorst verder uitbreiden en ontwikkelen als natuurgebied	groen		ja
Doel 2:	Een sterke recreatieve sector			
2.1	Natuurcentrum De Maashorst blijft een belangrijke educatieve partner	groen		
2.2	We maken een start met een verbeterplan voor Wandelpark Uden	rood	Wensen en ideeën bij gebruikers van het park zijn opgehaald. Ook sportverenigingen hebben eerder al een gezamenlijke visie gegeven over de gewenste ontwikkelingen in het wandelpark en de directe omgeving. Na een ambtelijke voorverkenning is gebleken dat enkel een verbeterplan voor het wandelpark, onvoldoende antwoord geeft op geconstateerde problemen en ontwikkelmogelijkheden. Dit heeft ertoe geleid dat het college heeft besloten tot een verkenning van een revitalisering van het gehele sportpark en de directe omgeving. Onderhavig projectbudget is benodigd voor deze opdracht. De aanvullende budgetwens wordt bij begroting 2026 ingebracht.	ja
2.3	We richten onze positionering nadrukkelijk op 'Maashorst is de meest toeristische recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant'. We benadrukken de sterke verwevenheid met natuurgebied De Maashorst	groen		ja
2.4	We vergroten de diversiteit in natuuraanbod met een goede spreiding over de hele gemeente	groen	In de begroting dubbel opgenomen. Zie 5.5.1.4	

5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 2:	Een sterke recreatieve sector			
2.5	We gaan de Natuurpoort (Palmstraat, Schaijk) en de uitkijktoren in De Maashorst realiseren	oranje	Eind 2025 zoekt de gemeente een marktpartij om samen de Natuurpoort Palmstraat te ontwikkelen. Zodra deze partij is gevonden, start het planvormingsproces. De ruimtelijke procedure voor de bouw van een uitkijktoren is gestart. Als alles volgens planning verloopt, kan de uitkijktoren in 2026 worden gerealiseerd. Daarnaast wordt de buitenruimte rond Naat Piek opgeknapt, zodat de omgeving aantrekkelijker en toegankelijker wordt. Samen met onze stakeholders versterken we Maashorst aan de hand van de vastgestelde visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 en de vier pijlers: gevarieerd en aantrekkelijk, gastvrij en verbonden, leefbaar en in balans en toegankelijk en bereikbaar. Met de recreatieve ondernemers en organisaties stellen we hiervoor een uitvoeringsprogramma op. Met de regiogemeenten en ondernemers in Noordoost-Brabant gaan we de kansen voor samenwerking oppakken op het gebied van data en thema's, zoals erfgoed, boerenlandleven en actief bewegen.	ja

Wat betekent dit financieel?

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	20.623	22.708	-1.339	21.369	19.251	16.002
Saldo mutaties reserves (B)	-531	-2.448	160	-2.288	-766	22
Geraamd resultaat (A+B)	**20.092**	**20.260**	**-1.179**	**19.081**	**18.485**	**16.024**

Het voordeel van € 1,339 miljoen binnen dit programma is overwegend incidenteel van aard. De belangrijkste verklaring ligt bij de latere uitvoering van investeringsprojecten in sportaccommodaties en openbaar groen (€ 525.000 voordelig), administratieve verschuivingen van het budget Erfgoeddeal naar programma 7 (€ 546.000 voordelig) en het onderzoek naar de herinrichting van het motorcrossterrein Nieuw-Zevenbergen (€ 102.000 voordelig). Het budget van motorcrossterrein Nieuw-Zevenbergen wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve.

Daarnaast is in 2025 voor investeringskredieten een totaalbedrag van € 87.000 minder aan uitgaven geraamd in verband met aanpassing van de projectplanning. Verder heeft er een administratieve correctie plaatsgevonden van € 400.000 op de inkomsten. Per saldo resulteert dit in een nadeel van circa € 374.000.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 6 Sociaal Domein

Inleiding

Dit programma gaat over de activiteiten die inwoners in staat stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te leven, wonen en meedoen in de samenleving. Het programma richt zich zowel op individuele inwoners als op de samenleving als geheel. Het omvat de Wmo, jeugd en participatie (elk met een eigen wettelijk kader), het brede welzijn als voorliggende voorziening en migratie in relatie tot participatie.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- 6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)
- 6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie
- 6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo
- 6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo
- 6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Relevante ontwikkelingen

In 2025 is verder ingezet op preventie en vroegsignalering. Daarmee willen we inwoners zoveel mogelijk in staat stellen hun eigen leven te leiden en zwaardere zorg te voorkomen. De sociale basis in wijken en kernen is versterkt met de inzet van preventiewerkers en samenwerking met maatschappelijke partners. Dit vergroot informele netwerken en maakt dat signalen eerder worden opgepakt. Tegelijkertijd blijven wachttijden en de toenemende complexiteit van hulpvragen bestuurlijke aandacht vragen.

Op het terrein van inkomen en participatie is nadrukkelijk ingezet op financiële zelfredzaamheid, de weg vinden naar werk en armoedepreventie samen met partners en burgerinitiatieven. Meedoenregelingen zijn verder ontwikkeld om inwoners actief te laten deelnemen aan de samenleving. Binnen onze gemeente gaan we tevens aan de slag met landelijke hervormingen, zoals de Participatiewet in Balans, Basisdienstverlening Schuldhulpverlening en de Wet van School naar Duurzaam Werk. We willen de samenwerking met ketenpartners versterken en de dienstverlening dichter bij inwoners organiseren.

Binnen de Wmo blijft de druk op maatwerk hoog door vergrijzing en arbeidsmarktkrapte, daarom zetten we in op de ontwikkeling van algemene voorzieningen. Bij Beschermd Wonen is verder gewerkt aan de overgang naar Beschermd Thuis. In de jeugdhulp is gestuurd op normaliseren en de-medicaliseren, zodat lichte vraagstukken in de sociale basis worden opgelost en specialistische jeugdhulp beschikbaar blijft voor de complexere gevallen. Praktijkondersteuners jeugd en preventiewerkers zorgen hierbij voor laagdrempelige ondersteuning. Vooruitlopend op de landelijke hervormingsagenda Jeugd bereiden we ons voor op meer samenhang en regie in de keten.

Tot slot heeft Maashorst in 2025 haar verantwoordelijkheid genomen bij de opvang en ondersteuning van vluchtelingen, statushouders en ontheemden uit Oekraïne. Hierbij is ingezet op huisvesting en participatie, in lijn met de ambitie om alle inwoners naar vermogen mee te laten doen in de samenleving. We hebben een besluit genomen over de 3 nieuwe locaties waar we voor een combinatie van doelgroepen woningen en opvang gaan ontwikkelen. Er wordt nu volop gewerkt aan de voorbereiding van de realisatie, met de eerste focus op de asielopvanglocatie aan de Boekelsedijk in Uden.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een in gezamenlijkheid, gezond en zelfstandig leven voor alle inwoners bevorderen door een integrale benadering van 0-100+			
1.1	Stimuleren van activiteiten en ontmoeting in maatschappelijk vastgoed	groen		ja
1.2	Vanuit IZA/GALA dragen we bij aan het programmatisch werken aan een gezonde samenleving	oranje	In 2025 is met name ingezet op de borging van de opgaven uit GALA in de verschillende beleidsnota's zoals sterke sociale basis, het gezondheidsbeleid en het WMO beleid. De basis is versterkt door Welzijn op Recept uit te rollen over heel Maashorst, de website voor mantelzorg is live gegaan en is het netwerk rondom eenzaamheid versterkt. Voor de gezonde leefomgeving is ervaring opgedaan in de samenwerking met de afdeling ruimte door Hoevenseveld aan te pakken vanuit het principe positieve gezondheid. Voor de mentale gezondheid is een eerste stap gezet met de regio om aan te sluiten bij de steunpunten in de wijk. Er is afgelopen maanden gewerkt aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) Transformatieplan samen met de Samen in Gezondheid (SIG) partners: zorgverzekeraar, zorgpartners en gemeenten in de regio Oss, Maashorst en Meierijstad. Dit transformatieplan heeft als doel de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg te verbeteren en de gezondheid van bewoners te bevorderen, onder andere door minder zorggebruik te stimuleren en personeel effectiever in te zetten. Echter in september bleek dat de landelijke pot met transformatiegelden onverwacht (vrijwel) leeg is en dat daardoor een groot deel van het transformatieplan niet is goedgekeurd. Alleen voor het thema Mentale Gezondheidsnetwerken zijn voorlopig transformatiemiddelen gereserveerd. Het resterende deel van het plan komt op een wachtlijst. Eind december zal pas duidelijk worden of er middelen vrijkomen die alsnog kunnen worden toegekend. De impact van het afkeuren van een significant deel van het transformatieplan wordt in beeld gebracht.	
1.3	Vitaal oud(er) worden stimuleren	oranje	Vanaf 2025 is gestart met de implementatie van het nieuwe seniorenbeleid, conform het vastgestelde uitvoeringsplan. De uitvoering loopt achter op de planning.	
1.4	Werken aan een Sterke Sociale basis in de wijken	groen		ja

6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 2:	Problemen voorkomen en behoeften van inwoners tijdig signaleren, zodat er een verschuiving kan plaatsvinden van gespecialiseerde hulp naar preventie			
2.1	Implementeren van het kinderwerk	groen		
2.2	Uitvoering geven aan het preventief jeugdbeleid	groen		
2.3	Uitvoering geven aan het WMO beleidsplan	groen		
Doel 3:	Voldoende opvang- en huisvestingsoplossingen voor nieuwkomers			
3.1	Werken aan het programma migratieopgaven	groen		

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een vindbare, herkenbare en professionele toegang voor vragen en voorzieningen			
1.1	Inrichten toegang	groen		

6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Het aantal inwoners dat te maken heeft met armoede en schulden, laten afnemen			
1.1	In beeld brengen en aanpakken van verborgen armoede	groen		
1.2	Intensiveren van de inzet van vroegsignalering	groen		
1.3	Samen met ervaringsdeskundigen werken aan het oplossen en voorkomen van complexe schuldenproblematiek	oranje	In 2025 is het Platform Geldzorgen opgericht met als doel het versterken van het netwerk van ketenpartners. Door middel van tweejaarlijkse bijeenkomsten stimuleren we kennisdeling, bieden we inspiratie en bespreken we signalen uit de praktijk. Naar aanleiding van de eerste bijeenkomst werken we samen met partners aan het ontwikkelen van een Sociale Kaart Geldzorgen. Een volgende stap is het betrekken van ervaringsdeskundigen, wat nog verder uitgewerkt zal worden. Daarbij willen we ook de verbinding zoeken met andere thema's binnen het sociaal domein, zoals gezondheid.	
1.4	Uitvoeren van het beleidskader Armoede & Schulden waarin we beide problemen (armoede en schulden) integraal aanvliegen	oranje	In 2025 zijn er belangrijke stappen gezet in de uitvoering van het beleidskader Armoede & Schulden. Zo is de campagne 'Zorgen om geld? Iedere stap telt!' gelanceerd en zijn de pilots Volwassenenfonds Sport & Cultuur en Quiet Maashorst van start gegaan. Samen met onze netwerkpartners is bovendien een begin gemaakt met de sociale kaart 'geldzorgen'. De extra inzet op financiële educatie voor jongeren in het onderwijs vraagt nog om verdere uitwerking. Dit onderdeel wordt in het vervolg van 2025 en begin 2026 opgepakt.	
Doel 2:	Inkomensondersteuning beter bereikbaar maken voor de doelgroep			
2.1	Doorvoeren van de wetswijzigingen die de lokale toepassing van de participatiewet verbeteren	oranje	De wetwijzigingen in de Participatiewet die zijn samengebracht onder het wetsvoorstel "Participatiewet in Balans" gaan pas in per 1 januari 2026. In de aanloop naar deze ingangsdatum zijn we de wijzigingen vanaf september 2025 aan het voorbereiden om te implementeren in de werkprocessen.	

6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Arbeidsparticipatie verhogen			
1.1	Lokaal arbeidsmarktbeleid uitwerken in een uitvoeringsagenda	oranje	Het lokaal arbeidsmarktbeleid is in september vastgesteld door de raad. Het beleid geeft kaders aan voor een nader uit te werken uitvoeringsplan, dat in 2026 zal worden vastgesteld.	
1.2	Uitvoeren Plan van aanpak vermindering bestand P-wet in samenwerking met ketenpartners	groen		ja
1.3	Versterken van het partnership met IBN	groen		

6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een verbeterde inrichting van de directe leefomgeving van kwetsbare inwoners zodat zij zoveel en zolang mogelijk in de voor hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen en meedoen in de samenleving			
1.1	Een huisvestingverordening met urgentiebeleid regionaal ontwikkelen die in 2025 vertaald moet worden naar lokaal urgentiebeleid om bij woningtoewijzing voorrang te kunnen geven aan specifieke doelgroepen	groen		
1.2	Implementeren van algemene voorzieningen en stimuleren van het gebruik	groen		
1.3	Prestatieafspraken maken vanuit volkshuisvesting met de woningcorporaties, waarin ook de zorgaspecten worden meegenomen	groen		

6.6 Maatwerkdienstverlening WMO		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een passend aanbod voor inwoners die zorg nodig hebben			
1.1	Een passend aanbod voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid	oranje	Met het vastgestelde beleidsplan Wmo 2025–2029 en het bijbehorende uitvoeringsplan geven we invulling aan de transitie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Dit doen we door het ondersteuningsaanbod voor deze doelgroep uit te breiden en te sturen op de realisatie van andersoortige woningbouw.	
1.2	Ontwikkelen van het nieuwe lokale Wmo-product 'Beschermd Thuis'	groen		
1.3	Uitvoering van het WMO beleidsplan en Gezond en gelukkig in Maashorst	oranje	Vanaf 2025 is gestart met de implementatie van het nieuwe seniorenbeleid, conform het vastgestelde uitvoeringsplan. De daadwerkelijke implementatiekosten zijn lager uitgevallen dan eerder geraamd.	
1.4	De lokale ontwikkelagenda 'Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid' doorontwikkelen	groen		

6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	In Maashorst groeien kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk op.			
1.1	Uitvoering geven aan het nieuwe Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp en Uitvoeringsplan Jeugdhulp	groen		
1.2	Zorgdragen voor een sluitende aanpak Jeugdhulpverlening	groen		

Wat betekent dit financieel?

	Begroting 2025				Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	66.947	73.819	-1.629	72.190	64.103	60.769
Saldo mutaties reserves (B)	805	-3.883	1.618	-2.265	-3.369	-1.543
Geraamd resultaat (A+B)	**67.752**	**69.936**	**-11**	**69.925**	**60.734**	**59.226**

De baten en lasten binnen het sociaal domein laten een stijging zien door hogere kosten binnen de Participatiewet, Wmo en Jeugdzorg. De belangrijkste stijgingen betreffen de BUIG (€ 0,5 miljoen nadelig), Wmo-begeleiding en dagbesteding (€ 0,3 miljoen nadelig) en Jeugdzorg (zwaardere zorg en kleinschalig verblijf, € 1,5 miljoen nadelig). Het resterende verschil bestaat uit diverse kleinere voor- en nadelen die per saldo een voordeel van € 0,7 miljoen opleveren. Tegelijk zijn er meevallers die dit beeld grotendeels compenseren. Het gaat om lagere zorginzet binnen het product Beschermd Thuis, een verrekening van niet-geleverde zorg bij aanbieders van huishoudelijke hulp, onttrekkingen uit reserves voor specifieke regelingen en enkele kleinere voordelen. Deze incidentele posten leveren samen een voordeel op van circa € 1,6 miljoen. Per saldo is het sociaal domein in 2025 nagenoeg financieel neutraal. De incidentele meevallers vangen de hogere kosten in het lopende jaar op. Het structurele vraagstuk blijft echter bestaan, vooral door de toenemende vraag naar jeugdhulp, bijstand en Wmo-voorzieningen.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Inleiding

Dit programma heeft als doel de gezondheid en het welzijn van inwoners te bevorderen. In Maashorst werken we vanuit het principe van positieve gezondheid: de nadruk ligt op veerkracht, eigen regie en aanpassingsvermogen, in plaats van op ziekte of beperking. Preventie richt zich vooral op de kwaliteit en toegankelijkheid van de leefomgeving, zoals school, werk en vrije tijd. De gemeente schept hiervoor de voorwaarden zodat iedereen kan meedoen.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Relevante ontwikkelingen

In 2025 is gezondheid verder verankerd als integraal thema in beleid. Met preventieve voorzieningen en samenwerking met partners zetten we in op een gezonde leefstijl en meer mentale veerkracht. Het Schone Lucht Akkoord en de Omgevingsvisie zorgen dat gezondheid ook in ruimtelijke keuzes wordt meegenomen. Tegelijkertijd vragen geuroverlast, geluidsoverlast en de vliegbewegingen rond Volkel blijvend bestuurlijke aandacht.

De klimaatopgave staat centraal in ons verleden en toekomstig handelen. De energietransitie vraagt om daadkracht, samenwerking en flexibiliteit, maar wordt beïnvloed door externe factoren zoals aanvullend soortenonderzoek en regionale besluitvorming, die vertragingen en risico's op onder andere netcongestie kunnen veroorzaken. Tegelijkertijd biedt de herziening van de RES-NOB kansen om warmte- en energieopgave efficiënter te koppelen.

We boeken concrete vooruitgang: een regionaal NIP-isolatieprogramma in samenwerking met de regio, een duurzaamheidsakkoord met woningcorporaties, en de indiening van de eerste SMP voor de kern Uden bij de provincie, waarmee we onze koploperspositie bevestigen. Daarnaast breiden we het netwerk van laadpalen uit en onderzoeken we de meetbaarheid van onze duurzaamheidsprestaties via de SDG's, zodat lokale inspanningen bijdragen aan mondiale doelen.

Een aantal wijken in de gemeente zijn de komende 10 à 20 jaar aan de beurt voor een grootschalige reconstructie. Als gevolg van de staat en leeftijd van de riolering en wegen is het nodig deze te vervangen. Bij de nieuwe inrichting staan gezondheid, omgevingskwaliteit en duurzame ontwikkeling centraal. In 2025 en 2026 worden nieuwe stresstesten uitgevoerd om kwetsbare plekken voor hitte, droogte en wateroverlast in beeld te brengen. De uitkomsten worden gebruikt bij maatregelen in de openbare ruimte, waarin ook meer aandacht is voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en recreatieve functies. Daarnaast werken we aan de transitie naar een circulaire economie, met nadruk op afvalscheiding, het gebruik van secundaire grondstoffen en het voorkomen van afval.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

7.1 Volksgezondheid		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Vitaal oud(er) worden, mentale gezondheid versterken en gezondheidsverschillen verkleinen			
1.1	Positieve gezondheid als basis nemen voor de versterking van informele gemeenschappen en benadering van individuele inwoners	groen		
1.2	Toewerken naar integraal gezondheidsbeleid	groen		
1.3	Verder ontwikkelen van goede gezondheidspreventieprogramma's	groen		ja

7.2 Riolering		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een klimaat veerkrachtige inrichting van onze fysieke leefomgeving			
1.1	We onderzoeken of onze leefomgeving weerbaar is tegen extreem weer	groen		
Doel 2:	Verbeteren van het functioneren van drukriolering en het lokaal vasthouden van regenwater in het buitengebied.			
2.1	Waar in het buitengebied nog regenwateraansluitingen zijn op het riool, gaan we op bezoek	oranje	Het vaststellen van een gebiedsaanwijzing voor het buitengebied van Maashorst noord heeft vertraging opgelopen door noodzakelijke behandeling van ingediende zienswijzen.	

7.3 Afval		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	We willen onze afvalinzameling uniformiseren en dat er meer afval wordt gescheiden en voor recycling beschikbaar komt.			
1.1	Optimaliseren afvalinzameling bij hoogbouw	oranje	We ronden de evaluatie in 2026 af. In 2025 is prioriteit gegeven aan onvoorziene ontwikkelingen met hogere urgentie zoals bijvoorbeeld afwikkeling textielinzameling waardoor enige vertraging in de papierevaluatie is ontstaan.	
1.2	Optimaliseren papierinzameling	oranje	We ronden de evaluatie in 2026 af. In 2025 is prioriteit gegeven aan onvoorziene ontwikkelingen met hogere urgentie, zoals de afwikkeling textielinzameling.	
1.3	Van Afval naar Grondstof	oranje	Het uitvoeringsplan is gevolgd. De glasinzameling is geharmoniseerd, textielbeleid is opgesteld, gratis grofvuil naar mobiele milieustraat is ingevoerd, de afvalstoffenheffing wordt herijkt en het haalbaarheidsonderzoek circulair ambachtscentrum is gestart en loopt door tot 2026.	

7.4 Milieubeheer		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Duurzame ontwikkeling			
1.1	We maken ons eigen gemeentelijke vastgoed energieneutraal	groen		ja
1.2	We brengen de mogelijkheden voor een lokaal energiebedrijf in beeld	groen		
1.3	We brengen de mogelijkheden voor het stimuleren van bio-based en circulaire materialen in beeld.	groen		
1.4	We gaan gebouwen natuurvriendelijk isoleren	groen		
1.5	We gaan ons aanpassen aan een veranderend klimaat	groen		
1.6	We gaan onze bedrijven stimuleren om te verduurzamen.	groen		
1.7	We gaan samen met wijken en buurten uitvoeringsplannen maken voor duurzame verwarming.	groen		
1.8	We onderzoeken de haalbaarheid van warmtenetten	rood	In samenspraak met Area is besloten dat dit onderzoek niet zinvol is; uit de analyses blijkt dat collectieve warmtevoorzieningen in Nonnenveld en Bitswijk op korte termijn niet interessant zijn.	ja
1.9	We ontwikkelen een lokale aanpak voor isolatie en energiebesparing	groen		
1.10	We stimuleren het integraal werken aan duurzame ontwikkelingsdoelen.	groen		
1.11	We versterken onze samenwerking met de woningbouwcorporaties	groen		
1.12	We zorgen voor lokale initiatieven voor zonneparken in onze gemeente, bij voorkeur op daken.	oranje	De tweede opstellingsronde "tender zon-op-land" starten we op het moment dat de vergunningverlening voor de initiatieven uit de eerste tenderronde zijn afgerond. Naar verwachting start de tweede tenderronde eind 2025 of begin 2026.	
1.13	We zorgen voor meer laadmogelijkheden voor elektrische auto's	groen		
Doel 2:	Transitie van het landelijk gebied			
2.1	We zorgen voor een beleidsprogramma Landelijk Gebied	groen		
2.2	We blijven aangehaakt bij de landelijke, provinciale en regionale stikstofaanpak	groen		ja
2.3	We blijven in gesprek met belanghebbenden over stikstof e.d.	groen		
2.4	We putten uit twee pilots voor meting en streefwaardebepaling van milieubelasting (geur en ammoniak). Daarbij benutten we de kennis uit de regio	oranje	Om de ervaren (geur)overlast beter in kaart te brengen en mogelijke oplossingen te verkennen wordt in samenwerking met het Louis Bolk Instituut een participatief belevingsonderzoek gestart.	ja

7.5 Begraafplaatsen en crematoria		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Vanuit een geharmoniseerde begraafplaatsverordening willen we onze begraafplaatsen toekomstbestendig maken.			
1.1	In 2025 wordt vervolg gegeven van de herinrichting van de Udense begraafplaats die inspeelt op de veranderende tendensen.	groen		

Wat betekent dit financieel?

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	6.924	7.020	704	7.724	7.150	5.351
Saldo mutaties reserves (B)	-82	-82	10	-72	-937	0
Geraamd resultaat (A+B)	**6.842**	**6.938**	**714**	**7.652**	**6.213**	**5.351**

Dit programma laat een nadeel zien van € 0,7 miljoen. De hogere lasten komen vooral door een budgetverschuiving van € 0,5 miljoen voor de Erfgoeddeal van programma 5 naar dit programma.
Daarnaast zijn specifieke uitkeringen ontvangen voor projecten binnen de klimaat- en energietransitie, zoals de Lokale aanpak isolatie (€ 1,5 miljoen) en het Soorten Management Plan (SMP, € 0,2 miljoen).
Deze middelen zijn budgettair neutraal verwerkt. Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Dit programma gaat over ruimtelijke beleidsontwikkeling en de uitvoering daarvan. Het omvat omgevingsplannen, beleid op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Ook grondexploitatie, de invoering van de Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) horen hierbij.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (woningbouw)
- 8.3 Wonen en bouwen

Relevante ontwikkelingen

In 2025 is gewerkt aan de verdere uitvoering van de Omgevingswet. Dit vraagt om aanpassing van beleid en processen, maar ook om nauwere samenwerking met inwoners en partners. De inzet is om ruimtelijke initiatieven sneller en meer integraal te kunnen beoordelen, waarbij de thema's bodem, water en gezondheid nadrukkelijk richtinggevend zijn.

De druk op woningbouw en herontwikkeling blijft hoog. In 2025 zijn stappen gezet in de voorbereiding en uitvoering van meerdere woningbouwlocaties, waarbij nadruk ligt op betaalbaarheid, duurzaamheid en aansluiting bij de behoeften van verschillende doelgroepen. Ook is gewerkt aan het terugdringen van leegstand en herbestemming van bestaand vastgoed, in samenspraak met eigenaren en maatschappelijke organisaties.

Het Grondbedrijf heeft in 2025 voortgang geboekt met diverse grondexploitaties. Daarbij is ingezet op transparantie richting de raad, door zowel in het Meerjarenperspectief (MJP) als in de tussentijdse rapportage inzicht te geven in de stand van zaken en de financiële kaders. Bestuurlijke keuzes over nieuwe ontwikkellocaties en strategische aankopen vragen blijvende aandacht om het vestigingsklimaat en de leefkwaliteit in Maashorst te waarborgen.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

8.1 Ruimtelijke ordening		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling			
1.1	We actualiseren de archeologische verwachtingskaarten	groen		
1.2	We stellen een ontwikkelperspectief op voor de kern Volkel	oranje	Om tot uitvoering van het 'Ontwikkelperspectief Volkel' te komen was budget vereist. Dit was er begin 2025 niet. Ambtelijk is daarom, in de eerste helft van 2025, onderzocht hoe het benodigde budget tot stand kon komen binnen het "nieuw-voor-oud" principe. Hieruit is een financieel voorstel voortgekomen dat aan de raad is aangeboden ter besluitvorming in raadsvergadering van 25 september 2025. In het resterende deel van 2025 (november/december) is gestart met de uitvoerende werkzaamheden voor het 'Ontwikkelperspectief Volkel'.	
Doel 2:	Implementatie van de Omgevingswet			
2.1	Regels voor verbouwingen zijn versoepeld	groen		ja
2.2	We blijven 'Anders Werken'	groen		

8.3 Wonen en bouwen		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een circulaire woonomgeving en circulaire woningbouw(projecten)			
1.1	We stimuleren het bouwen van circulaire woonmilieus en woningbouw(projecten)	groen		ja
1.2	Er is ruimte voor innovatie (vernieuwende initiatieven) op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaatneutraal bouwen	groen		ja
1.3	We onderzoeken de cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst, met een voorstel tot bescherming	oranje	De cultuurhistorische inventarisatie is afgerond, gedigitaliseerd en gedeeld. Onder de Omgevingswet valt erfgoed onder Ruimtelijke kwaliteit. Het opstellen van beleid moet worden afgestemd met het opstellen van (gebiedsgerichte) omgevingsprogramma's. Daardoor kost het opstellen van beleid meer tijd en heeft dit voor vertraging op de planning gezorgd. Het opstellen van uitvoeringsregels voor aanwijzing van panden met cultuurhistorische of beeldbepalende waarden loopt volgens planning en wordt afgestemd met het woonbeleid vanwege de mogelijkheden voor woningsplitsing. Het beschermen van kerkgebouwen en facilitering van herbestemming van kerken is doorlopend en afhankelijk van het kerkgebouw.	ja

8.3 Wonen en bouwen		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 2:	Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod per kern voor alle doelgroepen			
2.1	We professionaliseren de huisvesting van arbeidsmigranten in Maashorst	groen		ja
2.2	We stimuleren bewonersinitiatieven en initiatieven voor de behoefte aan kleinschalige woningbouw voor onder meer jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare groepen	groen		
2.3	We stimuleren vraaggericht ontwikkelen en bouwen door ontwikkelende partijen	groen		
2.4	We verkennen nieuwe mogelijkheden voor woningsplitsing en zetten die indien gewenst om in nieuw beleid	oranje	We vragen onze samenleving om input (participatie), dit kost tijd. Naar verwachting wordt het nieuwe woonbeleid in het eerste kwartaal van 2026 vastgesteld.	ja
2.5	We zetten de starterslening voort	groen		
2.6	We zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor specifieke doelgroepen, zoals mensen die zorg en wonen willen combineren	groen		
2.7	We gaan sommige woonwagenlocaties herinrichten en/of uitbreiden en bereiden een nieuwe locatie voor	oranje	Overeenkomst met woningcorporaties nog niet getekend. Daardoor start herinrichting Berkendonk later dit jaar / begin 2026. Opstarten ruimtelijke procedure 't Oliemeulen in 2026. Een potentiele locatie is ambtelijk gevonden, maar moet nog verder worden beoordeeld.	
Doel 3:	Een circulaire woonomgeving en circulaire woningbouw(projecten)			
3.1	Kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en bestaand vastgoed benutten we beter	groen		ja
3.2	Versnelling van het woningbouwprogramma realiseren we aan de hand van een versnellingsagenda	groen		
3.3	Vrijkomende gemeentelijke panden zoals het voormalige gemeentehuis in Zeeland vormen we om naar (sociale) woningbouw	groen		ja
3.4	We maken versnellingsafspraken met corporaties, die we ook hebben opgenomen in de prestatieafspraken	groen		ja
3.5	We voeren actieve grondpolitiek met lef en beter gebruik van het beschikbare instrumentarium, zoals onteigening of de Wet Voorkeursrecht Gemeenten	groen		
3.6	We zetten in op tijdelijke huisvesting	groen		ja
3.7	Betaalbaar bouwen	oranje	De motie is vertaald naar een onderzoeksuitvraag. We hebben in het najaar 2025 de opdracht verstrekt aan een onafhankelijk bureau. Inmiddels is het onderzoek opgestart we verwachten dat het onderzoek in het eerste kwartaal 2026 gereed is.	ja
Doel 4:	Vitale, krachtige, inclusieve kernen en wijken			
4.1	We faciliteren sterke en zelfredzame gemeenschappen, waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen	groen		

Wat betekent dit financieel?

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	5.123	4.430	627	5.057	4.479	3.657
Saldo mutaties reserves (B)	-640	41	-661	-620	-240	770
Geraamd resultaat (A+B)	**4.483**	**4.471**	**-34**	**4.437**	**4.239**	**4.427**

Programma 8 laat een nagenoeg neutraal resultaat zien van € 34.000 voordelig. De belangrijkste mutaties hebben betrekking op de implementatie van de Omgevingswet en de bijstelling van aanvragen voor omgevingsvergunningen. Er is een voordeel van € 0,4 miljoen, doordat middelen voor de uitvoering van de Omgevingswet zijn doorgeschoven naar latere jaren. Het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen blijft achter bij de verwachting, wat leidt tot een nadeel van € 0,4 miljoen. Daarnaast is de fondsbijdrage uit anterieure overeenkomsten gecorrigeerd op basis van het meerjarenperspectief 2025 van het grondbedrijf. De mutaties in de bijbehorende specifieke bestemmingsreserves waren te hoog opgenomen. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat van dit programma. Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Inleiding

Dit programma gaat over hoe wij de gemeente besturen, hoe we onze dienstverlening organiseren en hoe we participatie vormgeven. We willen als bestuur dichtbij onze inwoners staan: samen denken, samen doen. Onze dienstverlening en communicatie sluiten zoveel mogelijk aan bij de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

We gaan actief in gesprek en betrekken inwoners en ondernemers bij beleid en projecten. Tegelijk ondersteunen we initiatieven vanuit de gemeenschap.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 9.1 Bestuur en dienstverlening
- 9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken

Relevante ontwikkelingen

Aansluitend op de ontwikkelingen op het gebied van participatie, dienstverlening en regionale samenwerking die genoemd zijn in de begroting 2025, zijn de volgende zaken interessant om te benoemen:

- Na de vaststelling van het participatiebeleid in 2024 is in 2025 een start gemaakt met het maken van een participatieverordening, waar onder andere het uitdaagrecht een plek krijgt. Eind 2025 ligt de participatieverordening ter goedkeuring bij de raad.
- Op 29 oktober 2025 waren de landelijke verkiezingen. De uitkomst daarvan heeft wellicht invloed op de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

9.1 Bestuur en dienstverlening		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een bereikbaar bestuur			
1.1	Ambtenaren zijn als aanspreekpunt regelmatig zichtbaar in de wijk	oranje	Er is voor gekozen om geen specifieke trainingen te geven voor het voeren van het goede gesprek. Wel wordt hier structureel aandacht aan besteed in de ‘stoomcursus participatie’ en in de introductiebijeenkomsten voor nieuwe medewerkers.	
1.2	Voor inwoners is het bestuur en wat zij doen zichtbaar	groen		ja
Doel 2:	Een intensieve en constructieve samenwerking in de regio			
2.1	We hebben een prominente rol in de regionale samenwerkingsverbanden die belangrijk zijn voor het realiseren van onze ambities	groen		

9.1 Bestuur en dienstverlening		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 3:	Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening			
3.1	Communicatie: we communiceren begrijpelijk voor iedereen	groen		ja
3.2	Digitalisering & klantgemak: implementatie persoonlijk portaal	oranje	Implementatie van het persoonlijk portaal heeft vertraging opgelopen, omdat de applicatie later is geleverd door de leverancier. Livegang staat nu gepland voor het eerste kwartaal van 2026.	ja
3.3	Houding & gedrag: dienstverlenend DNA van alle collega's ontwikkelen	oranje	We herijken de hostmanship-aanpak en willen meer aansluiten bij lopende programma's en projecten. De eerste training volgens de nieuwe aanpak start in het eerste kwartaal van 2026. Ondertussen is het delen van het dienstverlenend en participatief DNA onderdeel van het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers.	
3.4	Innovatie: ontwikkeling digitale balie	groen		ja
3.5	Klantfeedback: verbreden van manieren van klantcontact	groen		ja
3.6	Bereikbaarheid: we willen dat onze inwoners ons gemakkelijk kunnen bereiken	groen		ja
Doel 4:	Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente			
4.1	Actief inzetten digitale participatiekanaal 'Maashorst aan het woord'	groen		
4.2	Doorontwikkeling van participatie in de kern Uden	oranje	In de kern Uden zijn inmiddels enkele inwonersplatforms actief. Enkele bewonersgroepen overwegen om een inwonersplatform op te richten of zijn daarmee bezig. In de raadsinformatieavonden van 4 september en 2 oktober is de raad op de hoogte gebracht van de wisselwerking tussen de ontwikkeling van deze participatievormen en de doorontwikkeling van de sterke sociale basis. Bij zowel de participatieontwikkeling in de kern Uden als de ontwikkeling van sterke sociale basis zijn nog extra stappen te maken.	
4.3	Evaluatie Maashorstfonds	groen		
4.4	Faciliteren en stimuleren inwonersinitiatieven in alle kernen	groen		
4.5	Leren en continu verbeteren	oranje	Meerdere participatieprocessen zijn geëvalueerd. Hier zijn ook tientallen deelnemers/inwoners bij betrokken. Het borgen en verder verbeteren van het evaluatieproces in de organisatie verdient ook in 2026 aandacht.	
4.6	Trainingsprogramma maken collega's Maashorst	groen		

9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres			
1.1	Kwetsbare inwoners oplossingen op maat bieden	groen		
1.2	Vooraf adresonderzoek op basis van risico-signalen	groen		
Doel 2:	Een open en transparant verkiezingsproces			
2.1	Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces implementeren	groen		
Doel 3:	Goede dienstverlening reisdocumenten en rijbewijzen			
3.1	Waardedocumenten kosteloos thuis laten bezorgen.	oranje	Er is gezocht naar een manier om deze dienst budgettair neutraal aan te bieden. Daarvoor is onderzocht of er gebruik gemaakt kan worden van een geautomatiseerde kluis. Dit blijkt niet mogelijk. Omdat we het thuisbezorgen toch mogelijk willen maken, wordt onderzocht welke kosten we hiervoor in rekening gaan brengen.	

Wat betekent dit financieel?

	Begroting 2025				Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	4.160	4.099	-194	3.905	4.991	4.470
Saldo mutaties reserves (B)	0	0	0	0	-120	-343
Geraamd resultaat (A+B)	**4.160**	**4.099**	**-194**	**3.905**	**4.871**	**4.127**

Het voordeel binnen dit programma wordt deels veroorzaakt door extra baten uit leges voor huwelijken en reisdocumenten. Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Inleiding

Dit programma gaat over de bedrijfsvoering en financiële basis van de gemeente. We werken aan gezonde financiën, een wendbare organisatie en betrouwbare informatievoorziening. Daarmee zorgen we voor goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers én voor een moderne werkomgeving voor onze medewerkers. Een solide financieel beleid is nodig om de doelstellingen uit het bestuursakkoord nu en in de toekomst te realiseren.

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- 10.1 Overhead
- 10.2 Treasury
- 10.3 Belastinginkomsten
- 10.4 Gemeentefonds

Relevante ontwikkelingen

Het financiële beeld is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de programmabegroting 2025. Door een behoudend financieel beleid (‘nieuw voor oud’), de maatregelen uit de watervalmethode en de positieve effecten van de meicirculaire en de beleidsarme septembercirculaire, ontstaat in deze tweede tussentijdse rapportage een aanzienlijk voordeel. De gevolgen hiervan voor ons meerjarenperspectief zijn in hoofdlijnen toegelicht in het hoofdstuk ‘Financieel perspectief’. Voor 2026 en verder zijn de effecten van beide circulaires verwerkt in de meerjarenraming en begrotingswijzigingen. Dit geeft een actueel beeld waarin de begroting in 2029 sluitend is.

Doelen en resultaten in beeld (stoplichten)

10.1 Overhead		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie			
1.1	Routekaart verduurzaming	oranje	Conform het uitvoeringsplan Verduurzaming Gebouwde Omgeving (juni 2023) zijn er meerdere actielijnen gericht op het verduurzamen van gebouwen: - Actielijn 12 gaat over het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed (vastgoed in eigendom van de gemeente). Actielijn 13 richt zich op het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed dat geen eigendom is van de gemeente Maashorst.De voortgang op VAF verloopt volgens planning en sluit aan bij actielijn 12. - Actielijn 13 – Klimaat & Energie: In 2025 is gestart met het in kaart brengen van gebouwen met een maatschappelijke functie. Ook zijn de bestaande subsidiemogelijkheden voor verduurzaming onderzocht. In datzelfde jaar starten we met het opstellen van de eerste twee wijkuitvoeringsplannen, waarin deze gebouwen mogelijk worden meegenomen. De eigenaren van deze gebouwen worden in 2026 betrokken bij de participatie rondom de uitwerking van het warmteprogramma. Dan wordt ook verder uitgewerkt hoe de gemeente hen hierbij kan ondersteunen.	
Doel 2:	Een toekomstbestendige organisatie			
2.1	Verder bouwen aan de organisatie, met een programma organisatieontwikkeling	oranje	De eerste stappen zijn gezet en binnen de kaders van het programma Organisatieontwikkeling zijn de eerste mijlpalen bereikt. Voor de veranderende positie van Maashorst geven we richting met strategische functies, programmamanagement en teamontwikkelplannen, zodat we verder kunnen bouwen aan de toekomst van Maashorst.	
Doel 3:	We zijn een aantrekkelijke werkgever waar mensen graag werken en de ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen			
3.1	Visie leren en ontwikkelen	groen		
Doel 4:	Een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening			
4.1	Data-gedreven werken	groen		
4.2	Realisatie en opvolging risicoanalyse informatieveiligheid	groen		ja

10.2 Treasury		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	Een financieel gezonde gemeente			
1.1	Om te kunnen sturen op de financiën werken we met een aantal prestatie indicatoren (PI's)	groen		

10.3 Belastinginkomsten		Stoplicht	Toelichting (alleen rood en oranje)	Uitv.progr.
Doel 1:	De heffingen zijn kostendekkend			
1.1	Kostendekkendheidsonderzoek en impactanalyse afronden voor de leges op het gebied van de Omgevingswet	oranje	Kostendekkendheidsonderzoek wordt uitgevoerd. Wijzigingen/aanpassingen worden geïmplementeerd in de eerstvolgende legesverordening.	

Wat betekent dit financieel?

	Begroting 2025				Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Saldo van baten en lasten (A)	-119.753	-123.429	-3.186	-126.615	-124.626	-116.959
Saldo mutaties reserves (B)	-6.475	-4.493	2.000	-2.493	3.037	-3.010
Geraamd resultaat (A+B)	**-126.228**	**-127.922**	**-1.186**	**-129.108**	**-121.589**	**-119.969**

Het programma laat een voordelig resultaat van € 1,2 miljoen zien. Dit voordeel is grotendeels incidenteel van aard en wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

- Organisatieontwikkeling (€ 2,0 miljoen voordelig): In 2025 hebben we de eerste stappen gezet die bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de organisatie. Daarvoor is een aantal opdrachten geformuleerd, die in 2026-2028 worden uitgewerkt en gerealiseerd, en die moeten leiden tot een meer wendbare organisatie. Ook worden momenteel teamontwikkelplannen samengesteld die hieraan bijdragen. De voorbereidingsuren en de voorbereidingskosten zijn gedekt in de reguliere begroting. De uitvoering van de diverse opdrachten en de teamontwikkeling zijn voor een deel noodgedwongen in tijd opgeschoven door de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor vacatures niet of moeilijk konden worden ingevuld. Ook hierdoor zijn de middelen nog niet uitgegeven, zodat het geraamde budget voor organisatieontwikkeling moet opschuiven. Voorgesteld wordt de middelen die voor 2025 en 2026 beschikbaar zijn gesteld (2 keer € 2 miljoen) te reserveren in een nieuwe bestemmingsreserve. Op deze manier blijven deze flexibel beschikbaar om alle beoogde ontwikkelingen te kunnen realiseren. Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar de specifieke ontwikkelbehoefte van ieder team om het gewenste niveau te bereiken. Jaarlijks zullen we bij de 2e tussentijdse rapportage verantwoorden welke gelden zijn aangewend.

- Renteresultaat (€ 834.000 voordelig): dit voordeel ontstaat door doorgeschoven investeringen, waardoor minder rente- en kapitaallasten zijn gemaakt.
- Tijdelijke verhuur en huisvesting Oekraïners (€ 238.000 voordelig): extra huuropbrengsten door tijdelijke verhuur van panden en de inzet van gemeentelijk vastgoed voor opvang.
- Werkplek van de Toekomst (€ 312.000 voordelig): het programma is tijdelijk getemporiseerd, waardoor financiële ruimte is gecreëerd voor de uitvoering van plannen in 2026.
- Bijstelling salarissen (€ 246.000 nadelig): nadeel door technische aanpassingen in de salarisbegroting, waaronder het verwerken van de cao-stijging en functiewijzigingen.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiële afwijkingen en investeringskredieten wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiële voortgangsrapportage, onderdeel Financiële afwijkingen.

Voortgang grote projecten 2025

Stoplichtenrapportage grote projecten (tijd, geld, risico)

Grote projecten en investeringskredieten

Op verzoek van de raad is in de herijkte financiële verordening 2025, artikel 1, een nieuwe definitie van ‘grote projecten’ opgenomen. In deze rapportage gebruiken we nog de oude definitie. Deze sluit aan bij de investeringskredieten in de programmabegroting 2025, omdat we in de tweede tussentijdse rapportage hierover verantwoording afleggen. In 2026 toetst het college de lopende investeringskredieten aan de nieuwe criteria. De resultaten worden via de reguliere planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) aan de raad voorgelegd.

Investeringskredieten van meer dan € 1 miljoen

Voor elk project met een huidig investeringskrediet van meer dan € 1 miljoen geven we een toelichting op de voortgang. Dit gebeurt met een stoplichtenrapportage op drie onderdelen: planning, budget en risico. Als een van deze onderdelen op oranje of rood staat, wordt dit kort toegelicht.

Tijd: planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

- conform planning
- langzamer dan planning
- project nog niet gestart

Geld: budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

- conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
- inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; wat zijn risico's tijdens het project? Hierbij beoordelen we de impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet.

- lage kans en weinig impact
- grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
- grote kans en veel impact

Om de grote projecten beter te duiden, zijn per taakveld de taken en belangrijkste doelen uit de begroting 2025 opgenomen.

2.1 Projecten Verkeer en vervoer	Stoplicht			investeringskrediet hj	restant eind 2024	prognose eind 2025	Toelichting (alleen rood en oranje)
Omschrijving project/ investering (x € 1.000)	tijd	geld	risico				
1. Doorstroming N264 verbeteren Provinciaal project voor de ombouw van 3 rotondes (Wilhelminastraat, Karrevracht en Velmolenweg) naar kruisingen.	groen	groen	groen	3.556	1.886	0	
2. Investeringen en elementverhardingen 2022 Reconstructie Zeelandsedreef en Schaijkseweg , Helstraat en gedeelte Heijtmorgen.	groen	groen	groen	1.589	1.368	1.300	
3. Rehabilitatie Hoevenseveld fase 3 Herinrichting van de wijk Hoevenseveld, fase 3, waarbij de openbare ruimte volledig wordt vernieuwd.	oranje	groen	groen	2.789	2.612	2.250	**Tijd:** De voorbereiding loopt trager dan verwacht. Hierdoor zullen de herinrichtingswerkzaamheden ook later starten. De planning voor start werk is nu maart 2026.
4. Rehabilitatie Krijten/ Stoffels/ Hurk/ Stadrijk Het project omvat het vernieuwen van de verhardingen in de straten Hurk, Stadrijk Stoffels en Krijten.	groen	groen	groen	2.492	2.276	1.300	
5. Rehabilitatie Schutsboomstraat De complete openbare ruimte van de Schutsboomstraat wordt vernieuwd en samen met de belanghebbenden ingericht.	groen	groen	groen	2.008	1.614	1.500	
6. Rehabilitatie Violierstraat (incl. 2 rotondes busstation en incl. riolering) De Violierstraat, inclusief drie bijbehorende rotondes, wordt opnieuw ingericht. Hierbij wordt ook de riolering en de groenvoorziening meegenomen.	groen	groen	groen	3.672	3.335	2.398	
7. Snelfietsroute de Corridor Het project is de aanleg van een snelfietsroute tussen Veghel en Uden en tussen Nistelrode en Uden.	groen	groen	groen	2.483	1.187	1.000	
8. Verlengde Noordlaan met bijkomende werkzaamheden Aanleg Verlengde Noordlaan tussen Beukenlaan en N264.	rood	rood	groen	2.621	2.009	1.000	**Tijd:** Door uitloop nutswerkzaamheden is vertraging opgetreden en worden hiervoor tijdelijke maatregelen genomen. Geld: Voor extra middelen is een separaat raadsvoorstel (Raad 25-09-2025) opgesteld.
9. Vervanging armaturen openbare verlichting Het project bestaat uit het vervangen van conventionele verlichting en verlichting met retrofit-oplossingen door energiezuinige ledverlichting. En het vervangen van 1e generatie ledverlichting in het buitengebied waarvan delen uitgevallen zijn, waardoor het verlichtingsniveau niet meer voldoende is.	groen	groen	groen	1.902	180	8	

5.2 Projecten Sportaccommodaties	Stoplicht			investeringskrediet hj	restant eind 2024	prognose eind 2025	Toelichting (alleen rood en oranje)
Omschrijving project/ investering (x € 1.000)	tijd	geld	risico				
10. Red Sox herhuisvesting Realisatie van een tijdelijk honk- en softbalveld (10 jaar) op de locatie Kruisweg in Uden.	rood	rood	rood	2.050	1.893	1.835	**Tijd:** Het project is vertraagd door de aanwezigheid van marterachtigen (dassen) in het gebied. Voor de locatie aan de Kruisweg zijn de onderzoeken afgerond. Er is compensatie nodig en benodigde gronden daarvoor zijn niet beschikbaar. In het voorjaar van 2025 is gestart te onderzoeken of mogelijk een locatie aan de Ariekesweg geschikt is om de sportvereniging te vestigen. Ook daar is uit een eerste onderzoek voor flora en fauna gebleken dat aanvullend onderzoek naar uilen en marterachtigen (dassen) nodig is. Onderzoek naar de exacte aanwezigheid en populatie duurt tot de zomer van 2026. Daarna moet worden onderzocht of compensatie nodig en mogelijk is en wat de kosten daarvan zijn. Als dat nodig en mogelijk is, moet een omgevingsvergunning natuur bij de provincie worden gevraagd. Als deze is verkregen zullen de compensatiemaatregelen naar alle waarschijnlijkheid voorafgaand aan de uitvoering moeten gaan plaatsvinden. De vertraging is daarmee aanzienlijk. **Geld:** Met de meest recente inzichten van de waarde van compensatiegronden is het vestigen van de sportvereniging aan de Kruisweg niet realistisch binnen het beschikbare krediet. Voor de locatie Ariekesweg zijn eerst de onderzoeksresultaten van het vervolgonderzoek flora- en fauna nodig. Deze kunnen daarin bepalend zijn. **Risico:** De haalbaarheid is met het risico geld voor de locatie Kruisweg niet mogelijk. Voor de locatie Ariekesweg is dat nog niet duidelijk. Wel duidelijk is dat beide trajecten enorm vertragen t.o.v. wat oorspronkelijk is beoogd.
11. Sport en Spel Reek Betreft investeringskrediet inclusief investeringssubsidie voor de bouw van het sportcomplex Sport en Spel Reek. De investeringssubsidie is uitgekeerd aan de stichting, die opdrachtgever is van de bouw.	oranje	groen	groen	5.555	4.421	niet bekend	**Tijd:** De geplande oplevering (eind november) wordt niet gehaald. De oplevering staat nu gepland eind januari. Na de oplevering wordt gestart met de verdere invulling/aanpassing van de openbare ruimte.

7.2 Projecten riolering	Stoplicht			investeringskrediet hj	restant eind 2024	prognose eind 2025	Toelichting (alleen rood en oranje)
Omschrijving project/ investering (x € 1.000)	tijd	geld	risico				
12. Diverse locaties vervanging/ relinen riolering Dit krediet wordt gebruikt voor het vervangen en relinen van hoofdriolering op diverse locaties.	oranje	groen	groen	1.645	1.227	1.220	**Tijd:** We wachten op de voortgang van het project Moleneind fase 1. Als dit gereed is kunnen we het werk uitvoeren.
13. Gemalen, drukriolering en IBA's Het project omvat het vervangen van alle drukrioolpompen in Maashorst Noord.	groen	groen	groen	1.040	1.040	990	

8.2 Projecten grondexploitatie (woningbouw)	Stoplicht			investeringskrediet hj	restant eind 2024	prognose eind 2025	Toelichting (alleen rood en oranje)
Omschrijving project/ investering (x € 1.000)	tijd	geld	risico				
Strategische grondaankopen	groen	groen	groen	3.000	2.186	700	

FINANCIELE VOORTGANGSRAPPORTAGE

Financiële voortgangsrapportage

Inleiding financiële voortgangsrapportage

In dit hoofdstuk rapporteren we over de financiële voortgang van 2025. We gaan in op het meerjarige financiële beeld, de financiële afwijkingen, de budgetoverhevelingen en de belangrijkste wijzigingen in de reserves en voorzieningen.

Meerjarig financieel beeld

Bestedings- en dekkingsplan 2025-2029

Onderstaand een actualisatie van het bestedings- en dekkingsplan 2025-2029 zoals gepresenteerd in de kadernota en programmabegroting 2026 van de gemeente Maashorst. De nieuwe ontwikkelingen met financiële gevolgen worden hieronder verder toegelicht. We presenteren financiële afwijkingen altijd naar structureel en incidenteel. Dit heeft te maken met het gegeven dat structurele afwijkingen gedekt moeten worden door structurele inkomsten. Denk bij deze inkomsten aan 'de algemene uitkering uit het Gemeentefonds' en jaarlijkse inkomsten uit heffingen en belastingen.

Begrotingssaldo (N=nadeel/ V=voordeel)						
(bedragen x € 1.000)	Saldi investeringen	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo na kadernota / programmabegroting 2026 (structureel)		**0 N**	**2.068 N**	**718 V**	**388 N**	**2.116 V**
1. Invulling voorstellen ten laste van €500.000 (structureel) (A) *1		50 N	355 N	258 N	35 N	205 V
2. Genomen raadsbesluiten na kadernota / programmabegroting 2026 (structureel) (B)		2 N	62 N	57 N	51 N	51 N
3a. Gevolgen afwijkingen 2e tussentijdse rapportage 2025 (structureel)	1.017 N	4.005 V	2.669 N	1.626 N	1.257 N	1.262 N
3b. Gevolgen afwijkingen 2e tussentijdse rapportage 2025 (incidenteel)		891 N	3.516 N	409 N	185 N	0 N
Totaal afwijkingen 2e turap 2025 (C)	1.017 N	3.114 V	6.185 N	2.035 N	1.442 N	1.262 N
4. Algemene uitkering (structureel) (D)		8.994 V	2.655 V	303 V	201 N	506 N
Begrotingssaldo na 2e tussentijdse rapportage 2025 (A+B+C+D)	**1.017 N**	**12.056 V**	**6.015 N**	**1.329 N**	**2.117 N**	**502 V**

**1. conform raadsvoorstel programmabegroting 2026 en 1e begrotingswijziging 2026 (Z 15610-2025)*

Meerjarig structureel/ incidenteel beeld begrotingssaldo	Saldi investeringen	2025	2026	2027	2028	2029
Structureel begrotingsaldo na 2e turap	1.017 N	12.947 V	2.499 N	920 N	1.932 N	502 V
Incidenteel begrotingsaldo na 2e turap		891 N	3.516 N	409 N	185 N	0 N
Totaal begrotingsaldo na 2e tussentijdse rapportage 2025	**1.017 N**	**12.056 V**	**6.015 N**	**1.329 N**	**2.117 N**	**502 V**
*Reeds ten laste van de algemene reserve gebracht *1*			2.458 V			
Ten gunste van de algemene reserve (voorstel 2e turap 2025)		12.056 N				
Ten laste van de algemene reserve (voorstel 2e turap 2025)			3.557 V			
Totale mutatie van de algemene reserve	0 N	12.056 N	6.015 V	0 N	0 N	0 N
Totaal begrotingsaldo na 2e tussentijdse rapportage 2025		**0 N**	**0 N**	**1.329 N**	**2.117 N**	**502 V**

Specificatie bestedings- en dekkingsplan 2025-2029

1. Invulling voorstellen ten laste van €500.000

(bedragen x € 1.000)	Saldi investeringen	2025	2026	2027	2028	2029
Maashorstfonds			51 N	51 N	51 N	51 N
Vitale parken			248 N	223 N		
projectleider wijkaanpak			56 N	56 N	56 N	
Versnellen sterke sociale basis			270 N	270 N	270 N	86 N
Aanpassen omgeving Boekelsedijk voor inpassing woon-/opvanglocatie			50 N	50 N	50 N	50 N
Verbouwing Phoenix			0 N	108 N	108 N	108 N
Regiodeal			180 N			
Revitaliseren sportpark wandelpark Uden		50 N				
		50 N	*855 N*	*758 N*	*535 N*	*295 N*
Ten laste van het budget € 500.000 (stelpost begroting)		*0 N*	*500 V*	*500 V*	*500 V*	*500 V*
Invulling voorstel ten laste van € 500.000 (N= tekort en V = overschot)	**0 N**	**50 N**	**355 N**	**258 N**	**35 N**	**205 V**

2. Genomen raadsbesluiten na kadernota / programmabegroting 2026

(bedragen x € 1.000)	Saldi investeringen	2025	2026	2027	2028	2029
Raad 25-09-2025: Openen grondexploitatie gemeentwerf Schaijk (bgw 14)		0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Raad 25-09-2025: Vaststellen bestemmingsplan uitbreiding bedrijventerrein Voederheil (bgw 15)		0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Raad 25-09-2025: Uitvoering raadsmoties ontwikkelperspectief Volkel en betaalbaar wonen (bgw 16)		0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Raad 25-09-2025: Aanleg Verlengde Noordlaan in Odiliapeel (bgw 17). Inkomsten en uitgaven € 384.000 (per saldo nihil)	0 N		3 V	3 V	3 V	3 V
Raad 25-09-2025: Groei naar 33 raadsleden (bgw 18)			54 N	54 N	54 N	54 N
Raad 06-11-2025: Verhogen projectbudget van project Reconstructie Efferen (bgw 19)		2 N	11 N	6 N	0 N	0 N
Genomen raadsbesluiten na kadernota / programmabegroting 2026	**0 N**	**2 N**	**62 N**	**57 N**	**51 N**	**51 N**

3. Effect 2e tussentijdse rapportage 2025 (N=nadeel/ V=voordeel)

(bedragen x € 1.000)	Saldi investeringen	2025	2026	2027	2028	2029
Programma 1 - Veiligheid		20 N	46 N	25 N	25 N	25 N
Programma 2 - Verkeer en vervoer	693 N	1.190 V	69 V	56 V	61 V	64 V
programma 3 - Economie en toerisme		67 V	1 V	3 V	3 V	3 V
programma 4 - Onderwijs		14 N	60 V	60 V	60 V	60 V
programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en natuur	374 N	1.179 V	265 N	405 N	242 N	242 N
programma 6 - Sociaal Domein		11 V	2.898 N	1.776 N	1.518 N	1.535 N
programma 7 - Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	0 N	714 N	2.008 N	146 N	146 N	146 N
programma 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		34 V	689 N	41 V	41 V	41 V
programma 9 - Bestuur en dienstverlening		194 V	209 N	52 N	14 N	2 N
programma 10 - Bedrijfsvoering en inkomsten	50 V	1.187 V	200 N	209 V	338 V	520 V
Totale afwijkingen	**1.017 N**	**3.114 V**	**6.185 N**	**2.035 N**	**1.442 N**	**1.262 N**

4. Algemene uitkering structureel (N=nadeel/ V=voordeel)

(bedragen x € 1.000)		2025	2026	2027	2028	2029
Mutaties meicirculaire (2026 e.v. is reeds verwerkt in de begroting		**4.720 V**	**0 N**	**0 N**	**0 N**	**0 N**
Mutaties septembercirculaire						
Algemeen:						
- het volume- en LPO accres			*286 N*	*383 N*	*515 N*	*568 N*
- overig		*162 N*	*95 V*	*10 V*	*19 V*	*47 N*
		162 N	*191 N*	*373 N*	*496 N*	*615 N*
Taakmutaties:						
- hervormingsagenda Jeugd 2023-2024		*2.378 V*				
- vervroegde 2e kamerverkiezingen		*197 V*				
- overig		*92 V*	*149 V*	*109 V*	*103 V*	*102 V*
		2.667 V	*149 V*	*109 V*	*103 V*	*102 V*
Integratie en decentralisatie uitkeringen (IU/DU):						
- particpatie (IU)		*175 V*	*189 V*	*201 V*		
- capaciteit klimaat- en energiebeleid (CDOKE)			*1.862 V*			
- overig		*69 V*	*75 V*	*74 V*	*71 V*	*55 V*
		244 V	*2.126 V*	*275 V*	*71 V*	*55 V*
Hoeveelheidsverschillen/ ontwikkelingen uitkeringsbasis		*762 V*	*571 V*	*307 V*	*145 V*	*17 V*
Overige		*0 N*	*0 N*	*15 N*	*24 N*	*32 N*
Totaal mutaties septembercirculaire		**3.511 V**	**2.655 V**	**303 V**	**201 N**	**473 N**
Overige mutaties (onder andere nabetaling 2024: € 704.000)		*763 V*				*33 N*
Totaal mutatie algemene uitkering 2e tussentijdse rapportage		**8.994 V**	**2.655 V**	**303 V**	**201 N**	**506 N**

Toelichting op de verwerking van de mei- en septembercirculaire 2025
Jaarlijks publiceert het Rijk drie circulaires over de gemeentefinanciën. De meicirculaire vertaalt de Voorjaarsnota, de septembercirculaire de Miljoenennota, en de decembercirculaire is gebaseerd op de Najaarsnota en sluit het uitkeringsjaar zo goed mogelijk af. De septembercirculaire 2025 is op 16 september verschenen. In bovenstaand tabel is de verwerking van deze circulaire weergegeven. De meicirculaire 2025 moet nog dit jaar worden verwerkt in het lopende boekjaar. De raad is hierover geïnformeerd. Deze verwerking levert een voordeel op van € 4,72 miljoen. Met de septembercirculaire ontvangt de gemeente Maashorst aanvullende middelen. Het gaat om € 2,38 miljoen compensatie voor tekorten op de jeugdzorg over 2023 en 2024, € 197.000 voor de uitvoering van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen, en een positieve bijstelling van de integratie-uitkering Participatie van € 175.000. Daarnaast wordt het volume- en LPO-accres bijgesteld: € 704.000 voor 2024 en € 762.000 voor 2025. Deze aanpassingen leiden tot een gunstig financieel beeld in 2025. Wel geldt dat de extra middelen voor jeugdzorg incidenteel zijn en vooral bedoeld om eerdere tekorten te compenseren.

Vanaf 2026 verandert de manier waarop het Rijk middelen toekent voor klimaat- en energietaken. De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de huidige specifieke uitkering (SPUK).
Voor Maashorst wordt in 2026 een bedrag van € 1,862 miljoen beschikbaar gesteld om uitvoering te geven aan het gemeentelijke klimaat- en energiebeleid. De middelen zijn ook toegezegd voor de jaren 2027 tot en met 2030, maar de vorm van de uitkering na 2026 is nog niet bekend. Nadere informatie hierover volgt in de meicirculaire 2026. On onze begroting zijn we uitgegaan dat deze middelen meerjarig beschikbaar blijven. Daarnaast is het volume- en LPO-accres voor 2026 positief bijgesteld met € 571.000. Vanaf 2027 wordt het volume-accres gebaseerd op de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Volgens de huidige raming van het Centraal Planbureau (CPB, MEV 2026) betekent dit dat het accres vanaf 2028 lager uitvalt. Dit heeft een negatief effect op de financiële vooruitzichten in de meerjarenbegroting. Het is daarom belangrijk om in de komende periode voorzichtig te blijven bij het inschatten van structurele middelen. De incidentele meevallers uit 2025 en 2026 dragen bij aan een positieve financiële positie, maar bieden geen garantie voor een structureel evenwicht in de jaren daarna.

Financiële afwijkingen per programma

Programma 1 Veiligheid

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(bedragen x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	6.641	6.877	20	6.897	6.524	5.618
Baten	68	133	0	133	323	54
Saldo van baten en lasten (A)	*6.573*	*6.744*	*20*	*6.764*	*6.201*	*5.564*
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	0	0	0	0	0	34
Saldo mutaties reserves (B)	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*-34*
Geraamd resultaat (A+B)	**6.573**	**6.744**	**20**	**6.764**	**6.201**	**5.530**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. Overige verschillen	20 N	
Totaal lasten	**20 N**	
2. Geen geraamde afwijkingen in de 2e turap.	0 N	
Totaal baten	**0 N**	
Saldo van baten en lasten (A)	**20 N**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
3. Geen geraamde toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves in de 2e turap.	0 N	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**0 N**	

Programma 2 Verkeer en vervoer

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(bedragen x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	10.859	11.138	-1.091	10.047	10.054	8.723
Baten	1.022	1.630	147	1.777	1.632	1.121
Saldo van baten en lasten (A)	*9.837*	*9.508*	*-1.238*	*8.270*	*8.422*	*7.602*
Stortingen in reserves	1.255	1.287	4	1.291	3.953	1.076
Onttrekkingen uit de reserves	1.487	1.816	-44	1.772	4.105	626
Saldo mutaties reserves (B)	*-232*	*-529*	*48*	*-481*	*-152*	*450*
Geraamd resultaat (A+B)	**9.605**	**8.979**	**-1.190**	**7.789**	**8.270**	**8.052**

Toelichting afwijkingen > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	**wijziging 2e turap**	**structureel/ incidenteel**
1. [2.1 Verkeer en vervoer] - Herstel schades aan gemeentelijke eigendommen Bijstelling van het budget in verband met herstel van schades aan gemeentelijke eigendommen. Hier tegenover staan inkomsten uit schadeverhaal bij de verzekering of bij derden.	130 N	structureel (meerjarig)
2. [Diverse taakvelden] - Vertraging infrastructurele investeringen Voordeel op kapitaallasten doordat het afschrijven van infrastructurele investeringen later start door uitvoeringsvertragingen uit voorgaande jaren. Zie programma 10 voor toelichting.	1.141 V	structureel (eenmalig)
3. Overige verschillen	80 V	
Totaal lasten	**1.091 V**	
4. [2.1 Verkeer en vervoer] - Schadeverhaal gemeentelijke eigendommen Betreft inkomsten vanuit schadeverhaal via de verzekering dan wel bij derden. Zie toelichting hierboven bij punt 1.	130 V	structureel (meerjarig)
5. Overige verschillen	17 V	
Totaal baten	**147 V**	
Saldo van baten en lasten (A)	**1.238 V**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
6. Overige verschillen	4 N	incidenteel
Totaal stortingen in reserves	**4 N**	
7. Overige verschillen	44 N	incidenteel
Totaal onttrekkingen uit reserves	44 N	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**48 N**	

Mutaties investeringskredieten per taakveld (bedragen x € 1.000)	mutaties uitgaven 2025	mutaties inkomsten 2025	kapitaallasten
1. [2.1 Verkeer en vervoer] - Vervanging van de Boekelsedijk ter hoogte van de Hoge Randweg / Morgenweg) De werkzaamheden stonden gepland in 2026. De aannemer kan eerder starten in 2025, waardoor we € 179.000 aan investeringskrediet naar voren schuiven. Het restant betreft een ophoging van het krediet met € 198.000. Deze extra investering wordt gedekt uit een subsidiebijdrage.	377 N	198 V	
2. [2.1 Verkeer en vervoer] - Vervanging van de Boekelsedijk ter hoogte van het sportpark De uitvoering stond gepland in 2030. Om op deze locatie een opvangcentrum mogelijk te maken, schuiven we € 139.000 aan investeringskrediet naar 2025 om de infrastructuur aan te passen.	139 N		
3. [2.1 Verkeer en vervoer] - Vervanging van de Sacramentsweg / het Mondriaanplein De werkzaamheden stonden gepland in 2026. De aannemer kan eerder starten in 2025, waardoor we € 200.000 aan investeringskrediet naar voren schuiven.	200 N		1 N
4. [2.1 Verkeer en vervoer] - Realisatie van de snelfietsroutes Veghel / Uden-centrum Door prijsstijgingen valt het project € 125.000 duurder uit. Deze extra investering wordt gedekt uit een subsidiebijdrage.	125 N	125 V	
5. [*2.1 Verkeer en vervoer*] - Vervanging van de Van Duerenlaan Het betreft een ophoging van het krediet met € 147.000 in verband met prijsstijgingen en aanvullende verkeersveiligheidsmaatregelen. Deze extra investering wordt gedekt uit een subsidiebijdrage.	147 N	147 V	
6. [2.1 Verkeer en vervoer] - Vervanging van Hoevenseveld fase 3 Het betreft een ophoging van het krediet met € 115.000 in verband met prijsstijgingen en aanvullende verkeersveiligheidsmaatregelen. Deze extra investering wordt gedekt uit een subsidiebijdrage.	115 N	115 V	

Mutaties investeringskredieten per taakveld (bedragen x € 1.000)	mutaties uitgaven 2025	mutaties inkomsten 2025	kapitaallasten
7. [2.1 Verkeer en vervoer] - Verleggen van de N605 Met de provincie zijn afspraken gemaakt over de bevoorschotting van de planstudiekosten. Deze kosten worden door de provincie gemaakt en in rekening gebracht bij de gemeente. Als gevolg hiervan schuiven we beschikbare middelen naar voren: € 540.000 in 2026, € 100.000 in 2027 en € 100.000 in 2028. Voor 2025 heeft dit geen impact.	0 N	0 N	
8. [2.1 Verkeer en vervoer] - Reconstructie van de Beukenlaan-Wolfstraat Het betreft het naar voren halen van investeringen met een totaalbedrag van € 848.000 uit 2027, waarvan € 100.000 naar 2025 en € 748.000 naar 2026. De werkzaamheden kunnen eerder starten vanwege vertraging bij de Verlengde Noordlaan. Voor de Verlengde Noordlaan is een separaat raadsvoorstel aangeboden.	100 N	0 N	
9. [2.1 Verkeer en vervoer] - Vervanging van de Violierstraat De werkzaamheden stonden gepland in 2027. De aannemer kan eerder starten in 2026, waardoor we € 338.000 aan investeringskrediet naar voren halen. Voor 2025 heeft dit geen impact.	0 N	0 N	
10. [2.1 Verkeer en vervoer] - Vervanging Hoogheidstraat - Palmstraat Het betreft een ophoging van het krediet met € 193.000 in verband met aanvullende verkeersveiligheidsmaatregelen. Deze extra investering wordt gedekt uit een subsidiebijdrage.	193 N	193 V	
11. [2.1 Verkeer en vervoer] - Diverse investeringskredieten onder € 100.000 Het betreft in totaal € 150.000 aan kredieten die naar voren zijn gehaald en € 263.000 aan bijstellingen van kredieten. Van deze bijstellingen wordt € 238.000 vergoed door bijdragen van derden, waaronder het Rijk.	313 N	238 V	
Totaal mutaties investeringskredieten	**1.709 N**	**1.016 V**	**1**

Programma 3 Economie en toerisme

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	1.420	3.191	737	3.928	2.800	2.795
Baten	1.228	1.895	927	2.822	1.235	1.144
Saldo van baten en lasten (A)	*192*	*1.296*	*-190*	*1.106*	*1.565*	*1.651*
Stortingen in reserves	1.511	546	123	669	312	603
Onttrekkingen uit de reserves	135	259	0	259	443	407
Saldo mutaties reserves (B)	1.376	287	123	410	-131	196
Geraamd resultaat (A+B)	**1.568**	**1.583**	**-67**	**1.516**	**1.434**	**1.847**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur] - Verkoop grond aan de Linie Verkoop van grond aan de Linie van € 900.000. Deze grond heeft een boekwaarde van € 804.000 door verkoop. Er is een resultaat behaald van € 96.000.	804 N	incidenteel
2. Overige verschillen	67 V	
Totaal lasten	**737 N**	
3. [3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur] - Verkoop grond aan de Linie Zie toelichting hierboven bij punt 1.	900 V	incidenteel
4. Overige verschillen	27 V	
Totaal baten	**927 V**	
Saldo van baten en lasten (A)	**190 V**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
5. [3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur] - Verkoop grond aan de Linie Toevoeging reserve in verband met verkoop grond Linie.	96 N	incidenteel
6. Overige verschillen	27 N	incidenteel
Totaal stortingen in reserves	**123 N**	
7. Geen geraamde onttrekkingen in de 2e turap.	0 N	
Totaal onttrekkingen uit reserves	**0 N**	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**123 N**	

Programma 4 Onderwijs

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	6.632	7.926	235	8.161	5.908	5.963
Baten	1.293	2.736	221	2.957	1.414	1.265
Saldo van baten en lasten (A)	*5.339*	*5.190*	*14*	*5.204*	*4.494*	*4.698*
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	186	278	0	278	308	438
Saldo mutaties reserves (B)	*-186*	*-278*	*0*	*-278*	*-308*	*-438*
Geraamd resultaat (A+B)	**5.153**	**4.912**	**14**	**4.926**	**4.186**	**4.260**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [4.1 Onderwijs algemeen] - Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Volgens het indicatieve overzicht is de definitieve beschikking voor 2025 vastgesteld op € 1.497.000. Het in de begroting opgenomen OAB-budget voor 2025 wordt hierdoor met € 74.000 verhoogd (zowel de inkomsten als de uitgaven).De voorlopige beschikking voor 2026 bedraagt volgens het indicatieve overzicht € 1.439.000. Dit is inclusief de korting op de Specifieke uitkering (SPUK). Het in onze begroting opgenomen budget voor 2026 wordt verhoogd met € 158.000 (zowel de inkomsten als de uitgaven). Vanaf 2027 is de OAB-regeling geen SPUK meer, maar wordt deze omgezet in een Bijzondere Fonds Uitkering (BFU). In de begroting gaan we er nu vanuit dat de baten en lasten voor 2027 en latere jaren gelijk blijven aan die van 2026. Omdat dit een SPUK-regeling betreft, is dit voor de gemeente budgettair neutraal.	74 N	structureel (meerjarig)
2. [4.2 Onderwijshuisvesting] - Luchtkwaliteit scholen Dit jaar heeft basisschool Den Omgang in Schaijk werkzaamheden uitgevoerd om de luchtkwaliteit in het schoolgebouw te verbeteren. Hiervoor heeft de school € 150.000 subsidie ontvangen. Dit wordt bekostigd vanuit de regeling Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUVIS). Per saldo is dit voor de gemeente kostenneutraal.	150 N	incidenteel
3. Overige verschillen	11 N	
Totaal lasten	**235 N**	

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
4. [4.1 Onderwijs algemeen] - Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Zie toelichting hierboven bij punt 1.	74 V	structureel (meerjarig)
5. [4.2 Onderwijshuisvesting] - Luchtkwaliteit scholen Zie toelichting hierboven bij punt 2.	150 V	incidenteel
6. Overige verschillen	3 N	
Totaal baten	**221 V**	
Saldo van baten en lasten (A)	**14 N**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
7. Geen geraamde toevoegingen en/of onttrekkingen in de 2e turap.	0 N	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**0 N**	

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	24.461	26.125	-1.444	24.681	22.850	19.740
Baten	3.838	3.417	-105	3.312	3.599	3.738
Saldo van baten en lasten (A)	*20.623*	*22.708*	*-1.339*	*21.369*	*19.251*	*16.002*
Stortingen in reserves	17	261	163	424	1.421	1.392
Onttrekkingen uit de reserves	548	2.709	3	2.712	2.187	1.370
Saldo mutaties reserves (B)	*-531*	*-2.448*	*160*	*-2.288*	*-766*	*22*
Geraamd resultaat (A+B)	**20.092**	**20.260**	**-1.179**	**19.081**	**18.485**	**16.024**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [5.1 Sportbeleid en- activering] - Bijstelling budget combinatiefuncties De subsidie aan de stichting sportservice Noord- Brabant is voor de uitvoering van de brede regeling Combinatiesfunctionarissen is lager vastgesteld in verband met lagere co-financiering. Hierdoor dalen de lasten en de baten met € 170.000.	170 V	incidenteel
2. [5.2 Sportaccommodaties] - Motorcrossterrein Nieuw-Zevenbergen De onderzoeken voor de herinrichting van het motorcrossterrein zijn in 2025 nog niet afgerond en het plan is nog niet in procedure gebracht. Deze onderzoeken doen we samen met de buurgemeente Oss. Dit leidt tot een financieel voordeel op het budget in 2025. Gezien de toezeggingen over het motorcrossterrein wordt het onderzoek in 2026 verder uitgevoerd. Het financiële voordeel uit 2025 is beschikbaar gehouden voor de verdere afwikkeling en toegevoegd aan de reserve 'bestemde middelen'.	102 V	incidenteel
3. [5.2 Sportaccommodaties] - Vertraging investeringen / actualisatie planing Red Sox Voordeel op kapitaallasten sportaccomodaties, waaronder sport- en spelaccomodatie Reek (€ 136.000), Red Sox Uden (€ 214.000) en sporthal Mellepark (€ 92.000), overige accomodaties, gymzalen en terreinen (€ 83.000). Zie voor meer informatie over deze afwijking programma 10.	525 V	structureel (eenmalig)
4. [5.3 Cultuur] - Erfgoeddeal Verschuiving van het budget uit de resultaatbestemming 2024 voor de Erfgoeddeal van dit programma naar het juiste programma 7.4 Milieubeheer.	546 V	incidenteel

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
5. [5.4 Media] - Aanpassing projectperiode zorgplicht bibliotheek Op 20 mei 2025 heeft het college in overleg met de regio-gemeenten besloten het project ter voorbereiding op de wettelijke zorgplicht van bibliotheken 2025-2026 met een jaar te verlengen (28723-2025). De hiervoor eerder door het Rijk beschikbaar gestelde en in de begroting opgenomen decentralisatiemiddelen van totaal € 349.000 voor 2025 en 2026 worden daarom herverdeeld over drie jaar, te weten 2025 € 94.000 voordeel; 2026: € 63.000 voordeel, 2027 € 157.000 nadeel. Zo kan de Noord Oost Brabantse Bibliotheken en de gemeente zich zorgvuldig voorbereiden op de overgang van bevorderingstaak naar zorgplicht.	94 V	incidenteel
6. [5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie] - Vertraging investeringen in groen Voordeel op kapitaallasten openbaar, stedelijke en landschappelijk groen waaronder ook begrepen bossen, natuurtereinen en natuurgebieden. Zie voor meer informatie over deze afwijking programma 10.	119 V	structureel (eenmalig)
7. Overige verschillen	112 N	
Totaal lasten	**1.444 V**	

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
8. [5.1 Sportbeleid en- activering] - Bijstelling budget combinatiefuncties Zie toelichting hierboven bij punt 1.	170 N	incidenteel
9. Overige verschillen	65 V	
Totaal baten	**105 N**	
Saldo van baten en lasten (A)	**1.339 V**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
10. [5.2 Sportaccommodaties] -Mutatie reserve Motorcrossterrein Nieuw - Zevenbergen Afwikkeling onderzoek en uitvoering herinrichting motorcrossterein. Zie toelichting hierboven bij punt 2.	102 N	incidenteel
11. Overige verschillen	61 N	incidenteel
Totaal stortingen in reserves	**163 N**	
12. [5.2 Sportaccommodaties] -Mutatie reserve Motorcrossterrein Nieuw - Zevenbergen Onttrekking uit reserve budgetoverheveling in 2026 (€ 102.000). Zie toelichting hierboven bij punt 2.	0 N	incidenteel
13. Overige verschillen	3 V	incidenteel
Totaal onttrekkingen uit reserves	3 V	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**160 N**	

Mutaties investeringskredieten per taakveld (bedragen x € 1.000)	mutaties uitgaven 2025	mutaties inkomsten 2025	kapitaallasten
1. [5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie]- Herstel bomenstructuur in diverse straten buitengebied Betreft € 108.000 naar voren halen van investeringen uit 2027 naar 2025.	108 N		
2. [5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie]- Herstel bomen Schutsboomstraat Betreft € 195.000 doorschuiven van investeringen uit 2025 naar 2026.	195 V		1 V
3. [5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie]- Subsidie stichting ARK Bij de jaarrekening 2024 is de terugbetaling van de subsidie van stichting ARK, in verband met financiële regels (het BBV), vrijgevallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Deze ontvangst was begroot op het investeringskrediet. Met deze correctie herstellen we ook de investeringsbegroting.		400 N	2 N
4. Overige investeringskredieten		61 N	
Totaal mutaties investeringskredieten	**87 V**	**461 N**	**1**

Programma 6 Sociaal domein

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	88.204	97.057	4.323	101.380	92.470	87.944
Baten	21.257	23.238	5.952	29.190	28.367	27.175
Saldo van baten en lasten (A)	*66.947*	*73.819*	*-1.629*	*72.190*	*64.103*	*60.769*
Stortingen in reserves	818	818	1.718	2.536	3.617	2.940
Onttrekkingen uit de reserves	13	4.701	100	4.801	6.986	4.483
Saldo mutaties reserves (B)	*805*	*-3.883*	*1.618*	*-2.265*	*-3.369*	*-1.543*
Geraamd resultaat (A+B)	**67.752**	**69.936**	**-11**	**69.925**	**60.734**	**59.226**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - Migratieopgave 2025-2029 In de begroting 2025 zijn geen lasten en baten opgenomen voor onze migratievraagstukken. Voor de jaren 2025 tot en met 2029 zijn deze nu in beeld gebracht waarbij het uitgangspunt is dat dit voor de gemeente Maashorst budgettair neutraal is. Dit doen we via deze 2e tussentijdserapportage omdat we te laat zijn om dit nog in de begroting 2026 te verantwoorden. De opgenomen bedragen zijn grove inschattingen, op basis van ervaringscijfers, huidige regelingen, ingeschatte aantallen en normbedragen. Zodra nieuwe informatie bekend is zullen wij deze bedragen weer actualiseren naar de nieuwe inzichten. In de inkomsten is in 2026 een eenmalig bedrag opgenomen voor de Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA-regeling). Dit bedrag wordt in één keer ontvangen voor de bestuursperiode 2026 tot en met 2028 € 627.000. Onbekend is of deze regeling, welke eindigt in 2025, voor de jaren 2026 en verder wordt gecontinueerd. Op basis van de laatst bekende informatie is dit het geval. Vanuit de septembercirculaire 2025 is in het gemeentefonds € 50.000 ontvangen in het kader van de Spreidingswet. Dit bedrag is geclaimd voor de uitvoering van de gemeentelijke migratieopgave.	3.201 N	structureel (meerjarig)
2. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - GALA Update lokale projectplanning Maashorst heeft voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) voor de periode 2023-2026 via de Brede SPUK-regeling middelen ontvangen. Vanuit de vrijval van reguliere middelen is een lokaal projectbudget gecreëerd voor de gehele projectperiode met als doel om voldoende impuls te kunnen geven aan de gewenste beweging. Dit is een geleidelijk proces dat in een tijdspanne van 4 jaar (2023-2026) wordt gerealiseerd, waarbij de beschikbare middelen niet gelijk oplopen met de uitgaven. Voor de resterende periode van 2025 en 2026 is een nieuwe planning gemaakt. Dit leidt tot een aanpassing van de begroting van € 185.000 uit 2025 naar 2026.	185 V	incidenteel

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
3. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - IZA Update lokale projectplanning Maashorst heeft in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA) voor de periode 2023-2026 via de SPUK IZA-doelen 2023-2026 middelen ontvangen. Dit op basis van de regionale meerjarenbegroting IZA, waarbij een deel van de middelen door de individuele regiogemeenten ingezet moet worden om de IZA-doelen te behalen. Om de IZA-doelen te behalen is voor de projectperiode een lokaal projectbudget gecreëerd. Dit is een geleidelijk proces dat in een tijdspanne van 4 jaar (2023-2026) wordt gerealiseerd, waarbij de beschikbare middelen niet gelijk oplopen met de uitgaven. Voor de resterende periode van 2025 en 2026 is de planning herzien. Dit leidt tot een aanpassing van de begroting van € 390.000 uit 2025 naar 2026.	390 V	incidenteel
4. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - Seniorenbeleid GGOIM Pilot Voorzorgcirkels In 2025 zijn we onder het seniorenbeleid Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst (GGOIM) gestart met de pilot voorzorgcirkels. Voor implementatie ervan was in 2025, naast het structurele budget, éénmalig extra budget beschikbaar. De implementatie van de pilot kost minder dan eerder ingeschat. Om deze reden melden we € 100.000 als éénmalig voordeel.	100 V	structureel (eenmalig)
5. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - Seniorenbeleid GGOIM Vertraging nieuwe Interventies Vanaf 2025 is gestart met de implementatie van het nieuwe seniorenbeleid GGOIM, conform het vastgestelde uitvoeringsplan. Enkele interventies zijn nog niet uitgevoerd. Dit geldt voor de uitvoering van het participatie- en communicatieplan en voor voorliggende voorzieningen dagbesteding, duo-fietsen en hulpmiddelenpools. Dit leidt tot een éénmalig voordeel van € 118.000.	118 V	structureel (eenmalig)
6. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - Sterke Sociale Basis - Update planning implementatie Na vaststelling van het beleidskader Sterke Sociale basis wordt er nu gewerkt aan de implementatie daarvan. Deze implementatie loopt volgens plan door tot en met 2026. Voor de resterende periode 2025-2026 is de planning herzien. Het zwaartepunt valt in 2026 waarbij er intensief gewerkt wordt aan borging van datgene wat opgezet is binnen de professionals (preventieteam) en opgebouwde structuur. De beschikbare middelen lopen daardoor niet gelijk op met de uitgaven. Dit leidt tot een aanpassing van de begroting over de resterende jaren in de projectperiode (€ 365.000 uit 2025 naar 2026).	365 V	incidenteel

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
7. [6.3 Inkomensregelingen] - Gebundelde uitkering (BUIG) Op 30 september 2025 heeft Maashorst de definitieve beschikking BUIG over 2025 en de voorlopige beschikking over 2026 ontvangen. De budgetten voor de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Bbz en de Loonkostensubsidie (LKS) worden hierop in de meerjarenbegroting budgetneutraal bijgesteld. De uitkering neemt in 2025 toe met **€ 495.000** en in 2026 met € 632.000 (t.o.v. 2025). De overige inkomsten worden bijgesteld op basis van historische verhoudingscijfers ten opzichte van de uitkering; in 2025 met **€ 86.000** en vanaf 2026 met € 70.000 (t.o.v. 2025). De toename van de definitieve uitkering 2025 is lager dan aanvankelijk werd aangenomen en is vooral het gevolg van landelijk lagere werkloosheidscijfers en lagere volume- en realisatiecijfers ten opzichte van de landelijke cijfers 2025 zoals eerder in september 2024 bij het voorlopige macrobudget 2025 werd gepresenteerd. Dit betekent dat het uitgangspunt voor het verhogen van de taakstelling met € 500.000 in de 2e tussentijdse rapportage 2024 te positief is geweest en wordt daarom nu neerwaarts bijgesteld. Daarnaast zien we lokaal in 2025 een toename van het aantal bijstandsgerechtigden bij een instroom welke per saldo redelijk stabiel blijft. We merken dat het huidige uitkeringsbestand minder makkelijk uitstroomt vanwege overwegend complexere problematiek, onder andere bij jongeren tot 27 jaar. Een hogere instroom van statushouders (deze groep is doorgaans eerst bezig met inburgeren voordat uitstroom uit de bijstand kan plaatsvinden) zorgt ook voor toename van het bestand. Ook zien we een stijging van de lasten voor loonkostensubsidie. Het aantal werkenden met loonkostensubsidie is niet toegenomen, maar de loonkostensubsidie per werkende is hoger wegens een overwegend lagere loonwaarde. Bij de evaluatie van het project Iedereen Kans op Werk wordt een ander nader geanalyseerd. Op basis van extrapolatie houden wij voorlopig rekening met hogere uitgaven en verlagen daarom de taakstelling in 2025 met **€ 500.000** en vanaf 2026 met € 350.000 (structureel).	1.081 N	structureel (meerjarig)
8. [6.3 Inkomensregelingen] - SPUK Gedupeerden toeslagenproblematiek Sinds 2021 geven we in Maashorst uitvoering aan de regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek 2021. In 2024 werd de regeling aangepast waardoor ook de kinderen van de gedupeerde ouders tot de doelgroep voor Brede ondersteuning horen. Door deze toevoeging zien we het aantal klantplannen en de daaruit voortvloeiende brede ondersteuning vanaf 2024 sterk toenemen. Tegelijkertijd namen de trajectkosten per klantplan gemiddeld genomen toe. We verwachten in 2025 in totaal € 425.000 aan uitgaven voor de brede ondersteuning en € 66.321 aan extra inhuur nodig te hebben om uitvoering te kunnen geven aan de regeling. Deze uitgaven worden volledig gedeclareerd bij het Rijk en we ontvangen daarvoor een specifieke uitkering. We nemen deze dus budgetneutraal op in de begroting.	490 N	incidenteel
9. [6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie] - Participatiewet Integratie-Uitkering Voor de uitvoering van de Participatiewet (w.o. beschut werk en re-integratie) ontvangen gemeenten middelen van het Rijk. Deze rijksmiddelen zijn taakstellend in de begroting van Maashorst opgenomen en fluctueren mee met de macro-ontwikkelingen (inkomsten = uitgaven). In de mei- en septembercirculaire 2025 zijn de budgetten voor de Participatiewet door het Rijk bijgesteld en deze mutaties worden nu in de Maashorst-begroting verwerkt. In de septembercirculaire 2025 is voor de periode 2025-2027 een extra bedrag beschikbaar gesteld (€ 175.000 in 2025 en oplopend naar € 200.000 in 2027), om de werking van de loonkostensubsidie bij beschut werk te verbeteren. De loonkostensubsidie (LKS) is normaal gesproken onderdeel van de BUIG-beschikking. Deze aanpassing moet via een wetswijziging geregeld worden, die naar verwachting in 2028 in werking zal treden. Tot die tijd worden de extra middelen toegevoegd aan de Integratie Uitkering Participatie. Omdat deze middelen bedoeld zijn voor de LKS, worden deze middelen toegevoegd aan het LKS-budget. Mede als gevolg van de structurele aframing bij ombuigingsproject, loopt de uitputting van dit budget redelijk in de pas met de raming. Overige bijstelling uit september circulaire participatie betreft € 26.000.	201 N	structureel (meerjarig)

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
10. [6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie] - Wet sociale werkvoorziening (Wsw) In de meicirculaire 2025 is de loon- en prijsbijstelling verwerkt door de actualisatie van de verdeling van de Wsw-middelen. De bijdrage per SE is aangepast naar € 40.680. Voor de gemeente Maashorst betekent dit dat wij € 694.000 ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van de Wsw De middelen die wij voor de Wsw ontvangen betalen wij door aan IBN. Dit betekent dat onze lasten voor de Wsw in 2025 ook eenmalig met € 694.000 stijgen. De mutaties in de meicirculaire 2025 voor 2026 en verdere jaren zijn meegenomen bij de programmabegroting 2026.	694 N	structureel (eenmalig)
11. [6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO] - Wmo Hulpmiddelen We zien een afname in het gebruik van hulpmiddelen, met name bij rolstoelen en scootmobielen. Dit komt omdat inwoners een scootmobiel pas op latere leeftijd aanschaffen en deze vaker zelf aanschaffen. Omdat we verwachten dat deze trend zich doorzet melden we een voordeel van € 300.000 structureel.	300 V	structureel (meerjarig)
12. [6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO] - Wmo Meerjarig Project Scootmobielstallingen In 2023 stelde de raad € 274.000 beschikbaar voor de uitvoering van het project Scootmobielstalling. In datzelfde jaar zijn in samenwerking met Area 6 stallingen gecreëerd en is daarvoor in totaal € 20.000 uitgegeven. Het restant budget bleef beschikbaar. Door personele wisselingen is vertraging ontstaan en zijn er geen nieuwe locaties gerealiseerd. Er zijn op dit moment op tenminste 12 locaties knelpunten op te lossen en scootmobielstallingen te realiseren die aan de wettelijke eisen voor onder andere brandveiligheid etcetera voldoen. Het is een wettelijke taak van de gemeente om deze knelpunten op te lossen. We streven ernaar om alle resterende knelpunten/ locaties de komende jaren aan te pakken en het budget volledig in te zetten. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld met Area en Mooiland met uitvoering in de periode 2026-2028. De projectperiode wordt verlengd, waardoor het beschikbare budget van € 254.000 is herverdeeld over de verlengde periode: € 145.000 in 2026, € 75.000 in 2027 en € 34.000 in 2028.	254 V	incidenteel
13. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Wmo Individuele begeleiding en dagbesteding Individuele begegeleidng (ZIN): We zien een stijging in het aantal inwoners wat gebruik maakt van begeleiding (zorg in natura). In vergelijking met landelijke cijfers maken inwoners van onze regio, waaronder Maashorst, relatief veel gebruik van begeleiding. Er zit met name een toename in de doelgroep 18 tot en met 27. Daarnaast maken inwoners vaker gebruik van een zwaarder product. De duur van het product blijft wel gelijk met vorig jaar. We melden het tekort van € 400.000 structureel; Dagbesteding (ZIN): We zien een afname van het gebruik van dagbesteding (zorg in natura). Dit komt omdat senioren later of geen gebruik maken van dagbesteding, onder andere omdat we steeds meer beschikkingsvrije dagbestedingsvoorzieningen hebben. Wel zien we een stijging van de doelgroep 18 tot en met 27. Deze doelgroep zullen we nader onderzoeken. We melden het overschot van € 125.000 structureel; Persoonsgebonden Budget (PGB): Medio september is van de Sociale Verzekeringsbank de eerste prognose ontvangen voor de uitgaven van de persoonsgebonden budgetten individuele begeleiding en dagbesteding. De verwachte uitgaven voor heel 2025 voor begeleiding en dagbesteding bedragen € 476.000. We melden dus een tekort van € 71.000.	346 N	structureel (meerjarig)
14. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Wmo Beschermd Thuis en Eerst een Thuis Per 1 juli 2025 zijn de nieuwe Wmo-producten Beschermd Thuis en Eerst een Thuis van start gegaan. Omdat we zoveel mogelijk de beweging naar het voorliggend veld willen maken, adequaat en voorliggend, is een zorgvuldige afweging nodig. Dit komt minder snel op gang dan verwacht. Omdat we verwachten dat de cliënten later wel zullen instromen, melden we het verwachte voordeel van € 300.000 (incidenteel).	300 V	structureel (eenmalig)

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
15. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Eenmalige uitkering Wmo Beschermd Wonen Op basis van de centrumregeling Wmo 2024 en besluitvorming in het regionale poho Wmo ontvangt Maashorst in 2025 een eenmalige uitkering van € 1.543.000 van centrumgemeente Oss. Op 16 september 2025 heeft het college besloten om deze regionale middelen, via een melding in de 2e tussentijdse rapportage 2025, toe te voegen aan de begroting van Maashorst. Ook is toen besloten over hoe deze middelen worden ingezet (zaaknummer Z-84590-2025). Van de ontvangen uitkering wordt € 1.000.000 binnen het sociaal domein gebruikt voor het programma 'Verbinden en versterken: naar een toekomstbestendig Sociaal Domein (2026–2029)'. De verdeling is als volgt: € 285.000 per jaar in 2026 en 2027, en € 215.000 per jaar in 2028 en 2029. Daarnaast vraagt het project Aanpak achterstand aanvragen Wmo om een eenmalig budget van € 100.000 per jaar in 2025 en 2026. Verder wordt in 2026 een bedrag van € 43.000 gebruikt voor het opstarten van de ondersteuning 'Eerst een Thuis' voor dak- en thuislozen. Het resterende bedrag van € 300.000 wordt toegevoegd aan de reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen.	0 N	incidenteel
16. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Structurele uitkering Wmo Beschermd Wonen Door het college is ook besloten om het eerder door de raad beschikbaar gestelde budget voor de uitvoering van Beschermd Wonen/Beschermd Thuis te verhogen (zaaknummer Z-84590-2025). Het gaat om een bedrag van € 613.000, zoals vastgesteld in het Beleidsplan Wmo 2025–2029 op 26 juni 2025 (zaaknummer 39962/2025). Dit bedrag wordt vanaf 2026 -onder dezelfde condities- met € 205.000 verhoogd, als extra bijdrage van de centrumgemeente. Het totaalbedrag komt daarmee uit op € 818.000 per jaar.	0 N	structureel (meerjarig)
17. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Pilots Lokale ontwikkelagenda Wmo Beschermd Wonen In 2025 zijn de pilots uit de Lokale Ontwikkelagenda Beschermd Wonen geëvalueerd. Op 26 juni 2025 is het beleidsplan Wmo 2025-2029 door de raad vastgesteld (zaaknummer 39962/2025). In dit beleidsplan is ook de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis verankerd. Met de vaststelling van het uitvoeringsplan Wmo 2025-2029 heeft het college ook de begroting vastgesteld die de verschuiving van alle budgetten organiseert. Daarmee is de pilotfase van het Wmo Project Lokale Ontwikkelagenda Beschermd Wonen tot een einde gekomen en de resterende middelen (€ 175.000 in 2025 en € 43.000 in 2026) vloeien terug naar de reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen en blijven daarmee beschikbaar voor de verdere transformatie.	175 V	incidenteel
18. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Wmo Hulp bij huishouden (prognose) In 2025 is er minder hulp bij het huishouden ingezet dan begroot. Dit komt omdat er meer inwoners een algemene voorziening hebben in plaats van een maatwerkvoorziening. Daarnaast hebben we te maken met wachtlijsten bij aanbieders. We verwachten dat deze trend doorzet en melden daarom een structureel voordeel van € 195.000, waarvan € 10.000 pgb betreft.	195 V	structureel (meerjarig)
19. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Wmo Hulp bij huishouden (verrekening) Daarnaast verrekenen we de hulp bij het huishouden met de aanbieders die niet wordt ingezet volgens contractafspraken. We schatten voor 2025 een bedrag van €400.000 terug te vorderen. Ten opzichte van 2024 zien we een hierin een verbetering ontstaan. De verschuiving van een individuele voorziening naar een algemene voorziening versterkt dit. We melden dit daarom incidenteel omdat we ervan uitgaan dat aanbieders in de toekomst in staat zijn de personeelsproblemen op te lossen en binnen contractafspraken te leveren. We blijven dit nauwkeurig monitoren.	400 V	structureel (eenmalig)

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
20. [6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp] - Jeugdhulp - lokaal en regionaal budgettaitre kader In de afgelopen jaren steeg het aantal jeugdigen dat een vorm van jeugdhulp ontving sterk. Waar we in 2024 een stijging zagen van 8,6% van het aantal unieke jeugdigen in de zorg zien we in het eerste halfjaar van 2025 een voorzichtige afvlakking van de stijging. De lichte jeugdhulp laat een stabilisatie zien qua uitgaven. De uitgaven voor de zware Jeugdzorg (met verblijf) stijgen echter wel fors. Door de landelijk ingezette ontwikkeling voor afbouw van Jeugdzorg+ (onderdeel van het regionaal budgettair kader) naar kleinschalig verblijf zien we de kosten in het lokaal budgettair kader fors oplopen. Binnen het nieuwe product kleinschalig verblijf zien we duidelijk dat er meer sprake is van stapeling van indicaties. Daarnaast zien we de kosten voor de landelijke ingekochte zorg (LTA) oplopen. Dit beeld is vergelijkbaar met de andere gemeenten in de regio Brabant Noordoost.	1.549 N	structureel (meerjarig)
21. [Diverse taakvelden] - Doorbelastingen kostenplaatsen programma's Door actualisatie doorbelastingen kostenplaatsen ICT, salarissen CAO 2025-2026 en nieuwe kostenverdeling Sociaal domein (wijzigingen IV3). Voor nadere toelichting zie programma 10.	202 V	structureel (meerjarig)
22. [Diverse taakvelden] - Vertraging investeringen Betreft voornamelijk een voordeel op Dorpshuis Zeeland (€ 85.000) en Ontmoetingsplein Mellepark Uden (€ 27.000). Voor nadere toelichting zie programma 10.	126 V	structureel (eenmalig)
23. Overige verschillen	129 V	
Totaal lasten	**4.323 N**	

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
24. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - Migratieopgave 2025-2029 inclusief ontvangst rijksmiddelen OHBA - regeling en spreidingswet Zie toelichting hierboven bij punt 1.	3.151 V	structureel (meerjarig)
25. [6.3 Inkomensregelingen] - Gebundelde uitkering (BUIG) Er zijn extra inkomsten ontvangen uit de definitieve beschikking BUIG van € 495.000 en overige inkomsten van € 86.000. Zie hiervoor de toelichting bij punt 7.	581 V	incidenteel
26. [6.3 Inkomensregelingen] - Uitvoering brede ondersteuning gedupeerden toeslagenproblematiek Zie toelichting hierboven bij punt 8.	490 V	incidenteel
27. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Eenmalige uitkering Wmo Beschermd Wonen Zie toelichting hierboven bij punt 15.	1.543 V	incidenteel
28. Overige verschillen	187 V	
Totaal baten	**5.952 V**	
Saldo van baten en lasten (A)	**1.629 V**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
29. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - Migratieopgave 2025-2029 In 2024 is een egalisatiereserve Migratie opgaven door de gemeenteraad ingesteld. Aan deze reserve wordt het saldo van de taak 'migratie' onttrokken (indien het exploitatiesaldo negatief is) of toegevoegd (indien het exploitatiesaldo positief is). Met deze melding maken we de raad attent op deze werkwijze. Zie ook bijlage totaal overzicht reserves en voorzieningen 2025.	0 N	incidenteel
30. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Eenmalige uitkering Wmo Beschermd Wonen Zie toelichting hierboven punt 15.	1.543 N	incidenteel
31. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] - Beëindiging project Lokale ontwikkelagenda Beschermd Wonen Zie toelichting hierboven punt 17.	175 N	incidenteel
32. Overige verschillen		
Totaal stortingen in reserves	**1.718 N**	
33. [6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie] - Migratieopgave 2025-2029 In 2027 is voor de migratieopgave een bedrag van € 400.000 geraamd om te onttrekken uit de bestemmingsreserve ter besteding aan de migratieopgave.	0 N	incidenteel
34. [6.6 Maatwerkdienstverlening WMO] Onttrekking Bestemmingsreserve Transformatie BW Voor het project Aanpak achterstand Wmo wordt in 2025 een bedrag van € 100.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve. Voor het programma Verbinden & Versterken wordt voor 2026 en 2027 jaarlijks € 285.000 onttrokken. Voor 2028 en 2029 gaat het om een bedrag van € 215.000 per jaar. Zie toelichting hierboven punt 15.	100 V	incidenteel
Totaal onttrekkingen uit reserves	**100 V**	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**1.618 N**	

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	23.933	30.462	2.485	32.947	24.762	20.563
Baten	17.009	23.442	1.781	25.223	17.612	15.212
Saldo van baten en lasten (A)	*6.924*	*7.020*	*704*	*7.724*	*7.150*	*5.351*
Stortingen in reserves	0	0		0	159	0
Onttrekkingen uit de reserves	82	82	-10	72	1.096	0
Saldo mutaties reserves (B)	*-82*	*-82*	*10*	*-72*	*-937*	*0*
Geraamd resultaat (A+B)	**6.842**	**6.938**	**714**	**7.652**	**6.213**	**5.351**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [7.4 Milieubeheer] - Doorbelasten van kosten richting anterieure overeenkomsten In 2025 kunnen we minder doorbelasten richting de anterieure overeenkomsten omdat inwoners en bedrijven voorzichtiger zijn met het indienen van de plannen in verband met de nieuwe omgevingswet en de onduidelijkheid die dit met zich mee brengt. De verwachting is dat dit effect incidenteel van aard is.	100 N	structureel (eenmalig)
2. [7.4 Milieubeheer] - Lokale aanpak isolatie In 2025 hebben we specifieke uitkering lokale aanpak isolatie 3e tranche ontvangen van € 1.507.000. De lasten en baten zijn budgettaire neutraal begroot.	1.507 N	incidenteel
3. [7.4 Milieubeheer] - Soorten Management Plan (SMP) In 2025 hebben we specifieke uitkering SMP ontvangen van € 233.000. De lasten en baten zijn budgettaire neutraal begroot.	233 N	incidenteel
4. [7.4 Milieubeheer] - Uitkering CDOKE onderdeel van algemene uitkering In 2025 is in de septembercirculaire van de algemene uitkering bekendgemaakt dat de specifieke uitkering CDOKE in 2026 komt te vervallen en dat deze structureel onderdeel wordt van de algemene uitkering (onderdeel decentralisatie-uitkering). Vooralsnog is alleen een bedrag van € 1.862.000 voor 2026 beschikbaar gesteld. Dit bedrag is € 822.000 hoger dan de bijdrage die via de specifieke uitkering was opgenomen. De extra beschikbaar gestelde middelen zijn nodig om uitvoering te geven aan het beleidsplan om de klimaatdoelen van 2023 te kunnen realiseren.	0 N	structureel (eenmalig)

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
5. [7.4 Milieubeheer] - Erfgoeddeal Zie ook opmerking bij programma 5 Verschuiving budget resultaatbestemming 2024 erfgoeddeal.	546 N	incidenteel
6. [Diverse taakvelden] - Doorbelasting kostenplaatsen Door actualisiatie salarissen en overige doorbelastingen	139 N	structureel (meerjarig)
7. Overige verschillen	40 V	
Totaal lasten	**2.485 N**	
8. [7.4 Milieubeheer] - Lokale aanpak isolatie Zie toelichting hierboven punt 2.	1.507 V	incidenteel
9. [7.4 Milieubeheer] - Soorten Management Plan (SMP) Zie toelichting specifieke uitkering SMP.	233 V	incidenteel
10. [7.4 Milieubeheer] - Uitkering CDOKE onderdeel van algemene uitkering Zie toelichting hierboven punt 4. Voor 2026 vervalt deze uitkering en wordt dit begroot in programma 10.4 algemene uitkering.	0 N	structureel
11. Overige verschillen	41 V	
Totaal baten	**1.781 V**	
Saldo van baten en lasten (A)	**704 N**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
12. Geen geraamde stortingen in de 2e turap.	0 N	incidenteel
Totaal stortingen in reserves	**0 N**	
13. Overige verschillen	10 N	incidenteel
Totaal onttrekkingen uit reserves	**10 N**	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**10 N**	

Mutaties investeringskredieten per taakveld (bedragen x € 1.000)	mutaties uitgaven 2025	mutaties inkomsten 2025	kapitaallasten
1. [7.2 Riolering] - Aanleg hemelwaterriolering aan de Gruunsel Betreft € 200.000 naar voren halen van investeringen uit 2026 naar 2025. Dit in verband met afspraken uit een participatietraject met inwoners. Deze kom direct ten laste van spaarvoorziening riolering.	200 N	200 V	
2. [7.2 Riolering] - Aanleg riolering aan de Beukenlaan-Wolfstraat Betreft € 1.300.000 naar voren halen van investeringen uit 2029 naar 2026. De werkzaamheden kunnen eerder starten in verband met vertraging van de Verlengde Noordlaan. Voor de Verlengde Noordlaan is een separaat raadsvoorstel aangeboden. Deze komt direct ten laste van spaarvoorziening riolering.	0 N	0 N	
Totaal mutaties investeringskredieten	**200 N**	**200 V**	**0**

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	7.031	9.617	-438	9.179	9.433	8.663
Baten	1.908	5.187	-1.065	4.122	4.954	5.006
Saldo van baten en lasten (A)	*5.123*	*4.430*	*627*	*5.057*	*4.479*	*3.657*
Stortingen in reserves	680	2.454	-1.260	1.194	2.972	4.445
Onttrekkingen uit de reserves	1.320	2.413	-599	1.814	3.212	3.675
Saldo mutaties reserves (B)	*-640*	*41*	*-661*	*-620*	*-240*	*770*
Geraamd resultaat (A+B)	**4.483**	**4.471**	**-34**	**4.437**	**4.239**	**4.427**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [8.1 Ruimtelijke ordening] - Herschikken middelen omgevingswet In 2025 is focus op herijken van beleid en herschikken van middelen voor de implementatie van de omgevingswet wat doorloopt tot 2032. De implementatie van de omgevingswet zal op basis van deze herijking de komende jaren verder worden vormgegeven danwel uitgevoerd. De herschikking van de middelen richting komende jaren leidt dit voor 2025 een tot een voordeel. Dit voordeel zullen we komend jaar inzetten voor de implmenatie van de omgevingswet.	400 V	structureel (eenmalig)
2. [8.1 Ruimtelijke ordening] - Extra middelen meicirculaire voor omgevingswet In 2026 hebben we extra middelen gekregen vanuit de meicirculaire van € 278.000 voor omgevingswet. In verband met het herijken van beleid voor de implementatie van de omgevingswet wat doorloopt tot 2032 wordt deze extra uitkering geclaimd.	0 N	incidenteel
3. Overige verschillen	38 V	
Totaal lasten	**438 V**	

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
4. [8.1 Ruimtelijke ordening] - Aanpassing fondsbijdrage In het meerjarenperspectief 2025 worden stortingen afkomstig uit Anterieure overeenkomsten geraamd op basis van gesloten overeenkomsten. Deze bijdragen worden conform voorschriften gestort in de Algemene Bedrijfsreserve (ABR) en vervolgens doorgestort naar de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen (RBV). De mutaties in de ABR en RBV staan in de begroting te hoog opgenomen en dienen aangepast te worden.	630 N	incidenteel
5. [8.3 Wonen en bouwen] - Negatieve bijstelling aanvragen omgevingsvergunning Dit jaar blijft het aantal grote aanvragen voor omgevingsvergunningen fors achter. Omdat dit het eerste jaar is waarin een afwijking moet worden gemeld, gaan we er vooralsnog van uit dat het om een incidentele situatie gaat. Op dit moment loopt een onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges. Daarmee willen we een reëel beeld krijgen van de verwachte inkomsten en de bijbehorende kosten. De uitkomsten van dit onderzoek worden later verwerkt in de begroting en de legesverordening.	400 N	structureel (eenmalig)
6. Overige verschillen	35 N	
Totaal baten	**1.065 N**	
Saldo van baten en lasten (A)	**627 N**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
7. [8.1 Ruimtelijke ordening] - Storting fondsbijdrage in reserve Zie toelichting hierboven punt 4. Het betreft toevoeging aan algemene reserve en bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen.	1.260 V	incidenteel
Totaal stortingen in reserves	**1.260 V**	
8 - [8.1 Ruimtelijke ordening] - Onttrekken fondsbijdrage uit reserve Zie toelichting hierboven punt 4.	630 N	incidenteel
9. Overige verschillen	31 V	incidenteel
Totaal onttrekkingen uit reserves	**599 N**	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**661 V**	

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	5.275	5.243	26	5.269	6.421	5.401
Baten	1.115	1.144	220	1.364	1.430	931
Saldo van baten en lasten (A)	*4.160*	*4.099*	*-194*	*3.905*	*4.991*	*4.470*
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	120
Onttrekkingen uit de reserves	0	0	0	0	120	463
Saldo mutaties reserves (B)	*0*	*0*	*0*	*0*	*-120*	*-343*
Geraamd resultaat (A+B)	**4.160**	**4.099**	**-194**	**3.905**	**4.871**	**4.127**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken] - Extra kosten leges huwelijken en reisdocumenten a. Leges huwelijken Door de aantrekkelijke trouwlocaties in Maashorst en de promotie hiervan door ondernemers is het aantal huwelijken toegenomen, vooral van niet-inwoners. Ook kiezen meer stellen voor een ceremonie op eigen locatie. b. Leges reisdocumenten Sinds de verlenging van de geldigheidsduur van reisdocumenten van 5 naar 10 jaar (in 2014) worden vanaf 2024 veel documenten vernieuwd. De piek in aanvragen in 2025 blijkt groter dan verwacht. Hierdoor stijgen de legesinkomsten, waarvan het rijksdeel wordt doorbetaald.	100 N	structureel (eenmalig)
2. Overige verschillen	74 V	
Totaal lasten	**26 N**	
3. [9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken] - Extra baten uit leges huwelijken en reisdocumenten Zie toelichting hierboven punt 1.	220 V	structureel (eenmalig)
4. Overige verschillen	0 N	
Totaal baten	**220 V**	
Saldo van baten en lasten (A)	**194 V**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
5. Geen geraamde toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves in de 2e turap.	0 N	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**0 N**	

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Begroting 2025					Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
(in x € 1.000)	vastgesteld nov 2024	vastgestelde wijzigingen tot 2e turap	wijzigingen 2e turap	na wijzigingen 2e turap	(werkelijk)	(werkelijk)
Lasten	32.425	31.505	-2.054	29.451	27.769	25.277
Baten	152.178	154.934	1.132	156.066	152.395	142.236
Saldo van baten en lasten (A)	*-119.753*	*-123.429*	*-3.186*	*-126.615*	*-124.626*	*-116.959*
Stortingen in reserves	1.033	3.705	2.260	5.965	5.953	8.897
Onttrekkingen uit de reserves	7.508	8.198	260	8.458	2.916	11.907
Saldo mutaties reserves (B)	*-6.475*	*-4.493*	*2.000*	*-2.493*	*3.037*	*-3.010*
Geraamd resultaat (A+B)	**-126.228**	**-127.922**	**-1.186**	**-129.108**	**-121.589**	**-119.969**

Toelichting afwijkingen per taakveld > € 100.000 (N=nadeel/ V=voordeel)	2025	BBV
Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
1. [10.1 Overhead] - Duurzame borging van organisatieontwikkeling In 2025 hebben we de eerste stappen gezet die bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de organisatie. Daarvoor is een aantal opdrachten geformuleerd, die in 2026-2028 worden uitgewerkt en gerealiseerd, en die moeten leiden tot een meer wendbare organisatie. Ook worden momenteel teamontwikkelplannen samengesteld die hieraan bijdragen. De voorbereidingsuren en de voorbereidingskosten zijn gedekt in de reguliere begroting. De uitvoering van de diverse opdrachten en de teamontwikkeling zijn voor een deel noodgedwongen in tijd opgeschoven door de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor vacatures niet of moeilijk konden worden ingevuld. Ook hierdoor zijn de middelen nog niet uitgegeven, zodat het geraamde budget voor organisatieontwikkeling moet opschuiven. Voorgesteld wordt de middelen die voor 2025 en 2026 beschikbaar zijn gesteld (2 keer € 2 miljoen) te reserveren in een nieuwe bestemmingsreserve. Op deze manier blijven deze flexibel beschikbaar om alle beoogde ontwikkelingen te kunnen realiseren. Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar de specifieke ontwikkelbehoefte van ieder team om het gewenste niveau te bereiken. Jaarlijks zullen we bij de 2e tussentijdse rapportage verantwoorden welke gelden zijn aangewend.	2.000 V	structureel (eenmalig)
2. [10.1 Overhead] - Doorschuiven financiele ruimte voor het programma Werkplek van de Toekomst Om financiële ruimte te creëren voor de plannen in 2026 is het programma Werkplek van de Toekomst (AI, robotisering, etc.) getemporiseerd. Hierdoor ontstaat in 2025 een voordeel van € 312.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2026 beschikbaar te stellen voor de noodzakelijke ICT-ontwikkelingen. Daarnaast is in 2026 een extra financiële impuls van € 300.000 nodig voor de lopende en geplande informatievoorzieningsprojecten. In eerdere jaren konden middelen voor ICT niet worden benut vanwege een tekort aan capaciteit. Hierdoor zijn de activiteiten waarvoor deze middelen bestemd waren, destijds niet uitgevoerd.	312 V	structureel (eenmalig)

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
3. [10.2 Treasury] - Meerjarig doorschuiven van kapitaallasten (rente en afschrijvingen) op investeringen Door vertraging van diverse investeringen uit voorgaande jaren (t/m 2024) vangt het starten met afschrijven voor deze investeringen later aan. De financiële gevolgen van grotendeels van deze investeringen zijn voor 2026 en verder zijn reeds verwerkt in het bestedings- en dekkingsplan van de kadernota/ programmabegroting 2026. Als onderdeel van het project 'sluitend maken meerjarenbegroting 2026-2029' is kritisch gekeken naar het realistischer plannen in tijd en geld om het zogenoemde planningsoptimisme in investeringen te voorkomen. Investeringen zijn nu realistischer gespreid over de juiste jaarschijven, waardoor we de komende jaren fors kleinere afwijkingen in kapitaallasten verwachten. Zie voor de effecten op de kapitaallasten de individuele programma's. Door vertraging van diverse investeringen uit voorgaande jaren (t/m 2024) vangt het starten met afschrijven voor deze investeringen later aan. De financiële gevolgen voor 2026 en verder zijn reeds verwerkt in het bestedings- en dekkingsplan van de kadernota/ programmabegroting 2026. Als onderdeel van het project 'sluitend maken meerjarenbegroting 2026-2029' is kritisch gekeken naar het realistischer plannen in tijd en geld om het zogenoemde planningsoptimisme in investeringen te voorkomen. Investeringen zijn nu realistischer gespreid over de juiste jaarschijven, waardoor we de komende jaren fors kleinere afwijkingen in kapitaallasten verwachten.	0 N	structureel (eenmalig)
4. [10.2 Treasury] - Rente voordeel bij het opstellen van de programmabegroting 2025 werd verwacht dat we in 2025 een langlopende lening moesten afsluiten van €20.000.000. Door vertraging van diverse investeringen is dit in 2025 nog niet nodig. Wel hebben we in 2025 gedurende enkele maanden kortlopend moeten financieren. In totaal leidt dit tot een voordeel van €304.000. Bij diverse begrotingswijzigingen was nog geen rekening gehouden met het feit dat een deel van mutaties worden doorbelast naar de zogenaamde rendabele producten (afval, riool, parkeren, grondexploitaties). Dit levert een nadeel op van €125.000. Verder nog enkele andere afwijkingen van €35.000 nadelig, waardoor per saldo een eenmalig voordeel resteert van €144.000.	144 V	structureel (eenmalig)
5. [10.1 Overhead] - Bijstelling salarissen Deze technische afwijking gaat over de bijstelling van de salarisbegroting. De belangrijkste ontwikkelingen zijn het doorvoeren van functieonderhoud, het niet langer begrote van arbeidsmarkttoelagen en het verwerken van de CAO-stijging. Per saldo is dit een budgettair neutrale wijziging, de voordelen zijn opgenomen binnen de overige programma's.	246 N	structureel (eenmalig)

Saldo van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
6. [10.2 Treasury] - Inzet deel stelpostLPO (met ingang van begroting 2026) Met de septembercirculaire 2025 heeft er een correctie plaatsgevonden op de structurele ontwikkeling van het LPO accres. Het LPO accres is aan fluctuaties onderhevig. Om die reden hebben we in programmabegroting 2026 dan ook een stelpost hiervoor opgenomen om die fluctuaties op te kunnen vangen en zodoende het structureel beeld te ontzien. Nu brengen we het nadeel op het accres LPO wat is opgenomen in de septembercirculaire ten laste van deze stelpost. Voor 2026 betekent dit € 286.000 (voordelig), 2027: € 383.000 (voordelig), 2028: € 515.000 (voordelig) en 2029: € 568.000 (voordelig).	0 N	structureel
7. Overige verschillen	156 N	
Totaal lasten	**2.054 V**	
8. [10.1 Overhead] - Leegstand en tijdelijke verhuur van panden Bij een aantal panden zijn er wijzigingen in de huuropbrengsten. Bij de volgende panden is er sprake van leegstand of tijdelijke verhuur, waardoor huuropbrengsten onder begroting liggen. Brabantstraat 4a in Uden (Commerciële ruimte peuterspeelzalen). Daarnaast zijn er panden (deels) ingezet voor het Oekraïne project, waardoor de huurinkomsten boven begroting liggen. Als gevolg van leegstand is er een eenmalig nadeel van € 98.000 en de huisvesting van Oekraïners levert een eenmalig voordeel op van € 346.000. Per saldo een eenmalig voordeel van € 248.000.	248 V	structureel (eenmalig)
9. [10.2 Treasury] - Rente effect Het eenmalig financieel voordeel van € 690.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordelig renteresultaat. Met name doordat we meer rente doorbelasten naar de taakvelden op basis van het voorgecalculeerde renteomslagpercentage van 0,9% dan het werkelijk berekende rentepercentage van 0,75%. Het werkelijk berekende omslagpercentage is lager dan begroot doordat diverse investeringen niet gerealiseerd zijn en we daardoor geen langlopende lening hoeven aan te trekken. De financiële gevolgen voor 2026 en verder zijn reeds verwerkt in het bestedings- en dekkingsplan van de kadernota/programmabegroting 2026. Als onderdeel van het project 'Sluitend maken meerjarenbegroting 2026-2029' is kritisch gekeken naar het realistischer plannen in tijd en geld om het zogenoemde planningsoptimisme in investeringen te voorkomen. Investeringen zijn nu realistischer gespreid over de juiste jaarschijven, waardoor we de komende jaren fors kleinere afwijkingen in kapitaallasten verwachten.	690 V	structureel (eenmalig)
10. Overige verschillen	194 V	structureel
Totaal baten	**1.132 V**	
Saldo van baten en lasten (A)	**3.186 V**	

Saldo mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	wijziging 2e turap	structureel/ incidenteel
11. [10.1 Overhead] - Organisatieontwikkling De vrijgevallen middelen worden toegevoegd aan de nieuwe bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling.	2.000 N	incidenteel
12. [10.1 Overhead] - Vrijval Algemene Bedrijfsreserve Grondexploitatie (ABR) ten gunste van de Algemene Reserve Voor het grondbedrijf is een aparte Algemene Bedrijfsreserve Grondexploitatie (ABR) ingesteld. Deze reserve helpt om de financiële risico's binnen het grondbedrijf goed te beheersen en om de winst naar de algemene dienst vast te stellen. De ABR fungeert daarnaast ook als risicobuffer. Op basis van de actuele stand bedraagt de ABR € 10,26 miljoen. De raad heeft bepaald dat een risicobuffer van € 10,0 miljoen voldoende is. Daarom kan € 263.000 worden vrijgevallen ten gunste van de Algemene Reserve.	260 N	incidenteel
13. Overige verschillen	0 N	incidenteel
Totaal stortingen in reserves	**2.260 N**	
14. [10.1 Overhead] - Vrijval Algemene Bedrijfsreserve Grondexploitatie (ABR) ten gunste van de Algemene Reserve Zie toelichting hierboven punt 11.	260 V	incidenteel
15. Overige verschillen		incidenteel
Totaal onttrekkingen uit reserves	**260 V**	
Saldo van mutaties en reserves (B)	**2.000 N**	

Mutaties investeringskredieten per taakveld (bedragen x € 1.000)	mutaties uitgaven 2025	mutaties inkomsten 2025	kapitaallasten
1. Overige verschillen	50 V	0 N	0 N
Totaal mutaties investeringskredieten	**50 V**	**0 N**	**0 N**

Budgetoverhevelingen

Inleiding

Het overhevelen van budgetten is een vast onderdeel van de 2e turap en is geregeld in de (nieuwe) financiële verordening van de gemeente Maashorst. Hiermee wordt geborgd dat middelen doelgericht, rechtmatig en tijdig worden ingezet zonder onnodig beslag te leggen op de budgetten van de gemeente. De dekking van deze overhevelingen loopt via de reserve bestemde budgetten.

Nieuw in deze herijking is dat op basis van artikel 7, lid 8 van de financiële verordening ook uitgaven kunnen worden overgeheveld die gedekt zijn door externe bijdragen, waarbij inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn en uitvoering over meerdere jaren mogelijk is. Dit betreft zogenoemde technische overhevelingen, waarvoor via de bijgevoegde begrotingswijziging een beroep wordt gedaan op het budgetrecht van de raad.

In deze hoofdstuk is weergegeven welke budgetten worden overgeheveld naar 2026. Het gaat om activiteiten die in 2025 nog niet volledig zijn uitgevoerd, maar waarvan voortzetting in 2026 haalbaar en noodzakelijk is.

Overzicht voorstel budgetoverhevelingen ten gunste van de reserve bestemde budgetten:

• Overheveling eenmalige budgetten conform financiële verordening	€ 1.853.000
• Overheveling conform artikel 7 lid 8 financiële verordening	€ 9.451.000
• Overheveling in afwijking van de financiële verordening	€ 283.000
Totaal:	€ 11.587.000

Budgetoverhevelingen eenmalige budgetten 2025-2026 (cf verordening)

Programma	taakveld	projectnaam	jaar aanvang project	meerjarig (ja/nee)	bedrag overheveling (x € 1.000)
3. Economie en Toerisme	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Verkoop grond aan Linie 25 te Uden (Verkoop mogelijk in 2025 na vergunning traject)		nee	900
5. Sport cultuur, recreatie en natuur	5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Vergroening omgeving flatwijk (Area)	2025	ja	65
5. Sport cultuur, recreatie en natuur	5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Opstellen verbeterplan wandelpark sportpark Uden	2025	nee	50
5. Sport cultuur, recreatie en natuur	5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Natuurpoort de Maashorst: Palmstraat	2024	ja	75
6. Sociaal Domein	6.6 Maatwerkdienstverlening WMO	Project Aanpak achterstand aanvragen Wmo 2025-2026	2025	ja	70
6. Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Senioren GGOIM - Bewustwordingscampagne	2025	nee	60
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.2 Riolering	Baggeren, Riool	2025	nee	200
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	Regiodeal, 6e tranche	2025	ja	150
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	Belevingsonderzoek	2025	ja	50
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	Ontwikkeling de Peel AgroNatuurWonen experimenten	2024	ja	86
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1 Ruimtelijke ordening	Transitie plangebied Kastanjeweg-Oost	2023	ja	147
				Totaal	**1.853**

Overheveling conform lid 8 artikel 7 Financiële verordening gemeente Maashorst

Programma	taakveld	projectnaam	jaar aanvang project	meerjarig (ja/nee)	bedrag overheveling (x € 1.000)
4. Onderwijs	4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Onderwijsachterstandenbeleid	2025	ja	979
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	5.4 Media	Coördinator Taalnetwerk, Informatiepunt Digitale Overheid Maashorst	2025 (vervolg op een eerder project)	ja	10
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	Sanering wegverkeerslawaai Maashorst Zuid	2025	ja	229
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	Lokale aanpak isolatie	2024	ja	4.827
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	Aanpak energiearmoede	2024	ja	762
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	CDOKE gelden	2024	ja	2.516
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1 Ruimtelijke ordening	AOK Repelakker III	2023	ja	129
Totaal					**9.451**

Budgetoverheveling 2025-2026 in afwijking van de financiële verordening

Het college stelt voor om, in afwijking van de financiële verordening de volgende budgetten alsnog over te hevelen:

Programma	taakveld	projectnaam	jaar aanvang project	meerjarig (ja/nee)	overheveling (x € 1.000)
3. Economie en Toerisme	3.3 Economische promotie	Realisatie evenemententerrein	2023	ja	152
5. Sport cultuur, recreatie en natuur	5.2 Sportaccommodaties	Sport en Spel Reek	2024	ja	131
				Totaal	**283**

In totaal hebben de vakafdelingen een bedrag van €1.070.000 aan voorstellen aangereikt die niet voldoen aan de kaders van de financiële verordening. Door het college is besloten om een bedrag van €787.000 niet over te hevelen. Hoewel de argumenten van de vakafdelingen te begrijpen zijn, is hiervan afgezien: enerzijds omdat deze buiten de kaders vallen en anderzijds omdat men in 2026 weer kan beschikken over nieuw budget op de betreffende taakvelden. Mocht in de loop van 2026 blijken dat deze budgetten niet toereikend zijn, dan is er de mogelijkheid – met name bij de 1e en 2e Turap – om te verzoeken om extra budget. Niet uit te sluiten is dat een deel van dit bedrag alsnog in 2025 doelmatig wordt besteed. De aan het einde van het jaar resterende budgetten vallen met de jaarrekening 2025 vrij in het jaarresultaat.

Motivering budgetoverheveling

1. Realisatie evenemententerrein € 152.000:
Momenteel vinden er regelmatig evenementen plaats in o.a. het centrum van Uden die door de omgeving als overlast gevend ervaren worden. Mede hierdoor zijn de mogelijkheden voor dergelijke evenementen op dit moment beperkt binnen de gemeente Maashorst. Zodoende bestaat de kans dat dergelijke evenementen niet altijd gehuisvest kunnen worden in de toekomst. Om deze evenementen te kunnen blijven faciliteren en waar mogelijk groeiperspectief te bieden, is er voor evenementen die niet inpasbaar zijn binnen het centrumgebied en geen relatie hebben met het centrum/horeca de vraag naar een locatie in het buitengebied waar ze geen onevenredige geluidsoverlast veroorzaken.
Er was voor een dergelijk evenemententerrein een concrete locatie op het oog. Daarom is in 2023 een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten voor de realisatie van dit evenemententerrein. Door omstandigheden heeft deze initieel beoogde locatie destijds geen doorgang gevonden en zijn er vervolgens gesprekken gevoerd over deze en evt. andere locaties. Daarom is verzocht om het budget voor de voorbereidingskosten over te hevelen naar 2024 en 2025. Inmiddels zijn we tot een locatie gekomen, waarover we met de gebruiker overeenkomst hebben gesloten. Het college heeft hier op 11 februari 2025 toe besloten. Als vervolg hierop hebben we gesprekken met de omgeving gesproken en we hebben een bureau ingehuurd om de benodigde onderzoeken uit te voeren, een inrichtingstekening en een planologische maatregel op te stellen. Na het succesvol doorlopen van de planologische procedure, gaan we het terrein waar nodig inrichten. Het doorlopen van een dergelijke procedure neemt behoorlijk wat tijd in beslag, waardoor het voor de voortgang en om tot uiteindelijke realisatie te komen noodzakelijk is om het budget over te hevelen naar 2026.

2. Sport en Spel Reek € 131.000:
Het project Sport en Spel Reek is nog steeds lopende. Destijds is voor dit project een begroting en een planning opgesteld die als basis dienden voor het beschikbaar stellen van budgetten.

In de uitvoering merken wij dat er een knelpunt ontstaat bij projecten met een langere doorlooptijd (meer dan 1 à 2 jaar). De kredieten zijn namelijk maximaal 2 jaar geldig (1 keer overhevelen), terwijl sommige projecten langer duren. Een concreet voorbeeld is de sloop van de oude gymzaal in Reek. De sloop en bijbehorende kosten vinden pas volgend jaar plaats (2026) (o.a. mede veroorzaakt door bezwaren vanuit de buurt), waardoor het budget op dit moment niet benut kan worden. Dit betekent dat we mogelijk in de knel komen met de geldigheid van de toegekende middelen. Daarnaast is voor deel van de sloopwerkzaamheden reeds aanbesteed en gegund waarvoor budget benodigd is.

Herijking reserves en voorzieningen

Inleiding

Volgens de financiële verordening worden bij de tweede tussentijdse rapportage de reserves en voorzieningen geactualiseerd. In deze paragraaf staan de belangrijkste wijzigingen van deze actualisatie. Het gaat om het vormen of laten vervallen van reserves en voorzieningen, en om aanpassingen in de naam, het doel, de voeding en de onttrekking. Dit is een belangrijk onderdeel, omdat de raad de bevoegdheid heeft om reserves te vormen, de bestemming te wijzigen en reserves op te heffen. In de bijlage “Notitie reserves en voorzieningen 2025” is het volledige overzicht opgenomen.

Voorstellen naar aanleiding van de herijking

De volgende wijzigingen zijn opgenomen in de notitie ‘Reserves en voorzieningen’, waarover de raad een besluit moet nemen:

Bestemmingsreserve Groen (nr. 102014)

- De naam van deze reserve wordt gewijzigd in Landschap.

Voorziening Bestemmingsplanprocedure Zeelandsedijk (nr. 8101001)

- Het bestemmingsplan is in het voorjaar van 2019 onherroepelijk geworden. Daarna is uitvoering gegeven aan de vaststellingsovereenkomst. Deze overeenkomst is nu volledig afgerond. De voorziening kan daarom worden opgeheven.

Instellen van een nieuwe bestemmingsreserve ‘organisatieontwikkeling’ (nr. 102020)

- De bestemmingsreserve dient als dekking voor uitgaven op het gebied van organisatieontwikkeling. Via deze reserve blijven de middelen beschikbaar, zodat op passende momenten een gerichte impuls kan worden gegeven aan dit thema. Voor 2025 en 2026 wordt telkens € 2 miljoen toegevoegd aan de reserve. Het college kan de middelen benutten en legt jaarlijks via de tweede tussentijdse rapportage verantwoording af.

.

Bijlagen

Bijlage: Notitie reserves en voorzieningen 2025

Bijlage: Uitvoeringsprogramma 2025

Bijlage: Begrotingswijzigingen 2e turap 2025

MOTIE

Zaaknummer: 15610-2025

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 8.a Raadsvoorstel Programmabegroting 2026 - 2029

Onderwerp: Alsnog uitvoeren van motie 'Verhogen van grens naar 130% van het wettelijk minimum inkomen voor gezinnen met kinderen'

De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 6 november 2025,

constaterende dat:
- de SP op 16 november 2023 de motie *'Verhogen van grens naar 130% van het wettelijk minimum inkomen voor gezinnen met kinderen'* heeft ingediend;
- het college tijdens de vergadering van 16 november 2023 heeft verzocht om de oorspronkelijke tekst van de motie aan te passen en de SP dit gedaan heeft;
- de ingediende versie van de motie het college opdroeg om:
  1. een inventarisatie te maken van de regelingen die bedoeld zijn om kinderen in armoede te ondersteunen waarin de grens van 120% van wettelijk minimum inkomen gehanteerd wordt;
  2. in de Kadernota 2025 bij de raad terug te komen met een voorstel aan de raad om de grens in deze regelingen te verhogen naar 130% van het wettelijk minimum inkomen;
- de raad deze motie unaniem heeft aangenomen;
- wethouder Sour destijds naar aanleiding van de motie heeft gezegd: "Bij de Kadernota kom ik dus met een voorstel waarin ook staat wat het kost om bij gezinnen en kinderen de norm van 120% naar 130% te verhogen";[1]
- het college in de Kadernota 2025 aangaf dat er vanwege de huidige financiële situatie op dat moment geen ruimte was om de ophoging van de inkomensnorm door te voeren (pagina 31);
- uit de Programmabegroting 2026 blijkt dat er meer middelen vanuit het Rijk beschikbaar zijn gekomen, waardoor er (op termijn) enige financiële ruimte ontstaat;

overwegende dat:
- de SP met eerdergenoemde motie wilde weten wat er mogelijk is met betrekking tot het verhogen van de grens van 120% naar 130% en wat dat gaat kosten;
- deze mogelijkheden en kosten destijds niet inzichtelijk zijn gemaakt;
- de raad dergelijke informatie nodig heeft om een afweging te maken over de wenselijkheid van het verhogen van 120% naar 130% van het wettelijk minimum inkomen;
- het logisch is om de nieuwe raad hierover een keuze te laten maken bij de Kadernota 2027;

[1] https://channel.royalcast.com/maashorst/#!/maashorst/20231116_1, 2:09:50.

MOTIE

Zaaknummer: 15610-2025

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

draagt het college van burgemeester en wethouders op om: - **de motie 'Verhogen van grens naar 130% van het wettelijk minimum inkomen voor gezinnen met kinderen' alsnog uit te voeren, maar dan voor de Kadernota 2027 in plaats van de Kadernota 2025;** - **hierbij (dus) voor de raad inzichtelijk te maken wat de kosten zijn die verbonden zijn aan het verhogen van deze grens;** en gaat over tot de orde van de dag.
Ondertekening:

Indiener	Ton Segers	**fractie**	SP
Mede-indiener	Genoveef Lukassen	**Fractie**	GroenLinks

Deze motie is **aangenomen/verworpen** in de raadsvergadering van 6 november 2025

de griffier,

mr. N.E. Gradisen

Raadsvoorstel

Zaaknummer: / 15106-2025

Onderwerp: Evaluatie verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Auteur	:	Anne Meulepas
Domein/team	:	Ruimte / Planvorming en ontwerp
E-mail	:	Anne.Meulepas@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	F.J.M. van Lankvelt

Effect op de begroting

☐Ja ☒Nee

Onderwerp

Evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bij een bopa.

Voorstel

1. Vast te stellen de lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsactiviteit waarbij participatie door initiatiefnemer verplicht is, te weten:
    a. In ieder geval als de lijst van aangewezen gevallen waarin de gemeenteraad bindend advies dient te geven van toepassing is;
    b. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere (tijdelijke) woningen;
    c. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
    d. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van agrarische bedrijven;
    e. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van detailhandel;
    f. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van horeca;
    g. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van dienstverlening;
    h. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag;
    i. infrastructurele projecten;
    j. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
    k. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
    l. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
    m. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein;
    n. het realiseren en/of gebruiken van verblijfsruimte voor internationale werknemers.
2. In te trekken de op 16 november 2023 vastgestelde lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie door initiatiefnemer verplicht is.

Inleiding
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet heeft 26 oude wetten binnen het ruimtelijk domein gebundeld tot één integrale wet.
Als een nieuw initiatief niet past in het omgevingsplan, kan een omgevingsvergunning worden verleend in afwijking van het omgevingsplan. Dit heet de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa). Op 16 november 2023 heeft de gemeenteraad besloten in welke gevallen er bij een bopa bindend advies aan de raad gevraagd moet worden en wanneer er verplicht geparticipeerd moet worden door een initiatiefnemer. De volgende twee lijsten zijn destijds vastgesteld.

Bindend adviesrecht
Lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad is aangewezen als adviseur:

a. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag ten behoeve van bedrijfsmatige exploitatie;
b. bovenlokale infrastructurele projecten, zoals hoogspanningsverbindingen of aanpassingen aan N-wegen;
c. het oprichten, bouwen, uitbreiden of veranderen van een gebouw ten behoeve van een maatschappelijke voorziening als er sprake is van een maatschappelijk gevoelig initiatief, zoals bijvoorbeeld een school, een crematorium, een AZC, een religieuze ontmoetingsplek of mestverwerkend bedrijf;
d. het bouwen op, uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein.

Verplichte participatie
Lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie voor de initiatiefnemer verplicht is:

a. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere woningen;
b. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
c. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag
d. infrastructurele projecten
e. het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde;
f. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
g. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning
h. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
i. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein.

In het raadsbesluit van 16 november 2023 is tevens besloten dat deze lijsten uiterlijk één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet geëvalueerd dienen te worden. Deze evaluatie gaat enkel over de inhoud van de twee lijsten.

Er is gekozen voor een interne evaluatie met de planjuristen van Planvorming & Ontwerp en omgevingsadviseurs van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving met ondersteuning van een participatieadviseur.

<u>Bindend advies</u>
Er bestaat op dit moment geen behoefte om de lijst voor het bindend adviesrecht aan te passen. Er zijn geen nieuwe inzichten opgedaan waaruit blijkt dat er categorieën toegevoegd dienen te worden of dat de genoemde categorieën overbodig of onpraktisch zijn. Deze lijst wordt dus niet aangepast.
<u>Verplichte participatie</u>

Er bestaat de behoefte om de lijst voor verplichte participatie aan te passen. Omgevingsadviseurs hebben gemerkt dat enkele bestaande categorieën verduidelijkt dienen te worden voor aanvragers van de bopa. Daarnaast wordt er een categorie verwijderd van de lijst en wordt er een categorie toegevoegd.

De voorgestelde wijzingen staan hieronder dikgedrukt en cursief.

Verplichte participatie
Op grond van de evaluatie wordt de volgende lijst voorgesteld met categorieën van buitenplanse omgevingsactiviteiten waarbij participatie voor de initiatiefnemer verplicht is:

a. **in ieder geval als de lijst van aangewezen gevallen waarin de gemeenteraad bindend advies dient te geven van toepassing is;**
b. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere ***(tijdelijke)*** woningen;
c. het oprichten, veranderen of uitbreiden van bedrijven;
d. **h*et oprichten, veranderen of uitbreiden van agrarische bedrijven;***
e. ***het oprichten, veranderen of uitbreiden van detailhandel;***
f. ***het oprichten, veranderen of uitbreiden van horeca;***
g. ***het oprichten, veranderen of uitbreiden van dienstverlening;***
h. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag;
i. infrastructurele projecten;
j. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
k. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
l. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
m. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein;
n. ***het realiseren en/of gebruiken van verblijfsruimte voor internationale werknemers.***

Beoogd effect
M Met dit besluit wordt naar aanleiding van de evaluatie de lijst van verplichte participatie verbeterd.

Argumenten
1.1. *De lijst met categorieën voor verplichte participatie is nader aangevuld*
Er zijn enkele categorieën verduidelijkt en toegevoegd. Er is verduidelijkt dat als het bindend advies van toepassing is, er altijd geparticipeerd dient te worden. Daarnaast bestond er onduidelijkheid over categorie b van de lijst voor verplichte participatie. De indruk werd gewekt dit enkel ging over bedrijven op een bedrijventerrein en dat is niet de bedoeling geweest. Daarom is in categorie c t/m f verduidelijkt dat er geparticipeerd dient te worden bij de oprichting, verandering of uitbreiding van elke vorm van bedrijfsvoering. Dit past bij de doelstelling van gemeente Maashorst om participatie zo veel mogelijk te stimuleren.

1.2 *Een onderdeel is van de lijst geschrapt.*
Uit de evaluatie bleek dat participatie bij het oprichten van een bouwwerk, geen gebouw zijnde niet nodig is. Voorbeelden van een bouwwerk, geen gebouw zijnde zijn: terreinafscheidingen, vlaggenmasten of overkappingen. Naar ons oordeel is participatie in deze gevallen onnodig bezwarend voor initiatiefnemers en daarom is dit onderdeel van de lijst geschrapt.

1.3 *In het nieuwe beleid huisvesting internationale werknemers staat dat participatie verplicht is.*

Door dit onderdeel toe te voegen is het gewaarborgd dat participatie bij de huisvesting van internationale werknemers verplicht is.

2.1 *De eerder vastgestelde lijst voor verplichte participatie dient ingetrokken te worden.*
Met dit beslispunt wordt de eerdere vastgestelde lijst voor verplichte participatie ingetrokken. Dit is nodig, omdat er anders twee lijsten naast elkaar bestaan.

Kanttekeningen

1.1 *Initiatiefnemers zullen in meer gevallen verplicht zijn te participeren.*
De uitbreiding met lijst van verplichte participatie betekent dat initiatiefnemers in meer gevallen zullen moeten participeren. Het voordeel hiervan is dat het houden van een omgevingsdialoog hopelijk betere ruimtelijke plannen zullen opleveren.

Financiën

Geen financiële gevolgen.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

De evaluatie is intern uitgevoerd met de planjuristen van Planvorming & Ontwerp samen met de omgevingsadviseurs van VTH met ondersteuning van een participatieadviseur. Dit voorstel gaat uitdrukkelijk niet over de manier waarop er geparticipeerd dient te worden en andere onderwerpen welke in de participatieverordening aan bod komen.

Communicatie

Het besluit zal via het gemeenteblad gepubliceerd worden en zal intern aan collega's worden gecommuniceerd. Verder zal de aangepaste lijst op de website van de gemeente Maashorst geplaatst worden.

Vervolg

Na publicatie van het besluit treedt het in werking. Er kan geen beroep worden ingesteld tegen het besluit.

Bijlagen ter informatie

1. Bevindingen evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bopa

Uden, 2 september 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas

Raadsbesluit

Zaaknummer: 15106-2025

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 2 september 2025:

gelet op artikel 16.55 zevende lid van de Omgevingswet;

b e s l u i t

1. Vast te stellen de lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie door initiatiefnemer verplicht is, te weten:
    a. in ieder geval als de lijst van aangewezen gevallen waarin de gemeenteraad bindend advies dient te geven van toepassing is;
    b. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere (tijdelijke) woningen;
    c. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
    d. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van agrarische bedrijven;
    e. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van detailhandel;
    f. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van horeca;
    g. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van dienstverlening;
    h. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag;
    i. infrastructurele projecten;
    j. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
    k. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
    l. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
    m. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein;
    n. het realiseren en/of gebruiken van verblijfsruimte voor internationale werknemers.
2. In te trekken de op 16 november 2023 vastgestelde lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie door initiatiefnemer verplicht is.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 6 november 2025

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
N.E. Gradisen	J.A. van der Pas

Bijlage 1: bevindingen evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bopa

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Hierdoor is er geen sprake meer van meerdere bestemmingsplannen, maar één omgevingsplan. Als een nieuw initiatief niet past in het omgevingsplan, kan een omgevingsvergunning worden verleend in afwijking van het omgevingsplan. Dit heet de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa).

Op 16 november 2023 heeft de gemeenteraad besloten in welke gevallen er bij een bopa bindend advies aan de raad gevraagd moet worden en wanneer er verplicht geparticipeerd moet worden door een initiatiefnemer. De volgende twee lijsten zijn vastgesteld.

Bindend adviesrecht
Lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad is aangewezen als adviseur:

a. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag ten behoeve van bedrijfsmatige exploitatie;
b. bovenlokale infrastructurele projecten, zoals hoogspanningsverbindingen of aanpassingen aan N-wegen;
c. het oprichten, bouwen, uitbreiden of veranderen van een gebouw ten behoeve van een maatschappelijke voorziening als er sprake is van een maatschappelijk gevoelig initiatief, zoals bijvoorbeeld een school, een crematorium, een AZC, een religieuze ontmoetingsplek of mestverwerkend bedrijf;
d. het bouwen op, uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein.

Verplichte participatie
Lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie voor de initiatiefnemer verplicht is:

a. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere woningen;
b. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
c. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag
d. infrastructurele projecten
e. het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde;
f. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
g. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning
h. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
i. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein.

In dit besluit is tevens besloten dat deze lijsten uiterlijk één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet geëvalueerd dienen te worden.

Opzet evaluatie:
Uit het raadsbesluit blijkt dat de evaluatie enkel gaat om de inhoud van de twee lijsten. Verder zijn er geen voorwaarden gesteld aan de vorm van de evaluatie. Er is gekozen om de evaluatie intern uit te voeren met de planjuristen van Planvorming & Ontwerp en de omgevingsadviseurs van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving met ondersteuning van een participatieadviseur.

<u>Bindend adviesrecht</u>
Er bestaat op dit moment geen behoefte om de lijst voor het bindend adviesrecht aan te passen. Er zijn geen nieuwe inzichten opgedaan waaruit blijkt dat er categorieën toegevoegd dienen te worden of dat de genoemde categorieën overbodig of onpraktisch zijn. Deze lijst wordt dus niet aangepast.

Verplichte participatie

Er bestaat de behoefte om de lijst voor verplichte participatie aan te passen. Omgevingsadviseurs hebben gemerkt dat enkele bestaande categorieën verduidelijkt dienen te worden voor aanvragers van de bopa. Daarnaast wordt er een categorie verwijderd van de lijst en wordt er een categorie toegevoegd.

Voorgestelde wijzigingen

Lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie voor de initiatiefnemer verplicht is:

a. in ieder geval als de lijst van aangewezen gevallen waarin de gemeenteraad bindend advies dient te geven van toepassing is;
b. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere ***(tijdelijke)*** woningen;
c. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
d. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van agrarische bedrijven;
e. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van detailhandel;
f. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van horeca;
g. het oprichten, veranderen of uitbreiden van dienstverlening;
h. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag;
i. infrastructurele projecten;
~~het bouwen van een bouwwerk, geen gebouw zijnde~~;
j. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
k. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
l. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
m. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein;
n. het realiseren en/of gebruiken van verblijfsruimte voor internationale werknemers.

Toelichting

1. Ter verduidelijking is toegevoegd dat bij een aanvraag, waarop het bindend advies van de raad van toepassing is, er altijd geparticipeerd dient te worden door de initiatiefnemer.
2. Bij onderdeel b wordt verduidelijkt dat ook bij tijdelijke woningen, zoals in geval van mantelzorg of premantelzorg geparticipeerd dient te worden.
3. De categorie bedrijven is nader verduidelijkt naar agrarische bedrijven, detailhandel, horeca en dienstverlening. Ook bij dit soort bedrijven dient geparticipeerd te worden.
4. We zijn tot de conclusie gekomen het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde niet nodig is. Voorbeelden hiervan zijn terreinafscheidingen, vlaggenmasten of overkappingen. Naar ons oordeel is participatie in deze gevallen onnodig bezwarend en daarom stellen we voor dit onderdeel van de lijst te schrappen.
5. In het nieuwe beleid huisvesting internationale werknemers staat dat participatie verplicht is. Om dit te kunnen toepassen dit onderdeel m toegevoegd te worden aan deze lijst.

Technische vraag

Zaaknr.: 15106-2025

Technische vraag aan: Ruimte/ Planvorming en ontwerp

Onderwerp: Evaluatie verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit

PRO onderschrijft het belang van een duidelijke en werkbare regeling voor verplichte participatie bij BOPA-aanvragen. Bij de onder punt 1.2 beargumenteerde wijziging, waarin wordt voorgesteld de categorie *'bouwwerken, geen gebouw zijnde'* te schrappen, hebben wij echter enkele vragen. Wij begrijpen de wens om kleine bouwwerken, zoals terreinafscheidingen, vlaggenmasten of overkappingen, buiten de participatieplicht te houden, maar constateren dat onder deze categorie ook grotere en impactvollere bouwwerken kunnen vallen die wél van invloed kunnen zijn op de leefomgeving.

Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen:

1. Komen door het schrappen van de categorie *'bouwwerken, geen gebouw zijnde'* ook grotere of infrastructurele bouwwerken, zoals (fiets)bruggen, geluidschermen, laadpleinen met carports, zendmasten of waterbouwkundige werken, buiten de participatieplicht te vallen?

2. Worden dergelijke bouwwerken door het college beschouwd als *infrastructurele projecten*, of ziet men die term vooral als betrekking hebbend op wegen en verkeersinfrastructuur? Wat wordt precies onder 'infrastructurele projecten' verstaan?

3. Is bij de evaluatie gekeken naar voorbeelden uit andere gemeenten waar men *'bouwwerken, geen gebouw zijnde'* niet volledig heeft geschrapt, maar werkt met drempelwaarden of specifieke uitzonderingen?

4. Hoe wordt omgegaan met het met bouwwerken en voorzieningen waarbij geluid (bij ingebruikname) een wezenlijk aspect vormt, zowel qua hinderlijkheid als qua geluidsbelasting (dB-waarden)? Denk hierbij aan bijvoorbeeld installaties voor energieopwekking of -opslag (transformatorstations, koelinstallaties), bouwwerken met ventilatoren en andere technische installaties. Vallen dit soort geluid producerende bouwwerken, voor zover deze onder 'bouwwerken, geen gebouw zijnde' kunnen vallen, nog onder de participatieplicht?

5. Is bij het voorstel tot schrappen van de categorie *'bouwwerken, geen gebouw zijnde'* ook gekeken naar het alternatief om met drempelwaarden te werken (bijvoorbeeld hoogte, oppervlakte of geluidsniveau)? Zo ja, welke overwegingen zijn daarbij gemaakt? Zo nee, waarom niet?

Ondertekening:

Datum indiening	:	28-10-2025
Fractie	:	PRO
Naam indiener	:	Cock de Jong
iBabs nr.	:	207

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Ruimte/ Planvorming en ontwerp
Datum: 30-10-2025
Vraag: Vraag 1 tot en met 5 Antwoord: Er worden terechte technische vragen gesteld over het schrappen van het onderdeel *bouwwerk, geen gebouw zijnde* van de lijst verplichte participatie. Deze vragen geven aanleiding om dit raadsvoorstel van de agenda te halen en te verbeteren. Hiervoor is wel tijd nodig. In het aangepaste stuk zal er ook antwoord gegeven worden op de gestelde vragen.

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 07-10-2025 20:27 CEST
Document ID:
d20ca293-6e04-40c9-a932-cde052d784d6

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 24440-2024

Onderwerp: Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

Auteur	:	Margeertje Schampers / Letty van Lieshout	
Domein/team	:	Ruimte / Economie en gebiedsontwikkeling	
E-mail	:	margeertje.schampers@gemeentemaashorst.nl	Effect op de begroting
Port.	:	G.V.I.C. van Heeswijk	☐Ja ☒Nee

Onderwerp
Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

Voorstel
1. De Eerste wijziging Verordening Winkteltijden gemeente Maashorst vast te stellen.

Inleiding
In het kader van de wet Arhi zijn de winkeltijdenverordeningen van de voormalige gemeenten Landerd en Uden geharmoniseerd. Omdat er verschil zat in de verordeningen is bij de harmonisatie gekozen voor de meest ruime verordening. Winkels mogen nu iedere dag van het jaar geopend zijn tussen 06:00 en 22:00 uur. Indien een ondernemer tussen 22:00 en 06:00 uur geopend wil zijn, dient hiervoor op basis van de Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst een ontheffing te worden aangevraagd. Gebleken is dat op dit punt de nu geldende verordening juridisch niet aansluit bij de feitelijk gewenste situatie. Daarom wordt voorgesteld de Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst aan te passen om een goede balans te geven tussen de te beschermen belangen op gebied van openbare orde en woon- en leefklimaat en het belang van de ondernemer.

Beoogd effect
Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst aan laten sluiten bij de feitelijk gewenste situatie.

Argumenten
1.1 De in de huidige verordening opgenomen ontheffingsmogelijkheid is te ruim geformuleerd.
Op basis van de huidige verordening kan een gevraagde ontheffing worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel. Uit jurisprudentie blijkt dat het woonklimaat nadelig wordt beïnvloed wanneer het slaapgenot wordt aangetast en dat hiervan sprake is wanneer een winkel, gelegen in een omgeving met woningen, tussen 22:00 en 06:00 uur geopend mag zijn. Omdat in de huidige verordening sprake is van een kán-bepaling, dient bij iedere ontheffingsaanvraag

onderzoek te worden gedaan naar de nadelige beïnvloeding van het woon- en leefklimaat. In de praktijk liggen winkels in het centrum in de directe omgeving van woningen. Gelet op de door de gemeente te beschermen belangen, zijnde bescherming van de openbare orde en woon- en leefklimaat, dient een structurele ontheffing te worden geweigerd.

1.2 De voorgestelde wijziging sluit aan bij de feitelijk gewenste situatie.
Door de voorgestelde wijziging kan een structurele ontheffing niet meer worden verleend, maar is er voldoende ruimte om een incidentele ontheffing te verlenen. Een incidentiele ontheffing kan worden verleend bij bijvoorbeeld de volgende activiteiten: een eenmalige opening van een boekenwinkel om middernacht vanwege de start van verkoop van een bepaald populair boek, een bijzondere incidentele openstelling vanwege een jubileum, een opening vanwege een bijzondere ludieke actie of tijdens een evenement zoals de kermis. Een dergelijk ontheffing systeem is toegestaan op basis van de Dienstenrichtlijn. Dit laatste is bevestigd door het College van beroep voor het bedrijfsleven waarbij de gemeente partij was en in het gelijk is gesteld (zie Cbb 12 maart 2024, ECLI:NL:CBB:2024:167).

1.3 De voorgestelde wijziging geeft meer duidelijkheid en zekerheid.
Gelet op de omstandigheden wanneer wel of geen ontheffing kan worden verleend, is gebleken dat de huidige verordening in juridische zin te ruim is. Door de verordening aan te passen, wordt aan ondernemers duidelijkheid en zekerheid geboden wanneer een ontheffing wel kan worden verleend. Een bepaling die weliswaar ruim is, maar welke in de praktijk door de situatie ter plaatse niet zo kan worden toegepast, geeft onduidelijkheid en onzekerheid. Het wekt verwachtingen die in de praktijk niet waargemaakt kunnen worden.

1.4 De voorgestelde wijziging vereenvoudigt de afhandeling van aanvragen.
Doordat de bepaling nu juridisch te ruim is, moet bij iedere aanvraag voor een ontheffing een uitgebreide motivering worden gegeven. Door de bepaling aan te passen en aan te laten sluiten bij de feitelijk gewenste situatie, kan in de motivering worden verwezen naar de verordening. Dit zorgt voor een vereenvoudiging van afhandeling van aanvragen en een vermindering van bezwaar- en eventuele hoger beroepsprocedures.

Kanttekeningen

1.1 De aanpassing kan voelen als een beperking.
Het inperken van de ontheffingsmogelijkheid lijkt ogenschijnlijk als een beperking. Echter, in de praktijk kan de verlening niet zo ruim worden toegepast vanwege de verplichte belangenafweging. In het kader van rechtszekerheid en duidelijkheid voor de ondernemer en de omgeving is het daarom wenselijk de verordening te wijzigen en aan te laten sluiten bij de feitelijk gewenste situatie.

Financiën

Niet van toepassing.

Duurzame ontwikkeling

Participatie
De voorgenomen wijziging van de Verordening Winkeltijden is besproken met de partijen in Stichting Uden Centrum Management (UCM), waaronder de vereniging Uden Centrum Ondernemers (UCO). Deze partijen zijn het eens met de voorgestelde wijziging.

Communicatie
Na vaststellen van de Eerste wijziging Verordening Winkteltijden gemeente Maashorst zal deze overeenkomstig de voorgeschreven wijze bekend worden gemaakt door publicatie in het Gemeenteblad.

Vervolg
De huidige verordening wordt door vaststelling van de Eerste wijziging Verordening Winkteltijden gemeente Maashorst gewijzigd en vanaf datum van inwerkingtreding gewijzigd raadpleegbaar. Ter verduidelijking is de geconsolideerde versie van de Verordening Winkeltijden bij dit voorstel gevoegd.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit
1. Raadsbesluit Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

Bijlagen ter informatie
1. Geconsolideerde versie Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

Maashorst, 30 september 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken J.A. van der Pas

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 09-11-2025 14:39 CET
Document ID:
e00fdd2b-4b7c-48dc-bbc1-e2a121a7feac

Raadsbesluit

Zaaknummer: 24440-2024

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 30 september 2025:

gelet op artikel 3 van de Winkeltijdenwet;

b e s l u i t

vast te stellen de

Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst

Artikel I. Wijziging
De Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst 2023 wordt gewijzigd als volgt:
A. Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:
het eerste lid wordt vervangen door: 'Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden voor incidentele bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard'.

Artikel II. Overgangsrecht
Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst 2023, maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van de Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst, worden afgehandeld overeenkomstig de geldende verordening op moment van indiening.

Artikel III. Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na de dag van bekendmaking.

Artikel IV. Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Eerste wijziging Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 6 november 2025.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

mr. N.E. Gradisen
Nathan Gradisen
07-11-2025

J.A. van der Pas
Hans van der pas
09-11-2025

Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst 2023

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. college: het college van burgemeester en wethouders;
b. feestdagen: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, eerste en tweede Kerstdag;
c. 19 uurs-dagen: Goede Vrijdag na 19 uur, 4 mei na 19 uur en 24 december na 19 uur;
d. werkdagen: maandag tot en met zaterdag;
e. winkel: een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, waarin goederen aan particulieren plegen te worden verkocht, zoals bedoeld in de Winkeltijdenwet.

Artikel 2. Algemene vrijstelling

Voor de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling op zon- , feest-, en 19 uurs-dagen van 6.00 uur tot 22.00 uur.

Artikel 3. Individuele ontheffingen openstelling voor 6.00 uur en na 22.00 uur

Lid 1. Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden voor incidentele bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard.
Lid 2. Het college kan nadere voorwaarden en beperkingen aan de ontheffing verbinden.
Lid 3. De ontheffing kan onder meer worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

Artikel 4. Overdracht van de ontheffing

Lid 1. Ontheffingen op grond van deze verordening zijn overdraagbaar na verkregen toestemming van het college.
Lid 2. In geval van een voorgenomen overdracht van de in het eerste lid bedoelde ontheffing doet de houder van de ontheffing hiervan onmiddellijk schriftelijk mededeling aan het college onder vermelding van de naam en het adres van de voorgestelde rechtverkrijgende.

Artikel 5. Beslistermijn

Lid 1. Het college beslist op een aanvraag om ontheffing binnen acht weken na de dag waarop de aanvraag is ontvangen.
Lid 2. Het college kan de beslissing voor ten hoogste acht weken verdagen.

Artikel 6. Intrekken of wijzigen ontheffing

Het college kan een ontheffing intrekken of wijzigen als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. verandering van omstandigheden of inzichten dit naar hun oordeel noodzakelijk maken in het belang van de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
c. de exploitatie van de winkel op basis van de ontheffing gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
d. aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarbij gestelde termijn; of
f. de houder dit verzoekt.

Artikel 7. Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door het college aangewezen toezichthouders.

Artikel 8. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

Lid 1. De verordening “Verordening winkeltijden gemeente Uden 2020” wordt ingetrokken.
Lid 2. De verordening “Verordening Winkeltijden gemeente Landerd 2013” wordt ingetrokken.
Lid 3. Een krachtens de Verordening winkeltijden gemeente Uden 2020 of Verordening Winkeltijden gemeente Landerd 2013 verleende ontheffing of vrijstelling geldt als ontheffing of vrijstelling verleend krachtens deze verordening. Het college kan deze ambtshalve vervangen door een ontheffing krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van beperkingen en voorschriften.
Lid 4. Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de Verordening winkeltijden gemeente Uden 2020 of Verordening Winkeltijden gemeente Landerd 2013 maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

Lid 1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na de dag van bekendmaking.
Lid 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Winkeltijden gemeente Maashorst 2023.